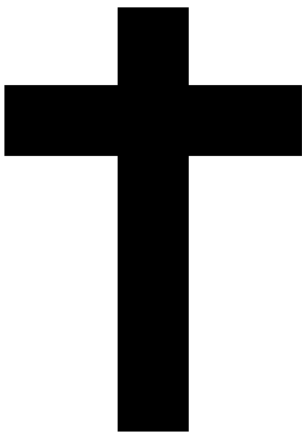

Ekáti Nku Nkɔ

New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

Ekáti Nku Nkɔ

New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520

Contents

Mátio	1
Mák	61
Lúkas	96
Jón	156
Betik	198
Rom	252
1 Kórint	278
2 Kórint	304
Galéshia	320
Efesós	328
Filipi	337
Kólse	344
1 Tesalónika	350
2 Tesalónika	355
1 Timoti	358
2 Timoti	365
Táytós	370
Filemøn	374
Hibru	376
Jems	394
1 Píta	401
2 Píta	408
1 Jón	413
2 Jón	419
3 Jón	420
Jud	421
Kenó Jón	423

Mbok Ndíndí mbonyu Mátio ásíjǐ

Bachĩmbi Yesu Kristo (Lk 3.23-38)

¹ Né chí manyén bachĩmbi Yesu Kristo, εbhárémᵉ Mfᵉ Debhít ne Abraham.

² Abraham achí nyaka chí Aisek, Aisek abhak chí Jekóp, Jekóp abhak chí Júda ne bǝmayi.

³ Júda achí nyaka chí Péres ne mómayi Será. Máyap aka nnyén be Táma. Péres abhak chí Hésrᵉn, Hésrᵉn abhak chí Rám.

⁴ Rám achí nyaka chí Amínadap, Amínadap abhak chí Náshᵉn, Náshᵉn abhak chí Sálmon.

⁵ Sálmon achí nyaka chí Bóas. Nnᵉ Bóas aka nnyén be Ráhab. Bóas abhak chí Obed. Nnᵉ Obed aka nnyén be Rút. Obed abhak chí Jése,

⁶ Jése abhak chí Mfᵉ Debhít.

Debhít achí nyaka chí Sólomon. Nnᵉ Sólomon ayambi abháy Uria, ke ábhay Debhít.

⁷ Sólomon achí nyaka chí Rehóboam, Rehóboam abhak chí Abíja, Abíja abhak chí Asa.

⁸ Asa achí nyaka chí Jehósafat, Jehósafat abhak chí Jórám, Jórám abhak chí Usia.

⁹ Usia achí nyaka chí Jótam, Jótam abhak chí Ahas, Ahas abhak chí Hesékia.

¹⁰ Hesékia achí nyaka chí Manáse, Manáse abhak chí Emᵉs, Emᵉs abhak chí Josáya.

¹¹ Josáya achí nyaka chí Jekonáya ne bǝmayi. Mpok yᵉ ké bápókᵉ bo Israel be mandᵉk manchókᵉ etᵉk Bábilon.

¹² Mpok ane bo Israel bárᵉ Bábilon bápᵉtnsem etᵉk eyap, Jekonáya achí nyaka chí Siltiel, Siltiel abhak chí Serúbabel.

¹³ Serúbabel achí nyaka chí Abiud, Abiud abhak chí Eliákim, Eliákim abhak chí Asᵉ.

¹⁴ Asᵉ achí nyaka chí Sádᵉk, Sádᵉk abhak chí Akim, Akim abhak chí Eliud.

¹⁵ Eliud achí nyaka chí Eliása, Eliása abhak chí Mátan, Mátan abhak chí Jekóp.

¹⁶ Jekóp achí nyaka chí Joséf nném María, María ane ábhé Yesu mmu achi Mpeᵉᵉ Mandem afyé nyaka bariᵉp be áto.

¹⁷ Bébhᵉ amᵉet Abraham beghaka amᵉet Debhít, mkpák bachĩmbi Kristo éhí yᵉ nyaka byo ne enwi. Bébhᵉ amᵉet Debhít beghaka mpok bápókᵉ bo Israel be mándók mánehókᵉ etᵉk Bábilon, ébhák byo ne enwi. Bébhᵉ mpok bo Israel bárᵉ Bábilon bápᵉtnsem etᵉk eyap, béchúᵉp mpok Kristo, Mpeᵉᵉ Mandem afyé nyaka bariᵉp be áto, mkpák bachĩmbi Yesu ebhak byo ne enwi.

Nebhe Yesu (Lk 2.1-7)

¹⁸ Enyu éfákárí nyaka ke bábhé Yesu Kristo: María achí nyaka nnᵉ Yesu. Mpok yᵉ Joséf ati bébhay yi. Ke bápéᵉ riᵉji bati, éfákari be María achi ne meniᵉ. Apókᵉ meniᵉ bho chí ndú betanᵉ Efónᵉ Bedyere.

¹⁹ Joséf abhak chak besí Mandem. Eká yí keyánᵉ bechye María ntíanwóp. Aku ye ntí beway nebhay ne María ansem ansem.

²⁰ Κε ενέ Joséf ákàysi ndak ane, Mandem ató ángel ywi amot ntá Joséf ndü kenó. Angel wu aghati yi be, “Joséf, ebháremó Debhít, kéchay besot María ndü nebhay, apókó menie chi ndü betan Efóró Bedyere.

²¹ Ne chon ambé mómbakanem. Nnyén eni némbak be Yesu, mbonyune chon yi ampeme böbhi ndü ntemsi bebá bhap.”

²² Menyin ebhen menkem béfákári be enyin ene Mandem ághátí ndemekepinti andem, emfu tetep.

²³ Arem nyaka be, “Chon Ngósón ane ábhíki re rinj mbakanem ampoko menie ambé mómbakanem, nnyén eni némbak be Emánuel”, nó chí be, “Mandem achi ne bhesé.”

²⁴ Joséf ájémé nókó ndü kenó, aké nkúbhé mbó enyü ángel Mandem aghati yi. Asot María ndü nebhay.

²⁵ Yé nó, bó kerinj bati kpáte María abhe Móywi. Abhé nókó, Joséf arem be nnyén mmó chi Yesu.

2

Bó abhen bárónj begho Yesu

¹ Bábhé Yesu etok Bétlehem atú Judéya. Mpok yó, Hérød abhak Mfó atú wu. Nebhé bábhé Yesu, bo abhen bárinj éti mambe báfú atú mmok áfù batwó Yerusalém, mámbebhe nókó be,

² “Mmó ane bábhé bé ámbák Mfó bo Israel achi fá? Sébhèp mbonyune séghò nembe enén nérèm éti nebhe eni awu atú mmok áfù, ne sétwó bechye yi kenókó.”

³ Mfó Hérød ághókó nókó enyin ene böbhó bárémé, ntí átáka yi amem. Ebhák enyumót ne bó mankem amem etok Yerúsalem.

⁴ Hérød abhinj böbatí bachiákap Mandem ne baton ebhé Mandem ndü nebhuet amot. Abhép bhó be, “Bábhonj bebhe Mpereme Mandem afyé nyaka bariet be áto fá?”

⁵ Bághátí yi be, “Bábhonj bebhe yi etok Bétlehem, fá atú Judéya, mbonyune echi amem ekátí ndemekepinti be,

⁶ Mandem arem be, ‘Wó Bétlehem ndü mmik Júda, puyé wó ke óchí ansem ndü betok Júda menkem, mbonyune ntá ye ké Mfó áfù.

Mfó ane ákém böbha, bo Israel, mbó erítí mbabheri bághónjómén ákém bághónjómén yl.’”

⁷ Hérød ághókó nókó nó, abhinj mankó bhó, abhónj kepi ne bhó ansem ansem, abhép bhó bé mángatí yi mpok ane bó baghó nembe eno atú etok yap.

⁸ Aghati ye bhó be, “Dók ká Bétlehem, mámbep sayri nebhuet ane mówu achi. Mánánj mángó yi, pet ká nsem mángati me, bé me nkwo ndók nchye yi kenókó.”

⁹ Mankó bhó bághókó nókó enyin ene Mfó Hérød árémé, báfá bare ron. Ndü bárøn, bághó nkúbhé nembe enén báyámbi baghó atú etok eyap ne nó nérónj nókó ambi, bó mánkonjo nókó ansem. Báchwóbhé nókó Bétlehem, nembe eno néte amfay nebu, tébhé tébhé ne eket ené mówu áchí aré.

¹⁰ Négshó bághó nembe eno, manják amap aya acha.

¹¹ Bághó eket ene nó nété are tebbe tebbe, barok bawche amem, baghó mmó ne máyi María. Bátép mánén amik bare chye yi kenókó. Mánéne bebha bhap bafere menyin ebhen béyá nkáp báchyé mbó awap akap ntá yi. Emot ebhak pú,

έχάκ έβháκ ενyü serwó esen bádure sénchye nókó erítí eriep. * Enéfú έβháκ ενyιη ενέ básöt beghoko ngü be áké chōηti. †

12 Mankó bhó bápéré gure, Mandem asemti bhó ndü kenó bé báké petnsem ntá Mfó Hérød. Báfuét chí ndü mbi achak ke bágure etók eyap.

Joséf ne María bápókó Yesu babué bárók etók Ijip ne yi

13 Bó bhó nó batwó beghó Yesu bagure nókó, ángel Mandem abhesi ntá Joséf ndü kenó ekén yi aghó aghati yi be, “Joséf, Hérød áyàn mbi beway mónε. Faté yé, söt mmó ne máyi, bué dók etók Ijip. Dók, ómbák áré kpáte ngati wó ómpétnsem.”

14 Joséf aneme, asöt mmó ne máyi, afa, arók etók Ijip ne bhó nkúbhé beti ebhó mbó ενyü ángel Mandem aghati yi.

15 Agháká nókó aré, abhak are kpáte Mfó Hérød agú. Menyιη bэфákári nyaka enyu eyó bé ενyιη ene Mandem ághátí ndemekepinti andem, emfu tetep be, “Mbini mówa be ámfá etók Ijip”.

Hérød arem be mángwáy bóbabhakanem abhen

16 Hérød ághó nókó be mankó bhó bárwó yi ndü yi ánóηó bhó keghó, nti nénen yi amem. Achye eyōη be mángwáy bóbabhakanem mankem abhen bábhíki cha mamié apay ndü etók Bétlehem ne ndü betók ebhen bechi kekwoť. Hérød atik bé énán échí mamié apay bébhó mpok mankó bhó báyámbi baghó nembe mpok bábhé Yesu.

17 Eká ενyιη ene ndemekepinti Jeremáya árémé bé chōη émfakari, emfu tetep.

18 Arem nyaka be, “Eyoηó kebho éfù etók Ráma. Kebho keyá ne bása. Ráshel ádi bóbhi. Mánik yi mmuet be amböt kebho ke apú ka mbonyune bágu baró yi.”

Joséf ne María bápétnsem ndü mmik Israel ne Yesu

19 Hérød agú nókó, ángel Mandem abhesi ntá Joséf ndü kenó amem etók Ijip,

20 aghati yi be, “Joséf, faté söt mmó ne máyi petnsem ndü mmik Israel. Bo abhen báyāη nyaka beway mmó manaj bagu.”

21 Joséf aneme, asöt nno ne mmó apetnsem etók Israel.

22 Ke Joséf ághókó nókó bé Akelos asöt epok etayi mbó Mfó atú etók Judéya, acháy berōη aré. Ndü kenó kéchák, ángel Mandem ayep Joséf batú be yi ándók chí atú Gálili.

23 Joséf arók, achókó amem etók Gálili ενé bábhini be Násáret, mbonyune échí amem ekáti ndemekepinti be Mandem arem éti Kristo be, “Chōη bo mámbini yi be ‘Mmu Násáret’ ”.

3

Enyιη ene Jōn Njwiti aghati bho éti Yesu

(Mk 1.1-8; Lk 3.1-18; Jn 1.19-28)

1 Mpok yó, Jōn Njwiti abho béghátí bho amem baso atú Judéya be,

2 “Yéntiki mmu ywεka abhōη betiknsem ndü bebá bhi mbonyune mpok Mandem ábhák ne bo mbó Mfó wap arōp chi kekwoť.”

3 Jōn Njwiti ké Aisáya ndemekepinti Mandem árème nyaka éti yi be, “Mmu achi amem baso ábik ne eyōη amfay andeme nókó be, ‘Tonjí ká mbi ane Acha áfuét are. Kú ka mbi ywi ambak chak.’ ”

* 2:11 Bábhini ενyü serwó eso be “Frankinsens” ndü eyōηóndik. † 2:11 Bábhini ενyιη eyó be “Myrrh” ndü eyōηóndik.

⁴ Nkú Jón abhak chi enyiyi ene baghoko ne babyok mpɔŋo baso. Mgbat ane yi ágwɔt ebho abhak nkwoɔbhénya, ne nenyíé eni nébhak ngémtáy ne baweré betu ámén yi ághò amem baso.

⁵ Beyá bho báfú, b́arók ntá Jón ndu beghok enyiyi ene yi árèm. Báfú etok Yerúsalem, ne atú Judéya ankem, ne betok menkem ebhen bechi kekwoɔ ne Nnyén Jódan.

⁶ Báré su bebá bhap, Jón anjwiti noko bho amem Nnyén Jódan.

⁷ Ke Jón ághó nókó ndú beyá b́onkwɔ F́arisi ne b́onkwɔ Sádusi bátwò be yi anjwiti bho, abho bérem ntá yap be, “Bé befé! Agha áyébhé be batú be mánjan mbi bebhe ntemsi Mandem ane átwò?”

⁸ Bábhɔŋ beka menyiyi ebhen bétɔŋ be mánán b́atiknsem ndú bebá ebheka tetep.

⁹ Báké chokó mánkáysi be b́achi bebhárébhɔ Abraham ne ýenyiyi epu kway beka bhe. Diní ká be Mandem ákwáy besot batay ane anka yó ámbak bebhárébhɔ Abraham.

¹⁰ Yé chí néne, seti séchi bhæéré, ne bákway bekpɔt yéntiki enok ene epu nyu berítí kepem te ndú bakan, mangæep angó.”

¹¹ “Mějwiti bhe ne manyiep betɔŋ bé b́atiknsem ndú bebá ebheka. Ke mmú ane átwò me ansem achá me enyune mbíkí kway mmu ane nchí kanari nkwoɔbhénya bekek ebhi. Antwò, chɔŋ anjwiti bhe ne Éfónó Bedyere ne ngó.

¹² Atwò ne nchán myákátí awò b́echák nkway ndú befáp ene érí ne bekpáfu. Anán ánká nó, áset mbwot anten ndú nkpáné, anyo mmik, ansot bekwɔp ebhi amfyé ndú ngo ane apu neme.”

Jón ajwiti Yesu

(Mk 1.9-11; Lk 3.21-22)

¹³ Ebhíkí tat, Yesu afú atú Gálili arək ndú Nnyén Jódan be Jón anjwiti yi.

¹⁴ Ke Jón keyan bejwiti Yesu. Are yán beka Yesu anjibhiri nkaysi yi. Arəm be, “Ōtwò be njwítí wò, ené me ke mbónó bétwò ntá ye be ónjwítí mé?”

¹⁵ Yé nó, Yesu akeme yi chi be, “Dó émbák mbo enyú ngátí wó, mbonyune eri be senka yéntiki enyiyi ene Mandem áyan.” Jón aka ye, ajwiti Yesu.

¹⁶ Nejwiti Jón ájwítí yi, Yesu afú anyén. Nebu nénéne, agho ndú Éfónó Mandem afú amfay, asot mkpá ebhónó are sep kpát ate yi amæet.

¹⁷ Eyɔŋ éfú ye amfay éré rem be, “Né chí Ḿowa. Nkɔŋ yi tontó. Achyè me beyá manjá.”

4

Satan are mɔ Yesu

(Mk 1.12-13; Lk 4.1-13)

¹ Éfueré nókó nó, Éfónó Bedyere aka Yesu arək amem baso be Satan amɔ yi.

² Aré amem baso, Yesu abhak ndú netarénsay beti ne ngósí ndú manywɔp besa bepáy. Nsay akém yi.

³ Satan arək ntá yi, arəm be, “Mbák óchí Mmɔ Mandem tetep, chyé eyɔŋ be batay ane anjibhiri andɔp bekpókó bret.”

⁴ Ke Yesu akeme yi be, “Echí amem Ekátí Mandem be, Puyé nenyíé nónó ke nékè m nepém.

Yéntiki enyiyi ene Mandem árèm ké ébhɔŋ betan bekem nepém mmu.”

⁵ Satan asot yi barək Yerúsalem, etok Mandem, bákó ndú nebhæet ane áchí te amfay ndú ekerákap Mandem.

⁶ Aré, arəm ntá Yesu be, “Mbák óchí Mmɔ Mandem, dók, t́endu echi amem Ekátí Mandem be,

‘Chõη Mandem anchye eyõη bõángel bhi mántwõ manchye wõ nekwaκ. Ekáti Mandem épet érem be, chõη mánkpuer wõ ne amõ yap bé óké tem ekak ndũ ntay.’ ”

⁷ Yesu akeme yi be, “Ekáti Mandem épet érem be, ‘Kémõ Mandem Acha ywe.’ ”

⁸ Béfú afo, Satan asõt Yesu ndũ nje ane áré sáp amfay, atõη yi betókõ mmik menkem ne kefo eken káchí aré.

⁹ Arem ye ntá Yesu be, “Chõη nchye wõ menyin ebhen menkem mbák óntép manén besí bha, anchye me kenókõ.”

¹⁰ Ke Yesu aghati yi be, “Fã me besí, wõ Satan! Ekáti Mandem érem be ‘Mmu abhõη bechye kenókõ chí ntá Mandem Acha, antók chí yi aywinti.’ ”

¹¹ Satan arõ ye Yesu arak, bõángel Mandem barak bachye Yesu nekwaκ.

Yesu abho betik ebhi

(Mk 1.14-15; Lk 4.14-15)

¹² Mpok Yesu aghoko be bakém Jõn Njwiti báfyε ekerékenõη, afa atú Judéya apetnsem atú Gálili.

¹³ Ke yí kerõη Násáret. Arak achakõ Kapënaum. Etak Kapënaum ébhák nepak manyu Gálili, atú Sébulõn ne Náftali.

¹⁴ Efákári nyaka enyu yõ be enyin ene Mandem ághátí ndemekepinti Aisáya andem émfú tetep. Aisáya arem nyaka be:

¹⁵ “Mmik Sébulõn ne Náftali,

mmik ane bo báfæt are berõη ndũ éntinyen ene bábhini be Manyu Gálili,

mmik ane áchí ebhényen negho Jõdan,

atú Gálili ane beyá bo abhen bápú bo Israel bachi are.

¹⁶ Bõ abhen báchí amem ejuri,

bághõ beyá bediéé.

Bõ abhen báchí ndũ mmik ndikándi newu, mban ághõ etak eyap néne.”

¹⁷ Nebho mpok yõ, Yesu abho béghátí bho be, “Yëntiki mmu abhõη betiknsem ndũ bebá bhi mbonyune mpok ane Mandem ábhák ne bho mbõ Mfõ wap arõp chi kekwat.”

Yesu abhini bo bati anwi be mámbák bakoηo bhi

(Mk 1.16-20; Lk 5.1-11)

¹⁸ Ewak émot, ene Yesu akò nepak manyu Gálili, aghõ bo bati apay, bõ nno amõt chí amõt. Amõt aka nnyén be Símun. Nnyén eni néchák nébhák be Píta. Manõ ywi aka nnyén be Andru. Bõ bati apay bare guer beyá nkáp anyén ndu beway nsi mbonyune bachi nyaka bawánsi.

¹⁹ Yesu arem ntá yap be, “Twõ ká bhák bakoηo bha, ne chõη ntõη be enyũ báκ be bo bachak mámbák bakoηo bha.”

²⁰ Témté wu, Símun ne manó barõ beyá nkáp yap, bakoηo Yesu.

²¹ Yesu átén nókõ mmuet ambi mandú, aghõ bõ nno amõt chí amõt bachak bati apay, nõ chí, Jems ne Jõn, bõ Sebedi. Bábhák amem áchwí chakõ ne etayap Sebedi, mángoko nõkõ beyá nkáp yap. Yesu abhini bho nkwo be mámbák bakoηo bhi.

²² Témté wu, báró áchwí wap ne etayap, bakoηo yi.

Betik Yesu atú Gálili

(Lk 6.17-19)

²³ Yesu abho bekõ atú Gálili ankem antõη nõkõ bho Eyõη Mandem amem bekeré nenikimuet bo Israel, angati nõkõ bho nkwo Mbok Ndindí ane árém enyũ Mandem ábhák ne bho mbõ Mfõ wap. Ne ambu nõkõ yëntiki enyũ neme enen bo babhõηõ.

²⁴ Eká nnyén Yesu nétáka kpát négháka atú Síria ankem. Bo báre pokó bõ abhen bábhónó mame menyu ne menyu mándak nõkõ ntá Yesu be ámbú bhõ. Mbak yap bábhák bo abhen befónó bebábèbà bésòñori bhõ, báchák bábhák bõ abhen bákwèn ntímen, abhénéfú babhak bõ abhen bachi bhuré. Yesu abú bhõ mankem.

²⁵ Beyá bhó bare fú mbanj ne mbanj mánkonjo nõkõ Yesu yéntiki ebhak ene yi áròn. Mbak eyap báfú atú Gálili, báchák báfú Díkápõlis, nõ chi atú betak byo, báchák báfú Yerúsalem, báchák báfú atú Judéya, ne abhénéfú báfú ebhényén negho enen babhiñi be Jódan.

5

Yesu achakõ ambi njie are tón bo menyin

¹ Ewak émõt, bo báre twõ ntá Yesu ndü bakwõ. Aghó nõkó bhó, arak achakõ ambi njie. Bakoño bhi bákó bátéméri yi, bachakõ ne yi.

² Abho betonj bhõ menyí.

Manák amen tetep (Lk 6.20-23)

³ Are tón andem nõkõ be, “Eri echa ntá yéntiki mmu ane ághõ be besí Mandem, yi apu yényin,

mbonyune Mandem achi Mfõ ywi!

⁴ Eri echa ntá bõ abhen báchí ndü nedí kebho néne;
mbonyune chonj mánychye bhó nepoptí nti!

⁵ Eri echa ntá bõ abhen bábhónó nesepñimæt ne bápú tonj betanj,
mbonyune chonj yí anchye bhõ áfók ankem ane yi afyé bariep bechye bhó!

⁶ Eri echa ntá bõ abhen bábhónó nsay ne ekwak bekã menyin ebhen bechi chak besí Mandem,
mbonyune chonj yi anchye bhõ menyin ebhen bábhónó ekwak bebhonj!

⁷ Eri echa ntá yéntiki mmu ane ághõ bho ntínso,
mbonyune chonj Mandem angó yi ntínso!

⁸ Eri echa ntá bõ abhen bati yap áchí amem pépép,
mbonyune chonj Mandem ankã bó mángó yi!

⁹ Eri echa ntá bõ abhen mánü be bo mámbák eyonj émõt ne bati;
mbonyune chonj Mandem ankã bó mámbak bõbhi!

¹⁰ Eri echa ntá yéntiki mmu ane bo báchyè esonjori ndü ákã menyin ebhen bechi chak besí Mandem.

Ayet yi mbonyune achí Mfõ ywi!

¹¹ “Eri echa ntá yeka mpok bo básõkõti bhe ne mpok ane báchyè bhe esonjori, mámbare nõkõ bhe barak amæt ndéndem éti ya.

¹² Nák ká ne mámbónj manák mbonyune Mandem abhuré bhe erem akap awu amfay. Ne báké ghõkõntik be báchyè nyaka baremé kepñinti abhen tesáy esonjori nkwo.”

Yesu yi bakoño bhi báchí mbõ ngánj ne erónj (Mk 9.50; Lk 14.34-35)

¹³ “Báchí mbõ ngánj ntá bõ mmik mankem. Ke mbák ngánj ábhíkí pere bhónj manyinji mi, ná bákway bekã wu ampèt ambak eríti ngánj? Bápú pere kway bekã yényin ne wu. Arap chi enyinj beto nefi ebhak ene bo báfuèt mánjati nõkõ wu.

¹⁴ “Báchí erónj ntá bõ mmik. Etak ené échí amfäy njie épú bhese.

¹⁵ Ne bápú dure erónj mánsõt enyinj mánkuti. Bá dure erónj mánte chi ebhak ene bábhónjõ bete yõ bé mbanj angõ ntá yéntiki mmu ane achi anywóp.

16 Dó yé ka epin eyeka éngó mbó erónó. Epin eyeka ébhon bebhak mbó erónó bé bo mángó, mámbiti Etayeka mmu achi amfay.”

Enyiy Yesu aghati bho éti bebhé Moses

17 “Báké kaysi bé ntwó béféré bebhé Moses. Báké kaysi bé ntwó chí beferé basinjí baremé kepinti. Mbíkí twó béféré mó, ntwó chí beka be yéntiki enyiy ene bo básinjí émfú tetep.

18 Tetep, nchí ghati bhe be te mfáy ámfæet, mmik amfæet, bápú kwáy beferé yé mandú enyiy ndú basinjí amen wáwák. Basinjí amen ábhák kpáte yéntiki enyiy ene básinjí émfu tetep.

19 Yé agha ane ápú bhæere yé chí móbhé amot, anton nokó bo bachak be mánká enyumot mbó yi, chon ambak ansem ndú nkwo bhó mankem abhen Mandem achi Mfo wap. Ke mmu ane ábhère bebhé Mandem menkem, anton nokó bo be manka nkwo mbó yi, ábhák mungo ndú nkwo bho abhen Mandem achi Mfo wap.

20 Nchí ghati ye be be, mbák menyiy ebhen bákà bebhiki cha ebhén baton ebhé Mandem ne ebhen bónkwó Fárisi, bápú bhák bo abhen Mandem achi Mfo wap.”

*Enyiy ene Yesu átónó éti bebenti
(Lk 12.57-59)*

21 “Bárinjí ndú ebhé Moses éghati nyaka bachimbi bheka be mmu áké wáy nti, ne yé agha ane áway mmu, bákà manyé ne yi.

22 Ke enyiy ene nchí ghati bhe chi be, yé agha ane ábenti ne mómayi Mandem átan yi. Yé agha ane áskoti mómayi mbó berem be, ‘Wó ochí agha?’ Básòt yi besi acha manyé. Ne yé agha ane árem ntá mómayi be, ‘Wó echinjimu’ chí mmu ane bábhónó memese amem nepingo.

23 Mbák ðròn ye bechye akap ntá Mandem ke óntik be nti manó ábè nti éti enyiy ené óká yi,

24 dó akap aywe ndú nebhæet ane bo báchyè akap, dók kpík ka mámbák eyon émot ne yi ke ómpetnsem onchye akabhe ywe ntá Mandem.

25 “Mbák mmu abhón ndak ne wó, antí wó, dók temerí yi ayak mánsokori ndak wu, mámbak eyon émot. Mbák óbhíki ka nó, mpok ámfæet, yi andak ntá ntajá manyé ne wó, afyé wó amo yi, ne yi anchye wó ntá bo mbín nkú, ne bó mámfye wó ekerékenonj.

26 Dinjí be mbák émfákárá enyu eyó, ópú fu wawak kpáte onchye ákwó ywe ankem, yényinj kerop.”

Yesu átónó éti berwop

27 “Bárinjí ndú ebhé Moses érem be, ‘Mmu abhíki bhon bekwen berwop.’

28 Ke nchí ghati bhe be, yé agha ane afyé amík amæet ngoré, ambón nkaysi bebhæere ne yi, anán akwen berwop ne ngoré wu ndú nti eni.

29 Mbák nyésé ene nemot nétò wó ndú bebú, feré nó gæp. Éri be óném epókómæet eye émot echa wó beron ambi beka bebú, mánsot mmæet eye nkem mámesé amem nepingo.

30 Ne mbák awónem ywe átò wó ndú bebú, kpót wú gæp. Éri be óném epókómæet eye émot echa wó beron ambi beka bebú, mánsot mmæet eye nkem mámesé amem nepingo.”

*Enyiy ene Yesu atonó éti awáy nebhay
(Mk 10.11-12; Lk 16.18)*

31 “Ebhé Moses epet érèm be, ‘Yë agha ane áro ngoré ywi ndü nebhay, abhəŋ bechye yi ekáti ndu betəŋ be awáy nebhay.’

32 Ke enyij ene nchi ghati bhe chi be, yéntiki mmu ane áro ngoré ywi ndü nebhay ené ngoré ábhíki kwen berwəp, akə ngoré akwen berwəp, ne yéntiki mbakanem ane ábháy ngoré ane ápét apu ekerénebhay, akwen nkwo berwəp.”

Yesu dtəŋ eti neyiki

33 “Bāriŋi ndü ebhé Moses épét éghati nyaka bachĩmbi bheka be, ‘Ké fyé bariəp bekə enyij ené óbhíki bhəŋ nti bekə yo. Mmu abhəŋ bekə enyij ene yi áyiki bekə ndü nnyén Mandem.’

34 Ke nchi ghati bhe be mmu abhiki bhəŋ beyiki wáwák. Mmu abhiki bhəŋ beyiki ambij mfoy, mbənyune mfoy chi bechókó Kefo Mandem.

35 Mmu abhiki bhəŋ beyiki ambij mmik mbənyune mmiki ne achi mbə enək ene Mandem ásiiki bekak are. Ne mmu abhiki bhəŋ beyiki ambij Yerúsalem, mbənyune chi etək erémé Mfo ywese.

36 Ké yiki ambij nti ywe mbənyune óbhíki bhəŋ betəŋ bekə ekaká emene émbák pépép, ne óbhíki bhəŋ betəŋ bekə yo embak pyo.

37 Mbák ónká bekə enyij, dem be, ‘Ee’. Mbák óbhíki ka bekə enyij, dem be, ‘Ae’. Yéntiki enyij ene echa eyo, éfù chi ntá mbámbə.”

Yesu yi be ebhiki ri beke me bebú amfay bebú

(Lk 6.29-30)

38 “Bāriŋi be ebhé Moses érèm be, ‘Mbák mmu achónjti nyésé nti mánychjti eni nkwo. Ne mbák mmu áféré nényén nti, bábhəŋ beferé eni nkwo.’

39 Ke nchi ghati bhe be, mbák mmu akə wə bebú, óké keme yi. Mbák mmu adəp wə atá ndü ebhe awónem, tón yi ebhe échák nkwo.

40 Mbák mmu áyàn bekə manyé ne wə be ánsót nkú ye, kpik chyé yi nde ye nkwo.

41 Ne mbák ntemé nenu anyéré wó be əmpəkə ntu ywi əndək ne yi nekš ntay *nemət, dók ne yi nekš batay apay.

42 Mbák mmu aníj wə enyij ene óbhónj, chyé yi yo. Ne mbák mmu atwə ntá ye be əmpúo yi enyij óké nisi bekə nə.”

Yesu yi be mmu abhəŋ bekəŋ bo abhen bápabhé yi

(Lk 6.27-28, 32-36)

43 “Bāriŋi ndü ebhé Moses érèm be, ‘Óbhónj békəŋ mmü etək eye, əmpap mmu ane ápábhé wə.’

44 Ke nchi ghati bhe be, kəŋ ka bəmpap abheka, mánik nəkə mmuet be Mandem ankwak bə abhen báchyé bhe esəŋəri.

45 Mbák bākə nə, bo bághə be bāchi bə etayeka mmu achi amfay. Báké ghokəntik be yi áto mmok ntá yéntiki mmü bebú ne yéntiki mmü ndíndí. Mandem áto manyiəp ntá yéntiki mmu ane ákə enyij ene yi áyàn ne mmu ane ápú kə enyij ene yi áyàn mmu wu ankə.

46 Mbák bākəŋ chi bə abhen bákónj bhe, ntiki nsáy bábhəŋ? Yé chí bakə bebú mbə babhebhé nkábhénti bakəŋ bə abhen bákónj bhə.

47 Ne mbák bākaka chí bə abhen mányie ne bhə, nó bākə yi? Yé chí bə abhen bápú bo Israel bākə nə.

48 Bábhəŋ ye bebhak chak ndü babhi ankem nkúbhé mbə enyü Etayeka Mandem mfoy achi chak ndü babhi ankem!”

* 5:41 Ntay nemət: Ntay chí “Mile” ndü eyəŋndik.

6

Yesu atón enyū mmu abhónó bekwak mmu ane eyi epu

¹ Yesu arək ambi berem be, “Sot ká mpok be yě mmu yweka áké kə beri ebhen Mandem áyàŋ yi ankə besi bho ndu betəŋ mmuet. Mbák mmu ankə nə, apú bhəŋ nsáy ane Etayeke Mandem mfay áchyè.

² “Yěntiki mpok ane óchyè enyiy nta mmu ane eyi épú, ké dep akánkán mbo bə abhen bákə menyiy chi be mángó bhó. Bákə nə amem bekeré nenikímuet ne ndu mántitək be bo mámbiti bhó. Dinyí ká be nebiti ane bo bábiti bhó chi awap akap ankem ané bə mánán bábhónó.

³ Mbák óchyè mmu enyiy mbənyune eyi épú, kə nó enyune yě mmu apu riŋi enyiy ene ókə.

⁴ Eri be ónkə beri bhésé bhésé ne chəŋ Etaye Mandem mmu ághò yěntiki enyiy ene mmu ákə bhésé bhésé ankap wə.”

Yesu atón enyū bo bábhónó menikmuet

⁵ “Yěntiki mpok ane mánikmuet, báké kə mbo bə abhen bákə menyiy chi be mángó bhó. Bəŋ betə amem bekeré nenikímuet ne ndú manyé mbi kə manikmuet bé mángó bhó. Dinyí ká be, neghó ane bo bəghò be bə mánikmuet, chí awap akap ane mánán bábhónó.

⁶ Mpok ane mmú yweka áyàŋ menikmuet, áchwé anywóp, ebhak ene yi ábhak aywínti, antíep mbinywóp anikmuet nta Mandem Eta yeka mmú bápú ghə ne amík. Mbák mmu akə nə, chəŋ Etayeke mmu ághò yěntiki enyiy ene mmu ákə bhésé bhésé ankap yi.

⁷ “Mpok mmu yweka ánikmuet, áké rem beyá menyiy ebhen bébhíkí bhəŋ ntí ne nnet, mbo bə abhen bápú bo Israel bákə. Bákə nə mbənyune bákaysi be beyá kəpi kə kékə Mandem angok nenikímuet enap.

⁸ Báké bhak mbo bhó. Bəpəre nikmuet, Mandem Etayeke anəŋ arinji enyiy ene báyaŋ.

⁹ Enyu ene ké bábhónó menikmuet:

‘Etayese, wə mmu óchí amfay:

Kə bo mánchyé nnyén ena kenóko;

¹⁰ kə bé mandə wə ombak Mfə wap;

ne be mánká nókó chí menyiy ebhen óyaŋ bo mankə fá amik, mbo enyū echi awu amfay.

¹¹ Chié bhese nenyíe enen echəŋ;

¹² Omfoŋori bebú bhese,

mbo enyu séfónóri bo abhen bákə bhese bebú.

¹³ Ne óké ka sénchwé ndú nemə enen nékə sénkwén ndú bebú, kə feré bhese ndu amə mbámbə.’

¹⁴ “Mbák ómfónóri bo abhen bákə wə bebú, chəŋ Etaye Mandem mmu áchí amfay nkəwə amfoŋori wə.

¹⁵ Kə mbák opú foŋori bo abhen bákə wə bebú, Etaye Mandem Mmu achi amfay apú foŋori wə.”

Yesu atón eti netarénsay

¹⁶ “Yěntiki mpok ane bātət nsay ndu menikmuet nta Mandem, besi ebheka béké bhak mbo bə abhen enyiy ésdəŋəri bhó. Báké bhak mbo bə betábhá. Bəgwət besi bhap chi be bo mángó be bə bachi ndú netarénsay. Dinyí ká be, neghó ane bo bəghò be bə bātət nsay, chí awap akap ane mánán bábhónó.

¹⁷ Ke mpok óbhak ndú natarénsay, sò besí bhe watí, ómpák ntí.

¹⁸ Mbák ónkú nò, bo bápú rinji be óchí ndú natarénsay, ke Etaye mmu bápú ghò ne amík árinji. Ne chòj Etaye mmu ághò yéntiki enyij ene mmu ákà bhésé bhésé ankap wò.”

*Yesu átòj èti kefò mmik
(Lk 12.33-34)*

¹⁹ “Bàké sòt kefò nkáp ne kefò menyij bechak mǎmbùre fá amík. Fá amík, kengòk ne mfárékán báchònti, ne baghép báwày eket mámpòkò yéntiki enyij.

²⁰ Enyij ene yéntiki mmu yweka ábhòjò beka chi be, ansòt kefò nkáp eki ne kefò menyij bechak ambùre amfay ntá Mandem. Aré, kengòk ne mfárékán bápú kway bechònti bhò ne baghép bápú kway bedak eket mángép wú.

²¹ Ebhak ené nkáp aywe áchí, aré ké ntí ene nkwo nébhak.”

*Yesu átòj be amík áchí mbò eròjò ene ékà mmu ángò mbanj
(Lk 11.34-36)*

²² “Amík áchí eròjò ene ékà mmu ángò mbanj. Mbák mmu abhòj amík ariari, ághò andinji yéntiki enyij ene yi ákà.

²³ Ke mbák ápú ariari, mmæt ye nkem ábhák chi amem ejuri. Ke mbák eròjò eye égirigiri, nó ejuri ene óchí are eya echa.”

*Enyij Yesu átòj èti Mandem ne menyij mmik
(Lk 16.13, 12.22-31)*

²⁴ “Yé mmu apu kwáy betok bachi bati apay ndòj amòt. Mbák ámbòj bachi bayap, ákòj amòt ancha anefú, mbák épú nó, áchye kenókó ntá amòt, ambyák anefú. Mmu apu kwáy betok Mandem antok nòkò menyij mmik.

²⁵ “Nó ké nchí ghati bhe be, mmu áké bhòj basémé èti nepém eni andem bé, ‘Chòj nyíe yi? Chòj nyú yi? Chòj mfyé yi?’ Nepém nkwa nébhíki cha nenyíe? Nepém nkwa nébhíki cha ndené?”

²⁶ Yijí ká kenèn. Képu kwan nenyíe ne képu fere mbwòt ebhi kembay ndú betem. Yé nò, Etayeka mmu achi amfay áchye kò nenyíe. Bǎbhíki rinji be bǎchá kenèn-e?

²⁷ Ne ntiki mmu yweka basémé ákway beka nepém eni nénsap yé chi mandú ninjinji, nenchà enyu nebhòjò bebhak?

²⁸ “Ne ndaká yí bǎbhòj basémé èti nden ene béfyé amæt? Yijí ká enyú bòchuchu abhen bachi ebhi bǎgò. Bápú ka betik ne hapu ghoko nden.

²⁹ Ke nchí ghati bhe be, yé chí Mfò Sólomon mmu ábhòjò nyaka beyá keném, abhíki bhòj nyaka nden ene eri mbò yé chuchu amòt.

³⁰ Mandem ké ághókó tákò ne berí ebhi, tákò ane ákway bebhak echòj, mbúrè angwòsi, mámfyé angó. Bákáysí bé be ké Mandem apu kwáy békwák mǎmbòj nden béfyé amæt ké? Neka eneká ne Mandem négápsi nenchà!

³¹ “Bàké bhòj ye basémé, mǎndeme nòkò be, ‘Chòj sényie yi? Chòj sényú yi? Chòj sémfyé yi?’

³² Menyij ebhen menkem ké bò abhen bápú bo Israel básíki ntí are. Ke Etayeka mmu áchí amfay aríj be bǎbhòj bébhòj menyij ebhen menkem.

³³ Yá yé ka mbi befye ntí berò Mandem ámbák Mfò yweka, mámfyé ntí beka chi yéntiki enyij ene yi áyàn bo manka, ne chòj yi anchye bhe menyij ebhen menkem nkwo.

³⁴ Báké bhəŋ ye basémé ʒti nywəp enen mbúré. Chəŋ mbúré antwə ne ayi barak ane mmu afyé ntí are. Báké sət beŋəŋəri bechak məmáká ndú ebhen echəŋ.”

7

Yesu atəŋ bé bo bábhíkí bhəŋ bétəŋ bati
(Lk 6.37-38, 42-43)

¹ “Báké təŋ bati kéká mántəŋ be nkwo.

² Mmu áké təŋ nti mbənyune, enyu ené ətəŋ nti enyu yə ke Mandem átəŋ wə. Enyú ətənti ətchye nti, nkúbhé enyu yə ke báytənti mánychye wə.

³ Ndaká yí ətəŋi mətənyinji ane achi anyese nti, ené ətú fyə ntí ndú nkəkónək ane achi wə anyese?

⁴ Ná ətəhəti nti be, ‘Manó, dš me mféré mətənyinji ane achi wə anyésé,’ ené nkəkónək achi wəmbəŋ anyese?

⁵ Wə mmú betábhá, feré kṛík nkəkónək ane achi wəmbəŋ anyese, ke ətŋə mbaŋ sayri beferə mətənyinji ane achi amem nyésé manóywe.

⁶ “Báké sət menyin Mandem mánychye ntá bš abhen bábhíkí bhəŋ mpok ne yi. Báchi mbə mmú. Mmu áké sət menyin Mandem ányché ntá bo abhen bábyak bhə. Báchi mbə bakók. Mbák mánychye bakók enyinji nkáp, básət mányəp chi ndú ntəp. Ne mbák mánychye mmú menyin Mandem, áyibhiri mməet antoko bhe anət.”

Bép, chəŋ mánychye wə
(Lk 11.9-13)

⁷ “Nik mməet ətí enyin ene ətəŋ, chəŋ Mandem anchye wə. Yán, chəŋ ətŋə. Dep nekək, chəŋ mánene ntá ye.

⁸ Kə nə mbənyune yəntiki mmu ane ánikmməet ətí enyin ene yi ətəŋ, Mandem áchye yi. Yəntiki mmu ane ətəŋ enyin, ətəŋ yə. Yəntiki mmu ane ádebhé nekək, mánene ntá yi.

⁹ Bé bachíbhə, mmu yweka ane mbák móywi ámbép yi brət, ansət chi ntay anchye yi, chi agha?

¹⁰ Mbák ámbép wə tansi, ətchye yi nnyó ke?

¹¹ Mbák be bš bebá, bəbhəŋ nti bechye berítí menyin ntá bšbheka, bákáysí be ətayeke mmu achi amfay ke anək bebhəŋ beyá ekəŋ ndu bechye berítí menyin ntá bš abhen mánikmməet ke?

¹² Yəntiki mmu yweka ánká ye ne bati mbə enyú yi ákway beyəŋ be bo mankə ntá yi. Mbák mánká nə, ətəŋ be bákə menyin ebhen Moses ne baremé kepinti bəghəti bhese amem basinji amap.

¹³ “Nyúbhá ané mmu áfəet aré bechwe ndú Kefə Mandem áchí mábhəri. Nyúbhá ané mmu áfəet aré andək anchwe ndú mbí newú ánéne mməet ne mbi wu áchik, ne ətchí wikirik befəet aré. Ekə bo abhen báfəet aré baya. Fəet yé ka chi ndú nyúbhá ane achi mábhəri.

¹⁴ Fəet yé ka ndú nyúbhá ane achi mábhəri mbənyune wú ké mmu áfəet aré anchwe ndú mbí nepəm. Mbi wu ábə mməet befəet aré, ne bš abhen báfəet aré bəbhiki ya.”

Yəntiki enək ne eyi bakaŋ
(Lk 6.43-44)

¹⁵ “Sət ka mpok ne bš-nsé abhen bərəm be báchí baremé kepinti Mandem. Bákət ngepti be báchí bəghətəmən, ke sayri sayri, báchí chí nkwo ene nsay ánu yə.

16 Chəŋ mǎndiŋi enyũ bó báchi ndũ bepiŋ ebhap, nkúbhé mbə enyũ mmu áriŋi enək ndũ kepeŋ eki. Bápu rəŋ ndũ támfəŋ mánkók nepi. Ne bápu rəŋ ndũ nnet áronjóri mánkók bakwa.

17 Enyu yə ké échi ne eríti enək. Enyu chi beríti kepeŋ, epu kway menyu bebépti kepeŋ.

18 Ne ebépti enək ényu chi bebépti kepeŋ, épú kwáy ményú beríti kepeŋ.

19 Bákot yéntiki enək ene épú nyu beríti kepeŋ, mámkpəti, mansəŋ ango.

20 Baramé kepinti nsé bachi mbə menək ebhen bepu nyu beríti kepeŋ. Bəriŋi bhə chi ndũ bepiŋ ebhap.”

*Bakoŋo Yesu abhen tetep
(Lk 13.25-27)*

21 “Puyé yéntiki mmu ane ábhini me be, ‘Acha, Acha’ ké áchwé ndũ Kefó mfáy. Múne áká enyiŋ Etaya mmu achi amfay áyan ke áchwé are.

22 Ndũ nywəbhé manyé, chəŋ beyá bho mándem ntá ya be, ‘Acha, Acha, pú séghāti nyaka bho Eyəŋ eyé ndũ nnyén ena? Pú sébək nyaka befónjé bebábəbə ndũ nnyén ena? Ne sékú nyaka menyini maknkay ndũ nnyén ena!’

23 Ké ndũ nywəp enə chəŋ ngati bhə bhe, ‘Mbiki riŋi be wáwák. Fǎ ká me besí, be bakú bebá.’”

*Menyú baté beket bati apay
(Lk 6.47-49)*

24 Yéntiki mmu ane ághók menyini ebhen mərəm, anka mbə enyũ ndémé, achi mbə ndiŋindak ane até eket ndũ setárebhé.

25 Eti yə, yéndu manyiep ákwéné tontó, ne manyén ajwí, agboko, babhəep atanatan anu, eket eyə éke kwen. Éke kwen mbənyune mbəŋjəket até yə ndũ setárebhé.

26 Ké mmu ane ághok menyini ebhen mərəm, yi ke ka mbə enyũ ndémé, achi mbə echinjímu ane até eket ndũ ésiép.

27 Eso étwə nókó, manyiep akwen tontó, ajwi, ataka ebhi, babhəep atanatan anú, eket eyə ébáy mməet amik juu!

Yesu atəŋ mbə mmu ane árəm émbak chi enyu yə

28 Yesu ánánjá nókó berem menyini ebhen yi átəŋ, bə mankem abhen báchi are bábhák maknkay tontó eti eyi enyũ ene yi átəŋ.

29 Atəŋ nyaka mbə mmu ane árəm emay, puyé mbə batəŋ ebhé Moses.

8

*Yesu abú mmu ebhanjákwa
(Mk 1.40-45; Lk 5.12-16)*

1 Yesu ánánjá nókó menyini ebhen yi átəŋ, arə njiə aseŋ amik. Beyá bo bábhó bekoŋo yi.

2 Bápére yini, mmu ebhanjákwa amət atwə akwen yí bekak abho berem be, “Acha, mbák əkəŋ, əkway beka me ntaŋ.”

3 Yesu anyabhe awə atək yi arem be, “Nkəŋ beka wə óntán, neme ene némáy.” Témté wu, atan.

4 Yesu arem ntá yi be, “Ké ghati yé mmu enyiŋ ene éfákári, ke dók ntá nchiakap Mandem be yi ango be ebhanjákwa ye émay. Anán ámbýó wə, óndək, ənchye ye akap ntá Mandem be kónjə ebhé Moses. Chəŋ eyə émbak enyiŋ ene étəŋ bo be ebhanjákwa ye emay.”

*Yesu abú mmḍbetok münti batemé nenu Rom
(Lk 7.1-10)*

⁵ Yesu afa are rón Kapënaum. Agháká nókó aré, mmu amot ane áchí münti eká batemé nenu Rom besa betay arək ntá Yesu, abho menikmæet ntá yi,

⁶ andeme nəkó be, “Acha, mmḍbetok awa achí anywḥp bñjírí ne beyá bebe.”

⁷ Yesu akeme yi be, “Chḥj ntwo nkæ yi antañ.”

⁸ Ke münti batemé nenu wu arem be, “Acha, mbíkí kway mmu ane ótwó eket eyi. Chié chí eyḥj, chḥj mmḍbetok wa antañ.

⁹ Nchí rem nḥ mbḥnyune menkwó mbḥj bḥ abhen, mbák mángátí me nkæ enyij, mbḥj beghok bhḥ. Ne mbḥj nkwo batemé nenu antene ya abhen mbák ngátí bhḥ enyij, bábḥj beghok mé. Yéntiki mmu wap ane ndémé be, ‘Dók’, áḥj, ne yé agha ane ndémé be, ‘Tws’, átwḥ. Ne mbák ngátí mmḍbetok awa be, ‘Kæ enyij ene’, abḥj bekæ yḥ.”

¹⁰ Yesu ághókó nəkó nḥ, abhak maknkay tontó. Ayibhiri mmæet, arem ntá bḥ abhen bákḥj yi be, “Dinjí ká be mbíkí re ghḥ yé mmu Israel amot ane ábhḥjḥj nēka ne me enyu ene.

¹¹ Dinjí ká be beyá bo báfú chḥj bebḥe menkme mántwḥ manchḥkḥ ne Abraham ne Aisek ne Jekóp ndü menyie epá ndü nebḥæere kefo mfay.

¹² Ke chḥj mánten bo abhen bábḥjḥj nyaka bebhak ndü nebḥæere Kefo Mandem nefi ndü ejuri. Aré, mámbak ndü kebḥḥ ne nenyie ámén.”

¹³ Yesu ayibhiri ye mmæet arem ntá münti batemé nenu be, “Petnsem anywḥp, yéntiki enyij echi mbḥ enyu ónókó.” Nkúbhé mpok ane Yesu árēm nḥ, mmḍbetok wu atañ.

*Yesu abú beyá bḥmame
(Mk 1.29-34; Lk 4.38-41)*

¹⁴ Yesu arək achwe eket Píta, aghó nnḥ ngoré ywi bháré ne mbáép amæet.

¹⁵ Arək yi nékúmæet atək yi ndü awḥ. Mbáép wu ámay. Afate akæ nenyíe abho mene Yesu.

¹⁶ Egháká nókó beku, bo béré sḥ beyá bo abhen befḥjḥj bebábēbæ besḥjḥj bhḥ mándək nəkó ntá Yesu ne bhḥ. Yesu are sḥ chí eyḥjḥjnyu eyi amboko nəkó befḥjḥj bebábēbæ be méndḥ bhḥ, ne ambu nəkó bḥmame.

¹⁷ Yesu akæ menyij ebhen ntá bhḥ be enyij ene ndemekēpinti Aisáya áréme nyaka žti yi émfú tetep. Aisáya arem nyaka be, “Asḥ mame ayese ne apḥkḥ besḥjḥj ebhesé.”

*Enyü nepém nkojo Yesu nébhḥjḥj bebhak
(Lk 9.57-62)*

¹⁸ Yesu ághó nókó beyá bo ndü bátwḥ bákábḥe yi, aghati bagḥək abhi be, “Sémpé ebḥe manyu éne awu.”

¹⁹ Ntḥj ebḥe Mandem amot arək ye ntá Yesu arem be, “Ntḥj, chḥj nkojo wḥ yéntiki ebhak ene órḥj.”

²⁰ Yesu akeme yi ne nekay be, “Besḥp bebḥjḥj babḥk, kenēn kébhḥjḥj manyay, ke Me Mmu mfú ntá Mandem mbíkí bhḥj ebhak besḥjḥj ntí.”

²¹ Nkojo Yesu achak arək ntá yi arem be, “Acha, dḥ kpík ndók mbémé Etaya.”

²² Ke Yesu akeme yi be, “Kojó me. Dḥ bawú mámbémé ngú wap.”

*Yesu akæ mbáép atañatañ akwen chák
(Mk 4.35-41; Lk 8.22-25)*

²³ Yesu arək achwe amem áchwí ne bakḥjḥj bhḥ ndu bḥpe berḥj ebḥe manyu echak.

24 Ndü bārōn, bápéere ghó mbáép atanatan ábhó menu, mpérényen ebho bedep áchwí, manyíep anchwe nõkõ amem. Yesu abhak ndü kenó.

25 Bakonjo bhi bārók manjeme yi barem be, “Acha, pemé bhese, sétwò gu anyén!”

26 Yesu arem be, “Bácháy yi? Neka eneka néǵapsi necha!” Afate ye asáy mbáép ne mpérényen, nnyén nekwen tíi.

27 Bábhák maknkay tontó, babho berem be, “Ntiki enyü mmu né? Yé chí mbáép ághòk yi, mpérényen éngok yí!”

*Yesu akw befónó bebúbebu béró bóbati apay
(Mk 5.1-20; Lk 8.26-39)*

28 Yesu arók aghaka atú mmik bõ Gerása ebhë manyu echak. Bõ bati apay abhen befónó bebúbebu bésõjori bho, báfú ndü nebhüéré manem ané bõ báchákõ are, bátémeri yi. Bághò nyaka bo, mántoko bho anet. Éká bo kperere faét atú wu.

29 Nèghó ane bághó Yesu, babho bebik mándeme nõkõ be, “Mmò Mandem, õbhõn ntiki ndak ne bheseé? Ǫtwò bechye bhese ntemsi ené mpok abhiki re kway?”

30 Ereme nkwo bakók anyie nyaka kekwot ne nebhüét wu.

31 Befónó bebúbebu ebhen bésõjori bho bébhó menik Yesu mmuet be, “Mbák õbòk bhese, tó bhese chí ndü nkwo bakók wu.”

32 Yesu aghati befónó bebúbebu bho be, “Dók ká.” Béfú bõbhõ amuet, berok, bechwe ndü nkwo bakók. Bakók anken bārókóri báser ndü nkoko-njie dúgúdúgúdúgú bágúre anyén.

33 Bõ abhen bábhàbheri bakók, bághó nõkõ nõ, bábué, bārak ndü etok ene echí kekwot, baghati bho yéntiki enyih ne enyü éfakári ne bõ abhen befónó bebúbebu bésõjori nyaka bho.

34 Etok enken émoko témté erok étémeri Yesu. Mánik yi mmuet be ándó atú etok eyap.

9

*Yesu abú mbénti
(Mk 2.1-12; Lk 5.17-26)*

1 Yesu áfá nõkõ atú Gerása, arók, asot áchwí apé nnyén, apetnsem Kapènaum, etok ene yi áchòkõ.

2 Bõfú bátwò ne mbénti amot ane bápókõ ndü bekpaka ntá yi. Yesu ághó nõkõ enyü neka enén bábhõjõ ne yi be abhõn betan bebú mmu wu, arem ntá yi be, “Mówa, óké chay, mfõjóri bebú ebhe.”

3 Ekw mbok batõn ebhé Mandem abhen bachi are bábho berem ne mmuet eyap be, “Arem kpát mbo bhé achi Mandem! Mandem aywinti ké ákway befõjóri bebú mmu!”

4 Yesu arinjì nkaysi yap, abhép bho be, “Ndaká yí bákàysi bebépti menyih?”

5 Enyih ene échí wikirik chí ene? Berem be, “Mfõjóri bebú bhe,” ke chí berem be, “Faté kò?”

6 Ke chõn nkù mándinjì be, Me Mmu mfú ntá Mandem mbõn betan fá amik befõjori bebú bho.” Arem ntá mbénti wu be, “Faté, pókõ bekpaka bhe gure!”

7 Mbénti wu afate kperer, agure.

8 Bo bághó nõkõ enyih ene efakari, bábhak maknkay tontó, babho bebiti Mandem mmú áchyé nkwa enyü betan ebho.

*Yesu abhijì Mátio be ámbák nkonjo ywi
(Mk 2.13-17; Lk 5.27-32)*

9 Ené Yesu árɔ ebhak ene yi ábú mbénti ákò, áròn, aghò mbebhé nkabhénti amot chòkò amem ekerébetik eyi. Aka nnyén be Mátio. Abhiñi yí, arem be, “Twó, bhák nkonjo wa.” Mátio afate, abho bekonjo Yesu.

10 Etáré nókò, Mátio abhiñi Yesu eket eyi. Anak mamuere bhi ne babhebhé nkabhénti bachak, ne baká bebá bachak. Yesu, achòkò anyie nàkò nenyíé ne bhò, ne bakonjo bhi nkwo.

11 Bónkwò Fárisi bághò nókò ndú Yesu ányie nenyíé ne bhò, bábhò bebhep bakonjo Yesu be, “Ndaká yí ntonj yweka ányie nenyíé ne menyú bóbhen?”

12 Yesu ághók enyih ene bárèm, akeme bhò ne nekay be, “Bò abhen bápú me, bápú yan ngan. Bò mame ke báyan ngan.”

13 Arémé nókò nò, aròk ambi berem be, “Dók ká, mánu berihñi enyih ene Mandem arémé. Arem be básih be, ‘Enyih ene mǎyan chi be bo mángó ntínso ne bati, puyé chi akabhénya.’ Mbíkí twò bebhiñi bò abhen bakaysi be bachi chak besí Mandem be mámbák bakonjo bha, ntwò ébhñiñi chi bo babúbabá.”

*Bábhép Yesu éti netarénsay ndú menikmuet ntá Mandem
(Mk 2.18-22; Lk 5.33-39)*

14 Mbòk bakonjo Jón Njwiti bárók ntá Yesu bábhép yi be, “Ndaká yí besé ne bónkwò Fárisi sétare nòkò nsay ndu menikmuet ntá Mandem, ke bakonjo bhe bápú ká nò?”

15 Yesu akeme bhò be, “Bákáysí bé bo bákway bechòkò nsónso ndú epá nebhay ené mbáyngoré abhuét ne bhò? Nsé! Ke mpok átwò ane báferé chòñ mbáyngoré ntá yap. Ne chòñ mántare nsay mpok yò.”

16 Yesu aròk ambi berem be, “Yé mmu apú kway besot ebhókònden nkò anchók mbok ndú esí nden? Mbák mmu anká nò, ebhókònden nkò éñàti, enká mbokó nden áchik ancha esí mbok.

17 Ne ntá bo abhen báfyé mmém ndú bebhá nkwobhanya, bápú fye mmém bakò amem ebhá nkwobhénya ene esi. Mbák mánká nò, ebha ésen, enchòñò, ne mmem andòk amik. Báfyé mmém bakò chi ndú ebhá nkwobhénya ene eko. Mbák mánká nò, mmem apú ròn amik ne ebha epu sen enchòñò.”

*Yesu añeme mmò mñnti
(Mk 5.21-43; Lk 8.40-56)*

18 Ené Yesu abhuét beghati bhò menyih ebhen, bápére ghò mñnti bo Israel amot aròk akwén yi bekak, abho berem be, “Éta, mówa agu néne. Chí móngoré. Nnikmuet, twò nyanjá amò yi amuet, ne chòñ ampentsem ndú nepém.”

19 Yesu afate ne bakonjo bhi bábhò beròn ne mñnti wu.

20 Ené báròn, ngoré amot afú Yesu ansem, aròk petii, atòk nkokon nkú yi. Ngoré wu áfèrè nyaka manonj ndú mamié byo ne apay.

21 Aká nò mbonyune arem nyaka ne mmuet yi be, “Mbák ntòk yé chi nkokon nden Yesu, chòñ ntañ.”

22 Yesu ayibhiri mmuet aghò yi, aghati yi be, “Mówa, kéchay. Neka ene ne me nékú otan.” Témté wu ngoré wu atan.

23 Yesu afuét ye are ròn ndú eket ene mñnti bo Israel wu. Agháká nókò aré, achwe anywóp, aghò báfé babhanj ne ngémtay bho ndú bádí kebho ne beyá ewat.

24 Aghati bó mankem be, “Fú ká kpík, móne abhíkí gú. Abhure chí kenó.” Bó mankem báré way Yesu way.

25 Bò nneréket bátén nókò bhò nefi, Yesu aròk kekwot ne ngú wu, akém yi ndú awó, mówu apentsem ndú nepém, afate.

26 Mbok éti ndak ane ataka atú etòk wu ankem.

Yesu ak# manémámik bati apay babho begho mbanj

²⁷ Ené Yesu árɔ nebhuæt wu árɔn ambi, manémámik bati apay babho bekoŋo yi mámbik nɔko be, “Mmɔ Mfo Debhít, ghɔ bhesε ntínso!”

²⁸ Mpok Yesu achwe anywɔp, manémé amík bhɔ bákɔŋo yi aré. Abhép bhɔ bé “Mánókó be mɛkwáy beka mángó mbanj?” Bákéme be, “Acha, sɛnoko.”

²⁹ Yesu atɔk ye amík ayap arem be, “Embák ne bhe mbɔ enyü mänókó.”

³⁰ Amík ánéne bhɔ témté, bapet babho begho mbanj. Yesu asemti bhɔ be, “Báké ghati yé mmu enyij ene efakari.”

³¹ Yé nɔ, bárɔn nókó, mángati nɔko bhɔ ndü atú etɔk wu ankeɔ enyij ene Yesu áká ntá yap.

Yesu ak# mbók abho berem kepi

³² Bɔ-bhɔ bati apay bárɔ nókó Yesu, bɔfu basɔ mbók bárɔk ntá Yesu ne yi. Efɔŋɔ ebáb# ke éká nyaka yi ákwéné kébhok.

³³ Yesu abók efɔŋɔ ebáb# yɔ. Erɔ mmu wu, abho berem kepi témté. Beyá bo abhen bachi aré, babhak maknkay, bábhɔ berem be, “Sébhíkí re ghɔ ene enyu fá amem etɔk Israel.”

³⁴ Ke bɔnkwɔ Fárisi báré rem chi be, “Chí mfo befɔŋɔ bebáb#be# ké áchyé Yesu betanj bébok befɔŋɔ bebáb#be#.” *

Yesu ághɔ bho ntínso

³⁵ Yesu áká nyaka amem betɔk begho ne ndü bɔbetɔk, antɔn nɔko bhɔ amem bekeré neníkím#et bo Israel. Ne angati nɔko bhɔ Mbok Ndíndí éti Kefɔ Mandem. Abü nyaka bo abhen bárɔn ntá yi ne mame menyu ne menyu.

³⁶ Yesu ághɔ nókó ndü ngémtay bhɔ bátwɔ ntá yi, ághɔ bhɔ ntínso mbonyune báchi ndü esɔŋori, kébhɔn nkwak, mbɔ bághɔŋómén ane ábhíkí bhɔn mbabheri.

³⁷ Yesu arem ntá bakoŋo bhi be, “Mbuɔt béfére ebhi aya, ke baká betik bábhiki ya.

³⁸ Nik ye ka mm#et ntá Mandem mmu achi mbɔŋónki bé antó baká betik mamfere mbwɔt ebhi.”

10

Yesu ayap bɔbati byo ne apay be mámbak bɔnto bhi
(Mk 3.13-19; Lk 6.12-16)

¹ Ewak émɔt, Yesu abhinj bakoŋo bhi bati byo ne apay, achye bhɔ betanj bébók befɔŋɔ bebáb#be# ne ndü bébü mame menyu ne menyu.

² Manyén bɔnto Yesu bhɔ bati byo ne apay achi be: Ane mbi abhak Símun. Nnyén eni néchák nébhak be Píta. Achák abhak Andru, manó Píta. Ne Jems ne mómáyí Jɔn, bɔ Sebedi.

³ Báchák bábhák Fílip ne Batolómyo, ne Tɔmás, ne Mátio mbebhé nk-abhénti, ne Jems mmɔ Alfeyɔs, ne Tadiɔs.

⁴ Ne Símun, mfyé-betanj ndü barakátɔk, ne Júdas Iskariot mmu átí nyaka Yesu.

Yesu ató bɔnto bhi bati byo ne apay nefi ndü betik
(Mk 6.7-13; Lk 9.1-6)

⁵ Yesu abhinj bɔbhɔ bati byo ne apay aghati bhɔ be, “Métò bhe nefi ndü betik. Ke báké rɔn ntá bo abhen bápú bó Israel, ne báké chwe ndü yé etɔk Samária émɔt.

* 9:34 Nɔŋ ane apu ndü mbok basinj amen tesáy.

6 Dók ká chi ntá bo Israel abhen bachi mbò ághón̄omen ané ánémé ebhi.

7 Dók ká māngati nəkò bhò be, ‘Mpok arəp kekʷət ane Mandem abhak ne bho mbò Mfò wap.’

8 Bú ká bōmame, ηemé ká bawú, māmbu bō ebhanákwa nkʷə. Bók ká befón̄ó bebúbəbə be méndó bho. Nchýé bhe betan̄ ndu bekə menyin̄ ebhen nke sət nkáp. Dók yé ka kə bhò ntá bho kəbhép bho nkáp.

9 Mmu áké pəkó yěntiki enyū nkáp amuet.

10 Mmu áké pəkó ebhá nekò, ne yě chí nkú áchák, ne yě chí nkʷəbhányá échák, ne yě chí ntém. Bo bábhon̄ béchié nkəbetik enyin̄ ene yi ábhón̄ó bébhon̄.

11 Yěntiki etək ené bāchuóbhé aré, yán ká esáyri mmu ane ábhón̄ó ekon̄ bseypti bhe eket eyi, mānchəkò ne yi kpáte mpok ane bārə etək eyo.

12 Nəchwe ane bāchwe anywōp, kaká ka bō abhen bachi aré mändem be, ‘Afók Mandem ámbák ne bhe.’

13 Ne mbák básot bhe ne ekon̄, nik ka mmuet be áfók Mandem ámbák ne bhò. Ke mbák bábhíkí sət bhe ne ekon̄, nik ka mmuet be Mandem ánkém áfók ywi, kəchye bhò.

14 Ne mbák bábhiki syepti bhe ndū yě eket ne yě chí etək, kwet ka mfok ane áchí bhe bekak, māmfa aré.

15 Nchí ghati bhe be, ewak ene Mandem átən bō mmik, chon̄ angó ntínso ne bō etək Sódóm ne abhen Gomóra encha bō etək ené bábhíkí sət bhe ne ekon̄.” *

*Yesu aghati bōnto bhi esəñəri ené bábhón̄ó bébhón̄
(Mk 13.9-13; Lk 21.12-17)*

16 “Ghók ká, Nchí to bhe ntá bō mmik mbò bághón̄ómén nenti nkʷə. Bák yé ka bō kénwán̄ mbò nnyó, māmboñ bati pépép mbò bebhón̄ó.

17 Sət ka mpok mbonyune bo bákem chon̄ bhe māmfyə amə bō bati etək, mändep manet ayeka amem bekeré nenikímuet ebhap.

18 Chon̄ bo mánja bhe gbaka gbaka ntá bəgóbhanə ne bafə žti ya. Ne chon̄ eyo énychye bhe mbi beghati bhə ne bō abhen bápú bo Israel Mbok Ndíndí žti ya.

19 Mpok básóré bhe ambi ndu bétán̄ be, báké semé be, ‘Chon̄ séndem be yi ne yě chí be chon̄ séndem ná?’ Báké səñəri mmuet mbonyune mpok ánkway, Mandem ághati bhe enyin̄ ene bábhón̄ó berem.

20 Nchí ghati bhe enyin̄ ene mbonyune mpok yo, menyin̄ ebhen bārəm bépú fu be anti. Efón̄ó mmu Mandem etayeka átó kě ághati bhe enyin̄ ene bábhón̄ó berem.

21 Chon̄ manó anchye nti manó ntá bōbati be mángwáy. Chon̄ mbək bachi mánkə enyumot ne bōbhap. Chon̄ mbək bhò mánte nenú ne bachi ne manə, mánkə be mángwáy bhò.

22 Chon̄ menyū bho menkem mämpap be žti ya. Ke Mandem əpeme yěntiki mmu ane áté kpiri te ndū ngwenti.

23 Etək ene bo bāchyè be esəñəri, fá ká aré áyák mändək etək échák. Dijní ká be bápú kway bekò ndū betək Israel menkem bekə betik ebha ené Me Mmu mfú ntá Mandem mbíkí re petnsəm.

24 “Mmōkátí apu kway berin̄i enyin̄ ancha ntōñ ywi. Ne mübetok apú cha chi-betok ywi.

25 Échí enyinjí manák be mánkə ne mmō ekátí mbò enyu bákú ne ntōñ aywi. Ne échí enyinjí manák be mōbetok ámbák mbò chi-betok ywi. Mbák bo bákway

* 10:15 Sódóm ne Gomóra: Chi betək ebhen Mandem átó nyaka ngo áson̄ bhò žti beyá bebú bōbhap.

béchiḱ nti kpát mámbiḱi me münti nneréket be Belsebul, ná ne be böneréket? Chõḱi máncḱye bhe manyén ané ábébhé áchá enõ!”

Mmu abhõḱi bécháy chi Mandem

(Lk 12.2-7)

²⁶ “Báké chay yé mmu ane ápáḱḱe. Yéntiki enyḱi ene bákúti, chõḱi mánene. Ne ené echi bhésé bhésé, chõḱi máncḱ be bo mándiḱi yo. †

²⁷ Yéntiki enyḱi ene ngátí bhe ansem ansem, ghatí ká bho kpõḱórõḱ. Ené bághókó ansem ansem, kó ka amfáy beket mándem be mmik nkem ángók. ‡

²⁸ Báké cháý bö mmik. Bákway beway chi mmuet nkwa. Bábhíki bhõḱi betan beka yényḱi ndu éfõḱó mmu. Mandem ké bábhõḱó bécháy. Yi ké ábhõḱó betan bechye mmuet mmu ne éfõḱó mmu esõḱõri amem nepingo. §

²⁹ Pú mmu ákwáy beku bökenen bapay ne nkáp ane apu yényḱi? Yé nó, yé mõsenen amõt apú kway bekwen amik ené Etayeka mmu achi amfay abhíki riḱi.

³⁰ Enyu yo ké échí ne bhe. Mandem aríḱi yé chí mpáy beka ká emene ebhen béchí yéntiki mmu yweka anti.

³¹ Báké chay ye yényḱi ené bo bakway beka bhe. Besí Mandem, yéntiki mmu yweka abhõḱi menwõp tontó áchá ngémtáy kenen.”

Bõ abhen bachi bö-Yesu

(Lk 10.8)

³² “Yéntiki mmu ane árèm kpõḱõron besí bö mmik be yi achi mmu wa, chõḱi menkwõ ndem besí Etaya mmu achi amfay ndü nywõp manyé, be mmu wu achi awa.

³³ Ké mmu ane átáná besí bho be yi apu mmu wa, chõḱi menkwõ ntaja besí Etaya mmu achi amfay be yi apu mmu wa.”

Mbok Yesu átwõ ne ákóré

(Lk 12.51-53, 14.26-27)

³⁴ “Báké kaysi be ntwo fá amik chi beka bo mámbák ndu kpák ne bati. Ae. Ntwõ chi be bo mánú ne bati.

³⁵ Ntwõ beka bö abhen babhakanem mánú ne bachi bhap, abhén baghõré mánú ne manõ ne baghõré mánú ne manõ maném abhap.

³⁶ Bömpap báfü chi eket mbõḱi mmu.

³⁷ Mbák õkõḱi etaye, ne yé chí máye õchá me, nó õbhíki kway bebhak nkoḱo wa. Ne mbák õkõḱi máywe õcha me, nó õbhíki kway bebhak nkoḱo wa.

³⁸ Mmu ane ábhíki ka bepõkõ ekotákátí eyi ankoḱo ndü bayarékak aya, abhíki kway bebhak nkoḱo wa.

³⁹ Mmu ane areme be abhíki riḱi me ndü áyàn be ámpémé mmuet yi, apú bhõḱi nepém enen tetep. Ké mmu ane áká bégu éti ya, ábhõḱi nepém enen tetep.”

Mandem ákap yéntiki mmu ane ásõt bakü betik abhi sayri

(Mk 9.41)

⁴⁰ “Yé agha ane ásõt bhe sayri, ásõt chi me. Ne yé agha ane ásõt me sayri, ásõt chi éta mmu átõ me.

⁴¹ Mbák õsõt mmu sayri mbõnyune õriḱi be yi achi ndemekerpinti wa, chõḱi Mandem anchye wõ nkúbhé akap ane yi áchye ntá ndemekerpinti ywi. Ne mbák õsõt mmu sayri mbõnyune õriḱi be ákã chi enyḱi ene Mandem áyàn bo manka,

† 10:26 Belsebul: Mfõ befõḱó bebúbeku akõḱi bebhese tetep ane Mandem áyàn bo mándiḱi. ‡ 10:27 Yesu yi be bakoḱõ bhí babhõḱi beghati bo kpõḱórõḱi menyḱi ebhen yi ághátí bhõ ansem ansem. § 10:28 Éfõḱó nkwa épu gu. Mmuere eyi ké águ.

chəŋ Mandem anchye wə akap mbə mmu ane ákà enyih ene Mandem áyàŋ bo manka.

⁴² Dini ká be ye agha ane áchyé ye chí manyiep bakwen ntá ye mmu amot ndü nkwo bəbha bhən mbənyune achi nkoŋo wa, dini be Mandem abhəŋ bechye yi akap.”

11

Jón ató mbək bakoŋo bhi be mámbép Yesu mmū yi achi
(Lk 7.18-35)

¹ Yesu ánáná nókó beghati baghək abhi bati byo ne apay enyih ene bo bábhónó beka, afa nebhuet yi achi ne bhə arək ndü betək Israel béchák ndu beghati bo Mbok Ndindí.

² Mpok yo, Jón Njwiti abhak ekerékenəŋ. Aghókó nókó menyih ebhen Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be átò ákà, ató mbək bakoŋo bhi be mándók mámbép Yesu be,

³ “Wə ke óhí Mpeme ane Jón árémé be átwə, ke chi be sébhəŋ menonj mmu achak?”

⁴ Yesu akeme bhə be, “Pet ka nsem ghati Jón menyih ebhen bəghókó bo bərəm, ne ebhen be babhəŋ bəghə.

⁵ Bəghok ne bəgho be manémámik bəghə mbəŋ nénenə, ne bakem báfáté bákó. Bə ebhanákwa bátán ne bachókó batú bəghók mbəŋ. Bawú bápətnsem ndü nepem ne bo bəghāti bachébhəbho Mbok Ndindí.

⁶ Eri echa ntá mmu ane apú kwén ndü bebú éti menyih ebhen məkà.”

⁷ Ené bakoŋo Jón bāró bārəŋ, Yesu abho berem ntá beyá bo abhen bátwə nebhuet ane yi achi éti Jón be, “Mpok bārəŋ nyaka awu amem baso, bārók beghə ntiki enyü mmu? Bārək beghə mmu ane achi mbə énsómanyiep ene babhép áfók énkwén ene ebhe, ámfok enkwen ebhe échák ke?”

⁸ Bārəŋ nyaka amem baso beghə yi? Mmu ane afyé berítí nden amuet ke? Bə abhen bafyé menyü nden ebho báchókó chi amem bekíri-bafó!

⁹ Ghati ká me. Bārəŋ nyaka amem baso beghə ntiki enyü mmu? Ndemekəpinti? Echi tetep. Ke dini ka be mmu ane bəghó achá ndemekəpinti. Bə bārók ye beghə kpik yi? Bəriŋi be bārəŋ nyaka chi beghə ndemekəpinti? Ke dini ka be, Jón acha baremé kəpinti báchák.

¹⁰ Jón ké achi mmu ane Ekáti Mandem érem éti yi be, ‘Mandem arem nyaka be, Yihí, chəŋ ntó mpəkəntó wa wə ambi, be ángókó mbi ywe ke óntwə.’”

¹¹ Yesu arək ambi berem be, “Nchí ghati bhe be Jón Njwiti acha yéntiki mmu achak, ndü bo abhen bágú ne abhen bachi nepém. Yé nó, ye chí mmu ane apu yənyih ndü mpáy bo abhen mányie Kefó mfáy acha yi.

¹² Bébhó ndü mpok ane Jón Njwiti ághāti nyaka bhə Eyəŋ Mandem beghaka echəŋ, Kefó mfáy kégə ne betəŋ ne mbək bhə mánú béchwe are ne betəŋ.

¹³ Jón ápère tó bə betik bhi, basih amen Moses ne amen baremé kəpinti árem nyaka éti Mpeme Mandem afyé bariep be áto.

¹⁴ Mbák bəbhəŋ nti menoko enyih ene mərəm, dini ká be sayri sayri mpok ane baremé kəpinti bərəmé be Eláija átwə, bərəm nyaka chi éti Jón.

¹⁵ Ye agha ane áyàŋ beghok enyih ene mərəm, ántá batú ángók sayri.

¹⁶ “Chəŋ njenti mkpáká bhə abhen echəŋ ne yi? Báchí mbə bə abhen báchókó nefisie bákà ntok. Eka émot barem ntá abhen eka echak be,

¹⁷ ‘Sékway bakway nebhay be mámben nebhén ke bəbhiki bhən.

Sékwáy bakwáy newú, kebho bë kedí!

¹⁸ Jón Njwiti atwò nyaka antare nòkò nsay ndu menikmæet ne mmem yi ke nyu. Yéntiki mmu are rem be, 'Éfónó ebábù echí ne yi!'

¹⁹ Mpok Me Mmu mfú ntá Mandem ntwó, nde nyie, nnyú nòkò ne bhe. Yéntiki mmu arem be, 'Yini nyië menyiniñyíe ne nyúmém wu. Mamære bhi chi babhebhé nkábhénti ne bakù bebú bachak!' Ke diñí ká be menyiniñ ebhen mmu ane ákòño mbi Mandem ákà ke bétòn be neriniñdak enen néfú ntá Mandem nechí tetep."

*Bõ abhen babhónó bétæmsi
(Lk 10.13-15)*

²⁰ Bõ abhen báchí nyaka amem betòk ebhen Yesu ákú beyá menyiniñí maknkay, bábhíki tík nyaka nsem ndü bebú bhap. Èkà Yesu abho beji bho andemæ nòkò be,

²¹ "Bë bo Korasín, chøn émbép ntá yeka encha! Bë bo Betsáida, chøn émbép ntá yeka nkwo encha! Mbò chí amem betòk Táya ne Sídon ke nká menyiniñí maknkay ebhen-ne nkà ntá yeka, mbú báfyé nden pyò, mánto batwóp anti tesáy, betøn be bátiknsem ndü bebú bhap!

²² Nchí ghati bhe be, ewak ene Mandem átàn bõ mmik, chøn angó ntínso ne bõ Táya ne Sídon encha bhe!

²³ Ne bë bho Kapënaum, bákaysi be bákway beyon mmæet, mánkó kpát mántòk nebu? Nsé! Chøn Mandem amesè bhe amem etókò bawú! Mbò amem etók Sídon ke nká menyiniñí maknkay ebhen-ne nkà ntá yeka, mbù yò ebhæet téé tẽ echøn!

²⁴ Diñí yé ka be, ewak ene Mandem átàn bõ mmik, chøn angó ntínso ne bõ etók Sódòm ancha bhe."

*Yesu yi bo mántwó ntá yi mambøn neywëmæet
(Lk 10.21-22)*

²⁵ Ndü mpok yò, Yesu ánikmæet be, "Eta, wò mmu óbhónó mfay ne mmik! Nchí chye wò bakak ndü óró menyiniñ ebhen mémbák bhésé bhésé ntá bariñindak ne ntá bo abhen báriñí beyá menyiniñ. Ònéné bho otøn krojorøn ntá bo abhen bábhíki riñi yényiniñ mbò mámbò.

²⁶ Eta, enyu yò ké wòmbøn óyáná be embak."

²⁷ Yesu apet abho beghati bho be, "Etaya achyé me menyiniñ menkem. Yé mmu abhíki riñi mmu ane Mmò áchí ébhíki fæet chí Etayi. Ne yé mmu abhíki riñi mmu Eta áchí ébhíki fæet chí Móywi ne bõ abhen yi áyábhé ndu beka bõ mándiñí Etayi.

²⁸ Twó ká ntá ya, bë mankem abhen bápókó menwópti batü besønøri ne bápøp, chøn nsebhe yò amik, nchyé bhe neywëmæet.

²⁹ Sot ka betik ebhen nchyé bhe, mángók menyiniñ ebhen mëtøn bhe mbønnyune nchí kpák ndü epin eya ne neyønómæet népú me anti. Kà ka nó chøn mámbøn neywëmæet.

³⁰ Twó ká ntá ya mbønnyune ntu áne mëchye bhe achi fuyak."

12

*Enyiniñ bábhébhé Yesu eti nywòbhé neywëmæet
(Mk 2.23-28; Lk 6.1-5)*

1 Ebhíki tat, Yesu ne baghok abhi b́aré kó mámfuæt noko amem nkí nchwifú ndú nywóbhé neywémuæt bo Israel. Nsay are nu baghok abhi. Eka b́abhó b́ekæp enyú nchwi yó, mányie noko.

2 Mbok b́onkwó F́arisi b́aghó nókó nó, b́arém ntá Yesu be, “Yíní, baghokó bhe b́ákú enyín ene épú chak bekonjo ebhé yese. B́akæp nchwi ndú nywóbhé neywémuæt!”

3 Ke Yesu akeme be, “B́abhíki re pay amem Ekáti Mandem enyín ene Mfo Debhít aká nyaka ne b́o abhen b́áchí ne yi mpok nsay akémé bhó?”

4 Achwe nyaka amem ekeré Mandem, yi ne b́obhi, mányie nenyíe enen b́achyé ntá Mandem. B́ékónjo ebhé, epú nyaka chak be yi ne b́obhi mányie nenyíe enó. Ndiere bachiákap Mandem ke b́abhónj́o nyaka ngangan menyie nó.

5 Ne b́érón ambi, b́abhíki re pay amem ekáti Moses be bachiákap b́ákú betik amem ekerákap Mandem ndú nywóbhé neywémuæt ke? Eyo éka be b́o mánkwén ebhé ene érém be mmu aké ka betik ndú nywóbhé neywémuæt ke? B́abhíki rem be b́o b́ákú beb́a.

6 Nchí ghati bhe be, mmu achí fá ane áchá ekerákap Mandem.

7 Mandem ágháti bhese mbó enyu échí amem ekáti yi be, yi árém be, “Enyín ene méyán chi be bo mángó ntínso ne bati, puyé chi akabhénya. Mbó b́e b́arínj́i ntí beyón ebhen, mbu b́abhíki ji b́o abhen b́ekwéné b́épú ne bhó.”

8 Dínj́i yé ka be Me Mmu mfú ntá Mandem ké mbónj́o berem enyú mmu ábhónj́o bekú ne ebhé ene éyínj́i nywóbhé neywémuæt.”

*Yesu abú mmu awó ágú ndú nywóbhé neywémuæt
(Mk 3.1-6; Lk 6.6-11)*

9 Yesu arók etók échák achwe amem ekeré nenikímueti eyap.

10 Mmu amot abhak amem ekeré nenikímueti eyo ane awó ywi ágú. Mbok bo b́abhák aré abhen báyan mbi b́arém be bekwéne b́echí ne Yesu. B́abhép Yesu be, “Ebhé yese érém be épú chak bebú mmu ndú nywóbhé neywémuæt ke?”

11 Yesu akeme bhó be, “Ntiki mmu yweká ane, mbák abhónj́i ághónj́omen amot, ákwén nókó amem nepi ndú nywóbhé neywémuæt, andó, keferé wu?”

12 Ná ne nkwanwan mmu áchá ághónj́omen tontó? Eyo étón be ebhé eyese épú kán mmu bekwak ntí ndú nywóbhé neywémuæt.”

13 Yesu arem ntá mmu ane awó ágú be, “Nyabhé awó ywe.” Anyabhe, awó wu ápet atan, abhak mbó áchá.

14 B́onkwó F́arisi abhen bachi aré baghó noko nó, b́áfú, b́arók. B́ate eyu, bati beway Yesu.

Epin ene nkubetik ane Mandem áyabhé

15 Yesu arínj́i be b́ate eyu ndu beway yi. Afa, arók ebhak échák. Beyá bho b́akónjo yi, abú bo mankem abhen máme.

16 Yesu asemti bhó be b́aké ghati bo bachak enyín éti yi.

17 Éfákári enyu yó be enyín ene ndemekepinti Aisáya arémé nyaka émfú tetep. Mandem aghátí nyaka Aisáya andem éti yi be,

18 “Ghó ka móbetok wa ane nj́abhé. Chi Mónti wa ne mbónj́i manák ne yi tontó. Chón nkú Efónj́o yá émbák ne yi. Ne chón yí anka mángati manéket b́o mmik ankem be chón yí ampeme bhó.

19 Apú bhak mbó mmu ane ánù be bo mángók yi. Apú bhak mbó mmu ane b́aghok eyón eyi nefi.

20 **Yí apú** syep nkóré-tákó ane abho bewási, arəp chi bégu. Ne apú neme erónj ene bawet amay amem, érəp chi mandú ménémé. Enyu yə ké yi arəj ambi begho bhə ntínso, kpáte yi ankə nkaysi ane achi tetep ansət awónem.

21 Ne chəj bə betákó mmik menkem mámbaka nti chi ne yi be ampeme bhə.”

*Bo bārém be betan Yesu bífú chi ntá Belsebul
(Mk 3.20-30; Lk 11.14-23)*

22 **Etáré nókó**, bəfú básət mbók bārók ntá Yesu ne yi. Efónj ebábu ke éká nyaka amík anémé yi ne akwén kebhook. Yesu abú yí, abho berem kepi, ne abho beghə mbanj.

23 Bə mankem abhen bachi are babhak maknkay tontó, bábho bebhep bati, mándeme nəkó be, “Ebhárémə Debhít né ké?”

24 Ke bənkwə Fárisi bəghókó nókó nó, babho berem be, “Chí Belsebul, mfo befónj bebúbebu ke áchyé Yesu betan bəbók befónj bebúbebu be mémfú, méndó, bho.” Mmü achák apú!

25 Yesu arinji nkaysi yap. Are m ntá yap be, “Yəntiki etək ene ákóré áchí are ne bəbati mánu nəkó ne bati, ébhónj chí ménémé. Nneréket ane ákóré achi are ákwene kwen.

26 Enyu yə ke echi ne kefo Satan. Mbák Satan ábók Satan, ná kefo eki kétee?

27 Ne mbák nchí bók befónj bebúbebu chí ndü betan Belsebul, bə bheka básət betan ághá bəbók bhə méndó bhó? Eti yə chəj bó mántan be.

28 Ke mbák, sayri sayri, məbók befónj bebúbebu chí ndü betan Efónj Mandem, nó Mandem anan achi nenti eneka mbə Mfo.

29 Yə mmu apu kway bechwe amem eket ene mmü ntantan angép enyin, ampəkə, andək ne yó, mbák abhíkí yambi ankem yi angwət.

30 Yə agha ane apú ne me, achí chí mūmpap awa. Ne ye agha ane apú kwak me menyokoti bhə, átakátak.

31 **Diñí yé ka be**, Mandem áfonjori bebú ebhen bo bákə ne bebéptí menyin ebhen bə bārəm. Ke apú fonjori mmu ane árəm bebéptí menyin eti Efónj Bedyere.

32 Mandem áfonjori yə agha ane árəm ebéptí enyin eti nnyén ena, Me Mmu mfú ntá Mandem, ke apú fonjori mmu ane árəm ebábu eti Efónj Bedyere. Mandem apú fonjori yi, yə ndü mmiki ne, ne yə ndü mmik nkó.”

*Orinji enək chí ndü kepem
(Lk 6.43-45)*

33 Yesu arək ambi berem be, “Mbák enək éri, kepem eki nkwo kéri. Mbák enək ebhónj neme, kepem eki nkwo kébhónj neme. Mmu arinji enək chí ndü kepem eki.

34 Bə befé, nó ke échí ne bhe. Ná berítí kepi kekway ye bəfú be anyu ené bächí bə bebú? Enyin ené éjwí mmu anti, yó ke éfú yi anyu.

35 Nkúbhé mbə enyü menyin nkáp bəjwi amem mókere nkáp, nó ké nkaysi ndíndí ájwí anti mmu ndíndí, ne beri ke bəfu are.

36 **Diñí ká be**, ewak ene Mandem átəj bə mankem, yəntiki mmu ághati yí enyin ene éká ke yəntiki epə eyəj éfú yi anyu.

37 **Ke pi eken kəfú wə anyu ké yi ásat antán wə ewak émət**. Mbák berítí kepi ke kəfú wə anyu, ewak eyə, yi árem be əbhíkí bhəj manyé. Ke mbák bebéptí kepi ke kəfú wə anyu, ewak eyə, Mandem árem be ókwən manyé.”

*Bārém be Yesu ántónj erinji maknkay
(Mk 8.11-12; Lk 11.29-32)*

³⁸ Mbək batəŋ ebhé Mandem ne bönkwə Fárisi bárém ntá Yesu be, “Ntəŋ, tón erinjí maknkay ene ékway betəŋ be betəŋ ebhé befú ntá Mandem.”

³⁹ Yesu akeme bho be, “Bebú ná ne mkpáká bho ane echəŋ! Bápú kə mbə enyú Mandem áyàŋ. Báyaŋ beghə chi erinjí maknkay! Ke yě émət mpú təŋ be, ébhíkí fuet chi ene Jóna, ndemekerpinti Mandem.

⁴⁰ Nkúbhé mbə enyú Jóna achi nyaka amem meniě nsí-ngo ndú manywəp arət, nó ke bábheme chəŋ Mə Mmu mfú ntá Mandem, mbak amem nnem ndú manywəp arət.

⁴¹ Ewak ene Mandem átəŋ bə mmik, bə etək Ninive báfate mángati bhe be bákə bebú. Ewak eyə, bə bərəm nə ntá yeka mbənyune bə bətík nyaka nsem ndú bebú bhap mpok Jóna ághátí bho Eyəŋ Mandem. Néne, mmu achí fá néntí eneka ane áchá Jóna; yě nə, bəpu ka betiknsem ndú bebú ebheka.

⁴² Ewak Mandem átəŋ bə mmik, mfə ngərə ane achí nyaka etək Shéba áfate andem be bákə bebú. Arəm be bákú bebú mbənyune yí afu nyaka nekə nesie arək beghok menyin ebhen Mfə Sólomon átəŋ bho ne beyə nerinjíkepi. Ne nchí ghati bhe be mmu achi fá néntí eneka ane acha Sólomon, Yě nó, bápú ka beghok yi.”

*Efónó ebúbə ékway bepetnsem ntá mmu
(Lk 11.24-26)*

⁴³ Bérəŋ ambi Yesu arəm be, “Mbák mámbók efónó ebúbə éndó mmu, érəp chí bəŋbəŋbəŋ amem baso, éŋjaŋ nəkə ebhak ene yə échwe. Mbák ébhíkí ghə ebhak bechəkə,

⁴⁴ érəm be, ‘Chəŋ mpetnsem ebhak ene mfú.’ Ne énáŋ émpétnsem, éngó be yě mmu apu amem esí eket eyi, ne be, mányə yə, bəghókó sayri,

⁴⁵ efónó ebúbə eyə érəŋ ye, énsot befónó bebúbəbə béchák tándramət ebhen bebébhé becha yə. Bə menkəm mēndək, mēchwe mmu wu aməet, mémbak ne yi, nté yi ambép ancha ane mbi. Nə, ké ébhónó befákari ne be bo bebú abhen mkpák ane echəŋ.”

*Nnə Yesu ne bəmdyi
(Mk 3.31-35; Lk 8.19-21)*

⁴⁶ Ené Yesu árəŋ ambi berem menyin ebhen yí ághati bho, máyi ne bəmayi bátwə bátee nəfi, mánjaŋ nəkə berem kepi ne yi.

⁴⁷ Mmú amət aghati Yesu be, “Máye ne bəmaye báchí nəfi téé, báyaŋ berem kepi ne wə.” *

⁴⁸ Ke Yesu akeme mmu wu be, “Sayri sayri, máya chí agha? Ne ntiki bho bachi bəmaya?”

⁴⁹ Yesu asá awə ntá bakoŋə bhi, arəm be, “Máya chí bəbhen, ne bəmaya chí bəbhen.

⁵⁰ Bə abhen bákə enyin ene Etaya mmu achi amfay áyàŋ bə mankə, ke báchí maya, ne bəmaya.”

13

*Yesu atém nekay ntyəmbwət
(Mk 4.1-9; Lk 8.4-8)*

¹ Nkúbhé nywəp enə, Yesu afú amem eket ene yi achi arə, arək achəkə neku manyu.

* 12:47 Ndón ane ápu amem basiŋ amen tesáy.

² Beyä bo bákõjõ yi aré. Yesu arõ bho tété, arõk achwe, achõkõ amem áchwí ené beyä böbhõ bâte angõkõnyén.

³ Abho beghati bho beyä menyij ndü bakay be, “Ewak émõt, nkwanjanki amõt arõk betak enyü nchwifú amem nki ywi.

⁴ Ené yi áták árõj, mbõk akwenti ndü mómbi ane áchí amem nki. Kenen kétwõ kébwõpti nchwí yõ nkem.

⁵ Achák akwenti ndü mmik setárébhé ane ntõp abhiki ya are. Awakari achak.

⁶ Ke mpok mmok áfú, ásõj yõ ndü bakan ayi ábhíki kway bechwe amik sayri. Anijti, awõsi.

⁷ Anefú akwenti ndü mmik ane tákõ nsense ágõ are. Achak are gó, ke tákõ nsense agó áchet yõ kpát agú.

⁸ Nchwí áchák akwenti ndü mmik ndíndí, achak, agó, achye beyä nchwí. Nchwí ayá acha ane bápí ndõj besa betay, achák ndõj besa berat, anefu ndõj esa nsem byo.”

⁹ Ndü ngwenti, Yesu arem be, “Mmu ane áyàn beghok, ántá batú ángók sayri.”

*Yesu aghati baghõk abhi ntí ane yi átèm bakay
(Mk 4.10-12; Lk 8.9-10)*

¹⁰ Yesu ánáná nókõ betem nekãý nkwanjanki, baghõk abhi bárók ntá yi bábhép yi be, “Ndaká yí óghãti bho menyij ndü bakay?”

¹¹ Yesu akeme bho be, “Mandem akã mãndij tetep ane áchí bhésé bhésé, ne eyõ ékwak bárijni enyü yi ábhák ne bho mbõ Mfõ wap. Ke abhíki kã nõ ne bo bachak.

¹² Mmu ane afyé ntí beghok menyij ebhen métõn ájwimem. Mëkã yi andijni beyä menyij bechak. Ke mmü ane apu fye ntí, yé chi mandú enyij ane yi arijni básõt ntá yi.

¹³ Ntí ane nchí ghati bho menyij ndü bakay achi be, báýijni ke bápú ghõ, ne bághok menyij mbõ be bápú ghok, ne bápú jwimem.

¹⁴ Böbhën, bákã enyij ene ndemekerpinti Aisáya árémé nyaka émfú tetep. Mandem akã nyaka Aisáya andem be,

‘Chõj mãngoko ghok beyõj ebha ke bápú jwimem wáwák;
chõj mãnjijni yijni ke bápú ghõ,

¹⁵ Echí enyu yõ mbõnyune batí böbhën akã bårõp bechijiti bho,
báchí mbõ bö abhen batú ábé bho ne bapu pere yán beghok yënyij,

báchí mbõ bo abhen bákúti amík
be báké ghó mban,

ne bé batú yap áké ghók yënyij,
ne be báké jwimem,

mantwõ ntá ya, mbú bho.’ ”

¹⁶ Yesu arõk ambi berem be, “Ke mbák chí bhe, éri ntá yeka echa, mbõnyune amík ayeka ághõ mban, ne batú yeká ághõk mban.

¹⁷ Nchí ghati bhe be, beyä baremé kerpinti ne bö abhen báchí chak besí Mandem bábhõj nyaka ekwak beghõ menyij ebhen bághõ ke bõ keghõ bho. Bábhõj ekwak beghok menyij ebhen bághõk, ke bábhíki ghok bho.”

Yesu aghati baghõk abhi ntí nekãý ntyëmbwõt

¹⁸ Yesu arõk ambi berem be, “Ghók yé ka enyij ene nekãý mmu ane ataka mbwõt nétõj.

19 Mbuot ane ákwéntí ndü mómbi ane achi amem nki, até ndü mmu ane ághókó Mbok Ndíndí éti enyu Mandem ábhak Mfó ywi, ke yi ke jwimem, Satan atwó ye afonjo mbok ane Mandem ápi amem nti eni.

20 Mbuot ane ákwéntí ndü mmik setárébhé até ndü mmu ane ághòk Eyon Mandem, anoko témté ne beyá manák.

21 Ke yi kebhoñ bakan amik. Ante kákáti ndu mómbiñi mpok. Ke mpok esonjori étwó ne bo mámbó menyok yi éti Eyon Mandem ene yi anoko, amfere amó témté.

22 Ne mbwot ane ákwéntí ndü mmik táko nsense, até ndü mmu ane ághòk Eyon Mandem, ke básémé éti menyin mmik atwó nókó yi anti, ne ngonó nkáp, angókantik Eyon Mandem ene echi are, Eyon Mandem yo kekwak yi ndü nepém eni.

23 Mbák chi mmu ane ághòk Eyon Mandem anjwimem, émbak yi anti, achi mbó mbwot ane ákwéntí ndü mmik ndíndí, achak, ágó sayri, achye beyá mbwot nkó. Ne nsáy Eyon Mandem ndü nepém mmu achi mbó mbwot nkó ane áyá áhá ane bápí, ndon esa nsem byo, achák ndon besa berat, ne anefu ndon besa betay.”

Yesu até m nekay táko ane mümpap ápi

24 Yesu até m nekay néchák be, “Mbák Mandem ambak ne mmu mbó enyü Mfó ábhák ne bõbhi, nepém eni nébhák mbó nki ané mmüfu ápi nchwi.

25 Ke mümpap arók ne beti ené bo bábhàre kenó, aták nchan, arók ebhak eyi.

26 Mpok nchwi ágó, abho menyu kepem, ke bághó nchan aré.

27 Baká-betik báfá bárók ntá mbonjónki barem be, ‘Eta, pú nchwi ke sépi amem nki? Nchan éfu aré fá?’

28 Akeme bhó be, ‘Mümpap ké ápi nó nchan eyo.’ Bábhép yi be, ‘Séndók sémféré yó éndap chi nchwi yoyo ke?’

29 Mbónjónki akeme bhó be, ‘Dó ká. Mbák mándók beferé nchan eyo, bákway béfére mbók nchwi nkwo.

30 Dó ká yo ambak, mpok ánán ánkway, chon ndem bõ abhen báferé nchwi ebhi mánjámbi mamferé nchan eyo mányokoti ndü nebhæet amot, mánsón. Ke mámfere nchwi mámbare anywóp.’ ”

Nekay sepe m mónak ane bábhini be móstat

(Mk 4.30-32; Lk 13.18-19)

31 Yesu até m nekay néchák be, “Kefó Mandem fá amik kechi mbó sepe m mónak ane bábhini be móstat, ane bápí amem nki.

32 Sepe me mónak móstat séchi níñíníñí tontó, ke mbák sénchák, sengo, sébhak nnet mónak ane áchik. Kenen kéntwo kente manyay ndü batabhe yi.”

Yesu até m nekay yis

(Lk 13.20-21)

33 Yesu até m bhó nekay néchák be, “Kefó Mandem fá amik kechi mbó yis ane ngwé ásóré achemti ne nchán fláwa érat. Mandu yis wu aká fláwa nkem amwot, kpát ajwi ndü enyin ene yi achi are.”

Nti ane Yesu até m bakay

(Mk 4.33-34)

34 Yesu aghati bhó menyin ebhen menkem chi ndü bakay. Yi ke ghati bhó yényin ene yi abhiki tém nekay.

35 Atém bakay beton be enyinj ene ndemekerinti Aisaya árémé nyaka be chon emfakari, éfákári. Aisaya arem nyaka be, “Chon ngati bhó menyinj chi ndú bakay, chon nton bhó menyinj ebhen Mandem ákú mémbak bhésé bhésé, te ndú nebhómik.”

Nti ane Yesu ateme nekay tákó mbámbu ne bakondik

36 Yesu aró ye beyá bô abhen bachi nefi, arók achwe anywóp ne baghókó bhi. Aré, baghókó bhi barem ntá yi be, “Eta, ghatí bhese ntí nekáy nchanj.”

37 Yesu akeme bhó be, “Me Mmu mfú ntá Mandem ké nchi mmu ane ápi nchwi amem nki.

38 Nki chí mmik nkem, ne nchwi chi bo abhen Mandem áchí Mfó wap. Nchanj chí bô Satan.

39 Mümpap ane ápi nchanj chi Satan. Mpok ane báfère mbwot ebhi chi nemáy mmik, ne baká betik abhen báfère mbwot ebhi chi bóangel Mandem.

40 Nkúbhé mbó enyú báfère nchanj, mányokoti nebhuet amot básón, enyu yo ke ébhónó béfákari mpok mmik ámay.

41 Mpok yo, Me Mmu mfú ntá Mandem, nchi to bóangel bha mámfere yéntiki enyinj ené étwó ne bebú, ne yéntiki nku bebú ndú nkwo bo abhen me nchi Mfó wap.

42 Bóangel bha báfère bhó máme se amem nepingo. Aré, bábhak ndú nedí kebho ne nenyie ámén.

43 Mpok yo, bo abhen bachi chak besí Mandem báhò mbó mmok ndú nebhuet ane Etayar achi Mfó. Yéntiki mmu ane áyàn beghok enyinj ene mërèm, ántá batú ángók sayri!”

Yesu atém nekáy enyinj beyá nkáp ene echi bhésé bhésé

44 Yesu atém nekay néchák be, “Kefó Mandem kechi mbó enyinj beyá nkáp ene echi bhésé bhésé amem nki. Mmu amot ághó nókó yo, apet abhese yo sayri, aró, arók ne beyá manák, ati yéntiki enyinj eyi, asot nkáp, aku nki wu.”

Nekáy ntay enen beyá nkáp

45 Yesu atém nekay néchák be, “Kefó Mandem kéchí mbó nkosíe ane áyàn beku batay beyá nkáp.

46 Aghó nókó némót enen neyá nkáp tontó, arók atí yéntiki enyinj eyi, aku ntáy beyá nkáp eno.”

Yesu atém nekay ási

47 Yesu apet atém nekay néchák be, “Kefó Mandem kechi mbó beyá nkáp ané bágbébhé anyén ne ákém nsi menyú ne menyú.

48 Ási ájwí nókó ne nsi, báya bákó ebhi, bachókó amik bayap nsi ene eri, báfyé ndú menyinj. Báto ené ébhíki ri.

49 Enyu eyó ke ébhák chon mpok mmik ámay. Bóangel bátwó, mámfere baká bebú ndú nkwo bô abhen bachi chak besí Mandem,

50 mámfyé amem nepingo. Aré, bábhak ndú nedí kebho ne nenyie ámén.”

Barak akó ne ané ási

51 Yesu abhép baghókó bhi mbák bájwimem ndú menyinj ebhen yi ághátí bhó menkem.

Bákéme yi be bajwimem.

Nku Nsí ne Nku Nkó

⁵² Yesu arem be, “Yěntiki ntɔŋ ebhé Mandem ane ághókó, áriŋi enyũ Mandem ábhák ne bho mbɔ Mfɔ wap, achí mbɔ mbɔŋóket ane áfɛre menyin̄ bekɔ ne ebhen besi amem móket ane yi ábhúré menyin̄.”

Bábyak Yesu etɔk Násáret
(Mk 6.1-6; Lk 4.16-30)

⁵³ Yesu anaja nɔkɔ betem bakay yɔ ndu betan bo menyin̄, afa atú etɔk wu.

⁵⁴ Apeɛnsem etɔk eyi Násáret. Ené yi átɔŋ Eyɔŋ Mandem amem eket ene nenikim̄et eyap, bo bábhak maknkay tontó. Bábhó bebhep bati be, “Aré bhɔŋ enen enyũ neriŋindak fá? Aré bhɔŋ betan fá ndu bekɔ berem menyin̄i maknkay enyũ ene?”

⁵⁵ Pú mmɔ nchwé menok né? Pú María ké achi máyi? Pú Jems, ne Joséf, ne Símun, ne Júdas, chi bɔmayi abhen babhakanem?

⁵⁶ Pú bɔmayi abhen baghoré báchí fá mankem nebhuet amat ne bhese? Aré bhɔŋ enyũ neriŋikepi enen, ne enyũ betan ebhen fá?”

⁵⁷ Ekɔ bare byak yi byak.

Yesu aghati ye bhɔ be, “Bo báchyè ndemeker̄inti Mandem kenókó yěntiki ebhak. Ndiere etɔk eyi, ne ndũ nneréket ywi, ke bápú chyé yi kenókó.”

⁵⁸ Těndu bó bábhíkí bhɔŋ neka ne Yesu, yi kekɔ beyá menyin̄i maknkay amem etɔk eyi Násáret.

14

Enyu báwáy Jɔn Njwiti
(Mk 6.14-29; Lk 9.7-9)

¹ Mpok yɔ, Hérɔd abhak mmu ane ákɛm atú Gálili. Ághókó nókó ɛti menyin̄ ebhen Yesu ákɔ,

² arem ntá baká betik abhi atú Gálili ɛti Yesu be, “Jɔn Njwiti ke aɛɛensem ndũ nepém. ɛti yɔ ké yí ábhónɔ betan bekɔ menyin̄i maknkay.”

³ Hérɔd akaysi be Yesu chi Jɔn Njwiti ɛti enyin̄ ene yi ákɔ nyaka ntá Jɔn. Achyé nyaka eyɔŋ, bákém Jɔn, bagwɔt, ne báfyé yi ekerékenɔŋ bekoŋo enyin̄ ene ngoré ywi Heródias áyan. Heródias ayámbi achi nyaka chi ngoré Filip, manɔ Hérɔd, ke Hérɔd ásoɔt yi ndũ nebhay.

⁴ Hérɔd ásoɔré nókó Heródias ndũ nebhay, Jɔn aré ghati yi be, “Ebhé eyese bo Israel ebhiki ka be ómbay Heródias ngoré mómáye.”

⁵ Hérɔd áyan nyaka berem mángwáy Jɔn, ke are cháɔ bɔ abhen yi achi mũnti wap. Bo Israel mánoko nyaka be Jɔn achi ndemeker̄inti Mandem.

⁶ Ke ewak Hérɔd ánáká epá nebbe eyi, mɔ Heródias ane mɔngoré abhén nebhén sayri besi bo abhen bachi ndũ epá yɔ. Nebhén eni nekɔ Hérɔd abhɔŋ beyá manák,

⁷ kpát Hérɔd ayiki be, “Chɔŋ nchyé wɔ yěntiki enyin̄ ene óyan nchyé wɔ.”

⁸ Békóno enyin̄ ene máyi aghati yi, arɔk arem ntá Hérɔd be, “Chié me ntí Jɔn Njwiti amem nchán myákátí-ne néne!”

⁹ Mfɔ Hérɔd appɔ! ɛti neyiki ane yí áyiki nyaka besi mankɔ abhi échá yi beyibhiri eyɔŋ eyi. Achyé ye eyɔŋ bé batemé nenu mankɔ mbɔ enyũ mmɔ Heródias áyan.

¹⁰ Akɔ ye bárók ekerékenɔŋ, bafere ntí Jɔn Njwiti,

¹¹ báfyé amem nchán myákátí, bárɔk bachyé ntá mmɔ Heródias. Asɔt, arɔk achyé ntá máyi.

¹² Bakonɔ Jɔn bárók, basɔt erené Jɔn barɔk, babheme. Bárók ye baghati Yesu enyin̄ ené éfákári ne Jɔn.

*Yesu adík ngemntay bho**(Mk 6.30-44; Lk 9.10-17; Jn 6.1-14)*

¹³ Yesu ághókó nókó mbok newú Jón, afa, bárək bachwe amem áchwí, babho berəŋ ndú nebhuət ane yě mmu achak apu. Ayən nyaka be mámbák bəbhə. Ke mpok bo bəghókó be yi asət áchwí ārəŋ, báfá betək ebhap, babho bekoŋo yi ne bekak.

¹⁴ Yesu afú amem áchwí, akó ebhi. Aghó beyá bho, ntínso nékém yi ne bhó. Abú abhen máme.

¹⁵ Egháká nókó beku, baghókó bhi bárək ntá yi barem be, “Nywəp nénan nerəŋ, ne nebhuət ane chi ebhi. Ghati bəbhen be mándók ndú bəbetək abhen báchí fá kekwoət manku enyih ményie.”

¹⁶ Yesu aghati baghókó bhi be, “Ntí apu beghati bhə be mándók mánján nenyíe. Bə babhəŋ, chyě ká bhə nenyíe mányíe.”

¹⁷ Bákéme yi be, “Səbhəŋ chi bəbekpokó bret batay ne nsi epay. Enyih echak épú”.

¹⁸ Yesu aghati bhə be, “Twó ká ne bhə.”

¹⁹ Aghati ye beyá bəbhə be manchəkə amik ndú tákə. Asət ye bekpokó bret bhə bétáy ne nsi epay. Ayon amik mfay. Achye bakak ntá Mandem, abho bəbəkóti bret wu anchye nəkə ntá baghókó bhi be mánkóré ne nsi ntá beyá bəbhə.

²⁰ Yəntiki mmu wap anyíe kpát ajwi. Baghək Yesu mányókóti nenyíe enen nerəbhe. Néjwí bekay byo ne bepay.

²¹ Mpáy babhakanem abhen manyíe bret wu ne nsi eyə ábhák mbə nka etay, kefyé baghoré ne bhə.

*Yesu are kə amfányén**(Mk 6.45-52; Jn 6.15-21)*

²² Ebhíkí tat, Yesu aghati baghókó bhi be mándók mənchwe amem áchwí, máme nnyén manjambi ndú ebhə manyu echak. Arəp ansem beka beyá bo bhə abhen bachi are mangure.

²³ Anáná nókó beka nə, akó amfay njie aywíntí ndu menikmuət. Beti begá bétəmeri yi are.

²⁴ Mpok yə, áchwí ane ápókó baghókó bhi anan arəŋ nyaka nekə nesie befu angəkonyén. Mbúep atanataŋ ere fú bhə ambi. Eká mpérényen eya écha, bə mánu nəkə ne yə.

²⁵ Befuət nkárénká érát beghaka nkárénká étandat betí Yesu abho beko amfányén berəŋ betəmeri bhə.

²⁶ Ke bəghó nókó ndú yi ákə amfányén átwə, bəcháy békém bhə tontó. Bábho bebik, mándeme nəkə be, “Chí efónó-ngu! Chí efónó-ngu!”

²⁷ Témte wu, Yesu afyé bhə nti arem be, “Chí me, báké chay!”

²⁸ Pita akeme yi be, “Acha, mbák chí wə, chyě eyəŋ be nsép anyén, nkə, ntemeri wə.”

²⁹ Yesu akeme Pita be, “Səp twó.” Pita afú amem áchwí asəp anyén abho beko andəkə nəkə betəmeri Yesu.

³⁰ Ke ághó nókó ndú mbúep ákə mpérényen ékə te amfay ke énsəp, abho becháy ne abho begure anyén témte. Abik ye arem ntá Yesu be, “Acha, pemé me!”

³¹ Yesu asá awə témte akem yi arem be, “Pita, neka ene négupsi necha! Ndaká yí ómakátí be məkwáy beka wə ónkə amfányen?”

³² Yesu ne Pita bákó nókó ndu áchwí, mbúep wu ákwen.

³³ Baghək Yesu babho ye bəkwén yi bekak, ndu bechye yi kenókó, mándeme nəkə be, “Tetep, óhí Mmə Mandem!”

Yesu abú bõmame

(Mk 6.53-56)

³⁴ Yesu ne baghokó bhi manáná nókó bepe manyu, bákó ebhi, atú Genésaret.

³⁵ Bo abhen bachi atú etak eyo bárinjí bé Yesu achi are. Bátó eyon mbánkem beka bo mántwó ntá yi ne bõmame.

³⁶ Bo abhen bárónj ntá Yesu ne bõmame bhap, mánikmæet bé yi ando bõmame mántak yé chi nkokoṅ nden ayi. Ne yéntiki mmu ane ánú átókó nkokoṅ nden Yesu, atan.

15

Bepinjí bho ne bebhé Mandem

(Mk 7.1-13)

¹ Étaré nókó, mbak bõnkwo Fárisi ne baton ebhé Mandem báfú Yerúsalem bárók ntá Yesu bábhæp yi be,

² “Ndaká yí baghokó bhe bápú koṅo bepín ebhen bachĩmbi bhese? Bápú so amo ke manyié nenyie.”

³ Yesu akeme bho be, “Ne ndaká yí bārð bebhé Mandem, mánkoṅo nõko chi menyin ebhen bachĩmbi beka baton?”

⁴ Mandem arem be, ‘Chié étáyè ne máye kenókó’ ne be ‘Yé agha ane árèm ebéptí eyon ntá etayi, yé máyi, bábhon beway yi.’

⁵ Ke bághàti bho be, ‘Mbák mmu ándém ntá etayi, yé máyi be, “Nsot enyin ené mbónj mbá bekwak wo ne yo, nchyé ntá Mandem”, ne bé yi abhiki bhon bechye máyi, yé etayi kenókó,’

⁶ nó bábyak bebhé Mandem, ne bábhàre chi bepínitak.

⁷ Bé bõ betábhá! Ndemkepinti Aisáya arem nyaka ndak aywi tetep éti yeka! Aghátí nyaka bho be Mandem arem be,

⁸ ‘Bõbhen báchyè me kenókó chi ne beyonnyu bhap, bati yap asap nekò ne me.

⁹ Kenókó eken báchyè me kechi chi ndéndem, mbonyune bebhé ebhen bakwánwan báfyé, ke bo bátòn bho mbò be bechi Eyon eya.’”

Enyin ene ényap mmu

(Mk 7.14-23)

¹⁰ Yesu áréme nókó nó, abhinj beyá bo abhen bachi aré arem be, “Tá ká batú mángok enyin ene mbónj hérém, mánjwimem!

¹¹ Puyé enyin ene échwé anyu ké ékà mmu áké bhák pépép besí Mandem. Enyin ene éfú mmu anyu ke ékà mmu áké bhák pépép besí Mandem.”

¹² Yesu áréme nókó nó, bakoṅo bhi bákókósi mmæet ne yi, barem be, “Éta, orínj nó be ndak ane óréme áka bati ábè bõnkwo Fárisi?”

¹³ Yesu akeme bho be, “Chon mángwop yéntiki enyin ene Etaya mmu achi amfay ábhíkí pi, mámfere.

¹⁴ Dó ká bho awu! Báchí chí manémámik abhen báyan beya bho mbi. Ne mbák nnémámik ánjá nti nnémámik mbi, bó mankem bákwen amem nepi.”

¹⁵ Píta arem ntá Yesu be, “Éta, ghatí bhese ntí nekay enen.”

¹⁶ Éká Yesu abhép bho be, “Bé nkwo bábhíkire jwimem ndü menyin ebhen mérémè?”

¹⁷ Bábhíkí rinji be yéntiki enyin ene mmu afyé anyu, énsèp yí menie, ájì yo amfere?

¹⁸ Ke yéntiki enyin ene éfù mmu anyu, éfù yi chi anti, ne yo ké ékwày beka yi áké bhak pépép besí Mandem.

19 Nò chi be amem nti mmu kè nkaysi mbámbu afù, antó mmu ndù bebépti menyin mbò beway mmu, bekwen berwop, kebharé eken bô abhen bábhíki bhay bati, ne aghép, ne bété ntísie ákwaré, ne bérémbé bebépti menyin éti mmu ndù bechònti nnyén eni.

20 Menyin ebhen ke békù mmu áké bhák pépép besí Mandem. Ményie nenyié keso amo, apú kù be mmu áké bhák pépép besí Mandem.”

*Yesu abú ngoré ane apu mmu Israel
(Mk 7.24-30)*

21 Yesu afa ye atú Gálili ne bakoño bhi, bárak ndù atú etak ane achi kekwoť Táyá ne Sídón.

22 Ngoré amot abhak atú etak wu ane apu mmu Israel, ke abhak mmu Kánán. Aròk ntá Yesu, ambik nòkò be, “Acha, mmó Mfò Debhít, ghó mé ntínso! Éfóhò ebùbù ésoñori mówa tontó.”

23 Yesu ke kemé yí yé eyòñ. Ne bakoño Yesu baghati Yesu be, “Bók yi andók. Achyè bhese esòñori.”

24 Yesu akeme be, “Mandem ato mé be ntwo nkwak chi bo Israel, bághònmén yi ane ánémé ebhi.”

25 Ke ngoré wu aròk akwén beka Yesu are nik yi mmuet andeme nòkò be, “Acha, kwak me.”

26 Yesu akeme yi be, “Épú chak besot nenyié bhò mányché ntá mmú.”

27 Ngoré wu arem be, “Acha, échí tetep, ke mpok mmu anyie nenyié, apú kán mmú be éké nyie bechòkóti ebhen bákweniti amik.”

28 Yesu akeme ye yi be, “Óchí ngoré ane óbhóhò neka ne me tetep, ne chòñ Mandem ankù ntá yéntiki enyinj ene óyàn.” Témte wu, móywi atan.

Yesu abú beyà bho bachak

29 Yesu afa ye atú Táyá ne Sídón apetnsem angòkò manyu Gálili. Akò, afuét aré, akó achòkò ambi njie.

30 Beyà bho babho beròñ ntá yi ne bómame, ne bakem, ne bo abhen bachi bhare, ne manémámik, ne babhók ne bómame báchák, mámbure nòkò bhò besí bhi. Abú bhò mankem.

31 Manyu áchók bô abhen bachi are ndù bághó bé babhók bábhò berem keri, ne be bô abhen bachi bhare báfate kperep, ne bakem bábhò beka, ne manémámik babho begò mbanj. Bábhó bebíti Mandem, Mmu bo Israel báchýé kenókó.

Yesu adik nka bo enwi

32 Yesu abhiji ye bakoño bhi arem be, “Ntínso nékém me ne bôbhen. Báchí fá ne me ndù manywop arat, ne bábhíki bhónj yényinj menyie. Mbíki yánj berò bô mandak kenye nenyié mbonyune bákway begu nsay ambi.”

33 Bakoño bhi bábhép yi be, “Etak épú fá, chòñ sémbónj nenyié enen nékway beyà bôbhen fá?”

34 Yesu abhép bhó be, “Bábhòñ bekpókò bret afò méní?”

Bákéme yi be, “Sébhòñ bekpók tándramot, ne báru nsi.”

35 Yesu achye ye eyòñ be bó mankem mánehókò amik.

36 Asot ye bekpókò bret ebhò tándramot ne nsi. Achyè nókò bakak ntá Mandem, abho bébókóti bhò anchye nòkò ntá bakoño bhi, bé mánkóré ntá bôbhò.

37 Yéntiki mmu anyié ane ákwáy yi. Bakoño bhi bábwòpti nenyié enén néróbhé. Néjwí bekay tándramot.

38 Mpáy babhakanem abhen mányié nenyié enò abhak mbò nká enwi kefyé mámbò ne baghoré.

³⁹ Yesu aghati ye bhó bé mánguré. Bo mankem bárónj nókó, asep anyén ne bakoño bhi, asot áchwí arək atú Magádan.

16

Bábhép Yesu erinjí maknkay

(Mk 8.11-13; Lk 12.54-56)

¹ Ewak émot, bõnkwo Fárisi ne bõnkwo Sádusi bárók ntá Yesu bárè yanj mbi memo yi. Bábhép yi anka enyinjí maknkay ené ébhak mbo erinj ené étõj be betanj ebhi befú chi ntá Mandem.

² Yesu akeme bhò be, “Mbák mmok áném beku, nebu némbak chuuu, be bārèm be, Chõj nywõp nendi mbore.

³ Ne mbák nywõp nénjì nebu néngiri, bārèm be, ‘Chõj nywõp némbép tontó.’ Bārinjí béyinjì nebu mändem mbák manyiep ákwen chõj, ne mbák apu kwen. Ke bághò menyinj ebhen befákari echõj, be kerinjì ntí ane bõ befákari.

⁴ Bèbá ná ne mkpáká bho ane echõj! Bápú ka mbo enyũ Mandem áyàn. Báýàn begho chi erinjí maknkay! Ke yé émot mpú tøj be, ébhíkí fuet chi ené Jóna, ndemekerĩnti Mandem.” Yesu áréme nókó nó, arò bhò, arək. *

Yis nkwo Fárisi ne Sádusi

(Mk 8.14-21)

⁵ Bakoño Yesu bápé barək ebhè manyu echak, baghò be baghòkòntik bepoko bret.

⁶ Yesu aghati bhò be, “Sot ka mpok ne yis ane bõnkwo Fárisi, † mãnsot mpok ne yis ane bõnkwo Sádusi.”

⁷ Bábhó berem ne bati be, “Arèm nõ chi ndũ sébhíkí twò ne bret.”

⁸ Yesu arinjí enyinj ené bõ bārèm, abhép bhò be, “Ndaká yí bārèm ãti bret ane bábhíkí bhõj? Neka eneka négupsi necha!

⁹ Kpáté echõj bábhíkire jwimem-ε? Bághòkòntik ndu ndíkí nka bho etay ne bekpókó bret betay? Bághòkòntik bekáy bret ane áróbhé?

¹⁰ Ná ne ane bekpok tándramot ane nká bho enwi mányíé? Bághòkòntik bret ane áróbhé mãnyókóti báfyε ndũ bekay?

¹¹ Ndaká yí bápú kway beghò be mpú rem mba chi ãti bret? Sot ka mpok ne yis ane bõnkwo Fárisi, ne ane bõnkwo Sádusi.”

¹² Afõ ké bakoño Yesu bájwimem be Yesu abhíkí semti bhò chi ãti yis ane báfyε ndũ flawa, ke ãti menyinj ebhen bõnkwo Fárisi ne ebhen bõnkwo Sádusi bátõj.

Píta arəm be Yesu chi Mpeme

(Mk 8.27-30; Lk 9.18-21)

¹³ Yesu arək atú Seséria Filipi ne baghòkó bhi. Aré, abhép bhò be, “Bo bārèm bé Mε Mmu mfú ntá Mandem nchí agha?”

¹⁴ Bákéme Yesu be, “Mbak bho bārèm be òchí Jõn Njwiti. Bachak be Eláija, abhénéfú bé ndemekerĩnti Jeremáya, ne be, mbák puyé yi, nõ chi ndemekerĩnti achak.”

¹⁵ Yesu abhép bhò be, “Ke bé babhõj bārèm be menchí agha?”

¹⁶ Símun Píta akeme yi be, “Wò ke óchí Mpeme Mandem afyé nyaka bariεp be àtò, wò ke óchí Mmò Mandem ane áchí nepém.”

* **16:4** Sádusi: Bo Sádusi babhiki noko nyaka be chõj bawú mámpetnsem ndũ nepém. † **16:6** yis chi enyinj ene ékà fláwa ane bret anko.

17 Yesu akeme Píta be, “Símun mmḡ Jóna, éri ntá ye echa! Etaya mmu áchi amfay ke áká óríñí ndak ane, puyě nkwã.

18 Wḡ, ḡchí setárébhé, † ne ndü setárébhé esén ke nchí te eket eya. § Ne yě chí betañá nēwú bēpú kway betañ mencha nkwã bo Mandem.

19 Ne chḡn nchyé wḡ betañ amem Kefḡ Mandem. Ne enyih ené ógwóré fá amik, chḡn Mandem angwḡt yḡ awu amfay. Ené ókánjárí, Mandem ákanjari awu amfay.”

20 Yesu árémé nókó nó, asemti ye bakonjo bhi bati byo ne apay be báké ka yě mmu andihí be yi chí Mpeme ane Mandem afyé nyaka bariḡp be áto.

*Yesu arem be chḡn manchye yi beyá esahḡri ne mangway yi
(Mk 8.31-9.1; Lk 9.22-27)*

21 Bébhḡ mpok yḡ, Yesu abho bégháti bakonjo bhi menyih ebhen bebhḡnḡ befakari ne yi. Arem be yi abhḡn berḡn Yerúsalem, ne aré, bḡbati etok, ne bḡbati bachiákap Mandem ne batḡn ebhé Moses máncyē yi beyá esahḡri, kpát mángwáy yi, ke éghaka nḡko manywḡp arat, ampētensem ndü nepém.

22 Ke Píta asot yi nepak, abho beji yi be, “Acha, Mandem áké ka! Awú ndak ábhíki bhḡn befakari ne wḡ!”

23 Ke Yesu ayibhiri mmuet ayihí Píta, arem be, “Satan, fá mé besí! Ḳchí erem ntá, ntá ya. Nkaysi ye chí nkaysi nkwañwan, abhíki fu ntá Mandem!”

*Enyih ene mmu abhḡnḡ beka ke ambak nkonjo Yesu
(Mk 8.34-9.1; Lk 9.23-27)*

24 Yesu aghati ye baghḡkḡ bhi be, “Mbák mmu áyān bebhak nkonjo wa, ángókḡntik mmuet yi, ampḡkḡ ekotákáti yi, ankonjo me.

25 Yě agha ane áyān bereme mmuet yi ánem nepém eni. Ke yě agha ane áká menem nepém eni éti ya, ábhḡn ḡ.

26 Ntiki nsáy mmu ábhḡn mbák abhḡn yěntiki enyih fá amik, ke aném nepém eni? Ne mbák mmu áném nepém eni, ntiki enyih yí ákwáy besḡt anchye bé yi ampēt ambḡn nepém eni?

27 Nchí ghati bhe menyih ebhen mbḡnyune chḡn Me Mmu mfú ntá Mandem mpētensem fá amik ne betañ Etaya. Mbḡn bétwḡ ne boángel Mandem, nchyé yěntiki mmu aywi akap, békḡnḡ betik ebhen yi áká.

28 Nchí ghati bhe be, mbḡk yeka báchí fá te abhen bápú gu kpáte mángḡ Me Mmu mfú ntá Mandem ndu nchí twḡ fá amik mbḡ Mfḡ bḡ mankem.”

17

*Besí Yesu béyibhiri
(Mk 9.2-13; Lk 9.28-36)*

1 Efueré nókḡ manywḡp atandat, Yesu asḡt Píta, asḡt Jems nkwã ne manḡ ywi Jḡn, akḡ amfay njie ngo ne bhḡ, bábhak aré bḡbhḡ.

2 Bápére yihí, besí Yesu béyibhiri berḡbhe ghḡḡ ghḡḡ mbḡ mmok. Nden éyi nkwã éyibhiri erḡp pépépép, énkḡt nḡko ḡwanḡwanḡ.

3 Témchok, Moses ne Eláija, barémé kepḡnti Mandem abhen tesáy bábhési, mándeme nḡko kepḡ ne Yesu.

4 Píta abho berem ntá Yesu be, “Acha, éri tontó be sechi fá. Mbák ḡkḡn, chḡn nte betem barat. Emḡt ntá ye, echak ntá Moses, ne enéfú ntá Eláija.”

† 16:18 Setárébhé: Píta, chí “Setárébhé” ndü eyḡḡḡ Grik chí Píta.

§ 16:18 Eket eya: Chi nkwã bo Mandem.

5 Ené Píta ábhíkíre nanja enyih ene yí árèm ntá Yesu, ekpókó nebhan enen néghò pépépép ékúti bhò mankem. Eyoh éfú ndü nebhan enò éré rem be, “Né chí Mówá. Nkòh yí tontó. Ghók ka yi!”

6 Píta ne mamuere bhi bághókó nókó eyoh eyo, becháy bekem bhò tontó, ne yéntiki mmu wap ákwén, atep besí amik.

7 Ke Yesu arók, atók bhò arem be, “Faté ká, báké cháý.”

8 Báýóné nókó amík amfay, bó kepere ghò yé mmu. Erap chi Yesu aywíntí.

9 Ne ndü Yesu ne bōPíta básèp njie, Yesu aghati bhò be, “Báké ghati yé mmú enyih ene Mandem ákú bághó fá, kpáte yi anku Mmu ane áfú ntá yi ampetnsem ndü nepém.”

10 Píta ne mamuere bhi bábhép Yesu be, “Ndaká yí batoh ebhé Moses bárèm be Eláija abhoh bepetssem fá amik ke Mpeme Mandem afyé bariep be átó antwó?”

11 Yesu akeme bhò be, “Echi tetep bé Eláija abhoh béyámbi antwó, angoko yéntiki enyih fá amik, ke Mpeme antwó.

12 Ke nchí ghati bhe be, Eláija anán atwó ke bo bábhíkí rihí yi. Báká ne yi mbò enyü bákónó. Nó ké Mmu ane áfú ntá Mandem nkwó ábhoh choh esohori amo yap.”

13 Mpok yo ké bakoño Yesu báriní sayri sayri be Yesu árèm chi éti Jón Njwiti.

Yesu abú mó ane efónó ebábu échyé yi ntímen

(Mk 9.14-29; Lk 9.37-43a)

14 Yesu ne bakoño bhi básébhé nókó anten njie, bátémeri beyá bo abhen báchémé aré mánòh bhò. Mmu amot afú ndü eka yo, arók, atep mánén besí Yesu,

15 arem be, “Acha, ghó ntínso ne mówa. Akwen ntímen, ne esohori éné yí ábhòh eya echa. Beyá mpok, ákwen angó, ndoh echak, ákwen anyén.

16 Nsot yí ntwó ntá bakoño bhe, ke bábhíkí kway bebu yi.”

17 Yesu arem ntá bakoño bhi be, “Bé mkpáká bho ané ábhíkí bhoh neka ne me, bé bhó báýibhiri tetep ndü enyih echak, choh mpet ntat ne bhe ná? Choh nképrnti ne bhe ngaka fá? Twó ká ne mówu ntá ya.”

18 Bárónó nókó ntá yi ne mówu, Yesu ásáy efónó ebábu yo, bé éndó yi. Efónó ebábu éró yi, ataj témté.

19 Mpok Yesu áróbhé chí ne bakoño bhi, bábhép yi be, “Ndaká yí sébhíkí kway bebok efónó ebábu yo?”

20 Yesu akeme bhò be, “Chí éti bábhíkí bhoh neka ne Mandem. Nchí ghati bhe be, mbò bábhoh neka ne Mandem enén néchí yé chi níníníní mbò mósepepémènk ene bábhini be *móstat, *bákwáy beghati njie bé ámfá fá andok nebhuet áchák, émfakari enyu yo, ne yényih kekwéy becha bhe.

21 [Bo bákwáy bébók enyü efónó ebábu yo chí mbák báchí ndü netarénsay ne nenikímuet] †

Yesu apet aghati bakoño bhi bé choh mángwáy yi

(Mk 9.30-32; Lk 9.43b-45)

22 Éwak émót, bakoño Yesu mankem bati byo ne apay bápét nókó nsem atú Gálili, Yesu aghati bhó be, “Bákém choh Mmu ane áfú ntá Mandem mámfye yi amo bō mmik.

* **17:20** Sepeme móstat: Móstat chí mónk ane kepem eki kechi mbò kepemé mkpon. Ago, ambón beyá batap ne ngep ndü mmik Pálestain. † **17:21** Mbók bekáti ebhen mbok ane achi are, bébhíkí bhoh beyoh ebhen.

²³ Bō-bhō mángwáy yi, ke égháká nókó manywop arat, Mandem anka yi ampetnsem ndü nepém.” Beyōñ ebhen beka bakonjo bábhōñ beyá basémé.

Yesu arem eti nkábhénti amem ekerákap Mandem

²⁴ Yesu ne bakonjo bhi bárók baghaka Kapënaum. Ené bō báchí are, babhebhé nkábhénti abhen ekerákap Mandem bárók ntá Píta bábhép yi be, “Ntōñ yweka áchye nkábhénti ane ekerákap Mandem-ε?” †

²⁵ Píta akeme be, “Eε.” Píta apetnsem anywóp berem kepí ne Yesu. Ke ápére rem enyññ, Yesu ayambi abhep yi be, “Píta, okáysí bé yí? Ntíkí bhó báchye nkábhénti ntá bafō mmik? Chí bōmik ke chi manko?”

²⁶ Píta akeme be, “Bafō básōt nkábhénti ntá manko.” Yesu arem ye be, “Eyo étōñ bé babhōñ bōmik bábhíkí bhōñ bechye nkábhénti.

²⁷ Ke tēndu sépú yáñ beka bōbhen mambe ntí, sep, dók manyu, gup áwám anyén. Nsi mbí ane ókémé nené nnyu ywi. Chōñ óngó nkáp are ane akway bechye awa nkábhénti ane ekerákap Mandem ne aywe. Sot wu chye bhō.”

18

*Nkonjo Yesu ane acha bachak
(Mk 9.33-37; Lk 9.46-48)*

¹ Ebhíkí tat, bakonjo Yesu bárók ntá yi babhep yi be, “Ndü nkwo bhó abhen Mandem achi Mfō wap, ághá áchíkí áchá báchák?”

² Yesu abhññ mandú mō, aka yi ate besí bhap.

³ Are m be, “Nchí ghati bhe be mbák bábhíkí yibhiri mándóp mbō mámbō, bápú kway bebhak ndü mpáy bho abhen Mandem achi Mfō wap wáwák.

⁴ Yé agha ane ásepti mmæt mbō mámbō, yí wu ke ákway bechwe ndü kefō mfay.”

*Mmu áké ka ntí ankwen ndü bebú
(Mk 9.42-48; Lk 17.1-2)*

⁵ “Yé agha ane ásepti mandú mō mbō ané, eti ya, ásepti chí me.

⁶ Chōñ embep encha ntá mmu ane ákà mōwa amot ane abhññ nēka ne me ánkwen ndü bebú. Echí sayri ntá mmu wu, be mánsot ntay negho mánsot emi eyí, mámese yi amem manyu.

⁷ “Eber ntá bō mmik echa, mbōnyune bō bátwō ne mamō ane ákà bo mankwen ndü bebú! Mamō apú nok bétwō, ke chōñ émbép ntá mmu ane átwō ne mamō encha!

⁸ Eri ye be mbák awō ywe amot, ne yé chí ekak eye ké ékà onkwen ndü bebú, kpót awō wu, ne yé chí ekak gup! Echí sayri bé ómbák ne Mandem ndü nepém enen nebhíkí bhōñ ngwenti, yé chí ne awō amot, yé chí ne ekak émot, échá bémése wō amem ngó ane apu neme, ne amō apay, bekek bepáy.

⁹ Ne mbák nyésé ene nékà bé ónkwen ndü bebú, poñórí nó fere, óngup. Echí sayri bé ónchwe ndü nepém enen nebhíkí bhōñ ngwenti ne nyésé nemot echa mémése wō amem nepñgo ne amík ayε ankem apay.”

*Nekay ághōñmen ane ánémé
(Lk 15.3-7)*

¹⁰ Yesu arem ntá bakonjo bhi be, “Sot ka mpok bé báké byak yé amot ndü nkwo báru bōbha abhen. Yéntiki mmu wap abhōñ ángel amfay ane ákway beghati Mandem enyññ ene éyññ yi yéntiki mpok.

† 17:24 Nkábhénti ane ekerákap Mandem: Nkábhénti wu achi mandú nkáp ane bo báchye nyaka be mangoko noko ekerákap ene Yerúsalem.

11 [Me Mmu mfú ntá Mandem, ntwó chí bepepe yěntiki mmu ane ánémé ebhi] *

12 Bákaysi be yi? Mbák mmu abhəŋ bəghónəmən besa betay, amot anem ebhi, yí ákə yi? Pú áro bəghónəmən ane achi ndú nkwo besa menwi nsem nekú ne anwi ambí-njie, andok beyəŋ awu amot ane ánémé?

13 Nchí ghati bhe be, mbák ayaŋ wú aghə, maŋák áyá yi anti éti ághónəmən wu amot encha maŋák amen yi ábhəŋ be ané besa menwi nsem nekú ne anwi abhíkí taka ebhi.

14 Échí enyumot ne Eta yeka mmu achi amfay be apú yaŋ yě mandú móywi amot áném ebhi.” †

Enyiŋ ene mmu ábhónó beka ne nti manə ane ákú yi bebú

15 Bəŋəŋ ambi Yesu arem be, “Mbák nti múnkwə ánkú wə bebú, dók temeri yi, mámbák ndiere be bati apay. Mbák əka yi ángó bekwéné bhi mánsokori ndakáré, nə əwéné nti múnkwə.

16 Ke mbák abhíkí ka beghok enyiŋ ene órəm, pet dók ghó yi ne manə achak amot, yě bati apay, yě arat, bé bó mámbák batísie ndú yěntiki enyiŋ ene bərəm. ‡

17 Mbák abhíkí ka beghok bhə nkwo, kə nkwo Mandem mándíŋí. Ne mbák bo Mandem bárem ke yí áchok chí batú, dš yi ambak yě mbə mmú ane apú chyə Mandem kenókó, ne mbə mbebhé nkabhénti.

18 Dini ká be, yěntiki enyiŋ ene bágwóré fá amik, Mandem ágwot awu amfay. Ne ene bákánari fá amik, Mandem ákanari yo awu amfay.

19 Enyiŋ échák ene méyaŋ mándiŋi chí be mbák bo bati apay mánká eyəŋ émot fá amik ndú enyiŋ ene bó báyaŋ ne mánikməet, Eta ya mmu achi amfay, ághók nenikməet enap.

20 Yěntiki ebhak ene bakoŋo bha bati apay, bati arat, báchémé éti ya, nchí aré ne bhə.”

Yesu atém nekay ndu betəŋ enyu sébhónó beforori bati

21 Pita arək ye ntá Yesu abhep yi be, “Acha, mbák mmu ántónóri beka me bebú, mbəŋ bəfónóri yi ndəŋ éní? Ndəŋ tándrámət ke?”

22 Yesu akeme yi be, “Wáwák! Mbák mmu ántónóri beka wə bebú, əbhəŋ bəfónóri yi maŋək besa berat nsem byo, ndəŋ tándrámət.” §

23 “Dš ka ngati bhe éti Kəfo Mandem. Kéchi mbə Mfo ane ábhíŋí bš betik abhi bé yěntiki mmú wap ánkémé nkáp ane yi ákəm yi.

24 Abhó nókó bebhep barem ami, bátwó ntá yi ne mmu amot ane ákəm yi nkáp ane aya acha.

25 Nkə betik wu kekway bekeme beyə nkáp wu. Chi-betik ywi achyə eyəŋ be mántí yi ne ngoré ywi ne bəbhi, ne yěntiki enyiŋ échák ene yi ábhónó, bé nkáp ywi ámfú.

26 Mmú betik wu ághókó nókó nó, akwén beka mfo wu abho ménikməet be, ‘Acha, chyé mé mpok, chəŋ nkeme yěntiki enyiŋ ene məkem wó.’

27 Chi-betik aghó nkəbetik wu ntinso, aforori yi, aferə ntí ndú yěntiki enyiŋ ene yi ákəm yi, arə yí ándók.

28 Ke nkúbhé mmu ane mfo wu áfónóri áfú nókó, arək atemeri nti nkəbetik ane ákəm yi manyú nkáp ane apú yěnyiŋ. Akém yi angonjo arem be, ‘Kwo barem amen ókəm me néne.’

* **18:11** Mbək besi bekáti ebhen tentep bébhíkí bhəŋ ndəŋ ane. † **18:14** Mbək bhə abhen básin ekáti ene, básin chí bé etayá. ‡ **18:16** Ghó Ekáti Deteronəmi 19.15 nkwo. § **18:22** Ékwáy nkwo bebhak ndəŋ “Besa berat nsem nekú ne épáy”.

²⁹ Nti nkabetik wu akwén yi bekak abho menikmæet be, ‘Chié mé mpok, chøn nchyé enyih ene mëkëm wò.’

³⁰ Ke abhíkí ghok wáwák. Aku bákém mmæere ywi wu, bárak, bafye ekerékenøn, be mbák abhiki kwò barem ami ánájá, apú fú aré.

³¹ Batí bõ betik bágthó enyih ene yi áká, bati abé bhò tontó. Bárók bágthati mfo wu yéntiki enyih, ene efakari.

³² Mfò achye eyøn bé mándók mántwò ne yi. Bátwò nókó ne yí, arem ntá yi be, ‘Wò ebéptí nkabetik ne! Ænikmæet ndó wò orøn ne beyá nkáp ane ókémé me.

³³ Wò nkwo ópú kwáy beghò mbu nti mübetik ntínso mbò enyú ngó wo ntínso?’

³⁴ Mfò wu achye eyøn ne beyá bebëntí, be mánsot yi mämése ekerékenøn bé mbák abhíkí kemé yéntiki enyih ene yi ákémé, apu fú are.”

³⁵ Yesu ánájá nókó betem nekay enen, aghati bakoño bhi be, “Nó kě Etaya mmu achi amfay ákú ne yéntiki mmú yweka ane ánísi beghò nti ntínso, kéka befojori yi ne nti nenkem.”

19

Yesu átõñ ãti awáy nebhay

(Mk 10.1-12)

¹ Mpok Yesu ánájá berem menyih ebhen atú Gálili, afa, apé Nyén Jódan, asep, arak atú Judéya.

² Beyá bhó bákóño yi are, abú abhen mámè.

³ Agháká nókó aré, mbok bönkwo Fárisi bárók memò yi, bábhæp yi be, “Yé yí, yé yí, ebhé eyese eka be mmu ándó ngoré ywi ndü nebhay ke ebhiki ka?”

⁴ Yesu akeme bhò be, “Bábhíkire pay enyih ene echi amem ekáti Mandem-ε? Eghati bhese be, te nebhómik, Mandem aghókó nyaka menyú bo hapay, ngoré ne mbakanem,

⁵ arem be, ‘Eti yo, mbakanem abhøn béro etayi ne máyi, ambat mmæet ne ngoré ywi,

⁶ bõ batí apay mándop chi mmú amot.’ Bó keperε bhak ye bati apay, ke mmú amot. Mmu áke fye ye ákóré nénti bo abhen Mandem áchémé.”

⁷ Bönkwo Fárisi bábhæp Yesu be, “Mbák enyu yo ke échí, ndaká yí Moses árémé bé mmu ákway bero ngoré ywi mbák achye yi ekáti awáy nebhay?”

⁸ Yesu akeme bhò be, “Chí ãti netañánti eneka ké Moses áká nyaka be bákway bero baghoré bheka ndü nebhay. Eþú nyaka enyu yo ndü nebhõnet.

⁹ Diní ká be, yé agha ane áró ngoré ywi ndü nebhay, kebhak bé ngoré akwen berwop, ambáy ngoré achak, akwen berwop.”

¹⁰ Yesu áréme nókó nó, bakoño bhi bárem be, “Mbák échí nó, ntí apú yé ane mmu abhay ngoré.”

¹¹ Ke Yesu akeme bhò be, “Puyé yéntiki mmu ke ákway beka beyøn ebhen. Ndiere bo abhen Mandem achyé bhò nti béchókó nó, ké bákway beka bhò.

¹² Mbok bo bachi bagú-bhó te amem menie. Abhénéfú báchí bagú-bhó mbonyune bo bachak ke bákú bõ mámbák nó. Ke báchák bábhíkí ka nebhay ndu báchyé mmæet beku betik Keþó mfáy. Yéntiki mmu ane ákway bekoño enyih ene ndémé, ánkóño yó.”

Yesu ayét mãmbò

(Mk 10.13-16; Lk 18.15-17)

13 Bofú básót bōbhap bārók ntá Yesu ne bhō be yi anyanja bhō amō anti, anikmuet be Mandem anjet bhō. Bakoŋo bhi bāghō nókó nó, bābho besayti bhō be báké soŋori Yesu.

14 Ke Yesu arem be, “Dō ká māmbo mantwō ntá ya, báké chyet bhō mbi mbōnyune bō abhen bachi mbō bhō ké Mandem ábhak Mfō awap.”

15 Yesu árém nókó nó, asot bōbhō anyanja bhō amō anti, ayet bhō. Aká nókó nó, arō nebhuet wu arak ebhak échak.

Mfō nkáp

(Mk 10.17-31; Lk 18.18-30)

16 Éfákari be mmu amot arak ntá Yesu, abhép yi be, “Ntōŋ, ntiki erítí enyiŋ mēkwáy bekā ke Mandem anchye me nepém enen nébhíki bhōŋ ngwenti?”

17 Yesu akeme yi be, “Ndaká yí óbhèp me eti erítí enyiŋ? Mmū amot aywintí ke árí. Mbák ðyáŋ yí anchye wō nepém enen nébhíki bhōŋ ngwenti, óbhōŋ bebháré bebhé Mandem.”

18 Mmū wu abhep Yesu be, “Ébhén?” Yesu akeme yi be, “Óríní bebhé Mandem. Bérēm be, ‘Ké kwen berwōp. Ké wáy mmu, Ké ghep aghép. Ké te ntisie akware,

19 chyé máye ne etaye kenókó. Ne óbhōŋ bekoŋ nti nkwa mbō enyu ókōŋó mmuet eye.’”

20 Esakámu yō arem be, “Nnánŋ nchí bhæere bebhé ebhen menkem. Enyiŋ échák ébhuet ké?”

21 Yesu aghati yi be, “Mbák ðyáŋ ombak chak ndū babhi ankem, dók tí menyiŋ ebhe menkem, chyé nkáp ntá bachébhébhō. Mbák ónká nō, chōŋ ómbōŋ kefō menyiŋ amfay. Ōntwō ye ōnkoŋo me.”

22 Esakámu yō ághókó nókó nó, arōbhe rōŋerōŋ nsónso mbōnyune abhōŋ nyaka beyā menyiŋ.

23 Yesu ayibhiri mmuet arem ntá bakoŋo bhi be, “Nchí ghati bhe be ébē mmuet tontó be mūnkáp anka Mandem ambak Mfō ywi.

24 Échí wikirik be mpōŋo baso ámfuét ndū mbok mbíábhan écha mūnkáp béka Mandem ambak Mfō ywi.”

25 Bakoŋo Yesu bāghókó nókó nó, bápóp! Babho bebhep yi be, “Mbák enyu yō ké échí, ághá yé ákway bebhak mmu ane Mandem ápeme?”

26 Yesu ayini bhō diíi, arem be, “Ntá nkwaŋwan, mbi ápú, ke yēnyiŋ épú cha Mandem.”

27 Píta asá eyōŋ arem be, “Ná ne bhesé? Séró yēntiki enyiŋ sékōŋo wō! Nsáy ane sébhōŋ chí yí?”

28 Yesu aghati bhō be, “Nchí ghati bhe be ndū mmik nko, mpok Mmu ane áfú ntá Mandem áchōko ndū enókó kefō yi ne keném kenkem, be bakoŋo bha bāchōk nkwo ndū menókó kefō, bekem manéréket Israel byo ne apay.

29 Ne yē agha ane áró yē chí beket, yē chí bōmayi, yē chí étayi, yē chí máyi, ye chí bōbhi, yē chí bakí yi eti yí ákōŋo me, chōŋ ampēt ambōŋ menyiŋ ebhen menkem ndōŋ besa betay, ambōŋ nkwo nepém enen nébhíki bhōŋ ngwenti.

30 Ke chōŋ beyā bo abhen bachi ambi néne, mándōp ansem, ne abhen bachi ansem, mándōp bayāmbi.”

20

Mandem ákap bakā betik abhi

1 Yesu arak ambi berem be, “Mbák Mandem achi ne bho mbō Mfō wap, menyiŋ bebhak mbō enyu échí ndū nekay enen. Nekay enen nechí be, mbōŋónkífú achi nyaka. Éwak émot, afa beti beti arak beyan bō abhen bákā betik amem nki ywi.

² Aka ne bakä betik abhen yi ayambi ásóré be chon yi anchye bhō nkáp ané ákwáy ndü betik ebhen nywōp nemōt. Ató yé bhō be mándók mánká betik amem nki ywi.”

³ Egháká nókó nkárénká nénéenamōt beti bhō, afa arək nefisie, aghó böfu tété abhen babhiki bhōn yényin beku.

⁴ Aghati bhō be, “Dók ká nkwo ndü nki wa manká betik aré. Mánán mámfáté beku, chon nchyé bhe nkáp ane ákwáy.” Báfaét bárók.

⁵ Egháká nókó mbō nkárénká byo ne epay, ne nkarenka érat ene ngósi, mbōnōnki wu aka enyumōt. Nó chí, asōt bō betik bachak ató ebhi.

⁶ Bérōn nkárénká etay beku, apēt afú, arək etək, aghó bo báchák tété, enyin ene báká ti. Abhép bhō be, “Ndaká yí báchi fá tété, nywōp nenkem, enyin ene báká ti?”

⁷ Bákéme yi be, “Séchi fá tété mbōnyune sebhiki bhōn mmu ane ásōt bhese ndü betik.” Mbōnōnki wu aghati bhō be, “Dók ká nkwo mánká betik amem nki wa.”

⁸ Egháká nókó bēku, mpok bakä betik bápetnsem anywōp, mbōnōnki abhinji mmu ane áyini bakä betik aghati yi be, “Biní bakä betik chye bhō bakáp ayap, bébhó ne abhen bárōnō ebhi ndōbhenssem, bewenti ne abhen báyámbi.”

⁹ Abho ne abhen básóré bhō ndü betik nkárénká etay beku, achye yéntiki mmu wap nkáp nywōp nemōt ankem.

¹⁰ Agháká nókó ntá bō abhen báyámbi bábhó betik beti beti, bákáysi be chon anchye awap nkáp anja ancha ane bō abhen babho betik chi beku. Ke achye yéntiki ntí mmu chí enyumōt, nō chí nkáp betik ebhen nywōp nemōt.

¹¹ Básóré nókó bakap ayap, babho menywinti éti mbōnōnki,

¹² mándeme nōkō be, “Bō abhen báká betik chi ndü nenōkō nywōp nemōt, ochyé bhō nkáp enyumōt ne bhese bhó séká betik ndü nywōp nenkem amem esōnti mmok.”

¹³ Ke mbōnōnki akeme mmu wap amōt be, “Nkwāne, mbíki nyié be yényin. Séká eyōn émōt ne bhe be méchye yéntiki mmu yweka nkáp betik ebhen nywōp nemōt. Pú nó?”

¹⁴ Sōt nkáp aywe dók. Membōn kē mbōnō ntí bechye mmu ane abho betik ndōbhenssem nkáp betik ebhen nywōp nemōt mbō enyū nchyé wō.

¹⁵ Nkáp chi awa. Mbíki bhōn betan beku enyū nkōnō ne wú? Mpabhamík aka óbenti ndü ntōnō bōbhen berinti?”

¹⁶ Yesu ánáná nókó bétém nekay enen, arem ye be, “Enyu eyō ke echi be chon beyá bayámbi mándōp ansem, ne beyá barōbhenssem mándōp ambi.”

Yesu arem ndōn ené éjwi érat be chōn mángwáy yi

(Mk 10.32-34; Lk 18.31-34)

¹⁷ Ené Yesu akō berōn Yerúsalem ne bakoño bhi bati byo ne apay, asōt bhō nepak, abho beghati bhō enyin éné ébhōnō béfákari ne yi.

¹⁸ Arem be, “Ghók ká, sérōn nō chí Yerúsalem, ne mpok ségháká aré, chon mámfye Mmu ane afú ntá Mandem amó bōbati bachiákap Mandem ne ntá batōn ebhé Moses, bō mándem be mángwáy yi.

¹⁹ Ne bōbati mánsōt yi mamfye amō bo abhen bápú bo Israel, bé mánjókó yi, ne be mándén yi ne ekpa, ne be mángó yi ndü ekotákátí. Ke égháká nókó manywōp arat, ampētsem ndü nepém.”

Yesu yi be münti abhōn bebhak mübetok

(Mk 10.35-45)

²⁰ Ebhíki tat, ngoré Sebēdi asōt bōbhi bati apay, arək ntá Yesu ne bhō. Atep mánén besí bhi are bhép yi be ankwak yi.

21 Yesu abhép yi be, “Óyàn mēnkə wə yi?” Akeme be, “Eta, kə bé mpok óbhàk Mfə, bóbha abhen bati apay, manchəkə ne wə, amət ebhe awónem, achák ebhe awóghə.”

22 Kə Yesu akeme yi be, “Óbhíkí rinji enyiyi ene óyàn nkə ntá ye. Bákway beka menyu esəjəri ane mbónó ményú?” Bákéme yi be, “Sékway beka nə.”

23 Yesu aghati bhə be, “Tetep, chəj mányú nkó esəjəri ane mbónó menyu, kə mbíkí bhəj betan beyap bo abhen babhəj bechəkə ebhe awónem eya ne abhen babhəj bechəkə ebhe awóghə. Bebhak ebhə bechi ntá bə abhen Eta ya aghoko bhó ábháré ntá yap.”

24 Bakonjo Yesu báchák bati byo bágókó nókó enyiyi ene bə Səbedi bareme, bábhə bebénti ne maməere bhap nə bachi nnə amət.

25 Eká Yesu abhijí bhə mankem arəm be, “Bárinji be ntá bə mmik, bafə bábhəj beyá betan amfay bóbhap, ne bóbati básət beyá betan beka bóbhap mángók bhə.

26 Kə ébhíkí bhəj bebhak enyu yə ndú nkə yweka. Mmu ane áyàn bebhak múnjo yweka, abhəj bebhak múbetok yweka,

27 ne yéntiki mmu yweka ane áyàn bebhak mmú mbi abhəj bebhak nsem ayweka,

28 nkúbhé mbə enyú Mə Mmu mfú ntá Mandem mbíkí twə be bo mántók mə. Ntwə chi bebhak múbetok, ne bechye nepém ena ndu beku beyá bhó, mféré bhə ndú kesémé bebá.”

Yesu abú manémámik bati apay amem etək Jeriko

(Mk 10.46-52; Lk 18.35-43)

29 Yesu áfú nyaka etək Jeriko ne bakonjo bhi. Ngémtay bho béré konjo bhə.

30 Manémámik bati apay babhak nepaká mbi chəkə. Bágókó nókó bé Yesu kə áfəət, bábho bebhik mandeme nəkə be, “Eta, Mmš Mfə Debhít! Ghó bhesé ntínso!”

31 Bo abhen bachi arə bábhə besayti manémámik bhə be, “Kusí ká!” Kə bákpiik bare bik ne eyəj amfay be, “Acha, Mmš Mfə Debhít! Ghó bhesé ntínso!”

32 Yesu ate, abhijí bhə, abhép bhə be, “Báyàn bé nkə bhe yi?”

33 Bákéme yi be, “Eta, séyàn ónká amík yese ánéé.”

34 Yesu aghó bhə ntínso. Atək amík ayap. Témté wu, babho beghə mbanj ne babho bekonjo Yesu.

21

Yesu achwe Yerúsalem mbə mmu ane anu ansət awónem

(Mk 11.1-11; Lk 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Yesu ne baghəkó bhi bákó baghaka ndú bəbetək Betfáge ne Bétani, ndú Njie Menok Olif, kekwoət ne Yerúsalem. Aré, ató baghəkó bhi bati apay ambi.

2 Apéré tó bhə, aghati bhə be, “Dók ká ndú mótok ane achi afə ambi. Nəchwe bəchwə etək, chəj mángó mpəjə batu sesét, ne móywi. Kanjári ká, mántwə fá ne yə.

3 Mbák yé mmu abhep be ntí ane bákəjari yə, ghatí ká yi be, ‘Acha, áyàn yə.’ Témté wu, chəj yi andə mánsət yə.”

4 Efákari nkúbhé enyu eyə bé enyiyi ndemekepinti áréme nyaka émfú tetep. Nde mekepinti arəm nyaka be,

5 “Ghatí bo Síən * bé mfə wap átwə.

* 21:5 Síən chi Yerúsalem.

Abhəŋ neɛɛpt̃mɛt,
 átwə chəkə amfay mpəŋə batu,
 amfay mómpəŋə batu.”

⁶ Bakoŋo Yesu bhə bārók bakə mbə enyū yi aghati bhə.

⁷ Básót mpəŋə batu yə ne móywi, bārók ntá Yesu ne yə. Básót nden mfámɛt yap basəbheri yə, Yesu akó achəkə amfay.

⁸ Beyá bo abhen bachi are, báfere nden mfámɛt yap baghay ambi. Báchák bərə kpət béwókéndé mángay nəkə ndū mbi ane yí áfuẽt aré. †

⁹ Beyá bho bərə rəŋ ambi, bachak mankoŋo nəkə ansem. Yesu abhak néntí enap. Bó mankem bərə bik mándeme nəkə be, “Sémbítí Nyiě newú Mfə Debhít! Mandem ánjet mmu ane átwə ndū nnyén Acha! Sémbítí Mandem mfay!”

¹⁰ Nəchwe yí áchwé Yerúsalem, etək enkem ényíkisi tikítik. Bo bábhə bebhəp bati be, “Ane mmu átwə chi agha?”

¹¹ Bo abhen bákə ne yi bərə keme mandeme nəkə be, “Chí Yesu, Ndemekəpinti Mandem ane áfú Násáret, atú Gálili.”

Yesu abók bakösie

(Mk 11.15-19; Lk 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Yesu áchwé nókə etək, arək amem ekerákap Mandem. Abók bakösie ne bo abhen bákú menyih. Atakati bífémé bo abhen bákə esie bakap bewupsi. Atakati nkwõ menək bo abhen báti bebhóŋo.

¹³ Ndū Yesu ákə nə, aghati bhə be, Mandem arem be, “Eket eya ébhəŋ bebhak chi ekeré nenikimɛt, ke báyibhiri yə érop nebhuɛt ane baghép bábhəse are.” Nó kě básinjí amem Ekáti Mandem.

¹⁴ Ené Yesu ábhuẽt amem ekerákap Mandem, beyá manémámik ne bakem bārək ntá yi, abú bhə mankem.

¹⁵ Bəbati bachiákap Mandem ne batəŋ ebhé Moses bághó menyinjí maknkay ebhen Yesu áká. Bághó nkwõ ndū mambə bábik amem ekerákap mándeme nəkə be, “Bakak ne kenókó ámbák ne Nyié-newu Mfə Debhít!” Baghə nókə nə, bati ábé bhə amem tontó.

¹⁶ Bábhép Yesu be, “Opú ghók nə enyih ene bəbhen bərəm-ə?” Yesu arem be, “Nchí ghók. Nó tē bächí, bəbhíkí re ghók wáwák enyih ene basinjí amem Ekáti Mandem?” Básinj be, “Okə mambə ne abhén babhuɛt amə mándinjí bechye wə bakak ne kenókó?”

¹⁷ Yesu áró nókə bhə, afa Yerúsalem arək Bétani, abhuɛt are.

Yesu akə enək ékúri

(Mk 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Néyi nókə, Yesu afa abho bepetnsem Yerúsalem. Nsay akém yi.

¹⁹ Ndū arəŋ, aghə enək fig nékú mbi. Arək aré, ke yě mósepeménək ake ghə amfay. Ebhíkí fuẽt chí beyə bəbhə. Yesu arem ntá enək eyə be, “Tē mmik ámay, opú pəre kway menyu kəpəm.” Enək fig eyə egu témté.

²⁰ Baghək Yesu bághó nókə enyih ene éfákári, bábhák maknkay tontó. Bábhə berem ne bati be, “Yí ékú enək fig ene egu témté enyune?”

²¹ Yesu aghati bhə be, “Nchí ghati bhe be, mbák mambəŋ neka ne Mandem tetep, kemakati betəŋ ebhen yí ábhəŋó, bákway bekə enyih ene nkə enək fig ene. Ne bákway bégháti yě chí njie ne be ‘Fá fá kwén awu amem manyu,’ émfakari enyu yə.

† 21:8 Enyu eyə kě bo Ju bákə nyaka mpok mungo átwə.

22 Ne yěntiki enyiyi ené mánikmæet be Mandem anchye bhe, apú rō bechye bhe, mbák mánókó.”

*Ebhak ené betay Yesu béfu
(Mk 11.27-33; Lk 20.1-8)*

23 Yesu achwe amem ekerákap, abho betay bho Eyoy Mandem. Ndú yí ákà nò, bóbati bachiákap ne bóbati etok báchák bárók ntá yi bábhép yi be, “Ntiki betay óbhónó beka menyiyi ebhen ne ókù? Agha áchyé wò betay ebhó?”

24 Yesu akeme bhó be, “Menkwò mbóny enyiyi émot bebhép be. Mbák mánkémé me yò, chóny menkwò ngati be mmu ane áchyé me betay beka menyiyi ebhen mékù.”

25 Enyiyi ene mbónó bebhép be chi be, “Agha áchyé nyaka Jón Njwiti betay bejwiti bho? Mandem, ke chí bõ mmik?” Báre kem epúití ne bati be, “Chóny séndem be yi? Mbák séndem be betay ebhen Jón béfú nyaka ntá Mandem, ábhép bhese be, ‘Ke ndaká yi bábhíkí noko eyoy eyi?’

26 Ne mbák séndém be, ‘Béfú nyaka ntá nkwa’, nó séyàn esonori ne bõ bhese mbonyune bó mankem mánoko sayri be Jón achi nyaka ndemekerinti Mandem.”

27 Bákéme Yesu chi be, “Sébhíkí rinji.” Yesu aghati bhó be, “Menkwò mpú ghati ye bhe mmu ane áchyé mé betay beka menyiyi ebhen né mékù.”

Nekay chi ne bõbhi

28 Yesu arem be, “Bárem bé yi éti ndak ane? Mmu amot achi nyaka ne bõbhi bati apay. Bábhák bõ babhakanem. Ewak émot abhinji ane mbi aghati yi be, ‘Mówa, dók ká betek amem nki echón.’ ”

29 Mówu akeme be, “Mpú róny.” Ke ansem mpok, awupsi nti arók.

30 Chí afuét arók ntá mmó ane mónkwen, aghati yi nkwa be, “Mówa, dók amem nki ká betek echón. Mówu akeme yi be ‘Eta, chóny ndók.’ Ke akéróny.

31 Ghati ká me. Ndú bõbhó bati apay, ane ághókó étayi, aka enyiyi ene yi áyàn chí ané?” Bó mankem bakeme be, “Ane nsénsí.” Yesu aghati bóbati bo Israel bhó be, “Diní ká tetep be bõ bebá mbò babhebhé nkábhénti ne baghoré-neko báyámbi bébhóny mbi bebhak bõ abhen Mandem achi ne bhó mbò Mfò wap, ené bārōp nsem.

32 Nchí rem nò mbonyune Jón Njwiti atwó nyaka ntá yeka bo Israel mankem, betay be enyú mmu ákwáy bebhare nepém eni chak besí Mandem, ke bábhíkí noko enyiyi ene yi árem. Babhebhé nkabhenti ne baghoré-neko ké mánókó enyiyi ene yi árem. Yěndu bághó bé babhebhé nkábhénti ne baghoré-neko mánókó Jón, báke tíknsem be mánókó enyiyi ene yí árem.”

*Bakú betek ne mbónónki
(Mk 12.1-12; Lk 20.9-19)*

33 Ghok ka nekay néchák, “Mmúfú abhóny nyaka nki. Api menok vain are. Atep ebhá ene eghabheri nki ankem. Atém mbok aghoko nebhæet ane báyát kerem vain, be nnok ywi amfu, mánsot, máná mmém. Ate mókerémfay amem nki wu, bé ámbák nebhæet ane mmu áchòko ndu bébhábhéri nki. Afyé ye bo aré be mánkú betek mánkore nsáy ne yi. Arò, arók nekò etok echak. †

34 Mpok bekòk kereménok ákwáy nókó, mbónónki ató bakú betek bhi bachak be mándák mánsót aywi ákóré mbwot.

35 Ke báchwóbhé nókó amem nki, bakú betek ndú nki bákém bhó. Bádén amot, báwáy áchák, bátémtí anefú ne batay.

† 21:33 Vain áko ndú menok ne básot kerem eki mána mmém.

36 Ebhíki tat, mbəŋónki wu afere bakū betik abhi báchák ató. Báya báchá abhen mbi. Ke bakū betik abhen báchí amem nki bákém bhə, bákú enyumət ne bhə, mbə enyū bákú ne abhen mbi.

37 Ndū ngwenti, mbəŋónki arem ne mməet yi be, ‘Chəŋ ntó mbəŋ mőwa. Yē yi, bəbhəŋ béchye yi kenókó.’ Afere ye mőywi ató.

38 Ke neghó ane bakū betik bəghó yi, bəbhó berem ne bati be, ‘Yiní mbəŋ mőywi né, ne yi ké ábhónó ményié newú etayi. Twó ká sénkem yi séngwáy bé etayi ánán ángu, menyin ebhi méndəp chi ebhe.’

39 Bákém yé yi, baya, báfú amem nki ne yi, barək baway.”

40 Yesu ánáná nókó bétém nekay enen, abhép ye bəbati etək Israel be, “Bé bákáysí bé mpok mbəŋónki wu áperénsem nekə enen yí áronó, áku yi ne bakū betik bhə?”

41 Bəbati bhə bakeme Yesu be, “Mpok ane mbəŋónki wu áperénsem, áku bebépti bakū betik bhə mángu ebépti newú, ansət nki wu anchye ntá bakū betik abhen bápú nək bechye yi aywi ákóré mbwət témté, yéntiki mpok ane enyin éfú ebhi.”

42 Yesu abhép bhə be, “Bəbhíki re pay enyin ene echi amem Ekáti Mandem?

Básin be, ‘Nkúbhé ntay enen batəket báguébhé bé nébhíki ri,
nó ke néróbhé ntay enen nékémé eket nechá batay áchák ankem.

Mandem ke áká bé émbák enyu yo,
ne echi ndaká maknkay tontó ntá yese!’

43 “Məghəti ye be be, chəŋ Mandem amfere áfók ane bəbhónó ndū yí áchi ne bhe mbə Mfə yweka, anchye ntá bo báchák abhen bákú menyin ebhen yi áyan bə manku.”

44 [Yéntiki mmu ane akwene ndū ntay enen, ásipti ndū mbin, ne mmu ane ntay enen nékwéné yi aməet, néchəkoti yi.]

45 Bəbati bachiákap Mandem ne bənkwo Fárisi bəghókó nókó bakay yo nó Yesu átémé, báriŋi be ärəm nə chí éti yap.

46 Báre yan bekem yi, ke báchəy nyaka beyá bo abhen báci are, mbənyune báriŋi nyaka be bəbhə básət Yesu mbə ndemekepinti Mandem.

22

Yesu atém nekáy epá nebhay (Lk 14.15-24)

1 Yesu apət abho beghati bhə menyin ndū bakay.

2 Yí be, “Mbák Mandem achi ne bho mbə Mfə wap, menyin bébhak mbə enyu echi ndū nekay enen. Mfə amət anak nyaka epá nebhay ntá mőywi.

3 Mpok epa ákwáy nókó, ató bə-betok abhi bé mándók mángátí bə abhen yi ánáká be mpok akway. Ke yé amət ke twə.

4 Apət abhiní bə-betok abhi báchák aghati bhə be, ‘Dók ká ghati bo abhen nnáká bé ngwáy bhə besené mpəŋ ne mánán mana nenyié, yéntiki enyin énan échi téé. Dók ká ghati bhə mántwə.’

5 Ke ndū bo abhen yi ánáká mankem, yé mmu amət abhíki fyə ntí. Mánku nəkə chí ebhap menyin. Amət arək ebhi eyi, achák arək chí ekerésie eyi,

6 abhénéfú bákémti bə-betok abhen mfə wu átó, bádən mbə nnya baway.

7 Mfə wu abhón bəyá bebənti. Ató batemé nenu bhi bárók bawáy bəbhə, básəŋ etək eyap.

8 Abhiní ye bə-betok abhi arem be, ‘Mpok epa akway. Ke bə abhen nnáká bátəŋ be bəbhiki kway bə abhen bátwə ndū epá eya.

⁹ Dók yé ká ndü yéntiki mbay, mǎnák yéntiki mmu ane bághó, bé ántwó ndü epá nebhay.'

¹⁰ Bǒbetok bhó bǎrók bakú mbó enyü yi ághátí bhó. Bábhíñi yéntiki mmu. Mmü mbúbmbu mámbñiñi bhíñi, mmü ndíndí mámbñiñi bhíñi. Ékú éket epá nebhay éjwí ne bo.

¹¹ "Ke mpok mfó áchwé anywóp beghó bǒ abhen yi ánáká, aghó bé mmu amot abhíki bhóñ nkú-nebhay amæet.

¹² Abhép mmu wu be, 'Nkwǎne, okú ná ke ðchwe fá, nkú-nebhay wó amæet tí?' Écha mmu wu enyññ be'em.

¹³ Mfó achye eyon be mánkém yi mángwót amó ne bekek, mámesé nefi ndü ejuri. Aré, bó bábhak ndü nedí kebho ne nenyié ámén."

¹⁴ Yesu ánáñá nókó betem nekay enen, arem be, "Mandem ának beyá bho, ke áyap chí báru."

*Babhép Yesu éti nkábhénti ndu báyanñ yi ánkwén anyu
(Mk 12.13-17; Lk 20.20-26)*

¹⁵ Ébhíki tat, mbák bǒnkwo Fárisi bǎrók báté eyu, babho beyañ enyü bákway bekú Yesu ánkwén anyu, be bó mámbóñ mbi bekem yi.

¹⁶ Báká eyon émæt, bátó mbák bakoño bhap ne mbák bo Israel abhen báté ansem Hérod ntá Yesu be mámbép yi be, "Nton, séríñi bé wó óchí mmu tetep, ne bé ðton bho mbi Mandem tetep. Séríñi bé opú yññi mmu ndü besí óncháy yi.

¹⁷ Ghati ye bhese, ébhé yese éka be sénchíe nkábhénti ntá Mfó Rom ke ébhíki ka?"

¹⁸ Yesu arññi nkaysi mbúbmbu yap. Arem be, "Bé bho betábhá, ndaká yi mámmó me?"

¹⁹ Aghati bhó be, "Tón ká me nkáp kpokorok ane básot bechye ndü nkábhénti." Bátwó yi ne ebhóko nkáp. *

²⁰ Yesu asot akém awó, abhép bhó be, "Ntí ághá né are? Ne nnyén chí enen ághá?"

²¹ Bákéme yi be, "Chí ntí Sisa, Mfó Rom. Ne nnyén, chí eni." Yesu aghati ye bhó be, "Chíe yé ka mfó Rom yéntiki enyññ ene échi eyi, mányché Mandem yéntiki enyññ ene échi ene Mandem."

²² Bághókó nókó enyññ ene Yesu areme, bápóp! Báro yi, barok ebhak eyap.

*Enyññi bábhébhé Yesu éti neperénsem ndü nepém
(Mk 12.18-27; Lk 20.27-40)*

²³ Nkúbhé nywóp enó, mbák bǒnkwo Sádusi bǎrók ntá Yesu bebhep yi enyññ ndu bekú yi ánkwén anyu. Bǒnkwo Sádusi babhíki noko nyaka be ewak émæt bawú bápétnsem ndü nepém.

²⁴ Bábhép Yesu be, "Nton, Moses asññ ndü ebhé eyese be, mbák mmu ángú ándó ngoré ke bó kebhoñ yé mmó, mómayi abhoñ besot ngoré wu bé ámbé bó ne yi ndü nnyén manó ane ágú.

²⁵ Bǒ chí amot bati tándrámæt báchí nyaka fá. Ane mbi abháy ngoré, agú ené yi abhíki bhóñ yé mmó. Ane ákóño yi, asot kénkwésé wu ndü nebhay.

²⁶ Yi nkwo agú, kebhoñ mmó ne kénkwésé wu. Éfákarí enyumot ne ane ájwí bati arat, ne bómayi bachak nkwo.

²⁷ Ndü ngwenti, ngoré wu nkwo agú.

²⁸ Ndu échi nó, mpok Mandem ákú bawú mámpétnsem ndü nepém, ngoré wu ábhák ane agha? Ndu bó mankem, bati tándrámæt, yéntiki mmu wap abhay nyaka yi."

* 22:19 Yesu arññi be báyanñ yi ánkwen ndü ntá yap.

29 Yesu akeme bhə be, “Bekwéné béchi ne bhe tontó! Nti achi be bábhíkí riñi yé chi menyin ebhen bechi amem Ekáti Mandem ne yé chi betan Mandem.

30 Mpok Mandem ákú bawú mámpétnsem ndü nepém, bo bábhak mbo boángel awu amfay. Bápú pere bhay nebhay.

31 Ke mbák māmákati be bawú bapu kway bepetnsem ndü nepém, nə bārem be bábhíkí re pay ndü Ekáti Mandem enyin ene yi ágháti bhe? Echi amem ekáti bé Mandem arem be,

32 ‘Me nchi Mandem Abraham, Mandem Aisek, ne Mandem Jekóp!’ Mandem achí Mandem bo abhen bachi nepém. Apú Mandem bawú.”

33 Beyá bo abhen báchí nyaka are bághókó nókó enyin ene Yesu árémé, manyu áchók bhə, béyini enyü netón enen Yesu átón.

Ebhé Mandem ene echa bechak menkem

(Mk 12.28-34; Lk 10.25-28)

34 Bónkwə Fárisi bághók be enyin ene Yesu ágháti bónkwə Sádusi éká manyu áchók bhə. Báté eyu, báyan enyin échák ene bábhəp Yesu.

35 Mmü wap amot ane áchí esáyri ntə ebhé Moses arək memə Yesu. Abhép yi be,

36 “Ntə, ebhé ene échá bebhé Moses béchák chi éné?”

37 Yesu akeme yi be, chí ebhé ene érəm be, “ ‘Kəñ Mandem Acha ywe ne nti ene nenkem, ne efónó ye enkem, ne nkaysi ye nkem.”

38 Ené ke echi ebhé mbi, ne yó ke échá bechak menkem.

39 Ené éjwí bepay échi mbo ené, ne érəm be, ‘Kəñ nti nkwa mbo enyu ókónə mmuet eye.’

40 Bebhé ebhen bepay békúti yéntiki enyin ene Mandem áyan bo mándinjí, mbo enyü echi ndü menyin menkem ebhen Moses ásinjí, ne ebhen baremé kepinti Mandem básinjí.”

Mpeme Mandem afyé nyaka bariəp bé átó

(Mk 12.35-37; Lk 20.41-44)

41 Ené bónkwə Fárisi babhuet ebhak emot ne Yesu, yi abhép bhə be,

42 “Ndü nkaysi yeka, Mpeme Mandem afyé nyaka bariəp be átó abhə ebhak mmə agha?” Bákéme Yesu be, “Abhə ebhak ebhárémə Debhít.”

43 Yesu arem be, “Ná echi ye be Efónó Mandem áku nyaka Mfə Debhít ambini yi be ‘Acha?’ Mfə Debhít arem nyaka be,

44 ‘Mandem Acha arem nyaka ntá Acha wa be,

chokə fá ebhé awónem eya ndü enəkə-kenókó, †

krate nkə bömpap abhe mándəp mbo enək ene ónyanja chə bekak are.’

45 Yesu abhép ye bhə be, mbák Mfə Debhít ábhini nyaka Mpemé ré be Acha. Ná Achá-re áyibhiri ambak ebhárémə ywi?”

46 Yé mmu kekway bekemé Yesu enyin ene yi ábhébhé bónkwə Fárisi. Ne bébhó mpok eyə, yé mmu kepere mə bebhep yi yényin.

23

Sət ká mpok ne batə ebhé Mandem ne bónkwə Fárisi

(Mk 12.38-39; Lk 11.43, 46, 20.45-46)

1 Ebhíkí tat, Yesu abho beghati bakonə bhi ne beyá bo abhen bachi ebhak emot ne yi be,

† 22:44 Ebhe awónem Mandem: No chi nebhuét kenókó.

2 “Batōη-ebhé Mandem ne bōnkwō Fárisi ke bábhōjós betan beghati bho mbōη menyin ebhen béchi amem bekáti ebhen Moses asíní.

3 Bábhōη ye bekoηo chi menyin ebhen bō bárēm, báké ka menyin ebhen bō bákà. Nchí rem nō mbonyune bō babhōη bápú ka menyin ebhen bō bāghāti bho wáwák.

4 Bábay bho menwópti batu anti be mámpókó, ndū beyā bebhé ebhen bō báfyè, ke bō babhōη bápú kwak bo mámbaré bebhé bho yé mandú.

5 Bákà yěntiki enyin eyap chi ndu betōη mmæet. Enyin émot echi be, yěntiki mmu wap ásoη Eyōη Mandem ansín amfyè amem bōmenyin mbō nchōη ambat nefó puréé, angwót écháκ ndū erebháwō, kémbýáká bejenjémé nden eyap nkwo bésápti mēncha enyu bébhōjós bebhak.

6 Bákōη nkwō béchōκo ndū bebhaká kenókó amem bekeré nenikímæet ne ndū bepa.

7 Bákōη nkwo be bo mánkaka nókó bho nefisie ne kenókó. Ne bákōη be bo mambinji nōκo bho be, ‘Ntōη’.*

8 Yé mmu yweka áké ka mámbíní yi be, ‘Ntōη! Bábhōη chi ntōη amot, ne be mankem báchi chi bati bōnkwo.’

9 Ne báké bhinji nti mūnkwo be, ‘Eta mbonyune bábhōη chí chi amot, yí mmú áchi amfay.’

10 Ne mmu yweka áké ka bati mámbíní yi be, ‘Ntōη’ † mbonyune bábhōη chi amot, Mpeme Mandem afyé nyaka bariēp be áto.

11 Mmu ane áchá bácháκ abhōη bebhak mūbetok yweka.

12 Yé agha ane áyōη mmæet, Mandem ásepti yi amik, ne yé agha ane ásepti mmæet amik, Mandem ákosi yi amfay.”

*Betábhá batōη ebhé Moses ne ebhen bōnkwo Fárisi
(Mk 12.40; Lk 11.39-42, 44, 52, 20.47)*

13 Yesu abho ye berem ntá batōη ebhé Moses ne bōnkwo Fárisi be, “Bé batōη ebhé Moses, ne be bōnkwo Fárisi, bo betábhá! Chōη émbep ntá yeka encha mbonyune báchyèt bo mbínywōp be báké rō Mandem ambak Mfō wap. Bé babhōη bápú ka Mandem ambak Mfō yweká, ne báchyèt mbi ntá abhen bákway beyaη bechwe are!

14 [Bé batōη ebhé Moses, ne be bōnkwo Fárisi, bō betábhá! Chōη émbép ntá yeka encha. Bāsot beket mánkwésé, mánkκ nōκo beróri nenikímæet, berwō bho be báchi besayri bo Mandem. Eti yō, chōη ntémsí yeka ancha ane bo bachak.]

15 Bé batōη ebhé Moses, ne be bōnkwo Fárisi, bō betábhá! Chōη émbép ntá yeka encha. Bákway beκo mánkini bōmanyu mándak mban ne mban ménú beyaη yé chí mmu amot be ámbák mūnkwo yweka. Ke mpok yi ayibhiri arōbhe mbō bhe, nkúbhé bé ké bákκ yi ámbép ancha be babhōη ndōη epay, ambak mmú ane árdōη ndū nepingo.

16 “Bé manémámik abhen báya bho mbi, chōη émbép ntá yeka encha! Bé bárēm be, ‘Mbák mmu ámfyé bariēp ne Mandem beκκ enyin, anjiki ndū nnyén ekerákap Mandem betōη be yi abhōη beκκ enyin eyō, ke yi keκκ yō, yé esōηōri epu bhak.’ Ne be, ‘Mbák mmu ánjíkí ambinji berítí menyin ebhen bechi amem ekerákap Mandem, abhōη bébhare bariēp ami.’

17 Bé bechintí manémámik! Ekerákap Mandem ké échá menyin gol, ke menyin gol ke becha ekerákap ene eká menyin gol mémbak nyáná?

* 23:7 Bo báchyè nyaka batōη beyā kenókó. † 23:10 “Ntōη” ndū ndōη ane até ndū “Kristo”, Mpeme ane ábhōjós nyaka bétwo.

18 Ne bārēm be mbák mmu ámfyé bariep ne Mandem beka enyij, anjiki ambijni nnyén éfémé akap Mandem betōj be abhōj beka enyij eyo ke yi keka yo, yé esōjōri épú bhak. Bārem nkwo be Mbák mmu ánjiki ndú nnyén menyij ebhen bábháré ndú éfémé bechye akap ntá Mandem, abhōj bébhure bariep ami.

19 Bē manémámik! Besí Mandem, éfémé akap Mandem kē echa menyij ebhen bábhure aré ndu bechye akap, ke menyij ebho ke becha éfémé akap Mandem? Pú éfémé yo kē ékú enyij ene bábháré are embak nyáná?

20 Ndu échí nó, mmu ane árēm ndak, anjiki ambijni nnyén éfémé akap Mandem, abhōj berijni be, ayíki nó nkwo ndú nnyén yéntiki akap ane achi ndú éfémé yo.

21 Ne mmu ane árēm enyij, anjiki ambijni nnyén ekerákap Mandem, abhōj berijni be, ayíki nó nkwo chi ndú nnyén Mandem mmu achi amem ekerákap,

22 ne mmu ane árēm enyij anjiki, ambijni mfay, abhōj berijni be ayiki nó chi enokó kefō Mandem ne Mandem mmu áchōko are.”

23 Yesu arak ambi berem be, “Bē batōj ebhé Moses, ne bē bōnkwo Fárisi, bō betábhá, chōj émbép ntá yeka encha! Bāsōt ndu béri amōt ndú baru byo mánchye ntá Mandem, mánke enyumot ne mbwōt achak, ke bápú fyé ntí bebhak chak ne bo mankem, bápú fyé ntí begho bho ntínso, ne bápú fyé ntí bebhak tetep ne bo mankem. Eri beka menyij ebhen echa bekore menyij baru byo, mánchye ndu amōt ntá Mandem. Eri nyaka be mánkōjō ebhé ene bekore menyij ndú baru byo mánchye ndu amōt ntá Mandem, ke bábhiki bhōj nyaka beghōkontik bebhé béchák.

24 Bē manémámik ebhen báya bho mbi, bāsōt mpok béfere yéntiki mónya ane áchí amem enyij ene mányú, ke mpōjō baso mámenemén ham.

25 “Bē batōj ebhé Moses, ne be bōnkwo Fárisi, bō betábhá, chōj émbep ntá yeka encha! Chōj émbep ntá yeka encha mbonyune bāsōt mpok bétyet nsemámok ne nsemé nchán, ke bati yeka ájwí ne bepō nkaysi ndú bāsōt menyij bho ne betanj, ne ndú báchi bo bati rakáraka.

26 Bē Nkwō Fárisi, manémámik! Ya ká mbi sō mmem amók ne mmem nchán. Mbák mánke nó, chōj nsemámok ne nsemé nchán éndyere pépépép nkwo.

27 “Bē batōj ebhé Moses, ne be bōnkwo Fárisi, bō betábhá! Chōj émbép ntá yeka encha mbonyune, báchi mbō manem ane bághókó sayri, bawati ne mbi pépép, enyu ene mmu ághò, ankōj, yéndu berené bawú ebhen ménánj béchōjō ne beghep ke bechi amem.

28 Enyu yo kē báchi. Mmu ágho be ankaysi be báchi chak ne bho, ke bati yeka ájwí amem ne bapu ne bebá.”

*Chōj mántémsi batōj ebhé Moses ne bōnkwo Fárisi
(Lk 11.47-51)*

29 Yesu arak ambi berem be, “Bē batōj ebhé Moses, ne be bōnkwo Fárisi, bō betábhá, chōj émbép ntá yeka encha! Bachímbi bheka baway nyaka baremé kepinti ne bo abhen bachi chak besí Mandem. Bātē manem ayap néne, mángwati nōko mbi aré beka yo ándí amík.

30 Bákú menyij ebhen mándeme nōko be, ‘Mbō bhese sechi nyaka mpok bachímbi bhese, mbú sébhíki ka ne bhō be mángwáy baremé kepinti Mandem Acha.’

31 Nerem ane bārēm nó átōj be bē bábhōj bārēm ne manyu yeka be báchi enyumot mbō bachímbi bheka abhen bawáy nyaka baremé kepinti Mandem.

32 Dók yé ka ambi mánjáná betik ebhen bachímbi bheka bábhó.

³³ Bě nnyó ene! Bě bho bábebbe báchá mbõñ befé! Bákáysí bé bákway bebhõñ mbi bebæe be Mandem ake temsi bhe amem nepingo?

³⁴ Ghók yé ka, nchí to be baghatí Eyõñ Mandem ne yéntiki mmu ane áchí ndiñindak ndu ákõño Eyõñ Mandem. Chõñ ntó be bátõñ-Eyõñ Mandem nkwó. Chõñ mǎngwáy mbók eyap, mǎngo bácháknú bekotakati, ne mǎnden abhénéfú ne bekpa amem bekeré nenikimæet ebheka, mǎnkoño nõkõ bó betok ne betok ndu bekem bhõ beway.

³⁵ Chõñ eyõ enkæ be manõñ yéntiki mmu ane achi chak ane bo báwáy, ámbák be anti, bébho ne manõñ Abel mmu achí nyaka chak besí Mandem, beghaka ndú manõñ Sakaría mmõ Barákia, mmu báwáy nyaka nenti ekerákap Mandem ne nebhwæt ane báchyé akap aré.

³⁶ Nchí ghati bhe be, chõñ Mandem antemsi be bho mkpák ane echõñ mankem éti bebéptí menyin ebhen bé ne bachĩmbi bheka báká.”

Yesu adi kebho éti bo Yerusalem

(Lk 13.34-35)

³⁷ Yesu akók arem be, “Eé Yerusalem, bõ Yerusalem! Bě bo báwáy baremé kepinti Mandem, mǎntemti nõkõ ne batay ndu beway bo Mandem átó be mǎngátí bhe Eyõñ eyi. Ndú beyá mpok, njáj besot bhe mfyé amæet bé mǎmbak ne me mbõ bõnkók abhen nõn nõkók ákúti nebhwæt amot ne bebhap ebhi, ke bápú ka be nkæ nõ!

³⁸ Ne néne, chõñ Mandem andõ eket eyeka, éndap enyu yõ.

³⁹ Ne diñí ká be, bápú pere ghõ chõñ me wáwák kpaté mpok ane bǎrèm be, ‘Sémbítí mmu ane átwò ndú nnyén Mandem Acha.’ ”

24

Yesu arem bé chõñ mǎnchõñti ekerákap

(Mk 13.1-2)

¹ Mpok Yesu árõ ekerákap Mandem árõñ, baghókõ bhi bábhĩñi yi, mǎndeme nõkõ be yi ángó ndú eket eyõ eri echa!

² Ke akeme bhõ be, “Pú bághõ menyin menkem ebhen básóré báté beket ebhen bechi ndú ekerákap ke ébhak enyune? Nchí ghati bhe be, mpok átwò ane eket ene érõñ amik enkem, yényin kerap téé.”

Chõñ mǎnchye nõkõ bhe beyá esõñri

(Mk 13.3-13; Lk 21.7-19)

³ Ené Yesu achi chókõ ambi Njie Menok Olif. Bakoño bhi bǎrók ntá yi. Yé mmu achak kebhak ne bhõ. Bǎrém be, “Eta, ghati bheße, chõñ émfakari nõ ntiki mpok, ne ntiki erin ébhõñõ beku bo mǎndiñi be mpok ane ótwò arap kékwót, ne bé mandú mpok mmik ámay?”

⁴ Yesu akeme bhõ be, “Sot ka mpok bé yé mmu áké rwó bhe!

⁵ Beyá bo bátwò chõñ mǎnsot nnyén ena mǎnten ambi, yéntiki mmu wap andem nõkõ be ‘Yi ke achi Mpeeme ane Mandem afyé nyaka bariap be átó!’ Ne mǎndwõ beyá bhó be mǎnjibhiri batí yap.

⁶ Chõñ mǎngók nsõñõ nenu, mǎngok mbok éti manu ane achi nekõ nesie ne ane átwò ansem. Ke báké chay. Menyũ menyin ebhõ bébhõñ befakari, ke eyõ epu tõñ be ngwenti mmik aghaka.

⁷ Chõñ betok ménu ne betok bécháknú, bafõ etok mánu ne batí bafõ etok. Chõñ nsay ankwen mbanj ne mbanj, mmik anyikisi ndú betok ne betok.

⁸ Ke menyin ebhen menkem bechi chi mbõ nebhõñet enen bebe ntá ngóré ane áñõñsi.

9 “Mpok menyih ebhen béfákari, chōj mánkem be mámfye amó bōbati etok be mányok bhe sayri, mángwáy bhe. Ne chōj bō betakó mmik mankem mámpap bhe eti báchi bakojo bha.

10 Ne mpok yō, chōj beyá bakojo bha mánkeme mmæet ansem, mánti nōkō bati ntá bōbati etok, ne mámpabhe nōkō bati.

11 Mpok yō, beyá bo báfù, mándeme nōkō be báchi baghatí Eyōj Mandem, ené bárùò bho rwó be mankojo bho.

12 Chōj bebépti menyih ebhen bo bákù ménja kpát bo keperere kōj bati.

13 Ke mmü ane átè kákátí te ndü ngwenti, Mandem ãpeme yi.

14 Ne bo bábhōj beghati Mbok Ndíndí ne eti Kefō Mandem ndü betakó mmik menkem, bé amem yéntiki etok bo mámbōj mbi begbok yō, ke Mandem anku ngwenti mmik antwó.”

Erem esōjori ene ebhōj bétwō Yerusalem

(Mk 13.14-23; Lk 21.20-24)

15 “Chōj mángō ‘Erem enyih ene Mandem ápábhé’ téé amem Ekeré Mandem ndu ényòp yō mbō enyü Daniel ndemekepinti Mandem árémé tesáy be chōj émfakari.” [Yéntiki mmu ane ápay ekátí ené ámfye anti, anjwimem.]

16 “Mpok yō, bō abhen bachi atú Judéya mámbúé, mámbésé amfáy njie.

17 Mpok yō, mbák éfákári bé mmu áku betik amfáy eket eyi, áké sōjori mmæet besep kpik be andok amferere menyih anywóp ke ambæ.

18 Ne mmu ane achi ebhi ákù betik, áké rōj kpik bebuop nde yi.

19 Ne chōj émbép encha ntá baghōré abhen báchi ne menie ne abhen báchi ne bō amó mpok yō!

20 Ník nókō ka mmæet be mpok bebæe áké kwen yé chi mpok mbanj ákwen chaæ, ne yé chi ndü nywóbhé neywémæet.

21 Báké rō menikmæet, mbonyune esōjori ené bo bábhōj mpok yō chi enyü esōjori ene bábhíki re ghō wáwák te nebhōmik. Ne mpok yō ánánj amfúé, enyü esōjori yō epu pere bhák wáwák.

22 Ne mbō Mandem abhíki kpót manywop yō be ake ya, mbæ ye nkwánwan amot apu rop nepém. Ke Mandem akpót mpok esōjori yō mbih eti bo abhen yi áyábhé be mambak abhi.

23 Mpok yō, mbák mmu ángátí bhe be, ‘Ghó ká Mpeme ane Mandem átó fá’, yé chi be, ‘Ghó yi awu!’ Báké noko be echi tetep.

24 Báké noko bé échi tetep mbonyune chōj bō betábhá mantwō, yéntiki mmu wap andem nōkō be yi ke achi Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be áto. Chōj baremé kepinti nsé nkwo mantwō. Ne yéntiki mmu wap átwō, anku nōkō bereme menyihí maknkay ndu berwō bho. Ne mándwō yé chí bō abhen Mandem áyábhé be mámbák abhi, mbák bábhōj mbi beku nō.

25 Sot ye ka mpok! Nnánj ngati nō bhe menyih ebhen ambi ambi.

26 Ndü echi nō, mbák yé mmu angati bhe be, ‘Yihí ka Kristo awu amem baso’, báké noko mámfá berōj are. Yé mmu andem chi be, ‘Yihí ká Kristo fá amem móket’ báké noko enyih ene yi árem.

27 Báké rō mmu ándwō bhe mbonyune, mbō enyü miámianj ákòt, angwō, befu ebhókō nebu émot beghaka echak, nō ké ébhójo bebhak mpok Me Mmu mfú ntá Mandem nchí twō.

28 Nebhæet ane egú-nnya echi, aré ké kenen ekén kényile begú nnya kéchemti.

Menyih ebhen bébhōjó béfákari ke Yesu antúó

(Mk 13.24-27; Lk 21.25-28)

29 “Mbák manywɔp ane beyä esəŋori yɔ ámay, mmok ánem témté, ntaŋ kepepe ghəɔ, mambe ámfu amfay ánkwenti, ne betan mfáy menyikisi.

30 Mpok yɔ ké erin ené étəŋ be Me Mmü mfú ntá Mandem nchí twɔ ébhesi ye amfay, ne bɔ yəntiki nneréket fá amik mámbɔ mémiak ne amɔ mámbiki nɔkɔ ndü kebho áyómé. Ne mángɔ nɔkɔ ndü Me Mmu mfú ntá Mandem nchí sep nchí twɔ amem nebhan enen mfay ne betan, mban énkem éngɔ nɔkɔ ne bediéré Mandem.

31 Ne em eyəŋɔ mmba énkwen. Chəŋ ntó bəáŋgel abha ndü mmik nkem, mánsot bo abhen Mandem áyábhé, bebho ndü ebhókómik émot beghaka ndu ehak, mánhem nebhuet amot.

Enyiŋ ene nekáɔ enəko Fig nətəŋ bhese

(Mk 13.28-31; Lk 21.29-33)

32 “Ghók ká enyiŋ ene enəkárem ene bábhini bé ‘Fig’ étəŋ bhese. Enán émbɔ betem betó, báriŋi bé eso érəp chi kekwoť.

33 Echí enyumot ne netwɔ wa, Me Mmu mfú ntá Mandem. Mánán mángɔ ndü menyin ebhen menkem ne ngátí bhe bəfákari, diŋi ka be mpok netwɔ wa arəp kekwoť.

34 Nchí ghati be tetep be menyin ebhen menkem bébhəŋ befakari, ke mkpáká bho abhen echəŋ amfúét.

35 Chəŋ mfay amfúet, mmik amfúet, ke Eyəŋ eya épú fúet wáwák.

Yé mmu abhíkí riŋi mpok Yesu átwɔ

(Mk 13.32-37; Lk 17.26-30, 34-36)

36 “Ke yé mmu abhiki riŋi mbəŋ mpok ane menyin ebhen bébhəŋ bəfákari. Bəáŋgel Mandem bábhíkí riŋi, Yé chí Mmɔ Mandem abhíkí riŋi. Eta aywintí ké arinji.

37 Mpok ane Me Mmu mfú ntá Mandem nchí twɔ, menyin bəbhak mbɔ enyü béchí nyaka mpok Nóa.

38 Eghorí manyier épére twɔ ndü mpok Nóa, bo mányie nyaka mányu nɔkɔ, ne mámbay nɔkɔ babhay, ne mántoko nɔkɔ bɔ, kpáte mpok ane Nóa áchwe amem eremé áchwí ane Mandem ághátí nyaka Nóa ángókɔ.

39 Bo bábhíkí riŋi nyaka enyiŋ ene ébhəŋ bəfákari, kpáte mpok éghorí manyier étwɔ. Ne mpok étwɔ épókɔ bɔ mankem. Enyu yɔ ké netwɔ wa, Me Mmu mfú ntá Mandem ábhak chəŋ.

40 Mpok yɔ, mbák bɔ bati apay bachi ebhi bákù betik, bákway besot amot mándɔ achak.

41 Ne mbák baghoré bati apay bachi nebhuet amot bákòk nchwi, bákway besot amot mándɔ achak.

42 Bák yé ka pé, mbənyune bábhíkí riŋi nywɔp enen Acha yeka átwɔ.

43 Bábhəŋ berinji be mbák mbəŋóket arinji mpok ane ngép átwɔ eket eyi, apú bhəere kenó. Abhak pé, be ngép ake twɔ andak eket.

44 Bə nkwo bábhəŋ ye bebhak pé mpoknkem, mbənyune, Me Mmu mfú ntá Mandem, nchí twɔ chí mpok ane yé mmu apu kway bekaysi be métwɔ.”

Mmɔ betok ane achi tetep

(Lk 12.41-48)

45 Ebhíkí tat Yesu arem be, “Agha yé áchí mmɔbetok tetep ane ábhəŋ kebon ne mbəŋóket ásíkiní ne yí? Chí mmɔbetok ane mbəŋóket ákway berɔ eket ntá yi, angati yí be ánchyé nókɔ nenyié ntá bati bə-betok ndü mpok.

46 Chəŋ éndi ntá mmɔbetok wu encha mpok chi-betik ywi afu nekɔ, apetnsem, aghó bé yi ákù betik ebhi sayri.

47 Dijní ká be chi-betik apú nók berō yēntiki enyīn eyi awó mmōbetok wu.

48 Ke mbák mmōbetok achi ebépti mmu, andem ne mmuet yi be, 'Mbíkí kaysi be chōn chi-betik awa ampētsem ndu nekō enen yi áróñó áyák',

49 ambo beđen batí bō-betok, anchem ekakáneko ne manyū mmém, ambo menyie, anyu noko ne bho,

50 chi-betik ywi ákway bétwō ndū nywōp enen yi abhiki kaysi be yi ákway beptsem.

51 Ne mbák émfákári enyu yō, chi-betik átemsi yi sayri, antén yi ándók ámbák ne bō betábhá, ndū nebháéré kebho ne nenyie ámén."

25

Nekáy baghōsōn bati byo

1 Yesu atém nekay enen be, "Nywōp Mandem átwō bebhak Mfō bōbhi, menyīn bébhak mbō enyū echī ndū nekáy baghōsōn bati byo abhen básóre nyaka berōñó ebhap, barok betemeri mbāyngōré amot.

2 Bati atay bábhōn kēnwāj, báchák bati atay bábhák echīnti.

3 Abhen echīnti bápókō berōñó bhap, ke bō kepoko bawet mánkém amuet.

4 Ke abhen kēnwāj bápókō nókō ebhap berōñó, bápókō menyīn bawet nkwo bákém amuet.

5 Éfákari be mbāyngōré ane bō mankem mánōn abhiki twó áyák. Eká bábhó memok kenó, kpát bákwen kenó.

6 Egháká nókō néntíbhēti, mmū amot abho bebik andem noko be, 'Ghók ká, mbāyngōré wu atewú átwō! Twó ká sensyēpti yi!'

7 Baghōsōn bhō mankem bácháyti, mañeme, yēntiki mmu wap abho békosi nnik-erōñó ywi.

8 Abhen echīnti bati atay babho berem ntá abhen kēnwāj be, 'Kwak ka bhese ne mbō bawet erōñó. Ebhesé berōñó bétwō neme.'

9 Ke abhen kēnwāj bákéme be, 'Ngufú bawet amen sébhōñó apu kway chōn bhese ne bhe. Dók ká ntá batí bawet máнку ameka bawet.'

10 Ke bārōñó nókō beku amap bawet, mbāyngōré achwōp, asot abhen bati atay, abhen ebhap berōñó bédú, achwe amem epá nebhay ne bhó. Baká-betik báya nekok batiep.

11 Ebhíkí tat, baghōsōn abhen báfú beku bawet bápētsem, báte nefi, babho bedep nekok, mándeme noko be, 'Eta, Eta, dem mánéné bhese mbīnywōp'.

12 Ke mbāyngōré akeme bhō chi be, 'Dijní ká be mbíkí riñi bhe!' "

13 Yesu ánánjá nókō bétém nekay enen, arem be, "Bák ye ka pē, mbōnyune bábhíkí riñi mpok ane Me Mmu mfú ntá Mandem nchí twō."

Nekáy bōbetik bati arat

(Lk 19.11-27)

14 Yesu atém nekay enénéfú be, "Mpok Me Mmu mfú ntá Mandem nchí twō, menyīn bébhak mbō enyu éfákári nyaka ne mmu amot ne baká betik abhi. Nywōp némót, achye nkáp be mándōp mánkō noko esie ne wu.

15 Arō bhō nkáp bekoño enyū yēntiki mmu wap ákway beku ne aywi nkáp. Achye amot bebhá nkáp betay. Achye achák bebhá nkáp bepáy. Achye anefu ebhá nkáp émot. Afa ye arok nekō.

16 Báróbhé nókō, mūbetik ane yí áchyé bebhá nkáp betay abho beko esie ne wu témté. Ebhíkí tat, abhōñ nsáy bebhá nkáp béchák betay.

17 Ane bebhá nkáp bepáy aka enyumot, abhōñ nsáy bebha bepáy.

18 Ke nkubetik ane ebhá nkáp émot, ásóré nókó aywi nkáp, arək atém chí mbok amik abhesē ebhá nkáp eyo are.

19 Chi-betik, átát nókó ndü nekə enen yi áróńó, apetnsem, abhinji bakü betik be mántwó, yěntiki mmu wap andem enyü yi aka ne aywí nkáp.

20 Ane bebhá nkáp betay atwó ne bebhə byó, arem be, ‘Eta, ochyé nyaka me bebhá nkáp betay be nkə esiē ne wu. Nnu kpát bebhə béchák betay béko amfay.’

21 Chi-betik akaka yi tontó arem be, ‘Okə sayri! Ochi erítí mübetik ne ochi mmu tetep. Otńń ndü mandú nkáp be ochi mmu tetep. Néne, chəń nchyé wə betan amfay beyá menyin. Twó sėnká manák!’

22 Ane bebhá nkáp bepəy atwó ne menwi arem be, ‘Eta, ochyé nyaka me bebhá nkáp bepəy. Nnu kpát bechak bepəy beko amfay’.

23 Chi-betik akaka yi tontó arem be, ‘Okə sayri! Ochi erítí mübetik ne ochi mmü tetep. Otńń ndü mandú nkáp bé ochi mmü tetep. Néne, chəń nchyé wə betan amfay beyá menyin. Twó sėnká manák!’

24 Ane ebhá nkáp atwó nkwo arem be, ‘Eta, ndíní bé ochi mmu mbeápak. Okəń beghem nebhuət ane óbhíkí pí, ónyokoti nebhuət ane óbhíkí tak mbwot are.’

25 Mbđń yě becháy békó esiē ne nkáp aywe kéka ánem mbəń esəńəri ne wə. Eká ndək ntém mbok amik mbeme wú aré. Yinji ebhá nkáp eye.

26 Ke chi-betik akeme yi be, ‘Wə ebéptí nkubetik! Wə mbót! Ońíní sayri bé nkəń beghem nebhuət ane mbíkí pí, nnyokoti nebhuət ane mbíkí ták mbwot are, pú nə?’

27 Ke ndaká yi óbhíkí fye nkáp awa amem ekerėnkəp be nnán ntwó, mbđń nsáy are?’

28 Chi-betik achye ye eyəń be mánsət ebhá nkáp mübetik wu manchyē ntá ane ábhńó bebhá nkáp byo.

29 ‘Yěntiki mmu ane ábhńó enyin, mámakə yi béchák, ambóń ménja mencha. Ke yěntiki mmu ane ábhíkí bhəń enyin, yě chí mandú ane yi ábhńó, básət ntá yi.’

30 Ke mbák chí nkwendəń mübetik ne, bwóp ká yi mamese nefi ndü ejuri, bé ámbák awu ndü nebhuət nedí kebho ne nenyié ámén.”

Manyé ané ngwenti mmik

31 Yesu arək ambi berem be, “Mpok Mmu ane áfú ntá Mandem átwó mbə Mfə ne keném eki, boáńgel Mandem bátwó ne yi, ambak chókó ndü enókó kefo yi ne betan ebhi menkem.

32 Anán ántwó, bákə mkpaká bho betókó mmik menkem máńchem besí bhi, áfap bhó ndü bakwó apay, nkúbhé mbə enyü mababheri báhóńəmmén áfap mméné mbəń ne báhóńəmmén,

33 antén báhóńəmmén ebhē awónem eyi, anten mmén ebhē awəgho.

34 Mfə andem ye ntá bo abhen báchi ebhe awónem ywi be, ‘Twó ká fá, be bhó Etaya áyéré! Twó ká mámbak nebhuət ane Mandem achí ne bo abhen yi achí Mfə wap. Yi ághókó nebhuət wu chí ntá yeka te nebhomik.

35 Twó ka! Mpók nsay ánú me, báchyé me nenyié; mpók manyiep ákwák me, báchyé me manyiep nnyú; ne mpok ntwó mbə kenkə, básət me mbə məmáyeka.

36 Mpok mbíkí bhóń nden, báchyé me nden; mpok məme, bákókóri me; mpok nchí ekerėkenəń, bərə twə begho me.’

37 Mpok yə, chəŋ bo abhen bachi chak besí Mandem mankeme yi be 'Acha, ntiki mpok séghó bé nsay ánu wə, séchíe wə nenyíé? Ntiki mpók manyiep ákwák wə ke séchíe wə manyiep ónyú?

38 Ntiki mpok ótwó mbə kenkə, ke sésót wə chí mbə mómayese? Ntiki mpok óchébhé nden, ke séchíe wə nden?

39 Ntiki mpok ómè, mbák épú nə, óbhak ekerékenəŋ, ke séré twó beghə wə?'

40 Mfə akeme bhə be, 'Diní ká be yéntiki mpok ane bákə nyaka berí ntá bo abhen bachi mbə bómaya, yé chí ntá mmu wap amət ane ápú yényin, échí enyumət mbə be bákə nyaka berí ebhə chí ntá ya.'

41 Mpok yə áyibhiri mməet andem ye ntá bo abhen bachi ebhe awəghə ywi be, 'Fá ká me besí, bé bho ntəmsi Mandem achi ne bhe! Fá ká, dók amem ngo ane apu neme yé ewak, ngó ané Mandem aghókó ábháré ntá Satan ne bəáŋgel abhi.*

42 Fá ká me besí. Mpók nsay ánu me, bəbhíki chye me nenyíé; mpók manyiep ákwák me, bəbhíki chye me manyiep menyú.

43 Mpók nchí kenkə nenti eneka, bəbhíki sət me mbə nti manó; mpok mbíki bhəŋ nden, bəbhíki chye me nden; mpok məme, bəbhíki kokori me, ne mpok nchí ekerékenəŋ, bəbhíki twó beghə me.'

44 Mpok yə, bə abhen bachi ebhe awəghə yi bákéme be, 'Acha, ntiki mpok séghó ndú nsay ánu wə, ke séke chye wə nenyíé? Ntiki mpok ane manyiep ákwák wə ke séke chye wə manyiep? Ntiki mpok ótwó mbə kenkə ntá yese ke séke sət wə mbə nti manó? Ntiki mpok nden échébhé wə, ke séke chye wə nden? Ntiki mpok ómè ke séke kokori wə? Ne ntiki mpok óchí ekerékenəŋ ke séke kwak wə?'

45 Mfə akeme ye bhə be 'Diní ká be, yéntiki mpok ane mánisi nyaka beku berí ntá yé chí mmu amət ane ápú yényin, échí enyumət mbə be me ké mánisi nyaka bekwak.'

46 Mpok yə, bə bəŋŋ ye ndú nebhəet ntəmsi ane ábhíki bhəŋ ngwenti, ke bə abhen bachi chak besí bhi, mánchwe ndú nepém enen nebhíki bhəŋ ngwenti.'

26

Bəbati etək báté eyu be mángwáy Yesu (Mk 14.1-2; Lk 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Yesu ánáná nókó bəŋŋ menyin ebhen menkem, arem ntá baghəkó bhi be,

2 "Báriní bé ndú manywəp apay echəŋ, Epə Nekiní ebho. Chəŋ mánti Me Mmu mfú ntá Mandem ntá bəmpap abha, mánkém me mango ndú ekotákátí."

3 Mpok yə, bəbati bachiákap Mandem ne bəbati etək bəchem amem senta Múngo bachiákap Mandem. Múngo wu aka nnyén be Káyfas.

4 Bəchéme aré baka eyəŋ emət be mánkém Yesu bhésé bhésé mángwáy.

5 Ke bághó bé ebhíki ri be mánkém yi mpok epa. Báriní nyaka bé mbák mánkém yi mpok epa, bo báguép esəŋəri amem etək.

Ngóré amət atemti bawerérip anti Yesu amem etək Bétani (Mk 14.3-9; Jn 12.1-8)

6 Mpok Yesu áchí etək Bétani, abhak amem eket Símun. Símun wu anán ame nyaka ebhanákwa.

* 25:41 "Bəáŋgel" Satan chí befəŋjə bebəbebu.

7 Ené Yesu ányíe nenyíe aré, ngoré amot arək ntá yi ne bawerérierp amen aré ya nkáp amem moényinjífú. Bághókó nyaka mókpémé wu ne enyü ntay enen bábhñi be alabásta. Ngoré wu atwó ne baweré mo, atemti anti Yesu. *

8 Ke baghək Yesu bághó nókó nó, bati ábé bhə amem, bábhə berem ne bati be, “Ndaká yí ngoré ne aré chənti bawerérierp amen enyuné?”

9 Bákway mbə beti mo ndü beyá nkáp, mánsot nkáp wu mánychye ntá bachébhébhə.”

10 Yesu arinjə enyinj ene bo bárəm. Eká arem be, “Ndaká yí básəŋəri ngoré ne? Akə erítí enyinj ntá ya.

11 Bachébhébhə báchí ne bhe mpoknkem, ke mpú bhak chəŋ ne bhe mpoknkem.

12 Atémí mé bawerérierp amen amuet be báképerə fyé me bawet amuet ke mámbemə me.

13 Dinjí ká be, yəntiki ebhak ene bo bághāti Mbok Ndíndí fá amik, chəŋ mángatí enyinj ene ngoré ne áká nkwo, ne eyo énkə bé báké ghəkəntik yi.”

Júdas aka beti Yesu

(Mk 14.10-11; Lk 22.3-6)

14 Etaré nókó, ngək Yesu amot ane áká nnyén be Júdas Iskariot afuét arək ntá bəbati bachiákap Mandem

15 abhép bhə be, “Chəŋ mánychye me yi mbák nkwak be mánkém yi?” Bápəy nkáp silbha bebhók esá nsem byo bachye yi.

16 Bébhó mpok yo, Júdas abho béyán mbi bekwak bo mánkém Yesu.

Yesu anyíe nenyíe Epá Nekiŋi ne baghəkó bhi

(Mk 14.12-21; Lk 22.7-13, 21-23; Jn 13.21-30)

17 Nywəp Epá Bret ane kebəŋ yís yo, baghək Yesu bárók ntá yi bábhép yi be, “Eta, séndók séntóŋtí ebhak ene ónyíe Epá Nekiŋi fá?”

18 Yesu arem be, “Dók ká afə etək egho, chəŋ mángó mmü fú. Nəghó bághó yí, ghatí ká yi be Ntəŋ arem be mpok akway, ne yi abhəŋ menyie nenyíe Epá Nekiŋi amem eket eyə ne baghəkó bhi”.

19 Baghək Yesu bárók bakə ntonŋti mbə enyü yi aghati bhə.

20 Egháká nókó beku, Yesu arək achəkə menyie nenyíe ne baghəkó bhi bati byo ne apay.

21 Ené mányíe nenyíe, Yesu arem be, “Dinjí ká be, chəŋ mmu ywəka amot anti me”.

22 Etók baghək Yesu tontó, babho bebhep yi amot amot be, “Acha, chi me ke?”

23 Yesu akemə be, “Mmü ywəka amot ane ásebhe awə ywi amem ekpuré nenyie ne me áti chəŋ me.

24 Me Mmu mfú ntá Mandem, nchí rəŋəŋəŋ mbə enyü básínjí éti ya, ke chəŋ émbép ntá mmu ane áti me éntcha! Mbə bábhíkí bhe yi, mbə érí ntá yi echa!”

25 Júdas mmu abhəŋə beti Yesu arem be, “Eta, chi me ke?” Yesu akemə be, “Échí mbə enyü óréme.”

Yesu anyíe nenyíe ngwenti eni ne baghəkó bhi

(Mk 14.22-26; Lk 22.14-20; 1 Kor 11.23-25)

26 Ené mányíe nenyíe, Yesu asot ekpəkó bret, achye bakak ntá Mandem. Abho bébókóti anchye nəko ntá baghəkó bhi, andemə nəko be, “Sot ka, nyié. Né chí mmuet eya.”

27 Asot ye amokó mmem, áchye nókó bakak ntá Mandem, abho bechye ntá yap, andem nəko be, “Sot ka nyu, bé mankem.

* 26:7 Alabásta: Ntáy alabásta néfú nyaka etək Ijip.

28 Né chi manonj ma. Ak_u nku ane Mandem ányú ne böbhi ántée. Báku manonj ma aronj amik bé Mandem ámfónjóri bebá beyá bho.

29 Nchí ghati bhe be mpú pere nyu mmém amen, kpáte ewak ene mēnyú mmēm bakō ne bhe ndū nebhuēt bechōkō Etaya”.

30 Ndū ngwenti, Yesu ne baghōkō bhi bákway nekway báchyé Mandem bakak. Báfú ye bákó amfay Njie Menak Olif.

Yesu arem be chonj Pita andem be abhíkí riji yi
(Mk 14.27-31; Lk 22.31-34; Jn 13.36-38)

31 Bágħáká nókó ndū Njie Menak Olif, Yesu aghati bhō be, “Nkúbhé beti ebhen echonj, chonj bē mankem māmferē ntí ne me mbonyune Ekátí Mandem éréng be, ‘Mandem ádep chonj mbabheri bágħónómén angwep amik, nkwó bágħónómén ántaka ebhi.

32 Ké Mandem ánánj ánká mpétnsem ndū nepém, chonj njambi atú Gálili, mántemeri me aré.’”

33 Pita arem be, “Yé bö mankem mámbúé wō, me, mpú bué!”

34 Yesu aghati Pita be, “Nchí ghati wō be, nkak aperé kok nkúbhé beti ebhen, chonj óndem ndonj érat be obhiki riji me.”

35 Yé nō, Pita arem be, “Yé chí newú, chonj ngu ne wō. Mpú bué wō.” Baghōk Yesu bákħak mankem bārém chí enyumot.

Yesu are nikmuēt amem Getsémani
(Mk 14.32-42; Lk 22.39-46)

36 Yesu arak ye nebhuēt ane bábħijí be Getsémani ne baghōkō bhi. Aré, aghati bhō be, “Chōkó ká fá, mēten mmuēt ambi ndu menikmuēt.”

37 Arém nókó nō, asot Pita ne bö Sebedi bati apay, arak ne bhō. Arōp nsónso ne beyá basémé anti.

38 Aghati bhō Pita be, “Basémé ajwi me anti mbō be áway me way. Chōkó ká fá, mámbak pé ne me.”

39 Arō bhō atén mmuēt ambi mandú. Akwen ne besí amik, abho menikmuēt be, “Etaya! Kū nkóp esonjori ene ámfuēt me ansem ntí, mbák mbi achi bekū nō. Ké éké bhák mbō enyū mēyánj, émbák chi mbō enyū óyànj.”

40 Afate ye, apetnsem ntá baghōkō bhi abhen bati arat. Aghō bhō ndu bábħare kenó. Abhép Pita be, “Bápú kwáy béchōkō pé ne me ndū nerjókó nywop némót-é?”

41 Bák ká pé, mánik nōkō mmuēt, bé nemo néké dep be amik. Bábħonj ntí, ke mmuēt apu bhe.”

42 Yesu apet arak are nikmuēt be, “Etaya! Mbák nkóp esonjori ane apú kway befuet me ansem ntí, nká bé émfákári mbō enyu óyànj.”

43 Yesu apetnsem ndonj ene ejwi epay, aghó baghōkō bhi ndū bábħare kenó. Bápú kwáy nyaka béchōkō pé ndū kenó kéjwi bō amik.

44 Arō bhō arak ndonj ane ajwi érat are nikmuēt enyumot mbō ndonj ené mbi epay.

45 Yesu apet ye nsem ntá baghōkō bhi bhō bati arat, aghó ndu bábħare kenó. Abhép bhō be, “Bábħuēt bebħare kenó? Bábħuēt béywēmare? Mpok akway ane bátí Me Mmu mfú ntá Mandem ntá bö bebá.

46 Faté ká séndók, ghó ká, mmū ane áti me ndū átwō.”

Bákém Yesu
(Mk 14.43-50; Lk 22.47-53; Jn 18.3-12)

47 Ené Yesu abhuét berem nõ ne baghokó bhi, ngök aywi amot ndü abhen bati byo ne apay ane aka nnyén be Júdas, achwop ne beyá bho. Bó bhó bábhák ne bo akparenja ne nkík amó. Bóbati bachiákap ne bóbati etok ké bátó nyaka bhó.

48 Júdas anán ayámbi achyé nyaka bhó eriy ene ékwák bó mándinjí Yesu. Aka nõ, ndü ághátí bhó be, “Mmu ane mëbhene chon, chí yi. Kém ká yi!”

49 Júdas áchwóbbhé nõkó, afuét téé, abhene Yesu arem be, “Ntonj!” Abhene yi.

50 Yesu arem be, “Mmueré wa, dók ambi, enyiy ene ótwó beku, ku yó.” Témté wu, bó abhen Júdas átwó ne bhó bárók téé bákém Yesu bábáyti.

51 Bákém nõkó Yesu, mmu amot ane áchí ne yi, agwop akparenja ywi akpót atú nsem Mungo bachiákap Mandem chwát aguer amik.

52 Yesu aghati mmu ywi wu be, “Kémé akparenja ywe amem kénkwóp. Mmu ane anü nenü ne akparenja, águ newú akparenja.

53 Óbhíkí rinji bé mëkwáy menikmuet nta Etaya antó me témté boángel mánja mántcha nka byo ne erpay, mántwó mánu ntá ya?

54 Ke mbák nka nõ, ná enyiy ene echí amem Ekáti Mandem éfú tetep?”

55 Yesu abhép ye beyá bóbbho be, “Bátwó bekem me ne boakparenja ne nkík mbó be nchí ngébhé ntantan? Yéntiki ewak, nchí chakó ekerákap Mandem, ntonj nõkó bho menyiy éti Mandem, báro nyaka kekém me?”

56 Ke dinjí ká be menyiy ebhen menkem béfákari chi be menyiy ebhen baremé kepinti Mandem básinjí mémfú tetep.” Afó ké baghokó bhi báró yi bábué.

Básót Yesu barok ndü echeme batanjá manyé

57 Bo abhen bákémé Yesu, básót yi barok ndü eket Káyfas, Mungo bachiákap Mandem. Batonj-ebhé Mandem ne bóbati etok báchéme nyaka are.

58 Ndu bárõn are, Pita are konjo bhó te ansem, kpát aghaka ndü senta Mungo bachiákap Mandem. Achwe aré, arók achokó ne bo abhen bábhábhéri senta wu, anon nõkó begho enyiy ene bákú chon ntá Yesu.

59 Bóbati bachiákap Mandem ne bó echeme batanjá manyé bachak mankem béré yan bó abhen bákway bebhat Yesu barak amuet enyu ené bó bábhonj mbi beway yi.

60 Ke báke bhonj yé mbi. Beyá bho báfú béré sènze amuet Yesu, ke yé mmú kerem enyiy ene ékway beku be mángwáy yi. Étaré nõkó, bo bati apay báfú báté besí batanjá manyé,

61 bárem be, “Yí wu arem be ákwáy memokoti ekerákap Mandem ampét ante yó ndü manywop arat.”

62 Mungo bachiákap afate arem ntá Yesu be, “Óbhíkí bhonj yényiy bekeme ndü menyiy ebhen bóbbhen bárèm be oku?”

63 Yé nõ, Yesu achokó kpák, ake rem yényiy. Mungo bachiákap Mandem arem be, “Ndü nnyén Mandem ane achí nepém mpoknkem, ghati bhesé tetep mbák wó ke óchí Mpeme Mandem afyé nyaka baripe be áto, Mmo Mandem.”

64 Yesu akeme be, “Echí mbó enyü óréme. Ke dinjí ká bé mpok átwó ane bágho chonj Me Mmu mfú ntá Mandem, chokó ndü enokó kefó, ebhe awónem Mandem betanj menkem. Chonj mángõ ndü Mmu ane áfú amfay átwó amem nebhanj.”

65 Mungo bachiákap Mandem ághókó nõkó enyiy ene Yesu árémé, akém nkú yi adak ndu betonj bebenti bhi. Akók bé, “Aka te anánjá! Ayenti mmuet ne Mandem! Sépét séyan batisié mántwó mándém enyiy ene yi ákú ndaká yí? Bé mankem bághok ndü yí áyenti mmuet ne Mandem!”

66 Bárem be yi?” Bákéme be, “Abhonj bégu!”

67 Bábhó bépa yi batié besí, mándépti nõkó. Báchák mántchye nõkó yi nsáp.

⁶⁸ Báká nókó nó, mándem nókò be, “Ndemé kep̄inti Mandem, Mpeme Mandem afyé nyaka bariεp be áto, ghati bhese enyiyi ene Mandem akwá wò óríjì. Ghati bhese! Agha ádébhé nó wò?”

Píta arem be abhíkí riji Yesu
(Mk 14.66-72; Lk 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Mpok ya, Píta abhak nefi, amem senta chókó. Ngóré ane achi mmò-betik Mũngo bachiakap Mandem arək ntá yi arem be, “Wò nkwo óchí nyaka ne Yesu mmu Gálili wu.”

⁷⁰ Kε Píta atanja besí bõ abhen bachi are mankem be, “Mbíkí riji mbõñ enyiyi ene órēm nò.”

⁷¹ Étáré nókó, afú arək anyũbhá ené senta. Aré, mmò-betik Mũngo bachiakap Mandem achák, ághó nókó yi arem ntá bo abhen bachi are téé be, “Tánkwané achi nyaka nkwo ne Yesu mmü Násáret wu.” Mmó betik anefú wu nkwo abhak chi ngóré.

⁷² Píta apet atanja, kpát, ayiki be, “Mandem ariji, mbíkí riji mónkwá wu.”

⁷³ Ebhíkí tat, bo abhen bachi are tée bákókósi mmuet ne Píta barem be, “Nsé apu are, wò nkwo óchí mmü amot ndü nkwo bho Yesu mmü atú Gálili wu. Eyonnyu ye éti wò.”

⁷⁴ Ndøn ane, Píta arem be, “Mandem ántémsí me mbák mēsè chi nsé! Mbíkí riji mbõñ mmu wu!” Témte wu, nném nkøk akók.

⁷⁵ Píta atik enyiyi ene Yesu ághátí nyaka yi be, “Nkøk aperé kók, chøn óndem ndøn érat be obhíkí riji me.” Afú nefi, adi kebho, ne beyá basémé anti.

27

Bárók ntá Páilet ne Yesu
(Mk 15.1; Lk 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Néyí nókó, bõbati bachiakap Mandem ne bõbati etøk báchókò beti beti báká eyon émot enyü bábhõñó bekwá be mángwáy Yesu.

² Báchyé eyon be mángwót yi. Bafyé yi ngem amò, básot bárók ntá Páilet, mmu Rom ane achí nyaka gõbhanò atú Judéya mpok yo.

Júdas asuri
(Bk 1.18-19)

³ Júdas mmu áti Yesu ághók nókó bé bábhøn beyaw Yesu nedí kebho néjwí yi anti éti epõndak ene yi ákú. Asot nkáp silbha bebhók esa nsem byo ane báchyé yí anti Yesu arək békéme ntá bõbati bachiakap Mandem ne bõbati etøk.

⁴ Agháká nókó besí ebhap arem be, “Nkú-bebá ndu ntí mmu ane abhíkí kú yenyiyi, kpate bátwò way yi.” Bákéme yí be, “Eyo éyijí bhese ná? Esønri eye ke échí.”

⁵ Júdas aták nkáp wu amik amem ekerákap Mandem, afú arək asuri.

⁶ Bõbati bachiakap Mandem bárók bábwõpti nkáp wu, béréme be, “Nkáp ane chí nkáp manon ne ebhé eyese ebhíkí ka be mánychém nkáp manon ne ané ekerákap Mandem.”

⁷ Báká nókó eyon émót, básot nkáp wu bárók bákú nebhuérémik ntá ngoko bete ndu bébhéme nókò manko.

⁸ Éti eyo ké bó bábhuét bébhijí nebhuérémik wu bé Mmíkí Manon kpáté echañ.

⁹ Efakári nókó enyu eyo, enyiyi ene ndemekep̄inti Mandem Jeremáya árimé nyaka éfú tetep. Jeremáya arem nyaka be, “Básot bebhókó nkáp esa nsem byo, manyü nkáp ane mbók bo Israel bághó be ákway béchyé ntá mmu ane ati yi.

10 Bákú mmik ntá ngoko-bete ne nkáp ére, nkúbhé mbò enyu Mandem ághátí nyaka me nku.”

Páilet are bhép Yesu bebhep
(Mk 15.2-5; Lk 23.3-5; Jn 18.33-38)

11 Bárõn nókõ ntá Páilet ne Yesu, ate besí bhi. Páilet abhép yi be, “Wò ke óchí né Mfò bo Israel?” Yesu akeme yi be, “Échí mbò enyu órémé.”

12 Bõbati bachiákap Mandem ne bõbati etak bábhò bébhát yí barak amuet, ke abhíkí keme yé eyõn.

13 Ékú Páilet arem ntá yi be, “Opú ghók nó beyá menyinj ebhén bárèm bé oku?”

14 Ke Yesu akere m yényinj. Ékú gobhánò abhak maknkay tontó.

Páilet akpót manyé be mángwáy Yesu
(Mk 15.6-15; Lk 23.13-25; Jn 18.39-19.16)

15 Gõbhanò abhõn nyaka epinj be yéntiki mmíé, ndú mpok Epá Nekinj, áfere múkenõn amot ane bo báyanj yí ámféré.

16 Mpok yò, múkenõn amot ane bo báre rinji éti barak ane yí aré ka, abhak ekerékennõn. Aka nnyén bé Barábas. *

17 Beyá bhó báchéme nókõ eket Páilet betí ebhò, abhép bó be, “Agha báyanj mendó ándók, Barábas ke chí Yesu, ane bábhinj bé Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be átò?”

18 Páilet arinjí nyaka sayri bé bõbati bo Israel bákem Yesu bárõn ntá yi ne yi chí éti mpabhamák.

19 Éfakári nkwo be, ené Páilet áchókò bétanj Yesu, ngoré ywi ató mmu ntá yi ne eyõn be, “Dõ mmu wu ándók. Achi chak. Ngo kenó ekén kére sõnjõri me éti yi ndú beti ebhén béfúéré.”

20 Mpok yò nó, bõbati bachiákap ne bõbati etak báre ghati beyá bhó abhen bachi aré bé báké rò bebhep Páilet ándó chí Barábas ándók, anchye betanj be mángwáy Yesu.

21 Ékú Páilet apet abhép bó be, “Ndú bõbhen bati apay, ane báyanj ndó ándók chí agha?” Bábík be, “Barábas!”

22 “Nkú yi ne Yesu mmu bábhinj bé Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be átò?” Bó mankem bábhò bébík be, “Dem mángó yi ndú ekotákátí!”

23 Ke Páilet abhép bó be, “Ntiki ebéptí ndak yi ákú?” Bó mankem bápét bábhò bébík be, “Dem mángó yi ndú ekotákátí!”

24 Páilet ághó nókõ bé yí áchõnti chí mpok ne bé ebyok ébho békwén, arem mántwó yí ne manyiep ndú enyinj. Asot manyiep amò aso amò amem besí beyá bõbhò andem nako be, “Me mbíkí bhõn amò ndú newú mmu ne. Newú eni néyinjí chí bhé!”

25 Bó mankem bákéme be, “Dò manõn ami ámbák bhesé anti, ne bõ bhesé!”

26 Páilet afere ye Barábas mmũ bo Israel ne bõbati bhap báyanj yi amfere. Achye eyõn bé batemé nenu mánden Yesu ne ékpá, mánsot yí, mándók, mángó ndú ekotákátí. †

Batémé nenu báre yakò Yesu
(Mk 15.16-20; Jn 19.2-3)

27 Batemé nenu Páilet básót Yesu bárók amem áchá ywi ne yí, batemé nenu báchák mankem ndú eká batemé nenu eyap bátwó nkwo bákáp Yesu.

* 27:16 Ndú mbok bekátí, básinj chí Yesu Barábas. † 27:26 Ekpa: Ekpa yò ebhõn nyaka senõn anti.

28 Báyoók nkú yi amüet, básót nkú chu báfyé yí amüet. †

29 Básót böbatábhénok nsénsé mání mbò ntá kefo báfyé yí anti, básót enókofú báfyé awónem aywi. Bábhó bétép mánén besí ebhi máñoòkò nòkò yí be, “Acha mfo bo Israel, kenóókó kéchí eke eta!”

30 Báká nókó nó, bápáti yí batié amüet, báfónò enók eyò yi awò bákébbe bedepiti yí anti ne yo.

31 Bápòbbe nòkò beyòkò yi, báfère nkú chu yi amüet, básót ayi yímbòn bákème yi amüet. Básót ye yí bāròk bego ndü ekotákáti.

Bágó Yesu ndü ekotákáti

(Mk 15.21-32; Lk 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Ené báfú eket Páilet bāròn, bátémèri mmu etok Sírene fú ambi ane áká nnyén bé Símun. Bájire yí ápókó ekotákáti Yesu.

33 Bāròk ebhak ené bábhìnji bé Golgóta, nó chi “Nebhüet Enkónti.” §

34 Aré, batémé nenu básót enyìn ene énen mbò mbànya, * báfyé ndü mmem báchyé yí ányü. Aghókóti nókó mós, ake ka ményü yé ndu báyan nyaka be yi anyu mós.

35 Básót Yesu bágó ndü ekotákáti. Batémé nenu abhen bágó yi ndü ekotákáti, bágüép ebháñá bérìnji enyü bábhón békóre nden eyi be yéntiki mmu wap ambòn amòt.

36 Báchókò ye amik mámbabheri nòkò yí.

37 Básìn enyìn ene Yesu áká ke bágò yí ndü ekotákáti, ndü ebhók enók. Bágó ebhók enók eyò ndü eko amfay ntí aywi. Enyìn básìn aré ébhák be, “Né chí Yesu, Mfo bo Israel.”

38 Bágó ngébbé ntantan amòt ndü eyi ekotákáti ebhe awónem Yesu. Báká enyu émót ne achák ebhe awòghò yí.

39 Bo abhen báfère fæet, bágghaka nyaka are mánte, mámək ne bati, mánsòkoti yi ne mándeme nòkò be,

40 “Wò mmu ókway memokoti ekerákap Mandem, ne ónte yó ndü manywòp arat! Pémé mmüet eye mbák òchí Mmò Mandem! Fú ndü ekotákáti sep amik séngó!”

41 Bòbati bachiákap Mandem ne batòn ebhé Mandem ne böbati etok béré way nkwo yi, mándeme nòkò be,

42 “Apème nyaka bo báchák, ke apú kway bereme mmüet yi! Pú yí achi Mfo bo Israel? Amfá ndü ekotákáti ansep amik, chon sénoko yi.

43 Asíkí nti ne Mandem. Mandem ampeme yi néne mbák áyan bereme yi, mbònyune arem be achi Mmu ane áfú ntá Mandem.”

44 Baghép abhen bágó ndü ebhap beko mbò yí, béré so yí nkwo ne nsòk enyu émót.

Yesu agü ndü ekotákáti

(Mk 15.33-41; Lk 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Egháká nókó nkárénká byo ne epay ne ngósí, ejuri ékwén etok enkem. Ebhák kpáte nkárénká éráat ne ngósí.

46 Egháká nókó mbò nkárénká eyò éráat ne ngósí, Yesu abik arem be, “Eli, Eli, lama sabatani?” Nó chi, “Mandem wa, Mandem wa, ndaká yí óféré ntí ne me?”

47 Mbòk bo abhen báté kékwót báyìnji, bágghók nókó ndü Yesu ábíki enyu eyò, béré rem ne bati be, “Abhìnji Eláija!”

† 27:28 Báfyé yi nkú chu amüet ndu beyòkò yi be achi Mfo. § 27:33 Nebhüet wu achi nyaka chi njie ane achi amik mbò énkónti. * 27:34 Enyìn ene énen mbò mbànya echi nyaka mbò babhé amen bó báyan be ánkà yi ake ghok beyä bebe.

48 Ntemé nenu amot ajet témté arək asot ekuchá fofok asebhē ndü ehyé mmém, asot akpaŋ anti mónək, asá amfay ntá Yesu, bechye yi anyu.

49 Ke abhénéfú béré rem be, “Dó yi séngó mbák Eláija átwó bepepe yi!”

50 Yesu abik ndəŋ achak, arə efónó yi awó Mandem.

51 Nkúbhé mpok yə, ekát ene echi amem ekerákap Mandem éghare bebhək bepay befu amfay beghaka amik. Mmík anyikisi, ketarábhé kérékati.

52 Manem ánéne, Mandem akə beyá bo Mandem abhen mánəŋ bágú nyaka bapetsem ndü nepém.

53 Báfú amem manem ayap, ne Yesu ápéré nókó nsem ndü nepém, bo Mandem bhə bārək Yerúsalem. Beyá bho bágó bhə.

54 Múngo batemé nenu ne batemé nenu abhen bachi ne yi bábhəbheri Yesu bágó nókó ndü mmík anyikisi, bágó menyiŋ béchək ebhen befákári. Bechay békém bhə tontó. Bábhó berem be, “Achí mbə Mmó Mandem tetep!”

55 Beyá baghoré bábhák are nkwo. Abhen bákəŋə nyaka Yesu befu te atú Gálili mánkwak nəko yi, babhak téé, nəko nesie, mámpəkə nəko.

56 Mbək baghoré bhə bábhák María mmə etək Mágdala, ne María nno Jems ne Joséf, ne María ngoré Sebēdi, nno Jems ne Jón.

Babhéme Yesu

(Mk 15.42-47; Lk 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Mmü nkáp amot afú nyaka etək Arimátia. Aka nnyén be Joséf. Abhak nkoŋə Yesu amot. Egháká nókó beku,

58 arək ntá Páilet be anchye betəŋ amfere erene Yesu ndü ekotákati. Páilet achye eyəŋ bé mámféré Yesu ndü ekotákati manchye yi.

59 Joséf asot ye Yesu anép ne ésienden nkə.

60 Joséf abhəŋ nyaka nmem nekə enén yi átemé ndü setárəbhé. Arək abheme Yesu ndü nmem eni nə. Abiŋiri ye erem ntay áchók nnyü nmem, agure.

61 María, mmə etək Mágdala ne María achák, bábhák kékwót chókó mánjiŋi nəko nmem.

Páilet ató bo be mambəbhəri nəko nmem Yesu

62 Néyi nókó, ndü nywəbhé neywəməet bo Israel, böbati bachiákap Mandem ne bənkwo Fárisi bārək bátəmeri Páilet.

63 Bərəm be, “Éta, sébhíki re ghəkəntik be mmü nsé wu arem nyaka be ndü manywəp arət yi ápetnsem ndü nepém.

64 Eri ye be ónchye eyəŋ bo mandək mambəbheri nəko nmem eni kpáte manywəp arət amfəet. Bakoŋə bhi bəkway berəŋ mángep yi mámpəkə, mándək, mámbə ye beghati bho be yi ápetnsem ndü nepém. Ne mbák émfákári nó, nsé yap yə áchəŋti menyiŋ ancha nsé ane mbi.”

65 Páilet arem be, “Yiŋi batemé nenu nə. Sət ka bhó mándək mambəbhəri nókó nmem mbə enyü báyaŋ.”

66 Bāró ye barək báfyé eriŋ ndü ntay, ne bārə bə are be mambəbheri nəko nmem.

28

Yesu apetnsem ndü nepém

(Mk 16.1-10; Lk 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Nywəbhé neywəməet bo Israel néfəéré nókó, María mmə etək Mágdala ne María achák, báfú ntinywəp, ené mbanj ábhíki re kaŋari ndu berəŋ beyiŋi nmem Yesu.

2 Efákári bé ángel Mandem afú amfay ásəp amik, abiŋiri ntay afere anyünnem, achəkə aré.

³ Besí ángel Mandem wu béré ghoo mbò miámian, nden eyi éndiere noko pépépép mbò etakofion.

⁴ Babhabherí nnem béré wet ne becháy ne báròp mbò bawú.

⁵ Ke ángel arem nta baghoré be, “Báké chay. Ndiní bé báyan Yesu mmu bágo ndú ekotakátí.

⁶ Apú fá. Mandem akú yi apetnsem ndú nepém nkúbhé mbonyu yi areme be ebhon befakari. Twó ká ghò nebhuet ane bábháré yi.

⁷ Dók yé ka áyák mángátí bakoño bhi be apetnsem ndú nepém ne achi be ambi áron atú Gálili. Chon mángó yi are! Nnán ngati nò bhe.”

⁸ Baghoré bhò báró nebhuet ane nnem nechi ntiét ntiét. Becháy békém bò, ke manák nkwo ajwi bhò anti. Bájet barok béyan bakoño Yesu be mángátí bhò enyìn ene ángel Mandem ághátí bhò.

⁹ Ndu báròn, bápére ghò, Yesu atemeri bhò, arem be, “Mandem ámbák ne bhe!” Bárók bákwen amik besí bhi bábhó bekem beka ebhi mányché noko yi kenókó.

¹⁰ Yesu aghati bhò be, “Báké chay. Dók ká ghati bakoño bha. Ghati ká bhò be, mándók atú Gálili. Chon mángó me aré.”

Babhabherí nnem bárók bághátí enyìn ene efakari

¹¹ Ené baghoré bhò báròn, éfakari be mbok bo abhen bábhàbheri nnem bárók Yerusalem bághátí bóbati bachiákap Mandem yéntiki enyìn ene efakari mpok ángel Mandem ásbhé átwó ndú nnem.

¹² Bóbati bachiákap Mandem báchókò ne bóbati etok, báká eyon émot, báchyé bhò beyá nkáp ndú beson.

¹³ Bághátí bhò be, “Ghati nókó ká bhò chi be bakoño bhi bátwó ne beti, mpok sékwéné kenó, bághép yi, bápoko bárók.

¹⁴ Mbák góbbhanó ángók ndak ane, chon séndiní ndú séchok nnyu ywi be nti nendi yi amem, enyu ené bápu chwe ndú esonri.”

¹⁵ Babhabherí nnem básót ye nkáp beson wu, bárók bákú mbò enyù bóbati bághátí bhò. Ne mbok yo bé bakoño Yesu bághép yi ghép ké bo Israel bábhuet béghati bo kpaté echon.

Yesu atón mmuet ntá bakoño bhi

(Mk 16.1-10; Lk 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹⁶ Bakoño Yesu abhen bati byo ne amot báró ye bárók atú Gálili ndú njie ane Yesu ághátí nyaka bó mándók aré.

¹⁷ Mpok bághó yi, bákwen amik babho bechye yi kenókó. Ke mbok ayap bare makati mbák, sayri sayri, Yesu ke bò bághò nò.

¹⁸ Yesu akokosi mmuet ne bhó, aghati bhò besí ne besí be, “Etaya achyé me betan menkem amfay yéntiki enyìn ne yéntiki mmu awu amfay ne fá amik.

¹⁹ Dók yé ka, mánkú be bõ betok menkem mámbak bakoño bha, mánjwiti bhò ndú nnyén Eta, ne nnyén Mmò, ne nnyén Efonó Bedyere,

²⁰ mánton nókó bhò be mánkú yéntiki enyìn ené ngátí be mánkú noko. Ne nchi bhák ne bhe mpoknkem, te ndú ngwenti mmik.”

Mbok Ndíndí mbonyu Mák ásínjì

Mbok Jón Njwiti ɛti Yesu

(Mt 3.1-12; Lk 3.1-18; Jn 1.19-28)

¹ Fá chí Mbok Ndíndí ɛti Yesu Kristo Mm̄ Mandem.

² Abho nyaka mb̄ enyū ndemekepinti Aisáya ásinjì amem ekáti yi be, Mandem arem nyaka be,

Yinjì, ch̄n ntó mpokantó wa w̄o ambi,
be ángókó mbi ywe ke óntw̄o. ✱

³ “Mm̄ achi amem baso ábik andeme n̄k̄o b̄é,

‘Ton̄tí ká mbi ane Acha áfuēt aré.

Kú ka mbi ywi ambak chak.’ ”

⁴ J̄n Njwiti abhesí nyaka amem baso angati n̄k̄o bho Eȳn Mandem be bó mántík̄nsem ndū bebá bh̄ap mánjwítí bho be Mandem amfon̄ori bebá bh̄ap.

⁵ Beyá bho báfú atú Judéya ankem, ne b̄o Yerúsalem mankem mándak n̄k̄o ntá J̄n ndu beghok enȳin ene yi ár̄em. Báré su bebá bh̄ap, J̄n anjwiti n̄k̄o bho amem Nnyén J̄dan.

⁶ Nkú J̄n abhak enȳin ene baghoko ne babyok mp̄n̄o baso. Mgbat ane yi ágw̄ot ebho abhak nk̄w̄obh̄enya ne nenyíé eni nébhak nḡém̄táy ne baweré betu amen yi ágh̄o amem baso.

⁷ J̄n ár̄em nyaka nk̄w̄o be, “Mm̄ átw̄o me ansem ane áchá me. Mbíkí kwáy yé béchóti yi bekak bé nkán̄arí nkubhanya bekak ebhi.

⁸ Méjwiti bhe ne manyiēp, ke ch̄n yí anjwiti bhe chí ne Efónó Bedyere.”

J̄n ajwiti Yesu, Satan am̄o yi

(Mt 3.13-4.11; Lk 3.21-22, 4.1-13)

⁹ Ndū mpok ȳo, Yesu afú Násáret atú Gálili ar̄ok J̄n ajwiti yi ndū Nnyén J̄dan.

¹⁰ Nefú Yesu afú anyén, aghó ndū nebu n̄énéné, ne Efónó Mandem asot mkpá ebhónó asep yi am̄uet.

¹¹ Eȳn efú amfay éré rem be, “W̄o chí M̄owa. Nk̄n̄ w̄o tontó. J̄chyē me beyá man̄ák.”

¹² T̄ém̄t̄ wu, Efónó Mandem ak̄u yí ar̄ok amem baso.

¹³ Abhak aré ndū manyw̄op besa bepay Satan am̄o n̄k̄o yí. Nnya ebébé ebhák aré nk̄w̄o, ke b̄oángel Mandem báchyē Yesu nek̄wak.

Yesu abhin̄jì baghok abhen mbi bati anwi

(Mt 4.12-22; Lk 4.14-15, 5.1-11)

¹⁴ Ené mánán̄ bákémé J̄n báfyé ekeréken̄n̄, Yesu ar̄ok atú Gálili abho beghati bho Mbok Ndíndí Mandem,

¹⁵ andeme n̄k̄o be, “Mpok ane Mandem ábhak ne bho mb̄o Mf̄o wap ar̄op chi kek̄w̄ot. Tik ká nsem ndū bebá ebh̄eka, mándókó Mbok Ndíndí!”

¹⁶ Ené Yesu ák̄o nepaká Manyu Gálili, aghó Símun ne m̄óm̄ayi Andru ndū bágūep beyá nk̄ap ndu be way nsi mb̄onyune báchí nyaka bawánsi.

17 Yesu arem ntá yap be, “Tʷó ká mámbák bakoŋo bha ne chəŋ ntəŋ bé enyü bákü bé bo báchák mambak bakoŋo bha.”

18 Témté wu, bárə beyá nkáp yap bakoŋo Yesu.

19 Atén nókó mməet ambi mandú, aghó Jems ne mómayi Jǝn, bǝ Sebədi. Báchi nyaka amem áchwí mángoko nəkə beyá nkáp yap.

20 Nəghó Yesu aghə bhə, abhiŋi bhə be mankoŋo yi. Bárə etayap Sebədi amem áchwí ne bǝ betik, bákóŋo yi.

Mmu ane efóŋó ebábu échyè esəŋəri
(Lk 4.31-37)

21 Yesu ne baghəkó bhi bárək etək Kapənaum. Néyi nókó ndü nywəbhé neywəmməet bo Israel, Yesu arək téé ekeré nenikíməeti eyap abho betəŋ Eyəŋ Mandəm.

22 Bo abhen bachi are bábhak maknkay tontó ɛti enyu ene yi átəŋ. Atəŋ nyaka mbə mmu ane árəm émay, puyé mbə batəŋ ebhé Moses.

23 Bápére ghə, mmu ane efóŋó ebábu esəŋəri atwó achwe amem ekeré nenikíməeti are bik bé,

24 “Yesu, Mmu Násáret, əbhəŋ yí beku ne bhese! Ɔtəw fá beway bhese? Ndíŋi mmü wə óchi. Ɔchi Mmu Nyáŋá ane Mandəm átó!”

25 Yesu asáy Efóŋó yə be, “Kusí! Fú yi aməet!”

26 Efóŋó ebábu ényikisi yi gbogbǝgbok, ébik ne betəŋ, éró yi.

27 Bǝ mankem bábhak maknkay, ne bábho bebhep bati be, “Ené enyu echi ná? Chi enyü netəŋ enen nekə ke? Mmü-ne abhǝŋ betəŋ ebhen asay befóŋó bebábebu ne méngok yi!”

28 Mbok Yesu atin ataka atú Gálili ankem.

Yesu abú beyá bǝmame
(Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)

29 Yesu áró nókó ekeré nenikíməeti bo Israel ne baghəkó bhi, bárək téé ndü eket Símun ne Andru. Jems ne Jǝn bábhak ne bhó.

30 Nəchwe Yesu áchwé anywǝp, bəgháti yí be nno ngoré Símun achí bhéré ne mbéép aməet.

31 Yesu arək nepakáməet eni akém yí ndu awó akwak yí afate achəkə chókó. Mbéép wu ámay. Abho mene bhə.

32 Egháká nókó beku, ené mmok ánémé, bo béré sət bǝmame mankem ne abhen befóŋó bebábebu bésəŋəri mándək nəkə ntá Yesu ne bhó.

33 Etək enkem érak échem ambínywəp.

34 Yesu abú beyá bo abhen bábhnǝŋ mame menyu ne menyu. Abók beyá befóŋó bebábebu béró bho. Yí keka be bǝ méndəm yənyin mbənyune bəriŋi nyaka mmü yi achi.

Yesu are ghati Mbok Ndíndí atú Gálili
(Lk 4.42-44)

35 Néyi nókó, Yesu afate kpaŋwák, arək nebhep ane bo bápú are, are nikməet.

36 Ebhíkí tat, Símun ne maməere bhi báfú béré yaŋ yi.

37 Bəghó nókó yi, bərəm ntá yi be, “Yəntiki mmu əyáŋ wə.”

38 Yesu akeme bhə be, “Səbhəŋ beŋəŋ ambi ndü betək bechak ebhen bechi fá kekwo. Mbəŋ bəgháti Eyəŋ Mandəm áré nkwo mbonyune ɛti yə ke ntwó.”

39 Yesu abho ye beko atú Gálili ankem angati nəkə bho Mbok Ndíndí amem bekeré nenikíməet bo Israel, anka nəkə befóŋó bebábebu ebhen bésəŋəri bho mémfu bǝ aməet.

*Yesu abú mmu ebhanjákwá**(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)*

⁴⁰ Ewak émòt, mmu ebhanjákwá amòt aròk akwén yi bèkak abho bèrem be, “Èta, mbák òkòj, ðkway bèkà me ntán.”

⁴¹ Yesu aghó yi ntínso. Anyabhe awò, atòk yi, arem be, “Nkòj, ebhanjákwá ye émay!”

⁴² Témte wu, ebhanjákwá yi émay, atan.

⁴³ Yesu aya yí batú ansemti nòkò

⁴⁴ be, “Ké ghati yé mmu enyíj ene éfákárí, ke dók ntá nchiakap Mandem be yi ángó be ebhanjákwá ye émay. Anán ámbýó wò, óndòk, onchye ye akap ntá Mandem bekojò ebhé Moses. Chòj eyò émbak enyíj ene étòj bho be ebhanjákwá ye émay.”

⁴⁵ Yé nò, ndu áròj, are ghati bho mbánkem enyíj ene efakari. Akà Yesu kperere kwáy bechwe etòk kponoròj. Aròp chi bhesé bhesé ndú mbanj ene bo bápú aré. Yé nò, bo béré fú mbánj ne mbanj mándòk nòkò ntá yi.

2*Yesu abú mbénti**(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)*

¹ Ansem mpáy manywòp, apetnsem Kapènaum ne mbok ataka mbánkem bé Yesu achi etòk.

² Bèyà bo báròk eket ené yi achi aré, enyu ené epok épú nyaka besòj ekak, yé chí nefi. Yesu are ghati bho Eyòj Mandem.

³ Ndu árèm nò, bð bati anwi bátwó ne mbénti amòt ane bápókò ndú bekpaka.

⁴ Ke bó kebòj mbi ane báfæt mánchwe anywóp èti bèyà bho. Báko amfay eket mánene mbok aré, básebhe yi bhæere ndú bekpaka bhi nenti bho, besí Yesu.

⁵ Yesu ághó nókò enyü neka enén bábhòjò ne yi, aghati mbénti wu be, “Mówa, mfójórí bebú bhe.”

⁶ Mbòk batòj ebhé Moses abhen báchí nyaka aré chòkò báre bhep mmæt eyap be,

⁷ “Agha né? Enyíj ene yi árèm chi nsòk ntá Mandem! Mandem aywinti ke ákway befojori bebú mmu!”

⁸ Témte wu, Yesu aríj nkaysi yap, abhep bho be, “Ndaká yí bákàysi menyü menyíj ebhò?”

⁹ Enyíj ene echi wikirik bèrem ntá mbénti-ne chí ené? Bèrem be ‘Mfójórí bebú bhe’, ke chi, ‘Faté pòkò bekpaka ebhe kò?’

¹⁰ Ke chòj nkà mändíj be, Me Mmu mfú ntá Mandem mbòj betanj fá amik ndu befojori bebú bho.” Arem ntá mbénti wu be,

¹¹ “Nchí ghati wò, faté pòkò bekpaka bhe gure!”

¹² Bápère ghò, mbénti wu afaté kperep, apòkò bekpaka bhi, afa amik. Bò mankem bábhak maknkay tontó bábhò bebíti Mandem mándeme nòkò be, “Sébhíkí re ghò ené enyu!”

*Yesu abhíj Lévi be ámbák nkojò ywi**(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)*

¹³ Yesu apet aròk nepaká Manyu Gálili. Ngémtay bo báre ròj ntá yi, antòj nòkò bho.

¹⁴ Ndu ákò áròj, aghó mbebhé nkabhénti amòt chòkò amem ekerébetik eyi. Aka nnyén be Lévi. Abhak mmò Alfeòs. Abhíj yi, arem be, “T'wò bhák nkojò wa.” Lévi afaté, abho bekojò Yesu.

15 Ἐτάρé νόκό Yesu ne bakoño bhi báré nyie nenyíé amem eket Lévi. Beyá babhebhé nkábhénti ne baká bebú bácháκ bákóño Yesu, mányie nəkō nenyíé ne yi.

16 Mbək batəŋ ebhé Mandem abhen báchí nyaka bōnkwō Fárisi bághó nóκό ndu Yesu ányie nenyíé ne bō bebú ne babhebhé nkábhénti, bábhép bakoño bhi be, “Ndaká yí yi ányie nenyíé ne menyü böbhen?”

17 Yesu ághók enyih ene bárem, akeme bhə be, “Bo abhen bapu me, bápú yanŋan. Bō mame ke báyanŋan. Mbíkí twə bebhinj bō abhen bákáysi be bachi chak besí Mandem be mámbák bakoño bha, ntwə bebhinj chi bō bebú.”

Enyih ene bábhébhé Yesu éti netarénsay

(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)

18 Bakoño Jōn Njwiti ne abhen nkwo Fárisi báchí nyaka ndü netarénsay mpokófu. Mbək bho bárók ntá Yesu bábhép yi be, “Ndaká yí bakoño Jōn Njwiti ne abhen nkwo Fárisi bátare nəkō nsay, ke babhək abhe bapu ka nō?”

19 Yesu akeme bhə be, “Bákaysi be mankō abhen epá nebhay bákway bebhak ndü netarénsay? Nsé! Tēndu mbáyngoré abhuet ne bhō, bápú kway betat nsay.

20 Ke mpok átwō ane báferε mbáyngoré ntá yap. Chəŋ mántare nəkō nsay mpok yō.”

21 Yesu atém bó nekay enen be, “Yē mmu apú kway besot ebhókónden nko bechok mbok ndü esí nden, mbənyune mbák ánkə nō ebhókónden ane nko éŋati, ane nsí andaka, mbok ámpet anchik ancha.

22 Ne ntá bo abhen báfyε mmém ndü bebhá nkwəbhénya, mmü apú kway befyε mmém bakō amem esí ebhá nkwəbhénya, mbənyune, mbák ánkə enyu yō, mmém bakō ákə esí ebha énsen, enchəŋ, mmém andək amik. Báfyε mmém bakō chi amem ebhá nkwəbhénya ene ekō.”

Enyih ene bábhébhé Yesu éti nywəbhé neywəməet bo Israel

(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

23 Ἐfákári be, Yesu ne baghəkó bhi bákō mámfεεε nəkō amem nkí nchwi ndü nywəbhé neywəməet bo Israel. Ené báfuet, baghəkó bhi bábhə bekerε enyü nchwi yō.

24 Mbək bō nkwo Fárisi bághó nóκό nō, bárem ntá Yesu be, “Yihí, baghəkó bhe bákə enyih ene épú chak beka ndü nywəbhé neywəməet!”

25 Ke Yesu akeme bhə be, “Bábhíkí re pay amem Ekáti Mandem enyih ene Mfo Debhit ákú mpok yi áyanŋ enyih menyie ndü nsay ákémé yi ne böbhi?”

26 Achwe nyáká amem ekeré Mandem anyié nenyíé enen báchyé mbə akap ntá Mandem. Achye ntá böbhi nkwo, mányíé, ené ebhé ébhíkí ka nyaka be mmu achak anyie, ebhikifuet nkəbetik amem ekerákap Mandem. Ἐfákári nō ndü mpok ane Ábiata achi mūngo ndü ekerákap Mandem.”

27 Bérəŋ ndü ngwenti, Yesu arem ntá yap be, “Dihí ká be bághoko nywəbhé neywəməet éti nkwa, bábhíkí ghoko nkwa éti nywəbhé neywəməet.

28 Me Mmu mfú ntá Mandem ké mbóŋó ye berem enyü mmu abhəŋə beka ne ebhé ene éyihí nywəbhé neywəməet.”

3

Yesu abú mmu ane awō águ yi ndü nywəbhé neywəməet

(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

¹ Yesu apɛt achwe amɛm ɛkeré nenikímæti bo Israel angati nõko bho Mbok Ndíndí. Mmu amot abhak amɛm ɛkeré nenikímæti ɛyo ane awó ywi ágú.

² Mbok bho bábhák aré abhen báyaŋ mbi berem be bekwéné bechi ne Yesu. Bátɛp ye yi amík amæet begho mbák chɔŋ Yesu ambú mmü wu ndü nywəbhé neywəməet.

³ Yesu arɛm ntá yi be, “Fú, twó fá ambi.”

⁴ Abhép ye bhə be, “Ebhé yese érem be sɛnkə yi ndü nywəbhé neywəməet? Bé sɛnkə befi ke chi bebú? Chí bépéme ke chí bechɔŋti nepém?” Bárɔp kpákpák.

⁵ Nti nébé Yesu tontó. Abhanjari ayiŋi bhó mankem ne bebenti bhə mbənyune bátan batí. Yé nõ, abhón ntínso ne mmu ane awó ágú nõ yi aghati yi be, “Nyabhé awó ywɛ.” Anyabhe awó wu, apɛt atan abhak mbə áchák.

⁶ Bönkwə Fárisi báfú, bárók. Bátɛmeri bo Israel abhen báté ansem Hérɔd, bákém echeme, bati beway Yesu.

Beyá bhó bakoŋo Yesu angəko Manyu Gálili

⁷ Yesu ne bakoŋo bhi bárə bárək angəko Manyu Gálili. Ngémtay bho báre koŋo yi. Bo báfú atú Gálili, mbək atú Judéya,

⁸ Yerúsalem ne Iduméya. Báchák báfú ebhənyen Jódan, abhénéfú báfú atú betək Táya ne Sídon. Bo mankem abhen mámə bárók ntá Yesu ndu bághókó menyiŋ ebhen yi ákə.

⁹ Yesu aghati bakoŋo bhi bé mántónjí áchwí ane yi áchwə arɛ ndü bo baya bacha, be báké nyire yi.

¹⁰ Ntí abhak be anán abu nyaka beyá bömame. Beyá abhen bábhúet mɛmɛ báré nu, mányire nõko bati, be mámbón mbi betək yi.

¹¹ Yéntiki mpok ane bo abhen befónó bebúbəbə bésəŋori bhə bághó nyaka yi, bákwen yi bekək mámbiki nõko be, “Wə ke óchí Mmə Mandem!”

¹² Ke Yesu asemti befónó bebúbəbə be, “Báké ghati yé mmu enyü mmu mɛnčí.”

Yesu ayap bönto bati byo ne apay

(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

¹³ Étáré nõkó, Yesu akó amfáy njiɛ, abhiŋi bakoŋo bhi mánkónó yi. Bárón nõkó,

¹⁴ ayap bati byo ne apay, áchye bhó nnyén be bönto. Aghati bhə be, “Njap be bé mámbák ne mɛ. Chɔŋ ntó bhe nefi ndu beghati bho Mbok Ndíndí Mandem,

¹⁵ ne chɔŋ nchyé bhe betan ndu bébók befónó bebúbəbə ebhen bésəŋori bho.”

¹⁶ Manyén bönto Yesu bhə bati byo ne apay achi be, Símun ane Yesu áchyé nnyén nɛchak be Píta; ne

¹⁷ Jems, ne mómayi Jón, bə Sebedi [Yesu achye bhó nnyén néchák bé Boanejis, nõ chí bönefan]; ne

¹⁸ Andru, ne Filip, ne Batolómio, ne Mátió, ne Tòmás, ne Jéms mmə Alfeyos, ne Tadias, ne Símun, mfyé-betan ndü barakátək,

¹⁹ ne Júdas Iskariot ane ábhónó nyaka beti Yesu.

Betan Yesu bebhíkí fú ntá Belsebul

(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23, 12.10)

²⁰ Ené Yesu ne bakoŋo bhi bápɛtnsem anywóp, bo abhen báchémé aré, bápɛt baya bacha, ɛkə yí ne bakoŋo bhi kebhón yé epok ndu ményie nenyié.

²¹ Bə nnerékɛt ywi bághókó nõkó nõ, bábhə berɔŋ ndu besot yi mbənyune bərəm nyaka be, “Nti átaká yi amɛm!”

²² Mbək batɔŋ ebhé Moses abhen báfú Yerúsalem báre rem be, “Belsebul, mfə befónó bebúbəbə, ké áchyé Yesu betan bebok befónó bebúbəbə.”

²³ Yesu abhiñi bhó be mantwə ntá yi. Bárónó nókó, abho beghati bhó ndü bakay be, “Satan ákway bebok mmæet ná?”

²⁴ Mbák ákóré ánkwén etək, bo mánu nəkó ne bati, etək eyó épú te.

²⁵ Mbák ákóré ánkwén ndü nneréket, bo mánu nəkó ne bati, nneréket wu ákwén.

²⁶ Enyumot ke echi be mbák Satan ánu ne mmæet eyi, ákóré ákwen ndü kefo eki, ne betan ebhi mémay.

²⁷ Ná mmu ákway bechwe amem eket ené ntantan angép menyin ebhi mbák abhiki yambi ánkém yi angwot? Ananə kém yi angwot, ke ánkway beghap menyin ebhi.

²⁸ Diní ká, ne échi tetep be bákway befónóri bebá bo mankem ne bebépti beyon ebhen befú bho anyu.

²⁹ Ke bápú fonori yé agha ane árəm ebábu éti Efónó Bedyere. Eyó enyü bebá bétiní mmu anti, ngwentí ti.”

³⁰ Yesu arəm no, mbonyune mbək bho bárəm nyaka be, efónó ebábu esonori yi.

Nno Yesu ne bōmayi

(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

³¹ Nno Yesu ne bōmayi bátwó bátee nefi, báto eyon be mámbíní yi.

³² Ngémtay bo abhen báchókó bákábhé Yesu bág háti yi be, “Máye ne bōmaye báchí nefi téé báyan wó”.

³³ Ke Yesu akeme bhó be, “Sayri sayri, máyá chi agha? Ne ntiki bho bachi bōmaya?”

³⁴ Ayibhiri mmæet ayiní bo abhen báchókó bákábhe yi arəm be, “Máya chi bóbhen, ne bōmaya chi bóbhen,

³⁵ Bó abhen bákú enyin ene Etaya mmu achi amfay áyàn bó mánku ke báchí máya ne bōmaya.”

4

Yesu atém nekády ntyëmbwot

(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

¹ Yesu apet abho beton bo angókó manyu Gálili. Beyá bho bákonjo yi aré báte angókonyén. Yesu aró bhó tété, arək achwe, achókó amem áchwí.

² Ené beyá bóbho báte angókonyén, abho beghati bhó beyá menyin ndü bakay be,

³ “Ewak émot, nkwananki amot arək betak enyü nchwifú amem nké ywi.

⁴ Ené yi átak árón, mbək akwenti ndü mómbi ane áchí amem nki. Kenen kétwó kébwópti yo nkem

⁵ Mbuot áchá akwenti ndü mmik setárébhé ane ntəp abhiki ya are. Awakari achak.

⁶ Ke mpok ane mmok áfú, áson yó ndü bakan ayi ábhíki kway bechwe amik sayri. Aninji, awosi.

⁷ Mbuot anefu akwenti ndü mmik ane táko nsense ágò are. Achak are gó, ke táko nsense agó áchók yo. Ake fyé.

⁸ Nchwi áchá akwenti ndü mmik ndíndí, achak, agó, achye beyá nchwi. Nchwi ayá acha ane bápí ndon esa nsem byo, achák ndon besa berat, anefu ndon besa betay.”

⁹ Ndü ngwenti, Yesu arəm be, “Mmu ane áyàn beghok, antá batú angok sayri.”

Nti ane Yesu arəm kepi ndü bakay

(Mt 13.10-17; Lk 8.9-10)

¹⁰ Mpok Yesu achi aywinti, mbək bho ne baghokó bhi bati byo ne apay bábhak aré, bábhép yi ntí bakay ane yi átémé.

¹¹ Akeme bhó be, “Ngátí bhé kponororɔn menyin ebhen bechi bhésé bhésé ɛti Kefo Mandem, ke ntá bo báchák, nchí ghati bho menyin chi ndü bakay,

¹² ne ntí be,

‘Bákwáy béyini ne amík
ke bápú ghə yěnyin;

mángók ne batú,

ke keɟwimem,

bé báké pɛtnsem ntá Mandem

yi ámfɔɔri bho.’ ”

Yesu aghati baghokó bhi ntí nekáy ntyěmbwət

(Mt 13.18-23; Lk 6.11-15)

¹³ Yesu arəm ntá yap be, “Bábhiki ɟwimem ndü nekay enen, chəɔn mánɟwimem chí ndü bakay anéfu?

¹⁴ Mbuot ane nkwananki átté, chí Eɟɔɔn Mandem.

¹⁵ Mbək bho báchi mbə mbwət ane ákwéntí ndü mómbi ane achi amem nki. Nəghok ane bághokó Mbok Ndíndí, Satan antiɟ antwó amfere yó amem bati yap.

¹⁶ Bo báchák báchí mbə mmik setárebhé ane mbwət achak akwenti aré. Bághok Eɟɔɔn Mandem mánsət yó ne maɟák témté.

¹⁷ Ke enyü mú wu kebhón bakan amík. Ante kákáti ndu mómbini mpok. Ke mpok esəɔri étwó, bo mámbə menyok yi ɛti Eɟɔɔn Mandem ene yi ánókó, amfere amó témté.

¹⁸ Bo abhénéfú báchí mbə mmik ane ábhónó táko nsense. Bághok nkwo Eɟɔɔn Mandem,

¹⁹ ke basémé ɛti menyin mmik atwó nókó yi anti, ne ngonó nkáp, ne ekwak bebhəɔn menyü menyin bechak menkem, angəkəntik Eɟɔɔn Mandem ene echi aré, yó kekwak yi ndü nepém eni.

²⁰ Ke bo bachak báchí mbə mbwət ane ákwéntí ndü mmik ndíndí. Bághok Eɟɔɔn Mandem, mányu keɟem ndü bapém ayap. Mbuot amot anchye mbwət nko ane aya acha ane bapi ndəɔn esa nsem byo, achák ndəɔn besa bérát, anefú ndəɔn besa betay.”

Nekáy erónó ené bádúré

(Lk 8.16-18)

²¹ Yesu arək ambi berem be, “Bádure erónó mánsət enyini mankuti ke? Bádure erónó mánten antené bekək ke? Pú bádure erónó mánte chí ndü nebhúét ane báte erónó?

²² Chəɔn mánkə yěntiki enyini ené echi bhésé bhésé emfu kponororɔn. Ne chəɔn mánené ene bákúti.

²³ Mbák mmu abhəɔn batú béghok mban, ángók sayri!”

²⁴ Yesu apet aghati bho be, “Tá ká batú ndü menyin ebhen bághok! Enyu ɟyenti ɔnchye nti, nkúbhé enyu yó ke báyenti mánychye wə. Báperé chye wə, mámbaka écháak aré,

²⁵ mbənyune, mmu ane ábhónó enyini, mámbaka yi écháak. Ke mmü ane ábhíki bhəɔn yěnyin, yé chí mandú ane yi ábhónó, chəɔn mánsət mamfere ntá yi.”

Nekáy mbwət ane dgó

26 Yesu arək ambi berem be, “Kefo Mandem kéchi mbə enyiŋ ene éfákári ndü mpok ane nkwananki átlè mbwot ebhi.

27 Beti bégu, ambure kenó. Néyi nókó, amfate, ankə, ankə nəkə menyiŋ. Mbuot anchak, ango nəkə, ke yi keriji ndu éfákári.

28 Mbuot ane áchi amik áchak ndü mmuet yi ango nəkə, kpát anchye ane nkə.

29 Mpok ánjáŋ ánkway, áto bə betik ne ngak témté, mándək mámféré yó ebhi.”

Nekay sepep mónək móstat

(Mt 13.31-32, 34; Lk 13.18-19)

30 Yesu achəkə abhép bhə be, “Kefo Mandem fá amik kechi mbə yi? Chəŋ sénsot ntiki nekay betəŋ enyu kə kechi?”

31 Kéchi mbə mósepepémək ane bábhiji be móstat. Ségupsi sécha kepepémək kéchák kenkem fá amik.

32 Yé nə, mbák mmu ánsot só ampi, séchək, séngó, enək énychik ácha bəmənək báchák mankem, ne éngat batáp enyu ené kenen kétwə kente manyay ndü batábhé yi.”

33 Yesu asot beyá bakay mbə enen ndu betəŋ bho mpoknkem enyu ené bákway bejwimem.

34 Yi ke ghati bhə yényiŋ ené abhíkí tém nekay. Ke mpok ane yi ábhák aywintí ne bakoŋo bhi, anene yéntiki enyiŋ kponoroŋ ntá yap.

Yesu akə mbúép atanataŋ akwen chák

(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)

35 Égháká nókó beku ndü nkúbhé ewak eyə, Yesu arem ntá bakoŋo bhi be, “Sémpé séndók ebhə manyu ené awu.”

36 Bárə ye beyá bho, bátemeri Yesu amem áchwí, bábhə bérəŋ ne yi. Báchwí áchák ané áchi nyaka aré áre koŋo bhó.

37 Bápére ghó mbúép atanataŋ átwə, ákə mpérényen ébho bedep áchwí, manyiep anchwe nəkə amem, kpát árəp kekwoť bebet.

38 Ke Yesu abhak anet áchwí. Anyáná nyaka ntí ndü enəkónti, ambure nəkə kenó. Ke baghəkó bhi bárək máŋéme yi bárem be, “Ntəŋ, ébhíkí yiŋi wə bə sétwə gu anyén-é?”

39 Yesu afaté asáy mbúép arem be, “Mban ánkwen!” Aghati nnyén be, “Kwen tí!” Mbúép ámay, mbán akwen chák.

40 Yesu arem ye ntá bakoŋo bhi be, “Báchay enyune ndaká yí? Bábhíkí re bhóŋ neka ne me?”

41 Bécháy bépet bekem bó tontó. Bábhə bebhep bati be, “Ntiki enyü mmú ne? Yé chí mbúép ághòk yi, mpérényen éngok yi!”

5

Yesu akə befónó bebúbeba berə mmu ane bə besəŋəri

(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)

1 Yesu ne baghəkó bhi mánók ye bárək ebhə manyu Gálili echak, báchwəp angəkonyén, kekwoť ne atú Gerása.

2 Nefú ane Yesu áfú amem áchwí asebhə angəkonyén, mmü amot ane befónó bebúbeba besəŋəri afú ndü nebhuéré manem arək atemeri yi.

3 Achòkə nyaka chí ndü manem ne yé mmu kepepe kwáy begwoť yi yé chí ne ngem.

4 Báfyé nyaka yi beko beka ne ngem amó. Ke ngem eyə éré kiti kiti ne beko méndakati nəkə. Yé mmu kebheŋ betəŋ ebhen ákway bekem yi.

⁵ Beti ne ngósi, arebik, andakati nɔkɔ mmuet ne batay ndü nebhuet manem ne ndü njie.

⁶ Aghó nókó Yesu nekó nesie, ajet, arɔk atep mánén besí bhi,

⁷ abho bébik ne eyɔŋ etarjatan andeme nɔkɔ be, “E Yesu, Mmɔ Mandem mfay! Ɖbhɔŋ ntiki ndak ne bhesé? Yikí Mandem bé ɔpú chyε chɔŋ me esɔŋɔrí.”

⁸ Are rem nó, mbɔnyune Yesu arem bé efónó ebúbá ené esɔŋɔri yí éndó yi.

⁹ Yesu abhép yi be, “Nnyén ene nechi be yi?” Akeme Yesu be, “Nnyén ena nechi be ngémáy, mbɔnyune séyá tontó.”

¹⁰ Arɔk ambi menik Yesu mmuet be áké to befónó bebúbεba bhɔ atú etɔk achak.

¹¹ Eremé nkwo bakók ányie nyaka ambi njie ane achi kekwo.

¹² Befónó bebúbεba bhɔ ménik Yesu mmuet be andɔ bɔ mándɔk mǎnchwe amuet bakók bhɔ.

¹³ Yesu achye bhɔ mbi. Befónó bebúbεba bhɔ befú mmü wu amuet, berɔk bechwe ndü nkwo bakók. Nkwɔ bakók ankem abhak mbo nká epay. Bárókóri bεp ndü nkókónjie dúgúdúgúdúgú kpát bágúre anyén.

¹⁴ Bo abhen bábhábhəri bakók bǎghó nókó nó, bábwé ntiét ntiet bárók etɔk égho ne amem baki mángati nɔkɔ enyih ene éfákári. Bo báfú báre rɔŋ beghɔ ne amík enyih ené éfákári.

¹⁵ Bǎgháká nókó nebhuet ane Yesu achi, bǎghɔ mmu ane befónó bebúbεba befú yi amuet aré chɔkɔ. Abhak sayri ndü nkaysi yi, ne nden amuet. Becháy békém bo mankem.

¹⁶ Bo abhen bǎghó enyih ene éfákári, bǎré ghati bɔ abhen bárɔŋ are enyih ene éfákári ntá mmu ane befónó bebúbεba bésɔŋɔri nyaka ne ené éfákári ne nkwo bakók.

¹⁷ Bábhɔ ye ménikmuet ntá Yesu be ándó atú etɔk epay.

¹⁸ Nechwe ane Yesu achwe amem áchwi, mmu ane befónó bebúbεba bésɔŋɔri nyaka yi, abho menik yi mmuet bé ándó yí ándók ne yi.

¹⁹ Ke Yesu keka. Aghati yí chí be, “Petnsem ntá bɔbhe ghati bhɔ enyihí maknkay ene Mandem ákú ntá ye.”

²⁰ Mmü wu afa ye, arɔk, angati nɔkɔ bhɔ ndü betɔk byo menkem enyih ene Yesu ákú ntá yi. Mankem abhen baghókó bábhák maknkay.

Yesu atan acha neme ne newú

(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)

²¹ Yesu apetnsem ndü ebhε manyu echak. Ndu yi áchí angɔkɔnyén téé, beyá bo bárók bákáp yi.

²² Münti ane ekeré nenikimuetí bo Israel ndü nebhuet ane yi achi, ane áká nnyén be Jáyrɔs atwɔ are nkwo, ne ághó nókó Yesu, arɔk akwén yi bekak

²³ abho ménikmuet ntá yi ne nti eni nenkem be, “Mówa ane mɔngɔré áme tontó. Acha, twɔ nyaná yi amɔ amuet be ántan, áké gu.”

²⁴ Yesu afa, abho berɔŋ ne yi. Beyá bo bákáp yi bebbe bepáy.

²⁵ Ngɔré amɔt abhak aré ane áfere manɔŋ ndü mamié byo ne apay.

²⁶ Anán abhɔŋ nyaka beyá esɔŋɔri amɔ beyá baghan ne achɔŋti nkáp ankem ane yi ábhónó ndéndem. Nte yi ambép andɔkɔ nɔkɔ chí ambi.

²⁷ Aghók éti Yesu. Eku atɔti amem beyá bhɔ kpát arɔk, atɔk nkɔkɔŋ nkú yi.

²⁸ Aká nó mbɔnyune árem nyaka ne mmuet yi be, “Mbák ntók yé chí nkú yi, chɔŋ ntarj.”

²⁹ Netɔk yí átsók nkɔkɔŋ nkú Yesu, manɔŋ amen yi áfere nyaka asiép. Aghók ndü mmuet yi bé neme eni némay.

³⁰ Témte wu, Yesu arinji be betan bífú yi amæet. Ayibhiri mmæet, abhép beyá bo abhen bachi yi ansem be, “Agha átókó nden eya?”

³¹ Bakoŋo bhi bákéme yi be, “Ɔghó beyá bho ndu bákábhé wó, yě nò, ðbhép be, ‘Agha átókó me?’”

³² Are bhanjari ndu beghó mmu ane átókó yi.

³³ Móngoré wu anánj arinji nyaka enyinj ene éfákári ne yi. Afú angwere noko gbagbágbak ne becháy. Atep mánén besí Yesu aghati yi tetep nkem.

³⁴ Yesu arem ntá yi be, “Mmá, neka eně ne me néka otan. Mandem áchí ne wó, dók sayri, képere chay.”

³⁵ Ené Yesu ábhúét berem kepí ne ngoré wu, bõnto abhen báfú eket Jáyrós, bátwó bágháti yi be, “Móywe anánj águ, ðbhæet besonori Nton yi?”

³⁶ Ke Yesu kefyé ntí ndú enyinj ene bárémé. Aghati yi be, “Ɔké cháy. Dókó røn ambi menoko.”

³⁷ Yesu keka yě mmu amot ánkónó yi, ébhíkífæet Píta ne Jems ne mómayi Jón.

³⁸ Báko, bárak, báchwop eket Jáyrós. Yesu aghó ebyok ene echi aré ndú bo bádi, mámbik noko.

³⁹ Achwe, arem ntá yap be, “Chí yi ne beyá ebyok ne kebho? Mõne abhíkí gu. Abhære chí kenó.”

⁴⁰ Baré way Yesu way. Ke Yesu abók bó mankem atén nefi. Asot chimó ne nnomó ne bakoŋo bhi bati arat arak, achwe ebhak ene mówu áchí bhære.

⁴¹ Akém yi ndú awó arem be, “Talíta, kum!” Nò chi be, “Móngoson, faté!”

⁴² Témte wu, afaté abho bekó. [Achí nyaka mamié byo ne apay.] Manyu áchók bo mankem.

⁴³ Ke Yesu asemti bhó bé, “Báké ghati yě mmu enyinj ene éfákári.” Achye eyon be mánchýe Tabíta nenyíe ányíe.

6

Bábyak Yesu amem etok Násáret

(Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

¹ Yesu afa atú etok eyo apetnsem etok eyi Násáret. Bakoŋo bhi bárók ne yi.

² Egháká nókó ndú nywóbbhé neywemæet bo Israel, arak ekeré neníkímæti, abho beton bo Eyon Mandem. Beyá bho bábhák aré. Bághókó nókó menyinj ebhen yi áton, beyá bhap bábhak maknkay. Eka baré bhép be, “Aré fú fá ne menyinj ebhen menkem? Ntiki enyú nerinjindak né báchyé yi? Ná yi áká menyinj maknkay ebhén?”

³ Pú mmó nchwé menok ne? Pú mmó María ne? Pú yi achí manó Jems, ne Júdas ne Símun? Pú bómáyi abhen baghoré bachi fá ne bhesé?” Ekú bare byak yi byak.

⁴ Afó ke Yesu árémé ntá yap be, “Bo báchyé ndemekerpinti Mandem kenókó yéntiki ebhak. Ndiere etok eyi ne ndú nneréket ywi, ke bápú chye yi kenókó.”

⁵ Eka Yesu keka menyinj maknkay aré, ébhíkífæet chí nenyana ane yi ányánjá amó amæet mpáy bömame, abú bhó.

⁶ Yesu abhak maknkay mbonyune bó etok eyi bábhíkí bhon neka ne yi.

Yesu ató bakoŋo bhi bati byo ne apay

(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)

Yesu are kó ndú bõbetok abhen bachi kekwo, anton noko bho Eyon Mandem.

⁷ Abhinji ye bakoŋo bhi bati byo ne apay ató nefi, bati apay apay. Achye bhó betan bebok befónó bebábeba.

8 Asemti bhó báké pako yenyin ndü nekó enap, ébhíkífaet chí ntém. Yí báké pako nenyíé, ne yé bebhá-nekó, ne yé chí nkáp.

9 Yí mámfyé nkwòbhánya ke báké pako nden échák.

10 Ne aghati bhó be, “Yéntiki etók ené básíeptí bhe aré, bák ká amem eket émot kwáte mándo etók eyó.

11 Ne mbák bächwòp etók ke bo kesyepti bhe ne manák ne bó keka beghok enyìn ene bāghàti bhó, fá ká aré. Ne bāpere fá aré, kwet ka mfok ane achi bhe bekak. Chòj eyó émbak mbó ntísie ndü enyìn ené bó bákú.”

12 Báró ye bárók, mángati nòkó bho Eyòj Mandem be bó mántíknssem ndü bebú bhap.

13 Báre bok beyá befónó bebábèbè, ne mángwati nòkó beyá bõmame ne bawet ólif mámbu nòkó bhó.

*Enyu báwáy nyaka Jón Njwiti
(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)*

14 Mfó Hérod aghók éti menyin ebhen menkem, mbonyune bo manán báriñi nyaka nnyén Yesu mbánkem. Mbók bárèm nyaka be, “Jón Njwiti ke ápérénsem ndü nepém. Éti yó ké yi ábhónó betan beká menyiní maknkay.”

15 Ke abhénéfú be, “Chí Eláija.” Báchák bárém be, “Ndemekerpinti amot ane te nyaka”

16 Ke mbák chí Hérod, ághókó nókó éti Yesu arem be, “Chí Jón ane ndémé nyaka be mámkpót ntí ywi ke ápérénsem ndü nepém.”

17 Efakari nyaka be Hérod achye eyòj, bákém Jón, bagwòt, ne báfyé yi ekerékenon éti Heródias, ngoré mómayi Filip ane yí áfónó, ábháy.

18 Jón ághati nyaka Hérod be, “Ebhé eyese bo Israel ébhíki ka be ónsot ngoré mómaye ombay.”

19 Éti yó, Heródias afyé Jón anti, ne are yan berem mángwáy yi, ke yi kebhoj mbi.

20 Hérod are cháý beway Jón mbonyune aríñi nyaka be Jón achi chak ne nyáná besí Mandem. Yéndu enyìn ene Jón árèm éfyé nyaka yi ébyòk anti abhòj manák beghok Jón.

21 Nywòp némot, Heródias abhòj mbi. Hérod anak epa ndü betik nywòbhé nebhe eni. Abhinj maném bó etók, ne bó bagho, ne batemé nenu, ne maném bo Gálili.

22 Mmó Heródias ane móngoré aròk ndü epá eyó, abhén nebhén enyu ené Hérod ne mankó bhi bábhónó beyá manák. Hérod arem ntá móngosón wu be, “Ghatí me, yé óyàn yi, chòj nchyé wó.”

23 Ayiki beyá ndon ntá yi be, “Chòj nchyé wó yéntiki enyìn ene óyàn nchyé wó, yé chí ebhakátók eya émot.”

24 Ngosón wu aròk ntá nno, abhép yi be, “Mma, ndém mfó ányché me yi?” Nno yi be, “Ntí Jón Njwiti.”

25 Ngosón wu apetnsem ayák ntá mfó arem be, “Chié me ntí Jón Njwiti amem nchán myákátí ne, néne!”

26 Hérod apòp! Ke ébé yí mmuet beká enyu échák éti neyiki ane yí áyíki besí mankó bhi.

27 Témté wu, Hérod ató mbabheri ywi amot ne eyòj bé ándak ántwó ne ntí Jón. Aròk, aferé ntí ywi amem ekerékenonj,

28 atwó ne wu amem nchán myákátí, baròk bachye ntá mmó Heródias. Asòt, aròk achye ntá máyi.

29 Bakonó Jón bāghókó nókó enyìn ene éfákári, báròk basòt erené Jón, baròk babbeme.

Yesu adík ngemntay bho
(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Bönto báfú ndü nekə enen Yesu átó bhə bápətnsem ntá yi, bəgháti yi ɛti menyin ebhen bó bákə ne ebhen bátónó bho.

31 Beyá bhó bátwə nyaka mándək nəkə enyuné Yesu ne baghəkó bhi bábhíki bhə yé epok menyie nenyié. Ekə arem ntá yap be, “Séndók ndü nebhəet ane achi kpák be mǎnjwéməet mandú.”

32 Báfa ye báre rón amem áchwí ndü nebhəet ane yé mmu achak apu.

33 Beyá bhó bəghó ndu bó bārən. Báriji bé chí Yesu ne böbhi bhə, ne báriji nebhəet ane bārən. Beyá bho báfú ndü betək ne betək, báfa ne bekak, bārək ntiét ntiét, báre noj bə ambi.

34 Mpok Yesu áfú amem áchwí, aghó ngemntay bho. Ntínso nékém yi ne bhə mbənyune bachi nyaka ndü esəjəri, nkwak ti, mbə bəghónəmən ane ábhíki bhə mbabheri. Abho ye bətən bhə beyá menyin.

35 Ené mpok áfəet béku ebho, baghəkó bhi bārók ntá yi barem be, “Nywəp nénañ neɾəñ ne nebhəet ane sechi-ne aré chí ebhi.

36 Ghatí böbhen mándók ndü baki ne böbetək abhen báchi fá kekwtə manku enyin menyie.”

37 Yesu akeme bhó be, “Bé babhəñ, chyé ká bhə nenyié mányié.” Kə bábhép yi be, “Jyán séndók sənku nenyié ne nkáp ane nkə bétik ányie ndü batan ánən séchié böbhen?”

38 Yesu abhép ye bhó be, “Bəbhəñ bekpəkók bret afə méní? Dók ká byo.” Bábyó nók, bárem be, “Bekpəkók bret bétay ne nsi épay.”

39 Yesu aghati bhə be mǎmfyé bho ndü bakwó, mánkə bə manchəkə amik ndu tákə.

40 Báchókə ye amik ndü barón, ndü bakwó besa bétay ne besa bəpay nsem byo.

41 Yesu asət ye bekpəkók bret bhə betay ne nsi épay. Ayon amík amfay. Achye bakak ntá Mandem, abho bébókóti bret wu anchye nəkə ntá baghəkó bhi be mánkóré ne nsi ntá beyá böbho.

42 Yəntiki mmü wap anyié kpát ajwi.

43 Baghək Yesu mányókóti nenyié enen néróbhé. Néjwí bekay byo ne bəpay.

44 Mpáy babhakanem abhen manyié bret wu ne nsi eyə abhak mbə nka etay.

Yesu are kə amfányen
(Mt 14.22-33; Jn 6.15-21)

45 Ebhíki tat, Yesu aghati baghəkó bhi be mándók mǎnchwe amem áchwí, mampe nnyén manjambi Betsáida, ndü ebhé manyu echak. Yimbəñ arəp ansem beku beyá böbho mánguré.

46 Agháti nók bhə be, “Mánkə sayri”, arə akó amfay njie ndu menikməet.

47 Ené mpok ánán árónó beku bhə, áchwí ábhak nenti manyu, Yesu abhak ebhi aywínti.

48 Yesu aghó ndu ébè baghəkó bhi mməet ménók áchwí ɛti mbúep ane áfú bhó ambi. Befəet nkárénká érat beghaka nkárénká etandat betí, abho beko amfay manyu ankoño nəkə bhə. Arək kpát erəp kekwtə befəet bhə.

49 Bághó nók ndü yi ákə anyén átwə, bécháy békém bó tontó. Bábho bebik, mándeme nəkə be, “Chí efónó-ngú! Chí efónó-ngú!”

50 Bó mankem bəghə nyaka yi, becháy békem bhə. Témte wu, Yesu afyé bho nti arem be, “Chí me, báké chay!”

51 Achwé nókə amem áchwí, mbúep wu ákwən. Bechay békém bó tontó.

52 Yëndu Yesu ádík nyaka nka bho etay ne bekrókó brèt, bə keɟwimem ndü enyü mmu yi achi. Bó keneɛe batı yap amem.

*Yesu abu bómame atú Genésaret
(Mt 14.34-36)*

53 Yesu ne baghókó bhi mánánjá nókó bepe manyu, bákó ebhi, atú Genésaret. Báset áchwí wap.

54 Nefú báfú amem áchwi, bo bárıjı bə Yesu achi are.

55 Ntiet ákwén atú etək eyə ankem ndu bápókó bómame ndü bésák ebhap mándək nəkó mbán enkem ene bágħókó bə Yesu achi aré.

56 Yéntiki nebhuet ane yí áchwóbhé ndü bóbətək, ne yé chi amem bətək begho ne amem baki, bərə pəkó bómame ndü mbanj ene bo báchəm mbə nefisie, mánik nəkó muet be yi andə bómame mantək yé chi nkokoɟ nden yi. Ne yéntiki mmu ane ánú átókó nkokoɟ nden Yesu, atanj.

7

*Beɽıjı bho bebhıki bhəɟ beɽıbhıri bebhé Mandem
(Mt 15.1-9)*

1 Bönkwə Fárisi ne mbək batəɟ ebhé Mandem abhen báfú Yerúsalem, bətwə nyaka bákáp Yesu.

2 Bágħə bə mbək bakoɟo Yesu mányıé nenyıé keso amó mbə enyü eɽıjı bə bhap étəɟ.

3 Bönkwə Fárisi ne bo Israel mankem bápú nyie nenyıé ke yambi beso amo mbə enyü eɽıjı bachımbı bhap étəɟ.

4 Ne bápı nyie enyıɟ ené éfu esie kpáte mánso yə mbə enyü eɽıɟ eyap étəɟ. Bábħəɟ beɽıɟ bechak tontó ebhen bábħəre mbə bəso nkóp, bekrəre, ne bete árik.

5 Mbək bönkwə Fárisi ne batəɟ ebhé Mandem bábħép Yesu be, “Ndaká yı bagħókó bhe bápı koɟo beɽıɟ ebhen bachımbı bhese? Ndaká yı mányıé nenyıé keso amo mbə enyü éyán?”

6 Yesu akeme bhó be, “Ndemekəpıntı Aısáya arem nyaka ndaká yı tetep éti yeka! Bächı bə betábhá nkúbhé mbə enyu yı áşıjı be Mandem arem be, ‘Bóbħen báchyè me kenókó chi ne beɽəɟnyu bhap, bati yap ásap nekə ne me.

7 Kenókó ekən bə báchyè me kechi chi ndéndem, mbənyune bebhé ebhen bakwəɟwəɟ báfýé ké bə bátəɟ bho mbə be bechi Eyəɟ Mandem.’

8 Bärə bebhé Mandem bakoɟo chi beɽıɟ ebhen bə mmık.”

9 Yesu arək ambi aghati bhó be, “Bábħəɟ eɽıtı mbi bəro bebhé Mandem ndu bəkoɟo chí menyıɟ ebhen bachımbı bhəka bátəɟı!

10 Moses arem be, ‘Chıé étáye ne máye kenókó’ ne be ‘Yé agha ane árəm ebéptı eyəɟ ntá etayi, yé máyi, bábħəɟ beway yi.’

11 Ke bágħáti bho be mbák mmu ándəm ntá etayi, yé máyi be, ‘Nsət enyıɟ ene mbónj mbə bekwak wə ne yə, nchyé ntá Mandem’,

12 nə, bächet bho mbi be báké kwak bachi ne manə bhap.

13 Ndü bákə nə, bəsət beɽıɟ ebhen bachımbı bhəka bebyak Eyəɟ Mandem. Ne beɽı menyıɟ bechak ebhen bákə bəchı mbə ebħə.”

*Menyıɟ ebhen békə mmu áké bhak pépép besı Mandem
(Mt 15.10-20)*

14 Yesu árəm nókó nó, apet abħıjı beɽı bo abhen bachi aré arem be, “Bə mankem, tá ká batú mángok enyıɟ ene mbónj bərem, máɟwıwıem!

15 Yēnyīŋ epu ene mmu ányīe énkà be yi aké bhak pépép besí Mandem. Enyīŋ ene éfù mmu anyu ke ékà mmu aké bhák pépép besí Mandem.

16 Mmu ane ábhóŋó batú beghok ángók.”

17 Yesu áró nókó bhó, arók anywóp. Aré, baghokó bhi bábhép yi ntí beyōŋ ebhó.

18 Yesu akeme bhó be, “Bé nkwo bábhíkire jwimem-e? Bábhíkí rīŋi be enyīŋ ene mmu ányīe enchwe yi menie épú kway beka be yi ake bhak pépép besí Mandem?”

19 Enyīŋ ene mmu ányíe, épú chwe yi anti, éroŋ chi menie ebhi ne áji yo amferé.” Yesu arem nò, ndu áyāŋ bo mándīŋi be yēntiki nenyíe nékway menyie.

20 Arók ambi berem be, “Enyīŋ ene éfù mmu anti ke ékà yi ake bhak pépép besí Mandem.

21 Chí amem ntí mmu ké nkaysi mbámbu áfù, antén yi ndü epúsi, ne beway mmu, ne bekwen berwóp, ne

22 béfyē amík ndü nenyīŋ bo bachak, ne ebébhénti, ne berwó bho, ne epó epīŋ ene mmu apu kem mmæet, ne mpap amík, ne bechōŋti nnyén mmu, ne neyōŋómæet ne echīŋti.

23 Bebepti menyīŋ ebhen menkem béfù mmu chi anti ne bó ke békà mmu ake bhak pépép besí Mandem.”

Ngwé ane abhóŋó neka

(Mt 15.21-28)

24 Yesu afa ye nebhæet wu are rōŋ atú etok ane achi kekwo Táya ne Sídon. Arók achwe eket émot abhak aré. Ake yán mándīŋi bé yi achi aré. Yē nò, ake rōp bhésé bhésé.

25 Ngwé amot ane efóŋó ebábu esōŋori móywi ene ngwōŋ aghok éti Yesu. Arók ntá yi kechōŋti mpok, akwén beka ebhi.

26 Ngwé wu apú nyaka mmu Israel. Bábhe yi chi atú Síria ndü nneréket agho ané bábhīŋi be Fonisia. Anik Yesu mmæet be ambok efóŋó ebábu yo émfu móywi amæet.

27 Ke Yesu arem ntá yi be, “Dó sēnchíe kpík māmbo nenyíe. Épú chak besot nenyíe māmbo mányché ntá mmú.”

28 Ngwé wu akeme yi be, “Acha, échí tetep. Ke mmú ényie noko bechokoti ebhen béfù ntá māmbo amfay éfémé nenyie ménkwenti amík.”

29 Yesu arem be, “Éti beyōŋ ebhe ebhen, petnsem anywóp, efóŋó ebábu eyo énaŋ éro móywe.”

30 Apetnsem anywóp, aghó mó bhure ndü ndu ene efóŋó ebábu yo énáŋ éro yi.

Yesu abú mbók

31 Yesu aró atú Táya, afuét Sídon achwe atú betok byo ane bábhīŋi be Díkápolis, akó achwóp ndü Many Gálili.

32 Básót mmú amot bárók ntá yi ne yi. Mban yi ke ghók, kepi yi kerem koko koko. Mánik Yesu mmæet bé ányáná yi amó anti.

33 Yesu aya yí báfá nenti bho, bárók nékú. Asoŋ yí kenōŋámo batú, apá batié, atok néri eni.

34 Yesu ayīŋi mfay asók nsok arem be, “Efáta” nò chi, “Nené.”

35 Témté wu, batú yi ánéne, nerí nékánári yi anyu abho berem kepi sayri.

36 Yesu asemti bho be báké ghati yē mmu enyīŋ ene éfákári. Yē nò, ásémti nókó bho, mángati noko ghati bho.

37 Bo bábhák maknkay, mándeme noko be, “Yīŋi, enyīŋ ene yí ákú éri echa. Aká yē chí bo abhen batú áchókó mángók mban, babhók mándem kepi.”

8

*Yesu adík nka bho enwi
(Mt 15.32-39)*

¹ Ebhíkí tat, ené beyä bho bápét báchèm nebhüet amot, Yesu abhijí bakoŋo bhi arem be,

² “Ntínso nékèm me ne böbhen. Báchí fá ne me ndü manywəp arat, ne bábhíkí bhəŋ yənyij menyie.

³ Mbák ntó bhə mámpetnsem kenyié nenyié, bákway begu nsay ambi, ne beyä bhap báfú bako asié.”

⁴ Bakoŋo bhi bábhəp yi be, “Etək épú fá, chəŋ mmu ambəŋ nenyié enen nékwəy böbhen mankem fá?”

⁵ Yesu abhəp bhə be, “Bábhəŋ bekpəkó bret afə meni?” Bákeme yi be, “Səbhəŋ bekpək tándramot.”

⁶ Yesu achye eyəŋ be bó mankem mánychókó amik. Asot ye bekpəkó bret bhə tándramot. Achyé nókó bakak ntá Mandem, abho bebököti bhə anchye nəkó ntá bakoŋo bhi be mánychyé ntá bo bhə. Baré sot mánkəre nəkó.

⁷ Bábhəŋ nyaka bärú nsi nkwo. Yesu achyé nəkó bakak ntá Mandem, achye yó ntá bakoŋo bhi be mánkəre yo nkwo.

⁸ Yəntiki mmu anyié ajwi. Baghókó bhi bábwəpti nenyié enen nérəbhé, néjwí bekey tándramot.

⁹ Mpəy bho abhak mbə nka enwi.

¹⁰ Yesu aghati bhó mánguré. Témte wu, Yesu ne bakoŋo bhi báchwe amem áchwí bārək atú Dalmanúta.

*Bənkwo Fárisi bábhəp Yesu ántəŋ bə erijí maknkay
(Mt 12.38-42, 16.1-4)*

¹¹ Mbək bönkwo Fárisi bārək ntá Yesu bábhə bekem epúiti ne yi. Baré yan mbi memə yi. Bábhəp yi ankə enyijí maknkay ené ébhak mbə erij ené étəŋ be betəŋ ebhi bəfú chi ntá Mandem.

¹² Yesu asək nsək arem be, “Ndaká yí mkpáká bho ané echəŋ áyən erijí maknkay? Tetep, nchi ghati bhe be yə mmu apú təŋ bhə enyü erijí maknkay ené bə báyən.”

¹³ Arem nókó nə, arə bhó apət achwe amem áchwí, are pé bérəŋ ebhə manyu échák.

*Sot ka mpok ne yis bönkwo Fárisi ne ane Hérad
(Mt 16.5-12)*

¹⁴ Bakoŋo Yesu bághókəntik bəpəkó bret. Babhəŋ nyaka chí mókpəkó bret amot amem áchwí.

¹⁵ Yesu are smti bhə be, “Sot ka mpok ne yis bönkwo Fárisi ne ane Hérad.”

¹⁶ Bábhó berem ne bati be, “Arəm nə mbənyune səbhíkí bhəŋ bret.”

¹⁷ Yesu arinjí enyij ene bó bārəm abhəp bhə be, “Ndaká yí bārəm eti bret ane bāhíkí bhəŋ? Bābhíkire jwimem-ε? Bati ábhüet be amem chókóhókó?”

¹⁸ Bábhəŋ chí amík ntíako? Bábhəŋ chí batú nemak-a?

¹⁹ Bəghókəntik ndu ndíkí nka bho etay ne bekpəkó bret betay? Ané árəbhé abhak bekey méni?” Bákeme yi be, “Bió ne bepəy.”

²⁰ Yesu apət abhəp bhə be, “Ne mpok nkóré ane bekpək tándramot nkə bho enwi ényié, ane árəbhé mányokoti, abhak bekey méni?” Bákeme yi be, “Tándramot.”

²¹ Abhəp bó be, “Bābhíkire jwimem?”

Yesu akꞑ nnémámík aghó mban

22 Ené Yesu ne baghókó bhi bágháká Betsáida, bǒfú básót nnémámík bárók ntá yi, máníkmuet be ántok yi.

23 Yesu akém yi ndu awó, aya bárók antí etók. Apá yi batíé amík, anyanꞑ amó anti ywi abher yi be, “Ɖghò nǒ yényiyi?”

24 Mmu wu ayini mfay arem be, “Nchí ghó bo ke bachi chi mbó be menok ke békò.”

25 Apet atok amík yi. Ndón yó, mmũ wu ayini díí, apet abho beghó mban, ne are ghó yéntiki enyiyi sayri.

26 Yesu aghati yi be ándok eket eyi, ne beyon ebhen be, “Képetnsem etók.”

Píta arem be Yesu chí Kristo

(Mt 16.13-20; Lk 9.18-21)

27 Yesu ne bakoño bhi báfuét béré rón ndũ bǒbetok abhen bachi kekwoť Seséria Filipi. Ambí, Yesu abhép bhó be, “Bo bárèm be me nchí agha?”

28 Bákéme yi be, “Mbók bárèm be óchí Jón Njwiti. Bachak be Eláija, ne abhenefu be óchí ndemekerinti amot.”

29 “Ke bé babhón bárèm be me nchí agha?” Símun Píta akeme yi be, “Wó ke óchí Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be áto.”

30 Yesu asemti bhó be báké ghati yé mmu.

Yesu arem be chón mánchye yi beyá esonjari ne mángwáy yi

(Mt 16.21-28; Lk 9.22-27)

31 Yesu abho beghati bhó be, “Me Mmu mfú ntá Mandem mbón beghó beyá esonjari. Bǒbati etók, ne bǒbati bachiákap Mandem, ne batón ebhé Mandem bábyak chón me ne mángwáy me, ke égháká nókó manywop arat, mpetnsem ndũ nepém.”

32 Yesu aghati bhó nǒ kpononon. Píta asot yi nepak arem be, “Eta kerem awũ ndak.”

33 Ke ndu Yesu áyíbhíri mmuet aghó baghókó bhi, aji Píta be, “Satan, fá mé besí! Nkaysi ye chi ane nkwanwan, abhíki fu ntá Mandem!”

Enyiyi ene mmu ábhónó beku ke ambak nkonjo Yesu

(Mt 16.24-28; Lk 9.23-27)

34 Yesu abhini ngémtáy bho ne bakoño bhi arem ntá yap be, “Mbák mmu áyan bébhak nkonjo wa, abhón béghókantik mmuet yi, ampokó ekotákati yi, ankonjo me.

35 Yé agha ane áyan bepereme mmuet yi ánem nepém eni. Ke yé agha ane áká menem nepém eni éti ya ne éti Mbok Ndíndí, ábhón chón nǒ.

36 Ntiki nsáy mmu ábhón mbák abhón yéntiki enyiyi fá amík, ke aném nepém eni?

37 Ne mbák mmu áném nepém eni, ntiki enyiyi yí ákwáy besot anchye be yi ampét ambón nó?

38 Mbák mmu abhón ntíanwóp éti ya ne éti Eyon eya ndũ mkpáká bho ané ápú kꞑ mbó enyu Mandem áyan, mkpáká bho bebá, chón Mme Mmu mfú ntá Mandem mbón ntíanwóp éti yi mpok nchí twó ne keném Étaya ne bǒángel bhi.”

9

1 Yesu arók ambi beghati ngémtáy bǒbhó be, “Nchí ghati bhe be, mbók bho báchi fá abhen bápú gu kpáte mángó ndũ Kefó Mandem kétwó ne betan.”

Besí Yesu béyíbhíri

(Mt 16.21-28; Lk 9.22-27)

² Ɛfuéré nókó manywəp atandat, Yesu asət Píta, ne Jems ne Jǝn, akó amfay njiε ngo ne bho. Bábhák aré bóbhó. Bápére yini, besí Yesu béyíbhiri.

³ Nden eyi nkwo éré diere pépépép enyu ené yé mmu ápú kwáy beso nden yé chí ne babhé éndiere enyu yo.

⁴ Témchok, Moses ne Eláija, baremé kepinti Mandem abhen tesáy, bábhési mándeme noko kepi ne Yesu.

⁵ Píta abho berem ntá Yesu be, “Acha, éri tontó be sechi fá. Dó sénté bétém barat. Ɛmət ntá ye, échák ntá Moses, ne enéfú ntá Eláija.”

⁶ Píta arem nɔ mbənyune abhíkí riŋi nyaka enyiŋ echák ene yi ábhónó berem ndú becháy bekeme bho tontó.

⁷ Nerem ane Píta árémé enyu yo, nebhán nésep témté, nebho békúti bho. Eyon éfú amem nebhán éndeme noko be, “Né chí Mówá. Nkən yi tontó. Ghók ká yi!”

⁸ Témte wu, boPíta báyiŋi, ke bákepere ghó yé mmu, ebhiki faet chi Yesu aywinti.

⁹ Ne ndú Yesu ne boPíta básəp njiε, Yesu aghati bho be, “Báké ghati yé mmu enyiŋ ene bəghó fá, kpáte Mmu ane áfú ntá Mandem ampətnsem ndú nepém.”

¹⁰ Bábháre enyiŋ ene Yesu aghati bho anti, bóke ghati yé mmu enyiŋ ene bəghó. Mámbebbe noko chi bati be, “Nepərənsem ndú nepém chi yi?”

¹¹ Bó bati arat bábhəp Yesu be, “Ndaká yi baton ebhé Moses bárəm be Eláija abhən bepeɛtnsem fá amik ke Mpeɛ Mandem afyé bariəp be áto antwó?”

¹² Yesu akeme bho be, “Échí tetep be Eláija abhən beyambi antwó, anyure menyiŋ menkem ambare, ke ná básíŋi amem Ekáti Mandem bé Mmú ane áfú ntá Mandem abhən bəghó esəŋəri ne bé bábyak chon yi?”

¹³ Ke nchí ghati bhe be Eláija anan átwə ne bo báká yi bebá mbə enyu bákónó mbə enyu básíŋi nyaka amem Ekáti Mandem ɛti yi.”

*Yesu abú mmó ane ɛfónó ebábu échyè esəŋəri
(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43a)*

¹⁴ Ené Yesu ne baghókó bhi bati arat bápətnsem, bátéméri bakoŋo bhi báchák. Bəghó beyá bho ne baton ebhé Moses ndu bákəm epáítí ne bho.

¹⁵ Témte wu, beyá bo bho mankem bəghó nókó Yesu, bábhák maknkay tontó. Báre rən ntiét ntiét bekaka yi.

¹⁶ Abhəp bakoŋo bhi be, “Ntiki epáítí nɔ bákəm ne bho?”

¹⁷ Ke mmu amət amem nkwo bóbhó akeme yi be, “Nton, ntwó ne mówa ntá ye. Ɛfónó ebábu epú ka yi andem kepi,

¹⁸ ne yəntiki ebhak ené ɛfónó yo ékém yi, égher yi amik, befen mémfu noko yi anyu. Mpok yo, ande nyie amen ne anoko. Nnik baghókó bhe mmuet bé mámbók yo éndó yi, ke bábhíkí kway beka nɔ.”

¹⁹ Yesu akeme bho be, “Bé mkpaká bho ane ábhíkí bhən neka ne me, bé bho báyiŋi tetep ndú enyiŋ echak, chon mpət ntat ne bhe ná? Chon nképnti ne bhe ngaka fá?” Ke árem be, “Twó ká ne mówu fá ntá ya.”

²⁰ Básət mərə bárók ntá Yesu ne yi. Ɛfónó ebábu yo egho noko Yesu, témté wu, ényíkisi mówu gbogbɔgbok, akwén amik are biŋiri, efen émfu noko yi anyu.

²¹ Yesu abhəp chimó be, “Ɛfónó ene énan etat yi amuet ná?” Chi mówu akeme be, “Tε kembó eki.

²² Beyá ndon ɛfónó ebábu yo ékà yi ankwén ango. Mpokófu éku yi ankwen anyən ndu beway yi. Mbák ɔkway beka enyiŋ, ghó bhesé ntínso kwak bhesé.”

²³ Yesu akeme be, “Wó bé mbák məkwáy beka enyiŋi! Yəntiki enyiŋ ékway beko ntá mmu ane ánókó Mandem.”

24 Témte wu, chimə arem ne eyəŋ amfay be, “Nnókó ke neka ená nébhíkí tan. Kwak me nnókó sayri.”

25 Yesu ághó nókó bé bo bátwə chi tontó tontó, ásáy efónó ebábə yə be, “Wə efónó ené, efónó kebhók ne batú chóchók, ghók. Fú yi amuet, ne yé ewak, óké peregé twó yi amuet!”

26 Yesu árem nəkó nə, efónó yə ébik, ényikisi mówu gbogbōgbok, éfú yi amuet. Arəp mbə ngú. Bo abhen báchi are barem be, “Agú.”

27 Ke Yesu akém yi ndu awə, akwak yi afate.

28 Yesu áká nəkó nə, achwe anywóp. Bakoŋo bhi bábhép yi ansem ansem be, “Ndaká yí sébhíkí kway bebok efónó ebábə yə?”

29 Yesu akeme bhó be, “Ndiere ne nenikimuet ne netarénsay ke bákway beka enyú efónó ebábə ene émfu mmu amuet.” *

Yesu apet arem be chəŋ mángwáy yi

(Mt 17.22-23; Lk 9.43b-45)

30 Yesu ne baghókó bhi báre fuet atú Gálili mándək nəkó. Akeyán mándíní ebhak ene yi achi,

31 mbənyune, áŋəŋ nyaka bakoŋo bhi angati nəkó bhə be, “Bákəm chəŋ Mmú ane áfú ntá Mandem mámfye yi amó bō mmik mángwáy yi, ne éghaka nəkó manywəp arat ampətnsem ndú nepém.”

32 Ke bó kejwimem ndú enyih ene yi areme ne báre chay bebhep yi.

Nkoŋo Yesu ane áchá abhenefu

(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)

33 Báháká nókó Kapənaum, báchwe anywóp. Ené bachi aré, Yesu abhép bhə be, “Bákəm mbə epátí ambi éti yi?”

34 Báhókó kpák, mbənyune bákəm nyaka epátí ne bati ankəŋombi ndu beŋihí mmú wap ane áchá báhák.

35 Yesu achəkó amik, abhiní bhə bati byo ne apay, abho beghati bhə be, “Mmú ywəka ane áyən bebhak mūngo, abhəŋ besət mmuet yi mbə be apu yényih ne ambak mūbetok ntá bo bachak mankem.”

36 Asət mandú mmó ate néntí nap, apəkó ye yí amuet, arem ntá yap be,

37 “Yé agha ane ásət mmó mbə ane sayri éti ya, ásət chi me, ne yé agha ane ásət me sayri, ásət chi mmu ane átó me.”

Yé agha ane áká ne bhese achi ne bhese

(Lk 9.49-50)

38 Jn arem ntá yi be, “Ntəŋ, séghə mmu ane apu ndú nkwo ywese ndu ábək befónó bebábəbə ndú nnyén ena. Séghati yi be, áképere kə nə mbənyune apú ndú nkwo ywese.”

39 Yesu akeme be, “Báké kan mmu mbə awu mbənyune yé mmu apú ane áka enyihí maknkay ndú nnyén ena antih anjibhiri mmuet andem bebéptí menyih éti ya.

40 Mmu ane apu nu ne bhese, achí ne bhese.

41 Diní ká be yé agha ane áchyé be nkóp manyier mǎnyú mbənyune báchi bakoŋo abhen Mpereme Mandem afyé nyaka bariəp be áto, apu nók bebhəŋ akap.”

Sət ka mpok bé mmu áké kə nti ankwen ndú bebú

(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)

* 9:29 Netarénsay: Mbək besí basih abhíkí bhəŋ “Netarénsay”.

42 Yesu arem be, “Chəŋ émbep encha ntá mmu ane áká mówa amot ane abhónó neka ne me ánkwen ndü bebú. Echi sayri ntá mmu wu, be mánsət ntáy negho mánsət emi yi, mamese amem manyu.

43-44 Mbák awə ywe áká onkwén ndü bebú, kpót wu fere! Echi sayri be onchwe ndü nepém enen nebhíki bhəŋ ngwenti ne awə amot echa mamese wə amem nepingo ane apu neme ne amə apay!

45-46 Mbák ekak eye étò wə ndü bebú, kpót yə fere. Echi sayri be onchwe ndü nepém enen nebhíki bhəŋ ngwenti ne ekak émot echa be mamese wə amem nepingo ne bekak bepay.

47 Ne mbák nyésé ene nékú onkwén ndü bebú, ponórí nó gup. Echi sayri be onchwe ndü Kefə Mandem ne nyésé nemot echa be mamese wə amem nepingo ne amík apay.

48 Amem nepingo enə, kényore eken kényie bho kúpú gú, ne ngó apu neme.

49 Chəŋ mángoko yəntiki mmu ne ngó nkúbhé mbə enyu báfyè ngán ndü nenyié be néndí anyu.

50 Ngán áchí erítí enyih. Ke mbák ngán ábhíki pere bhəŋ manyihnti mi, ná bákway bekə wu ampet ambak erítí ngán? Bón ká ngán amwet, mánychəko eyəŋ émot ne bati.”

10

*Enyih ene Yesu átónó éti awáy nebhay
(Mt 19.1-12; Lk 16.18)*

1 Yesu ne baghəkó bhi bəro ye Kapənaum bərók atú Judéya. Bákíŋi Manyú Jódan. Ngémtay bho, bápət bəre rəŋ ntá yi. Are tón bə mbə enyü yi áká nyaka mpoknkem.

2 Mbək bənkwo Fárisi bətwó memə yi. Bábhép yi be, “Ebhé yese éká be mmu ándó ngoré ywi ndü nebhay?”

3 Yesu akeme bhó be, “Moses aghati nyaka bhe be yi éti awáy nebhay?”

4 Bákéme be, “Moses arem be mmu ákwáy bəro ngoré ywi mbák achyé yi ekátí ene awáy nebhay?”

5 Yesu aghati bhó be, “Chí éti netanánti eneka ke Moses achyé nyaka bhe ebhé ene.

6 Sayri sayri, te nebhómik, ‘Mandem ághókó nyaka bo, ngoré ne mbakanem.’

7 Éti yə, ‘Mbakanem abhəŋ bérə etayi ne máyi, ambat mmwet ne ngoré ywi,

8 bə bati apay mándəp mbə mmü amot. Bó kəpere bhak ye bati apay, ke mmü amot.’

9 Mmu áké fyə ye ákóré nenti bo abhen Mandem áchémtí.”

10 Yesu ne baghəkó bhi bápéré nók nsem anywóp, baghəkó bhi bápət babhəp yi menyih éti nkúbhé ndaka wu.

11 Arem ntá yap be, “Yé agha ane áró ngoré ywi ndü nebhay, abháy achak, akwén berwəp,*

12 ne ngoré ane áró nném abháy achak, akwén berwəp.”

*Yesu áyét mámbə
(Mt 19.1-12; Lk 16.18)*

13 Bofú básót bəbhəp bərók ntá Yesu ne bhə be yi anyəŋa bhə amə anti anjet bhə. Baghəkó bhi bábhə besáyti bhə.

* 10:11 Nə chi akwén nku nebhay ne ngoré ywi.

14 Kε Yesu agho noko no, nti nébé yi amem, arem ntá yap be, “Dɔ́ ká mámba mántwə ntá ya, báké chyet bhə mbi mbənyune bo abhen bachi mbə bhə ké Mandem abhak Mfo wap.”

15 “Nchi ghati bhe be, mbák mmu apú ne Mandem mbə enyū mmó ábhak ne etayi, apú kway bebhak ndú mpáy bho abhen Mandem achi Mfo wap wáwák.”

16 Yesu asot ye bhə amot amot, ne yentiki ane yi ásré ambat amæt, anyanja yi awə anti, anjet yi.

Mmü nkáp

(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)

17 Ené Yesu árɔ́n nekə, mmüfú ajiɛt, arək, atɛp mánén besí bhi, abhép yi be, “Ntɔ́n, wə mmü ndíndí, chɔ́n nkə yi ke mbɔ́n nepém enén nebhiki bhɔ́n ngwɛnti?”

18 Yesu akeme yi be “Ndaká yí óbhiɔ́n me be mmü ndíndí? Yɛ mmü ndíndí apú. Mandem aywinti ke achi Ndíndí.

19 Ɔ́rɔ́nɔ́ bebhé Mandem. Bérɛm be, ‘Kéwáy mmu, Kékwen berwəp, Kéghép aghép, Kéte ntísie ákwáré, Kényie enyɔ́nɔ́ mmu ndú bapu, Chié máye ne etaye kenókó.’”

20 Mmu wu arem be, “Ntɔ́n, nnán nchi bhæɛɛ bebhé ebhen menkem te kembó ɛka.”

21 Yesu ayɔ́nɔ́ yi ne beyá ɛkɔ́n arem be, “Ɛrəp chi enyɔ́n ɛmɔt ɛnɛ óbhɔ́nɔ́ beka. Dók tí menyɔ́n ebhe menkem chyɛ nkáp ntá bachébhébhə. Mbák ónká nɔ, chɔ́n ómbɔ́n kéfɔ menyɔ́n amfay. Ɔ́ntwə ye ɔ́nkoɔn me.”

22 Aghoko noko no, arəp, arəbhe rɔ́nɔ́rɔ́n ne basémé anti mbənyune abhɔ́n nyaka beyá menyɔ́n

23 Yesu ayibhiri mmæt arem ntá baghəkó bhi be, “Ebe mmæt tontó be múnkáp anka Mandem ambak Mfo ywi!”

24 Baghəkó bhi bágħókó nókó nɔ, mmæt agú bhə. Kε Yesu apɛt arem ntá yap be, “Bɔ́bha, ébe mmæt tontó be mmu anka Mandem ambak Mfo ywi!

25 Ɛchi wikirik be mpəɔ́ baso ámfæt ndú mbok mbíabhan écha múnkáp beka Mandem ambak Mfo ywi.”

26 Bágħókó nókó nɔ, mmæt agú bhə tontó, bábhép yi be, “Agha ákwáy ye bebhɔ́n nepém enén nebhiki bhɔ́n ngwɛnti?”

27 Yesu ayɔ́nɔ́ bhə dí arem be, “Ntá nkwanwan, mbi apú, ke yɛnyɔ́n épú cha Mandem.”

28 Píta asá eyɔ́n arem be, “Ná ne bhesé? Séró yɛntiki enyɔ́n sékɔ́nɔ wə!”

29 Yesu aghati bhə be, “Tɛtɛp, mmü ane áró yɛ chí ɛket eyi, yɛ chí bɔ́mayi abhen babhakanem yɛ chí abhen baghɔ́ré, yɛ chí máyi ne etayi, yɛ chí bɔ́bhi, ne yɛ chí bakí yi ɛti ya ne ɛti Mbok Ndíndí,

30 chɔ́n Mandem anchye yi beyá menyɔ́n fá amik, ne chɔ́n ampet ambɔ́n beket, bɔ́nnə abhen babhakanem ne abhen baghɔ́ré, ne mánó, ne bɔ́, ne bakí, ndɔ́n besa betay. Chɔ́n bo mányem yi beyá nenyok, ke ndú mmik nkə Mandem anchye yi nepém enén nebhiki bhɔ́n ngwɛnti.

31 Kε chɔ́n beyá bo abhen bachi ambi néne, mándəp ansem, ne abhen bachi ansem, mándəp ambi.”

Yesu arem ndən ane ajwi érat be chɔ́n mángwáy yi

(Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)

32 Yesu ne baghəkó bhi báfa báre ko berɔ́n Yerúsalem, yi ambi, bó ansem. Mmæt agú baghəkó bhi ne becháy békem bo abhen bákɔ́nɔ bhə. Apɛt asɔ́t

baghókó bhi bati byo ne apay nepak abho beghati bhó menyih ebhen bebhəŋə be fakari ntá yi be,

³³ “Ghók ká, sérəŋ nə chi Yerúsalem, ne mpok ségháká aré, chəŋ mánti Mmu ane áfú ntá Mandem, mánsət yi mamfyə amə bóbati bachiakap Mandem ne ntá batəŋ ebhé Moses, mándem be mangway yi, mámfye yi amó bo abhen bápú bo Israél.

³⁴ Chəŋ mánjəko yi, mámpati batíe yi amuet, mánden yi ne ékpá ne mángwáy yi. Ke éghaka nəko manywəp arət, ampətnsem ndü nepém.”

*Yesu yi be münti abhəŋ bebhak mübetok
(Mt 20.20-28)*

³⁵ Jems ne Jəŋ, bə Sébedi bárək ntá Yesu bárem be, “Ntəŋ, séyən be ónkə yəntiki enyih ene sənikmuet be ónkə ntá yesə.”

³⁶ Yesu abhép bhə be, “Báyən nkə be yi?”

³⁷ Bákéme yi be, “Kə enyu ene be se séchəko ne wə, amət ebhé awónem, achák ebhé awóghə mpok óbhak ndü enəkó kefə eye ne kenókó.”

³⁸ Ke Yesu arem ntá yap be, “Bəbhíkí rihí enyih ene báyən nkə ntá yeka. Bəkwáy beka menyü nkóp esəŋəri ane mbónó ményú? Chəŋ mánkwáy be ká bégu enyu newú enen mbónó begu?”

³⁹ Bákéme yi be, “Sékwáy be kə nə.” Yesu arem ntá yap be, “Tetep chəŋ mánka enyü esəŋəri ene mēghə ne mǎngu enyü newú enen mēgü,

⁴⁰ ke mbíkí bhəŋ betan beyap bo abhen bəbhəŋə bechəko ebhé awónem eya ne abhen bəbhəŋə bechəko ebhé awóghə. Mandem ke áchye bebhak ebhə ntá bo abhen bəbhəŋə bebhak are.”

⁴¹ Baghək Yesu báchák bati byo bəghókó nókó enyih ene Jems ne Jəŋ béréme, bəbhó be bənti ne bhə.

⁴² Yesu abhiní bə mankem arem be, “Bəriŋi be, ntá bə mmik, bo abhen básət be báchí bafə, bəbhəŋə beyá betan amfay bəbhəp, ne bəbati básət beyá betan be kə bəbhəp mangok bhə.

⁴³ Ke ébhíkí bhəŋ bebhak enyu yə ndü nkəwə yweka. Mmu ane áyən bebhak mūŋgo yweka, abhəŋ bebhak mübetok yweka,

⁴⁴ ne yəntiki mmu yweka ane áyən bebhak mmü mbi abhəŋ bebhak nsem yweka, abhəŋ bebhak nsem ntá abhenefu mankem.

⁴⁵ Yé chi Me Mmu mfú ntá Mandem, mbíkí twə be bo mántók me. Ntwə chi bebhak mübetok ne bechye nepém ene ndu beku beyá bhó mféré bhə ndü kesémé be bə.”

*Yesu abú Batímaəs, nnémámík etək Jeríko
(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)*

⁴⁶ Yesu ne baghókó bhi bəchwəp Jeríko. Ene bó báró Jeríko bérəŋ, ngémtay bhə bare koŋo bhó ansem. Nnémámík amət ane aka nnyén be Batímaəs, mmó Timáyəs, ahak nepaká mbi chókó.

⁴⁷ Aghókó nókó bé Yesu ane Násáret ke áfuət, abho be bik be, “Yesu! Mmə Mfə Debhít! Ghó me ntínso!”

⁴⁸ Beyá bo báre sayti yi be áchókó kpák. Ke akpik are bik ne eyəŋ amfay be, “Mmə Mfə Debhít, ghó me ntínso!”

⁴⁹ Yesu ághókó nəko nə, ate arem be, “Biŋí ká yi antwó.” Bárək bəbhiní yi bárem be, “Faté twó, óké chay, ábhiní wə.”

⁵⁰ Nnémámík wu ayók nde yi amese awu, afate, báyá yi arək ntá Yesu.

⁵¹ Yesu abhép yi be, “Jyán me nká wə yi?” Nnémámík wu akeme Yesu be, “Acha, nchí yan be mpət ngó mban.”

⁵² Yesu arem ye ntá yi be, “Guré, neka ene nékú otanj.” Témte wu, abho begho mban, ne abho békónjo Yesu.

11

*Yesu achwe Yerúsalem mbò Mmu ane abhónjò betanj menkem
(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Jn 12.12-19)*

¹ Yesu ne baghokó bhi bákó baghaka ndü bõbetok Betfáge ne Bétani ndü Njie Menok Olif, kekwoṭ Yerúsalem. Ató baghokó bhi bati apay ambi.

² Aghati bhò be, “Dók ká ndü mótók ane achi afò ambi. Néchwe ane bächwe aré, chòj mǎngò mómponjo batu sesét, ane yé mmu abhikire kò ne yó. Kanjari ká, twò ne yó.

³ Mbák mmú ámbép bhe ntí ane bákànjari yó, ghati ká yí be, ‘Acha ke áyàn jo, ne chòj antó mǎntwò mánkeme yó témté.’”

⁴ Báfa bárók, bǎghò mómponjo batu wu sesét nefi eket, nékú mbi. Bábhò békanjari jo.

⁵ Ené bákànjari mómponjo batu wu, bo abhen báchi are téé bábhép bhò be, “Ndaká yí bákànjari mómponjo batu wu?”

⁶ Baghok Yesu bǎgháti bhò enyinj ene Yesu árémé mpok yi átó bhò. Bárò ye bò mǎndok ne mómponjo batu.

⁷ Básòt jo bárók ntá Yesu. Básòt nden mfámuet yap básòbheri mómponjo batu wu, Yesu achokò amfay.

⁸ Bo abhen bachi aré, báfere nden mfámuet eyap baghay ambi. Báchá ká béré kpòt béwuókéndé mǎngay nòkò ndü mbi ane yí áfuet are. Báchá ká béré kpòti kefébhé eken kébhónjò beyé mǎngay nòkò ambi.

⁹ Ndu báròj, bo abhen báchi ambi ne abhen báchi ansem báre bik mǎndeme nòkò be, “Sémbítí Mandem mfay! Mandem ánjét mmu ane átwò ndü nnyén Acha!

¹⁰ Mandem ánjét kefò etayese Debhít eken kétwò! Sémbítí Mandem mfay!”

¹¹ Néchwe yí áchwé Yerúsalem, arók amem ekerákap Mandem, abyo yéntiki enyinj. Aghò nókó bé mpok áfuet, asòt baghokó bhi bati byo ne ápay bárók ndu mótók Bétani.

*Yesu akú enok ene babhiji bé Fig ekuri
(Mt 21.18-19)*

¹² Néyi nòkò, ené Yesu ne baghokó bhi bárò Bétani bápetnsem, nsay akém Yesu.

¹³ Aghò enok fig nekò nesie ne beyé aré gebheee, arók beyinj mbák ákway béghò yé sepemánok are. Aghaka nòkò aré, ake ghó yényinj ebhiki fuet chi beyé, mbonyune mpok menok fig ményü kepem abhiki re ghaka nyaka.

¹⁴ Yesu arem ntá enok eyò be, “Bebho echòj, opú pere nyu kepem.” Baghok abhi bǎghok enyinj ene yi árémé.

*Yesu achwe amem ekerákap Mandem abók bakòsie
(Mt 21.12-17; Lk 19.45-48; Jn 2.13-22)*

¹⁵ Baghaka nòkò Yerúsalem, Yesu arók achwe amem ekerákap Mandem. Abók bakòsie ne bo abhen bákú menyinj. Atakati béfémé bo abhen bákò esie bakáp bewupsi. Atakati nkwo ménok bo abhen báti bebhónjò,

¹⁶ ne akeka bé yé mmu ámpókò enyinj ámfuet amem ekerákap Mandem ndu áyàn mbí mbinj.

17 Are tón ye bho andeme noko be, “Pú basín Mandem arem be, ‘Eket eya ébhon bebhak chi ekeré nenikimueti ntá bo betakó mmik menkem’, ke báyibhíri yó érop chi eket ené baghép bábhése are!”

18 Bóbatí bachiákap Mandem, ne baton ebhé Moses bághok noko no, báre yán mbi beway yi bhésé bhésé mbonyune báchay nyaka ngémtay bo abhen báchi are, ne ntí bé bóbhó bachi nyaka maknkay tontó ndú menyin ebhen Yesu áton.

19 Egháka noko beku, Yesu ne baghokó bhi báró etok egbo báfi.

Enyin ene enok Fig ene ekuri étón bhese

(Mt 21.20-22)

20 Bėti, ene Yesu ne baghokó bhi báfuèt bepetnsem, bágho enok fig ené Yesu areme bé epu pere kwáy ményu kerep, ndu énan égu te ne bakan.

21 Pita atík noko enyin ené Yesu áréme ntá enok fig eyo, arem be, “Acha, yiní! Enok ené óréme be epu kwáy menyu kerep égu.”

22 Yesu akeme bhó be, “Bón ká neka ne Mandem.

23 Nchí ghati bhe be, yé agha ane ághati njie be, ‘Fá fá dók kwén awu amem manyu,’ ne yí ke makati ndú nti eni ke anoko be Mandem áka no ntá yi, Mandem áka yo ntá yi mbonyune abhíkí makati be Mandem áka enyin ene yi areme emfakari.

24 Nchí ghati ye bhe be yéntiki enyin ené mánikmuet be Mandem anchye bhe, nokó ká be mánan bábhon yó ne chon mámbon yo tetep.

25-26 Yéntiki mpok ane mmü yweka ánikmuet, ámfónórí yéntiki mmu ane áká yi bebá. Mbák bákù no, chon Etayeka Mmu achi amfay ámfonori be nkwo.”

Babhép Yesu ebhak ene betan ebhi béfi

(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

27 Yesu ne baghokó bhi bapetnsem Yerúsalem. Ené Yesu ákò amem ekerákap Mandem, bóbatí bachiákap Mandem ne baton ebhé Moses ne bóbatí etok bárók,

28 bábhép yi be, “Ntiki betan óbhónó beka menyin ebhen ne ókà? Agha áchyé wó betan ebho?”

29 Yesu akeme bhó be, “Me nkwo mbón enyin bebhep be. Mbák mánkémé me yo, chon me nkwo ngati bhe mmu ane áchyé me betan beka menyin ebhen mékà.”

30 Ghati ká me, “Agha áchyé nyaka Jón Njwiti betan bejwiti bho? Mandem ke chí bó mmik?”

31 Báre kem epáítí ne bati be, “Chon séndem be yi? Mbák séndem be betan ebhen Jón béfú nyaka ntá Mandem, ábhép bhese be, ‘Ke ndaká yí bábhíkí noko eyon eyi?’

32 Ke chon séndem be yi? Séndém be, ‘Béfú nyaka ntá nkwa?’ Bápú kway nyaka berem enyu eyo ndu báchay ngémtáy bo abhen báchí aré mbonyune bó mankem mánoko nyaka sayri be Jón achi ndemeképinti Mandem.”

33 Eka bákémé yi be, “Sébhíkí rinji.” Yesu aghati bhó be, “Me nkwo mpú ghati ye bhe mmu ane áchyé mé betan beka menyin ebhen né mékà.”

12

Nekay bakú betik ne mbónónki

(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)

1 Yesu abho bétém bó nekay néchák be, “Mmüfú achí nyaka. Atí nki api menok vain aré. Atep ebhá ene eghabheri nki ankem. Atém mbok aghoko

nebhuet ane báyat kepem váin, be nnok ywi ámfu, mánsot, máná mmem. Ate mókerémfay amem nki wu bé ámbák nebhuet ane mmu áchòkò ndü bébhábhéri nki. Afyé ye bo aré be mánkà betik mánkòre nsáy ne yi. Arò, aròk nekò etòk echak.

² Mpok bekòk kepeménòk ákwáy nókó, mbòjónki ató nkàbetik ywi be ándók ánsót aywi ákórè mbwòt.

³ Ke bõ betik bhò kechye. Bákém yi bádén, báfén apetnsem amó apay.

⁴ Mbòjónki ató mmò-betik achak. Bákém awu nkwo bádén báfyé yi befaet anti ne báchye yi ntíánwòp.

⁵ Ató anefu ane aká batí arat. Yí wu, bákém báwáy. Aròk ambi bétó baká betik abhenefu. Bákà enyumot ne bhó. Bádén mbòk, báwáy abhenefu.

⁶ Èròp chi njanja-mò ywi ane yi are kòj. Ndü ngwenti, mbòjónki arem ne mmuet yi be, 'Chòj ntó mbòj mówa. Yé yí, bábhòj béchye yi kenókó.' Afere ye mýwi ató.

⁷ Ke bõ betik bhò bághò nòkò yi, bábhò berem ne bati be, 'Yinjí mbòj mýwi né, ne yí ke ábhòjò menyie newú etayi. Twó ká sénkem yi sengway bé etayi ánáj ángú menyij ebhi méndòp chi ebhese.'

⁸ Mýwi wu áchwé nòkò amem nki, bákém báwáy báfèmeri ansem ebhá.

⁹ Bákaysi be chòj mbòjónki wu ankà yi ntá bo bhò? Chòj antwó angwáy bhò anchye nki wu ntá bo bachak.

¹⁰ Bábhiki re pay enyij ené basinj ndü Ekáti Mandem bé:

'Nkúbhé ntay enen batèket báguébhé bé nébhíki ri, nò ke néróbhé ntay enen nékémé eket nechá batay ácháak ankem?

¹¹ Chi Mandem Acha ke akà émbak nò, ne chí erémé enyij ntá yesé.' "

¹² Yesu átém nókò nekay enen, bárinj be atém nekay enò chi èti yap. Bäre yan bekem yi, ke ndu báchày beyá bo abhen báchi are, báró yi bárók.

Babhép Yesu èti nkábhénti ndu báyanj yi ánkwen anyu
(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)

¹³ Bátó mbòk bõnkwo Fárisi ne mbòk bo Israel abhen báté ansem Héròd ntá Yesu ndu bebhep yi menyij mbò ntá ndu bekà yi ankwen anyu.

¹⁴ Báròj nòkò ntá Yesu bárem be, "Ntòj, sérinj be ochí mmu tetep, ne òpú tòj kérijámík. Sérinj bé òpú yinj mmu ndü besí óncháj yi, ke ðtòj tetep èti menyij ebhen Mandem áyanj bo mánkà. Ghatí bhese, ebhé yesé éka be sénchie nkábhénti ntá Mfò Rom ke ébhíki ka?"

¹⁵ Yesu arinj bapu amap, abhép bhò be, "Ndaká yí māmò me? Tòj ká me ebhókó nkáp."

¹⁶ Bátwó yi ne ebhòkò nkáp. Abhép bhò be, "Ntí ághá né aré? Ne nnyén chi enen ághá?" Bákéme yi be, "Chí ntí Sísa, Mfò Rom. Ne nnyén, chí eni."

¹⁷ Yesu arem ntá yap be, "Chié yé ka Mfò Rom yèntiki enyij ene echí eyi, mánchye Mandem yèntiki enyij ene echí ene Mandem." Bághókó nókó enyij ene Yesu areme, bápòp!

Enyij ene babhébhé Yesu èti neperénsem ndü nepém
(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)

¹⁸ Mbòk bõnkwo Sádusi bárók ntá Yesu babhep yi èti neperénsem ndü nepém. Bõnkwo Sádusi bábhíki noko nyaka be chòj bawú mámpetnsem ndü nepém. Babhep yi be,

19 “Ntɔŋ, Moses asin ndü ebhé eyese be mbák mmu ángú ándó ngɔré kebhón yé mmó, mómayi abhɔŋ besɔt ngɔré wu bé ámbé bɔ ne yi ndü nnyén manɔ ane ágú.

20 Bó chi amɔt bati tándrámɔt báchí nyaka. Ane mbi abháy ngɔré, agú kebhón yé mmó.

21 Ane ákòŋɔ asɔt kénkwésé wu ndü nebhay. Yí nkwo agú kerɔ mmɔ. Efákári enyumót ne ane ajwi bati arat.

22 Enyu yɔ enyu yɔ kpát mankem bati tándrámɔt bágu kerɔ yé mɔ amɔt. Ndü ngwenti, ngɔré wu nkwo agú.

23 Ndu echi nɔ, mpok Mandem ákú bawú mámpétnsem ndü nepém, ngɔré wu ábhák ane agha? Ndu bó mankem, batí tándrámɔt, yéntiki mmú wap abháy nyaka yi.”

24 Yesu akeme bhɔ be, “Bekwéné béchí ne bhe mbɔnyune bábhíkí rinji yé chi Eyɔŋ Mandem ne yé chí betan Mandem.

25 Mpok Mandem ákú bawú mámpétnsem ndü nepém, bo bábhak mbo boángel awu amfay. Bápú pere bháy nebhay.

26 Ne beyinji neperénsem ndü nepém, bábhíkí re pay amem ekáti Moses éti mónok ane ágó ebhi ndu ádú nyaka kesɔŋ? Bábhíkí pay ndu Mandem ághátí Moses be, ‘Me nchí Mandem Abraham, Mandem Aisek ne Mandem Jekóp?’

27 Ndem nɔ mbɔnyune yéndu Abraham ne Aisek ne Jekóp báro mmiki ne, báchí nepém, ne Mandem achi ne bhɔ. Mandem achi Mandem bo abhen bachi nepém. Apú Mandem bawú. Bě bo Sádusi báchi ndü bekwéné tontó!”

*Ebhé Mandem ené échá ebhénéfu
(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)*

28 Ntɔŋ ebhé Moses amɔt achi nyaka are. Aghók ndu Yesu áreme ne bɔ nkwo Sádusi. Ne ághókó nɔkɔ ndu Yesu ákémé bebher ebhap ne beyá kebon abhép yi be, “Ebhé Mandem ené échá bechak menkem chí ené?”

29 Yesu akeme yi be, “Ebhé ené échá béchák menkem chí ené érèm be, ‘Bo Israel, ghók ká. Mandem Acha ane ábhónjɔ bhesé mankem achi amɔt.’

30 ‘Ne ɔbhɔŋ bekon Mandem Acha ywe ne nti ene nenkem, ne efónó eye enkem, ne nkaysi ye nkem, ne betan ebhe menkem.’

31 Ené éjwí bepáy échí mbɔ eyɔ ne érèm be, ‘Kón nti nkwa mbɔ enyu ókónjɔ mmuet eye.’ Ebhé ene écha ebhen bepáy epu.”

32 Ntɔŋ ebhé arem ntá Yesu be, “Ntɔŋ ɔrem sáyri! Echi tetep mbɔnyu ɔréme bé Mandem Acha achi amɔt, achák apú.

33 Ne bekon Mandem Acha ywe ne nti ene nenkem, ne nkaysi ye nkem, ne betan ebhe menkem, ne bé nkɔŋ nti nkwa mbɔ enyu ókónjɔ mmuet eye ari acha. Besí Mandem, bebhere ebhé ebhen bepáy achá akabhé nya besɔŋ ankem ne akap achak ane bo báchyé ntá yi”

34 Yesu aghɔ nɔkɔ be ntɔŋ ebhé Mandem ane akeme yi sayri ne kebon, arem ntá yi be, “Érɔp wɔ chí mandú béro Mandem ambak ne wɔ mbɔnyu Mfɔ ábhák ne mmu ane áchí anten eyi.” Bebho mpok eyɔ, yé mmu keperɛ mɔ bebher yi yényin.

*Mpeme Mandem afyé nyaka bariɛp be átɔ
(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)*

35 Ené Yesu átɔŋ bo Eyɔŋ Mandem amem ekerákap abhép bó be, “Ná batɔŋ ebhé Mandem bárèm be Mpeme Mandem afyé nyaka bariɛp be átɔ chí ebhárémɔ Mfɔ Debhít?”

³⁶ Εφόγῳ Βεδυερε ακυ nyaka mbōḡ Mfō Debhít arem be Mandem Acha arem nyaka ntá Acha wa be, ‘Chókῳ fá ebhē awónem eya ndū enókῳ kenókῳ, kpate nkū bōmpap abhe mámbak mbō enák ene ónyāḡa bekak aré.’

³⁷ Σέghῳ fá be mbōḡ Debhít ábhñḡi nyaka Mpemé be Acha. Ná Achā-re áyibhiri ambak ebhárémῳ ywi?” Beyá bo babhōḡ maḡák béghok menyin ebhen Yesu átḡḡ.

*Yesu aghati bakoḡo bhi be mánsát mpok ne bō bapu
(Mt 23.1-36; Lk 20.45-47)*

³⁸ Εné Yesu átḡḡ arem be, “Sot ka mpok ne batḡḡ ebhé Moses. Bákḡḡ béghap, mánkḡḡ manser ne bewubhe wubhé nden amuet nefisie be bo mánkaka nḡko bhḡ ne kenókῳ.

³⁹ Bákḡḡ nkḡwῳ bechḡkῳ ndū bebhaká kenókῳ amem bekeré nenikímuet ne ndū bepa.

⁴⁰ Ne bō bhere ke mányie menyin mánkwsés ne yé chi beket ebhap ndū mangwῳ, mánkḡḡ nḡko beróri nenikímuet bapu besí bho. Chḡḡ ntémsi yap anjá ancha!”

*Akap ane kénkwésé ngoré
(Lk 21.1-4)*

⁴¹ Yesu achi nyaka kékwót ekubhé nkáp amem ekerákap Mandem anjñḡi nḡko ndu bo báfyē bakáp amem. Aghó ndū beyá bō nkáp bátwῳ, yéntiki mmu wap amfyē nḡko beyá nkáp amem.

⁴² Εtáré nókῳ, aghó ndu kénkwésé-ngore ane eyi épú átwῳ, afyé bōbebhókῳ nkáp bapay abhen bapu yényinḡ.

⁴³ Yesu abhñḡi bakoḡo bhi arem be, “Nchí ghati bhe be, akap kénkwésé-ne ácha ané yéntiki mmu.

⁴⁴ Ndū beyá bakáp ké yéntiki mmu wap áféré mandú achye mbḡ akap, ke nchébhe ngoré ne achyé yéntiki enyin ene yi ábhñḡῳ.”

13

*Yesu arem bé chḡḡ mánychḡḡti ekerákap
(Mt 24.1-2; Lk 21.5-6)*

¹ Nefú Yesu áfú amem ekerákap Mandem, nkoḡo ywi amot arem ntá yi be, “Ntḡḡ, yñḡi. Báte ekerákap Mandem ene-o! Batāy ané básóré báté yó ári ácha!”

² Yesu akeme yi be, “Ḷghḡ berem beket ebhen? Mpok átwῳ ane ekerákap ene érhḡ amik enkem yényinḡ kerop téé.”

*Chḡḡ bo mánychye nḡko bakoḡo Yesu beyá esḡḡḡri
(Mt 24.3-14; Lk 21.7-19)*

³ Εtáré nókῳ, ené Yesu achi chókῳ ebhē Njñe Menok Olif ene éyñḡi ekerákap Mandem, Pita ne Jems ne Jōn ne Andru bárók ntá yi ansem ansem.

⁴ Bábhep yi be, “Eta, ghati bhese, chḡḡ émfakari nḡ ntiki mpok, ne ntiki erin ébhñḡῳ beka bo mándñḡi be mpok ane ótwῳ arḡp kékwót.”

⁵ Yesu abho béghati bhḡ be, “Sot ka mpok bé yé mmu áké rwῳ bhe!

⁶ Beyá bo bátwῳ chḡḡ mánsot nnyén ena mánten ambi, yéntiki mmu wap andem nḡko be, ‘Me ke nchí Mpeme ane Mandem afyé nyaka bariēp be átó! Ne mándwῳ beyá bho be mánjibhiri bati yap.

⁷ Ne mpok bághókῳ nsónḡῳ-nenu báké chay. Menyū menyin ebhḡ bébhḡḡ befakari, ke eyḡ epu tḡḡ be ngwenti mmik aghaka.

⁸ Chḡḡ betḡk ménu ne betḡk béchák, bafḡ etak mánu ne bati bafḡ etḡk ne chḡḡ mmik anyikisi ndū beyá bebhak, nsay ankwén etḡk. Ke menyin ebhen menkem bechi chí mbḡ nebhñnet enen bebe ntá ngoré ane ánñḡsi.

9 “Ke sət ka mpok! Chəŋ mánkem be mánchye ntá bəbati etək bó mántəŋ be. Chəŋ mángwapti bhe amem bekeré neníkímuet. Chəŋ mánte besí bəgəbhano ne bafə ɛti ya be mángátí bhə Mbok Ndíndí ɛti ya.

10 Mbok Ndíndí abhəŋ bégháka betəkó mmik menkem ke ngwənti antwə.

11 Yəntiki mpok ane bákémé bhe ndu betəŋ be, báké seme ambi ambi be, ‘Chəŋ səndem be yi?’ Mpok ánkway, dem ka yəntiki enyiy ené éfú be anyu mbənyune Efónó Bedyere ke ághati chəŋ be enyiy ené bəbhónó berem.

12 Chəŋ manə anchye nti manə ntá bəbati be mángwáy. Chəŋ mbək bachi mánkə enyumot ne bəbhəp. Chəŋ mbək bó mánte nenu ne bachi ne manə bhəp, mánkə be mángwáy bhə.

13 Chəŋ menyü bo menkem mámpap bhe ɛti bəchí bakoŋo bha. Ke mmu ane atə kákátí te ndü ngwenti, Mandem ápeme yi.”

Erəm esəŋəri ene ebhəŋo bətwə Yerúsalem

(Mt 24.15-28; Lk 21.20-24)

14 Yesu apət arəm be, “Chəŋ mángə ‘Erəm enyiy ene Mandem ápəbhé’ téé ndü nebhuet ane ébhiki bhəŋ bebhak. Mpok yə, bo abhen bachi atú Judéya mámbúé mámbésé amfay njie. [Yəntiki mmu ane ápáy ekáti-ne ámbaré antí, anjwimem.]

15 Mpok yə, mbák éfakári bé mmu ákə betik amfay eket eyi, áké səŋəri mmuet besəp kpik be andək amfere menyiy anywóp ke ambue.

16 Ne mmu ane achi ebhi ákə betik, áké rón kpik anywóp ndu bebwoŋ nde yi.

17 Ne chəŋ émbəp encha ntá baghoré ne menie ne abhen bəbhak ne bó amo mpok yə!

18 Ník nókó ká mmuet be barak ane áké fakari ne eso ndu ébè mmuet bəbue mpok yə.

19 Báké rə menikmuet, mbənyune esəŋəri ené bo bəbhəŋ mpok yə chi enyü esəŋəri ene bəbhíki re ghə wáwák tɛ mmik ábhó. Ne mpok yə ánəŋ ámfuət, enyü esəŋəri yə epu pəre bhák wáwák.

20 Ne mbə Acha abhíki kpət manywəp yə be ake ya, mbə yə nkwaŋwaŋ amot apu rəp nəpəm. Ke Mandem akpət mpok esəŋəri yə mbiy ɛti bo abhen yi áyábhé be mambak abhi.

21 Mpok yə, mbák mmu ángátí bhe be, ‘Ghó ká Mpeme ane Mandem átó fá’, yə chi be, ‘Ghó yi awu!’ Báké noko be echi tetep.

22 Báké noko bé échi tetep mbənyune chəŋ bó betábhá mantwə, yəntiki mmu wap andem nəkə be yi ke achi Mpeme Mandem afyé nyaka bariəp be átó. Chəŋ baremé kepinti nsé nkwo mántwə. Ne yəntiki mmu wap átwə, ankə nəkə menyijí maknkay ndu berwə bhə. Ne mándwə yə chí bó abhen Mandem áyábhé be mámbák abhi, mbák bəbhəŋ mbi bekə nə.

23 Sət ye ka mpok! Nnəŋ ngati nə bhe menyiy ebhen ambi ambi.

Menyiy ebhen bəbhónó bəfakari mpok Kristo átwə

(Mt 24.29-31; Lk 21.25-28)

24 “Mbák manywəp ane beyá esəŋəri yə ámay, mmok ánem témté, ntəŋ keperə ghə,

25 mambe ámfu amfay ánkwenti, ne betəŋ mfáy ményikisi.

26 Ne chəŋ Mmü ane áfú ntá Mandem ambesi ande twə amem nebhanə ne beyá betəŋ ne kenókó.

27 Mpok yə, chəŋ ntó bəáŋgel abha, mándək ndü mmik nkem, bebho ndü ebhókó mmik émot beghaka ndu echak, mánsət bo abhen Mandem áyábhé mánchem nebhuet amot.

Enyiḡ ene nekáŷ enəkɔ Fig nétòḡ bhese
(Mt 24.32-35; Lk 21.29-33)

²⁸ “Ghók ká enyiḡ ene enokárem ene bábhini bé, fig étòḡ bhese. Enánj émbó betem betó, báriḡi bé eso érop chi kékwót.

²⁹ Echi enyumət ne netwó wa, Me Mmu mfú ntá Mandem. Mánánj mángo ndú menyiḡ ebhen ne ngátí bhe békari, diḡi ká be mpok netwó wa aróp kékwót.

³⁰ Nchí ghati bhe tetep be menyiḡ ebhen menkem bébhòḡ befakari, ke mkpáká bho abhen echòḡ amfæet.

³¹ Chòḡ mfay amfæet, mmik amfæét, ke Eyòḡ eya épú fæet.

Yé mmu abhíkí riḡi nywòp ne mbòḡ mpok eyò
(Mt 24.36-44)

³² “Yé mmu abhíkí riḡi nywòp ne mbòḡ mpok ane menyiḡ ebhen békari chòḡ. Bóàngel Mandem bábhiki riḡi, yé me Mmu mfú ntá Mandem mbíkí riḡi. Eta Mandem aywínti ke áriḡi.

³³ Sot yeka mpok, mámbak pé mbònyune yé mmu abhíkí riḡi mbòḡ nywòp enò.

³⁴ Echi enyumət mbò mmú ane áron nekò, ke ápéré rò eket eyi, arò yéntiki enyiḡ amò bð betik abhi, achye yéntiki mmu wap ayi ntí betik. Aghati ye mbabheri nyúbha bé ámbák pé.

³⁵ Bákyé ka pé! Bábhiki riḡi mbòḡ mpok ane chi eket ápètnsem. Ke chí beku-a, ke ne nénti beti-a, ke manémnkòk-a, ke chí neyinywòp-a, yé mmu abhíkí riḡi.

³⁶ Ebhíkí ri be yi ántwó témchok antemeri bhe ndú bábhùre kenò.

³⁷ Mbò enyu ngátí né bhe, ke nchí ghati bo mankem fá amik: Bákyé ká pé.”

14

Bòbati etòk báté eyu be mángwáy Yesu
(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Eróp manywòp apay ndu ményle Epá Nekiḡi ndu bétik nefere Mandem áféré bo Israel ndú kesem amem etòk Ijip, ne Epá Bret ane ábhiki bhòḡ yís. Bo bati bachiákap Mandem ne batòḡ ebhé Moses báre yanj mbi bekem Yesu bhésé bhésé mangway.

² Báre rem be, “Séké kem yi mpok epa mbònyune bo bákway béchye esòḡori.”

Ngòré amòt atemti bawere eriep anti Yesu
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Yesu abhak etòk Bétani, amem eket Símun ane ánánj ámé nyaka ebhanákwa. Ené yi ányle nenyíé aré, ngòré amòt atwó ne esáyri ékpémé bawerérip amen áyá nkáp. * Móngoré wu asiép emi ékpémé bawet eyò, apikiri mò anti Yesu.

⁴ Ekú mbòk bo abhen bachi are chòkò bábénti tontó, mándeme nòkò ne bati be, “Móngoré ne áchòḡti bawerérip amen ndaká yí?”

⁵ Bákway mbà bétí mò anchye nkáp ané áyá échá nkáp ane nkubetik ányie ndú mmie, mánsòt nkáp wu mánychye ntá bachébhé bho.” Bòbhò bábhò beji móngoré wu.

⁶ Ke Yesu arem be, “Dò ká yi. Ndaká yí básòḡori yi? Akú me erítí enyiḡ.

* **14:3** Bághóko ékpémé yò ne ntay enen bábhini bé “Alabásta” ne bághóko bawerérip amò ne bakan mónak ane bábhini be “Nad”.

7 Bachébhébhó báchí nē bhe mpoknkem. Yěntiki mpok ane mmu ákónj, ánkwák bhó. Kē mpú bhak chón nē bhe mpoknkem.

8 Aká enyiyi ené yi ábhónj mbi beká ntá ya. Awátí me nē bawerérierē ke mpok bébhéme me ankwáy.

9 Dínj ká tetep be yěntiki ebhak ené bághati Mbok Ndíndí ndú mmik nkem, chón bo mándem éti enyiyi ené móngoré ane áká.” Nē ndú bo bárēm éti enyiyi ené yi áká, chón mántik noko yi.

Júdas aka beti Yesu

(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

10 Júdas Iskariót achi nyaka mmú amót ndú nkwo baghok Yesu bati byo nē apay. Afuét arók ntá bōbati bachiákap ndu beti Yesu ntá yap.

11 Aghátí nókó bhó nkaysi yi, bábhónj manák. Báfyé bariēp béchye yi nkáp. Júdas abho beyan ye mbi ndu beti Yesu ntá yap.

Yesu anyié nenyíé Epá Nekiñi nē baghókó bhi

(Mt 26.17-25; Lk 22.7-14, 21-23; Jn 13.21-30)

12 Ndú nywōbhé mbi enen Epá Bret ane kebónj yis, nō chi nywōp enen beway mōnkwōmen ndu beká nenyíé Epá Nekiñi, baghok Yesu bábhēp yi be, “Jyan séndók sénká nenyíé Epá Nekiñi ntá ye fá?”

13 Ató baghókó bhi bati apay nē eyōn be, “Dók ká afó ndú etok egbo. Aré, chón mángó mmu ane ápókó ejó manyiēp. Konó ká yi.

14 Chwe ká ndú eket ené yi áchwe mángati mbónjoket be, ‘Étayesé ato bhesé sémbep wō be, ekeré mankō ené yi ábhónj mēnyie Epá Nekiñi nē baghókó bhi aré échi fá?’

15 Chón antón ye be móket ane áchíkí amfay, ndú ekerémfáy. Yěntiki enyiyi ene séyanj échi amem. Tonjí ká yěntiki enyiyi aré ntá yese.”

16 Baghok Yesu bhó bati apay bárak etok egbo eyo. Bágho yěntiki enyiyi mbonyu Yesu ághati bhó, báká nenyíé Epá Nekiñi bábhure.

17 Egháká nókó beku, Yesu atwó nē baghókó bhi bati byo nē apay báchoko mēnyie nenyíé epá eyo.

18 Ené mányie nenyíé, Yesu arēm be, “Dínj ká tetep be mmu yweka amót áti chón me. Yí wu achi fá nē me ányie nenyíé enen.”

19 Ndak ane áká bati ábé baghókó bhi amem, bábhó bebhep Yesu amót amót be, “Puyé me, pú nō?”

20 Akeme bhó be, “Chi mmu amót ndú nkwo yweka bati byo nē apay. Yí nkwo ásbhe awō amem nkúbhé ekparé nenyie ene émot nē me.

21 Chón Me Mmu mfú ntá Mandem ngú mbō enyu Ekáti Mandem érēm. Kē chón émbep éncha ntá mmu ane áti me. Éri nyaka bé báké bhe yi wáwák.”

Yesu anyié nenyíé ngwenti eni nē baghókó bhi

(Mt 26.26-30; Lk 22.14-20; 1 Kōr 11.23-25)

22 Ené Yesu nē baghókó bhi mányie nenyíé, asót ekpókó bret akém awó. Achye bakak ntá Mandem abho bébókótí anchye noko bhó nē beyōn ebhen be, “Sot ka nyíé. Né chi mmuét eya.”

23 Asót ye nkóbhémém, áchyé nókó bakak ntá Mandem, abho bechye ntá yap. Básót. Nti anyú anchye nti.

24 Yesu arēm ye be, “Né chi manonj ma. Aká nku ane Mandem ányú nē bōbhi ántéé.

25 Nchí ghati bhe be mpú perē nyu mēmēn, kpáte ewak ene mēnyú mmēm bakō amem Kefō Mandem.”

26 Ndü ngwenti, Yesu ne baghokó bhi bákway nekway báchyé Mandem bakak. Báfú ye bákó amfay Njie Menok Olif.

*Yesu arem be chon Pita andem be abhiki riñi yi
(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Jn 13.36-38)*

27 Bágaháká nókó ndü Njie Menok Olif, Yesu aghati bhó be, “Chon bé mankem mámfere ntí ne me mbonyune Ekáti Mandem érem be, ‘Mandem ádep chon mbabheri bágghómén angwéep amik, nkwo bágghómén ántaka ebhi.

28 Ke Mandem anánj ánká mpétnsem ndü nepém, chon njambi atú Gálili, mántemeri me aré.’”

29 Píta akeme be, “Yé bó mankem mámbúé wó, me, mpú bué!”

30 Yesu aghati Píta be, “Nchí ghati wó be, nkak aperé kok ndon epay nkúbhé beti ebhen, chon óndem ndon érat be obhiki riñi me.”

31 Yé nò, Píta arem ne ntí eni nenkem be, “Yé chí newú, chon ngu ne wó. Mpú bué wó.” Baghok Yesu báhák mankem bárém enyumot.

*Yesu are nikmuet amem monki ane babhiji be Getsemani
(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)*

32 Yesu arók ye nebhuet ane babhiji be Getsemani ne baghokó bhi. Aré, aghati bhó be, “Chokó ká fa, méten mmuet ambi ndu menikmuet.”

33 Asot Píta ne Jems ne Jón arók ne bhó. Aróp nsónso ne basémé anti.

34 Arem ntá yap bati arat be, “Basémé ajwí me anti mbó be áway me way. Chokó ká fá, mámbak pé ne me.”

35 Aró bhó atén mmuet ambi mandú. Akwen ne besí amik, abho menikmuet, bégho mbák ákway béfere esonjari ené échi yi ambi.

36 Ndu nenikimuet eni arem be, “Eta, Etaga! Enyinj ené écha wó épú. Ka nkóp esonjari ene ámfuét me ansem nti. Ke éké bhák mbó enyú méyán, émbák chi mbó enyú óyán.”

37 Afate ye, apetnsem ntá baghokó bhi abhen bati arat. Agho bhó ndu bábhare kenó. Aneme bhó abher Píta be, “Símun, bábhare chí kenó? Bápú kwáy béchokó pé yé chí ndü neñokó nywop némót-é?”

38 Aghati ye bhó be, “Bák ká pé, mánik nokó mmuet, bé nemó néké dep be amik. Bábhon nti, ke mmuet apu bhe.”

39 Apet aró bhó arók anikmuet ntá Mandem enyumot mbó ndon ane mbi.

40 Apetnsem, aghó bhó bati arat ndu hápet bákwené kenó. Bápú kwáy nyaka béchokó pé ndü kenó kéjwí bhó amík. Bó kerinji enyinj ene bákway beghati yi.

41 Yesu aró bhó arók. Aperé nókó nsem ndon ane ajwí erat, arem ntá yap be, “Bábhuet bebhare kenó? Bábhuet béywémueré? Ekway nò! Mpok akway ane bákem Me Mmu mfú ntá Mandem mánychye ntá bóbéba.

42 Faté ká, mmu ane áti me anánj achi kékwót. Séndók séntéméri yi.”

Bákém Yesu

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Jn 18.3-12)

43 Ené Yesu abhuét berem nò ne baghokó bhi, ngók aywi amot ndü abhen bati byo ne apay ane aka nnyén be Júdas, achwop ne beyá bho. Bó bhó bábhák ne boakparanja ne nkík amó. Bóbati bachiakap, ne baton ebhé Moses, ne bóbati etok ké bátó nyaka bhó.

44 Júdas anánj achyé nyaka bhó erinj ene ékwák bó mándinj Yesu. Aká nò, ndü ághátí bhó be, “Mmú ane mébhene chon chí yi. Kém ká yi mándak ne yi be áké bué.”

45 Achúóbhé nókó ebhak ené Yesu achi, arók akaka yi be, “Ntonj!” Abhene yi.

46 Bó bhó barók *bákém Yesu bábyati.

47 Ke mmu amot ane áchi kékwoť, agwop akparenja ywi akpót atú nsem Mungo bachiákap Mandem chwát aguer amik.

48 Yesu abhép bo abhen bátwo bekem yi be, “Bátwo bekem me ne bəakparenja ne nkik mbə be nchi ngébhé ntantaŋ?”

49 Nchi nyaka ne bhe amem ekerákap Mandem nénji nenji ntəŋ nəkə, be kekém me. Ke echi enyu ene be enyih ené básinj amem Ekáti Mandem émfú tetep.”

50 Afó kě baghəkó bhi bāró yi bábue.

51 Esakámu amot abhak aré ane áchi ne nden amuet nénép. Are koŋo Yesu. Báyan nyaka bekem yi,

52 ke abue ebhówo, nden ayi arəp bó amə.

Básot Yesu ntá batanjá manyé

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55, 63-71; Jn 18.13-14, 19-24)

53 Básot Yesu bārók ntá mungo bachiákap Mandem. Bəbati bachiákap Mandem ne bo batí etək ne batəŋ ebhé Moses báchem aré.

54 Pita ákoŋo nyaka bho ansem nekə nesie, kpáte amem senta mungo bachiákap Mandem. Aré, arək achəkə ne babhabheri angəkə ngó angwaka nəkə ngó.

55 Bəbati bachiákap Mandem ne bə echemé batanjá manyé bachak mankem bərə yan bo abhen bákway bebhat Yesu barak amuet enyu ené bó bábhoŋ mbi beway yi, ke báke bhəŋ yé mbi.

56 Beyá bho bápú barak bábáy yi antí, ke menyih ebhen bó bərəmé kebhák enyumot mbənyune báchi nyaka beyəŋ beyəŋ.

57 Bácháak báfáte ye básé nsé amuet Yesu be,

58 “Séghok ndú yi árəm be, ‘Chəŋ mmokoti ekerákap Mandem ene báté ne amə, ne bekə manywəp arət, nte écháak ené puyé bo ke báté.’”

59 Yé nə, bó nkwo kebháak eyəŋ émot.

60 Mungo bachiákap Mandem afaté besí bo echeme eyə abhép Yesu be, “Ōbhíkí bhəŋ yənyih bekeme ndú menyih ebhen bə bhən bərəm be əkə?”

61 Yé nə, Yesu achəkə kpák, akereŋ yənyih. Mungo bachiákap Mandem apət abhép yi be, “Wə ke óchí Mpereme Mandem afyé nyaka bariep be átə, wə ke óchí Mmə Mandem Mmu sébhəŋó bebíti?”

62 Yesu akeme be, “Chi me, ne chəŋ mángə Mmu ane áfú ntá Mandem chəkə ndú enək kenókó ebhe awónem Mandem betəŋ menkem. Chəŋ mángə ndú Mmu ane áfú amfay átwə amem nebháŋ.”

63 Yesu akeme nəkə nə, mungo bachiákap wu akém nden ené échi yimbəŋ amuet adak. Arəm be “Sépét séyən batísie mántwə mándém enyih ene yi ákə ndaká yí?”

64 Bəghok menyih ebhen yi árémé ndu bétəŋ bé əyenti mmuet ne Mandem. Bákaysi be yi? Báká eyəŋ émot be mángway yi.”

65 Mbək eyap bábho bəpáti Yesu batié amuet. Básot nden bəgwət yi amik. Bərə depti yi mándem nəkə be, “Ghatí bhese! Agha ádébhé nó wə?” Babhabheri básot yi. Ndu bārəŋ, mándepti nəkə yi.

Pita arəm be abhíkí riŋi Yesu

(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

66 Ené Pita ábhuet amem senta mungo bachiákap Mandem, ngərə betok aywi amot arək ebhak ene Pita achi.

67 Aghó nókó yi ndú áwək ngó, ayih yi díŋ arəm be, “Wə nkwo óchí mbə ne Yesu mmu Násaret-ne.”

⁶⁸ Píta atañ, arem be, “Mbíkí riñi enyiyi ene órèm. Mbíkí riñi ntí ne nnet aré.” Arem nkòk nò, afa aròk ate ndù nyùbha ene senta, [nkùbhé mpok eyò nném nkòk akók].

⁶⁹ Ngwéré betok wu aghó yi aré, apet abho berem ntá bo abhen báchi are téé be, “Mmũne achi mmũ ywi nkwo.”

⁷⁰ Píta apet atañ. Ebhíkí tat, bo abhen báté aré ne Píta bárem ntá yi be, “Sayri sayri, òchí mmũ ywi amòt mbònyune wò nkwo òchí mmu Gálili!”

⁷¹ Ndòñ ayò, Píta arem be, “Mandem ántémsí me mbák mèsè chi nsé! Mbíkí riñi mbòñ mmú ane bàrèm nò èti yi!”

⁷² Nkùbhé mpok ayò, nném nkòk akók ndòñ ane ajwí épay. Píta atik ndù Yesu ághátí yi be, “Nkòk aperé kók ndòñ épay, chòñ óndem ndòñ erat be òbhíkí riñi me.” Agbòkò kebho, are di.

15

Bárók ntá Páilet ne Yesu

(Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Bétí bétí, bòbati bachiàkap Mandem ne bòbati etok ne batòñ ebhé Moses báte eyu ne nkwo echemé bòbati etok báchák mankem. Báfyé yi ngem amó, básot baròk ntá Páilet, mmu Rom ane achi nyaka góbhanò atú Judéya mpok yò.

² Páilet abhép yi be, “Wò ke òchí né Mfò bo Israel?” Yesu akeme yi be, “Èchí mbò enyu órémé.”

³ Bòbati bachiàkap Mandem bábhat Yesu beyá barak amuet besí Páilet.

⁴ Páilet apet abhép yi be, “Òbhíkí bhón yènyiyi békéme? Ghok bebépti menyiyi ebhén bàrèm bé òka!”

⁵ Ke yènyiyi Yesu kerem. Páilet abhak maknkay tontò.

Páilet akpót manyé Yesu

(Mt 27.15-26; Lk 23.13-25; Jn 18.39-19.16)

⁶ Góbhanò abhòñ nyaka epin be yèntiki mmíé, ndù mpok Epá Nekinji, áfere mükèñòñ amòt ane bo báyan yí ámféré.

⁷ Mpok eyò bo bábhák ekerékenòñ. Báfyé bhó kenòñ ndu bápú noko bòbati etok ne ndu báguébhé ebyòk amem etok kpát báway bho. Mmũ wap amòt aka nnyen bé Barábas.

⁸ Eká bho báròk ntá Páilet bé ámfere mükèñòñ nkùbhé mbònyu yi áká yèntiki mmíé mpok Epá Nekinji.

⁹ Páilet abhép bó be, “Báyan mféré Mfò bo Israel amò be yi andòk?”

¹⁰ Páilet aríñi nyaka sayri be bòbati bachiàkap bákem Yesu bátwò ntá yi ne yi chi èti mpabhamík.

¹¹ Yé nò, bòbati bachiàkap Mandem báka ngémtáy bòbho mándem Páilet ámfere chi Barábas ekerékenòñ.

¹² Páilet abhép bó be, “Báyan ye be nka yi ne mmu ane bàbhijí bé Mfò bo Israel?”

¹³ Bábhò bébik be, “Dem mángó yi ndù ekotákátí.”

¹⁴ Ke Páilet abhép bó be, “Ntiki ebéptí ndak yi áká?” Ke ngémtáy bòbho bápét báre bik ne betan be, “Dem mángó yi ndù ekotákátí!”

¹⁵ Ndu Páilet áyan nyaka beka mbò enyù beyá bòbho báyan, aferé Barábas ekerékenòñ. Achye eyòñ bádèñ Yesu ne ékpá. Achye yi ntá yap bé mángó ndù ekotákátí.

Batémé nenu báré yoko Yesu
(Mt 27.27-31; Jn 19.2-3)

¹⁶ Batémé nenu básot yi bárak amem áchá góbbhanə. Bábhijí batémé nenu báchák mankem nebhuet amot.

¹⁷ Báfyé yi nkú chu amuet ane ágháká yi te bekak. Básot böbatábhénək abhén báchí nsense mání ntá báfyé yi anti be chi ayi nta kefə.

¹⁸ Bábhə beway Yesu mándem nəkə be, “Acha mfə bo Israel, kenókó kéchí eke etá!”

¹⁹ Báre depti yi anti ne menək. Mámpati nəkə yí batié amuet ne mántep nəkə mánén besí bhi mbó be báchyé nə yi chí kenókó.

²⁰ Bápóbbhé nókó béyókə yi, báfere nkú chu yi amuet, básot eyi yimbəŋ bákéme yi amuet. Básot ye yi bárók bego ndü ekotákátí.

Bágó Yesu ndü ekotákátí
(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Ené bárəŋ, batéməri mmü etək Sirene amot ane aka nnyén bé Símun ndu áfú ebhi árdəŋ etək. Mányiere yi ámpókó ekotákátí Yesu. Símun achi nyaka chí Aleksánda ne Rúfəs.

²² Básot Yesu bárək ebhak ené bábhijí bé Golgóta, nó chí “Nebhuet Enkónti.”

²³ Báchyé yi mmém amen báchóbbhé ne babhé amen bábhijí be myrrh. Ke Yesu kényu mó. *

²⁴ Bágó yi ndü ekotákátí. Básot nden eyi bekóre. Báguep ebháŋá bérinjí ane yěntiki mmu wap ábhəŋə bésot.

²⁵ Bágó yi ndü ekotákátí mpok nywəp néghaka nkárenka nénenamot.

²⁶ Amfay ntí Yesu, ndü ekotákátí, ebhak enək ebhak babhát. Básiŋ aré enyinj ené ékə ke báway yi. Básiŋ be, “Mfə bo Israel.”

²⁷⁻²⁸ Bágó nkwo ngébbhé ntantan amot ndü eyi ekotákátí ebhe awónem Yesu. Bákə enyumot ne achák ebhe awəghə yi.

²⁹ Bo abhen báfueré fuét, wágháká nyaka aree mánté, mánka ne bati, mánsəkoti nəkə yi be, “Aha! Wə mmu ókway memokoti ekerákap Mandem, ne ónte yó ndü manywəp arat!

³⁰ Pémé mmuet, ne fá ndü ekotákátí sep amik!”

³¹ Böbati bachiákap Mandem ne batəŋ ebhé Mandem ne böbati etək báré way nkwo yi, mándeme nəkə ne bati be, “Apème nyaka bo báchák, ke apú kway bepeme mmuet yi!

³² Dó ká séngó ndü Mpeme Mandem afyé nyaka bariəp be áto, Mfə bo Israel, áfa ndü ekotákátí ansep amik. Mbák ánsép amik, chəŋ sénoko bé Mandem ke áto yi.” Baghép abhen bati apay báre səkoti Yesu nkwo.

Yesu agu ndü ekotákátí
(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Egháká nókó nkárenká byo ne epay ne ngósi, ejuri ékwén etək enkem. Ebhák kpáte nkárenká érat ne ngósi.

³⁴ Egháká nókó mbo nkárenká eyə érat, Yesu abik arem be, “Eli, Eli, lama sabátani?” Nó chí, “Mandem wa, Mandem wa, ndaká yí óféré ntí ne me?”

³⁵ Mbək bo abhen báté kékwót báyiŋj, bághók nókó ndü Yesu ábíki enyu eyə, báré rem ne bati be, “Ghók ka, ábhijí Eláija!”

³⁶ Mmü wap amot ajiət arək asət ekuchá agwót anti mónək asebhə yó amem echyé mmém. Asá amfay, ateme Yesu anyu bé ánsók. Arem be, “Dó séngó mbák Eláija átwə befere yi ndü ekotákátí ne.”

* 15:23 Babhé mə achi nyaka ndu beku yi áké ghok bebe tontó.

³⁷ Yesu ábíkí nókó, asebhε.

³⁸ Nkúbhé mpok yó, ekát ene echi amem ekerákap Mandem égháre bebhak bepay befu amfay beghaka amik.

³⁹ Múnti nkwo batemé nenu besa betay ane áté áyìñi Yesu aghó enyu yi ágú. Eká arem be, “Tetep, múne achi mbá chi Mmó Mandem!”

⁴⁰ Baghoré fú báté nekó nesie mánjini nókó. Mbók eyap báchi nyaka María ane etók Magdala, ne Salóme ne María nno Jems ane mónkwen ne Jóses.

⁴¹ Baghoré bhó bákòño nyaka Yesu mánychε nekó yi nekwak bebhó mpok ane yi áchi atú Gálili. Beyá baghoré báchak abhen bákónó nyaka Yesu Yerúsalem bábhak aré nkwo.

Babhéme Yesu

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Eghaka beku ndú Nywəp Ntonji, ené bátənti mmuet béchwe ndú nywəbhé neywəmmuet,

⁴³ Joséf mmú Arimátia amot, afa ne netanjánti arək ntá Páilet be ányché yi betan ámfere Yesu amfay ekotákátí. Joséf achi nyaka mmú echem egho ene bəbati etək ane abhəñə kenókó besí bho, ne ánoñ nyaka mpok ane Mandem átwə ambak Mfə ntá bo abhen bachi abhi.

⁴⁴ Páilet ághókó nókó enyini ene Joséf árémé, abhak maknkay bériñi bé Yesu agu. Abhiñi múntí batemé nenu ane aghó ndu Yesu ágú, abhép yi mbák anán agu tetep.

⁴⁵ Múntí batemé nenu wu aka bé anán agu. Páilet aghati ye Joséf bé ákway bérəñ beferε erene Yesu.

⁴⁶ Joséf arək aku ésienden. Aferε yi asebhε amik. Anép ne ésienden eyó, arək afyé yi amem nnem enén bátémé ndú setárébhé. Afú abiniñi ye erémé ntay akuti nyūnem.

⁴⁷ María ane etók Magdala ne María nno Jóses bəghó nebhuet ane bábhəre Yesu.

16

Yesu apetnsem ndú nepém

(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Nywəbhé neywəmmuet nefεere nekó, baghoré bati arat báku bawereriεp ndu berəñ bewati Yesu amuet. Bábhák María ane etók Mágdala ne María nno Jems ne Salome.

² Bėti bėti ndú nywəbhé mbi amem Sónde, báfú báre rəñ ndú nnem. Báchwəp aré mpok mmok anán áfúú

³ Ené bó bārəñ, báre rəm ne bati be, “Agha ábiniñi chəñ ntay amferε anyu nnem ntá yese?”

⁴ Bárəm nyaka nə mbənyune ntay enə néchik nyaka tontó. Bápere chwəp aré, bəghó bé bábiniñi nə nerəp chi nepak.

⁵ Baghoré bhó báchwe amem nnem, bəghə esakámu chəkə ebhe awónem eyap ne nkú pépép amuet. Becháy békém bó tontó.

⁶ Esakámu eyó éghati bhó be, “Báké cháý! Ndíñi bé báyan Yesu ane Násaret ane bágó ndú ekotákátí. Apú fá. Mandem akú yi apetnsem ndú nepém nkúbhé mbə enyū yi árémé nyaka be ebhəñ befakari. Twó ká ghə nebhuet ane bábhúre yi.

⁷ Dók ye ka ghati bakoño bhi, sayri sayri Píta, bé achi be ambi ārəñ atú Gálili. Chəñ mángə yi aré, nkúbhé mbənyu yi ághátí nyaka bhe.”

⁸ Baghoré bhó báfú ndú nnem báre rəñ ntiét ntiét mángwεre nekó ne bábhak maknkay tontó. Becháy beku bó kerem yənyin ntá mmu.

*Yesu abhesi ntá María ane Mágdala
(Mt 28.9-10; Jn 20.11-18)*

⁹ Yesu afú nòkò ndü newú beti bheti ndü nywobhé mbi ndü sónde, ayambi atón mmæt ntá María ane etók Magdala. Yí ke achi nyaka ngóré ane Yesu ábókó befónó bebúbebe tándrámat bétó yi.

¹⁰ María arók aghati ndak ane ntá bo abhen bákò nòkò nyaka ne Yesu. Atemeri bó ndü básème mándi nòkò.

¹¹ Ke bághoko nòkò be Yesu apetnsem ndü nepém ne bé María agho yi, báke noko bé echi tetep.

*Yesu abhesi ntá bakoño bhí bati apay
(Lk 24.13-35)*

¹² Etat nòkò, Yesu abhesi enyu echak besí bakoño bhi bati apay abhen báfu etók egbo bákò mándakò nòkò ndu mótók ebhi.

¹³ Etat nòkò, báriji enyu mmu yi áchi. Bápetnsem etók egbo bágháti bakoño bhi bácháak, ke yé mmu wap ke noko be echi tetep.

*Yesu abhesi ntá bakoño bhi bati byó ne amót
(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Jn 20.19-23; Bk 1.6-8)*

¹⁴ Ansem mpok, ené bakoño bhi batí byo ne amót manyíe nenyíé, Yesu afú bhó besí. Are bé ne bhó ne ntí be bágwot bati yap ne bábhíkí noko be yi apetnsem ndü nepém mbó enyü bo abhen báyámbi bagho yi bágháti bhó.

¹⁵ Aghati yé bhó be, “Dók ká ndü betókó mmik menkem ghati nòkò ká Mbok Ndíndí ntá bó mankem.

¹⁶ Yé agha ane ánókó Mbok Ndíndí ne bájwítí yi, Mandem ápeme yi ndü bebú be ámbák mmü ywi mpoknkem. Ke mmu ane abhiki ka menoko, Mandem áchye yi ntemsi ndü bebú bhi bebhet ne yi.

¹⁷ Chon bo abhen mánókó mámbonj betanj béka menyinjí maknkay. Chon mámbok befónó bebúbebe ndü nnyén ena, chon mándem beyonótak ebhen bábhiki rinj ndü nnyén ena.

¹⁸ Mbák mánkémm nnyó ne awó, apú ka bhe yényinj, ne mbák mányü enyinj ené éwáy mmu, épú ka bhe yényinj. Chon mányaña bómame amó anti mántanj.”

*Yesu apetnsem ntá Mandem
(Lk 24.50-53; Bk 1.9-11)*

¹⁹ Yesu Acha ánáná nòkò bérémm kepí ne baghókó bhi, Mandem asot yi apetnsem amfay, achókò ndü enókó kenókó ndu ebhe awónem Mandem.

²⁰ Bakoño Yesu báróbbé nòkò, báre kó mángati nòkò Mbok Ndíndí mbánkem. Yesu Acha abhak ne bhó, achye bhó betanj beka menyinjí maknkay ndu betonj be Mbok Ndíndí ane bó bágháti bhó achi tetep.

Mbok Ndíndí mbò enyü Lúkas ásinjí

¹ Eta Tiófilos: Oríjì be beyá mámo besinj menyinj ebhen befakari ndü nkwo ywese.

² Básinj òti menyinj ebhen bo abhen bághó ne bághátì bhese. Batisyé bho bágho nyaka barak ayò te nebhònet, ke bábhak bò betok ndu béghátì bho Eyoj Mandem.

³ Eta, mbò enyü membòj nkwo nnánj nkónó menyinj ebhen menkem sayri ndü erori mpok, nkáysí bé eri be nsinj ngati wò enyinj émot émot enyu efakari.

⁴ Nchí sijn bekæ òndinj tetep ane ayinj menyinj ebhen bághátì wò.

Angel Mandem arem be chøj mámbé Jøn Njwiti

⁵ Mpók ane Héròd achí mfo atú Judéya, nchiakap Mandem abhak ane áká nnyén bé Sakaría. Akà nyaka betik Mandem ne nkwo bo abhen babhij be Nkwó Abíja. Nnyén ngoré ywi nebhak be Elísabet. Yí nkwo afú ndü nneréket Arøn, nneréket bachiákap Mandem.

⁶ Sakaría ne ngoré ywi babhak chak besí Mandem. Bábhøj kenókó ne Mandem, mámbære nàkò bebhé bhi menkem bekwéné ti.

⁷ Ke bó kebhøj yé mmó mbònyune Elísabet achí nyaka nkongoré, ne bó bati apay mánánj nyaka bákòk.

⁸ Ewak émot, nkwo bachiákap ané Sakaría bábhák ndü betik. Ekæ Sakaría are kà betik mbò nchiakap besí Mandem.

⁹ Békónjo epinj ené bachiákap Mandem, báguer nyaka ebháná ndu beyap mmu ane áròj ndü móket ane achí te amem ekerákap Acha ndu besøj enyinj ene échyè erítì * eriep amem ekerákap Mandem. Baguèr ebháná, ékwén amæet Sakaría.

¹⁰ Mpok ákwáy nàkò, bo bachem nefi ekerákap Mandem. Báre nikmæet ené Sakaría achí amem ásòj enyinj erítì eriep eyò.

¹¹ Angel Mandem abhesi ntá yi, ate ebhe áwònem, ndü nebhæet efeme-akap atú ane básòj enyinj erítì eriep eyò.

¹² Mpok Sakaría ághó yi achayti, becháy békém yi tontó.

¹³ Ke ángel wu arem ntá yi be, “Sakaría, óké cháý! Mandem aghok neníkímæet ene. Ne chøj ngoré ywe Elísabet ampòkò menie ambé wò mómbankanem, ne òbhøj bédu yi nnyén bé Jøn.

¹⁴ Ne chøj ómbòj beyá manák; ne beyá bo mámbøj manák mpok bábhé yi.

¹⁵ Chøj émbak nò mbònyune yi ábhák chøj eremému besí Acha. Báperé bhé yí, chøj Efónó Bedyere ambak ne yi tontó. Abhíkí bhøj ményú mmém amem akém mmu, ne yé chí mmem batanbatan.

¹⁶ Chøj anja beyá bo Israel, mámpetnssem ntá Mandem Acha wap.

¹⁷ Chøj Mówu anjambi ke Acha antwó, ne chøj yí ambøj betan ebhen Efónó mbò ndemekepinti Eláija, bé yi ankæ bachíbhò mánkøj bóbhap, ankæ bo abhen bátànji ne Mandem mámbøj kebøj, mámbak mbò bo abhen bachi chak besí Mandem. Chøj yi ankæ bo mámbák ndü nté ane bákway besyepiti Acha.”

* 1:9 Enyinj ene básøj enchyè erítì eriep, ne ndü eyòjndik bábhij yò be, 'Insens'.

18 Ke Sakaríia abhép ángel be, “Chòŋ ndínjí bé ané ndak achí tetep ná. Me ne ngoré wa sékòk tontó.”

19 Angel akeme Sakaríia be, “Dínjí bé me nchí Gábriel. Nchí téé besí Mandem, ne yimbòn ke átó me be ngati wò mbok ndíndí ne.

20 Ke òbhíkí noko enyìn ene ngati wò, ené ébhòŋò befú tetep mbák mpok akway. Yéñdu òbhíkí noko, chòŋ ònkwén kebhók òkepere kwáy berem kepi kpáte nywòp enén bariep amen áfu tetep.”

21 Ndú mpok yò bo abhen báchyè Mandem bakak nefi ekerákap bare non Sakaríia mámakati nòkò enyìn ene eku yi áre tat amem ekerákap.

22 Áfú nókó, akerepere kwáy berem kepi ne bhò. Are mak ne amò ntá yap. Bághò be aghò kenó amík anti fiúú amem ekerákap.

23 Mpok ane Sakaríia ábhak ndú betik áfúéré nókó, agure anywóp.

24 Ébhíkí tat, ngoré ywi Elísabet aròkò menie. Yí kefú nefi ndú batan ááy andem nòkò be,

25 “Néne, Eta Mandem atòŋ me beríndu. Aféré ntíánwóp ané mébhòn nyaka besí bhò.”

Angel Mandem arem be chòŋ mámbé Yesu

26 Mpok menie Elísabet beghaka batan atandat, Mandem ató ángel Gábriel etòk Násáret, atú Gállili.

27 Ató yi ntá ngòsòn ane aka nnyén be Maríia. Abhíkí re rinji nyaka mbakanem. Mmu ane áká nnyén be Joséf ane áfú ndú nneréket Mfò Debhít ati nyaka bebhay Maríia.

28 Angel wu átwò nókó ntá yi arem be, “Mmá, nkáká! Mandem ayet wò tontó!” Acha achí ne wò.

29 Maríia aghoko nòkò nò, ntí átáka yi amem, are bhep mmuet eyi bé, “Ntiki enyú bakak ne!”

30 Angel arem be, “Maríia, óké cháý. Mandem atòŋ wò beríndu.

31 Chòŋ òmpòkò menie, òmbe mómbakanem, ne òbhòn bebhini yi be Yesu.

32 “Chòŋ yi ambak eremému ne chòŋ nnyén eni nembak be Mmò Mandem Acha. Chòŋ Eta Mandem anchye yí enòkó kefò ené Debhít mmu yi achi ebhárémò ywi.

33 Ne chòŋ ankém bo Israel mbò Mfò mpoknkem. Kefò eki kébhíkí bhòn ngwentí!”

34 Maríia abhép ángel wu be, “Chòŋ ané ndak ámbak ná, ené mbíkí rinji mbakanem?”

35 Angel akeme yi be, “Chòŋ Efónó Bedyere ántwò ntá ye, ne betan Mandem Acha ménku òmpòkò menie. Èti yò, mmó ane òbhe, ábhák nyáná ne mámbini yi be, ‘Mmò Mandem.’

36 Yinjí Elísabet, mánò ywe ndu nnereket. Yéñdu yi are kók ne bábhini yi bé nkongoré, achí ne menie ndú batan átándát néne, ne chòŋ ambé mómbakanem.

37 Yényin epu cha Mandem.”

38 Maríia arem be, “Menchí chí mübetok Mandem, émfákári ne me mbò enyu órémé.” Angel arò ye yi aròk.

María aròk beghò Elísabet

39 Ébhíkí tat, Maríia afa, aròk áyák, ndú etòk nje emót atú Júda.

40 Achwòbhé nókó aré, aròk achwe eket Sakaríia, akaka Elísabet;

41 Mpok Elísabet aghoko bakak Maríia, mmó ayonj mmuet amem menie ebhi ne Efónó Bedyere abhak ne yi tontó.

42 Abik ne betan arem ntá María be, “Ŋchí ane Mandem áyééré ndü nkwo baghoré, ne áfók ámbák ne mmó ane óbhe chonj!

43 Ndé ka yi be Mandem anchye me ené enyü erem áfók, bé nno Acha ántwó ntá ya?

44 Néchwe óchwé ókáká me, mmó ane achi me menie ayonj mmuét ne manjá.

45 Eri echa ntá yé mbonyune onókó bé chonj Mandem anká ntá ye mbó enyu yi árémé.”

Nekwáy enen Maria akwáy ndu bebíti Mandem

46 María abho bébíti Acha be,

“Nti ena nékwáy ndu békáká Mandem Acha ne manjá.

47 Efonjó eya énják éti Mandem Mpreme wa.

48 Atan me beyá berindu yéndu nchí chí mmóbetok ywi ne mpú yényinj!

Nebho néne, chonj mkpáká bho enkem mámbinj me be, ‘Ngore ane eyi eri echa!’

49 mbonyune Mandem betan menkem, aká beyá menyinj maknkay ntá ya.

Ne yi achí nyáná.

50 Ághò ntínso ne bó abhen báchyè yi kenókó, ndü mkpáká bho enkem.

51 Aká betanjí menyinj ne awó ywi, aták bo abhen báyónj mmuét ne nkaysi ane achi amem batí yap.

52 Aféré beremé bafó ndü menókó kefó ebhap,

ákosi bo abhen bápú yényinj.

53 Achyé berítí menyinj ntá bo abhen nsay ánú bhó,

abók abhen bábhónj, bárók amó amó.

54 Mandem akwak bo Israel, bó betok bhi.

Abhíkí ghókantik bariεp ami ntá bachímbi bhese be chonj angó bhó ntínso.

55 Abhíkí ghókantik beghó Abraham ntínso,

ne bebharé bóbhi mankem, mpoknkem!”

56 María achóko ne Elísabet ndü batan arát, ke ápetnsem eket eyi.

Nebhé Jón Njwiti

57 Mpok ane Elísabet ábhónj bébhé ákwáy noko, abhé mómbakanem.

58 Bakokosi bhi ne bóneréket, bághók nókó enyü berinti ebhén Mandem átónj yí, béré nják ne yi.

59 Mmó ágháká nókó manywop ánen, bo bárók bésiεp yi. Báre yanj bedu yi nnyén be Sakaría mbonyune chí nnyén Etayi.

60 Ke máyi arem be, “Nnyén eni nebhonj bebhak chí Jón.”

61 Yé nó, béréntá ntá yi be, “Yé mmu apú ndü nneréket ayweka ane ábhónj nnyén eno!”

62 Bábhó ye memak ne amó ndu bebhep chimó nnyén enen yi áyanj manchye mó.

63 Sakaría amak ne amó bé máncyé yi enyinj ené yi ánsinj aré. Báchyé noko yi enyinj asinj aré be, “Nnyén eni chí Jón.” Bó mankem babhak maknkay tontó.

64 Témte wu Sakaría apet abho berem kepi ankaka noko Mandem.

65 Bécháy békém bakokosi bhap mankem. Ne mbok menyinj ebhó ataka ndü betókó njie menkem atú Judéya.

66 Yé agha ane ághókó mbok menyinj ebhen békákári abhure be bhó anti, ambebhe noko mmuét eyi be, “Ntikí enyü mmú yi abhak chonj?” Ebhak kponoronj be betan Mandem Acha béchí ne yi.

Nekwáy Sakaría

67 Efonjó Bedyere abhak ne Sakaría, chí Jón. Abho béréntá kepiinti be,

68 “Bakak ámbák ne Mandem Acha bo Israel, mbonyune atwə ndu bekwak böbhi, ne ndu béfere bhə ndü kesem.

69 Achyé bhese etanjí Mpeme

ane áfú ndü nneréket ané mübetok ywi Mfə Debhít.

70 Mandem akə nyaka baremé kepinti bhi abhen bachi nyáná mandem enyu eyə tentep,

71 be chəŋ ampeme bhese ndu amó bömpap abhese, ne amfere bhese amə bo abhen bapabhə bhese.

72 Areŋ nyaka be chəŋ angó bachímbi bhese ntínso, ne ántik nku ane yi anyu ne böbhi.

73 Nə chi enyiŋ ene Mandem aghati nyaka Etayese Abraham, ayiki bé yí ákə yə;

74 nə chi, béfere bhese amə bömpap abhese, ankwak bhese bé séntók nəkə chi yi, kebhoŋ becháy,

75 sémbák nyáná ne chak besí bhi ndü nepém enese nenkem. ndü manywəp yesé fá amik ankem.

76 Ne wə mówa, chəŋ mámbiŋi wə be ndemekepinti ane Mandem Acha, mbonyune chəŋ ónjambi ke Acha antwə, be ontoŋi mbi ntá yi,

77 ónkə böbhi mándiŋi be chəŋ yi amfoŋori bebá bhap, ne ampeme bhə.

78 Mandem ywese ákə nə mbonyune ághə bhese ntínso tontó.

Chí ntínso ke nékə yi áto chəŋ Mpeme ywesé, yi amfú amfay antwə mbə nyienyíemok bëti.

79 Atwə bechye bediéré ntá bo abhen bachi ndü ejuri ne ndü becháy newú, ne ndu beya bhesé ndü mbi ane átwə bhese ne kpák.”

80 Mówú agó atan ndü nkəwəmet ne ndü Efoŋó. Bechókó bhi bebhak amem baso, anəŋ nəkə nywəp enén yi átoŋ mməet ntá bo Israel.

2

Nəbhe Yesu

(Mt 1.12-25)

1 Mpok eyə ŋgóstə abhak mfə Rom, achye eyəŋ bé mánsət mpáy bho mankem abhen bachi ndü betək ebhen bechi anten yi.

2 Nepäy-bho enə nəbhak enén mbi mpok Kwirínios achi góbhanə etək Síria.

3 Yəntiki mmu arək eyi etək ndu besiy nnyén.

4-5 Joséf nkəwə afa Násáret atú Gálili arək Bétlehem, atú Judéya. Bétlehem abhak etək ene babhe Mfə Debhít. Joséf arək aré mbonyune achi nyaka ebhárémə Debhít. Arək ne María, ngərə ane yi ati bebhay be mánsíŋ manyén. Abhak ne menie.

6 Ené bə bachi Bétlehem, mpok nəbhe ayi akway.

7 Abhé mǎmbi ywi, abhak mómbakanem. Anép yi ne nden, abhəre amem ekwəbhé nenyie nnya mbonyune bábhíki bhəŋ nyaka ebhak bechəkə amem ekeré manko.

Bəangəl ne babhabheri bághəŋəmən

8 Ndü betí bhə, nkəwə babhabheri bághəŋəmən bábhak nefi ne bághəŋəmən eyap ndü atú etək wu.

9 Angel Mandem abhesi bó besí, bediéré Mandem beghə bhó aməet ne becháy bekem bó tontó.

10 Ke ángel wu arem ntá yap be, “Báké chay, mbonyune ntwo bhe ne Mbok Ndíndí ane áchye chon bo mankem beyá manák.

11 Bábhe Mpepe yweka echon etok Debhít. Yí ke achi mmu ane Mandem afyé nyaka bariép be átò. Yí chi Acha.

12 Eriñ ené étòñ chon be mmòre chi be bághò chon ndü mánébhé yi ne nden, bábhare amem ékwòbhé nenyie nnya.”

13 Témte wu, ngémtay bóángel Mandem babhesi bare kway mámbiti noko Mandem be

14 “Kenóko kémbák ne Mandem amfay;

krák ambak fá amik ne bo abhen beríndu ebhi bechi ne bhò!”

15 Bóangel bárò bhò, bapetnsem amfay. Babhabheri bághónómén babho begem ne bati be, “Séndók ká Bétlehem séngó enyih ene efakari, ené Mandem akú sendiñ.”

16 Báfá, bárak ayak bághò Joséf ne María. Bághò mmòré nkwo bhéré amem ekabhé nenyie nnya.

17 Bághò nókò nó, barem éti menyih menkem ebhen ángel Mandem aghati bhò éti mówu.

18 Bó mankem abhen baghoko enyih ene bo bareme babhak maknkay.

19 Ke María abhare menyih ebho menkem anti, ankaysi noko bhò.

20 Babhabheri bághónómén bápētsem. Bäre kway mámbiti noko Mandem mbonyune menyih menkem ebhen bághò ne ebhen baghoko, bechi enyumot mbonyu ángel aghati bhò.

Bádu Yesu nnyén

21 Egháká nókò manywop ánen, básyep mó, bádu yi nnyén be, Yesu, nnyén enen ángel areme nyaka be babhon bechye yi te mpok babhiki re pokó menie ebhi.

Bárak beton Yesu ntá Mandem

22 Mpok ákwáy ane Joséf ne María baron beka mbonyu ebhé Moses érem be manku ndu bebhak pépép besí Mandem mpok ngóre abhé, bápoko Yesu bárak Yerusalem ndu beton yi ntá Mandem Acha,

23 mbonyu básih nyaka ndü Ebhé Mandem be, “Yéntiki mómbi ane achi mbakanem, bábhon bechye yi ntá Mandem.

24 Bábhón nkwo bechye akap ébu wu ane achi ‘Bóbebhónó bepay, mbák epu no, bebhep bepay, bekonjo ebhé Mandem.’ ” *

25 Mpok eyò, mmu abhak Yerusalem ane aka nnyén be Símiòn. Abhak chak anchye noko Mandem kenókò. Anon nyaka mpok ane Mandem átwò ankwene bati bo Israel. Ne Efónó Bedyere abhak ne yi.

26 Efónó Bedyere anán akú nyaka yi ariñi bé apú gu keghò Mpepe Mandem afyé nyaka bariép be átò.

27 Efónó Bedyere akú Símiòn arak ndü ekerákap Mandem. Nno ne chi Yesu báchwé aré ne yi ndu beton yi ntá Mandem bekonjo ebhé Moses.

28 Símiòn aghò noko móré asot yi akém amò abiti Mandem bé:

29 “Acha, okú bariép ame afü tetep, do yé me, mmóbetok ywe ndók petii,

30 mbonyune nnán ngò ne amík mmu ane ótó be ampeme bhese.

31 Mpepe ane ótòñti be bó mankem mángo.

32 Achí erónó beton bo abhen bápú bo Israel mbi berihí wò, ne be kenókò kéntwó ntá bóbhe, bo Israel.”

* 2:24 Lk 2.22-24; Lévitikos 12; Nomba 18.15-16.

33 Chi ne nno babhak maknkay beghok menyin ebhen Simiön areme eti Yesu.

34 Simiön ayét bhö, arem ntá máyi María be,

“Mandem ayap mone be ankü beyá bo Israel mankwen ne be anjon abhenefu, ne be ámbák erinéné bo bárèm be bápü yap.

35 “Ne chöñ ene enkü be nkaysi ane achi bo anti ambo befú kroñorön, ne wö ðmböñ beyá basémé eti mone mbö mmu ane ekak éyéme yi anti.”

36 Mpok eyö, ngoré ane áká nnyén be Ana abhak Yerúsalem. Abhak ndemekerinti Mandem. Abhak mmö Fanuel, ebhárémö ane nneréket Asha. Akök nyaka tontó ne anán achi nyaka ekerénebhay ndü mamié tándramöt ke nném aywi águ.

37 Aröp kénkwésé, te mpok ane yi aghaka mamié besa menwi nsem anwi. Yi kerö beröñ ndü ekerákap Mandem ndu bechye yi kenókö, ne are nikmæet ambak nökö ndü netarénsay, beti ne ngósi.

38 Nkübhé mpok eyö Joséf ne María bárök ne mmö. Aghó nökö möré, achye bakak ntá Mandem andeme nökö beyá menyin eti mmö, ntá bo abhen mánön nyaka be Mandem amferé bö Yerusalem ndü esöñori.

39 Joséf ne María manañ nökö bekü menyin menkem bekoñö ebhé Mandem, bápetssem ne mmö etök eyap Násáret atú Gálili.

40 Yesu arök ambi bégo ne bébhöñ betañ. Abhön beyá nerinindak ne áfök Mandem abhak ne yi.

Yesu aröp ansem amem ekerákap Mandem

41 Yéntiki mmíé, chi ne nno Yesu báröñ nyaka Yerúsalem ndü *Epä Nekiñi.

42 Mpok yi aghaka mamié byo ne apay, bárök ndü epä eyö mbö enyu esí.

43 Epä émány nökö, bare petnsem etök eyap ke Yesu aröp Yerúsalem, chi ne nno kerinji.

44 Bákö ndü nywöp nenkem mánkaysi nökö be yi achi ndü nkwo wap. Bághö nökö be apü ne bhö, babho beyañ yi nenti mamæere bhap ne böneréket awap.

45 Báyan nökö yi keghö, bápetssem Yerúsalem ndu beyañ yi aré.

46 Egháká nökö manywöp arát, bághö yi amem ekerákap Mandem chökö ne batöñ ebhé, ndu ághök menyin ebhen bo bárèm, ne ambebhé nökö bö bebhæp.

47 Bo mankem abhen bághök menyin ebhen yi arém bábhák maknkay eti menyin ebhen yi arinji ne enyü ene yi ákéme bhö menyin ebhen bábhèp yi.

48 Mpok ane chi ne nno bághö yi, ebhak bhö chi enyin maknkay. Nno abhép yi be, “Mówa, mbü öbhiki kü etaye ne me enyune!”

49 Mme ne etaye sékö, séyan wö ne beyá becháy anti. Yesu akeme bhö be, “Báyan mbü me ndaká yi? Bábhíki rinji be mböñ bebhak amem eket Etaya?”

50 Ke nno ne chi kekwimem ndü enyin ené yi areme ntá yap.

51 Apet ye nsem Násáret ne bhö, abhak ne bhö sayri aketanñtí. Máyi abhare menyin ebhen menkem anti.

52 Arök ambi bégo ndü nkwoæet ne ndü nerinindak. Mandem abhön manák ne yi andök nökö chí ambi. Ebhak enyumöt ne bo.

3

Jön Njwiti arem eti Yesu

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Mpok Jön mmö Sakaría achi amem baso, Mandem achye yi menyin ebhen yi ábhönö beghati bhö. Mpok Tiberíos achi mfo ngo ane etök Rom ndü mamié neku, Póntíos Páilet abhak göbhano atú Judéya, Hérod abhak münti atú Gálili, mómáyi Filip abhak münti atú Itúria ne Trakonítis, ne Lisánias abhak münti

atú Abilene. Káyfas ne Anas babhak bōbati bachiäckap Mandem. Mandem aghati Jōn mmō Šakaríá enyij mpok yi achi amem baso,

³ Jōn arək ye ndü betək menkem ebhen bechi atú Nnyén Jōdan, angati nəkə bho Eyəŋ Mandem be bo mántíknsēm ndü bebú ebhap mánjwítí bhó be Mandem amfoŋori bebú ebhap.

⁴ Ebhak mbə enyü Aisáya ndemekepinti Mandem asiŋi nyaka amem ekáti yi be:

“Mmü achi amem baso äbik ne eyəŋ amfay andeme nəkə be, “Toŋtí ká mbi ane Acha áfuët aré.

Kú ka mbí ywí ambak chak.

⁵ Chók ká yěntiki éyéme, mánkə yěntiki njie ngo ne yěntiki mónjie andəp mmik nebhet. Nyabhé ká babhi ane achi njóti njóti, mándansi ané achi gbokotí gbókótí,

⁶ ne chəŋ bō mankem mángə ndu Mandem ápeme bho.’”

⁷ Jōn arem ntá beyä bo abhen bārəŋ ntá yi bé yi anjwiti bhó be, “Bé befé! Agha áyēbhé be batú be mánjaŋ mbi ndu bebue ntemsi Mandem ane átwō?”

⁸ Bábhəŋ bekə menyij ebhen bétəŋ be bătíknsēm ndü bebú ebhəka tetep. Báké chəkə mándem bé bächí bebhárebhə Abraham. Diŋj ká bé Mandem ákwáy besət batay áne ankə yó ámbak bebhárebhə Abraham.

⁹ Yé chí néne, seti séchí bháré, ne bákway bekpət yěntiki enək ene epu nyu berítí kepem te ndü bakan, mángəp angó.”

¹⁰ Bō bhó bāghókó nókó nó bábhep Jōn be, “Yi sébhónjə ye beku?”

¹¹ Akeme bhó be, “Mmu ane ábhónjə nkú epay ányché amət ntá ane abhiki bhəŋ, ne mmu ane ábhónjə nenyié ánkóré ne ane abhiki bhəŋ.”

¹² Babhebhé nkabhenti nkwo bārók be yi anjwiti bhó. Bábhep yi be, “Ntəŋ, yi sébhónjə beku?”

¹³ Jōn akeme bə be, “Báké sət nkábhenti écha ané bábheŋə besət.”

¹⁴ Mbək batemé nenu nkwo bábhep yi be, “Yi sébhónjə béku?” Akeme bhó be, “Báké sət nkáp ntá mmu ne betəŋ, báké bhat mmu ndak aməet; dš ká akap ané báchyé bhe ndü betik ebhen bákə ánkway bhe.”

¹⁵ Bo bábhaka nyaka nti ndü menyij ebhen Jōn árəm ne ebhen yi ákə. Ekə bábho bebhep mmuet mbák Jōn ke achi Mpeme Mandem afyé nyaka bariəp be áto.

¹⁶ Jōn akeme bhó be, “Mějwiti bhe ne manyiəp. Ke mmu ane acha me átwō. Mbíkí kwáy mmu ane nchi kanari nkwo bhénya beka ebhi. Anəŋ ántwó, chəŋ anjwiti bhe ne Efónjə Bedyere ne ngó.

¹⁷ Atwō ne nchán myákáti awə ndu béchák nkway be amfáp ene eri ne bekpáfu. Anəŋ ánkú nə, ansət mbwət anten ndu nkpáné, anyə mmik, ansət bekpáfu amfye amem ngó ane apu neme.”

¹⁸ Jōn arem beyä menyij bechak ndu befye bhó nti ndu ánu beku mánóko Mbok Ndíndí ane yi aghati bhó.

¹⁹ Jōn aji Mfə Hérəd be akwen ebhé Mandem ndu ásóré Heródias ngərə mómáyi ábhay. Aji yí éti barak abúabə achak ankem ane yi ákə.

²⁰ Ne mémáka ndü ebhš menkem, Hérəd arem báfé Jōn amem ekerékenəŋ.

Jōn ajwiti Yesu (Mt 3.13-17; Mk 1.9-11)

²¹ Bápére fe Jōn, anəŋ ájwiti nyaka bho. Ajwiti Yesu nkwo. Ne mpok Yesu ánikməet, nebu nénéne.

²² Εφόγό Mandem asot mkpá ebhóhó aseɓ yi amæet. Eyoh̄ éfú amfay erem be, “Wə ɔchí Mōwa. Nkəh̄ wə tontó. Ɔchɔyè me beyá manjáƙ”

Bachĩmbi Yesu Kristo
(Mt 1.1-17)

²³ Mpok Yesu ábhó betik ebhi, achi nyaka mbə mamié esá nsem byó, bo mándem nəkə be Yesu chí mmḡ Joséf mmḡ Héli,

²⁴ Héli mmḡ Máat, Máat mmḡ Lévi, Lévi mmḡ Mélki, Mélki mmḡ Jánai, Jánai mmḡ Joséf,

²⁵ Joséf mmḡ Matátias, Matátias mmḡ Emos, Emos mmḡ Náhum, Náhum mmḡ Esli, Esli mmḡ Nágai,

²⁶ Nágai mmḡ Máat, Máat mmḡ Matátias, Matátias mmḡ Sémen, Sémen mmḡ Jósek, Jósek mmḡ Jóda,

²⁷ Jóda mmḡ Joánan, Joánan mmḡ Résa, Résa mmḡ Serúbabel, Serúbabel mmḡ Síltiel, Síltiel mmḡ Néri,

²⁸ Néri mmḡ Mélki, Mélki mmḡ Adi, Adi mmḡ Kósam, Kósam mmḡ Elmádam, Elmádam mmḡ Er,

²⁹ Er mmḡ Jóshua, Jóshua mmḡ Eliésa, Eliésa mmḡ Jórim, Jórim mmḡ Máat, Máat mmḡ Lévi,

³⁰ Lévi mmḡ Símiɔn, Símiɔn mmḡ Júda, Júda mmḡ Joséf, Joséf mmḡ Jónam, Jónam mmḡ Eliákim,

³¹ Eliákim mmḡ Meléa, Meléa mmḡ Ména, Ména mmḡ Matáta, Matáta mmḡ Nátan, Nátan mmḡ Debhít,

³² Debhít mmḡ Jése, Jése mmḡ Obed, Obed mmḡ Bóas, Bóas mmḡ Sálmon, Sálmon mmḡ Náshon,

³³ Náshon mmḡ Amínadap, Amínadap mmḡ Rám, Rám mmḡ Héron, Hésrɔn mmḡ Péres, Péres mmḡ Júda,

³⁴ Júda mmḡ Jekóp, Jekóp mmḡ Aisek, Aisek mmḡ Abraham, Abraham mmḡ Téra, Téra mmḡ Náho,

³⁵ Náho mmḡ Sérug, Sérug mmḡ Réu, Réu mmḡ Pélek, Pélek mmḡ Eba, Eba mmḡ Shéla,

³⁶ Shéla mmḡ Kaínan, Kaínan mmḡ Afásad, Afásad mmḡ Shém, Shém mmḡ Nóa, Nóa mmḡ Lámek,

³⁷ Lámek mmḡ Metúsela, Metúsela mmḡ Enok, Enok mmḡ Járet, Járet mmḡ Mahálálél, Mahálálél mmḡ Kánán,

³⁸ Kánán mmḡ Enos, Enos mmḡ Sét, Sét mmḡ Adam, Adam mmḡ Mandem.

4

Satan amə Yesu
(Mt 4.1-11; Mk 1.12, 13)

¹ Yesu ápère fú ndü nnyén Jódan, ajwi ne Εφόγó Bedyere. Yí akə Yesu arək amem baso,

² abhak aré ndü manywəp besa bepəy Satan amə nəkə yi. Yí kenɔie yěnyin̄ ndü manywəp eyə ankem. Ndü ngwenti manywəp eyə nsay akém yi.

³ Satan arək arem ntá yi be, “Mbák ɔchí Mmə Mandem, chyé eyoh̄ be ntáy enen nénjibhírí néndəp ekpəkó bred.”

⁴ Yesu akeme yi be, “Echí amem Ekáti Mandem be, ‘Puyé nenyíé nónó ke nékəm nepémé mu.’ ”

⁵ Satan asot yi akó ndü nebhuet ane achi te amfay atóh̄ yí betəkó mmik menkem ne kefə eken kéchí aré ndu mómbin̄jí mpok.

⁶ Arem ye ntá yi be, “Báchyé betan̄ ne kefó mmik nkem ntá ya, ne nchí kway bechye kə ntá yé agha ane nkóhó. Choh̄ nchýé wə bóbhen menkem ne kefə ekap.

7 Mbák óntép mánén amík, ónchye me kenókó, mbó Mandem ywe, chon menyin ebhen menkem mennop ebhe.”

8 Yesu akeme bé, “Ekáti Mandem érem be, ‘Mmu abhón bechye kenókó chi ntá Mandem Acha, antók chí yí aywíntí.’”

9 Satan asot yi bápók Yerúsalem, bákó ndü nebhuet ane áhí te amfay ndü ekerákap Mandem. Aré, arem ntá Yesu be, “Mbák óhí Mmó Mandem, dók,

10 tëndu echi amem Ekáti Mandem be, ‘Chón Mandem anchye eyón bóángel bhi mántwó manchye wó nekwak.’

11 Ekáti Mandem épet érem be, ‘Chón mánkpwep wó ne amó yap, bé óké tem ekak ndü ntay.’”

12 Yesu akeme yi be, “Ekáti érem be, ‘Óké mó Mandem Acha ywe.’”

13 Satan ámó nókó Yesu ndü beyá babhi kekém yi, aró kpík yi.

Yesu abho betik ebhi atú Gálili

(Mt 4.12-17; Mk 1.14, 15)

14 Yesu apet ye nsem atú Gálili ndü betaná Efónó Bedyere. Mbok yi ataka atú Gálili wu ankem.

15 Are tón bo Eyón Mandem amem bekeré nenikímuet bo Israel, ne bo béré chye yi kenókó.

Bábyak Yesu amem etok Násáret

(Mt 13.53-58; Mk 6.1-6)

16 Yesu afa, arók Násáret, etok ene máné yi aré. Mbó enyü epin eyi echi nyaka, arók amem ekeré nenikímueti ndü nywóbhé neywémuet bo Israel. Ebhíkí tat, afate bepáy Eyón Mandem.

17 Báchyé yi ekáti ene ndemekepinti Aisáya. Anene yó, ndü nebhuet ane básinjí bé:

18 “Efónó Mandem Acha achí ne me mbónyune, ayap me bé ngátí Mbok Ndíndí ntá bachébhébo. Ato me, be ntwó ngátí bo abhen bachi ndü yéntiki enyü kesem, be chón mámfere bho are. Ne bé chón amík anene manémámik, ne be chón mánychye ngàngan ntá bo abhen batí bakwáňwan manyíere bho amík.

19 Ato me bé mbé ntá bho be mpok ane yi átón bó beríndu bhi akway.”

20 Yesu ánánjá nókó bépay ekáti yó, akuti yó, akeme ntá münti arók achoko amík. Bó mankem abhen bachi amem ekeré nenikímueti bátép yi amík amuet.

21 Abho ye beghati bho be, “Echón, enyín ene basinjí men árém éfákárfi mbo enyü bághókó.”

22 Bó abhen bachi aré, bárem berítí menyin éti yi, ne babhak maknkay éti berítí keri eken káfú yi anyu. Ke bábho bebhep be, “Pú mmó Joséf ne?”

23 Yesu arem ntá yap be, “Chón mántem me nekay enen éti ya be, ‘Ngan, bú mmuet eye. Menyín ebhen seghoko be oké awu etók Kapěnaum, kú bhó fá amem etók eye nkwo.’”

24 Yesu arem be, “Nchí ghati bhe be, bápú ka ndemekepinti amem etók yi.

25 Ke nchí ghati bhe be, mánkwésé bayá nyaka amem etók Israel ndü mpok ndemekepinti Elájia. Mpok yó manyiep kekwen ndü mamié arat ne ebhók, ne erémé nsay ékwén ndü etók Israel enkem.

26 Ke Mandem ábhíkí tó nyaka Eláija ntá yě kénkwésé amot, ebhíkífuet chi ane achi etok Sárefat, atú Sídón, etok bo bachak.

27 Ne ndü mpok ndemekeréinti ane áká nnyén be Eláisha, beyä bö ebhanákwa bachi nyaka amem etok Israel. Ke yě amot Eláisha ábhíkí bu, ebhíkífuet chi mmü etok echak, Náman, mmu Síria.”

28 Bo mankem abhen bachi amem ekeré nenikímuetí, bághókó nókó nó, bati ábé bhó amem tontó.

29 Báfáte bákém yi, bafu etok ne yi. Ndü etok yap echi amfäy njie, básót yi barök ndü nkókónjje bé mámpúrí yi ankwen aré.

30 Ke ayibhiri mmuet, anone, afuét nenti nap arök ebhakayi.

Mmu ane efónó ebábü échyè yí esòhòri
(Mk 1.21-28)

31 Yesu apet asep arök Kapřenaum, etok egho, atú Gálili. Aré, are tón bo amem ekeré nenikímuetí bo Israel ndü nywobhé neywemuet enap.

32 Bábhák maknkay tontó ãti enyu ene yí átòn mbonyune átòn nyaka mbo mmü ane árèm émay.

33 Mmu amot abhak aré ane efónó ebábü ésohòri. Are bik ne eyon etajatan andeme noko bé,

34 “E! Yesu, Mmu Násáret, obhòn yí beku ne bhese! Otwo fá beway bhese? Ndíní mmu wo óchí. Tchí Mmu Nyánjá ane Mandem átó!”

35 Yesu asáy efónó yo be, “Kusí! Fú yi amuet!” Efónó yo égher mmü wu amik besí bhap. Ke éfú yi amuet keku yi yënyij.

36 Bö mankem bábhák maknkay, ne babho bebher bati be, “Eyon ené mmü-ne échí né ná e? Asay befónó bebábebu ne betan bé mémfu bo amuet, ne mémfú.”

37 Ne nsoho Yesu akó ataka atú etok wu ankem.

Yesu abu beyä bömame
(Mt 8.14-17; Mk 1.29-34)

38 Yesu afa ekeré nenikímuetí yo, arök, ndü eket Símun. Nno ngoré Símun abhòn mbáép atajatan. Baghök Yesu manik yi mmuet be ambu yi.

39 Arök, ate neku bekök ebhen yi achi are bháré. Achye eyon be mbáép wu ándó yi. Amay. Afaté akü nenyíé abho mene bhó.

40 Mpok ane mmok ánèm, bö mankem abhen bábhónó bömame menyü ne menyü básót bhó bárök ntá Yesu. Abho ményána amó amuet yëntiki mmu wap, kpat abü bhó mankem.

41 Beyä bhap babhòn nyaka befónó bebábebu. Befónó bebábebu bhó béfú beyä bhó amuet mémbiki noko bé, “Wo óchí Mmó Mandem!” Ke Yesu are sáy bhó, keka méndem yënyij, mbonyune bérijni nyaka be yi achi Mpreme ane Mandem átó.

Yesu are tón bo amem bekeré nenikímuet bo Israel
(Mk 1.35-39)

42 Néyí noko, Yesu afa etok, arök ndü nebhet ane bo bápú aré. Bö babho beyan yi. Bághó nókó yí, babho menikmuet bé áké ro etok eyap.

43 Ke yi aghati bhó bé, “Mbòn bégháti Mbok Ndíndí be Mandem achi Mfo amem betök bechak nkwo, mbonyune Mandem átó me fá amik chí ãti yo.”

44 Aró ye, are kó andáko noko ndü betök ebhen bechi atú Judéya angati noko bhó Mbok Ndíndí amem bekeré nenikímuet bo Israel

5

*Yesu abhiṅi bakono bhi abhen mbi bati anwi
(Mt 4.18-22; Mk 1.16-20)*

1 Ewak émot, Yesu abhak téé angoko Entinnyen Genésaret. * Bo bára nu bebhak kekwoṭ ne yi be mangok Eyon Mandem.

2 Aghó bachwi apay angokonyén. Bawánsi abhen bábhónó bachwi yo, báfú amem mánychaka noko basi yap.

3 Yesu arak achwe amem áchwí amot. Abhak ane Símun. Aghati yi be ánok áchwí anten anyén mandú. Yesu achoko ye amem áchwí wu, anton noko bo abhen bachi angokonyén Eyon Mandem.

4 Anáná nókó beton bo arem ntá Símun be, “Tén áchwí ndú entem mánguer basi yeka anyén be mánkem nsi.”

5 Símun akeme yi be, “Eta, séden mmuet beti menkem ke yenyin sébhíki kem. Ke ndu bekonjo eyon eye, chon nguer bási ndú entem.”

6 Yí ne mamuerre bhi bárak baguer beyá nkáp anyén, bákém beyá nsi. Eyá kpat beyá nkáp yap abho berakati.

7 Bámák batí bawánsi abhen bachi ndú áchwí achak ne awó be mántwo mánkwak bhó. Bárók bachem ne bhó, bafere nsi báfyé amem bachwi apay kpat ábhó bebé.

8 Símun ane mpíkiri nnyén eni nechi be Píta, ághó nókó enyini maknkay yo, arak atep mánén besí Yesu, arem be, “Acha, kétwo kekwoṭ ne me, mbonyune nchi mmú bebú.”

9 Arém nò, mbonyune yi ne bati bhi bachi nyaka maknkay tontó beghó beyá nsi ene bakeme.

10 Jems ne Jón, batí bawáy nsi, bábhák nkwo maknkay. Báchi nyaka bó Sebedi. Yesu arem ntá Símun be, “Kécháy. Bebho echon orobhe ya chí bo be mantwo ntá ya.”

11 Bó Píta bátémé nókó bachwi yap angokonyén, báró yéntiki enyini bakono Yesu.

*Yesu abú mmu ebhanákwa
(Mt 8.1-4; Mk 1.40-45)*

12 Mpok Yesu achi etokófu, mmu ebhanákwa amot arak akwén yi be kak abho menikmuet ntá yi bé, “Acha, mbák okon, okway beka me ntañ.”

13 Yesu anyabhe awó atok yi arem be, “Nkon beka wo óntán, neme ene némay.” Témté wu, ebhanákwa yi emay.

14 Yesu asemte yi be, “Ké ghati yé mmu enyini ene éfakári, ke dok ntá nchiakap Mandem be yi angó be ebhanákwa ye emay. Anán ámbýó wo, óndok, onchye ye akap ntá Mandem békonjo ebhé Moses. Chon eyó émbak enyini ene étan bo be ebhanákwa ye émay.”

15 Ke yé nò, mbok Yesu ataka mbánkem. Ngémtay bo bárók ntá yi ndu beghók Eyon Mandem ne bé yi ambu mame yap.

16 Ke aya mmuet arak ndú nebhúéréfu amem baso anikmuet.

*Yesu abú mbénti
(Mt 9.1-8; Mk 2.1-12)*

17 Nywop nemot, Yesu áton nyaka bhó Eyon Mandem, Mandem Acha achye yi betan, are bú bómame. Bónkwó Fárisi ne baton ebhé Mandem babhak aré. Báfú ndú bóbetok mankem atú Gálili, ne bachak báfú atú Judéya, ne abhenefu báfú Yerúsalem.

* 5:1 Entinnyen Genésaret: Chi Entinnyen Gálili.

18 Bõfú b́atwõ ne mbéntí amot ane b́apókõ ndü bekpaka. B́aré yan mbi bechwe anywóp be mambare yi besí Yesu.

19 Ke bõ keb́hõn mbi ane b́afuæt manchwe amem ðti beyã bó. B́akó amfáy eket, manene mbok aré, basebhe yi bhare ndü bekpaka bhi, néntí bhó, besí Yesu.

20 Yesu ághõ nókõ enyü neka enén b́abhõnjõ ne yi, aghati mbéntí wu be, “Nkwáne, mfõnjórí bebú bhe.”

21 Batõn-ebhé Mandem ne bõnkwõ F́arisi b́abhõ bebhep mmuæt be, “Agha né? Enyij ene yi arém chi nsak ntá Mandem! Mandem aywinti ke ákway befonjori bebú mmu!”

22 Yesu arinj nkaysi yap. Abhép bó be, “Ndaká yí b́akáysi menyü menyinj ebhõ?”

23 Enyinj ene échí wikirik chí ené? Berem be, ‘Mfõnjórí bebú bhe’, ke chi berem be, ‘Faté kó?’

24 Ke chõn nkæ mändinj be, Me Mmu mfú ntá Mandem mbõn betan fá amik befonjori bebú bhõ.” Arém ntá mbéntí wu be, “Nchí ghati wõ, faté, pók bekpaka bhe gure!”

25 Témte wu, afate kperep besí bhap, apókõ enyinj ene yi ábhare nyaka aré, abhõ begure, ambiti nokõ Mandem.

26 Beyã becháy bekem bo mankem! B́abhák maknkay, babhõ bebiti Mandem, mándeme nokõ be, “Séghõ baraká maknkay echõn!”

*Yesu abhinj Lévi
(Mt 9.9-13; Mk 2.13-17)*

27 Awu áfáéré nókõ, Yesu afa nebhúéré wu arõk aghõ mbebhé nkabhénti ane áká nnyén be Lévi chókõ amem ekerébetik yi. Yesu aghati yi be, “Twõ, bhák nkojo wa.”

28 Lévi afate, arõ yéntiki enyinj, abhõ bekojo Yesu.

29 Ebhíkí tat, Lévi anak erem epa eket yi ntá Yesu. Beyã babhebhé nkabhénti ne bakú bebú bachak nkwõ babhak aré ne Yesu.

30 Bõnkwõ F́arisi ne batõn ebhé Mandem, b́aré nywinti, ne b́abhép bakojo Yesu be, “Ndaká yí mányie mányu nokõ ne babhebhé nkabhénti ne bakú bebú bachak?”

31 Yesu akeme bhõ be, “Bo abhen bapu me, b́apú yan ngan. Bõ mame ke báyan ngan.

32 Mbíkí twõ bebhinj bo abhen bakaysi be bachi chak besí Mandem be mántíknssem ndü bebú bhap, ntwõ bébhinj chi bo babábabá.”

*B́abhép Yesu ðti netarénsay ndü menikmuæt ntá Mandem
(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)*

33 Bo b́arém ntá Yesu be, “Bakonó Jõn Njwiti bátat nokõ nsay ndu menikmuæt. Bakonó nkwõ F́arisi b́akú enyumot. Ke abhe mányie, mányu ne bapu tat nsay?”

34 Yesu akeme bhõ be, “B́akaysi be mankõ abhen bachi ndü epã nebhay bakway bebhak ndü netarénsay? Nsé! T́endu mbáyngoré abhuæt ne bhõ, b́apú kway betat nsay.

35 Ke mpok átwõ ane báferé chõn mbáyngoré ntá yap. Ne chõn mántare nokõ nsay ndü mpok yõ.”

36 Yesu atém bõ nekay enén nkwõ be, “Yé mmu apú kway bedak ebhókõnden ndü nkú ane nkõ anchók mbok ndü esí nku. Mbák mmu ánkú nó, áchõnti nkú nkõ, mbõnyune ebhókõnden ené éfú ndü nkú nkõ épú kõ ne esí nden.

37 Ne ntá bo abhen báfyε mmém ndü bebhá nkwóbbhenya, bápú fyε mmém bakó amem ebhá nkwóbbhenya ené esi. Mbák mánká nò, ebha ésen, enchòḡ, ne mmém andók amík. †

38 Bábhòḡ befye mmém bakó chi amem ebhá mmém ené εko.

39 Ne bápú nyu esí mmém mánjanj amem bakó mbònyune bákaysi be esí mmém arí achá amem bakó.”

6

*Enyiyi ene bábhébhé Yesu éti nywóbbhé neywémuet bo Israel
(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)*

1 Yesu ne baghókó bhi béré kó mámfuet nókó amem nkí nchwifú ndü nywóbbhé neywémuet bo Israel. Baghókó bhi bábho bekaep enyü nchwi yó, mámfikiri mányie nókó.

2 Mbók bönkwó Fárisi bábhep be, “Ndaká yí bákε enyiyi ene ebhé yeε épú yanj manku ndü nywóbbhé neywémuet?”

3 Ke Yesu akeme bhó be, “Bábhíkí re pay amem Ekáti Mandem enyiyi ene Mfo Debhit ákú nyaka ne bó abhen báchi ne yi mpok nsay ákémé bhó?”

4 Achwe amem eket Mandem, apókó nenyíé enen báchyé mbó akap ntá Mandem akore ne bóbhi mányíé. Ebhé érem be ndiere bachiákap Mandem ke bákway menyie nenyíé eno.”

5 Yesu arem ye ntá yap be, “Me Mmu mfú ntá Mandem ké mbóḡ berem enyü mmu ábhóḡ beka ne ebhé ene éyinjí nywóbbhé neywémuet.”

*Yesu abú mmü ane awó águ yi ndü nywóbbhé neywémuet
(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)*

6 Ndü nywóbbhé neywémuet néchák, Yesu achwe amem ekeré nenikímueti bo Israel antòḡ nókó bo Mbok Ndíndí. Mmü amot abhak aré ane awónem aywi águ.

7 Mbók batòḡ ebhé Mandem ne bönkwó Fárisi abhen bachi aré, bábháka nti be chòḡ mámbòḡ mbi ndu berem be yi aká ebépti ndak. Bátép ye yi amík amuet ndu beghó mbák chòḡ Yesu ambú mmü wu ndü nywóbbhé neywémuet.

8 Yesu arinjí nkaysi yap. Arem ntá mmü wu be, “Faté, twó fá ambi.” Mmü wu afate arók ate aré.

9 Yesu arem ye ntá bóbho be, “Ebhé yeε érem bé sénkε yi ndü nywóbbhé neywémuet? Chí békε beri ke beka bebú? Chí bépéme mmu ke chí béchòḡti nepém eni?”

10 Yesu ayibhiri mmuet ayinjí bó mankem, arem ntá yi be, “Nyabhé awó ywe.” Aká nò, awó ywi apet atanj, ábhák mbó enyu esí.

11 Ke bati ábé bönkwó Fárisi ne batòḡ ebhé tontó. Bábhó besokori enyiyi ené bákway beka Yesu.

*Yesu ayap bõnto bati byo ne apay
(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)*

12 Ndü manywóbbhé yó, Yesu akó amfáy njiefú ndu menikmuet. Anikmuet ntá Mandem betí menkem.

13 Néyí nókó, abhinj bakoḡo bhi be mántwó ntá yi. Bátwó nókó, ayap bhó bati byo ne apay, áchyé bhó nnyén be bõnto.

14 Manyén yap áchí nyaka be: Símun ane Yesu áchyé nnyén nechak be Píta, ne mómáyí Andru, ne Jems ne Jón, ne Filip ne Batolómio,

† 5:37 Bo Israel básst nyaka nkwóp ághòḡomen mángoko bebha ebhen báfyε mmém are.

15 ne Mátió, ne Tómás, ne Jems mmə Alfeyos, ne Símun mfyě-betan ndü baraká etok,

16 ne Júdas mmə Jems, ne Júdas Iskariot ane átí nyaka Yesu.

*Yesu átòh ne ábu bho
(Mt 4.23-25)*

17 Yesu asep antén njie ndü mmik nebhuet ne bhó. Ngémtay bakoŋo bhi bábhák aré ne ngémtay bo bachak abhen báfú Yerúsalem ne abhen báfú atú Judéya ankem. Bo báfú ndü betok bépáy ebhen bechi kekwoť ne manyu ebhen bábhñi be Táya ne Sidon.

18 Bátwó beghók menyin ebhen yi átòh ne be yi ámbu bhó. Ne bo abhen befóhó bebúbebu bésòhori bhó, batan.

19 Bó bho mankem bare nu betok Yesu, mbonyune betan befú nyaka yi amuet mémbu nəkó yě ághá ane átak yi.

*Maŋák ne basémé
(Mt 5.1-12)*

20 Yesu ayon amík ayini bakoŋo bhi arem be,

“Eri echa ntá yeka bachébhébo;

mbonyune Mandem achi Mfo yweka.

21 Eri echa ntá yeka bə nsay anu néne,
mbonyune chon yi anchye bhe menyin ebhen bábhónó ekwak bebhon.

Eri echa ntá yeka bə bádi kebho néne,
mbonyune chon mǎngway amen!

22 “Eri echa ntá yeka mpok bo bápap bhe, ne mánsokoti nəkó bhe ne mándem bebépti menyin éti yeka, ne mándem nəkó be báchi bebépti bho éti ya, Me Mmu mfú ntá Mandem!

23 Bón ká maŋák yéntiki mpok ane éfákári nó ne bhe, mbonyune Mandem abhéré erem ákap ntá yeka awu amfay. Nchi ghati bhe mbonyune enyu eyo ke bachimbi bhap báchyé nyaka baremé kepinti Mandem esòhori.

24 Ke chon émbep ntá yeka bafónkáp encha mbonyune,

mánaŋ bábhon ebheka beríti menyin,
ne mǎnyie nepém, ndak ámay.

25 Chon émbep ntá yeka bə mǎnyie mǎnjwi néne,
mbonyune chon nsay anu bhe!

Chon émbep ntá yeka bo báway ámén néne,
mbonyune chon mándop ndü basémé ne nedí kebho!

26 Chon émbep ntá yeka, be bho bo bǎrèm eríri éti yeka,

mbonyune enyu yo ké bachimbi bhap bǎrèm nyaka éti baremé kepinti nsé.”

*Bakoŋo Yesu bábhon bekon bompap abhap
(Mt 5.38-48, 7.12a)*

27 Yesu arək ambi betan. Arem be, “Ke nchi ghati bhe bho bághok me be, kón ká bo abhen bápábhé bhe, mánton bó beri.

28 Ník nəkó ká mmuet be Mandem ankwak bo abhen bǎrèm ebúbu éti yeka.

29 Mbák mmu adep wo atá ndü ebhe awónem, tón yi ebhe échák nkwo. Ne mbák mmu ásot ndé ye, dš yi ansot yě chí nkú ye nkwo.

30 Mbák mmu aniní wo enyin ene óbhónó, chyé yi. Ne mbák mmu asot enyin eye, kéghati yi be ákéme yo ntá ye.

31 Ne yéntiki mmu yweka ánká ye ne bati mbó enyü yi ákway beyan be bo mánkú ntá yi.

32 “Mbák bǎkòn chi bo abhen bakon be, bakak amen bábhónó béchyé bhe ábhák be yi? Yě chí bə bebá bákon bo abhen bakon bhó!

33 Ne mbák bákà bəri chi ntá bo abhen bákà bhe bəri bakak amen bábhónjò bechye bhe ábhák be yi? Yé chí baká bebú bákà nò!

34 Ne mbák bápwo menyin chí ntá bo abhen bábhaka nti be bakeme ntá yeka, bakak amen bábhónjò bechye bhe achi be yi? Yé chí bô bebú bápwo nkwo menyin ntá bati baká bebú, ndu bákeme yéntiki enyin ene bápwo ntá yap!

35 Ke bábhónjò bebhak kekúrí! Kón ka bômpap abheka, ne mánkà bhò bəri. Pwò ka bhó, kebhaka nti be chónj mánkeme bhe yéntiki enyin. Mbák bákà enyu yò, chónj akap ayweká ánja ancha, ne mámbak bô Mandem Acha. Atónj berinti ntá bô bebú abhen bápú kaka yi ne abhen mánjem menjeme.

36 Ghó ká bati ntínsò, nkúbhé mbò enyú Mandem ághò bhe ntínsò."

*Yesu atónj bé bo bábhíkí bhónj betánj bati
(Mt 7.1-5)*

37 Yesu yi be, "Báké tánj bati keka mántánj be. Báké rem be mánychyé bati ntémsi, ne mbák bápú rem nò, bápú rem be manchye bhe ntémsi. Fonjóri nókò ka bati ne chónj mámfonjóri nókò bhe.

38 Chié ntá nti, ne chónj Mandem anchye wò nkwo. Yi aperé chye, áyenti sayri, angoko kpát énjwi entakati nókò amik. Enyú ené óyènti onchye nti, nkúbhé enyuyò ke báyènti manchye wò."

39 Yesu atém bô nekay nkwo be, "Nnemámík apu kway beyá nti nnémámík mbi. Mbák ándók beka nò, bô bati apay bápú kwen amem nepi?

40 Mmókáti apu kway berinj enyin ancha ntónj aywi. Ke mpok ane bátónj yi kpát ánaña neghók eni, ábhák mbò ntónj aywi.

41 Ndaká yí óyinj mójenyinj ane achi anyese nti, ené ópú fyè nti ndú nkókónok ane achi wò anyese?

42 Ná óghàti nti be, 'Manó, dó mferé móényinj ane achi wò anyésé,' ené wómbónj ópú ghó nkókónok ane achi amem ene nyésé? Wò mmú betábhá! Feré kpík nkókónok ane achi wómbónj anyese, ke óngò ye mbanj sayri ndu béfere móényinj ane achi amem nyésé manóywe."

*Yéntiki enok ébhónj eyi enyú kepem
(Mt 7.16-20, 12.33-35)*

43 Yesu apet arem be, "Erítí enok épú nyu bebéptí kepem. Ne ebéptí enok épú nyu berítí kepem.

44 Bárinj erítí enok chí ndú kepem eki. Bápú rónj ndu támfánj mánkók nepi.

45 Nkúbhé mbò enyú nkáp ájwi amem mókeré nkáp, nó ké nkaysi ndíndí ájwi anti mmú ndíndí, ne bəri bóbhó ke bífù aré. Ke mbák mmú abhónj ebéptí nti, barak abáabà ke áfù yi anyu, mbónyune enyin ené éjwí mmu anti, yó ke éfù yi anyu."

*Menyú batè beket bati apay
(Mt 7.24-27)*

46 Yesu arem be, "Ndaká yí bábhinj me be, 'Acha, Acha', ené bápú ku enyin ene mēghàti bhe?

47 Chónj ntónj be enyú mmú ane átwó ntá ya, aghók enyin ene ndémé, anka mbò enyú yi ághókó achi.

48 Achí mbò mmú ane áyámbi átémé nebhuéréket kpát néchwé néghaka ndú setárebhé ke áte eket. Ne mpok nnyén négbókó kpát néghaka ndú eket, ébhíkí moko énkwen mbónyune até yò sayri.

49 Ke mmu ane ághok menyin ebhen m̄er̄em yi ke ka mbə enyū ndémé, achi mbə mmu ane áté eket, yi ke yambi beghoko nebhúéréket sayri. Mpok nnyén negboko néghaka ndū eket, témté wu, ébáy mm̄aet amik juu, échónjə enkem!”

7

Yesu abú mm̄əbetok münti nkwo batémé nenu Rom (Mt 8.5-13)

1 Yesu anáná nókó betəŋ bo menyin ebhen menkem, afa apetnsem etək Kap̄ənaum.

2 Münti nkwo batémé nenu b̄ə Rom amət achi nyaka aré. Mübetok aywi ane yi aré kəŋ aré me. Arəp chi kekwoət b̄əgu.

3 Münti wu ághókó nókó ndū bo b̄ar̄em ɛti Yesu, ató b̄əbati b̄ə Israel be mánikm̄aet nta yi be ándók ámbú mübetok aywi.

4 B̄ar̄ók ntá Yesu mánikm̄aet nta yi ne nesertim̄aet mándeme nəkə be, “Éta, d̄sk kwák münti-ne. Achi mmu ane ákwáy b̄əbhəŋ nekwaek.

5 Akəŋ b̄ə bhese ne yimbəŋ ke áté ekeré nenikim̄aeti eyese.”

6 Yesu are r̄əŋ ne bhə. Mpok bághaka kekwoət ne eket, münti wu ató mam̄ere bhi bé mángáti Yesu be, “Acha, késəŋəri mm̄aet b̄ətwə ndū eket eya. Mbíkí kway mmu ane ótwə eket eyi.

7 Ȳɛ chi membəŋ mbíkí kaysi be nkway b̄ətwə ntá ye. Chié chí eyəŋ, chəŋ mübetok wa antəŋ.

8 Nchí r̄em nə mbənyune me nkwo mb̄əŋ bo abhen, mbák mángáti me nku enyin, mb̄əŋ beghok bhə. Ne mb̄əŋ nkwo batémé nenu antene ya abhen mbák ngáti bhə enyin, bábhəŋ beghok mé. Ȳɛntiki mmu wap ane ndémé be, ‘Dók’, arəŋ, ne ȳɛ agha ane ndémé be, ‘Twó’, átwə. Ne mbák ngáti m̄əbetok awa be, ‘Kə enyin ene’, abhəŋ bekə yə.”

9 Yesu ághókó nókó nə, abhak maknkay tontó. Ayibhiri mm̄aet arem ntá beyá bo abhen bákəŋjə yi be, “Din̄í ká tetep be, mbíkí re ghə mmū Israel amət ane ábhónjə neka ne me mbə kenkó-ne.”

10 Mam̄ere abhen münti wu ató b̄apetnsem eket eyi, bághó be mübetok ywi anánə atəŋ.

Yesu akə mm̄ə kénkwésé apetnsem ndū nep̄em

11 Ansem mpok, Yesu ne baghəkó bhi báfá báre rəŋ etək Naín. Ngémtay bo báre rəŋ ne bhó.

12 Ndu bágháká antítək, bághó ndū bo bápókó ngú báfù etək berəŋ bebheme. Ngú wu abhak njanamə ntá máyi ane achi nyaka kénkwésé. Tóntó bo etək eyə b̄aré kəŋə nkókəŋgu.

13 Acha aghó nókó ngaré wu, ntínso nékém yi tontó, arem ntá yi be, “Képeré di.”

14 Arək, atək nkók ané bápoko ngú aré. Bo abhen bápókó ngú báte. Yesu aghati ngú wu be, “Esakámu! Nchí ghati wə, faté.”

15 Témté wu, afaté achəkó chókó, abho berem kəpi. Yesu asot yi achye ntá máyi.

16 Becháy békém bo mankem abhen báchí aré. Bábhó beb̄iti Mandem mándemé nəkə be, “Étaŋti ndemekep̄inti Mandem afú fá ndū nkwo ywese! Mandem atwo b̄épeme b̄əbhi!”

17 Mbok ɛti yi akə aghabheri mmik bo Judeya nkem kpát aghaka ndū betək bechák ebhen bechi kekwoət.

J̄əŋ ató mbək bakoŋə bhi be mámbép Yesu mmū yi achi (Mt 11.2-19)

18 Mpok ane bakonó Jón Njwiti nkwo bágħókó menyih ebhen béfákari bágħati yi bó menkem.

19 Abhinji batí apay, ató ntá Acha be mámbép yi be, “Wó ke óchí Mpe me ane Jón áré mé be átwó, ke chi be sébhəj menonj mmu achak?”

20 Bárók ntá Yesu bárem be, “Jón Njwiti ató bhesé be sémbep wó be, ‘Wó ke óchí Mpe me ane Jón áré mé be átwó, ke chi be sébhəj menonj mmu achak?’ ”

21 Bátwó ne ntó eno ntá Yesu mpok yi ábù beyá bho abhen bábhəjə nyaka mame menyu ne menyu. Abók nyaka nkwo befónj be bábeba méndə nəkə bho, ankə nəkə manémámik mángə mbán.

22 Akeme bagħókó Jón be, “Pet ka nsem ghati Jón menyih ebhen bágħó ne ebhen bágħókó bo bárem: Bágħók ne bágħó be manémámik bágħó mbanj néne, ne bakem báfáté bákò. Bə ebhanjákwə bātánj ne babhók bágħók mbanj. Bawú bápətnsem ndú nepém ne bágħati bachébhəbho Mbok Ndíndí.

23 Ne éri echa ntá mmú ane apú kwén ndú bebú éti menyih ebhen mékà.”

24 Bapokó ntó Jón bhə bápéré nókó nsem, Yesu abho berem ntá beyá bo abhen bārónj nebhəet ane yi achi éti Jón be, “Mpok bārónj nyaka awu amem baso, bārók begħó ntiki enyú mmu? Bārók begħó mmu ane achi mbə énsómanyip ene babhúép áfók énkwén ene ebhe, ámfok enkwen ebhe échá kə?”

25 Bārónj nyaka amem baso begħó yi? Mmu ane afyé berítí nden aməet kə? Bə abhen báfyé menyú nden ebhə báchókó chi amem bekírí-bafó!

26 Ghatí ká me. Bārónj nyaka amem baso begħó ntiki enyú mmu? Ndemeképinti? Echi tetep. Ke diñj ká be mmu ane bágħó achá ndemeképinti.

27 Jón ke achi muntó ane basih nyaka amem Ekáti Mandem éti yi be, Mandem arem be, ‘Yihí, chəj ntó mpəkəntó wa wə ambi, be ángókó mbi ywe ke óntwə.’

28 Nchí ghati bhe be Jón Njwiti achá yéntiki mmu achak ndú abhen bágú ne abhen bachi nepém. Yé nó, yé chí mmu ane apu yényih ndú mpáy bho abhen Mandem achi ne bhə mbə Mfə wap, acha yi.”

29 Bo bágħókó nókó enyu yə, bo mankem ne babhebhé nkábhénti barem ye be, nkaysi Mandem achi tetep. Barem enyu yə, mbənyune mananj baka nyaka nkwo bé Jón anjwiti bhə.

30 Ke bənkwo Fárisi ne batəj ebhé Mandem bábhíki ka nyaka be Jón anjwiti bhə. Enyu eyə, bábyak nkaysi ane Mandem abhəjə ne bhə.

31 Yesu arək ambi berem be, “Chəj njenti mkpáká bho abhen echəj ne yi? Bachi mbə yi?”

32 Báchí mbə bə abhen báchókó nefi esié. Ke mbək mámbinji nəkə abhenefu be,

‘Sékwáy bakwáy nebhay be mámben nebhén, ke bábhíki bhən. Sékwáy bakwáy newú, kebə bé kedí!’

33 Jón Njwiti atwə nyaka antare nəkə nsay ndu menikməet, ne mmém yi kennyu. Bé bäre rem be, ‘Éfónj ebábə echi ne yi!’

34 Mpok Me Mmu mfú ntá Mandem ntwó, nde nyie, nnyú nəkə. Béka bäre rem be, ‘Ghó ká yi awu, nyie menyihnyie ne nyümem. Maməere bhi chi babhebhé nkábhénti ne bakú bebú bachak!’

35 Ke diñj ká be menyih ebhen mmu ane ákónj mbi Mandem ákə ke bétəj be nerihndak enén nefú ntá Mandem nechí tetep.”

Mbok ngərə bebú ne Stimun mmú nkwo Fárisi

36 Éfákari be múnkwə Fárisi amət abhinji Yesu be ányie nenyie eket yi. Yesu aka, arək, achəkə are nyie nenyie ne yi.

³⁷ Ngɔré nekɔ amɔt ane achi nyaka etɔk eyɔ, ághók be Yesu ányie nenyíe amem eket ené múnkwɔ Fárisi wu. Asɔt ékpémé bawerériep arɔk aré ne yɔ.

³⁸ Ate kékwót ne Yesu andi nɔkɔ kebha. Babhese mi are chiti bekak Yesu. Atep nti amik antese nɔkɔ bekak Yesu ne emenénti yi, angwati nɔkɔ ne bawerériep.

³⁹ Múnkwɔ Fárisi wu aghɔ nókó nó, are kaysi amem nti eni be, “Mbɔ mmũ-ne achi ndemekerpinti Mandem tetep, mbɔ arinjí enyũ mmu ane ngɔré ane átɔk yi achi. Chí ngɔré nekɔ.”

⁴⁰ Ke Yesu abhiji múnkwɔ Fárisi wu be, “Símun, mbɔɗ ndak béghati wɔ.” Símun akeme be, “Ntɔɗ, dók ambi.”

⁴¹ Yesu abho yé bétem nekay enen be, “Mmũ amɔt apwɔ nyaka nkáp ntá bɔ batí apay. Amɔt akém yi bebhá nkáp byo. Anefú ebhá nkáp émɔt.

⁴² Mmũ wu abhép nkáp ane bákém yi, ke yé mmu wap ke kway bekeme ané yi ákém. Afɔ ké yi afoɗori bhó mankem, aferɛ nti ndũ nkáp wu. Ghati yé me, ndũ bati yap ápay, ntiki mmu ákway bekɔɗ mpwɔnkáp wu ancha anefu?”

⁴³ Símun akeme be, nkáysi be, “Chi ane barem ami áyá.” Yesu arem be, “Ɔrem tetep.”

⁴⁴ Ke Yesu ayibhiri mmɛet ayini ane ngɔré wu, arem ntá Símun be, “Yini mɔngɔré-ne. Te nchwé eket eyɛ, ɔbhíki chye me manyiep nsó bekak, ke yi asó bekak ebha ne babhese mi, atese ne emenénti yi.

⁴⁵ Ɖbhíki syepti me ne kenókó mbɔ enyũ ɔbhɔnɔ bekɔ, ke yi abháét menyoti bekak ebha.

⁴⁶ Ɖbhíki wati me nti ne bawet ke yi áwati me bekak ne bawerériep.

⁴⁷ Nchi ghati yé wɔ bé mɔngɔré-ne atɔɗ beyá ekɔɗ betɔɗ be Mandem afɔnóri beyá bebú ebhen yi áká. Ke mmu ane ákáysi be bebú bhi ebhen Mandem ákway befɔnóri bébhíki ya, áɗɗ chi mandú ekɔɗ.”

⁴⁸ Yesu arem ye ntá mɔngɔré wu be, “Mfɔnóri bebú ebhe.”

⁴⁹ Ke bɔ abhen mányie nenyíe ne Yesu bábhɔ menywinti mándeme nɔkɔ be, “Agha né, ane árɛm te be yi áfɔnori bebú?”

⁵⁰ Yesu apet arem ntá mɔngɔré wu be, “Dók sayri, neka eně ne me néka ɔtaɗ.”

8

Baghɔré abhen bákoɗo Yesu

(Mt 13.1-8; Mk 4.1-9)

¹ Ebhíki tat, Yesu are kɔ amem betɔk begho ne ndũ bɔbetɔk angati nɔkɔ Mbok Ndindí ɗi enyu ené Mandem ábhak ne bho mbɔ Mfɔ wap. Baghɔkɔ bhi bati byo ne apay bábhák ne yi.

² Mpáy baghɔré bákɔ nyaka nkɔwɔ ne bhɔ. Bábhák baghɔré abhen Yesu ábú mame yap ne mbɔk bábhák abhen Yesu ábókó befɔnɔ bebúbɛbɛ ebhen bésɔɗori nyaka bhɔ. Ngɔré amɔt abhak aré ane áká nnyén be María mmɔ etɔk Mágdala. Yesu anán abok nyaka befɔnɔ bebúbɛbɛ tándráɔt ebhen bésɔɗori yí.

³ Anefú abhak Joana, ngɔré Kusa, mmũ ane achi nkémfɔ ntá Mfɔ Hérɔd. Anefú abhak Susana. Ne beyá baghɔré bachak. Bɔ básɔt nyaka nkáp awap mánkwak nɔkɔ be Yesu ne baghɔkɔ bhi mámbɔɗ menyini ebhen bechebhe bhɔ.

Yesu atém nekay ntyɛmbwɔt

(Mt 13.1-9; Mk 4.1-9)

⁴ Bo barɔk ambi bífú ndũ betɔk ne betɔk mántwɔ nɔkɔ ntá Yesu. Ngémtay bho báchéme nebɛɛet amɔt. Yesu atém bhɔ nekay enen bé:

5 “Ewak émot, nkwanjanki amot arõh nyaka betak enyũ nchwifú amem nki ywi. Ené yi áták árõh, mbók akwenti ndũ móm̄bi ane áchí amem nki. Bo báyáti. Kenen kétwó kébwópti nchwí yó nkem.

6 Achák akwenti ndũ mmik setárébhé ne mpok ácháká, anijti, awosi, mbonyune nebhéérémik wu apu kem manyip.

7 Mbuot anefu akwenti ndũ mmik ane tákò nsense ágò aré. Achak are gó, ke tákò nsense agó áchók yó.

8 Ke nchwí ácháak akwenti ndũ mmik ndíndí, agó achye beyá nchwí. Ayá acha ane bápí ndõh besa betay.” Ndũ ngwenti, Yesu arem be, “Mmũ ane áyàh beghok, ántá batú angok sayri.”

Ntí Yesu àrè̄m kèpi ndũ bakay

(Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)

9 Baghok Yesu bábhép yi ntí nekay enen.

10 Akeme bhó bé “Mandem achyé mbi be mándinjí menyij ebhén bechi bhésé bhésé éti enyũ yi ákè̄m bõbhi mbõ Mfõ wap. Ke mbák chi bo bachak, nchí rem kèpi ne bhó chi ndũ bakay be yè̄ndu báyinjí baké ghõ, ne yè̄ndu bághok baké jwimem.”

Yesu aghati baghókó bhi ntí nekáy ntyè̄mbwõt

(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)

11 Yesu arók ambi áré̄m be nekáy enen nétõh be, “Mbuot chi Eyõh Mandem.

12 Mbuot ane ákwéntí ndũ móm̄bi chi bo abhen bághókó Eyõh Mandem. Ke Satan antwó amfere yó ndũ bati yap be baké noko Mandem yi ampeme bhõ.

13 Mbuot ane ákwéntí ndũ mmik setárébhé até ndũ bo abhen bághok Eyõh Mandem, mánoko témté ne beyá manák. Ke bo kebõhõ bakan amik. Mánoko chi ndu móm̄bijí mpok. Nemõ netwõ nõkõ, mánkwen ansem.

14 Ne mbwõt ane ákwéntí ndũ mmik tákò nsense, até ndũ mmu ane ághok Eyõh Mandem, ke bakáysí éti menyij mmik, ne bakáp, ne nepém ményie, aká bõ kesene ndũ Eyõh Mandem.

15 Mbõ enyu efakari ne mbwõt ane ákwéntí ndũ mmik ndíndí, nõ ke echi ne bo abhen bághok Eyõh Mandem mánkém ne nti némót manka nõkõ mbõ enyu éyàh, mándok nõkõ ámbi bekã enyu eyõ ne ekébhéntí.”

Nekáy erõhó ené badúré

(Mk 4.21-25)

16 “Yé mmu apú dure erõhó ansot enyij ankuti, mbák épú nõ ante anten bekók. Ate yó chí nebhuet ane babhõhõ bete yó be mban angóó ntá yè̄ntiki mmu ane achwe anywóp.

17 Dijní ká be, chõh yè̄ntiki enyij ene echi bhésé bhésé, émfú kponorõh, ne ené bábhésé émfú kponorõh.

18 Sõt ka mpok beghok Eyõh Mandem sayri enyu ene bájwimem mbonyune mmũ ane ábhõhõ enyij, chõh mákaka yi écháak, ke mmũ ane ábhíkí bhõh yè̄nyij, yé chí mandú ane yi ákáysí bé abhõh, chõh mánsõt yó ntá yi.”

Nnõ Yesu ne bõmayi

(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)

19 Nnõ Yesu ne bõmayi bárók beghõ yi. Ke bõ ke kwáy berõh kekwtõ ne yi mbonyune bo bayá nyaka bacha.

20 Mũfu aghati yi be, “Máye ne bõmaye báchí nefi téé báyàh beghõ wõ.”

21 Yesu akeme be, “Máya ne bõmaya chi bo abhen bághok Eyõh Mandem ne mánkã mbõ enyu yó érèm.”

*Yesu aka mbáép atanatan akwen
(Mt 8.23-27; Mk 4.35-41)*

²² Nywɔp nɛmɔt Yesu arɛm ntá baghɔkɔ bhi bɛ, “Sémpɛ séndɔk ebhɛ manyu éne awu.” Báchwɛ amɛm áchwí nɛ yi bábhó mɛnok mándɔkɔ nɔkɔ.

²³ Ndu mánɔk bárɔn, Yesu akwén kɛnó. Mbáép atanatan abho mɛnu. Nnyén nébho bɛdɛp áchwí, manyiɛp anchwɛ nɔkɔ amɛm. Ɛrɔp chi mandú bɛ mámbɛt anyén.

²⁴ Baghɔkɔ bhi barɔk mánɛmé yi barɛm bɛ, “Ɛta! Ɛta! Sétwɔ gu anyén!” Yesu aɛmɛ asáy mbáép nɛ mpérényɛn. Mbáép ágú, nɛ nnyén nékwén tii.

²⁵ Abhép bhɔ bɛ, “Nɛka ɛnɛka nɛ mɛ néchí fá?” Bɛcháy bɛkɛm bɔ nɛ bábhak maknkay, bábhɔ bɛbhɛp bati bɛ, “Ntiki ɛnyú mmu nɛ? Asay yɛ chi mbáép nɛ mpérényɛn, nɛ yɔ énkɔ mbɔ ɛnyú yi arɛmɛ!”

*Yesu aka bɛfónɔ bɛbábɛbɔ bérɔ mmu anɛ bɔ bésɔnɔri
(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)*

²⁶ Yesu nɛ baghɔkɔ bhi mánɔk yɛ, bápe nnyén, báchwóp ɛtɔk Gerása. Gerása abhak ebhényɛn ɛnɛ éyɪnɪ Gálili.

²⁷ Nɛfú Yesu áfú amɛm áchwí, mǔfu áfú ɛtɔk Gerása ɛyɔ akwɛsɛ yi. Bɛfónɔ bɛbábɛbɔ bésɔnɔri nyaka yi. Ndú ɛrɔri mpok, mmú wu ákɔ nyaka chí ebhɔwɔ, yi kɛ chɔkɔ anywóp. Achɔkɔ nyaka ndú nɛbháéré manɛm.

²⁸ Aghó nókɔ Yesu, abik, arɔk akwén yi bɛkak, arɛm nɛ, ɛyɔn ɛtanatan bɛ, “Yesu Mmɔ Mandɛm Acha! Ɔbhɔn ntiki ndak nɛ mɛ? Nɪkmɛt ókɛ chyɛ mɛ ɛsɔnɔri!”

²⁹ Arɛm ɛnyu ɛyɔ mbɔnyunɛ Yesu asay nyaka ɛfónɔ ɛbábɔ ɛnɛ ɛsɔnɔri yi bɛ éndɔ yi. Bɛyá mpok, ɛfónɔ yɔ ɛfate nyaka yi amɛt, nɛ yɛ bákɛm yi báfyɛ ngɛm amɔ nɛ bɛkak, mámbabheri nɔkɔ yi, ákiti ngɛm ɛyɔ, ɛfónɔ ɛyɔ énkɔ yi ambáɛ anchwɛ amɛm basɔ.

³⁰ Yesu ásáy nókɔ ɛfónɔ ɛbábɔ yɔ, abhɛp mmu wu bɛ, “Nnyén ɛnɛ bɛ yi?” Akɛmɛ bɛ, “Nnyén ɛna chi ngémtáy”; mbɔnyunɛ bɛfónɔ bɛbábɛbɔ bɛyá nyaka yi amɛt tontó.

³¹ Bɛfónɔ bɛbábɛbɔ bhɔ bɛré nɪk Yesu mmɛt bɛ ákɛ tó bhɔ amɛm nɛpi ɛnɛn nɛbhiki bhɔn ngwɛnti.

³² Ɛrɛmé nkɔwɔ bakók ányɛ nyaka ambi njie anɛ achi kekɔwɔt. Bɛfónɔ bhɔ mɛnɪkmɛt ntá Yesu bɛ ándɔ bɔ mándɔk máncwɛ amɛt bakók bhɔ. Yesu achyɛ bhɔ mbi.

³³ Bɛfónɔ bɛbábɛbɔ bhɔ bɛfú amɛt mmu wu bɛrɔk bɛchwɛ amɛt nkɔwɔ bakók. Bakók mankɛm bárókóri básɛp ndú nkɔkonjie dúgúdúgúdúgú bágyɛ anyén.

³⁴ Bɔ abhɛn bábhábheri bakók, bághó nókɔ ɛnyɪn ɛnɛ ɛfakari, bárɔk ɛtɔk ɛgho nɛ mban ɛnɛ ɛchi kekɔwɔt ntɪét ntɪét bágháti bhɔ.

³⁵ Bɔ bárɔk yɛ beghɔ ɛnyɪn ɛnɛ ɛfakari. Bágháká nókɔ ntá Yesu, bághó mmu anɛ bɛfónɔ bɛbábɛbɔ bɛfú yi amɛt. Abhak sayri ndú nkaysi yi. Bɛcháy bɛkɛm bɔ mankɛm tontó.

³⁶ Bɔ abhɛn bághó ɛnyɪn ɛné ɛfákári, béré ghati abhɛn batwɔ ɛnyɪn ɛnɛ ɛfákári kɛ bɛfónɔ bɛbábɛbɔ bérɔ mmu anɛ bɔ bésɔnɔri nyaka, yi atan.

³⁷ Bɛcháy bɛkɛm bɔ atú Gerása wu mankɛm. Bágháti Yesu bɛ amfu ɛtɔk ɛyap ándɔk. Arɔk achwɛ amɛm áchwí ndu bɛrɔn.

³⁸ Mmú anɛ bɛfónɔ bɛbábɛbɔ bɛfú yi amɛt arɛ nɪk Yesu mmɛt bɛ ándɔ yi ankonɔ yi. Kɛ ndu Yesu aghati yi ampɛtnsɛm, arɛm ntá yi bɛ,

³⁹ “Pɛtnsɛm anywóp ghati bɔ ɛnyɪnɪ maknkay ɛnɛ Mandɛm áká ntá yɛ.” Arɔk yɛ ndú ɛtɔk ɛyɔ ɛnkɛm angati nɔkɔ bɔ ɛnyɪn ɛnɛ Yesu aka ntá yi.

*Yesu akw mmá Jáyrōs apētnsem ndū nepēm
(Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)*

40 Yesu apēt nōko nsem ebhē manyu echak, bō abhen mánōn yi, basyepti yi.

41 Mūfu ane áká nnyén bē Jáyrōs arōk ntá Yesu. Achí nyaka mūnti ekere nenikimueti bo Israel ndū nebhuet ane yi achí are. Akwén Yesu bekak anikmuet bē Yesu andak eket eyi.

42 Mōywi arōp nyaka kekwoť begu. Ne ndiere mówu ke yi ábhōjō nyaka. Abhak mōngōsōn ane achí mamié byo ne apay.

Ndu Yesu árōn aré beyá bo bákáp yi bebhe bepāy.

43 Ngōré amōt abhak aré, ane áfēre manōn ndū mamié byo ne apay. Anán achōntí nyaka nkáp ané yi ábhōjō ankem ke yē mmu kekway bebū yi.

44 Afú Yesu ansem, atōti amem beyá bhō kpát arōk atōk nkokoñ nkú yi. Témte wu, manōn mō asiép.

45 Yesu abhép bē, “Agha átókó mé?” Bō mankem batānā. Píta arem ye bē, “Étá, beyá bo bákáp wō ne mányiere wō!”

46 Yē nō, Yesu arem bē, “Mmu atōk mē. Ndáinjí nō mbōnyune ngók ndū betān befú mē amuet.”

47 Mōngōré wu ághō nókó bē Yesu arinjí enyinj ene efakari, arōk angwere nōko gbagbāgbak, ákwén bekak Yesu arem besí bo mankem ntí ane yi átókó Yesu ne enyū yi átāñ témte.

48 Yesu arem ntá yi bē, “Mmá, neka ene ne mē néka otāñ. Mandem achi ne wō, dók sayri.”

49 Ené Yesu abhuet bērem kēpi ne ngōré wu, mūnto achwōp ane afú eket ene Jáyrōs mūnti arem ntá yi bē, “Mōywe agu. Ōképere sōñri Ntōñ.”

50 Ke Yesu aghoko nōko nō arem ntá Jáyrōs bē, “Ōké cháý. Dókó rōñ ambi menóko, chōñ mōywe antāñ.”

51 Yesu aghaka nōko eket Jáyrōs, yi keka yē mmu áchwē anywōp ne yi, ébhíkí fuet Píta, ne Jōn, ne Jems ne chimō ne máyi.

52 Bō mankem abhen bachi aré bare di mówu mámbýaka nōko amō anti. Ke Yesu arem bē, “Bót ká kebho. Mōne abhiki gú. Abhāre chí kenó!”

53 Bó mankem bārē way Yesu way ndu bārinjí bē mōré agū tetep.

54 Ke Yesu arōk kékwoť ne mówu, akém awō ywi, abhinj yi bē, “Mōwa, faté.”

55 Efōjō yi épētnsem, afate témte. Yesu achye eyōñ bē manchye yi nenyié anyie.

56 Etayi ne máyi bábhák maknkay tontó. Ke Yesu asemti bhō bē báké ghati yē mmu enyinj ene éfákári.

9

*Yesu ató bōnto bhi ndū betik
(Mt 10.5-15; Mk 6.7-13)*

1 Nywōp némót, Yesu abhinj baghókó bhi bati byo ne apay, achye bhō betān ndu bēbók menyū befōjō bebábēbē menkem ne ndu bébu mame.

2 Ke átó bhō nefi bē mándók mángátí bho enyu Mandem abhak ne bo mbo Mfō wap ne bē mámbú bō mame.

3 Apēt arem ntá yap bē, “Báké pókó yēnyinj ndū nekō enō, yē ntem, yē ebha, yē bret, yē nkáp, ne yē chí nden échák.

4 Yēntiki etōk ené basyepti bhe aré, bák ká amem eket émōt kpátē mándō etōk eyō.

⁵ Ne yěntiki ebhak ené bāchuóbbhé ke bo ke syepti bhe, dō ká etok eyo ne bāperé fá aré, kwet ka mfok ane áchí be bekak. Chōn eyo émbak mbō ntísie ndū enyīn ené bō báká.”

⁶ Báfá báre kō betok ne betok mángati nōkō bho Mbok Ndíndí ne mámbu nōkō bōmame yěntiki ebhak.

Ntí átáka Hérōd amem

(Mt 14.1-12; Mk 6.14-29)

⁷ Hérōd, góbbhanō Gálili, aghók yěntiki enyīn ene éfakari. Ntí átáka yi amem mbōnyune mbōk bo bárēm nyaka be, “Yesu chí Jōn Njwiti ke áperénsem ndū nepém.”

⁸ Báchák be, “Eláija ke ábhésí.” Ne abhénéfú be, “Ndemekerǐnti amōt ane te nyaka ke áperénsem ndū nepém.”

⁹ Hérōd arēm ne mmuē yi be, “Nchyé nyaka eyōn ne bákpót ntí Jōn. Ke mmū ane mēghōk ne menyīnjí maknkay ebhen éti yi chí agha?” Are yánj mbi begbo Yesu.

Yesu adík ngemntay bho

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Bōnto Yesu bápéré nókó nsem, bāgháti Yesu menyīn ebhen bō báká. Asōt ye bho ansem, bárók etok ene bābhīnī be Betsáida.

¹¹ Yě nō, beyá bo bāghók, bābho bekoŋo yi. Asōt bho sayri, abho beghati bho enyu Mandem abhak ne bho mbō Mfō wap ámbu nōkō abhen báyanj yi ambu bho.

¹² Mmok ábhó nókó méném, baghókó bhi bárók ntá yi barem be, “Ghati bōbhen be mándók ndū betok ebhen bechi fá kekwoť ne ndū baki mánján nenyíe ne bebhak bebhare. Etok épú fá!”

¹³ Ke Yesu aghati bō be, “Bē babhōn, chyě ká bho nenyíe mányíe.” Bákéme yi be, “Sébhōn chí bōbekpókó bret batay ne nsi epay. Enyīn echak epu. Jyán séndók sénku nenyíe ntá ngemntáy bōbhen mankem ke?”

¹⁴ Mpáy babhakanem abhen bachi are abhak mbō nká etay. Yesu aghati baghókó bhi be, “Kū ka bo mánhókó amik ndū bakwó, yěntiki nkwó ámbōn bōbati besa bepay nsem byo.”

¹⁵ Baghókó bhi bákū mbō enyū yi árémé, bō mankem báchókó amik.

¹⁶ Asōt bekpókó bret bho bétáy ne nsi epay. Ayōn amík mfay. Achye bakak ntá Mandem, abho bebókóti bret wu anchye nōkō ntá baghókó bhi be mánkóré ne nsi ntá beyá bōbhō.

¹⁷ Yěntiki mmu wap anyíe kpát ajwi. Baghók Yesu mányókóti nenyíe enen nerōbhe. Néjwí bekay byo ne bepay.

Píta arēm be Yesu chí Mpeme Mandem átó

(Mt 16.13-19; Mk 8.27-29)

¹⁸ Nywōp nemōt, éfakari be Yesu ānikmūet aywínti ne baghókó bhi babhak kekwoť ne yi. Anánj nókó menikmūet abhép bho be, “Bo bárēm bé nchí agha?”

¹⁹ Bō bákéme yi be, “Mbōk bárēm be óchí Jōn Njwiti. Bachak be Eláija, ne abhenefu be óchí ndemekerǐnti amōt ane tē nyaka ke oretnsem ndū nepém.”

²⁰ Arēm nta yap be, “Ke bē babhōn bárēm be menchí agha?” Símun Píta akeme yi be, “Wō ke óchí Mpeme Mandem afyé nyaka bariēp be átó.”

Yesu arēm be chōn manchye yi beyá esōjari ne mangway yi

(Mt 16.21; Mk 8.31)

²¹ Yesu asemti bho bé báké ghati yě mmu be yi achi Mpeme.

22 Ne arem be, “Me Mmu mfú ntá Mandem mbõñ begho beyä esõñori. Bõ-bati etok, ne bõbati bachiãkap Mandem, ne batõñ ebhé Mandem bábyak chõñ me ne mángwáy me, ke éghaka nõkõ manywõp arat, mpætñsem ndü nepém.”

*Enyij ene mmu abhõñõ békõ ke ambak nkoño Yesu
(Mt 16.24-28; Mk 8.34-9.1)*

23 Yesu aghati ye bho mankem be, “Mbák mmü äyàn bebhak nkoño wa, abhõñ béghõkõtík mmuet yi, ampokõ ekotákátí yi yéñtíkí nywõp, ankoño me,

24 mbõnyune mmü ane äyàn bereme mmuet yi äném nepém eni. Ke yé agha ane áká menem nepém eni éti ya, ábhõñ chõñ nõ.

25 Ntíkí nsáy mmu abhõñ mbák abhõñ mmik nkem ke aném nepém eni? Yéñyij épú.

26 Mbák mmu abhõñ ntíanwõp éti ya ne éti eyõñ eya, chõñ Me Mmu mfú ntá Mandem mbõñ ntíanwõp bésót yi mbõ mmü wa mpok ane mëtwõ ne keném eka eken kechi keném Eta ne eken bõãngel abhi.

27 Nchí ghati bhe be, mbæk bho báchi fá abhen bápú gu kpáte mángõ ndü Mandem abhak ne bhõ mbõ Mfõ wap.”

*Besi Yesu béyibhiri
(Mt 17.1-8; Mk 9.2-8)*

28 Yesu anánjá nõkõ berem menyij ebhen, berõñ mbõ manywõp ánen, asõt Píta, ne Jõñ, ne Jems akó amfäy njie ne bhõ ndu menikmuet.

29 Ndu ánikmuet, besi bhi bébhõ beyibhiri. Nden éyi nkwo éyibhiri éñkõt nõkõ ñwanñwanñ.

30 Témchok bõ bati apay bábhési bare rem kepi ne Yesu. Babhak Moses ne Eláija.

31 Bäre ghõ ne bediéré Mandem ne mándem nõkõ kepi ne Yesu éti nerõñ ane yi ábhõñõ berõñ Yerúsalem angu are.

32 Píta ne mamere bhi bati apay bákwen kenó, ke máñémé nõkõ bághõ bediéré Yesu ne bõ bati apay abhen bachi nyaka téé ne yi.

33 Mpok bõ bárõ Yesu, Píta arem ntá yi be, “Eta, éri tontó be sechi fá! Dõ sénté betem berat, Emõt ntá ye, echak ntá Moses, ne enéfú ntá Eláija.” Píta kerijñ mbõñ enyij ene yi areme.

34 Ené Píta árèm enyu yõ, nebhanñ nésep nekuti bhõ. Becháy békém baghæk Yesu bhõ ndü nebhanñ nékùti bhõ.

35 Eyõñ éfú ndü nebhanñ éndeme nõkõ be, “Né chí Mõwa ane njábhé. Ghók ká yi!”

36 Eyõñ eyõ éréme nõkõ enyu yõ, baghæk Yesu baghõ be yi arõp chi aywinti. Báchók manyu ke ghati yé mmu ndü manywõp yõ menyijñ maknkay ebhen bõ baghõ.

*Yesu abü mmõ ane efõñõ ebúbõ échyé yi ntimen
(Mt 17.14-18; Mk 9.14-27)*

37 Neyí nõkõ mpok Yesu ne bõ Píta básébhé njie, beyä bho báræk batemeri Yesu.

38 Mmü amõt ndü nkwo bõ bhõ abho bebik andeme nõkõ be, “Ntõñ, nnikmuet, bú mõwa. Achí mbakanem ne ndiere yí ke mbõñõ!”

39 Efõñõ ebúbõ esõñori yi. Ekõ áchõkõ ambo bebik, énguer yi amik, éñkõ yi ande wet éfén émfu nõkõ yí anyu. Ne étan ke éndõ yi. Edèn yi, émfye yi meni amuet.

40 Nnikmuet ntá baghókõ bhe bé mámbók yó ke bábhíkí kway beku nõ.”

41 Yesu arem be, “Bě mkpáká bho ane abhiki bhōj neka ne me, bē bhō bāyibhiri tetep ndū enyij echak, chōj mpet ntat ne bhe ná? Chōj nképnti ne bhe ngaka fá?” Ke arem ntá chimō be, “Twó ne mōywe fá.”

42 Mpok mōwu árōj ntá Yesu, efónó yō epet égher yí amik, ekā yi are wet. Ke Yesu ásáy efónó ebábu yō, be endó mōwu. Yesu abú yi, akeme ntá etayi.

43 Bo mankem bábhak maknkay beghō betan Mandem.

Yesu apet aghati bakojo bhi bé chōj mángwáy yi
(Mt 17.22, 23; Mk 9.30-32)

Bo barok ambi bebhak maknkay eti yēntiki enyij ene Yesu áká. Yesu arem ntá baghókó bhi be,

44 “Nené ká batú sayri mángok enyij ene nchí ghati bhe. Chōj mánti Mmu ane áfú ntá Mandem, mámfye yi amō bō mmik.”

45 Ke bō keiwimem ndū enyij ene yi árémé. Mandem abhesē ntí beyōj bhō ntá yap be báké riñi ndak ane áchí amem. Ne báre cháý bebhep Yesu mbōj enyij ene yi árémé.

Nkojo Yesu ane acha bachak
(Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)

46 Baghókó bhi bábhó bekem epáítí ne bati ndu berijí mmu wap ane áchá bachak.

47 Yesu arijí enyij ene bō bakaysi. Ekā asot mandú mmó, ate nepakámuet eni.

48 Arem ye ntá yap be, “Yē agha ane ásyepiti mandú mmó mbō ane ne mañák ndū nyén ene, ásyepiti mé; ne yē agha ane ásyepiti me ne mañák ásyepiti mmu ane átó me. Diñí ká be mmu yweká ane ásepti mmuet ntá abhenefu, ke áchí mūngo sayri sayri ntá yeka mankem.”

Mmu ane áká ne bhe achi ne bhe
(Mk 9.38-41)

49 Jōn arem ntá Yesu be, “Eta, séghō mmu ane apu ndū nkwo ywese ndu ábòk befónó bebábeba ndū nnyén ena, ségháti yi be, áképere ká nō mbonyune apú ndū nkwo ywese.”

50 Yesu akeme be, “Báké kán mmu mbō awú, mbonyune yēagha ane ápú mūmpap yweka achi mmú yweka.”

Bō Samária kesyepiti Yesu

51 Mpok ágháká nókó kékwoť ane Mandem asot Yesu amfay, Yesu akā nti eni berōj Yerúsalem ne abho berōj.

52 Ndu árōj, ató bapókó ntó ambi. Bárak bachwe amem móťak amot atú Samária ndu betonji mbanj ntá yi.

53 Ke bō etok yō ke ka yi anchwe are mbonyune baghō nyaka be yi ati berōj chi Yerúsalem.*

54 Baghók abhi Jems ne Jōn, bágħó nókó nó, bárem ntá Yesu be, “Acha, žyān sémbíñi ngó ámfú amfay antwō ansōj bōbhēn-ē?”

55 Ke Yesu ayibhiri mmuet aghati bhō be enyij ene báreme épú chak.

56 Yi ne baghókó bhi báfuét bárak ndu móťak achak.

Enyū nepém nkojo Yesu nébhōjé bebhak
(Mt 8.19-22)

57 Ndu bárōj, mműfú arem ntá Yesu be, “Chōj mbak nkojo ywe yēntiki ebhak ene žrōj.”

* 9:53 Bō Samária bápú eyōj emot ne bo Judéya. Yerúsalem achi atú Judéya. Eti yō ke bo etok Samária babhiki ka be Yesu amfuet etok eyap ke andak Yerúsalem.

58 Yesu akeme yi be, “Besɔp bebhɔŋ babhok, kenɛn kɛbhɔŋ manyay, ke Me Mmu mfú ntá Mandem mbíkí bhɔŋ ebhak beson ntí.”

59 Arem ntá mmu achak be, “Kɔŋó mé.” Ke mmu wu arem be, “Acha, dɔ kpík ndók mbémé Etaya.”

60 Yesu aghati yi be, “Dɔ bawú mámbémé ngú wap. Ke wɔ, dɔk ghati bo Mbok Ndíndí ɛti enyu Mandem abhak ne bho mbo Mfɔ wap.”

61 Mmú achak arem be, “Acha, chɔŋ nkoŋo wɔ, ke dɔ kpík ndók anywɔp ndyép bɔbha.”

62 Yesu arem ntá yi be, “Yɛ agha ane ákémé enɔ ákwàŋ mban ne anjiní nako nsem, abhíkí kway bebhak mübetok ane Mandem achi Mfɔ ywi.”

10

Yesu ató bakoŋo bhi besa bérát nsem byo ne apay

1 Awu áfáéré nókó, Acha ayap bakoŋo bhi bachak besa berat nsem byo ne apay ató ambi bati apay apay be mándók ndú yéntiki etok ne nebhæet ane yí mbɔŋ áyàŋ nyaka berɔŋ.*

2 Apére to bhɔ, aghati bhɔ be, “Mbuot béfére ebhi aya, ke bakú betik bábhíkí ya. Nik yeka mmæet ntá Mandem mmu achi mboŋonki be ántó bakú betik, mámfére mbwɔt ebhi.

3 Dók ka! Nchí to be ntá bɔ mmik mbo bághɔŋɔmén nenti nkwo.

4 Báké pókó yɛ móbha nkáp, yɛ ebhá noko, ne yɛ nkwobhánya echak. Ne báké kaka yɛ mmu ambi.

5 Yéntiki eket ené báchwé aré, mánjámbi mándem be, ‘Kpák ane Mandem áchyè ámbák fá amem eket ene.’

6 Mbák mmu achi amem eket eyɔ ane ákónó kpák, chɔŋ Mandem anka kpák ambak ne yí. Ke mbák yɛ mmu apú, áfók wu ápetnsem ntá yeka.

7 Chwé ká mámbak chi are. Báké kɔ beket ne beket. Nyíé ká, mányú yéntiki enyin ene bachye bhe. Echi chak be nkæbetik ambɔŋ akap ndú betik ebhi.

8 Yéntiki etok ene báchwé aré ne básiépti be ne manjá, nyíé ká yéntiki nenyíé enen bachye bhe.

9 Bú ká bɔmame abhen etok eyɔ, mángati bo abhen bachi are be, ‘Mpok ane Mandem abhak ne bho mbo Mfɔ wap arɔp chi kekwo.’

10 Ke yéntiki mpok ane báchwé etok ke bo abhen bachi are kesyepti bhe ne manjá, fú ka dák ndú nkɔŋo-mbi ene etok yɔ, mándem be,

11 ‘Yɛ chí mfok etok eyeka ane ábátí ndú beka ebhesé sékwèt séfére mbo ntísie ndú enyin ene bákú. Ke dinjí ka be, mpok ane Mandem abhak ne bo mbo Mfɔ wap arɔp chi kekwo.’ ”

12 Yesu arək ambi arem be, “Nchí ghati bhe be, ewak ene Mandem átàn bɔ mmik, chɔŋ angó ntínso ne bɔ etok Sódóm encha bɔ etok eyɔ.”

Chɔŋ émbep nta bɔ abhen bábhíkí tik nsem ndú bebú (Mt 11.20-24)

13 “Bé bo Korasin, chɔŋ émbep ntá yeka encha! Bé bo Betsáida, chɔŋ émbep ntá yeka nkwo encha! Mbo chi amem betok Táya ne Sídón ké nká menyiní maknkay ebhen-ne nkæ ntá yeka, mbá báfyé nden pyɔ, mánto batwɔp anti tesáy, beŋ be bátiknsem ndú bebú bhap!

14 Ke ewak ene Mandem átàn bɔ mmik, chɔŋ angó ntínso ne bɔ-Taya ne Sídón encha bhe.

* 10:1 Mbok besí bekáti be; besa berat nsem byo.

15 Ne bé bho Kapënaum, bákaysi be bákway beyon mmuet, mánkó kpat mántak nebu? Nsé! Chon Mandem amese bhe amem etokó bawú!”

16 Yesu apet arem ntá bakoño bhi bhò abhen yi ato be, “Yé agha ane ághók bé ághók chi me. Ane ábyak be ábyak chi me. Mmu ne ábyak me, ábyak chi mmu ane átó me.”

Enyih ené échyè bakoño Yesu manák

17 Abhen bati besa berat nsem byo ne apay bápetnsem ne manák, béré ghati Yesu be, “Acha, ndü nnyén ena, ye chi befónó bebúbebu bésèpti mmuet ntá yese.”

18 Yesu akeme bhò be, “Ngò ndu Satan áfú amfay akwene amik mbo miámianj.

19 Ghó ka! Nchyé bhe betanj be bákway beyat nnyó ne ngá-neghay amik. Nchyé be betanj amfay betanj Satan, mümpap, ne yényinj epu chyé be esonjari.

20 Yé nò báké nják chi be, befónó bebúbebu bésèpti mmuet ntá yeka. Njak ka chi be Mandem asinj manyén yeka amem ekáti ene amfay.”

Enyih ene échyé Yesu manák

(Mt 11.25-27, 13.16, 17)

21 Mpok yò, Yesu anikmuet be, “Eta, wò mmu óbhónó mfay ne mmik! Nchi chyé wò bakak ndü óró menyinj ebhen mémbák bhésé bhésé ntá barinjindak ne ntá bo abhen báníjì beyá menyinj. Onéné bhò otanj kponorotj ntá bo abhen bábhíkí rinjì yényinj mbo mámbò. Eta, enyu yò ké wòmbonj óyáná be embak.”

22 Yesu apet arem be, “Etaya achyé me menyinj menkem. Yé mmu abhíkí rinjì mmu ane Mmò áchí ébhíkí fuet chí Etayi. Ne yé mmu abhíkí rinjì mmu Eta áchí ébhíkí fuet chí Móywi ne bó abhen yi áyábhé ndu beka bò mándínjì Etayi.”

23 Ayibhiri ye mmuet arem ntá baghókó bhi ansem ansem be, “Eri ntá yeka echa bé bághò menyinj ebhen ne bághò!

24 Nchi ghati bhe be, beyá baremé kepinti ne bafò babhónj nyaka ekwak begho menyinj ebhen bághò, ke bò keghò bhò. Bábhónj ekwak beghok menyinj ebhen bághók, ke bábhíkí ghok bhò.”

Nekáy ndáindu mmü Samária

25 Éfákari be ntanj ebhé Moses arók memò Yesu. Abhép yi be, “Ntanj, chon nku yi ke mbónj nepém enen nébhíkí bhonj ngwentí?”

26 Yesu arem ntá yi be, “Ekáti Mandem érem be yi? Òpay aré be yi?”

27 Akeme be, érem be, “Kon Mandem Acha ywe ne nti ene nenkem, ne efónó ye enkem, ne betanj ebhe menkem, ne nkaysi ye nkem, ne kónj nkokosi ye mbo enyu ókónj mmuet eye.”

28 Yesu arem ntá yi be, “Chi enyu yò. Ku nó, ne chon ómbónj nepém.”

29 Ke ndü yi áyánj betanjan mmuet, arem be, “Ke mbónj nkokosi wa chi agha?”

30 Yesu akeme yi ne nekay enen be, “Mmüfu afú nyaka etok Yerúsalem ášep Jeriko. Ndu áronj, akwén amò baghép batanatanj. Báfere yéntiki enyinj yí amuet, bádén yí, bárók, barò yi mpok áróbhe kekwoé begu.

31 Éfákari be nchiakap Mandem amot ášep ndü nkúbhé mbi wu. Agháká nókó are, aghó yi, apé ebhèmbi, arók ebhak eyi.

32 Éfákari enyumot ne nkú betik amem ekerákap Mandem amot ane nneréket *Lévi. Mpok yi aghaka are, aghó yi, ke afuét nkwo chi ebhe echak, arók.

33 Ke mmu Samária fú ášep nyaka nkwo ndü mbi wu. Agháká nókó nebhuet ane mmu wu achi, aghó yi, ne abhónj ntínso ne yi.

34 Arək ntá yi, achiti babhe ndü befaet bhi, agwót. Apəkə ye yi anyanə amfäy mponə batu yi, arək ne yi ndü eket ené mankwə bachye nkáp ke mabare aré. Akwak yi. †

35 Neyi nókó aferé nkáp achye ntá mmu ane ayini eket eyo arem be 'Yini mé yi. Nnanj mpetnsem chonj nkeme yentiki enyinj echak ene óchonji yi ammet.' "

36 Yesu arem nəkə nə, abhép ntənj ebhé Mandem be, "Ókaysi be ndü nkwo wu bati arat, agha átónj bé achi nkokosi ntá ane akwene amə bəghép?"

37 Akeme be, "Chí ane ághó yi ntínso." Yesu aghati ye yi be, "Dók yé kə mbo yi."

Yesu arək beghə María ne Matá

38 Ené Yesu ne baghəkó bhi bákó bārən bəchwóp ndu mótókófú. Ngore amət ane áká nnyén be Matá abhak are. Asyepi Yesu amə ápay amem eket eyi.

39 Abhónj manə ane áká nnyén be María. María arək asibhiri ndü bekak Acha angoko nəkə Eyonj Mandem ene yi átənj;

40 Matá ankə nəkə chi betik ebhen nywəp ndu mene Yesu. Ághó nókó bé betik beyá ntá yi aywintí, arək ntá Yesu arem be, "Acha, əbhíki ghə ndü mómaya árə betik menkem me awó? Ghati yi antwə ankwak me!"

41 Kə Acha akeme yi chi be, "Matá, Matá! Ófyé ntí ne ódèn mməet éti beyá menyinj.

42 Dinj bé enyinj émət ke eri echa. Yó ké María áyábhé, ne yé mmu apú kway besot yə ntá yi."

11

Bo bərəm be betanj Yesu bəfú chi ntá Belsebul (Mt 6.9-13, 7.7-11)

1 Éwak émət, Yesu are nīkməet nəbhééréfú. Anánj nókó, nkonj ywi amət arem ntá yi be, "Acha, tónj bhese enyu mánīkməet mbo enyü Jón átənj nyaka baghək abhi."

2 Yesu aghati baghəkó bhi be, "Yentiki mpok ane mánīkməet, dem ka bé: 'Eta, kə bo mánchyé nnyén ene kenókó. Kə bo mándó wə əmbak Mfə wap.

3 Chié bhese yentiki nywəp, enj nenyié.

4 Fonjori bebú bhese,

mbo enyu séfonjori yentiki mmu ane áká bhese bebú.

Ne kéka sénchwe ndü nemə enen nékə sénkwén ndü bebú.' "

5 Yesu arem ye ntá yap be, "Sénsót be mmu ywəka amət arənj ntá mməere ywi mpok nywəp négháká néntibheti, adep nekək arem be, 'Nkwáne, nīkməet pwə me bekpəkó bret bérát.

6 Mməere wa amət ane achi ambi ndü nekə atwə me anywóp néne, ne mbíki bhonj nenyié bechye yi anyie!"

7 Mməere ywe wu ankeme be, 'Képepe sənəri me. Nnanj mfe mbinywəp ne nnánj mbare ne bəbha. Mpu kway befate be nchyé wə yenyinj.'

8 Dinj ká be, yé ndü yi apú kway befate be anchye yi nenyié, éti yi achi mməere ywi, abhənj bəfate anchye yi yentiki enyinj ené yi áyanj mbənyune atónjóri bédép nekək kebənj ntíanwóp.

9 Nchí ghati ye bhe bé: Nīk ka mməet éti enyinj ene óyanj, chonj Mandem anchye wə. Yánj, chonj əngə. Dep nekək, chonj mánene ntá ye.

† 10:34 Nə chi: achiti mmém ne bawet.

10 **Ka** na, mbonyune yentiki mmu ane anikmuet eti enyini ene yi ayari, Mandem achye yo nta yi. Yentiki mmu ane ayari enyini, agha yo. Yentiki mmu ane adébbhé nekok, manene nta yi.

11 Bě bachibho, mmu yweka ane mbak moywi abhep yi tansi, ansot chi nnyo anchye yi, chi agha?

12 Yě chí nēchí-nkók kě mmó abhep wó, ðchye yi ngá-neghay?

13 Mbak be bō bebá, bābhōŋ nti bechye beriti menyini nta bōbheka, bākaysi be Eta mmu achi amfay, ānok bechye Efōjō Bedyere nta bo abhen manikmuet be yi anchye bho Efōjō Bedyere kē?”

Yesu atan achá Satan

(Mt 12.22-30; Mk 3.20-27)

14 Mpokofu, Yesu abók efōjō ebábu ene éká mmu akwene kebhook. Efú nókó mbók wu abho bereme keri. Bo abhen bachi are babhak maknkay.

15 Ke mbak yap bäre rem chi be, “Belsebul mfo befōjō bebábebu ke áchyé yi betan bebok befōjō bebábebu.”

16 Bo bäre yan mbi mema yi. Bābhēp yi anka enyini maknkay ene ébhak mbo erin ene étan be betan ebhi befú chi nta Mandem.

17 Ke ndu Yesu arinj nkaysi yap, aghati bhó be, “Yentiki etok ene akore achi are bo manú noko ne bati, ébhōŋ chi meneme. Ne nneréket ané akóré áchí are ne bo manú noko ne bati, ákwéné kwen.

18 Ne mbak Satan anka befōjō bebábebu bhi menu ne bati, ná yi akway bebhak enyū mfo ane yi achi ndú erori mpok? Nchi bhep be mbonyune bārem be ndú betan Satan kē mēbók befōjō bebábebu.

19 Ne mbak ndú betan Satan kē mēbók befōjō bebábebu, bakoŋo bheka babók bho ndú betan agha? Chōŋ bakoŋo bheka mántan be!

20 Ke mbak, sayri sayri mēbók befōjō bebábebu chi ndú betan Mandem, na chi Mandem anán achi nenti eneka mbo Mfo.

21 Mpok mmu ntantan abhabheri eket eyi ne menyini nenu bhi, yě mmu apu kway beghēp menyini ebhi.

22 Ke mbak mmu ane átán acha yi atwo ánu ne yí, andén yi, ansot menyini nenu ebhi ebhen yi asiki nti are, ampokó menyini ebhi andok ankore ne bo bachak.

23 Mmu ane apu ne me, achi chi mumpap wa. Ne mmu ane apú kwak me ndu mēnyókóti bho, átákatak.”

Efōjō ebábu ékway bepetnsem nta mmu

(Mt 12.43-45)

24 Bérōŋ ambi Yesu arem be, “Mbak mámbók efōjō ebábu éndó mmu, érop chí bōŋbōŋbōŋ amem baso, éŋjan noko ebhak ene yo échwe. Mbak ébhíki ghó ebhak bechoko,

25 érem be, ‘Chōŋ mpētnsem ebhak ene mfú.’ Ne anán émpētnsem, engo be mányo esi eket eyi, bāghókó sayri,

26 efōjō ebábu eyo érdŋ ye, énsot befōjō bebábebu béchák tándrámot ebhen bébébbhé becha yo. Bó menkem mendok menchwe mmu wu amuet mémbak ne yi, nté yi ambep ancha ane mbi.”

Manák amen tetep

27 Yesu arémé nókó na, ngoré amot amem ngémtáy bo abhen bachi are arem nta Yesu ne eyari amfay be, “Eri echa nta ngoré ane ábhé wó, achye wó ami!”

28 Yesu akeme be, “Bo abhen eyap eri echa chi abhen bāghók Eyari Mandem ne mánka noko mbo enyū éyari!”

Bárém be Yesu ántōη erijí maknkay
(Mt 12.38-42)

²⁹ Ené bo báchák báchèm aré mándak nəkō chi ambi, Yesu abho berem ntá yap be, “Mkpáká bho ane echōη áber acha! Bábhèp be mántōη bhō erijí maknkay. Ke yě emót mpu tōη bhō, ébhíkí fuet ene Jóna.

³⁰ Nkúbhé mbō enyū Jóna achi nyaka erij ntá bo Ninive, enyu yō kě Me Mmu mfú ntá Mandem nchí bhak chōη erij ntá mkpáká bho abhen echōη.

³¹ Ewak Mandem átāη bō mmik, mfō ngōré ane áchí nyaka etok Shéba áfate andem be be bo mkpáká mmik ane echōη báká bebú mbonyune yi afu nyaka nekō nesie arək beghok menyīη ebhen Mfō Sólomon átōη bho ne beyá nerijndak. Ne nchí ghati bhe be mmu achi fá néntí eneka ane acha Sólomon, Yě nó, bápú ka beghok yi. *

³² Ndū nywabhé manyé, chōη bō Ninive mángati be bho mkpáká mmik ane echōη bé bekwéné bechi ne bhe mbonyune mpok bō bágthókó enyīη ene Jóna aghati bhō, bátíknsem ndū bebú bhap. Nchí ghati bhe be mmu achi fá néne ane áchá Jóna, yě nō, bápú ghok yi!

Yesu atōη be amík áchí mbō erōjō ene ékà mmu ángō mban
(Mt 5.15; 6.22, 23)

³³ “Yě mmu apú dure erōjō ansot enyīη ankuti. Báðare erōjō, mánte chí ebhak ene babhōη bete yō be mban ángō ntá yěntiki mmu ane achwe anywóp.

³⁴ Amík ayeka achi berōjō ebhen békà mángō mban. Mpok amík ayeka achi aríarí, mmuet eyeka enkem éjwi ne bediéré. Ke mbák amík ayeka apú ariari, mmuet eyeka enkem éjwi ne ejuri.

³⁵ Sot ye ka mpok be bediéré ebhen bákaysi be bechi be anti béké bhak ejuri.

³⁶ Mbák ye bati yeka ankem ajwi ne bediéré, ne yě mandú ejuri apu are, chōη nepém eneka nenkem nembak pépép, mbō mmu ane ábhōjō erōjō ne éghō, entōη nəkō yi mbi.”

Yesu aji bōnkwo Fárisi ne batōη ebhé Mandem
(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

³⁷ Yesu ánáná nókó berem kepi eken, mūnkwo Fárisi amot abhīη yi ndū nenyíé eket eyi. Yesu arək achwe anywóp, achakō amík menyie nenyíé.

³⁸ Mūnkwo Fárisi wu abhak maknkay béghō be Yesu abhiki so amō mbō enyū epīη eyap étōη ke anyie nenyíé. †

³⁹ Acha aghati mūnkwo Fárisi wu be, “Bé bōnkwo Fárisi, básot mpok bétyét nsemé nchán ke menjémé ne bebú bejwi be anti.

⁴⁰ Bé bechīηtí bho! Mandem ane aghókó enyīη, pú yi ke aghoko mmem ne nsem eyi nkwo?

⁴¹ Ke enyīη ene bábhōη bekā chí besot menyīη ebhen bechi amem bekpāre ebheka mánychye ntá bachébhébhō ne chōη bepīη ebheka menkem mémbak nkwo pépép.

⁴² “Bé bōnkwo Fárisi, chōη embep ntá yeka encha, mbonyune bapú kē enyīη ene echí chak ntá bho ne bábhiki kōη Mandem. Básot ndu beri amot ndū baru byo mánychye ntá Mandem, mánkō enyumot ne mbwot achak. Bábhōη bekōη Mandem ne mámbak sayri ne bho ke bábhiki bhōη beghókōntik bebhé béchák.

* **11:31** Nō chí: etok ene echí ebhe Saut. † **11:38** Bo Israel babhōη nyaka enyu ené básō amō ke mányie nenyíé. Bákaysi nyaka be epīη eyō ékà bō mámbák chak besí Mandem.

⁴³ Bě bōnkwō Fárisi, chōŋ embep ntá yeka encha! Bǎkōŋ bechōkō ndū menōk kenókó amem bekeré nenikímuet bo Israel, ne bǎkōŋ be bo mankaka nōkō bhe ne kenókó neffisie.

⁴⁴ Chōŋ émbép ntá yeka encha! Bǎchí mbō manem ane mmu ákò amfay kerin̄i be chi manem.”

⁴⁵ Ntōŋ ebhé Mandem amot arem ntá Yesu be, “Ntōŋ, mpok órēm menyin̄ ebhen, óchye bhese nkwo ntíanwóp!”

⁴⁶ Yesu akeme be, “Bě batōŋ ebhé Mandem, chōŋ embep ntá yeka nkwo encha! Nti achi be mányîere bo mámpókó menwóptí batu ané be babhōŋ bǎpú kwak bo mámbaré bebhé bhō yě mandú.

⁴⁷ Chōŋ émbép ntá yeka encha! Bachĩmbi bheka bǎwáy nyaka baremé kep̄inti. Bǎtè manem ayap néne, mángwati mbi aré beka yō ándí amik.

⁴⁸ Bekū enyu eyō, étōŋ be bǎchí enyumot mbō bachĩmbi bheka abhen bǎwáy nyaka baremé kep̄inti Mandem ndū bǎtè beriti manem ntá yap.

⁴⁹ Etiyō, ke Mandem, ndū nerin̄indak eni, árémé be ‘Chōŋ ntó baremé kep̄inti ne bōnto bha ntá bo Israel; ne chōŋ mángwáy mbōk eyap, ne mánychye abhénéfú beyá esōŋori.’

⁵⁰ Chōŋ Mandem antemsi ye mkpáká bho abhen echōŋ eti manōŋ baremé kep̄inti mankem abhen bō bǎwáy te nebhōmik,

⁵¹ bebho ne Abel kpát beghaka amuet Sakaría mu bǎwáy nenti éfémé akap ne ekerákap Mandem. Nchí ghati bhe be chōŋ Mandem antemsi mkpáká bho abhen echōŋ eti bawú yō ankem!

⁵² Bě batōŋ ebhé Mandem, chōŋ émbep ntá yeka encha! Bǎbhese efin̄i ene mánēne mb̄inywōp ane mmu áfuet aré ke ambōŋ nejwimem ndū barak Mandem. Bǎbhiki chwe are, ne bǎchyet mbi ntá abhen báyāŋ nyaka bechwe are!”

⁵³ Nerō ane Yesu árò nebhuet wu, batōŋ ebhé Mandem ne bōnkwō Fárisi babho bechiti yi ne bebhép, mányōŋti nōkō yi beka yi ankwen anyu.

⁵⁴ Ne mánōbheri nōkō yí ndu beka yí ákwén ndū eyōŋnyu.

12

Yesu ayep bōbhi batu be baké bhak bō betabhá (Mt 10.26, 27)

¹ Ene Yesu árém nō, bo báre twō, kpát báyá bǎchá, mánjati nōkō bati. Yesu ayambi arem ntá baghókó bhi be, “Sot ka mpok ne yís bōnkwō Fárisi. Bǎchi chí bō betábhá.

² Yéntiki enyin̄i ene bakuti, chōŋ mánēne. Ne ené echi bhésé bhésé chōŋ mánku bo mandin̄i yō.

³ Ndu echi nō, yéntiki enyin̄i ene bǎrémé ansem ansem, chōŋ bo mangok yō kponōŋ. Ne menyin̄ ebhen bǎghati bǎrū bho ansem ansem chōŋ bo mánte amfay beket mámbik be bo mángók.

Mmu abhōŋ bécháy chi Mandem (Mt 10.28-31, 12.32, 10.19-20)

⁴ “Mamure bha, nchí ghati bhe be, bǎké chá y bō mmik. Bǎkway beway chi mmuet nkwa ke bǎpu kway beku enyin̄i echak ene ebbehe echa eyō.

⁵ Ghók ká mmu ane bǎbhōŋó béchay. Cháy ka mmu ane ákway beway mmuet yeka, ne ankwáy memese be amem nep̄in̄gō!

⁶ Pú mmu akway beku bōkenen batay ne nkáp ane apu yényin̄? Yé nō, Mandem apú ghókōntik yé amot.

7 *Ke ná ne be? Mandem aríní yě chí mpäy bekaká emene ebhen béchí yěntiki mmu yweka anti. Báké chay ye yěnyin ené bo bakway beka bhe. Besí Mandem, yěntiki mmu yweka abhōn menwōp tontó achá ngémtáy kenēn.*

*Bo abhen bachi bō-Yesu
(Mt 10.32, 33; 12.32; 10.19, 20)*

8 *“Nchí ghati ye be be, yěntiki mmu ane árēm kponorōn besí bō mmik be yi achi mmu wa, chōn Me Mmu mfú ntá Mandem ndem besí bōángel Mandem ndú nywōp manyé be mmu wu achi awa.*

9 *Ke mmu ane ataña kponorōn besí bho be apu mmu wa, chōn menkwō ntaña besí bōángel Mandem be yi apu mmu wa.*

10 *Nē chōn Mandem amfonori yěntiki mmu ane árēm ebábū ēti Mmu ane áfú ntá Mandem, ke apú fonori mmu ane árēm ebábū ēti Efónó Bedyere.*

11 *Mpok básóré bhe ambi ndu betañ be amem bekeré neníkímmet ebhap ne besí bōbati etak ne bōgōbhano, báké seme enyū bákway betaña mmuet ne ēti enyīn berem.*

12 *Mpok eyō chōn Efónó Bedyere ántōn be enyīn ene bābhōnō berem.”*

Nekāy echīnti mfo nkáp

13 *Ené Yesu áchyē baghākó bhi manie enyu eyō, mmu amōt amem ngémtáy bho arem ntá Yesu be, “Ntōn, ghati mómaya ánkóré nēwú etayese ánchyē ebha menyīn!”*

14 *Yesu akeme yi be, “Nkwáne, agha ábhúré mé ntañá manyé ne nkóre menyīnī nēwú ntá yeka?”*

15 *Ke arək ambi arem ntá bo mankem be, “Sōt ka mpok! Kém ká mmuet be báké fye ngonō ndu bebhōn beyá menyīn. Puyě chí beyá menyīn ke békēm nepēm nkwá.”*

16 *Yesu átém bó nekay be, “Nkí mūnkáp amōt áchyē nyaka yi beyá mbwōt.*

17 *Ekā abho békáysi andeme nākō be, ‘Chōn nkā yi? Mbíkí pere bhōn nebhuēt bébhure mbwōt?’*

18 *Ke árem ne mmuet yi be, ‘Chōn mmokoti bētak ebha, ngoko ebhen béchíkítí, mfyé mbwōt aya ne menyīn ebha are.’*

19 *Ndem ye ne mmuet eya be, ‘Ōnāñ ōbhōn beyá menyīn ebhen besōt beyá mamié. Képere sōñori mmuet. Nyié, nyú, ónkā manák.’*

20 *Ke Mandem aghati yi be, ‘Wō echīntímu! Nkúbhé beti ebhen, nepēm ene nēmay. Ke menyīn ebhēn ōbhúré bérōp chōn chí ebhen bo bachak!’*

21 *Nó ke éfakari ne mmu ane ábhúré menyīn ntá yimbōn, ke yi kekā menyīn ebhen bébhōnō menwōp besí Mandem.”*

*Nkoño Yesu abhōn besiki nti ne Mandem
(Mt 6.25-34)*

22 *Yesu aghati ye baghākó bhi be, “Nó kē nchí ghati bhe be, mmu áké bhōn basémé ēti nepēm eni be chōn nyié yi, chōn mfyé yi?”*

23 *Nepēm nkwá nébhíkí cha nenyíé? Nepēm nkwá nébhíkí cha ndené?*

24 *Yīnī ká kenēn. Képu kwan nenyíé ne képu fere mbwōt ebhi. Kébhíkí bhōn beket ne yě chí bētak ebhen bébhure nenyíé aré. Mandem ke áchyē kō nenyíé, ne besí Mandem, bācha kenēn tontó!*

25 *Nē ntiki mmu yweka basémé ákway beka nepēm eni nēnsap, ye chí mandú nīñinīnī nēnchá enyu nebhōnō bebhak?*

26 *Mbák ye bapú kway beka mandú enyīn mbō eyō, ndaká yi bābhōn basémé ēti menyīn bechak?*

²⁷ Yijí ká bɔchuchu abhen bágò. Bápú kɛ betik, ne bapu ghoko nden. Ke nchi ghati bhe be, yě chí Mfò Sólomon mmu ábhónó nyaka beyá keném, abhíkí bhònyaka nden ene eri mbò yě chuchu amɔt.

²⁸ Mandem kě ághókó tákò ne berí ebhi, tákò ane ákway bebhak echòny, mbúré angwəsi, mámfyé angò. Bákáysí bé be kě Mandem apu kway békwak mámbòny nden béfyé amuet ke? Neka eneká ne Mandem négúpsi ncha!

²⁹ Báké sònyòri ye batí yeka bebhep éti enyiny ménýie ne éti enyiny menyu.

³⁰ Bò mmik bákònyò menyiny ebhen ke dijí ka be Etayeka arinjì be bábhòny bebhòny bó.

³¹ Fíé ká ntí chi be Mandem ámbák Mfò yweka, ne chòny yí anchye be menyiny ebhen menkem nkwo.

*Enyiny Yesu átónó éti kefò mmik
(Mt 6.19-21)*

³² “Bóbha, báké chay, yěndu báchi nkwo bágghónómén ane abhiki ya. Mandem abhòny manák bechye be akòre ndú kefò eki.

³³ Tí ká menyiny ebhen bábhónó mánchye nkáp ntá bachébhébhò. Bòny ká bóbébhá-nkap abhen bápú chòny be nkáp anem. Buré ká kefò menyiny ekeka amfay. Aré, kó kébhak mpoknkem. Yě ngép apu kway beghèp enyiny are, ne kengòk apú chwe árchònyti yěnyiny.

³⁴ Ebhak ené nkáp ywe áchí, aré kě nti ene nkwo nébhak.

Bák ká pè mpoknkem

³⁵ “Tònyí ká mmuet mándure berónó bhèka.

³⁶ Bák ká mbò bð-betok abhen mánòny be chi-betik awap amfu ndú epá nebhan ene yí áronó are ampètnsem be mánéné mbìnywòp ntá yí témenté, mpok yí átwò ádébhé nekòk.

³⁷ Chòny endí encha ntá bo abhen bábhak pè mpok etayap átwò! Tetep nchi ghati bhe be mpok yí atwò, ághati bhò manchòkò àmik, anchónny nden eyi, ansòt nenyié anchye bhò manyié.

³⁸ Yě antwò chí ne néntí bhiti, yě chí mpok nkòk ékòk, ke antemeri bhò pè, éri encha ntá bó betok bhò!

³⁹ Dijí ká be mbò mbònyòket àrinjì neyòkò nywòp enen ngép átwò, mbu apú rò mándak eket eyi.

⁴⁰ Bè nkwo bábhòny betonyti mmuet Mmu ane áfú ntá Mandem átwò chòny chí ndú mpok ane bábhíkí kaysi be yí átwò.”

*Mmò betok ane achi tetep
(Mt 24.45-51)*

⁴¹ Píta abhép Yesu be, “Acha, otém nekay enen chí ntá yese ke chi ntá bo mankem?”

⁴² Acha akeme yi be, “Mmù betok ane achi tetep ne ndinjindak chí ane? Chí ane chi-betik ywi áchye yi betanj be anjinyi nòkò batí bakú betik abhen bachi amem efo yi, anchye nòkò bhò awap ákòre nenyié ndú mpok.

⁴³ Chòny endí encha ntá múbetok wu ane chi-betik ywi átwò antemeri yi ndu ákà enyiny ene baghati yi ankà!

⁴⁴ Nchi ghati bhe be, mbák nkùbetik wu ákà nò chi-betik ywi áchye yi betanj amfay menyiny ebhí menkem.

⁴⁵ Ké mbák múbetok arem be, chi-betik awa átat bétwò, ambo bédèn bð-betok bachak, abhen baghoré ne abhen babhakanem, ne ambo ménýie, anyu nòkò, kpát mmem ánkem yi,

46 chi-betik ywi átwò ndù nywòp enen mübetok abhiki kaysi be yi átwò ne ndù neñokó nywòp enen mübetok wu abhiki riñi. Antemsi yi, amfyε yi nebhuet anε bo abhen bábhíki ñoko Mandem bachi.

47 Ne mübetok anε áriñi enyiyi ene chi-betik áyàn yi anka, ke yi ke tonji mmuet anka mbò enyu éyàn, bátemsi chòj yi sayri.

48 Ke anε ábhíki riñi enyiyi ene chi-betik áyàn yi anka, mbák aka enyiyi ene éyàn mantemsi yi, báchyε yi chi mandú ntemsi. Bábhεp tontó ntá mmu anε báchyé yi tontó. Ne báfyε amík tontó ntá mmu anε báfyé beyá menyiyi amó yi.”

Yesu arεm be yi atwò ne ákóré

(Mt 10.34-36)

49 Yesu apet arεm be, “Ntwò begyεp chi ngó fá amik. Mbò ánanj akεm, mbu nkòj tontó!

50 Chòj mámfyε me ndù εsòjri mbò mmù anε báfyé yi anyén ndù mpok anε bájwiti yi. Nti népú pòp me amεm te εsòjri ene éntwò emfuet!

51 Bákáysí bé ntwò fá amik chi beka bo mámbák ndu kpák ne bati ke? Ae, ntwò chí ne akóre.

52 Bébhó néne, yéntiki eket ené bo bachi arε bati atay, chòj ákóré ámbak nenti nap. Bati arat keka abhen bati apay. Bati apay keka abhen bati arat.

53 Akóré ábhak chòj enyuné chí ápap móywi anε mbakanεm, mmó anε mbakanεm ampap etayi, nnò ampap móywi anε ngoré, móywi anε ngoré ampap nnò. Nnóném ampap ngoré móywi, ngoré ampap nnóném éywi.”

Mmu abhòj beriyi mpok

(Mt 16.2, 3)

54 Yesu arεm ye ntá ngémtay bho abhen bachi arε be, “Mánán mǎngó nebu ndù négírí ndù ebhè nebu ene mmok ánem arε, bárem be ‘Manyiεp átwò kwen’; ne émbak enyu yò.

55 Ne mánán mǎngó nebhán ndu nebhò bekwen, bárem be, ‘Enεm étwò’; ne émbak enyu yò.

56 Bè bò betabha! Báriñi béyiyi nebu mǎndεm mbák manyiεp ákwen chòj, ne mbák apu kwen. Ndaká yí bábhíki riñi menyiyi ebhen Mandem ákà ndù mpokó-ne?”

Pεtnsem ndù ekòj ne mümpap ywe

(Mt 5.25, 26)

57 “Ndak yí bé babhòj bapú kway beriyi enyiyi ene εchi chak be mmu anka?”

58 Mbák óbhòj ndak ne mmu ne yi ákú manyé ne wò, óku yi? Óbhòj béghò be ndaka wu ámay ansem ené bábhíki ròj ndu acha manyé. Mbák ónká yi ansòt wò ambi ndù manyé, ntañá manyé áchyé wò ntá bo mbij nkú ne bò mámfε wò.

59 Nchí ghati wò be, òpú fu wawak kpáte onchye ákwó ywe ankεm, yényiyi keròp.”

13

Tík ká nsem ndù bebú

1 Nkúbhé mpok yò, mbòk bho abhen bachi aré, bátéme Yesu éti bo Galili abhen Páilet aka baway mpok báchyé akap ntá Mandem.

2 Yesu akεme bhò be, “Bákáysí be bo Galili bhò bákú nyaka bebú bacha bò étòk Gálili bachak ke?”

3 Nò bhò! Dò ngati be be, mbák bábhiki tíknsem ndù bebú ebheka, chòj be mankem mǎngu mbò bhò.

4 Ná ne bõ batí neku-ne-arat abhen ekerémfáy ene echi nepak ãntĩnyen Sílom ékwéné éwáy? Bákáysi bé efákári nyaka ne bhõ enyu yõ chí ndu báká bebú bacha bo bachak abhen bachi etak Yerúsalem yõ ke?

5 Nõ bhõ! Nchí ghati be be, mbák bãbhíkí tĩknsen ndũ bebú ebheka, chõn bã mankem mãngu mbõ bhõ.”

Yesu atém nekáy enõk ene epu nyu kepem

6 Yesu atém ye bhõ nekay enen be, “Mmu amõt api nyaka enõk ene babhĩji bé *fig amem nki ywi. Egháká nõkõ ményu kepem, are kõ ambyo nõkõ mbák enyu kepem, ke aké ghõ yẽnyĩj.

7 Aghati mmu ane ákà betik amem nki wu be ‘Yĩjĩ, ndũ mamié árát nchí twõ beyañ kepem ndũ enõk ene, ke mpu ghõ yẽnyĩj. Kpõt yõ gúep amik! Ekà kpík yi fá téé, échet nõkõ mmik ndéndem?”

8 Nkã betik wu akeme yi be, ‘Eta, dõ émpét embak ndũ mmíé enen nkwo. Chõn ntém nnet ywi ngabheri, mfyé ntõbhé-piõ.

9 Ne mbák enyu kepem mmíé mbúrè éndi, ke mbák ébhíkí nyu kepem, òkwáy beghati me mkpõt yõ nguep amik.”

Yesu abú ngoré ane abhénti ndũ nywõbhé neywẽmuet

10 Ewak neywẽmuet bo Israel, Yesu áre tõj bo amem ekeré nenikímuetĩ eyap.

11 Ngoré amõt abhak aré ane efõñõ ebúbã ékã yi ápéné ndũ mamié neku-ne-arat, yĩ kepere kway bekõ chak.

12 Yesu ághõ nõkõ yi, abhĩji yĩ arem be, “Mmá, neme ene némay.”

13 Atak yi ne amõ. Témte wu, anyabhe mmuet téé, abho bebíti Mandem.

14 Mũnti ekeré nenikímuetĩ ághõ nõkõ bé Yesu akã mõngoré wu atan ndũ nywõbhé neywẽmuet enap, abé nti, abho berem ne eyõñ etañatan ntá bo abhen bachi are be, “Sébhõñ manywõp átándat ndũ békã betik. Mmu ámbõñ neme, ántwõ chí amem manywõp ayõ be mámbú yi. Eképere bhak chí ndũ nywõbhé neywẽmuet.”

15 Yesu Acha akeme ye yi be, “Bõ bõ betabha! Ntiki mmũ yweka ápú kanari ye chí mpõñ yi, yẽ chí mpõñõ batu yi ándók anchye yõ manyiep ndũ nywõbhé neywẽmuet?”

16 Ná ne ngoré ne, mmõ Abraham * ane Satan ágwórè ndũ mamié neku ne arat. Echi ebéptĩ enyĩñ befere yi ndũ esõñõri ndũ nywõbhé neywẽmuet ke?”

17 Nerem Yesu árémé nõ, ntĩánwõp akem bõmpap abhi mankem. Ke beyã bo bãbhõñ manák be yi ákã menyĩjĩ maknkay bhõ menkem.

*Yesu atém nekáy sepep mónak ane bãbhĩji be móstat
(Mt 13.31; Mk 4.30-32)*

18 Ebhíkí tat, Yesu arem ye be, “Kefõ Mandem kéchí mbõ yi? Chõn njenti kõ ne yĩ?”

19 Kefõ Mandem fá amik kéchi mbõ mõsepep ane énõk ené bãbhĩji be móstat, ane bápĩ amem nki, séchák, ségõ, sérõp enõk ene kenen kétwõ kénte manyay ndũ batáp ayi.”

*Yesu atém nekáy yís
(Mt 13.33)*

20 Yesu apet arem be, “Chõn mpet njenti Kefõ Mandem ne yi?”

21 Kechi mbõ yís ane ngoré ásórè achem ne nchán fláwa érá. Mandu yís wu akã fláwa nkem amwõt, kpát ajwi amem enyĩñ ené yi achi aré.”

* 13:16 Ndu nkaysi bo Israel, mbák mmu áchi ebhárémõ Abraham, nõ achi mmu ane Mandem ápeme.

Mbi mábhérl ke achi mbi nepém

(Mt 7.13, 14, 21-23)

²² Ené Yesu arón Yerúsalem, are te ndü betək begho ne böbetək antəŋ nəkə bho Eyəŋ Mandem.

²³ Mmü amot abhep yi be, “Acha, chəŋ Mandem ampeme chi báru bho?” Yesu arem ntá yap be,

²⁴ “Nu ka béfaét ndü nyübhá ane áchi mábhérl. Nchi ghati bhe be beyá bho báyan chəŋ befæt manchwe ke bápú bhəŋ mbi.

²⁵ Mbəŋóket anán chəŋ amfate antiəp mbinywəp, báte nefi mändep nəkə nekək ne mánik nəkə mmuet be, ‘Acha, nené bhese mbinywəp.’ Ke mbəŋóket ankeme chí be, ‘Mbíkí rinji bhe ne yé chí ebhak ene báfü.’

²⁶ Mámbo ye berem be, ‘Pú séchəkə nyaka nebhuet amot sényié, ne senyu ne wə? Ne otəŋ Eyəŋ Mandem amem betək ebhese?’

²⁷ Ke ákeme bhe chi be, ‘Mbíkí rinji bhe ne yé chí ebhak ene báfü. Fə ká me besí, bə bakú bebú mankem!’

²⁸ Aré, chəŋ mándi kebho ne mámbak ndü nenyie ámén mpok bəghə Abraham ne Aisek ne Jekóp ne baremé kepinti mankem chəkə ndü nebhúéré kefš Mandem, ene bátiébhé be nefi.

²⁹ Chəŋ bo mámfu mbi ne nsem, ebhé awónem ne awóghə, mánychəkə mányie epá ndü nebhúéré kefš Mandem.

³⁰ Diŋí ká be, chəŋ mbək bho abhen báchi ansem néne mándəp bömbi, ne abhen báchi bömbi mandəp ansem.”

Yesu adi kebho eti bo Yerúsalem

(Mt 23.37-39)

³¹ Ndü nkúbhé mpok eyə, mbək bönkwə Fárisi bərək bəgháti Yesu be, “Fə fá dək ebhak échá. Mfo Hérəd äyan béway wə!”

³² Yesu akeme bhə be, “Dók ká ghati Hérəd esəp eyə be, ‘Chəŋ ndək ambi bébok befónó bebábeba ne mbü bho echəŋ ne mbúré, ne égháká nəkə manywəp arət, nnaŋa betik ebha.

³³ Yəndu échi nó, mbəŋ berəŋ Yerúsalem. Nchi kə echəŋ ne mbúré ne éghaka nəkə ndü nywəp enen neŋwi arət nígaka aré. Amem Yerúsalem ke báway nəkə baremé kepinti Mandem.’

³⁴ Yesu akók arem be, Eé Yerúsalem, bö Yerusalem! Bə bo báway baremé kepinti Mandem, mántemti nəkə ne batay ndu béwáy bo Mandem átó be mángáti bhe Eyəŋ eyi. Ndü beyá mpok, nján besət be mfyé amuet bé mámbak ne me mbə bönkək abhen nno nkək ákúti nebhuet amot ne bebhap ebhi, ke bápú ka be nkə nó!

³⁵ Ne néne, chəŋ Mandem amfere ntí ndü eket eyeka, éndəp enyu eyə. Nchi ghati bhe be, bápú pere ghó chəŋ mé, kpáte mpok ane bərəm chəŋ be ‘Sémbítí mmu ane átwə ndü nnyén Mandem Acha.’ ”

14

Yesu abú mmu ndü nywəbhé neywəmmuet bo Israel

¹ Ndü nywəbhé neywəmmuet bo Israel nemot, Yesu arək ményié nenyié amem eket ene münti amot ane achi múnkwə Fárisi. Bo Fárisi bhə bátəp yi amík amuet beghə ndü yi ákə.

² Müfü abhak besí Yesu ane ábhónó nemé afemntay.

³ Yesu abhép batəŋ ebhé Mandem ne bönkwə Fárisi abhen bachi are be, “Ebhé eyese éká be mámbú mmu ndü nywəbhé neywəmmuet ke?”

⁴ Ke báke rem yenyin. Yesu asot mmu wu abu yi. Arọ ye yi arak.

⁵ Abhép yé bho be, “Ntiki mmü yweka ane móywi ne yé mpọn yi ákwen amem mbokó manyiép ndü nywóbhé neywémæet ke yi keya yé yi, yé yo témté ámféré?”

⁶ Bó kekway békeme Yesu yenyin.

Mandem ábhọn manák ne mmu ane ásèpti mmæet amik

⁷ Ené Yesu áyinjí, aghó ndü bõ abhen mánáká ndü epa báre yap bebhaká kenókó. Achye bho manie be,

⁸ “Mpok mánáká wó ndü epá nebhay, óké tínjí yap enókó kenókó ónchako aré mbonyune ékwáy be fakari be mának mmü ane acha wó.

⁹ Ne mmu ane ánáká bhe antwó andem be, ‘Faté chye epok ene ntá mmü-ne.’ Mbák émfákári enyu yo, ófaté ne beyá ntíanwóp bérọn bechoko ndü nebhæet ane ábhíkí bhọn yé mandú kenókó.

¹⁰ Mpok mánáká wó ndü epa, yap chi enok ene ébhíkí bhọn yé kenókó, be mmu ane ánáká epa ántwó, ankwáy berem ntá ye be, ‘Nkwáne, twó choko ndü enókó kenókó.’ Bó epa bachak mángó be mmu ane ánáká epa áchyé wó kenókó.

¹¹ Yé agha ane áyọn mmæet, Mandem ásèpti yi amik. Ne mmu ane ásèpti mmæet amik, Mandem ákòsi yi amfay.”

¹² Yesu arem ye ntá mmu ane ábhínjí yí ndü epa nkwo be, “Mpok óbhínjí bho ndü nenyíé, óké bhínjí chi mamære bhe, ne bõneréket ywe, ne bõ nkáp abhen bachi kekwat ne wó. Mbák ómbínjí chi menyü bo bho, bó nkwo bákway bebhínjí wó bé ónyíé nenyíé ne bho ne eyo émbak akap ane óbhọn.

¹³ Mbák ónák epa, binjí bachébhébbho, ne babák, ne bakem, ne manemamik.

¹⁴ Ne eyo éndi encha mbonyune menyü bõbho bápú kway be keme enyin ene óká ntá yap. Ke Mandem ákap wó mpok yi ákú bo abhen bachi chak besí bhi mámpetnssem ndü nepém.”

*Yesu atém nekáy epá egho
(Mt 22.1-10)*

¹⁵ Yesu ánánjá nókó bérémmenyin ebhen, mmu amot ane áchí ndü nenyíé ne yi, arem ntá yi be, “Chọn éndi ntá yé agha ane ányíé epá ene ébhak ndü nebhæet Kefo Mandem awu amfay!”

¹⁶ Ne Yesu aghati yi be, “Mmüfu anak nyaka erem epa, abhinji beyá bho.

¹⁷ Mpok ane epa ébhóns bebho ákwáy nókó, ató mōbetok ywi be andak angati bo abhen yi anaka be, ‘T’wó ká, mánan batonji yéntiki enyin.’

¹⁸ Arak aghati bho, ke yéntiki mmu wap arõbhe ghati yi chí be ndak akem yi. Ané mbi arem be ‘Nku nki ne mbọn bérọn beyinjí wu. Níkmmæet, ghati etaye be áké benti.’

¹⁹ Achák arem be, ‘Nku mpọn byó ene ékwàn baki. Nchí yan ndók ngó betik ebhen yo ékwáy beku. Níkmmæet. Ghati etaye bé áké benti.’

²⁰ Anefú arem be, ‘Néne ke mbáy ngoré. Mpú kwáy ye bétwó.’

²¹ Mmō betok wu arak aghati etayi menyin ebhen bõbho bárem. Mbọnóket abénti. Aghati mōbetok yi wu be, ‘Fú, dók áyák ndü yéntiki mbay ane áchí etok ne yéntiki nebhæet ane bo báchí are sòt bachébhébbho twó ndü epa ne bho. Twó ne babák ne bakem ne manémamik.’

²² Mmō betok arak atwó, arem ntá yi be, ‘Eta, nkæ enyin ené óréme ke eket ébhíkí re jwi.’

²³ Etayi arem be, néne ‘Fú, dók, etok ndü babhí agho ne ndü babhí bebhi. Fíé betan bé bo mántwó bé eket epa enjwi.

24 Diiñí ká be, yě mmu amot ndü bo abhen njambi ke bó ketwó, apú kwáy béghókóti enyiñ ndü epa eya-ne.’ ”

Menyiñ ebhen nkoño Yesu abhónó ménem

(Mt 10.37, 38)

25 Ngémtay bho béré kó ne Yesu. Ayibhiri mmuét arem ntá yap be,

26 “Mbák mmu áyàñ bébhak ne me apú kwáy bebhák nkoño wa mbák abhíkí kòñ me ánychá etayi ne máyi, ne ngoré ywi, ne bóbhi, ne, bómayi abhen babhakanem ne abhen baghoré ne ankòñ me ancha ye chí mmuere yí.

27 Yě agha ane ábhíkí ka bepokó eyi eko ankoño me apú kwáy bebhak nkoño wa.

28 “Mbák mmu yweka áyàñ bete eket egbo, pú áyambi anchòkò amik ankay, angò mbák nkáp ane yi ábhónó akway ane yi áte eket anarja?

29 Mbák abhíkí ká nò, ákwáy beghoko nebháééretet ke yí kete eket ánáná, ne bo abhen bághó yò mámbò béwáy yi be,

30 ‘Ane abho bete eket ke echa yi menarja.’

31 “Ne sénsot be mfo amot abhónó batemé nenu nka byo (10, 000). Aperé ròn menu ne mfo ane ábhónó batemé nenu nka esa, (20, 000) áku yi? Pú áyambi anchòkò, ankaysi sayri, mbák ákway menu ne mfo wu?

32 Ne mbák ángó bé betañ ebhi bébhíkí kwáy, áto bo ntá mfo wu mpok batemé nenu bhi babhuet nekò nesie be mánsókórí enyu ené bápú nu ne báti.”

33 Yesu arem ye be, “Echí enyumot ne be mankem. Mbák mmu abhíkí bhòñ nti berò yéntiki enyiñ ene yi ábhónó, apú kwáy bebhak nkoño wa.”

Ngán ane abhíkí bhòñ manyiñti

(Mt 5.13; Mk 9.50)

34 Yesu arem be, “Ngán áchí erítí enyiñ. Ke mbák ngán ábhíkí pere bhòñ manyiñti mi, ná bákway beká wu ampét ambak erítí ngán?

35 Enyú ngán wu apú pere rí ndü yěnyiñ. Apú ri amik ne apu ri yě ndu befye ndu ntó-takò ane báyàñ ámpós ánychye ntóbhé-píó. Báto wu to. Mmü ane áyàñ beghok ántá batu angok sayri.”

15

Aghónómén ane aneme

(Mt 18.12-14)

1 Mpokófu, babhebhé nkábhénti ne baká bebú bachak béré kap Yesu ndu beghok manyiñ ebhen yí átòñ.

2 Bónkwò Fárisi ne batòñ ebhé Mandem bábhò ménywínti be, “Mónkwáne ásyepiti bó bebú, ne ányie te nenyíé ne bhò.”

3 Eká Yesu atém bó nekay enen be:

4 “Sénsót be mmü yweka amot abhòñ bághónómén besa betay. Mbák amot anem ebhi, ákú yi? Pú árd ané besa menwi nsem neká ne anwi, andok beyañ awu ámot kpát ambòñ wu?

5 Ne mbák aghò wu, ápokò anyarja manki ne manák,

6 ne mpok ane yi ágháká anywóp, ábhini mamuere bhi ne bakokosi bhi, angati bhò be, ‘Nák ká ne me mbònyuné, mbòñ ághónómén wa ane ánémé nyaka.’ ”

7 Yesu arem ye be, “Nchí ghati bhe be nkúbhé enyu yò ké manák ábhák amfay ntá Mandem ne bóàngel éti mmü bebú amot ane átikínsem ndü bebú bhi encha bo besa menwi nsem neku ne anwi abhen bákáysi be bachi chak besí Mandem ne ntí apú ane bó bátisik nsem ndü bebú bhap.”

Ebhókó nkáp ene énéme

8 Yesu apet arem be, “Sénsót be ngóre amot abhōj bebhókó nkáp byó. Mbák ebhók émot énem, áku yi? Pú ádure eróhó, ansot ketínj anyo eket enkem, ambyo sayri mbánkem kpaté angó yó?”

9 Ne mpok ághó yó ábhijí mamæere ne bakokosi bhi, angati bho be ‘Nák ká ne me mbonyune ngó ebhókó nkáp ene éne me.’

10 Yesu arem ye be nchí ghati bhe be bóángel Mandem bábhōj manjáak éti mmú bebú amot ane átikínsem ndú bebú ebhi.”

Nekáy chi ne bōbhi bati apay

11 Ndu berōj ambi Yesu arem be, “Mmúfú abhōj nyaka bō babhakanem bati apay.

12 Éwak émot, ane mónkwēn arem ntá etayi be, ‘Eta, chyē awa ákórē menyij bé.’ Etayap akóre menyij ebhi ntá yap bati apay.

13 Ansem mpáy manywōp, ane mónkwēn anyokoti menyij ebhi apoko arók etók écháak nekó nesie. Aré achōjti menyij ebhi menkem ndu ményie epó nepem.

14 Achōjti nókó yēntiki enyij, erémé nsay ékwén etók eyo enkem, arōp amo apay.

15 Éku arók, abhat mmæet ne mmú etók eyo amot. Ató yi be ándók, áne nókó bakók bhi amem nki ywi.

16 Are yán menyie nenyié bakók, ke yé mmu kechye yi enyij menyie.

17 Ke ásré nókó nkaysi ne mmæet yi arem be, ‘Ghó ká me-á, bakú betik etaya báchí awu mányie nenyié mmæet ngókngók, mándō nōkō mbók, nsay átwo way me fá!’

18 Chōj mfá mpetnsem ntá Etaya ngati yi be, “Eta, nku Mandem bebú, ne nku wō bebú.

19 Mbíkí perē kway mmu ane bábhijí be móywe. Sot me chí mbō nkabetik ywé amot.”

20 Afate abho berpetnsem ntá etayi. Ke ené yi abhæet nekó nesie, chí aghó yi ndu átwo. Ntínso nékém yi, afate, ajet arók akém yi abhene.

21 Mmō arem ntá yi be, ‘Eta, nku Mandem bebú, ne nku wō bebú, ne mbíkí perē kwáy mmu ane bábhijí be móywe.’

22 Ke chí aghati bō-betok bhi be, ‘Two ká ayak ne éwet ene erí échá mánsōbheri yi ne yó, mámfyé yi senōj ndú senōjáwō, ne nkwobhányá bekak.

23 Dók ye ká mánkem mósené mpōj mángwáy mánkū nenyié be sényié senku manjáak,

24 mbonyune mówa-ne agú nyaka, ke něne apet achi nepem. Anem nyaka ke mpet ngó yí.’ Afō ké epa ébhó.

25 “Mpók yó, móywi ane nsénsi abhak ebhi. Agháká nókó kekwót ne eket ndú yi afu ebhi ápetnsem anywóp, aghók ndú nkenkwet ne nebhné néchí anywóp.

26 Abhijí mmōbetok amot abhép yi be ‘Ntiki ndak áchí fá echōj?’

27 Mmō betok wu aghati yi be ‘Mómáye apetnsem, ke etaye áway mósené mpōj mbonyuné apetnsem dok.’

28 Mōmbi wu abénti, anisi bechwe anywóp. Chí afú arók are anik yí mmæet be anchwe anywóp.

29 Ke akeme etayi chí be, ‘Yijí, beyá mamié ane ankem, nchí fá ne wō, nku nōkō betik ntá ye mbō nsem. Yé ōrem be yi, nku kú, nke tan ntí. Yé nō, obhíkí re chyē me yé chí mómen bé nku mánják ne mamæere bha.

³⁰ Ke mpok móywe-ne mmu árónó ányíé menyin ebhe ne baghoré-neko áperénsem, ówáy yí esenémpon!’

³¹ Chi abhinji ye yí arem be, ‘Mówa, chí fá ne me mpòk nkem, ne yéntiki enyin eya, chí eye.’

³² Echi mbu erítí enyin be senkem epa éne, sénká manjá, mbonyune mómáye ne agú nyaka ke néne achi népém. Anem nyaka ke sépet segho yí.’”

16

Yesu atém nekay beton enyü mmu ákwáy békú ne nkáp

¹ Yesu apet arem ntá bakoño bhi be, “Münkáp amot achi nyaka. Abhón mübetik ane ákem menyin ebhi menkem. Bo bág hátí yí be, mmü betik ywí wu áchontí nkáp ywí.

² Abhinji mübetik wu arem be ‘Ntiki ndak né ngoko éti ye? Dók twó mé ne bekáti ebhen ósiní yéntiki enyin eya aré. Óbhíki pere kwáy békem menyin ebha.’

³ “Mmü betik wu arem ne mmæt yí be, ‘Chon nkú yí? Mmæt apú mé békú betik betan betan, ne ntí ánwòp me meninji meninji.

⁴ Ebhíki tat, arem be, néne ndíní enyin ene nchí kú bé bo mánsiéptí me amem beket ebhap mpok báferé me ndü betik.’

⁵ Abhinji bõ barem abhen chi-betik ywi amot amot. Abhép ane mbi be, ‘Yí ókém chi-betik wa?’

⁶ Akeme yí be ‘Babhanjá bawet besa betay.’ Mmü betik wu aghati yí be, ‘Ghó ekati barem eye, sot, wupsi, sin babhan besa bepáy nsem byo ndü ené eko ne.’

⁷ Abhép ye anefú be, ‘Ókém ná?’ Akeme be, ‘Bebhá nchwi besa betay.’ Mmü betik wu achye yí ekati barem arem be, ‘Sot, wupsi sín bebhá nchwi besa menwi ndü ene eko.’

⁸ Chi-betik ywi ághó nókó bé arwó yí enyuyó, akaka yí bé yí abhón kénwán bekáysi ndak. Echi tetep be bõ mmiki ne bákú menyin ebhap ne kenwan bácha enyü bo Mandem bákú ebhap.”

⁹ Yesu arem be, “Kefó bakáp ne menyiní mmik kékway kétwo ne bebépti menyin ke nchí ghati bhe be, mánsót kó mánkú bo mámbák mamæere bheka bé mpok kémáy, Mandem ánsot bhe ndü bechókó bhi ebhen bébhíki bhon ngwenti.

¹⁰ Mmü ane ábhère bariép ndü báru menyin, ábhère bariép mi ndü beyá menyin. Ne mmu ane apú bhæere bariép ndü báru menyin, apú bhæere bariép ndü beyá menyin nkwo.

¹¹ Mbák bábhíki tøn be bábhère bariép ndü baraká nkáp ne menyiní mmik, agha ákway besiki nti ne be amfyé kefó bakáp eken kebhiki bhon ngwenti amó yeka?

¹² Mbák bápú bhæere bariép ndü menyin ebhen báfyé amó yeka, yé mmu apú kway bechye bhe menyin ebhen bechi amfay?

¹³ Yé mabetok apu kwáy betok bachi batí apay ndon amot. Mbák ámbón bachi bapay, ákøn amot ancha anefú, mbák épú nó, áchye kenókó ntá amot, ambyak anefu. Mmu apu kwáy betok Mandem antok nako menyin mmik.”

Mbok menyin ebhen Yesu árémé

¹⁴ Yesu árém nókó menyin ebhen, nkwo Fárisi bo bákónó nkáp tontó báre way yí.

¹⁵ Yesu aghati bõ be, “Bé báchi bo abhen bátøn mmæt be báchi chak besí bho. Ke Mandem arinji batí yeka. Enyin ené bo báyiní bé ebhøn menwòp chí enyin ene Mandem ápáp.”

16 Yesu apet arem be, “Jón Njwiti áperé twò, bo bátòn nyaka chi menyin ebhen bechi amem basin Moses ne amen baremé kepinti. Basiní mò ké bo bákòno nyaka. Jón átwò nókó, bábhò beghati bho Mbok Ndíndí éti Kefò Mandem, ne yéntiki mmu are nu bechwe aré ne betan.

17 Ke echi wikirik be mfay ámfáét, mmik amfáet, echa be mandú enyin ndú basiní amen Moses ne amen baremé kepinti áném.

18 Echi ye be, yéntiki mmu ane áró ngòré ywi ndú nebhay, akwën berwòp. Ne mmú ane ábháy ngòré ane nném áró ndú nebhay, akwën nkwo berwòp.”

Nekay múnkáp ne Lásáròs

19 Yesu atém nekay enén be, “Múnkáp amòt achi nyaka ane afyé nden beyá nkáp, anyie nòko epa yéntiki nywòp.

20 Nchébhémú amòt achi nyaka. Aka nyén be Lásáròs. Báre bhare yi ndú nyúbha múnkáp wu mpoknkem. Mmuet yi ajwi ne befaet.

21 Abhón ekwak menyie yé chi bechòkòti ebhen békwènti amik mpok múnkáp anyie nenyie. Enyin echak abhak be mmú múnkáp éré ròn éniyi nòko befaet ebhi.

22 Ansem mpok, nchébhémú wu agú, bóàngel Mandem basot yi baròk amfay, báka yi achòkò kékwòt ne Abraham. Múnkáp agú nkwo, bábhème yi.

23 Aròk etòkò bawú, abhak ndú beyá esòjòri aré. Ayón nókó amik amfay, aghó Abraham nekò nesie ne Lásáròs abhak yí nepaká mmuet.

24 Múnkáp wu akók ye arem be, ‘Eta, Abraham, ghò me ntínso. Tó Lásáròs ántáp senòn awò ndú manyiep antwò ankwenè me nti mandú. Nchí ndú beyá esòjòri amem ngò-ne.’

25 Ke Abraham akeme yi chi be, ‘Mówa, ké ghòkòntik be mpok òchí awu amik, òbhòn nyaka beriti menyin ené Lásáròs ábhònjò chí bebépti menyin. Ke néne yí achí sayri fá ené wò òchí ndú nenyíé ámén.

26 Dínjì nkwo be, erémé nepi nékòre bhese enyuné, yé mmu apu kway befu fá ampe antwò ntá yeka; ne yé mmu apú kway berò ebhè yeká, ampé ántwò fá ntá yesè.’

27 Múnkáp wu arem be, ‘Eta Abraham, níkmuet tó ye Lásáròs ndú nneréket etaya.

28 Mbòn bòmaya batí atay. Ghati yi ándók ánsemti bhò be báké twò nkwo ndú nebhuét nenyíé ámén ane.’

29 Ke Abraham akeme yi chí be ‘Bòmaye babhòn basiní Moses ne amen baremé kepinti. Mángók menyin ebhen basiní mò ághàti bhò.’

30 Arem ntá Abraham be, ‘Ae Eta Abraham, eyò ébhíki kway. Mbák mmu amòt ane ánánjá agú ámpétNSEM angati bhò, chòn mántikNSEM ndú bebú bhap.’

31 Abraham aghati ye yi be, ‘Mbák bòmaye babhiki ka beghok menyin ebhen bechi amem basiní Moses ne amen baremé kepinti, nò bápú kway beghok ye chí mmu ane ánánjá agú ke ápetNSEM ntá yap.’”

17

Sot ka mpok be mmu díké kù nti ankwen ndú bebú (Mt 18.6, 7, 21, 22; Mk 9.42)

1 Yesu abho béghàti bakonò bhi be, “Mamò ane átèn bo ndú bebú ápú nók bétwò. Ke chòn émbep éntcha ntá mmú ane ákù mamò ántwò ntá bho!”

² Echi sáyri ntá mmu wu be mánsət ntay negho mánsət emi eyi, mámesə yi amem manyu echa yi bebhak nepém anka mmü amət ane ánókó Mandem ankwen ndü bebá.

³ Sət ka mpok! Mbák mómaye anka wə bebá, ghati yi bé ándó epin eyo. Mbák atiknsem ndü bebá bhi, fojorí yi.

⁴ Ne mbák aka wə bebá ndəy tándramət ndü ewak ne yəntiki ndəy antwó, anik wə mməet be, ‘Eta fojorí mé,’ əbhəy bəfónjorí yi.”

Neka nébhəy betan

⁵ Bōnto Yesu barem ntá yi be, “Acha, kwak bé neka enese néntán nendək ambi.”

⁶ Acha akeme bhə be, “Mbə bəbhəy neka ne Mandem enén néchi yə chi níjíníjí mbə mósepem ane enək éne bəbhijí be *móstat, mbə bəkway bəghati enək ene be, ‘Fá fá ne bakanj dók tē awu amem manyu’, ne yó éngok be.”

Betik ebhen mübetok Yesu

⁷ Yesu arək ambi betəy. Arəm be, “Sénsət be mmü yweka amət abhəy mübetik ane áchi ebhi áka betik, yə chí ndu bebhábberí bəghəyomén, yə chí ndu bəkwanj mbanj. Mbák afü ebhi apetnsem anywóp, wə chi-betik ywi əghati yi be, ‘Twó chəkó amik nyie nenyíé?’

⁸ Pú əghati yi chi be, ‘Dók wupsí nden, kə nenyíé twə ne nə. Nnəy nnyie nnájá, ənsət ene ənyie?’

⁹ Mbák aka mbə enyu əghátí yi əpú kwáy bəkaka yi be, ‘Okə a’ mbənyune aka chí betik ebhen yi əbhəjə bəkə.

¹⁰ Embák ye enyumət ne bhe. Mánəy mánkə betik menkem ebhen bəchyé bhe, bəbhəy berem chi be, ‘Séchi chí bə betok, yə ndak áchák apú. Séká chí enyij ene sébhəjə bəkə.’ ”

Yesu abú bə ebhanjákwa bati byo

¹¹ Ndu Yesu ákə berəy Yerúsalem, are fəét ndü ndyerebhi Samária ne Gálili.

¹² Nəchwe áchwə amem mótək amət, bə ebhanjákwa bati byo bəghó yi ndu átwə, báte, kerəy kékwót ne yí.

¹³ Bábho bebik mándeme nəkə bé, “Yesu, Eta, ghó bhese ntínso.”

¹⁴ Yesu ághó nókó bhə, aghati bhə be, “Dók ká ntá bachiákap Mandem be máchák bhe.” Ené bārəy, ebhanjákwa yap émay.

¹⁵ Mmu wap amət ághó nókó bé atan, abho bəpetnsem ntá Yesu ambiti nəkə Mandem ne eyəy amfay.

¹⁶ Agháká nókó besí Yesu, akwén yi bəkak ankaka nəkə yi. Efákári be mmü wu achí chi mmu Samária.

¹⁷ Yesu arəm ye be, “Pú bə bati byo ke mbúú? Abhénéfú bati nénénamət báci fá?”

¹⁸ Ndiere kenkə ne aywintí ke ápérénsəm bebíti Mandem-é?”

¹⁹ Yesu aghati ye mmu wu be, “Faté, dók ebhak eye. Neka enén əbhəy ne me nékə ətan.”

Netwó Kefə Mandem (Mt 24.23-28, 37-41)

²⁰ Nywəp némət, mbək bənkəwə Fárisi bəbhəp Yesu be, “Ntíkí mpok Mandem əbhák ne bo fá amik mbə Mfə wap?” Akeme bhə be, “Yə erin épú ene étəy be Mandem abho bəkem bo mbə Mfə wap.”

21 Ne yě mmú apú kwáy berem yě be, ‘Ghó ká Mandem fa ne bho mbó Mfo wap! Díní ká be Mandem anán achi Mfó ndú nkwo yweka.’*

22 Yesu arem ye ntá bakoño bhi be, “Mpok átwò ane bábhòñ chòñ ekwak bebhak ne Me Mmu mfú ntá Mandem yě chi ndú nywòp nemòt ke be kebhòñ mbi.

23 Mpók yò, chòñ bo mámbak abhen bághàti bhe be, ‘Ghó ká yi awu!’ Bácháak mandem be, ‘Ghó ká yi fá!’ Mbák mǎngók nò, báké ròn, báké bho békoño bho.

24 Mbó enyù miámian ákòt angò, befú ebhókò nebu émòt beghaka écháak, nó ké ébhòñ bebhak mpok Me Mmu mfú ntá Mandem nchí twò.

25 Ke yí abhòñ beyambi angó beyá esòñri ne mkpáká bho abhen echòñ mámbayak yí, ke antwò.

26 Mbó enyu éfákári nyaka mpok Nóa, nó ké éfákari chòñ ke Mmu ane áfú ntá Mandem ambesi.

27 Bo mányìè nyaka mányù nòkò, abhen bábhà y baghòré mámbay nòkò, ne abhen bátòk bhò mántoko nòkò kpaté nywòp enen Nóa áchwé amem áchwí, ne manyièp átwò akuti mmik awáy bò mankem.

28 Chòñ émbak nkwo mbó enyù echi nyaka mpok Lót. Bo mányìè nyaka ne mányù nòkò. Bákù nyaka menyìñ ne abhen béti mánti nòkò menyìñ ebhap. Mbók bákwan nyaka menyìé, abhénéfú mánte nòkò beket.

29 Ke ndú nkúbhé nywòp enén Lót afa etòk Sódóm, Mandem aká ngó áfú amfay ne ekem mbó batay ane ádù, anye mbó manyièp, áśòñ bò mankem.

30 Nó ke ébhàk chòñ ne bo mpok Mmu ane áfú ntá Mandem ábhèsi.

31 “Ewak eyò, ébhák enyumòt ne mmu ane achi amfáy eket. Aké rón kpík anywòp be ampòkò menyìñ ke ambæ. Enyumòt ne mmu ane achi ebhi. Áké rem bé ápetnsem anywòp ansòt yènyìñ.

32 Báké ghòkòntik enyìñ ene éfákári nyaka ne ngòré Lót.

33 Mmù ane áyàn bèpeme mmæt, chòñ aném nepém eni. Ke yě agha ane áká ménem nepém eni éti ya, chòñ ambòñ nó.

34 Nchí ghàti bhe be, ndú mpok yò ane mǎpetnsem, bò bati apay bákway bebhare ndú bekók mémòt, mánsòt amòt mandòk ne yí, mándò anefú.

35 Baghòré bati ápay bákway bebhak ndú ntay nemòt mánkòk nòkò nchwi, mánsòt amòt mándòk ne yí, mándò anefú.”

36 [Bò bati apay bákway bebhak ebhi, mánsòt amòt, mándò anefú.]

37 Bakoño Yesu bábhép yi be, “Acha, menyìñ ebhén béfákari chòñ fá?” Yesu arem be, “Nebhæt ane egù-nnya echi, aré ké kenen eken kényìè begù nnya kécheme.”

18

Nekòy kénkwésé ne ntajà manyé

1 Yesu atém nekay enénéfú ntá bakoño bhi ndu betòñ bhò be, bábhòñ menikmæt ntá Mandem mpoknkem, keferè ntí are.

2 Arem be, “Ntajà-manyé amòt achi nyaka etòkòfú, Mandem yi ke chyè kenókò, ntí nkwa yí kebhòñ mpok ne yi.

3 Kénkwésé amòt abhak nkwo etòk eyò. Are ròn ntá ntajà manyé wu anik nòkò yí mmæt be, ‘Eta, táñ manyé ya sayri fere me amó mumpap awa.’

4 Ndú nebhònet, ntajà manyé wu kelyé ntí. Ke ansem mpok, achòkò diíí arem ne mmæt yi be, ‘Yèndu mpú chyè Mandem kenókò, ne mbíkí bhòñ mpok ne ntí nkwa,

* 17:21 Ekwáy bebhak nkwo be: Kefò Mandem kénánj kéchi amem batí ayeka.

⁵ Ke ndu mǎngǎrǎe-ne áráñ chi ambí bechye me esǎñori, chǎñ ntǎñ manyé yi sayri nchyé yi. Mbák épú nó, apú sebhe me ante amík.' ”

⁶ Yesu Acha arem ye be, “Bághok nó enyiyi ene ntanjá manyé ane apú chak áréme?”

⁷ Mbák mmu mbǎ yi ákwáy nyaka békwak mǎngǎrǎe wu, Mandem ke apu kway bekwak bo abhen yi áyábhé mbák bádí kebho ntá yi bëti ne ngósi? Akway béchǎñti mpok ke ankwak bhǎ?

⁸ Nchí ghati bhe be, chǎñ Mandem amkpót manyé áyák anchye bǎbhi. Ke mpok Mmu ane áfú ntá Mandem ápérǎensem, chǎñ angó bo abhen bábhǎñjǎ neka ne Mandem fá amíkí?”

Yesu atém nekáy múnkwǎ Fárisi ne mbebhé nkabhénti

⁹ Yesu atém nekay enénéfú ntá bo abhen bakaysi nyaka be bachi chak besí Mandem, mámbayaka nóko bo bachak.

¹⁰ Yi be, “Bo bati apay bǎrǎñ nyaka menikmuet amem ekerákap Mandem. Amot abhak múnkwǎ Fárisi, anefú abhak mbebhé nkabhénti.

¹¹ Múnkwǎ Fárisi ate eyí ebhak anik mmuet be, ‘Mandem, nkáká wó be mpú mbǎ bo báchák abhen bachi baghép, bakǎ bebú, ne bakwené berwǎp. Nkáká wó be mpú mbǎ yé chí mbebhé nkabhénti ane áté nó awu.

¹² Nchí bhak ndú netarǎensay ndǎñ épáy ndu sǎnde amot. Ne ndú menyiyi ebha menkem nchí chye ndu amot amfay baru byo mbǎ akap ntá ye.’

¹³ Ke mbebhé nkabhénti ate nekǎ nesie. Ntí, yi ke yon amfay, ne adep awó anti arem be, ‘Eta Mandem, nchí mmú bebú. Ghó me ntínso!’

¹⁴ Nchí ghati bhe be Mandem ásót nyaka be mbebhé nkabhénti wu achí chak besí bhi. ‘Ekebhák nó ne múnkwǎ Fárisi mbǎnyune Mandem ášǎpti yǎntiki mmu ane áyǎñ mmuet, ke ákósi yé agha ane ášǎpti mmuet amík.’”

Yesu ayét mámbǎ

(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)

¹⁵ Bofú básót bǎbhap bǎrǎk ntá Yesu ne bhǎ be yi anyanǎ bǎ amǎ anti anjet bhǎ. Baghǎkó bhi bághó nókó nó, bábhǎ besáyti bhǎ be báké ku nó.

¹⁶ Ke Yesu abhijí bǎbhǎ ne bǎbhap. Ne ntá baghǎkó bhi arem be, “Dǎ ká mámbǎ mántwǎ ntá ya, báké chyet bǎ mbi mbǎnyune bǎ abhen bachi mbǎ bhǎ ké Mandem abhak Mfǎ wap.”

¹⁷ Dijní ká be, mbák mmu abhíkí rǎ Mandem ankem yi mbǎ mǎnkwen apú kway bebhak ndú mpáy bo abhen Mandem achi Mfǎ wap wáwák.

Múnkáp

(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)

¹⁸ Ewak émǎt, múnti bo Israel abhép Yesu be, “Ntǎñ, wǎ mmú ndíndí, chǎñ nkǎ yi ke mbǎñ nepém enén nebhiki bhǎñ ngwenti?”

¹⁹ Yesu akeme yí be, “Ndaká yí óbhijí me be mmú ndíndí? Mmú ndíndí apú. Mandem aywínti ke achi Mmú ndíndí.

²⁰ Dijní bebhe Mandem. Bérǎm be, ‘ǎké kwǎn berwǎp. ǎké wáy mmu. ǎké ghep. ǎké te ntísie ákwáré. Chiǎ máye ne etaye kenókó.’”

²¹ Mmú wu árem bé “Nnǎñ nchí bhǎere bebhe ebhen menkem.”

²² Yesu ághókó nókó nó, arem ntá yi be, “Erǎp enyiyi émǎt ené óbhíkí re ku. Dók tí menyiyi ebhe menkem, chye nkáp ntá bachébbhébhǎ. Mbák ónká nó, chǎñ ómbǎñ kefǎ menyiyi amfay. ǎntwǎ ye ǎnkonǎ me. Ne chǎñ ómbǎñ kefǎ menyiyi awú amfay.”

²³ Aghókó nókó nó, arǎp, arǎbhe rǎñérǎñ mbǎnyune abhǎñ nyaka beyá menyiyi.

²⁴ Yesu ayini yí, arem be, “Ebhèmet tontó be múnkáp anka Mandem ambak Mfo ywi.

²⁵ Echí wikirik be mpõhõ baso ámfuét ndü mbok mbíábhãan écha múnkáp béka Mandem ambak Mfo ywi.”

²⁶ Bo abhen baghoko beyõh ebhõ bábhép Yesu be, “Agha ákwáy ye bebhõh nepém enen nébhíki bhõh ngwenti?”

²⁷ Yesu akeme bhõ be, “Enyih ené écha nkwanwan, épu cha Mandem.”

²⁸ Pita asá eyõh arem be, “Yini, séró menyih menkem sékõhõ wõ.”

²⁹ Yesu aghati bhõ be, nchí ghati bhe be, “Mmü ane áró yé eket, yé ngoré, yé bõmayi, yé etayi ne máyi, ne yé bõbhi éti Kefõ Mandem,

³⁰ Mandem áchye chõh yi menyih ebhen beyá becha ebhen yi aneme fá amik. Ne chõh ambõh nepém enen nébhíki bhõh ngwenti ndü mmik nkõ.”

*Yesu arem ndõh ené éjwí érat bé chõh mángwáy yi
(Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)*

³¹ État nõkõ, Yesu asõt baghõkõ bhi bati byo ne apay nepak. Abho bégháti bhõ be, “Ghók ká! Sérõh nõ chí Yerúsalem, ne aré, chõh yéntiki enyih ene baremé kepinti Mandem básini éti Mmu ane áfú ntá Mandem émfakari.

³² Chõh mánkém yi mámfye amó bõbati abhen bápú bo Israel, mánjókõ yi, ne mánsõkõti yí, ne mámpati yi batié amæt.

³³ Chõh mándén yi ne ekpa, ne mángwáy yi. Ke égháká nõkõ manywõp arat, ampntsem ndü nepém.”

³⁴ Ke baghak Yesu kejwimem yé chi ndü enyih émõt ndü ebhen yi áréme. Bébhak bhésé bhésé ntá yap ne bó kekém enyih ene yi areme.

*Yesu abú nnémámík etõk Jeriko
(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)*

³⁵ Mpok Yesu aghaka kekwot ne Jeriko, nnémámík amõt abhak nepak mbi chõkõ, anih nõkõ menihí.

³⁶ Aghókõ nõkõ ndü beyá bó báfuèt, abhép enyih ene éfakari.

³⁷ Bágháti yi be, “Yesu ane Násáret ke áfuèt.”

³⁸ Abho ye bébik be, “Yesu! Mmõ Mfo Dehít! Ghó mé ntinso!”

³⁹ Bo abhen bárõh ambi béré sayti yi be ánychókõ kpák; ke akpik are bik ne eyõh etanetan be, “Mmõ Mfo Dehít! Ghó mé ntinso!”

⁴⁰ Yesu áte, achye eyõh be mántwõ ne yi. Bátwõ nõkõ kékwõt ne yi, Yesu abhép yi be,

⁴¹ “Jyán mênkú wõ yi?” Akeme Yesu be, “Acha, nchí yan mpet ngõ mbanj.”

⁴² Yesu arem ye ntá yi be, “Ghõ mbanj. Neka enén õbhõhõ ne me nékõ otanj.”

⁴³ Témte wu, abho beghõ mbanj! Ne abho bekonõ Yesu, ambiti nõkõ Mandem. Bo mankem bághõ nõkõ nõ, babhõ bebti nkwo Mandem.

19

Yesu ne Sakio

¹ Yesu achwe etõk Jeriko are kõ befuèt.

² Mmu amõt abhak aré ane aka nnyén be Sakio. Abhak münti babhebhé nkabhénti. Abhõh beyá nkáp.

³ Arini nõkõ bé Yesu áfuèt, abho beyanj mbi be ángõ enyü mmu Yesu achi, ke éti kembih eki ne beyá bo, yi kekway beghõ yi.

⁴ Ajét arõk ambi, akó amfay enõk ene bábhijõ be Síkámõ ndü mbi ane Yesu akõ are ndu áyãh beghõ yi.

5 Yesu ágháká nókó are, ayon amík amfay aghati Sakio be, “Sakio, sep twó ayák. Mbõñ bebhak eket eye echõñ.”

6 Sakio asep amík áyák, anak Yesu eket yi ne beyá manák.

7 Bo bághó nókó ndü Yesu árõñ ndü eket Sakio, báre nywinti mándeme nõko be, “Yesu árõñ bebhák kenkõ amem eket nkã bebugá.”

8 Ené Yesu ne Sakio báchí anywõp, Sakio afate arem ntá Yesu be, “Acha, ghók, chõñ nkóre menyin ebha ndü baru apay, nchýé ndu amõt ntá bachébhé bho. Ne mbák nsõt enyini mmu ndü mangwõ, chõñ nkeme yõ ndõñ enwi.”

9 Yesu arem ntá yi be, “Echõñ, Mandem apémé wó ne efo eye enkem mbõnyune wõ nkwó ochí ebhárémõ Abraham ane Mandem ábhõñ bepéme.

10 Ne Me Mmu mfú ntá Mandem ntwõ béyãñ ne bepéme chi bo abhen manémé ebhi.”

*Yesu atém nekáy mmu ane áro bakã betik abhi ne nkáp
(Mt 25.14-30)*

11 Ené bo bághòk menyin ebhen Yesu árèm, arøk ambi betem nekay nechak. Nti abhak be, anãñ agháká nyaka kekwoñ ne Yerusalem, ne bo bákãysi nyaka be Kefõ Mandem kétwó fá amík mandú mpok.

12 Yesu aghati ye bhõ be, “Nném mmu amõt aró nyaka etøk yi arøk etøk échák nekõ nesie bé mánká yí mfo ntá bõbhi ke ampetnsem.

13 Apéré rõñ, abhinji bakã betik abhi bati byo. Achye yëntiki mmu wap ebhá nkáp, arem be ‘Kõ nókó ká esie ne nkáp wu kpátë mpok neperénsem ená.’

14 Arõ ye are rõñ. Ke bõ etøk yi bápap nyaka yi. Bátó ye bo be mándók mángátí mfo ngo be ‘Acha, sébhíki yan mmü-ne ambák mfo ywese.’

15 Yé nõ, nerõñ yi arõñõ báká yí mfo. Apéré nókó nsem etøk yi, abhinji bõ betik abhen yi achye nyaka nkáp be mántwó yi angõ nsay ane bábhõñó.

16 Ane mbi arøk aghatí yí be, ‘Acha, mbõñ nsáy bebhá nkáp byo amfay ebha émõt ene óchýé me.’

17 Mfo wu arem ntá yi be, ‘Oka sayri, ochí erítí nkãbetik! Tëndu ótõñó ndü mandú enyini be ðbhüre bariëp, mëchýé wõ betan bekem betøk byo.’

18 Ane ájwí bati apay atwó arem be, ‘Acha, mbõñ nsay bebhá nkáp betay amfay ebha émõt ene óchýé me.’

19 Mfo arem ntá nkãbetik wu be, ‘Mëchýé wõ betan békém betøk begho betay.’

20 Nkã betik achák atwó arem be, ‘Acha, ghó ebhá nkáp eye. Nner nyaka wu ndü ebhókõnden mbese. Mbíki ke enyini ne wu.

21 Mbõñ nyaka becháy mbõnyune ochí mmu mbeápak. Enyini épú eye, ðsaresõt. Ne ðghèm enyini ené ðbhíki pi.’

22 Mfo wu aghati yi be ‘Wõ nkãbetik mbámbã, eyõñõnyu ye éway wõ! Oñinji bé nchí mmu mbeápak. Oñinji bé nchí sõt ené épú eya, ne nchí ghem ené mbíki pi, pí nó?’

23 Ke ndak yi ðbhíki fyé nkáp awa amem ekerénkap? Mbõ òkã nõ, mbú ndu ntwó né, mbíki sõt wú ne nsáy?’

24 Aghatí ye bo abhen báchí are téé be, ‘Sõt ka ebhá nkáp eyí yõ mánchye ntá mmu ane ábhõñó bebha byo.’

25 Bárém ntá yi be, ‘Acha, pí yi abhõñ bebhá byo?’

26 Mfo wu akeme be, ‘Nchí ghati bhe be, mmu ane ábhõñó, báchye yi échák. Ke ane ábhíki bhõñ, básõt ntá yi yé chí mandú ane yi ábhõñó.

27 Ne mbák chí bõmpap abha bhèn, abhen bábhíki yan nyaka be mbák mfo wap, twó ká ne bhõ fá, mángway bhó besí bha.’ ”

*Yesu achwe Yerúsalem mbò mmu ane anu ansot awónem
(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Jn 12.12-19)*

²⁸ Yesu átém nókó bhó nekay enen, arək ambi békò berəŋ Yerúsalem, yi abhak ambi, bo abhen báchi ne yi mankoŋo nəkò ansem.

²⁹ Agháká nókó kékwoť bōbetək Betfáge ne Bétani, ndü Njie Menək *Olif, ató baghókó bhi bati apay ambi.

³⁰ Aghati bhò be, “Dók ká ndü mótək ane achi afò ambi. Nəchwe ane báchwe are chəŋ mángə mó mpəŋə batu sesét, ane yě mmu abhiki re kə ne yó. Kanjari ká twó me ne yó.

³¹ Mbák mmú ámbép be ntí ane bákànjari yó, ghati ka yí be, ‘Acha ke áyàn yó.’”

³² Bō abhen yi átó, bārók, bāghó yěntiki enyih mbò enyü yi aghati bhò.

³³ Ené bákànjari mómpəŋə batu wu, bō abhen babhəŋə yó, bábhép bhò be, “Ndaká yí bákànjari mómpəŋə batu wu?”

³⁴ Bákéme be, “Acha áyàn yó.”

³⁵ Bārók ye ne yó ntá Yesu. Básót nden ené mfáymuət eyap basəbheri mómpəŋə batu wu, bákwak yi achəkə amfay.

³⁶ Ne ndü yi ákò árəŋ, bo béré sət ndené mfáymuət eyap mángay nəkə ambi be mómpəŋə batu wu anko amfay.

³⁷ Agháká nókó kékwoť ne nebhuət ane mbi árò Njie Menək Olif àsəp Yerúsalem, ngémtáy bakoŋo bhi bábhó meŋák, mámbiti nəkə Mandem ne eyəŋ amfay éti menyinjí maknkay menkem ebhen bó bāghó.

³⁸ Mándeme nəkə be, “Mandem ánjet mmu ane átwò ndü nnyén Acha! Mandem Mfay ke áchyé kpák. Sénchié yí kenókó!”

³⁹ Mbək bōnkwo Fárisi abhen báchí ndü ngémtáy bo bhò, bárém ntá Yesu be, “Ntəŋ, sáy bakoŋo bhe mánychəkə kpák.”

⁴⁰ Yesu akeme bhò be, “Nchí ghati bhe be yě mbú mánychəkə chí kpák, batay ábik ambiti Mandem.”

Yesu adi éti Yerúsalem

⁴¹ Yesu ágháká kékwoť ne Yerúsalem, aghó etək, adi kebho ndü ntínso nékem yi ne Yerúsalem,

⁴² andeme nəkə be, “Mbò be bārínjí yě chí echəŋ, menyih ebhen békà bo mámbón kpák, mbú éri-e! Ke néne, bechi bhese bhese nta yeke ne bápú ghò bhò.

⁴³ Mpok átwò ane bōmpap abheka bátwò mánpap be, mántep nkók ankap etək yeke, mánchet bhe bebhé menkem.

⁴⁴ Ne mánychwe mánanja bhe ne bōbheka mankem, mámokoti etək enkem enyune yě ntay népú rəp amfay nti. Chəŋ émfakari nə, mbənyuné bábyak Mandem mpok yi átwò bépéme bhe.”

*Yesu achwe ekerákap Mandem abók bakōsie
(Mt 21.12-17; Mk 11.15-19; Jn 2.13-22)*

⁴⁵ Yesu arək achwe amem ekerákap Mandem abho bebok bō abhen bákò esié amem,

⁴⁶ ambe nəkə ne bhò be, “Ékati Mandem érəm bé Mandem arem be, ‘Eket eya ébhəŋ bebhak chi ekeré nenikimuet’, ke báyibhírí yó érop chi eket ené baghép bábhése are!”

⁴⁷ Yesu are rón ye antəŋ nəkə bo amem ekerákap Mandem, yěntiki nywəp. Bōbati bachiákap Mandem, ne batəŋ ebhé Moses, ne bōbati etək bachak báre yán mbi beway yi.

48 Ke bó kebhón mbi mbonyuné bo mankem bábhón nyaka ekwak béghok menyin menkem ebhen Yesu árèm.

20

*Bábhép Yesu ebhak ene betan ebhi béfú
(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)*

1 Éwak émot, ené Yesu átòn bo amem ekerákap Mandem angati nõkò bho Mbok Ndíndí, bõbati bachiákap Mandem ne batòn ebhé Mandem ne bõbati etòk báròk ntá yi,

2 barem be, “Ghati bhese, ntiki betan óbhónó beka menyin ebhen né ókà? Agha áchyé wò betan ebho?”

3 Yesu akeme bho be, “Me nkwo mbõn enyìn ebhhep be. Ghati ká me.

4 Betan ebhen Jõn ábhónó nyaka ndu bejwiti bho, béfú chi ntá Mandem ke ntá nkwa?”

5 Báre kem epáítí ne bati be, “Chon séndem be yi? Mbák séndem be betan ebhen Jõn béfú nyaka ntá Mandem, ábhép bhese be, ‘Ke ndaká yi bábhíkí noko eyon eyi?’

6 Ne mbák séndém be, ‘Béfú nyaka ntá nkwa’, bõ mankem bátémti bhese ne batay mangway, mbonyune bó mankem mánóko sayri be Jõn achi nyaka ndemekéřinti Mandem.”

7 Eká bakeme Yesu be, “Sébhíkí riñi.”

8 Ne Yesu aghati bho be, “Menkwó mpú ghati ye be mmu ane áchyé mé betan beka menyin ebhen né mékà.”

*Yesu atém nekáy baká betik ne mbõjónki
(Mt 21.33-46; Mk 12.1-12)*

9 Yesu abho ye bétem bo nekay nechak be, “Mmúfú achi nyaka. Ati nki api menok vain are. Afyé bo are, be mánkù betik mankore nsáy ne yi. Arò ye aròk nekò enen yi átàt, etòk echak.

10 Mpok bekak kepem énak ákwáy nõkó, mbõjónki ató baká betik abhi bachak be mándók mánsót aywi ákóré mbwot. Ke bó betik bho kechye. Bákém yi baden, bábók, apetnsem amó amò.

11 Mbõjónki ató múbetok achak. Bákém awu nkwo báden, báchyé yi ntiánwóp, bábók apetnsem amó apay.

12 Ató mmõbetok ane ajwi bati arat. Bádén, báfyé beřet amuet, bábók, afú arak.

13 Ekù mbõjónki wu arem ne mmuet eyi be, ‘Chon nku ná? Chon ntó mbõn mmõnti wa. Yé yi, bábhon béchye yi kenókó.’

14 Ke baká betik bághó nõkó yi, bábhó berem ne bati be, ‘Yiní mbõn móywi né, ne yi ké ábhónó ményíé newú etayi. Twó ká senkem yi séngwáy bé etayi ánán ángú, menyin ebhi méndõp chi ebhese.’

15 Mýywi wu áchwé nõkó amem nki, bákém yi baya báfú amem nki ne yi, barok baway.” Yesu átém nõkó nekay enen, abhép bó be, “Bákaysi be chon mbõjónki wu anka yi ntá bõbhò?

16 Chon antwó angway bho, anchye nki wu ntá bo bachak.” Bághókó nõkó nõ, babho berem be, “Mandem ake ka!”

17 Yesu ayiní bho díř, abhép be, “Ntí basiní amen achi be yi? Basiní amen árèm be:

‘Nkúbhé ntay enen batéket báguébhé bé nébhíkí ri,
nó ke néróbhé ntay enen nékémé eket nechá batay áchak ankem.’

18 Yěntiki mmu ane akwene ndü ntay enen, äslepti ndü mbin, ne mmu ane ntay enen nékwéné yi amæet, néchökoti yi.”

*Babhép Yesu éti nkábhénti ndu báyan yi ánkwén anyu
(Mt 22.15-22; Mk 12.13-17)*

19 Yesu atem noko nekay enen, baton ebhé Mandem ne böbati bachiäkap Mandem báriji be atem nekay eno chi éti yap. Bäre yan bekem yi, ke báchây bo abhen báchi are.

20 Bárók ye ambi beyan mbi bekem yi. Bátó baghokotí kepi ntá yi be mánkot ngepti be bachi bö tetep. Ke bárdñ nyaka chi be mámbébhé nókó yi menyin kpát ankwén anyu, ankwén ndü ntá yap be mansot yi manto ntá Góbhano Rom mmü betan menkem bechi yi amo.

21 Baghokotí kepi bho bárónó nókó ntá Yesu, babhep yi be, “Nton, séríní bé menyin ebhen órém ne ótñ bechi chak. Séríní bé opu yin mmu ndü besí óncháy yi, ke ótñ tetep éti menyin ebhen Mandem áyan bo mánká.

22 Ghatí bhese, ebhé ye se eka be sénchié nkábhénti ntá Mfó Rom ke ébhíki ka?”

23 Yesu arinji bapu map, arem ntá yap be,

24 “Tón ká me ebhókó nkap.” Bátón nókó yi abhép bho be, “Ntí ághá né aré? Ne nnyén chí enen ághá?” Bákéme yi be, “Chí ntí Sísa, Mfó Rom. Ne nnyén, chi eni.”

25 Yesu arem be, “Chié yé ka nta Mfó Rom yěntiki enyinj ene echi eyi, mánychye ntá Mandem yěntiki enyinj ene echi ene Mandem.”

26 Bághókó nókó enyinj ene Yesu areme, bápóp! Bó kebhoñ yěnyinj ndü enyinj ene yi áréme, ene éku yi ankwen anyu be bo mánkém yi besí bho. Báróp kpákpákpak.

*Enyinj babhébhé Yesu éti neperénsem ndü nepém
(Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)*

27 Mbək bönkwo Sádusi bárók ntá Yesu babhep yi éti neperénsem ndü nepém. Bönkwo Sádusi bábhíki noko nyaka be bawú bápèt chón nsem ndü nepém. Babhep yi be,

28 “Nton, Moses asin ndü ebhé eyese be, mbák mmu ángú ándó ngoré ke bó kebhoñ yé mmó, mómayi abhoñ besot ngoré wu bé ámbé bo ne yi ndü nnyén mano ane águ.

29 Bö chi amot bati tándramot báchi nyaka. Ane mbi abháy ngoré, agú kebhoñ yé mmó.

30 Ane ákóno asot kénkwésé wu ndü nebhay agú kebhoñ mmó.

31 Ane ájwí bati arat nkwo asot yí ke agú kebhoñ mmó ne yi. Éfákári enyumot ne bo mankem bati tándramot.

32 Ndü ngwenti, ngoré wu nkwo agú.

33 Ndu echi no, mpok Mandem áku bawú mámpétnsem ndü nepém, ngoré wu ábhák ane ághá? Ndu bó mankem, bati tándramot, yěntiki mmu wap abhay nyaka yi.”

34 Yesu akéme bho be, “Fá amik, baghoré ne babhakanem bábháy bati,

35 ke bo abhen chón bápétnsem ndü nepém, mánychwe ndü mmik nko, bápú pere bháy nebhay

36 mbonyune bápú pere kway begu. Bábhak mbo boángel Mandem, bábhak bö Mandem abhen yi akú bápétnsem ndü nepém.

37 Yé chí Moses aton nyaka kponoron ndü mbok enok ené ngó ádu are be bawú bápèt chón nsem ndü nepém. Ndü basiní mi éti mbok eyo, Moses ábhini

Mandem mmu achi Acha be, 'Mandem Abraham, Mandem Aisek, Mandem Jekóp!'

³⁸ Εγώ έτιδη be Mandem achi Mandem bo abhen bachi nepém. Apú Mandem bawú. Ntá Mandem, bóbho mankem bachi nepém."

³⁹ Mbək batəη ebhé Mandem báká ne yi, barem be, "Ntəη, ərəm sayri!"

⁴⁰ Yé mmu kepepe mo bébhep yi yényin.

Mpepe Mandem afyé nyaka bariep bé átò

(Mt 22.41-46; Mk 12.35-37a)

⁴¹ Yesu abhép bo abhen bághòk yi be, "Ná bákway berem be Mpepe Mandem afyé nyaka bariep be átò achi ebhárémò Mfò Debhít?

⁴² Mbəη Debhít asin amem Ekáti Bakway be: 'Mandem Acha arem nyaka ntá Acha wa be, chəkò fá ebhé awónem eya ndú enəkò-kenókò,

⁴³ krate nkə bəmpap abhe mándəp mbə enək ene chəη ónyəηə bekak are.'

⁴⁴ Debhít əbhin: nyaka Mpepe ere be Acha. Ná Achə áyibhiri ambak ebhárémò ywi?"

Yesu aghati bakoηo bhi be mánsət mpok ne batəη ebhé

(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

⁴⁵ Besí bo mankem abhen bághòk yəntiki enyin, Yesu arem ntá baghəkò bhi be,

⁴⁶ "Sət ka mpok ne batəη ebhé Mandem. Bákəη beghap mánkò mansəp ne bewubhe wubhé nden aməet nefisie be bo mánkáká nókò bhə ne kenókò. Bákəη nkwə béchəkò ndú bebhaká kenókò amem bekeré nenikiməet ne ndú bepa.

⁴⁷ Ne mányìè menyin mánkwésé ndú mangwə, mánkə nəkə beróri nenikiməet besí bhó mbə be bachi beriti bho. Chəη ntəmsí yap anjá ancha."

21

Akap ane kénkwésé ngərə

(Mk 12.41-44)

¹ Ené Yesu achi amem ekerákap Mandem, ayin: aghó ndú bə bakáp báfyé akap amem ekubhé nkáp.

² Aghó nkwə kénkwésé amət ane eyi épú ndu afyé bəbebhók nkəp bapay.

³ Yesu arem be, "Nchí ghati bhe be, akap kénkwésé-ne ácha ane yəntiki mmu.

⁴ Ndú beyə bakap ké yəntiki mmu wap áféré mandú achye mbə akap, ke nchəbhé ngərə ne, achyé yəntiki enyin ene yi ábhəjə."

Yesu arem bé chəη mánchəηti ekerákap

(Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)

⁵ Mbək baghəkò bhi bərə rem éti berí ekerákap Mandem, mánkak nəkə beriti batay ané básóré báté yó ne éti menyin ebhen bo báchyé be mánsəbhəri eket ére. Ke Yesu arem ntá yap be,

⁶ "Menyin ebhen bághə ne menkem, mpok átwə ane eket ene érdə amik enkem yənyin kerəp téé."

Chəη mánchye bakoηo Yesu beyə esəηəri

(Mt 24.3-14; Mk 13.3-13)

⁷ Bábhép yi be, "Ntəη, ntiki mpok chəη menyin ebhen béfakari, ne ntiki erin ébhəjə beka bo mandin: be mpok ane ótwə arəp kékwót?"

⁸ Yesu akeme bhó be, “Sot ka mpok be báké rwo bhe mánjibhírí bati yeka. Beyá bo bátwò chòṅ mánsoṭ nnyén ena mánten ambi, yéntiki mmu wap andem nako be, ‘Me ke nchi Mpe me ane Mandem afyé nyaka bariɛp be átó!’ Ne be, ‘Mpok akway ane Mandem ápeme mmik!’ Mbák mángók nó báké koṅo bhó.

⁹ Ne mpok bághókó nsóṅó-nenu ne ebyok, báké chay. Menyü menyiṅ ebho bebhoṅ befakari, ke eyo épú tɔṅ be ngwenti mmik arɔp kekwoṭ.”

¹⁰ Yesu arɔk ambi bérem be, “Chòṅ betɔk ménu ne betɔk béchák, bafɔ etɔk mánu ne bati bafɔ etɔk.

¹¹ Chòṅ betanṅí nenyikisí mmik ne nsay ne beghorí mame mémbak mbāṅ ne mban. Ne chòṅ menyiṅ ebhen méntwò ne beyá becháy, ne berinṅí maknkay mémfu amfáy.

¹² Ke menyiṅ ebhen menkem béperé fákári, chòṅ mánkem be, mánchye esòṅori, mánsoṭ be mandɔk amem bekeré nenikímaet ebhap mántan be are, mamfyé bhe amem bekerékenɔṅ. Ne chòṅ mámfye be amó bafɔ ne bógóbbhano be mántan be éti ya.

¹³ Chòṅ eyo énychye bhe mbi beghati bo Mbok Ndíndí éti ya.

¹⁴ Kɛ yeka bati yeka be bápú seme éti enyiṅ ene bábhòṅo berem ndu betanṅa mmuet,

¹⁵ mbònyune chòṅ membòṅ nchyé bhe enyiṅ ene bábhòṅo berem, nchyé nerinṅíndak be mánchók manyü bömpap abheka.

¹⁶ Chòṅ yé chí bachi ne manò bheka, ne bömayeka, ne bö nneréket, ne mamueré bheka mámfye be amó bömpap abheka. Ne chòṅ mángwáy mbok yeka.

¹⁷ Chòṅ bo mankem mámpap be éti báchí bakoṅo bha.

¹⁸ Chòṅ menyiṅ ebhen ménkway befakari ne bhe ke yé ekák emenénti mmu yweka epu nem.

¹⁹ Mbák mánté kákátí, chòṅ mámpeme mmuet eyeka.

*Yesu arem be Yerúsalem abhòṅ bekwen
(Mt 24.15-22; Mk 13.14-20)*

²⁰ “Mpok bághó bakwó batemé nenu ndu bákábhé Yerúsalem, dinṅí yé ka be mpok bechòṅti Yerúsalem akway.

²¹ Mpok yo, bö abhen bachi atú Judéya mámbúé, mámbésé amfay njie. Abhen báchi amem etɔk Yerúsalem mámbúé mándók. Ne abhen bachi nefí báké chwe etɔk,

²² mbònyune manywɔp ayɔ chi ane ntemsi, békɛ be, menyiṅ menkem ebhen bechi amem Ekátí Mandem mémfú tetep.

²³ Ne chòṅ émbép encha ntá baghoré ne menie ne abhen báchí ne bo amó mpok ayó! Chòṅ beyá besòṅori méntwò fá amik ne Mandem ankɛ bö Yerúsalem mángò bebénti bhi.

²⁴ Chòṅ mángwáy beyá bhap ne bɔakparenja, ne mánkemti bachak mbo basémé nenú ndú betɔk ne betɔk. Chòṅ bo abhen bábhíkí rinṅí Mandem mánjati Yerúsalem kpatɛ mpok ayap amfuet.

*Menyiṅ ebhen bebhoṅ befakari ke Yesu antwo
(Mt 24.29-31; Mk 13.24-27)*

²⁵ “Mpok yo, chòṅ berinṅí maknkay mémbak amfay ndü mmok, ne ndü ntan ne ndü mambe. Ne fá amik, chòṅ betɔk mémbòṅ basémé ne becháy éti beremti ebhén befú ndü mpérényen ene bömanyu.

26 Choh bo mámbohj becháy kpáte mbok mámfе ndu báriñi bebépti menyin ebhen bébhó befakari fá amik. Choh betañ mfáy ményikisi.

27 Ne choh Mmü ane áfú ntá Mandem ambesi, ande twó amem nebhán, ne beyá betañ ne kenókó.

28 Mpok menyin ebhen bébhó befakari, té ká sené ne nkaysi be mpok ane Mandem áfere bhe ndü esohari aróp chi kekwat.”

*Nekáy enókó Fig nétòh bhesé
(Mt 24.32-35; Mk 13.28-31)*

29 Yesu atém bə nekay enén be, “Yinjí ká enək *fig ne menək béchák.

30 Netém ane bó bébho bétem betó, báriñi be eso érop chi kékwót.

31 Echí enyumót ne netwó wa, Me Mmu mfú ntá Mandem. Mánánj mǎngó ndü menyin ebhén-ne ngátí bhe befákari, diñjí ká be mpok ane Kefó Mandem kétwə aróp kekwat.

32 Nchí ghati bhe tetep be menyin ebhen menkem bébhohj befakari, ke mkpáká bho abhen echohj amfuét.

33 Chohj mfoy amfuét, mmik amfuét, ke eyoh eya épú fuét wawák.

Bák ká pə mpoknkem

34 “Sot ka mpok bé báké fye ntí ndü ményie nenyié tontó, báké fye ntí ndu mmém ne báké bhohj basémé éti menyin ebhen nepemé mmik enen. Menyin ebhen békway beku be nywəbhé netwó ena némbák témchok ntá yeka ndü bábhíki tontj mmuét, ne némbayti bhe mbə ntá.

35 Chohj menyin ebhen befákari ndü nywəp enə ménjinj yéntiki mmu fá amik.

36 Bák ye ka pə mpoknkem, mánik nəkó mmuət be mámbohj betañ bébhe menyin ebhen bebhohj befakari, mǎnte besí Mmu ane áfú ntá Mandem.”

37 Yéntiki nywəp Yesu are tóh bo amem ekerákap Mandem. Eghaka nəkó béku, ankó andək ambure amfay njie menək Olif.

38 Ne néyí nókó, bo mámpu mandək ntá yi amem ekerákap Mandem ndu beghok menyin ebhen yi átòh.

22

*Böbati etək báté eyu be mángwáy Yesu
(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-54)*

1 Mpok ane bo Israel mányie epá Bret ane kebbohj yis aróp kekwat. Bábhijnj epá yə be, *Nekijnj.

2 Bö bati bachiákap Mandem ne batohj ebhé Mandem béré yan mbi beway Yesu bhésé bhésé mbonyune bácháy nyaka enyinhj ene bo bakway beku.

*Júdas aka beti Yesu
(Mt 26.14-16; Mk 14.10-11)*

3 Satan akó anti Júdas ane mpíkiri nnyén eni nēchi be Iskariot. Júdas achi nyaka mmu amət ndü nkwo baghək Yesu bati byo ne apay.

4 Arək anyié beti ne böbati bachiákap Mandem ne böbati batemé nenu abhen bábhábhəri ekerákap Mandem, enyu yi ákway beti Yesu ntá yap.

5 Bábhohj manák tontó, ne báká bechye yi nkáp.

6 Júdas aka ne bhó. Abho beyañ mbi ndu étfí Yesu ntá yap ndü mpok ane ngémtay bho bapú ghə.

*Yesu aghati baghəkó bhi be mántənti nenyié Epá Nekijnj
(Mt 26.17-25; Mk 14.12-21; Jn 13.21-30)*

⁷ Nywəp Bret ane ábhíki bhəŋ yís nékwáy. Ndu nywəp enə ké báwáy nyaka mónkwómén ane Epá Nekinjí,

⁸ Yesu ató ye Pita ne Jón ne eyəŋ be, “Dók ká toŋtí menyinj be sényié Epá Nekinjí.”

⁹ Bábhəp yi be, “Oyàn séntóŋtí yó fá?”

¹⁰ Yesu akeme bhə be, “Yinjí ká, nəchwe ane báchwé etək, chəŋ mángó mmu ane ápókó ejə manyiep. Korjó ká yi kpáte eket ené yi áchwé,

¹¹ mángati mbəŋóket be, ‘Ntəŋ áto bhese be sémbəp wə be, mókeré mankə ane mbəŋj ményie Epá Nekinjí ne baghək abha achí fá?’

¹² Chəŋ antəŋ be móket ane achi amfay ne achik ane bábhəŋj besəbheri. Toŋtí ká yəntiki enyinj aré.”

¹³ Bárók, baghə yəntiki enyinj mbə enyü yi aghati bhə. Bátóŋtí Epá Nekinjí aré.

*Yesu anyié nenyié ngwenti eni ne baghəkó bhi
(Mt 26.26-30; Mk 14.22-26; 1 Kor 11.23-25)*

¹⁴ Mpok ákwáy nókó, Yesu achəkə ndu éfémé nenyie ne bönto.

¹⁵ Aghati bhə be, “Nnánj njāŋ menyie Epá Nekinjí ené ne bhe tontó ke nchwe ndü esəŋəri.

¹⁶ Nchí ghati bhe be, mpú pəre nyié chəŋ Epá Nekinjí kpáte mpok Mandəm ákə bo mándinjí ntí epá ene, nó chi mpok yi ábhák Mfə bö mankəm.”

¹⁷ Yesu asət ye nkóp ne mmém aməm. Achyé nókó bakak ntá Mandəm, achye ntá bönto andeme nəkə be, “Sət ka nyú, ntí anyü anchye ntí.

¹⁸ Nchí ghati bhe be, bébhó echaŋ, mpú pəre nyú mmémən kpáte mpok ane Mandəm abhak Mfə bo mankəm.”

¹⁹ Asət ye ekkókó bred. Achye bakak ntá Mandəm. Are bəkəti anchye nəkə ntá baghəkó bhi, andem nəkə be, “Bret-ne até ndü mməet eya ane nchí chye mbə akap éti yeka. Mändəp, mánkə nəkə enyune ndu bétik me.”

²⁰ Mánánjá nókó ményié nenyié, asət nkóp ne mmém aməm, achye bakak ntá Mandəm nkúbhé mbə enyü yí áká ne nenyié. Arəm be, “Né chí Nku Nkə ane Mandəm ányü ne bö mmik éti newú ena ndu betəŋ be chəŋ ankə *Nku Nkə ane yi ányü ne bo ante.

²¹ Ke mmu ane átí me achí fá chəkə ányie nenyié ne me.

²² Nchí rəm nə mbənyune chəŋ Mə Mmu mfú ntá Mandəm ngu mbə enyü yi arémé. Ke chəŋ émbəp encha ntá mmu wu nə átí me ntá bömpap abha!”

²³ Bönto bábhó bebhep bati be, “Ntiki mmü ywese ákwáy bekə ane enyü ndak ntá yi e?”

Yesu apət atəŋ bakoŋo bhi ne septiməet

²⁴ Baghəkə Yesu babho bekəm epátí ne bati ndu bérinjí mmu wap ane áchá abhenəfu.

²⁵ Yesu arəm ntá yap be, “Bafə abhen betókó mmik babhəŋ betəŋ amfay böbhəp ne yəntiki mmu ane ábhəŋj betəŋ amfay bho, áyàn mámbinjí yi be, ‘Nkwaka-bho.’

²⁶ Ke éké bhák nə ne bhe. Múngo ywəka abhəŋ bebhak mbə mónkwən ndü nkwo ywəka, münti ambak mbə mübetok.

²⁷ Agha áchá ntí? Mmü ane báfuət yi nenyié ke ane áfuət nenyié? Pú ane áchəkə mámfuət yi nenyié? Ke nchí ne bhe mbə mübetok.

²⁸ “Bé ké bāté ne me ndü besəŋəri bha menkəm.

²⁹ Ne nkúbhé mbə enyü Etaya áchyé me betəŋ menyie kefə, enyu yə ké nchí kə chəŋ be be nkwo manyié kefə.

³⁰ Chəŋ mányie ne mányü ne me nəbhəet amət ndü epá kefə eya, ne mánychəkə nkwo ndü menókó kefə ndu bekəm manerəkət Israel byo ne apay.”

*Yesu arem be chonj Pita andem be abhíkí rinji yi
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-30; Jn 13.36-38)*

31 Etáré nókó, Yesu arem ntá Pita be, “Símun, Símun, ghók! Báchyé Satan betan bé amó bhe, amfap abhén bári ne abhen babebhe mbó mmü anyíkisi kasará ndu besot ane yi ághàn gari.

32 Ke nnikmuet éti ye bé óké rò bébhonj neka ne me. Ne ónánj ómpétnsem ntá ya, óké rò befye bómaye nti.”

33 Pita akeme yi be, “Acha, yé báfyè wò chi ekerékenonj, ye báway wò wáy, mgú chi ne wò.”

34 Yesu aghati yi be, “Pita, dinji bé nkòk aperé kók betí ebhen, chonj óndem ndonj érat be abhíkí rinji me.”

Enyü bakojo Yesu bábhónj bétónji batí-yap

35 Yesu abhép baghókó bhi be, “Mpok ntó bhe pósá ti, ebha ti, nkwóbhánya bekak ti, báchep nyaka yényin ke?” Bákéme yi be, “Wáwák.”

36 Aghati ye bhó be, “Ke néne, mmü ane ábhónj nkáp ankem wu amuet. Mmü ane ábhónj ebhá nekò ánsót yò. Ane ábhíkí bhonj akparenja, ántí ndé yi anku akparenja.

37 Nchí ghati bhe be enyinj ene básínj ndü Ekáti Mandem éti ya, ebhonj befú tetep. Nò chi ené érem be, “Básot yi mbó nkú bebú amot.’ Menyinj ebhen básínj éti ya bébhonj befú tetep.”

38 Baghókó bhi barem be, “Acha, ghó boakparenja bapay fá.” Aghati bhó be, “Dó ká nò.”

*Yesu are nikmuae amfay Njie Menok Olif
(Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)*

39 Yesu afa ye aròk amfay Njie Menok Olif mbó enyu esí. Baghókó bhi baròk ne yi.

40 Aré, aghati bhó be, “Nik nókó ká mmuet be mbák nemò nétwò báké kwen.”

41 Arémé nókó nò, arò bhó, atén mmuet ambi mandú, mbó ndü nebhuet ane ótém ntay nengaka. Atep mánén amik, abho menikmuet be,

42 “Etaya, mbák okonj, feré nkóp esonjri ne bé ámfóri me. Ke óké kú enyinj ene méyán, kú chi ené wómbonj óyánj.”

43 [Ené yi ánikmuet nò, ángel Mandem abhesi yi besí, afyé yi nti.

44 Ne ndü beyá baseme, are nikmuet ne nti eni nenkem. Nsónjí ane áfú yi amuet are chiti amik mbó bakonj manonj.]

45 Anánj nókó menikmuet, afate, apétnsem ndü nebhuet ane yí aró baghókó bhi. Aghó bhó ndu bábhure kenó ndu mánánj bápóbhé éti beyá basémé.

46 Yesu abhép bhó be, “Ndaká yí bábhure kenó? Faté ká, mánikmuet be nemo néntwò, báké kwen.”

*Bákém Yesu
(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Jn 18.1-11)*

47 Ené Yesu abhuét berem nò ne baghókó bhi, eká bhó échwóp. Júdas, mmu amot ndü nkwo baghókó Yesu batí byó ne apay, abhak bó ambi. Aròk kekwoé ne Yesu ndu bébhéne yi.

48 Ke Yesu abhep yi be, “Júdas, óbhéne Me Mmu mfú ntá Mandem ndu beti me ntá bóm pap abha?”

49 Baghókó bhi bághó nókó enyinj ene étwò fakari, bábhép yi be, “Acha, sénsót boakparenja bhese senu ne bóbhéne-é?”

⁵⁰ Mmũ wap amot agwop akparenja ywi. Akpót atú nsəm mũngo bachiákap Mandem chwát aguép amik.

⁵¹ Ke Yesu aghati bhò be, “Dǒ ká nò!” Atok ye atú mmu wu, abu yi.

⁵² Yesu abhép ye bóbati bachiákap Mandem ne bóbati batemé nenu abhen bábhàbheri ekerákap Mandem ne bóbati etok abhen bátwò beken yì be, “Bátwò beken me ne boakparenja ne nkík mbo be nchí chí ngébbe ntantaŋ?”

⁵³ Mpok nchí ne bhe amem ekerákap Mandem nénji nenji, bábhíki kem me. Ke mpok yeka ne Satan, mfò ejuri, akway néne.”

Pita arem be abhíki riŋi Yesu

(Mt 26.57-58, 69-75; Mk 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Bóbhò bákém yé Yesu, bábhò berəŋ ndũ eket ene mũngo bachiákap Mandem. Pita are koŋo bhò ansem nekò nesie.

⁵⁵ Bábháyti ngó nenti senta. Bo báchókò nepaká ngó mángwaka nòkò ngo. Pita achòkò aré ne bhò.

⁵⁶ Ngoré betok amot ane achi are, aghó Pita nkwo aré chòkò ndũ ngo ághò yi amuet. Ayíŋi yi díí, arem be, “Mónkwáne nkwo achi mbà ne Yesu.”

⁵⁷ Pita atañ, arem be, “Mma, mbíki riŋi yi.”

⁵⁸ Ebhíki tat, mmũ achak aghó Pita arem be, “Wò nkwo óchí mmũ ywi amot.” Pita akeme yi be, “Cháá, mpú ne bhò”

⁵⁹ Efaéré nòkò mbo neŋókó nywop nemot, mmũ achak arem be, “Teter, mmũ-ne nkwo achi mbà ne Yesu. Yi nkwo chí mmu Gálili.”

⁶⁰ Pita aghati yi be, “Nkwáne, mbíki riŋi enyiyi ene wò órèm!” Témté wu, ené yi ábhuet berem enyiyi ene yi árèm, nkòk akók.

⁶¹ Acha ayibhiri mmuet ayiyi Pita. Amík ayap átéméri. Pita atik enyiyi ene Yesu ághátí yi be, “Nkòk aperé kók beti ebhen, chəŋ óndem ndəŋ erat be ebhíki riŋi me.”

⁶² Afú nefi, adi kebho, ne beyá basémé anti.

Bábhò beyòkò Yesu ne mándene nòkò yi

(Mt 26.67-68; Mk 14.65)

⁶³ Batemé nenu abhen bábhàbheri Yesu bábhò beyòkò yi ne mándene nòkò yi ne ékpá.

⁶⁴ Bágwót yi amík nkwo, mámbebhe nòkò yi be, “Wò mmu óchí ndemekepinti, ghati bhese! Agha ádébhé nò wò?”

⁶⁵ Bárém beyá menyiyi bechak, mánsò nòkò yi ne nsòk.

Básót Yesu barək ndũ echeme batañ manyé

(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Néyí nókó, bóbati etok, bò bati bachiákap Mandem ne batəŋ ebhé Mandem bákém echeme eghó yap. Básót Yesu barək aré ne yi.

⁶⁷ Bábhép yi be, “Ghati bhese, óchí Mpreme Mandem afyé nyaka bariep be átò?” Akeme bhò be, “Mbák ngátí bhe bápú noko;

⁶⁸ ne mbák mbép bé enyiyi, bapú keme me.

⁶⁹ Ke bébhò echəŋ, chəŋ Mandem Betan Menkem amfyé Me Mmu mfú amfay nchòkò ndũ nebhuet beyá kenókó, ebhé awónem eyi.”

⁷⁰ Bó mankem babhep yi be, “Nó óchí Mmǒ Mandem-ε?” Yesu akeme bhò be, “Echi mbo enyú bərəmé.”

⁷¹ Bó bárém be, “Sépét séyən batisié mántwó mándém enyiyi ene yi ákú ndaká yi? Besé babhəŋ séghok ne batú enyiyi ene éfú yi anyu.”

23

*Bárók ntá Páilet ne Yesu**(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5, Jn 18.28-38a)*

¹ Nkwó batanjá manyé bárém nókó nó, bɔ́ mankem báfáte, básot Yesu béré rón ntá Páilet ne yi.

² Bábhó bebhat yi barak amæet mándeme noko be, “Seghɔ́, mmü-ne ndu ákà be bɔ́ bhese báké bhæere bebhé etók. Akàn nkwó bé bo báké chye nkábhénti ntá Sísa, Mfɔ́ Rom. Ne árem be yi achi Mɛɛme Mandem afyé nyaka bariɛp be átò, nó chi be achi Mfɔ́.”

³ Páilet abhép ye Yesu be, “Wɔ́ ke óchí né Mfɔ́ bo Israel?” Akeme be, “Échí mbo enyu óréme.”

⁴ Páilet arem ye ntá bɔ́bati bachiákap Mandem ne ngémtay bo abhen bachi are be, “Mbíkí ghɔ́ yé bekwéné ne mmü-ne.”

⁵ Ke bárók ambi bekeme be, “Ákò atú Judéya ankem anton noko bho ndu ményíkisi batí yap amem be mángwéep esonɔ́ri etók. Aká nó, bebho atú Gálili kpát bégháka fá Yerúsalem.”

Páilet ató Yesu ntá Mfɔ́ Hérɔd

⁶ Páilet ághókó nókó menyin ebhen, abhép bhɔ́ mbák Yesu achi mmu atú Gálili.

⁷ Arinjí nókó bé Yesu afú atú etók ene Hérɔd achi mfɔ́ aré, achye eyon be mandók ne yi ntá Hérɔd. Mbɔ́n Hérɔd achi nyaka Yerúsalem mpok yɔ́.

⁸ Hérɔd ághó nókó Yesu, ábhón manák tontó, mbɔnyune anán ághók nyaka éti yi ne abhón ekwak tentep begho yi ne amík. Abháka nyaka nti be chon Yesu anka enyinjí maknkay yi angó.

⁹ Eká Hérɔd abhép Yesu beyá bebhep ke ye émot Yesu ábhíkí keme.

¹⁰ Ené Hérɔd arɔ́n ambi bebhep yi bebhep, bɔ́bati bachiákap Mandem ne baton ebhé Mandem báte kekwoɔ́, mámbat noko yi barak amæet ne beyá éyu.

¹¹ Hérɔd ne batemé nenu bhi béré byak yi, mámfye noko yí etáɔ́k. Mámése yi nkú kefo amæet. Arem bé mánsót yí mámpetnsem ntá Páilet ne yi.

¹² Kemmæere Hérɔd ne Páilet kébho ndú nkúbhé nywɔp eno. Ndú mpok ane áfæéré ansem bachi nyaka chi ndú mpaɔ.

*Páilet akpát manyé be mángwáy Yesu**(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15; Jn 18.38b-19.16a)*

¹³ Bápéré nókó nsem ntá Páilet ne Yesu, Páilet ató bábhínj bɔ́bati bachiákap Mandem ne bɔ́bati etók ne bɔ́ etók.

¹⁴ Arem ntá yap be, “Bátwɔ́ fá ntá ya ne mmü-ne be ákà bo báké bhæere bebhé etók. Mbɛp yi menyin besí bhaka, ne mbíkí ghɔ́ yé bekwéné ebhé yi.

¹⁵ Mfɔ́ Hérɔd nkwó abhíkí ghɔ́ yé bekwéné ebhé yi mbɔnyune ató yi apetnsem ntá ya. Nchí ghati bhe be yényin yi abhíkí ká ené étòn be mangway yi.

¹⁶ Chon nchyé eyon be mándén yi, mámfere yi amɔ́.”

¹⁷ [Epinj bo Israel échí nyaka be, yéntiki mpok ane bó manyiè Epá Nekinj, Páilet abhón béfére mmu amot ane bó Yerúsalem báyan yi amfere ekerékenon.]

¹⁸ Bó mankem bábík mándeme noko be, “Dɔ́ mángwáy yi. Fére bhese chi Barábas!”

¹⁹ Barábas chi mmu ane báfyé nyaka ekerékenon ndú barak apay, “Agæbhé nyaka ebyok etók, ne awáy mmu.”

²⁰ Páilet apet arem kepí ntá yap ne nkaysi béfére Yesu amɔ́.

21 Ke bārók ambi bebik be, “Dem mángó yi ndü ekotákátí! Mángó yi ndü ekotákátí!”

22 Ndü ndoŋ ane ájwí éráť Páílet arem be, “Ntiki ebéptí ndak yi áká? Mbíkí ghó yé ebéptí enyih ene yi áká ene étòh bé mángwáy yi. Chòh nchýe eyòh mándén yi ne ékpá, mámfere yi amò.”

23 Ke bārók ambi bekrème, mambiki nõkò be Páílet andò mango yi ndü ekotákátí. Bári map anyiere Páílet, awupsi nti.

24 Aká ye bé mánká ne Yesu mbo enyu bakòh.

25 Aferè Barábas mmu ágáebhé ebyòk etòk ne awáy mmu, ekerékenòh, mbo enyu bò báyan. Achye Yesu ntá bo Israel be mánkà ne yi mbo enyu bákòh.

Bágó Yesu ndü ekotákátí

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Batémé nenu básót Yesu báre rón ne yi. Ndu bāròn, bátèmeri mmü etòk Sírene amòt ane áká nnyén be Símun. Afü nyaka ebhi ápetnsem anywóp, Yerúsalem. Bákém yi bábáyti ne eko Yesu, bákà yi apòkò yò ankoŋo nõkò Yesu.

27 Ngémtáy bhó báre koŋo Yesu ansem. Mbòk yap bábhák baghòré abhen básème nyaka, mándi nõkò yi.

28 Ke Yesu ayibhiri mmuet arem ntá baghòré bhò be, “Baghòre Yerúsalem, báké di me! Dí ká chí mmuet eyeka ne bóbheka.

29 Nchí ghati bhe be mpok átwò ane bo bārèm chòh be, ‘Èri ntá yentiki nkongòré ne yéntiki ngòré ane ábhíkí re bhé!’

30 Ndü mpok yò, chòh bo mándem ntá njie eghe be, ‘Kwén ká bay bhésé’; ne ntá bõnjie be, ‘Kutí ká bhése.’

31 Bo bārèm chòh nõ, mbõnyune, mbák bákway békà menyih ebhen ntá ya, Mmè mmu nchí enòk ebik, chòh émbak ná ne ené égú?”

32 Ené bāròn nõ, basòt bakü bebú bati apay nkwo abhen batémé nenu bāròn nyaka beway ne Yesu.

33 Bágó háká nõkò ndü njie ane bábhìŋi be *Ènkónti, bágó Yesu ndü ekotákátí. Bágó nkwo bakü bebú bhò bati apay, yéntiki mmu wap ndü eyi ekotákátí, amòt ebhé awònem Yesu, achák ebhé awòghò.

34 Aré, amfáy ekotákátí, Yesu anikmuet ntá Mandem be, “Èta, foŋorí bhó, mbõnyune bábhíkí riŋi enyih ene bákà.” Batémé nenu báguer ebháná ndu bérìŋi enyu bábhòŋò békòre nden Yesu.

35 Bo bábhák aré tee mámkpòkò nõkò enyih ené éfàkari. Ke bõbati béré way yí way mándème nõkò be, “Ápème nyaka bo bachak! Ampémé mmuet eyi mbák achi Mpeme Mandem afyé nyaka barièp be àtò, Mmu Mandem Ayabhe!”

36 Batémé nenu nkwo béré way Yesu, mándòkò nõkò bechye yi mmèm amen ábáká.

37 Ne mándème nõkò be, “Mbák tetep òchí Mfò bo Israel, pemé mmuet eye!”

38 Amfay ntí Yesu, ebhòkenòk ebhak babhát ndü eko ene básíní are be: “Né chí Mfò bo Israel.”

39 Nkà-bebú amòt ane áchi nkwo kpankpán ndü eyi ekotákátí are way Yesu andème nõkò be, “Pú wò ke óchí Mpeme Mandem afyé nyaka barièp be àtò? Pemé mmuet eye, ómpeme bhésé nkwo bhò!”

40 Ke mmü bebú achák wu are sayti yi be, “Yèndu ógù ndü ekotákátí mbo Yesu, ópú cháy Mandem-é?”

41 Wò ne me ségù èti bepò barak ayese, ke mmü-ne abhíkí kà yé ebéptí enyih?”

42 Arem ye be, “Yesu, ghó me ntínso, mpok óbhak Mfò.”

⁴³ Yesu aghati yí be, “Nchí ghati wə be, echəŋ, chəŋ ómbak ne me ndü nebhuet maŋák ane bábhŋi be Párádis.” *

Yesu agú ndü ekotákáti
(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Egháká nókó nkárénká byo ne epay ne ngósí, mmok áném, ejuri ékwen ekuti etək enkem kpáte nkárénká érat beku,

⁴⁵ mbənyune mmok ábhíki pere ghə. Ne ekát ene echi amem ekerákap Mandem égháre ndü bebhək bepay gbee.

⁴⁶ Yesu abik arem be, “Etaya, ndó nepém ena amó ye!” Arém nókó nó, asebhə.

⁴⁷ Münti batemé nenu ághó nókó menyŋ menkem ebhen befakari, abiti Mandem, andeme nəkó be, “Tetep, mmü-ne achí mbə chak besí Mandem!”

⁴⁸ Ngémtay bo abhen báchémé nyaka are ndu beghə, bágghó yéntiki enyŋ ene efakari. Bágúre ne basémé, mámbýaka nəkó amó anti.

⁴⁹ Bə mankem abhen báriŋí Yesu, ne baghəré abhen bábhó bekoŋo yi te Gálili, báté nəkó nesie mángə nəkó yéntiki enyŋ.

Bábhémé Yesu
(Mt 27.59-61; Mk 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Müü amət achí nyaka Yerúsalem mpok yə. Aka nnyén be Joséf. Achi nyaka mmü Arimátia, etək bo Israel. Abhak ndíndu ne mmü chak ne ándəŋ nyaka mpok ane Mandem abhak Mfə bho. Abhak mmü amət ndü echeme egħo ene bə batí etək. Ke ábhíki ka nyaka ne bhə ndü nkaysi yap ne nekə wap.

⁵² Yí arək ntá Páilet bé áchýé yi betan amfere Yesu amfáy ekotákáti. Páilet áchýé nókó yi betan,

⁵³ arək ye asebhə Yesu amik, anép yi ne esyénden, arək afýé amem nnem enén bátémé ndü setárébhé, ke kere bheme yé mmu aré.

⁵⁴ Echí nyaka chí nywəp enen bo bátəŋti menyŋ ebhen Nywəbhé neywəməet, ne érəp chí mandú begháká ndü mpok ane Nywəbhé neywəməet nébho. †

⁵⁵ Baghəre abhen báfú ne Yesu te Gálili, bákəŋo, bagħo nnem, ne enyü bábhəré mmuet yi amem.

⁵⁶ Bápét ye nsem ndü nebhuet ane báchəkə amem Yerúsalem. Bátəŋti bawet erítí eriep amen bawati amuet ngu.

Nywəbhé neywəməet enap négháká nókó, báywəməet mbə enyü ebhé Moses éřem.

24

Yesu apetnsem ndü nepém
(Mt 28.1-10; Mk 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Ne neyŋnywəp ndü Nywəbhé neywəməet, bagħəré bhə básót bawerérierp amen bə bágghókó bárók ndü nnem Yesu ne neyŋnywəp.

² Bágghó be ntay enen anyü nnem nérəp chí nepaká nnem.

³ Báchwé amem nnem, ke báke ghə mmuet yi.

⁴ Echá bhə enyu bákə. Témté wu, babhakanem bati apay ne nden amuet ené ékət ŋwanjwanj báté kekwat ne bhə.

⁵ Becháy békém bagħəré bhə tontó. Bápét bati amik. Bə-bhə bábhép bhə be, “Ndaká yí báyan mmu ane achí nepém ndü nkwo bawú?”

* 23:43 Nə chí: *Párádis. † 23:54 Yesu agú ndü nywəbhə-betik békəre mmuet manywəp apay. Nywəp neywəməet bo Israel nébho nyaka chí beku, mpok mmok áneme, ndü nywəbhə-betik bekəre manywəp apay.

⁶ Apú fá. Mandem akæ yi apetnsem ndü nepém nkúbhé mbø enyü yi áréme nyaka be ebhøj befakari. Twó ká ghø nebhæet ane bábháré yi. Tik ka ndü yi ághátí bhe mpok ábhæét atú Gálili ne bhe.

⁷ Yi arem nyaka be, chøj mámfye Mmu ane áfú ntá Mandem amó bð bebá, mángó yi ndü ekotákátí, ne éghaka nõkø manywøp arat, ampetnsem ndü nepém.”

⁸ Baghøré bhø bátik ye beyøj Yesu.

⁹ Bápéré nõkø nsem, bág hátí menyij ebhen befakari ntá bönto Yesu bati byo ne amøt ne bakojo bhi abhénéfú mankem.

¹⁰ Baghøré abhen bág hátí nyaka bönto Yesu mbok yø chi María ane áfú etøk Mágdala, ne Joana, ne María nno Jems, ne baghøré bácháak abhen báchi nyaka ne bhø.

¹¹ Ke bönto básót enyij ene baghøré bhø bárémé mbø eráká ndak, bó kenókø wáwák.

¹² Yé nõ, Píta afate, ajet arøk ndü nsem. Akúrí nõkø, agæp amík, ayijí amem nsem. Aghó bebhókø nden ebhen manébhé nyaka mmæet Yesu ne bhø bháré. Apetnsem anywøp, amakati nõkø enyij éné éfákárí.

Yesu atemeri bakojo bhi bati apay ndü mbi Emayus

(Mk 16.12-13)

¹³ Nkúbhé ewak eyø, bakojo Yesu bati apay báfá Yerúsalem bare røj ndu mótok ane bábhijí be Emayus, nekð enen nechí mbø bøkílómæta nénenamøt ne ebhók.

¹⁴ Mándeme nõkø éti menyij menkem ebhen béfákárí.

¹⁵ Ené bárém mankem nõkø epátí ne bati, mbøj Yesu arøk kekwot ne bhø anko nõkø ne bhø.

¹⁶ Ke ébhák mbø bé bágwøt amík ayap. Bó kerijí bé chí Yesu.

¹⁷ Abhép bhø be, “Ntiki ndak bákø mándeme nõkø enyune?” Báté nõsonso.

¹⁸ Mmu wap amøt ane áká nnyén be Klópas abhép ye yi be, “Ndiere wø ke óchí kenkð ane átwó Yerúsalem ane ábhíkí rijí menyij ebhen befakari aré ndü manywøbhé-ne?”

¹⁹ Abhép be, “Ntiki menyij?” Bákéme yi be, “Menyij ebhen béfákárí ne Yesu ane Násáret. Achi nyaka ndemekerþinti Mandem, ne atøj besí bhø ne besí Mandem be betaj Mandem bechi ne yi ndü menyij ebhen yi árem ne ebhen yi ákæ.

²⁰ Ke böbati bachiäkap Mandem ne bö batí etøk abhese bákém yi bachye mangway, ne bágó yi ndü ekotákátí.

²¹ Sébhaka nyaka nti be yí ke ábhójó béfére bo Israel ndü esøjøri. Echí néne manywøp arat ené ndak ané áfákárí.

²² Enyij écháak échí bé mbøk baghøré ndü nkwo ywese báku batí átaka bhese amem. Bárók ndü nsem bëti bheti,

²³ Ke báke ghø Yesu. Bápætsem barem be bágħø bo mbø bøángel Mandem ndü kenó amík antifú abhen bág hátí bhø be Yesu achi nepém.

²⁴ Mbøk bo abhen báchí nyaka ndü nkwo ywese bárók ndü nsem bágħó bé yéntiki enyij echi nkúbhé mbø enyü baghøré bhø bárémé, ke bó kegħø mbøj Yesu.”

²⁵ Afø ke Yesu áréme ntá yap be, “Báchijti bácha! Ne batí yeka apú wakari ménókø menyij menkem ebhen baremé kerþinti báreme!

²⁶ Pú Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be ätø, abhøj nyaka begħø besøjøri ebhen menkem ke anchwe ndü kefð eki?”

²⁷ Yesu abho ye menene ntá yap be manjwimem ndü menyin ebhen básinjí ěti yi amem Ekáti Mandem, bébho ndü Basinjí Moses berón beghaka ndü amen baremé kepinti Mandem mankem.

²⁸ Bággháká kekwoť etok ene bārōñ, Yesu akū mbō be ārō bhō berōñ ambi.

²⁹ Ke bájwé yi, barem be, “Būrē ne bhese. Nywōp nērōñ ne mban anañ āgiri.” Arōk ye bébhure ne bhō.

³⁰ Mpok nenyíé ákwáy nókó, asot ekpokó bret. Achyé bakak ntá Mandem. Abho ye bébókóti anchye nōkō ntá yap.

³¹ Amík ánene bhō, bārīñi ye be chi yi. Ke anemsi bhó besí.

³² Babho berem ne bati be, “Nyakányet manák achi mbū bhese anti mpok yi árēm kepi ne bhese ambi, anene nōkō basinjí ntá yese!”

³³ Báfate tēmté bāpetnsem Yerusalem. Bāghó bōnto Yesu bati byo ne amot ne bakoño bhi abhénéfú abhen bāchí ne bhó ndü nebhuet amot.

³⁴ Nēchwe bāchwé, bāgháti bhō be, “Acha apetnsem ndü nepém tetep! Atōñ mmuet ntá Símun!”

³⁵ Bōbhō bati apay bāgháti enyin ene efakari ambi, ne enyu bó bārīñi yi mpok yi abókóti bret achye bhō manyíé.

Yesu abhesi ntá bakoño bhi

(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Jn 20.19-23; Bk 1.6-8)

³⁶ Ené bārēm nō ěti yi, mbōñ Yesu abhesi besí bhap! Arēm be, “Kpák ámbák ne bhe.”

³⁷ Bācháyti, ne becháy békém bhō. Bákáysi be bāghō nō chi efónó ngu.

³⁸ Ke abhép bhó be, “Bācháy yi? Yi māmákati amem bati yeka?”

³⁹ Ghó ká amō ya ne bekak ebha, māññi be chi me tetep. Mós ká mmuet ya māngō be chi me. Efónó épú bhōñ mmuet ne beghep mbō enyū bāghó be mbōñ.”

⁴⁰ Arēm nōkō nō, atōñ bó amō yi ne bekak.

⁴¹ Bābhōñ manák tontó ne babhak maknkay be yi achi nepém. Ekū bó kenókó be echi tetep. Yesu abhép bó be, “Bābhōñ yēnyin menyie fá?”

⁴² Bāchye yi mbiñi nsi ane bāgwó.

⁴³ Asot anyíé besí bhap.

⁴⁴ Aghati ye bhó be, “Menyin ebhen bāghō-né, chí nkúbhé barak ane mēghāti nyaka bhe mpok mbuet ne bhe. Mēghāti nyaka be be, menyin menkem ebhen béchi amem basinjí Moses ne amen abhen bechi ndü basinjí baremé kepinti ne ebhen béchí amem Ekáti Bakway ěti ya, bébhōñ befu tetep.”

⁴⁵ Anene ye nkaysi yap be manjwimem ndü menyin ebhen básinjí amem Ekáti Mandem.

⁴⁶ Aghati bhō be, “Básinj be, Mpepe Mandem afyé nyaka bariēp be áto abhōñ béghō esōñori, angú, ne beghaka manywōp árát, ampētnsem ndü nepém.

⁴⁷ Ne be bābhōñ beghati bó betak menkem ndü nnyén eni bebho Yerusalem be Mandem āfōñori bo abhen bātíksem ndü bebú bhap.

⁴⁸ Bāchí batísíé ndü menyin ebhen menkem ne bābhōñ bégháti bo bachak bō menkem.

⁴⁹ Ghó ka, chōñ nto be akap ane Etaya afyé bariēp be áto ntá yeka. Ke bābhōñ méñōñ fá amem etok kpáte betañ mémfu amfay mémbak ne bhe.”

Yesu apetnsem ntá Mandem

(Mk 16.19-20; Bk 1.9-11)

⁵⁰ Yesu asot ye baghókó bhi, afú etok ne bhō. Bārók bachwōp etok Bétani. Aré, ayōñ amō amfay, are yet bhō.

⁵¹ Ené yi áyēt bhō, arō bhó, Mandem asot yi ámpētnsem amfay.

⁵² Ne ndũ yi ákò baghəkó bhi b́aré chyε yi kenókó. B́apét yε nsem Yerúsalem ne beyá mańák.

⁵³ B́are rón ekérakap mámbiti nòkò Mandem.

Mbok Ndíndí mbonyu

Jñn

ásíní

Eyoyé éyibhiri erəp nkwa

¹ Bápére ghoko mmik, mmu ane achi Eyoyé anánj achi nyaka. Abhak ne Mandem, ne abhak Mandem.

² Abhak ne Mandem te ndü nebhönet.

³ Mandem afuét ntá yi ke ághoko menyinj menkem. Mandem abhíkí ghoko yényinj ene yi apu ne yi.

⁴ Nepém nefù chí ntá yi mmu bábhinj be Eyoyé. Ne nepém enen nébhak erónjé ené ékà bo mángó tetep.

⁵ Erónjé yo éghò ndü nebhæet ane ejuri echi, ne ejuri épú kway meneme yo. *

⁶ Mandem ató nyaka mmu amot ane aka nnyén be Jñn.

⁷ Atwó bégháti bho éti erónjé eyo be yéntiki mmu ane ághókó enyinj ene yi arəm, anoko yo.

⁸ Jñn apu nyaka erónjé yo. Atwó chí bégháti bho enyinj ene yi arinj éti erónjé yo.

⁹ Erónjé ene tetep, ené ékà yéntiki mmu angə mbanj étwó ntá bə mmik.

¹⁰ Eyoyé ébhak fá amik, ne báfuét ntá yi ke bághoko mmik. Yé nə, mpok yi átwó fá amik, bə mmik kerinj enyu mmu yi achi.

¹¹ Atwó ntá bəbhi, ke bəbhi bábhíkí sət yi ne manák.

¹² Ke bo mankem abhen básóré yí ne manák, básíki nti ne yi, áchye bho betanj bé mándəp chí bə Mandem.

¹³ Mbənj Mandem ke ákà bə mambak bəbhi. Bábhíkí fu nyaka ye chi amæet nkwa, ne yé chi ndü nkaysi nkwanwanj.

¹⁴ Eyoyé, éyibhiri nkwa, atwó achəko ne bhese. Séghó menwəp ebhi ebhen bejwi ne berindu ne tetep. Eyoyé chi Njanamə ane áfú ntá éta.

¹⁵ Jñn ágháti nyaka bho éti yi ambik, andeme nəkə be, “Né chi mmü ane méréem nyaka éti yi be, ‘Mmü ane átwó me ansem achá me. Bápére bhe me, yí achi.’”

¹⁶ Éti beyá berindu ebhi, achyé bhese áfók ndənj ne ndənj.

¹⁷ Mandem afuət nyaka ntá Moses achye bho bəbhé. Ke afuət chi ntá Yesu Kristo ke átwə bhese berindu bhi ne tetep.

¹⁸ Yé mmu abhíkí re ghə Mandem. Njanamə ywi mmu achi nebhæet amot ne yi ke áká bo mandinj mmu yi achi.

Enyinj ene Jñn Njwiti ágháti bho éti Yesu

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Lk 3.1-18)

¹⁹ Éwak émot, bəbati bo Israel abhen Yerúsalem bátó bachiakap Mandem ne bəneréket Lévi ntá Jñn be mámbép yi angati bho enyü mmu yi achi. Ne chi enyinj ene éfú Jñn anyu mbə ntísie.

²⁰ Yi ke bhese bho yényinj ne yi ke rə bekeme bho. Arəm be, “Puyé me ke nchi Mpepe Mandem afyé nyaka bariep be átd.”

* 1:5 Ejuri épú kway meneme yo: Nə chi be Satan apú kway betanj ancha Yesu.

21 Bõ bhõ bápét bábhép yi be, “Wõ òchí yé agha? Eláija ke?” Jñn yi be, “Mpu Eláija.” Bápét babhép yi be, “Òchí ndemeképinti ane Moses árémé nyaka be átwò?” Akeme be, “Ae.”

22 Ndõn eyõ bábhép yi be, “Wõmbõñ òrem be òchí agha? Ghatí bhese mmu wõ òchí bé sémptnsem ne eyõñ ntá bo abhen bátó bhese. Wõmbõñ òchí agha?”

23 Jñn aghati bhõ mbõnyũ ndemeképinti Asaya areme nyaka be, “Nchí mmũ ane achi amem baso ábik ne eyõñ amfay andeme nõkõ be, ‘Nyabhé ká mbi Acha ambak chak.’”

24 Bõnkwõ Fárisi ke bátó nyaka bõbhõ ntá Jñn.

25 Bábhép yi be, “Òbhé òpú Mpepe Mandem afyé nyaka bariép be áto, òbhé òpú Eláija, ne òpú ndemeképinti, ke ndaká yí òjwiti bho?”

26 Jñn akeme bhó be, “Mëjwiti bho ne manyiép, ke mmu áchí fá téé nenti eneka ane bábhíki riñi.

27 Yi átwò me ansem. Mbíki kway mmu ane nchí kanjari nkwõbhénya bekak ebhi.”

28 Menyiyi ebhen béfákári chi etak Bétani, ebhë Nyén Jódan, ne ndũ nebhuet ane Jñn ájwiti nyaka bho.

Yesu, Mõnkwõmén Mandem

29 Nti nywõp, Jñn aghõ Yesu ndu átwò ntá yi, arem be, “Yiñi Mõnkwõmén Mandem ane ápõkõ bebõ bo mankem fá amik!

30 Yi ke mërèm nyaka òti yi be, ‘Mmũ átwò me ansem ane acha me mbõnyune bápere bhe me, yi achi.’

31 Yë memboh mbíki riñi nyaka be chi yí, ke nti ane ntwó njwiti nõkõ bho ne manyiép chí ndu beka bo Israel mandiyi mmu yi achi.”

32 Jñn abho beghati bho eniyi ene yi ághó ne amík òti Yesu. Yi be, “Ngõ ndũ Efónó Mandem áfú amfay asot mkpá ebhónó are sep kpát ate yi amæt.

33 Kpáte mpok eyõ, nke riñi bé chí yí. Ke Mandem mmu áto me njwiti bho ne manyiép, anán aghati nyaka me be, ‘Mmu ane óghó Efónó Mandem asebbe arõp ne yi, yí wu ke achi mmu ane ájwiti bho ne Efónó Bedyere.’

34 Me Jñn ngõ ne amík ndũ menyiyi ebhen béfákári, ne nchí rem mbõ ntisie be tetep mmũ-ne chi Mmõ Mandem.”

Bakojo Yesu abhen mbi

35 Néyí nõkó, Jñn apet abhak téé ne bakojo bhi bati apay.

36 Aghó ndũ Yesu áfæt, arem be, “Ghó Mõnkwõmén Mandem!”

37 Bakojo Jñn bati apay bághók nõkó eniyi ene yi árémé, bário yi bábhõ bekojo Yesu.

38 Yesu ayibhiri mmæt aghõ bhõ ndu bákõjo yi. Abhép bhõ be, “Bâyàn yi?” Bákeme yi be, “Rábay, òchõkõ fá?” [Rábay chi Ntõñ]

39 Aghati bhõ be, “Twó ká ghõ.” Bário ne Yesu baghõ nebhuet ane yi áchõkõ. Mpok yõ nywõp nebhak mbõ nkárénká enwi ené ngósí. Bábhák ne yi kpátë beti begu.

40 Mmu amõt ndũ bõbhõ bati apay abhen bághoko nyaka eniyi ene Jñn árémé òti Yesu, ne abho bekojo yi aka nnyén be Andru. Abhak manõ Símun Píta.

41 Arõk témté, aghõ mómayi Símun, aghati yi be, “Séghõ mmu ane bábhini be, ‘Mesáya’”, nõ chi, Mpepe Mandem afyé nyaka bariép be áto.

42 Andru asot Símun arək ntá Yesu ne yi. Yesu ayinji yí, arem be, “Wə ɔchí Símun, mmš J3n. Chəŋ nnyén ena néchák némbak be Séfas” [nə chí Setárébhé].
†

Yesu abhinji Filip ne Natániel bé mámbak bakoŋo bhi

43 Nti nywop, Yesu akə nti bérəŋ atú Gálili. Arək aghó mmu ane áká nnyén be Filip. Aghati yi be, “Twó bhák nkoŋo wa.”

44 Filip abhak mmü Betsáida, nkúbhé etək ene Andru ne Píta báfú aré.

45 Filip arək atemeri Natániel aghati yi be, “Séghə mmu ane Moses ásinji nyaka ɛti yi amem Ekáti Bebhé Mandem, nkúbhé yi mmü baremé kepinti nkwo básinji ɛti yi. Nə chí, Yesu mmu Násáret, mmš Joséf.”

46 Natániel ághókó nókó enyiŋ ene Filip áremé abhép yi be, “Ntikí erítí enyiŋ ɛkway befu Násáret?” Filip aghati yi be, “Wəmbəŋ twó ghó.”

47 Yesu ághó nókó ndü Natániel átwò ntá yi, arem ɛti yi be, “Né, chí mbəŋ mmü Israel témé témé. Bapu apú ne yi wáwák.”

48 Natániel abhép Yesu be, “Ɔkə ná ke ɔrinji me?” Yesu akeme yi be, “Filip ápéré bhinji wə ndü mpok ane ɔchí anerénək fig, nnánŋ ngə wə.”

49 Natániel arem be, “Ntəŋ, ɔchí Mmə Mandem tetep! Ɔchí Mfə bo Israel!”

50 Yesu ákémé yí be, “Ɛti ndémé bé ngə wə anerénək fig ke ɔnókó bé nchí Mmə Mandem? Chəŋ ɔngó menyiŋ ebhen becha ebhen.”

51 Yesu aghati yi be, “Tetɛtəp, chəŋ mángə ndü nebu néne gbee, bəángel Mandem mánkó amfay mánsəbhe nəkə amik betemeri Me Mmu mfú ntá Mandem.”

2

Yesu akə manyiep ayibhiri mmem ndü epá nebhay

1 Ɛfueré nókó manywop apay, epá nebhay ébhák amem etək Kána, atú Gálili. Nno Yesu abhak aré.

2 Mának nyaka Yesu nkwo ne bakoŋo bhi ndü epá nebhay eyo.

3 Mmém ámay nókó, nno Yesu arək aghati yi be, “Mmém epá amay.”

4 Yesu akeme yi be, “Mmá, ndaká yí ɔsəŋəri me ɛti mmém? Mpok aya abhíkí re kway.”

5 Máyi aghati bo abhen bákəre mmem be, “Kə ka yəntiki enyiŋ ene yí ághati bhe.”

6 Bejə manyiep betandat bechi nyaka are téé. Yəntiki ejo ɛsət nyaka mbə líta manyiep besá byo. Békəŋo epin ené bo Israel, básət nyaka manyiep ndü bejo ebhə ndu bəso bəpókó mməet.

7 Yesu aghati bakú betik be, “Fíé ká manyiep amem bejo ebhə kpát ménjwi.” Báfýé manyiep amem bejo, béjwí te anyu.

8 Aghati bhə be, “Sət ka mbək mánchýé ntá münti epá nebhay”. Bákú nó.

9 münti epá nebhay ághókótí nókó, aghó bé manyiep mə arəp chí mmém. Yi kerinji ebhak mó áfú, yəndu bakú betik abhen bákə mə bərinji nyaka be manyiep ke ayibhiri ndü mmem. Münti epá nebhay abhinji mbəyngoré,

10 arem be, “Ndü epa, báyambi mantwə chí ne erítí mmém. Ne bo mánánŋ mányú áchwé bhə aməet, ke mántwə ne yəntiki enyü mmém báhák. Ke ɔrə erítí mmém ansem, ne néne ke ɔtwò ne mó.”

† 1:42 Séfas ndü eyəŋó Grik chí “Setárébhé” ndu Kényan.

11 Yesu akɛ nyaka enyinjí maknkay ene amem etok Kána, atú Gálili. Ebhák erin ené mbi ene yi akú ndu beton enyũ betan ebhen yi ábhónó. Eká, bakoŋo bhi mánoko be yi achi Mmɔ Mandem.

12 Epá nebhay éfueré nókó, Yesu aseɓ arək Kapēnaum ne máyi ne bōmayi ne bakoŋo bhi. Bábhak aré ndũ mpay manywɔp.

*Yesu achwe ekerákap Mandem abók bakōsie
(Mt 21.12-13; Mk 11.15-17; Lk 19.45-46)*

13 Epá Nekinjí ene bo Israel éróbhé nókó kékwót, Yesu akó, arək Yerúsalem ndu menyie epá eyo.

14 Aré, arək achwe amem ékírí ene ekerákap Mandem. Aghó bo abhen bátí mpɔŋ ne bághónómén ne bebhónó. Bo básòt nyaka menyinjí ebhɔ ndu bechye akap. Aghó bawupsí bakap nkwo aré.

15 Asòt nnik aghoko ékpá, abho bébok bho ne yo, be mámfú amem ekerákap Mandem. Akɛ enyumot ne bághónómén, ne mpɔŋ ené échí aré. Atakati béfémé bo abhen bákò esíé bakáp bewupsi, ne atakati bakáp ayap.

16 Aghati batí bebhónó be, “Féré ká menyinjí ebhen fá! Báké sòt eket Etaya mánjibhiri ndũ ekerésie!”

17 Ndak awu akú bakoŋo bhi bátik be Ekáti Mandem érém be, “Chon ekon ené mbónó ne eket eye éngway me.”

18 Békóno enyinjí ene Yesu aká, bo Israel bábhép yi be, “Ntiki enyinjí maknkay ókway bekɛ mbɔ erin ndu beton bhese be obhón betan bekɛ menyinjí ebhen?”

19 Yesu akeme bhɔ be, “Mbák mánchónjí ekerákap ene, chon mpet nte yó ndũ manywɔp arat.”

20 Bo Israel baram be, “Cháá, báté eket ene ndũ mamié besa beɓay nsem atandat, obhé ókway bete yo ndũ manywɔp arare?”

21 Ke ekerákap ené Yesu áréme ébhak chí mmuet yi.

22 Mpok Mandem akɛ yi ámpetnsem ndũ nepém, ké bakoŋo bhi bátik be yi arem nyaka beɓon ebhen. Eká bɔ mánoko menyinjí ebhen bechi amem Ekáti Mandem ne ebhen Yesu áréme.

Yesu arinjí enyũ nkwa achi

23 Ené Yesu áchí Yerúsalem ndũ mpok Epá Nekinjí, beyá bo básíkinti ne yi éti menyinjí maknkay ebhen bághó yi akú.

24 Ke Yesu keguép mmuet ntá yap, mbonyune, arinjí nyaka enyũ nkwanwan achi.

25 Yé mmu keghati yi nkaysi bōbhɔ mbonyune yimbɔŋ arinjí nyaka ndũ ntí nkwa nechí amem.

3

Yesu ne Nikodémɔs

1 Mũnti bo Israel amot achi nyaka. Aka nnyén be Nikodémɔs. Abhak mũnkwo Fárisi.

2 Ewak émot arək ntá Yesu ne beti arem be, “Nton, sérinjí bé Mandem ké átó wo be óntwó óntón bo mbonyune yé mmu apú kway bekɛ menyinjí maknkay ebhen ókà mbák Mandem apu ne yi.”

3 Yesu aghati yi be, “Tetéter, Mandem apú kway bebhak ntá mmu mbɔ Mfo ywi, kpáte mámbe yi ndon achak.” *

* 3:3 Bebbe mmu ndon achak: Chi nepém neko enen Mandem áchye mmu mpok yi átknsem ndũ bebá, aka be Yesu achi Mpeme ne Acha ntá yi.

4 Nikɔdémɔs abhép yi be, “Ná bákway bebhe mmu ane ánanj áchíkí? Akway bépétnsem amem menié máyi be mámbé yi ndɔn achak ke?”

5 Yesu akeme yi be, “Tetétɛp, Mandɛm apú kwáy bebhak ntá mmu mbɔ Mfɔ wyi kpáte mámbé yi ne manyiɛp* ne Efónó Mandɛm.

6 Nebhé enen nkwā chi nebhé nkwāmǣt, ke nebhé Efónó chí enen néfú ntá Efónó Mandɛm.

7 Ɔké bhák maknkay ndu ngátí wɔ be, ‘Bábhɔn bebhe wɔ ndɔn achak.’

8 Mbáɛp áfòk, ándak ebhak ene wu ábhónj bérɔn. Ɔghok ndu wu áfǣt ke ɔpú riŋi ebhak wu áfú ne ebhak ene wú árɔn. Echi enyumat ne yé̄ntiki mmu ane bábhé yi ndu betan Efónó Bedyɛɛ.”

9 Nikɔdémɔs abhép yi be, “Eyo ekway béfakari ná?”

10 Yesu akeme yi be, “Ɔchí ntɔn ntá bo Israel ane bo báriŋi sayri, yé̄ nɔ ɔbhíkí riŋi menyin ebhén-ɛ?”

11 Tetétɛp, sérɛm menyin ebhen séríní, ne séghàti bho chi menyin ebhen séghò ne amík, yé̄ nɔ bápú noko menyin ebhen séghàti bhe.

12 Mbák ngátí bhe menyin éti barak ane áfakari fá amik be kenókó, ná bákway menoko mbák ngátí bhe menyin éti barak ane áfakari awu amfay?

13 Yé̄ mmu amɔt ábhíkí re ko amfay ebhak ene Mandɛm achi, ébhíkí fǣt Mmu ane áfú ntá Mandɛm, yi mmu áfú amfay atwɔ amík.

14 Nkúbhé mbɔ enyú Moses ásórɛ nyaka nnyó-senɔn abhat ndú enɔk, ayon amfay, amem baso, enyu eyɔ ké bábhónj beyon Mmu ane áfú ntá Mandɛm nkwā amfay.

15 Bábhɔn bekpan yi amfay enɔk be yé̄ agha ane anoko yi, ámbón nepém enen nebhi ki bhɔn ngwenti.

16 “Mandɛm akɔn nyaka bɔ mmik tontó, kpát achyɛ Njaná Móywi be yé̄ agha ane ánokó yi, áké gu áném, ke ámbón nepém enen nebhi ki bhɔn ngwenti.

17 Mandɛm abhíkí to Móywi fá amik be ántwɔ ántán bɔ mmik andem be bahɔn bekwéné. Atɔ yi chi bé ámfǣt ntá yi, ampɛme bɔ mmik.

18 Bápú temsi mmu ane ánokó yi, ke mmu ane ábhíkí ka menoko, bekwéné bechi ne yi mbɔnyune ábhíkí ka menoko Njaná-Mɔ Mandɛm.

19 Ntí ane Mandɛm átán bo abhen bábhíkí noko Móywi chi bé erónó étwɔ fá amik ke bo bákɔn ejuri bácha erónó, mbɔnyune barak abúabɔ ke bo bákà.

20 Yé̄ntiki mmu ane ákù barak abúabɔ ápap erónó. Apú rɔn ebhak ene erónó echi ndú apú yan bo mango menyin yi ákà.

21 Ke mmu ane ákù menyin ebhen bechi tetɛp átwɔ ndú erónó ne manák, be bo mango be Mandɛm ke ákwak yi ankɔ menyin ebhɔ.”

Enyin ene Jɔn áréme éti Yesu

22 Yesu ánanjá nókó bérém enyin ené yi ághàti Nikɔdémɔs, arɔk bebhak bechak atú Judéya ne baghókó bhí. Abhak aré ne bhɔ anjwiti nɔkɔ bhɔ.

23 Mpok eyɔ, Jɔn abhak Aénɔn, kekwāt ne Sálím, anjwiti nɔkɔ bhɔ. Abhak aré mbɔnyune manyiɛp aya nyaka ebhak eyɔ. Bo báre rɔn ntá yi, anjwiti nɔkɔ bhɔ.

24 Bábhíkí re kem nyaka Jɔn mamfyɛ ekerékenɔn.

25 Ebhíkí tat, epáítí ékwén nenti bakonjo Jɔn ne mmu Israel achak éti enyú neso enen nekà mmu ambak pépép besí Mandɛm.

26 Eká bakojo Jɔn bárɔk ntá yi barem be, “Ntɔn, mmu ane achi nyaka ne wɔ ebhé Nyén Jódan ené awu óngati nɔkɔ bo menyin éti yi, ájwiti bho ne yé̄ntiki mmu árɔn ntá yi.”

27 Jñn akeme bho be, “Yë mmu apu kway bebhoñ enyiyi kpáte Mandem anchye yi yo.

28 Bë babbhoñ bächí batísie ndü ndémé bé puyë me kë nchí Mpepe Mandem afyé nyaka bariëp be átò. Nchí chí mpəkəntò ane Mandem átò be njambi ke yi antwə.

29 Mbäy-ngoré ke ábhónó ngoré. Mmæere mbäyngoré ane áchí téé ánòñ béghok eyòñ ene mbäyngoré, † ághok eyòñ eyi, ambòñ beyá manák. Enyu yo ke échi ne me. Manák ama ajwí pəot néne.

30 Nsónó yí abhoñ békò nókó kó, aya ansepp nəkó.

31 “Mmu ane áfú amfay, achá yéntiki mmu achak. Mmü mmik afu fá amík, ne árem chi barak ané mmik. Mmu ane áfú amfay achá bō mmik mankem.

32 Yí ághati bo menyiyi ebhen yi aghə ne amík, aghók ne batú. Yë nə, yé mmu apú noko enyiyi ene yi árem mbə enyiyi.

33 Ke mmu ane ághókó enyiyi ené yi areme anoko, átəñ be yi anókó enyiyi ene Mandem árémé be échi tetep.

34 Echi nə mbonyune yí mmu Mandem átó, árem chi Eyòñ Mandem mbonyune Mandem achyé yi Efónó Bedyere njenti ti.

35 Eta Mandem akəñ Móywi ne afyé menyiyi menkem yi awə. Mandem achyé yi Efónó eyi njenti ti.

36 Yéntiki mmu ane ánókó Mmu ane áfú ntá Mandem, ábhəñ nepém enen nebhiki bhəñ ngwenti. Mmu ane ábhíkí noko Mmu ane áfú ntá Mandem apú bhəñ nepém. Ke bebənti Mandem bétiyi ne yi.”

4

Yesu ne ngoré Samária

1 Yesu arinjí be bōnkwo Fárisi báhók be beyá bo bárəbhe koño chi yi ne yi anjwiti nəkó bho, ne bé bakoño bhi báya máncha nəkó abhen Jñn.

2 Sayri sayri, puyë Yesu ke ajwiti nyaka bho, chí bakoño bhi.

3 Yesu arinjí nəkó nə, afa atú Judéya apet atú Gálili.

4 Abhəñ nyaka béfuét atú Samária ndu berəñ Gálili.

5 Ekə, akə aghaka etək Samária ene bábhiní bé Sika, kékwót ne nebhúérémik ane Jekóp achye tentep ntá móywi Joséf.

6 Mbokó manyiëp ane Jekóp ábhák are. Yesu ágháká nəkó aré, ndü yi ánán ápóbhé, achəkə nepaká mbokó manyiëp wu. Nywəp nébhák mbə nkárénká byo ne epay.

7 Ngoré Samária amot atwə ndu beya manyiëp aré. Yesu aghati yi be, “Mma, chye me manyiëp nnyú.”

8 Mpok eyə, bakoño Yesu bárəñ nyaka etək ndu békú nenyié.

9 Ngoré Samária wu akeme Yesu be, “Wə, əchí mmu Ju, atú Judéya, me mbák ngoré atú Samária, ekə ná ke ðrem be nchyé wə manyiëp ónyú. Bō Judeya bábhíkí bhəñ yənyiyi bekwə ne bhese bo Samaria!”

10 Yesu akeme yi be, “Mbə arinjí akap ane Mandem áchyè bho, ne mmu ane árémé nó be, ‘Chie me manyiëp’, mbə ðrem me nchyé wə manyiëp amen áchyè nepém.”

11 Ngoré wu arem be, “Eta, əbhíkí bhəñ enyiyi ndu béyá manyiëp ne yo, ne mbokó manyiëp áchwe, əbhəñ manyiëp amen áchyè nepém fá?”

† 3:29 Ndu kémbúep, Yesu achi mbäyngoré mbonyune atwə nyaka fá amik chí eti yesə, ne mbák sémbat mmæt ne yi, yənyiyi epu kway befap bese ne yi.

12 Ɔhá etayese Jekóp mmu átémé nyaka mbokó manyiep ane arɔ ntá yese? Ná ókway bechye mmu manyiep amen áchá amen yimbɔn ́nyu nyaka, ne b́bhi mányú, mpɔn eyi ényú?”

13 Yesu akeme yi be, “Yé agha ane ́nyù manyiep amen, apú rɔ bébhɔn ekwaká manyiep.

14 Ke mmu ane ́nyù manyiep amen ḿchye, apú pere bhɔn ekwaká manyiep wáwák. Manyiep amen ḿchye yi, ábhák ntá yi mbɔ ntí mónyen ané manyiep ́nyà arɛ, anchye nɔko yi nepém enen nebhi ki bhɔn ngwentí.”

15 Ngɔré wu arem ntá yi be, “Eta, chye me manyiebhé mɔ, bé manyiep áké pere kwak me, ne be nképere twɔ fá ndu beya manyiep.”

16 Yesu aghati yi be, “Dók bhini nném aywe, twɔ ne yí.”

17 Ngɔré wu akeme yi be, “Mbíkí bhɔn nném.” Yesu arem be, “Ɔrem tetep bé obhiki bhɔn nném.

18 Ɔnán obhɔn maném batay, ne mmú ane óchí ne yi néne, abhiki bhay wɔ. Ɔrem tetep!”

19 Ngɔré wu arem ntá yi be, “Eta, ngɔ néne be ɔchí ndemekerinti Mandem.

20 Botayese bátwɔ nyaka fá ndú nje ne mánchye nɔko Mandem kenókó, ke be bó Judeya b́rɛm be Yerúsalem ke áchi ebhak ene bo bábhɔnɔ bechye Mandem kenókó arɛ.”

21 Yesu arem be, “Mmá, nokó enyih ené mēgháti wɔ. Mpok átwɔ ane bo bápú pere bhɔn bechye Eta Mandem kenókó yé chí fá ndú nje ne, yé chí Yerúsalem.

22 Bé bo Samaria, báchye kenókó ntá enyih ene bábhíkí rihi. Bese bo Judeya sérihi mmu ane séchye kenókó mbonyune Mandem áfæt chí ntá bo Judeya b́peme bho.

23 Mpok átwɔ, ne mpok eyɔ anán aghaka ane bo abhen báchye Eta Mandem kenókó, bákà nɔ enyu ené échí tetep be Efɔnɔ Mandem áɔn bhɔ mbi. Menyú bo bhɔ ké Mandem áyàn mánchye yi kenókó.

24 Mandem achi Efɔnɔ, ne bó abhen báchye yi kenókó, bábhɔn bechye yi kenókó ne nti nemot ndú betan Efɔnɔ Bedyere.”

25 Mɔngɔré wu arem be, “Ndihi bé Mpeme Mandem afyé nyaka bariɛp be áto, yi mmu bábhini be Kristo átwɔ. Anán ántwɔ, chɔn angati bhesɛ barak ankem.”

26 Yesu aghati yi be, “Me, mmu nchí rem né kepi ne wɔ, ke nchí Mpeme.”

27 Nkúbhé mpok yɔ, bakoŋo Yesu báfú ebhak ené b́rɔnɔ beku nenyié b́petnsem. Bábhák maknkay beghɔ be Yesu árem kepi ne ngɔré, ke yé mmú wap kebhep ngɔré wu be, “Ɔyàn yi?” Ne yé amot kebhep Yesu be, “Ndaká yi órem kepi ne yi?”

28 Ngɔré wu arɔ eté manyiep eyi, arɔk etak téé, abho bégháti bho be,

29 “Twɔ ká ghɔ mmú ane ágháti me yéntiki enyih ené nká ndú nepém ena. Chí Mpeme Mandem afyé nyaka bariɛp be áto ké?”

30 Eká etak enkem émóko, bábhɔ b́erɔn ntá Yesu.

31 Mpok ane ngɔré wu arɔ árɔnɔ etak, bakoŋo Yesu b́aré nik yí mmæt bé “Ntɔn, nnyié mbɔ nenyié.”

32 Ke yí aghati bhɔ be, “Mbɔn nenyié ményie enén bábhíkí rihi.”

33 Eká, bábhɔ bebhep bati be, “Mmúfú atwɔ yi ne nenyié ké?”

34 Yesu aghati bhɔ be, “Nenyié ena chí beku enyih ene mmu ane áto me áyàn nká, ne menánjá betik ebhi.

35 Pú b́rɛm be, ‘Mbák éngáká batan anwi, chɔn ḿmfere mbwɔt ebhi?’ Ke nchí ghati bhe be mánjon amík mánjini nkí, mǎngó ndú mbwɔt ánán ágháká b́fere ebhi.

³⁶ Mmu ane áfèrè mbwət ebhi, ábhəŋ akap ndü betik ebhi. Ne ányokoti mbwət ane áchí chí bo abhen bábhəŋ nepém enen nebhíki bhəŋ ngwenti, be mmu ane ápi mbwət ne ane áfèrè yə ebhi, bó mankem mámbóŋ manák.

³⁷ Echí tetep mbə enyu bárəm be, ‘Mmu bépi ápi, ane beghem angem.’

³⁸ Ntə be be mándək mámfere mbwət ane bábhíki pi. Bo bachak bápi, be bághəm mbwət ane bo bapi.”

³⁹ Beyá bo Samaria abhen báfú etək mánóko Yesu éti nerem ane ngoré wu areme be, “Aghátí me yəntíki enyíŋ ene nká ndü nepém ena.”

⁴⁰ Mpok bátéméri Yesu, máník yi mməet be ámbák ne bhə, ne abhak ne bhə ndü manywəp apay.

⁴¹ Ne beyá bo háchák mánóko éti menyíŋ ebhen Yesu aghati bhə.

⁴² Ekə bárém ntá ngoré wu be, “Épét epu bé éti menyíŋ ebhen órémé ke sénóko. Besé babhəŋ séghok ne batú beyəŋ ebhen héfú yi anyu, ne sériŋi be né chí Mpeme bó mmík tetep.”

Yesu abú mmə mungo

⁴³ Manywəp apay ane Yesu achi ne bo Samária áfáééré nókó, afa berəŋ atú Gálili.

⁴⁴ Yimbəŋ arem nyaka be, “Bápú chyə ndemekepənti kenóko amem etək eyi.”

⁴⁵ Mpok Yesu áchwóbhé Gálili, bó Galili básot yi ne manák ndu bághó yəntíki enyíŋ ene yi ákú Yerúsalem mpok bárəŋə are ndü Epá Nekíŋi. Bó nkwo bárəŋ nyaka ndü epá yə.

⁴⁶ Yesu apet arək etək Kána, atú Gálili, ndü nebhəet ane yi ákú nyaka manyier áyíbhíri mmém. Münti amət abhak Kapənaum ane móywi áme.

⁴⁷ Aghóko nókó bé Yesu afú atú Judéya átwə Gálili, arək are ník yi mməet be ándók Kapənaum ámbú móywi. Mówu arəp nyaka chí kékwoť bégu.

⁴⁸ Yesu aghati mungo wu be, “Bápú ka menoko me mbák bábhíki ghə beríŋi maknkay.”

⁴⁹ Mungo wu arem be, “Eta, twó séndók be mówa áké sebhə.”

⁵⁰ Yesu akeme yi be, “Petnsem anywəp, móywe apú gú.” Mungo wu anoko enyíŋ ene Yesu árémé, afa, are gure.

⁵¹ Ené yi ásəp árəŋ, bó betok bhi bátéméri yi ambi, baghati yi be, “Móywe achí nepém.”

⁵² Abhép bhə be, “Ntiki mpok yi ábhó béchəko sayri?” Bákéme yi be, “Eyu ndu nkárénká amət ne ngósi.”

⁵³ Chí mówu atik bé ndü nkúbhé neŋókó nywəp enə ké Yesu ághati yi be, “Móywe apú gú.” Eká mungo wu ne *efo eyi enkem mánóko Yesu.

⁵⁴ Enyíŋ ene ébhák eriŋ ené éjwí bepay ndü menyíŋi maknkay ebhen Yesu ákú mpok yi áfú atú Judéya arəŋə atú Gálili.

5

Yesu akə mmü ane átáré amík ndü neme atan

¹ Etáré nókó, mpok epá bo Israel échák akwáy. Yesu akó, arək Yerúsalem.

² Éntíŋnyén ebhak Yerúsalem, kékwoť ne nyú-ebhá ane bábhíŋi be nyúbha bághəŋəmén. Bábhíŋi éntíŋnyen eyə ndü eyəŋ éti bo Israel be Betsáta. Bétem betay ebhak kékwoť ne éntíŋ eyə.

³ Beyá bömame bábhák aré; manémámík, ne babhénti, ne abhen bachi bhərə. Báre noŋ be nnyén némbəŋ.

4 Mpok ne mpok, ángel Mandem äsèp nyaka amik ambonj èntínyen eyo. Ne mmü neme ane áyámbi äsébhé amem, yéntiki enyü neme enen yi abhõjõ némay.

5 Mmü amot abhak aré ane ánánj áchí nyaka amik ndü neme mamié esá nsem nekü ne arat.

6 Yesu ágháká nókó ndu betem ebhõ, aghó mmu wu bhúrè. Arinjì bé yi anánj atat aré ndü eróri mpok. Abhép yi be, “Jyánj bé òntánj?”

7 Mmü neme wu akeme Yesu be, “Eta, mmu apú ane ápòkõ me nsep anyén ayak mpok nnyén nébõj. Mperé nu béchwóp aré, mmu achák anánj áyámbi.”

8 Yesu aghati yi be, “Faté, pòkò èsák eye kò.”

9 Témte wu, mmu wu atan. Asot bekpaka bhi abho beko. Nywop eno nébhak chí nywòbhé neywémuet bo Israel.

10 Èkù, bo Israel bárem ntá mmu ane bábu yi be, “Echõj chí nywòbhé neywémuet ne ebhé ébhíki ka be òmpókò èsák eye.”

11 Akeme bhõ be, “Mmu ane ábú me ke ághátí me be, ‘Pét èsák eye, faté kò.’”

12 Bábhép yi be, “Mmüré ághátí wò òmpet èsák eye ònkò chí agha?”

13 Ké yi ke rinjì mmu wu. Yesu ábú nyaka yi anone aròk mbonyune beyä bo báchí nyaka aré.

14 Èbhíki tat, Yesu atemeri yi amem ekerákap Mandem, aghati yi be, “Yinjì, ònánj òtanj! Dõ bebä be esõjõri ené échá eyo éké temeri wò.”

15 Mmü wu arò, aròk, aghati bõbati bo Israel be Yesu ke ábú yi.

16 Èti yò ké bo Israel bábhõ béchye Yesu nenyok, be yi akù mmu atan ndü nywòbhé neywémuet.

17 Ké Yesu aghati bhõ be, “Etaya äkà betik mpoknkem, ne menkwò mbõj beku betik.”

18 Èti enyinj ene Yesu árémé, bo Israel bápét báre yan mbi beway yi. Ntí abhak be, puyè chí ndiere be akwen ebhé nywòbhé neywémuet, ke ndak ané akpik ábébhé áchá ábhák be, yí àbhinjì Mandem be etayi, ne be békù nò chí beyenti mmuet ne Mandem.

Mandem achyé Mýwi betan

19 Yesu aghati bhõ be, “Tetètep, Mmè Mmõ Mandem mpú kwáy beku yényinj ndü betanj ebha. Mékà chí menyinj ebhen ngó Etaya äkà. Yéntiki enyinj ené Etaya äkà, yó ke Mè Mýwi nchí kù nkwó.

20 Èchí enyu eyo mbonyune Eta akõj Mmè Mýwi, ne ätõj me yéntiki enyinj ene yímõjõ äkà. Ne chõj antõj me menyinjì maknkay ebhen becha ebhen, be manyu ánhók bhe.

21 Nkúbhé mbõ enyü Eta ànjème bawú anchye bhõ nepém, nó ké Mmè Mýwi nchí chyè nepém ntá yè agha ane méyàn bechye nepém.

22 Yè mmu, Eta apu tanj manyé yi. Achyé betanj menkem ntá ya, Mmè Mýwi, be ntánj yéntiki mmu.

23 Akù nò be bo mankem mányché Mmè Mýwi kenókó nkúbhé mbõ enyü báchyè yi kenókó. Mmü ane apu chyè Mmè Mýwi kenókó, apú chyè kenókó ntá Etaya mmu ato me.

24 Tetètep, mmü ane ághókó enyinj ene mërèm, anoko mmu ane átó me, àbhõjõ nepém enen nebhíki bhõj ngwenti. Mandem apú rem be bekwéné bechi ne yi. Afü ndü newú, achwe ndü nepém.

25 “Tetètep, mpok ätwò, ne anánj akway, ane bawú bághòk eyõj eya, Mmè Mmõ Mandem, ne abhen bághókó mámbõj nepém.

26 Nkúbhé mbõ enyü Eta áchyè nepém, nó ké yi áchyè Mmè Mýwi nkwo betanj béchye bo nepém.

27 Ne achyé me betañ ndu bétãñ bo, mbõnyune me ke mfú ntá Mandem.

28 Báké bhak maknkay begbok menyin ebhen. Mpok átwò ane bawú mankem bághok eyõñ eya amem manem ayap.

29 Ne mãñãñ mángók eyõñ eya, báfú ndú manem ayap. Abhen báká nyaka berí ndú mmik ne, mãñeme, manchwe ndú nepém enen nebhiki bhõñ ngwenti, ne abhen báká nyaka bebá, mãñeme mámbõñ ntemsi.”

Batisie Yesu

30 Yesu arøk ambi berem be, “Mpú kwáy bekã yënyin ndú betañ ebha. Ené mēkã nchí kã chi ndú betañ Mandem mmu átó me. Mětãñ bo mbõ enyũ yi aghati me ntañ bo. Ne mětãñ bo chí enyu ené echí chak, mbõnyune mpú kã menyin ebhen membõñ nchí yan bekã. Nchí kã chi menyin ebhen mmu ane átó me áyãñ nkã.

31 Mbák ndem ãti mmuæt eya, mbõñ bo abhen bakway bérinji be enyin ene mērēm ebhíkí bhõñ menwõp.

32 Mmũ ane áté me ntisie achi nyãñá, ne ndĩñí bé enyin ené yi árēm ãti ya ebhõñ menwõp.

33 Bãtò nyaka bo ntá Jõn be mámbep yi ángati bhe ãti ya, ne aghati bhe enyin ené echí tetep.

34 Puyé chi be nkwanwan ke ábhõñó bété me ntisie, nchí ghati bhe enyin ene Jõn árémé ãti ya be Mandem ámpémé bhe.

35 Jõn achi nyaka mbõ erõñó ene édu éngõ nõkõ ñwaan, ndu mómbinji mpok, báka eyõñ eyi ne bãbhõñ manák ndu mómbinji mpok.

36 Ke menyin béchí ebhen bérēm ãti ya enyu ené echá enyin ene Jõn árēm. Nkúbhé menyin ebhen mēkã, bété me ntisie be Eta ke átó me.

37 Ne Eta, yimbõñ, mmu átó me áté me ntisie. Bãbhíkí re ghok eyõñ eyi, bãbhíkí re ghó enyũ yi achi.

38 Ne Eyõñ eyi épú amem bati yeka mbõnyune bãbhíkí noko mmu ane yi átó.

39 Báfýè betañ bepáy Eyõñ Mandem mbõnyune bákáysi be étõñ be mbi nepém enen nebhiki bhõñ ngwenti ne yó érēm chí ãti ya.

40 Yě nõ, bãpú ka bétwõ ntá ya be mãmbõñ nepém.

41 Mpú yãñ nõ chí kenóko ntá nkwã.

42 Nchí rēm menyin ebhen mbõnyune ndĩñí bhe. Ndĩñí bé ekõñ Mandem épú amem bati yeka.

43 Ntwò ndú nnyén Etaya, ne bãbhíkí sõt me mbõ mmu. Mbõ mmu achák ke átwò nõ árēm ãti ndu mmuæt yi ne ndú betañ ebhi mbã bãsõt yi mbõ mmu yweka.

44 Ná bãkway menoko ené báyan chi bakak amem bãchyè bati, kefyé ntú ndú bakak amem Mandem áchye.

45 Báké kaysi bé chõñ ngati Eta enyũ bho bãchi. Moses ke ághati chõñ yi, Moses mmu bãbhaka nti ne yi.

46 Mbõ mãñókó enyin ene Moses asĩñí tetep, mbú mãñókó enyin ene mēghati bhe. Moses asĩñí nyaka chí ãti ya.

47 Mbák bãbhíkí noko basin ami, ná bãkway ménóko enyin ene mērēm?”

6

Yesu adik ngemntay bho

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Lk 9.10-17)

1 Etaré nõkó, Yesu apé, arøk ebhẽ Manyu Gálili. Nkúbhé Manyu wu ke bãbhinji be Manyu Tibérias.

² Ngémtay bo b́aré koŋo yi mbonyune bághǒ nyaka manyinjí maknkay ebhen yi áká ntá b́ómame.

³ Yesu akó ambi njie, achakó aré ne bakoŋo bhi.

⁴ Epá bo Israel ené bábhijí be Epá Nekijí éróp kekwoť.

⁵ Ayibhiri mmæť, ayinjí, aghó ndũ ngémtay bho bátwǒ ntá yi. Abhép Filip be, “Chǒŋ sémbǒŋ bret béku fá ane ákway bǒbhen?”

⁶ Yesu arem nǒ ndu memǒ Filip mbonyune yimbǒŋ árijí nyaka enyinj ene yi ábhǒŋǒ beka.

⁷ Filip akeme Yesu be, “Nkáp nkubetik ndũ manywǒp besǎ byo ápú kway béku b́ret ane ýntiki mmu wap akway bebhen mandũ.”

⁸ Nkoŋo ywi amǒť ane achí manǒ Símun Píta ane aka nnyén bé Andru arem ntá yi be,

⁹ “Mmǒ amǒť achi fá, ane ábhǒŋǒ bekpǒkǒ bret betay ne nsi epay, ke eyǒ chi yi ntá beyǎ bǒbhen?”

¹⁰ Yesu aghati bhǒ be, “Ka ka bo mánychǒkǒ amik.” Táko ayá nebhuet ére. Eka bo báchǒkǒ amik. Babhakanem bábhák mbǒ nká etay.

¹¹ Yesu asǒť ye bekpǒkǒ bret bhǒ. Achyé nǒkǒ bakak ntá Mandem, akǒre ntá bo abhen báchǒkǒ amik. Aká enyumǒť ne nsi. Ýntiki mmu anyié kpát ajwi.

¹² Ýntiki mmu anyié nǒkǒ ení enén nékwáy yi, Yesu aghati bakoŋo bhi be, “Nyokotí ká mbwǒptí ane árǒbhé be ýnyinj eke chǒŋti ndéndem.”

¹³ Mányókóti ye mbwǒpti ane bo mányié, b́arǒ. Ajwi bekay byo ne bepay.

¹⁴ Bo abhen báchi aré, bághǒ nǒkǒ erinjí maknkay eyǒ, b́arém be, “Teter, né chi ndemekepinti Mandem ane ábhǒŋǒ nyaka b́etwǒ fá amik.”

¹⁵ Yesu aghó be bo báyanǒ b́ekem yi ne betan be mánká yi Mfǒ, afa, akó njie, abhak aré aywinti.

Yesu are ko amfányen

(Mt 14.22-33; Mk 6.45-52)

¹⁶ Béku bégháká nǒkǒ, bakoŋo Yesu basep, barǒk angǒkǒ manyu,

¹⁷ báchwe amem áchwí b́aré pé nnyén berǒŋ Kapénaum. Beťi ménanǒ béga nyaka ené Yesu ábhíkí re temeri bhǒ.

¹⁸ Mbúép atanatan abho menu. Eka betantí mpérényen eya anyén.

¹⁹ Bakoŋo bhi mánók mbǒ bǒkilometa batay ne batandat. Bághǒ nǒkǒ ndũ yi ákǒ anyén átwǒ kekwoť ne bhǒ, b́echáy b́ékém bhǒ tontǒ.

²⁰ Ke Yesu aghati bhǒ be, “Báké chay. Chi me!”

²¹ Báká ye be yi anchwe amem áchwí. Néchwe yi áchwé, áchwí arǒk ateme angǒkǒnyén, ndũ nechýnyen enen bǒ b́arǒŋ aré.

Bo b́aré yǎŋ Yesu

²² Néyí nǒkǒ, bo abhen b́arǒbhé ebhényen ene Yesu ne bakoŋo bhi b́afú aré, bátik be ndiere áchwí amǒť ke achí nyaka are, ne be Yesu abhíkí chwe amem áchwí wu andǒk ne baghǒkǒ bhi. Bǒ b́arǒ nyaka yi b́arǒk.

²³ Efákári be bachwi achak ane áfú Tibérias átwǒ kekwoť ndũ nebhuet ane bǒ mányié nyaka bret mpok Acha ánanǒ áchyé bakak ntá Mandem.

²⁴ Bǒ bhǒ bághǒ nǒkǒ ye be Yesu ne bakoŋo bhi, b́apét bapu aré, bǒ babhǒŋ b́achwé amem bachwi yǒ, barǒk Kapénaum ndu béyanǒ Yesu.

Yesu chi nenyié enén néchyè nepém

²⁵ Bágháká nǒkǒ ebhé manyu ene Yesu árǒŋǒ ne bakoŋo bhi, bághǒ yi are, babhep yi be, “Ntǒŋ, ǒpé ǒtwǒ wen ntiki mpok?”

26 Yesu akeme bhò be, “Tetětēp, bāpú yan me ēti bāghò berinjí maknkay, ke ēti brēt ane mányíe bájwi.

27 Báké fye ntí ndü nenyíe enen néchònti. Fíe ká ntí chí ndü nenyíe enen nepu chònti, nenyíe enen néchyè nepém enen nebhíki bhònti ngwenti, enen Me Mmu mfú ntá Mandem nchí chyè chònti be. Èti yò ke Etaya achyè erinjì betònti be yi ke átó me.”

28 Bò bābhép ye Yesu be, “Betik Mandem ebhen sébhòjò beka nókó chi yi?”

29 Yesu akeme bhò be, “Enyinjì ene Mandem áyànti mánkà chi be mánókó mmu ane yi átó.”

30 Èkà bárem ntá Yesu be, “Ntiki erinjì ókwáy ye beka bé séngó, sénoko wò? Chònti ónkà yi ntá yesè?”

31 Bāchí mbi bhesé mányíe nyaka mana mpok bákò amem baso. Enyu eyò ke básinjí amem Ekáti Mandem be, ‘Achye nyaka bhò nenyíe enen néfú amfay!’ ”

32 Yesu aghati bhò be, “Tetětēp, puyē Moses ke áchyè nyaka bachímbi bheka nenyíe enen néfú amfay. Etaya ke áchyè bhe nenyíe enen mbònti enén néfú amfay.

33 Nenyíe Mandem chí mmu ane áfú amfay atwò, ne áchyè nepém ntá bò mmik.”

34 Bárem ntá yi be, “Eta, chyè bhesè nenyíe eno mpoknkem.”

35 Yesu aghati bhò be, “Me ke nchí nenyíe enen néchyè nepém. Mmu ane átwò ntá ya apu pēre ghok nsay ne mmu ane ásíki nti ne me, apú bhònti ekwaká manyiēp wáwák.

36 Ke ngátí bhe be yēndu bāghò me bābhíki noko me.

37 Yē nò, yēntiki mmu ane Eta áchyé me, átwò ntá ya. Ne yē mmu apú twò ntá ya mēmbók yi,

38 mbònyune mbíki fú amfay ntwò fá amik beka enyinjì ene mēyánti. Ntwò beka chí enyinjì ene mmu ane átó me áyànti mēnkà.

39 Ne enyinjì ene mmu ane átó me áyànti nkà chí be nkérò yē mmu amòt ane yi áchyè me áném, ke bé nkà yēntiki mmu wap ámpetnsem ndü nepém ndü nywòp enen ngwenti.

40 Enyinjì ene Eta áyànti chí bé yē agha ane ághò Móywi, asiki nti ne yi, ámbònti nepém enen nebhíki bhònti ngwenti. Ne chònti nkà yi ampētnsem ndü nepém ndü nywòp enen ngwenti.”

41 Bò Israel bābhò ye ménywinti ēti Yesu, ndü yi áréme be, “Me ke nchí nenyíe enen néfú amfay.”

42 Bāre rem be, “Pú Yesu mmò Joséf né? Pú sérinjí etayi ne máyi? Èkò ná ke yi arem be, ‘Mfu amfay ke nchí ntwò fá amik?’”

43 Yesu akeme be, “Dž ká nenywintí eneká nò.

44 Yē mmu apú kwáy bétwò ntá ya mbák Etaya mmu átó me abhíki ya yi ntá ya. Ne mmu ane átwò ntá ya, chònti nkà yi ampētnsem ndü nepém ndü nywòp ngwenti.

45 Echí amem basinjí baremé kepínti be, ‘Chònti Mandem ántònti bó mankem.’ Yēntiki mmu ane ághókó, ne ághók enyinjì ene Etaya áréme, átwò ntá ya.

46 Mpu rem chí be mmu achi ane ananjì aghò Etaya. Mmu ane áfú ntá Mandem ke ánánjì ághò yi.

47 Tetětēp, mmü ane anoko ábhònti nepém enen nebhíki bhònti ngwenti.

48 Me ke nchí nenyíe enén néchyè nepém.

49 Bachímbi bheka mányíe nyaka mana amem baso, yē nò, bò mankem bágu.

50 Ke né chí nenyíe enen néfú amfay, bé mmü ane ányíe nó áké gu.

51 Me ke nchí nenyíé enen néchyè nepém enen néfú amfay. Mmu ane ányíé nenyíé enen, ábhák nepém mpoknkem. Nenyíé enén mǎchye chɔŋ bé bɔ mmik mámbɔŋ nepém, chí nyamwǎét ɛya.”

52 Ɛnyɪŋ ene Yesu áréme éká bo Israel bábho bekem epáítí ne bati, mándeme nɔ́ bɔ, “Ná mmù-ne ákway bechye bechye ayi be senyie?”

53 Yesu aghati bho be, “Tɛtɛɛɛp, mbák bábhíkí nyíé nyamwǎét Mmu ane áfú ntá Mandem, mányú manɔŋ ami, bápú bhɔŋ nepém.

54 Mmù ane ányíé nyamwǎét ya ne anyú manɔŋ ma, ábhɔŋ nepém enen nebhíkí bhɔŋ ngwenti, ne chɔŋ nkɛ yi ampɛtnsem ndú nepém ndú nywɔp enen ngwenti.

55 Nyamwǎét ɛya ke áchí mbɔŋ nenyíé menyie, ne manɔŋ ama ke áchí mbɔŋ mmém amen menyu.

56 Mmu ane ányíé nyamwǎét ya ne anyú manɔŋ ma, áchí babhát ne me, ne me nkwo nchí babhat ne yi.

57 Ɛta mmu achi nepém ke átó me, ne ɛti yi ke nchí nepém. Nkúbhé enyu ɛyɔ ke ɛchi be, mmù ane ányíé me ábhák nepém ɛti ya.

58 Né chí nenyíé enén néfú amfay nétwɔ fá amik. Népú mbɔ enén bachɪmbi bheka mányíé nyaka, bágú. Mmù ane ányíé nenyíé enen ábhɔŋ nepém enen nebhíkí bhɔŋ ngwenti.”

59 Yesu arem barak ane mpok yi áchí amem ekeré nenikímmɛtí ene ɛtɔk Kapɛnaum átɔŋ bo.

Ɔeyá bakoŋo Yesu báchen yi, báɔ

60 Bakoŋo Yesu bághókó nókó kepi eken yi árɛm, beyá bhap báré rem be, “Ané ndak atan acha, agha ákwáy beka wu?”

61 Yesu arínjí bé baghókó bhí mánywínti ɛti ndak ane. Abhéɛp bɔ be, “Bati ábé bhe ɛti ndak ane ndémé?”

62 Mbák mángó ye Me Mmu mfú ntá Mandem ndu nchí pɛtnsem amfay ndú nebhǎet ane mfú, bárem bé yi?

63 Ɛfónó Mandem ke áchyè nepém. Mmǎet nkwá apu kɛ yɛnyɪŋ. Beɔŋ ɛbhén ngátí bhe bétwɔ ne Ɛfónó Mandem ne béchye nepém.

64 Yɛ nɔ, mbɔk yeka bábhíkí noko.” Yesu arínjí bo abhen bábhíkí noko yi te ndú nebhǎnet, ne arínjí mmu ane ábhónó beti yi.

65 Yesu arem ye be, “Ɛti yɔ ke ngátí bhé be mmu apú kway bétwɔ ntá ya mbák Ɛta abhíkí chye yi mbi.”

66 Nebho mpok yɔ, beyá bakoŋo bhí báya mmǎet ansem, bó keɛɛɛ koŋo yi.

67 Ɛká Yesu abhéɛp baghókó bhí bati byo ne apay be, “Ná ne bhe, báɔŋ nkwo?”

68 Símun Píta akeme yi be, “Ɛta, ntá agha? Wɔ ke óbhónó beɔŋ ɛbhen béchye nepém enen nebhíkí bhɔŋ ngwenti.

69 Sénoko ne sérínjí be wɔ ke óchí Mmu Nyánjá ane Mandem átó.”

70 Yesu akeme bhó be, “Pú njap be bati byo ne apay? Yɛ nɔ, mmù yweka amɔt abhɔŋ ɛfónó ɛbábɛ.”

71 Yesu árɛm nyaka nɔ ɛti Júda, mmɔ Símun Iskariot, mbɔnyune Júda, mmu amɔt ndú nkwo baghókó bhí bati byo ne apay, abhɔŋ nyaka nkaysi beti yi.

7

Yesu ne bɔmɔyi

1 Barak ane áfáéré nókó, Yesu are kɔ mbáŋ ne mban, atú Gálili. Yi keyán beko atú Judéya mbɔnyune bo Judeya báyan nyaka mbi béway yi.

² Mpok γω, epā bo Israel ene bábhiñi be Epa Bétem * érop kekωt.

³ Eka bōmayi bārém ntá yi be, “Fǎ fá, dók atú Judéya be bakoño bhe mángó menyinjí maknkay ebhen ókà.

⁴ Yé mmu apú ka menyinjí maknkay bhésé bhésé mbák áyàn bo mándinjí yi. Tëndu ókà menyinjí maknkay, ka nókó bhò kponoroñ be mmik nkem ángó.”

⁵ Ke yé chi bōmayi kenoko yí.

⁶ Yesu arem ntá yap be, “Mpok aya ábhíkí re kway, ke ntá yeKa yěntiki mpok akway.

⁷ Bó mmik bápú kwáy bepap be. Bápap me mbonyune nchi rem be menyinj ebhen bó bákà beber.

⁸ Bě babhəñ mándók ndú epa. Mpu rəñ. Mpok aya abhíkí re kwáy.”

⁹ Yesu árém nó, arəp atú Gálili.

Yesu yi be menyinj ebhen yi átəñ bėfú chi amfay

¹⁰ Ené bōmayi mánán bāró, bārónó Yerúsalem ndú epa eyo, Yesu arək aré nkwo. Ke arək chi bhésé bhésé, kerón kponoroñ.

¹¹ Bóbatí bo Judeya bārə yan yi aré mándeme nəkə be, “Yi achi fá?”

¹² Bo bārə rem beyǎ menyinj řti yi. Mbək mándeme nəkə be, “Yí achi erítí mmu.” Báchák be, “Nsé, řrwò bho be máném ebhi!”

¹³ Yé nó, yé mmu amət kerem enyinj kponórón řti yi, mbonyune báchay nyaka bóbati bhap.

¹⁴ Egháká nókó nenti epa, Yesu arək amem ekerákap Mandem abho betəñ bo Eyəñ Mandem.

¹⁵ Bóbatí bo Judeya bábhák maknkay ndú menyinj ebhen yi átəñ mándeme nəkə be, “Ná mmü-ne árə řinj enyinj enyu ene, ené yi ábhíkí ghək ekátí?”

¹⁶ Yesu akeme bhə be, “Menyinj ebhen mětəñ bėbhíkí fu ntá ya. Bėfú chi ntá mmu ane átó me.

¹⁷ Yé agha ane ábhónó nti beka enyinj ene Mandem áyàn, řrinj be menyinj ebhen mětəñ bėfú chi ntá Mandem ne be puyř membəñ ke ntí betəñ bhə.

¹⁸ Mmu ane árəm menyinj ndú betəñ ebhi, áyan kenókó eki yimbəñ. Mmu ane áyan bo mányché kenókó chi ntá mmu ane átó yi, achi mmü tetep, bapu apú ne yi.

¹⁹ Moses achyé nyaka bhe bebhé, pú nó? Yé nó, yé mmu yweka apú bhuré bhə. Ndaká yí báyan beway me?”

²⁰ Beyǎ bo abhen báchí are bákéme yi be, “Efónó ebəbə éśəñəri wə! Agha áyan beway wə?”

²¹ Yesu akeme bhə be, “Nka erinjí maknkay émət manyu áchok bhe.

²² Moses aghátí nyaka bhe be mánsyėbhé nókó bəbheka. Yé nə, ebhé yo ebhiki fu nyaka ntá Moses. Efu chí ntá bachimbí abheka. Ne básier mmu ndú nywəbhé neywəməet.

²³ Bě básier bo ndú nywəp neywəməet be bəke kwen ebhé Moses. Bábenti ne me mbonyuné nka mmü neme átán ndú nywəbhé neywəməet?

²⁴ Báké kpót manyé mmu bekoño menyinj ebhen bəghó yi ákà. Bábhəñ bekpət manyé sayri bekoño tetep Mandem.”

Bo bare bhėp mbák Yesu ke áchi Mpeme

²⁵ Mbək bo Yerusalem bārə rem ye be, “Pú mmü ré báyan beway ne?”

* **7:2** Epa Bétem: Chi epā ene bo Israel mányle ndú bétik mpok ane báchòko nyaka chi ndu bėtem, mpok báfú Ijip bákò berəñ Kanán.

26 Achí fá árèm kɛpi kponɔroŋ, nɛ bábhíkí rɛm yɛnyɪŋ ntá yi. Ɛkway bɛbhak bɛ bɔbati báriŋi bɛ yí chí Mpɛmɛ Mandɛm afyé nyaka bariɛp bɛ áto?

27 Kɛ sériŋi ɛbhak ɛnɛ mmũ-nɛ áfú. Mpok Mpɛmɛ Mandɛm afyé nyaka bariɛp bɛ áto átwó, yɛ mmu apú riŋi nɛbhæɛt anɛ yi áfú.”

28 Ɛká, ndu Yesu átɔŋ bho amɛm ɛkɛrákap Mandɛm, arɛm nɛ ɛyɔŋ ɛtanɔtanɔ bɛ, “Báriŋi mɛ, nɛ báriŋi ɛbhak ɛnɛ mfú? Mbíkí twó ndũ betanɔ ɛbha. Mmũ anɛ áto mɛ achí mmũ tetɛp. Bábhíkí riŋi yi.

29 Ndíŋi yi, mbɔnyunɛ mfú chí ntá yi, nɛ yi kɛ áto mɛ.”

30 Ɛnyɪŋ Yesu árémé ɛká báré yanɔ bɛkɛm yi, kɛ yɛ mmu abhíkí tɔk yi awɔ amæɛt, mbɔnyunɛ mpok ayi abhíkí rɛ kway nyaka.

31 Bɛyá bo mánóko yi, mándɛmɛ nɔkɔ bɛ, “Mbák Mpɛmɛ Mandɛm afyé nyaka bariɛp bɛ áto ántwó, chɔŋ ankɛ mɛnyɪŋi maknkay ɛbhɛn bɛchá ɛbhɛn mmũ-nɛ ákú?”

Bátó bo bɛ mánkém Yesu

32 Bɔnkwá Fárisi bághókó nókó ndũ bɔ ɛka yɔ báriɛm bɛyá mɛnyɪŋ ɛti Yesu, báchɛm nɛ bɔbati bachíákap, bátó babhabhɛri abhɛn ɛkɛrákap bɛ mankɛm yi.

33 Yesu arɛm yɛ ntá yap bɛ, “Mbɔŋ bɛpɛt bɛbhak nɛ bhe ndũ mómbiŋi mpok kɛ ndók ntá mmu anɛ áto mɛ.

34 Chɔŋ mánjanɔ mɛ, kɛ bápú ghɔ mɛ. Nɛbhæɛt anɛ mɛrɔŋ bápú kwáy bétwɔ aré.”

35 Bo Israel bábhó bɛrɛm nɛ bati bɛ, “Ati bérɔŋ fá, ɛné sɛpú kway chɔŋ bɛghɔ yi? Ati bɛrɔŋ chí ɛtɔkó mankɔ ɛné bɔ bhɛsɛ bátáká báriŋi aré kɛ? Ayán bɛrɔŋ bétɔŋ bo abhɛn bápú bo Israel aré kɛ?”

36 Yi bɛ ‘Chɔŋ sɛnjánɔ yi, kɛ sɛpu ghɔ, nɛ bɛ nɛbhæɛt anɛ yi árɔŋ, sɛpú kway bɛrɔŋ arɛ. Nó bɛ yi?’ ”

Manyiɛp amɛn áchyɛ nɛpém

37 Ɛgháká nókó nywɔbhɛ ngwɛnti ɛpa, nó chí, nywɔp nɛghɔ ɛnɛn ɛpá ɛyɔ, Yesu afatɛ arɛm nɛ ɛyɔŋ ɛtanɔtanɔ bɛ, “Mmũ anɛ manyiɛp ákwak yi, ántwó ntá ya. †

38 Ɛchí nkúbhɛ mbɔ ɛnyu básíŋi amɛm Ɛkáti Mandɛm bɛ, ‘Mmũ anɛ anókó mɛ, manyiɛp amɛn áchyɛ nɛpém áfu yi anti anɛp nɔkɔ mbɔ nyén.’ ”

39 Yesu árɛm nyaka nɔ ɛti Ɛfónó Bɛdyɛrɛ ɛné bábhónó bɛchɛyɛ ntá bo abhɛn mánóko yi. Bábhíkí rɛ chɛyɛ nyaka Ɛfónó Bɛdyɛrɛ ntá bo abhɛn mánóko mbɔnyunɛ Mandɛm ábhíkí rɛ sɔt nyaka Yesu amfay, árchɛyɛ yi kɛnókó.

Bétáká bɛkwén nɛnti bɛyá bho ɛti Yesu

40 Bo bághókó nókó bɛyɔŋ ɛbhén Yesu árémé, mbɔk bo bábhɔ bɛrɛm bɛ, “Né, chí ndɛmɛkɛpinti Mandɛm anɛ ábhónó nyaka bétwɔ.”

41 Báchá kɛ, “Chí Mpɛmɛ Mandɛm afyé nyaka bariɛp bɛ áto.” Kɛ abhénéfú báɛm bɛ, “Yi abhɔŋ bɛfu chí atú Gálili kɛ?”

42 Pú básíŋ amɛm ɛkáti bɛ, Mpɛmɛ Mandɛm afyé nyaka bariɛp bɛ áto chí ɛbhárémɔ Mfɔ Debhít nɛ abhɔŋ bɛfu chí Bétlɛhɛm, ɛtɔk nɛbhe Mfɔ Debhít?”

43 Ɛká ákórɛ nɛ betaka bɛkwɛn nɛnti nap ɛti Yesu.

44 Mbok ayap báyanɔ nyaka bɛkɛm yi kɛ yɛ mmu kɛtɔk yi awɔ amæɛt.

Bɔbati bo Israel kɛka nɛ Yesu

† 7:37 Mpok ɛpá yɔ, bo Israel bátik nɔkɔ nyaka ndu Mandɛm áchyɛ bho manyiɛp amɛn áfú chí ndũ sɛtárɛbhɛ, mpok bá kɔ amɛm baso.

45 Babhabheri abhen ekerákap Mandem bápét ye nsem ntá bōbati bachiákap ne bōnkwō Fárisi. Bōbati bábhép bhō be, “Ndaká yí bábhíki twō ne yí?”

46 Babhabheri ekerákap bákéme bhō be, “Yě mmu abhíki re rem menyū menyij ebhen mmū wu árēm!”

47 Bōnkwō Fárisi bákéme bhō be, “Arwō be nkwo báguré ebhi?”

48 Bāghō yě mūnti etok amot anókó yí? Bāghō yě mūnkwō Fárisi anókó yí?

49 Ndiere ndéndemebho abhen, bábhíki riñi bebhé Moses ke mánoko yi. Ntá Mandem, bō mankem bábep!”

50 Nikodémōs, mmū wap amot ane ánán árónj nyaka ntá Yesu abhep bhō be,

51 “Ebhé eyese éká be mányché mmu ntemsi ené bábhíki re tan yi, mándinjí sayri sayri enyij ené yí áku?”

52 Bákéme yi be, “Wō nkwo óchí mmū Gálili? Yijí Ekáti Mandem, chōñ óngó bé yě ndemekerinti amot apú kway befu atú Gálili.”

53 Yěntiki mmu aró ye, agure eket eyi. †

8

Ngoré ane bákémé ndū ákwèn berwōp

1 Yesu arōk amfay Njie Menok Olif.

2 Néyí nókó, apetnsem ekerákap Mandem bēti bēti. Bō mankem bárók ntá yi. Achokō amik, abho betōñ bhō Eyōñ Mandem.

3 Batōñ-ebhé Mandem ne bōnkwō Fárisi báyá ngoré ane bákémé ndū akwen berwōp, bátwō ne yi, bátep besí bō mankem.

4 Bárém ntá Yesu be, “Ntōñ, bákēm ngoré ndu ákwèn berwōp.

5 Ekáti bebhé Moses éghāti bhese be bábhōñ bétēmti enyū ngoré ne ne batay mángwáy. Ōrem bé yí?”

6 Bárém nō ndu memō yi be mámbōñ mbi bebhat ndak yi amūet. Yesu atep ntí amik, ansinjí nōkō enyij amik ne senōñ awō.

7 Ndu bárōñ ambi berem be yi ányché bhō eyōñ, anyabhe mmūet téé, aghati bhō be, “Mmū ywēka ane ábhíki re kē bebú ánjāmbi ámbwōp ntay antem yi.”

8 Apet atep ntí amik ánsinjí nókō enyij amik ne senōñ awō.

9 Bō bhō bāghókó nókō enyij ene Yesu árémé, bábhō berō amot amot, bebho ne baseansi. Yesu arōp aywintí ne ngoré wu aré téé, besí bhi.

10 Yesu ayon amik arem ntá yi be, “Mma, bō bāchí fá? Yě mmu abhíki rem be mángwáy wō?”

11 Akéme Yesu be, “Eta, yě amot.” Yesu arem be, “Me nkwo mbíki rem be mángwáy wō. Dók, ke óké pēre kē bebú”.

Yesu chí Erónj mmik

12 Yesu apēt abho béghāti bho menyij. Arem be, “Nchí erónj ene échyé nepém. Mmu ane ábháré mmūet ne me, ábhōñ bediéré ebhen békā bo mámbōñ nepém, ne apú kō amem ejuri.” *

13 Bōnkwō Fárisi bárem ye ntá yi be, “Wō mbōñ órēm ěti mmūet ye. Enyij ené órēm puyě ndak.”

† 7:53 Ndu eyōñ Grik, ndónj 53 ne ané (Jñn 8.1) achem ndu amot. ěti yo ke TEV (Today's English Version) afyé barōñ eyō apay ndu (Jñn 8.1). * 8:12 Yesu áyāñ nyaka bo mándinjí be yí achi erónj ene éká bo mándinjí tetep ane Mandem áyāñ bo mándinjí.

14 Yesu akeme bho be, “Yɛ ɛmbak be nchi rem chi ɛti mmuɛt eya, enyiyɛ enɛ mɛrɛm chi mbɔɔn ndak, mbɔnyune ndiɔi ebhak enɛ mfɔ ne ebhak enɛ mɛrɔn. Ke bɔbhiki riɔi ebhak enɛ mfɔ ne ebhak ane mɛrɔn.

15 Bɔyiɔi bho chi ne amik ke mamkpɔt manyɛ yap. Membɔɔn mpɔ kpɔt manyɛ mmu.

16 Yɛ ɛmbak chi bɛ mɛtɔn bhɔ, enyu enɛ mɛtɔn ɛchi ɛriɔi mbɔnyune puyɛ me awanti ke nchi taɔ bo. Me ne mmu ane atɔ me ke sɛrɛm enyɔ mmu achi.

17 Basiɔn ndɔ ɛkati bebhe eyeka be, batisie bati apay mandem enyiyɛ ɛmɔt, nɔ chi enyiyɛ ene bɔ baramɛ ɛchi tetep.

18 Membɔɔn nchi te ntisie bɛ enyiyɛ ene mɛrɛm chi mbɔn ndak, ne Etaya mmu atɔ me atɛ me ntisie nkwo be enyiyɛ ene mɛrɛm ɛchi tetep.”

19 Bɔbhɛp ye yi be, “Etaye achi fa?” Yesu akeme bho be, “Bɔbhiki riɔi me, ne yɛ Etaya, bɔbhiki riɔi. Mbɔ bariɔi me, mbɔ bariɔi Etaya nkwo.”

20 Mpok Yesu atɔn bho amem ekerakap Mandem ke yi arɛmɛ beyɔn ebhen. Achi nyaka kɛkwɔt ne bekabhe akap. Yɛ mmu ketɔk yi mbɔnyune mpok yi abhiki re kway nyaka.

Enyiyɛ Yesu arɛmɛ ɛti ebhak ene yi afɔ

21 Yesu apet aghati bho be, “Nchi rɔ bhe, bɛrɔn. Nnanɔ ndɔk, chɔn manjan me. Ke bagu chɔn ndɔ bebɔ ebheka. Bɔpɔ kway bɛtɔwɔ ebhak ene mɛrɔn.”

22 Bo Israel bɔbhɔ ye berem be, “Yi be ‘Nebhuet ane mɛrɔn, bɔpɔ kway bɛtɔwɔ are,’ ayɔn beyay mmuɛt ke?”

23 Yesu aghati bho be, “Bachi bɔ mmik. Mfu chi amfay. Bachi bɔ mmik ne, mpɔ mmɔ mmik ne.

24 ɛti yɔ ke ngati be bɛ chɔn mɔngɔ ndɔ bebɔ ebheka. Chɔn mɔngɔ ndɔ bebɔ ebheka mbak bɔbhiki noko bɛ nchi mmu ane nchi.”

25 Bɔbhɛp yi be, “Wɔ achi agha?” Yesu akeme bho be, “Nchi mmu ane ngati bhe te nebhone be nchi.

26 Mbɔn beyɔ bebɛpti menyiyɛ ebhen mɛkway berem ɛti yeka ne nsɔt betɔn be. Ke mpɔ ke nɔ, mbɔnyune mmu ane atɔ me abhure bariɛp ami, ne ndiere menyiyɛ ebhen yi aghati me ke nchi ghati bɔ mmik.”

27 Ene Yesu arɛm nɔ, bɔ kejwimem bɛ yi arɛm chi ɛti Eta.

28 Ekɔ Yesu aghati ye bho be, “Mananɔ manjon Me Mmu mfɔ ntɔ Mandem amfay, chɔn mandinɔi bɛ nchi mmu ane nchi, ne bɛ mpɔ ke yɛnyiyɛ ndɔ betɔn ebha. Nchi rem chi enyiyɛ ene Eta aghati me ndɛm.

29 Ne yi mmɔ atɔ me, achi ne me. Abhiki rɔ me mbak awanti mbɔnyune mɛkɔ chi menyiyɛ ebhen yi akɔɔɔ.”

30 Beyɔ bɔ abhen baghɔkɔ beyɔn ebhen, manɔko yi.

Yesu ne Abraham

31 Yesu arɛm ye ntɔ bo Israel abhen manɔko yi be, “Bachi bakonjo bha tetep mbak mandɔk ambi bekonjo beyɔn ebha,

32 ne chɔn mandinɔi tetep ane Mandem, ne tetep wu amfere be ndɔ kesem.”

33 Bakɛme yi be, “Sɛchi bebharɛbhɔ Abraham, ne yɛ mpok apɔ ane sɛchi basem ntɔ mmu. Ndakɔ yi ɔrɛm be chɔn sɛmfɔ ndɔ kesem?”

34 Yesu akeme bho be, “Tɛtetep, yɛntiki mmu ane akɔ bebɔ, achi nsemɛ-bebɔ.

35 Nsem apɔ bhak ndɔ nnerɛket mpoknkem. Mmɔ nnerɛket ke abhak are mpoknkem.

36 Mbak ye mbɔn mmɔ amfere be ndɔ kesem, chɔn mambak nganganɔ tetep.

37 Ndinɔi bɛ bachi bebharɛbhɔ Abraham. Yɛ nɔ, bayɔn mbi beyay me mbɔnyune eyɔn eya ɛpɔ chwe amem bati yeka.

38 Nchí ghati bhe chí menyinj ebhen ngó ntá Etaya, ke bákù chí menyinj ebhen etayeka ághátí bhe.”

39 Bágghátí Yesu bε, “Etayese chi Abraham.” Yesu arem bε, “Mbó bächí bǒ Abraham tetep, mbú bákù menyinj mbó Abraham áká nyaka.

40 Ke báyan mbi bεway me, me mmu ngátí bhe tetep ane ngókó ntá Mandem. Abraham apú ká nyaka nǒ.

41 Bákù menyinj mbó etayeka.” Bágghátí yi bε, “Mandem ke achi etayese, sépú bǒ-εnǒj.”

42 Yesu aghati bhó bε, “Mbó Mandem achi etayeka, mbú bákùj me, mbónyune mfú chí ntá Mandem. Mbíkí twó chí ndú mmuet ya, yi ke átó me.

43 Ndaká yí bǎpú jwimem ndú menyinj ebhen mérèm? Chi mbónyune bǎbhíkí bhǒj nti beghok beyǒj ebha.

44 Bε bächí bǒ etayeka Satan, ne bákùj beka chi menyinj ebhen etayeka áyanj mǎnká. Achí ngwayti bho te nebhǒnet. Abhíkí kǒj tetep Mandem mbónyune tetep apu ne yi. Mpok yi áse nsé, áká chí enyinj ene ékó ndónj ámot ne epinj eyi, mbónyune achi nsense, ne nsé enkem éfú chí ntá yi.

45 Ke tǎndu méghátí bhe chí tetep Mandem, bǎpú noko enyinj ene méřem.

46 Ntiki mmú ákwáy betǒj bε nká bebú? Méřem chi tetep, ndaká yí bǎpú noko me?

47 Mmu ane Mandem áchí etayi, ákǒj beghok eyǒj eyi. Ntí ane bǎbhíkí kǒj beghok Eyǒj Mandem áchí bε bǎpú bǒbhi.”

Yesu achá Abraham

48 Bǒbati bo Israel bákéme yi bε, “Sébhíkí ká nefwǒp berem bε achí mmu Samária ne bé efónǒ ebúbú ésdǒjǒri wǒ?”

49 Yesu akeme bε, “Mbíkí bhǒj efónǒ ebúbú. Méčhyé Etaya kenókó, ke bǎchǒjti nnyén ena.

50 Mbíkí bhεere nti bé bo mǎnchyé me kenókó. Ke mmú achí ane áyanj bé bo mǎnchyé me kenókó, ne yí ke ákwáy berem enyú menyinj bébhǒjǒ bébhak.

51 Tetǎtetep, mmu ane ábhǎre eyǒj eya, apú gú wáwák.”

52 Bo Israel bhó bárem bε, “Békónǒ beyǒj ebhe, ségho néne bε ǒbhǒj efónǒ ebúbú. Abraham agú nyaka, baremé kepinti Mandem mankem bágú nkwo, ke wǒ, řem bε, ‘Mbák mmu ámbaré beyǒj ebha apú gú wáwák.’

53 Wǒ, ǒchá etayese Abraham mmu ágú nyaka? Baremé kepinti Mandem nkwo bágú nyaka! Jsǒt mmuet ye mbó agha?”

54 Yesu akeme bhó bε, “Mbák méčhyé mmuet eya kenókó, nǒ kenókó eka képú yényinj. Etaya ke áchyé me kenókó, ne nkúbhé yi ke bǎřem bε achi Mandem ayweka.

55 Ke yǎndu bǎřem bε yi achi Mandem ayweka, bǎbhíkí rinji yi, me ke ndínjí yi. Mbó ndem bé mbíkí rinji yi, mbú nchí se chi nse mbó béka. Ndínjí yi ne nchí bhεere eyǒj eyi.

56 Chi-mbi yweka Abraham, ándǒj nyaka ne manák bégho nywǒp netwǒ ena. Aghó nǒ, nti néri yi amem.”

57 Bǒbati bo Israel bhó bárem ye ntá yi bε, “ǒbhíkí re ghaka yě mamié besa bepáy nsem byo, ǒbhé ǒnánj ǒghǒ Abraham-ε?”

58 Yesu aghati bhó bε, “Tetǎtetep, Abraham ápére bhák, Me Nchí.” †

59 Ékú bǎbhǒ bebwǒpti batay betemti yi ne yó mángwáy, ke Yesu abhese, te áfú amem ekerákáp Mandem.

† 8:58 Me Nchí: Chí nnyén enen Mandem, nkúbhé mbó enyú yi ághátí nyaka Moses (Esodós 3.14).

9

Yesu akw nnémámik aghó mban

1 Ené Yesu áfuèt árdñ, aghó mmú ane achi nnémámik te ndü nebhe eni.

2 Bakonjo bhi bábhép yi be, “Ntñ, bebá agha bekw amík mmú ne ánémé? Ebhi yimbñ, ke ebhen chi ne nno?”

3 Yesu akeme bhò be, “Puyé chi bé mmü-ne akw bebá, ne puyé chí be etayi ne máyi bakw bebá. Amík áne me yi chi be eyó énkwak bo mángw enyü enyinjí maknkay ene Mandem aywínti ákway bekw.”

4 Sébhñ bekw betik ebhen mmu ane átó me ndü mpok ane beti bébhíkí re twò. Beti bétwò, ne ménánj méntwò, yé mmu apú pere kway bekw betik.

5 Mpoknkem ane nchí fá amík, nchí eróñó ntá bñ mmík.”

6 Arémé nókó nò, apá batié amík, anywòbheri ntòp ne senñ awò ndü nebhet ane yi apá batié, asòt ntòp wu achəri yi amík

7 aghati yi be, “Dók ndü éntínyén Sílom, sò besí aré.” Sílom chi “Bátó”. Mmu wu aròk, aso besí are ne mpok àpètnsem are ghò mban.

8 Bakokosi bhi ne bñ mankem abhen bárníj nyaka yi mbò nninjí méninjí, bábhò berem be, “Pú mmú nyaka áchòkò aninjí nòkò méninjí ne?”

9 Mbòk bhò béré rem be, “Chí yi.” Báchák be, “Áe, ke achí mbò yi,” ke yimbñ arem be, “Chí me.”

10 Bábhép yi be, “Éfákárí ná ke òbhò beghò mban?”

11 Akeme bhò be, “Mmu ane áká nnyén be Yesu ke ányòbherí ntòp, asòt, achəri me amík, arem be ndók ndü éntínyén Sílom nsò besí are. Ndòk aré nso besí, mbò beghò mban.”

12 Bábhép yi be, “Mmü-ré achí fá?” Akeme bhò be, “Mbíkí rinji.”

Báre bhep enyu éfákárí ke nnémámik abho beghò mban

13 Básòt nnémámik ane Yesu ákú yi ághò mban bāròk ntá bñkwò Fárisi.

14 Ndü nywòbhé neywémuet bo Israel ke Yesu ányòbherí nyaka ntòp awati yi amík, amík anene yi.

15 Bñkwò Fárisi bápét bábhép yi enyu éfákari ke yi ághò mban. Aghati bhò be, “Awátí ntòp me amík, nsò nókó besí, mbò beghò mban.”

16 Mbòk bñkwò Fárisi bhò bárem be, “Mmü ane akw enyinj ene abhíkí fú chi ntá Mandem mbònyune apú noko nywòbhé neywémuet enese.” Ke bachak béré rem be, “Ná mmu bebá ákway bekw menyü menyinjí maknkay ebhen?” Akore akwen nenti enap.

17 Bñkwò Fárisi bápét bábhép nnémámik ane Yesu ákú yi ághò mban be, “Wò bé mmu wu ke áká óghò mban, òkáysi be yi achi agha?” Akeme bhò be, “Chí ndemekepínti Mandem.”

18 Bòbati bo Israel kenókó be amík anan aneme nyaka yi ke apét abho beghò mban, kpate mpok bábhinjí máyi ne etayi,

19 bábhép bhò be, “Mmò yweka ne, bārèm bé amík aneme yi tñdu nebhe eni? Éfakari ná ke yi ághò mban néne?”

20 Nnò ne chí bákeme be, “Sérinjí bé ne chi mmò ywese, ne bé amík aneme yi tñdu nebhe eni.

21 Ke sébhíkí rinji enyu éfákárí ke yi ághò mban néne. Ne sébhíkí rinji mmü ane anene yi amík. Bép ká yi. Apú chí mandú mmó. Chñ yimbñ angati bhe.”

²² Chi ne nno bákéme enyu εγω mboniyune báchay nyaka bóbati bo Israel ne ntí be báká nyaka εγωη έμωτ be mbák mmu ándem be Yesu chi Mpepe Mandem afyé nyaka bariεp be áτò, bábók yi ndü ekeré neníkímæti εyap.

²³ Eka ye chi ne nno bárem chi be, “Apú mandú mmó. Bép ká yímbωη angati bhe.”

²⁴ Ndωη ενέ έjwí epay, bábhiñi nnémámik ane Yesu áka yi ághò mbanj, baghati yi be, “Dem tetεp aywe besi Mandem. Séríñi be mmü ane órè m nò be anéné wò amík chi mmü bebú.”

²⁵ Akeme bhò be, “Ke chí mmü bebú ke puyε mmü bebú-a, mbíkí riñi. Ené ndíñi chi be nchí nyaka nnémámik, ke néne nchí ghò mbanj.”

²⁶ Bábhep yi be, “Akú yi ntá ye? Ná yi áká ke ðghò mbanj?”

²⁷ Akeme bhò be, “Nnán ngáti bhe, ke bábhíkí noko, ndaká yí bāpet bābhèp me? Bè nkwo báyan bebhak bakoηo bhi?”

²⁸ Bábhó besòkati yi mándeme nòko be, “Wò ke óchí nkoηo ywi, beεe séchí chí bakoηo Moses.

²⁹ Séríñi bé Mandem arem nyaka kepi ne Moses, ke mmü-ne, sébhíkí riñi ebhak ene yi áfú.”

³⁰ Akeme bhò be, “Echi me nepop tontó be bábhíkí riñi ebhak ene yi áfú, yendu yi ánéné me amík!

³¹ Séríñi be Mandem apu ghok bō bebú. Aghok chi mmu ane áchyè yi kenókó, ankà nòko menyin ebhen yi Mandem áyan.

³² Tε mmik ábhó, sébhíkí re ghók be mmu akà amík ánéné mmu ane bábhé yi amík néménémé.

³³ Mbò mmü ne abhíkí fú chi ntá Mandem, mbà abhiki kway béka ene enyih.”

³⁴ Bákéme yi be, “Kwáé, wò mmu bábhé ndü bebú, óyan betωη bhese?” Bapuri yí bátén nefi be ámfú eket neníkímæet εyap.

Bo abhen bábhíkí noko, bachi manémámik

³⁵ Yesu aghók bé bábók mmu ane yi áká amík ánéné baten nefi. Abho beyan yi. Aghó nòko yi, abhép yi be, “Onókó Mmu ane áfú ntá Mandem?”

³⁶ Yi akeme Yesu be, “Eta, mmu wu chi agha? Ghati me, be nnókó yi.”

³⁷ Yesu aghati yi be, “Onán òghò yi, ne yí ke árè m kepi ne wò néne.”

³⁸ Mmü wu arem be, “Acha, nnókó.” Akwén Yesu bekak, abho béchyε yi kenókó.

³⁹ Yesu arem be, “Ntwò fá amik be mámkpót manyé bho. Ntwò bé bo abhen bachi amík néménémé mango mbanj, ne bé amík ánémé abhen bāghò mbanj.”

⁴⁰ Mbək bōnkwo Fárisi abhen bachi nyaka kekwoτ bāghókó nókó enyih ene yi árémé, bábhép yi be, “Jrè m nò chi be beεe nkwo séchí amík néménémé ke?”

⁴¹ Yesu akeme bhò be, “Mbò bāchí amík néménémé mbú bebú bépú ne bhe. Ke tēndu bārè m be bāghò mbanj, bebú ebheka berop ne bhe.”

10

Yesu atém nekay eti mbabheri bāghóηómén ane tetεp

¹ Yesu arem be, “Tetεtep, mmü ane apú fuæt ndü nnyübha ánwhe ndü nkwo bāghóηómén, ke áko chí ebhak échá k ánwhe amem, chí ngép. Mbák épú nò, chí ngébhé ntantanj.

² Ke ane áfuæt ndü nyübhá, chí mbabheri bāghóηómén.

3 Mbabheri nnyübha, ãñene nyübhá ntá yi. Bághónómén árinji eyon eyi. Abhñji yó ndü manyén ayap, ansot yó amfu ne yo.

4 Ne ánánj ántén yó ankem nefi, áróñ ambi, yó ánkono noko ansem, mbonyune árinji eyon eyi.

5 Ápú kono kenkõ mmu. Abue yi bue, mbonyune ábhíki rinji eyon eyi.”

6 Yesu atém bo Israel nekay enen, ke bó kejjwimem ndü ntí nekay.

Yesu ke áchi Erítí Mbabheri bághónómén

7 Ekü, Yesu apet aghati bhó be, “Tetéter, me ke nchí nyübhá bághónómén.

8 Bó mankem abhen bayambi bátwó ke mëtwò, chí baghép ne baghép batan batan. Baghónómén ábhíki ghók bhó.

9 Me ke nchí mbinywóp. Mmu ane áfuèt ntá ya ke anchwe, enyinj épú tok yi. Achwe, amfú mbó enyü yi ákónó, ambón yéntiki enyinj ene yi áyàn.

10 Ngép átwò chí béghép aghép, béwáy, ne béchónji. Ntwó bé bo mámbón nepém ne bé mámbón no nénjwí poot ne áfók ankem.

11 “Me ke nchí erítí mbabheri bághónómén. Erítí mbabheri bághónómén áchyé nepém eni éti bághónómén ayi.

12 Mmü ane básóré ndü betik be ámbábhéri nókó bághónómén ené yi ápú mbabheri bághónómén ne yo apu ayi, ágho nkwo ndu átwò andó bághónómén ambue, nkwo ankém mbók, ne antak achak.

13 Abue mbonyune áchí chí mübetik, ne ápú fyé ntí ne bághónómén.

14 Mme ke nchí erítí Mbabheri bághónómén. Ndínji bághónómén aya, ne bághónómén aya árinji me,

15 nkúbhé mbó enyü Etaya árinji me, me ndínji Etaya. Ne nchí chyé nepém ene éti bághónómén.

16 Mbón bághónómén ácháak ané ápú ndü nkwo bághónómén ane. Mbón bésot yó nkwo, ntwó ne yo, bé ánychém mmuet ne anéfú. Chon ánkono eyon eya. Enku yó ankem ámbak ndü nkwo ámot ané ábhónó mbabheri bághónómén amot.

17 Etaya akon me mbonyune nchí chyé nepém ena be mpet mbon no.

18 Yé mmu apú ane ásot nepém ena ntá ya. Membón ke nchí chyé nepém ena. Mbón betan béchye no, ne mbón betan bépét bebhon no. Ene, chí enyinj ené Etaya ághátí me nku.”

19 Beyon ebhen béku ákore ápet ákwén nenti bo Israel.

20 Beyá bhap béré rem be, “Efónó ebábue ésdónri yi! Abhokori! Ndaká yí báté, bághók enyinj yi árem?”

21 Ke bácháak béré rem chi be, “Puyé menyinj ebhen mmu ane efónó ebábue ésdónri yi akwáy berem ne. Efónó ebábue ékwáy béku nnémámík ángó mban-á?”

Bo Israel bábyak Yesu

22 Mpok aghaka ane bo Israel mányie epa ene bátik ndu máníkímmuet báfyé ékerákap ene Yerúsalem awó Mandem.

23 Mban are kwen, Yesu arák ékerákap Mandem, are kó ndu móket mam-barenkók ane bábhñji bé móket mambarenkók Sólonon.

24 Bo Israel bárók, bákáp yi, bábhó bebhép yi be, “Chon óndo sénon entat ná ke óngati bhesé mbák wó ke óchí Mpeme Mandem afyé nyaka bariép be áto. Mbák wó ke óchí Mpeme, ghatí bhesé kponoron.”

25 Yesu akeme bhó be, “Nnán ngátí bhe, ke bábhíki noko. Betik ebhen mëkà ndü nnyén Etaya bétòn be enyü mmu nchí.

26 Yē nō, bāpú noko mbonyune bāpú ndü nkwó bāghónōmén aya.

27 Bāghónōmén aya ághòk eyōñ eya. Ndíní yó, ne yō ákōñō me.

28 Ne nchí chye yó nepém enen nebhiki bhōñ ngwenti. Apú gú áném. Mmu apú ane ákwáy béferē yó amóya.

29 Etaya mmu áchyé me yō, achá bo mankem. Ne mmu apú kwáy beferē yō ndu amō yi.

30 Me ne Etaya séchí mmu amot.”

31 Yesu árémé nókó nó, bo Israel bāpet bābho bebwōpti batay ndu betemti yi ne yó mángwáy.

32 Yesu arem be, “Ntōñ be beyā berítí menyīñ ebhen nká ndü nnyén Etaya. Ndu menyīñ ebhen menkem, ené éká báyan beway me ne batay chí ené?”

33 Bo Israel bákéme yi be, “Sépu yan beway wō ne batay éti erítí enyīñ ene óká, ke éti órēm be ochí Mandem yēndu óchí nkwayñwan.”

34 Yesu akeme bó be, “Pú básīñ amem ekátí bebhé eyeka be Mandem arem be, ‘Me ndem bé báchí bōmandem?’

35 Sériñí bé enyīñ Ekátí Mandem érēm épú kway bewupsi enyu. Mbák Mandem abhiñi nyaka bo abhen bāghòk eyōñ eyi be bōmandem,

36 ná bākway berem be mērēm be nchí Mandem ndü ndémé be nchí Mmō Mandem, mmu yi áyábhé átó fá amik?

37 Mbák mpú ká chí betik Etaya, báké noko me.

38 Ke mbák mēkà chí betik Etaya, yēndu bābhíkí noko me, nokó ká enyīñ ené betik ebhén mékà béghàti bhe. Chōñ eyō énkwak mándīñi, ne mājwimem bé Etaya achi babhat ne me, ne me nchí babhat ne Etaya.”

39 Bāpet babho beyan mbi ndu bekem yi, afori bó amō arək ebhakayi.

40 Apetnsem ebhé manyu Jōdan, ndü nebhuet ane Jñn ájwiti nyaka bho, abhak aré.

41 Beyā bo bārók ntá yi mándeme nōkō be, “Jñn ábhíkí ká yēnyīñí maknkay émot, ke yēntiki enyīñ ene yi árémé éti mmü ane échí tetep.”

42 Beyā bo mánóko Yesu ebhak eyō.

11

Newú Lásárōs

1 Mmü amot achi nyaka etok Bétani, ane áká nnyén be Lásárōs. Akwén neme. Bétani abhak etok ene María ne mómayi Matá bāchòkō.

2 María wu, ke áwátí nyaka bekek Yesu Acha ne bawerérip, are tese ne emenéntí yi. Yi ke mómayi Lásárōs akwene nyaka neme.

3 Éká bōmayi bátó eyōñ ntá Yesu Acha be, “Acha, mmuere ywe ane ókōñó áme.”

4 Yesu ághókó nókó ntó enen arem be, “Neme enén népú nemē newú, néchí chí békà bo mángó betan Mandem. Nétwō chí be némbák enyīñ ené éká bo mángó be Mmō Mandem abhōñ betan.”

5 Yesu akōñ nyaka Matá ne bōmayi María ne Lásárōs tontó.

6 Yē nō, mpok yi ághókó bé Lásárōs áme, achòkō ebhak ene yi achi ndü manywōp apay.

7 Manywōp yō apay áfúéré nókó, arem ntá bakoño bhi be, “Sémpetnsem atú Judéya.”

8 Bakoño bhi bárem be, “Ntōñ, ébhíkí re tat ene bō batí Israel báyan bétemti wō ne batay mángwáy, obhé ðpetnsem aré?”

9 Yesu akeme bhò be, “Pú manòkò nywòp áchi byo ne apay bébho beti bégháka beku? Mmu ane ákò ne ngósí, apú chínti nekwen mbònyune ághò eròhò mmik.

10 Ke mmu ane ákò ne beti áchìnti ankwen mbònyune mbanj apu ghò.”

11 Yesu átémé nòkò nekay enen, aghati ye bhò be, “Mmùere ywese Lásáròs akwen kenò, ke nchí ròh ménéme yi ndù kenò.”

12 Bakonjo bhi bárem be, “Acha, mbák ábhùre kenò, chòh aneme, ambak sayri.”

13 Kenò eken Yesu árémé nyaka be Lásáròs ábhùre kebhak chi newú ke bákáysi be Yesu arem chi be Lásáròs ábhùre kenò mbòh.

14 Éká, ye Yesu aghati bhò kponoròh be, “Lásáròs agu,

15 ne éti yeke, mbòh manják be mpú aré mbònyune efakari chi be be mánókò. Séndók séngó yi.”

16 Tòmás ane bábhìjì be Efák, arem ntá bati bakonjo Yesu abhénéfú be, “Séndók ká nkwo be Yé chí newú, séngú ne yi.”

Yesu ke akà bawú mampétntsem ndù nepém

17 Yesu ágháká nókò Bétani, aré, ághò bé mánánj bábhéme Lásáròs kpát efuet manywòp anwí.

18 Béfu Bétani bégháka Yerúsalem achi nyaka mbò nekò bókilometa babay ne ebhòk,

19 ne beyá bo Israel bárók béwáka ne Matá ne María ndù newú mómayap.

20 Matá ághókò nókò bé Yesu átwò, afú, aròk atemeri yi ené María aróhbé anywóp.

21 Matá ághò nókò Yesu, arem be, “Acha, mbò óchí fá, mbà mómaya abhíki gu!

22 Ke ndíjì be yé chí néne, yéntiki enyíh ene óbhébhé Mandem áchye.”

23 Yesu aghati Matá be, “Chòh mómaye ampétntsem ndù nepém.”

24 Matá arem be, “Ndíjì bé chòh ampétntsem ndù nepém ewak ene bawú mankem bápétntsem ndù nepém, ndù ngwenti mmik.”

25 Yesu arem be, “Me ke nchí kà bawú mampétntsem ndù nepém, mámbak nepém. Mmu ane ánókò me, yé angú gú, chòh ampét ambak nepém.

26 Ne yé agha ane áchí nepém, anoko me, apú gú wáwák. Matá, onókò beyòh ebhen?”

27 Matá akeme be, “Acha, nnókò. Nnókò bé óchí Mpeme Mandem afyé nyaka barièp be átó, Mmò Mandem ane ábhòhò nyaka bétwò fá amik.”

Yesu are di kebho

28 Matá árémé nókò nó, aròk abhìjì mómayi María, aghati yi ndù eyu be, “Ntòh atwò, ne áyánj beghò wò.”

29 María ághókò nókò nó, afate, áyák aròk ntá Yesu.

30 Yesu abhíki re ghaka nyaka etòk, abhak chí ndù nebhuèet ane Matá atemeri yi.

31 Bo Israel abhen báchí anywóp ne María báwaka ne yi, bágghò nókò ndù yi afate áyák afú nefi, bákòhò yi ne nkaysi be áròh ndù nnem be di kebho are.

32 María aròk nebhuèet ane Yesu achi. Nèghò yí ághò Yesu, akwén yi bekak abho berem be, “Acha, mbò óchí fá, mbà mómaya abhíki gú!”

33 Yesu ághò nókò ndù María ádí ne bo Israel abhen bátwò béwáka ne yi bádi nkwo, étók yi te anti, ntínso nékém yi.

34 Abhép bhò be, “Bábhémé yi fá?” Bákeme yi be, “Acha, twò ghò.”

35 Yesu adi.

³⁶ Eká bo Israel bhó bábhó berem ne bati be, “Akoh nyaka Lásáros achá! Gho ndu áré di.”

³⁷ Ke mbok eyap béré rem chi be, “Yi mmu áká nnémámík ágho mban, apú kwáy nyaka beká be Lásáros áké gú?”

Yesu aka Lásáros apetnsem ndü nepém

³⁸ Epét etok Yesu tontó, afa, arök ndü nnem. Nnem eno nébhak chi mbok ane achi ndü setárebhé. Mánan básot nyaka ntay negho bákúti nyünem.

³⁹ Yesu aghati ye bo abhen bachi are be, “Binjiri ká ntay eno feré.” Ke Matá, manó ngú arem be, “Acha, eriep éya chon encha. Eká manywop anwi echon ené bábhémé yi!”

⁴⁰ Yesu aghati Matá be, “Matá, pú ngátí wó be mbák onóko, chon óngó betan Mandem?”

⁴¹ Babinjiri ye ntay eno báfére anyü nnem. Yesu ayon amik ayinji mfay arem be, “Eta, nkáká wó bé oghok me.

⁴² Ndinji bé oghok me mpoknkem, ke ndem enyinj ene chí eti bo abhen bachi fá téé bé mánkway menoko be wó ke ótó me fá amik.”

⁴³ Yesu áréme nókó nó, abik be, “Lásáros, fú twó!”

⁴⁴ Lásáros mmu ane anán ágú nyaka, afú ndü nnem, ne nden ene mánébhé yí amo ne bekak ne besí ke bábhémé yi. Yesu aghati bo be, “Kanari ká nden eyo yi amæet, be yi ándók.”

Bóbatí etok báté eyu be mángwáy Yesu

(Mt 14.22-33; Mk 6.45-52)

⁴⁵ Beyá bo Israel abhen bakojo María bághó enyinj ene Yesu áká, mánoko yi.

⁴⁶ Ke mbok yap báfá bárók ntá bönkwó Fárisi bághati bhó enyinj ene Yesu aká.

⁴⁷ Bóbatí bachiákap Mandem ne bönkwó Fárisi bábhini bo ndü echemé bóbatí Israel. Báchémé nókó nebhæet amot bárem be, “Chon sénka ná? Mmü-ne átòn beyá berinji maknkay.

⁴⁸ Mbák séndó yi andak ambi beká menyinj ebhen, chon yéntiki mmu anoko yi. Ne mbák émfákári enyu yo, bó Rom bátwó mánychonji ekerákap Mandem eyese ne etok eyese.” *

⁴⁹ Ke mmü wap amot ane áká nnyén be Káyfas ane achi nyaka mungo bachiákap Mandem ndü mmíé eno, arem ntá yap be, “Bábhiki rinji yenyinj!

⁵⁰ Bábhiki rinji be eri ntá yeka be mmu amot ángú eti bo mankem echa be etok enkem enem?”

⁵¹ Káyfas abhiki rem nyaka no chi mbó enyinj ene éfú ndü nkaysi yi. Mandem ke áká nyaka be yi andem no mbó mungo bachiákap ndü mmíé eno. Arem bé chon Yesu ángú eti bo Israel mankem.

⁵² Yesu abhiki bhon nyaka bégu chí ndiere eti bo Israel. Abhon nyaka bégu eti bó Mandem abhen bátáká mmik nkem be mambak ndü nkwo amot.

⁵³ Bébhó ewak eyo, bóbatí bo Israel béré yán mbi béwáy Yesu.

⁵⁴ Yesu kepere ko ye kponoron atú etok bo Israel. Afa aré, arök atú etok ene echi kekwot ne baso, amem etok ene bábhini be Efraim, abhak are ne bakojo bhi.

⁵⁵ Mpok menyie Epá Nekinji bo Israel arap kekwot. Beyá bho báfa ndü bóbetók bhap bako, barök Yerúsalem ené mpok epá eyo ábhiki re ghaka, ndu beká be mámbák pépép besí Mandem mbó enyu bo Israel báka nóko nyaka.

* **11:48** Bóbatí etok Israel bákaysi nyaka be mbák mándó bo mandak ambi bekojo Yesu bo bákway besot yi mbó mmu ane átwó béfére etok Israel anten bó Rom ne eyo énkú bó Rom mántwó mangæp nenu amem etok eyap.

⁵⁶ Bō bhə báyàŋ nyaka Yesu, ne ndu báchémé amem ekerákap Mandem béré bhép bati be, “Bákáysí bé yí? Bákáysí bé apu twə ndü epá?”

⁵⁷ Bōbati bachiákap ne bōnkwo Fárisi báchyé nyaka eyəŋ be yě agha ane áriŋi ebhak ene Yesu achi, ángátí bhó be mánkém yí.

12

*Ngərə amət awati Yesu ne bawerérip
(Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)*

¹ Epá Nekiŋi éróbhé nókó manywəp atandat, Yesu afa arək Bétani. Bétani abhak etək Lásárəs ane Yesu aka yi apetnsem ndü nepém.

² Aré, bákú yi nenyíé békú. Matá ke áfuèet nyaka nenyíé. Lásárəs abhak mmu amət ndü bo abhen bachəkó mányie nenyíé ne Yesu.

³ María asət esáyri ékprémé bawerérip amen áyá nkáp apikiri bekek Yesu, antese nəkə ne emenéntí yi. Eket enkem éjwi ne erítí eriebhé bawere mə.

⁴ Júdas Iskariot, nkoŋo Yesu amət ane ábhónjə nyaka beti yi arem be,

⁵ “Bákway mbə beti bawerérip amen anchye nkáp ané nkəbetik anyie ndü mmíé. Ndaká yi bábhíkí tí mó mánsət nkáp mánychye ntá bachébhébhə?”

⁶ Júdas abhíkí rem nyaka enyu eyə chi be ághə báchébé bho ntínso. Arem nə chi ndu ábhónjə nyaka nti ngép. Ne ndü nkwo bakoŋo Yesu, yi ke áchí nyaka mbəre nkáp, ne ášət nyaka aywi aré ansem ansem anyie nəkə.

⁷ Yesu arem be, “Dš yí! Eri yi ambəre bawet amen be ámbák ndü nywəp enen bábheme me.

⁸ Bachébhébhə bachi ne bhe mpoknkem, ke mpú bhak ne bhe mpoknkem.”

Bōbati etək bāté eyu be mangway Lásárəs

⁹ Beyá bo Israel bəghókó nókó bé Yesu achi Bétani, bárək are, puyě ndiere ndu bəghə Yesu ke ndu bəghə Lásárəs nkwo mmú yi aka apetnsem ndü nepém.

¹⁰ Ekú bōbati bachiákap Mandem bāté eyu be mángwáy Lásárəs nkwo.

¹¹ Báyàŋ nyaka be mángwáy Lásárəs nkwo mbənyune enyiyi ene efakari ne yi eká nyaka batí bo Israel bábuə bhə, mánoko nəkə Yesu.

Yesu achwe Yerusalem mbə Acha

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Lk 19.28-40)

¹² Néyí nókó, beyá bo abhen bátwə ndü Epá Nekiŋi bəghókó bé Yesu átwə Yerusalem.

¹³ Ekú bo babho békpóti béwšamán mandəkə nəkə betemeri yi, mámbik mandeme nəkə be, “Sémbítí Mandem mfay! Mandem ánjét mmu ane átwə ndü nnyén Acha! Sémbítí Mfə bo Israel!”

¹⁴ Yesu asət mómpəŋə batu, achəkə yó ansem nkúbhé mbə enyu básiyi amem Ekáti Mandem be,

¹⁵ “Bō etək Sion, * báké cháý. Ghó ká, Mfə yweka átwə, chókó, amfay mómpəŋə batu.”

¹⁶ Mpok ane barak ayə áfákáři, baghək Yesu kejwimem be menyiyi ebhen básiyi éti yi ke bífú nó tetep. Ke mpok Yesu apereensem ndü nepém ne Mandem asət yi amfay achye yi kenókó, bátik ye be básiyi nyaka menyiyi ebhə éti yi. Bátik nkwo enyü menyiyi ebhə bífákáři ntá yi.

¹⁷ Bo abhen bachi ne Yesu mpok yi ákú Lásárəs afu ndü nnem báre ghati bo enyiyi ene éfákáři mbə batísie Yesu.

* **12:15** Yerusalem achi ndü njie Sion. Efákáři nyaka be nnyén Yerusalem néchák chi “Sion”. “Bó Sion” chi “Bó Yerusalem”.

18 Ntí ane beyä bo báròn nyaka begho Yesu chí be, bágħok bé yi akæ erinjí maknkay eyo.

19 Bõnkwo Fárisi bágħó nókó ndü beyä bo báròn ntá Yesu bábho ye berem ne bati be, “Séway chí mmæet. Yijí, mmik nkem arøbhe koŋo chi yi.”

Mbøk bõ Grik nkwo báré yan begho Yesu

20 Mbøk bõ Grik nkwo báchi nyaka ndü nkwo bho abhen bárónó Yerúsalem bechye bakak ntá Mandem ndü mpok Epä Nekiŋi.

21 Bõ Grik bhõ bárók ntá Filip ane áfú nyaka Betsáida, atú Gálili barem be, “Eta, séyan begho Yesu.”

22 Filip afa, arøk aghati Andru. Bó bati apay bárók baghati Yesu.

23 Yesu akeme bhõ be, “Mpok akway ane Mandem ákà bo mánychyé Mmu ane áfú ntá yi kenókó.

24 Tetétep, mbák bábhíkí pi nyésé nchwi amik némpó, nébhak chi nyésé nchwi nemat. Ke mbák mámpí nyésé nchwi amik némpo, nénchak, néchye beyä nchwi nkø.

25 Mmü ane ákónó nepém eni, ánem nó, ke mmu ane ápú re fyε ntí ndü nepém eni enen fá amik apu ném nó, ábhøn nó kpát anchwe ndü nepém enen nebhiki bhøn ngwenti.

26 Mmu ane áká betok me, abhøn békõŋo me. Ne nebhæet ane mëbhák, aré kè nkæbetik awa ábhák nkwo. Mbák mmu ántók me, Eta ya ákæ yi ambøn kenókó.”

Yesu arem bé chøn mángwáy yi

27 Yesu arem be, “Néne, nti ena népú amem kpák. Chøn ndem be yi? Chøn ndem chí be ‘Eta, feré me ndü esõŋori ene étwó né ke?’ Wáwák! Mbõŋ ãti esõŋori ene ke ntwó fá amik!

28 Eta, kæ bo mánychyé nnyén ena kenókó.” Yesu áréme nókó nó, eyøn éfú amfay erem be, “Nnán nkæ nnyén ena némbón kenókó ne chøn mpet nkæ nø.”

29 Beyä bo abhen bachi aré téé bágħókó nókó eyøn eyo, bare rem be, “Nefan ke ásáy!” Báchák be, “Ángel Mandem árem kepi ne yi.”

30 Yesu aghati bhõ be, “Eyøn ene étwó ãti yeka. Ebhiki twø ãti ya.

31 Mpok akway ane Mandem átàn mmik ne, mpok ákway ane báfère mfo mmik ne ndü kefo eki.

32 Ne mánan mamkpán me amfay ndü ekotákátí, chøn nja bõ mankem be mándó mmik mantwø ntá ya.”

33 Yesu arem beyøn ebhen ndu betøn enyü newú enen yi ábhónó bégu.

34 Beyä bo abhen báchi are bárém be, “Ekátí Mandem éghati bhese be, ‘Mpe me Mandem afyé nyaka bariep be átø apú gú. Ndaká yi órøm be chøn mánsot mmu ane áfú ntá Mandem mango ndü ekotákátí? Mmu ane áfú ntá Mandem chi agha?’ ”

35 Yesu aghati bhõ be, “Erónó ébhæet ne bhe ndu mómbinji mpok. Døk ye ka ambi bekø ndü mpok ane erónó ébhæet ne bhe, be ejuri eke twø emfokøri bhe. Mmü ane ákø amem ejuri, apú rinji ebhak ene yi árdõŋ.

36 Sikí ká nti ne mmü ane áchye bediéré néne, ndü yi abhæet ne bhe, bé mámbák bõ bedyere.”

Bo Israel keka ne Yesu

Yesu áréme nókó nó, arøk abhese ebhak ene bo bápú kwáy begho yi.

37 Yendu yi áká beyä menyinjí maknkay besí ebhap, bábhíkí noko yi.

38 Εβhak ενyυ εyο βέ ενyιη ενέ ndemεκεp̄inti Aisáya árémé tentep βέ chōη έmfakari, έmfú tetep. Nō chí be, “Έta Mandem, agha ánókó ενyιη ene ségháti bhō? Agha ághó betāη ebhe?”

39 Bōbhen bábhiki kwáy nyaka ménóko, nkúbhé mbō ενyυ Aisáya apet árémé nyaka be

40 “Mandem ak̄a bó mámbák amík néménémé, agwót bati ayap, báchi mbo bo abhen bákúti amík
be báké ghó mban,
ne bé batu yap áké ghók yēnyιη,
ne be báké jwimem,
mantwō ntá ya, mbú bhō.”

41 Aisáya arem nyaka nō mbonyune aghō nyaka kenókó Yesu, ne are rem έti yi.

42 Ke yēndu beyá bo mánókó nyaka Yesu, bábhíki rem kponorōη be mánókó, ndu báchay bōnkwō Fárisi, be báké bók bhō ndū ekeré nenikím̄aet.

43 Bákōη kenókó eken bō mmik báchyè bhō, echa kenókó eken Mandem áchye.

44 Yesu arem ne eyōη amfay be, “Mmū ane ánókó me, abhíki noko chí me, anókó mmu ane ato me nkwo.

45 Ne mmū ane ághó me, ághō mmu ane átó me nkwo.

46 Ntwō fá amik mbō erōjō βέ yē agha ane ánókó me, áké rōp amem ejuri.

47 Mmu ane ághókó eyōη eya ke yi kek̄a mbō ενyū yí ághókó, mpú tán yí. Mbíki twō fá amik betāη bo, ntwō chi bepepe bhō.

48 Ενyιη échí ene étāη mmu ane ábyak me, yi kenókó eyōη eya. Chōη menyιη ebhen ndémé mentāη yi ndū nywōp enen bátāη bo.

49 Ebhōη bebhak ενyυ εyο mbonyune menyιη ebhén ndémé, mbíki rem chí ndū betāη ebha. Etaya mmu átó me ke ághátí me ενyιη ene mbónjō bérem.

50 Ne ndíñi βέ eyōη eyi ene yí áchyé mbō ebhé étwō ne nepém enen nebhiki bhōη ngwenti. Ενyιη ene mērēm ye chí ene Έta ághátí me ndem.”

13

Yesu are so bekak bakoηo bhi

1 Ep̄a Nekin̄i épére ghaka, Yesu arin̄i be mpok akway ane yi áro mmik, amp̄etnsem ntá etayi. Ndū yi ákōη nyaka bōbhi fá amik, néne atōη βέ akōη bō acha.

2 Mpok Yesu áchókó, ányie nenyíé, bēku ne baghókó bhi. Satan anāη achwe nyaka antí Júdas, mmō Símun Iskariot, ndu bek̄a yi antí Yesu.

3 Yesu arin̄i be etayi achye yi betāη amfay menyιη menkem, ne bé yí afú chí ntá Mandem ne áp̄etnsem ntá Mandem.

4 Mpok báchókó menyie nenyíé enō, Yesu afaté, aferε éwet eyi am̄aet, asōt táwáy atém ebho.

5 Asōt ye manyiep afyé ndū ενyιη, abho beso bekak bakoηo bhi, antese nōko ne táwáy ane yi átémé ebho.

6 Achwóbhé nókó ntá Símun Píta, Píta arem be, “Acha, syāη beso bekak ebha?”

7 Yesu akeme yi be, “Néne, obhíki rin̄i ntí ane mēk̄à ενyιη ene mēk̄à, ke ansempok chōη ónjwimem.”

8 Píta arem be, “Obhíki bhōη beso me bekak wáwák.” Yesu akeme yi be, “Mbák mbíki so bekak ebhe, nō memay ne wō sémay.”

9 Píta arem ntá Yesu be, “Acha, óké so chi ndiere bekak ebha, sō amós ya ne ntí wa nkwo!”

10 Yesu aghati yi be, “Mmũ ane ánánj ásó mmuet, abhíkí pere bhøj beso mmuet, ebhiki faet bekek ebhi, mbonyune mmuet nkem achi pépép. Ne báchi pépép, ke puyé yéntiki mmu yweka.”

11 Yesu anánj arínj nyaka mmu ane ábhónj beti yi. Èti yo ke yi áréme be, “Puyé be mankem ke báchi pépép.”

12 Anánj nókó bésó bekek ebhap, akeme nkú amuet, apetnsem, arək, achokə amik. Abhép bhə be, “Bájwímem ndú enyinj ene nkú ntá yeka?”

13 Bábhñj me be, ‘Ntøj’ ne ‘Acha’ ne échí tetep. Nchí Ntøj ne Acha ntá yeka.

14 Mbák me, Acha ne Ntøj ayweka nsó bekek ebheka, be nkwo bábhøj beso bekek bati!

15 Ntøj be chí erij be be nkwo mánká nókó mbə enyü nkə.

16 Tetétep, mübetok apú cha chi-betok aywi, ne münto apú cha mmũ ane átó yi.

17 Néne, bárijj menyinj ebhen. Chøj endi ntá yeka encha mbák bákə bhə.

18 Mpú rem chí èti yeka mankem, ndínj bo abhen njábhé. Enyinj ene Ekátí Mandem éghàti bhese ébhøj bífú kponjorøj mbə enyu basinj be, ‘Ane ányíé nenyé ne me áti chøj me.’

19 Nchí ghati bhe menyinj ebhen néne ndu bébhíkí re fakari, bé ménánj mémfákárí, mánókó be, ‘Nchí mmu nchí mpoknkem.’

20 Tetétep, “Mmũ ane ásót yé agha ane ntó sayri, ásót me. Ne mmũ ane ásóré mé sayri, ásót mmũ ane átó me.”

*Yesu arem be chøj nkojə ywi amət anti yi
(Mt 26.20-25; Mk 14.17-21; Lk 22.21-23)*

21 Yesu áréme nókó menyinj ebhen, nti néré sənjori yi amem, arem kponjorøj be, “Tetétep, mmu yweka amət áti chøj me.”

22 Bakojoj bhi bábhó beyinj bati, kerinj mmu ane Yesu árem nə èti yi.

23 Nkojoj ane Yesu ákónj tontó abhak chókó kekwot ne yi.

24 Símun Píta amak yi ne awə arem be, “Ghatí bhésé mmu ane órəm nə èti yi.”

25 Nkojoj wu akokosi mmuet ne Yesu abhép yi be, “Acha, chí agha?”

26 Yesu akeme yi be, “Chí mmu ane mətəp chøj bret ane amem nchán nnok nchyé yí.” Yesu asət ye ekpókó bret atap ndú nnok, achye Júdas, mmə Símun Iskariot.

27 Nesət Júdas ásóré bret wu, Satan akó yi anti. Yesu aghati yi be, “Èké chøjti mpok beka enyinj ene óyàn beka.”

28 Bakojoj Yesu báchák kerinj ntí ane Yesu áréme nə ntá Júdas.

29 Təndu Júdas ke ákem nyaka ebhá nkáp, mbək eyap béré kaysi be Yesu éghàti yi chí be ándók, ánkú menyinj ebhen bə básət menyie Epə Nekinj. Báchák bákáysi be Yesu ato yi ándók áchyé nkáp ntá bachébhəbho.

30 Júdas ásóré nókó ekpókó bret eyə, afú nefi témté. Ne beti bégá.

Ebhé ekə

31 Júdas afú nókó, Yesu arem be, “Néne, chøj bo mángó ndu báchye Mmu ane afú ntá Mandem kenoko, ne befəet ntá yi mángə ndu bachye Mandem kenókó.

32 Mbák Mmu ane afú ntá Mandem ákə mánchye Mandem kenókó, mbøj Mandem ákə bo mánchye Mmu ane afú ntá yi kenókó, ne chøj anka nə témté.

33 Bəbha, mpú pere tat ne bhe. Chøj mánján me, ke enyinj ene ngátí nyaka bóbati bo Israel, nchí ghati bhe néne be, ‘Ebhak ené mērəñ, bápú kwáy bétwo aré’.

34 Nchí chye be ebhé ekə. Køj ka bati mbənyu nkónj be. Enyu eyə ké bábhónj bekej bati.

³⁵ Mbák mánkón bati, chɔŋ énkɛ bɔ mankɛm mándiŋi bɛ báchí bakonjo bha.”

*Yesu yi chɔŋ Pita antaŋa yi
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)*

³⁶ Símun Píta abhɛp Yesu bɛ, “Acha, ɔrɔŋ fá?” Yesu akɛmɛ yi bɛ, “Ebhak ené mɛrɔŋ, ɔpú kway bétwɔ aré néne, kɛ chɔŋ ɔnkɔŋ mɛ aré ansempok.”

³⁷ Píta arɛm bɛ, “Acha, ndáká yí mpú kway békɔŋ wɔ néne? Yɛ chí nɛwú, nká bégú ɛti yɛ.”

³⁸ Yesu arɛm ntá yi bɛ, “Obhé yɛ chí nɛwú ɔká bégú ɛti ya? Tɛtɛtɛp, nkɔk apɛré kok nkúbhé beti ebhen, chɔŋ ɔndem ndɔŋ érat bɛ ɔbhíkí riŋi mɛ.”

14

Yesu kɛ áchí mbi anɛ mmu ákɔŋo kɛ angɔ Eta

¹ Yesu aghati baghɔkó bhi bɛ, “Báké rɔ bati ánsónórí bɛ amɛm. Síkí ká ntí nɛ Mandɛm, mánsiki ntí nɛ mɛnkwɔ.

² Eket Etaɣa ebhɔŋ bɛyá bɔbɛket. Mbɔ épú nɔ, mbɛ mbíkí ghati bhe bɛ nchí rɔŋ aré bétónŋi ebhak ntá yɛka.

³ Nɛ nnán, ndók, ngókó ebhak mbɛrɛ, ntá yɛka chɔŋ mpɛtnsɛm, nsot bɛ, bɛ nɛbhɛt anɛ nchí, bɛ nkɔwɔ mambák arɛ.

⁴ Báriŋi mbi anɛ árɔŋ ndú nɛbhɛt anɛ mɛrɔŋ.”

⁵ Tɔmás arɛm ntá Yesu bɛ, “Acha, sébhíkí riŋi nɛbhɛt anɛ ɔrɔŋ, ná sékwayɔ bɛriŋi mbi?”

⁶ Yesu aghati yi bɛ, “Mɛ kɛ nchí mbi, mɛ kɛ nchí tɛtɛp, mɛ kɛ nchí nɛpém. Yɛ mmu apu kway bétwɔ ntá Eta ené ábhíkí fɛt ntá ya.

⁷ Mbɔ báriŋi mɛ tɛtɛp, mbá báriŋi Etaɣa nkɔwɔ. Nɛbho néne, báriŋi yí nɛ mánán bághó yí.”

⁸ Filip arɛm bɛ, “Acha, tón bhésɛ mbɔŋ etaye. Enyiŋ échák enɛ séyàn épú.”

⁹ Yesu akɛmɛ yi bɛ, “Fílip, mpok anɛ nkɛm nchí nɛ bhe, yɛ nɔ, ɔbhíkí riŋi mɛ? Mmu ángó mɛ nɔ aghɔ Etaɣa nkɔwɔ. Ná ɔrɛm yɛ bɛ, “Tón bhésɛ etaye?”

¹⁰ Obhíkí noko bɛ nchí babhát nɛ Etaɣa nɛ Etaɣa áchí babhat nɛ mɛ? Mɛnyiŋ ebhen mégháti bhe, mpú kɛ nɔ chí ndú mmɛtɛɛɛ yɛ. Etaɣa mmu áchí babhat nɛ mɛ ákà betik ebhi.

¹¹ Nokó ka enyiŋ enɛ ngátí bhe bɛ nchí babhat nɛ Etaɣa nɛ Etaɣa áchí babhat nɛ mɛ. Mbák bápú kway mɛnoko mɛnyiŋ ebhen mɛrɛm, nokó ká ɛti mɛnyiŋ ebhen mɛkà.”

¹² Tɛtɛtɛp, “Mmu anɛ asiki ntí nɛ mɛ, ákway békɛ mɛnyiŋ ebhen mɛkà. Akway békɛ yɛ chí mɛnyiŋ ebhen béchá ebhen, mbɔnyunɛ mɛrɔŋ ntá Etaɣa.

¹³ Yɛntíkí enyiŋ enɛ bábhébhé ndú nnyén ena, chɔŋ nkɛ yɔ bɛ bo mángó mɛnyiŋ ebhen mmó ákà nɛ mánychɛ Eta kɛnókó ɛti Mɔywi.

¹⁴ Yɛntíkí enyiŋ enɛ bábhébhé ndú nnyén ena, chɔŋ nkɛ yɔ nta yɛka.”

Bariɛp beto Efónó Bedyɛɛ

¹⁵ Yesu apɛt aghati baghɔkó bhi bɛ, “Mbák bákɔŋ mɛ, bɛrɛ ká eyɔŋ ebha.

¹⁶ Mbák bákú nɔ, chɔŋ nnik Etaɣa mmɛtɛɛ, nɛ yi anchɛ bhe Nkwak achak, yi ambák nɛ bhe mpoknkɛm.

¹⁷ Yí chí Efónó enɛ ékà bo mándiŋí barak anɛ tɛtɛp. Bɔ mmik bápú kway besot yi nɛ manák mbɔnyunɛ bápú kway bɛghɔ yi, nɛ bapu kway bɛriŋi yí. Kɛ chɔŋ mándiŋi yi mbɔnyunɛ ábhák chɔŋ nɛ bhe, nɛ amɛm bati yɛka.”

18 Yesu arək ambi berem be, “Nnánj ndók, mpú rə məmbák mbə bǒberǎ. Chəj mpetnsem ntá yeKa.

19 Mandú mpok, bǒ mmik bápú pere ghó me ke bǎghó chəj me. Ne tǎndu mpet nchi bhak chəj nepém, chəj bǐ nkwo mǎmpet mǎmbak nepém.

20 Ndú nywəp enə, chəj mǎndinjǐ bé nchi babhat ne Etaya, ne bǎchi babhat ne me, ne nchi babhat ne bhe.

21 Mmu ane ághòk enyinj mǎrəm ánkə mbə enyu yi ághókó, yi ke áchi mmu ane ákónj me. Ne Etaya akəj mmu ane akəj me. Menkwó nchi kəj be yi ántwó ntá yi, nkə yǐ ándinjǐ me.”

22 Júdas, [ane áchi kekúri ne Júdas Iskariot] abhép Yesu be, “Acha, ndaká yǐ ótwó chəj chi ntá yeSe bakoŋo bhe békə séndinjǐ wə, kebháK bé ðkə nə chi ntá bǒ mmik bachak?”

23 Yesu akeme yi be, “Mmu ane ákónj me, ábhəre eyəj eya. Etaya ákəj yi. Ne me, ne Etaya séntwə senchəkə ne yi.

24 Mmu ane abhíkǐ kəj me, apú bhəere eyəj eya. Menyinj ebhén bǎghoko me ntónj, bébhíkǐ fu ntá ya. Béfu chi ntá Etaya mmu áto me.

25 “Ngátǐ bhe menyinj ebhen ené mbwét ne bhe.

26 Ke Eta áto chəj Nkwak ndú nnyén ena. Yǐ wu chi Éfónj Bedyere. Anánj ántwó, chəj antəj be yǎntiki enyinj, ankwak be mántik menyinj menkem ebhen ngátǐ bhe.

27 Nchi rə kpák ámbák ne bhe. Nchi chyə bhe kpák ane áfù ntá ya. Puyé enyú mmik áchyé bho kpák ké mēchyə. Báke rə bati ánsónjóri bhe amem, ne báke rə becháy mémbak amem bati yeKa.

28 Bǎghok ndu ngátǐ bhe be, ‘Mǎrəj, ke chəj mpetnsem ntá yeKá.’ Mbə bákəj me mbə bǎbhəj manák bé mǎrəj ntá Etaya, mbənyune Etaya acha me.

29 Ngátǐ nó bhe menyinj ebhen néne ené bébhíkǐ re fakari, ne ntǐ be ménánj mémfákári, mǎnókó.

30 Mpú pere ghati bhe beyǎ menyinj mbənyune mfə mmik átwə. Abhíkǐ bhəj betəj amfay ya.

31 Ke nchi kə chí mbə enyú Etaya ághátǐ me, bé bǒ mmik mǎndinjǐ bé nkəj yi. Faté ká séndók.”

15

Yesu yi be mmu abhare mmuet ne yi ke anyu kepem

1 Yesu arem be, “Me ke nchi mbəj nnerénok, ne Etaya achi nkwanjanki.*

2 Yǎntiki ntábhénok awa ané apú nyu kepem, Etaya ákpət angwəp. Ne ntábhénok ane ányú kepem, ákpəti batap rərət amfere bé wú ányú kepem ancha enyu esí.

3 Beyəj ebhén ngátǐ bhe békə bǎchi pépép.

4 Bat ye ka mmuet ne me mpoknkem, bé menkwə mbát mmuet ne bhe. Mbák ntábhénok apú babhát ndú enək, apú nyu kepem. Enyu yo ke echi ne bhe. Mbák mmú abhíkǐ bhat mmuet ne me, apú kwáy ményú kepem.

5 Me ke nchi nnerénok. Bǎchi batáp. Mmu ane áchi babhat ne me mpoknkem, menkwó mbak babhát ne yǐ, yǐ wu ke ányú beyǎ kepem. Mbák mpú ne bhe, bápú kway bekə yǎnyinj.

6 Mbák mmu apú babhát ne me, ábhák mbə ntábhénok ané bǎkpót bǎféré, ágú. Mányókóti menyú batap ayə mámeSe angó, ánsəjə.

* 15:1 Bekoŋo enyinj ene Yesu áréme, nkwanjanki chí mmu ane ághoko enək be ényú kepem sayri.

⁷ Mbák mändək ambi bebhat mmuet ne me, ne beyəŋ ebha mémbak amem bati yeka, nchí chye bhe yéntiki enyīŋ ene babhebhe me.

⁸ Ndü mányú beyá kɛpem, bātəŋ be bächí bakonjo bha, ne eyə ékà bo mánychye Etaya kenóko.

⁹ Mbə enyu Etaya ákəŋ me, nó ke nkónjó bhe. Bat ka mmuet ne me bé ekəŋ eya émbák amem bati yeka mpoknkem.

¹⁰ Mbák mändək ambi bebħare eyəŋ eya, mpú rə bekəŋ be nkúbhé mbə enyú nchí bhæere Eyəŋ Etaya ne yi akəŋ me mpoknkem.

¹¹ Ngátí bhe menyīŋ ebhen be maŋák ama ámbák ne bhe, ne be maŋák ameka anjwi pəət.

¹² “Enyīŋ ene nchí ghati bhe chi be mankónj bati mbənyu nkónj be.

¹³ Ekəŋ echak épú ené échá ene ékú mmu ánychyé nɛpém eni éti mamæere bhi.

¹⁴ Bəbhak mamæere bha mbák bákà menyīŋ ebhen ngátí bhe.

¹⁵ Mpú pɛre bhīŋi be bé bəbetok, mbənyune mməbetok apu riŋi nkaysi chibetik ndü enyīŋ ene yi ákà. Mbīŋí bhe bé mamæere bha mbənyune ngátí bé menyīŋ ebhén ngókó ntá Etaya menkem.

¹⁶ Bəbhíkí yap me, me ke njábhé bhe ntó bé mändók mányú kɛpem, ne bé kɛpem ekeka kémbák mpoknkem. Kə ka nó be Etaya ánychyé bhe yéntiki enyīŋ ene bəbhəbhe yi ndü nnyén ena.

¹⁷ Ene ke nchí ghati bhe be mánkónj bati.”

Mpap ane bə mmik

¹⁸ Yesu arək ambi berem be, “Mbák bə mmik bápap bhe, diŋí ká be báyambi bápap me.

¹⁹ Mbə bächí bə mmik, mbá mmik akəŋ be ne ntí bé bächí bo bhi. Ke ndü njábhé bhe mféré nénti bə mmik, éti yə ké bápábhé be.

²⁰ Báké ghəkəntik enyīŋ ene ngátí nyaka bhe be ‘Mmü betok apú cha chibetok aywi.’ Mbák bə mmik báchyé me esəŋəri, chəŋ mánychye be nkwó esəŋəri. Mbə bəbhúré enyīŋ ené ngátí bhə, mbá chəŋ mámbæere enyīŋ ené be nkwə bəghāti bhə.

²¹ Báchyé chəŋ be besəŋəri ebhen menkem éti bəkəŋjo me, mbənyune bəbhíkí riŋi mmu ane átó me fá amik.

²² Mbə mbíkí twó ngátí bhə menyīŋ, mbə bákway betəŋa mmuet be bəbhíkí kə bebá. Ke néne, bápú kway betəŋa be bəbhiki kə bebá.

²³ Mmu ane ápábhé me, apap Etaya nkwó.

²⁴ Mbə mbíkí kə menyīŋí maknkay besí bhap ebhén yé mmu áchák ábhíkí re kə, mbá bákway betəŋa mmuet be bəbhíkí kə bebá. Ke bəghə menyīŋ ebhén nká, yé nə bápap me, ne bápap Etaya.

²⁵ Echi enyu eyə bé enyīŋ ene Ekátí Mandem éghāti bhese emfu tetep, nə chi beyəŋ ebhen be ‘Bápap me ntí tí.’

²⁶ Ke Nkwak ane mətó chəŋ ntá yeka, áfù chi ntá Etaya. Chəŋ yi angati bhe menyīŋ éti ya mbə ntísie awa. Yi chí Efónjó mmu ákà bo mandīŋi menyīŋ ebhen bechí tetep.

²⁷ Bé nkwó bächí batísie bha mbənyune bachí ne me tēndu nɛbhənet.”

16

¹ Yesu arək ambi berem be, “Ngátí bhe menyīŋ ebhen bé báké kwen ansem.

² Chəŋ mámbok bhé ndü bekeré neníkímmuet ebhap. Mpok átwə ane yé agha ane áway bhe, akaysi bé ákà chí enyīŋ ene Mandem áyən.

³ Báchyè chòj be besòjori ebhen, mbònyune bábhíkí ríjì Etaya ne bábhíkí ríjì me.

⁴ Ké ngátì bhe menyìj ebhen bé mpok ananj ánkway ane bò befákari, mántik be nnánj ngátì bhe.

Betik ebhen Efónó Bedyere

“Mbíkí ghati bhe menyìj ebhen mpok báhó bekojò me mbònyune nchì nyaka ne bhe.

⁵ Ké néne nchì petnsem ntá mmu ane átó me, Yè nò, yè mmu yweka abhíkí bhep me be, ‘Ɔròj fá?’

⁶ Bati ayeka ájwí néne ne basémé mbònyune ngátì bhe menyìj ebhen.

⁷ Yè ndu echi nò, nchì ghati bhe enyìj ene echi tetep. Eri ntá yeka bé ndók mbònyune mbák mbíkí ròj, Nkwak apú twó ntá yeka. Ké mbák ndók, chòj ntó yì ntá yeka.

⁸ Ne ánánj ántwó, chòj anka bò mmik mango be báchì bò bebá, mángò be me nchì chak besí Mandem, ne mángò be bekwéné bechi ne bhò ndù netanj ane bò bátánj me.

⁹ Aka bò mángò be bachi bò bebá mbònyune bábhíkí noko me.

¹⁰ Aka bò mángò be nchì chak besí Mandem mbònyune mèròj ntá Etaya ne bápú pere ghó chòj me.

¹¹ Aka mángó be chòj mántánj bò bebá ewak émòt, tëndu Mandem átánj mfo mmik, afele yì ndù kefo eki.

¹² “Mbòj beyá menyìj beghati bhe, ké mbák ngátì bhe bò menkem néne, bápú kway bejwimem.

¹³ Efónó Bedyere ké ákà chòj bo mándìjì tetep nkem ane áyíjì Mandem. Ananj ántwó chòj anka mándìjì tetep nkem, mbònyune apú rem chì enyìj ene éfú yì anti. Ené yì aghoko ké árèm, ne chòj angati bhe menyìj ebhen bétwó ambi.

¹⁴ Chòj anchye me kenókó mbònyune àsòt chòj menyìj ebhen béfú ntá ya, angati bhe.

¹⁵ Yèntiki enyìj Etaya chi eya nkwo. Nó ké ngátì bhe bé yèntiki enyìj ene Efónó Bedyere ághàti chòj bhe, àsòt chi ntá ya.”

Chòj basémé ameka anjibhiri andòp chí manjak

¹⁶ Yesu aròk ambi beghati baghòkó bhi be, “Mandu mpok, bápú pere ghó me. Ké mandú mpok, chòj mámpet mángò me.”

¹⁷ Mbòk baghòkó bhi béré rem ne bati be, “Ené yì árèm nò chí yì. Yì bhe mandú mpok, sépú pere ghó yì, ne mandú mpok chòj sémpet séngó yì. Apet arem be chí mbònyune yì ároj ntá etayi. Nò bé yì?”

¹⁸ Bápè béré rem ne bati be, “Yì bé ‘Mandu mpok’, mandú mpok, nò bé yì?” Sébhíkí jwimem ndù enyìj ene yì áréme.

¹⁹ Yesu arìjì be baghòkó bhi báyanj bebhep yì enyìj èti ndak ane. Are m ye be, “Ngátì bhe be mandú mpok, bápú pere ghó me, ké mandú mpok chòj mámpet mángò me. Yó ké esòjori né bhe?”

²⁰ Tetèter, chòj mándì babhese ansep nòkò amik ne mámbòj basémé, ké bò mmik mámbòj manjak. Chòj mámbòj basémé ké basémé ameka anjibhiri andòp chí manjak.

²¹ Mpok ngòré ne menie ándòjì, ábhónj basémé anti mbònyune mpok nebhe akway. Ké ánánj ámbé, manjak ábhák ne yì be mónkò átwó fá amik. Enka angòkòntik bebè nebhe.

²² Nó, ke échi ne be nkwo. Néne basémé ajwí be anti, ke chon mpet ngó bhe, ne mpok yo chon mambón beyá manák, ne yé mmú apu kway beferé mó amem bati ayeka.

²³ Ndú nywop eno, bapú pere bhép me yényin. Tetétep, mbák mambep Etaya yéntiki enyin ndú nnyén ena, áchye bhe.

²⁴ Kpáté echon, bábhiki re bhép Etaya yényin ndú nnyén ena. Bép ká, ne chon anchye be be manák ameka anjwi poot.”

Yesu atan achá mmik

²⁵ Yesu arók ambi berem be, “Mpok ane nkem, ngátí bhe barak ane chí ndú bakay. Ke mpok átwò ane mpú pere ghati be menyin ndú bakay. Mpok yo ánkway, ndóbbhe ghati bhe menyin éti Etaya chi kponoron.

²⁶ Mpok yo, chon mambep Etaya menyin ndú nnyén ena. Mbíkí rem be chon nikmæet ntá yi be ányché bhe enyin.

²⁷ Mbón Eta akon be mbonyune bákón me, ne mánókó be mfu chí ntá yi.

²⁸ Mfú chí ntá Eta ke nchí twò fá amik. Néne, nchí ró mmik, nchí petnsem ntá Eta.”

²⁹ Baghok abhi barem ye ntá yi be, “Mhm! Néne òrèmm menyin kponoron ne séjwimem. Opú pere rem keri ndú bakay!”

³⁰ Néne, séríní be, oríní yéntiki enyin. Oríní yé chí menyin ebhen bo bábhón anti bebhep wó. Ene ékú sénéókó bé ofu chí ntá Mandem.

³¹ Yesu akeme bhó be, “Mánókó néne?”

³² Mpok átwò, tetep anán atwò, ane bataka chon yéntiki mmu andok eyi ebhak mándó me awánti. Ke sayri sayri, mpú me awánti mbonyune, Eta achí ne me.

³³ Ngátí bhe menyin ebhen be mambát mmæet ne me mambón kpák amem bati ayeka. Chon mambón besonori fá amik, ke bón ká netanánti, nnán mfókóri mmik.”

17

Yesu are nikmæet éti bakojo bhi

¹ Yesu ánáná nókó berem menyin ebhen, ayon amik ayini mfay, arem be, “Eta, mpok akway. Chíé Móywe keném be éti ya bo mángó keném eke.

² Wó ke óchyé mé betan amfay bó mankem bé nkú mankem abhen óché me mambón nepem enen nebhiki bhon ngwenti.

³ Ne nepem enen nebhiki bhon ngwenti, chí béríní wó, wó mmu óchí Mandem tetep ne achák apu ne beriní Yesu Kristo mmu ótó.

⁴ Nkú bo mángó keném eke ndu nnáná betik ebhen óchyé me.

⁵ Eta, néne sot me mbak ne wó, ónchye me keném besí ebhe, nkúbhé keném eken mbónó nyaka ne wó ke óghoko mmik.

⁶ “Nkú bo mándínó wó, bo abhen óyábhé fá amik óchyé me. Báchí bó bhe, ne wó ke óchyé me bhó. Bábháré eyon eye.

⁷ Néne báriní be yéntiki enyin ene mbónó, éfú chí ntá ye.

⁸ Ngátí bhó menyin ebhen óchyé me be ngati bhó. Báká ne me, ne báriní ye tetep be mfu chí ntá ye. Mánoko nkwo be wó ke ótó me.

⁹ Nchí nikmæet éti yap. Mpú nikmæet éti mmik nkem. Nchí nikmæet chí éti bo abhen óchyé me mbonyune bó báchí bó bhe.

¹⁰ Bóbha mankem chí abhe, ne abhe chí abha. Ne bó ké nepem enap nékú bo mángó kenókó eka.

¹¹ Néné, mpɛt mpú fá amik, ke bó bábhúét are. Nchí twò ntá ye. Eta! Wòmbòṅ mmú óchí Nyánjá, kém bó ne betan ebhe, betan ebhén óchýé me be mambak mbò mmu amot, nkúbhé mbò enyü wò ne me sechi mmu amot.

¹² Mpok nchí ne bhò, nkém bó sayri ne betan ebhen béchí ndü nnyén ena, nnyén enen óchýé me. Nkem bó, ne yé mmu wap amot abhíkí nem ebhi, ébhíkí fuet chí ane ábhónó nyaka ménem, bé enyín ene básíní émfú tetep.

¹³ Néné, nchí twò ntá ye, ne nchí rem menyín ebhen ndü mpok mbúét fá amik, bé manjáak ama ámbák ne bhò.

¹⁴ Ngátí bhò menyín ebhen óchýé me ngati bhò. Èti yò, mmik apap bhò mbònyune bápú bó mmik ane, nkúbhé mbò enyü mpú mmü mmik.

¹⁵ Mpú níkmæt bé ómféré bhò fá amik, ke chí bé ónkém bó be mbámbe áké kú bhò yényín.

¹⁶ Bápú bó mmik nkúbhé mbò enyü mpú mmü mmik.

¹⁷ Sot tetep kú bó mámbák nyánjá. Eyòṅ eye echí tetep.

¹⁸ Nkúbhé mbò enyü ótó me fá amik, nó ké nchí to bhò amik.

¹⁹ Ne èti yap, nchýé mmæt ntá ye bebhak nyánjá bé bó nkwo mankway ebhak nyánjá tetep.

²⁰ “Mpú níkmæt chí èti bakoṅ abhen bóbhò, ke èti bo abhen bághòk menyín ebhen bó bátòṅ, mánsikinti ne me nkwo.

²¹ Nchí níkmæt bé bó mankem mámbák mbò mmu amot. Etaya, mēníkmæt be nkúbhé mbò enyü óbháré mmæt ne me ne mbát mmæt ne wò, bó nkwo mámbát mmæt ne bhese bé mmik ánkway ménóko be wò ke ótó me tetep.

²² Nchýé bhò nkúbhé betan ebhen óchýé me, bé bó mámbák mmu amot, nkúbhé mbò enyü wò ne me sechi.

²³ Chòṅ mbak ne bhò nkúbhé mbò enyü óchí ne me, be sayri sayri, mándòp chí mmu amot, bé mmik ankway beríní be wò ke ótó me, ne bé ókòṅ bó mbònyu ókòṅ me.

²⁴ Eta, mēyán be bó nkwo, bó óchýé me mámbák ne me ndü nebhet ane menchí, bé mángó kenóko eken óchýé me mbònyune ókòṅ me te mpok óbhíkí re ghoko mmik.

²⁵ Eta, wò mmu óchí chak, bó mmik bábhíkí ríní wò, ke ndíní wò, ne nkwo wa ane báriní bé wò ke ótó me.

²⁶ Nkú bó mándíní wò, ne chòṅ ndòk ambi bekú nò, be bó mankòṅ bati nkúbhé mbònyu ókòṅ me, ne be mémbák amem bati ayap.”

18

Bákém Yesu

(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Lk 22.47-53)

¹ Yesu ánánjá nókó meníkmæt enyu eyò, afa ne baghòkò bhi, bákiní mónyen ane bábhíní be Kídròn. Mónkí áchí nyaka are ane yí achwe amem ne baghòkò bhi.

² Júdas mmu átí yí aríní nkwo ebhak eyò mbònyune Yesu ne baghòkò bhi bátèmeri nòkò nyaka are.

³ Júdas asot eká batémé nenu ne mbòk babhabheri abhen ekerákap abhen bóbatí bachiákap ne bónkwo Fárisi bátó. Bó mankem baròk are ne berónó ne menyíní nenu amò.

⁴ Yesu aríní yèntíkí enyín ené ébhónó béfákári ne yí. Afú ndü nkwo baghòkò bhi, atén mmæt ambi arem be, “Agha báyán?”

⁵ Bákéme yí be, “Yesu mmu Násáret.” Yesu arem be, “Ghó mé ne.” Júdas mmu átí yí abhak aré téé ne bhò.

⁶ Mpok Yesu aghati bhò be, “Ghò mé ne,” bárók ne nsem ne nsem bákhwénti amik.

⁷ Yesu apet abhép bhò be, “Aghă băyàŋ?” Bárém be, “Yesu mmu Násáret.”

⁸ Yesu akeme bhò be, “Ngátí bhe be chi me. Mbák ye me ke băyàŋ, dš ká bakoŋo bha abhen mandók.”

⁹ Arém nò, bé enyiy ene yi árémé nyaka be, “Ndu bo abhen óchýé me mbíkí nem ye amot,” emfu tetep.

¹⁰ Símun Píta mmu achi ne akparenja amuet, agwop akparenja wu ndü kénkwóp, kpót atú nsem Müngo bachiákap Mandem chwát aguer amik. Nnyén nsem ere nébhak be Málkòs.

¹¹ Yesu aghati Píta be, “Kemé akparenja ywe amem kénkwóp. Nké nyu nkóp esonjori ane Eta áchýé be me nyu ke?”

Básót Yesu bárók ntá Anas

¹² Münti batemé nenu asot eká batemé nenu eyi, bárók, bákém Yesu bágwót. Babhabherí ekerákap Mandem bábhák ne bhò.

¹³ Báyámbi bárók ntá Anas, chi ngoré Káyfas. Káyfas abhak müngo bachiákap Mandem ndu mmie enò.

¹⁴ Yi ke áchýé nyaka manié ntá bo Israel be, “Eri be mmu amot ángú eti bo mankem.”

Píta arém be abhíkí riŋi Yesu

(Mt 26.69-70; Mk 14.66-68; Lk 22.55-57)

¹⁵ Símun Píta ne nkoŋo Yesu achák béré koŋo Yesu. Ndü nkoŋo Yesu achák wu achi mmü ane müngo bachiákap áriŋi sayri, yi akoŋo Yesu kpát arak achwe amem senta müngo bachiákap.

¹⁶ Píta ate nefi ndü nyü-ebhá. Eká nkoŋo achák wu, ane müngo bachiákap áriŋi apetnsem nefi, arém kepi ne ngosónj ane áchí anyübhá. Asot ye Píta áchwé amem ne yi.

¹⁷ Ngosónj wu nò ábhábhëri nyü-ebhá abhép Píta be, “Pú wò nkwo òchí nkoŋo mmü-ne?” Píta akeme be, “Mpú ne yi.”

¹⁸ Mbéép áchí nyaka mpok yò. Eká bakă betik abhen müngo bachiákap ne babhabherí ekerákap báfyé ngo ndu nntò bakiri, báté bágghábhëri mángwák nòkò ngó wu. Píta nkwo arak ate ne bhò angwaka nòkò ngo.

Müngo bachiákap Mandem are bhép Yesu menyiy

(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Lk 22.66-71)

¹⁹ Müngo bachiákap abhép Yesu eti bakoŋo bhi ne eti menyiy ebhen yi átòn bho.

²⁰ Yesu akeme yi be, “Ndem menyiy kponoroŋ ntá bo mankem. Ntón bo amem bekeré nenikímuet ne amem ekerákap mpoknkem ndü mbanj ene bo Israel báchhèm are. Mbíkí rem yényiy bhésé bhésé.”

²¹ Ndak yi óbhép me menyiy? Bép bo abhen bágghókó menyiy ebhen ndémé. Bép bó mángátí wò. Báriŋi menyiy ebhen ndémé.

²² Yesu árémé nókó nò, mbabheri ekerákap amot ane áchí aré téé, adep Yesu ne awò arém be, “Kwáé, enyu eyò ke órëm kepi ntá müngo bachiákap Mandem-é?”

²³ Yesu akeme yi be, “Mbák ndem enyiy ené épú chak, ghatí me yò. Ke mbák ndem enyiy ene echi chak, odep me ndáká yí?”

²⁴ Afò ke Anas átó Yesu ne ngem amò ntá Káyfas, müngo bachiákap.

Píta apet rem be yi abhíkí riŋi Yesu

(Mt 26.71-75; Mk 14.69-72; Lk 22.58-62)

²⁵ Simun Píta abhuét nyaka téé, angwaka nɔkɔ ngo. Mbɔk bo abhen bachi arɛ bábhép yi be, “Pú wɔ nkɔwɔ óchí nkoŋo ywi?” Píta atañ, arɛm be, “Cháá, mpú ne yi.”

²⁶ Mmɔ̀ bɛtok amɔt anɛ mǔngɔ bachiákap abhak arɛ. Atú mómayi ké Píta ákpóré nyaka. Yi wu abhép Píta be, “Pú ngɔ nyaka wɔ amɛm mónki ne yi?”

²⁷ Píta apɛt atañ. Témte wu, nném nkɔk akók kɔkɔrɔkɔ.

Bárɔk ntá Páilet ne Yesu

(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)

²⁸ Básót yɛ Yesu ekɛt Káyfas beti beti bárɔk ndü senta góbhano ne yi. Góbhano abhak mmü Rom. Babhɔŋɔ bo Israel kɛchwe ndu áchá góbhano. Ebhé yap éřɛm nyaka bé mbák mmu Israel áchwé ekɛt mmu anɛ apú mmu Israel, apú bhák pépép besí Mandɛm. Ndu báyan nyaka mɛnyie Epá Nekiŋi, bó keyan bɛbhak ne bakwap besí Mandɛm.

²⁹ Eká Páilet afú amɛm senta ywi arɔk atɛmeri bhɔ nɛfi, abhép bhɔ be, “Ntiki enyiŋ mmü-ne aká?”

³⁰ Bákémɛ yi be, “Mbɔ mmü ne apú nkɔ bebé, mbá sébhíkí twɔ fá ntá yɛ ne yi.”

³¹ Páilet aghati bhɔ be, “Sɔt ka yi be bé babhɔŋ mántán manyé yi békɔŋo ebhé eyeka.” Bákémɛ Páilet be, “Ebhé ébhíkí chye bhese betan bétán manyé mmu, kpát sɛnchye eyɔŋ be mangway yi.”

³² Efákári enyu eyɔ be enyiŋ ɛne Yesu ářémé nyaka ndu betɔŋ enyü nɛwú yi ábhɔŋɔ bégu emfu tetɛp.

³³ Páilet apɛt achwe amɛm áchá ywi. Abhiŋi Yesu abhɛp yi be, “Wɔ ke óchí Mfɔ bo Israel?”

³⁴ Yesu akɛmɛ yi be, “Ndak ané óbhébhé me, áfu chi wɔmbɔŋ anti ke bo báchák ké bághátí wɔ wu ɛti ya?”

³⁵ Páilet akɛmɛ be, “Ókáysi be nchí mmu Israel? Bó ɛtok eye ne bɔbati bachiákap Mandɛm ke bákém wɔ batwɔ ntá ya ne wɔ. Mbɔŋ enyiŋ ɛne óká chi yi?”

³⁶ Yesu akɛmɛ yi be, “Kɛfɔ eka kébhíkí fu fá amík. Mbɔ kɛfɔ eka kɛfu chi fá amík, mbɔ bɔbha mánú be báké kem mɛ manchye ntá bo Israel. Ke, kɛfɔ eka kɛbhiki fu ndü mmiki ne.”

³⁷ Páilet abhɛp yi be, “Nɔ óchí mfɔ?” Yesu akɛmɛ yi be, “Ɔřɛm be mɛnchí mfɔ. Ɛti eyɔ ke bábhé me, ne ɛti yɔ ke ntwɔ fá amík beghati bhɔ tetɛp Mandɛm. Yɛntiki mmü anɛ ákɔŋo tetɛp Mandɛm, áta batú béghok enyiŋ ɛne mɛřɛm.”

³⁸ Páilet abhép Yesu be, “Tɛtɛp chí yi?”

Páilet akpót manyé be mángwáy Yesu

(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15)

Páilet ářém nókɔ nɔ, arɔ Yesu apɛt afú nɛfi ntá bo Israel aghati bhɔ be, “Mbíkí ghɔ ebéptí enyiŋ ɛne yi akɔ.

³⁹ Ke epin eyeka ɛtɔŋ bé yɛntiki mmíé, mpok Epá Nekiŋi, mbɔŋ bɛrɔ mǔkɛnɔŋ amɔt anɛ báyan mando yi andɔk. Báyan mámféré Mfɔ bo Israel amɔ, yi ándókɔ?”

⁴⁰ Bápét babik be, “Puyɛ mmü-ne, feré chí Barábas. Barábas achí nyaka ngébhé ntantaŋ.”

19

1 Páilet achye yɛ eyɔŋ be mánsót Yesu mandɛn ne ékpá.

² Batemé nenu básót bōbatábhénok abhen báchí nsense, mání ntá bábáy yi anti, barem be chi nta kefō. Básót nkú chu bafyé yi amuet, bárem be chí ayi nkú kefō.

³ Bábhó berōn ntá yi mánoƙo noko yi be, “Acha mfō bo Israel, kenóko kéchí eke eta!” Ndu bárēm nō, manchye noko yi nsáp besí.

⁴ Páilet apēt arō áchá ywi afú nefi ntá bo Israel arem be, “Ghok ka, nchí ntwó nefi ne yi ntá yeƙa be mándiŋi bé mbíkí ghō ebéptí enyiŋ ene yi áká ené éyàn be mángwáy yi.”

⁵ Yesu afú ye, arōƙ ne ntá kefō nsense yō antí, ne nkú chú yō amuet. Páilet arem ntá yap be, “Yiŋí mmū yweka nō!”

⁶ Bōbati bachiáƙap ne babhaherí ekeráƙap bághó nókó yí, bábho bebik mándeme noko be, “Dem mángó yi ndū ekotákátí! Mángó yi ndū ekotákátí!” Páilet arem ntá yap be, “Bē babhōn mánsot yi mángó ndū ekotákátí, mbíkí ghō ebéptí enyiŋ ene yi áká ene éyàn mángwáy yi.”

⁷ Bo Israel, bákéme yi be, “Sébhōŋ ebhé, ne bekoŋo ebhé yō, abhōn bégu mbonyune áká mmuet yi Mmō Mandem.”

⁸ Páilet ághókó nókó beyōn ebhen, becháy bépét beƙem yi becha.

⁹ Apēt achwe amem áchá abhep Yesu be, “Etok ene ófú arē chi ené?” Kē Yesu abhiki keme ye eyōn.

¹⁰ Páilet arem ye ntá yi be, “Ɔpú keme me yē eyōn? Ɔbhíkí riŋi be mbōn betan berem be mándó wō mándó, ne mbák ndēm be mángó wó ndū ekotákátí, bágó?”

¹¹ Yesu akeme yi be, “Mandem kē áchyé wō betan. Mbō épú nō, mbh ɔbhōn betan amfay ya fá? Nō kē echi be bebú mmu ane ákémé mé áchyé ntá ye, béchá ebhe.”

¹² Páilet ághókó noko nō, abho beyan mbi beferē Yesu amō. Kē bo Israel bárók chí ambi bebik be, “Mbák óndó mmū-ne ándók, nō ɔpú mmuere Mfō Rom! Mmu ane ārēm be áchí Mfō, chí mmū ane ánù ne Mfō Rom be ambak ndū mmuet eyi!”

¹³ Páilet ághókó nókó beyōn ebhen, asot Yesu afú ne yi, achoko ndū enok ntaná manyé, nebhuet ane bábhīŋi ndu eyōn bo Israel bé Gabáta. Nó chí, nebhuet batáy batay.

¹⁴ Egháká nókó nkárénká byo ne epay ndū nywōp enen bátōŋti mmuet menyie Epā Nekīŋi, Páilet arem ntá bo Israel be, “Yiŋí ka Mfō yweka ne!”

¹⁵ Bábhó bebik mándeme noko be, “Dō mángwáy yi! Dō mángwáy! Dem mángó yi ndū ekotákátí!” Páilet arem be, “Ngó Mfō yweka ndū ekotákátí?” Bōbati bachiáƙap bákéme be, “Mfō amot kē sébhōŋó, ne chí Sísa.”

¹⁶ Páilet ásót ye Yesu achye ntá yap be mándok mángó yi ndū ekotákátí.

Bágó Yesu ndū ekotákátí

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.26-43)

¹⁷ Básót ekotákátí ené bábhōŋó bego Yesu arē báchyé yimbōn ámpókó. Apoko ƙpát bárók bágháká ndū ebhak ené bábhīŋi bé Golgóta, nó chí “Nebhuet Enkōnti.”

¹⁸ Aré, bágó Yesu ndū ekotákátí. Bágó bo báchák nkwō bati apay, yēntiki mmu wap ndū eyi ekotákátí, amot ebhe awónem Yesu, achák ebhe awōghō.

¹⁹ Páilet nkwō arem básīŋ enyiŋ ndū ebhókónok bábhat ndū ekotákátí, amfay ntí Yesu. Básīŋ amō ábhák be, “Yesu mmu Násáret, Mfō bo Israel.”

²⁰ Básinj amò achí nyaka ndü beyon etok berat, ndü eyon bo Israel, ne ndü eyonh Latin, ne ndü eyonh Grik. Ne nebhuæt ane bágó Yesu ndü ekotákátí abhak kékwoót ne etok egho. Eká, beyá bo Israel bápáy basinjí mō.

²¹ Bōbati bachiákak bārók ntá Páilet barem be, “Óké sijn be, ‘Mfō bo Israel.’ Sijn chí be, ‘Mmũ-ne arem nyaka be achí Mfō bo Israel.’”

²² Páilet akeme be, “Enyinj ene nsinjí nnáj nsinj.”

²³ Batemé nenu bágó nókó Yesu ndü ekotákátí, básót nden eyi bákóre ndü baru anwi, yěntiki mmu wap asot ndu amot. Ke érop nkú amot. Nkú yo abhak nténden nemot enen báyémé yěntiki neku eni befú amfay bégháka amik, kekpoti yó yé ebhak.

²⁴ Eká béré rem ne bati be, “Séké dakati nkú ane. Séngwép chí ebháná, séngó mmu ane ábhónó besot yo.” Efékárí enyune be enyinj ene Ekátí Mandem érmé émfú tetep. Nó chí, basinj amen árem be, “Básót nden aya bákóre. Bágwép ebháná bérinjí mmu ane ábhónó besot nkú aya.”

²⁵ Batemé nenu báka nō. Nnō Yesu abhak téé kékwoót ne ekotákátí, ne manó máyi, María, ngoré Klopas, ne María mmó etok Mágdala.

²⁶ Yesu ághó nókó máyi ne nkonjo ane yi ákónó téé kékwoót, arem ntá máyi be, “Mmá, ghó móywe nō!”

²⁷ Arém ye ntá nkonjo wu be, “Ghó máye nō!” Ne bebho ewak eyo nkonjo wu asot nnō Yesu arak eket eyi ne yí.

Yesu agu ndü ekotákátí

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.44)

²⁸ Menyinj ebhen menkem béfweré nókó, Yesu arinj be betik ebhi memay. Ndu beka be enyinj ene echi amem Ekátí Mandem émfú tetep, arem be, “Manyiep ákwak me.”

²⁹ Ejó mmém amen ánen echí nyaka are téé. Básót ekuchá fofok bágwoót anti ntábhénok ene bábhinj be haysop, bátáp ndü mmem mō básá yi anyu.

³⁰ Yesu asók mmém mō, arem be, “Betik ebha mémay.” Akáép emi, arō nepém eni nendak.

Báyém Yesu ambeápak ne nekōj

³¹ Nywop ntóntí bo Israel nékwáy. Beká ye bé erene ngú éké rop amfay ekotákátí ndü nywabhé neywemæet bo Israel, bārók babhep Páilet be ányché betan mánsíéptí beka ebhap, mámféré bhō ndü bekotakati. Nywop neywemæet eno nébhak nywop negho.

³² Eká batemé nenu bārək, básiéptí beka mmũ mbi, básiéptí beka anefú.

³³ Ke bágháka nókó amæet Yesu, bágó bé anán agu, bó kesyepti beka ebhi.

³⁴ Ke ntemé nenu amot asot nekōj ayem Yesu ambeápak. Témté wu, manon ne manyiep abho befu.

³⁵ Mmũ ane ághó nyaka ndu éfékárí ké ághátí bhese ne enyinj ene yi árem echí tetep. Arinj be árem chí tetep be be nkwoó mánsíkintí ne Yesu.

³⁶ Efékárí enyu eyo bé enyinj ené echí amem Ekátí Mandem émfú tetep. Nó chí, enyinj ene básinjí nyaka be, “Yé eghep eyi émot bápú syep.”

³⁷ Ne Ekátí Mandem epet érem ndü nebhuæt ácháak be, “Chōj bo mámkpok yi ane báyémé.”

Bábhème Yesu

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Lk 23.50-56)

³⁸ Etaré nókó, mmũ amot átwó. Aká nyénen be Joséf. Abhak mmũ etok Arimátia. Achí nyaka mmu ane ákōjō Yesu. Acháy nyaka bo Israel ndu yi

achi nkoŋo Yesu. Afuét arək ntá Páilet bhésé bhésé, anikmuet be Páilet ando yi ámféré mmuet Yesu ndü ekotákátí. Páilet achye yi betan bekə nɔ. Joséf arək ye, aferé mmuet Yesu ndü ekotákátí.

³⁹ Nikodémɔs mmu árónj nyaka begho Yesu ne betí ewak émot, abhak nkwo ne Joséf. Yi, Nikodémɔs arək ne babhé amen bábyək amuet ngu bé áké chəŋo. Babhé méré abhak nchópti myrrh ne álos. Akway nyaka bebhak mbɔ kilo besa bepay nsem byo ndü menwɔp ebhi.

⁴⁰ Joséf ne Nikodémɔs báféré Yesu ndü ekotákátí, básót bésyénden ne babhé amɔ aré, mánép yi bekoŋo epin bo Israel.

⁴¹ Mónki áchi nyaka ndü nebhuet ane bágó Yesu ndü ekotákátí. Nnem neko nébhak are enen bábhíki re bheme yé ngu amot amem.

⁴² Təndu nywɔp eno néchi nyaka chí nywɔp enen bo Israel bákə ntonŋi béchwe ndü nywɔp neywémuet enap, ne mbɔnyune nnem eno nébhíki sap nyaka neko, Joséf ne Nikodémɔs bárók bábhéme Yesu are.

20

Yesu apetnsem ndü nepém

(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

¹ Nywɔp neywémuet bo Israel néfuéré nókó, María mmɔ etək Mágdala afa ne neyinwɔp arək ndü nnem Yesu. Aghó bé mánánj bábinjiri ntay enen nechi anyü nnem báfere.

² María afa ye arək ntiét ntiét ntá Símun Píta ne nkoŋo Yesu áchák ane Yesu ákónj nyaka, arem be, “Báfére Yesu Acha ndü nnem ne sébhíki rinji nebhuet ane bárónj bábhéré yi.”

³ Píta afú ye ne nkoŋo anefú wu, báfá, béré rónj ndü nnem.

⁴ Báre rəŋ ntiéntiét, ke nkoŋo anefú wu ajet acha Píta. Ayambi aghaka ndü nnem.

⁵ Akuri amík. Asá nókó amík awu amem, aghó bebhók ésiénden are ke ake chwe amem.

⁶ Símun Píta mmu ákónj yi ansem áchwóbhé nókó ndü nnem, afuét, arək amem, aghó bebhók ésiénden ebho are bhéré.

⁷ Aghó nden ane mánébhé nyaka ntí Yesu ne yɔ nkwo. Ne nden eyɔ ebhak aywi nebhuet kekúri nenep.

⁸ Ke nkoŋo anefú wu ane ayambi áchwóbhé ndü nnem achwe amem nkwo, aghó ne amík, anoko.

⁹ Kpáte mpok yɔ, bó bábhíki re jwi nyaka mmem ndü enyinj ene Ekáti Mandem éréme bé Yesu abhəŋ bepetnsem ndü nepém.

¹⁰ Bakonj Yesu bhə bápətnsem ndü beket ebhap.

Yesu abhesi ntá María ane etək Magdala

(Mt 28.9-10; Mk 16.9-11)

¹¹ Ke María ate nepaka nnem andi nɔkə kebho, ne ené yí ábhuet bedi, akuri amík, aghép amík awu amem nnem.

¹² Aghó boángel Mandem bati apay chókó ne nden pépép amuet ndü nebhuet ane bábhéré nyaka Yesu. Amot abhak ndü nebhuet ntí ywi achi nyaka. Achák ndü nebhuet bekek.

¹³ Bárém ntá María be, “Mmá, ɔdi yi?” María akeme bhə be, “Chi éti báfére Acha bárəŋ ne yi, ne mbíki rinji ebhak ene bábhéré yi.”

¹⁴ Arémé nókó nɔ, ayibhiri mmuet aghó Yesu téé, ke yi kerinj be chi yi.

15 Yesu arem ntá yi be, “Mma, ðdi yi? Jyàñ agha?” Ndū María ákáyí sí bé chí mmu ane áyìñi nki, arem ntá yi be, “Eta, mbák óféré yi, ghatí mé ebhak ene óbhúré yi bé ndók nsot yí.”

16 Yesu arem be, “María!” María ayibhiri mmuet arem ndū eyon bo Israel be, “Rabóni!” [Nó chí “Ntón”].

17 Yesu arem ntá yi be, “Kékem me, mbonyune mbíkí re rón amfay ntá Etaya. Ke dók ntá bómaya ghati bhó bé mēpetnsem ntá Etaya, ne etayeka. Ntá Mandem awa, ne Mandem ayweka.”

18 María mmð etok Mágdala arək aghati bakoño Yesu be, “Ngó Yesu Acha.” Ne aghati bhó menyin ebhen Yesu aghati yi.

Yesu abhesi ntá bakoño bhi

(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Lk 24.36-49)

19 Egháká nókó beku ndū nkúbhé nywábhé neywēmuet eno, bakoño Yesu bábhak amem eket émòt ne babhinywóp femfé ndu báchay bóbati bo Israel. Yesu arək ate bó besí, arem be, “Kpák ámbák ne bhe.”

20 Arém nókó nó, atón bhó amó yi ne mbeapæk eyi. Bakoño abhi bájwí ne manják ndu bághó Yesu Acha.

21 Yesu apet arem be, “Kpák ámbák ne bhe! Nkúbhé mbó enyū Etaya átó me, ke nchí tó be.”

22 Yesu árémé nókó nó, afép bhó ýyú, arem be, “Dó ka Efónó Bedyere ámbák ne bhe.

23 Mbák mámfónórí mmu bebú ebhi, Mandem nkwo áfonori yi. Mbák bábhíki fonori bebú mmu, béròp yi anti.”

Tómás arem be mbák yi akhíkí ghó Yesu amík apú noko

24 Nkoño Yesu amat ndū abhen bati byo ne apay, ane áká nnyén be Tomás, nó chí efák, apú nyaka ne bati, mpok Yesu átwó.

25 Tomás átéméri nókó bhó, béré ghati yi be, “Ségho Yesu Acha.” Ke yi akeme bhó be, “Kpáte ngó ne amík bebhé-mpi yí amó, ntək bhó ne senon awó, mbát awó ndū tambe ywi mpú noko.”

26 Efúéré nókó manywóp ánen, bakoño Yesu bápét babhak anywóp ndū nebhuet amòt. Tomás abhak ne bhó. Babhinywóp ábhák femfé, Yé nó, Yesu atwó, ate nenti enap, arem be, “Kpák ámbák ne bhe.”

27 Arem ye ntá Tomás be, “Tók berin ebhen bechi ndu amó ya ne kenonámò eke ghó. Sá awó fá ndū tambe wa. Képeré makati. Bák mmu ane ánoko!”

28 Tomás akeme yí be, “Acha ne Mandem awa!”

29 Yesu arem ntá yi be, “Onókó mbonyune óghó me ne amík? Eri echa ntá bo abhen mánoko yèndu bábhíkí ghó ne amík.”

Nti ane Jñn ásíní ekáti-ne

30 Yesu aka nyaka beyá menyiní maknkay béchák besí bakoño bhi, ebhen bábhíkí sin amem ekáti ene.

31 Básin menyin ebhen béchí amem ekáti ene be menkwak be mánókó be Yesu ke achi Mpeme Mandem afyé nyaka bariap be átò, Mmò Mandem. Ne bé ndū mánókó yí, mámbónj nepém ndū nnyén eni.

¹ Ἐτάρé νόκó, Yesu apet atón mmæet ntá bakoño bhi. Ndøn yó, ebháκ chi nepaka Manyu Tibérias. * Séngó enyü yi atón nyaka mmæet ntá yap.

² Símun Píta ne Tómás ane bábhñi be efák, ne Natániel ane áfú Kána atú Gálili, ne bó Sebēdi bati apay, ne bakoño Yesu bácháκ bati apay bachi nyaka ndü nebhæet amot.

³ Símun Píta arem be, “Mērōñ anyén ne ási.” Bakoño Yesu bácháκ bárém be, “Sērōñ ne wó.” Bó bárók básót áchwí, báré gháp anyén amem áchwí wu beti menkem ndu bekem nsi, ke yēnyīñ bóke kém.

⁴ Ndu mbanj akāñari, Yesu ate nepakányén. Yē nó, bakoño bhi kerīñi be chi yi.

⁵ Yesu arem ntá yap be, “Bōbha, bákem nsi?” Bákéme yi be, “Áe.”

⁶ Aghati bhó be, “Gwép ká asi ebhe awónem áchwí, chōñ mánkém nsi.” Bágwep asi ebhe awónem. Beyá nsi ekwen, kpát échá bhó beyá beyá nkáp ebhi.

⁷ Nkoño ane Yesu ákónó nyaka arem ntá Píta be, “Chi Acha!” Píta ághókó nókó be chi Yesu Acha, asot nden ayi afyé amæet, adók, akwen amem manyu. Aféré nyaka yó amæet ndu beka betik.

⁸ Ke bakoño abhen báróbhé amem áchwí báré nok bekoño yi angókonyén, mánja nókó beyá nkáp ane ajwi nó ne nsi. Nebhæet ane báfú bérōñ angókonyén ke sap. Abhak mbo bayat besa betay.

⁹ Bákó nókó ebhi baghō ngo ane bábháyti ne bakiri. Nsi ebhak are. Bræt nkwo abhak are.

¹⁰ Yesu arem be, “Twó ká, ne mbók nsi eyó nó bákémé.”

¹¹ Píta arók ndu áchwí, aya beyá nkáp, akó ebhi ne wu. Ajwí ne nsi eghe ebhak besa tándrámot nsem byo ne érat. Ke yēndu nsi eyó éyá nó, ási kedakati.

¹² Yesu arem ntá yap be, “Twó nyié ká nenyié.” Ke yē nkoño amot kemo bebhep yi be, “Jchí agha?” Báríñi be chí Yesu Acha.

¹³ Yesu asot brét achye bhó. Akw enyumot ne nsi.

¹⁴ Ndøn ayó abhak ane ajwi erat ené Yesu átónó mmæet ntá bakoño bhi, bebho ndü mpok ane yi ápérēnsēm ndü nepém.

Yesu aya Pita amæet

¹⁵ Mányié nókó nenyié, Yesu arem ntá Símun Píta be, “Símun, mmō Jšn, okōñ me óchá menyīñ ebhen-ε?” Símun akeme be, “Ée, Acha, órīñi bé nkōñ wó.” Yesu arem be, “Ne bōbághōñomén ayá.”

¹⁶ Bějwí ndøn epay, Yesu arem be, “Símun, mmō Jšn, okōñ me?” Símun akeme be, “Ée, Acha, órīñi bé nkōñ wó.” Yesu arem be, “Babhēri nókó bághōñomén aya.”

¹⁷ Bějwí ndøn érat, Yesu arem be, “Símun, mmō Jšn, okōñ me?” Píta abé nti mbonyune Yesu ábhēp yi enyīñ ere émot ndøn érat. Ekw, aghati Yesu be, “Acha, órīñi yēntiki enyīñ, órīñi bé nkōñ wó.” Yesu arem be, “Ne bághōñomén aya.

¹⁸ Tetētēp, mpok óchí esakámu, ore gwót mmæet, óndak yēntiki ebhak ené ókónó. Ke mpok ókókó, chōñ óñjōñ amó amfay, mmu achák amfyε wó nden amæet, ansot wó andak ebhak ene óbhíki kōñ berōñ.”

¹⁹ Yesu arem nó betōñ enyü newú enen Píta ábhónó bégu ndu bechye Mandem kenókó. Yesu arem ye ntá Píta be, “Kōñó mé.”

Yesu ne nkoño ywi achak

* 21:1 Nkúbhé Manyu Gálili ke bábhñi nyaka bé Manyu Tibérias.

²⁰ Píta ayibhiri mm̄æt aghó nkoŋo ane Yesu ákòŋó ndu ákòŋo bhó ansem. Nkoŋo wu ke ághókó nyaka am̄æt Yesu mpok mányìè nenyíé, ne yí wu ke ábhébhé nyaka Yesu be, “Acha, agha áti chəŋ wə?”

²¹ Píta ághó nókó yi, abhep Yesu be, “Acha, ná ne ane?”

²² Yesu arem be, “Mbák m̄əyán bé yi wu ambak ne péem te mpetnsem, εγὼ ἐγίνηί wó ná? Κοηό μέ!”

²³ Enyíŋ ene Yesu árémé, étáká nenti bōnkwo be nkoŋo Yesu wu abhíkí bhəŋ bégu. Ke, sayri sayri, Yesu abhíkí ghati nyaka Píta be Jñn apu gú. Arem chi be, “Mbák m̄əyán be yi áké gú té mpetnsem, εγὼ ἐγίνηί wó ná?”

²⁴ Nkoŋo Yesu wu ke ághàti bhese menyíŋ ebhen, ne yi ke ásíní bhə amik. Ne séríní bé enyíŋ ene yí árèm echi tetep.

Ngwéntí kẹ̀pí

²⁵ Yesu ak̄ nyaka beyä menyíŋ bechak. Mbə básín bó menkem amik émət émət, nkáysí bé mbə mmik nkem ajwí ne bekáti, kpáte mbək andəp.

Εκάτι Betik Bõnto

Bariεp bεto Efõnõ Bedyere

1 Eta Tiõfilõs, ndũ ekáti eya ene mbi, nsin̄ ãti menyin̄ menkem ebhen̄ Yesu áká ne ebhen̄ yi atõnõ bebho mpok yi ábhõ betik ebhi fá amik,

2 kpat̄ bégháka nywõp enen Mandem áká yi akó amfay. Apéρε ko amfay, Efõnõ Bedyere akũ yi angati bo abhen̄ yi ayabhe be mámbák bõnto bhi menyin̄ ebhen̄ bo babhõnõ beka.

3 Mpok yi aperiensem ndũ nepém, atõn̄ mmæt ntá yap ndũ beyá ndõn ndũ manywõp besa bepáy. Bághõ yi kponorõn enyu ené bápú kway memakati be, sayri sayri, apetnsem ndũ nepém. Apet nyaka nsem ndũ nepém antõn̄ nõko Eyõn Mandem beka bo mándin̄i enyũ Mandem ábhák ne bho mbõ Mfõ wap.

4 Mpok yi ábhuet̄ ne baghõkõ bhi aghati bhõ be, “Báké fá Yerúsalem. Chõkõ ká nõn akap ané Eta afyé bariεp bétõ mbõ enyũ ngátĩ bhe.

5 Jõn ájwiti nyaka bo ne manyiεp, ke ndũ mpáy manywõp, chõn̄ Mandem anjwiti bhe ne Efõnõ Bedyere.”

6 Mpok Yesu achĩ ne bõnto bábhεp yi be, “Acha, chõn̄ õnsõt kefõ Israel õnkeme ntá yεε bo Israel ke?”

7 Yesu akeme bhõ be, “Bábhákĩ bhõn̄ berin̄i mpok ane Eta afyé be menyin̄ ebhen̄ memfakari. Eta mmu afyé mpok ndũ betan̄ ebhi ke árin̄i.

8 Chõn̄ Mandem anchye bhe betan̄ mpok Efõnõ Bedyere atwõ ntá yeaka, mámbak ye batisie bha amem Yerúsalem, ne atú Judéya ankem, ne atú Samária, ne ndũ mmik nkem.”

Mandem akũ Yesu akó amfay (Mk 16.19-20; Lk 24.50-53)

9 Yesu árémé nõkõ nõ, Mandem asõt yi apetnsem amfay. Báte mánjin̄i nõko yi ndu árõn. Nebhån̄ nekúti yi, bo kepeρε ghõ yi.

10 Báré yin̄i gbõkõsõ ndũ yi árõn amfay. Bápéρε ghõ, bo bati apay ne nkú pépεp amæt báté kekwōt ne bhõ.

11 Barεm be, “Bé bo Galili, ndáká yi bachi afõ téé mánjin̄i nõko awu amfay? Chõn̄ Yesu mmu árõ be arõnõ amfay, ampεtnsem nkúbhé mbõ enyũ bághõ yi árõn amfay.”

Matias asõt εpok Júdas (Mt 27.3-10)

12 Bõnto Yesu barõ ye Njie Menæk Olif bápεtnsem Yerúsalem, nekõ enén̄ nechi mbõ kilõmeta amõt.

13 Báchwõbhé nõkõ aré, bákõ amfay ndu mõket amõt amem ekerémfáy ane bo báchwõkõ nyaka are. Bõnto bhõ babhak Píta, ne Jõn, ne Jems, ne Andru, ne Filip, ne Tõmås, ne Batolómio, ne Mátio, ne Jems mmõ Alfeyõs, ne Símun ane achĩ nyaka ndũ nkwō bo abhen̄ mánũ ãti etæk eyap, ne Júdas mmõ Jems.

14 Bõ mankem babhak eyõn̄ émõt. Báchyé mmæt ndũ nenikímæt nebhuet amõt chechem ne mbæk bakonjo Yesu abhen̄ baghoré, ne María nnõ Yesu, ne bõmáyi abhen̄ babhakanem.

15 Ewak émõt ndũ manywõp eyõ, bakonjo Yesu bákém echeme. Bábhák batĩ besa betandat. Are, Píta afate arem be,

16 “Bōma, menyih ebhen básihí amem Ekáti Mandem éti Júdas mmu ákwáká bo mankem Yesu bebhōj nyaka befu tetep. Nō chí menyih ebhen Efónó Bedyere áká nyaka Mfō Debhít ándihíj ne arem be bebhōj befakari.

17 Yí Júdas achí nyaka ndū nkwó ywesé ndu Yesu áyábhé yi be ankə betik ne bhese.

18 “Júdas atí nókó Yesu, asot nkáp manoj ané báchyé yi aku ekpákó mmik. Ne ndū ekpákó mmik eyo, yimbōj akwén kébheri menié básén, mántep áróri amik, agú.

19 Bō mankem abhen báchí amem etək Yerúsalem bághók ndak ane áfákári. Eká bábhó bébhijj nebhéérémik wu ndū eyōjótək eyap be Akeldáma, nō chí mmikí manoj.

20 “Echi mbō enyū Mfō Debhít asihj amem Ekáti Bakway bé:

‘Eket eyi éndóp ewó,
yě mmu kéchəkó amem.’

Ne Debhít apət asihj be,
‘Mmu áchák ánsót épókó betik eyi.’

21-22 “Éri ye bé mmu áchák ánehém ne bhese be séngátí nókó bo mbō batísie be Yesu apetnsem ndū nepém. Mmu wu abhōj bébhak chí mmu ane achí nyaka ndū nkwó ywesé mpok Yesu Acha achí ne bhese, bébho mpok Jōn ájwítí yí beghaka nywōp enen yi arōjō amfay.”

23 Nkaysi yap akwén amuet bo bati apay: Joséf ne Matías. Joséf abhōj manyén áchák ápáy. Nō chí Jústos ne Básabas.

24 Máník ye mmuet bé, “Acha, órijj nkaysi yéntiki mmu. Ndū bōbhen bati apay, ntiki mmu ýábhé

25 bé ambak munto ndu betik ebhen ndu besot epók Júdas mmú árójō ebhak ené ékwáy ne yi?

26 Báguép ye ebhanja éti bōbhen bati apay. Eká Matías. Básót ye Matías báchem ne nkwo bōnto Yesu bachak bati byó ne amot.”

2

Netwó Efónó Bedyere

1 Nywōp epā bo Israel ene bábhijj bé *Péntekos eghaka nəkə, bakojo Yesu mankem bábhák nebhuet amot. *

2 Éwat éfú amfáy témchók mbō ené mbáép atanatanj éjwí amem eket ené bo bachi are.

3 Bághó menyih mbō báringo. Atáka, enyu ené yéntiki mmu wap abhōj nemot enen nete yi anti.

4 Témte wu Efónó Bedyere abhak ne yéntiki mmu wap tontó. Aká bábhó bérém beyōjótək ebhen bō babhiki ghək.

5 Mpok yo, bō abhen báfyè betanj bebhare bebhé bo Israel babhak Yerúsalem. Báfú ndū beyā betək.

6 Bághókó nókó ewat eyo, bárək ntiét ntiet bégho enyih ene éfákari. Bábhak maknkay beghók ndū bakojo Yesu bárém beyōjótək nyáná nyáná enyu ené yéntiki mmu wap ághòk ndu eyi eyōjótək enyih ené bárém.

7 Bábhák maknkay tontó, bábhó berem be, “Pú bōbhen mankem chí bo Galili?

8 Ná échí bé yéntiki mmu ywese ághòk enyih ené bó bárém ndū eyi eyōjótək?

* 2:1 “Péntekos chí manywōp besa bepaj nsem byo.” Nō chí, bébhó ndū nywōp Epā Nekinj.

⁹ Séfũ betək nyánjá nyánjá: Mbək báfũ Pátia, báchák Mídia, abhénéfũ Elam; mbək báfũ Mesopotemia, báchák atũ Judéya, abhénéfũ atũ Kapadóshiya; mbək báfũ atũ Póntos, báchák atũ Esia.

¹⁰ Mbək báfũ atũ Fríjia, báchák atũ Pamfilia. Mbək báfũ Ijip, báchák báfũ ndũ batáp etək Líbia ane achi kekwət ne Sírene. Ndũ abhen báfũ Rom, mbək chi bo Israel, báchák bõ abhen bákõño Mandem mbõ bo Israel,

¹¹ báchák báfũ Kret, abhénéfũ Arébia. Yě nõ, yěntiki mmũ ywese ághòk ndu bó bārèm menyinjĩ maknkay ebhen Mandem ákũ ndu eyi eyòjtək.”

¹² Bó mankem bábhák maknkay, batĩ átáká bhó, bábhó bebhep bati be, “Ané ndak-aa?”

¹³ Ke bhachak béré way bakoño Yesu mándem nõkõ be, “Mmém akem bõbhen!” Nwtwõ Efónó Bedyere

Enyij Píta aghati bati bo Israel

¹⁴ Píta afate ye ne bõnto báchák batĩ byó ne amõt, abho berem ne eyon etanatan ntá beyá bõbhõ be, “Bõ Judéya ne be mankem abhen báchi Yerúsalem, tá ká batũ mángók enyij ene mérèm.

¹⁵ Bõbhen bábhíkĩ kwén chi mmém mbõ enyũ bákãysi. Nywõp nechi ndiere nkárénkã nénenamõt bėti.

¹⁶ Né chí enyij ene ndemekerĩnti Jóel areme nyaka be chõj emfakari. Joel arem nyaka be,

¹⁷ Mandem arem be ‘Ndũ manywõbhé ngwenti, chõj nkũ Efónó ya antwõ ntá yěntiki mmu.

Bõbheka mángati barak ané me mfyé bó anti.

Besak ebheka mángó kenó amík antifũ, ne baseansi bheka mángõ kenó.

¹⁸ Ndu manywõp eyõ, chõj nkũ Efónó ya éntwõ ntá bakũ betik abha, abhén baghõré, ne abhen babhakanem, nkũ bó mángati barak ané mfyé bó anti.

¹⁹ Ne chõj nkũ menyinjĩ maknkay mémfakari amfay, ne ntõj berinjĩ maknkay fá amík.

Chõj manõj ambak, ngó ambak, mõngõ ambak.

²⁰ Chõj mmok anjibhiri ándõp ejuri, ntõj anjibhiri andõp manõj, ke nywõp negho enén Acha átwõ nengaka.

²¹ Ne chõj embak be yě agha ane ábhĩji Acha be ánkwák yi, Acha ápeme yi.’ ”

²² Píta arøk ambi béré m be, “Bo Israel, ghók ká beyõj ebhén: ‘Yesu mmu Násáret chí mmu ane Mandem áyábhé nyaka. Atõj kponorõj bé ayap yĩ ndũ áchyé yi betan. Akũ ye menyinjĩ maknkay. Atõj berij. Bě babhõj bārĩji nõ sayri mbõnyune akũ nyaka menyij ebhen besĩ ebheka.

²³ Mandem anán arinjĩ nyaka enyij ene ébhõjõ befakari ne Yesu bekoño nkaysi yi. Báfyé yé yi amõ yeká be mánchye yi ntá bo bebá be mángó ndũ ekotákátĩ, mángway.

²⁴ Ke Mandem akũ yĩ ampetnsem ndũ nepém, afere yĩ ndũ bebě newũ mbõnyune newũ nepu kway nyaka bebhõj betan amfáy yi.’ ”

²⁵ Mfõ Debhit asij nyaka eti yi be, “Nchĩ ghõ nyaka Acha mpoknkem besĩ bha, abhak ebhe awõnem eya, be yěnyij eke nyikisi me.

²⁶ Ntĩ ena néjwi ye ne manák, ne nchĩ rem kepĩ ne manák.

Ne mbákántĩ chí ne Mandem,

²⁷ Mbõnyune wõ Mandem õpũ chen chõj me óndó amem etókõ bawũ,

ᾠρῦ ρᾶ χῶη Mmu ane áchyé nepém eni ntá ye ámpó amem nnem.

²⁸ Ὁκᾶ με ndíñj mbi nepém.

Ndũ óchí ne me mpoknkem, chῶη ónkᾶ membῶη beyá manjáκ.”

²⁹ Píta arók ambi berem be, “Bõma, nchí kway beghati bhe kponororῶñ ἔti Mfo Debhít, chi mbi ywese. Agu nyaka, bábhéme yi, ne nnem eni nebhuæt fá ne bhese krate echῶη.

³⁰ Achí nyaka ndemekerepinti. Aríñj bariep amen Mandem áchyé yi, kpat anyú nku be chῶη Mandem ankᾶ ebhárémῶ ywi anyie enókó kefo eyi.

³¹ Debhít ayambi aghó enyíñ ene Mandem abhῶη bekᾶ ndũ mpok ane átwῶ ambi ke yῶ emfakari. Aghó be, chῶη Mandem ankᾶ Mpepe Mandem afyé nyaka bariep be áto ampεtnsem ndũ nepém. Ἐti yῶ, Debhít arem nyaka be, ‘Mandem abhíkí chen Mpepe yí áyábhé ándós amem etókó bawú ne abhíkí chen mmæet yí ámpó amem nnem.’

³² Mandem akᾶ Yesu apεtnsem ndũ nepém ne besé mankem séghó yi ne sechi batísie be achi nepém.

³³ Mandem achye yí beyá kenókó ndu akᾶ yi achῶko ebhe awónem eyi ndũ enókó kefo. Eta abhære bariep ami ndu achye yí Efónó Bedyere. Ne chí Efónó Bedyere mmu Yesu achye bhese ke ákᾶ menyíñ ebhén béfákari ne mbῶ enyú bághò ne bághók.

³⁴ Debhít abhíkí ρᾶ nyaka etókó bawú ándók amfay. Ke yímbῶη arem be, ‘Eta Mandem arem nyaka ntá Acha wa bé:

“Chῶkó fá ebhe awónem eya ndu enókó kefo,

³⁵ kpatε nkᾶ bõmpap abhe mámbak mbῶ enók ene óchῶko ónyarῶa bekak aré.”’

³⁶ “Bo Israel mankem bábhῶñ béríñj ye sayri be, Yesu mmu be bágo ndũ ekotákátí ke Mandem ákᾶ yí áchi Acha ne Mpepe yi áyábhé.”

³⁷ Bághókó nókó enyíñ ené Píta areme, ékwén bó te anti. Babher Píta ne bõnto bachak be, “Bõma, chῶη sénkᾶ ye ná?”

³⁸ Píta akeme bhῶ be, “Yéntiki mmũ yeka abhῶη bétiknsem ndũ bebá bhi ne mánjwiti yi ndũ nnyén Yesu Kristo be Mandem amfonorí bebá bhi. Mmũ ane ákᾶ nῶ Mandem áchyε yi Efónó Bedyere mbῶ akap.

³⁹ Bariep amen ayíñj be ne bõbheka, ne bõ mankem abhen bachi nekῶ nesie. Ayíñj nkῶ yéntiki mmu ane Mandem Acha yeε abhñj be antwῶ ntá yi.”

⁴⁰ Píta arók ambi bérem baya menyíñ béchák ansemti nῶko bhῶ bé “Feré ká mmæet ndũ ntemsi ane abhónó bétwῶ ntá bõ bebá abhen fá ammik.”

⁴¹ Ekᾶ bo abhen mánóko enyíñ ene Píta areme bárók bájwiti bhῶ. Ne bo abhen bacheme ne bakorjo Yesu nywῶp enῶ babhak mbῶ nká érát.

⁴² Bachye mmæet ndu béghók menyíñ ebhen bõnto Yesu bátῶñ. Bó mankem abhen manókó babhak ndu nson amῶt ndũ yéntiki enyíñ, ndũ Nenyie Acha ne ndu neníkímmæet.

Nepém bakorjo Yesu

⁴³ Bõnto Yesu bábhῶ bekᾶ beyá menyíñj maknkay ne beríñj maknkay. Becháy bekém bo mankem abhen bághò menyíñ ebhῶ.

⁴⁴ Ne bo abhen mánóko mankem babhák eyῶñ émót, mánkῶre nῶko menyíñ ebhap ndũ nson amῶt.

⁴⁵ Mpok ne mpok, abhen bábhónó menyíñ bátí nyaka mánkῶre nῶko nkáp ne abhen eyap épú enyu ené yéntiki mmu wap abhῶñ enyíñ.

⁴⁶ Ne yéntiki nywῶp báchēm nyaka amem ekerákap Mandem amem Yerúsalem ndu méníkmæet. Báchēm nyaka nkῶ amem beket ebhap ndũ Nenyie Acha ne ndũ menyíé nenyíé ne beyá manjáκ ne ntí nemῶt,

⁴⁷ mámbiti nòkò Mandem. Bò mankem bághó ndù bakonjo Yesu bákè nè báre bhón manák nè bho. Nè yéntiki ewak Acha anka nòkò bo abhen yi ápémé mánychém nè bakonjo bhi.

3

Píta abú mbénti

¹ Ewak émat, Píta nè Jón bare rɔŋ ekerákap Mandem ndu nkárénká érat nè ngósí mpok neníkímmuet.

² Bágháká nókó ndù nyübha ane bábhìŋi be Erití Nyübha, bághó mmu ane áchí mbéntí te nebhe ení aré chókó. Yéntiki ewak bo bápòkò nyaka yi mámbure ndu nyübha wu bé áníŋí nókó nkáp ntá bo abhen báfuèt berɔŋ amem ekerákap Mandem menikmmuet.

³ Mbéntí wu aghò nòkò Píta nè Jón ndù báyanj befuet mandok ekerákap, abho ménìŋi bhò nkáp.

⁴ Píta nè Jón báyiŋi yi diíi. Píta arem ye be, “Yiŋí bhese!”

⁵ Atep bo amík amuet nè nkaysi bé chɔŋ manchye yi enyiŋ.

⁶ Ke Píta arem be, “Mbíkí bhɔŋ nkáp, ke enyiŋ ene mbónjó chɔŋ nchyé wò. Ndù nnyén Yesu Kristo mmu Násáret, faté kò!”

⁷ Akém yi ndù awónem ayonj. Témté wu, betanj Mandem béchwe ndu bekak nè memí bekak ebhi.

⁸ Adók ate kperɛp, abho bekò. Are kò andokoti nòkò, nè ambiti nòkò Mandem, kpát aròk achwe amem ekerákap nè bho.

⁹ Bo mankem abhen bachi aré bághó yi ndu ákò ambiti nòkò Mandem.

¹⁰ Bárìŋi be yi ke áchòkò nókó nyaka ndù Erití Nyübha ane ekerákap Mandem anìŋi nòkò nkáp. Eka bábhák maknkay, nè manyu arɔp bhò fúfú beghò enyiŋ ene efakari.

Píta aghati mbok Yesu amem ekerákap Mandem

¹¹ Mmu wu abhat mmuet nè Píta nè Jón kpát báròk baghaka amem nebhuèt ekerákap Mandem ane bábhìŋi be Achá Sólomon. Bo mankem bare rɔŋ are ntíét ntíet beghò enyiŋ ene éfakari. Babhak maknkay tontó.

¹² Píta aghò nòkò ndù bóbho bákáp bhò, arem ntá yap be, “Bòma, bo Israel, ndaká yi báchí maknkay, mámkpòkò nòkò bhese enyu eyò? Bákaysi be chí ndù betanj ebhesé ké yí ákò nene ke? Nè puyé chí be sécháy Mandem tontó.

¹³ Mandem bachìmbi bhese, Mandem Abraham nè Aisek nè Jekóp ke achye mübetok ywi Yesu kenókó. Achyé yi kenókó yèndu be bārèm nyaka be bábhíki bhɔŋ yènyiŋ beka nè yi mpok Páilet áyanj befere yi amò. Bäsót yi báchyé ntá bóbati Rom be mángwáy.

¹⁴ Yesu achí nyaka nyánjá nè chak besí Mandem, Yé nò be keka be Páilet ándó yi andak. Bārèm be Páilet ándó chí ngwayti bho andak.

¹⁵ Bákú báwáy yi mmu áchyè nepém. Ke Mandem aka yí apetnsem ndù nepém. Besé séghó nè amík enyiŋ ene efakari.

¹⁶ Yesu ke ákú mbéntí nè áfáté. Enyiŋ ene bághó nè ené bārìŋí be efakari, menkem béchí enyu yò mbònyune sésíkí nti nè yi. Chí ndu sésíkí nti nè yí ke éka mbéntí nè áfáté kperɛp mbò enyü bé mankem bághó.

¹⁷ “Bòma, néne ndíní ká bé be nè bò batí bhéka báchí nyaka chí amem ejuri beyiŋi enyiŋ ene bákú ntá Yesu.

¹⁸ Ke enyiŋ ene Mandem ákú baremé kepinti bhi bághátí bo tesáy be, Mpeme Mandem afyé nyaka bariɛp be àtò, abhɔŋ beghò esonjori, Mandem aka yò efu

tetep.” Tík yé ka nsem ndü bebá ebheka, mámpetnsem ntá Mandem, be yi amfonjori bebá ebheka.

¹⁹ Mbák mánkú enyu yó, Acha ákú mámbəŋ mpok neywəməet ndü befónó ebheka,

²⁰ antó be Mpepe yi afyé nyaka bariεp be átó be ambak Mpepe yeka.

²¹ Yí wu chi Yesu mmu ábhónó bebhak amfay ne Mandem kpáte mpok ane yi ákú menyin menkem ménjibhíri méndəp beko. Baremé kepinti Mandem mánánj bárem tentep be chəŋ émbak enyu yó.

²² Moses arem nyaka be, “Chəŋ Mandem Acha antó be ndemekεpinti ywi mbə enyú yi ato me. Ne chəŋ yi ambak mmu yweka amət ne bábhəŋ beku yəntiki enyin ene yi ághàti bhe mánkú.

²³ Ne chəŋ embak be yé agha ane apu ghok ndemekεpinti wu, báfap yi ne bə Mandem, mangway.

²⁴ Samuel ne baremé kepinti abhen báfú yi ansem, mankem bárem nyaka nkwo éti menyini maknkay ebhen befákari manywəp ané echəŋ.

²⁵ Menyini ebhen baremé kepinti bərəmé menkem béyini bhe. Ne nku ane Mandem ányú nyaka ne bachimbi bheka, ányu ne be nkwo, mbənyune arem nyaka ntá Abraham be, ‘Chəŋ mfəét ntá bebhárebho bhe njjet manerekere mmik ankem.’

²⁶ Éti yó ke echi be Mandem ayap nyaka mübetok ywi, ayambi átó yi chi ntá yeka bé ánjet be ndü ákú be mandó nepém bebá eneka.”

4

Píta ne Jón besi echeme bo bati etok

¹ Ené Píta ne Jón bághàti bo menyini enyu yó, mbək bachiákap Mandem ne münti babhabheri ekerákap ne mbək bənkwo Sádusi bátwó ntá yap.

² Bati ábé bhə mbənyune Píta ne Jón bátəŋ mángati nəko bo bé Yesu apetnsem ndü nepém betəŋ be chəŋ bawú mámpetsem ndü nepém.

³ Bákém Píta ne Jón bərək báfe, ne tēndu beku menanə bégháká nyaka, barə bhə are te ntinywəp.

⁴ Yé no, beyá bo abhen bághókó enyini ene Píta ne Jón bághàti bhə, mánoko. Mpáy bakoŋo Yesu mankem akó aghaka mbə nká etay.

⁵ Néyí nókó, bakémé etok ne bə bati bo Israel, ne batəŋ ebhé Mandem bákém echeme amem etok Yerúsalem.

⁶ Anas müngo bachiákap Mandem, ne Káyfas, ne Jón, ne Aleksánda, ne böneréket müngo bachiákap báchem ne bhə.

⁷ Bəsót Píta ne Jón bákú bó báte besi bhap, bábhép ye bhə be, “Ndu nnyén agha bákú menyini ebhen? Agha áchyé bhe betan beku bhə?”

⁸ Ndü betan Efónó Bedyere, Píta akeme bhó be, “Bé bakémé etok ne bə bati etok,

⁹ mbák bábhəp bhese echəŋ éti berí ebhen séká ntá mbénti-ne, ne enyú éfákári ke yi átan,

¹⁰ Bə mankem ne bo Israel mankem diní ká be chí Yesu Kristo mmu Násáret ke ákú mmü-ne atanja. Yí mmu bágó ndü ekotákáti, ké Mandem akú yi apetnsem ndü nepém, ndü betan ebhi ké bəghó mmü-ne áté be besi kperεp.

¹¹ Nkúbhé Yesu ké Ekáti Mandem érem éti yi bé:

‘Ntay enén bə baté beket bábyáká, nó ke néróbhé ekwap ené ékéme eket.’

¹² Ndiere yí ke ákway bepeme bhese. Mmu achak apú fá amik ane Mandem achye be ampeme bhese.”

13 Bo echemé bō bati etək bāghó netanánti Píta ne Jōn ndū bārēm kepī kebhoj becháy ne ndū bāghó nkwo bé bōPíta bāchí chí ndéndemé bho, ne be bō bābhíkí ghok ekátí, bābhák maknkay. Ke bāghó be bōPíta mánánj bákò nyaka ne Yesu.

14 Ne ndu bāghó mbéntí ane báká yi atanja nepak Píta ne Jōn, manyu áchók bhō.

15 Eká bátén kpík bó nefi. Bábho besokori mámbebhe nōkō bati be,

16 “Chōj sēnkū yi ne bōbhén? Bō mankem fá etək Yerúsalem baghō erémé enyinjí maknkay ené bó báká ne sépú kway betanja.

17 Ke ndu beka be mbok ane áképere taka etək, sébhōj beya bōbhen batú be báképere rem yēnyinj ntá mmu ndū nnyén Yesu.”

18 Bābhíjī ye bhō bāpetnsem amem áchá. Básēmti bhó be bakepere rem ne bakepere tōj yēnyinj ndū nnyén Yesu.

19 Ke Píta ne Jōn bákéme bhō be, “Bé babhōj bēp ká mmuet eyeka ndak ane. Enyinj ene échí chak besí Mandem chí ené? Béghok bhe ke chí begbok Mandem?”

20 Sépú kwáy berō berem éti menyinj ebhen séghó ne amík ne séghók ne batú.”

21 Nkwó echeme bōbati etək bapet básēmtí nókó bhō, báferē bhō amō. Bō kebhoj mbi betemsi bōPíta mbonyune bō mankem bákaka nyaka Mandem ndū enyinj ene efakari.

22 Ne mamié mbéntí wu acha nyaka besa beyap.

Bakojo Yesu mánikmuet be Mandem anchye bhō netanánti

23 Báféré nōkō Píta ne Jōn amō, bāpetnsem ntá bati bōnkwo Yesu, baghati bhō enyinj ene bōbati ekerákap Mandem ne bōbati etək bārémé ntá yap.

24 Bakojo Yesu bāghókó nókó nō, bó mankem babho menikmuet ntá Mandem mándeme nōkō be; “Eta, wō achí Acha, wō ke óghókó mfay ne mmik, ne manyén ne menyinj menkem ebhen béchí are.

25 Wō ke ókú nyaka be mūbetok ywe Mfō Debhít, chí-mbi ywesé, ándem ndū betanj Efónó Bedyere be:

‘Ndaká yí bo abhen bápú bo Israel bábenti ne wō Mandem?

Ndaká yí bōbhen báte beyu ebhen bebhíkí bhōj ntí ne nnet?’

26 Bafō mmik bátōnjí mmuet ménu nenu,

bōbati etək bāchem nebhuet amot,

báte eyu menu ne Mandem Acha ne Mpereme yí afyé nyaka bariēp be áto.’

27 “Hérōd ne Póntios Páilet bāchem ne bo Israel ne mbok bo abhen bápú bo Israel fá amem Yerúsalem, báte eyu antí Yesu mmū betok ywe ane achi nyáná.

28 Bāchéme beka yēntiki enyinj ene ónánj óbháré nyaka be chōj émfakari.

29 Acha, ghó ye ndū bápá bhese. Kū be bheseé bō betok abhe, séngátí nókó bhō Eyōj eyē ne netanánti nenkem.

30 Chíé bhese betanj bebú bōmame, ne betōj berinjí maknkay ne beka menyinjí maknkay ndū nnyén mūbetok ywe Yesu, mmu achi nyáná.”

31 Mánánj nókó menikmuet, nebhuet ane bō bachi are anyikisi. Efónó Bedyere abhak ne bhō tontó akū bābhó beghati Eyōj Mandem kebhoj becháy.

Bakojo Yesu bābhak ndū nsoj amot ndū menyinj menkem

32 Nkwó bo abhen mánókó Yesu bābhōj ntí nēmōt ne nkaysi amot. Yē mmu wap ake rem be menyinj ebhi béchí chí ndiere ntá yi aywíntí. Enyinj yēntiki mmu ebhak enyinj eyap mankem.

33 Bōnto Yesu bārē ghati bo ne betanj ebhap menkem be Yesu Acha apetnsem ndū nepém, ne beríndu Mandem bebhak ne bō mankem tontó.

34 Yē mmu wap abhíkí chēp nyaka enyinj mbonyune abhen bābhōj baki ne yē chí beket, bátí nyaka menyinj ebhō mántwō ne nkáp

³⁵ mámbure besí bõnto, ne bõ mánkõre nkáp wu bekoŋo nté ane yëntiki mmu wap.

³⁶ Enyu yõ ké mmũ ane áká nnyén be Joséf akũ nyaka. Abhak mmu nneréket Lévi ne mmu etok Sáypros. Bõnto Yesu bádu yí nnyén bé Banábas, nó chí, “Mmũ ane afyé bo nti.”

³⁷ Abhõŋ nyaka nkí, atí wú, atwó ne nkáp, abhure besí bõnto Yesu.

5

Ananias ne Safira

¹ Ke ewak emot, mmũ ane aka nnyén be Ananias ne ngoré aywi Safira báti nebhúérémik.

² Ananias abhese mbok nkáp ansem. Ngore aywi arinjí be yi akũ nõ. Asot ané arõbhé arok abhure besí bõnto Yesu.

³ Ke Pita abhep yi be, “Ananias, ndaká yí oró Satan ánkó wó anti be ónsé nsé ntá Efónó Bedyere ne orõ mbok nkáp ane ótí mmik ansem?”

⁴ Mpok óbhíkí re tí yó, mmik achi nyaka chi aye. Ne mpok ótí yó nkáp abhak chi aywe. Ndaká yí akaysi beka ene enyũ enyinj? Osense chí ntá Mandem, puyé ntá nkwa!”

⁵ Nēghók Ananias ághókó beyõŋ ebhen, akwén amik agú. Beyá becháy békem yëntiki mmu ane ághoko ndak ane.

⁶ Besak báchwé, mánép yi ne nden, bápoko, barok babheme.

⁷ Efuéré nókõ mbõ manok nywõp arat, ngoré Ananias achwe anywõp, yi kerinjí enyinj ene efakari.

⁸ Pita abhép yi be, “Ghatí me tetep, nkáp ankem ané wõ ne nném aywe báti mmik ne?” Akeme be, “Ee, yinjí wu ankem nõ.”

⁹ Pita arem be, “Ná wõ ne nném aywe baká eyõŋ émõt memõ Efónó Mandem Acha enyũ eyõ? Ghok! Bo abhen bábhémé nném aywe, báchi afõ ambinywõp, ne chõŋ mampoko wõ nkwo.”

¹⁰ Témte wu, Safira akwén bekak Pita agú. Besak báchwé nókõ bághó be agu, bápoko bafu barok babheme kekwot ne nném.

¹¹ Beyá becháy bekem bõnkwo Yesu mankem ne yëntiki mmu achak ane aghoko enyinj ene efakari.

Bõnto Yesu bakũ beyá menyinjí maknkay

¹² Bõnto Yesu báre kũ beyá menyinjí maknkay bechak besí bo ndũ betan Mandem. Báre chem nebhuet amõt amem nebhuet ekerákap ane bábhinjí nyaka be Acha Sólonon.

¹³ Yé mmu achak kechem ne bhõ éti becháy, ke bo báre chyè bhõ kenókó.

¹⁴ Ne beyá bo, baghoré ne babhakanem, béré noko, manchem nõkõ mmuet ne nkwo Yesu.

¹⁵ Éti menyinjí maknkay ebhen bõnto bakũ, bo béré pokó bõmame mámbure nõkõ nepaká mbi, mbok ndu bekók, bachak ndu besak, bé Pita aperé faet ndikandi ywi ánkwén mbok ayap amuet.

¹⁶ Beyá bo bare fu ndũ bõbetok abhen bachi kekwot ne Yerúsalem, mándoko nõkõ ne bõmame, ne abhén befónó bebábeba besõŋori bhõ. Bõ mankem batan.

Bõbatí etok bare chye bõnto Yesu beyá esõŋori

¹⁷ Ke mungo bachiákap ne bõ mankem abhen bachi ne yi, nõ chí bõnkwo Sádusi, bábhõŋ beyá mpap amík.

¹⁸ Bákém bõnto báfyé ekerékenõŋ.

19 Ke ángel Mandem atwó ne beti, anene babbhinywop ekerékenon, asot bó báfú, arem be

20 “Dók ká amem ekerákap Mandem, mante, mângati bo yéntiki enyinj ãti nepém nekó enen.”

21 Néyí nókó, bárók bachwe amem ekerákap Mandem bábhó beton bo mbo enyú ángel aghati bhó.

Müngo bachiákap ne nkwo ywi bábhinjí bóbati etok Israel mankem, bákém echeme, bachye eyon be mandók mamferé bönto ekerékenon mantwo ne bhó.

22 Babhabheri abhen ekerákap báchwóp are, kegho bhó. Bápētsem ne eyon be,

23 “Sérón, segho babbhinywop femfé, ne babhabheri nefi téé, ke sénéné nókó babbhinywop, sebhiki ghó yé mmu amem.”

24 Münti babhabheri ekerákap Mandem ne bö bati bachiákap baghoko noko no, bati átáka bhó amem, bare bhép mmæt eyap enyinj ene efakari ne bönto Yesu.

25 Ebhiki tat, mmu amot achwe aghati bhó be, “Ghók ká, bo abhen báfé ekerékenon éyu, báchí awu amem ekerákap téé bátón bo.”

26 Münti babhabheri ekerákap ne böbhi bárók basot bönto, ke báke tok bó awó amæt ndü bácháy be bo báké temti bó ne batay mangway.

27 Bápéré nókó ne bhó, baká bo baté besí echeme bóbati etok. Müngo bachiákap abhép bó be

28 “Séyep be batu be báké pere rem yényinj ndü nnyén mmü-ne? Yé nó, báták mbok Yesu amem Yerúsalem nkem ne báyan beká embak be besé ke séká báway yí.”

29 Pita ne bönto Yesu mankem bakeme be, “Sébhon beghok chi Mandem, puyé nkwanwan.

30 Mandem bachĩmbi bhesé aká Yesu mmu báway ndu bago yi ndu ekotákati ampētsem ndu nepém.

31 Mandem akósí yí amfay, afyé ndü nebhuet kenókó be ambak Münti ne Mpepe, bé ányché bo Israel mbi betiksem ndü bebá bhap Mandem amfonjori bhó.

32 Séghati bo menyinj ebhén séghó ne amík mbo batísie, ne Éfónó Bedyere mmu Mandem achyé ntá bo abhen bághókó yi achi ntísie nkwo.”

33 Bö echeme bóbati etok bághókó nókó nó, bati ábe bhó tontó. Bábhó beyanj mbi ndu béway bönto Yesu.

34 Ke mñkwó Fárisi amot, ane áká nnyén be Gamáliel, abhak aré. Abhak mmu echemé bö bati amot nkwo ne ntón ebhé Mandem. Bö mankem báchyé nyaka yi kenókó. Afate achye eyon be mánten kpik bönto Yesu nefi.

35 Arem ye ntá bóbati etok be, “Bo Israel, sot ka mpok ndü enyinj ené bákáysi beká ne böbhen.

36 Dijní ká be Tiódas árèm nyaka be yi achi nném mmu. Bö mbo bati besá esa (400) babhak bákonjo bhi. Báway nókó yi, bakonjo bhi bhó bátáka, nsónó eyi amay.

37 Étaré nókó, Júdas mmu Gálili nkwo afú mpok básot mpáy bho. Aya mbok bho báre konjo yí. Yi nkwo agú, ne beyá bo abhen bákónjo nyaka yi bátáka.

38 Béyinjí ye ndak ane, nchí ghati beka be mándó böbhen, báké ká bhó yényinj. Mbák nkaysi-ne, ne menyinj ebhen bo bati beká befu chí ntá nkwa, chon mánkwen.

39 Ke mbák befu chí ntá Mandem, bápú kway bechyet bhó mbi. Bákway mbon begho be mánú chí ne Mandem!”

40 Bábhinjí nókó ye bönto Yesu, baden bo, básémti bhó be báképere rem yényinj ndu nnyén Yesu, baró bo mándók.

41 Bõnto báfú bárɔ echeme bõbati etok bárók ne maɲák mbɔnyune Mandem aghɔ be bɔ bakway bo abhen bábhɔn keyóré ɛti nnyén Yesu.

42 Bɔ kerɔ betɔn ne bégháti bo Mbok Ndíndí be Yesu chi Mɔɔeme Mandem afyé nyaka bariɛp be áto. Báre kɛ nɔ yɛntiki nywɔp amem ekerákap Mandem ne amem beket ebhap.

6

Báyáp bõbati tándramɔt be mánkwák bõnto Yesu

1 Mpok yɔ, bakoɲo Yesu báre yá mándɔkɔ nɔkɔ chi ambi. Bétánjá békwén. Bo Israel abhen bárèm eyɔn Grik nkwo báré nywinti be abhen bárèm chi ndiere eyɔn bo Israel bákòre menyin yɛntiki ewak kefyé ntí ndu bechye mánkwésé bhap.

2 Ekɛ bõnto Yesu batí byó ne apay bábhini nkwo bakoɲo Yesu bárem be, “Eɓú chak be sendɔ beghati bho Eyɔn Mandem, séndɔbhe tan chi baraká nenyé.

3 Bõma, yap ye ka bõbati tándramɔt. Bábhɔn bebhak bo abhen bo bárèm eríí ɛti yap, mámbak bo abhen Efóɲó Bedyere achi ne bho sayri, ne mámbak bariɲíndak. Yap ka bhó. Sékway bechye bho betik ebhen.

4 Mbák echi nó, chɔn sémbóɲ mpok bechye mmæet ndü nenikímæet, ne ndu béghati bho Mbok Ndíndí ne ndu bétɔn Eyɔn Mandem.”

5 Bõnkwo mankem bábhɔn maɲák ɛti enyin ene bõnto bareme. Báyáp Stífin mmu amɔt ane abhɔnɔ neka ne Yesu tontó ne Efóɲó Bedyere achi nyaka ne yi mpoknkem. Báyap Filip nkwo, ne Prokórɔs, ne Nikánɔ, ne Tímɔn, ne Paménas, ne Níkolás, kenkɔ ane áfú nyaka Antiok. Anán áchye nyaka Mandem kenókó mbɔ enyü bo Israel bákà ke ánoke Yesu.

6 Básɔt bho besí bõnto Yesu. Bõnto mánikmæet mányánja bó amɔ anti.

7 Eyɔn Mandem ére go endɔk nɔkɔ chi ambi, ne mpáɔ bakoɲo Yesu ayá tontó amem etok Yerúsalem. Beyá bachiákap Mandem nkwo báre noko Mbok Ndíndí.

Bákém Stífin

8 Stífin chí mmu ane Mandem átɔn beyá berindu, achye yi beyá betan. Stífin akɛ berem menyiní maknkay ne átɔn berin besí bo.

9 Mbɔk bo báfate bábhó bekem epúítí ne yi. Bábhak bð ekeré nenikímæetí ene bo abhen báféré ndü kesem. Enyu eyɔ ke bábhini nyaka yɔ. Bábhák bo Israel abhen bafu Siren ne mmu Aleksánda. Bóbhɔ ne bo Israel bachak abhen bafu atú Silísha ne Asia bare kem epúítí ne Stífin.

10 Ke bɔ kekway bekeme enyin ene yi áremé ne neriníndak enen Efóɲó Bedyere achye yi.

11 Bákú bo mámpu be bághok ndü yi árem ebábu ɛti Moses ne ɛti Mandem.

12 Enyu yɔ ké mányikisí batí bð batí etok amem, ne bati batɔn ebhé Mandem, ne bati bð mankem. Bákém ye Stífin barok besí echeme bð batí etok ne yi.

13 Bátwɔ ne bátisye ákwáré abhen bárémé be, “Mmü-ne apú rɔ berem ebábu mpoknkem ɛti ekerákap Mandem ywesé ne ne ɛti ebhé Moses.

14 Séghok ndü yi árem be chɔn Yesu Mmü Násáret wu amokoti ekerákap Mandem ene, ne angupsi bepini etok ebhen Moses áró ntá yesé.”

15 Bð mankem abhen báchí amem ekeré manyé chɔkɔ, batep Stífin amík amæet, bághó bé besí bhi béyibhiri berɔbhe ghɔɔ chi mbɔ ebhén ángel Mandem.

7

Keṗi ekén Stífin árémé besí batanǵa manyé

¹ Mũngo bachiǵkap Mandem abhép Stífin be “Echi tetep be oku barak ane bǵrēm nǵ be oku?”

² Stífin akeme be, “Bǵmǵ ne bǵta, ghók ka me! Mandem betan menkem abhesi nyaka ntǵ chi-mbi aywesé Abraham mpok yi achi atú Mesopotemia ke árǵn etǵk Haran,

³ arem ntǵ yi be, ‘Fǵ etǵk eye, dǵ nneréket aywe dǵk atú ane métǵn chǵn wǵ.’

⁴ Abraham afa ye atú bo Chǵldia wu, arǵk achǵkǵ etǵk Hǵran. Etayi ágú nǵkǵ, Mandem akǵ yi afa aré atwǵ ndú mmik ane bǵchí aré echǵn.

⁵ Abraham abhak fá, yǵ nǵ, Mandem kechye yí yǵ chí mǵnebhǵéré mmik. Afye chí bariep béchye mmik ntǵ yi ne ntǵ bebhǵrǵbhǵ bhi yǵndu yi abhiki bhǵn nyaka mmǵ.

⁶ Mandem arǵk ambi béghati yi be: ‘Chǵn bebhǵrǵbhǵ bhe mámbak manko amem etǵk bǵ bachak. Bǵ bhǵ mambǵre bhǵ ndu kesem, mánychye nǵkǵ bhǵ beyǵ esǵnǵri ndu mamié besǵ esa.

⁷ Ke chǵn nchye ntémsi ntǵ bǵ etǵk ené bǵ bǵtǵk. Ne ansem mpok, chǵn mámba mántwǵ, mánychye nǵkǵ me kenǵkǵ fá.’

⁸ Mandem anyú ye nku ne Abraham. Eriñi nku yǵ ebhak nesíep ane básíep bǵbǵbakanem. Abraham abhé nǵkǵ ye Aisek, asíep yi mpok yi ághákǵ manywǵp ánen. Aisek ábhé Jekǵp, Jekǵp abhak chi ntǵ bǵ bǵti byo ne apay abhen bǵchí nyaka bǵchĩmbi maneréket bo Israel.

⁹ “Bǵchĩmbi bhǵ bǵbhǵn mpabhamík ne mǵmǵyap Joséf. Bǵtí yi mbǵ nsem ntǵ bakǵsie, Bǵ bǵrǵk etǵk Ijip ne yi. Ke Mandem abhak ne yi,

¹⁰ afere yí ndú besǵnǵri ebhi menkem, atǵn yi berǵndu, ne achye yi nerĩndak besí Mfǵ Ijip. Mfǵ Ijip achye yi betan amfǵy etǵk Ijip enkem, ne eket eyi enkem.

¹¹ Ansem mpok, nsay akwén etǵk Ijip enkem ne etǵk Kǵnǵn. Eku esǵnǵri eya echa. Bǵchĩmbi bhese kekway bebhnǵ nenyie.

¹² Jekǵp ághǵkǵ nǵkǵ ye be nenyíe nchi Ijip, atǵ bachi bhese aré. Ebhak ndǵn ane mbi ane bǵ bǵrǵnǵ Ijip.

¹³ Nerǵn ane bǵ bǵrǵnǵ aré ndǵn ené ejwi épáy, Joséf akǵ bǵmayi bǵriñi yí, ne Mfǵ Ijip arĩñi nneréket Joséf.

¹⁴ Joséf atǵ ye bǵbhĩñi étayi Jekǵp ne bǵneréket ywi mankem, bǵti besa bérat nsem nekú.

¹⁵ Jekǵp arǵk etǵk Ijip ne nneréket ywi ankem. Abhak aré te mpok ane yi ágú ne bǵbhi bo bachi bǵchĩmbi bhese.

¹⁶ Bǵpǵkǵ yi bǵpetsem Shékem, bǵbhéme ndú nsem enen Abraham akú nyaka ntǵ bo Hamǵ amem etǵk Shékem ne nkǵp silbhǵ.

¹⁷ “Mpok ane Mandem abhǵnǵ bekǵ bariep amem yi afyé nyaka ne Abraham aghaka nǵkǵ kekwoǵ, mpǵy bo Israel abhen bachi Ijip bepet baya tontǵ.

¹⁸ Ebhak enyu yǵ kpatem mmu achak abhak Mfǵ Ijip ane abhiki riñi nyaka Joséf.

¹⁹ Mfǵ wú achye bǵ bhese beyǵ esǵnǵri, akǵ bǵtayese mándǵ bǵbhap nefi mángú.

²⁰ “Mpok yǵ ke bǵbhé Moses. Arí tontǵ ne Mandem akǵn yi. Máne yí eket etayi ndú batanǵ arát.

²¹ Bǵrǵ nǵkǵ yi nefi, mmǵ Mfǵ Ijip ane ngǵré, asǵt yi mbǵ mǵywi, ane yi.

²² Bǵtǵn yí nerĩñi keṗi bo Ijip nenkem, ágǵ abhak erítí ndeme keṗi ne nném mmu ndu menyĩñ ebhen yi akǵ.

23 “Agháká nókó mamié besa bépáy, nkaysi atwó yi anti be ándók ángó bōmayi, bo Israel.

24 Aghó nókó ndü mmu Ijip ádèn mmu Israel amot, arak bekwak yi. Akeme kēmbé, kpát awáy mmu Ijip wu.

25 Moses akaysi be bōbhi báriji bé Mandem ke átó yi ámféré bhó ndü esōjari, ke bō keriji enyu eyo.

26 Néyí nókó, arak atemeri ndu bōbhi, bo Israel bati apay mánù. Achwe beku bō mambak eyoj emot, arem be, ‘Ghók ká, báchí bō mmu amot, ndaká yi mánù ne bati?’

27 Ke ane áyàn nti mpay, apuri Moses, abhép yí be, ‘Agha áká wō mfo ne ntajá manyé yesé?’

28 Jyán béway me mbō enyu ówáy mmu Ijip éyú?’

29 Moses ághókó nókó nō, abué arak achókó etok Mídia. Aré ke yi ábháy ngoré abhón bō babhakanem bati apay.

30 “Éféré nókó mamié besa bēpay, ángel Mandem abhesi ntá yi amem baso, kekwtō Njie Sináy. Ángel wu abhak amem ngó ane ádù ndü mónok amot ane ágō ebhi.

31 Enyinj ene Moses ághó eká yi abhak maknkay. Ne nerōj yi árōj kekwtō beyinj, aghók Eyōj Mandem Acha ndu éřem be,

32 ‘Mme ke nchí Mandem bachĩmbi bheka, Mandem Abraham, Mandem Aisek, ne Mandem Jekóp.’ Nékówó nékém Moses, aferē amík are.

33 Mandem Acha arem ye ntá yi be, ‘Féré nkwbhánya eye bekek, mbonyune nebhuéřemik ane été nō are achí nyájá.

34 Ngō besōjari ebhen bōbhā bábhōj amem etok Ijip ne ngók nedí kebho enap, ne nsep ntwō beferē bhó ndü esōjari eyo. Twō yé, chōj ntó wō Ijip.’

35 “Stífin arak ambi berem be, nkúbhé Moses ane bábhíkí ka nyaka begbok yi, ne babhep yi be, ‘Agha áká wō mfo ne ntajá manyé ntá yesé?’ Mandem afuet ntá ángel ane abhesi ntá yi ndu mónok beghati yi be ándók ámbák munti wap ne mmu ane áferē bhō ndu esōjari.

36 Moses aká menyinjí maknkay, ne atōj berinj ebhen bétōjō betaj Mandem amem etok Ijip. Aferē bo Israel aré, aká báfaét ndü Manyu Chu, ne amem baso ndü mamié besa bēpay.

37 Nkúbhé Moses-ne ářémé nyaka ntá bo Israel be, ‘Chōj Mandem anchye bhe ndemekēpinti achak ane áfù ndu nkwo yeka mbō enyū achye me ntá yeka.’

38 Yi Moses ke achí nyaka néntí bachĩmbi bhesé ne ángel Mandem amem baso. Mpok yō, ángel Mandem ářém kepí ntá yi ndu Njie Sináy, aká yi arinj menyinj ebhen Mandem áyāj yí anká sendinjí, nó chí Eyōj Mandem ené échí tetep mpoknkem.

39 “Ke bachĩmbi bhesē keka begbok yi. Bápuri yi batēn nepak, ke bápétnsem Ijip amem batí-yap.

40 Eká barem ntá Arōn be, ‘Ghókó bōmandem ntá yesē, be mandokō nōkō bhese ambi. Mbák chi Moses mmu ářéré bhese etok Ijip, sebhiki riji enyinj ene efakari ne yi.’

41 Bághókó enyinj ene echí mbō mómpōj, bare chye yō akabhé nya, ne mányíé epa éti enyinj ene baghoko ne amō.

42 Ke Mandem atiknsem ntá yap akpik arō bō mánchye nōkō kenókó ntá mmok, ne ntaj ne mambé mfay mbō bōmandem abhap, mbō enyu echí amem bekáti baremé kepinti be, ‘Bo Israel! Mpok ane bākō amem baso ndü mamié besa bépáy, ntá yá kē báwáy nyaka nnya mánchye nōkō akap ke?’

43 Bāpoko nyaka étem ené mandem nsé ane áká nyén be Mólók.

Ne nembe enen mandem nsé Ráfan.

Ne menyij ebhen bāghókó ndu bechye bhó kenókó.

Éti yó, chon mferé be ntó etok échák befaet Bábilon.’

44 “Stífin arók ambi bétem be Bachímbi bhesé babhōny nyaka étem amem baso ené étōny bé Mandem achí ne bhó. Moses aghókó nyaka yó ébhák mbo enyū Mandem aghati yi, ne nkúbhé mbo enyū Mandem átōny yi amfay Njie Sináy be ebhōny bebhak.

45 Ansem mpok, bachímbi bhesé bárō yó ntá bōbhap. Bápókó yó mpok bákó ne Jóshua. Mandem abók bo abhen bāchí are besí batayese, basot mmik. Étem eyó ébhák aré te mpok ane Debhít achi mfó.

46 Mandem ntó Debhít beríndu. Anikmuet ntá Mandem Jekóp be andó yi anté eket ntá yi.

47 Sólomon ke áté eket eyó ntá Mandem.

48 Yě nō, Mandem Acha apu chókō ndū beket ebhén bo bate ne amō. Echí mbo enyū ndemekepinti árémé be Mandem arem be,

49 ‘Mfay chí enókó kefó eya,

ne mmik chi erwō ene mésiki bekak are.

Ntiki enyū eket ókway bete ntá ya?

nebhuet ane mēkwáy beywemuet achí ne fá?

50 Pú amó ya ke ághókó menyij ebhen menkem-e?’

51 “Bérōny ndū ngwénti, Stífin arem be, ‘Bé bo netanjanti, bé bo bāpu noko Mandem ne bāpú ghok eyōny eyi. Bāchet Éfónó Bedyere mbi mbo bachímbi bheka.

52 Ntiki ndemekepinti bachímbi bheka bābhíki chye esonori? Ne bāwáy nyaka baremé kepinti Mandem abhen bārémé mbi mbi be, Mmō betok ane achí chak besí Mandem átōwō. Yí wu ke bātú ne bāwáy.

53 Bē ké Moses ásóré ebhé Mandem ntá bōángel achye ntá yeka, yě nō, bābhíki bhūere yó.’”

Báwáy Stífin ne batay

54 Bo echeme bō batí etok bāghókó noko menyij ebhen Stífin árème, bati ábé bō tontó, amík apēti anti.

55 Ke Éfónó Bedyere achi nyaka ne Stífin tontó. Ayon amík ayini mfay, aghó bediéré Mandem, ne Yesu téé ndū nebhuet kenókó Mandem,

56 Stífin arem be, “Ghók ka! Ngō ndū mánén mbinywop etók mfay, Mmu ane áfú ntá Mandem abhak téé ndū nebhuet kenókó ebhe awónem Mandem.”

57 Ke bābhó bebič řri, bāchókó batú ne amō, bádú bārók bákém yi.

58 Báyá yi báfú etok ne yí, bātēmti yi ne betay bawáy. Batísie betábhá báfere nkú mfāmuet eyap, barō ntá esakámu amot be ambabheri noko. Esakámu wu aka nnyén be Síl.

59 Mpok bātēmti Stífin ne batay, anikmuet be, “Yesu Acha, sōt Éfónó eya!”

60 Akwén atep mánén amik, arem ne eyon etanjatan be, “Acha, forjori bhó bebhé ebhap ebhen.” Arémé nókó nō, asebhē.

8

1 Síl abhak aré téé, aka bé eri mángwáy Stífin.

Síl are chye bōnkwo beýā nenyok

Bébhò ewak εγω, bárae chye nkwo Yesu abhen báchí Yerúsalem beyä nenyok. Eka bó mankem bábué bataka atú etok Judéya ne átú Samária ankem. Erəp chi bõnto Yesu bóbhò amem etok Yerúsalem.

² Baway nako Stifin, mbək bo abhen báchyè Mandem kenókó bápóko yi bápók bábhème, ne bádi yi tontó.

³ Mbák chi Sól, are yán mbi ménème bõnkwo Yesu. Eka abho béchwé eket ne eket anja nako abhen mánókó, baghoré ne babhakanem, amfye nako ekerékennɔ.

Beyä bõ-Samaria mánóko mpok Filip aghati bõ Mbok Ndíndí

⁴ Bakonɔ Yesu abhen bábué bátáka mbankem báre kə mángati nako Mbok Ndíndí éti Yesu.

⁵ Ané bábhinji be Filip arək etok égho atú Samária angati nako mbok éti Mpeme Mandem afyé nyaka bariɛp be átò.

⁶ Aka menyinjí maknkay aré. Bo baghə nako nɔ, beyä bhap báre tá batú sayri ndu beghok menyinj ebhen yí árèm.

⁷ Befónó bebábebu ebhén bésɔri bo bére rɔ bhə mémbiki nako ne eyɔɔ etanjɔn. Beyä bo abhen bachi bhərə ne bakem bátan nkwo.

⁸ Eka beyä manák abhak ne bõ etok egbo Samária eyo.

⁹ Mmũfú ané áká nnyén bé Simun achi nyaka etok eyo nkwo. Abhak münjo. Anan ákà nyaka menyinj ebho ndu erɔri mpok, andeme nako bé yí achi etanjí mmu. Bõ Samária babhak maknkay béghə menyinj ebhen yí ákà.

¹⁰ Bõ mankem, maném bo ne ndéndémé bho bare tá batú beghok menyinj ebhen yí ághàti bhə, mándeme nako be, “Mmũ-ne chi mmu Mandem ane bábhinji be Etanjí mu.”

¹¹ Barak mandem nsé ane yi ákà ndu erɔri mpok, aka bo báre ta batú beghók menyinj ebhen yí árèm.

¹² Filip átwó nókó ne Mbok Ndíndí éti enyu Mandem abhak ne bõbhi mbo Mfə wap ne éti Yesu Kristo, baghoré ne babhakanem bábhə ménóko mándəko nako be mánjwiti bhò.

¹³ Yé Simun nkwo anoko bájwiti yí. Bájwiti nókó yí, abhat mmæt ne Filip, ankonɔ nako yi yéntiki ebhak. Nyu arəp yi fuu éti bereme menyinjí maknkay ebhén Filip ákà, ne éti berinj ebhén Mandem áfuèt ntá Filip antəɔ nako.

¹⁴ Bõnto abhen Yerúsalem bághoko nako be bõ-Samaria mánoko Eyɔɔ Mandem, bátó Píta ne Jón aré.

¹⁵ BõPíta bachwəp nako Samária, bare nikmæt bé Efónó Bedyere ántwə ntá bo abhen mánóko Yesu.

¹⁶ Efónó Bedyere abhiki re twə nyaka ntá yé mmu wap. Yé nɔ, manan bajwiti nyaka bhə ndú nnyén Yesu Acha.

¹⁷ Píta ne Jón mányanja amó anti bõbhen manikmæt, Efónó Bedyere atwə abhak ne bhə.

¹⁸ Simun ághó nókó bé Efónó Bedyere atwə achi ne bhə ndú bõnto mányanja bõ amə anti, afeɛ nkáp béchye bõnto,

¹⁹ arem be, “Ka ká menkwó mbõɔn betan bé yé agha ane nyanja yi amó anti Efónó Bedyere ántwə ntá yi.”

²⁰ Ke Píta akeme yi be, “Eghori émpókó wó ne nkáp aywe! Okáysi bé ókwáy béku akap Mandem ne nkáp na?”

²¹ Dinjí bé obhíkí bhón ye enyinj ndu betik ebhesé mbonyune nti ene népú chak besí Mandem.

²² Ndu echi nɔ, tɪk nsem ndũ nkaysi bebú ane achi wɔ anti ónikmæet ntá Mandem Acha. Ngufú chɔŋ amfoŋori nkaysi ane achi wɔ anti.

²³ Ngɔ bé ɔbhɔŋ epɔ mpabhamík ne ókwɛn nsem anten bebú.”

²⁴ Simun aghoko nɔkɔ nɔ, akeme Píta ne Jɔn be, “Bɔta, nik ka Mandem mmæet ɛti ya bé yɛnyɪŋ ɛmɔt ene bǎrémé éké fakari ne me.”

²⁵ Mánáná nókɔ béghati bi mbok Yesu ne menyɪŋ ebhen yi akɛ ntá yap, bǎrɔ bare petnsem Yerusalem. Báre téé ndũ bóbetɔk Samária mangati nɔkɔ bo Mbok Ndíndí ɛti Yesu.

Mmu Etɔpia anoko Yesu

²⁶ Ke ángel Acha atwɔ arem ntá Filip be, “Faté sep ndũ esí mbi ane afú Yerusalem árɔŋ Gása”.

²⁷⁻²⁸ Filip afate abho bérɔŋ. ɛfákari bé mmú Etɔpia amɔt ane afú Yerusalem ndũ menikmæet ápetnsem etɔk eyi amem ékárík ene mpɔŋóndík éyá. Abhak mũngo Etɔpia ane baghaka ne yi ke akeme nyaka efiní ekeré nkáp mbɔ mmu ane baghaka yi apu kway nyaka bechem ne bo abhen mfɔ ngoré * Mfɔ Etɔpia wu aka nnyɛn be Kándas. Ené yí áchi amem ekarík eyi árɔŋ, are pay ekáti ndemekɛpɪnti Aisáya.

²⁹ ɛfónó Bedyere aghati Filip be, “Dók awu kɔ nókɔ kékwót ne ekarík eyɔ.”

³⁰ Filip ajet arɔk kekɔt ne yɔ, aghók ndũ mmu wu ápáy ekáti ndemekɛpɪnti Aisáya. Abhép yí be, “ɔbhɔŋ nɔ neɟwɪmɛm ndũ enyɪŋ ené ɔpáy?”

³¹ Mũngo Etɔpia wu akeme be, “Mɛkwáy beɟwimɛm ná ené yɛ mmu ábhíki néne angati me?” Abhɪŋi ye Filip ánkó ánychókɔ ne yí amem ékárík.

³²⁻³³ Enyɪŋ ene yi ápáy ndũ Ekáti Mandem ebhak bé: “Achí nyaka mbɔ ághɔŋɔmɛn ane bakeme bǎrɔŋ beway, mbɔ mónkwɔmɛn ane bǎfɛre emene eyi, yɛ bebik yɔ kebik. Ake néne eyɔŋ. Báýɔre yi, batan yi, bákpót nyé eni, bachye yi esɔŋori ndéndem. Agha ákway betɔŋ be, Yɪní mɔwa né, ené bákpórɛ nepém eni ambi ambi fá amik?”

³⁴ Mũngo wu abhép Filip be, “ɛtá, ghati mé, ndemekɛpɪnti asɪŋ enyɪŋ ene yi árɛm nó ɛti agha? Arem nɔ chí ɛti mmu áchák ke ɛti mmæet eyi?”

³⁵ Filip abho ndũ nebhæet ekáti Aisáya wu agháti mũngo Etɔpia Mbok Ndíndí Yesu.

³⁶ Báre kɔ mándɔkɔ nɔkɔ. Bágháká nókɔ ndũ nebhæet ane manyiɛp achi, arem ntá Filip be, “Yɪní manyiɛp. Ntí achí ane bábhíki bhón beɟwiti me?”

³⁷ [Filip akeme yi be, “Mbák ósíki nti ene nenkem ne Yesu, mɛkwáy beɟwiti wɔ.” Mmú wu akeme yi bé “Nnókó be Yesu Kristo chí Mmo Mandem.”]

³⁸ Mũngo wu achye ye eyɔŋ bé mánkɛ ékárík énté. ɛté nókɔ, bó ne Filip básep bǎchwe anyɛn, Filip ajwiti yí.

³⁹ Báfú nókɔ anyɛn, ɛfónó Bedyere aferɛ Filip aré, mũngo Etɔpia wu keperɛ ghɔ yi. Yɛ nɔ, arɔk ambi ne nekɔ eni ne manjá.

⁴⁰ Filip áperɛ yɪŋi arɔp chí etɔk Asótus. Abho béghati Mbok Ndíndí are. Arɔk ambi békɛ nɔ ndu bóbetɔk mankem abhen báchi ambi kpáte mpok yi aghaka Seséria.

9

Sɔl ayibhiri abho bekoŋo Yesu (Bk 22.6-16, 26.12-18)

* **8:27-28** Mfɔ ngoré ákɛm nyaka baraká kefo ntá móywi mmu bó básórɛ nyaka mbɔ mónyómok.

1 Mpok eyo nkem, Söl arök ambi bepa be yi abhəŋ beway bakoŋo Yesu. Arök ntá müngö bachiäkap Mandem,

2 aghati yi be anchye yi bekáti ebhén béchye yi betan berəŋ Damáskos ndu bekeré nenikímuet bo Israel bé mbák ángó bakoŋo Mbi Yesu aré, ankwáy bekémti bhó, baghoré ne babhakanem, angwót, andək Yerúsalem ne bhó.

3 Söl afa ye aré rón. Agháká nókó kékwót ne Damáskos, bediééré befú amfay témchok besep bekáp yi.

4 Söl akwén amik, aghók eyonéné ébhəp yi be, “Söl, Söl, ndaká yí óchye me nenyok?”

5 Söl akeme be, “Acha, chí wə agha?” Eyon eyo ékème yí be, “Mme Yesu ke ókəŋo gbókógbókə onchye nəkə nenyok.

6 Ke faté, dók amem etək egho. Chəŋ mángati wó aré enyih ene óbhónó béka.”

7 Bó abhen bákó nyaka ne Söl, bágghók eyon eyo, ke bə kegho yé mmú. Báte manyu chochok.

8 Söl afate amik, anene amík, ke yi kekway begho mban. Bákém yi ndu awó, baya barök etək Damáskos.

9 Abhak aré ndü manywəp arát, yi kekway begho mban. Mpok yə nkem yi kenyie nenyié, yənyih yi ke nyu.

10 Nkoŋo Yesu amət achi nyaka Damáskos ane áká nnyén bé Ananías. Aghó kenó amík antífú ndu Yesu Acha abhin yi be, “Ananías.” Aka arem be, “Acha, ghó mé ne.”

11 Acha aghati yi be, “Faté dók ndu nkəŋgə-etək ané bábhini bé Téé. Ōnán ónchwəp ndü eket Júdas bəp mmu Tásos ane áká nnyén bé Söl. Achí aré ánikmuet.

12 Ne ndü kenó amík antí fúú, aghó mmu ane bábhini bé Ananías, ndu áchwé anywəp. Anyaŋa amə anti ywi bé ámpet ankway begho mban.”

13 Ananías akeme be, “Acha, beyá bo bággháti me mbok Söl wu ne bebépti menyih ebhen yi ákú ntá bóbhe awu Yerúsalem.

14 Bóbatí bachiäkap Mandem báchyé yí betan, ne atwə fá chi bekemti bóbhe.”

15 Ke Yesu Acha aghati yi be, “Dók mbonyune njap yí ámbák mäbetik awa, bé ándək ángati bo abhen bápú bo Israel, ne bafə bhap, ne bo Israel éti eya.

16 Chəŋ membəŋ ntəŋ yí esəŋəri enkem ené yí ábhónó begho éti ya.”

17 Ananías aró ye arök áchwé amem eket ené Söl áchi are. Anyaŋa yí amə antí arem be, “Söl, manó, mban Yesu Acha mmu abhési ntá ye ankəŋombi mpok ótwə fá, ke átó mé nká ómpet óngó mban ne bé Efónó Bedyere ambak ne wə.”

18 Témté wu ebhak ntá Söl mbə be menyih mbə befabhé nsi befú yí amík bekwenti. Apet abho begho mban. Afate ye arök bájwiti yi.

19 Anyié nenyié betan ebhi bépətnsem.

Söl abho bégháti mbok Yesu etək Damáskos

Söl abhak Damáskos ne bakoŋo Yesu ndu mpəy manywəp.

20 Abho ye bérón ndü bekeré nenikímuet bo Israel témté angati nəkə bo éti Yesu bé, “Yesu áhí Mmə Mandem.”

21 Bó mankem abhen bágghókó yi, bábhák maknkay, mámbəbhe nəkə bati be, “Pú nkúbhé mmú-ne ke ákó nyaka angəbhe nəkə nenu ne bo abhen bábhini nnyén Yesu awu Yerúsalem ne? Atwə fá chí bé ánkémtí bo Yesu angwət, nnsət ampətnsem ne bhə Yerúsalem. Atwə fá ndu bekemti bhə be ansət ampətnsem ne bhó ntá bó batí bachiäkap Mandem.”

22 Yē nō, Sāl are tōŋ Mbok Ndíndí ʔti Yesu andok nōkō chí ambi. Are fʔét ndu beyā babhi betōŋ kponoŋorōŋ bé Yesu ke áchí Mpepe Mandem afyé nyaka bariεp be áto enyuné bo Israel abhen báchí Damáskos bábhiki kwáy bekem kefe ne yí.

23 Efʔere nōkō beyā manywōp, bōbati bo Israel báté εyu beway Sāl.

24 Sāl arin̄i nkaysi yap. Báre non̄ yi beti ne ngósí ndu manyūbhá ane Damáskos be mpok yi áyàn befʔet, mankem yí mangway.

25 Ke beti mémot, bakoŋó Sál basot yi báfyé amem ekay báka yi áfʔét ndú mbok ané áchi ndú nkok ane ákábhé etok, básébhε yi amik ansem ebhá. Abʔé.

Sāl apetnsem Yerúsalem

26 Sāl apetnsem Yerúsalem are mō béchem mmʔet ne bakoŋo Yesu aré, ke bó kenoko be yi achi nkoŋo Yesu. Báre chay mámbʔe nōkō yí.

27 Ke mmu amot ane aka nnyén be Banábas asot yí arək ntá bōnto Yesu. Aghati bhō enyū Sāl agho Yesu Acha ambi mpok yi árōŋ Damáskos ne enyū Yesu árémé kepi ne yí. Aghati nkwó bó enyū Sāl átōŋ Eyoŋ Mandem kponoŋorōŋ ndu nnyén Yesu awu Damáskos kebhōŋ becháy.

28 Bεbho ye mpok yō, achem mmʔet ne bakoŋo Yesu Acha ndu yéntiki enyin ene bo báka.

29 Are tōŋ Eyoŋ Mandem ndu nnyén Yesu kebhōŋ becháy. Mpók ne mpok ándem nōkō ʔti Yesu ntá bo Israel abhen bárém εyoŋo Grik, ankem nōkō epáiti ne bhó. Eká bare yán chí béwáy yí.

30 Batí Bō nkwó bárin̄i nókó nō, básot yi barək Seséria, bátó yí ándók Tásos.

31 Efákari ye be bōnkwo Yesu abhen bachi atú Judéya, ne abhen atú Gálili, ne abhen atú Samária nkem kepepe bhōŋ εsoŋori. Bakoŋo Yesu bábhare nepém enap enyu ené nētōŋ bé bo báchyé Mandem kenókó. Éfōŋó Bedyere are chye bhō nepōp̄ntí, anchye nōkō bhō betan̄. Eká beyā bo bácháak báre noko Yesu mánhem nōkō ne bhō.

Pita arək etok Lida ne Jopa

32 Efákari be Pita ákò nyaka mbāŋ ne mban̄ ndu bébyo bo Mandem. Ewak émot, arək bebyo abhen bachi etok ene bábhin̄i be Lida.

33 Akwεε mbéntí amot aré. Báre pōkō yi yéntiki ebhak ene yi árōŋ. Abhak enyu yō ndu mamíé ánèn. Aka nnyén be Aénias.

34 Pita arem ntá yi be, “Aénias, Yesu Kristo ákà wō ʔntán néné. Faté pét ʔsák εye.” Ténte wu, atém afate.

35 Bō etok Lida ne Shárōn babhak aré. Bō mankem bághó nókó ndu Aénias ákò, mánókó Yesu Acha.

36 Ngōré amot achi nyaka etok Jopa ane aka nnyén bé Tabíta, * [Nó chí Dókas ndu εyoŋ Grik] abhak nkoŋo Yesu. Aká nyaka berí, ankwak nōkō bachébhébhō mpoknkem.

37 Mpok yō, akwén neme agú. Báso yi bábhare amem mókerémfay ndu ekeré mfay.

38 Jopa kesap nekō ne Lida. Bakoŋo Yesu abhen Jopa bághók be Pita achi Lida. Bátó bo batí apay, ntá yi. Bárək manik yi mmʔet be, “Éta, twō ghō bhesé ayak, kéchōŋti mpok.”

39 Pita afa ye are rōŋ ne bhō. Agháká nókó aré, basot yi bako ndu mókerémfay. Beyā mánkwésé bábhak are. Bó mankem bakap Pita. Báre di, mántōŋ nōkō nden ene Tabita áyémé ntá yap mpok yi achi nepém.

* 9:36 Ne Dókas chí “Nso” ndu Kényan.

40 Píta aghati bó mankem mámfu nefi. Atep mánén amík anikmæet ntá Mandem. Ayibhiri mmæet ntá ngu arem be, “Tabíta, faté!” Tabíta anene amík. Aghó nókó Píta afate achakó chókó.

41 Píta asá áwó akem yi akwak yi afate. Abhiñi ye bo Mandem ne mánkwésé, asó Dókas atón bó be mango bé yi achí nepém.

42 Mbok Dókas ataka etok Jopa enkem. Beyá bo mánóko, básiki nti ne Yesu Acha.

43 Píta arak ambi bechakó Jopa ndü beyá manywop ne ngoko nkwobhénya ene bágharé amæet nnya ene baway. Nnyén eni nébhak be Símun.

10

Konélios abhiñi Píta eket eyi

1 Mmufú achí nyaka etok Seséria, ane aka nnyén bé Konélios. Abhak müntí éká batemé nenu Rom besa bétáy. Béré bhñi eka eyo bé Eka Itália.

2 Konélios abhak mmu ane ákónj baraká Mandem ne áchye nyaka Mandem kenókó ne efo eyi enkem. Abhak mmu ane anikmæet ntá Mandem mpoknkem, anchye nokó beyá nekwak ntá bo Israel abhen bachi bachébhébo.

3 Ewak émot, mbó nkarenka erat ne ngósi, aghó kenó amík anti fúú. Aghó sayri ndu ángel Mandem amot átwó ábhñi yi be, “Konélios!”

4 Ayon amík are yñi ángel wu ne becháy, abhep yi be, “Eta chí yi?” Angel Mandem akeme be, “Mandem aghok nenikimæet ene, aghó nekwak enén óchye ntá bachébhébo ne abhon manák ne wo.

5 Tó ye bo Jopa be mandák mámbñi mmu ane áká nnyén bé Símun ane nnyén eni nechak nechi be Píta.

6 Achakó ne Símun ngoko nkwobhénya. Eket Símun wu echi angakó manyu.”

7 Angel Mandem áronj nokó, Konélios nkwo bakü betik abhi batí apay ne ntemé nenu amot ane achí nyaka ne yi mpoknkem ankwaka nokó yi. Ntemé nenu wu abhak mmu ane ácháy Mandem.

8 Bátwó nókó, aghati bhó enyñi ene ángel Mandem árémé. Ató ye bó etok Jopa.

9 Báró bare rón, bágháká kékwót ne etok mbó nkárénká byo ne epay. Nkúbhé mpok yó, Píta akó amfay eket ndu menikmæet. Mfay eket abhak ransi. *

10 Nsay akém yi, are yán enyñi ményíé mpok ane nenyíé nebhæet angó, aghó kenó amík ántífú.

11 Aghó éné nebu nénéne. Enyñifú éfú are ere sep amík. Ebhak mbó nténden negho enén bákémé ndü batí yi anwi básèbhe amík.

12 Menyü nnya menkem bébhak ndu enyñi eyo. Nnya ené bekak menwi ebhak aré ne ené ésù menie amík ne kenen.

13 Aghók eyon ndu érem be, “Píta, faté, wáy nyie.”

14 Ke Píta akeme be, “Cháá! Acha mbíkí re nyíé enyñi ene epu pépép besí Mandem wáwák.”

15 Eyon epet etwo ntá yí ndon ane ájwí epay be, “Enyñi ene Mandem akæ be embak pépép besí bhi, yé mmu ake rem be épú pépép.”

16 Éfákárí nókó enyu yó ndon érat, enyñi eyo épétnsem amfay.

17 Ené Píta abhæet beyon berñi ntí kenó amík ántífú éko, bó abhen Konélios átó, bare bhep ebhak ene Símun áchí. Bárók kpát báchwop ndü nyübha eket ene yi achí are.

18 Básá eyon babhep mbák mmu ane áká nnyén bé Símun Píta achí aré.

* 10:9 Mfay eket achí nyaka ransi enyu ene mmu ákwáy béko, andok, ambak are yí aywinti ndu béywæmæet ne ndu menikmæet.

19 Ne ené Píta abhuét bekáysi kenó ekó, Efónó Bedyere arem ntá yí be, “Yíñí, bõ batí árát báyan̄ wó.

20 Faté, sep, dók áyák ne bhó ne óké chonti mpok. Me ke ntó bó.”

21 Píta asep arók ntá bõbhó, arem be, “Me ke nchí mmu ane báyan̄. Bãtwa ndaká yí?”

22 Bákéme yi be, “Konélios, münti batemé nenu besa bétay, ke ato bhesé ntá ye. Achí chak besí Mandem ne áchày Mandem. Bo Israel mankem báchyè yi kenóko tontó. Angel Mandem ághátí yi ántó mámbinjí wó, óntwó eket eyí, be angok enyinj ene óbhónó béghátí yi.”

23 Píta asot bó arók anywóp ne bhó.

Néyí nókó, Píta afa are rón̄ ne bó. Mbók bõ nkwo Yesu abhen Jopa bárók ne yi.

24 Bákó bábhure ambi, ke néyí nókó báchwop Seséria. Konélios anán̄ arinj nyaka bé Píta átwó. Ató bábhinjí bõ nneréket ne mamæere bhi. Bó mankem bacháko mánon̄ nako bõPíta.

25 Néchwe Píta áchwe anywóp, Konélios akwén yi bekak, abho béchye yi kenóko.

26 Ke Píta akem yí ndu awó, be yí amfate, arem be, “Me nkwo nchí chí nkwa mbó wó.”

27 Ne ndu bárèm kepi ne Píta, Píta achwe anywóp, aghó beyá bo.

28 Arem ntá yap be, “Bé babhón̄ bárijí ndu ebhé eyese érem be mmu Israel abhiki bhón̄ befyè mmæet ne bo abhen bápú bo Israel ne abhiki bhón̄ yé chi berón̄ beghó bhó. Ke Mandem atón̄ me kroñorón̄ be, nké yinj yé mmu mbó be abhiki kway besí bha.

29 Ngó nókó ye bo abhen ótó, mfá nde twó nkekém epátí ne mmu. Ghatí ye me ntí ane óbhinjí mé!”

30 Konélios akeme yi be, “Ekæ manywop anwi echón̄ ené nchí amem eket eya nchí nikmæet. Nkúbhé mpok mbó ane, mbó nkarenka érat ne ngósí, mmu abhesi me besí ne nkú ane are ghó,

31 árem be, ‘Konélios, Mandem aghok nenikímæet ene, ne aghó nekwa kenén óchyé bachébhé bho.

32 Tó ye mmu Jopa be andak ambinjí mmu ane áká nnyén be Símun Píta. Achí kenko amem eket Símun ngoko nkwobhénya ne eket eyí échí angáko manyu!”

33 Ntó ye bo témté bé mámbinjí wó, ne éri ndu ótwó. Besé mankem séchí fá besí Mandem ndu beghok yéntiki enyinj ené Acha ághátí wó óngátí bhesé.”

Menyinj ebhen Pita aghati Konélios ne nkwo ywi

34 Píta abho ye berem be, “Ngó sayri bé Mandem apú tón̄ kéréjámík.

35 Ke ndu yéntiki etók, ye agha ane áchày Mandem ankæ nako menyinj ebhen béchi chak besí bhi, Mandem asot yi ambak mmü ywi.

36 Nkáysi be bárijí ntó enen yi ató nyaka ntá yese bo Israel be chón̄ ankæ bo mambak sayri ne yi éti enyinj ene Yesu Kristo aka. Yi Yesu achí Acha amfáy bo mankem.

37 Bárijí eremé ndak ané áfákári atú Judéya ankem, bébho atú Gálili, mpok Jón̄ anán̄ anán̄á nyaka beghati bo be mántíknsen ndü bebú bhap yi anjwiti bhó.

38 Bárijí éti Yesu mmu Násáret, ne enyu Mandem achyé nyaka yi Efónó Bedyere ne betan̄. Akó mbánkem ankæ nako beri ne ambu nako bõ mankem abhen Satan áchyé bhó eson̄ori mbonyune Mandem achi ne yí.

39 Ne séghó ne amík menyinj menkem ebhen yi ákú Yerúsalem ne mban̄ echak amem etók bo Israel. Bágó yí ndu ekotakátí, agú.

⁴⁰ Ke égháká nókó manywɔp árát, Mandem akɛ yi apɛtnsem ndu nepém, atón mmæet kponorɔn ntá bo.

⁴¹ Ke abhiki tón mmæet chí ntá bo mankem. Atón mmæet ntá batisié abhen Mandem anán ayábhé, nó chí bhésé bo sényíé ne sényú ne yi mpok yi ápérénsɛm ndu nepém.

⁴² Ne yi aghátí bhese bé sékéro beghati Mbok Ndíndí yɔ ntá bo, ne bé sénkɛ bo mándiní bé yí ké Mandem ayabhé be ambak mmu ne ábhónó bétán bo abhen bachi nepém ne abhen bágu.

⁴³ Baremé kepinti mankem bárèm nyaka éti yi be, yé agha ane asiki nti ne Yesu, Mandem áfonori bebá ebhi éti yi Yesu.”

Éfónó Bedyere atwó ntá bo abhen bápú bo Israel

⁴⁴ Ené Píta abhæet bérem menyin ebhɔ, Éfónó Bedyere atwó abhak ne bo mankem abhen bághòk Eyɔn Mandem.

⁴⁵ Bó nkwó Yesu abhen bachi bo Israel, nó chí abhen báfú Jopa ne Píta, bábhak maknkay tontó mbonyune bághó be Mandem achyé Éfónó Bedyere ntá bo abhen bápú bo Israel nkwo.

⁴⁶ Bábhak maknkay mbonyune bághók ndu bobhó bárèm beyónótok béchák béchák ebhén bó bábhiki ghók, mándeme nòkɔ be, “Mandem atan ne ari achá!” Ékɛ Píta arem bé,

⁴⁷ “Mandem achyé bóbhen Éfónó Bedyere nkúbhé mbonyu yí áchyé nyaka bhese bo Israel. Agha ákwáy ye békán bé báké jwiti bhó?”

⁴⁸ Achye ye eyɔn bé mánjwiti bhó ndu nnyén Yesu Kristo. Bájwítí bhɔ. Barem be Píta anchəkɔ ne bhɔ ndu mpáy manywɔp.

11

Píta arem be bo abhen bápú bo Israel mánoko nkwo

¹ Bónto ne bakoɔ Yesu báchák atú Judéya ankem, bághók be mbok bo abhen bápú bo Israel mánoko Eyɔn Mandem nkwo.

² Mbok bo bachi nyaka ndu nkwo bakoɔ Yesu abhen báte be bábhɔn bésiép yéntiki mmu mbɔ bó bo Israel, ke ankwáy bébhak mmu Mandem. Píta ápéré nókó nsem Yerúsalem, bóbho báré ji yí mándeme nòkɔ be,

³ “Yí ekɛ órón óchwé amem eket bo etək échák abhen bábhiki syep bhɔ kpáte ñnyé nenyíé ne bhó?”

⁴ Píta abho ye beghati bhó sayri yéntiki enyin ené éfákári te ndú nebhónet be,

⁵ “Ewak émat ndu nchí nikmæet awu etək Jopa, ngó kenó amík antífú. Ngó ndu enyin éfú amfay èsèp. Ebhak mbɔ nténden negho enen bákémé bati yi anwi básèbhe amik. Égháká nókó kekwot ne me éte.

⁶ Njiní sayri begho enyin ene echi are. Ngó nnya menyu ne menyu. Nnya ene anywɔp ne nnya ebebe ne nnya ené ésù menie amik ne kenɛn.

⁷ Ngók eyɔn ndu éghati me be ‘Píta, faté, wáy nyie!’

⁸ Ke nkeme be ‘Acha wáwák! Mbíkí re nyié enyin ené épú pépép besí ebhe.’

⁹ Ke eyɔn epet erem ndon ane ájwi epay be, ‘Enyin ene Mandem akɛ be embak pépép, yé mmu áké rem be epu pépép.’

¹⁰ Éfákári enyu eyɔ ndon érat, enyin eyɔ épétnsem amfay.

¹¹ Nkúbhé mpok yɔ, bo batí arat bachwɔp ambinywɔp eket ené nchí aré. Báfú Seséria ne ntó bé mánsot me.

¹² Éfónó Bedyere aghati me be, ‘Faté sɛp dók ne bhɔ. Oké fyɛ ntí bé bápú bo Israel.’ Bómayese abhen batí átándát abhen Jopa bákóno me sérək Seséria, ne bese mankem séchwe ekeré mmu wu Konélios.

¹³ Aghati bhesé ndu yí ághó ángel Mandem eket eyi ne ángel wu ághátí yi be antó bo Jopa mámbiñi me Símun Pita be

¹⁴ ndók ngátí yi mbok ane ákà yi andíñí enyu Mandem akway bepe me yi ne efo eyi enkem.

¹⁵ Nεbho mbó béghátí bhó menyin, Efónó Bedyere atwó ntá yap nkúbhé mbo enyu éfákári nyaka ne bhese ndú nebhōnet.

¹⁶ Ntik ye enyin ene Yesu Acha áréme nyaka be, 'Jón ájwiti bo ne manyier, ke chōñ mánjwiti bhe ne Efónó Bedyere.'

¹⁷ Be bábhōñ, ghó yeka! Mandem achyé bōbhō nkúbhé akap ané yi achyé nyaka bhese mpok sénókó Yesu Kristo Acha. Nchí yé nyaka agha bechet Mandem mbi?"

¹⁸ Bághókó nókó menyin ebhen Pita áréme menkem, manyu áchók bhó. Báre chyé Mandem kenókó mandem nókó be, "Nó Mandem achye mbi ntá bo abhen bápú bo Israel nkwo be mankway betiknsem ndú bebá ebhap, mambōñ nepém!"

Nkwó Yesu abhen Antiok

¹⁹ Beyá bakoño Yesu báfú nyaka Yerúsalem éti esōñori ene ebho mpok bawáy Stífin bataka mbanj ne mbanj. Mbok bárak kpatε atú Foníshia, báchák te Sáyprōs ne abhenefu te Antiok. Bárōñ nókó nō, mangati nókó mbok Yesu ntá bo Israel bōbhō.

²⁰ Ke mbok abhen bachi bo Sáyprōs ne abhen bachi bo Sírene bárak Antiok bábhó béghátí Mbok Ndíndí Yesu ntá bo abhen bápú bo Israel nkwo.

²¹ Acha abhak ne bhó, akwak beyá mánoko bábhō bekoño mbi ywi.

²² Mbok akō aghaka ntá bōnkwo Yesu abhen Yerúsalem. Bátó Banábas etok Antiok.

²³ Agháká nókó áré, ághó ndu Mandem átōñó bōbhō berindu ebhi, abhōñ beyá manák, abho béfyé bhó nti be mámbak tetep ne Yesu, mánte kpírí mpoknkem ne nti nenkem.

²⁴ Banábas achí nyaka erítí mmu ane asiki nti ne Yesu sayri. Efónó Bedyere abhak ne yí tontó. Akwak beyá bo mánoko mbok Yesu, báchem mmuet ne bakoño bhi.

²⁵ Banábas arak ye Tásos béyan Sól.

²⁶ Aghó nókó yi, asot yí apetnsem Antiok ne yi. Sól ne yi bábhak are ndú mmíé nenkem ne nkwo Yesu, mántōñ nókó beyá bo Mbok Ndíndí. Chi Antiok ke bábhó nyaka bebhiñi bakoño Yesu be, "Nkwó Kristo."

²⁷ Mpok yō, mbok baremé kepinti báfú Yerúsalem barak Antiok.

²⁸ Mmu wap amot áká nnyén bé Agábos. Ndu betan Efónó Bedyere afate arem be chōñ ereme nsay énkwen ndú betok menkem ebhén béchí anten Mfō Rom. [Nsay yō akwén mpok Klaodios áchí Mfō Rom].

²⁹ Bakoño Yesu abhen Antiok baghoko nókó enyin ene Agábos áréme, báká eyōñ émot be máncwōp nkáp manto ndu bekwak batí bakoño Yesu abhen báchí atú Judéya. Yéñiki mmu wap abhōñ nyaka béchye mbo enyu amō yi atōñ.

³⁰ Báká enyu eyō, bátó Banábas ne Sól Yerúsalem be mándok máncnye nkáp wu ntá bōbati bōnkwo Yesu.

12

Hérōd arak ambi béchye beyá nenyok ntá bakoño Yesu

¹ Ndu mpok yō, Mfō Hérōd abho béchye nenyok ntá mbok bōnkwo.

² Achye eyōñ bákém Jems manō Jón bawáy ne akparenja.

³ Aghó nókó bé enyih ene yí áká échyè bo Israel manák, arók ambi ne bebú bhi, achye eyon be mánkém Píta nkwó. Eyo éfákári ndü mpok Epá bret ane kebhōn yís.

⁴ Bákém nókó Píta, arem báfyé yi ekerékenon. Bakwó batemé nenu ábhak anwi ndu bebhabheri yi mkrpák ne mkrpák. Yéntiki nkwó wap ábhōn batemé nenu manwi. Hérod abhōn nkaysi be Epá Nekini émfáét, mámfere yi mántán kponoron besí bho.

⁵ Ke ené batemé nenu bábhàbheri Píta ekerékenon, bakoŋo Yesu baré nikmuet ntá Mandem ne bati yap ankem éti yi.

Angel Mandem akw Píta afú ekerékenon

⁶ Nkúbhé beti ebhén Hérod áróbhé nōn chi be nywōp nēnji mámféré Píta ekerékenon mántán yi besí bho, Píta abhak bhare nēnti batemé nenu bati apay, femfé ne ngem. Ngem amot abhat yi ne ntemé nenu amot ndü ebhēmuet émot, achák abhat yi ne ntemé nenu anefú ndü ebhēmuet échák. Batemé nenu báchák bábhak anyúbhá mámbabheri noko ekerékenon.

⁷ Angel Mandem abhesi témchók, bediere békwén amem ekerékenon. Angel akém Píta ndü nenki anyikisi, áñémé yí arem be, “Faté áyák!” Témte wu ngem ené échí amó Píta éyoko ékwén amik.

⁸ Angel ágháti ye Píta be, “Fíé nkú ne nkwóbánya eye.” Píta akw nō. Apet aghatí yi be, “Bhat ndé ye amuet, koŋó me.”

⁹ Píta abho békoŋo yi. Nefú ane báfú ekerékenon, yí kerini be enyih ene ángel áká ntá yi chí ndaká tetep. Are kaysi bé ághō nō chi kenó amik antífú.

¹⁰ Báfuét nebhuet ane babhabheri abhen mbi ne nebhuet ane abhen bákōŋo báchwōp ndu nyúbha ané mmu áfuat anchwe etok. Nnyúbha wu ánéne ndu mmuet eyi. Báfú bárók nefi, bákō baghaka ndá nkōngō etok amot. Píta ápéré yini ángel ánán aró yi aron.

¹¹ Píta arinji ye bé tetep yí afuu ekerékenon, arem be, “Néne, ndinji tetep bé Mandem ato ángel aywi ántwó ámféré mé amō Hérod ne ndü yéntiki enyih ené bo Israel bati béku me.”

¹² Arinji nókó enyih ené éfákári ntá yi, afuét arók ekeré Maria, nno Jōn Mák. Beyá bo báchemti nyaka are mánik noko mmuet.

¹³ Píta abho bédep nekok enen mbi. Ngosōn ane aka nnyén be Róda áchí nyaka mmō betok anywōp. Arók berinji mmu ane ádēp nekok.

¹⁴ Aghók bé chí eyon Píta. Ne beyá manák, arō mbínyōp kenene apetnsem aghati bó mankem bé, “Píta achí ambínywōp téé!”

¹⁵ Bárem be, “Ōbhokori!” Ke arók chi ambi bégháti bho bé, “Chí Píta tetep.” Afé ke bareme be, “Chí ángel aywi.”

¹⁶ Mpok yo nkem, Píta are dep nekok. Mánéné nókó mbínywōp, bāghó be chí Píta tetep.

¹⁷ Asá awó be mánchókó kprák. Báchoko kprák kprák. Abho ye bégháti bho enyú Mandem afere yi ekerékenon. Anáná nókó, aghati bhó be mángatí Jems ne bōnkwó bachak enyih ené éfákári. Arō ye bhó, arók ebhak échák.

¹⁸ Néyi nókó, ebyok ékwén ekerékenon. Batemé nenu abhen bábhàbheri Píta, baré makati mámbekhe noko enyih ene éfákári ne yi.

¹⁹ Mfō Hérod ághókó nókó bé bábhiki ghó Píta, achye eyon bé mánján yi. Báyan yí ke báke ghō yi. Hérod abhinji batemé nenu bhō, ábhébhé nókó bhō menyih, achye eyon bé mángwáy bhó. Hérod afa atú Judéya ané yí áchí are arók atú Seséria áchák achoko aré.

²⁰ Hérød äbenti tontó ne bö-Taya ne abhen Sídøn. Eka betøk ebho bépay beyap nkwo bho. Bátø bhø mándók mángó Hérød. Báýámbi bághó chí Blastøs, nkémfo ane Hérød. Aka bekwak bhø mánsókóri ne Mfo Hérød be esonøri émay néntí betøk Táya ne Sídøn ne eyi. Báýàn nyaka bebhak eyon émot ne Mfo Hérød mbonyune ne nyíé enap néfù nyaka chí atú etøk ene achi anten yi.

²¹ Nywøp Mfo Hérød afyé ndu berem kepi ne bhø nekway nókó, afyé nden kefo yi, achakø ndu enókó kefo arem kepi besi böbho.

²² Böbhø bare bik be, “Chi eyon mandem. Puye chí eyon ene nkwañwan!”

²³ Témté wu, ángel Mandem aguép yi neme amæet mbonyune arø bo mánychye yi kenókó eken babhøø bechye chí ntá Mandem. Kényonjo kényíé yi, agú.

²⁴ Ke, Eyon Mandem ére go éndakø nøkø chí ambi.

²⁵ Banábas ne Söl, mánanjá nókó bekø enyinj ené épókó bhø Yerúsalem, bápetnsem Antiøk. Básót Jøn Mák, arøk ne bhø.

13

Éfónó Bedyere ayap Banábas ne Söl ató

¹ Baremé kepñti ne batøn Eyon Mandem báchi nyaka ndü Nkwø Yesu abhen Antiøk. Bábhak Banábas, ne Símiøn ane bábhñji bé Egírímø, ne Lusíøs ane áfú Sírene, ne Manáen ane áchí nyaka mmæere kembó ane Mfo Hérød Antipas, ne Söl.

² Ewak émot, ene báchí ndü netarénsay ne nenikímæet mánychye nøkø Mandem kenókó, Éfónó Bedyere arem be, “Dø ká Banábas ne Söl, mámbák nyánjá ndu betik ebhen mbñji bø manka.”

³ Bághókó nókó no, bárók ambi ne netarénsay ne nenikímæet. Mányanja ye amø anti Banábas ne Söl manikmæet, barø ye bø mandøk.

Banábas ne Söl bárøk Sáýprøs

⁴ Banábas ne Söl bárøk mbø enyu Éfónó Bedyere ató bhø. Bárøk Selusia básøt achwñnyén ane árøn ndü etøk néntínyen ene babhñji be Sáýprøs.

⁵ Báchwóbbhé nøkø are ndu mótk ane bábhñji bé Salamis, bárø áchwi nekunyén bákó etøk mángati nøkø Eyon Mandem amem bekeré nenikímæet bo Israel. Jøn Mák abhak ne bhø, ankwak nøkø bhø.

⁶ Bárók ambi enyuyø ndü betøk ne betøk kpát bákiñji etøk nentinyen Sáýprøs eyø enkem báchwøp Paføs. Bátémeri mmu Israel aré ane achi mñnjø ke ápuø baru be chí ndemekkepñti Mandem. Aka nnyen bé Ba-Jesus.

⁷ Achí nyaka mpoknkem ne góbhano etøk eyø ane aka nnyén be Sejøs Paólos. Sejøs Paólos abhak ndñjindak. Abhñji Banábas ne Söl mbonyune áyàn nyaka nkwo beghok Eyon Mandem.

⁸ [Nnyén Ba-Jesus nechak nechí nyaka bé Élímas nø chí mñnjø ndu eyon Grik.] Élímas mñnjø abho békem epúítí ne bhø ndu yi áyàn békø góbhano áké konjo mbi Yesu.

⁹ Betan Eyon Bedyere bebhak ne Söl ane nnyén eni nécháak néchí nyaka bé Pöl. Pöl atep yi amík amæet,

¹⁰ arem be, “Wø mmø Satan! Wø mmu baru ájwí wø menie. Opú rø bekø mbi Mandem ane achí chak ambak nñtñjótí?”

¹¹ Dñjí be awø Mandem ákwen wø amæet néne. Ne chøn amík áneme wø, óképere kwáy beghø mban ndü mbñjí mpok. Témté wu, nebhané nékúti yi amík

ejuri ékwén yi besí arəbhe nemeri néméri ambəbhe nəkə mbák mmu achí ane ákway bekem yi awə ánjá yi mbi.

12 Gəbhanə ághə nókó enyiyi ene éfákári, anoko Mbok Ndíndí éti Yesu. Ebhak yi maknkay béghok menyiyi ebhen bátəñ éti Yesu Acha.

Pəl ne Banabas bárək Antiək atú Pisidia

13 Pəl ne bo abhen bákə ne yi bachwe etək Pafos, bákó anyén anyén barək bəgháka Péga atú Pamfilia. Jón Mák arə bhó are apetnsem Yerusaləm.

14 Bárə Péga bárək ambi kpát bəchwóp Antiək atú Pisidia. Egháká nókó nywəbhé neywəməet bo Israel, bárək bachwe ekeré nenikímueti bəchəkə amik.

15 Bápáy nəkə Ekáti Mandem mbə enyu Moses asíní ne ene éfú ndú basíní baremé kepinti, bə batí ekeré nenikímueti eyə bátó mmu be ángátí bəPəl be, “Bəma, mbák bəbhəñ enyiyi ene ekway befyə bhese nti, ghatí ká bhese.”

16 Pəl afate ye asá ne awə be bo manchəkə kpák. Abho ye berem be, “Bo Israel ne bo betək bəchák abhen bəcháy Mandem, ghók ká!

17 Mandem bo Israel ayap nyaka bachimbi bhese akə nneréket bə bhese áchik mpok bəchí mankə amem etək Ijip. Mandem afeře bhó ndu kesem are ne betanə ebhi ebhen beyə becha.

18 Ndú mamié besa bəpay, abhak ne bhó amem baso, abhəñ ekébhénti ne bhə.

19 Mpok bəbhəñ bəchwə etək Kánán akə mánánə maneréket bo tándramət ane achí are, achye bo Israel mmik Kánán.

20 Ndú mamié anke ané bə bəchókó etək Ijip ne ané bəchí amem baso ke bəchwə Kánán abhák mbə mamié besa bebáy nsem byo (450). Achye ye bhə batanə manyé ne bə babhak kpáte ndú mpok Samuel ane achí nyaka ndemekepinti Mandem.

21 Egháká nókó mpok bəbhəbhé ye Samuel be ánychə bhə mfə, Mandem ayap Səl, mmə Kish. Kish afú ndú nneréket Benjamin. Səl abhak mfə wap ndú mamié besa bəpay. Kish afú nyaka ndu nneréket Benjamin.

22 Mandem áferé nókó yi ndú enókó kefə, ayap Debhít be ambak mfə wap. Mandem arem éti Debhít be, ‘Debhít mmə Jése, chí mmu ane mbónjə manjá ne yi, mmu ane apú nók bekə yəntiki enyiyi ene ndémé yi anka.’

23 Mandem akə ebhárémə Debhít ambák Mpeme bo Israel békónjə bariəp ami ntá bachimbi bhap. Mpeme wu chí Yesu.

24 Jón anán ayambi aghátí nyaka bo Israel mankem be mántiknsem ndú bebú bhap mámpetnsem ntá Mandem be yi anjwiti bhó, ke Yesu antwə.

25 Eróbbhé nókó kékwót be Jón ánana betik ebhi, abhép bo be, ‘Bákáysí bé me ke nchí Mpeme ane ábhónjə bétwə ke? Chao! Puyé me! Ghók ka, yí átwə me ansem, ne mbíkí kway mbónjə mmu ane áhoti, befeře nkwbhánya bekek ebhi.’ ”

26 Pəl apet arem ntá yap be, “Bəma, bebhárəbhə Abraham, ne beká bo betək bəchák abhen bəcháy Mandem, chí ntá yese ke Mandem átó ye ntó enén néghəti bhese enyu ene yi akway bepeme bhese!

27 Bə Yerusaləm ne bəbatí bhap bəbhíkí sət nyaka Yesu mbə Mpeme ane Mandem átó. Ekə bátán yi, bakpət manyé yi be bəbhəñ beway yi. Ne ndu bákú nə, enyiyi ene baremé kepinti bərəmé nyaka éti yi éfú tetep. Ne yə ke bə bápáy nyaka yəntiki nywəbhé neywəməet enap.

28 Yəndu bəbhíkí ghó ntí ane bəbhónjə bərəm be mangway yi, bərəm be Páilet andə mangway Yesu.

29 Ne mánáná nókó bekə yəntiki enyiyi mbə enyu Ekáti Mandem éréme éti yi, báfeře yi amfáy ekotákátí barək bəbhəre amem nnem enén bəghókó ndu setarébbhé.

30 Yē nō, Mandem akū yi apetnsem ndu nepém.

31 Ne ndu beyā manywōp are bhesi besí bo abhen bákò nyaka ne yi bebho Gálili kpatε Yerúsalem. Bóbhò ke báchí batísíé bhi ntá bo Israel.

32 Banábas ne me sétwò fá béghátí beka Mbok Ndíndí be bariεp amen Mandem afyé nyaka ne bachĩmbi bhésé,

33 akū mós afú tetεp ntá yesé bebharé bhó bhap, ndu ákú Yesu apereñsem ndü nepém. Mandem akū bariεp emò afú tetεp mbò enyu echí amem Ekátí Bakway, bebhók bepay be Mandem arem be:

‘Wò ochí Mówa,

ne echōñ nchí rem kponjoroñ be Nchí Etaye.’

34 Ne béyinjí nekū anε Mandem akū Yesu ámpetnsem ndü nepém enyu ene yi ápú pere gú, Mandem arem nyaka bé: ‘Chōñ nchyé bhe áfók mbò enyu mfyé nyaka bariεp ne Debhít ne njet yi ne ébhōñ bebhak enyu eyò.’

35 Ne ndu bérōñ ambi, échí nebhuεt achák amem Ekátí Bakway be Debhít arem ntá Mandem be, ‘Opu ró chōñ Mmu anε áchyé nepém eni ntá ye ámpó amem nñem.’

36 Mandem abhíkí rem nyaka menyinj ebhen chí eti Mfò Debhít mbōnyune Debhít anánjá nókó betik Mandem áchyé yi ánkú fá amik ndu ayi mpok, agú akonjo bachĩmbi bhi. Apò ndü nñem.

37 Mandem arem nyaka chí eti mmu achák, anε yi ákú ápérēñsem ndü nepém anε mmuεt ayi abhíkí pòò.

38 Bóma dinjí ye ká bé chí eti Yesu ke Mandem áfōñori bebú mbò enyu séghati bhe.

39 Dinjí ká be yé agha anε ánókó Yesu, Mandem ásòt be yi achi chak besí bhi. Ebhé Moses épú kwáy békū nò ntá mmu.

40 Sot yeka mpok bé enyinj ené baremé kepinti básínjí éké fakari ne bhe. Nó chí enyinj ené básínjí be,

41 ‘Bé bho bábyák enyinj ene Mandem árēm, yinjí ka mban sayri, māmábak maknkay, ne māngu, ne ntí bé mēkà enyinj ndu manywōp ayeka, ene ye māngátí bhe, bápú noko wawak!’ ”

42 Ene Pól ne Banábas báfú ndü ekeré nenikímuetí bo Israel, bo báre nik bó mmuεt bé mámpetnsem mandók ambi beghati bhò menyinj ebhen ndu nywōbhé neywēmuet enén nétwò ambi.

43 Bo báfú nókó ekeré nenikímuetí, beyā bo Israel ne bo abhen bápú bo Israel ke báchày Mandem, béré konjo Pól ne Banábas. BòPól básēmti bhó bé mánté kpírí, mándókò nòkò chí ambi beghòkò mmuεt ndu berĩndu Mandem.

44 Egháká nòkò nywōbhé neywēmuet enen nékōñjo, etok enkem étwò béghok Eyōñ Mandem.

45 Ke bo Israel bāghó nókó ndü ngēmtay bo báchēm aré enyu eyò, bābhōñ beyā mpabhamík ne bòPól. Bábhó besòkoti Pól mánkeme nòkò epáítí ndu yētiki enyinj ene yi árēm.

46 Eyò éká Pól ne Banábas bābhó bérem kebhoñ becháy be, “Bé bo Israel ke sébhōñó béyámbi béghátí Mbok Ndíndí anε afú ntá Mandem. Ke tēndu bábyák yó, ne báyinjí mmuεt ayeka bé bābhíkí kwáy bo abhen bābhōñ nepém enen nebhíkí bhōñ ngwēnti, sérò ye be ne sérōñ ntá bo abhen bápú bo Israel ne yò.

47 Enyu eyò ke Mandem Acha ághátí bhese senkū, mpok árémé be,

‘Nkū wò ómbák erōñó ntá bo abhen bápú bo Israel,

bé ndü betañ Mandem, ónkwak mmik nkem ambōñ nepém.’ ”

48 Bo abhen bápú bo Israel bágghókó nókó nò, bábhòj beyá manák, bábhó béchye bakak ntá Mandem éti eyòj eyi. Ne abhen Mandem áyábhé bé mámbónj nepém enén nebhiki bhòj ngwenti, mánoko Mbok Ndíndí éti Yesu.

49 Eyòj Mandem étáka atú etòk wu ankem.

50 Ke bo Israel abhen báchi aré manyíkisi bati bōbatí etòk eyò ne maném baghòré abhen mánókó Mandem. Báka bo báchye Pól ne Banábas nenyok kpát bábók bhó báfá atú etòk eyap.

51 Pól ne Banábas bákawét mfok etòk eyò ane áchi bhó bekak betòj bé chòj Mandem antán bōbhò ndu enyij ené bó báká. Báfa béré rój Ikóniòm.

52 Bakojo Yesu abhen etòk Antiok, bájwi ne manák ne Efójo Bedyere abhak ne bhó sayri.

14

Pól ne Banábas bágghati Eyòj Mandem amem etòk Ikóniòm

1 Pól ne Banábas báchwóbhé nókó Ikóniòm, bārək báchwe ekeré nenikímueti bo Israel baghati Mbok Ndíndí Yesu are. Efójo Bedyere abhak ne bhó. Eká beyá bo mánoko. Bo abhen mánoko bábhák bo Israel ne bo betòk bechak.

2 Ke bo Israel abhen bábhiki noko mbok Yesu bábhó berem bepó menyij ebhen ményikisi bati bo abhen bápú bo Israel. Báróbhe bé chí nti ne bhó.

3 Pól ne Banábas babhak Ikóniòm ndu eròri mpok mángati nòkò bo mbok Acha kponoroj kebhòj becháy. Mandem are tój bo Ikóniòm kponoroj bé mbok ane bó Pól bágghati bho éti beríndu ebhi áchi tetep, aka nò ndu áchyé bhó betaj béka menyijí maknkay.

4 Etòk ékóre bebhe bepay, mbək bábhak ansem bo Israel, bo báchák bábhak ne bōnto Yesu.

5 Mbək bo Israel ne abhen bápú bo Israel báchém ne bō batí bhap báká eyòj émot be mánchye bōnto Yesu esòjori ne be mantemti bhó ne batay mángwáy.

6 Bōnto bárijí nókó nkaysi yap, bábhé bārək atú Likáonia, ndu betòk Lístra ne Débe ne mban ene echi kekwot are,

7 mángati nòkò Mbok Ndíndí éti Yesu.

Pól ne Banábas babú mbéntí etòk Lístra

8 Mmufú áchi nyaka etòk Lístra. Abhak mbéntí te nebhe eni.

9 Éwak émot, abhak chókó anta nòkò batú ndu enyij ene Pól arém. Pól ayinjí yi díí, ághó bé yí wu anókó bé Mandem ákwáy bébú yi.

10 Pól arem ne eyòj etanataj be, “Faté tē chak!” Afate kperep abho békò.

11 Ngémtay bo abhen bachi are bágghó nókó enyij Pól áká, bábhó bébik ndu eyòjótòk eyap, eyòj bó Likáonia mandeme nòkò be, “Bōmandem básot mmæt bakwájwanj bátwo fá amik ntá yese!”

12 Bárém bé Banábas chí mándem ane áká nnyén bé Sús, ne be Pól chí mándem ane áká nnyén be Hemes mbonyune yí ke achi nyaka ndeme kèpi.

13 Ekerákap mandem nsé Sús échi nyaka nefi befaet nkok etòk. Nchiakap mandem nsé Seus asot maném mponj ne bōchuchu abhen mání arək antí etòk mbonyune yí ne ngémtáy bhó abhen báchi are báyanj nyaka bechye akap ntá Banábas ne Pól.

14 Ke Banábas ne Pól, bōnto Yesu, bágghókó nókó enyij ené bōbhó báyanj beka, bati achòjti bhó amem kpát bádákáti nden éyap amæt. Bájet báchwe amem eká bo eyò ne bári mándeme nòkò be,

15 “Bōta, ndaká yi bákù enyune? Séchí nkwo chí bakwájwanj mbò bhe! Sétwo fá bégghati bhe Mbok Ndíndí éti Yesu bé mántik nsem ndü menyij ebhen

bebhiki bhəŋ nsay məntwə ntá Mandem mmu áchyè nepém. Yí ke ághókó mfay ne mmik ne manyén ne menyin menkem ebhen bechi aré.

¹⁶ Ndu mpok ane áfuéré ansem, aró nyaka bo betókó mmik mankem mánkə mbə enyū bákónó.

¹⁷ Yé nə, abhiki rə nyaka betəŋ kponorəŋ bé yí áchí. Akə berítí menyin. Yí ke ákú manyier ámfú mfay ne áchyè mbwət ndū ayi mpok, anchye bhe nenyíé, anchye manjá.”

¹⁸ Pəl ne mməere ywi bárem menyin ebhen békə bo bhə mángó bé bó nkwo báchí chí bakwəŋwəŋ. Yé nə, bábhíkí kwáy bechyet bə mbi bé béké chye bhó akap ané babhəŋə bechye chí ntá Mandem.

¹⁹ Ke ébhíkí tat, mbək bo Israel báfú Antiok ane atú Pisidia, báchák báfú Ikóniom. Bákú beyá bo mánká ne bhə. Ekə bátémti Pəl ne batay, básu bárək bárə antí etək ne nkaysi bé anán agu.

²⁰ Ke mpok ane bakoŋo Yesu bārónó are bákəp yi, afate apetnsem etək Lístra ne bhó. Néyí nókó, Banábas ne yi bárə bárək Débe.

Pəl ne Banábas bápətnsem Antiok amem atú Siria

²¹ Pəl ne Banábas báre ghati bo Mbok Ndíndí éti Yesu amem etək Débe. Beyá bo mánoko ne bábho békóno Yesu. Bə Pəl bápət ye nsem Lístra ne Ikóniom ne Antiok ane Pisidia.

²² Bərə fyé bakoŋo Yesu nti mban eyo enkem mánychye nəkə bhó maníé bé mándók ambi béte kpirí ndū nesikinti enap ne Yesu. BəPəl bəgháti bhó be bábhəŋ beghə beyá esəŋəri ke mánychwe ndū nepém enén Mandem ábhák Mfo wap.

²³ Pəl ne Banábas báyap bə batí ndu yəntiki ekeré Mandem. Báfyé bhó amo Yesu Acha mmu bó básíkí nti ne yi ndu nenikiməet ne netarənsay.

²⁴ Báfuəet ye atú Pisidia, bárək atú Pamfilia.

²⁵ Aré, bəgháti mbok Yesu amem etək Pəga. Báfá Pəga basep bárək Atália.

²⁶ Bəsót achwinyén befu Atália bápətnsem Antiok. Amem etək Antiok ké bənto Yesu mánikiməet éti Banábas ne Pəl be beríndu Mandem mémbák ne bhə ndū betik ebhen bákú ke bápətnsem Antiok.

²⁷ Báchwóbhé nókó Antiok, babhini Bə nkwo Yesu báchem nebhuəet amət. Bəgháti bhó menyin menkem ebhen bə bákú ndu betəŋ Mandem, ne enyu Mandem ánéné mbi bé bo abhen bápú bo Israel mánsíkí nti ne Yesu.

²⁸ Babhak aré ne bakoŋo Yesu ndū mpəy batəŋ.

15

Bəbati nkwo Yesu bákem echeme egho Yerusalem

¹ Bo báfú Judéya bátwə Antiok bábho betəŋ bənkwo Yesu mándeme nəkə be, “Mandem apú kway bépeme mmu mbák babhiki syep yí bekoŋo ebhé Moses.”

² Pəl ne Banábas bákém etəŋtí epáití ne bhó éti ndaka wu keghó ntí. Ekə baka eyəŋ émət be Pəl ne Banábas ne mbək bakoŋo Yesu abhen Antiok mándók Yerusalem, mángó bənto ne bəbati nkwo Yesu éti ndaka wu.

³ Bafa bare rəŋ mbə enyū nkwo Yesu bátó bhó. Ené bārəŋ atú Fonishia ne atú Samária, báre téé ndū betək ebhen bechi ambi mángati nəkə bənkwo bé bo abhen bápú bo Israel mánoko mbok Yesu nkwo. Eyə échye bakoŋo Yesu beyá manjá.

⁴ Báchwóbhé nókó Yerusalem, bənkwo, ne bənto Yesu ne bəbatí etək básət Pəl ne Banábas ne bo bachak ne manjá. Pəl ne Banábas bəgháti ye bhó menyin menkem ebhen Mandem ákwáká bə manká.

⁵ Ke mbok bakoŋo Yesu abhen bachi bōnkwō Fārisi bāghókó nókó nō, báfate babho bérem be, “Bábhōŋ besyep bō, mángati bhō be mámbure bebhé Moses.”

⁶ Bōnto Yesu ne bōbatí bapet bachakō beyiŋi ndaka wu.

⁷ Bátát nōkō aré ndu bárèm ndaka wu, Píta afate aghati bhō be, “Bōma, báriŋi be Mandem anáŋ ayap me nénti eneka te mpok ane áfuéré ansem bé ngati Mbok Ndíndí éti Yesu ntá bo abhen bápú bo Israel bé bō nkwō mangok, mánoko.

⁸ Ne Mandem mmu arinŋi bati bo mankem, atōŋ kpōŋjórōŋ bé bo abhen bápú bo Israel bákway ménóko nkwo. Akū nō ndu áchyé bhō Éfōŋjō Bedyere nkúbhé mbō enyu yi achyē nyaka bhese.

⁹ Afonjori bebú bhap ndu básíkí nti ne Yesu ne ake tōŋ bé bese bo Israel séchí kekúrí ne bhō.

¹⁰ Ntí ane báyan ye memō Mandem, béghō mbák chōŋ yi ambé nti achí bé yí? Ndaká yí báchyé batu ane yé chi bachímbi bhese babhiki kway nyaka bepoko ntá bo abhen bachi bakoŋo Yesu? Yé chi bese nkwo sébhiki kway bepoko batú yō.

¹¹ Ebhíkí ri beku nō! Sénoko bé Mandem ápème bhese chí éti berĩndu ebhen Yesu Acha átōŋjō bhese ne nkúbhé enyu yō ke ápème bō nkwo.”

¹² Píta árém nókó nō, echeme enkem ékwén kpák ndu béghok ndu Banábas ne Pól bāghāti bhō éti menyiŋí maknkay ebhen Mandem áchyé bhō betan, báká nenti bo abhen bápú bo Israel.

¹³ Mánánjá nókó bérem enyiŋ ene bárèm, Jems afate abho bérem be, “Bōma, ghók ká enyiŋ ene mērèm!

¹⁴ Símiōŋ ananŋ ághátí bhese enyū Mandem ábhō betōŋ bé akōŋ bo abhen bápú bo Israel nkwo, ne ayap mbok eyap be mámbák bōbhi.

¹⁵ Ne enyiŋ ene yi árémé ékō ndōŋ amōt ne menyiŋ ebhén baremé kepĩnti báréme mbō enyu básinŋi be

¹⁶ ‘Ansem mpok, chōŋ mpetnsem mpet ntee eket Debhit ené ékwéné. Chōŋ njōŋ eket ené ébáy mmuet amik nkū yō empet ente.

¹⁷ Chōŋ nkū nō be bōbhō mankem mámbō beyan mbi bétwō ntá ya, yé chi bo abhen bápú bo Israel, mankem abhen mbínŋi be mámbák bōbha nkwo.

¹⁸ Nō ke Mandem Acha mmu akū bo mándinŋi menyiŋ ebhen areme tesáy.’ ” *

¹⁹ Jems arōk ambi bérem be, “Ndu nkaysi aya, séképere sōŋori bō abhen bápú bo Israel abhen bátwō ntá Mandem.

²⁰ Sénsinŋ chí ekátí séngátí bhō be báké nyie nenyíe ne nya ane áfú ndū akap ane báchyé ntá mandem nsé, ne be mándō epusí, ne be báké nyie nya ene manōŋ amap ábhíkí rōŋ amik, ne be báké nyie manōŋ.

²¹ Sénsinŋ bó nō mbōnyune bábhō bēpay bebhé Moses ebhén amem bekeré nenikimuet bo Israel tentep, ndu yéntiki nywōbhé neywēmuet, ne bo yéntiki etok báriŋi bhō.”

Básinŋ ekátí ntá bōnkwō abhen bápú bo Israel

²² Bōnto Yesu ne bōbatí ne bōnkwō Yesu mankem bāghó bé chí erítí nkaysi. Báká eyōŋ émot be mánjáp bo mánto Antiak ne Pól ne Banábas. Báýáp ye Sáílas ne Júdas ane nnyén eni néchák néchí be Básabas. Bō batí apay bábhak bōbatí nkwo Yesu.

²³ Ekátí ené báchyé bhō mándók ne yō éré rem be, “Besé bōnto Yesu ne bōbatí ne bōnkwō Yesu mankem sékaka be bōmáýese abhen bápú bo Israel awu Antiak, ne abhen Síria ne abhen Silísha.

* 15:18 Yiŋí ekátí Emos 9.11-12 ne Aisáya 45.21.

24 Séghok be mbək bo báfu fá ntá yesé batwə awu ne netón enap béchye bhe esəŋəri ne bafye bhe ɛbyək anti ené sébhíkí tó bhó.

25 Ɛti yə ke séchókó, seká eyəŋ ɛmət bé sɛnjap bo sɛnto ntá yeka ne abhen ekəŋ abhesə, Pəl ne Banábas,

26 bo abhen báká newú ɛti Acha ywese Yesu Kristo.

27 Sétò ye Júdas ne Sáilas ntá yeka. Mánəŋ mángáká awu chəŋ mángati bhe besí ne besí nkúbhé menyin ebhen sɛnsíní amem ekáti.

28 Ɛchi bé sébhəŋ nkaysi amət ne Ɛfónó Bedyere be séké chye bhe batu áchák ane acha bebhé ebhen bábhónó bebhuere.

29 Nə chi be báké nyié nenyié enen nefū ndū akap ané báchíe ntá mandem nsé, ne báké nyié manəŋ, ne yé chi nnya ane manəŋ ami ábhíkí rəŋ amik. Ne be mándó ɛpúsí. Mbák mándó menyin ebhen, chəŋ ɛmbak ɛríri ne bhe. Mánchəko sayri.”

30 Bəbhə bati anwi báfa Yerúsalem barək Antiək. BəPəl bábhíŋi nkwo Yesu báchém nebhuət amət bachye bhə ekáti ene bapəkə.

31 Bápáy nəko yə, maníe amen áchi amem ɛfyé bo Antiək nti, bábhəŋ manák.

32 Júda ne Sáilas babhak baremé kepinti. Bágháti bənkwo Yesu beyá menyin ndu béfyé bhó nti ne békwak bo mántəŋ ndu nesikinti enap ne Yesu.

33 Báchókó nókó aré ne bhó ndu mómbiní mpok, bənkwo Yesu bátis bhó, ne manák be mámpétnsem Yerúsalem ntá bo abhen bátó bhó.

34 [Ke Sáilas aka nti bérəp Antiək.]

35 Pəl ne Banábas bárəp Antiək. Aré, báre tón, mángati nəko bo eyəŋ Acha ne beyá bo báchák nkwo.

Akóre akwén nenti Pəl ne Banábas

36 Ɛwak ɛmət, Pəl arem ntá Banábas be, “Sémpetnsem ndu yəntiki etək ene ségháti eyəŋ Acha are séngó ndū bənkwo báchí.”

37 Banábas are yəŋ bé mánsót Jón Mák yí ándók ne bhə.

38 Ke Pəl keka bé ɛchi sayri besət yi mbonyune aró nyaka bhə etək Pamfilia ené bábhíkíre naja betik ebhap.

39 Ɛti yə, Pəl ne Banábas bákém beyá epúiti kpát akóre akwen nenti nap. Banábas asət Jón Mák báchwe achwinyén, bárək Sáypros.

40 Ke Pəl ayap chi Sáilas. Bənkwo Yesu mánikmuet be berindu Acha mémbak ne bhə.

41 Pəl asət Sáilas bárək Síria ne Silisha ené yi afyé nti nta bakwo Yesu abhen báchí are nti.

16

Tímoti arək ne Pəl ne Sáilas

1 Pəl ne Sáilas barək baghaka Débe ne bafu nəko are barək Lístra. Nkoŋo Yesu amət abhak aré ane áká nnyén bé Tímoti. Máyi abhak mmu Israel ane ánokó Yesu, ke aywi chí abhak mmú Grik.

2 Bənkwo abhen Lístra ne Ikóniom bárəm nyaka ɛriŋi ɛti Tímoti.

3 Ɛká Pəl are yəŋ besət Tímoti be andək ne bhə. Aka ye básyep yi mbonyune bo Israel bachi nyaka ndū betək ebhə ne bárinji be chi Tímoti achi chi mmú Grik.*

* 16:3 Bo Israel bachi nyaka Lístra ne Ikóniom. Ndu Pəl áyən be bo Israel mangok enyin ene yi ághati bhə, aka básyep Tímoti. Bo Israel bárinji nyaka be babhiki syep Tímoti mbonyune etayi achi nyaka mmu Grik, ke máyi mmu Israel.

⁴ Arək ye ne Pəl ne Sáilas. Ndu bárəŋ, mángati nəkə bo ndu yəntiki etək ene bachwəbhe are menyiŋ ebhen bənto ne bəbati etək abhen bachi Yerúsalem bárémé, ne mánsemti nəkə bhə be mámbəre bebhe ebhə sayri.

⁵ Eyo ekə bakwə Yesu bárək ambi bésiki nti ne Yesu, ne mpáy yap anjá andəkə nəkə chi ambi.

Pəl aghó kenó amík anti fúú be bábhìŋi yi ndü etək Masidónia

⁶ Pəl ne Sáilas ne Timati baghat bafuət atú Frijia ne atú Galéshia mbonyune Efónó Bedyere abhíkí ka be mángati bo Eyoŋ Mandem atú Asia.

⁷ Bágháká nókó kékwót ne ndiere ebhi Mísia ne Bitínia, béré yan beəŋ atú Bitíni, ke Efónó Yesu keka bó mándók.

⁸ Eká baghat bafuət atú Mísia, bárók Troas.

⁹ Aré, Pəl aghó kenó amík antifú ne beti ndü mmu Masidónia áté aníkmuet andem nəkə ntá yi be, “Twó fá Masidónia kwak bhese!”

¹⁰ Pəl ághó nókó kenó ekə, séká bé Mandem abhìŋi bhese séndók séngátí Mbok Ndíndí ntá bə atú Masidónia. Témté wu, Mme Lukas nchem ne bhə sétəŋti mmuet bérəŋ. †

Lidia anoko Mbok Ndíndí eti Yesu etək Filipi

¹¹ Séchwe áchwi ane arəŋ Troas. Sérək téé ségháká Samótras, etək ené nnyén nekábhe. Egháká nókó ntinywəp, ségháká Neapolis.

¹² Séfú nəkə aré, sekə amík ségháká Filipí. Filipi abhak etək egho atú Masidónia, ne abhak anten Mfə Rom. Sébhak Filipi ndu mpáy manywəp.

¹³ Egháká nókó nywəbhe neywəmmuet bo Israel, séfú amem etək sérək angəkonyén ndü nebhuet ane sékáysi bé bo báchem are ménikmuet. Séchókó amík séndem nəkə kepi ne baghoré abhen báchemti aré.

¹⁴ Ngərə amət ane aká nnyén be Lídia afú etək egho ene babhìŋi be Tiatíra. Abhak nkosié ndü nden ené échí mmuet chu ne éyá nkáp. Achye nyaka Mandem kenókó. Mandem akə yi anene nti eni aghók sayri ne anoko enyiŋ ene Pəl arəm.

¹⁵ Bájwiti yi ne *efo eyi. Anik bhese mmuet arem be, “Mbák bəsot me mbo mmú ane ánókó Yesu tetep, twó ká chókó eket eyá.” Anyiere bhese enyu eyə kpát serək.

Bafyé Pəl ne Sáilas kenəŋ etək Filipi

¹⁶ Ewak émót, ené sérəŋ ndü nebhuet nenikimuet, sétəmeri móngosəŋ ane áchi nsem. Efónó ebəbe ebhak ne yi eká are rém menyiŋ ebhen bebəŋə befakari. Eyo échyé nyaka bo abhen bábhəŋó yi beyá nkáp.

¹⁷ Aghó nókó bhese ne Pəl, abho bekoŋo bhese ambiki nəkə be, “Bəbhen chí bə betok Mandem mfay! Bághàti bhe enyu Mandem apeme bho.”

¹⁸ Arək ambi beku nə ndü beyá manywəp kpát nti nébé Pəl, ayibhiri mmuet asáy efónó ebəbe ené échí ngosəŋ wu amuet be, “Ndü nnyén Yesu Kristo nchi ghati wə be ómfú yi amuet.” Témté wu efónó ebəbe yo érə ngosəŋ wu.

¹⁹ Ndu éfákári nə, bo abhen bábhəŋó yi bághó be mbí wap bebəŋ nkáp áchəŋti. Bákém Pəl ne Sáilas, báya gbaka gbaka gbaka bárək nefsié, besí bəbati etək, amem ekeré manyé.

²⁰ Bágháká nókó aré bárem be, “Bəbhen chí bo Israel ne báchyè esəŋəri amem etək eyésé.

²¹ Bátəŋ bhese bepiŋitək ebhen ebhé eyésé ébhíkí ka be sénkəŋó. Séchí bo Rom ne sépú kwáy békəŋo bepiŋitək ebhap.”

† 16:10 Lukas mmu asinji ekáti ené achem mmuet ne bəPəl, are kə ne bhə.

22 Beyá bo abhen bachi are bachem ne bõ ngosõn wu bebhat bõPõl barak amuet. Bataná manyé báchyé eyõn, báyók bõ nden amuet ne bádén bõ ne bekpa.

23 Bádén nókó bhõ sayri, báguép bhõ ekerékenõn, bágháti mmu ane ábhábhëri ekerékenõn bé ánsót mpok bé báké bue.

24 Mbabheri wu ághókó nókó nã, asot bhõ, arøk afyé ndu móket ane achi te amem. Báfyé bhõ beko bekak. †

25 Ke égháká nókó mbõ néntíbhëti, Põl ne Sáilas babho meníkmuet mánkway nõkõ bakwáy ndu bebíti Mandem, batí bõkenõn bachak mángoko nõkõ.

26 Bápére ghõ nenyíkisi mmik nékwén, kpát mmik ane báté ekerékenõn aré anyíkisi. Babhinywõp ánéné ndü mmuet yap témté, ngem ené báfé bõkenõn ne yõ ékánári enkem, ékwénti amik.

27 Mbabheri ekerékenõn afate. Aghó nókó babhinywõp fúfú, akaysi bé bõkenõn mankem bábuë. Agwõp akparenja ywi ndu beway mmuet.

28 Ke Põl abik arem be, “Óké way mmuet. Besé mankem séchí fá!”

29 Mbabheri wu arem bé mántwó yí ne erõjõ. Bátwó nókó ne yõ, arøk ekerékenõn ntíét ntíet akwén ndü bekak Põl ne Sáilas angwëre nõkõ ne becháy.

30 Asot ye bõ nefi abhép bõ bé, “Botá, chõn nkã yi ke Mandem ampeme me?”

31 Bákéme yí be, “Nokó Yesu Acha ne chõn Mandem ampeme wõ ne efo eye enkem.”

32 Bõ Põl bágháti ye yí ne efo eyi Mbok Ndíndí ãti Yesu Acha.

33 Nkúbhé beti ebhõ, asot bhõ témté aso befuet ebhap. Põl ne Sáilas bájwiti yi ne efo eyi enkem.

34 Asot ye bõ eket eyi achye bhõ nenyié. Yi ne efo eyi enkem bájwi ne manák be mánókó Mandem.

35 Néyí nókó bõ batí etøk bátó bõ mbíñ nkú ntá mbabheri ekerékenõn ne eyõn be, “Dõ bõbhõ mándøk!”

36 Mbabheri ághókó nókó nã arøk aghati bõPõl be, “Bõbatí bátó eyõn be ndõ be mándók. Bákway ye berõn. Mánkõ sayri.”

37 Ke Põl arem ntá bo mbíñ nkú be, “Báway bhesë ne mantem besí bho, mámeë bhesé ekerékenõn ené bábhiki tan bhesë yëndu sechi bõ Rom. Néné, báyan sémfú séndók bhésé bhésé? Wáwák! Bõ babhõn bõbatí bábhõn bétwo ndu mmuet eyap mámfere bhesé.”

38 Bõ mbíñ nkú bápëtnsem baghati bõbatí enyiy ene Põl areme ne bághókó nókó bé Põl ne Sáilas báchí bõ Rom, becháy bekem bo.

39 Babhõn bõbatí bárók ye máníkmuet ntá Põl ne Sáilas be mámfõnjórí bhõ. Báfére ye bõPõl ekerékenõn, máníkmuet ntá yap be mándó etøk eyap.

40 Põl ne Sáilas báfú ye ekerékenõn, bárøk eket Lída. Bátémeri bõnkwo Yesu are báchíe bhõ maníe ne báfyé bõ nti. Báfá ye etøk eyõ.

17

Enyiy ené éfákári Tesalónika

1 BõPõl bárøk báfuét betøk Amfipolis ne Apolónia báchwõp etøk Tesalónika, nebhuët ane ekeré neníkímuëti bo Israel échí.

2 Põl arøk achwe amem ekeré neníkímuëti eyõ. Yëntiki ebhak yí árõjõ, enyu eyõ ke yí ákè nyaka. Ndü bõsõnde barat are fyé mbok ne bhõ ndu bekã bõ mámbõn nejwímëm ndü menyiy ebhen bechi amem Ekáti Mandem,

3 ne anene nõkõ ne antõn nõkõ be Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be ätõ, abhõn nyaka beghõ esõnjõri ne angú, ke ampëtnsem ndü nepém. Põl are ghati

† 16:24 Beko: Chi mbinj menøk ene bo Rom bágwot nyaka bo bekak be báké bue mamfu ekerékenõn.

bhó be, “Yesu mmu nchí ghati bhe menyihj eti yi ke áchí Mpepe Mandem afyé nyaka bariép be áto.”

⁴ Mbók eyap mánóko, báchém mmuet ne Pól. Beyá bõ Grik abhen maníkmmuet ntá Mandem bo Israel ne beyá maném baghoré etok eyo mánóko nkwo, báchém mmuet ne bõPól mbõ bakojo Yesu.

⁵ Ke mbók bo Israél bábhõj mpabhamík ne bõPól. Manyokoti bo abhen bághabhe ghap ne báka bo mángáép ebyok etok. Bárók bádákáti babhinywõp báchwé amem eket ene mmu ane áká nnyén be Jáson ndu beyaj Pól ne Sáilas be mánsot bhõ mandak ndü nchemti bo abhen bachi neffi.

⁶ Ke ndü bábhiki ghõ bõPól, báya Jáson ne bõnkwo Yesu bácháak gbaka gbaka gbaka bárók ntá bõbatí etok ne bhõ, mambiki nõko be, “Bõ abhen bákö mbänkem mánychye nõko esõjõri bátwõ fá nkwo

⁷ ne Jáson asot bó afyé anywõp. Bõ mankem bákö menyihj ebhén betõj be bápú bhære bebhé mfo ngo ane Rom mándeme nõko be Mfo achák áchí ane aka nnyén be Yesu.”

⁸ Bõbatí ne bõtök bághók nõkó nó, batí átaka bhõ amem.

⁹ Báka Jáson ne bõnkwo bhõ bághókõ nkáp ndu betõj be bápú pere chye esõjõri. Báró ye bó mandak.

BõPól barok etok Béroa

¹⁰ Egháká nõkó ne beti, bõnkwo bátij báká Pól ne Sáilas bábé barok etok Béroa. Aré, bárók báchwé ekeré nenikimueti bo Israel.

¹¹ Bo Israel abhen Béroa bábhõj nti beghok mbok Yesu ané Pól ne Sáilas bághati bhõ écha abhen Tesalónika, mbonyune básiepti nyaka Eyõj Mandem ne beyá ekwak. Báre chak Ekáti Mandem beghõ mbák menyihj ebhen Pól átõj bechi tetep.

¹² Eka beyá-bhap mánóko Yesu Acha. *Maném baghoré Grik ne beyá babhakanem mánóko nkwo.

¹³ Ke bo Israel abhen Tesalónika bághókó nõkó be Pól ághati Eyõj Mandem etok Béroa nkwo, bárók aré mányíkisi batí bo, be mánychye bõPól esõjõri.

¹⁴ Témte wu, batí bõ nkwo Yesu bátik Pól be andok te angokonyén, ke Sáilas ne Tímoti bárõp Béroa.

¹⁵ Bo abhen bárõjõ ne Pól, barok ne yi kpát bágháka Atens. Pól aghati ye bhõ mpok ane bápètnsem bé mángátí Sáilas ne Tímoti be mánjáj mbi mántemeri yi ayak amem etok Atens.

Enyihj ené éfákari ne Pól etok Atens

¹⁶ Ené Pól ánõj Tímoti ne Sáilas etok Atens, nti néré sõjõri yi amem beghõ bé etok éjwí ne bebhó njõ ene bo básot mbõ bõmandem.

¹⁷ Eká are rõj ekeré nenikimueti bo Israel yèntiki nywõp ankem nõko epúítí ne bhõ ne bõ Grik abhen mánóko nyaka Mandem nkwo. Arõj nyaka nkwo nefisie yèntiki nywõp ankã nõko enyumót ne bo abhen bátwõ aré.

¹⁸ Bõfú bábhak abhen bátõj menyihj ebhen békõ ndõj ámót ne bakojo Epikuros ne bõ Stoik, * Bõ nkwo bákem nyaka epúítí ne yi. Pól ághati nyaka bhõ menyihj eti Yesu andeme nõko bé chõj bawú mámpètnsem ndü nepém. Eká mbók eyap béré way Pól mandeme nõko bé, “Echijti enyihj ene nkwo árem nó mbõj yi?” Bácháak be, “Echí mbõ be yi ághati bhõ chí eti bõmandem abhen sébhíki riñi fá etok ene.”

* **17:18** Bo Epikuros chi bõ abhen bakaysi nyaka be nném enyihj ndü nepém chi menyihj ebhen béchye mmu manjáak.

19 Bāsot Pōl barək Ariyopagos, nebhuēt ane bōbatí bāchēm nəkō nyaka, bārēm ntá yi be, “Sékōŋ bérinji ēti menyin bəkō ebhén ótōŋ.

20 Menyin ebhén órēm bechi maknkay ntá yesé ne séyāŋ bérinji mbōŋ enyin ene órēm.”

21 Bāre rem enyu eyō mbōnyune bo Atens ne mankō mankem abhen bāchí aré bākōŋ nyaka bēchókō beghok ne bēfyē mbok ēti barak aka.

22 Pōl afate ye ate néntí bō echemé Areopagos yō abho bérēm be, “Bō Atens, ngō bé bāfyē ntí ndū barakā bōmandem tontó.

23 Ené nchí kō etək mfyé nəkō amík ndū menyin ebhen bāchyē kenókó mbo bōmandem, ndək ngaka nebhuēt amōt ane efeme akap echi, ngó ndu básin aré be, ‘Ntá mandem ane bo bābhiki rinji.’ Mandem ane nō bé bāchyē kenókó yēndu bābhiki rinji yí ke méghāti bhe menyin ēti yi.

24 Mandem mmu ághókó mmik nkem ne yéntiki enyin ene échí aré, yí ke áchí Acha ane ábhónó betan menkem amfay ne fá amík. Apú chókō amem beket ebhén bakwāŋwāŋ bāghókó.

25 Ne nkwāŋwāŋ apú kwáy békū yēnyin áchyé yí mbōnyune yi apu chép yēnyin. Yimbōŋ ke áchyē nepēm ne ēyú ne yéntiki enyin échák ntá yéntiki mmu.

26 Ayāmbi aghókó nyaka mmū amōt ne amuet mmu wu kē manerékeré bho ankem fá amík áfú. Apére ghoko yéntiki nneréket, ayāmbi abhāre nebhuēt ane bōneréket wu bābhák ne mpok ane bō bābhónó bēbhak aré.

27 Mandem akū enyu yō bé bō mánján yi ne ndu báyāŋ yi mbo mmū ane ámō ne amō beyan enyin amem ejuri, mánkwáy beirinji yí. Ke sayri sayri, Mandem abhíkí sap nekō ne yē mmu ywese amōt.

28 Echi nkúbhé mbo enyū mmū yweka amōt árémé nyaka be, ‘Nepēm enesé néfū chi ntá yi, ne yí ke áchyé bhesé betan sékò, ne yí ke ákú be sembōŋ nepēm.’ Echi mbo enyū mbək batemé bakay bheka bārémé be, ‘Besé nkwo séchí bō abhen Mandem.’

29 Tēndu séchí yé bō Mandem, séké kaysi bé Mandem achí mbo enyin ené mmu ákwáy bēsot gol ne yē chí silbha ne yē chí ntáy angoko ne kebon ēkí ne eka eyi nkwo.

30 Mandem aféré ntí ndu menyin ebhen bo bákú ndū mpok ane bō bābhikire rinji nkaysi yi. Ke néne, ághāti bo mankem mbankem be yéntiki mmu antiknsem ndū bebú ebhi,

31 mbōnyune abháré nywōp enen yi átāŋ bō mankem enyu ene echi chak. Anāŋ ayap mmu ane átāŋ manyé yō, ne atōŋ erin bekū bō mmik mankem mándinji mmu wu, ndu ákú yi ápérēnsem ndū nepēm.”

32 Mpok bāghoko ndu Pōl árēme ēti neperēnsem ndū nepēm, mbək eyap bare yōkō yi, ke bachak barem be, “Sékōŋ be ómpet ómfuēt ōngati bhese ēti neperēnsem ndū nepēm.”

33 Pōl arō ye bō afú arək.

34 Ke mbək bákōŋo yí. Bōbhō mánókó. Dionisios, mmū echemé Ariyopagos, ne ngoré ane áká nnyén bé Damaris ne bo bāchák bābhak ndū nkwo bho abhen bakoŋo Pōl.

18

Pōl aghati Mbok Ndindí amem etək Kōrint

1 Pōl afa Atens arək etək Kōrint.

2 Atemeri mmu Israel amōt aré ane aka nnyén be Akwila, mmū atú Pōntos. Ebhikire tat nyaka, ené Akwila ne ngoré ywi Prisila bārō etək Itali mbōnyune

Klaudios Mfō Rom, achye nyaka eyōh bé bo Ju mankem mámfá Rom. P̄l arōk beghō bhō.

³ Babhōn nyaka awō-betik amōt ne P̄l, nō chí betik béghóko bētem ne nden. P̄l achōkō ne bhō mángoko nōkō bētem.

⁴ P̄l are rōh ekeré nenikimueti bo Israel ndū yēntiki nywōbhé neywēmuet enap ankem nōkō epūti ne bhō ne anu nōkō be bo Israel ne abhen Grik mánoko menyih ebhen yi ághāti bhō ēti Yesu.

⁵ Mpok Sáilas ne Tímōti báfú atú Masidónia bāchwōbhé Atens, P̄l arō betik beghoko bētem arōbhe kē chí betik beghati bo Mbok Ndíndí ndu mpok nkem ane yi ábhōjō, anu nōkō bekē bo Israel mángō kponjorōj be Yesu ke achí Mpeme Mandem afyé nyaka bariēp be átd.

⁶ Kē bó kēka ne yi. Mānsōkōti nōkō yi. Akwet nden éne echi yi amuet, arem be, “Ntū bebú bhēka arōp ne bhe. Amōya achi pépép. Nēbho echōh ntíknsēm ntá yēka ne ndōbhe rōh chí ntá bo abhen bápú bo Israel.”

⁷ Afa ye aré, arōk achōkō eket mmu amōt ane aka nnyén be Títios Jóstōs. Jóstōs abhak mmū ane áchyē Mandem kenókó. Ekeré yi ébhák kēkwōt ne ekeré nenikimueti bo Israel.

⁸ Mmū amōt abhak aré ane aka nnyén be Kρίσtos. Abhak mūnti ekeré nenikimuet. Yi anoko Yesu Acha ne efo eyi enkem. Beyā bō Kōrint bachak abhēn bághōk nyaka menyih ebhen P̄l árēm mánoko nkwo, ne bájwiti bhō.

⁹ Bēti némōt, Yesu Acha aghati P̄l ndū kenó amik anti fúú be, “Ōké cháý. Dók ambi béghāti bo ēti ya. Kéchōkō kpak.

¹⁰ Nchí ne wō ne yē mmu apú kway bekē wō enyih. Beyā bo bachi etōk ene abhen babhak chōh bōbha.”

¹¹ P̄l arōk ye ambi béchōkō etōk eyō ndu mmíe ne batāh átándát, antōh nōkō Eyōh Mandem.

¹² Bō Rom bákú nókó Galio gōbhano atú Gris, bo Israel abhen bachi are bágwōt nnet ne bákém P̄l bárōk ndu acha manyé ne yi.

¹³ Aré, bághāti Galio be, “Mmūne ánū bekē bo mányché nókó Mandem kenókó enyu ené ebhé yesé epú yan mmu anka.”

¹⁴ Kē mpok P̄l áyāh berem enyih bé ántáná mmuet, Galio arem ntá bo Israel be, “Bē bo Israel, mbō yí akē chí ebépti enyih ne yē ndak abúabu, mbū nkáá ne bhe.

¹⁵ Kē tēndu ndak ane achi chí ēti menyih ebhen bo bárēm ne manyén bo ne bebhé ebheka, be babhōh mándíní enyū bátāh wu. Mpú kwáy betāh ayō barak.”

¹⁶ Galio árēm nókó nō, abók bhó be mámfú amem acha manyé.

¹⁷ Bafu nōkō, bakem Sōstēnes mmu ane achi nyaka mūnti ekeré nenikimuet eyō bádén nefi acha manyé. Yē nō, Galio akē fyé ntí aré.

P̄l afú Kōrint arōk Antiōk

¹⁸ P̄l apēt atat ne bōnkwō Yesu abhen Kōrint ndū beyā manywōp. Arō ye bhō, asōt achwīnyén arōk atú Síria ne Prísila ne Akwíla. Bāchwōbhé nókó etōk Kenkreyā, P̄l amu ntí betōh be ábháré bariēp amēn yi afyé besí Mandem.

¹⁹ Bāchwé achwi bárōk Efesos. P̄l arō Prísila ne Akwíla angokōnyén arōk achwe amem ekeré nenikimuet, are kēm epūti ne bo Israel.

²⁰ Nkwó wap abhen mánoko bárem be P̄l ántát ne bhō ke yi kēka.

²¹ P̄l arem chí be, “Mbák chí nkaysi Mandem chōh mpētnsēm fá ntá yēka.” Arēm nōkō nō, arō bhō achwe áchwí bare rōh.

²² Agháká nókó Seséria akó etək, arək akaka nkwó Yesu abhen bachi aré, asep arək Antiək.

²³ Atát nókó aré mpáy manywop, afa are kə betək ne betək atú Galéshia ne Frijia, amfye nəkə bakoŋo Yesu mankem nti ndü nesikinti enap.

Apólos atón̄ Eyoŋ Mandem etək Efesəs ne etək Kərint

²⁴ Mmu Israel amət ane áká nnyén be Apólos atwó Efesəs. Etək nebhe eyi ébhák Aleksándriya. Yi achí nyaka mmu ane áriŋí berem kepí ne ariní Eyoŋ Mandem sayri.

²⁵ Mánan̄ bátəŋ nyaka yí mbi Yesu Acha ne ághati nyaka bo menyin̄ abhen bédú yi anti beghati bo éti Yesu nkúbhé mbə enyü bechi. Ke ariní chí nejwiti enen Jón atəŋə bo.

²⁶ Amem etək Efesəs, Apólos abho béghati bo menyin̄ éti Yesu amem ekeré nenikímuet kebhón̄ becháy. Prisila ne Akwila bágħókó nókó Eyoŋ Mandem ene yi ághati bho éti Yesu, básót yí eket eyap, mánanja batəŋ yi menyin̄ ebhen béyinī mbi Mandem nkúbhé mbə enyü bechi.

²⁷ Apólos ákə nti bérón̄ Akáiya. Bəbati bakoŋo Yesu abhen Efesəs báfyé yi nti ne básin̄ ekáti ntá bakoŋo Yesu abhen Akáiya bekə be mánsyepti yi sayri. Aghaka nəkə aré, akwak tontó bo abhen Mandem atəŋ bə berindu ne mánoko.

²⁸ Aré, are kem epáiti ne bo Israel besí bo mankem. Adebhe nəkə bə amik ndu epáiti eyo ne are sət menyin̄ ebhen bechi amem Ekáti Mandem betəŋ kponoroŋ be Yesu ke achí Mpeme ane Mandem afyé nyaka bariep be átd.

19

Pəl aghati mbok Yesu etək Efesəs

¹ Ené Apólos áchí Kərint, Pəl are kə atú Esia. Akə kpát aghaka Efesəs. Atemeri mpay bakoŋo Yesu aré.

² Abhép bhó be, “Éfónó Bedyere atwə ntá yeka mpok mánókó Yesu?” Bákeme yi bé “Ae! Yé chí beghok be Éfónó Bedyere achí sébhíki re ghok.”

³ Pəl abhép bhó be, “Ntí ane bájwiti ye nyaka bhe achi be yi?” Bákeme yi be, “Chí éti menyin̄ ebhen Jón ághati bho ke bájwiti bhese.”

⁴ Pəl abho ye bekə bə mánjwimem. Arem be, “Jón ájwiti nyaka bo betəŋ be bátiknem ndü bebá bhap angati nəkə bo Israel bə bábħəŋ ménókó mmu ane átwé yi ansem, nə chi Yesu.”

⁵ Bó Efesəs bhə bágħókó nókó nə, báka bájwiti bhə mbə bo abhen mánoko Yesu Acha.

⁶ Pəl anyana ye bə amə anti. Éfónó Bedyere abhak ne bhə, bábho berem beyəŋtək nyáná nyáná ebhén bə babhiki ghók, mándem nəkə menyin̄ ebhén Mandem afyé bhó anti.

⁷ Bə mankem babhak mbə batí byo ne apay.

⁸ Pəl abhak Efesəs ndü batəŋ arát andək nəkə ekeré nenikímuet beghati bhə Eyoŋ Mandem kebħəŋ becháy ankem nəkə epáiti ne bhə ndu áyən̄ be bə mándin̄í, mánoko, enyü Mandem áyən̄ bə mambak ne yi mbə Mfə wap.

⁹ Ke mbək eyap báchók batú kenoko enyin̄ ene Pəl árəm. Baré rem chí bebépti menyin̄ éti mbi Acha besí bo mankem. Ndu bákə nə Pəl asət bo abhen mánókó arək ne bhó, ankem nəkə epáiti ne bhə éti Eyoŋ Mandem amem áchá Tiránəs yəntiki nywop.

10 Arək ambi békə enyuyə ndü mamié ápay. Ekə bo mankem abhen báchi atú Esia, bágħók Mbok Ndíndí éti Yesu Acha, nə chi bo Israel ne abhen bápú bo Israel.

Bó Séva bare yáj mbi bébhón betaj amfáy befónó bebú

11 Ndü Pól atòŋ Eyəŋ Mandem, Mandem achye yí betaj békə menyiní maknkay ebhén bo bábħikire ghó.

12 Eká kpát bo babho besət bebhókó nden ebhen bétése besí ne nkú yi, mámbare nəkə amuet bómame, ne bó mántan nəkə, ne befónó bebúbəbu mémfu nəkə bo amuet.

13 Mpáý bo Israel babhak are abhen bákò mánkə nəkə befónó bebúbəbu mémfú méndó bo abhen bə besəŋəri. Bäre mə bébok befónó bebúbəbu ndu nnyén Yesu Acha nkwó. Babho ye berem ntá befónó bebúbəbu be, “Ndu nnyén Yesu mmu Pól ághati bo éti yi, fú ka yi amuet.”

14 Bó Séva bati tándramot bare kə nə. Séva achi nyaka múnɡo bachiákap Mandem amot.

15 Éwak émot éfónó ebúbəu eghati bhə be, “Ndíní Yesu, ndiní Pól, ke báchi ntiki bho?”

16 Mmü ane éfónó ebúbəu esəŋəri yí akwén bó amuet arakati nden eyap ne aták bó mankem kpát bábəé báfú bebho bewə ne befuet amuet.

17 Bo abhen báchi Éfesəs mankem, bo Israel ne abhen bápú bo Israel bágħókó nókó ndak ané áfákári, becháy békém bó bábħó bechye nnyén Yesu Acha kenókó.

18 Beyá bo abhen mánókó babho befu kponorəŋ mánsu nəkə bebéptí menyin ebhen bə bákə.

19 Beyá bə abhen bákə baraká mandem nsé, bátwó ne bekátí-njə ebhap menkem básəŋ bhə besí bo mankem. Ne mbə bati nyaka bhə ti mbə bechye nkáp ane aghaka bebħək silbha nka besa bepay nsem byo (50.000). *

20 Ekə Eyəŋ Mandem ataka mbanj ne mbanj, endək nəkə chi ambi ne betaj.

Éwat ené bo bákə etək Éfesəs

21 Menyin ebhen befákári nókó, Pól akə nti eni bé yí abhəŋ befuet atú Masidónia ne atú Akáiya ampentsem Yerúsalem. Arəm be, “Nnán ngáká aré, mbəŋ berəŋ Rom nkwo.”

22 Ató ye bakwak abhi bati ápay, Tíməti ne Erástəs, bé mándók ambi atú Masidónia. Yimbəŋ arəp ansem atú Esia ndu mómbiní mpok.

23 Mpok yə, esəŋəri ébhó etək Éfesəs éti Mbi Yesu Acha.

24 Ntenátən achí nyaka aré ane áká nnyén be Demétriyəs. Asət nyaka Silbha ankə nəkə bəbekeré mandem nsé ane bábħiní be Atémis. Awó-betik ebhi áre chye yí ne bo báchák abhen bákə bhə beyá nsay. †

25 Demétriyəs abhiní bhə báchém nebhuet amot, arəm be, “Botá, bəriní bé keném ekesé kenkem kéfú chí ndü awó-betik ane.

26 Bé babhəŋ bəghə ne bəghək enyin ené Pól akə, puyé chí ndieré fá Éfesəs, ke atú Esia ankem. Akə beyá bo bákə ne yi ndu yi arəm be, “Bəmandem abhen bo bəghókó ne amə bápú bo mandem wáwák!”

27 Akway bəchəŋti ye betik ebhesé ebhen mbák sébhíkí sət mpok. Akway bekə nkwo bé bo báképerə sət ekerákap mandem ngoré Atémis, mbə enyin. Mbák émfákári nə, Atémis mmu áchí mandem ngo ywese apú perə bhak yənyin. Ne yí ké yəntiki mmu atú Esia ne bó mmik mankem báchyé kenókó!”

* **19:19** Ebħək émot ékway nyaka ndu bechye akap ane nkubetik ndü nywəp nemot. † **19:24** Atémis achi nyaka mandem ngoré ntá bó Grik ane bo bakaysi be yi ke achye nebhe.

28 Βο βάghók nókó enyiyh ne Demétriyos areme, batí átáka βο amem, bábhho bébik mandeme nókó be, “Atémis, mandem bō Efesos, chi mandem ngo!”

29 Ebyok ékwén etok Efesos enkem. Bo barok ayak bákém Gáyos ne Arístakos báya, bárak amem acha etok ne bhó. Gáyos ne Arístakos babhak bō Masidónia abhen bákó ne Pól.

30 Pól are yáñ berōñ ndü nchemti-bō bhó be ádem enyiyh, ke bakoño Yesu kechye yí mbi be ánká nō.

31 Mbak bōbatí etok bábhák mamæere bhi. Bóbhó bátó nkwó eyōñ menik yi mmæet be ake sá ekak amem áchá.

32 Ebyok ékwen amem áchá mbonyune beyä bho bábhíki rinji nyaka mbōñ ndak ane achi amik. Ebhak ye be mbak bábhík mándakó nókó eyap ebhe, bácháak mántan mandakó nókó eyap.

33 Mbak eyap bághó nókó ndü bo Israel bátó Aleksánda ambi, bákáysi bé yí ke átwó ne esōñori, ékú Aleksánda asá áwó amfay ndu áyāñ bérémm enyiyh ndu bétāñā mmæet.

34 Ke bárinji nókó bé achi mmu Israel, bápét bábhho bewat mandeme nókó be, “Atémis, mandem ane bō Efesos, chí mandem ngo!” Barok ambi beku enyuyo ndü mañókó nywōp ápáy.

35 Nsinji-bekati ane etok Efesos anu kpát aká mbanj akwen. Abho ye berem be, “Bo Efesos! Agha abhiki rinji be etok Efesos ke ébhābheri ekerákap ene Atémis ne ntay mandem enen néfú amfay nékwéné fá amik ntá yese?”

36 Tēndu yē mmu apú kwáy bétāñā menyiyh ebhen, bábhōñ mbā béchókó chí kpat kechye esōñori.

37 Bāsot bōbhen bátwó fá ne bhó ené bábhíki ghep yēnyiyh amem ekerákap eyesē ne yē ebépti enyiyh bábhíki rem ēti Mandem aywese

38 Sébhōñ bō batí ne manywōp ane bātāñ manyé. Mbák Demétrios ne bō eka bábhōñ ndak ne mmu, mántwō aré ne wú be mántāñ.

39 Ke mbák ndak ácháak áchí ané báyāñ berinji, chōñ mányure wú amem áchá etok ndu nywōp enen manyé.

40 Nchi rem enyune ne ntí be, bākway bechye bhesé esōñori bé sétwó ne ebyok etok enyu ené, mbák mámbép bhesé, sepu bhōñ enyiyh ene sérēm.”

41 Arémé nókó nó, aghati bhó bé mánguré. Echem étáka.

20

Pól arak atú Masidónia ne etok Gris

1 Ebyok eyo émáy nókó Efesos, Pól abhinji bakoño Yesu. Aremm kepi ne bhó ndu béfyé bō nti. Arō ye bhó abho berōñ atú Masidónia.

2 Ndü árōñ, are fyé bakoño Yesu nti amem betok Masidónia menkem, kpát achwōp etok Gris.

3 Abhak aré ndü batāñ árát. Ndu átōñti mmæet bésot áchwí andok Síria, aghók bé bo Israel bápá békem yi. Ayibhiri nti eni arōbhe sōt chí mbi atú Masidónia békó amik ámpétnsem.

4 Bo abhen bákó ne yi babhak Sopáte mmō Píros mmu etok Béroa, ne bō Tesalónika bati apay, nō chí Arístakos ne Sekúndus, ne Gáyos mmu etok Débe, ne Tímōti, ne bo atú Esia bati apay, nō chí Tikíkōs ne Trofímōs.

5 Étáré nókó, bō báró bhesé * bárók ambi menonj bhesé etok Troas.

* 20:5 Besē: “Besē” átōñ be bebho ndü ndōñ ane, Lukas mmu ásinji ekáti ene achem ne bōPól.

⁶ Sésət achwinyén etək Filipi, séré koŋo bho, mpok epá bo Israel ené bret ane kebhoŋ yís éfuéré. Sékó anyén anyen ndü manywəp átáy sétémeri bho Troas, ne sébhák aré ndu manywəp tándramot.

Pəl akɛ mmu ane águ apetnsem ndü nepém

⁷ Ndü nywəp enén mbi ndü sónde, séchókó ne bōnkwó nebhuet amot ndü Nenyie Eta. Pəl abhōŋ nyaka béró betí. Eká arem kepí ne bho kpáte nenti beti.

⁸ Beyá berōŋó bébhak ndü móket ane áchí amfay ane bhesé ne bhó séchémé aré.

⁹ Esakámú amot ane áká nnyén be Yútikós abhak ndü échíki ene nyéséket chókó. Móket ane séchí are abhak ndü neŋək eket enen nejwi arat. Ndü Pəl árdəŋ ambi bégháti bho menyin ndü erəri mpok, Yútikós abho memək kenó. Akwén nókó kenó, amok akwén amik nefi. Bápére sep be mámpókó yi agú.

¹⁰ Pəl asep ye amik akuri akém yí ne amó ápáy abhene, arem be, “Báké cháý, achí nepém”.

¹¹ Pəl apet ye nsem amfay. Mányie nókó Nenyié Acha, arem kepí ne bho ndü erəri mpok té nywəp néyí. Aró ye bó arək.

¹² Básot esakámu wu bápətnsem anywóp ne yí mbik ne beyá maŋák anti.

Pəl akó béfú Troas bérōŋ Milétas

¹³ Séyámbi ndu áchwí senok berōŋ Asos. Yimbōŋ anaŋa ati nyaka békó amik. Séré rōŋ né nkaysí bé Pəl arəbhe temeri bhesé etək Asos ne sénsot yí aré.

¹⁴ Atéméri nókó bhesé Asos, achwe nkwó ndu áchwi ane sechi amem ne besé mankem sérók Mitilene.

¹⁵ Néyí nókó, sérók séchwóp nechyenyén Kios. Népét néyí nókó, sénók séchwóp Sáməs, ne ndü ntinywəp ségháka Milétas.

¹⁶ Pəl anán ati nyaka be sémfuet kete Efesós, mbonyune abhiki yán nyaka be sénchōŋti mpok atú Esia. Are wene be mbák Mandem ánkwak, yí áchwóp Yerúsalem ndü nywəp Epá Pentekós.

Menyin ebhen Pəl aghati bōbati nkwó Efesós ke arə bho

¹⁷ Ségháká nókó Milétas, Pəl ató eyōŋ be bōbati nkwó Yesu abhen Efesós mántéméri yi are.

¹⁸ Bátéméri nókó yi, aghati bho be, “Bé babhōŋ báriŋi ndü nepém ena néchí mpōknkem ane menchí atú Esia bébhó nywəp enén mbi bégháka echōŋ.

¹⁹ Nchí kɛ nyaka betik Yesu Acha ne neseptimuet nenkem, ne babhese amík éti mamə ane átwó ntá ya ndü bo Israel bápá befyé me ndü esōŋəri.

²⁰ Báriŋi ndü ntwó ntōŋ Eyōŋ Mandem ntá beká bho ne nkó nəkó beket ne beket nke bhesé yēnyin ené ékwáy bekwak bhe.

²¹ Nde ya batú bo Israel ne abhen bápú bo Israel bé mántiknsem ndü bebú ebhap mánkōŋó Mandem ne bé mámbōŋ neka ne Acha ywese Yesu Kristo.

²² “Néne, mérəŋ Yerúsalem nkúbhé mbó enyū Efōŋó Bedyere ányíere me, yēndu mbíkí riŋi enyin ené éfákari chōŋ ne me aré.

²³ Ndíŋí chí be Efōŋó Bedyere ágháti me bé yēntikí nebhuet ane nchwóbhé chōŋ bo mámfyé me ekerékenōŋ ne mánychye me esōŋəri.

²⁴ Ke mpú sət nepém ena mbó enyin. Nchí yán chí be njet tendü ngwenti, nnáná betik abhen Yesu Acha áchyé mé nkɛ. Betik ebho chí bégháti Mbok Ndíndí éti berindu ebhen Mandem ábhōŋó ne bo.

²⁵ “Nnán nkó mbán ne mban, ngáti bhe enyū Mandem ábhak ne bo mbó Mfə wap, ne néne ndíŋí bé yē mmu yweka amot apú pere ghó me.

²⁶ Nchí ghati ye bhe echōŋ bé mbák mmu yweka amot arəp ansem aném ebhi amə aya apu are.

27 Ngátí bhé yěntiki enyiyí ené éyíyí nkaysi Mandem ne yě émót mbíkí bhese.

28 Kém ká mmuet sayri, mánkem bõnkwo Mandem ankem nkwo sayri. Báké ghokontik be Mandem asot manon Mõywi aka bõ mámbák bõbhi. Ne eti yap ke Efónó Bedyere ákú mámbak bõ batí bhap.

29 Ndíyí bé mpok ndó bhe, chón nkwo énehwe nenti eneka, ne épú rõ bhe.

30 Mpok átwõ ne mpok yõ anán ánkway, mbak bõnkwo báyibhiri tetep Mandem mándõbhe rem chi barak ane ápõkõ bho angure ebhi kpát mánja bakoño Yesu be mandõbhe kono chi bho.

31 Sot ye ka mpok ne báké ghokontik be nchí ghati nyaka bhe menyiyí ne babhese amík, njep nõkõ be batú bëti ne ngósí ndú mamié árát.

32 Néne, nchí fyé bhé amõ Mandem ne nchí rõ bhe Eyon eyi ene étõn be berĩndu ebhi. Eyon eyi ékway bekõ mángó mánséné, ne ekway bechye bhe áfõk ané Mandem ábháré ntá bõ abhen yí ákú mámbák abhi.

33 Mpok nchí ne bhe, mbíkí fyé amík ndú nkáp ane mmu ne yě chi nden ene mmú.

34 Bè babhõn bãrĩyí bé nkõ betik ne amõya ndu bebhõn yěntiki enyiyí ené me ne bo abhen mēkà betik Mandem ne bhõ séchebhe.

35 Ndú menyiyí menkem, ntõn be be sébhõn bekõ betik be sēnkwayk bo abhen mmuet apu bhõ, ne séké ghokontik enyiyí ene Yesu Acha árémé be, ‘Eřĩ ntá mmu ane áchíe echa mmu ane ásore sot.’

36 Põl anáná nõkõ bérém enyiyí ene yi arēm, bõ mankem bátep mánén amík, babho menikmuet.

37 Mankem bábhõ bedi kebho mámbene nõkõ yi ne mándiebhe nõkõ yi neko be, “Jnkõ sayri.”

38 Enyiyí ene ékpík ékú bõ bádí kebho tontó chi ndú yi ághátí bhõ be bápú pere ghõ yi.

21

Põl áron Yerúsalem

1 Besé ne Põl sérõ bõbatí nkwo Efesõs. Achwi ápõkõ bhese sépé serok téé ségháká ndú etok ene nnyén nekabhe ene bábhĩyí be Kõs. Néyí nõkõ sérók séchwõp Rodes. Séfú nõkõ áré sérók ségháká Patara.

2 Aré séghõ áchwi áchák ané áron atú Fonishia. Séchwé séré rõn.

3 Ségháká nõkõ nebhuet ane séghõ Sáypros, sérõ ye Sáypros ebhe awõghõ, séfuet bérõn ndú mmik Siria. Sérók séchwõp Táya, nebhuet ane bábhõnõ nyaka befere batu.

4 Séfú amem áchwí sékõ sérók etok. Séghõ mpay bakoño Yesu are, séchõkõ ne bhõ ndú manywop tándramõ. Efónó Bedyere aka bõ baghati Põl be ákémõ berõn Yerúsalem.

5 Ke ndú ngwenti mpok ane sechõkõ ne bhõ, serõ bhõ berõn. Bõ mankem, baghoré ne babhakanem ne bõ bárók bétik bhese kpát bágháká angokonyén. Besé mankem setep manén amík sénikmuet, sékáká batí.

6 Sérók ye séchwé amem áchwí, bõ bápētsem beket ebhap.

7 Sérõ ye Táya, áchwí ápõkõ bhese kpát ségháká Tolemays. Sérõ áchwí sékõ etok sékáká bakoño Yesu abhen bachi are, ne sebhak ne bhõ ndú nywop nemõ.

8 Néyí nõkõ, serõ, serok Seseria. Ngati Eyon Mandem amõt abhak aré ane aka nnyén be Filip. Abhak mmu amõt ndú nkwo bõ batí tándramõ abhen báyábhé nyaka Yerusalem be mánkwak nõkõ bõntõ. Sérók sechõkõ eket eyi.

9 Filip abhõn bõbaghõsõn batí ánwi. Bõ kebháy manem. Mandem áchyé nyaka bhõ akap berem menyiyí ebhén yí afyé bõ anti.

10 Ené sénánj séchí are ndu mpáý manywop, ndemekerpinti Mandem amot ane aka nnyén be Agábos afú atú Judéya atwó aré.

11 Atwó ntá yese asot mgbat ane Pól agwót amó ne bekak ebhi yimbón arem be, Efónó Bedyere arem be, “Enyuné ké bó Israel bágwot chón mmu ane ábhónj mgbat ane awu Yerúsalem mámfye yi amó bo abhen bápu bo Israel.”

12 Séghókó nókó ndak wu, besé bho sékó nyaka ne yi ne bónkwó abhen bachi Seséria séník Pól mmuet bé ákérónj Yerúsalem.

13 Ke Pól akeme chi be, “Ndaká yí bádi enyune? Báýem nti ena amem! Menká be mámfye me ekerékenonj, ne yé chí newú nká begu éti Yesu Acha.”

14 Ne ndu sébhíki kwáy beka yi anjibhiri ntí eni, séró, sérem be, “Embák mbo enyú mbón Mandem Acha áyánj.”

15 Manywop ayó áfúéré nókó, sétónji menyinj ebhese, séfá sebho berónj Yerúsalem.

16 Mbók bakonjo Yesu abhen Seséria barok ne bhesé básót bhesé eket Násón mmú Sáýprós ane sébhónj nyaka béchókó eket eyi. Násón áchi nyaka mmu amot ane áyámbi bebhak nkonjo Yesu.

Pól arók begho Jems

17 Mpok séchwóbbé Yerúsalem bati bónkwó abhen bachi aré básót bhesé ne manák.

18 Néyí nókó Pól asot bhesé sérók begho Jems. Bóbati bónkwó bachak abhen Yerúsalem mankem bábhák are.

19 Pól akaka bhó aghati bhó yéntiki enyinj ene Mandem ákú nénti bo abhen bápu bo Israel mpok yí ákú betik Mandem nenti nap.

20 Bághókó nókó menyinj ebhen yi areme báchye bakak ntá Mandem. Barem ye ntá Pól be, “Manó, wómbónj óghó ndú beyá nká bo Israel mánókó Yesu, ne bábhuet befye betanj ndu bebhuere bebhé Moses sayri.

21 Bo Israel abhen fá Yerúsalem bárem bé ókó óngati nókó bo Israel mankem abhen báchí amem betók bechak be mámféré ntí ndú bebhé Moses ne be mándó bésyép bóbhap, ne be mándó ékónjo bepín ebhen bachímbi bhap.

22 Chónj sénka ye ná? Bó bábhónj chónj beghok be wó otwó!

23 Óbhónj ye beka chi enyinj ene séghàti wó. Bó bati anwi mányie mgba ne Mandem.

24 Dók ye ne bho amem ekerákap be mánsó besí ne Mandem, betónj be nku yap amay. Wómbónj chyé nkáp ane bó bábhónj bechye ke mámu bati yap. Chónj eyó énká yéntiki mmu andínj bé menyinj ebhen bárém éti ye bépu tetep, ne bé óbhure bebhé Moses.

25 Mbák chi bakonjo Yesu abhen bápu bo Israel, séto bó bekáti ndu béghàti bhó bé baké nyié yényinj ene báchye ntá mandem nsé mbó akap. Ne bé bábhíki bhónj ményié manonj ne nnya ane manonj ami ábhíki rónj amík, ne bé baké fye amó ndú barak epúsí.”

26 Néyí nókó, Pól asot ye bóbho bati anwi, bó mankem básó besí ne Mandem. Arók ye amem ekerákap Mandem beka bó bati mándínj kponorónj nywop enen nesó-besí enap ne Mandem némay, ke mánychye akap éti yéntiki mmu wap ndú nkwo bho bati anwi.

Bákém Pól amem ekerákap Mandem

²⁷ Manywəp tándrámət ane Pəl afyé áróp nókó kekəwət məməy, mbək bo Israel abhen bafu atú Esia bǎghó Pəl amem ekerákəp Mandem. Mányíkisi batí bo be mánkém Pəl, ne bákém yi,*

²⁸ mámbik nəkə be, “Bo Israel, kwak ka bhesé! Ghó ká mmu ane ákò antəŋ nəkə bebépti mənyin ɛti bo bhesé ne bebhé Moses ne ɛti ekerákəp Mandem ene. Akə kpát néne asət bə abhen bápú bo Israel achwe fá amem ekerákəp ene ne bhə. Anyəp ɛket Mandem ne ɛpɛt epu ekeré bedyere!”

²⁹ Bárəm nyaka enyuyə mbənyune mǎnánj nyaka bǎghó Pəl ne Trofiməs mmu ɛfesəs, amem etək. ɛkə basət be Pəl achwe amem ekerákəp ne yi.

³⁰ ɛbyək ékwén ye etək enkem ne bo babho bejet mándəkə nəkə ndü ekerákəp. Bákém Pəl baya gbaka gbaka gbaka báfú ne yi batiŋ batiɛp babhinywəp ekerákəp.

³¹ Ne ndu báyanj beway Pəl, eyəŋ érók ntá mǔngo batemé nenu Rom be, ɛbyək ékwen amem etək Yerúsalem enkem.

³² Témte wu, asət batemé nenu ne mbək bəbati bhəp básép barək are. Bo bǎghó nókó yí ndü átwə ne batemé nenu, bǎbhót bəden Pəl.

³³ Mǔngo batemé nenu akém yi ne achye eyəŋ bé mámfé yi ne ngem epay. Abhép bhə be, “Mmü-ne chi agha? Akə yi?”

³⁴ Bəbhə bǎbhə bebik mandem nəkə mənyin kekuri kekuri enyu ené mbək bǎrəm eyap enyu, bǎchák mándem nəkə eyap. ɛbyək eyə ékə mǔngo batemé nenu kékem ntí ne nnet ndü ndak ane áfákári. Aghati bəbhi bé mansət Pəl mandəkə mamfyə amem ebhá batemé nenu.

³⁵ Agháká nókó ndu nkók ane béchwe anywəp, batemé nenu bápókə yi ndü bǎghó bé beyá bo abhen bachi are babho bétwə ne baraká betəŋ.

³⁶ Beyá bəbhə báre koŋo yi mándem nəkə be, “Wáy ka yi!”

Pəl átəŋa mməet besí éká bhə

³⁷ Ndu érbhé kékwót be batemé nenu manchwe amem ebha, Pəl abhép mǔngo wu be, “Étá, chəŋ ónka bé ngátí wə, ndak-a?” Mǔngo wu aghok nəkə ndü yi árəm chi Grik, abhép yi be, “Ōrínj eyəŋ Grik-e?”

³⁸ Pú wə óchi mmu Ijip? Pú wə ke əkə bo bǎgəébhé esəŋəri etək ne əkə bawəy bhə nka enwi bǎrók ne wə amem baso?”

³⁹ Pəl akeme yi be, “Puyé me. Nchí mmu Israel, mmə etək Tásəs, etək egho ene ebhəŋə mənwəp atú Silísha. Nnikməet, chye me epok ndem kepí ntá bo abhen.”

⁴⁰ Mǔngo wu akaa. Pəl ate ye ndü nkók ane bəchwe anywəp asá awə amfay be bo mánkwen kpák. Bákwén nókó kpák, abho ye bərem kepí ne bhə ndü Híbru, eyəŋətək eyap.

22

¹ Pəl arem be, “Bətá ne bəmá, Tá ká batú mǎngok enyin ené mbónjə bərem ndu bétəŋa mməet besí ebheka.”

² Bə bǎghók ndü yi árəm chí eyəŋ bo Israel. Mbǎŋ akwen chák. Pəl arək ye ambí bərem be,

³ “Me, nchí mmu Israel. Nchí mmó Tásəs atú Silísha, ke ngo chí fá Yerúsalem amə ntəŋ ngo ywese, Gamáliel. Ngək ekátí chí anten eyi. Atəŋ me bekoŋo bebhé bachímbi bhesé mbə enyü ébhónjə bəbhak ne nchye mməet bekoŋo Mandem mbə be mankem abhen bǎchí fá echəŋ.

* **21:27** ɛghaka nyaka manywəp tándrámət ke mmu ane ányú nku ne Mandem amu ntí ndu bésó besí ne Mandem.

4 Nchí chye nyaka nenyok ntá bo abhen bákòño Mbi Yesu wu kpát mbək mángu nəkò, ne ríkém̄ti nəkò baghòré ne babhakanem mámfye nəkò bhó ekerékenəñ.

5 Mũngo bachiákap ne bõ echemé bõ batí etək bákway béte me ntísie bé nchí kə nyaka enyu yò. Ntá yap ke nchí nsot nyaka bekáti ndu berəñ ntá batí bo Israel abhen Damáskos. Mbõñ betan bekém̄ti bakoño Yesu aré be mpétnsem Yerúsalem ne bhó mányché bó ntémsí.

*Pól aghati enyü éfákári ke yi ayibhiri abhak nkoño Yesu
(Bk 9.1-19, 26.12-18)*

6 “Ndü nchí rəñ, ngáká nókó kékwót etək Damáskos, mbõ nkárénká byó ne epay ne ngósí, etan̄ti bediéré befú amfay témchok békwén bekap me, mban aghò tontó.

7 Eká nkwen amik ngók eyəñ ndü érəm ntá ya be, ‘Sól! Sól! Ñchye me nenyok ndaká yí?’

8 Nkeme be, ‘Acha chí wò agha?’ Eyəñ ékéme be, ‘Chí me Yesu Mmu Násáret ke óchye nenyok.’

9 Bõ abhen nkó ne bhó bágħó nkwo bediéré ebhò ke báke ghók eyəñó mmu ane árəm kepi ne me.

10 Ngók nókó enyñ ené eyəñ eyo éghàti me, ndem be, ‘Acha, ðyàñ me nkə yí?’ Acha arem ntá yá be, ‘Faté dók Damáskos. Aré, chəñ mángátí wò yéntiki enyñ ené Mandem áyábhe be əbhəñ beka.’

11 Etan̄ti bediéré ebhó békú nkepere kwáy beghò mban. Bõ nkó ne bhó báróbhé kem me chí ndü awó kpáte ségháka Damáskos.

12 “Mmu amot abhak Damáskos ane áká nnyén bé Ananías. Abhak mmu ane ákòño Mandem sayri, mmu ane ábhàre bebhé ebhesé bo Israel, ne mmu bo Israel mankem abhen báchí aré báchyè kenókó.

13 Ananías atwó ntá ya, ate me nékú mmæt arem be, ‘Manó wa Sól, pet bo beghò mban.’ Témté wu amík ánéne me mpet mbo béghò mban. Ngó yé yi.

14 Arem ntá ya be, ‘Mandem bachĩmbi bhese ayap wò bé óndĩñí enyñ ene yi ati beka. Ayap wò be óngó ane babhĩñi be Mmu Chak. Ayap wò be óngók enyñ ene éfù yi anyu.

15 Ayap wò ne ntí bé chəñ ómbak ntísie aywi ndu béghátí yéntiki mmu menyñ ebhén óghò ne ebhen əghoko.

16 Ñképere chəñti ye mpok. Faté mánjwítí wò, óndò Mandem anso bebú bhe, əmbĩñi nəkò nnyén Acha.’

Pól árəm ndü Yesu átó yi ntá abhen bápú bo Israel

17 “Mpet nókó nsem Yerúsalem, ewak émót ndü nchí nikkæt amem ekerákap, ngó kenó amík antifu.

18 Ngó Yesu Acha téé ndü ághàti me be, ‘Kə ayak dš Yerúsalem. Bõ abhen fá bápú noko chəñ enyñ ene óghàti bhó řti ya.’

19 Nkeme yi be, ‘Acha, bó babhəñ báriñi sayri be nchí rəñ nyaka yéntiki ekeré neníkĩmætí bo Israel nkə nəkò be mánkém̄ti bo abhen mánóko wò, ne manden, mámfye nəkò mbək yap ekerékenəñ.

20 Ne mpok báway Stífin ntísie aywe, mbak aré nkwo téé, mbabheri nəkò nden bo abhen bátém̄ti yí ne batay baway. Nka bé mángwáy yí.’

21 Ke Acha aghati me be, ‘Fá Yerúsalem dók mbõ enyü ngátí wò. Dók mbõnyune nchí tó wò nekò nesie ntá bo abhen bápú bo Israel.’ ”

22 Ndū Pōl ářem menyin ebhen beyā bo abhen bachi aré bátá batú mángoko nōkō sayri. Ke netaka yí átáká bo Israel beyā bōbhō bábho bebik ne eyōn etanjatan be, “Nanjá ká yí, apú mmú ábhák nepém.”

23 Ndū bábik, bábhō befok nden eyap nkwō ne báre toko mfok mántak nōkō amfay.

24 Mmú ntí batemé nenu Rom ághó nókó nō achye eyōn be batemé nenu mansot Pōl manchwe ne yí amem ebhá eyap. Aghati bō manden yi ne ékpá beka yí ángátí bhó enyin ene yí aká ke bo Israel báre bé nti ne yí kpát mámbiki nōkō enyuyo.

25 Bágwót nókó yí ndu beden, Pōl abhép mūnti batemé nenu amot ane achi are tee be, “Ebhé échyé wō betan be óndém mándén mmu Rom ene bábhiki re yini mbōn manyé ayi mángó bé akū enyini?”

26 Mūnti batemé nenu wu ághókó nókó nō afa arak ntá mūngo batemé nenu arem be, “Ŷyān beka nō yi? Mmū-ne abhōn betan mbo mmu Rom. Ŭbhé mándén yí?”

27 Mūngo batemé nenu ághókó nókó nō, arak abhep Pōl be, “Ghati mé, achí mmu Rom tetebhe?” Pōl aka be, “Nchí mmu Rom.”

28 Mūnti batemé nenu wu arem ntá Pōl be, “Nchōnti beyā nkáp ke báchyé me betan mbo mmu Rom”, Pōl akeme yí be, “Ke me Pōl nchí mmu Rom te nebhe ena.”

29 Eká batemé nenu abhen bábhōn bebhep yí menyin báfere yi amō témte, bō kepere bhép yi yēnyin. Becháy békém mūngo batemé nenu nkwō mpok yí áriní bé Pōl mmu yí aká bákémé báfyé ngem amō chí mmu Rom.

Pōl ate besí echemé bōbati etak

30 Mūngo batemé nenu are yān bēriní mbōn enyin ene bo Israel bářem bé Pōl akā. Néyí nókó, arem ye be mámféré Pōl ngem amō. Achye eyōn bé bōbati bachiakap ne bōbati etak mankem márchókó mánjini ndaká Pōl. Báchókó nókó achye eyōn básot Pōl baka yi ate besí bhap.

23

1 Pōl atep bó amik amuet arem be, “Bōma, mpoknkem ane nchí besí Mandem ne kpatē echōn ntí ena nechi amem pépép.”

2 Mpok yi areme nō, Ananías mūngo bachiakap Mandem, achye eyōn be bo abhen bachi kekwoť ne Pōl mándep nnyu yi.

3 Pōl arem be, “Wō ebhókóri nkok ane bawati ne mbi pépép be bo báké riní! Chōn Mandem andep wō. Ŭchókó afo básot ebhé óntan me, ne řřem be mándep me ené ebhé ebhiki chye wō betan ebhō? .”

4 Bo abhen báté kékwót ne Pōl bábhep yi be, “Ŭsokoti mūngo bachiakap Mandem-e?”

5 Pōl akeme be, “Bōma, mbíki riní mba be chi mūngo bachiakap. Ekáti Mandem řřem be, “Ŭkéřem ebúbū řti mūnti bōbhe.”

6 Pōl aghō nōkō be mbak bō bati bhō bachi chí bōnkwo Sádusi ne be báchak babhak bōnkwo Fárisi, abik besí bō echeme arem be, “Bōma, nchí mūnkwo Fárisi ne mmō bōnkwo Fárisi. Nté fá acha manyé chí ndu nnókó bé chōn Mandem anka bawú mámpetnsem ndu nepém.”

7 Arem nōkō nō, epáiti ékwén nénti bōnkwo Fárisi ne bōnkwo Sádusi ne echeme ékóre.

8 Éfakári nyaka enyu yō mbōnyune bōnkwo Sádusi bářem be bawú bápú kway bepnetsem ndū nepém, ne be bōángel bápú, ne yēnyin epu ene bábhini be befōnō. Ke bōnkwo Fárisi mánoko be chōn bawú mámpetnsem ndū nepém, ne be bōángel bachi ne befónō nkwō bechi.

⁹ Eremé ebyok ékwén, mbok baton ebhé Mandem abhen báchi bônkwó Fárisi báfáte báre rem ne eyon etanatan be, “Sébhíki ghó yé ebépti enyini ene mmũ-ne áká. Ngufú éfónó ke égháti yi enyini ne ngufu ángel ke áréme kepi ne yi!”

¹⁰ Bétáná béyá béchá, erap chi békem bati ne amó. Eká mũngo batemé nenu abhõn becháy be bákway bedakati Põl. Achye ye eyon be batemé nenu bhi mánsep mámfónó Põl ntá bõbhó mándok amem ebhá batemé nenu ne yi.

¹¹ Egháká nókó ne beti Yesu Acha atwó ate nepakámuet Põl arem ntá yi be, “Óké chay! Nkúbhé mbó enyu óréme éti eya fá Yerúsalem, obhõn béka enyuyo amem etok Rom nkwó.”

Bõ Ju bate eyu beway Põl

¹² Néyi nókó, mbok bo Israel bákém echeme bate eyu beway Põl. Mányú nku be bapú nyie nenyie ne yényin bápú nyu kpáte mangway yi.

¹³ Mpáý bo abhen mányú nku yo báchá besa bépay.

¹⁴ Barok ntá bõbatí bachiákap Mandem ne bõbati etok baghati bhó be, “Sényú nku, séyíki mmuet bé sépú nyie ne sépú nyú yényin te séngway Põl.

¹⁵ Bé ne nkwo Echémé bõ batí etok tó ye ka eyon ntá mũngo batemé nenu bé ántó Põl ntá yeka mbó be báyan beghok eyonó manyé eyi sayri. Mbák émfákári nó, chõn séngway yi ambi.”

¹⁶ Mmũfu aghók éti nekatinet enó. Abhak mmó manó Põl. Afa arak amem ebhá batemé nenu aghati Põl.

¹⁷ Põl abhõni mũnti batemé nenu amot aghati yi be, “Sot esakámu ané dók ntá mũngo ne yi. Abhõn enyini bégháti yi.”

¹⁸ Mũnti wu asot yi arak ntá mũngo wap arem be, “Põl mũkenõn abhõni me arem bé nsot esakámu ané ntwó ntá ye ne yi mbonyune abhõn enyini bégháti wo.”

¹⁹ Mũngo batemé nenu akém yi ndu awó aya bárak ansem, abhép yi ansem ansem be, “Ntiki ndak óyan beghati me?”

²⁰ Akeme yi be, “Bõbatí bo Israel bate eyu be mángáti wo ónsot Põl onsep ne yi ndu echémé bataná manyé egbo mbure mbó be báyan chí bérini ndaka ywi sayri.

²¹ Ke kéka ne bhó. Bõ bhap bábhése ambi mánõn be mankem yi mangway. Bácha bati besa bépay. Ne mányú nku bé yényin bápú nyie ne yényin bápú nyú kpáte mángway yi. Mánan batonni mmuet, barobhe non chí bé óntó Põl antwo.”

²² Mũngo batemé nenu aya yi batú be, “Dók, ke kéka ye mmu andini bé ogháti me ndak ane.”

Bátó Põl Seséria ntá gõbhano Féliks

²³ Mũngo batemé nenu abhõni ye bõ batí batemé nenu bhi bapay aghati bhó be, “Sot ka batemé nenu bati besa byo, bõ batí besa bérát nsem byo abhen bákò ne mpõnõndík, ne batemé bakõn besa byó. Tonni ká mmuet bésot Põl ndu nkarenka nenenamot beti ebhen echõn, mándók Seséria ne yi.

²⁴ Chié mpõnõndík ene Põl ákò ne yó. Ne ka Põl áchwóp dok ntá gõbhano Féliks ené yényin ebhiki fakari ne yi.”

²⁵ Arém nókó nó, asin ekáti ené érem be,

²⁶ “Me Klaudios Lísias ke nchi sin ekáti ene ntá Eta ye se gõbhano Féliks. Eta, nchi to wo bakak.

²⁷ Bo Israel bakem mmu wu báre yan beway yi. Ngók nókó bé yi abhõn betan etok Rom mbó mómik, nsot batemé nenu bha ndok mferé yi amó yap.

²⁸ Nsot yi ndok ndu áchá manyé agho wap bérini ndak ane yi aká.

²⁹ Aré, ngó bé abhiki ka yënyin ené éyàn be mángwáy yí, ne yě chi ene ékà mámfye yi amem ekerékenon. Báre rem chi barak ane ayíjí bebhé bhap.

³⁰ Ne mmüfu ághátí nókó me ansem ansem bé bo Israel báte eyu beway yi, témté wu ndem bé mbon beto yi ntá ye. Ngátí bo abhen bábháré yí ndak amuet be mántwó ntá ye mangati wó ndak ane yi ákú.”

³¹ Batemé nenu bákú mbo enyu mungo wap ághátí bhó. Básót Pól betí bho bárók ne yi kpát bágháka Antipatris.

³² Néyí nókó, batemé nenu abhen bákó chi ne bekek bápetnsem amem ebhá. Báró abhen bákó amfay mpónóndík mándók Seséria ne Pól.

³³ Bágháká nókó Seséria, báchye ekátí ntá góbbhano, báró Pól amó yi.

³⁴ Apáy nókó ekátí wó, abhep Pól be, “Ayé atú etok chi ane?” Pól akeme yí be, “Silísha.” Aghókó nókó nó,

³⁵ arem ntá Pól be, “Bo abhen bábhónó ndak ne wó mánánj mántwó, chon ngók nnyé ene.” Achye ye eyon bé mámfyé yi anywóp amem áchá ane góbbhano, mámbaheri nókó yi. Achá wu chi ane Hérod áté nyaka.

24

Básót nnyé Pól ntá Félíks

¹ Efaéré nókó manywóp átay, mungo bachiákap Mandem ane áká nnyén bé Ananias asep arók Siséria ne mbók bóbati etók, ne ntañanyu amot ane áká nnyén bé Tetúlos. Báchwóbbhé nókó besí góbbhano Félíks, babho bebhat Pól barak amuet.

² Bábhíj Pól, achwe anywóp. Tetúlos abho béré m éti yi ntá góbbhano be, “Eta! Éti ye kpák achi fá etok eyese ndú eróri mpok, ne éti nekú ywe ane ndíndí, egúpsí échí etok.

³ Enyu ene ókú menyin ebhen ne yéntiki ebhak ené ókú bhó, séka bhó ne sékaka wó.

⁴ Mbíki yan béchóni mpok aye tontó, nchí ník chi mmuet be ónsébbhé nti ené amik óngók mbiní ndak ané sébhónó beghati wó.

⁵ Séghó bé mmü-ne chí nchye esonori ane tón séngó ne nyon-ndak ndú nkwo bo Israel mban enkem. Achí nkwo münti ndú eká bho abhen bábhíj be bo Násáret.

⁶ Akú kpát are yán beguep ebyok amem ekerákap awu Yerúsalem, ke sékém nó yi. [Mbú sétan yi bekonjo ebhé,

⁷ ke Lísias mungo batemé nenu atwó afonjo yí amó ye se ne betan],

⁸ yí bé bo abhen bábhónó ndak ne yi mántwó ntá ye.] Mbák wómbon óndém kepi ne yí, chon óndin be yéntiki enyin ene sérém be yi ákú échí tetep.”

⁹ Tetúlos árém nókó nó, bo Israel báché m ne yí báká be yéntiki enyin ene yi árémé bé Pól ákú échí tetep.

Pól atanja mmuet besí Félíks

¹⁰ Góbbhano atón ye ne awó be Pól andem kepi. Pól abho berem be,

“Ngó bé onán otan manyé amem etok ene ndú beyá mamie, ne mbón manák betánja mmuet besí bhe.

¹¹ Mbák ómbép, chon wómbon óndin be ebhíki cha manywóp byo ne apay ené ndónó Yerúsalem ndu bechye Mandem kenókó.

¹² Ne bo Israel bábhíki ghó me ndú nchí kem epáítí ne yě mmu amem ekerákap Mandem, bábhíki ghó me ndú nchí nyíkisi batí-bho be mánchye esonori amem ekeré nenikímuetí ne yě chí ndú nebhuet achak amem etok.

¹³ Ne bápú kwáy beton kpononon bé nkú menyin ebhén bábhát né me amuet.

14 Ke nká enyini émot besí bhe kponoror. Nchí korjo Mbi ané bo Israel bārēm be abhōj bekwéné ndu nchí niktmaet nchye noko kenókó ntá Mandem bachĩmbi abhesē. Ne nnókó yěntiki enyini ene bebhé Moses béyàñ senka ne yě chí ebhen bechi amem basinji baremé kepinti.

15 Mbákánti ne Mandem enyumót mbò bhó, bé ewak émot chōj yí anka bawú mankem abhen báchi chak besí bhi ne abhen bapu mámpetnsem ndú nepém.

16 Èti yò ke nchí ka yěntiki enyini bé nti ena némbák pépép ne Mandem, némbak pépép ne bo.

17 “Nnāñ ntat nyaka mpāy mamié kerōj Yerúsalem. Ndok ye aré ne nkáp béchyé nekwak ntá bachébhébo etok eya, ne béchyé akap ntá Mandem.

18 Èné nchí Yerúsalem ndu batí barak ayò apáy ké bághó me amem ekerákak. Bághó me ndú nchí nanja beka mbò enyu ebhé Moses èrēm bé mmu anka besò besí ne Mandem. Èká bho épú nyaka aré ne me, ne yě chí ebyok.

19 Ke mbòk bo Israel abhen báfú atú Esia bábhak aré. Bò babhōj bétwò fá mántebhe me besí bhe mbák bághò be nka ebépti enyini.

20 Mbák épú nó, bép bo abhen bachi fá téé, be bó babhōj mandem bekwéné ebhen baghò ebhe eya mpok ntée amem echémé bóbati etok.

21 Bábhiki bhōj enyini ene bārēm be nka, ebhiki faet chí enyini émot ene mbíki ndem mpok ntée nenti enap be, ‘Chōj bawú mámpetnsem ndú nepém.’”

22 Félìks arinji nyaka sayri èti Mbi Yesu Acha. Èká ághókó nókó enyini Pól areme, ábhúré manyé, arēm ntá bo Israel bé Lisias mūngo batemé nenu ántwò chōj mkpót nnyé enéka enen.

23 Achye ye eyōj ntá mūnti batemé nenu bé ámfyé Pól anywóp, mambabheri nako yi, ke ámbōj ngangan mandú. Ne be báké kan mamæere bhi berōj beghò yi ne bechye yi nekwak.

Félìks abhære nyé Pól ndú mamié apáy

24 Èfæéré nókó mpāy manywop, Félìks ne ngoré aywi Drusila batwò. Drusila abhak mmu Israel. Bato mmu be ambini Pól. Atwò nako, bātá batu bare ghok ndu yi àrēm enyú mmu ákway bebhōj neka ne Yesu Kristo.

25 Ndú Pól ákè m epáití andeme noko enyú mmu ákway bebhak chak besí Mandem ne enyú mmu ákway békém mmæet be áké ka bebá, ne èti nywop enen Mandem ábhōjò betan yěntiki mmu, becháy békém Félìks, arēm be, “Dók kpík, nnanj mbōj épók chōj mpet mbini wò.”

26 Arém nókó nó, abhaka nti be ngufú chōj Pól anchye yí besōj. Èka are bhini yí mpok ne mpok andem noko kepni ne yi.

27 Are ka enyu eyò ndú mamié apáy kpátè Pósiós Féstos ásót épók eyi mbò góbhanò. Ndu Félìks ayanj bo Israel mámbōj manjak ne yi, arò Pól ekerékenōj.

25

Pól arem be mántsen nyé eni ambi ntá Mfò Rom

1 Féstos aròk Seséria bébhò betik mbò góbhanò atú Judéya. Èfæere noko manywop arat, afa akó Yerúsalem.

2 Aré, bóbati bachiákak ne maném bo Israel barok batemeri Féstos babho bebhak Pól barak amæet. Ne manik Féstos mmæet be,

3 ankwak bó beka manto Pól Yerúsalem. Mānanj bati nyaka be bo mámbésé ambi mankem yi mangway.

4 Féstos aghati bhò be, “Pól achí ekerékenōj amem etok Seséria ne mbōj nkaysi berōj aré mandú mpok.

5 Bóbati bhéka mánkōjò me Seséria ne mbák yi abhōj bekwéné chōj mándem besí ebha aré.”

⁶ Festos abhak ne bhó mbó manywop ánèn ne byó. Apet ye nsem Seséria. Néyi nókó, achokó ndú enokó manyé eyi, achye eyon bé mánsót Pól mántwó ne yi.

⁷ Bátwó nókó ne yí bo Israel abhen báfú Yerúsalem bákáp yí báfyé néntí mándeme nokó bé Pól aká beyá bebéptí menyin. Yé no, bó kekway beton kponoron menyin ebhen bó bárém bé yí aká.

⁸ Pól abho bétáña mmuet andem nokó be, “Bekwéné bépú ne me wáwák beyiní ebhé bo Israel ne ebhé ekerákap ne yéchi ebhé Mfo Rom.”

⁹ Festos áyàn nyaka bo Israel mankon yi. Eká abhep Pól be, “Okon béko Yerúsalem bé ntán ndak ane are?”

¹⁰ Pól akeme be, “Nchí fá amem acha manyé Mfo Rom, ne fá ke bábhónó bétán nyé enen. Wombon oníji be mbíkí ka bo Israel bebú.

¹¹ Mbák nkwen ebhé ne nké enyin ené éyàn be mángwáy me nká newú. Ke tēndu barak ané bó bábhāt me amuet apú tetep, yé mmú apú kwáy befyé me amó yap. Nyé ena nébhon bérón ntá Mfo Rom.”

¹² Festos ághókó nókó enyin Pól árémé, abhiní bataná manyé abhi bárém keri. Aghati ye Pól be, “Orem bé nyé ene néndók ntá Mfo Rom, ne chon óndak ntá Mfo Rom.”

Pól ate besi Agripa ne Benis

¹³ Efaéré nókó mpáy manywop, Mfo Agripa ne mómayi ane ngoré Benis bárók Seséria ndu békáka Festos.

¹⁴ Bátát nókó áré mpáy manywop, Festos aghati Mfo Agripa eti nyé Pól be, “Mmufú achi fá ane Féliks aró ekerékenon.

¹⁵ Ne mpok nchí Yerúsalem, bó batí bachiákap ne bó batí etok béré bhat yí barak amuet ne béré yán be menchyé eyon mángwáy yi.

¹⁶ Ke nkeme bhó be epiní bó Rom ébhíkí ka be mángwáy mmu ené babhikire tan yi. Mmu abhon bété besi ne besi ne bo abhen batí yí anchye eyi eyonó manyé.

¹⁷ Bátwó nókó ye fá, mbíkí choníti mpok. Néyí, nchyé eyon be mánsót mmú wu mantwó ndu acha manyé ne yi.

¹⁸ Mpok bo abhen bábháré yi barak amuet báfáté, bóke rem yé ndak abúabú mbó ane nkaysi be bó bakway berem be yi aká.

¹⁹ Baré kém chi epáítí ne yí eti baraká Mandem ayap ne eti mmu ane áká nnyen bé Yesu ane ánán ágú, ke Pól árém bé achi nepém.

²⁰ Ngó nókó bé mbíkí riní enyú mēkwáy beka be mbon nejwimem ndu barak ane, mbép Pól mbák yi akon beron Yerúsalem be mántan nnyé eni aré.

²¹ Ke Pól keka. Ate chí bé mambabheri nokó yi kpaté Mfo Rom antán nyé eni. Nchyé eyon be mambabheri nokó yi kpaté mpok ane métó yi ntá Mfo Rom.”

²² Mfo Agripa arem ntá yi be, “Chon membon nkon beghok ne batú enyin ene yi árém.” Festos akeme yi be, “Chon óngok yi mbúré.”

²³ Néyí nókó ye, Mfo Agripa ne mómayi Benis bárak amem áchá-etok ne beyá kenókó, báchwé ne bóbatí batémé nenu ne manem bó etok. Festos achye ye eyon bé batémé nenu mánsót Pól mántwó ne yí.

²⁴ Bátwó nókó ne yí, Festos arem be, “Mfo Agripa ne be mankem abhen bachi fá ne bhese, ghó mmūr. Bo Israel mankem abhen Yerúsalem ne abhen fá Seséria bátwó ntá ya mpoknkem, mámbik nokó be, ‘Apú mmu ane báró be ámbák nepém.’

²⁵ Ke mbíkí ghó nyaka enyin ené yi aká be mangway yi, ne tēndu yimbón árémé be manyé ayi abhon bérón ntá Mfo Rom, nka ne yí.

26 Yé nò, mbíkáí bhòŋ esáyíri enyíŋ besíŋ ntá Mfò Rom òti yi. Ètiyò ke ntwò ne yí besí ebheka, ne sayri sayri, besí ebhe, Mfò Agripa! Ntwò ne yi be sènjíŋí nyé eni enyu ené nchí kway bebhòŋ enyíŋ ene mésìŋ.

27 Mbíkáí kaysi bé échí sayri bétó mükèŋŋ ntá Mfò Rom nkerem mbòŋ enyíŋ ene yí áká.”

26

Pól átàŋa mmæet besí Mfò Agripa

1 Fèstos ánáná nókó enyíŋ ene yí arèm, Agripa arèm be, “Pól, mbák òbhòŋ enyíŋ bérem ndu bétáná mmæet, dem séngók.” Pól abho ye bétàŋa mmæet, antòŋ nòkò ne awò be,

2 “Mfò Agripa, nkáysí bé eri echa be nté besí ebhe echòŋ ndu bétàŋa mmæet ndü barak ané bo Israel bábhàt me amæet.

3 Èri sayri be mbòŋ mfò aríŋí bepiŋí bo Israel menkem ne menyü menyíŋ ebhen bétwò bhò ne ákóré. Nchí nik ye wò mmæet bé ónkéŋnti óngók enyíŋ ene mérèm.

4 “Bo Israel mankem báríŋí me te kèmbò eka. Ngo chí ne bòbha ne amem etòk Yerúsalem.

5 Bó báríŋí sayri ndü eróŋí mpok bé nchí nyaka ndü nkwo bò Farisi abhen báfyè betan tontó ndü baraká Mandem. Mbák ómbép bhò chòŋ mángati bhe enyümòt mbák báyan berem tetep ane báríŋí.

6 Nté fá echòŋ bātàn me chí mbònyune mbákánti ndü barièp amen Mandem afyé nyaka ntá bachìmbi abhesè.

7 Chí nkúbhé barièp amen maneréket yesé byo ne apay babhaka nti aré bé chòŋ amfú kponòŋòŋ ndü mánìkmæet mánchye nòkò Mandem kenókó beti ne ngósí. Mfò, mbòŋ esòŋòri ne bo Israel echòŋ chí òti mbákánti ndü barièp amò.

8 Ndaká yí ebemæet ntá yèchi mmü yweka amòt menoko be Mandem ákway bekà bawü mampetnsem ndü nepém?

9 “Membòŋ ngo nyaka be, échí epók eya bekà yèntiki enyíŋ ndu menu ne bo abhen mánókó nnyén Yesu mmu Násáret.

10 Ne nká nò amem etòk Yerúsalem. Bò-batí bachiàkap báchyé me betan béfyè bo Mandem amem ekerékenòŋ. Ne mpok ane bárémé be mángwáy bhó, nka be mángwáy.

11 Mpok ne mpok, nchí ròŋ nyaka ndü bekeré neníkímæet menkem nchyé nòkò bhò ntémsi bekà bo mandem ebúbà òti Yesu. Mbòŋ beyá bebènti ne bhó kpát ndòk nòkò betòk bo báchák ndu béchyé bhò nenyok aré.

Pól aghati enyü ífákáŋí ke yí ábhák nkoŋo Yesu (Bk 9.1-19, 22.6-16)

12 “Èwak émòt, nde ròŋ Damáskòs ne bekáti ebhén nsóré nta bò batí bachiàkap bechye me betan be ndók nkémü bhò.

13 Mfò, ndu nchí ròŋ, bégháka néntí ngósí, bediéré ebhen béchá ebhen nnyómok béfú amfay békwén bekap me ne bo abhen mékò ne bhò.

14 Besé mankem sékwénti amik. Témte wu, ngók eyon ené èrèm ndü eyonótòk Hibru be, ‘Sól, Sól, ndaká yí óchyè me nenyok? Ókáysí bé ókwáy ménú ne me? Mbák ónsót ekak óndep setárébhé wò ke óghòk bebe.’

15 Mbép bé, ‘Acha chí wó agha?’ Acha akeme me be, ‘Me Yesu ké óchyè nó nenyok.

16 Ke faté. Mbésí wò besí ndu beyap wò ómbák mübetok awa. Chòŋ ómbak ntísie wa, óngati nòkò bo menyíŋ ebhen óghó fá ambi echòŋ, ne ebhén métòŋ chòŋ wò ansem mpok.

17 Chəŋ mbak ekuti eyə mpoknkem, ne bəbhe bápú kway bekə wə yənyin, ne yě chí bo abhen bápú bo Israel. Nchí to wə ntá yap néne.

18 Métò wə əndək ónéne bó amík be mándó ejuri mankoŋo bediéré, ne be mamfu ndu betan Satan, mánkəŋo Mandem enyu ene Mandem áfoŋori bho bebú ebhap, anka mbambak ndu nkwo bo abhen yí ákú bachi nyáná mbənyune babhəŋ neka ne me.’

Pəl ārəm ɛti betik ebhi

19 “Mfə Agripa, ndú Yesu áfú amfay atwə ntá ya ndu kenó amík antifú, mbəŋ ye nyaka békóŋo eyəŋ eyi.

20 Ekú mbo béghátí Eyəŋ Mandem etək Damáskos, ne nkə ndək nəkə Yerúsalem, ne atú Judéya ankem, ke nde rón ntá abhen bápú bo Israel nkwo, bé bó mántiknsem ndú bebú bhap mámpetnsem ntá Mandem ne mámbó bekə menyin ebhén bétəŋ bé bó bátiknsem ndú bebú bhap.

21 Eyə ke ekú bo Israel bákém me amem ekerákap Mandem, ne béré yan bəwáy me.

22 Kpáté echəŋ Mandem ke ákwək me, ne ákú bé nté fá ndém ntá bə mankem, maném bho ne ndéndémé bho, nkúbhé enyín ene baremé kepinti bərəmé nyaka ne Moses árəm bé chəŋ émfakari.

23 Nə chí enyín bərəmé be Mpepe Mandem afyé nyaka baripe be átò abhəŋ beghə esəŋori angú, ne ambak mmú mbi bépétnsem ndú nepém angati bo Israel ne abhen bápú bo Israel ɛti eróns ene échyè nepém.”

24 Ené Pəl abhəuét bétánja mmuet enyu yə, Festos abik arəm be, “Pəl, ebhókóri ékem wə! Beyá ekáti békə ebhókóri ékem wə!”

25 Ke Pəl akeme be, “Eta, wə mmu kenóko eke keya kecha, mpú bhokori! Menyín ebhén mérəm bechi tetep.

26 Mfə árínjí menyín ebhen menkem, ɛti yə ké nchí ghati wə menyín ebhen nkebhəŋ becháy. Ndínjí bé ndu menyín ebhen menkem ené ébhésé wə épú, mbənyune yənyín ébhíkí fakari bhésé bhésé.

27 Mfə Agripa, pú onóko enyín baremé kepinti básínjí? Ndínjí bé onóko!”

28 Mfə Agripa akeme be, “Pəl, ókaysí bé ndú mómbinjí mpok ane ké ókwáy bekə me mbak múnkwə Kristo?”

29 Pəl akeme yi be, “Yě chí ndú mandú mpok yě ndú eróri mpok, nenikímuet ena ntá Mandem chí be ékébhak chí ndiere wə, ke be yəntiki mmu achák ane áchí fá echəŋ ághók me, ámbák mbə me ebhíkífuet chí bebhak ne ngem amó mbə me.”

30 Afə ke Mfə Agripa, ne góbhanə Festos, ne Benis manə Mfə Agripa, ne bó mankem abhen bákí chókə ne bhó báfáté.

31 Báfú nókə, béré rem ne bati be, “Mmú-ne abhíkí kə yənyín ené éyan be mángwáy yí ne yě chí befyə yi ekerékenəŋ.”

32 Nə Mfə Agripa arəm ntá Festos be, “Mbə abhíkí rem be mánten manyé yi ntá Mfə Rom, mbə séros yi arəŋ.”

27

Batemé nenu bārók Rom ne Pəl

1 Barəm be sensət* áchwí sendək Itali. Bəsət ye Pəl ne mbək bəkenəŋ báchyé ntá Julíəs münti eká batemé nenu ene babhinjí be eká batemé nenu Mfə Rom.

* 27:1 “Sensət”, “Sendək”: Beyəŋ ebhen bétəŋ be Lukas apət achi ne Pəl.

² Sérók séchwé áchwí ane áfú Adramatium. Abhón nyaka bétéme ndü yéntiki nechyényén atú Esia. Séfá séré rón. Aristakos mmu Masidónia wu áfú Tesalónika abhak ne bhesé.

³ Néyí nókó, sétéme ndü nechye Sídón. Júlios atón Pól berínti. Aró Pól ánkó etok, ángó mamæere bhi be mánkwák yí ne menyin ebhén bekway békwák yi.

⁴ Etare nako sépét séchwé áchwí séré rón. Mbúép atañatan abhó befú bhesé ambi. Eká, ségháká nókó kékwót Sáypros, etok ené échí néntí nnyén, séróbhe nók sémfæet nako chí ebhé ené échí tíi.

⁵ Sénók sépé manyu ndü ebhe ene éyinjí atú Silisha ne Pamfilia sétéme etok Míra ndü atú Lúcia.

⁶ Aré ndü nechye Míra, münti batemé nenu aghó áchwí ane áfú Aleksándriya, etok Ijip, áròn Itali. Aferé bhesé ndü ayesé áchwí afyé amem awu.

⁷ Séré nók séndako nako petii ndü mpäy manywop. Sébhón beyá esonjori ke séchwop kékwót ne Kinídós. Mbúép atañatan keka séndók ambi. Sémókóri séróbhé nók sémfæere nako chí ebhé Kret ené nnyén néchí tíi, kékwót ne njie Salmóné.

⁸ Babhæp áchye bhesé beyá esonjori, séré rón peti peti, sémfæere nako ebhé Kret eya kpát séchwop ndü nebhæet ane bábhinjí bé Erití Nechyényén, kékwót ne etok Lásea.

⁹ Sénan séchónji nyaka beyá mpok ne beko ndu achwinyén erop chí ndak ané nepém ne newú mbonyune Epá Nefonjóri Bebé enan efæet nyaka ne mpok babhæp atañatan akwáy. Eti yo, Pól achye bho manie be,

¹⁰ “Bota, ngo bé mbák séndók ambi ne neko enen chon esonjori émfú, beyá ménémé mémbak, puyé ndiere ne áchwí ne batu, ke ne bapém ayesé nkwo.”

¹¹ Ke münti batemé nenu afyé ntí ndü enyinjí ene müngo bakú betik amem áchwí ne mmú ane ábhón áchwí bárèm echa ené Pól árèm.

¹² Nechyé nyén enén bábhinjí bé Erití Nechyényén néchí nyaka ranáranja kebhak sayri bé sénchókó aré senón mpok ane mbúép atañatan ane anu mpok mban ákwèn amáy. Eká beyá bo abhen bakú betik amem áchwí báré yán mbi bérón Foiniks. Foiniks abhak nechyényen Kret enen áchwí ate aré becháy ti, ye chí ndü mpok yo.

Mbúép atañatan átéméri bho anyén

¹³ Ebhíkí tat, mandú mbúép abho befók befú ebhe manyu ne bo bakaysi be chon menyin mémbak sayri. Báya ye ndo báfere anyén, babho menok beron ambi mámfæere nako neka nnyén.

¹⁴ Ke ébhíkí tat, mbúép atañatan ane átwò ne beyá mpérényen abho menu, befú atú etok ane mmok, áfú are. Bábhinjí nyaka mbúép wu be Mbúép Not-Is bekonjo atú ane wu áfú. †

¹⁵ Ne mpok mbúép ádep áchwí, sékeperere kway ménok beron tebhe tebhe ne mbúép. Sékpák séró be wu ámpókó áchwí.

¹⁶ Sérók séré fæet chí ansem mókpókó mmik ane ate nnyén. Aka nnyén be Kaúda. Mmiki yo achét mbúép mandú. Eyo ékwák bhesé, sénú seya áchwí nijinjí ane achi anet áchwí be áké rakati ansem áchwí.

¹⁷ Sésót manik ségwót áchwí wu amfay ane sechi amem ndon ne ndon enyu ené apú kwáy bédakáti áyák. Bakú-betik amem áchwí báré cháý be chon áchwí ándok ampan ndü ésiép ene échí ndü ebhók manyu ene etok Sitis. Eká

† 27:14 No chí, mbúép ané bábhinjí ndü eyonjndik bé: North-easter.

báfère ndo mámése anyén, bé, ndü áchwí áyà wu, mbúép áképerε pòkò wu tontó. Bákú nókò nó, báro mbúép áróbhe wu pòkò áchwí.

¹⁸ Ndu mbúép atañatañ áðεp áchwí ywese, are jañari mbò be áyan bebεt. Néyí nókò, bábhó mēmése batu anyen.

¹⁹ Egháká nókò manywəp arát, bō betik babho béfère mbək menyih áchwí mbò manik ne bechak mánto nòkò anyén.

²⁰ Mbúép atañatañ ándəkò nòkò chí ambi ndü beyá manywəp. Ne ngósi mmok ketýé, ne beti bó keghó mambe. Enyuyó enyuyó, kpáte séfère nti sérém bé ndak ywese ámay.

²¹ Bo mánañ b́atát nyaka kenýíé nenyíé, ékú Pól afate ate néntí enap arem be, “Bota, mbò bághók eyəñ eya mbá sébhíkí fá Kret sembəñ nchəñtí ne mbá ménémé ebhen b́pú.

²² Ke néne, nchí ghati bhe be, yéntiki mmú yweka ámbóñ netañántí! Chəñ áchwí ánem ke yé mmu apu gu.

²³ Ndíní nò mbənyune ndü nkubhe beti ebhen Mandem ane ábhóñó mé, Mandem ane mčhye kenókó, ató ángel aywi átwó áté me nepak mmuet,

²⁴ arém be, ‘Pól, kebhəñ becháy. Ǽbhəñ b́eté besí Mfo Rom. Ne éti berindu Mandem ne wə, ápémé yéntiki mmu ane ókò ne yí.’

²⁵ Bótá, yéntiki mmu yweka ámbóñ yé netañánti. Mbəñ neka ne Mandem, ne ndíní bé chəñ émbak mbənyü yí arémé.

²⁶ Ke mbúép ábhəñ b́épókò chəñ bhese kpát áchwí andək ántu mmuet ndü etəkófú ené nnyén nékábhé.”

²⁷ Egháká nókò néntí b́eti, ndü nywəp enen nékú manywəp byó ne ánwi, ndü mbúép ápòkò bhese bekinji manyu Adriya beti bhə, bō abhen bákú betik amem áchwí bakáysi be nékú nnyén nénáñ néchí kékwtó.

²⁸ Ékú básót nnik ane básere ndo aré, mámése ndo anyén be mándinji enyü nnyén nechwe amik. Bághó be mmiki nyén arəp mbò meta besa bepáy. Bérəñ ambi mandú, b́apεt bákú nə, bághó be mmiki nyén arəp bə meta esá nsem byo.

²⁹ B́aré cháy be chəñ mbúép ámpəkò áchwí wu ándək ántem ndü setárébhé, nékú nnyén. Báfère ye baro ánwi ansem áchwí mámése anyén bé andóp téé, b́aré nikkmet bé nywəp nénji nénkwésé bhə.

³⁰ Bakü-betik amem áchwí b́aré yáñ mbi bepeme mmuet eyap. Básət áchwí ninjinji ané báséré amfay básébhε anyén be manok manko abhi ke bákət ngepti mbò be b́arəñ befere chí baro áchák ambi áchwí mánsεbhe anyén.

³¹ Ke Pól ághó nókò nó, aghati munti batémé nenu ne bōbhi be, “Mbák bakü betik abhen áchwí mámfú, yé mmú yweka apú pém.”

³² Ékú batémé nenu bákpóti manik ane ákəm áchwí b́aró be nnyén néndəbhe wu pòkò wú.

³³ Ndü mban ábhó békañari, Pól anik bó mankem mmuet be mányie nenyíé. Arem be, “Echəñ chí manywəp byó ne anwi ené bábhiki tək awə anyu ndü bábhəñə becháy anti.

³⁴ Nchí ghati ye bhe be manyíé nenyíé be nenchye bhe betañ. Yé ekak emenénti mmú yeka epu nem.”

³⁵ Pól arém nókò nó, asət b́ret anikkmet achye bakak ntá Mandem besí bhap mankem, abók abho ményie.

³⁶ Eyo éfyé yé bó nti, básót nenyíé mányie.

³⁷ Besé mankem abhen séchí nyaka amem áchwí sébhák bo besa byó ne b́erát nsem nékú ne amət.(276)

³⁸ Yéntiki mmu anyíé nenyíé ajwi, báfère ye batü amem nchwi ankem mamese anyén be áchwí amfuep.

Achwi yese ádákatí anyén

³⁹ Mbanj ákánjari nókó, bághó ngokonyén ke bakü betik kerinjí mmik eyo. Ke bághó éfabhé nyén ne ésiép are, bákáysi be ngufú bákway bétéme aré mámfu mánkó ebhi.

⁴⁰ Bákpóti manik ané baro bárov yó ankem anyén. Bákánjari manik ane bagwóre menyu nsom ne yó, básébbe nsom anyén be mánók áchwí. Bátén nden ene ékém mbúép amfay be ampəkó áchwí ankó, babho berəŋ angokonyén.

⁴¹ Achwi arək achwe ndu ntó ésiép ene babhíkí re ghaka angokonyén. Ntí áchwí ápanj are. Betanj ebhen mbúép béka mpérényen érákatí nnet áchwí.

⁴² Batemé nenu bábhóŋ nkaysi beway bōkenəŋ mankem be yé amət áké bhóŋ mbi beghək nnyén ámbwé.

⁴³ Ke münti batemé nenu áyán nyaka bépéme Pöl. Ekú ake chye batemé nenu mbi bēwáy bōkenəŋ. Achye eyəŋ chí be yé agha ane áríŋí beghək nnyén ánjámbi ángók ánkó ebhi.

⁴⁴ Yí bé bō abhen bábhíkí rinj beghək nnyén mánkém bebhók enək ne bebhók áchwí ane ádákatí mánkwák mmuet mánkó ebhi. Enyu eyo ke éfákári ke bhesé mankem sékó ebhi nyóréé.

28

Pöl abhak amem etək Malta

¹ Sébáe nókó sékó ebhi. Bákú ye sérinj be ekpəkó mmik ené nnyén nékábhe chi ene bábhinj be Málta.

² Bo abhen bachi are bátəŋ bhesé beyá berinti ne básot bhesé mankem sayri. Manyep ábhó nókó menie, ne ndü mbanj ákwen, bábháyti ngo be séngwák.

³ Pöl anyokoti mónəkəkó kebhe. Ené yi afyé kó ango, besəŋó ngó beka efé éfú ndü kebhe ekó énéŋ yi ndu awó éróp aré.

⁴ Bō etək eyo bághó nókó ndü nnyó yó áchí yi awó jínjinjin, bábhó berem ne bati be, “Tetep, mmü-ne chí ngwayti bho! Yēndu ábwe newú anyén, Mandem mmu ákeme kémbé abhíkí rə yi ambak nepém.”

⁵ Ke Pöl amyák awó, nnyó yó akwén ango, yényinj keka yi.

⁶ Bāre noŋ mánkáysi nəkə be chəŋ Pöl amwət ne be mbák abhíkí mwət abhəŋ bekwen amik angú. Mánóŋ ndü eróri mpok. Ke yényinj keka yi. Báyi bhiri nkaysi yap, bábhó berem ne bati be, “Pöl chí enyu mandem efú.”

⁷ Múngo amət ane áchí ndü ekpək ebhi eyo aka nnyén be Pöblios. Abhóŋ baki kékwót ne ngokonyén. Asot bhesé sayri. Ane bhesé ndü manywəp arat.

⁸ Éfákári be chí Pöblios achí amik bhure ndü amé. Abhóŋ mbúép ne móném kebi. Pöl arək agho yi. Anyánjá nókó amə yi amuet, anikmuet éti yi. Atanj.

⁹ Eyo éfákári nókó, bōmame báchák etək eyo enkem bátwó ntá Pöl mankem abü bə nkwo.

¹⁰ Báchyé bhesé beyá akap. Ne mpok séfá bérəŋ bachye bhesé yəntiki enyin ene ekway bekwak bhesé ndu nekə enə.

Pöl arə Malta bérəŋ Rom

¹¹ Sétaré nókó Malta ndu batanj arát, sésót áchwí achak ané bábhinj be, Bəmandem Befak. Afü nyaka Aleksándriya ke átat Malta ndu mbanj akwen tontó.

¹² Séchwóbbhé nókó ndü nechyényén enen etək Sírakos, sétát are ndu manywəp arát.

¹³ Séfá Sírakos, séghabheri sechwəp ndü nechyényén enen etək Rejiom. Néyí nókó, mbúép ane bábhinj be mbúép saut abhó menu, ne ndü ntinywəp,

séchwóp ndú nēchyēnyén enen etək Putioli, atú Itali. Séfú ndu áchwí séchwe etək.

¹⁴ Aré, sétéméri mbək bōnkwo Yesu. Barem bé senchəko ne bhó ndu manywop tándramət. Séchókó nókó ne bhó, sefá ye serək Rom.

¹⁵ Batí bōnkwo abhen Rom bághókó nókó be sétwò, bábho bétwə bētemeri bhese. Mbək eyap bátéméri bhese ndú Eseye Apius, bachak ndú ebhak ené bábhīnī bé, “Bekeré Mankə Berat.” Pól ághó nókó bhó, eyo éfyé yi nti ne akaka Mandem.

Pól are ghati batí bo Israel Mbok Ndíndí eti Yesu

¹⁶ Séchwóbhé nókó Rom, bāró Pól ánychókó ndu mməet eyi, ntemé nenu amət ámbábhéri nókó yí.

¹⁷ Efuéré nókó manywop arát, Pól abhīnī bō batí bo Israel abhen bachi aré. Bátwó nókó arem ntá yap be, “Bōma, mbíkí kə yēnyīn ntá bo bhese ne mbíkí kə yēnyīn bébyak bepinī etək ebhén bachīmbi barə ntá yese. Yé nə, bō bhese bákém me Yerúsalem báfyé amə bō Rom.

¹⁸ Mpok mánanj bābhēbhe me enyīn ene nkə, bághó bé mbíkí kə yēnyīn ené éyān be mángwáy me. Bati berə me.

¹⁹ Ké ndú bo Israel bábhīkí kə, nkebhōn enyīn echak bekə, ebhīkí fəet chi berem bé mánten nyé ena ntá Mfə Rom, yēndu mbíkí bhōn mbōn manyé ne bōbha.”

²⁰ Etiyo ké mbíní bhe be mántwó ndém kepí ne bhe tēndu nchí fá mbo mūkenən eti mmu ane bo Israel mankem babhaka nti bé átwó bépéme bhese.

²¹ Bō-batí bo Israel bhó bákéme yi be, “Sébhíkí bhōn yé ekátí ene éfú Judéya eti ye ne yé mmu ywesé abhíkí fu aré ántwó ne eyōn ntá yese be əkə ebéptí enyīn.

²² Ké sékən beghok aye nkaysi mbōnyune sérīnī bé yēntíkí ebhak bo mankem bārəm chi ebábu eti nkwo bho abhen wə əchí mmū wap.”

²³ Bó ne Pól báfyé nywop néchak enén bébhōnó bétéméri. Nywop enə nékwáy nókó, beyá bhap barək eket ene Pól áchəko. Bébhó bēti kpát begháka beku. Pól are ghati bhó enyū Mandem ábhak ne bo mbo Mfə wap. Ne are tōn bó menyīn eti Yesu mbo enyu béchí amem basīnī Moses ne amen baremé kepīnti, anu nəko bekə bō mánókó menyīn ebhen yí ághāti bhó.

²⁴ Mbək baghə be enyīn ene yi arəm echí tetep, ké báchak kenókó.

²⁵ Bákwén ye beyōn beyōn. Bápére taka, Pól aghati bhó ndak achak amət be, “Éfónó Bedyere arem nyaka tetep mpok yi akə ndemekepīnti Aisáya angati bachīmbi bheka be:

²⁶ ‘Dók ntá bōbhen ghati bhó be chōn mángok ndən ne ndən, ké bāpú jwimem wáwák. Chōn mánjīnī ndən ne ndən ké bāpú ghó,

²⁷ mbōnyune bōbhen bágwət batí yap amem, ne báchók batú, mánémámík bé báké ghə yēnyīn.

Ekə amík ayap ápú kway beghə mban, batú yap ápú kway beghok mban ne batí yap apu kway bejwimem be mantwə ntá ya, me mbú bhə.’ ”

²⁸ Pól arem nəko nə, apet arem be, “Dīnī ye kə bé bápókó Mbok Ndíndí ane arəm enyū Mandem ápéme bhó bārən ntá bo abhen bāpú bo Israel nkwo ne yo. Ne chōn mántá batú mangok!”

²⁹ [Pól arem nəko nə bo Israel bátáka ne bágúre mankem nəko beyá epuítí ne batí.]

³⁰ Ndu mamié ápay gbók, Pól abhak ndu eket ené yi ásóré áchòkò are, yímbòṅ anchye nòkò nkábhé eket. Ansyépti nòkò yěntiki mmu ane aròṅ beghò yi.

³¹ Ne are ghati bo enyù Mandem ábhàk ne mmu mbò Mfò ywi, antòṅ nòkò nkwó bo menyìṅ kponòròṅ èti Yesu Kristo Acha, ne yě mmu kemò bechet yi mbi bε akε kα nò.

Ekáti Põl ntá Nkwɔ Rom

Põl átò bakak ntá bõnkwɔ abhen Rom

¹ Mɛ Põl kɛ nchí siŋ ekáti ene. Nchí mɔbetok Yesu Kristo. * Mandem abhíŋi me be mbak mũnto, abhure me nyáná be ngati bhó Mbok Ndíndí.

² Mbok Ndíndí ne kɛ Mandem afyé nyaka bariɛp bechye te mpok Yesu ábhíkire two fá amik. Afuét ntá baremé kepinti bhi beka nɔ, ne bɔ básíŋ ɛti bariɛp amɔ amem Ekáti Mandem.

³ Mbok Ndíndí ne achi ɛti Mɔywi. Yí achi nyaka ebhárémɔ Mfɔ Debhit ndú netwɔ ane yi átwɔ fá amik mbɔ nkwá.

⁴ Mandem átɔŋ ne betan be Acha ywese Yesu Kristo achi Mmɔ Mandem mmu ábhóŋɔ ɛfóŋɔ ene ɛchi nyáná mpok ákú Acha ápétntsem ndu nepém.

⁵ ɛti Yesu Kristo kɛ Mandem átɔŋ me berindu, akɔ me mbák mũnto. Akɔ nɔ be nkú bɔ betok menkem mámbɔŋ neka ne Yesu, mángoko nɔkɔ chi yi ne mánychye nɔkɔ nnyén eni kenókó.

⁶ Bɛ bɔ Rom nkwɔ báchi ndú mpáy bo abhen Mandem abhíŋi be mámbak bɔ Yesu Kristo.

⁷ Nchí ghati bhe mankem, be Mandem akɔŋ be tontó ne abhíŋi be be mámbak bɔbhi.

Mandem ɛtayese ne Yesu Kristo Acha mántɔŋ be berindu, mánychye be kpák.

Põl akáka Mandem ɛti bõnkwɔ abhen Rom

⁸ Enyini mbi chi be nchí kaka Mandem. Chi Yesu Kristo kɛ ákú be embak nɔ mbɔnyune mmik nkem aghok ɛti enyú neka enen bábhóŋɔ ne Yesu.

⁹ Mandem mmu mɛkú betik ebhi ne nti ena nenkem ndu nchí ghati bo Mbok Ndíndí ɛti Mɔywi achi ntísie wa be yéntiki mpok ane mɛnikmɛt, mpú rɔ befyɛ bhe ndú nenikimɛt ene.

¹⁰ Nchí nikmɛt be mbák chí nkaysi Mandem, yi ánkwak me mbɔŋ mbi bétwɔ awu néne ndu beghɔ bhe. Nnán njambi nnu bétwɔ awu ndɔŋ ɛchak.

¹¹ Mbɔŋ beyá ekwak beghɔ bhe ndu beka mámbɔŋ ákórɛ ndu áfók ane ɛfóŋɔ Bedyere áchye chɔŋ be be mántánj ndú mbi Mandem.

¹² Enyini ene mɛrɛm nɔ chi be, sémbóŋ mbi befyɛ bati nti, nɔ chí be, mánsɔt neka eneka ne Yesu mámfye me nti, me nkwɔ nsɔt neka ená ne Yesu mfyé bhe nti.

¹³ Bɔma, nnán nti bétwɔ awu beyá mpok, kɛ yéntiki mpok enyini ɛchɛt me mbi. Nnán nte bétwɔ awu be betik ebha menyu kepem ndú nkwɔ yweka mbɔ enyu békú ntá bo abhen bápú bo Israel amem betok bechak.

¹⁴ Mbɔŋ barem bekwɔ ntá bo abhen amik anene bhɔ ne ntá bɔbhi, ne ntá bariŋi ekáti ne abhen babhiki riŋi ekáti.

¹⁵ ɛti yɔ, mbɔŋ ye beyá ekwak ndu beghati be nkwɔ bɔ báchi Rom Mbok Ndíndí.

Mbok Ndíndí abhɔŋ betan

¹⁶ Mbíkí bhɔŋ ntíanwɔp ɛti Mbok Ndíndí mbɔnyune yɔ achi betan Mandem ndú bepeme yéntiki mmu ane ánókó yɔ bebho ne bo Israel, ne beghaka ntá abhen bapú bo Israel nkwɔ.

* 1:1 “Kristo” fá chi enyini ɛmot ne “Mpeme Mandem átó”.

17 Mbok Ndíndí ke ákà mándíní enyu Mandem ákà bo mambak chak besí bhi. Enyíñ ene éyàn chi be bo mámbón nẹka ne Yesu, mándak ambi beka nọ te ndü ngwentí. Echi mbọ enyü Ekátí Mandem éřem be, “Mmu ane ábhónó nẹka ne Mandem, Mandem ákà yí ambak chak besí bhi ne chọñ ambón nẹřem.”

Nkwáñwaj nkem achi mmu bebú

18 Mandem ákà bebenti bhi mémfú amfay ménsep amík ndü bebú ne bebéptí menyíñ ebhen bo abhen bápú koño mbi ywi bákà. Bebéptí menyíñ ebho béchyét bo báchák mbi beríñi tetep Mandem.

19 Menyíñ ebhen mmu ákway beríñi éti Mandem béchi kponoroñ ntá bọ abhen bákú bebéptí menyíñ ebho mbonyune Mandem atọñ bọ ntá yap be mandíñi bhọ.

20 Bebho ndü mpok ane Mandem aghoko mmík, menyíñ ebhen yí aghoko bétọñ kponoroñ betan ebhi ne enyü mmu yí achi mbọ Mandem. Ndu echi be, bápú gho yí ne amík ntí apu ane bọ bārēm be bekwéné bepu ne bhọ ndu bábhíkí ríñi Mandem.

21 Yëndu bọ bāríñi nyaka be Mandem achi, babhíkí chye yí kenókó mbọ Mandem, ne yé chi bakak bábhíkí chye yí. Ke bāróbhé kaysi chi bechón menyíñ ne bọ kekway bejwimen ndü enyíñ ene Mandem áyàn bọ mandíñi.

22 Yëndu bārēm be babhọñ kebon barọp chi bechíñtí bhọ.

23 Báró bechye kenókó ntá Mandem mmu apu gu, bāróbhe chye kenókó chi ntá menyíñ ebhen bọ bágghókó ne amọ. Menyíñ ebho bechi mbọ nkwañwaj ne bechak bechi mbọ kenen ne béchák mbọ nnya ené beka menwi, ne ebhénéfú mbọ nnya ene ésu menie amík. Bọ menkem bégúgu.

24 Éti yọ, Mandem aféré amọ ne bhọ be mámpkík mánkú bepọ menyíñ ebhen bati yap áñwaka be mánkú, enyu ene básọt mmuet eyap beka ne bati menyíñ ebhen béchyé bhọ ntíanwọp.

25 Mandem aféré amọ ne bhọ mbonyune barọ menoko menyíñ ebhen bechi tetep éti yí bāróbhe koño chí nsé. Ne menyíñ ebhen Mandem ághókó ke bọ bāróbhé chye kenókó, puyé mmu ane ághókó yéntíkí enyíñ. Yí ke bábhónó bechye bakak mpoknkem. Amen.

26 Ndu bákú enyu yọ ke Mandem aféré amọ ne bhọ be máñwáká nókó beka menyíñ ebhen béchyé bhọ ntíanwọp. Baghọré bhap bārọ babhakanem bāróbhe bhure chí ne bati baghọré, enyíñ ene ebhíkí kway wawak.

27 Enyumot ke echi nkwo ne babhakanem. Bárọ baghọré bāróbhe ñwaka bebhure chí ne bati babhakanem, enyíñ ene ebhíkí kway. Bákú baraka ntíanwọp ne bati babhakanem. Bákú nọ mámbọñ nọkọ ntemsi ane akway ne bhọ.

28 Tëndu bóbhen bábhíkí yan bekaysi éti enyíñ ene bọ bāríñi be echi tetep éti Mandem, Mandem aféré amọ ne bhọ. Aró bhó ndü bepọ nkaysi yap, ne ndü menyíñ ebhen bebhíkí kway be bọ manká.

29 Bati yap ájwí ne yéntíkí enyü ndak abúbá mbọ beka bebú ne befyé amík ndü menyíñ bo bachak, ne eřiñ beyañ beka bati bebú, ne mpabhamík, ne beyañ bhọ, ne betañ ebhen mmu ábhón ne bati ndu áyenti mmuet ne bhọ, ne berwọ bhọ, ne eřiñ beka bati bebú, ne enánjí.

30 Ne berem ebúbá éti bo ndü bechóni manyén ayap, ne bepap Mandem, ne nesaj, ne neyónómuet, ne mpányu, ne bekaysi babhí akọ ane beka bebú, ne betan ntí ne botáyap ne bómáyap.

31 Ne bebhak échířímu, ne eřiñ ene mmu apu bhure barięp, ne bebhọñ nti enen mmu abhíkí bhọñ ekọñ ne bati, ne bebhọñ eřiñ ene mmu apu gho bati ntínso.

³² Bõbhen bákà menyü menyin ebhen báriji be Mandem arem be bo abhen bákà menyü menyin ebhò bábhõj begu. Yé nò, bákà menyin ebhò ne bárij te ambi beka ne bo bachak abhen bákà bhò be eri beka bhò.

2

Mandem atan bo enyu ene echi chak

¹ Yé achí agha, mpok ótàn bo ne ónkà nòkò nkúbhé menyin ebhen bò bákà, ópú kway betanja mmuet besí Mandem. Bétanj mmu ke ónkà nòkò nkúbhé menyin ebhen yi ákà chi berem be wõmbõj ókwèn manyé besí Mandem.

² Sérinji be Mandem achi chak ndü netán ane yi átàn bo abhen bákà menyü menyin ebhò.

³ Yé achí agha, mpok ótàn bo abhen bákà menyü menyin ebhò, ke wõmbõj ónkà nòkò bhò, okaysi be ókway bebæ enyu ene Mandem apu chye wõ ntemsi ke?

⁴ Ke chi be ósõt beyá berinti ebhen Mandem átàn bhese, ne neghó ane yi ághò menyin ebhen sékà mbò be apú ghò, ne ekébhénti eyi mbò erákà ndak? Óbhíki ghò be ntí ane Mandem átàn bhese berinti chi bekwak bhese sentiknsem ndü bebá ebhese?

⁵ Ke éti ógwõt nti ene amem òke ka bétiknsem ndü bebá ebhe, ókà bebénti Mandem ne wõ menja mendak nòkò chi ambi. Ne chõj mémfú kponõõõj ndü nywõp enen Mandem átàn bebénti ebhi, antán bo enyu ene echi chak.

⁶ Chõj Mandem ankap yéntiki mmu bekojõ menyin ebhen yi ákà.

⁷ Bo abhen bákèmm ekíki ndü beri ebhen bò bákà, báfyè betanj beka be Mandem anchye bhò keném ne kenókó ne nepém enen mmu apú gu. Mandem áchye bhò nepém enen nebhiiki bhõj ngwenti.

⁸ Ke bo abhen babhiki bhõj mpok ne bati ndü báyiñi chi mmuet eyap, ne bápu kojõ tetep ndü nepém enap ke bákõjõ chi bebá, chõj Mandem antõj bo bebénti ebhi, anchye bhò ntemsi.

⁹ Chõj Mandem anka yéntiki mmu ane ákà bebá ámbák ndü beyá ekwet ne angók beyá bebe. Akà nò bebho ne bo Israel ne beghaka amuet bo abhen bapu bo Israel nkwo.

¹⁰ Ke bo abhen bákà beri bábhõj keném ne kenókó ne kpák. Ebhák enyu eyò bebho ne bo Israel beghaka amuet bo abhen bápú bo Israel nkwo.

¹¹ Mandem apu tøj kériñámík.

¹² Chõj bo mankem abhen bákà bebá ené bábhiiki rinji ebhé Moses máném yèndu bátàn bhò kekojõ bebhé Mandem. Ne chõj Mandem amkpót manyé bo mankem abhen bákà bebá mpok báriji bebhé Moses bekojõ bebhé Moses.

¹³ Puyé bo abhen bágghòk enyin ene ebhé éghati bhò ke bábhák chak besí Mandem, chi bo abhen bákà mbò enyü ebhé érem ke bábhák chak besí bhi.

¹⁴ Mpok ane bo abhen bápú bo Israel bákà menyin ebhen ebhé érem mbò enyü bati yap aghati bhò, yèndu babhiki bhõj bebhé ebhen béfuéré ntá Moses, bátàn ndü menyin ebhen bò bákà, be báriji enyin ene babhõjõ beka ne ene babhiki bhõj beka.

¹⁵ Bò bátàn ndü menyin ebhen bákà be Mandem asin bebhé amem bati yap. Bati yap átè ntísie be eyò échí tetep, tèndu mpokófu bati yap ághati bhò be babhõj bekwéné ne mpok achak be báchí chak.

¹⁶ Ndü nywõp enen Mandem áfuet ntá Yesu Kristo betanj bo mbò enyü Mbok Ndíndí ane méghati bo árem, chõj antán bo bekojõ nkaysi ane achi bhò anti ne menyin ebhen bò bákà bhésé bhésé.

Bo Israel bapu bhære bebhé Moses

17 Mbák chi be, bábhini mmuet eyeka be báchi bo Israel ne bághòkò mmuet ndú ebhé ene bábhòṅò ne bápà be báchi bo Mandem.

18 Báriṅi enyini ene echi chak beka mbonyune bághòkò bebhé.

19 Báriṅi sayri be báya bo abhen bachi mbò manémámik mbi ne be báchi mbò eròṅò ntá bo abhen bachi amem ejuri.

20 Ne báriṅi sayri be mányure bechiṅtí bho ne be bătòṅ bo abhen báchi mambò ndú mbi Mandem mbonyune bákáysi be ebhé éka báriṅi yéntiki enyini ne étòṅ be tetep nkem.

21 E, be bho bătòṅ bo bachak, ndaká yí bápú tòṅ mmuet eyeka? Bághàti bo be báké ghép aghép, ke bé babhòṅ bápú ghép aghébhé?

22 Bé bo bārèṅ be, “Mmu abhíki bhòṅ bekwen berwòp,” Bé babhòṅ bápú kwen berwòbhe? Bé bo bāre pap baraká bòmandem nsé, bápú ghép menyini ebhen bechi amem bekeré bòmandem nsé?

23 Bé bo bápà be báriṅi ebhé Mandem, bápú chye nò Mandem ntíanwòp ndú bapú bhære ebhé eyi?

24 Ekáti Mandem érèṅ be, “Bé bo Israel bákà bo abhen bápú bo Israel bārèṅ ebúbà éti Mandem.”

25 Nsyép ane básìèp bo betòṅ be báchi bo Mandem chi erítí enyini mbák bábhùre bebhé, ke mbák bápú bhære bebhé Mandem nsyép ane básìèp bo achi chi ndéndem.

26 Ndu echi nò, mbák mmu ane bábhíki syep yi ákà menyini mbò enyú ebhé éyàn, Mandem apu sòt yi mbò mmu ane basyephé?

27 Eyo ékà be bo abhen bábhíki syep bhò ndú nkwòmuet ke bábhùere ebhé mándem chòṅ be bekwéné bechi ne be bo Israel mbonyune bápú bhære ebhé yéndu Mandem achye nyaka bhe bebhé ebhen básíṅi amik, apet achye bhe epin besyep bho.

28 Puyé besyep mmu ke ákà yi ambak mbòṅ mmu Israel témé témé, ne nsyép ane tetep puyé ane nkwòmuet.

29 Mmu ábhák mmu Israel tetep chí ndú ntí eni ne nsyép ane tetep ábhak chí anti. Chí betik Efónó Mandem, puyé ebhen nkwòmuet. Mmu ane ábhónó enyú nsyep eyò Mandem ke ábiti yi, puyé nkwanwan.

3

1 Bebhak mmu Israel ákà mmu árchá bo abhen bapu bo Israel ke? Ne nsyép ákwak mmu ndú ntíki mbi?

2 Menkem békwák ndú beyá babhi. Enyini mbi ene ekwak mmu ane achi mmu Israel chi be Mandem afyé eyòṅ eyi amò ayap.

3 Ke mbòk yap bábhíki ka enyini ene báfyè nyaka barièp ne Mandem be babhòṅ beka chí be Mandem apu pere bhære barièp ami ke?

4 Wáwák! Yéndu yéntiki mmu achi nsèñse, Mandem ákà chí enyini ene yi árémé. Echi mbò enyú Ekáti Mandem érèṅ éti yi be,

“Tòṅ kponoròṅ ndú yéntiki enyini

ene órèṅ be óhí chak,

ne mpok bákpot manyé ye,

bekwéné bepú bhak ne wò.”

5 Ke mbák bebú ebhen sékà békà bo mangò kponoròṅ be Mandem achi chak, chòṅ séngati bhò be Mandem apu chak ndu bébenti anchye bhese ntemsi? [Nchí rem nò chí ne nerinindak enen bakwanwan.]

6 Épú enyu eyò wáwák! Mbò Mandem apu chak mbà ná yi ákway betan bo?

7 Ke mpok mmu árèm be, “Nsé ene mēsè ékwak bo mángɔ kponɔɔɔn be Mandem achi mmu tetep, ne eyɔ ékɛ mánchye yi kenókó. Mbák echi nɔ, ná Mandem akway betan me andem be nchí mmu bebú ndu nchí sense.”

8 Ndaká yí bápú rem be, “Séndak ambi beka bebú be Mandem antɔn bhese beri.” mbɔ enyú mbok bo báchònti manyén ayese be sérèm enyu yɔ. Chɔn mámbɔn ntemsi ane akway ne bhɔ.

Yé mmu apu chak besí Mandem

9 Chɔn séndem ye be yi? Bé nté ayese bo Israel acha ane bo bachak ke? Wáwák! Nnán ntɔn be bebú bebhɔn betan amfay bo mankem, yé chi bo Israel ne yé chi abhen bapu bo Israel.

10 Echi mbɔ enyú Ekáti Mandem érèm be, “Yé mmu apu chak besí Mandem, ye amot apu,

11 yé mmu apu yan berinji Mandem, yé mmu apu yan mbi Mandem.

12 Mankem bátiknsem ntá Mandem, bɔ mankem barɔp bɔ bekwene, yé amot apú kɛ beri, wáwák! Yé amot apu.”

13 “Eyɔnɔnyu yap énéem mbɔ eriep ene éfú ndú nnem enén enén mánéné, bárɔ fúú.

Básɔt bári yap berwɔ bhɔ.”
“Beyɔnɔnyu bhap béwáy mmu way mbɔ efé mpok énéem mmu.”

14 “Eyak ne bebépti beyɔn ke befú bɔ anyu mpoknkem.”

15 “Bekak ebhap béwákari bepɔkɔ bɔ be mandak mangway bo.

16 Yéntiki ebhak ene bɔ bárɔnɔ, bátwɔ chi ne meneme ne nedí kebho.

17 Bábhíkí rinji beka bo mámbɔn kpák ne bati.”

18 “Bápu chye Mandem kenókó wáwák!”

19 Sérinji be yéntiki enyɔn ene echi amem bekáti ebhé Moses býinji chi bo abhen Mandem achye bhɔ ebhé eyɔ. Eyɔ échòk manyu bo abhen báyan betan mmæt be bapu bo bebú. Yéntiki mmu abhɔn bete besí Mandem ndú manyé.

20 Ebhak enyu eyɔ mbɔnyune, yé mmu apu kway bebhak chak besí Mandem ne ntí be ákɛ menyɔn ebhen ebhé éyan yi ankɛ. Ebhé ékɛ mmu andinji be yi achi mmu bebú.

Enyú Mandem ákɛ bo mámbák chak besí bhi

21 Néne, Mandem ákɛ bo mandinji kponɔɔɔn enyú mmu ákway bebhak chak besí bhi. Eyɔ ebhiki bhɔn yényin beka ne ebhé yéndu ebhé Moses ne baremé kepinti menán báté ntísie enyú Mandem ákɛ bo mámbák chak.

22 Mandem ákɛ bo mámbák chak mpok babhɔnɔ neka ne Yesu Kristo. Aká nɔ ne ye agha ane ábhɔnɔ neka ne Yesu Kristo. Mandem apu tɔn kéréjámik.

23 Yéntiki mmu ákɛ bebú ne abhíkí pere ghaka ndú nte ane Mandem ághókó nyaka yi ambak.

²⁴ Ke néne, Mandem átòn bo berĩndu ebhi ndu àkà mambák chak besí bhi. Eyo chi akap Mandem ne áfùet chi ntá Yesu Kristo beka nò ̣ti enyĩn ene Yesu àkà ndu beferẽ bhese ndũ kesemé bebú.

²⁵ Mandem achyẽ nyaka Yesu mbò akap, be ̣ti manon mi amen áróńó amik, Mandem amfonjori bebú bo abhen mánóko Yesu. Mandem àkà nò beton be yi achi chak. ̣ti ekébhéńti eyi, asó nyaka bebú ebhen bo bákú. Aghò nyaka bebú ebhen bo bákú ndu mpok ane áfueré ansem mbò be apu gho.

²⁶ Ke néne, átón bo be yi achi chak ne àkà yéńtikí mmu ane abhõn neka ne Yesu ambak chak besí bhi.

²⁷ Ndu echi yé nò, yi ékway beka sémpányu? Yényĩn! Ne ntí achi be yi? Chi be sékù berítĩ menyĩn ke? Wáwák! Chi be sénoko.

²⁸ Séghò ye be Mandem ásot be mmu achi chak chi mbák abhõn neka ne Yesu. Eyo ebhíkí bhõn yényĩn beka ne menyĩn ebhen mmu àkà bekonjo ebhé.

²⁹ Mandem achi Mandem chi ndiere ntá bo Israel? Apu Mandem bo abhen bápú bo Israel? Achi Mandem bo abhen bápú bo Israel nkwo.

³⁰ Mandem amot ke achi ne àkà bo abhen básìep bo ne abhen bápú syep bo mambák chak chi mbák bábhõn neka ne Yesu.

³¹ Eyo ékà sénsot be ebhé epu yényĩn ke? Wáwák! Mbák sémbón neka ne Yesu, sékèm bebhé sayri.

4

Mandem àkà Abraham ambak chak besí bhi

¹ Chõn séndem ye be yi ̣ti Abraham mmu achi chi-mbĩ ywese?

² Mbò Abraham achi nyaka chak besí Mandem ̣ti berítĩ betik ebhen yi àkà, mbũ ntí achi ane yi ápanyu. Ke ápu kway nyaka beka nò besí Mandem.

³ Ekátĩ Mandem érèm be, “Mpok Abraham abhõn neka ne Mandem, Mandem asot be yi achi chak besí bhi.”

⁴ Nkáp ane báchyè mmu ndũ betik ebhen yi àkà chi enyĩn ene yi ábhõńó bebhõn ̣ti betik ebhò. Nkáp wu puyé akap.

⁵ Ke mmu ane ábhíkí fyẽ ntí chi ndũ betik ke abhõn neka ne Mandem mmu àkà bé bõ bebú mambak chak, chõn ansot yi be achi chak ̣ti neka enen yi ábhõńó ne yi.

⁶ Nkúbhé enyu yo ké Debhít areme nyaka be áfók achí ne mmũ ane Mandem ásóré be achi chak, yéńdu abhíkí ka yényĩn ene eka be Mandem anchye yi áfók wu.

⁷ “Eri echa ntá bo abhen Mandem áfónórĩ epĩn eyap ene bápú bhũere bebhé, antese bebú ebhap nkwo,

⁸ Eri echa ntá mmu ane Acha ápú sot be abhõn bekwéné ̣ti bebú bhi.”

⁹ Afók wu achi ye chi ntá bo abhen básìep bhò, ke ntá bo abhen bapu syep bhò nkwo? Sérèm mbò enyũ Ekátĩ Mandem érèm be, “Mandem asot nyaka be Abraham achi chak besí bhi mpok yi ábhõńó neka ne yi.”

¹⁰ Mpok Mandem ásóré Abraham be achi chak, mánan basyep nyaka yi ke? Chi mpok bábhíkí re syep yi, puyé mpok manan basyephe yi.

¹¹ Nsyép ane básìebhé Abraham ke achi nyaka erĩn ene Mandem afyé yi amuet beton be yi abhõn neka ne yi te mpok ane bábhíkí re syep yi. Mandem àkà nyaka nò be Abraham ambak chi-mbĩ ntá bo mankem abhen mánóko Mandem mpok bábhíkí re syep bhò, ne nta abhen neka enap ne Mandem nékú yi ásóré be bõ bachi chak besí bhi.

12 Abraham achi nkwo chi-mbi ntá bõ abhen basyep bhõ mbák bákõño bayarékak yi ndu babhõño neka ne Mandem, nkúbhé mbõ enyü yi áchi nyaka yë chi ndu mpok ane babhiki re syep yi.

Bariep Mandem achi nta bo abhen babhõñ neka ne yi

13 Mandem afyé nyaka bariep be chõñ Abraham ne bebhárébhõ bhi mányie mmik. Epü nyaka chi ãti Abraham abhure bebhé. Befuet ndü neka Abraham ke Mandem ásóre yi be achi chak.

14 Mbõ bo abhen bábhüre bebhé ke babhõñ nyaka menyie mmik mbu neka eneka ne Mandem nechi chi ndéndem, ne mbu bariep ami nkwo abhiki bhõñ ntí.

15 Ebhé étwò ne ntemsi Mandem ntá bo ndu bápú bhure ye, ke nebhuet ane ebhé epü, mmu apu kway bekwen ebhé.

16 Etiyo ke echi be bariep Mandem achi chi ntá bo abhen babhõño neka ne yi, betõñ be chi ãti berĩndu ebhi ke yi ábhõñõ nyaka beku menyin ebhen yi afyé bariep beku ntá yéntiki ebhárémõ Abraham. Bariep ami apü chi ndiere ntá bo abhen bákõño bebhé, ke ntá bo bachak mankem nkwo abhen babhõñ neka ne Mandem mbõ Abraham, tĩndu beke mankem sechi bebhárébhõ bhi.

17 Echi mbõ enyü Ekáti Mandem érem be, “Nku wõ ómbák chi ntá bo beyá betak. Yi achi besí Mandem mmu yi ánókó, Mandem mmu ákù bawú mampétnsem ndü nepém. Yí áchye eyõñ be enyin ene épü embak, émbak.”

18 Abraham arõñ nyaka ambi menoko bariep Mandem. Are noñ ambaka nõkõ nti yĩndu ébe nyaka mmuet menoko be bariep Mandem abhõñ befu tetep. Eti yo, achí chi ntá bo beyá betak bekoño menyin ebhen Mandem aghati yi be, “Chõñ bebhárébhõ bhe mánja máncha.”

19 Abraham anarõñ aghaka nyaka mbõ mamié besa betay (100) ne arõbhe sot mmuet chi mbõ ngú, ne arĩñi be ngoré ywi Sará achi nkongoré. Yë nõ, ate kpírĩ ndü neka eni ne Mandem, anõñ nõkõ be Mandem anka mbõ enyü yi árémé.

20 Arĩñi nyaka be bariep Mandem abhõñ befu tetep. Yi kemakati ye enyin ene Mandem árémé, ke abhõñ neka ne Mandem andak nõkõ chi ambi ne anchye nõkõ yi kenókó.

21 Arĩñi nyaka be Mandem abhõñ betarõñ beku enyin ene yi afyé bariep beku.

22 Ne befuet ndü neka eni, “Mandem asot be Abraham achi chak besí bhi.”

23 Enyin ene básĩñi be Mandem asot yi be achi chak besí bhi ebhiki yinõ nyaka chi yi aywĩnti.

24 Echi nyaka ãti yeke nkwo ndu sénókó Mandem mmu ákú nyaka Yesu Acha ywese apétnsem ndü nepém.

25 Yi, Yesu, ke Mandem arõ be angu ãti bebú ebhese, aku yi apétnsem ndü nepém ndu beku beke sémbak chak besí Mandem.

5

Séchi sayri ne Mandem néne ãti Yesu

1 Tĩndu séchí ye chak besí Mandem néne ndu sébhõñõ neka ne Yesu, séchí ndu kpák ne Mandem ãti enyin ene Acha ywese Yesu Kristo ákú ntá yeke.

2 Kristo aka sébhõñ mbi bebhak enyu ene berĩndu Mandem bebhak ne bhese befuet ndu neka enen sébhõñõ ne yi. Ne sebhõñ manák mbõnyune sebhaka nti ndü keném eken sébhõñ chõñ ne Mandem.

3 Ke mbõñ enyin ene echa eyõ chi be sebhõñ manák ndu besõñõri ebhese mbõnyune serinõ be esõñõri ekwak bhese sengok bete kpírĩ.

4 Ne béte kpírĩ ákwak bhese sémbõñ epin ene étõñ be séfuet nemõ. Ne epin eyõ ékù sembaka nti be chõñ Mandem anka mbõnyu yi areme.

⁵ Ne mbák sébhəŋ nebhakánti, ɛyɔ ɛpú twɔ bhese ne bekwéné. Sérɪŋi be Mandem akəŋ bhese tontó, mbənyune akə be ɛfónó Bedyere mmu yi achye bhese ánkə ekəŋ ɛyi enjwi bhese anti.

⁶ Mpok ane séchí nyaka kebəŋ betan bekwak mmuet eyese, Kristo agú ndú nywəp enen Mandem ayabhe, be ánkwak bhese bô bebú.

⁷ ɛtaŋ bé mmu ánká begu ɛti mmu ane achi chak, yəndu mmu akway beka newú ɛti ɛrití mmu.

⁸ Ke Mandem atəŋ kponorəŋ be yi akəŋ bhese ndu Kristo ágú ɛti yese mpok sebhuet nyaka bô bebú.

⁹ Təndu manəŋ Kristo árónó amik ɛti yese, Mandem ásət be séchí chak besí bhi néne. Echi mbəŋ tetep echa be Kristo ápeme chəŋ bhese be bebənti Mandem béké bhak ne bhese.

¹⁰ Mpok sébhuet nyaka bəmpap Mandem, yi akə sémpetnsem ntá yi, befuet ndú newú Móywi. Ná ne néne, ené sépətnsem ntá Mandem? Echi mbəŋ tetep echa be Móywi apu nók bepeme bhese, təndu yi achi nepém.

¹¹ Ke mbəŋ ene echa ɛyɔ chi be sébhəŋ manák ɛti menyin ebhen Mandem afuere ntá Yesu Kristo Acha akə ntá yese. Yi Kristo ke áká sépérənssem ntá Mandem.

Adam atwɔ ne newú, Kristo atwɔ ne nepém

¹² Bebú befuet ntá mmu amət ke bətwɔ fá amik, ne bebú ebhi bətwɔ ne newú. Nɔ ke echi be newú népəkɔ bo mankem mbənyune yəntiki mmu akə bebú.

¹³ Bebú ménan bechi nyaka fá amik ke Mandem akə bebhé befuet ntá Moses bətwɔ. Ke nebhuet ane ebhé epu bápú kwáy berem be mmu akwen ebhé.

¹⁴ Yé nɔ, bebú bébhəŋ betan amfáy bo mankem bebho mpok Adam kpát beghaka mpok Moses, ne yé chi bo abhen bebú bhap bepu nyaka mbə ebhen Adam mmú ákwéné ebhé Mandem abhak mbə ane ábhónó nyaka bətwɔ. Ke apət abhak kekúri ne mmu ane ábhónó bətwɔ.

¹⁵ Ke enyu ené Mandem átəŋ bhese berɪndu ɛti Kristo echi kekúri ne enyu ene Adam áká bebú. Beyá bo bágu nyaka ɛti bebú mmu amət, ke berɪndu Mandem beyá mbəŋ becha. Enyu ene ke Mandem áchye áfók ntá beyá bho ndéndem bekoŋo enyú mmu amət, Yesu Kristo, átónó berɪndu.

¹⁶ Ne akap ane Mandem áchye bho ndéndem achi kekúri tontó ne akap ane bebú mmu wu amət bətwɔ ne wu. Bekoŋo bebú bho memət Mandem atəŋ bo mankem ne bákwen manyé. Ke akap ané Mandem áchye ndéndem bekoŋo bebú beyá bho áká bo mámbák chak besí bhi.

¹⁷ Təndu bebú mmu amət beka newú nébhəŋ betan amfáy bo mankem, echi mbəŋ tetep echa, be bo mankem abhen Mandem átəŋ bo beyá berɪndu ne áchye bho akap ndéndem ndu beka bo mambak chak besí bhi, mámbəŋ betan ndú nepém enap ndu besət awónem amfáy yəntiki enyɪŋ ɛti enyɪŋ ene mmu amət, Yesu Kristo áká.

¹⁸ Nɔ ke échí be, nkúbhé mbə enyú bo mankem babhəŋ nyaka bekwéné ɛti bebú mmu amət, enyu ɛyɔ nkwɔ ke echi be mbənyune mmu amət áká enyɪŋ ɛmət ɛyɔ ene echi chak, bo mankem babhiki bhəŋ békwené, ke babhəŋ nepém enen nebhiki bhəŋ ngwenti.

¹⁹ Ne nkúbhé mbə enyú netanánti mmú amət néká bo mankem mámbák bô bebú, mmu amət ane áká mbə enyu Mandem aghati yi, akə bo mankem mámbák chak.

²⁰ Mandem áká nyaka ebhé entwɔ be bo mángó sayri be bebú bhap beyá tontó. Ke mpok bo bákə nyaka beyá bebú mandək nəkɔ chi ambi, Mandem atəŋ berɪndu ebhi enyu ené ɛyá mbəŋ échá,

17 Ke sebhəŋ beka Mandem be yəndu bachi nyaka ndu kesemé bebú, néne, bákòŋo ne bati ayeka ankem, menyin ebhen bátòŋo nyaka bhe. Menyin ebho ke báró amò yeka.

18 Mandem aféré be ndü kesemé bebú ne bərop chi basem abhi be mánku náko chi menyin ebhen béchi chak besí bhi.

19 Nchi sət erin ndü nepém ne ntí be méyàn mánjwimem ndü menyin ebhen mérém, mbonnyune ébeməet be bakwəŋwan mambəŋ nejwimem ndü menyin ebhen. Nkúbhé mbo enyü bəchyé nyaka bepókóməet ebheka ndü kesem éken beka barak epúsi ne bebéptí menyin bechak ebhen beyá mendok náko chi ambi, chyé ká bepókóməet ebheka néne mbo basem ntá Mandem be yi ankə mambák chak besí bhi enyu ene babhak nyáná.

20 Ndü mpok ane bachi ndu kesemé bebú, bəbhíki bhəŋ nyaka yənyin beka ne menyin ebhen bechi chak.

21 Mpok eyo, bəbhəŋ nyaka ntiki nsáy ndü menyin ebhen bákə, ebhen-ne bəbhəŋ ntíanwəp beka néne? Menyin ebho bétwə chi ne newú.

22 Ke néne, ené Mandem ánán aféré be ndü bebú, bərop chi basem abhi, ne nsáy ane bəbhəŋo chi nepém enen nechi nyáná, ne ndü ngwenti, bəbhəŋ chi nepém enen nebhiiki bhəŋ ngwenti.

23 Nsáy bebú chi newú, ke akap ane Mandem áchyé ndéndem chi nepém enen nebhiiki bhəŋ ngwenti ntá yəntiki mmu ane abháre mməet ne Yesu Kristo Acha ywese.

7

Pəl əsət erin ndü ebhé ene éyini nebhay

1 Bəma, bəriŋi ebhe. Bəriŋi ye be ebhé ebhəŋ betan ndü nepém mmu ndiere mpok yi achi nepém?

2 Nchi sət erin ené ngoré nebhay. Mpoknkem ane nném achi nepém ebhé égwət yi ne nném eyi. Ke mbák nném agu, ebhé yo epu pere gwət yi.

3 Mbák ngoré achi ne mmu achak mpok nném ábhəét nepém, ná achi nkwené berwəp. Ke mbák nném agu, ebhé ené égworé yi ne nném epu pere bhəŋ betan amfay yi. Ne mbák abhay mmü chak, apú bhak nkwené berwəp.

4 Bəma, enyu eyo ke echi ne bhe. Ebhé ébhíki pere bhəŋ betan ndü nepém eneka mbonnyune, beyin ebhé, bágu nyaka ne Kristo mpok yi agu ndü ekotákati. Néne, bəbhat mməet ne mmu ane Mandem ákú yi apetnsem ndü nepém be ankə bhese sémbák bo abhen sékə beri ndü betok Mandem.

5 Mpok ane sékəŋo nyaka menyin ebhen bakwəŋwan báyan senka, ebhé ékú séré ŋwaka beka bebéptí menyin ne mməet eyese be menyin ebho mentwə bhese ne newú.

6 Ke néne, ebhé ébhíki pere bhəŋ yənyin beka ne bhese mbonnyune, beyin menyin ebhen bégworé nyaka bhese, sérəp chi mbo bawú. Néne, sépet sépú ndü kesem bekoŋo mbi bebhé ebhen basiŋi mbonnyune sérəbhe koŋo chi mbi akə ane Efóŋo Mandem átəŋ bhese.

Ebhé Mandem ékə séngə bebú bhese

7 Səndém ye be yi? Bəbhəere ebhé chi beka bebú ke? Wáwák! Ebhé ke ékə bo mándin enyin ene bebú bechi. Mbo ebhé ébhíki rem be, “Ókə fyə ngoŋo ndü enyin mmu” mba mbíki rinj bebú ebhen bechi ndu befye ngoŋo ndu enyin mmu.

8 Ke ebhé eyo ékú nyaka mfyé ngoŋo ndü menyin bho menyin ne menyin. Mbák ebhé epú, bebú bəbhək chi mbo enyin ene égu.

9 Mpok achi ane mbíki rinj nyaka enyin ene ebhé éyən bo manka. Ke ndin náko ebhé, ngó be nnán nkwen nyaka ebhé, ne ngu.

¹⁰ Nkúbhé ebhé ene Mandem áyàn nyaka be enkà me mbòṅ nepém étwò me chi ne newú.

¹¹ Ebhé ene echi me anti éróbhe twò me chi ne newú.

¹² Séghò ye be bebhé nenkem bechi nyáná. Yéntikí enyìṅ ene ebhé érem echi nyáná, échi chak, ne eri.

¹³ Ke ebhé ené echi erítí enyìṅ étwò nyaka me chi ne newú ke? Wáwák! Bebé ke béfàéré ndù erítí enyìṅ eyo étwò me ne newú. Ndu echi nò, séghò ye kponororò be bebá chi enyìṅ ene ébébhé échá. Béfuèt ndu erítí ebhé Mandem, bebá bétwò bho ne menyìṅ ebhen bébébhé becha.

Nenu enen sènú ne bebá

¹⁴ Sérìṅi be ebhé chí enyìṅ ene éyìṅí befónjó ebhese. Ke nchí chí nkwanwan ane achi ndù kesemé bebá.

¹⁵ Mbíkí rìṅi menyìṅ ebhen mēkà. Mpu kà menyìṅ ebhen méyàn beka. Nchí kà chi nkúbhé menyìṅ ebhen mpábhé.

¹⁶ Tēndu menyìṅ ebhen mēkà chi ebhen mbíkí kòṅ beka, eyo étòṅ be nká be ebhé chi erítí enyìṅ.

¹⁷ Sayri sayri, puyé chi me ke nchí kà ye bebéptí menyìṅ. Chi bebá ebhen bechi me anti.

¹⁸ Ndìṅi ye be yé erítí enyìṅ epu ndù nepém ena mbò nkwanwan. Yé beri beru fu me anti. Yēndu mbónjó nti beka beri, mmuet apu me.

¹⁹ Mpu kà beri ebhen mbónjó nti beka. Ke nchí kà bebéptí menyìṅ ebhen mpu yan beka.

²⁰ Ke mbák nchí kà chi bebéptí menyìṅ ebhen mpu yan beka, eyo étòṅ be, sayri sayri, puyé chi me ke nchí kà bò, chí bebá ebhen bechi me anti.

²¹ Echi ye chi mbò ebhé ndù nepém ena be mpok méyàn beka erítí enyìṅ, ebéptí enyìṅ ke nchí kà.

²² Nkòṅ ebhé Mandem ne nti ena nenkem.

²³ Ke ngò be ebhé echak échi ndù amuet eya ené énú ne nkaysi aya, enkà nòko be mbak ndù kesemé bebá ebhen bebhuet ndù nepém ena.

²⁴ Eyá enyu ené éber echa! Chòṅ agha ámfere me ndù betanà nkaysi beka bebá ane átwò me ne newú?

²⁵ Bakak ámbák ne Mandem mmu ákà nò befuet ndù enyìṅ ene Yesu Kristo Acha ywese ákà.

Echi ye be ndù nkaysi aya, nchí ndù kesemé ebhé Mandem, ke ndù nepém ena mbò nkwanwan, nchí ndù kesem ebhé bebá.

8

Enyà bo bákway bebhak ndu bakoṅo Efónjó Bedyere

¹ Néne, yé mbi apu ane Mandem árem be bo abhen bábháré mmuet ne Yesu Kristo bákwen manyé.

² Nti achi be, ebhé Efónjó Mandem mmu áchye me nepém ndu ncheme mmuet ne Yesu Kristo, éfére me ndù ebhé ené echye betan beka bebá ebhen bétwò chi ne newú.

³ Bebhé ebhen Mandem áchyé ntá Moses bébhíkí kway nyaka bereme bhese ndù bebá ne ntí be ndù nepém enese mbò bakwanwan, sébhíkí bhòṅ nyaka betan bebhare bho. Mandem ke ápémé bhese ndù átó mbòṅ Mòywi, ne yí atwò fá amik ne nepémé nkwanwan mmu ákà bebá. Ne ndu atwò enyu yo, akà be bebá bekerere bhòṅ betan amfáy bho.

⁴ Mandem ákú nò be bese bo sépú pere kò chi ndù betan ebhese babhòy mbo enyù bakwànywan bákù, ke séròbhe kò chí ndu betan abhen Efónó Mandem, sémbòy mbi bebhak chak besí bhi mbo enyù bebhé Moses béyan sémbak.

⁵ Bo abhen bákù chi bebépti menyin bekonò nepém bakwànywan, bábhàre nti chi ndù bebépti menyin ebhen nepém bakwànywan néyan. Ke bo abhen bákù chi beríti menyin bekonò enyin ene Efónó Bedyere àrèm, bábhàre nti chi ndù menyin ebhen Efónó Bedyere ákónó.

⁶ Mbák mmu abhàré nti ndù menyin ebhen bakwànywan báyan, eyò étwò yi chi ne newú. Ke mbák mmu abhàré nti ndù menyin ebhen Efónó Bedyere áyan, Mandem áchye yi nepém ne kpák.

⁷ Mmu ane akaysi chi menyin ebhen bakwànywan báyan bekù achi múmpap Mandem. Apú septimuet bekonò bebhé Mandem, ne apú kway bekù nò wáwák.

⁸ Ne bo abhen bákòno chi nepém bakwànywan, bápú kway bekù menyin ebhen béchye Mandem manák.

⁹ Ke be bápú kono nepém bakwànywan. Bákòno chi Efónó Mandem tëndu yi achi ne bhe. Mmu ane Efónó Kristo apu ne yi apú mmu Kristo.

¹⁰ Ke tëndu Kristo achi ne bhe, yé mmuet eyeka agúgú éti bebá, befónó ebheka bechi nepém, mbònyune Mandem ákú báchi chak besí bhi.

¹¹ Tëndu Efónó Mandem mmu ákú Yesu Kristo áfú ndù newú achi ne bhe, chòy Mandem anka mmuet eyeka ene égù nkwo émpet émbak nepém ndù betan Efónó Bedyere mmu achi ne bhe.

¹² Bòma, enyin echi ene sébhòy bekù, ke puyé be sebhòy bekonò menyin ebhen bakwànywan báyan bekù.

¹³ Mbák mmu yweka ánkónó menyin ebhen bakwànywan báyan bekù, ágú. Ke mbák mánkono menyin ebhen Efónó áyan mánkù chòy mámboñ nepém.

¹⁴ Yéntiki mmu ane ákòno Efónó Mandem achi mmó Mandem.

¹⁵ Efónó Mandem áchyé bhe apú kù mámbak basem be mämpet mámboñ béchay. Efónó Mandem ákù mámbak bò Mandem. Ne ndù betan Efónó yéntiki mmu yweka ábhìñi yi be, “Éta, Étaya!”

¹⁶ Eyò étòy be mbòy Efónó Mandem áchem ne bati yese ne ákù sendinji be sechi bò Mandem.

¹⁷ Ne tëndu séchí bò Mandem, chòy sémbòy áfók ane yi ábhàré ntá bòbhi, ne menyin ebhen Mandem ábhàre ntá Kristo. Mbák sénká béchem mmuet ne Kristo ndù esòrri eyi, chòy sénchem ne yi ndù keném eki.

Mandem ábhàre keném ntá yese

¹⁸ Beyinji besòrri ebhen séghò néne, bépú yényin ene mmu ákway beyenti ne keném eken Mandem ákù chòy sémbòy.

¹⁹ Menyin ebhen Mandem ághókó menkem ménòn ne beyá ekwak nywòp enen yi átoy kponoroy bo abhen bachi bòbhi.

²⁰ Echi nò mbònyune Mandem ákú be menyin ebhen yi aghoko mémák chí ndéndem. Puyé bhò ke béyan bebhak enyu yò. Mandem mmu ághókó bhò ke ákú be émbák nò. Ke berí béchí ambi.

²¹ Ne échí be chòy Mandem amfere menyin ebhen yi ághókó ndù kesem anten menyin ebhen bekù bò mémpóó be bò nkwo mémboñ mbi bebhòy keném mbo enyù bò Mandem bábhòy keném.

²² Sérinji be menyin menkem ebhen Mandem ághókó bétòn mbo ngoré ane ághòkó bebe mpok àndñsi.

²³ Ne puyé chi ndiere menyin ebhen Mandem ághókó ke béghòkó bebe, méntonò nòkò. Besé babhòy bo Mandem achyé Efónó Bedyere mbo akap ane mbi

ané átōn be chōn sémbōn keném eken kebhuét ambi, sétōn nkwo, senon nako be Mandem ansot bese amuet mbo bōbhi. Nō chi be anchye bhese mmuét nko.

²⁴ Mandem apémé bhese, mpok sébháka nti ne yi. Mpok séghò menyin ebhen sébháka nti aré sépú pere rōn ambi bebhaka nti aré. Agha ákway bebhaka nti ndu enyin ene yi anán ábhónó?

²⁵ Ke mbák sébháká nti ndú enyin ene sebhihire ghó, sérōn ambi menon yo ne ekébhéntí.

²⁶ Echí enyumot be ndu sébhíki bhōn betan menikmuet mbo enyu sébhónó beka, Efónó Bedyere ákwak bhese. Yimbōn ánikmuet éti yese ansok nako nsók enyu ene échá enyú mmu ánikmuet ne eyōhōnyu.

²⁷ Ne Mandem mmu aríní menyin ebhen bechi bhese anti aríní nkwo nkaysi Efónó Bedyere, mbonnyune Efónó Bedyere ánikmuet éti bo Mandem ke ákoŋo chi nkaysi Mandem.

²⁸ Sérinji be yéntiki enyin ene éfákári ne bhese, Mandem áset yo anka bé éntwō ne beri ntá bo abhen bákōn yi, bo abhen yi ábhíní bekoŋo nkaysi yi.

²⁹ Echí nō mbonnyune Mandem anán aríní nyaka bōbhi ambi ambi. Ndu echí nō, áyap bō nkwo beka be mándōp chi mbo Mōywi.

³⁰ Ne bo abhen yi áyábhé, abhíní bhō nkwo. Ne aka bo abhen yi ábhíní mámbák chak besí bhí, ne bo abhen yi aka mámbák chak, aka mámbōn mbi bebhak ndú nebhuet kenókó yi ne yi.

Ekōn Mandem ne bo abhen babháré mmuét ne Yesu Kristo

³¹ Chōn sémpet séndem ntiki enyin echak? Mbák Mandem achi ne bhese, agha ákway menu ne bhese ansot awónem?

³² Mandem abhíki kem nyaka Mōywi be ake bhōn esōhōri. Arō yi be ankwak bhese mankem. Tēndu yi áchyé nyaka yi éti yese, sébhíki ghō be chōn anchye bhese menyin menkem ebhen Efónó Bedyere áchye?

³³ Agha akway berem be bo abhen Mandem ayabhe be mambak abhi bákwné manyé? Mandem ke áká bhō mámbák chak.

³⁴ Agha ákway berem be mántémsí bhese? Chí Yesu Kristo mmu ágú nyaka ke Mandem aka yi apetnsem ndú nepém ne achi ebhé awónem eywi, ne sayri sayri, ánikmuet éti yese ke?

³⁵ Agha ákway beferé bhese ndú ekōn ene Kristo ábhónó ne bhese? Chi nepém enen nétáná ke chí esōhōri? Chi nenyok enen báchyé bhese ke chí nsay? Chí nchébhé nden ke nepá ane bō bápá bhese ke chí newáy ane bo báyan beway bhese?

³⁶ Echí mbo enyú Ekáti Mandem érēm be,

“Éti ye,
bo báyan beway bhese mpoknkem.

Básot bhese chi mbo ághōhōmén
ane báya berōn beway.”

³⁷ Wáwák! Ndú menyin ebhen menkem ebhen béfakari ne bhese, Kristo mmu ákónó bhese áchye bhese awónem tontó.

³⁸ Ndíní be yēnyin épú kway beferé bhese ndú ekōn eyi. Nēwú nepu kway beka nō. Séchí chí nepém, ne nepém népú kway beka nō. Bōángel Mandem bápú kway beka nō. Menyin ebhen bébhónó betan amfay bépú kway beka nō. Menyin ebhen bechi néne, ne ebhen bétwō ambi bépú kway beka nō.

³⁹ Betantí menyin bépú kway beka nō. Yé chí mfay, yé chí mmik ápú kway beka nō. Ne ndú menyin ebhen Mandem ághókó menkem ye émot epu kway beferé bhese ndú ekōn ené Mandem ábhónó ne bhese éti enyin ene Acha ywese Yesu Kristo áká ndu bekwak bhese.

9

Mandem ayap nyaka bo Israel be mambak bõbhi

¹ Me mmũ Kristo nchí rem chi tetep, mpú séné. Ntĩ ena nkwo nérèm be nchí rem chi tetep, ne Efónj Bedyere árèm chi enyumót.

² Basémé aya me anti tontó ne nti nésònjori me amem mpoknkem eti bõmaya, bo Israel, bo etak eya.

³ Yé chí béká newú ka be ntemsi Mandem ambak ne me, ne be yi amfap me ne Kristo mbák eyo ékway bekwak bõ mánókó Kristo.

⁴ Báchí bo Israel. Bó ke Mandem ásóré be mambák bõbhi. Ntá yap ké yi átónj bédíéré bhi. Anyũ nku chi ne bhõ. Ntá yap ké yi achye bebhé. Bõ ké yi atõnj enyũ bo babhõnj bechye yi kenókó ne, ne bõ ké yi afyé bariep.

⁵ Bó ke báchi bebhárebhõ Abraham ne Aisek ne Jekóp. Ne bábhé Mpepe Mandem afyé nyaka bariep be áto chi etak eyap. Bábhé yi chi ndũ nnerékere wu. Yí Kristo, achí Mandem ne abhõnj betanj amfáy menyij menkem. Sémbítí yi mpoknkem. Amen.

⁶ Mpú rem be Mandem ãnak bebhure bariep amen yi afyé nyaka ne bo Israel. Puyé yéntiki mmu Israel ke achi mmũ Mandem.

⁷ Ne puyé bebhárebhõ Abraham mankem ke bachi bõbhi tetep. Mandem arem nyaka be, “Befuet ntá Aisek ké òbhõnj chõnj bebhárebhõ abhen mfyé bariep bechye wõ.”

⁸ Ene étõnj be puyé chi bõ abhen bábhé mbõ yéntiki mmó achak ke bachi bõ Mandem. Chi bõ abhen bábhé bekonjo bariep ami ke Mandem ásóré be báchi bebhárebhõ Abraham tetep.

⁹ Bariep Mandem amõ ntá Abraham achí nyaka be, “Nkúbhé mpok ane mmíe mbure, chõnj mpetnsem, ne Sará ambé móbakanem.”

¹⁰ Mandem abhiki fye bariep chi ndiere ne Abraham, ke ne Rebéka nkwo mpok yi achi nyaka ne menië befak ebhen chi mbi ywese Aisek afyé,

¹¹ yéndu bõ bábhuet nyaka amem menië, kekã yé bebá ne yé beri, ndu betõnj be Mandem áyap mmu chi bekonjo nkaysi ane yi ábhõnj. Mandem apu yap mmu bekonjo berítí menyij ebhi. Ayap mmu chi bekonjo nebhiñi ane yi ábhíñi yi.

¹² Mandem ághátí Rebéka be, “Chõnj mõmbi ántók ane mónkwen.”

¹³ Echi mbõ enyũ Ekátí Mandem érèm be Mandem arem nyaka be, “Nkõnj Jekóp, ke mpap Isau.”

¹⁴ Ndu echí nõ, chõnj séndem be yi? Bé Mandem apu chak ndũ menyij ebhen yi ákã ke? Wáwák!

¹⁵ Arem nyaka ntá Moses be, “Nchí ghõ ntínso ne mmu ane mëyanj beghõ yi ntínso, ntõnj berínti ntá ane mëyanj betõnj berínti.”

¹⁶ Echí ye be Mandem apu yap mmu chi bekonjo nkaysi bakwãñwanj, ne puyé chi bekonjo betanj ebhen mmu afyé bekã betik. Ayap mmu chi ndu ághõ yi ntínso.

¹⁷ Ekátí Mandem érèm be Mandem arem nyaka ntá Mfõ Ijip be, “Nkã wõ ómbák Mfõ be ntõnj betanj ebha wõ amuet enyu ene mmik nkem ághok chõnj eti ya.”

¹⁸ Eyõ étõnj ye be, Mandem ághõ ntínso ne yé agha ane yi áyànj beghõ yi ntínso, angwót ntĩ ne mu ane yi áyànj begwõt nti eni.

Mpokófu Mandem ábenti ne mpokófu ághõ ntínso

19 Mmũ ákway ye bebhep be, “Tĩndu Mandem áyap mbə enyũ nchí rem ne, ndaká yí yí ájĩ ye bho? Neyap ane yí áyap bho apu tɔŋ be mmu ákà chí enyĩŋ ene Mandem áśòt betan ebhi bekə mmu ankə?”

20 Ke wə nkwa, óchí agha bekem epúítí ne Mandem? Enyĩŋ ene ngoko-bete áśóré ntɔp aní ékway berem ntá ngoko beté ntɔp be, “Ndaká yí óghókó me chí enyu ene ké?”

21 Ngoko beté ntɔp ábhíkí bhɔŋ betan amfay ntɔp ndu bekə mbə enyũ yí akɔŋə ne ntɔp ane yí aghoko? Apú kway menyɔbheri ntɔp ansot mbək aní ete ene bábhùere nyáná ndũ bepa, ansot ntɔp áchák ani ete ene báku menyĩŋ ne yə manywɔp ankem-ε?

22 Echi enyumot ne enyĩŋ ene Mandem ákú. Ayàn nyaka be bə mándíní be yí ábè nti mpok bo bákú bebú ne be ábhɔŋ betan bétémsi bð bebú. Ke abhɔŋ beyá ekébhéntí ne bo abhen yí aghoko.

23 Mandem ákú nyaka nɔ betɔŋ enyũ yí ábhónó beyá keném ne enyũ áchye bhese mbək keném eki. Atónjí nyaka bhese ambi ambi be sémbón mbi bechwe ndũ nebhuet kenókó yí.

24 Ne séchí bo abhen Mandem ábhíní. Abhíní bho, puyé chí ndiere bo Israel ke abhen bápú bo Israel nkwo.

25 Echi mbə enyu ekátí ndemekerĩnti Hoseya érem be Mandem arem nyaka be, “Bo abhen bapu nyaka ‘Bóbha’ chɔŋ mbiní bho be bóbha. Ne abhen mbíkí kɔŋ nyaka, chɔŋ mbiní bho be ‘Abhen ekɔŋ.’”

26 Ne nkúbhé nebhuet ane ngati nyaka bhə be, ‘Bé bápú bóbha’, aré chɔŋ Me Mandem mmu nchí nerém ndem be, ‘Báchi bóbha.’”

27 Aisáya ndemekerĩnti Mandem arem nyaka éti bo Israel be, “Yĩndu bo Israel baya mbə éśiép ene echi angokə manyu, Mandem ápeme chɔŋ chí báru bhap.

28 Chɔŋ Mandem antwó, antán bo fá amík, yí ke chɔŋti mpok, ndak amay.”

29 Ne mbə enyu Aisáya areme nyaka be chɔŋ emfakari, “Mbə Mandem Acha betan menkem abhíkí nanja rđ nyaka mbək bho amem manéréket ayese mbə sémay mankem mbə bð Sódóm ne abhen Gomóra.”

Bo Israel bábhíkí noko nyaka Mbok Nđíndí

30 Chɔŋ séndem be yí éti barak ane? Enyĩŋ ene sérém chí be bo abhen bápú bo Israel, bábhíkí fye nyaka betan ndu beyan mbi bebhak chak besí Mandem. Yé nɔ, bábhak chak besí Mandem befuet ndũ neka enen bábhónó ne Yesu.

31 Ke bo Israel, bo báfyé nyaka betan ndu bebhare bebhé, be mámbák chak besí Mandem, bekə nɔ eyo ébhak chí ndéndem.

32 Eyo ébhak chí ndéndem ndaká yí? Nti achi nyaka be bə bákú nyaka berítí menyĩŋ ndu menu bebhak chak besí Mandem, ekə bə kebɔŋ neka ne Mandem be yí ankə bə mambak chak. Echi nyaka mbə be bo Israel báchínjí nekwén ndũ ntay enen nekway bekə mmu ankwen.

33 Echi mbə enyũ Ekátí Mandem érem be Mandem arem nyaka be, “Ghó ká, nchí bhúere ntay etək Síon enen nekú chɔŋ bo márchínjí nekwén. Ntay enɔ chí setárébhé esen sékú bo mánkwen éti yí. Ke mmu ane ánókó yí, apú bhɔŋ chɔŋ ntíanwóp.”

10

1 Bóma, enyĩŋ ene méyan ne nti ena nenkem, nník nɔkə mmuet éti bo etək Israel chí be Mandem ampeme bhə.

² Nchí kway bete bhò ntísie be bò báfyè betan bekonjo Mandem, ke bábhíki rinji mbõñ mbi ane tetep.

³ Bábhíki rinji enyu Mandem ákà bo mámbák chak besí bhi. Mánù chi beka wap mbi ane bò babhak chak besí bhi. Ekà bábhíki ka mbi ane yi ákà bo mámbak chak besí bhi.

⁴ Kristo áka be bebhé ebhen Mandem áchyé nyaka ntá Moses bekepere bhõñ betan, bé yèntiki mmu ane ánókó enyih ene Kristo aka ntá yi ámbák chak besí Mandem.

Mandem ápeme yèntiki mmu ane ánókó Yesu

⁵ Moses asih nyaka be mmu ane áyan bebhare bebhé Mandem be ambak chak abhõñ bebhare bebhé menkem ke ambõñ nepém.

⁶ Ke enyih ene Ekáti Mandem érèm ãti enyũ mmu ane ábhák chak besí Mandem ndũ yi ásíki nti ne Yesu chi be, “Ké bhép mmuet be, ‘Chõñ agha ankó amfay?’ ” [Nò chi be mmu abhõñ chõñ beko amfay, ansot Kristo, ansep fá amik ne yi.]

⁷ Ké bhép ye mmuet be, “Chõñ agha ansep amik ndu etakó bawú?” [Nò chi be, “Mmu abhõñ chõñ besep andak amik ndũ etakó bawú beka Kristo ampetsen ndũ nepém.”]

⁸ Ekáti Mandem érèm chi be Eyõñ Mandem chi enyih ene bákway berinji. Chi enyih ene mánán báremé ne echi amem bati yeka. Bákway menoko yò ndu yó echi amem manyu yeka ne chi nkúbhé Eyõñ ere ke ségháti bho.

⁹ Mbonyune mbák mmu andem kponorõñ be Yesu achi Acha, ne anoko amem nti eni be Mandem aka nyaka yi áfú ndũ newú apetnsen ndũ nepém, Mandem ápeme yi.

¹⁰ Echi nò mbõnyune, mmu ane ánókó Yesu Kristo ne nti eni, Mandem ákà yi ámbák chak besí bhi. Ne mbák ándem kponorõñ be Yesu Kristo achi Acha, Mandem ápeme yi.

¹¹ Echi mbõ enyu Ekáti Mandem érèm be, “Apú rò yè mmu ane ánókó yi ambõñ ntíanwóp.”

¹² Yè mmu achi chi mmu Israel, ye apú mmu Israel, ewupsi épú aré. Nkúbhé Acha áre amot ke achi Acha bõ mankem. Ne yi áchyè beyá áfók ntá yèntiki mmu ane ánikmuet ntá yi.

¹³ Echi mbõ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Yè agha ane ánikmuet ntá Mandem Acha be ankwak yi, Mandem ápeme yi.”

¹⁴ Ke ná bo bákway menikmuet ntá mmu ane bó bábhíki noko? Ne ná bákway menoko mmũ ane babhíkire ghók ãti yi? Ne ná bõ bákway beghok ãti mmu wu mbák yè mmu abhíki ghati bhõ menyih ãti yi?

¹⁵ Ne ná bo bákway beghati Mbok Ndíndí mbák bábhíki to bhõ? Echi mbõ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Manák áya ãti bo abhen beka ebhap bépãkõ bo be mándak mángati bho Mbok Ndíndí!”

¹⁶ Ke puyé bõ mankem abhen bághókó Mbok Ndíndí ke báká yó. Echi mbõ enyũ Aisáya areme be, “Acha, agha ánókó enyih ene ségháti bhõ?”

¹⁷ Echi ye be mmu ághok ke anoko, ne mpok bágháti bho ãti Kristo, bo bághok Mbok Ndíndí.

¹⁸ Ke mbõñ enyih bebhep. Bo Israel, bábhíki re ghók Mbok Ndíndí ãti Kristo ke? Bághok. Echi mbõ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Eyõñ ene básóré bégháti bhõ mbok, ékò eghaka yèntiki nebhuet fá amik, yè chí ndũ bebhak ebhen besábhé nekò tontó.”

19 Κε nchí bhep be, bo Israel bábhíkí jwi nyaka mmem κε? Bájwimem mbonyune Mandem árèm mbò enyũ Moses ásinjí be, “Chõj nkũ mãmbõj mpabhamík ne bo abhen bábhíkí bhõj etøk. Chõj nkũ bati ámbe be amem ãti bõ betøk bechak abhen bachi bechijntí bho.”

20 Ne Aisáya arem nyaka nkwo kebõjõj becháy be, Mandem arem be, “Bo abhen bápú yaj nyaka me bághó me. Ntõj mmæet ntá bo abhen bápú bhep me.”

21 Κε ãti bo Israel, Mandem arem be, “Nywõp nenkem, nsá amõ, nník nõkõ mmæet be mámpetnsem ntá ya, ke bõ bátõj chí netanjánti. Bõbhen bákũ chí eyap enyu.”

11

Mandem ághò bo Israel ntinso

1 Nchí bhep ye be Mandem agæep bo Israel ebhi κε? Wáwák! Membõj nchí mmu Israel ne ebhárémõ Abraham ne mfũ ndũ nnerékæt amõt ane Benjamin achí chí-mbi.

2 Mandem abhíkí gæep bõbhi abhen yi áyábhé te ndũ nebhõnet ebhi. Bábhíkí rinji enyij ene Ekátí Mandem érèm ãti ndemekerþinti Elájija ndu yi ághátí nyaka Mandem menyij, anji nõkõ bo Israel? Yi árèm nyaka be,

3 “Acha, bo abhen báwáy baremé kerþinti bhe ne mámokoti bebhak ebhen sechye wõ akap. Me awántí ke ndõbhé ne báyan beway me nkwo.”

4 Mandem akémé nyaka yi be yi? Akeme yi be, “Mbáré bo nka tándrámõt (7000) abhen bábhíkí nikmæet ntá mandem nsé ane bábhijí be Bál.”

5 Echi enyumõt echõj. Bãru bo bachi ndũ nkwo bo Israel abhen Mandem áyábhé ãti berĩndu ebhi.

6 Ne mbák ayap bhõ chí ãti berĩndu ebhi, nõ chí be, abhíkí yap bhõ ãti enyij ene bõ bákũ. Mbõ ayap bhõ chí ãti enyij ene bákũ, mbũ épú be ákũ bõ berĩ ndendem.

7 Eyõ éghátí bhese be yi? Chí bé bo Israel bábhíkí ghõ nyaka enyij ene bõ báyan. Bãru bho abhen Mandem áyábhé κε bághó nyaka yõ. Mbák chí báchák, bágwõt nyaka bati yap amem

8 mbõ enyũ Ekátí Mandem érèm be, “Mandem ákũ bõ báké rinji enyij, áchye bhõ amík ane ápú ghõ mban, ne batú ane apu ghok mban, ne nõ κε bõ bachi kpatε echõj.”

9 Debhít nkwo árèm nyaka be, “Menyijinyie bhap mémbák nta ene ékèm bõ, mémbak enyij ene ékũ mándijí nekwén enen bákwné, be Mandem ántémsí bhõ.

10 Eri be amík ágiri bhõ be báké ghõ mban, ne bé esõjõri ényíré bhõ amik mpoknkem.”

11 Mpet nchí bhep ye be, mpok bo Israel báchijntí nekwén, bákwné ndak ámay κε? Wáwák! Κε ãti bebũ bhap, bo abhen bápú bo Israel, bábhõj mbi ane Mandem ápeme bhõ. Mandem akũ nõ be bo Israel mámbõj mpabhamík ne bo abhen bápú bo Israel, bé Mandem ampeme bhõ bo Israel nkwo.

12 Tẽndu bebũ bo Israel békũ Mandem áyéré bo abhen bápú bo Israel, ne tẽndu bo Israel bákwné bekũ enyij ene Mandem áyan nyaka be mánkũ, eyõ ékũ Mandem ayet bo bachak tontó. Chõj Mandem apú chye mbõj beyá áfók ane áyá áchá ntá bo bachak mpok ane bo Israel mankem bápetnsem ntá yi κε?

Enyu Mandem dpémé bo abhen bápú bo Israel

13 Néné, nchí rəm ntá yeka bo bápú bo Israel, tëndu nchí munto ntá yeka, bé mpú sot betik ebha mbò ndaká ntok,

14 ndu nchí yaŋ be bõ etək eya mámbónj mpabhamík, mánjaŋ bebhak mbò bhe. Eyo ékway beka be mbək eyap mántíknsəm ndü bebá bhap be Mandem ámpémé bhó.

15 Tëndu negúep ane Mandem ágúebhé bo Israel ebhi ákú be bo abhen bápú bo Israel mámbónj mbi bebhak ndü kemure ne Mandem, mpok Mandem apət asore bo Israel amuet, chon eyo énkwak ná? Chon énkú be bawú mámpetnsəm ndü nepém ke?

16 Mbák mánká bret, mánchyé ane báýambi bákú ntá Mandem, nò bret achak nkem achi bret Mandem nkwo. Ne mbák bakanjánok achi ntá Mandem, nò batábhénok eyo nkwo achi chi ayi.

17 Mbák mámkpót mbək batap enok ólif mámfere ndü enok ene bápí, mánsot ye batap enok ólif ene bábhíkí pi mambat ambi-enok ene bápí, nò nenýíé batap ane bábháré néfù chi ndü enok ene bápí. Bo Israel abhen bápú bo Israel báchi mbò batap enok ene bábhíkí pi.

18 Báké yon ye mmuet ne bo abhen bachi mbò batábhénok ane bákpót báguébhé ebhi. Mbák báýon mmuet, báké ghəkəntik be puyé be ke bákémé bakan enok. Bakan énok ke ákémé bhe tëndu báchi chi batábhé enok.

19 Bákway berem be, “Mandem aféré nyaka mbək batábhénok be ambat bhese ndu enok.”

20 Echi tetep. Mandem aféré nyaka batap enok mbonyune bábhíkí noko Mbok Ndíndí éti Yesu Kristo. Mbák chí be bho bápú bo Israel, báchi batábhénok chí éti bábhónj neka ne Yesu Kristo. Báké yon ye mmuet. Cháy ká Mandem.

21 Bák ká nò mbonyune tëndu Mandem aféré nyaka mbónj batábhénok ene bapi, chon amfere be bho bábhárébhə nkwo mbák bábhíkí noko.

22 Ghò yeka ndü Mandem are bhon berinti ne ndü yi achi kíkírík nkwo ne bo. Achi kíkírík ne bo abhen bákwené ndü bebá. Ke ntá yeka, átəŋ berinti mbák mándok ambi beka mbò enyü yi áyən. Mbák épú nò, ákpət be nkwo amfere ndü enok.

23 Ne mbák bo Israel mángúpsí bati yap mánoko Mbok Ndíndí éti Yesu, Mandem ásət bhò ankú be mámpet mambak batábhénok ene bapi. Yi abhəŋ betəŋ beka nò.

24 Mbák Mandem aféré be bo abhen bápú bo Israel ndü enok ólif ene bábhíkí pi abhat ndü ene bápí, mbák yi ákway beka enyın mbò eyo, nò echi mandú enyın ntá yi bekeme bo Israel ndü nebhet ane achi nyaka awap, tëndu bə ke bachi mbónj batap enok ólif ene bapi.

Mandem ághò bõ mankem ntinso

25 Bõma, mēyaŋ mándinji enyın ene echi bhésé bhésé keka mánkaysi be bábhəŋ beyá kebon. Echi be bo Israel abhen bágwóre nyaka bati yap bápú gwət chon yə mpoknkem. Ebhak chon chi kpate beghaka mpok ane mpáy bo abhen bápú bo Israel, abhen Mandem áyábhé, mánoko.

26 Enán émfákári enyu eyo, Mandem apeme bo Israel mankem. Echi mbò enyü Ekáti Mandem érem be,
 “Chon mmu amfú etək Síon ane
 áfere bo Mandem ndü esonori.
 Chon yi amfere epin bébyak Mandem
 amuet bebhárébhə Jekóp.”

27 “Mpok mféré bebá bhap,
chəŋ ene embak
mbə enyü nyü nyaka nku ne bhə.”

28 Bo Israel bachi bömpap Mandem mbənyune bábhíkí noko Mbok Ndíndí ěti Yesu Kristo. ěfakari nə ěti yeka bo bápú bo Israel be mbi ámbák Mandem ámpémé bhe. Ke bo Israel báchí maməere Mandem mbənyune yi anán ayap nyaka bhə ěti bachímbi bhap.

29 ěchí nə mbənyune mbák Mandem ayap mmu ne ayet yi, apú pere wupsi ntí eni ne mmu wu.

30 Ndü mpok ane áfəéré ansem, be bho bápú bo Israel bătən nyaka ntí ne Mandem, ke néne, Mandem ághə bhe ntínso ěti netaŋánti bo Israel.

31 ěnyumat ke echi be néne, bo Israel bătən ntí ne Mandem be nkúbhé mbə enyü yi ághə bhe ntínso, ángó bó nkwo ntínso.

32 Mandem aró bo mankem mánchwe ndü kenəŋ ěti netaŋánti enap be yi angə bhə mankem ntínso.

Səmbítí Mandem

33 Ghó ká, Mandem achik achá! Nerihíndak eni neyá néchá, ne aríní yěntiki enyih. Yě mmu apu kway berihí enyü nkaysi ayi áchí Yě mmu apu rihí enyü yi ákə menyih.

34 “Agha aríní enyih ene Acha ákaysi? Agha anán áchí nchye maníé ntá yi?” *

35 “Agha anán áchyé Mandem enyih ené yi áyən Mandem ankeme yi yə?”

36 Yi ke aghoko menyih menkem ne menyih menkem bechi chi ndü betən ebhi, ne menyih menkem bechi chi ndü bechye yi kenókó. Sénchíe yi kenókó mpoknkem. Amen.

12

Múnkwə abhəŋ bechye mməet ntá Mandem

1 Bəma, ndu echi mbə enyü nchí rem nəkə, ne ěti ntínso Mandem ne bhese, nchí kwən be beka berem be mánchye mməet eyeka enkem ntá yi mbə akap ane achi nepém, ne nyáná, ne ane yi akəŋə. Eyə ke echi esayri mbi bechye Mandem kenókó.

2 Báké koŋə ekakáneko ené bö mmik. Dó ká Mandem ángúpsí nepém eneka. Akə nə ndu áchyé bhe nkaysi nkə. Eyə ékə mándihí enyih ene Mandem áyən. Yó éri, yó ke échyé yi maŋák, ne yó ke éri échá ndü yěntiki mbi.

3 ěti berindu ebhen Mandem átónó me, nchí rem ntá yeka mankem be yě mmu aké sət mməet yi mbə be achá enyü mmu yi achi. Ke ámbón chi nkaysi ane achi chak ěti enyu ene yi achi, békónó ení neka enen Mandem áchyé yi.

4 Echi nkúbhé mbə mməet nkwa ane achi amət, yě nə, abhón beyá berókóməet ne yěntiki epókóməet ebhəŋ ebhi betik.

5 Enyu eyə ke echi ne bhese. Yěndu séyá, séchí mbə mməet amət mbənyune séchem mməet ne Kristo. Yěntiki mmu achi ne bati nkúbhé mbə enyü yěntiki epókóməet echi ne bechak.

6 Mandem achyé yěntiki mmu yeŋe ayi akap bekoŋə berindu ebhi ne bhese. Yěntiki mmu ánku ye ebhi betik ne aywi akap. Mbák Mandem achyé mmu akap berem kepinti mmu wu abhəŋ beka nə bekoŋə enyu ene yi anoko Mandem.

7 Mbák Mandem achyé mmu akap bekwak bho, ánkwak bho. Mbák chí akap betən bho, ántón bho.

* 11:34 Echi mbə enyu básihí amem ekáti Aisáya 40.13 ne amem Job 41.3.

⁸ Mbák mmu abhɔŋ chi akap befyɛ bo nti, eri yi ankɛ nɔ. Mbák mmu ábhónŋ akap bechye bo menyin, ánkɛ nɔ ne awó fúú. Ne mmũ ane ábhónŋ akap bebhak münti, ánkém bo abhen bachi anten yi sayri. Ne mmũ ane ábhónŋ akap betɔŋ bo berinti, ánká nɔ ne manák.

⁹ Kónŋ ka bati ne ekɔŋ ené tetep. Pap ka barak abúabɛ. Kém ká sayri yéntiki erítí enyin.

¹⁰ Kónŋ ka bati mbɔ bɔ nnereket Mandem. Bónŋ ká beyá ekwak ndu bechye bati kenókó.

¹¹ Fíé ká betan ndu beku betik, báké bhak babhɔt. Kɛ ka betik Yesu Acha ne bati ayeka ankem.

¹² Bónŋ ká manák ndũ menyin ebhen bábháká nti aré be Mandem ankɛ ntá yeka. Bónŋ ká ekébhéntí ndũ mpok esɔŋori. Nik nókó ká mmuet mpoknkem.

¹³ Kwak nókó ká bo Mandem abhen eyap épú, mánsyepti nɔkɔ mankɔ amem beket ebheka sayri.

¹⁴ Mbák bo báchyè wɔ esɔŋori éti ɔchi nkonŋo Yesu, nikmuet be Mandem anjet bhɔ. Ké rem be eyak embak ne bhɔ. Nik chí mmuet be Mandem anjet bhɔ.

¹⁵ Nák ka ne bo abhen bábhónŋ manák. Dí ká ne abhén bachi ndũ nedí kebho.

¹⁶ Bák ká eyɔŋ émot ne bati. Báké yon mmuet, fyé ka mmuet ne yé chí bo abhen bápú yényin. Báké kaysi be báriŋi yéntiki enyin.

¹⁷ Báké keme bebú amfay bebú. Káysí nókó ká beku chi menyin ebhen beri besí bo mankem.

¹⁸ Yéntiki mmu yweka abhɔŋ beku yéntiki enyin ene yi ákway beku be ambak kpák ne bo mankem mpoknkem.

¹⁹ Abhen ekɔŋ, yé mmu yweka áké keme kémbé. Dó ká Mandem antemsi mmu ane áká nti bebú mbɔnyune Ekáti Mandem érem be Mandem arem be, “Me ke mbónŋ békéme kémbé. Me ke nchí kap mmu ndũ enyin ene yi áká.”

²⁰ Enyin ene bábhónŋ beku chí bekonŋo enyin ene Ekáti Mandem érem be, “Mbák nsay ánu mumpap aywe, chye yi nenyíé. Mbák manyiep ákwák yi, chye yi manyiep ányú. Mbák bákú nɔ, ébhak mbɔ be báto kefikisi ngó anti mumpap aywe, ne eyɔ ékú mumpap ámbónŋ ntíanwɔp.”

²¹ Báké nɔ barak abúabɛ ambɔŋ betan amfay yeka. Kɛ nókó ká chi beri be, mámbɔŋ betan amfáy barak abúabɛ.

13

Yéntiki múnkwɔ abhɔŋ beghok bɔbati bhi

¹ Yéntiki mmu yeka abhɔŋ beghok bɔbati mbɔnyune Mandem ke áyàp mmu ane ákém etɔk ne yi ke afyé abhen bachi néne.

² Ndũ échí nɔ, mmũ ane átãnti ne bɔbati átãnti ne bo abhen Mandem afyé be mankem etɔk. Bo abhen bákú nɔ bábhɔŋi chí ntémsi amuet.

³ Mmu ane ákú beri ábhíkí bhɔŋ becháy bɔbati. Bo abhen bákú bebéptí menyin bábhɔŋ bebhɔŋ becháy. Mbák ÷yàn be óké bhɔŋ becháy ne bɔbati, bák mmũ ane ákú menyin ebhen bechi chak. Mbák ÷kú nɔ, bɔbati bábhɔŋ manák ne wɔ.

⁴ Münti etɔk ákú chí betik Mandem ndu bekwak bhe. Ke mbák ÷kú bebéptí menyin, ɔbhɔŋ béchay yi mbɔnyune betan ebhen yi ábhónŋ bépú ndéndem. Mandem achyé yi betan chi be antemsi nɔkɔ bo abhen bákú bebéptí menyin.

⁵ Mmu abhɔŋ ye besépti mmuet ntá bɔbati. Ne mmu áké kɛ nɔ chí ndu ácháy be Mandem ake kɛ bo mántemsi yi. Ntí achak achi be ntí mmu néghàti yi be eri beku nɔ.

⁶ Chi ɛti ɔ ke bächyè nkwo nkábhénti. Bõbati bákà chi betik Mandem ndü yëntiki enyinj ene bo bábhónó beka.

⁷ Chié yé ka yëntiki münti enyinj ene bábhónó bechye yi. Mbák chi nkábhénti ke mmu abhónó bechye, ányché. Mbák chí nkáp ane mmu abhónó bechye ndü menyinj ebhen yi ábhónó, ánká nò. Mbák mmu abhónó besepti mmuet ntá achak, ánsépti mmuet ntá yi. Ne mbák mmu abhónó bechye kenókó ntá achak, ányché yi kenókó.

Bõnkwo bákõn bati

⁸ Báké kem mmu barém ke kwò. Barém amen bábhónó berõn ambi bekem bo chi amen bekõn bo. Mmu ane ákõn bo ábhure bebhé Mandem menkem.

⁹ Bebhé Mandem bérèm be, “Óké kwen berwõp” ne, “Óké way mmu” ne, “Óké ghep agher” ne, “Óké fye amík ndü enyinj mmu achak.” Ebhé émat épókó ebhen menkem ne bechak nkwo. Ne ebhé ɛɔ érèm be, “Kõn nti nkwa mbò mmuet ɛye.”

¹⁰ Mmü ane ákõn bo apú ka bhò bebá. Enyu ɛɔ ke echi be bekõn bo chi bebhuere bebhé menkem.

¹¹ Ndu berõn ambi, bárijjì mpok ane sechi aré néne. Mpok ménjéme ndü kenó akway mbõnyune mpok ane Mandem ánaña bereme bhese achí kekwot néne achá mpok ane sébho nyaka menoko Yesu Kристо.

¹² Beti ménan bífuet, ne nywõp nebho beyi. Séndó ye menyinj ebhen bo bákà amem ejuri, sénsot menyinj nenu ebhen sébhónó menu ne bhò ne nywõp ámfay mbò bo abhen mánan báfú ndü ejuri.

¹³ Sémbón ériti ekakáneko mbò bo abhen bákò ne nywõp ámfay. Séké chwe ndü bepá ebhen bo mányü mmém mánkwen, ne mámbò barak épusí. Ne séké fye mmuet ndü baraká kebhuere ne barak épusi achak. Séké chwe ndü bétáná, ne mpabhamík.

¹⁴ Ke dõ ká Yesu Kристо Acha ámbõn betan ndü nepém eneka enyu ené bo báyjijì bhe mándijjì enyu mmu yi achi mbõnyu bayijjì mmu mandijjì nden ane yi afyè amuet. Ne báké chye mbi ntá bepõ menyinj ebhen nepém nkwañwan nējwàka be bo mánkà.

14

Bõnkwo báké byak ne báké ji bati

¹ Sot ka bõnkwo abhen bábhíkire sene ndü baraká Mandem amuet. Ke báké kém epáití ne bhò ɛti ayap nkaysi.

² Sénsot ndaká nenyie menyie. Mmü amot ákway menoko be yëntiki enyinj éri menyie. Achák ane ábhíkí sene ndü baraká Mandem andem be yí ányie chi nenyie enen bákwanjá.

³ Mmu ane ányie yëntiki enyinj áké byak ane apu nyie mbok menyinj. Ne mmü ane apu nyie mbok menyinj áké ji ane ányie yëntiki enyinj mbõnyune Mandem aka yi.

⁴ Óchí agha beji mmõbetok müchak? Mmu ane akway berem be mmõbetok aká sayri, ne yé chí ebúbá, chí chí-betik aywi. Mmõ betok apú kwen mbõnyune Acha abhõn betan beka yi anté sene.

⁵ Mbok bo básõt mbok manywõp be acha achak. Bachak básõt manywõp ankem be achí enyumót. Eri mbõn mmu angò be enyinj ene yi ákàysi amem nti eni echi chak.

⁶ Bo abhen básõt mbok manywõp be acha achak bákà nò chi bechye Acha kenókó. Mmü ane ányie yëntiki enyinj ákà nò chi bechye Acha kenókó, tẽndu áchyè Mandem bakak ke ányie ɔ. Ne mmu ane apu nyie yëntiki enyinj ákà nò chí ndu áyàn bechye Acha kenókó nkwo ne áchyè bakak ntá Mandem.

⁷ Yě mmu apú nepém be achi ndú mmæet yi. Ne yě mmu apú gu be achi ndú mmæet yi.

⁸ Mbák séchí nepém, chi be sénchíe Mandem kenókó. Ne mbák ségù, ségù chi be sénchíe Mandem kenókó. Ndú echi nò, ye séchí chí nepém, ye ségù gu, séchí chí awò Mandem.

⁹ Etiyò kě Kristo ágù, ápétnsem ndú nepém be ambak Acha ntá bo abhen báchí nepém ne abhen bágù.

¹⁰ Ndu echi nò, ndaká yí ójì nti múnkwò èti menyin ebhen yi ákà? Yě chí wò nkwo, ndaká yí óbyàk nti múnkwò ndú yi ábhíkí ka beka yéntiki enyin ene ókà? Chon be se mankem sénte ndú manyé besí Mandem.

¹¹ Echí mbò enyù Ekáti Mandem érèm be, “Acha árem be, ‘Nkúbhé mbò enyu echi tetep be nchí nepém, enyu eyò ke echi tetep be yéntiki mmu abhòn betep mánén besí bha.

Ne yéntiki mmu abhòn berem ne nnyu ywi be, Me Nchí Mandem.’ ”

¹² Echi ye be yéntiki mmu abhòn bete besí Mandem andem yéntiki enyin ene yi ákà.

Múnkwò ake ka nti ankwen ndú bebú

¹³ Séké pere ji ye bati bònkwò, ke enyin ene eri chi be báke ka yényin ene ekway beka nti múnkwò ankwen ndú bebú.

¹⁴ Ndú báchémé mmæet ne Yesu Acha, membòn ndíní sayri be yě nenyíé nérú enen nepu pépép besí Mandem. Ke mbák mmu ánkáysí be mbòk nenyíé nepu pépép, nò nérú bhak pépép ntá yi.

¹⁵ Mbák enyù enyin ene wò ónyíe échyè nti múnkwò esonori, nò ópú pere ka menyin ne ekon. Óké ró enyù nenyíé enen ónyíe néntwò ne ménémé ntá nti múnkwò mbonyune Kristo agu nyaka èti yi nkwo.

¹⁶ Óké ró be enyin ene ókáysí be eri éndóp chi enyin ene bo básòt berem ebúba èti ye.

¹⁷ Nném enyin ntá bo abhen Mandem achi Mfò wap puyè chi nenyíé menyie ne mmem menyu. Nném enyin chi bebhak chak besí Mandem, ne bebhak kpák ne bati, ne bebhòn manák amen Éfónó Bedyere áchyè.

¹⁸ Mbák mmu ákà betikí Kristo enyù eyò, Mandem ábhòn manák ne yi, ne bo bårèm be yi ákà sayri.

¹⁹ Eri ye be sémfyé betan ndu beka menyin ebhen békà sémbák kpák ne bati, ne be sémfyé betan beka menyin ebhen békwak bati bònkwò mango ndu neka enen bábhónó ne Mandem.

²⁰ Óké chonji betik Mandem èti nenyíé. Yéntiki nenyíé chi enyin ene bo bákway menyie. Ke epu chak mbák ónyíe menyin ebhen békà bati bònkwò mánkwen ndú bebú.

²¹ Echí chak be óké nyie nnya, ne be óndó menyu mmém, ne be óndò beka yéntiki enyù enyin ene ekway beka nti múnkwò ánkwen ndú bebú.

²² Enyin ene ókáysí èti barak ane, dš yò énjíní chí wò ne Mandem. Eri echa ntá mmu ane áriní be enyin ene yi ákà echi chak, ne nti eni nepu sonori yi amem èti enyin eyò.

²³ Mbák mmu ámakati nenyíé enen yi áyàn menyie, yě nò, andok ambi anyíé nò, nò abhòn bekwéné besí Mandem ne ntí be ányie nenyíé enen yi ábhíkí noko be echi chak be yi anyíé. Mbák mmu ákà enyin ene yi anoko be epu chak, nò ákà bebú.

¹ Bese bho séséné ndü neka enese, sébhəŋ bekwak nəko bo abhen bábhíkíre sene ndü neka enap ne Mandem. Séké ka nəko chi ndiere menyin ebhen béchye mmuet eyese manák.

² Yéntiki mmü ywese abhəŋ beka enyin ene ékà bönkwo mámbón manák ndü bekwak bhə be mángó ndü neka enen bábhəŋ ne Mandem.

³ Kristo abhíkí ka nyaka chi menyin ebhen béchye yimbəŋ manák. Ke éfákári ne yi mbə enyü Ekáti Mandem érem be, “Nsək ene bo abhen básəkoti nyaka wə ékwen me amuet.”

⁴ Yéntiki enyin ene echi amem Ekáti Mandem básin yə chí ndü betəŋ bese menyin éti Mandem be sémbəŋ ekébhéntí ne be mémfyé * bhese nti. Eyə enkə ye sémbaka nti be chəŋ bariep Mandem amfu tetep.

⁵ Mēnikmuet be Mandem mmu áchyé ekébhéntí ne afyé bho nti, ánkwák be mámbak eyəŋ émət ne bati bekoŋo eriŋ ené Yesu Kristo áró,

⁶ bé bə mankem mányché nókó kenókó ne eyəŋ émət ntá Mandem mmu áchi chi Yesu Kristo Acha ywese.

Mbok Ndíndí achi ntá bə mankem

⁷ Sət nókó yé ka yéntiki nti múnkwə nkúbhé mbə enyü Kristo ásóré bhe. Eyə ékà bo mányché Mandem kenókó.

⁸ Nchí ghati bhe be Kristo áké nyaka mmuet eyi mübetok ntá bo Israel ndu betəŋ bhə be Mandem ábhəŋe bariep ami amen yi afyé nyaka ne bachĩmbi bhap.

⁹ Akə mmuet yi mməbetok be bo abhen bápú bo Israel mányché nəko Mandem kenókó mbənyune yi ághó bhə ntínso. Echi mbə enyu Ekáti Mandem érem be,

“Ndu échí nə, chəŋ ndem ye néntí bo abhen bápú bo Israel be, wə ochí Mandem. Chəŋ nkway nəko bakwáy ndu bébíti wə.”

¹⁰ Ekáti Mandem epet érem ndü nebhuet achak be, “Bé bho bápú bo Israel, hák ka ne bo Mandem”,

¹¹ ne ndü nebhuet achak amem Ekáti Mandem yó épét érem be, “Bé mankem abhen bápú bo Israel, bítí nókó ka Acha. Bo mankem, bítí nókó ká yi.”

¹² Ne Ekáti Mandem epet érem be ndemekepĩnti Aisáya arem nyaka be, “Chəŋ ebhárémə Jése antwó. Atwə bebhak Mfə ntá bo abhen bápú bo Israel, ne chəŋ mámbaka nti be yi ampeme bhə.”

¹³ Mēnikmuet be Mandem mmu áká be bo mámbáká nti ndü menyin ebhen yi afyé bariep bechye bhese, ánká be bati yeka ánjwí ne manák ne kpák ndü máńókó yi. Enyu eyə, bákway berəŋ ambi bebhaka nti ne yi ndü betəŋ Efóŋə Bedyere tontó tonto.

Pəl arem éti betík ebhi

¹⁴ Bəma, membəŋ ndíní be berí ebhen bákə beyá ne be bāriŋi menyin éti Mandem sayri enyu ené bákway betəŋ bati bönkwo.

¹⁵ Ke, amem ekáti ene, nsíŋ ntá yeka nkebhəŋ becháy éti mbok menyin mbənyune nchí yaŋ betík be bhə. Nsíŋ enyu eyə éti beyá berĩndu Mandem ntá ya.

* 15:4 15.3, ghə Ekáti Bakway 69.9.

16 Akɛ mɛmbák mmü betok Yesu Kristo ntá bo abhen bápú bo Israel mbɔ nchiakap anɛ áfú ntá Mandɛm. Nchí ghati bhɔ Mbok Ndíndí ɛti Mandɛm bé mánókó yi, nɛ bɛ mámák mbɔ akap anɛ yi áká bésot nɛ ané Ɛfónó Bedyere ábhúré nyáná ntá yi.

17 Ndu ɛchi nɔ, nɛ ndü mbát mmɛt nɛ Yesu Kristo nchí kwáy bedɛp awó anti ɛti betik ebhen mɛkɛ ntá Mandɛm.

18 Ndiere ɛti enyih ɛnɛ Kristo áfúéré ntá ya áká kɛ nchí rɛm ndü beyá menyu ntá bo abhen bápú bo Israel bɛ mángúpsí bɛpiɲ ebhap, manka nɔkɔ mbɔ enyü Mandɛm áyan.

19 Akɛ nɔ ndu áchyé mɛ betanɲ betɔɲ bɛriɲ ebhen bétɔɲ betanɲ Mandɛm nɛ ndu beka menyihí maknkay ndü betanɲ Ɛfónó Bedyere bɛ nnán nnáná beghati bhɔ Mbok Ndíndí ɛti Kristo, bebho Yerúsalem kpáte Ilirikɔm.

20 Enyih ɛchí ɛnɛ nnán nchí yan nɔkɔ beka, nɛ enyih ɛyɔ chi beghati bo Mbok Ndíndí ɛti Kristo mbáɲ enkem ɛné bo bábhíkire ghok yɔ. Kɛ mbíkí yan beka betik ndü nebhubéréket ɛnen mmu achak.

21 Ɛchí ye mbɔ enyu Ɛkátí Mandɛm ɛrɛm bɛ,

“Chɔɲ bo abhen bábhíkire ghati bhɔ

ɛti yi mángɔ yi,

nɛ chɔɲ bo abhen bábhíkire ghok

ɛti yi, mánjwimɛm.”

Pál átí bɛrɔɲ Rom

22 Beyá ndɔɲ ɛné nti bétwɔ beghɔ bhe mbíkí kway beka nɔ.

23 Kɛ néne, ɛné nnán nnáná betik ndü mbanɲ ɛnɛ enkem, mbɔɲ nti beghɔ bhe mbɔ enyü nnán nchí yán beka ndü beyá mamié anɛ áfúéré ansem.

24 Néne, mbákánti bɛ chɔɲ ndɔk Spen. Mpok nchí rɔɲ chɔɲ mbɔɲ manák beghat bɛ mbak nɛ bhe ndu mómbihí mpok kɛ ndɔk nɔkɔ ambi. Nɛ mpok bɛrɔ bɛ akway nɔkɔ, nkaysi bɛ chɔɲ mánkwak mɛ nɛ enyih ndü nekɔ ɛna.

25 Kɛ nchí rɔɲ kpik Yerúsalem bɛ nchyé nekɛp ɛnénti batí bɔnkwɔ bátó ntá bo Mandɛm abhen bachi are.

26 Bɔnkwɔ abhen atú Masidónia nɛ abhen atú Akáiya bábhɔɲ manák bechye mbɔk nkáp awap ntá bachébhébhɔ ndü nkɔ bo Mandɛm abhen Yerúsalem.

27 Bɔ babhɔɲ kɛ bághó bɛ ɛri beka nɔ, nɛ sayri sayri, bábhɔɲ beka nɔ tɛndu ɛchi bɛ, ɛti bo Israel bo báchí bo Mandɛm kɛ bɔ abhen bápú bo Israel bághókó Mbok Ndíndí ɛti Yesu. Nɛ báchí nkɔ bo Mandɛm néne, nɛ Mandɛm áyɛt bhɔ nɛ beyá menyih. Bábhɔɲ ye bekwak bo Israel abhen bachi bachébhébhɔ nɛ mbɔk menyih ebhen bɔ bábhɔɲ.

28 Nnán ngáká ye aré nchyé bhɔ yɛntiki enyih ɛnɛ báto ntá yap, chɔɲ ndɔk Spen. Kɛ chɔɲ njambi ntee awu ngɔ bhe.

29 Nɛ ndihí bé mpok ntɔwɔ awu, chɔɲ Kristo anjet bhese tontó.

30 Bɔma, ɛti séchi bo Yesu Kristo Acha nɛ ndü Ɛfónó Bedyere áká sɛnkɔɲ bati, nchí nik bɛ mmɛt bɛ mánu menikmɛt ntá Mandɛm ɛti ya nɛ nti nenkem mbɔ enyü membɔɲ nchí ka.

31 Nik ka mmɛt bɛ Mandɛm ankɛ bɔ Judeya abhen bábhíkí noko yi báké ka mɛ yɛnyih ebábɛ. Nik ka mmɛt bɛ bɔ Mandɛm abhen Yerúsalem mánsót nekɛp ɛnénti mérɔɲ ntá yap nɛ nɔ nɛ manák.

32 Ɛyɔ ɛká bɛ mɛ nkway bétwɔ beghɔ bhe nɛ manák mbák Mandɛm aká, nɛ bé nkway bebhɔɲ neyweɲmɛt nɛnti ɛneka.

33 Mandɛm mmu áchyé bhɔ kpák ambak nɛ bhe mankem. Amen.

16

Pɔl atò bakak ntá bõnto abhen etok Rom

¹ Nchí yanj mándin̄i mómayese Foiibe mmu ákù betik ntá Nkwɔ Kristo ane etok Kenkreya.

² Anán ántwɔ awu, syeptí ká yi mbɔ enyũ ðó Mandem bábhóns̄ besyeypti nti múnkwɔ, ne mánkwak bechye yi yéntiki enyiȳ ene échébhé yi. Yímboh̄ anán akwak beyá bho, ne yé chi membõnj̄ nkwɔ.

³ Kaká ká Príska ne nném ayi Akwíla. Bákù nyaka betik Yesu Kristo ne me.

⁴ Báchí bo abhen bákway nyaka beka yé chí newú ndu bepeme me nké gu. Puyé chi ndiere me ke nchí kaka bhɔ. Bakwó bho abhen bapu bo Israel bákaka bhɔ nkwɔ.

⁵ Kaká ká bõnkwɔ abhen bácheme nɔkɔ eket eyap, ne mánkaka mmerekeh̄ awa Epainétos. Yí achi nyaka mmũ mbi bebhak nkojɔ Kristo atú Esia.

⁶ Kaká ká María mmu ákú beyá betik ndü nkwɔ yweka.

⁷ Kaká ká nkwɔ batí bo Israel bha, Androníkɔs ne Júnias bo báchí nyaka ekerékeh̄ ne me. Báchí maném bo ndü nkwɔ bõnto Yesu Kristo ne báyámbi bebhak bakojo Kristo ke mētwa ansem.

⁸ Kaká ká Ampliátos. Achí mmerekeh̄ awa ne abhat mmuet ne Acha mbɔ me.

⁹ Kaká ká Ubános mmu ákú betik Kristo ne me. Kaká ká nkwɔ mmerekeh̄ awa Stákis.

¹⁰ Kaká ká Apélis mmu ábhóns̄ beyá esonj̄ri eti Kristo ne atón̄ be achi mmu ywi tetep. Kaká ka bo efo ene Aristobulɔs mankem.

¹¹ Kaká ká Heródion nti mmu Israel wa. Kaká ká nkwɔ bo efo Nasísos abhen bábháré mmuet ne Acha.

¹² Kaká ká nkwɔ bakú betik Yesu Acha abhen bagharé, Trifina ne Trifósa. Kaká ká mmerekeh̄ awa Pésis mmu ákú beyá betik ntá Acha.

¹³ Kaká ká Rúfɔs mmu achi nném mmú ndü nkwɔ bakú betik abhen Acha. Kaká ká máyi nkwɔ mmu ásóré me mbɔ móywi.

¹⁴ Kaká ká Asínkritos ne Flégɔn ne Hémis ne Patróbas ne Hémas ne batí bõnkwɔ bachak abhen bachi ne bhɔ.

¹⁵ Kaká ká Filólogos ne Júlia ne Nérios ne mómáyi ane ngoré, ne Olímpas ne bo Mandem abhen bachi ne bhɔ.

¹⁶ Kaká ká bati sayri ne ekɔj̄ Mandem. Bakwó bho Kristo mankem bátò bhe bakak.

Manié Pɔl amen ngwénti

¹⁷ Bõma, nchí ník be mmuet be mäsot mpok ne bo abhen bátwɔ ne ákóré nenti eneka ne bákú bo mántíkns̄em ntá Mandem ndü bátɔj̄ menyiȳ ebhen bechi kekúri ne ebhen bághókó. Bák ká nekɔ nesie ne bhó.

¹⁸ Menyũ ðõbhɔ bapu ká chi betik Acha Kristo. Bákù chi menyiȳ ebhen bo babhɔj̄ bakojo. Ne básòt chi sérwórényu ne erítí eyonj̄nyu berwɔ bo abhen amík ayap ábhíkíre néne.

¹⁹ Ke bo mankem bághók enyũ bághók Mandem, ne eyɔ échyè me manák eti yeka. Nchí yanj̄ mámbák barinj̄ndak be mánkɔ nɔkɔ chi berítí menyiȳ, ke bo abhen amík ábhíkíre néne bhɔ be báké ká bebéptí menyiȳ.

²⁰ Mandu mpok, chɔj̄ Mandem mmu áchyè kpák anchye bhe awónem amfay Satan mpok báyátí yi amík. Nchí níkmuet be berĩndu Yesu Kristo Acha mémbak ne bhe.

²¹ Tímɔti mmu ákú betik Kristo ne me átò be bakak. Batí bo Israel bha, Lusíɔs ne Jáson ne Sɔsipate bátò nkwɔ be bakak.

²² Mmε, Tétios mmu Pól ághátí me menyiy ebhen nsíní amem ekáti ene nchí to nkwo be bakak mbò nti nkojo Acha.

²³ Gáyos mmu méchòkò eket eyi, ne nkúbhé aré kě bõnkwo báchèm, àtò be bakak. Erástos, mbare nkáp etòk ne máyese Kwátos bátò bhe bakak.

Ménìkmet ndu bebiti Mandem

²⁴ Afók Yesu Kristo Acha ambak ne bhe mankem. Amen. *

²⁵ Sémbití Mandem. Yi ákway beka be mántán ndü neka eneka bekojo Mbok Ndíndí ane mëghati bo žti Yesu Kristo ne bekojo tetep ane nchí ghati bho. Yó achí nyaka bhésé bhésé ndü erori mpok ke Mandem ákú séríní yó.

²⁶ Nénε, akú bõ betòk menkem mándíní yó kponorojo mbò enyü baremé kepinti básíní nyaka menyiy ebhen Mandem mmu achi nepém mpoknkem ághátí bhò. Aghati bhò mánsíní bò amik be bo abhen bápú bo Israel mánkojo enyiy ene yi árèm be mánoko yi ne mangók nòkò yi.

²⁷ Kenókó kémbák ntá Mandem mmu áriní wu menyiy menkem mpoknkem. Séchyè yi kenókó žti enyiy ene Yesu Kristo ákú. Amen.

* 16:24 Mbok bekáti ebhen básíní nyaka ne amò bébhíkí bhøj ndøj ane.

Εκάτι Πῶλ ἐνέ μβι ντά Nkwō Kōrint

Πῶλ ἀτό bakak ντά bakojo Yesu abhen Kōrint

¹ Με Πῶλ mmu Mandem áyábhé bé mbák münto Yesu Kristo ké nchí nsínj ekáti ene. Mandem abhínj mé békojo nkaysi ayi yimbōj. Nchí fá ne manó ywesé Sosténes.

² Sésinj ntá yeká bō nkwō Mandem awu etok Kōrint. Sésinj ntá yeká bo Mandem abhínj, akū māmbák nyáná bé māmbak bōbhi. Akū māmbák bōbhi mpoknkem ndū bābháre mmæet ne Yesu Kristo. Ne nkúbhé enyu eyō ké yí áká ne yéntiki mmu ane ábháre mmæet ne Yesu mbānkem. Nó chí yéntiki mmu ane ápú rō ménikmæet ntá Yesu Kristo anchye nōkō yí kenókó. Yí Yesu ké achí Acha ywese ne abhak Acha ntá yéntiki enyū mmu wu ane ághòk chí ne yí.

³ Mandem Eta yesé ne Yesu Kristo Acha mántōj bé berindu, mánychye bhe krák.

Πῶλ ákaka Mandem éti Bō nkwō Kōrint

⁴ Mpú rō béchye bakak ntá Mandem mpoknkem éti berindu ebhen yi átōjō bē ndū bābhāt mmæet ne Yesu Kristo.

⁵ Ayet bēká bō nkwō abhen Kōrint ndū babhi ankem. Sayri sayri, akū māndínj menyij ebhen bo abhen bābháre mmæet ne Yesu bābhōj bérinj. Ne achyé bhé akap bégháti bho menyij ebhén yí áká māndínj.

⁶ Echí enyuyō mbōnyune akap ané Mandem áchyé bhé átōj bé mbok ane ségháti bhé éti Yesu Kristo achwe amem bati yeka sayri.

⁷ Ne eyō ékū bé ndū bāchi ne amík ambi mánōj Yesu Kristo Acha ápètnsem, bābhōj yéntiki akap ané Efónó Bedyere áchyé.

⁸ Chōj Eta Mandem ankū bé mánte kpírí te ndū ngwenti, kebhōj bekwéné ndū nywōp enen Yesu Kristo Acha ápètnsem.

⁹ Mandem ápú rō bekū nó ntá yeká mbōnyune yí áká yéntiki enyij ené yí árémé bé yí ákū. Ne yimbōj ké ábhínj bhé be māmbat mmæet ne Yesu Kristo Acha ywese.

Ákóré áchi nénti Bōnkwō abhen Kōrint

¹⁰ Bōma, ndū nnyén Yesu Kristo Acha, nchí nik be mmæet bé māndó békem kefē ne bati, māmbák eyōj émōt. Ebhíki rí be ákóré ámbák nénti eneká. Nchí nik be mmæet, bák ká nti némót, mánkojo nōkō chí nkaysi amōt.

¹¹ Bōma, nchí rem nó mbōnyune mbók bo abhen báfú eket Klóe bāgháti mé kponoroj, bé bātánj ne bati.

¹² Enyij ene méyánj beka māndínj chí be bāchi ndū bakwó, bābhák beyōj beyōj. Mbók ayeká bárēm be, “Bákōjo chí Πῶλ”, bāchák be, “Mēkōjo chí Apólos”, abhénéfú be, “Mēkōjo chí Píta”, ne nkwó áchák be, “Mēkōjo chí Kristo”.

¹³ Mbép kpík be, mmū ákwáy békóre Kristo ndū bakwó? Ghatí ka me. Me Πῶλ ké bágó ndū ekotákáti éti yeká ké? Yé mmū yweka achí ane bájwítí yí ndū nnyén Πῶλ?

¹⁴ Nkáká Mandem bé mbíki jwiti yē mmū yweka ébhíki faét chí Kríspos ne Gáyos.

15 Yě mmu ywεka apú kwáy yε berem bé menjwítí bhé ndü nnyén ena bé mǎmbák bakoño bha.

16 Mhm, njwítí nyaka nkwo Stefánas ne eket eyi enkem. Mbíkí riñi bé njwítí yě mmu achák.

17 Kristo abhíkí tó mé bejwiti bho. Ató mé chí bé ngátí nókó bo Mbok Ndíndí. Ne mpú sət chí nerinjindak enen bō mmik ne sérwōrényu béghāti bho Mbok Ndíndí mbonyune mbíkí yáñ bé betañá newú enén Yesu ndü ekotákátí mémbák ndéndem.

Yesu chí betañ Mandem ne nerinjindak Mandem

18 Ndíní sayri bé mbok newú Yesu ndü ekotákátí chí echiñti ntá bō abhen báchí ndü mbi newú. Ke ntá yesé bō Mandem āpeme, séghō betañ Mandem ndü newú Yesu.

19 Ekátí Mandem éghāti bhese be Mandem ārem be, “Chōñ ríchōnti nerinjindak enen bariñindak ne keboñ eken bō abhen báchí mbō mmu ane ághō menyiñ chí ndu ékirísú.”

20 Ndü échí nó, nerinjikepi enen bariñindak néchí fá? Batōñō bebhé Moses báríní yí? Bō mmik abhen bákōñ békem epátí báchí kpík bō agha? Mandem atōñ bé nerinjindak enen bō mmik néchí ndéndemé ndak.

21 Mandem mmu áríní yěntiki enyiñ abhíkí ka bé bō mmik mánsót chí ndyere keboñ ekap mándíní yí. Yí arem bé āpeme chí bō abhen mánóko Mbok Ndíndí ané bhese séghāti bho, yěndu mbok bho básōt Mbok Ndíndí chí mbō echiñti.

22 Mbok Mandem áchí mbō epōndak ntá bo Israel ndü báyan béghō eriñ ené éfú amfay ke mánoko bé Mbok Ndíndí achí tetep. Bō Grik mánoko chí enyiñ ené ékò ndōñ ámót ne nerinjindak enap.

23 Ke séghāti bho chí bé báway Kristo ndü ekotákátí. Ne mbok yó ákú bati bo Israel átáká amem. Ne bo abhen bápú bo Israel básōt yó chí mbō echiñti.

24 Ke bō abhen Mandem áyábhé be mámbák abhi mpoknkem, yě chí bo Israel, yě chí bo abhen bápú bo Israel, báríní bé amuet Yesu Kristo ké bo bǎghō betañ Mandem ne nerinjindak Mandem.

25 Nkaysi Mandem ane bakwāñwan básōt bé chí epōndak, chí nerinjindak enén néyá tontó néchá nerinjindak enen bō mmik. Ne betik Mandem ebhén bo básōt bé bépú yěnyiñ, bébhōñ betañ ebhén béyá béchá betañá bō mmik.

26 Bōma, bǎké ghokontik menyü bo be báchí nyaka mpok Mandem ábhíní bhe. Puyé beyá bheka ké báchí bariñindak ndü neyiñi ane bō mmik. Puyé beyá bheka ké báchí nyaka maném bo, ne puyé beyá bheka ké báfú nyaka ndü besáyri manéréket.

27 Mbōñ Mandem ké áyábhé bo abhen bápú bariñindak besí bō mmik bé mámbák bōbhi. Aká nó bé ntíánwóp ámbák ne bō abhen básōt mmuet eyap mbō bariñindak. Ayap nkwo bō abhen bǎbhíkí bhōñ betañ besí bō mmik bé ntíánwóp ámbák ne bō abhen bǎbhōñó betañ.

28 Mandem ayap nkwo ndéndemé bho abhen bō mmik bábyák mbō be bápú yěnyiñ. Aká nó bé menyñ ebhén bō mmik bákáysí bé bō ké bébhōñó menwōp béké pere bhák yěnyiñ.

29 Ndü échí nó, yě mmu apú kwáy bépanyu besí Mandem.

30 Mandem aywíntí ké ákú bé mǎnkwayé bébhát mmuet ne Yesu Kristo. Yí ké apēt ákú be Yesu ányché bhe nerinjindak enén tetep, ne eti Yesu ké Mandem ásoré be mbō bō abhen báchí chák besí bhi. Aká besé sémbák pépép, bakwap

tí. Yesu ré kě áká bé séndóp chí bo Mandem ne achye nepém eni békú besé séké pexe bhák ndü kesemé bebú.

³¹ Èti eyo, kě échí mbò enyü básíní amem Ekáti Mandem be, “Mmü ane áyan bépanyu, ámpányu chí èti enyiy ene Mandem Acha áká.”

2

Pól ághati bho èti Kristo mmu ágú ndü ekotákátí

¹ Bóma, mpok ntwó awu ntá yeka, mbíkí twó bégháti bhe Eyoy Mandem mbo mmu ane ábhónó sérwórenyu, ne mbíkí twó mbò mmü ane áchí ndinindak.

² Mpok nchí awu, nká nti ena bé mpú yán ndíní enyiy echak, ébhíkífaet chí bferem èti Yesu Kristo ne, sayri sayri èti newú enen yí ágú amfay ekotákátí.

³ Ntwó nyaka awu ené yě betan bépú ne me ne mbón beyá becháy, ngwet noko gbagbgbak.

⁴ Ne mpú sot nyaka chí nerinindak enen bõ mmik ndu beton, ngati noko bhe Mbok Ndindí ndu nchi nu beka mänókó. Efónó Bedyere kě ásóré betan ebhi áká mǎngó bé enyiy ené séghàti bhe échí tete.

⁵ Eyo èton bé puyé nerinindak enen bõ mmik ke néká bábhónó neka ne Yesu. Chi betan Mandem.

Nerinindak Mandem

⁶ Yě nò, mpok séchí ne bo abhen mǎnán báséné ndü mbi Mandem, séghàti bhó chí menyiy ebhén béchye bhó nerinindak, ke puyé nerinindak eken bõ mmik. Ne épú bhák enyü nerinindak enén bõ abhen bábhónó betan fá amik, betan ebhen béfuère faet.

⁷ Nerinindak enén né séghàti bho chí enén néfù ntá Mandem. Néchí bhésé bhésé enyu ené bo bábhíki riní nyaka nó. Te ndü mpok ane mmik ábhíki re bho, Mandem anán aghókó nyaka nó abhure ntá yesé ndu békwák besé sémbón kenókó.

⁸ Bõ abhen bábhónó betan fá amik bábhíki riní nyaka yényiy èti nerinindak Mandem enen. Mbò báríní nyaka èti nerinindak Mandem enen mbá bábhíki gó Acha ywese mmu ábhónó kenókó kenkem ndü ekotákátí.

⁹ Èti eyo kě básíní amem Ekáti Mandem be, “Menyiy ebhen yě mmu ábhíki kaysi bé chon mémfakari wáwák, bó kě Mandem átónjí ábháré ntá bõ abhen bákoy yi.”

¹⁰ Mandem áká séndíní menyiy ebhen. Efónó Bedyere mmu yí átó kě áká séndíní bhó. Efónó Bedyere aríní yéntiki enyiy, aríní yě chí menyiy ebhén béchí te amem ntí Mandem.

¹¹ Ndiere efónó mmu ke ékwáy béríní nkaysi ane áchí yí anti, mmu achák apú kwáy béríní yó. Enyu eyo kě échí ne Mandem, ndiere Efónó Bedyere kě aríní nkaysi ane áchí Mandem anti.

¹² Ne Mandem áchyé bhese chí Efónó yi yimbón, puyé chí efónó ene éfú fá amik. Mandem ato bhese Efónó yi be Efónó yi ankwak sendiní berítí menyiy ebhen yi áchyé bhese èti berínti ebhi.

¹³ Echí yé be mpok séghàti bho menyiy ebhen Mandem áchyé bhese, sépú ka nò chí ne nerinindak enen néfú ntá bakwǎnwan. Efónó Mandem kě áká sendiní menyiy ebhen sérém. Ne séghàti menyiy ebhen béyíní Efónó Mandem chí ntá bo abhen Efónó Mandem áchí ne bhó.

14 Mmu ane Efónǒ Mandem apu ne yi, apú kway bebħon akabhé menyin ebhen béfù ntá Efónǒ Mandem. Apú kway berinji bħo, ne bebħak chi epñdak ntá yi, mbonyune ndiere Efónǒ Mandem kě ákà mmu andinji bħo.

15 Mmu ane Efónǒ Mandem achi ne yí, ákwáy berinji menyin ebhen menkem, ke bõ abhen Efónǒ Mandem apu ne bħo, bápú kwáy berinji menyin ebhen mmu ane Efónǒ Mandem achi ne yí áká.

16 Echi mbõ enyũ básinji amem Ekáti Mandem be, “Agha ákwáy bérinji enyin ené échi anti Mandem Acha? Agha ákwáy béchyé yí maníé?” Ke mbák chí bhesé bo bħo Efónǒ Mandem áchi ne bhesé, sébhõn enyũ nti enén Yesu Kristo áchyé bhesé.

3

Akóré áchi nénti bakoŋo Yesu

1 Bõma, mpok nchí awu ne bhe, mpú kwáy nyaka begħati bhe menyin mbõ mmu ane árèm kepi ntá bo abhen Efónǒ Mandem achi ne bħo. Mbõn nyaka begħati bhe menyin chí mbõ mmu ane árèm kepi ntá bo abhen mánóko Eyoŋ Mandem, ke bákoŋo chí nepém enen fá amik mbõnyune báchi nyaka mbõ bo abhen bábhúét amõ ndũ nepém eneka mbõ bakoŋo Kristo.

2 Mbõn yé bédik nyaka be chí ne nébhi, puyě ne nenyié mbõn mbõnyune bábhíkí re kwáy nyaka bo abhen mǎnyíe nenyié mbõn. Kpáté echõn bábhíkí re kwáy bo abhen mǎnyíe nenyié mbõn.

3 Bábhúét chí mǎmbõ mbõnyune nkaysi yeká abhúét chí ndũ menyinji mmik. Bábhõn mpabhamík ne bati. Bǎgwà ne bati. Eyo epú tõn nó bé nkaysi yeká abhúét chí ndũ menyinji mmiki ne? Chí enyu eyo.

4 Mbák mbøk ayeká bárèm chí bé bákõŋo chí mé Pål, báchák mǎndeme nõko chí bé bákõŋo Apólos, nó étõn bé báchi chí mbõ bõ mmiki ne.

5 Apólos áchi kpík agha? Me Pål nchí agha? Besé séchí chí bõ betok abhen Mandem átõ be sènká mǎnóko Yesu. Yèntiki mmu ywesé áká chí ebhi betik ebhén Mandem áchyé yí ánká.

6 Mpi erítí mbwót amem bati yeka, Apólos amiákátí manyiep aré. Ke Mandem kě ákà mbwót ángó.

7 Mmu ane ápi mbwót ne mmu ane ámyákati manyiep aré bápú yènyin, Mandem mmu ákà mbwót ángó kě ákà yèntiki enyin.

8 Mmu ane ápi mbwót ne mmu ane ámyákati manyiep aré báchi enyu émot, mbõnyune báká chí enyin éré émot. Mandem ákap yèntiki mmu wap békõŋo ebhi betik ebhén yí áká.

9 Séchèm amõ ndũ betik Mandem. Ne báchi mbõ nki Mandem, ane séká betik amem, bǎpét bábhak mbõ eket ene Mandem áté.

10 Mandem achyé mé akap, mbõ betik awu ntá yeká mbõ esáyri nte beket, ngoko nebħúérémik bétée eket sayri, ne néne, mmu achák áte eket aré. Ke yé agha ane áté eket ndũ nebħúéréket enõ, abħõn bésõt mpok, ante yo sáyri.

11 Yesu Kristo kě áchi nebħúéréket enén bábhõŋõ bétée eket aré. Ne yí kě áchi nebħúéréket enén bághókó bábhúré. Yé nebħúéréket néchák nepú enen mmu ákway béghóko.

12 Mbøk bħo básõt pú ne silbha ne batay ŋaŋaŋ bétée eket ndũ nebħúéréket enõ. Báchák básõt menak ne táko ane nnya ényíe ne táko ane nnya ébhùre aré ndũ bétée eket ndũ nebħúéréket enõ.

13 Ke ewak ene Yesu ápètnsem fá amik, betik ebhen yèntiki nte-beket áká béfù kponõŋõ. Ewak eyo, Mandem ákà ngó ántõn enyũ betik ebhén yèntiki mmu béchí.

14 Mbák ngó ábhíkí sɔŋ betik ebhén mmu áká ndü nebhúéréket enɔ, chɔŋ Mandem ankap yí ndü betik ebhi.

15 Ke mmu ane ngó ásóŋó betik ebhén yí áká ndü nebhúéréket enɔ, ábhɔŋ chí ménémé. Mandem ápeme enyü nte-beket wu, ke ábhák chí mbɔ mmu ane áróbhé chí mandú básíŋ amem eket, ke anɔne, afú, eket ésóŋó kurukotok.

16 Bě bakoŋo Yesu báriŋí sayri bé báchí mbɔ ekerákap Mandem ne bé Efóŋó Mandem achí ne bhe.

17 Mbák mmu ánychóŋtí ekerákap Mandem, chɔŋ Mandem ánaŋa yí. Mandem ánaŋa yí mbɔnyune ekeré Mandem ébhɔŋ bebhak chí ntá yí aywíntí, ne be bakoŋo Yesu bachí ekerákap Mandem eyo.

18 Dó ká bérwó mmɔet yeka! Mbák ye mmü yweka akáysí bé achí ndiŋindak békóŋo nkaysi bɔ mmik, érí yí ánjíbhírí ámbák mbɔ mmu ane ábhíkí riŋi yěnyíŋ ntá bɔ mmik. Chɔŋ eyo énkwak yí ambak ndiŋindak, békóŋo nkaysi Mandem.

19 Nchí ghati bhe nó ne ntí be enyíŋ ené bɔ mmik básít mbɔ neríŋindak chí echíŋtí besí Mandem. Echí nkúbhé mbɔ enyü básíŋí amem Ekátí Mandem be, “Mbɔk bo bákáysí bé báchí bariŋindak. Ke nkúbhé neríŋindak enap ké Mandem ásót bédép bɔ amik.”

20 Ndü nebhɔet achák amem Ekátí Mandem, básíŋ be, “Enyíŋ ené bɔ mmik bákáysí bé chí neríŋindak, épú yěnyíŋ besí Mandem.”

21 Yě mmü yweka áké pá yé nnyu éti bɔ abhen Mandem átó mankwák yi. Bábhɔŋ béríŋí bé yěntíkí mmu ane Mandem áchyé bhe, achyé ntá yeká mankem, ne yěntíkí enyíŋ ené Mandem áchyé bhe, échí chí ntá yěntíkí mmü yweka.

22 Mandem ato bhe batɔŋ mbɔ me Pól, ne Apólos ne Píta bé sénkwaák bhe. Mandem aghókó mmik be ánkwaák bhe. Yěntíkí enyíŋ ené éfákari ne bhe ndü nepém enen, ne yě chí ndü mpok ane mmu ágú ékwák be. Yěntíkí enyíŋ ené echí néne ne yě chí ene étwò ambí étwò be chí ne berí. Menkem chí ebheka.

23 Ke Kristo ke abhɔŋ bhe. Ne Mandem ke abhɔŋ Kristo.

4

Bõnto Kristo

1 Měyán mánsót me ne Apólos mbɔ bɔ betok Yesu Kristo. Mandem achyé bhese tetep ywi ane áchí bhésé bhésé bé sénkɔ bo mánjwimem.

2 Enyíŋ ené échí aré chí be mübetik ane báfyé yí enyíŋ awó bé ánkém sayri, abhɔŋ betɔŋ chí-betik aywi bé yí achí mmü tetep.

3 Ke mbák chí mé, yěntíkí enyíŋ ené bārēm éti ya, eyo épú chye me esɔŋori anti, yě chí bé bo bácháák ké báyan bérēm enyü mmü betok menchí. Membɔŋ mpú kwáy bérēm bé nchí esáyri mübetok, ne mpú kwáy bérēm be nchí ebéptí mübetok.

4 Mpú gho yě bekwéné ebhén béchí ne membɔŋ. Ke eyo ébhíkí tɔŋ bé mbíkí bhɔŋ bekwéné, Acha aywíntí ké átàn mé, puyé chí membɔŋ.

5 Ebhíkí rí yé bé mmu ántán nti ené mpok ábhíkí re kwáy. Nywɔp Yesu ápètnsem, chɔŋ ankɔ yěntíkí enyíŋ ené échí amem ejuri néne émfú kponɔroŋ. Mpok yo, chɔŋ ankɔ yěntíkí nkaysi ane áchí mmu anti amfú kponɔroŋ. Mpok eyo chɔŋ Mandem ambiti yěntíkí mmu békóŋo ebhi betik ebhen yí áká.

6 Bɔma, menyíŋ ebhen né méghati bhe béyíŋí me ne Apólos. Ntí achí be mángók enyíŋ aré, ndu békóŋó chí enyíŋ ené básíŋí amem Ekátí Mandem. Ebhíkí rí bé mámpányu éti mbɔk bɔbatí, mámbyaka nɔkɔ bácháák.

7 Wɔ mmu ɔpànyu, agha ághátí wɔ bé ɔchá bo báchák? Mmu ywɛká ane ábhónó enyɛn ené puyɛ Mandem ké áchyé yí yó, chí agha? Mbák Mandem ké áchyé yɛntíkí enyɛn ene yɛntíkí mmu ywɛká ábhónó, ndáká yí bápànyu mbɔ bé menyɛn ebhén bábhónó, bábhón bo chí ndù betan ebheka?

8 Pú bãrem be mánán bábhón yɛntíkí enyɛn? Mánan bájwí ne akap ane Efónó Bedyere áchyé bhó! Bákwen bafɔ, yɛndu sépú bafɔ. Ké enyɛn ene mɛyan chí be mambák bafɔ tetep ndù baraka Mandem be bese bõnto Yesu nkwo sémbák bafɔ ne bhe.

9 Ečí mbɔ be Mandem áká bese bõnto Yesu sémbák bɔ abhen báchókó nnet nenti bõnkwo mankem. Séchí mbɔ bɔ abhen béré ká ebéptí ndak, manyé ákwén bhó, bápókó ye bhɔ bérón béwáy besí bo mankem, besí bɔ mmik ne besí boàngel.

10 Bese bõnto séchí bechɛnɛ bho ndù séchíe bapém yesé ntá Kristo, ke be bachí bariɛndak ndù babháre mmuet ne Yesu. Séchí mbɔ bɔ abhen Mandem ábhíkí chye bhó betan, ke be bábhón betan. Bo báchyè be kenókó, ke báwáy bhesé wáy.

11 Kpátɛ echón, séchí bo nsay ne nchebhe manyiɛp menyu ne nden befye amuet. Séchí bɔ mantem, ne eket ené mmu ywese ábhɛnɛi bé eyi épú.

12 Séperé bhón nenyíe sɛnán sékpɔt nsónɛtí ndu beka betek ne amó. Mpok bo básòkoti bhesé, sɛnik chí mmuet bé Mandem ánjɛt bhó. Ne mpok bo báchyè bhesé esɔnɔri, sékɛp chí nti.

13 Mpok bo bārɛm bebéptí menyɛn ɛti yesé, sékɛme bhó chí ne eyónó ekón. Sérɔp chí kebí besí bɔ mmik. Kpát tɛ echón, sérɔp chí mbɔ ménýɛnɛi ebhen mányó beto ndù ebhwóre menyɛnɛi.

14 Mpu síɛn be menyɛn ebhen chí ndu beka ntíanwóp ánkém bé ɛti menyɛn ebhen bákɛ. Nchí síɛn chí béchyé be maníe mbɔnyune bachí bɔbha abhen nkónó tontó.

15 Yɛ bábhón chí beyá bo báchák abhen bátòn be menyɛn ɛti Kristo, bábhón chí chí amot. Bábhón chí chí amot mbɔnyune be bho bábháre mmuet ne Yesu Kristo néne, me ké ntwó ngátí nyaka bhé Mbok Ndíndí ke mánókó.

16 Mɛnikmmuet ntá yeka bé mánkónó epɛn eyá mbɔ enyù mmó ákònɔ epɛnɛi étáyí.

17 ɛti eyo ké nchí tó bé Tímɔti mmu áchí mówa ndù ábháre mmuet ne Acha mbɔ me. Nkón yí tontó, ne achí mmú tetep. Nchí tó yí be antwɔ antik be enyù nepém ena, mbɔ mmú Yesu Kristo nɛchí, nkúbhe mbɔ enyù mɛtòn bõnkwo yɛntíkí ebhak.

18 Ndínɛi be mbok eyeka bápànyu mbɔnyune bákaysi be mpú pere kway bétwɔ beghɔ bhe.

19 Ké mbák chí nkaysi Mandem, chón ntwó awu mandú mpok. Ne nnán nchwóp awu, chón membón ndínɛi mbák bɔ abhen bápà nó nyu báchí chí bɔ nyu wúwú, ne mbák betan Mandem béchí ne bhó tetep. chón ndínɛi.

20 Nchí rem nó ne ntí be bārɛnɛi bé Mandem achí ne mmu mbɔ Mfɔ aywí chí mbák betan Mandem béchí ne yí ndù nepém eni. Épú wenti chí ndù ɛrití eyónónyú yóyó.

21 Enyɛn ene báyan chí ene? Báyan ntwó awu chí ne ékpá awó, ke chi ne eyón petii betón be nkón be tetep?

5

Báké ka mmu ane abhónó epó epin ambák ne bhe

1 Cháá! Bághátí mé epúsí ené échí néntí eneká. Ne enyü epúsí ene, yé chí bõ abhen bábhíkí noko Mandem bápú kwáy béká be émbák ndü nkwo wap. Mmu áre bhare ne ngaré étáyí ná?

2 Ne mámpa nõkõ chí nyu? Pú enyin ene bábhónó bébhak chí ndü nedí-kebhõ? Bábhõn békere mmu ane ákú eyõ enyü epõndak ndü nkwo yweka.

3 Yëndu mpú awu ne bhe besí ne besí, nchí ne bhe mbõnyune nti ena néchí awu ne bhe. Ne nnán mkpõt nnye mmu ane ákú awu ndak,

4 ndü nnyén Yesu Kristo Acha, ne nchi bhák ne bhe ndü nkaysi ya mpok báchem ndu bechye Mandem kenókó. Chõn betan Yesu Acha ywese mémbak nkwo ne bhe.

5 Fíé ká mmu ane ákú awu ndak awó Satan, bé ánhónítí mmuet yi. Anán ambak awó Satan, chõn Satan anchõnti mmuet eyi. Kú ká enyu eyõ ne mano yweka, be Mandem ampeme efónó eyi ndü nywõp enen Yesu Acha ápètnsem.

6 Ndaká yí bápányu? Bábhíkí rinji bé mandú yís ane báfyé ndu fláwa ane bábáy ndu béghañ pãpãf, ákú fláwa amwõt ke?

7 Feré yé ka bebú bhõ amuet, bé béké go mentaka ndü nkwo yweka. Feré ká bebú ebhõ bé yéntiki mmü yweka ambak pépép ne nti nemõt. Dinjí ká be newú Yesu ndü ekotákátí nékú bakoño Yesu bápõp chí pépép besí Mandem. Yí Kristo, achí mbõ mónkwõmen ane bo Israel básõt nyaka manchye mbõ akap ntá Mandem ndü mpok ane mányíe Epã Nekinji.

8 Sëndó ye yéntiki enyü bebú, bé bebú béké gó ménjwí ndü nkwo aywesé. Sénkú nõkõ chí berí, sénkõño nõkõ mbi Mandem ne nti némót. Chõn eyõ énkú sémbak mbõ bret ane kebõn yís ane bo mányíe nyaka mpok Epã Nekinji. Enyu eyõ ké besé nkwo sébhónó ménnyíe Epã Nekinji mbõ bõ tetep abhen bapu ápú ne bhõ.

9 Ndü ekátí ene njámbi ntõ bhe, ngátí bhé be báké bhõn yényin beka ne bo abhen bákú barak epúsí.

10 Mpú rem chí éti bõ abhen bápú bakoño Yesu, yé bachi chí bo epúsí, yé chí bõ abhen báfyé amík ndü menyin bo báchák, yé bághèp, yé chí bo abhen bábhónó bõmandem béchák. Mpú rem éti bõ mmik mbõnyune mbák mmu ándém bé apú chem mmuet ne bhõ, abhõn bérõ mmiki ne.

11 Enyin ene nsínjí nyaka beka be mándinjí chí bé báké bhõn yényin beka ne mmu ane árèm be yí achi nkoño Yesu, yé nõ, ankú nõkõ menyin mbõ barak epúsí, ne béfyé amík ndü menyin bo báchák, ne bebõn bõmandem báchák, ne berem bebéptí menyin éti bo báchák, ne yé chí bebhak nyúmém, ne beghep aghèp. Yé chí nnyé, báké nyíe ne enyü mmu wu.

12 Mbíkí bhõn betan bétán bõ abhen bápú bakoño Yesu. Bábhõn bétán chí batí bõ nkwo abhen bákú bebéptí menyin mbõ ebhen.

13 Mandem ké ábhónó betan bétán bo nefi, ne chõn yí antán bó. Ke émbák chí bhe bõ nkwo Yesu, mankú mbõ enyü Ekátí Mandem érèm be, “Bábhõn békere mmu ane ákú bebú ndü nkwo yweká.”

6

Ebhíkí rí beka manyé ne nti mmü nkwo

1 Ekõ ná ke mmu yweká ansõt ndak andok besí bataná manyé abhen bápú bakoño Yesu mpok yí ábhõn ndak ne nti mmü Mandem, ené yí ábhónó berõn ntá bati bo Mandem?

2 Bě babhíkí riñi be ewak émót, chōñ bo Mandem mántán bō mmik ke? Mbák bābhōñ betán bō mmik ewak émót, bōbekpíkiri abhen báchí néntí eneká ké papú kwáy betán ké?

3 Bābhíkí riñi bé ewak émót, chōñ bese bo Mandem séntán bōángel? Bāru bekpíkiri abhen bābhōñ ne bati ndū nepém enén fá amik ké báchá be betán?

4 Mbák yě mmū yweka abhōñ menyū bekpíkiri ebhō, áké sōt bo besí bo abhen bābhíkí bhōñ kenókó besí bōnkwo Yesu bé mántán bō.

5 Nchí rem nó bé ntíánwóp ánkém bé. Yě ndiñindak apú ndū nkwo yweká ane ákwáy ményúre bo nkwo abhen bābhōñ ekpíkiri ne bati ke?

6 Cháá! Mmu Mandem ánká manyé ne nti, bé bo Mandem mándak mánte besí bo abhen bābhíkí noko Yesu Kristo mántán bō?

7 Mbōñ beka manyé ne nti, étāñ bé mánán bākwen ndū mbi Mandem. Mmu ánká bekwéné ebhén nti áká yí, nō éber ke? Mmu ányíe wó nsem amōt, eyo énkū yí?

8 Ne be babhōñ bākà bati bekwéné, mányie nōkō bati bō nkwo nsem amōt.

9 Bābhíkí riñi be yě ewak, Mandem apú bhák Mfō ntá bō abhen bápú chak ke? Mmu áké rwo mmuet. Yě agha ane ákū barak epusi, yě agha ane ákōñ bōmandem bachak, ne bakwené berwóp, ne yéntiki mbakanem ane ákū kebúrē ne nti mbakanem ne yéntiki ngoré ane ákū kebúrē ne nti ngoré,

10 ne yě agha ane ágher agher, ne yě agha ane áchí nyúmém, ne yě agha ane árēm bebéptí menyin eti bo báchák, ne yě agha ane áchí ngép ntántan, menyū bo bhō mankem bápú kway bebhak ndū nkwo bho abhen Mandem achi Mfō wap.

11 Ne nkúbhé enyu eyo ké mbok yeká báchí nyaka. Ke néne, Efónó Bedyere anán asó bebú bheka aféré, akū bé mámbák bo Mandem. Ne eti enyin ené Yesu Kristo Acha áká, Efónó Bedyere akū nkwo bé be mámbák chak besí Mandem.

Mandem achyē bhesé mmuet bé sēnchiē yi kenókó ne yō

12 Mmu ákwáy bérém be, “Mbōñ ngāngan beka yéntiki enyin ené nkónó.” Echí tetep, ke échí nkwo tetep bé puyē yéntiki enyin ké ékwáy békwak bhe. Mbōñ ngāngan beka yéntiki enyin. Ke enyin ené mbhák nsem anten eyi épú.

13 Mmu achák ákwáy bérém be, “Mandem aghókó nenyíe chí bé manyíe mámfyē menie, aghoko menie be nenyíe nemfuet are ke nēnchwe mmu amuet.” Echí tetep, ke ewak émót, Mandem ákū be menie béképerē bhak, nenyíe nkwo keperē bhák. Mandem abhíkí ghoko mmuet nkwa chí ndū barak epusi. Aghókó mmuet yesé chí bé sēnkónó Yesu Acha ne yó. Ne yí Yesu Acha ké áchyē bhesé menyin ebhen békwak mmuet eyese embak sayri.

14 Mandem áká nyaka Yesu apetnsem ndū nepém, ne ndū betan ebhi, chōñ anka besé nkwo sēmpetnsem ndū nepém ne mmuet eko.

15 Bābhíkí riñi bé nkwo Kristo mankem chí mmuet Kristo? Eri yé bé mmu ánsót mmuet ane áchí epókómuet Kristo anchye ntá ngoré-neko? Wáwák!

16 Bābhíkí riñi bé mmu ane áchémé mmuet ne ngoré-neko, arōp chí mmuet amōt ne yí? Echí enyu eyo mbōnyune Ekāti Mandem eghati bhesé be, “Bō bati apay, bārōp chí mmū amōt.”

17 Ke mmu ane ábhárē mmuet ne Yesu Acha, ábhōñ nkaysi amōt ne yí.

18 Báké bhōñ yēnyin beka ne barak epusi! Bebú bēchák menkem ebhén mmu ákū bēbhíkí bhōñ ndak ne mmuet mmu. Ke mmu ane ákū barak epusi, áchōñti chí mmuet eyi yimbōñ.

¹⁹ Bābhíkí rīnjí bē mmuēt eyeka chí ekerákāp Mandem ené Efónó Bedyere áchòkò aré? Mandem achyé bē Efónó Bedyere bē ámbák nē bhe, néne, bārəp chí bo Mandem. Bāpet bāpu ndū mmuēt eyeka.

²⁰ Mandem aku be nē beyā nkáp, bābhəj yé bechye yi kenókó nē mmuēt eyeka.

7

Menyinj ebhen sébhónó bérinjí eti nebhay

¹ Nchí yán béghátí be eti menyinj ebhen bābhébbhé me ndū ekátí ené básinjí. Nká nē bhe bē érí mmu ánhókó kebháy ngoré.

² Ke tēndu beyā bo abhen bābhíkí bhəj nebhay bābhəj mamə beka epúsí, yēntiki mbakanem abhəj bebhay ngoré anchòkò nē yí, nē yēntiki ngoré ámbón aywi nném anchòkò nē yí.

³ Nném abhəj béchye mmuēt nta ngoré ywi, nē ngoré abhəj bechye mmuēt nta nném, mbə enyu éyāj.

⁴ Ebhəj bebhak nə mbənyune puyé ngoré ké ábhónó mmuēt eyi, chí nném. Nē puyé nném ké ábhónó mmuēt eyi, chí ngoré.

⁵ Ngoré nē nném báké kan ye bati kebháré, ebhikífæet ndū mpok ane báká eyəj emot be báyan béchwé ndū nenikímæet ntá Mandem. Mpok yə ánəj ámfæét, bābhəj bəpet bechem mmuēt, bē Satan áké rwə bhe mánkwén ndū nēmə ndū bāpú kway bekem mmuēt.

⁶ Mpú rəm nó chí béfyé bē ebhé bē bābhəj beka nó, nchí chye be chí maníé,

⁷ bē yēntiki mmu ámbák ndū mmuēt eyi kebhón ngoré mbə me, ké yēntiki mmu abhəj aywi akap ané Mandem áchye yi. Achyé mbək akap bēbhəj nebhay, achye báchák chí akap béchókò ndū mmuēt eyap kebháy nebhay.

⁸ Ntá bə abhen bābhíkí bhəj nebhay, nē mánkwésé, nchí rəm bē mándəp mmuérémæet ayap mbə me.

⁹ Ke mbák mbək bho báchí ndū nkwó ywéká abhen bāpú kwáy békém mmuēt, érí bē mámbón nebhay. Éri bē bə mámbón nebhay écha bechòkò nə, ékwaká kebháré éndu nəkə bho anti.

¹⁰ Néne, nchí fyé ebhé ntá yēntiki mmu ane ábhónó nebhay, nē ebhé ene éfú chí ntá mbəj Yesu Acha. Ngoré abhíkí bhəj bérə nném ndū nebhay.

¹¹ Ke mbák ngoré arə nném, abhəj béchókò ndū mmuēt eyi, kebháy mmu achák. Mbák épú nó, ámpétsem ntá nném aywi. Mbakanem nkwə abhíkí bhəj bérə ngoré ywi ndū nebhay.

¹² Enyinj ené mēghati bhe nēne éyinjí yēntiki mmu ane ábháy ngoré ane ápú nkojə Yesu, nē membəj ké nchí ghati bhe yə, ébhíkí fú chí ntá Yesu Acha. Yēntiki mūnkwə ane ábhónó ngoré ane ábhíkí noko Yesu, ké ngoré wu akəj béchókò nē yí, nném áké rə yí ndū nebhay.

¹³ Nē mbák ngoré ane ásíki nti nē Yesu abhəj nném ane ápú nkojə Yesu, ké nném akəj béchókò nē yí, ngoré wu áké rə yí ndū nebhay.

¹⁴ Ntí achí bē nepém ngoré ane achi nkojə Kristo nekway beka nném ambak mmú Mandem. Nē nepém nném ane achí nkojə Kristo nekway beka ngoré ywi ambak mmú Mandem. Mbə épú nó, mbá bə bheka bāpú kwáy bebhak bo Mandem. Ké ndū échí nó, Mandem ástə bəbhəp mambak bəbhi.

¹⁵ Ké mbák mmu ane ápú nkojə Yesu, yé chí mbakanem, yé chí ngoré, áyāj bérə nti, mándə yí ándók. Embák nó, ebhé Mandem épú kém yé chí ngoré, yé chí mbakanem, mbənyune Mandem apú yāj yēnyinj ene énsónjóri nti móywi amem.

16 Bē baghōré abhen bachí bakoŋo Yesu, baríñi ná mbák ɛti eyeká ke Mandem ákwáy bépéme maném abheka abhen bábhíki noko Mandem? Ne be babhakanem abhen bachí bakoŋo Yesu, baríñi ná bē ɛti yeká Mandem ákwáy bépéme baghōré bheka abhen bábhíki noko Mandem?

Yɛntiki mmu abhōŋ bébhware nepém eni mbō mmu Mandem

17 Enyiŋ ene bábhōŋo beríñi chí be yɛntiki mmu abhōŋ bébhware nepém eni mbō enyū Mandem áyàn yí ambak. Ené kɛ échi ebhé ené nchi chyē bōnkwo mankem yɛntiki ebhak.

18 Mbák mānán bāsyp nyaka mmu ke Mandem ábhíñi yí, áké nu bebhak mbō mmu ane bábhíki syep yí. Ne mbák mmu achí ane Mandem ábhíñi yí ene bábhíki re syep yí, áké nu bē mánsíep yí bekoŋo epíŋ ene bo Israel.

19 Nchí rem nó mbonyune yɛ bāsýep mmu yɛ bábhíki syep, eyō épú kwak ndū yɛ mbi. Nném enyiŋ chí bébhware bebhé Mandem.

20 Yɛntiki mmu yweká ándóp enyū yí áchi nyaka mpok Mandem ábhíñi yí ámbák nkoŋo Yesu.

21 Mbák ɔchí nyaka chí nsem mpok Mandem ábhíñi wó, eyō éké sōŋori ntē ene amem. Mbák ɔbhōŋ mbi beka bē óké pere bhák nsem, dók ambi.

22 Báké ghokantik be nsem ane Mandem ábhíñi apēt apú nsem besí Mandem. Mbonyune abhat mmuet ne Yesu Acha, ne apēt apú ndū kesemé bebá. Ne mmu ane apú nsem fá amik, ndū Mandem ábhíñi yí, arōp chí nsem Yesu Kristo.

23 Mandem aku bhe ne beyá nkáp aféré ndū kesem. Bárōp chí basem Yesu Kristo. Báképere ka ye mmuet eyeka basem ntá bō mmik.

24 Bōma, éri ye bē yɛntiki mmu yweká ándók ambi bebhak ndu nte ane yí áchi nyaka mpok Mandem ábhíñi yí.

Bakwáy bho ne mánkwésé

25 Enyiŋ ené mēghati bhe néne éyíñi bakwáy bho ne mánkwésé. Puyɛ chí enyiŋ ené éfú ntá Yesu Acha. Nchí ghati bhe chí enyiŋ ené nkáysí. Ke bábhōŋ beghok mé mbonyune nchí mmu ane nchí rem ndak mángók, ne ntí bē Yesu Acha achí ne me.

26 Béyíñi esōŋori ené échi ndū mpok ane, nchí rem bē mmu ane áchi ndū mmuet mmuet eyí, ámbák mbō enyū áchi.

27 Mmu yweka ane ábhōŋó ngoré, áké rō yí. Ane ábhíki bhōŋ ngoré, áké nu bébháy ngoré.

28 Ke mbák mmu yweká abhay ngoré, abhíki ka bebá. Ne mbák mōnkwen ngoré abhay nném, abhíki ka bebá. Ke diŋi ká bē bō abhen bábháy nebhay bábhōŋ beyá esōŋori fá amik, ne nchí yán chí beka be báké chwe ndū esōŋori.

29 Bōma, enyiŋ ené mēyán mǎndíñi chí be manywōp ané Mandem áchyé bhesé ábhíki pere yá. Eyàn ye bē bébhó néne, yɛntiki mmu ane ábháy ngoré ámbák mbō mmu ane ábhíki bhōŋ ngoré.

30 Ne bō abhen báchí ndū nedí kebho babhōŋ bebhak mbō bō abhen bápú ndū nedí kebho. Ne yɛntiki mmu ane maŋák áchí ne yí, ámbák mbō mmu ane maŋák apú ne yí. Ne yɛntiki mmu ane ákū menyíŋ, ámbák mbō mmu ane ábhíki bhōŋ menyíŋ.

31 Ne bo abhen bábhōŋó enyiŋ beka ne menyíñi mmik, báké noko menyíŋ ebho, mbonyune mmiki ne áfware fuet ne menyíŋ ebhi menkem.

³² Mbíkí yáŋ be māmbónj menyin ebhen besəŋəri bati yeka amem. Mmū ane ábhíkí bháy ngoré, afyé ntí ndu beka betik Acha Yesu, ne ákaysi beka chí menyin ebhen beka Mandem ambəŋ manjáŋ ne yi.

³³ Ke nkaysi mmu ane ábháy ngoré ábhák chí ndū menyinjí mmik. Ayaŋ beka chí menyin ebhen beka ngoré ywi ámbónj manjáŋ ne yi.

³⁴ Mmu wu ábhónj ye chí bati ápay. Mónkwen ngoré ne baghoré bachak abhen bábhíkí bhónj manem bafyé ntí chí ndū betik Acha Yesu. Yəntíkí mmu wap áyaŋ béchye nti ne mməet nkem chí ntá Mandem. Ke nkaysi ngoré ane ábháy nném, ábhák chí ndū menyin mmik, ne áyaŋ beka chí menyin ebhén beka nném aywi ambəŋ manjáŋ ne yi.

³⁵ Nchí rem menyin ebhen ndu bekwak bhe, puyě chí ndu bechet bhé mbi. Nchí yaŋ chí bekwak mánkó ndū mbi ané achi chak ne be yəntíkí mmū yweka anka betik Acha ne nti nemət.

³⁶ Béyinjí mmū ane átí bebhay ngoré, mbák aghə be abhəŋ bebhay ngoré ndū beyá ekwak béchí yi anti ne apu kway bekem mməet, ne mpok áfuət, éri bé ámbáy ngoré. Bebé bepu are.

³⁷ Ke mbák mbónj mbakanem aka nti eni bé yí apú pəre bháy ngoré ane yí átí, ne ákwáy békém mməet, nó aka sayri ndū ábhíkí bháy ngoré.

³⁸ Echí yé bé mmu ane ábháy ngoré ane yí átí, aka sayri. Ke mmu ane áchókó kebháŋ ngoré, aka enyin ené éri échá.

³⁹ Ngoré abhəŋ bebhak ne nném aywi te ndiere newú. Ke mbák nném agu, abhəŋ ngəngəŋ bébháy yəntíkí mmu achák ane yí ákónj. Ke mmu wu abhəŋ bebhak chí mmu ane áchí nkoŋo Yesu Acha.

⁴⁰ Ke ndū nkáysí ya, eri echa be ngoré ane nném éywi ágú anchəkə enyu eyə, yi ke bhay nném. Ne me nnókó bé Éfónj Mandem ké áchyé mé nkaysi ane.

8

Nenyié mandem nse

¹ Néné, béyinjí enyin ené básinjí éti nenyié bəmandem nse, enyin ené mbónj béghátí bhe chí be échí tetep mbə enyū bərəmé be, “Besé mankem sérinjí enyin.” Ke enyū nerinjí enə nékə mmu anjoŋ nəkə mməet. Enyin ené échyé bə nkwo Yesu betánj chí ekəŋ.

² Mmu ane ákáysí bé arinjí, átəŋ chí bé abhíkí rinjí menyin ebhen Mandem áyaŋ yí ándinjí.

³ Ke mmū ane akəŋ Mandem ke Mandem arinjí mbə aywí mmu.

⁴ Béyinjí nenyié enen báchye ntá bəmandem nse, besé mankem sérinjí bé mandem nsé apu yənyin ne abhíkí bhónj nepém. Mandem amət ke achi, achák apú.

⁵ Menyinjí béchí amfay, béchák béchí fá amik ebhén bo básət mbə bəmandém. Beyá menyinjí béchí enyuyə ne mbək bho básət bə mbə bafə bhap.

⁶ Ke ntá yese, sérinjí be Mandem amət ke achí. Yí chí Eta ne yi ke ághókó yəntíkí enyin. Aghókó bhesə be sémbák bəbhi. Yesu Kristo Acha achí nkwo chí amət. Mandem afuéré ntá yi ke ághoko yəntíkí enyin, ne nepém enese néfú chí ntá yi.

⁷ Ke yəndu sérinjí bé mandem nsé abhíkí bhónj nepém, mbək bho báchí ndū nkwo ywesé abhen bábhíkí rinjí nə. Mpok mányíə nenyié mandem nsé, ébhək amem bati yap chí mbə be bəmandem nsé chí bəmandém abhen bábhónj

nepém tetep. Ne ndü bábhíkí re sene ndü mbi Mandem, bákàysi bé nenyíé mandem nsé néchōnti bó besí Mandem.

⁸ Echi tetep bé nenyíé nepú kwáy beka besé sembák kékwót ne Mandem. Mbák sényíe nenyíé, eyo épú kwak bhesé. Ne mbák sébhíkí nyíe nenyíé, eyo épú ka bhesé yényin.

⁹ Bábhōn ngāngan mēnyíe yēntiki enyīn ené bākōjō. Ke sōt ka mpok bé bāké ka mmu ane ábhíkí re sene ndü mbi Mandem ánkwén ndü bebú ēti enyīn ene mányíe.

¹⁰ Sēnsót bé mmu ane ábhíkíre sene ndü Eyōn Mandem agho wo mmu órínjī mēnyīn ebhen ndü óchí amem eket mandem nsé ónyíe nenyíé. Wo órínjī bé eyo épú ka yényin. Ke okáysi bé épú ka yi ánkwén ndü ntá ane mēnyíe nenyíé enen bachye ntá mandem nsé? Mbák émfákárí nō, épú chōnti nti eni amem besí Mandem?

¹¹ Ne enyīn ené wo mmu órínjī enyīn óká, énochōnti nepém mmu ane ábhíkí re sene ndü mbi Mandem. Ke óké ghokōntik bé yí wu chí nti manō ane Kristo ágú ēti yi nkwo.

¹² Dinjī yeka bé, mbák mmu áká nti mmu nkwo bebú, anchōnti nti eni enen nebhíkí re tan amem, nō áká Kristo nkwo bebú.

¹³ Eti yo, mbák nenyíé enen mēnyíe nebhōn beka nti mmu nkwo ánkwen, chōn mkpík ndo mēnyíe nnya ndu nepém ena, tēndu mpu yan beka nti mmu nkwo ánkwen.

9

Betikí munto Yesu ne enyū bábhōjō békem yi

¹ Mbíkí bhōn betan beka yēntiki enyīn ené méyān beka ke? Mpú munto Yesu Kristo? Mbíkí ghō Yesu Kristo Acha ywese ne amík ke? Pú betik ebhá ke beka bāchí bakojo Acha?

² Yē émbak chí bé bo bāchák bábhíkí ka bé nchí munto Yesu Kristo, be bārinjī be nchí munto Yesu. Nebhat ane bābháré mmæt ne Yesu Acha, átōn bé nchí munto ywi tetep.

³ Mēnyīn ebhen mbōjō béghati bó abhen bārēm be mēmpú munto Yesu chí be.

⁴ Besé bōnto sepú bo abhen sekway mēnyíe, senyu mēnyīn ebhen bāchyè wu bhese ēti betik ebhén sékà ke?

⁵ Besé sébhíkí bhōn ngāngan bebhay baghōré be yēntiki mmū ywese ánkó nākó ne ngōré ane achi nti mmu nkwo, mbō bōnno Yesu Acha ne mbō Sēfas ne bōnto bachak?

⁶ Ke chí ndiēre Banábas ne me ke séchí bōnto abhen sébhōjō beka betik ne amó yesé ke sémbōn nenyíé mēnyíe?

⁷ Ntiki mmu ábhák ntemé nenu ke kechye yí nkáp ne mēnyīn bēchák? Ntiki mmu ábhōn nki ke yí kebhōn betan bēsot nenyíé enen yí áféré aré anyie? Ntiki nchiki mpōn abhíkí bhōn betan mēnyū nébhí mpōn?

⁸ Enyīn ene ndémé puyē chí nkaysi bó mmák. Pú enyīn éré émot ke ebhe Mandem érémé?

⁹ Ne básin ndü bebhé Moses be, “Mpok ane mpōn áká betik ebhi, bábhíkí bhōn bégwót nnyu ywi bé áké nyíe mbwōt ane yo áyati be amfu ndu bekwōp.” Mandem arem enyīn ene chí ēti mpōn ke?

¹⁰ Pú Mandem arem enyīn ene chí ēti yesé? Tetep, básin yó amem Ekáti Mandem chí ēti yesé mbōnyune éri bé mmu ane ákwáná nki ne mmu ane áféré nenyíé ebhi mámbáká nti bé bāchyè bó enap nenyíé, ndü enen bó báféré ebhi.

11 Séghati bhe Eyoŋ Mandem mbɔ mmu ɔ̀pì mbwɔt ebhi. Eber be bē bho bābhòŋ nsáy ndù betik ebhesē mánchye bhese nenyíé ne menyin bechak ke?

12 Mbák báchyè bo báchák nenyíé, pú besé sébhòŋ betan bébhep be menyin écha bo bachak abhɔ?

Yē nɔ, sébhíki bhep be menyin mbɔ enyu sébhòŋ bebhep. Séká yěntiki enyú esonɔri. Eyo éri ntá yesé échá békɔ enyin ené ékwáy bechet be mbi beyin; Mbok Ndíndí Kristo.

13 Bābhíki rinji bé bɔ abhen bákù betik amem ekerákap Mandem, nenyíé enap néfú chí aré? Ne bɔ abhen báwáy nnya ené bo bátwɔ ne yó mbɔ akap, bābhòŋ nenyíé ndu nnya ené bó báwáy?

14 Echí enyu émót mbɔnyu Yesu Acha areme be, “Nenyíé mmu ane ághati Mbok Ndíndí nébhòŋ bífú ntá bo abhen Mbok Ndíndí ane yi aghati bho áyèt bho.”

15 Yěndu échí nɔ, mbíki rem bé mánkwák me ne yěnyin. Ne mpú sín ekáti ene ndu békɔ mántó me menyin. Echí sayri be ngú esonɔri échá me bebhep bé menyin. Mbíki yán yē mmu ankɔ nképerɛ dep awó anti be méghati bho Mbok Ndíndí nkebhép bɔ mánkwák me.

16 Puyé béghati bho Mbok Ndíndí, ke ákù me mpányu, mbɔnyune eyɔ chí betik ebhén Mandem areme be membòŋ bekɔ. Ne mbák mbíki ghati bho Mbok Ndíndí, ébèp ntá ya éntcha!

17 Mbɔ membòŋ ké njábhé betik ebhen, mbú éri bé bo mánchyé mé akap ndù betik ebhá. Ke mékɔ chí betik ebhén Mandem ayabhe me, afyé bhó amoya, ne mbòŋ bekɔ bho.

18 Nsáy ya achí yé bé yi ndù betik ebhen? Nsáy ya achí chí manák amen mbòŋò béghati bho Mbok Ndíndí ndéndem, nke yán nsáy ane ngati Eyoŋ Mandem ábhòŋó bébhòŋ.

19 Mmu ane nchí nsem nta yi apú. Yē nɔ, membòŋ nkɔ mmuét eya nsem ntá yěntiki mmu ndù nchí yan békwák beyá bo mántwɔ ntá Yesu Acha.

20 Mpok nchí ne bo Israel, nchí bhák mbɔ mmu Israel ndù nchí nu békwák bhó mánsíinti ne Yesu. Mpok nchí bhák ne bɔ abhen bákòŋo bebhé Moses, nchí bhák mbɔ bho yěndu mpú anten bebhé Moses, ndù nchí nu bekɔ bó mántwɔ ntá Yesu Acha.

21 Mpok nchí bhak ne bɔ abhen bápú bo Israel nchí kɔ menyin chí mbɔ mmu ane apú koŋo bebhé Moses, ndù nchí nu békwák bó mántwɔ ntá Yesu Acha. Ene ébhíki tónj bé mpú bhære bebhé Mandem. Ebhé Yesu Kristo achye ké nchí koŋo.

22 Mpok nchí bhák ne bɔ abhen bābhíki re sene ndù mbi Mandem, nchí bhak mbɔ bhó ndù nchí nu békwák bó mántwɔ ntá Yesu Acha. Nká bebhak yěntiki enyin ntá bɔ mankem, ndù nchí nu bébhòŋ yěntiki mbi békwák bó mántwɔ ntá Yesu Acha, yi ámpémé bhó.

23 Nchí kɔ menyin ebhen menkem chí bé Mbok Ndíndí éti Yesu Kristo ántáká mbánkem, ne bé Mandem ánjét mé nkɔwɔ ne beri ebhen bo abhen bákòŋo Mbok Ndíndí bābhòŋ.

24 Báké ghókòntik be mpok bejet ntiet, beyá bo bájèt, ke ndiere mmu ane ájéré áchá bati ké ábhòŋ akap. Nchí ghati ye bhe bé mamfyé betan bejèt ntiet enyu ene bákway bébhòŋ akap.

25 Yěntiki mmu ane átonɔti mmuét ndu bejet ntiet ane bebhòŋ akap, ákem mmuét ndù yěntiki enyin. Bákà nɔ ndu bebhòŋ akap ane átát ántonɔti. Ke akap ané senu bebhòŋ, chí akap ane ábhak mpoknkem.

26 Ɛti ɔ kɛ nchi jet tée bérɔŋ ndú ngwenti. Mpu mbɔ mmu ane áté bédép ékwót ne nti, ke ando yi, andep nako chi mbúép.

27 Ke nchi den mmuet ne yéntiki enyú esonɔri be mbón mbi bekem mmuet ndú yéntiki enyín. Nchi yan be ndú ngwenti, Mandem ake ro me ansem, me mmu ngati bho Mbok Ndíndí, ansot bo báchák.

10

Sot ka mpok ne enyín ené éfákári nyaka ne bo Israel

1 Bɔma, mbíkí yan mǎngókóntik enyín ene éfákári nyaka ne bachĩmbi bhese mpok bákò ne Moses amem baso. Mandem aka ekpókò nebhan ékúti bho, Manyu Chu akore bebhe bepáy bákó amik bápé bárók ebhe échák.

2 Ebhák chí mbɔ bájwítí bhó amem nebhan ne amem Manyu, bé mámbat mmuet ne Moses münti wap.

3 Bó mankem béré nyíé nkúbhé nenyíé maknkay enén néfù ntá Mandem.

4 Ne bɔ mankem mányú nkúbhé manyiep maknkay amen áfù ntá Mandem. Nkúbhé manyiep méré kɛ bó mányú mbonyune manyiep amen áfù ndú setárebhé esén sékò nyaka ne bho kɛ mányú. Ne setárebhé eso sébhák Kristo.

5 Yéndo bágó manyín ebho nɔ Mandem ákà ntá yap, beyá ebhap béré ke chí manyín ebhén beka Mandem ámbé nti ne bhó. Ɛti ɔ, beyá bhap bágú amem baso, berene bhap bérɔp aré, mbán ne mban.

6 Menyín ebhen béfákári nyaka ne bachĩmbi bhese chí bé ménsémtí nókó bhese be séké njwaka beka bebéptí menyín mbɔ bó.

7 Ne báké koŋo bɔmandem nsé mbɔ enyú mbok eyap bákà nyaka, nkúbhé mbɔ enyú básíní amem Ekáti Mandem be, “Bo báchókò ndú epa mányie, mányú, báfáte bábhen bepɔ babhen épúsí.”

8 Sébhíkí bhón béchwé ndú barak épúsí mbɔ enyú mbok eyap bákà nyaka, éká nká bo esa nsem érat (23000) ndú nkwó wap bágú ndú nywɔp némót.

9 Sébhíkí bhón mémó Acha mbɔ enyú mbok eyap bákà nyaka, éká Mandem ató nnyó, ne nnyó ere waytí bó.

10 Ne séké bhak bó enywintí mbɔ enyú mbok eyap báchí nyaka, éká ángel newú ananja bho.

11 Menyín ebhen menkem, ebhén béfákári nyaka ntá bo Israel, béchí chí berín ntá bo báchák. Ke ntá yeɛ, básín menyín ebhen be ménsémtí nókó bhese bé yéntiki mmu ánsót mpok néne, ené ngwenti mmik arɔbhe kekwoť.

12 Yéntiki mmu ane ákáysi bé atée sayri, ánsót ye mpok bé áké kwén.

13 Ke diŋí ká be yéntiki nemɔ enen nétéméri mmu yweka, chí enyú nemɔ enén nánán nétéméri bo báchák nkwo. Mandem apú nók bebhare bariép ami, ne apú kwáy berɔ yé nemɔ néntwó ntá mmu yweka enen netanja necha yi. Mpok nemɔ nétwó ntá mmu yweka, Mandem áton yi mbi bé yi ántan ancha nemɔ eno, ante kpírí ke kwen.

14 Abhen ekon, ndú échí nó, báké fyé yé amɔ ndú barak mandem nsé.

15 Báchí bó abhen bábhónɔ kebon. Bé bábhən mǎnjíní begho mbák enyín ené mérémm épú tetep.

16 Mpok sényie nenyíé Acha, sésót nkóp mmem sénchye bakak ntá Mandem, besé mankem sényú. Nekú ane sékú nó, pú séchèmm mmuet ne bati ndú manon Kristo? Ne mpok sébokoti brét sényie, pú séchèmm mmuet ne bati ndú mmuet Kristo?

17 Ekpókó brét émot ke echí. Yéndo besé séyá, séchí mmuet amot, mbonyune besé mankem sényie chí brét ére amot.

18 Yīñjī ká bo Israel, báwày nnya mánychye mbò akap ntá Mandem. Pú bo mankem abhen mányìè nnya yò báchèm mm̄aet ne Mandem amfay efeme akap ndü akabhe wu?

19 Mbõñ enyīñ ené mēyāñ beka māñdīñjī chí yí? Chí bé mandem nsé ané bõ abhen bábhíkí rīñjī Mandem báchyè akap nta yi abhōñ betañ ke? Ke chí bé nnya ené báchyè mbò akap ntá mandem nsé echa nnya écháak?

20 Wáwák! Enyīñ ene mēyāñ beka māñdīñjī chí be akap ané bõ abhen bábhíkí rīñjī Mandem báchyè, báchyè chí ntá befōñó bebúbēba, puyé chí ntá Mandem. Ne mpú yāñ māñchémm̄aet ne befōñó bebúbēba.

21 Bápú kwáy besot nkóp Acha māñjibhiri mm̄aet mānyú nòkò mmém befōñó bebúbēba. Ne bábhíkí bhōñ mēnyíè nenyíè Acha, māñjibhiri mm̄aet mányìè nòkò nenyíè befōñó bebúbēba.

22 Kwáé! Bāyāñ beka bebēntí Mandem mémbák ne bhesé mbò enyū bo Israel báká nyaka? Bákáysí bé sétāñ séchá Mandem ké?

23 Bārēm bé bábhōñ ngāngāñ beka yēntíkí enyīñ. Ke puyé yēntíkí enyīñ ké ékwák mmu. Ne bārēm bé bábhōñ ngāngāñ beka yēntíkí enyīñ, ke puyé yēntíkí enyīñ ké ékwák mmu ántāñ ndü barak Mandem.

24 Yé mmü ywēka áké ká enyīñ ené ékwák yí aywīntí. Mmu ywēka aperé ká enyīñ, ánká chí enyīñ ené ékwák bo bácháak nkwó.

25 Bákway mēnyíè yēntíkí nnya ane bātí esíè, kebhep mbák chí nnya ane báchyè mbò akap ntá njõ fú. Ebhíkí ri be mānká enyīñ ené échōñti bati yeka amem.

26 Nchí rem nó mbōnyune básīñ amem Ekáti Mandem be, “Mandem ké ábhōñó mmik, ne mēnyīñ menkem ebhēñ béchí aré.”

27 Mbák mmu ane ápú nkoño Yesu ámbínjī mmu ywēká eket eyi ndü nenyíè, ne mmu wu anka bérōñ, ánāñ ándók, ányíè yēntíkí enyīñ ené bábháré yí besí. Aké bhep mbák chí nenyíè enen báchyè mbò akap ntá njõfú. Ebhíkí ri be yi anka enyīñ ene ekway bechōñti nti eni amem.

28 Ke mbák bághátí wó be, “Nenyíè enen chí nenyíè mandem nsé”, kényíè nó. Nékwáy béchōñti nti mmu wu amem.

29 Mpú rem nó chí ãti nti mmu ywēká. Nchí rem chí ãti nti mmu achák wu. Mmu ákwáy bérémm̄aet be, “Ndaká yí enyīñ ené échōñti nti mmu achák amem ébhōñó békan me beka enyīñ ené mbōñ ngāngāñ ndü mm̄aet eya?”

30 Mbák mēchyè Mandem bakak ke nnyíè nenyíè ndaká yí mmu ábhōñó béchōñti nnyén ena?

31 Nchí ghati ye bhe be yé mmü ywēka ányíè chí nenyíè, yé enyīñ ké yí ányù, abhōñ beka yó enyu ené bo bághò mánychye Mandem kenókó.

32 Yēntíkí mmü ywēka abhōñ bébhare nerpém eni enyu ené nerpú chyē mmu ácháak esōñori ndü eni nerpém, Yé chí mmu Israel, yé chí mmu ane ápú mmu Israel, ne yé chí bõ nkwó Mandem.

33 Membōñ nchí ká enyu yó. Nchí nu chí bé yēntíkí mmu ámbōñ mañák ne yēntíkí enyīñ ené mékà. Mpú ká chí enyīñ ene mēmbōñ nkōñó ne ené érí ntá ya. Mēnyīñ ebhen béri ntá bo bachak ké mékà, mbōnyune nchí yan bō mántwò ntá Mandem be yi ampeme bhò.

11

¹ Nòkó ká epīñ eya, mbò enyū mēñðkò epīñjī Kristo.

Enyū bo bábhōñó bebhak ndü mpok nenikim̄aet

² Nchí bíti bhe tontó bé bākaysi me ndü yěntiki enyiyi ne bākōŋo sayri menyiyi ebhen ntōŋó bhe.

³ Ke enyiyi échí ené mēyāŋ mändīŋí. Kristo achí münti yěntiki mbakanem, mbakanem achí münti ngoré aywi, ne Mandem achí münti Kristo.

⁴ Mbakanem ane yě ānik chí mmuet yě āghati chí bho menyiyi ebhen bēfú ntá Mandem, mbák ākà nò ntí kúti, nò apú chye Kristo münti ywi kenókó.

⁵ Ne ngoré ane, yě ānik chí mmuet yě āghati chí bho menyiyi ebhen bēfú ntá Mandem, mbák ākà nò kekuti ntí, nò apu chye münti ywi kenókó, ne achí enyumot mbò ngoré ane amú ntí.

⁶ Mbák ngoré apú yaŋ bekuti ntí, ámkpik andak mamu wu. Ke tēndu mému ntí chí enyiyi ntíanwóp ntá ngoré abhōŋ yé bekuti ntí.

⁷ Mbakanem abhíkí bhōŋ békúti ntí ndü mpok nenikimuet tēndu Mandem ághókó mbakanem be ámbák mbò yimbōŋ ndü beyā babhi. Mbakanem abhōŋ bekú bo mangó menwop Mandem, ke ngoré átōŋ chí menwop ebhen nném ywi.

⁸ Bē bārīŋí bē mbakanem abhíkí fú ntá ngoré, ngoré ké afú ntá mbakanem.

⁹ Ne Mandem abhíkí ghoko mbakanem ēti ngoré, ke aghókó ngoré ēti mbakanem.

¹⁰ Ndu échí nò, ngoré abhōŋ bekuti ntí ywi mbò eriyi betōŋ be yí achi anten nném ywi, mbonyune bōāngel báyiŋi.

¹¹ Yēndu echi nò, besé bo sébháre muet ne Acha sérīŋí bē ngoré apú ndü muet eyi, achí antené mbakanem. Ne mbakanem apú ndü muet eyi, achí antené ngoré.

¹² Échí enyu eyo mbonyune, ngoré afú chí amuet mbakanem. Ke néne, ngoré ke ábhe mbakanem. Ne báké ghokantik be menyiyi menkem bēfú chí ntá Mandem.

¹³ Bē babhōŋ māngati me ndak ane: échí sayri be ngoré ánikmuet ntá Mandem nenti bōnkwo kekuti ntí?

¹⁴ Bekoŋo enyu ené Mandem ághókó menyiyi, be babhōŋ bābhíkí riŋi bē eróri emene chí enyiyi ntíanwóp nta mbakanem?

¹⁵ Ke ngoré, eróri emene ékwāy ne yí tontó. Ékwāy ne yí mbonyune Mandem achyé yí emenénti be émbák mbò nden ane ngoré ákuti ntí ne yo.

¹⁶ Yěntiki mmu ane áyāŋ bekem epáiti ndü ndak ane, ándīŋí bē besé bōnto Yesu ne batōŋ Eyōŋ Mandem ne bōnkwo Mandem bachak, sébhíkí pere bhōŋ yěnyiyi écháak berem.

Enyü sébhōŋó mēnyíe nenyíe Acha

(Mt 26.26-29; Mk 14.22-25; Lk 22.14-20)

¹⁷ Ke béyiŋi menyiyi ebhen mēyāŋ beghati bhe néne, mpú bití bhe mbonyune mpok ane báchem nebhuet amot ndu menikmuet ntá Mandem bápú ku nò chí ndu béghóko, bāchōŋti chōŋti.

¹⁸ Enyiyi mbi ené mbōŋó bérem echi be: Bághátí me be mpok bāchemti mbò bō nkwo, bākōre mmuet ndü bakwo, mānkem nōkō epáiti ne bati. Ne nnókó bē tetep achí ndü enyiyi ené bághátí mé.

¹⁹ Eri mbōŋ be ákóré ámbák nánti eneká ndu beku māngó bō abhen bākōŋo Yesu ne nti nēmót.

²⁰ Mpok ane báchem nebhuet amot, puyé chí nenyíe Acha ké mányíe.

²¹ Nchí rem nò mbonyune mpok báchem ebhak émót, yěntiki mmu áwene chí mēnyíe eni nenyíe, kenōŋ batí bōnkwo. Eyō énkú be mbak yeka manchoko nsay, ené bācháak mányíe, mányu, mánkwen.

²² Kwáé! Bábhíkí bhòṅ beket ebhen mānyíé mānyú aré ké? Bàyàn bébyak chí bõ nkwo Mandem mānchye bõ abhen eyap épú ntíanwóp ké? Bàyàn ngátí bhe be yi ɛti ndak ane? Bàyàn be mbítí bhe ké? Nse. Mpú kwáy bébiti bhe wáwák!

²³ Mpú kwáy bébiti bhe mbonyune enyih ené Acha ághátí mé ké ngátí bhé nkwo. Ɛchí bé ndú nkúbhé beti ebhén bátí yi, asot ekpokò bret,

²⁴ achye bakak ntá Mandem, abho bébókóti ekpokò bret eyo anchye noko ntá bakoṅo bhí andeme noko be, “Né chí mmáét eya ane méchye ɛti yeká. Ká nókó ká enyu ené ndu bétik me.”

²⁵ Mánáná nókó ményíé nenyíé, asot nkóp ne mmém amem, achye bakak ntá Mandem nkúbhé mbo enyú yí ákú ne nenyíé, abho béchye yéntiki mmu wap andeme noko be, “Né chí nku nkò ane Mandem ányú ne bõ mmik ɛti newú ena. Yéntiki mpok ane mānyu mmém ndu nkóp ane ká ka nó ndu bétik me.”

²⁶ Ɛne ɛtòṅ bé kpate mpok ane Acha ápètnsem, yéntiki mpok ane mānyíe bret ane, mānyú mmém amen, bághati bo bé yi agu nyaka ndu bépéme bhesé.

²⁷ Ndu ɛchi nò, yé agha ane ányíe nenyíé Acha, ansot nkóp ayi anyu ené apú chye yí kenókó, enyú mmu wu ákà bebú mbonyune yí ástò mmáet Acha ne manòṅ ami mbo eráká ndak.

²⁸ Yéntiki mmu abhòṅ yé béchák nti eni ke ansot bret ne nkóp Acha.

²⁹ Yé agha ane ányíe nenyíé Acha, ansot nkóp ayi ené yí ábhíkí kaysi béchye mmáet Acha kenókó, chòṅ Mandem antemsi yí.

³⁰ Ɛti eyo ké beyá bheka mámé, báchák kepere bhòṅ betan, ne abhénéfú bágu.

³¹ Ke mbák bese babhòṅ séchák mmáet, Mandem apú tán bhesé.

³² Ke mbák Acha átàn bhesé, áchye bhesé ntémí ndu ményúre bhesé bé ewak ene Mandem átàn bõ mmik, áké temsi bhesé nkwo.

³³ Bõma, mpok ane báchemti be mānyíe nenyíé ekòṅ ke mānyíe nenyíé Acha, bo abhen báyámbi, bábhòṅ menòṅ batí.

³⁴ Mbák nsay ánu mmú, ánjámbi ányíe nenyíé eket eyi, bé mpok báchéme nebhæet amòt, báké ká Mandem ámbé nti. Béyihí barak áchák, chòṅ membòṅ ntwó awu nchye bhe maníé enyú babhòṅò beka.

12

Menyú akap ane Ɛfónó Bedyere áchyè

¹ Bõma, néne, beyihí menyú akap ané Ɛfónó Bedyere áchyè, mbíkí yan mámbák ndú ejuri.

² Báriṅi be mpok ane bábhíkí re bho béríṅi baraká Mandem, bo bákú nyaka máném ebhi ndú beyá menyú, mānchye noko kenókó ntá bõmandem abhen bápú rem kɛpi.

³ Nchí yan yé be mándíṅi be mbák Ɛfónó Mandem achí ne mmu, apú kway bérem ebábú ɛti Yesu Kristo. Ne yé mmu apú kway bérem be Yesu chí Acha mbák Ɛfónó Bedyere apú ne yi.

⁴ Akap ane bõ Mandem bábhòṅ achí menyú ne menyú, ke Ɛfónó Mandem éré amòt ké áchyè akap ankem.

⁵ Betik Yesu Acha ebhén bo Mandem bákway beka béchí menyú ne menyú ke Acha ere amòt ke sékú betik ebhi.

⁶ Babhi áchí menyú ne menyú ané Mandem ákú betik ndú bapém ayesé, ke Mandem ére amòt ké áchyè betan ntá yéntiki mmu ndu beka menyihí.

⁷ Chi bekwak bõnkwo ké Mandem áchyè akap ané átòṅ bé Ɛfónó Bedyere achí ne mmu.

⁸ Ntá mmu amot, Efónó Bedyere áchye akap bechye maníé. Ntá mmu achak Efónó Bedyere anchye akap berem menyih ebhen yi ákú yi andíjǐ.

⁹ Ntá mmu amot Efónó Bedyere áchye neka, ntá mmu achák anchye akap bébú bo mame.

¹⁰ Ntá mmu amot Efónó Bedyere áchye akap beka menyihǐ maknkay, ntá achák anchye akap beghati bho menyih ebhen befú ntá Mandem. Ntá mmu amot áchye akap berihǐ Efónó Bedyere ne befónó bebábébe, ntá achák anchye akap berem beyōtōk ebhen yi abhíkí rihǐ, ne ntá anufú anchye akap ménéne enyih ene mmu areme ndū eyōh etōk ene yi abhíkí rihǐ.

¹¹ Nkúbhé Efónó Mandem amot ke áchye akap ane ankem. Yi áchye akap ntá yēntiki mmu mbō enyu yí áyāh.

Mmuet nkwa abhōh bēpókómuet nyáná nyáná

¹² Sérǐhǐ be nkwañwan abhōh chí mmuet amot, ke bēpókómuet bechi nyáná nyáná. Yēndu bēpókómuet beyá, ndiere mmuet amot ke áchí. Enyu eyō ke échí ne Kristo.

¹³ Mbok yesé séchí bo Israel, báchák bápú bo Israel. Mbok yesé séchí basem, báchák bápú basem. Ke bájwítí bhésé mankem chí ndū betan Efónó Bedyere éré amot, ne sérōp chí mmuet amot mbō mmu amot. *

¹⁴ Échí tetep bé mmuet nkwañwan abhíkí bhōh chí épókómuet émōt. Abhōh beyá bēpókómuet.

¹⁵ Mbák ekak éndém be, “Tēndu mpú awō, mpú épókómuet.” Eyō enkū be ekak éké bhak épókómuet ké?

¹⁶ Ne mbák atú ándem be, “Tēndu mpú nyésé, mpú épókómuet”, eyō épú kū bé atú áke bhák épókómuet.

¹⁷ Mbák mmuet nkem achí chí nyésé, mmu ákwáy béghok mban ná? Ne mbák mmuet nkem achí chí atú, mmu ákwáy béghok eriep ná?

¹⁸ Ke mbō enyu échi, Mandem aghókó bēpókómuet menkem, akū be bō mémbak mmu amuet mbō enyū yi áyáná nyaka be mémbak.

¹⁹ Mbō bēpókómuet menkem béchí chí épókómuet émōt, mbá mmuet nkwañwan áfu fá?

²⁰ Ke mbō enyu échi, bēpókómuet beyá, ke ndiere mmuet amot ke achi.

²¹ Nyésé mmu népú kwáy bégháti awō be, “Mbíkí bhōh enyih békū ne wō?” Ne ntí apu kway bégháti beka be, “Mbíkí bhōh yēnyih békū ne wō.”

²² Enyih ene serihǐ chí be mmu apú kway bebhák nepém mbák mámféré bēpókómuet ebhén bo bákáysi bé bébhíkí bhōh menwōp yi amuet.

²³ Ne bēpókómuet ebhén sékáysi bé bēpú yēnyih, bó ké sere sōt mpok békém. Ne bēpókómuet ebhén sébhése bé bo báké ghō ne amík, bō ke sékēm sayri encha,

²⁴ bēpókómuet ebhen bēpú chye mmu ntíánwōp. Ke Mandem aghókó mmuet yesé enyu ene séchyé bēpókómuet ebhén bo bábhōh ntíánwōp ne bhō kenókó encha bēpókómuet béchák.

²⁵ Mandem aghókó mmuet nkwañwan enyu eyō be yēntiki épókómuet embak sayri ne bēpókómuet béchák.

²⁶ Mbák épókómuet émōt éghok bebe, béchák menkem béghok bebe, ne mbák báchyé épókómuet émōt kenókó, béchák bébhōh manák ne yó.

²⁷ Bé bōnkwō mankem báchí mmuet Kristo ne yēntiki mmū yweka achi épókómuet Yesu.

* 12:13 Nkúbhé Efónó Bedyere éré ke Mandem achye bhese.

²⁸ Ne Mandem afyé bo abhen babhónó akap menyu ne menyu ndü nkwo bakonjo Yesu. Bó mbi chí abhen yi áchyé akap bebhak bónto Yesu. Abhen bákónjo chí bo abhen Mandem achye akap bégháti bho menyin ebhén befú ntá yi. Abhen bapet bákónjo chí abhen yi áchye akap bétan bo Eyon Mandem. Achyè báchák akap béku menyiní maknkay, abhénéfú anchye akap bébu bómame, báchák akap békwak bho. Achyè abhenefu akap bérinji bekem bo sayri. Achyè bachak akap berem beyonótak ebhén bábhíki rinji.

²⁹ Bo mankem báchí bónto ké? Bo mankem báchí barémé kepinti ké? Bo mankem báchí batan Eyon Mandem ké? Bo mankem bákà menyiní maknkay ké?

³⁰ Bo mankem babhan akap bébu bómame ké? Bo mankem bábhónó akap berem beyonótak ebhén bábhíki rinji ké? Bo mankem babhan akap menene menyin ebhen bárémé ndü beyonótak ebhen babhiki rinji ké?

³¹ Ke fyé ká nti ndü bebhan akap ane acha achak.

Néne, chón ntan be mbi ane árí áchá áchá ankem, be mánkonjo chí wu.

13

Ekon echa menyin menkem

¹ Yé ndiní berem chi beyonótak menkem ne beyonó bóángel nkwo, mbák mbíki kon bo, nó nchí chí mbó akánkán ne njáné ené éyon.

² Ne yé mbón chí akap bégháti bho menyin ebhén befú ntá Mandem ne mbák ndiní menyin menkem, * yé chí menyin Mandem ebhén bechí bhésé bhésé, ne mbák mbon neka ne Mandem enyu ené mēkwáy bégháti njie ngo be, “Fá fá”, amfa, ke nke kon bo, nó mpú yēnyin.

³ Mbák nchyé menyin ebhá menkem ntá bho, nchyé yé chí mmuet eya be mánsón, ke nke kon bo, eyo epu wák me ndü yé mbi.

⁴ Mbák mmu akon bo, ábhan ekébhénti ne bho, átan bo berinti, apú bhan mpabhamík ne bho, ne apu pányu ne bho.

⁵ Mbák mmu akon bo apú yon mmuet, apú ku barak ntíanwóp, apú yinji chí ndiere mmuet yi. Apú kaysi chí ndiere menyin ebhén bekwak yímbon, apú wakari bebent, apú fyé bo anti mbák báku yi bebá.

⁶ Mmu ane akon bo apú bhan manák mpok báká bebépti menyin, ábhan manák mpok bo báká menyin ebhén bechí chak.

⁷ Mmu ane akon bo, apú fere nti ne bo abhen bakú bebá, apú ró befye nti ne bo mpoknkem, apú ró bebhaka nti be chon Mandem anku yéntiki enyin embak sayri, ne áte kpiri ndü yéntiki enyin.

⁸ Ekon ebhiki bhan ngwenti. Ke mbák chí akap beghati bho menyin ebhen befú nta Mandem, chon wu ámfuet. Chon akap berem beyonótak ebhen mmu abhiki rinji ámay ne ané berinji menyin ndü betan Efónó Bedyere áfæere fuet nkwo.

⁹ Néne, sériní menyin chí mbók mbók. Ne ségháti bho menyin ebhen Mandem afyé bhese anti chí mbók mbók.

¹⁰ Ke mpok ane menyin ebhen béjwí poot bétwó, chon ebhen bechí mbók néne mémay.

¹¹ Mpok mbuet mandu mmó, nchí rem nyaka keri mbó mámbó, nkaysi noko barak mbó mámbó, ngo noko menyin mbó mámbó. Ke mpok nnán nchíki, ndo baraká kémbó.

* **13:2** Fá, sénkónó enyu ene echi amem Today's English Version.

¹² Nénε, séghò menyin chi bebhéri bébhéri mbo be séyini chí ékírísú ene echí bebhéri bébhéri. Ke mpok yó ánkway, chon séngó yéntiki enyini sayri ne amík. Nénε, ndíjí menyin chí mbok mbok, ke mpok yó ánkway, chon ndíjí yéntiki enyini sayri nkúbhé mbo enyú Mandem árinjí me sayri.

¹³ Menyini bechi berat ebhen bébhak mpoknkem. Menyini ébherε chi neka, nebhakánti, ne ekon. Ke ndú menyini ebhen berat, ene echa bechak menkem chí ekon.

14

Akap berem kepinti ne ane beyonótok

¹ Fié ká ntí ndú bébhon ekon ne bho, mámbon beyá ekwak be Efónó Bedyere ányché be akap, sayri sayri, akap bégháti bho menyini ebhen béfú ntá Mandem.

² Nchí rem nò mbonyune mmu ane árém beyonótok ebhen yi abhiki rinji, apú rem menyini ntá bho, árém chí ntá Mandem mbonyune yé mmu apu jwimem ndú enyini ene yi árém. Árém chí menyini ebhen beyini Mandem ne bechi bhésé bhésé, ndú betan Efónó Mandem.

³ Ke mmu ane ágháti bo menyini ebhen béfú nta Mandem áchyè bho betan, afyé bho nti, ne áchyè bho nepoptinti.

⁴ Mmú ane árém beyonótok ebhen yi ábhíki rinji, áchyè chí mmuet yi betan. Ke mmu ane ágháti bho Eyon Mandem áchyè bati bónkwó betan Mandem.

⁵ Nchí yan be be mánkem mándem beyonótok ebhen bábhíki rinji, ke sayri sayri, nchí yan mángati bho menyini ebhen Mandem afyé be anti. Mmu ane árém menyini ebhen Mandem afyé yi anti achá ane árém beyonótok ebhen yi abhiki rinji mbák mbon mmu akabhé beyonótok abhíki néne enyini ene yi arémé be enchyε bo betan.

⁶ Bōma, mbák ntwó ntá yeka ndeme noko chí beyonótok ebhen mbíki rinji, chon nkwak be ná? Mbon beka mándini enyini ene Mandem ákú mendíjí, ne menyini ebhen ndíjí éti Mandem, ne ebhen yi afyé me anti be ngati bho, ne mbon beton Eyon eyi.

⁷ Mbák menyini ebhen bébhíki bhon nepém mbo mban befé ne nekín bébhíki chyε eríti eyon, ná mmu ákway berini nekwáy enen báfè ne mban, ne enén bákwtè?

⁸ Ne mbák mmbá nenu ábhíki chyε eyon sayri, agha ákway berini be chí mmbá nenu, antonji mmuet bé ándók ebhinenu?

⁹ Echí enyumot ne bhe. Mbák mándem enyini ndú eyonótok ene bábhíki rinji, bo bápú kway bejwimem. Ná bo bákway ye berini enyini ene bárém? Ebhak ntá yap chí mbo be bárém kepi ne mbúép, né épú bhon ntí.

¹⁰ Beyonótok beyá fá amík, ne béchí kekúri kekúri. Ne ye émat epu ene bo abhen bárém yó bápú ghok.

¹¹ Ke mbák mbíki rinji eyonótok ene mmu árém, nchí bhak chí kenkó ntá yi, yí nkwo ambak chí kenkó ntá ya.

¹² Nchí ghati ye bhe be, tēndu bábhónó beyá ekwak bebhon akap ane Efónó Mandem áchyè, fyé ká ntí tontó ndú akap ané ákwak bónkwó mántan mandokó noko chí ambí.

¹³ Mmu ane árém eyonótok ene yi ábhíki rinji, aníkmuet be Mandem ányché yi akap ménéné nta bho enyini ene yi árém ndú eyonótok ene yi abhiki rinji.

14 Nchí rem nò mbonyune mbák nchí níkmæet ndü eyonótok ene mbíki ríni, efónó eya ke énikmæet ené, ndü nkaysi ya, mpú jwimem ndü enyini ene mérèm.

15 Chon nká ye yi? Chon nník nòkò mmæet ne efónó eya ne nnikmæet ne nkaysi ya nkwo. Chon nkway nòkò bakway ne efónó eya ne nkway nòkò ne nkaysi ya nkwo.

16 Mbák épú nò, mbák mmu yweka ánikmæet bechye bakak ntá Mandem ndu efónó, ná mmu ane ábhíki ríni eyonótok ene yi árèm ákway beka be, “Amen” ené yi ábhíki jwimem?

17 Yé mmu áchye chyé erítí bakak ntá Mandem, nenikimæet eno népú chye mmu achak betan.

18 Nkáká Mandem be, ndü betan Efónó Bedyere, ndem beyonótok ebhen mbíki ríni ncha bhe mankem.

19 Yé nò, ndü nchemti bðnkwo, eri ntá ya, beghati bho menyini ne beyon betay ebhen bo bághòk mánjwimem, echa berem menyini ne beyon ebhen beya becha nka byo ndü eyonótok ene mbíki ríni.

20 Bðma báké bhak mámbò ndü nkaysi yeka. Bák ká mbò bò abhen babhæet amò ndu barak bebá, ke ndü nkaysi ayeka bák ká beséné bho.

21 Básini amem Ekátí Mandem be Acha arem be,

“Chon nsot bð betok bechak abhen bárèm beyonótok ebhen bðbha bábhíki ríni ndem kepi ntá yap. Yé nò, bðbha bápú tá chon batú beghok enyini ene mérèm.”

22 Eyo étòn bhese be berem kepi ndü beyonótok ebhen bo bábhíki ríni, chí erini ntá bo abhen babhíki noko Yesu Kristo, puyé ntá bo abhen mánóko. Ke akap beghati bho menyini ebhen befú ntá Mandem, chí erini ntá bo abhen mánóko.

23 Mbák Nkwò Kristo ankem achem ndü nebhæet amot ne yéntiki mmu ane achi amem árèm eyonótok ene yi ábhíki ríni, ke émfakari be bo abhen bábhíki bhon akap wu ne bo abhen bábhíki noko manchwe amem, bó bhò bapu rem be ebhokóri ékem be?

24 Ke mbák bo mankem bárèm chi menyini ebhen befú ntá Mandem, ne mmu ane ábhíki noko Yesu Kristo, ne yé chí ane ábhíki ríni menyini ebhen antwó anchwe, ághok enyini ene bárèm anjwimem anka be yi achi mmü bebá, ne menyini ebhen yi ághókó mémbò betan yi.

25 Enyini ene yi ághókó éghati yi kponoron menyini bhésé bhésé ebhen bechi yi anti, énká yi ankwen besí Mandem anchye yi kenóko, andem be, “Mandem achi ne be tetep!”

Enyü bebhak ndü nchemti yweka

26 Bðma, enyini ene bábhónó ye beka chi be, mpok báchéme nebhæet amot ndu menikmæet, mbák mmu amot achyé nekway, achak antón Eyon Mandem, anefu andem enyini ene Mandem aka yi andini, ne mbák achak andem kepi ndü eyonótok ene yi abhiki ríni, anefu ánéné yò ndü eyonómbon. Ku ká yéntiki enyini embak ane echye bo mankem betan ndü baraka Mandem.

27 Mbák bo báchi abhen bárèm beyonótok ebhen bábhíki ríni, eri bati apay, ne yé bati arat mandem. Ne bábhon berem menyini mmü amot amot, ne mmü achak embak ane ánene menyini ebhen bárèm.

28 Ke mbák yé mmu apú menene ndü eyonómbon, yéntiki mmu ane ábhónó akap wu ánehókó kpák amem echeme Nkwò Kristo, andem nòkò beyonótok ebhen yi ábhíki ríni ne mmæet yi ne ntá Mandem.

29 Bðbati apay, mbák epu nò, bati arat, mándem menyini ebhen Mandem aghati bhò, bachak mánde chak menyini ebhen bò bárèm.

³⁰ Ne mbák Mandem ákǎ mmu ane achi chókó andinjǎ enyinj ane bárèm, ánkúsi kpák.

³¹ Bo abhen bárèm menyinj ebhen béfú ntá Mandem bákway beka nǎ amot amot be bǎ mankem mángók enyinj ene Eyǎ Mandem érem be émfyé bho ntǎ.

³² Bǎ abhen bábhǎjǎ akap berem menyinj ebhen béfú ntá Mandem bákway bekem mmuet manchókó kpák, be mándinjǎ mpok ane bákway berem kapi.

³³ Mandem apu Mandem ebyak, áyǎn sembǎn chi eyǎn emot ne kpák ndǎ nkwo yese.

Mbǎ enyu echǎ amem bakwǎ bho Mandem ankem,

³⁴ baghǎré bábhǎn bechekó kpák amem bechemé bǎnkwo. Bábhǎkǎ bhǎn berem kapi. Bábhǎn besertimuet mbǎ enyu ebhé Moses érem.

³⁵ Mbák enyinj echǎ ene bǎ báyǎn berinjǎ, mámbép maném abhap anywǎp. Echǎ enyinj ntǎnwǎp ntá ngǎré berem kapi amem echemé bǎnkwo.

³⁶ Kwae! Eyǎn Mandem ébho chi ntá yeka ke? Ke chí be ndiere ntá yeka ke yǎ échwǎbhé?

³⁷ Mbák mmu akáysǎ be yi achi ndemekepǎntǎ, ne ye bé abhǎn akap ane Efǎnjǎ Mandem achye yi, ándinjǎ bé enyinj ene mǎshǎn-ne ntá yeka chí enyinj ene Yesu Acha ághátǎ me nsinj.

³⁸ Mbák mmu abhǎkǎ ka be echǎ enyu eyǎ, báké ka yi nkwo.

³⁹ Bǎma, bǎn ye ka beyǎ ekwak be Efǎnjǎ Mandem ányché bhe akap beghati bho menyinj ebhen béfú ntá Mandem, ne báké kǎn bo be báké rem beyǎnjǎtǎk ebhen bábhǎkǎ rinji.

⁴⁰ Bábhǎn beka yǎntiki enyinj sayri ne ebyak ti.

15

Yesu apetnsem ndǎ nepém

¹ Bǎma, nchǎ yan betik bhe éti Mbok Ndǎndǎ ane ngátǎ nyaka bhe, bábhǎre yǎ antǎ ne báte kpírǎ ndu yǎ.

² Mbok Ndǎndǎ-ne ke Mandem ásot bereme bhe, mbák mándók ambi bekem yǎ ne betanj. Mbák épú enyu eyǎ, nǎ mándókó chí ndéndem.

³ Nném enyinj ene mǎghátǎ bhe mbǎ enyǎ bághátǎ nyaka me nkwo chí be: Kristo agú nyaka éti bebǎ bhese mbǎ enyǎ Ekátǎ Mandem éremé nyaka be chǎn émfakari.

⁴ Bábhéme yi ne éghákǎ nókó manywǎp arat, Mandem akǎ yǎ apetnsem ndǎ nepem mbǎ enyǎ Ekátǎ Mandem éremé nyaka be chǎn émfakari.

⁵ Atǎn ye mmuet ntá Píta ne, ansem mpok, ntá bǎnto bhi batǎ byo ne apay.

⁶ Atǎn ye mmuet ntá mpǎy bakonjo bhi mpok amot. Báyǎ bácha bati hǎndret etay (500). Yǎndu mbák eyap mánanǎ bágú, beyǎ bhap bábhǎét nepém.

⁷ Abhesi ye ntá Jems ne, ansem mpok, ntá bǎnto mankem.

⁸ Ndǎ ngwentǎ, abhesi ntá ya nkwo, mme mmu nchǎ mbǎ mmǎ ane bábhé ndu mpok ane bábhǎkǎ bhakantǎ be chǎn mámbé yi.

⁹ Ndǎ nkwo bǎnto Yesu, mme ke nchǎ ansem mankem, nke kwáy mmu ane bo bábhǎnjǎ be mǎnto mbǎnyune mǎchyé nyaka bǎnkwo Mandem beyǎ esǎnjǎri.

¹⁰ Ke éti berǎndu Mandem, nchǎ mmu ane nchǎ echǎn, ne berǎndu bhi ne me bǎpú nyaka ndéndem. Bǎpú nyaka ndéndem mbǎnyune nkǎ betik nchá yǎntiki mǎnto achak, yǎndu epu chí ne betanj ebha ke ndǎ betanj Mandem ndǎ berǎndu ebhi bechi ne me.

11 Ndu echi nɔ, yɛ chí mme ke ngátí nyaka bhe Mbok Ndíndí, yɛ chí bǒnto báchák, beɛe mankeɛ séghàti bho chí nkúbhé Mbok Ndíndí ére ɛti Yesu Kristo, ne yɔ ké be mánókó.

Bawú bábhəj bepetnsem ndü nepém

12 Mbák Mbok Ndíndí ane séghàti bho achi be Kristo ápetnsem ndü nepém, ná ye mbək yeka bákway berem be bawú bapu petnsem ndü nepém?

13 Mbák échí tetep be bawú bapu petnsem ndü nepém, nɔ Kristo abhíkí petnsem ndü nepém.

14 Ne mbák Kristo abhíkí petnsem ndü nepém, nɔ menyih ebhen séghàti bhe ɛti yi bechi chí ndéndem ne neka eneka ne yi nechi chí ndéndem.

15 Mbák échí tetep be bawú bapu petnsem ndü nepém, nɔ sésè chí nsé ɛti Mandem, ndu séghàti bho be Mandem aka Kristo apetnsem ndü nepém. Mbák échí tetep be bawú bapu petnsem ndü nepém, nɔ Mandem abhíkí ka Kristo ampɛtnsem ndü nepém ne nɔ neka enese nechi chí ndéndem.

16 Échí enyu yɔ mbənyune mbák bawú bapu petnsem ndü nepém, nɔ Mandem abhíkí ka nyaka Kristo ampɛtnsem ndü nepém.

17 Ne mbák Kristo abhíkí petnsem ndü nepém, nɔ neka enese nechi chí ndéndem, ne nɔ bebú ebheka bebhuet be anti.

18 Mbə enyu yɔ ke echi, mbə bo abhen mánókó Kristo bəgu máném.

19 Mbák ndiere ɛti nepém enen fá amik ke sébháká nti ne Kristo, nɔ ndü bɔ mmik mankeɛ ebep ebhe yesé echa.

20 Ke échí tetep be Mandem aka Kristo apetnsem ndü nepém ndu betəj be chəj yí ankə bawú mámpɛtnsem ndü nepém.

21 Mbə enyu nɛwú néfuéré ntá mmu amət, ke nétwɔ fá mmik, nɔ ke neperénsem ndü nepém nkwə nefuere ntá mmu amət ke nétwɔ.

22 Nkúbhé mbə enyu bɔ bəgu mbənyune bachi bebharébhə Adam, nɔ ke Mandem aka chəj bɔ mankeɛ abhen bábháré mmuet ne Kristo mámpɛtnsem ndü nepém.

23 Ke yéntiki mmu abhəj bepetnsem ndü nepém ndü mpok ane Mandem afyé. Kristo ke áyambi áperénsem ndü nepém. Mpok yi apet átwɔ ké bəbhi bápɛt chəj nsem ndü nepém.

24 Mmik amay ye, Yesu Kristo ansət awónem amfäy befónó ebhen bəbhónəj betəj amfäy bho, ansət kefə eki anchye ntá Mandem mmu achi ɛtayi.

25 Yesu abhəj bekeɛ kefə kpáte Mandem ankə bəmpap abhi mámdəp mbə enək ene yi anyanə bekek amfay.

26 Mūmpap ane Mandem ánanə chəj ndü ngwenti chí nɛwú.

27 Échí mbə enyu Ekáti Mandem érem be, “Mandem afyé yéntiki enyih anten yi.” Ke berem be, “Menyih menkem béchí anten yi” abhíkí təj be Mandem mmu afyé menyih menkem anten Kristo ábhák nkwə anten yi.

28 Ke mpok ane Mandem áká menyih menkem mémbak anten Kristo ké mbəj Móywi afyé mmuet anten Mandem, mmu afyé yéntiki enyih anten yi, be Mandem aywíntí ambak Mfə, ne yé mmu achak áké bhak mbə Mandem.

29 Mbák bawú bápú petnsem chəj ndü nepém, ntí ane bájwiti bho ndü ntí bo abhen bawú achi be yi?

30 Mbák bawú bápú petnsem ndü nepém, ntí ane séká nɛwú mpoknkem achi be yi?

31 Bəma, nchí anyú nɛwú mpoknkem. Nchí rem nɔ ntá yeka mbənyune məpənyu ɛti yeka ne ntí be betik Yesu Kristo Acha yesé ebhen méká béká bəchi bəbhi.

32 Mpok nchí etək Efesəs, mbōñ beyä esəñəri ne bo abhen báchí are. Ntiki nsáy mébhōñ ndü nenü enén ménü enén nnü ne nnyábhí eyə mbák bawú bapu pətnsem ndü nepém? Mbák bapu pətnsem ndü nepém, “Sényíé, sényú, mbənyune mandú mpok ségu.”

33 Báké rə bo mándwə bhe. “Ŋkò ne ngép, óngép agher.”

34 Bōñ nkaysi ane achi chak, mándə bəbú. Mbək ayeke bábhíkí riñi Mandem wáwák. Nchí rem nə be ntíanwóp ankem be.

Enyü mməet ane bawú bápətnsem ne yo

35 Mmu akwáy bəbhəp be, “Chəñ Mandem ankə bawú mámpətnsem ndü nepém ná? Bápətnsem ne ntiki enyü mməet?”

36 Mbák mmu ámbəp nó, nə áchí echin̄tumu! Bábhíkí riñi be, mmu ámpí mbwət, mbák yo abhíkí yambi angu, apú chak ángó?

37 Ne enyñ ene mmu ápí, puyé chi nneré nchwi ne puyé nneré mbwət achak, chi mónyese nchwi, mbák épú nə, mónyese mbwət achák.

38 Ke Mandem áchyé nyésé mbwət enen bápí aywi mməet ane nə néchak, néngo, nembəñ mbə enyu yi átí bé émbák. Yəntiki enyü mbwət áfu amik ámbōñ chí ayi enyü mməet.

39 Menyñ ebhen bébhōñ nepém bəbhəñ mməet kekúrí kekúrí. Bakwāñwan bábhəñ ayap enyü mməet, nnyá ébhōñ eyap enyü mməet, kenen kebhōñ eyap enyü mməet, ne nsi ébhōñ eyap enyu mməet.

40 Mməet menyñ ebhen bechi amfáy échí kekúrí ne mməet menyñ ebhen bechi fá amik. Ne beri menyñ ebhen amfay béchí kekúrí ne beri menyñ ebhen fá amik.

41 Mmok abhəñ ebhi beri, ntañ ábhōñ ebhi beri, mambe ábhōñ ebhap beri, ne mambe ábhōñ beri kekúrí kekúrí.

42 Enyuyə ke ebhak mpok Mandem ákə bawú mámpətnsem ndü nepém. Mməet ngú ane bábhémé, áppəó. Ke mpok yi ákə bawú mámpətnsem ndü nepém, mməet nkwá ábhák chí ane apú gu wáwák.

43 Mpok bábhème mmu, erene yi ébèp ne apú bhəñ betañ. Mpok Mandem ákə bawú mámpətnsem ndü nepém, mməet eyə ári, ámbōñ betañ.

44 Mpok bábhémé mmu, bábhème mməet bə mmik. Mpok Mandem ákə bawú mámpətnsem ndü nepém, mmu ábhəñ chí enyü mməet ene amfay. Mbák mməet bə mmik achi, nə mməet ene amfay ebhəñ bəbhak nkwo.

45 Ekáti Mandem éghati bhese be, “Adam, mmu Mandem áyámbi aghoko, áchí nyaka nkwāñwan ane achi nepém.” Ke Adam ane áfú ansem chí Efōñó ne yi áchyé nepém.

46 Puyé mməet ane Efōñó Mandem áchyé ke ayambi. Ane bə mmik ke áyámbi, ke ane Efōñó Mandem áchyé antwə chəñ ansem mpok.

47 Mandem aghókó mmü mbi chí ne ntəp, ane átwə ansem afú chi amfay.

48 Bə mmik mankem báchí mbə mmu ane Mandem ághókó ne ntəp, ne bə mfay mankem báchí mbə mmu ane áfú amfay.

49 Nkúbhé mbə enyü séchí mbə mmu ane bāghókó ne ntəp néne, mpok átwə ane sébhak mbə mmu ane áfú amfay.

50 Bəma, nchí ghati bhe be enyü mməet ene sébhōñó epú kway bəbhak ndü nebhuet ane Mandem achi Mfo are, ne enyñ ene égu gu epú kway bechəkə ndü nebhuet amət ne enyñ ene epu kway begu wáwák.

51 Ghók ká, nchí ghati bhe enyñ ene échí bhésé bhésé ntá yeke. Besé mankem sépú gu chəñ, ke báyibhiri mməet eyese.

52 Chəŋ sémbəŋ mməet ekə témchók, ndü móm̄bɪŋi mpok ane mmu ákiep amík, ndü mpok ane mmbá ane ngwenti ákwéné. Mpok eyə, bawú bápɛtnsem ndü nepém ne mməet ene épú gu wawák; ke mánjibhiri bhese abhen sechi pé témté, sémbəŋ mməet ekə.

53 Ebhak enyu eyə mbənyune mməet eyese ene épəpə́ ebhəŋ beyibhiri endəp mməet ekə ene épú gu wawák. Ne enyɪŋ ene é́gugu ebhəŋ beyibhiri endəp chí ene épú gu wawák.

54 Mpok eyə, chəŋ émfakari be mməet eyese enjibhiri enyu yə, be enyɪŋ ene Ekáti Mandem éghati bhese émfú tetep. Nə chí be, “Mám̄en nɛwú. Básət awónem amfáy nɛwú ndak amay.”

55 Nɛwú, betan ebhe amfay nepém bechi fá? Betan ebhen ósət besak bho béchí fá?

56 Bɛbú ke béchyè nɛwú betan. Bɛbhé Mandem ke béchyè bɛbú betan.

57 Ke sɛnkáká Mandem be achyé bhese awónem amfáy bɛbú éti enyɪŋ ene Yesu Kristo Acha ywese áká.

58 Bóma, abhen ekəŋ, ndü échí nə, tɛ ye ka kpirí, ké fere amó. Dók ká ambi beka betik Acha ne bati yeka ankem mpoknkem, tɛndu báriní be betik Yesu Kristo Acha ebhen bákà bɛpu nem ndéndem.

16

Nkáp ane bächwəp ndu bekwak bati bo Mandem

1 Bɛyɪŋi nkáp ane bächwəp ndu bekwak bo Mandem, bábhəŋ beka mbə enyu ngátí bɔ́nkwo abhen atú Galéshia mánka.

2 Ndü yɛntiki nywəbhé neywém̄əet, yɛntiki mmü yweka ámbáré enyɪŋ, bekoŋo nkáp ane yi áká betik ábhónó, be báké chwəp bakap chí ndiere mpok ane ntwó awu.

3 Nnán ngáká awu, chəŋ nsɪŋ ekáti nchyé ntá bo abhen báyábhé beto Yerúsalem ne akap ayweka.

4 Ne mbák eri be menkwə ndók, chəŋ ndək ne bhə.

Enyü Pəl ati beko ne bo abhen yi ati beghə

5 Chəŋ ntwó beghə bhe mpok nnán mfaéré atú Masidónia mbənyune mbəŋ nti befaet are.

6 Ngufú chəŋ ntat ne be mandú, ne ékway bebhak ndü eso enkem. Mpok ánkway ye ane mɛrəŋ ebhak ene mɛrəŋ, mánkwak me ndók aré.

7 Mpú yan be ntwó ngó bhe mfaere faet. Mbəŋ nti bétwə betat ne bhe, mbák Mandem ankwak.

8 Ke mbəŋ bebhak fá Efesəs kpate mpok Epə Pentekos ankwáy.

9 Mbəŋ erítí mbi beka esayri betik fá yɛndu beyá bo mánü bechyet me mbi.

10 Tíməti ánán ántwó awu, kém ká yi sayri, enyu ene yi ábhəŋ manjákbəbhak ne bhe. Yi chí mmü ane áká betik Mandem mbə me.

11 Ndu echí nə, báké rə yé mmu ámbyák yi. Tík ká yi sayri be ámpetnsem ntá ya. Batí bɔ́nkwo ne mme sɛnəŋ yi.

12 Mbák chí manə ywese Apólos, ngátí yi beyá mpok be ántwó awu ne bɔ́nkwo bachak mángə bhe, ke abhíkí ka bétwə néne. Chəŋ antwó mpok yi ábhónó epok.

Beyəŋó ngwenti

13 Bák ká pé, mán̄te kpirí ndü neka eneka ne Yesu. Bəŋ ká netanánti, mán̄te sɛné.

14 Yɛntiki enyɪŋ ene bákà, kú ka yə ne ekəŋ.

¹⁵ Bōma, bārīŋi be ndũ bo Akáiya mankem, efo ene Stefánas ke éyámbi bekoŋo Yesu Kristo, ne báchíe nepém enap ndu beku betik be mánkwak bo Mandem.

¹⁶ Septí ká mm̄et ntá bõ mbõ abhõ ne ntá yěntiki mmu achak ane áchéme mm̄et ne bho ndũ betik.

¹⁷ Mbõŋ beyã maŋák be Stefánas ne Fõtunátos ne Akaikos bátwõ fá, mbõnyune netwõ wap achi mbõ bhe bẽ nkwo bátwõ.

¹⁸ Báfyē me nti nkúbhé mbõ enyu báfyé bhe nti. Chíe nókó ká menyũ bo bho kenókó.

¹⁹ Bakwõ bho Kristo abhen Esia bátó be bakak. Akwíla ne Príska ne bõnkwo abhen bácheme nãkõ eket eyi bátó be beyã bakak ndũ nnyén Acha.

²⁰ Bómayese abhen fá mankem bátõ bakak. Kaká ká bati nkwo sayri mbõ bõ Kristo.

²¹ Mm̄e Põl, ke nchí siŋ bakak amen ne awó wa.

²² Mbák mmú achi ane ábhíkí kõŋ Yesu Kristo Acha, eyak émbák ne yi. Acha ywese, twó!

²³ Berĩndu Yesu Acha mémbák ne bhe.

²⁴ Nkõŋ bẽ mankem. Sérõp chi ndũ nsoŋ amõt ndu sébháré mm̄et ne Yesu Kristo.

Ekáti Pōl ene éjwi bepáy ntá Nkwō Kōrint

1 Me Pōl, munto Yesu Kristo bekoŋo nkaysi Mandem, ke nchí sɪŋ ekáti ene. Nchí fá ne Tímōti, mómáyese amōt. Nchí sɪŋ ntá yeka bōnkwō Mandem abhen etok Kōrint ne bo Mandem mankem abhen báchi atú Akáiya ankem.

2 Mandem Etayese ne Yesu Kristo Acha mántōŋ be berindu, mánychye be prak.

Pōl áchye bakak ntá Mandem ndü yi afyé bho ntí

3 Sémbítí Mandem ne Chi Yesu Kristo Acha ywese. Achí Mandem ntinso ne áchye bhese nepoptinti.

4 Achye bhese nepoptinti ndü besōŋori ebhesé menkem be sēnkway bechye bo abhen báchi ndü yēntiki enyū esōŋori nepoptinti. Nkúbhé nepoptinti enen Mandem áchye bhese mpok esōŋori, ke nékà sēnkway bechye bo abhen bachi ndü esōŋori nepoptinti.

5 Ndu séghà beyá esōŋori éti sébháré mmuet ne Kristo nó ke Mandem áfuet ntá Kristo bechye bhese nepoptinti.

6 Sébhōŋ esōŋori chí bé Mandem anchye bhe nepoptinti, ampeme bhe. Ne Mandem áchye bhese nepoptinti chí be sēnkway bechye bhe nepoptinti. Enka mánkway ye bebhōŋ ekébhénti ndu bete kákátí ndü nkúbhé besōŋori ebhen sébhōŋ.

7 Sébháka nti ne bhe, ne sebhiki bhōŋ becháy mbōnyune serinji be ndü báká bebhōŋ esōŋori mbō bhese, Mandem áchye bhe nkwō nepoptinti mbō enyū yi ákà ne bhese.

8 Bōma, séyāŋ mándinji beyá besōŋori ebhen sébhōŋó awu atú Esia. Báchye bhese nenyok enen néyá necha. Eka séfere ntí ndü sékaysi be ndak ywese ámay.

9 Esōŋori éyá kpát séróbhe noŋ chí newú. Ke efakari nyaka nó chí beka séndinji be sépú kwáy bekwak mmuet eyese. Séghó bé sébhōŋ besiki nti ne Mandem mmu ákwáy beka bawú mampetnsem ndü nepém.

10 Mandem áfere bhese ndü newú, ne chōŋ andok ambi bepeme bhese. Sébháka nti chí ne ye be chōŋ ampem ampeme bhese.

11 Be nkwō bábhōŋ bekwak bese ndü nenikímuet. Ne chōŋ beyá bo mánychye nōkō Mandem bakak éti yese, beyinji berinti ebhen yi átōŋó bhese éti beyá nenikímuet.

Ntí ane Pōl awupsi nkaysi berōŋ Kōrint

12 Enyin ene ékà sédèp awō anti chí be batí yese ághāti bhese be nepém enese nechí sayri ne bō mmik, sayri sayri ne bhe. Sékà menyin mbō bo Mandem ne nti nemōt ne tetep ndu sébhíki kōŋo nerinindak enen bō mmik. Sékà nó chí ndü berindu Mandem bechi ne bhese.

13-14 Enyin ene bápáy ndü bekáti ebhese chí enyin ene echi bhese anti, sebhiki bhese yēnyin. Yé bábhiki jwimem néne beyinji enyū bo sechi, nókó ká be chōŋ mánjwimem sayri ewak émōt, be nywōp Yesu Acha átwō, mánkway bedep awō anti éti yese nkúbhé mbō enyū be sé sédèp mbure awō anti éti yeka.

15 Tēndu mpú makati nyaka wáwák be chōŋ mánsiki nti ne me, mbōŋ nkaysi beyambi bétwō awu ntá yeka be manjāk beghō me ámbák ne bhe ndōŋ epay.

16 Mbõŋ nyaka nkaysi béte awu ntá yeka ke mfæet ndək atú Masidónia, mpét nté béghə bhe mpok mfú atú Masidónia nchí petnsem, be eyo énkə mámbəŋ mbi béchye me nekwa ndú nekə enen mēřəŋ Judéya.

17 Nchí kə nyaka mbə bō mmik kə? Mmū mmik kə érəm enyih émət ankə chi échák.

18 Těndu Mandem achi tetep, enyih ene ngátú bhe puyě eyəŋ ene nkwa mmu aká enyih émət ankə chi echak.

19 Yesu Kristo Mmə Mandem ane Silvánəs ne Tímoti ne me séghati nyaka bhe řti yi ndú nkwa ayeka apú mmu beyəŋ beyəŋ. Enyih ene yi árémé, yó kə yi aká.

20 Chi befæet ntá Yesu ké bariep Mandem mankem afú tetep. řti yə ke sérəm ndu nnyén Yesu Kristo bé “Amen” * ndu bechye Mandem kenókó.

21 Mandem kə áchyé bhese ne be betəŋ be sénté kpírí ne Kristo. Yi kə afyé bhese bé sémbák bōbhi,

22 afyé bhese erih amæet, betəŋ be sechi bōbhi. Akə nə ndu áchyé bhese řfónó Bedyere mmu achi amem bati yesé ndu betəŋ be chəŋ anchye bhese yěntiki enyih echak.

23 Mandem achi ntísie wa be mpú sėse. Ntí ane mbíkí petnsem Kōrint chi be mbíkí yaŋ mpet nchyé bhe esəŋəri échák.

24 Sébhíkí yaŋ besət chi betəŋ beghati bhe menyih ebhen bābhəŋó ménóko. Sérinhí bé bābhəŋ bāte kpírí ndú nekə nekə ne Yesu. Séyaŋ chi be sėnchem amó ne bhe senkə betik be maŋák ameka anja.

2

1 řti eyo ké nkə nti be mpú pere twə awu ntá yeka ndəŋ achák ndu mbíkí yaŋ bechəŋti bati ayeka amem.

2 Mbák nká bati ánhəŋó be amem, agha achák áchi awu ane ákway beke me mbón maŋák? Pú nkúbhé be mbák nkə bati áhəŋó be amem?

3 řti eyo ke nsínjí bhe ekátí ene. Nsih yó enyu eyo be nnán ntwó awu, be bho bābhəŋó bechye me maŋák, báké kə nti nenchəŋó me amem. Nđínjí sayri be mbák nchí maŋák, be nkwa bābhak maŋák.

4 Nsih be ne beyá bebe anti, ne basémé, ne babhese amík. Mbíkí sih bechəŋti bati ayeka amem. Nsih chi beke mándinhí be nkəŋ be tontó.

Éri befoŋori mmu ane dchyé esəŋəri

5 Kə mmū ane átwó ne esəŋəri, abhíkí kə chi me. Mbíkí yaŋ berem tontó, kə ngə be aká chi be mankem.

6 Ntémsí ane beyá bheka báká be mánchye mmu wu akway nə.

7 Foŋorí yé ka yi, mánchye yi neřəřtíntí be menyih beke taŋ mencha yi enyu ené yi ákpiki fere amə.

8 Nchí ník ye be mmæet be mámpet mánkə yi angə be bākəŋ yi tetep.

9 Nti ane nsínjí bhe ekátí eyo chi be mmó be ngó mbák chəŋ mánkə yěntiki enyih ene ngátú bhe.

10 Yěntiki mmu ane bāfoŋori bebú bhi, me nkwa nchí foŋorí yi. Ne mēfoŋorí mbák enyih echi mbəŋ ene eyəŋ be mámfəŋorí yi. Nchí foŋorí yi řti yeka ndu nnyén Kristo mmu átó me.

11 Ebhəŋ bebhak enyu eyo be Satan áké bhəŋ betəŋ amfay yesé. Besé babhəŋ serinhí nkaysi yi.

Betikí Kristo ebhen sékə bechi mbə erítł eriep ntá Mandem

* 1:20 Amen: Chi “Embák nə” ndú eyəŋtək ene bo Israel.

¹² Mpok nchwóbbhé Troas ndu beghati bho Mbok Ndíndí éti Yesu Kristo, Acha ánéné mbi ntá ya.

¹³ Yé nò, nti nébhíki pòp me amem ndu mbíki ghò mmæere wa Táytos aré. * Ngati ye bhò be, “Mánchòkò sayri.” Mfa ndòk atú Masidónia.

Befæet ntá Kristo, senu sènsot chi awónem

¹⁴ Bakak ámbák ne Mandem mmu ánú ansot chi awónem. Asot bhesé mbò batemé nenu abhen bákémé ebhínenu ne áya bese mbi mpoknkem ndu séróbbhé nu chi ebhe Yesu néne. Yèntiki ebhak ene séròh, Mandem áfuèt ntá ye se beku bo mándíní Kristo ndu sékà Mbok Ndíndí ántáká nókò mbò eríí eriep mbánkem

¹⁵ Bapém ayese achi mbò bawet eríí eriep amen Kristo áchyé ntá Mandem. Eriep eyò étàka ndú nkwo bo abhen Mandem ápème ne ndú nkwo bo abhen bákò chí ndú mbi newú.

¹⁶ Ntá bo abhen bákò ndú mbi newú, eriep ene echi chí mbò ebéptí eriep ené éway bhò way. Ke ntá bo abhen Mandem ápème, séchi eríí eriep ene échyè nepém. Ntiki mmu ákway beka ené enyú betik?

¹⁷ Beyá bo básòt Mbok Ndíndí ane bághàti bho mbò mbi beyan nkáp. Besé sépú nò, séghàti bho Mbok Ndíndí chí ne nti nemot, ndú betan Kristo, ne seríni be amík Mandem achi bhesé amæet.

3

Pól ákà betik mbò mmu Nku Nkò

¹ Enyíni ene sérèm éti mmæet eyese éké kà mánkaysi be sépet séyàn chi be mándíní enyu bho séchi. Bo báchi abhen bábhòjò bétwò be ne bekáti ebhen bérèm eríí éti eya. Menyú bo bho, bápét báyan nò chí be mánchye bhò bekáti be mántòh ntá bo bachak? Bese sépu nò.

² Bè bábhòh ke bachí ekáti ené èrèm eríí éti betik ebhese. Básini ekáti eyò chí amem bati ayese, * be yèntiki mmu ampay andíni enyú bo séchi.

³ Ne bātòh kponoroh bé Kristo ke ásíní ekáti ene ató bhesé ne yó. Abhíki sín yò ne enokékati. Asini yò chí ne Efóhó Mandem mmu áchyè nepém. Abhíki sín yò ndú bégbaká batay. Asini yò chí amem batí bakwáñwan.

⁴ Sékway berem menyini ebhen mbonyune sésiki nti ne Mandem ndú nnyén Yesu Kristo.

⁵ Ebhíki tòn be bese babhòh sérèm be sékway bò abhen bákà betik ebhen. Mandem ke ákú sènkway beku bhò.

⁶ Nkúbbhé Mandem ke ákú sènkway bebhak bakú betik, ndu béghàti bho éti Nku Nkò. Nku Nkò ane áyan be, nebho néne, bo báké konò chí ebhé mbò enyu básíní nyaka, ke sébhòh beghok chí Efóhó Bedyere. Ebhé étwò mmu chí ne newú ke Efóhó Bedyere átwò chí ne nepém.

⁷ Bārini be yèndu nku nsí ane átwò ne newú, ákà nyaka bo mángò betan Mandem kponoroh. Mandem asín bebhé ndú bégbaká batay achye ntá Moses. Ené Moses ásèp béràn ntá bo Israel ne batay yò, bediéré Mamdem bere ghò yi besí. Ndu ásèp bediéré Mandem ebhò mémay nòkò. Yé nò, yé mmu wap kekway beyini yi besí tebhe tebhe.

⁸ Mbák ékway bebhak nyaka enyu yò ndú mpok nku nsí, ná ne echòh, ndú mpok nku nkò? Betik Efóhó Bedyere mmu áchyè nepém bebhòh betòh bediéré Mandem tontó encha mpok nku nsí.

* 2:13 “Mmæere” fá, chí “Nti mübetok Yesu”.

* 3:2 Mbòk bekáti ebhén te nebhònet bérèm be, “Amem bati yeka”.

⁹ Nku nsí átwò nyaka ne ntémsi. Yé nò, abhak chi enyiyi ené ètòh betan Mandem. Néne, Nku Nkò, yó ane ákù sémák chak besí Mandem, abhòh betòh betan Mandem ancha Nku Nsí.

¹⁰ Teteṗ, ndü ndak ane, nku nsí abhíkí bhòh betan mbònyune séròbhe koṗo chi Nku Nkò ane áchá nku nsí ndü àtòh bediéré Mandem tontó.

¹¹ Teteṗ, mbák nku nsí ane abhíkí tat ákway nyaka betòh bediéré Mandem, Nku Nkò ane abhíkí bhòh ngwenti abhòh betòh bediéré ebhi ancha ane nsí.

¹² Tëndu sébhòhó nebhakántí, sébhòh ngàngan ne sékà menyiyi ne netanánti.

¹³ Moses ákùti nyaka besí bhi ne nden mpoknkem ane bediéré Mandem ebhen béghò besí bhi bébhó memay mandú mandú, be bo Israel báké ghò ndü ménèmsi. Sépú bhese yényiyi.

¹⁴ Bo Israel bághò nyaka bediéré Mandem, yé nò, bágwót bati yap amem. Enyu eyò ke echi ne bebharébhò bhap kpáte echòh. Yéntiki mpok ane bápáy bekáti Mandem ebhen nku nsí, ébhak chi mbò be nden eyò akúti bati yap, ne ékà bò báké jwimem ndü enyiyi ene bápáy. Ndiere Kristo ke ákway beferé ekúti eyò ndü bati yap.

¹⁵ Nkúbhé enyu yò ke échi kpáte echòh. Yéntiki mpok ane bápáy basiy amen Moses, bápú jwimem, mbònyune ébhak ntá yap chi mbò be básòt enyiyi bákuti bati ayap.

¹⁶ Ke mpok mmu átikínsem ndü esí neṗém eni, átwò ntá Acha be amferé enyiyi ene ekúti nti eni.

¹⁷ Néne, Acha ane sérèm nò éti yi ákù menyiyi chi ne Efónó Mandem, ne yéntiki ebhak ené Efónó Acha achi ne bho, bábhòh ngangan.

¹⁸ Néne, bese bo sébhíkí pere bhòh nden ane akúti bati yese, séghò bediéré Acha, ne séyibhiri bebhak mbò yi. Ne ndü séyibhiri neṗòk ne neṗòk, bediéré ebhi béghò bhese amæet ménja mendòkò nòkò chi ambi. Acha mmu ákù menyiyi ne Efónó Mandem ke ákà embak nò.

4

Mandem chi Mandem bediéré

¹ Tëndu seriyi be Mandem ntínso ke áchyé bhese betik ebhen-ne sékà, sepú fere amó.

² Séfére nti ndü menyiyi ebhen betwò ne ntíanwòp ne ndü bebépti menyiyi ebhen bò bákù ansem ansem. Sépú kù betábhá ne mmu wáwák ne sepú mò beyibhiri Eyòh Mandem. Enyiyi ene sékà chi beghati bho teteṗ Mandem enyu ené yéntiki mmu ákway beriyi be sechi bò teteṗ besí Mandem.

³ Mbák Mbok Ndíndí ane séghàti bho achi chi mbò enyiyi ene echi bhésé bhésé, ábhák enyu eyò chi ntá bò abhen bachi ndu mbi newú.

⁴ Bò bhò bápú jwimem ndü Mbok Ndíndí mbònyune Satan mmu achi mandem mmik anémé bò amik be báke noko Mbok Ndíndí. Yi apu yan bò mangó bediéré ebhen béghò. Nò chi, bediéré ebhen befù ndü Mbok Ndíndí éti Kristo. Apu yan bò mandiyi enyü Kristo achi, Kristo mmu achi enyu émot ne Mandem.

⁵ Sépú kò beghati bho éti mmæet ayese. Séghàti bho chi éti Yesu Kristo ne be yi achi Acha. Mbák chi bhese babhòh, enyiyi ene séghàti bhe chi be sechi chi bò betok bhaka éti Yesu.

⁶ Ndü nebhònet, ené Mandem ághòko mmik, arem be bediéré méngsó ndü ejuri, ne ebhak nò. Nkúbhé Mandem ke ákù bediéré ebhi béghò amem bati yese.

Ne séghò bediéré Mandem ndü béghò besí Kristo ne sériŋi néne enyü bediéré Mandem bechi.

Sechi mbo betè ntòp ebhen keném kechi aré

⁷ Bediéré ebhen béghò bese anti chi nném enyiŋ. Yé na, bese babhòŋ sechi chi mbo betè ntòp, betan ti. Eyo étòŋ be, beyá betan ebhen sébhòŋó beka betik Mandem befù chi ntá yi, puyé ntá yese.

⁸ Mpok ne mpok, báchyè bhese besòŋori menyu ne menyu, ke besòŋori bho bepu bokòti betè ntòp ebhen bhese sechi. Echa bhesé enyü sébhòŋó beka ke sepu fere amó.

⁹ Mányòk bhese, ke Mandem apú rò bebhak ne bhese. Bádep bhese amik, ke bápú kway beway bhese.

¹⁰ Yéntiki ebhak ene séròŋ, besòŋori ebhen séghò bechi mbo be sépókó newú Yesu amæt sékò ne na. Éti yo, bo bágghò nepém Yesu ndu nékà betik amæt yese.

¹¹ Tetep, sechi anyü newú mpoknkem éti Yesu, ne eyò ékà Mandem ántòŋ enyü nepém enen mbòŋ Yesu Acha nékà betik ndü mmæt eyesé ene épú tat fá amik.

¹² Séká ye newú, bé mánkwáy bébhòŋ nepém enén nébhiki bhòŋ ngwénti.

¹³ Tëndu sébhòŋó nkúbhé efóŋó neka mbo mmü ane areme mbo enyu echi amem Ekáti Mandem be, “Nnókó, ne éti yo ndem”. Bese nkwo sénoko, ne éti yo séghàti bo Mbok Ndíndí.

¹⁴ Sériŋi be Mandem mmu áká Yesu Acha ápérénsem ndü nepém, áka chòŋ besé nkwo sémpetnsem ndü nepém ne yi, ne ansot bhese ne bhe sémbak ne Yesu ndü nebháét bechòkò bhi.

¹⁵ Besòŋori ebhen menkem bechi chi ndü beri ebheka, be ndü berindu Mandem bégháká ntá beyá bho, ménká bo abhen báchyè Mandem bakak mánjá mándòk nòkò chi ambi, be bo mánchye nókó Mandem kenókó.

Nkoŋo Yesu chi mmü ekébhénti

¹⁶ Tëndu sériŋi menyiŋ ebhen, sépu fere amó. Yéndu betan ebhen nkwo mmæt mémáy méndòk nòkò chi ambi, Mandem ákà sembòŋ nòkò betan beko amem bati ayese yéntiki nywòp.

¹⁷ Ne besòŋori ebhen séghò fá amik béchi mandú tontó, ne bépu tat. Békwak bhese kwak be sénkwáy bo abhen séchwé ndü beyá manák Mandem ewak émot. Manák amo acha yéntiki enyiŋ ne abhiki bhòŋ ngwénti.

¹⁸ Sépú yiŋi ye menyiŋ ebhen bo bágghò ne amik. Séyiŋi chi ebhen bápú ghò, mbonyune menyiŋ ebhen bo baghò béfueré fuet. Ebhen bápú ghò ke bebhak mpoknkem.

5

Chòŋ mmæt ane apu gu amen ane agu

¹ Sériŋi be mmæt ayese ane fá amik achí mbo bétem. Mbák bétem ebhen ménkwén, Mandem áchye bhese eket ekò awu amfay. Puyé chi bakwàŋwan ke bágghókó yo, mbòŋ Mandem ke áchye mmæt nkò yo, ne yo abhíki bhòŋ ngwénti.

² Tetep, séchi ndü nedí kebho fá amik ne sénòŋ ne beyá ekwak be Mandem anchye bhese mmæt ekò ene echi amfay,

³ be ndu afyé yo bhese amæt, séké bhak bebho bewò.

⁴ Ndü bétem ebhen sechi aré néne, sébhòŋ esòŋori ne séchí ndü nedí kebho. Ebhíki tòŋ be séyàn Mandem ámféré mmæt ane ágù. Séyàn chi be yi anchye bhese mmæt nkò, be enyiŋ ene epu gu émen ene égù.

⁵ Mbɔŋ Mandem kɛ ákú sɛmbák bo abhen sɛkwáy bɛbhɔŋ mmɛet nkɔ yɔ. Achyé bhesé Éfónó eyi mbɔ nkem bé chɔŋ anchyé bhesé mmɛet nkɔ yɔ nkwɔ tetep.

⁶ Sébhɔŋ ye nti netan netan mpoknkem ndu séríní be, ené sébhúét ndú mmɛet ene, sépú kway bebhak amfay ne Yesu Acha.

⁷ Ndú nepém enese fá amik sébhɔŋ neka ne yi. Sépú gho yi ne amik.

⁸ Sébhɔŋ nti ne éri ntá yese be séndó mmɛet ene sendok sembak anywóp ne Acha.

⁹ Ndu echi ye nɔ, yé sébhúét chi fá amik, yé séchí chí awu ne yí, nném enyɔŋ chi bé sɛnkɔ menyɔŋ ebhen beka yi ámbón manák ne bhesé mpoknkem.

¹⁰ Ntí achi be yéntiki mmu abhɔŋ béte besí Kristo mmu átɔŋ bo mankem. Chɔŋ yéntiki mmu ambón nsáy ane ákwáy ne yi békóŋo nepém eni fá amik. Mbák sékɔ bɛri, chɔŋ sɛmbón erítí akap, ne mbák sékɔ bebú, sɛmbɔŋ ntémsi.

Yéntiki mmu ákwáy bebhɔŋ mbi bebhak sayri ne Mandem

¹¹ Ndu séríní be átɔŋ chɔŋ bo mankem, sebhɔŋ becháy ne Yesu Acha. Bechay ebhen békɔ séfyé ye betan ndu beka be bo mánóko be menyɔŋ ebhen ségháti bho bechi tetep. Mbɔŋ Mandem aríní bhesé sayri, ne nkáysí be be nkwɔ báriŋi enyú bo séchi.

¹² Ébhíkí tɔŋ be sépet séyàn beka mándiŋi menyu bo sechi. Séyàn chi beka mándiŋi ntí ane bábhónó bépanyu éti eyese bé mándiŋi enyú bábhónó békéme bo abhen bárɛm ebúbú éti yese. Mpányu yap apu yɔŋi enyú nti mmu nechi amem ne Mandem. Báyiŋi bho chi ndú nté yap achi.

¹³ Mbák sechi bechiŋtí bho mbɔ enyú mbɔk bo bárɛm, sébhák nɔ chí ndu sɛnú bechye Mandem kenókó. Ke mbák báká be sépú bechiŋtí bho, diŋí yé ka be sékɔ betik chi éti yeka.

¹⁴ Betik ebhen sékɔ, sékɔ bho chí mbɔnyune ekɔŋ ené Kristo épùri bhesé. Sɛnoko be ndu Kristo agú éti yéntiki mmu, besé mankem sɛnán segu.

¹⁵ Agú éti yéntiki mmu be bo abhen básórɛ nepém nekɔ enen yi áchyé ne manák báké pere bhak chi ndú mmɛet eyap. Bapém ayap ándɔp chí mbɔ enyú yi áyàn mbɔnyune éti yap ke yi agú ne éti yap ke Mandem ákú yi ápérɛnsem ndú nepém.

¹⁶ Ebho néne, sépú pere yɔŋi ye bho chí bekoŋo nkaysi bɔ mmik. Enyu eyɔ ke séyiŋi nyaka Kristo, ke néne, serɔŋi mbɔŋ enyú mmu yi áchí.

¹⁷ Ene étɔŋ be mmu ane ábhárɛ mmɛet ne Kristo arɔp ye chi mmú nkɔ. Menyɔŋ besí béfuet, ebhen beko ke béróbhé.

¹⁸ Mandem ke ákú be menyɔŋ ebhen menkem mémák enyu eyɔ. Yí ke átó Kristo ánkɔ sɛmpétnsem ntá yi, ne achyé bhesé betik beka bo mámpétnsem mámbɔŋ kpák ne Mandem.

¹⁹ Eyɔ étɔŋ be Mandem áfuet nyaka ntá Kristo beka yéntiki mmu ámpétnsem ambɔŋ kpák ne yi. Abhíkí pere yɔŋi nyaka ndú bo bapɔ bhúere bebhé. Ne afyé ntó amɔ yese enen nékɔ bo mámpétnsem mámbɔŋ kpák ne yi.

²⁰ Séchí ye bo abhen Kristo afyé ntó enen bhesé amɔ. Mbɔŋ Mandem ke áfuet ye ntá yesé, ndu ábhɔŋi be ne ekɔŋ. Ndú nnyén Kristo, sɛnik be mmɛet, pet ka nsem ntá Mandem.

²¹ Éti yese, Mandem akɔ Kristo mmu ábhíkí kɔ ye bebú ámbák mbámbe be sɛmfúét ntá yi sɛmbák chak besí Mandem.

6

1 Bese bo sékà betik ne Mandem, sénìk be mmuet be bàké rò berĩndu ebhen yi atɔŋɔ bhe mémbák ndéndem.

2 Yi àrèm mbò enyũ básíní be,
“Mpok ákwáy nókó betɔŋ be berĩndu,

ngók neníkímmet eneka,
nywɔp bépéme bho nekwáy nòkò, nkwak bhe.”

Ghók ká, néne chi mpok ane Mandem áyàn betɔŋ be berĩndu, néne chi mpok ane Mandem áyàn bepeme bhe.

3 Sépú ká yěnyìyì ené échèt mmu mbi ne Mandem be bekwéné béké bhak ndũ betik ebhese.

4 Enyìyì ene séyàn chi be ndũ yěntíkì enyìyì ene sékà, séntón be séchí bõ betok Mandem tetep. Sébhòy manák mpoknkem. Sébhòy esòŋɔrì menyu ne menyu, yě nò sébhòy manák mpoknkem.

5 Mánán baden bhese, mánán báfyě bhese ekerékenòy. Mánan báguép ebyak be bõ mánchyé bhese esòŋɔrì. Séyaná gu betik. Mpok ne mpok, séke bhòy mbi bebhare kenò ne énebhhe nòkò bhese te nenyíe menyie.

6 Batí yese achi amem pépép, ne sériní tetep ane Mandem. Sébhòy ekébhéntí ne bho, ne sébhòy berĩnti. Efónó Bedyere achi ne bhese, ne sékòy bo tetep.

7 Séghàti bo chi menyìyì ebhen bechi tetep. Betan Mandem béchi ne bhese. Séchí chak besí Mandem ne eyò echi mbò menyìyì nenu ebhen békwak bhese sénu ne bõmpap abhese, sénchet bò mbi bebhòy bhese.

8 Mbòk bho báchyè bhese kenókó ke bachak bábyak bhese byak. Mbòk bho bárèm eríí òti eyese, ke báchák bárèm chi ebábù òti eyese. Bo básòt bhese mbò bõ bapu, ené sérèm chi tetep.

9 Bo bárèm be agha ariní kpik bhesé, yě nò bo báriní bhese sayri. Echí mbò be ségùgu, yě nò, séchi népém. Báchyè bhese esòŋɔrì, ke sépú gú.

10 Séchí ndũ esòŋɔrì, yě nò, sebhòy manák mpoknkem. Séchí amò apay, yě nò sékà beyá bo bábhòy beyá áfók. Echi mbò be sébhíkì bhòy yěnyìyì, yě nò, sébhòy yěntíkì enyìyì.

11 Bè bo Kōrint, séghati bhe yěntíkì enyìyì kponɔron ne sénéne batí yese ntá yeka.

12 Bábhíkì fu bese anti, be ke bábhíkì pere kòy bhese.

13 Nchí ghati bhe menyìyì mbò mmu ane àrèm enyìyì ntá bóbhi. Nené ká batí ntá yese, nkúbhé mbò enyũ sékòy bhe.

Báké nyóp mmuet ne bo abhen babhíkì noko Yesu

14 Báké nyóp mmuet ne bo abhen bábhíkì noko Yesu. Enyìyì ene echi chak besí Mandem, ébhòy yi beka ne ené épú chak. Bediéré bekway bébhak nebhuet amòt ne ejuri ke?

15 Kristo abhòy yi beka ne Satan? Mmu ane ánókó Yesu abhòy yi beka ne mmu ane ábhíkì noko?

16 Ekerákáp Mandem ebhòy yi beka ne bõmandem nsé? Bese bo sénókó Yesu ke séchí ekerákáp Mandem mmu achi népém.

“Chòy nnte eket eya nenti enap, mbak ne bho.

Chòy mbak Mandem wap,
bó mámbak bõbha.”

17 Eta Mandem àrèm ye be,

“Fú ká nenti nap

fap ka mmuét ne bho.

Báké nyóp mmuet ne yěnyìyì ene ébhòyó bakwap,
ne chòy mpet nsot be amuet.”

18 Mandem Acha Betan Menkem ārēm mbō enyū echi nebhuet achak amem Ekāti eyi be,
 “Chōn mbak Etayeke,
 māmbak bōbha.”

7

1 Abhen ekōn, tēndu Mandem áchyé bhese bariēp amem, sō ká amó feré ndū yēntiki enyīn ene ékwāy menyōp mmuet eyese ne bati ywese. Sēncháy Mandem, sénu bebhak nyáná besí bhi ndū yēntiki mbi.

Maṅák P̄s̄l ʔti bakoṅo Yesu abhen Kōrint

2 Nené ká bati ntá yese. Sébhíki kē yē mmu ebépti enyīn, sébhíki chōnti ntí mmu amem, ne sébhíki nyié mmu ebhón.

3 Mpu rem nō chi ndu betan be be bākū bebú. Nnán njāmbi ngátí bhe bé sékōn be ne bati yesé ankem, ne yē chí newú yē chí nepēm, yēnyīn épú kōre bhese ne bhe.

4 Mbákánti ne bhe tontó. Mēdèp awó anti tontó ʔti yeka. Bāchyè me nepōpt̄ntí tontó, ne yēndu sébhōn beyá esōṅori, maṅák ama aya acha.

5 Yē chí mpok ane ségháká atú Masidónia sébhíki bhón neywēmuet. Besōṅori bere twō bebhē menkem.

6 Kē Mandem mmu áchye bo abhen bati apēt apu bō amem nepōpt̄ntí, áchyé bhese nepōpt̄ntí ndu Táytos átwō.

7 Puyē ndiere netwō Táytos kē Mandem ásóré bechye bese nepōpt̄ntí. Enyīn echak échí be bāchyé Táytos nepōpt̄ntí mpok yi achi awu ne bhe. Aghátí me enyū bābhónó ekwak be ntwō awu, ne enyū bati ábè bhe amem ne áyóme. Apēt aghati me ndū bābhónó nti tontó bete ne me. Éká maṅák ama apēt aya achá.

8 Yē embak chi be ekāti ené nsíní bhe éká bābhón basémé, áyóme apú ne me be nsīn yó. Ndū nebhōnet mbón áyóme mbōnyune ndíní be yó échyé bhe basémé, yēndu basémé mō áchí chí ndū mōmbīnī mpok.

9 Teter, mbōn maṅák be nsīn be ekāti kē puyē chí ʔti yó échyé bhe basémé. Enyīn ene éká mbónó maṅák chí be basémé amem ekāti eyō échyé bhe akū bātíksem ndū bebú ebheka. Bebēnti ebheká bechi enyū bebēnti ebhén Mandem áyān bōbhi māmbón. Ékū be ekāti eyō ébhíki twō ne ménémé ntá yē mmu ywaka.

10 Basémé amem Mandem ákónó ákū mmu ántíksem ndū bebú bhi, antwō ntá yi bé yí ámpémé yi, ne apu twō ne áyóme. Kē basémé bō mmik átwō chí ne newú.

11 Bē babhōn māngó enyīn ene basémé amem Mandem akōṅo ákū ntá yeka. Nenē, bābhōn beyá ekwak béyíbhiri menyīn. Ékū bāso amō ndū ndak ane ne bābhōn beyá bebēnti ʔti ndak ané mmu wu ákū ne bābhōn becháy ʔti ndak ane áfákári. Bābhōn beyá ekwak begō me ne báyan tontó be mántémsí mmū ane átwō ne ndak.

12 Yēndu nsíní ye be ekāti, mbíki sīn chí beka māndíní mmu ane ákū nefwōp ne mmu ane bākū yi nefwōp. Nsīn chí ʔti bāghó besí Mandem, be bābhōn nti ne bhese tontó.

13 Eyō échyé ye bese nepōpt̄ntí.

Bāfyé bhese nti, ne berōn ambí, sechi maṅák ʔti maṅák amem Táytos ábhónó ndū be mankem básóré yi awu sayri, bākú nti eni nepōp amem.

14 Mēghāti nyaka bhe chi menyiŋ ebhen bechi tetep mpoknkem. Ne bābhíkí chye me ntíanwóp ɛti enyiŋ ené ngátí Táyτος ndebhe nōkō awó anti ɛti yeka, ne ɛfú nkwo tetep.

15 Néne, Táyτος apet akōŋ be áchá, sayri sayri, mpok yi átik enyū bāsíeptí yi ne becháy, mángwēre nōkō, ne enyū bákú yéntiki enyiŋ ene yi ághátí bhe.

16 Néne, nchí nǎk, mbonyune mbákánti ne bhe ndu yéntiki mbi.

8

Enyū bō Mandem bābhónǎ bechye akap ndū bekwak bho

1 Bōma, séyāŋ mándinjí ɛti berindu Mandem ebhen bakwó bho Kristo abhen atú Masidónia bátónǎ.

2 Beyá besōŋri ebhen bó bághó, békū bābhōŋ mamō tontó. Yé nō, bābhōŋ beyá manǎk. Ɛkū bābhōŋ beyá ekōŋ béchye akap keyinjí nsem ndu békwaŋ bo, yéndu báchí ndū beyá kechep.

3 Nchí ghati bhe be báchyē mbō enyū amō yap átōŋ. Ne mpok báchyē, báchyē mbōŋ echa enyū amō ayap átónǎ, mbō enyū ɛfú bho anti.

4 Báchyē, mánik nōkō bhese mmuet ndōŋ ne ndōŋ ne nti nenkem bé sénchíe bó mbi mánkwák bo Mandem abhen bachi Yerúsalem.

5 Nkwó bho Masidónia bákú bacha enyu ene sékaysi nyaka be bákway bekū. Nném enyiŋ ane bó báyámbi bákú chí be báchyē nepém enap nenkem ntá Mandem Acha. Báchyē ye mmuet ntá yeŋe nkwō ndu bekoŋo nkaysi Mandem.

6 Táyτος anán abho besot bakap ntá yeka ndū bekwak bachébhébhō. Ɛkū séghátí ye yi be ampetnsem awu ankwak be mándak ambí menanǎ betikí berindu ebhen bābhó.

7 Bābhōŋ yéntiki enyiŋ ndu mbi Mandem bácha. Bābhōŋ neka ne Yesu ɛrírí. Bághāti bho Mbok Ndíndí ɛti Yesu sayri. Bāriŋjí tetep Mandem. Báchyē nepém eneka nenkem ndu bekū betik Mandem ne bákōŋ bhese tontó. Kū yeka nkwō betik ndu bechye ne berindu ebhen beya becha.

8 Mpu rem nō chí be bābhōŋ bekū mbō enyū ngátí bhe. Nchí kū chí be mándinjí enyū bō báchák bābhónǎ ekōŋ ndu békwaŋ. Nkū chí be mámbōŋ mbi betōŋ be bákōŋ bo bachak tetep.

9 Bé bābhōŋ bāriŋjí enyū berindu ebhen Yesu Kristo Acha átónǎ bhese. Yéndu yi ábhónǎ nyaka yéntiki enyiŋ, ayibhiri arōp nchébhé mmu ɛti yeka be kechep eki kénkū mámbák bo abhen bābhónǎ yéntiki enyiŋ besí Mandem.

10 Maníe ama ndū ndak ane chi be: Mmíe éyú, bé ké báyámbi bechye akap, ne mbōŋ be ké báyámbi bebhōŋ ekwak bekū nō.

11 Nanǎ ye ká betik ebhen bābhō mbō enyū amō ayeka átōŋ, be nekū yweka ánkō enyumot ne ekwak bekū mbō enyū bátí

12 Mbák mmu abhōŋ nti béchye akap, Mandem áŋot enyiŋ ene yi áchyé mbō enyū amō yi átōŋ. Apú bhep mmu ányché enyiŋ ene yi ábhíkí bhōŋ.

13 Mpu rem nō chí be mámféré ntu amuet bō bachak mámbay be anti.

14 Nchí yan chí be ndū bābhónǎ tontó néne, mánkwaŋ bo abhen bābhíkí bhōŋ, be mpok bó nkwo bābhónǎ, mánkwaŋ be ndū mpok ane bābhíkí bhōŋ. Enyu eyo be mankem bābhak sayri enyumot.

15 Ɛchi mbō enyū Ɛkátí Mandem éghátí bhese be,

“Mmū ane ápókó beyá nenyíe enen néfú amfay ntá Mandem, ányie nyaka yényinjí kerōp,

ανε άπόκό χι mandú abhón ηenen nekwáy yi gbák.” *

Bátó Táyτος ne mamηere bhi ntá bônkwò abhen Κορινθ

¹⁶ Nchí kaka Mandem be akú Táyτος ámbónη nkúbhé enyú nti enen me mbónη ndu bekwak bhe.

¹⁷ Puyé χι be aká bekú enyíη ene séghátí yi. Yímbonη anánη abhónη ekwak bepet bétwò awu beghò be mankem. Éti yò, átwò ye nkwo ndú mmuet eyi.

¹⁸ Séto manò achak nkwo ne Táyτος. Nkwò bo Kristo mban enkem báríηi yi sayri éti betik ebhen yi akú ndu béghátí bho Mbok Ndíndí.

¹⁹ Ne ndu beronη ambi, yi ke bakwò bho Kristo mbanem báyábhé bé anko nokò ne bhese ndú betikí beríndu ebhen sékà. Sékà bho ndu nkwo enyu eyò bé sénchye Mandem kenókó ne bétonη be sebhonη nti békwak bho.

²⁰ Ndú sékò ndu nkwo, eyò epu chye mbi be mmu ánkáysi be sébhonη bati apay. Sésòt mpok be yé mmu aké ji bhese beyíηi enyú sékà ne beyá akabhé nkáp ane.

²¹ Séyàn χι bekú enyíη ene echi chak, puyé χι ndiere besí Mandem Acha, ke besí bho nkwo.

²² Séto nkwo mómayese achák ne bho. Sénanη semò yi ndonη ne ndonη, ndu beyá babhi, ne séghò be abhónη nti békú betikí Mandem. Néne, áchye mmuet ndu bekú bho achá mbónη enyu esí mbonyune abháká nti ne be tontó.

²³ Mbák χι Táyτος, χι nti nkúbetik awa. Akú betik ne me ndu bekwak be. Mbák χι bómayese bachak abhò, yéntiki mmu wap achi múnto ndú ntí bakwò bho Kristo abhen bátó yi, bò bho báchye Kristo kenókó.

²⁴ Kú yeka bakwò bho Kristo mángò kponjoronη be bábhonη ekonη ne bho, ne be ntí achi ane sédép awò anti éti eyeka besí bhap.

9

Mmu ane ápí tontó ághem tontó

¹ Ntí apu ane mēsijη be éti nekwak enen bábhónò bechye nkwo Kristo abhen Yerúsalem.

² Ndíηi be bábhonη ekwak bekwak ne ngátí nkwo Kristo abhen atú Masidónia éti yeka ndep nokò awò anti be béka bómayese mankem abhen atú Akáiya mánanη bátonηti mmuet ndu bechye nekwak te mmíe eyu. Ne betanη ebhen báfyè ndú ndak ane ndu ménýíkísi batí beyá bhap be mántonηti awap akabhé nkáp nkwo.

³ Ke nchí to bómayese abhen ntá yeka ndu bekú be nepá ane sepányu éti eyeka ndú menyíη ebhen aké bhak ndéndem. Ene, χι bekú be mánkwáy bétonηti mmuet ne ayweka akap mbò enyú ngátí bho be chonη mánkú.

⁴ Mbák ntwò awu ne mbók bônkwò Masidónia ene bábhíki re tonηti mmuet sayri, chonη mbónη beyá ntíanwóp mbonyune ngátí bho enyú nsiki nti ne bhe. Mbák émfákári nò, ntíanwóp eneka néya mbonη néncha.

⁵ Étiyo ke nkaysi ye be eri mfyé betanη be bómayese mánjámbi mántwò awu mántonηti akap ane báfyε bariep bechye ke méntwo. Eri bekú be akap wu ámbák χι ane áfù be anti, puyé χι enyíη ene mányiere be nyiere mánkú.

⁶ Báké ghokontik be mmú ane ápí mbwot ane ábhíki ya, ághem mbwot ane abhíki ya. Ke mmú ane ápí beyá, ághem beyá.

⁷ Yéntiki mmu abhónη bechye akap χι mbò enyú yi akú nti bechye, puyé χι ne basémé anti, ne ékébhak χι mbò be bápuri yi puri, mbonyune Mandem akonη mmu ane áchye akap ne manák.

* 8:15 Yíηi Esodòs 6.18.

⁸ Ne Mandem abhōj betan̄j bechye bhe áfók ane aya acha be mámbōj yěntiki enyij ene échēbhé be enyu ene éya encha kpát mánkwáy bekwak bo abhen menyij bechebhe bhō.

⁹ Echi mbō enyū Ekáti Mandem érēm be,

“Mmu Mandem achi awó fúú. Achye bo abhen eyap epu keyij nsem. Berítí betik ebhi bépú nem.”

¹⁰ Chōj Mandem mmu áchye mbwōt ntá nkwanjanki ne ánychyè nenyíe menyie anchye be nkwo mbwōt, anka yō anjá ancha, ne anka berítí betik ebheka ménchye beyá mbwōt.

¹¹ Chōj Mandem anchye bhe keném ndū yěntiki mbi be mánkwáy bechye tontó ne awó fúú. Ne akap ayweka wu ámfæt ntá yese angaka ntá bo abhen bātō wu ntá yap, ne ánkā bó mánchye Mandem bakak.

¹² Betik ebhen-ne bākū békwak nkwo bo Kristo ndu menyū bepāy. Békwak bó mámbōj menyij ebhen bechebhe bhō ne békwak bó mánchye Mandem beyá bakak.

¹³ Ndū bāchéme nkáp ne bāchye bo bhō, bātōj be bākōjō tetep ane Mbok Ndíndí ane bārem be mánókó. Ndū bāchye enyu yō ne awó fuu ndu bekwak bhō ne bo bachak, bo bāgho ne bāchye Mandem kenókó.

¹⁴ Ndu berōj ambi, chōj bó mánik nōkō mmæt ntá Mandem éti yeka. Bábhōj ekōj begho bhe mbōnyune bāgho beyá beríndu Mandem amæt yeka.

¹⁵ Sénkáká nókó Mandem ndū akap ane yi áchye ane mmu apú kway berem enyū wu achi.

10

Pól aká mándijí be yi achi munto tetep

¹ Membōj Pól ke nchí nik be mmæt ndū nnyén Kristo mmu ábhōjō ekébhénti ne neseptūmæt. Chi me mmu mbōk bhō bārem be mpok nchí ne bhe besí ne besí nchí rem kepí ne becháy, ke mpok mpu ne bhe nchí sij be bekáti ne betanjti beyōj.

² Nchí nik be mmæt be báké puri me be mbák bebēbebe ne bhe mpok ntwó awu. Ndíjij be mbōj bébhak bebēbebe chi ne bo abhen bákāysi be sékū menyij mbō bó mmik.

³ Yěndu séchí ndū mmiki ne sépú nu mbō bó mmik.

⁴ Menyij nenu ebhese puyé chi ebhen bakwānwanj. Mandem ke áchye bhese bhō, ne bébhōj betan̄j bechōjti bepok ebhen bōmpap abhese bábhése.

⁵ Séchōjti netanjanyu ne yěntiki enyij ene été bechet bo mbi be báké rinj baraka Mandem. Sékēm yěntiki enyū nkaysi mbō mūkenōj ane bákémé ebhínenu, ne sékū yō ándóbhe ghok chi Kristo.

⁶ Mpok mānanj bāchye mmæt enkem ntá Mandem, chōj séntonjti mmæt bétémsi yěntiki mmū ane átanjnti ne Kristo.

⁷ Bārijij menyij ebhen beyij me chi amfay amfay. Mbák ye mmu arinj sayri be yi achi nkojō Kristo, ándijij be bese nkwo sechi bakojō Kristo mbō yi.

⁸ Yé embak chi be nchí dep awó anti tontó mandú ncha enyū mbōjō beka éti betanj ebhen Yesu Acha áchye bhese, eyō epu ka mbōj ntíanwōp. Achyé me betanj ebhō chi beka māngo, puyé beka mánkwen.

⁹ Mbíkí yan embak mbō be mēsōt bekáti ebhen mēsij beka mámbōj becháy.

¹⁰ Mbōk bhō bārem be, “Bekati Pól ásinj betanj becha ne beyōj ebhi bétōk mmu te anti, ke mpok yi achi ne bhese, apú bhōj betanj ne apú rem yěnyij ené échwé bo anti.”

11 Μενυῦ βῶβῃῃ βάβῃῃ βερῖνῖ βε μενυῖν εβθεν σέσῖν νδῦ βεκάτι μπोक σέρῦ awu, βῶ κε σέκῦ χῶῃ μπोक σέβῃῃκ awu νε βῃε.

12 Πυγῆ βε σέμῶ βεγῆντι μμῃετ νε βο abhen bákák μμῃετ. Κε νεγῆντι μμῃετ εναρ νε bati ndu βετῃ βε bácha bhῶ, nétῃῃ chi βε bábhíkí bhῶῃ mbῶῃ κεβῃῃ.

13 Μβák chi bhese, σέρῦ pányu εncha εnyu σέβῃῃῶ βεκῦ. Σέτι βεγῆντι chi ndῦ ndiere ane Mandem afyé βε σένκῦ σέngwenti aré, νε βε nkῶῶ báchí εbhe εγῆσε.

14 Σέβῃῃkí kῖnῖ ndiere ane Mandem afyé μπोक σέyambi σέtwῶ ntá yeKa. Bese babhῶῃ κε σέyambi σέtwῶ bhe νε Mbok Ndíndí ἔti Yesu Kristo.

15 Σέρῦ kῖnῖ ndiere ane Mandem afyé ndu εbhese βetik. Σέβῃῃka nti chi βε ndῦ neka εneka νε Kristo négῶ néndῶk nῶkῶ chi ambi, χῶῃ βetik εbhese nkῶῶ nenti εneka ménge mendῶk nῶkῶ chí ambi.

16 Μβák εchi nῶ, χῶῃ σένkway βεῶῃ βεghati Mbok Ndíndí amem βεtῶk βεchak εbhen γῆ mmu abhiki re kῦ βetik aré, kepányu ἔti βetik εbhen bῶ bákú ndῦ εbhe mmu achak.

17 Κε Ekáti Mandem érēm βε, “Yḗ agha ane áyan βépanyu, ámpányu ἔti εnyῖn εne Mandem Acha áká.”

18 Πuyḗ mmu ane árēm erírí ἔti μμῃετ eyi κε Mandem Acha ásῶt νε manák, chí mmu ane Mandem árēm eriri ἔti yi.

11

Pál árēm βε βetik εbhi βechi kekúri νε εbhen bῶnto nse

1 Nchí níkmῃεt βε mánkeῑnti νε με ndu nchí rem keῑi mbῶ εchiῑtímu. Kéῑ ká nti νε με.

2 Dῖnῖ ká βε nkῶῃ βε νε mpabhamík ane Mandem. Nsῶt βε mbῶ ngῶsῶῃ ane ábhíki rinῖ mbakanen νε nnáj mfyé bariεῑ νε μmῦ amῶt ane ábháy bhe. Mmῦ wu chí Kristo.

3 Κε mbῶῃ βεcháy βε bῶfú bákway βεrwῶ bhe mbῶ εnyῦ Satan ásῶré nyaka bapu mí arwῶ Ifa, énkῦ nkaysi ayeka ampῶkῶ bhe mángure εbhi, keῑεῑe koῃo mbi Kristo νε nti nemῶt εneῑ nεchi pépép.

4 Nchí rem nῶ mbῶnyune εchi mbῶ bhe mbák mmu atwῶ ntá yeKa aghati bhe εnyῖn, γῆ yi árēm chi ἔti Yesu achak ane achi kekúri νε ane séghati bhe μεnyῖn ἔti yi, mánoko nóko. Ne γῆ árēm chi ἔti εfῶῃῶ εne εchi kekúri νε Εfῶῃῶ Mandem mmu máneῑε bati ntá yi bákaka, νε γῆ árēm chi ἔti Mbok Ndíndí ane achi kekúri νε ane mánókῶ, mánsῶre sῶt amῶ apay.

5 Mbíki kaysi βε βο abhen básῶt βε bachi manem bῶnto bacha με.

6 Ngufú mbíki rinῖ βεrem keῑi, κε ndínῖ εnyῖn εne nchí rem, νε sénan sékῦ βε mándῖnῖ nó kῑonῑonῑ ndῶῃ νε ndῶῃ, νε ndῦ βeyá babhi.

7 Μpok ngátí bhe Mbok Ndíndí Mandem, mbíki bhεῑ βε nkáp. Nséptímaét ntá yeKa ndu βekwak mámbak maném βο. Nkῦ nyaka nῶ chí bebú κε?

8 Nchí sῶt nyaka nkáp ntá bakwῶ bhῶ achak ndῦ βekwak bhe.

9 Ne μπोक nchí awu νε bhe nke bhῶῃ nkáp mbíki chyε γῆ mmu ywεka εsῶῃri mbῶnyune bati bῶmayεse abhen báfú atú Masidónia κε báchyε nyaka με nekwaK. Mbíki chyε bhe ntu wa βε mámpῶkῶ wáwák. Ne εnyu eyῶ κε nchí bhak.

10 Nḍῦ tetεῑ Kristo achi νε με, nchí rem βε γῆ mmu apú kway βεkῦ με mbῶt βεdεῑ awῶ anti ndῦ atú Akáiya ankεm.

11 Nchí kῦ nῶ ndak yi? Chi βε mbíki kῶῃ βε κε? Wáwák! Mandem arínῖ βε nkῶῃ βe!

¹² Ne enyiy ene nchi ka, chon ndak ambi beka yo, be mkpat beka bo abhen bar'em be bakà betik ebhap nkúbhé mbo enyú mékà ebha.

¹³ Menyú bóbho puyé bonto abhen tetep. Chi bo abhen báyíbhírí mkpá, ne bárwò bho ndú betik ebhen bò bakà be báchi bonto Kristo.

¹⁴ Ndak ane apu ané maknkay. Yé chí mbónj Satan áyíbhírí mkpá anka mbo be achi ángel ane bediéré Mandem béghò yi amuet.

¹⁵ Epu yé enyinjí maknkay mbák bakà betik Satan bakà nkwo mbo be báchi bo abhen bakà menyij ebhen bechi chak besí Mandem. Ndú ngwenti yap bábhon chi nsáy betik ebhen bò bakà.

Pól adèp awò anti éti besonjori ebhi mbo munto Kristo

¹⁶ Mpet nchi rem be, yé mmu áké kaysi be ntí ábhíkí kway me amem. Mbák bákaysi nò, sòt ká me enyu ene bákway beghok enyij ene mmu ane ntí abhíkí kway yi amem árèm, bé menkwò ndep awò anti mandú.

¹⁷ Enyij ené mérérem puyé enyij ene Acha aghati me. Nchi rem chi mbo echijítímu.

¹⁸ Tèndu beyá bo bápànyu éti menyij ebhen bakwánwan básòt be bebhon menwop be mǎngok nòkò nsé yap, bábhon ye beghok menyinjí tetep ebhen mbónjó bégháti bhe éti mmuet eya.

¹⁹ Bè bho báchi barijindak, báchòkò mǎngoko nòkò menyij ebhen bechijítí bho bar'em ne manjaj.

²⁰ Bákà bo abhen bábhàre bhe mbo basem ne mányie bhe nsem amot, ne mányiere be amik, ne báyinjí be fúú kpát bádén be.

²¹ E! Mbíkí bhon nò chi betan-e! Fonjóri ká me be mpú ka menyij ebho ntá yeka.

Chon ndak ambi berem mbo echijítímu. Yéntiki enyij ene éka mmu ándep awò anti, me nkwo mékwáy bedep awò anti éti enyij eyo.

²² Mbák bádèp awò anti bé báchi bo Hibru, me nkwo nchi mmu Hibru. Mbák báchi bo Israel, me nkwo nchi mmu Israel. Mbák báchi bebharébhò Abraham, me nkwo nchi ebharémò Abraham.

²³ Mbák báchi bò betok Kristo, me nchá bhó. [Nchi rem mbo ebhokori mmu.] Nka betik nchá bó mankem. Nchwe kenon ndon ne ndon ncha yéntiki mmu, mǎntem áyá acha, ne ndop kékwót begu ndon ne ndon.

²⁴ Bo Israel mánan bádèp me nnet ne ékpá ndon esá nsem nekú ne enwi. Bákà nò ndon etay.

²⁵ Bò Rom bádén me ne ékpa kenon ndon érat. Bo bátémti me ne batay ndu beway ndon amot. Achwi abet anyén ne me ndon érat. Achwi árákátí amem manyu eka ngókónyen ndú beti mémot ne nywop némot.

²⁶ Mfóri newú beyá mpok ené méròn nekò. Mfóri newú amem manyén ane ájwí ágbóko, mfori newú amò betanjí baghép ne amò batí bo Israel ne abhen bápú bo Israel. Mfóri newú amem betok begho, ne amem baso, ne amem manyu ne amò bònkwò abhen betábhá.

²⁷ Nnán nka betik, nsonjori mmuet beyá mpok nke kway bebharé kenó, ne nchókó nsay nke kwáy bebhon yé manyierp menyij ne nenyíé enen nékwáy me, ne mbáép ákók me ndu mbíkí bhon nden bekuti mmuet.

²⁸ Besonjori bechak béchí ke mbíkí pere yan berem éti besonjori yéntiki ewak. Puyé chi ndiere menyij ebhen. Mbónj beyá basémé beyinjí enyu ené bèka bakwó Kristo báchi.

²⁹ Agha ákway bebhon békwéné ke ékebhak ntá ya mbo be me ke mbónjó bekwéné ebho? Agha bákway beka yi ankwen ndu bebú ke ntí kedú me amem ne bebéntí?

³⁰ Mbák mbōŋ bēdēp awō anti chōŋ nkā nō chi ndu menyīŋ ebhen bētōŋ be mbíkí bhōŋ betāŋ.

³¹ Mandem Mmu achí Chi ntá Yesu Acha arínjí be mpú sēnse.

Bakak ámbak ne yi ngwenti ti.

³² Mpok nchí etak Damáskos, Góbhanō ane mfō ngo Aretas afyé, áchye eyōŋ be batemé nenu mambabheri nōkō nyūbha ané etak enyu ene bō bákway bekem me.

³³ Ke bōnkwō bákā nchwe amem ekay ene báséré nnik are bátó ndu mbok ane achi ankok, básébbe me amik, mbāe.

12

Pōl ádēp awō anti mbōnyune abhōŋ nti ne bōnkwō Kōrint

¹ Mbōŋ berōŋ ambi bēdēp awō anti yēndu nsáy apú aré. Ke dō ká ngati bhe ěti kenó amík anti fúú, eken ngó ne menyīŋ ebhen Yesu Acha áká me ndīŋi.

² Ndínjí mmū ane achi nyaka nkoŋo Kristo. Egháká mamié byo ne anwi echōŋ ene Mandem ásóré yi te amfay.

³ Mpet nchí rem be ndínjí be Mandem asot nyaka mmu wu árak Paradays* ne yi, ke chí ndu efóŋó ke chí ndu nkwōmāet a, mbíkí riŋi. Mbōŋ Mandem ke árínjí.

⁴ Aré, aghók menyīŋ ebhen mmu ábhíkí bhōŋ beghati bho enyū bō bechi, ne mmu apú kway mbōŋ berem enyū bechi.

⁵ Mbōŋ bēdēp awō anti ěti mmu wu, ke mpú kē nō ěti mmāét eya. Nchi dēp awō anti chí ěti menyīŋ ebhen bētōŋ be mbíkí bhōŋ betāŋ.

⁶ Yé embak chí be nchí yaŋ bēdēp awō anti mpú bhak echīŋtímu mbōnyune nchí rem chí tetep. Ke mpú kē nō ndū mpú yáŋ be yé mmu ánkáysí be ncha enyū mmu ene yi ághò ne ené yi ághòk mērem be nchí.

⁷ Ndu bekā be nké pányu ěti beyá menyīŋí maknkay ebhen yi áká mēndínjí, áchye me esōŋori. Mbák mbō mmu ane báfyé yi nsé amāet. Esōŋori eyō ebhak enyīŋ ene Satan átó be ényíéré me amik, énkāŋ me nke pányu.

⁸ Nnik Yesu Acha mmāet ndōŋ éráť be yi amfere me esōŋori ene amāet.

⁹ Ke akeme me be, “Berĩndu ebha békway ne wō mbōnyune betāŋ ebha bētōŋ kpoŋoroŋ chí amāet bō abhen mmāet apú bhō.” Ndu echi yé nō, chōŋ ndōk ambi bēdēp awō anti ne maŋák ěti mbíkí bhōŋ betāŋ, be betāŋ Kristo mémbak ne me.

¹⁰ ěti Kristo, nchí ye maŋák be mbíkí bhōŋ betāŋ, yé básòkoti me sòkoti, yé menyīŋ bétāŋa taŋ ntá ya, ne yé nchí bhōŋ nenyok menyū ne menyū, ne yé báchyè me chí besōŋori. Echi nō mbōnyune mpok ane mbíkí bhōŋ betāŋ ke nchí taŋ sayri.

Pōl abhōŋ nti ne bōnkwō abhen etak Kōrint

¹¹ Ndem kēpi mbō echīŋtímu. Bē kē bāpúrí me nkā nō mbōnyune, be ke bābhōŋo beghati bho enyū mmu me nchí. Yēndu mpú yēnyīŋ, bōnto abhen báyōŋ nō manyén ayap amfay bābhíkí cha me.

¹² Mpok nchí awu ne bhe nkā menyīŋ betōŋ be be nchí mūnto tetep. Mbōŋ ekébhéntí ne nkā menyīŋí maknkay menyū ne menyū.

¹³ Ndiere enyīŋ ene mbíkí kē ntá yeka ené nkā ntá bakwó Kristo bachak ncha chí be mbíkí bhēp bhe nekwak? Foŋorí ká me ndū nefāp eno!

¹⁴ Dīñjī ká be nnán ntóntí bétwò beghò bhe ndu ndòñ ene éjwí érat. Mpú bhak chòñ ntu ntá yeka mbonyune be ke mēyan, puyé bakap ayeka. Echi nò mbonyune puyé mambò ke babhòñò bebhàre menyīñ ntá bachī ne manò bhap, chí bachī ne manò ke bábhòñò bebhàre menyīñ ntá bóbhap.

¹⁵ Chòñ mbòñ beyá manák bechye yéntiki enyīñ ene mbòñò, yé chí mmuet eya, ndu bekwak bhe. Ndú ekòñ eya ne bhe égò éndak nòkò chí ambi, eyeka ne me émay nòkò may ké?

¹⁶ Sayri sayri, bákà ne me be mpok ntwó awu, mpú sòt nyaka menyīñ ntá yeka, yé nò mbòk bārēm be nchí mmu betábhá, ne be nchí sòt menyīñ ebheka ndu ngwáy.

¹⁷ Ndú nkwo bho abhen ntó ntá yeka, yé amòt ábhíkí sòt nnyén ena berwo bhe. Épú nò ké?

¹⁸ Nnik nyáka Táytos ne mómáyese be mántwó awu ntá yeka. Atwó nókò asòt menyīñ ebheka ndú ngwáy ké? Me ne Táytos sébhòñ chí nkaysi amòt. Pú nó? Bese ne yi sébhòñ chí ekakáneko émòt. Pú nó?

¹⁹ Abhen ekòñ, bákáysi be ndu mpok ane nkem sérēm menyīñ ebhen chí ndu bétáná mmuet ntá yeka ké? Wáwák! Sérēm chí enyú Kristo áyán be séndem ne besí Mandem. Sékú yéntiki enyīñ chí be mánséné ndú mbi Mandem.

²⁰ Mbòñ becháy be ngufú mpok ntwó awu beghò bhe nchí kway betemeri bhe ndu nte ane mbíkí káysi betemeri bhe, ne be nkwo mángò be mpú ndu nte ane bákaysi beghò me. Ngufú, nchí kway betemeri bhe ndú bágwà, ne ndú bábhòñ mpabhamík ne bati, ne ndú echókónti, ne ndú mājem menjémé, ne ndú báchòñti manyén bati, ne ndú enañti, ne ndú epīñ bekáysi be bácha bati, ne ndú bákú menyīñ táká táká.

²¹ Mbòñ becháy be nnán mpet ntwó awu chòñ Eta Mandem ánkú mbòñ ntíanwóp besí ebheka, ne mbak ndú nedí kebho éti beyá bò abhen bákú nyaka bebá ne bábhuet bekú bepò menyīñ, ne epúsi, ne mányie bepá epusi.

13

Ndù ngwenti, Pól àyèp bònkwò Kōrint batú

¹ Ndòñ ane ákú érat ene nchí twò beghò be báké ghòkòntik be Ekátí Mandem érēm be mbák bo mándem be mmú ákú ndak, bábhòñ bétwò ne batísie bapay, mbák apu nò, barat.

² Mpok ntwó awu ndú nekò enen néjwí ndòñ epay, njep batú bo abhen bákú bebá ne bònkwò bachak mankem. Néne, mpet nchí semti bhò ené mpú awu nkúbhé mbò enyú nkú nyaka mpok ntwó awu be, mbák mpét ntwò, mpú ró bhò enyu eyò.

³ Chòñ nkú mángò berīñ menkem ebhen bétòñ kponoròñ be nchí rem chí menyīñ ebhen béfú ntá Kristo. Apú kem be mbò mmú ane ábhíkí bhòñ betañ. Atòñ betañ ebhi mpok áchí nentí eneka.

⁴ Yéñdu bágó yi ndú ekotákátí mbò mmu ane abhíkí bhòñ betañ, Mandem ákú yi apetnsem ndú nepém. Bese nkwo sebhíkí bhòñ betañ ndu sébháre mmuet ne yi. Ke ndu sétòk bhe, chòñ sémbòñ nepém ne Kristo ndú betañ Mandem.

⁵ Chák ká mmuet beghò mbák, ndú ekakáneko eyeka, bákòñò menyīñ ebhen mánkó. Yīñjī ká mmuet. Mbák epu nò, nó bákwen nemo.

⁶ Nókó ká be chòñ mángò be sebhíkí kwen nemo.

⁷ Sénikmuet ntá Mandem be báké kú nefwóp. Sépú kú nò chí beku bo mángó be séchí chak. Séyán chí be mámbák chak, yéñdu bákway beyīñjī bhesé mbò bo abhen babhòñò bekwéné.

⁸ Yě embak yi, sepú kway bekε enyih ene échet tetep mbi. Sékà chi enyih ene ekε tetep anε Mbok Ndíndí ándókó nókó ambi.

⁹ Sébhòh manák mbák bātan, ye émbak chi be sebhiki tan. Sínìkmæet ntá Mandem be neka eneka néngó nenjwi pòot.

¹⁰ Nti anε nchí sìn ekáti ene ntá yeka ambi ambi chi be mpok anε mētᵂwò chòh awu, nkésot betan ebhen Mandem áchyé me mbak bebébe ne bhe. Mandem achyé me bhò chi bekε mǎnte ndú neka eneka, puyé chi bekε mǎnkwen.

¹¹ Bǒma, beròh ndü ngwenti, ghók ká maníé ma, mǎnchòkò sayri. Nyuré ká ekakáneko eyeka, mǎmbak eyòh émot ne bati. Bák ká sayri ne bo báchák. Mbák mǎnkε nò, chòh Mandem mmu ákòh bhese ne áchyè bhese kpák, ambak ne bhese, ambak ne bhe.

¹² Kaká ka bati sayri mbò bo Mandem.

¹³ Bǒnkᵂwò mankem abhen báchí fá bátò nkᵂwò bhe bakak.

¹⁴ Yesu Kristo Acha ántòh be beríndu, ne ekòh Mandem embak amem bati yeka, ne eyòh émot ene Efónó Bedyere áchyè embak ne be mankem.

Εκάτι Pōl ntá Nkwō Galéshia

¹ Με Pōl mūnto Yesu Kristo κε nchí síη εκάτι ενε. Puyē bakwāñwanj ke báyábhé με, ne puyē nkwá ke átó με. Chí Yesu Kristo ne Mandem Etayese mmu aká Yesu ampetnsem ndu nepém.

² Nchí síη ntá yeka bōnkwō abhen atú Galéshia, ne bati bōnkwō abhen báchí fá ne με bachem ne με béto be bakak.

³ Mandem Etayese ne Yesu Kristo Acha mántōη be berīndu, mánychē bhe kpák.

⁴ Yesu Kristo achyé nyaka mmuet έti bebú bhese ndú mkpáká mmik bebú ane echōη. Aká nō békōηō nkaysi Mandem mmu achi Etayese.

⁵ Yí ke bo mankem bábhōηó béchyé kenóko ngwenti ti. Amen.

Mbok Ndíndí amot ke achi

⁶ Echí με maknkay bé bātīη bārō Mandem mmu ábhīηί be έti berīndu Kristo be mambák bōbhi, ne bārōbhé koηo chí Mbok Ndíndí achak.

⁷ Puyē chí mbōη be Mbok Ndíndí achak achi, ke mbok bo báfyè bhe ebyok anti ne báyanj chí béyibhiri Mbok Ndíndí έti Kristo ndú enyīη echak.

⁸ Ke yē embák chí bese, yē chí ángel ke ághátí bhe mbok ane áchí kekúrí ne ane séghátí bhe, eyak embak ne yí.

⁹ Mbō enyū sénāη séghátí bhe, mpet nchí ghati bhe be yē agha ane ághati bhe mbok ane áchí kekúrí ne ane séghátí nyaka bhe, mánóko, eyak embak ne yí.

¹⁰ Nchí yanj ne chí be bo mankak με κε? Wáwák! Mandem ké mēyanj ánkák με. Nchí yanj chí bé bo mambōη manják ne με κε? Mbō mbuet chí mmu ane nchí yanj be bo mambōη manják ne με, mbē mpú mmōbetok Kristo.

Mbok Pōl afu nyaka chí ntá Kristo

¹¹ Bōma, díηí ká be Mbok Ndíndí ane ngátí bhe abhíki fu ndú nkaysi bakwāñwanj,

¹² abhíki fu ntá nkwá, ne yē nkwāñwanj abhíki tōη με. Mbōη Yesu Kristo ke áká mēndīηí yo.

¹³ Bāghok enyū nepém ena nechi nyaka mpok mékōηo bepiηí bo Israel, bāghók ndu nchí chyē nyaka bōnkwō Mandem beyá esōηarí, nnu nōko be nnāηá nkwō wap.

¹⁴ Nchí nu nyaka tontó békōηo bepiη abhen bachīmbi bha. Ne nchí koηo nyaka mbi Mandem bo Israel ne nti ena nenkem, kpát ncha bo Israel bácháκ abhen ekaká nebhe eya.

¹⁵ Ke Mandem anāη ayap nyaka με te ndú mpok ane bábhíki re bhe με. Ayap με έti berīndu ebhi, abhīηí με be mbak mmōbetok ayi.

¹⁶ Abhōη manják bekē mēndīηí Mōywi, be mbōη mbi beghati bho Mbok Ndíndí έti Yesu ntá bo abhen bápú bo Israel. Aká nókó nō, mbíki rōη ntá yē mmu be anchyē με manie.

¹⁷ Yē chí Yerúsalem mbíki ko ndok beghō bo abhen báyámbi bebhak bōnto ke mētōō ansēm. Ndókórōη téé atú Arébia, ke étáré nókó, mpetnsem Damáskos.

¹⁸ Efueré nókó mamié arat, ndok Yerúsalem beghō Píta. Mbak ne yí ndu manywōp nekú.

19 Nke gho yé munto achak are, ébhíki fúét Jems, manɔ Yesu Acha.

20 Enyih ene mésih ntá yeka echi tetep. Mandem aríhí be mpu sènsè.

21 Mfá nókó Yerúsalem, ndak nkó atú Síria ne atú Silisha nkwo.

22 Bè bônkwɔ Kristo atú Judéya bábhiki re gho nyaka me ne amik.

23 Bághók nyaka ghok menyih ebhen bo baram éti ya be, “Mmü nyaka áchyè bhese esonari, aròbhe ghati chí bo be mbák mmu ásíkinti ne Yesu Kristo, Mandem apeme yi, ené nkúbhé nesikinti ne Kristo ke yi anu nyaka béchóhí.”

24 Eká bo bare biti Mandem éti ya.

2

Pál atemeri bonto abhen Yerúsalem

1 Efaéré nókó mamié byo ne anwi, mpet nkó ndak Yerúsalem ne Banábas. Nsot Táytos sérók ne yi.

2 Ndak mbə enyü Mandem aka nyaka mendíhí be mbəh bérəh aré. Ngáká nókó are, me ne bəbati séchókó ansem ansem, nka bə mándíhí Mbok Ndíndí ane méghati bo abhen bápú bo Israel. Nka nə be betik ebhen mékə ne ebhen mbúét beka beke bhak ndéndem.

3 Táytos mmu ákò ne me abhak mmu Grik. Yé nə, bákə te mbəh kákati be mánsép yi.

4 Ke bə nse bachwe ndu nkwo bakoŋo Yesu ansem ansem mánjanə nəkə be mansyer yi. Mánónə báchwe ndu nkwo ywese ndu beghə enyu sébhóhó nganganí amfáy bebhé bo Israel, ndu sebhare mməet ne Yesu Kristo. Báyan nyaka be sémptnsem ndu kesem antene bebhé bo Israel.

5 Séké chyé bhə mbi ye mandú. Séké yáh be bə manchəhí tetep ane Mbok Ndíndí, téndu bábhóhó bérəh ambi menoko yo.

6 Mbák chí bo abhen báyábhé bé mámbák bəbati ntá bônkwɔ, betəh ebhap bebhiki bhəh yényih beka ne me. Mandem apú təh kérihámik. Bə bábhíki təh me yényih eko mémáka ndü Mbok Ndíndí ane méghati bho.

7 Bághó be tetep, Mandem ke afyé Mbok Ndíndí amoya be ngati bo abhen bápú bo Israel, nkúbhé mbə enyü yi aka ne Pita be yi angati Mbok Ndíndí ntá bo Israel.

8 Nkúbhé mmu ane áchyé Pita betəh beka betik ebhen ntá bo Israel, ke áchyé me nkwo betəh, beka bə ntá abhen bápú bo Israel.

9 Jems ne Pita ne Jón báchí nyaka mbə bekwap nenti bônkwɔ. Bághó nəkə bé Mandem afyé betik ebhen amoya tetep, bákáka me ne Banábas ne amó ndu bétəh bé besé ne bhə sechi eyəh émot. Séka ne bhə bé me ne Banábas sebhəh bérəh ntá bo abhen bápú bo Israel ne Mbok Ndíndí, bə mándək ntá bo Israel.

10 Enyih émot ke baghati bese, nə chi be, seke ghəkantik bechye nəkə nekwa k ntá bachébhə abhen Yerúsalem, nkúbhé enyih ene echi nyaka me anti béka.

Pál aji Pita amem etək Antiək

11 Pita átwó nókó Antiək, nji yi besí bhi mbənyune aka nyaka enyih ene epu chak.

12 Mpok yí áyámbi átwó, are nyíé nenyíé ne bo abhen bápú bo Israel. Ke bo abhen Jems átó bátwó nókó, abho beya mməet ansem, akere nyíé nenyíé ne bo abhen bapú bo Israel, ndu áchay nkwo bo abhen baram be babhəh besyer yéntiki nkoŋo Yesu ane apu mmu Israel.

13 Bo Israel bachak abhen bachi bakoŋo Yesu babho beka betábhá mbə Pita, enyu ené, yé chí Banábas nkwo aká enyumot mbə bhə.

14 Ke ngó nókó be bápú kò ndón amòt ne tetep ane achi ndu Mbok Ndíndí, mfate ngati Píta besí bhap mankem be, “Mbák wò mmu Israel òkà mbò mmu ane apu mmu Israel, ndaká yi ónú bekà bo abhen bápú bo Israel mámbák mbò bo Israel?”

Neka enen mmu abhòṅo ne Yesu ke nékà mámpeme yi

15 Besé babhòṅ séchí bo Israel, bətayese nkwo bo Israel. Sépú bo abhen bápú bo Israel, bó bhò bo bārəm be báchi bò bebá.

16 Yě nò, bese bo Israel sériṅi be puyě bebhəre bebhé bo Israel ke ákà mmu ambak chak besí Mandem, chi besiki nti ne Yesu Kristo. Yě chi bese sénókó Yesu Kristo be Mandem ansot bese mbò bo abhen bachi chak éti neka enese ne Kristo, puyě chi éti sébhəre bebhé. Echi enyu eyò mbənyune, bebhəre bebhé apú kà yě mmu ambak chak besí Mandem.

17 Mbák ndu séyan bebhak chak besí Mandem ke sébháré mmuət ne Kristo, ke émfakari be bese babhòṅ sékà bebá, nò Kristo áto bhese ndú bebá ke? Wáwák!

18 Ke mbák mpétnsem ndú menyiṅ ebhen nnán ndó, nò nchí mbòṅ mmu bebá.

19 Mbák chi me, beyiṅi bebhé Moses ndəp chi ngú, mbənyune bebhíkí pere bhòṅ yěnyṅi bekà ne me. Éfákári enyu eyò bé mbák nepém besí Mandem.

20 Bágó me ndú ekotákátí ne Kristo. Néne, nepém ena fá amik puyě ena, chi énéṅ Kristo mmu achi ne me. Ne nepém ena néne chi enen Mmə Mandem mmu akòṅ me, achye nepém eni éti ya ndu mbòṅ neka ne yi.

21 Mpu sot beríndu Mandem mbò be bépú yěnyṅi, mbənyune mbák mmu ábhák chak besí Mandem chi ndu yi ákòṅo bebhé, nò newú Kristo agu néchí ndéndem!

3

Bě bo Galéshia, bechiṅti bho

1 Bě bo Galéshia, bechiṅti bho! Agha ányíé bhe ne epem akà máném ebhi? Pú nkà báriṅi Yesu Kristo mbò be ntəṅ be kponorəṅ ndu yi ágú amfay ekotákátí?

2 Dó ká mbəp be enyiṅ ene émət. Mandem achye bhe Éfóṅó Bedyere chi éti bábhəre bebhé ke chi ndu bəghókó Mbok Ndíndí éti Yesu Kristo ne mánókó?

3 Ndu bəre chiṅti nò? Bəbho bekoṅo Kristo ndu betan Éfóṅó Bedyere, néne, barəbhe yan bəwənti chi ndú betan ebheka babhòṅ

4 Bəyá besəṅəri ebhen bəghò éti Mbok Ndíndí mémbák ndéndemé? Mbíkí ka be bechi nyaka chi ndéndem.

5 Mandem mmu áchyè Éfóṅó Bedyere ne ákà menyiṅi maknkay nenti eneka, ákà nò chi éti bábhəre bebhé Moses ke? Ke chi ndú bəghókó Mbok Ndíndí ne mánókó?

6 Echi mbò enyú Ekátí Mandem érəm be Abraham anókó nyaka Mandem, ne éti eyò, Mandem asot yi be achi chak besí bhi.

7 Séghó ye be bo abhen bábhòṅó neka ne Mandem ke báchí bebhárébhə Abraham.

8 Ne Ekátí Mandem enan erem nyaka tesáy bé chəṅ Mandem ankà bo abhen bápú bo Israel mámbak chak besí ebhi mbənyune bábhòṅ neka ne yi. Ekátí Mandem épət érəm be Mandem aghati nyaka Mbok Ndíndí ntá Abraham be, “Éti ye, chəṅ njet manérékere bhò mmik ankem.”

9 Nò ke echi be Mandem áyet yěntiki mmu ane ábhòṅó neka ne Kristo, nkúbhé mbò enyú yi áyére nyaka Abraham ndu yi ábhòṅó neka ne yi.

10 Mbák chi bo abhen bákàysi be bebhàre bebhé bo Israel ke àkà bə mambák chak besí Mandem, eyak echi ne bho, nkúbhé mbə enyú Ekáti Mandem érem be, “Eyak echi ne yéntiki mmu ane ápú bhàere bebhé menkem ebhen béchi amem Ekáti Mandem.”

11 Nénè, échí kponororj be yé mmu apú kway bebhak chak besí Mandem éti yi ábhàre bebhé. Ekáti Mandem érem be, “Mmu ane achi chak besí Mandem éti yi ábhòjò neka ne Kristo, ábhòj nepém.”

12 Bebhé bebhiki bhòj yé enyij beka ne neka enen mmu ábhòjò ne Kristo. Ebhé Moses érem mbə enyú basinj be, “Mmu ane ábhàre bebhé, ábhòj nepém éti yə.”

13 Kristo aku bhese aféré ndü eyak ene echi ne bo abhen bápú bhàere bebhé menkem. Akə nò ndu ásórè ntemsi bebú ebhese. Ebhak mbə enyú Ekáti Mandem érem be, “Eyak echi ne mmu ane ágú ndü ekotákáti.”

14 Yesu Kristo akə nò be áfòk ane Mandem afyé nyaka bariep bechye Abraham, ámbák ne bo abhen bápú bo Israel, ndu bábharé mmuet ne yi, ne bé Mandem anchye bese Efójó Bedyere nyaka yi afyé bariep béchye éti neka enese.

Ebhé éptú yibhiri bariep Mandem

15 Bóma, sénsot erij ndu nepém enen bo abhen fá amik. Mbák bo bati apay manka beka enyij, mányu nku, yé mmu apú kway beway nku yə, ne mmu apú kway memaka enyij echak aré, tëndu mányu nku.

16 Nò ke échí ne nku ane Mandem anyú nyaka ne Abraham. Mandem afyé Abraham ne ebháre móywi bariep. Ekáti Mandem epú rem be Mandem afyé nyaka yi ne bebháre bóbhi bariep, betòj be báya, ke ntá yi ne ebháre móywi, betòj be chí amot. Ebháremò wu chí Kristo.

17 Enyij ene méyàj mánjwimem chí be Mandem anaj anyu nyaka nku ne Abraham, ke éfuéré nókó mami besa esa nsem amot nsem byo, achye bo Israel ebhé. Bebhé bho bebhiki bhòj yé betanj ndu beway nku ane Mandem anyu ne Abraham, be bariep amen yi afyé nyaka ake pere téé.

18 Mbə Mandem achyé bo akap chí éti bábharé bebhé, mbə apú kòjò chí bariep ami ndu akap ane yi áchye bo. Ke chí éti bariep ami ntá Abraham ke yi áchye nyaka akap wu.

19 Ndu echi nò, ndaká yi Mandem achye ye bebhé? Achyé bebhé be ménka bese sendinj enyú bebú bechi. Ne bebhé bebhòj nyaka bebhak chí ndu mandú mpok, menòj netwó ane ebháremò Abraham. Ntá yi ke Mandem afyé nyaka bariep bechye akap wu. Mandem achye nyaka bebhé ntá bóangél be mansot mantwə ne bho, nkwájwanj abhak nenti Mandem ne bó mmik.

20 Berem be mmu achi nenti bho, átòj be bakwó bho achi apay ane yi áte nenti enap. Ke mpok Mandem afyé bariep ntá Abraham, abhak chí aywínti.

Nti ane Mandem achye Bebhé

21 Eyo étòj be esòjori échí nenti bebhé Mandem ne bariep Mandem ke? Wáwák! Mbə bachye bo ebhé ené éka mmu ámbòj nepém mbák ábhàre yə, mbə bebhàere bebhé akə mmu ambak chak besí Mandem.

22 Ke Ekáti Mandem érem be mmik nkem achi antene kesemé bebú. Echi ye be, ndiere bo abhen babhòjò neka ne Yesu Kristo ke bákway bebhòj menyij ebhen Mandem afyé nyaka bariep bechye ntá bo abhen mánókó Yesu Kristo.

23 Mpok apéré ghaka ane bákú sérinj be mmu abhòj besiki nti ne Kristo ke ambak chak besí Mandem, sechi nyaka antené bebhé, sébhak mbə bo abhen báfyé ekerékənòj.

24 Bebhé ke béchi yé nyaka mbə mmü ane ábhàbheri, ányure nòkò bhese, kpaté mpok ane Kristo átwó, be sénkwáy bebhak chak besí Mandem éti sésiki nti ne yi.

²⁵ NÉNE, ené sésíkí nti ne Kristo bebhé bépú mbə mmu ane ábhàbheri, anyure nəkə bhese.

²⁶ Èti básiki nti ne Yesu Kristo, be mankem bārəp chí bə Mandem.

²⁷ Yəntiki mmu ane bájwítí yi be ambat mməet ne Kristo arəp chí mbə Kristo, ndu asoré epiní Kristo.

²⁸ Yə mmu achí chí mmu Israel ye ápú, yə mmu achí chí nsem ye mómik, ye chí ngoré ye mbakanem, be mankem abhen babháré mməet ne Yesu Kristo bārəp chí enyu émot.

²⁹ Ne ndu báchi bo Kristo, báchi ye bebhárébhə Abraham, ne chəŋ mányié menyin ebhen Mandem afyé bariəp béchye bebhárébhə Abraham.

4

¹ Enyin ene méyan be mändiní chí be mmó ane ábhónó ményié menyin étáyi achí enyu émot ne nsem mpok yi abhəét chí mónkwen, yəndu menyin étáyi menkem chí ebhi.

² Mpok yo, bo báchak ke mané yi, mambabheri nəkə menyin ebhi, kpáte mpok étáyi afyé ankwáy.

³ Nə ke echi ne bese nkwə. Mpok sébhíkí riní nyaka baraka Mandem, sébhák basem antené befónó ebhen bebhəŋə betan fá mmik.

⁴ Ke mpok ane Mandem afyé bariəp ákwáy nókó, ató Móywi be antwə fá amik. Ngore abhé yi, ne abhak antené bebhé bo Israel.

⁵ Atwó enyu eyə bekə bo abhen bachi nyaka antené bebhé, be Mandem ansət bese mbə bəbhi.

⁶ Ne ndu bārəbhe chi bəbhi, Mandem ató Efónó Móywi be ambak amem bati yese, ne yi Akwák bhese sembiní nókó Mandem be, “Eta, Etau!”

⁷ Mandem akə ye be bəpet bəpu basem, bārəp chí bə. Ne təndu yi asore bhe be mambák bəbhi, chəŋ anchye bhe menyin ebhen yi afyé nyaka bariəp bechye bəbhi.

Pəl ábhəŋ nti ne bo Galéshia

⁸ Mpok bəbhíkí re riní Mandem, bəbhak ndú kesemé menyin ebhen bechi chí bəmandem nsé.

⁹ Ke néne, ené mánəŋ bəriní Mandem, ne mbəŋ enyin ené mbónó berem chí be, néne, ené Mandem áriní bhe, ná bəkway bəpet bebhak basem ntá befónó ebhen bebhəŋə betan fá amik, ené mbəŋ betan ebhap bépú yənyin, ne bəpú kway bekwak bhe?

¹⁰ Bəyiní eno nywəp, mäsət be nywəbhé negho. Mánjiní awū ntan, mäsət be ntan agho. Mánjiní ayə mpok, mäsət be mpok epá egho. Ne enə mmíé, mäsət be mmíé negho.

¹¹ Ndu bəkə nə, mbəŋ becháy mbənyune echi mbə be betik ebhen nkə bekwak bhe bechi chí ndəndem.

¹² Bəma, nchí nik be mməet be mambák mbə me mbənyune ndəp chí mbə bhe. Bəbhíkí kə me bebú.

¹³ Bəriní bé ndú ndəŋ ane mbi, neme ke nekə ngati bhe Mbok Ndíndí.

¹⁴ Ne yəndu neme ena nechye nyaka bhe beyá esəŋəri, bəbhíkí byak me. Bəsəptí me mbə ángel Mandem, mbə be nchí chí Yesu Kristo.

¹⁵ Ndú manywəp ayə, bəbhəŋ nyaka beyá manák. Yi éfakári ne manák amen bəbhónó nyaka? Ndiní sayri be yə ngati nyaka bhe chí be mämpónórí amík ayeka mánchye me bəkə nə.

¹⁶ Ndəp ye chí mümpap ayweka ndu ngátí bhe menyin ebhen bechi tetep ke?

17 Bõbhõ bákù yěntiki enyiyi ndu beyibhiri bati yeka be mǎnkõjó bhõ, ke bǎbhíkí bhõy erítí nkaysi. Báyan chi beka mǎndõ bhese mǎnkojo bhõ.

18 Mbák bǎtõy ekõy ne bati ane bebú bepu aré, mbák bákù nõ ne erítí nkaysi, ka ka nõ mpoknkem, puyé chi ndyere ndũ mpok ane nchi ne bhe.

19 Bõbha, mpet nchí mbõ ngoré ane ánoysi, ne mpu rõ beghok bebe kpáte mǎmbõy epinjí Kristo.

20 Mbõy nti bebhak awu ne bhe néne be ndínjí enyu nchí ghati bhe menyiyi ebhen, mbõnyune mbíkí riyi mbõy enyiyi berem.

Mmõ Sard achi nyaka kekúri ne ane Hága

21 Ghati ká me, be bo báyan be bebhé membõy betan amfay yeka, bǎpú ghok enyiyi ene ebhé érem-e?

22 Ekátí Mandem érem be Abraham abhõy nyaka bõbabhakanem bati apay. Amõt abhak mmõ nsem, achak abhak mmõ ngoré ane ápú nsem.

23 Bǎbhé mmõ ngoré nsem mbõ yěntiki mmu achak. Mmõ ngoré ane ápú nsem, bǎbhé yi chi bekojo bariep Mandem afyé nyaka ne Abraham.

24 Enyiyi ene efakari nyaka étõy bhese be baghoré abhõ bati apay bate ndũ nku epay. Amõt afú amfay njie Sináy. Nku yõ ate ndu ntí Hága, mmu abhé bõ abhen bǎchí ndũ kesem.

25 Hága chi njie Sináy amem etak Arébia. Ne Hága até mbõ Yerúsalem ane manywõp ane echõy, mbõnyune achi nyaka ndũ kesem ne bõbhi.

26 Ke Yerúsalem ane amfay apú ndu kesem ne yi ke achi máyese.

27 Echi mbõ enyũ Ekátí Mandem érem be,

“Wõ, nkongoré, wõ mmu õpú bhe,
bõy manák.

Nnõ ane ápú bhõy bebé nebhe,

kway ne manák,

mbõnyune ngoré ane bárõ ndu nebhay,

bõbhi baya bacha.

Abhen ngoré ane abhay nném.”

28 Bõma, bǎchí ye bõ Mandem chí mbõnyune Mandem afyé nyaka bariep be chõy mǎmbak bõbhi. Echí nkúbhé mbõ enyũ yi afyé nyaka bariep be chõy Abraham ambõy Aisek.

29 Nkúbhé mbõ enyũ echi nyaka mpok eyõ, mmõ ane bǎbhé mbõ yěntiki mmu achak áchyè nyaka mmõ ane bǎbhé ndũ betan Éfõjó Mandem esõjori. Enyu eyõ ke echi néne.

30 Ke Ekátí Mandem érem be yi? Erèm be, “Bók ngoré ane achi nsem ne mýywi, mbõnyune mmõ nsem ápú kwáy menyie menyiyi étáyí ne mmõ ngoré ane ápú nsem.”

31 Bõma, bese sépú ye bõ ngoré ane achí nsem, sechi chi bõ ngoré ane apu nsem.

5

Bakojo Yesu báképere bhak basem

1 Kristo aféré bese ndũ kesem be séképere bhak basem. Tè ye ka kpirí ne bákero yé mmu anka mǎmpetnsem ndũ kesem.

2 Ghók ká, me Põl nchí ghati bhe be mbák mǎnka be mansyep bhe ne nkaysi be eyõ éka mǎmbak chak besí Mandem, nõ enyiyi ene Kristo áká ntá yeka epu yěnyiyi.

3 Mpet nchí semti be ye yé agha ane aka be mansyep yi abhõy bebhuere bebhé menkem.

4 Nkwò ywéka ane bákàysi be bebhùre bebhé bo Israel ke àkù bò mambak chak besí Mandem babhòñ berìñjì be báfap mmuet ne Kristo. Báferé mmuet ndù berìndu Mandem.

5 Mbák chi bese, sébhaka nti be chòñ Mandem anka bese sembak chak besí bhi òti sésíkí nti ne Kristo. Enyìñ eyò ke sénòñ ndu betan Efónó Bedyere.

6 Mmu ane ábhàré mmuet ne Kristo, ye basyep yi syep, ye bábhíkí syep, eyò ebhíkí bhòñ yènyìñ beka. Nném enyìñ chí be mmu ántón be yi asíkí nti ne Yesu Kristo ndu yi ákòñ bo.

7 Bákù nyaka sayri. Agha áchééré bhe mbi be báképeré koño menyìñ ebhen bechi tetep?

8 Puyé mmu ane ábhíñjì bhe ke afyé betan be mánkù nò.

9 Mandu yís àkù fláwa ane bábáy ndù ete ánkó nkem.

10 Ndu sebhare mmuet ne Yesu Kristo Acha, òñjì ká sayri be bábhòñ bekoño chí nkaysi aya, puyé achak. Mmu ane afyé be ebyòk anti, ntemsi Mandem ábhák ne yi, ye yi achi agha!

11 Bòma, mbák chi me, mbò mbuét beghati bho be babhòñ besyep mmu ke yi ambak chak besí Mandem, mbò bo Israel báchyè me esòñòri ndaká yi? Mbá mbok newú Yesu ndu ekotákátí apu chyè bo Israel esòñòri.

12 Ntá bo abhen báchyè nò bhe esòñòri ndu báté be bábhòñ besyep mmu ke ambak chak besí Mandem, mèyàn be mámkpík mángak mmuet eyap.

13 Bòma, mbák chi bhe, Mandem abhíñjì be be báképeré bhak basem anten bebhé, ke nefere ane bafere bhe ndù kesem áké bhak enyìñ ene ékù mánkàysi be bákway beka menyìñ ebhen mmuet nkwá áyàn mmu anka. Enyìñ ene bábhòñ beka chi bekwak bati ndù ekòñ.

14 Bebhé menkem bechem ndu ebhé émot ene epòkò bò, ne yò erem be, “Kòñ yèntíkí mmu mbò mmuet ye.”

15 Ke mbák bákù chí mbò nyábhì ené énemti, endakati nòkò bati, sòt ka mpok be báké bho beway bati.

Nkaysi nkwá apú enyumot ne ane Efónó Bedyere

16 Enyìñ ene nchí ghati ye bhe chi be dó ká Efónó Bedyere anja nòkò bhe mbi, ne báké kù chi menyìñ ebhen mmuet nkwá áñwaka be yi anka.

17 Menyìñ ebhen mmuet nkwá áñwaka be bo manka bépú kò ndòñ amòt ne menyìñ ebhen Efónó Bedyere áyàn bo manka, ne enyumot ke echi be menyìñ ebhen Efónó Bedyere áyàn bo manka bépú kò ndòñ amòt ne bebéptí menyìñ ebhen mmuet nkwá áñwaka be mmu anka. Menyìñ ebhen bepap bépú kò ekak émot, ne òti yò ke bápú kway beka menyìñ ebhen bábhòñ nti beka.

18 Ke mbák Efónó Bedyere áyà bhe mbi, nò bápú antené bebhé.

19 Menyìñ ebhen mmuet nkwá átò mmu anka bépú bhese. Bechi chi bebé kebháré, ne bepó nkaysi ndu baraká kebùre ne ménwáka ndù baraká kebùre.

20 Menyìñ bechak chi bekoño bòmandem nsé, ne baraká babú, ne bepap bati, ne bétáná, ne mpabhamák, ne bebenti, ne nkaysi ane mmu abhòñ chí ndyere òti mmuet eyí, ne békóre mmuet ndù bakwó, ne epìñ ákóré,

21 ne bebhòñ amík abáaba ne bati, ne bekwen mmém, ne bepá ebhen bétò bo ndù epúsi, ne menyìñ bechak mbò ebhò. Nchí ya be batú mbò enyu esí bé, bo abhen bákù menyú menyìñ ebhen bápú kway bebhòñ nepém enen nebhíkí bhòñ ngwenti ne Mandem.

22 Ke epìñ ené Efónó Bedyere áchyè mmu chí epìñ ené ékù yi ambòñ ekòñ ne bati, ne ambòñ manák, ne kpák, ne ekébhénti, ne berínti, ne ambòñ erítí nti, ne ambak mmu tetep,

²³ ne yi kebhak gum gum, ne nekémémæet. Yé ebhé eru ené ékanj bo báké ku menyin ebhen.

²⁴ Ne bo Yesu Kristo mánanj báferé ntí ndü bebéptí menyin ebhen bo mánjwaka nyaka beka. Echi mbó be bágo mmæet nkwa ne menyin ebhen yo áyànj mmu ankæ ndu ekotákátí.

²⁵ Tëndu Efónó Bedyere ke áchyé bese nepém enen sébhónó néne, sebhónj beró yi ámbónj betanj ndü nepém enese.

²⁶ Bóma, yé mmu ake yonj mmæet. Mmu aké yoko nti, ne mmu ake yinji nti ne amík abúaba.

6

Enyinj ene mmu ápi ke yi ághem

¹ Bóma, be bhó Efónó Bedyere achi ne bhe, mbák mángó ndü mmu aká be bá, kwák ká yí petii be ampetnsem ndü mbi Mandem. Ne ndü bákú nò, sot ká mpok be be babhónj báke kwen ndü nemò.

² Pókó nókó ká batu bati. Mbák mánkæ nò, nò bábhære ebhé Kristo.

³ Mbák mmu akaysi be achi mungo, ené yi apú yényin, árwó chi mmæet.

⁴ Yéntiki mmu ánjiní menyin ebhen yi aká, ne mmu ane aká sayri ánjak ne mmæet eyi, kebhak be áyènti mmæet ne mmü achak.

⁵ Yéntiki mmu abhónj békæ chi ebhi betik ebhen Mandem achye yi ankæ.

⁶ Mmu ane bátònj yi Eyónj Mandem abhónj bechye mmu ane átònj yi aywi ákóré berítí menyin ebhen yi ábhónj.

⁷ Mmu aké rwó mmæet, yé mmu apú kwáy berwó Mandem. Enyinj ené mmu ápi, yó ke yi ághem.

⁸ Mmu ane ápi chi menyin ebhen bechye mmæet yi manjak, ághem chi newú. Ke mmu ane aká menyin ebhen Efónó Mandem áyànj yi ankæ ághem nepém enen nebhiki bhónj ngwenti.

⁹ Séké pòp ye beka beri mbonyune, mbák sebhiki fere amó, mpok ánkway, chónj séngem erítí mbwot.

¹⁰ Ndu echi nò, yéntiki mpok ane sébhónj mbi, senkæ yéntiki mmu beri, sayri sayri, bati bónkwó.

Bakak ne ngwenti manie

¹¹ Ghó ká beremé basinj amen nsóré besinj ekátí ene ntá yeka ne awó awa membónj.

¹² Bo abhen báyanj beka be yéntiki mmu ambónj manjak ne bhó ke báfyé betanj be mansyer bhe. Bákú nò ndu bápú yanj be bo Israel mánychye bhó esonjori be bághàti bo bé newú Kristo ndü ekotákátí ke népeme mmu.

¹³ Bo abhen basyerphe bhó bápú bhæere mhónj bebhé menkem. Ke báyanj besyer bhe be mámpányu bé báchi bakojo bhap.

¹⁴ Ke Mandem akeka bé mpányu éti enyinj echak ébhíkifæet chi éti newú Yesu Kristo Acha ndu ekotákátí. Éti newú Yesu ndu ekotákátí. Menyinjí mmik beróp ntá ya chi mbó begú menyin, ne me ndóp chi mbó ngú ntá menyinjí mmik.

¹⁵ Yé básyer mmu syer, yé babhiki syer, ebhiki bhónj yényin beka. Nném enyinj chi bé sembak bó bako.

¹⁶ Kpák ambak ne bhe, ntínso Mandem némbak ne bó Mandem mankem abhen bákònj ebhé ekó ene.

¹⁷ Bebhó echónj, yé mmu áképere chye me esonjori mbonyune berinj ebhen bechi me amæet bétónj be nchí mmu Yesu.

¹⁸ Bóma, beríndu Yesu Kristo Acha mémbak amem bati ayeka. Amen.

Ekáti Pōl ntá Nkwō Efesos

Ekáti ene Pōl asíjī ntá bōnkwō abhen Efesos

1 Mē Pōl, mūntó Yesu Kristo bekoŋo nkaysi Mandem, ke nchí sīj ekáti ene.

Nchí sīj ntá yeka bo Mandem abhen bábhàre bariēp ndū Mandem áchémé bhe ne Yesu Kristo.

2 Mandem EtayeSe ne Acha yeSe Yesu Kristo mántónj be berĩndu, mánychye be kpák.

Enyu Mandem ayèt beSe ndū sébhárémuet ne Yesu

3 Sémbítí Mandem Mmu achi Chi Yesu Kristo Acha ywese. Yi achyé bheSe yěntiki áfók ané áfù amfay ndū nebhuet ane yi achi Mfō aré, mbōnyune ábhat bheSe ne Kristo.

4 Mandem ápéré ghoko mmik, anánj ayap nyaka bheSe ndu áchémé bheSe ne Kristo, be sémbák nyánj, kebhónj bekwené besí bhi.

5 Ndu ákónj bheSe, anánj ati nyaka be sémfáét ntá Yesu Kristo sembak bōbhi. Aká nō bekoŋo enyīj ene yi átí nyaka beka,

6 be sémbítí yi éti beyá berĩndu ebhen yi átónj bheSe ndéndem, ndu ábháré bheSe ne Mōywi mmu yi akónj tontó.

7 Mandem aku bheSe ne manonj Kristo aféré ndū kesem ndu ábháré bheSe ne Kristo. Ne afónjórí bheSe ndū sépú bhæere bebhé. Aká nō bekoŋo enyū yi átónj bheSe beyá berĩndu

8 ebhen yi áre tōj bheSe, aká nkwō be sémbónj nerīnjīndak nenkem ne nejwīmem nenkem.

9 Enyīj ene yi átí nyaka beka ené sébhíkire rīnjī nyaka, atí beka yō befuet ndu menyīj ebhen Kristo áká.

10 Enyīj eyō nō Mandem ati beka echi nyaka be mpok anánj ánkway, yi áchem menyīj menkem, ebhen amfay ne ebhen fá amik, amfyé amō Kristo.

11 Mandem áká yěntiki enyīj mbō enyū yi átí beka. Ayap bheSe tentep ndu ákónj nyaka beka nō, be sémbák bōbhi ndū yi ábháré bheSe ne Kristo mbōnyune yi áká menyīj ebhen yi átí nyaka beka bekoŋo menyīj ebhen yi áyānj beka.

12 Besé bho séyámbi bebhaka nti ne Kristo sebhōnj beka bo mámbítí yi éti keném eki.

13 Echi enyumot ne bhe nkwō. Mánánj bághok eyōj ene echi tetep, ne chí Mbok Ndíndí be Mandem ápeme chōj bhe, ne mánókó Kristo. Mpok ane mánókó, Mandem achye bhé Efónj Bedyere mbō sebhānj ndu betōj be báchi bōbhi nkúbhé mbō enyu yi afyé nyaka bariēp be áka.

14 Achyé bheSe Efónj Bedyere mmu yi achyé bōbhi. Éti yō, sérīnj be Mandem áfere chōj beSe mankem bo séchí bōbhi ndū kesem. Ene éká bo báre bití Mandem ndū betānj ebhi beyá becha.

Pōl ànikmuet éti bōnkwō abhen Efesos

15 Tē mpok ane njámbi ngoko be básíkí nti ne Yesu Acha ne bé bākōnj bo Mandem mankem,

16 mbíkí rō bekaka Mandem éti yeka ndū mpok ane mēnikmuet.

17 Mēñikmæet ntá Mandem mmu ábhónó betan menkem. Achi Mandem Yesu Kristo Acha ywese. Achi nkwo Etayi. Mēñikmæet be yi anchye bhe Efónó yi mmu akè mändinji Mandem mändak nako chi ambi.

18 Mēñikmæet be yi ánéné batí yeka sayri enyu ené bāriñi maném menyin ebhen bābháká nti are be chon yi ankæ ntá bo abhen yi ábhíñí. Nchí yan be mändinji beyá áfók ane yi afyé bariep ndu bekæ maném menyin ntá bo abhen bachi abhi.

19 Mēñikmæet be mändinji enyü betan ebhi beyá enyü ené sepu kway beyenti bhó. Beyá ndu bekwak bhese bho sénókó yi. Betan ebhi bhó beyá tontó.

20 Ne nkúbhé betan ebhen ke Mandem aká nyaka Yesu ápérénsem ndü nepém acháko ebhé awónem ywi awu amfay ndü nebhæet ane Kristo achi are mbó Mfo.

21 Aré, abhón betan amfáy boángel mankem ne bafó bhap, ne amfáy yéntiki enyin ene ébhónó betan awu amfay ne fá amik. Abhón betan amfáy bafó mankem, abhen bakwāñwan ne abhen bachi befónó nkwo amfáy bo abhen bāchí ndü neñakómik enen mfay enen nétwò.

22 Afyé menyin menkem amó yi be ndü aká yi mmu abhón betan amfay yéntiki enyin, ámbák münti ntá bōnkwo.

23 Ne bōnkwo mankem bāchí mmæet Yesu. Amæet bōnkwo ke bāgho berí Kristo menkem ne mbák chí Kristo, amæere-yi ke bo bāgho berí Mandem.

2

Mandem áchyé nepém nekó ntá bo Kristo

1 Ndü mpok ane afuéré ansem, bāchi nyaka mbó bawú besí Mandem mbonyune bāpú bhæere nyaka bebhé Mandem éti beyá bebú ebheka.

2 Mpok yo, bepñ ebheka bebhak chí ebhen bö mmik ne mánkonjo nako chí mfo befónó bebúbewæ ane, néne, abhón betan ndü bepñí bhó. Mfo befónó wu akém batí bo abhen bātāñti ne Mandem.

3 Bese mankem nkwo sékæ nyaka mbó bhó, sénkonjo nako chí bebéptí menyin ebhen mmæet eyese ne batí yese áñwaka be senka. Ndü ntee ayese yo, Mandem abhón nyaka bechyé bhese ntémsí mbó yéntiki mmu achak ndu ábé nyaka nti tontó éti bebú.

4 Ke ntínso Mandem neya tontó. Atón ye bhese chí ekon eyi ene éyá échá.

5 Ne yé chí mpok ane séchí nyaka mbó bawú éti sepu bhæere bebhé Mandem, yí akæ sébhak nepém chechem ne Kristo mmu ápérénsem ndü nepém. Bekonjo beríndu ebhi ké yi ápémé bhé.

6 Ndu Mandem ábháré bhese ne Yesu Kristo, yí akæ sépetnsem ndü nepém ne yi. Ne akæ séchókó ne Kristo amfay ndü nebhæet ane yi achi Mfo.

7 Aká bhese beyá berí enyu yo befæet ndü enyin ene Yesu Kristo aká ndu bekwak bhese be séntón bo abhen mpok ane átwò ansem enyü beríndu ebhi beyá tontó enyu ene sépú kway beyenti bhó.

8 Mandem ápémé bhe éti beríndu bhi ne ndü bābhónó neka ne yi. Abhíkí peme bhe éti berítí menyin ebhen bākæ, chí akap ane yi áchyé bhe ndéndem.

9 Mandem abhíkí peme be be bākæ nyaka berítí betik. Yé mmu aké pá ye nnyu.

10 Séchí ye chí awó-betik Mandem. Aghókó bhese, abhat ne Yesu Kristo, bé sénká nókó chí berítí menyin. Ne Mandem anán átóñti nyaka berítí menyin ebho ábháré ntá yese, be sénka nako bhó.

Yesu Kristo akɔ sɛrɔp chi mmu amɔt

¹¹ Bɛ bho bɔpɔ bo Israel, bɛkɛ ghɔkɔntik enyɔ bɛchi nyaka ndɔ mpok ane afuɛrɛ ansem. Bo Israel bɛsɛp bho, nɛ ɛti yɔ bɛbhɛni mmuɛt yap bɛ, “Bo abhɛn bɛsɛpɛ bho nɛ bɛbhɛni bo abhɛn bɔpɔ bo Israel bɛ, bo abhɛn babhiki syɛp bho.”*

¹² Bɛkɛ ghɔkɔntik bɛ mpok eyɔ bɛbhiki bhɔɔ nyaka yɛnyɔɔ bɛkɔ nɛ Kristo. Bɛ kɛbhɔɔ enyɔɔ nɛ bɛbhak mankɔ ndu nkwo bo abhɛn Mandɛm ayɔbɛhɛ afyɛ bariɛp ɛti menyɔɔ ebhɛn yi ayɔɔ bɛkɔ ntɔ yap, kɛ eyɔ ebhiki yɔɔ nyaka bhe. Bɛbhiki bhɔɔ nyaka yɛnyɔɔ enɛ bɛbhaka nti arɛ mɔnɔɔ nɔkɔ fɔ ndɔ mmiki nɛ, nɛ bɛ kerɔɔ Mandɛm.

¹³ Bɛsɔp nyaka nekɔ nɛ Mandɛm, kɛ nɛnɛ, Mandɛm abhat bɛ nɛ Yesu Kristo, akɔ mɔmbɔk kekwoɔ nɛ yi bɛfɛt ndɔ manɔɔ Kristo amɛn arɔɔ amik.

¹⁴ Kristo yɔmbɔɔ akɔ bhesɛ bo Israel nɛ bɛ bho bɔpɔ bo Israel bɛ sɛmbɔk kpɔk nɛ bati. Mpap achi nyaka nɛnti enɛsɛ mbɔ nkɔk ane akɔrɛ bhesɛ. Afɛrɛ mpap ayɔ mpok yi ɔgɔ, akɔ sɛrɔp chi mmu amɔt.

¹⁵ Achɔɔti bɛtɔɔ ebhɛn bɛbhɛ Moses mɛnkɛm. Mbɔk bɛbhɛ bɛbhak ɛti menyɔɔ ebhɛn bo babhɔɔ bɛkɔ. Bɛchak bɛkɔɔ bɛpɔɔɔk. Akɔ enyuyɔ bɛ bakwo bho apay andɔp chi nkwo amɔt, nɔ chi, nkwo bo bakɔ abhɛn Mandɛm ɔbhɛrɛ nɛ yi. Enyuyɔ kɛ yi akɔ kpɔk ɔmbɔk nɛnti bo Israel nɛ abhɛn bapɔ bo Israel.

¹⁶ Afɛrɛ mpap nɛnti bakwo bho bho apay bɛfɛt ndɔ nɛwɔ eni ndɔ ekotakati. Akɔ bɛ bakwo bho apay mɔndɔp chi nkwo amɔt, nɛ bɛ bo Israel nɛ abhɛn bapɔ bo Israel, mambak ɛrɔɔ nɛ Mandɛm.

¹⁷ Atwo ye aghati Mbok Ndɔndi ane arɛm bɛ kpɔk achi nɛ bɛ bho bɛchi nyaka nekɔ nesie nɛ abhɛn bachi kekwoɔ.

¹⁸ Chi bɛfɛt ntɔ Yesu Kristo kɛ ɛfɔɔ Mandɛm akwak bhesɛ nɛ bɛ sɛmbɔɔ mbi bɛrɔɔ ntɔ ɛta.

¹⁹ Bɛ bho bɔpɔ bo Israel bɔpɛt bɔpɔ ye mankɔ, nɛ bɔpɔ bo abhɛn bɔfɔ nekɔ nesie. Bɔrɔp chi bɔ ɛtɔk mbɔ bo Mandɛm bachak, nɛ bɔ nɛrɛket Mandɛm ane achi mbɔ ɛfo ɛmɔt.

²⁰ Bɛ nɛ bho bɛchi bɛkpɔkɔ ntɔp ebhɛn bɔsɔrɛ bɔtɛ ɛket eyɔ. Barɛmɛ kɛpɔnti nɛ bɔntɔ Yesu bɛchi nɛbhɛrɛket enɛn bɔghɔkɔ bɔtɛ ɛket eyɔ arɛ, nɛ Yesu Kristo yɔmbɔɔ achi ɛkwap enɛ ɛkɛm ɛket.

²¹ Yi akɔ bɛsɛ bho sechi maɔkɔket nyɔɔ nyɔɔ sɛbhɔt mmuɛt nɛ bati sayri enyuyɛn ɛkerakap ɛtɛ sɛnɛ nɛ ɛgɔ bɛbhak nyɔɔ ndɔ ɛchi ntɔ Acha.

²² Nɛ ndɔ Mandɛm ɔchɛmɛ bhe nɛ Kristo, yi akɔ bɛbhɔt mmuɛt nɛ bɔnkwo bachak mankɛm bɛ bɛ nɛ bho mɔmbɔk ɛket enɛ Mandɛm ɔchɔkɔ arɛ bɛfɛt ntɔ bɛtɔɔ ɛfɔɔ Bɛdyɛrɛ.

3

Bɛtik ebhɛn Pɔl akɔ ntɔ bo abhɛn bɔpɔ bo Israel

¹ Mɛ Pɔl, mɛnikmuɛt ntɔ Mandɛm ɛti yɛka bo abhɛn bɔpɔ bo Israel. Nchi mukɛnɔɔ mbɔnyunɛ nchi ghati bho Mbok Ndɔndi ɛti Yesu Kristo ndu bɛkwak bhe.

² Nkɔysi bɛ mɔnanɔ bɔghok ɛti bɛtik ebhɛn Mandɛm ɔchyɛ mɛ ɛti bɛrɔndu ebhi bɛ nkɔ ndɔ bɛkwak bhe.

³ Atɔɔ mɛ menyɔɔ ebhɛn bɛchi nyaka bhesɛ bhesɛ, akɔ ndɔɔ bho, mbɔ enyuyɛn nsɔɔ mandɔ ngati bhe ɛti mbɔk menyɔɔ ebho.

* 2:11 “Bo abhɛn bɛbhiki syɛp bho”: Nnyɛn enɛn chi nnyɛn keyɔkɔ ndu bɛtɔɔ bɛ bo abhɛn babhiki syɛp bho bapɔ pɛpɛ besɔ Mandɛm.

⁴ Mpok bāpāy ekāti ene, chōŋ mānkway begho be njwimem sayri ndū nkaysi Mandem ane achi nyaka bhésé bhésé ěti Kristo.

⁵ Ndū mkpáká bho ane éfuéré ansem, Mandem abhíkí ká bho mándinj nkaysi yó, mbó enyū yí áká néne be Efónó Bedyere ántón yó ntá bōnto ne baremé kepinti bhi, bó bho báchi nyáná ntá yi.

⁶ Nkaysi bhésé bhésé yó achi be bo abhen bápú bo Israel bábhōn nkwo áfók ane bo Israel bábhōn, be bó bárōp chi mmu amōt ne bo Israel ne be chōŋ mámbōŋ menyīŋ ebhen Mandem afyé bariēp be áká ntá bōbhi ndū yi ábháré bhó ne Kristo. Befuēt ndū Mbok Ndíndí ěti Yesu Kristo ke bábhōŋó menyīŋ ebho.

⁷ Mandem atōŋ me berīndu, asōt me be nká betik ebhi ndu beghati bho Mbok Ndíndí-ne. Aká nō ndū áchyé me betan ebhi.

⁸ Tēndu mbíkí ghaka mbó yē mmu Mandem achak, yi atōŋ me berīndu, áchyé me betik beghati bo abhen bápú bo Israel áfók ane áfū ntá Kristo. Áfók wu áya enyū ené mmu apu kway bejwimem ndū wu ankem achi.

⁹ Betik bechak ebhen yi áchyé me chi be nká bó mankem mángó menyīŋ ebhen Mandem mmu ághókó menyīŋ menkem ábháré nyaka bhésé bhésé ndū mpoknkem ane áfuéré ansem.

¹⁰ Mandem aká nō be néne, befuēt ntá nkwo Kristo, ántōŋ befónó bebábēbē ne bafó bhap nō bábhōŋó betan amfay ndu nebhuet ane Yesu achi Mfó arē enyū yi ábhōŋó nerīŋīndak ndū yēntikí enyīŋ ene yi áká.

¹¹ Mandem áká mbó enyū yí átí nyaka tē mpok yi ábhíkí re fuēt ntá Acha ywese Yesu Kristo.

¹² Ndu Mandem ábháré bhese ne Kristo ne sésiki nti ne yi, sékway berōŋ ntá Mandem ndu berem kepí ne yi, kebhoŋ becháy ne kemakati be yi ághók bhese.

¹³ Ndu echi nō, nchí ghati bhe be báké fere amō ěti besōŋori ebhen méghó ěti yeka ndu bekwak bhe.

Pāl ānīkmuet ěti nkwo Yesu abhen Efesos

¹⁴ Ndu Mandem áká beyá menyīŋ, nchí kwēn besí Mandem Etayese ndū mēnīkmuet ěti yeka.

¹⁵ Yí afyé nnyén eni ndū manerēket ankem, awu amfay ne fá amík.

¹⁶ Yí atan acha ne abhoŋ beyá áfók. Mēnīkmuet be yi anká batí yeka antan amem ndu betan Efónó Bedyere,

¹⁷ be Kristo ámbák amem bati yeka mpoknkem ndū bāsíkí nti ne yi, ne be mámbak mbó enōk ene bakan eyí áchwé amík sayri ne mbó eket ene éte sené ndū ekōŋ Mandem.

¹⁸ Enyū eyó, be ne bo Mandem báchák mankem bákway bejwimem be Kristo akōŋ bhese tontó enyū ene mmu apu kway beyenti yó.

¹⁹ Mēnīkmuet be mándinj ekōŋ ene Kristo, yēndu sépú kway berinj yó ankem, bé mānkway berōp chi mbó Mandem ndū epīŋ eyeka.

²⁰ Mandem ákway beká encha menyīŋ menkem ebhen sékway menīkmuet be yi anká ndū bekwak bhese, ne encha enyū ene sékway bekaysi be chōŋ yi anká. Aká nō ne betan ebhi ebhen bekú betik amem nepēm enese.

²¹ Be se bho sechi ndu Nkwō Kristo, bo Mandem ábháré ne Yesu Kristo, sēnchíe Mandem kenókó. Ndū mkpáká bho enkem, mpoknkem. Amen.

4

1 Ndu echi nò, me Pòl mükənoŋ ɛti Yesu Acha, nchí semti bhe be ekakáneko eyeka émbák ene ékwáy ne bo abhen Mandem ábhíŋi be mambak abhi.

2 Bón ká neseptímæet nenkem. Báké bhak gum gum ne bho. Bón ká ekébhénti. Tón nókó ká bati ekon, mánsot bhò mbò enyü bachi.

3 Bón ká beyá ekwak ndu bekem nechemémæet enen Efónó Bedyere áká mámbon befæet ndü kpák ane ágwòt bhe ne batí bð Kristo.

4 Bese mankem sechi ndu mmæet amot, sebhon chi Efónó Bedyere amot. Ne echi enyu émot nkúbhé mbò enyü enyín émot ke echi ene sébháká nti are, be Mandem abhíŋi bese be sembón chon yo.

5 Acha amot ke sétok. Bese mankem sénoko chi enyín émot. Sébhon chi nejwiti nemot.

6 Mandem amot ke achi, ne yi achi Etayese mankem. Achí Mfò bðbhi mankem, áfæet ntá yese beka betik ebhi ne Efónó Bedyere achi ne bðbhi mankem.

7 Ke yéntiki mmu abhon ayi njenti akap kekúrí ane Kristo áchyé yi ndu beka betik ne wu.

8 Ɛti yo ké Ekáti Mandem érem be, “Mpok yi ákó te amfay, ásót ngémtáy bo abhen yi ákémé bé mankon yo, akore berítí menyín ntá bho.”

9 Ke enyín ene Ekáti Mandem érem be, “Yi akó amfay”, eghati bhese be yi? Eyo étòn bhese be anáná asep nyaka ndü etókó bawú.

10 Nkúbhé mmu ane ásébhé amik ke ákó kpát afæet nebu, be menyín menkem mémbak mbò enyu bebhon bebhak.

11 Ne yi ke ákóré akap ntá bho. Ntá mbak, achyé akap bebhak bõnto. Ntá bachak, achyé akap bebhak baremé kepinti. Ne ntá abhenefu, ane beghati bho Mbok Ndíndí, ne achyé mbak akap bebhak babhabheri.

12 Kristo áká nò be bo mankem abhen yi áchyé batí betik ayò, mánkwak bo Mandem be mánkway beka betik ebhi enyu ene mmæet Kristo átan andok noko chi ambi.

13 Ndu echi nò, chon bese mankem sendok ambi menoko Mmò Mandem, ne ndu beríŋi yi enyu émot. Mbák séchi enyu eyò, chon séngo sénsene, ne sénanja bebhak mbò Kristo.

14 Séképere bhák bo abhen bachi mbò móáchwi ane mpérényen édèp énten ebhé émot, éndep enten ebhé echak mpok baton nse bárwò bhò ne nsé yap. Baton nse bhò bákà bo manem ebhi ndu bákõn baraká nse ane bó bátõn.

15 Enyín ene sébhõn beka chi bekon bati, ne berem chi menyín ebhen bechi tetep éti Mandem be séngo noko ndü yéntiki mbi kpáte séndep chi mbò Kristo mmu achi nti ntá Nkwò Kristo.

16 Yi ke áchèm bðbhi mankem ndü nkwo amot be mámbák mbò mmu amot nkúbhé mbò enyü mmæet nkwa achi ne manok ane áfáná byonómæet menkem bé mmæet ambak amot. Ne ndü mmæet nkwa, mpok yéntiki nebhúéremæet áká ebhi betik sayri, mmæet ágò eriri. Enyu eyò ke echi ne bõnkwo Kristo. Mpok bó bákõn bati ne yéntiki mmu áká ebhi betik sayri, bákwak bati mánséné ndü neka enen babhon ne Yesu.

Bo abhen Mandem áchémé ne Kristo bábhon nepém nekò

17 Nchí ghati ye bhe ne nchí semti bhe ndü nnyen Acha be bábhiki pere bhon bebhak mbò bo abhen bápú bo Israel. Bo bákõn chi bepõ nkaysi yap.

18 Báchi amem ejuri ne báfap nyaka bhò ne nepém enen Mandem áchyè, mbonyune bachi amik néménémé ndü nejwimem enap ne bágwót bati ayap amem.

19 Bábhíkí bhōŋ yě mandú ntíánwōp. Báchyé ye mmuet ndü beka baraká ntianwōp ane mmuet eyap éyāŋ bō manka. Bákü barak épusi ankem, ne bápü rō beka yō.

20 Ke be, puyé enyü eyō ke bātōŋ bhe éti Kristo.

21 Ne mánanj batōŋ be menyinjí tetep éti Mbok Ndáindí éti Yesu.

22 Feré yé ka esí mkpá ayeka ane áchyé nyaka be ebéptí ekakáneko. Bebéptí menyinj ebhen máŋwaka nyaka beka bérwō nyaka bhe ne ménchōŋti nōko batí yeka amem.

23 Dō ká Mandem anka māmbak bō bakō ndü bati yeka be nkaysi yweka ámbák nkō.

24 Ne yěntiki mmü yweka abhōŋ béfyé mkpá nkō ane Mandem aghoko, be ámbák mbo yímbōŋ. Mkpá nkō yō chi epin ekō ene echí chak tetep besí Mandem, ne echí nyánjá tetep.

25 Ndu echí nō, dō ká baraká nse. Besé mankem séndem nōko chi tetep ne bati, mbōnyune sechi mbo bepókómuet nyánjá nyánjá ndü mmuet amot.

26 Mbák mmu yweka abénti, áké rō bebénti bhi mento yi ndü bebá, ne áké bhēre bebénti anti ndü nywōp nenkem.

27 Kéchyé ka Satan mbi bé ándwō mmu anka bebá.

28 Mmu ane áchi ngép áképere ghép aghép. Mmu abhōŋ beka betik sayri ndü bekem nepém eni ne ndü bekwak bachébhébo.

29 Yé ebéptí eyōŋ éké fu be anyu. Dem nókó ká chi menyinj ebhen békwak bo mántan ndü mbi Mandem mbo enyü yěntiki mmu ábhōŋó bego. Mmu abhōŋ berem chi enyinj ene ékwak abhen bághók yi.

30 Ne báké ka Efónó Bedyere Mandem ambōŋ kesóti. Mandem achyé bhe Efónó Bedyere mbo erinj ené étōŋ be báchi bōbhi ne be chōŋ ananja beferé bhe ndü kesem ewak émot.

31 Dō ká nkaysi beyá mpap, ne bebénti, ne echoko-nti, ne bétánjá, ne bechōŋti manyén bati, ne yěntiki nkaysi beka bati bebá.

32 Tōŋ ká bati beri, mángō bhō ntínso. Ne foŋorí nókó ká bati mbo enyü Mandem áfueré ntá Kristo afoŋorí bhe.

5

Epin ené ékway ne nkwo Kristo

1 Tēndu báchi bō Mandem ne yi akōŋ be tontó, ŋókó yeka epinj eyi.

2 Bábhōŋ bekōŋ bo ndü nepém eneka nenkem nkübhé mbo enyü Kristo ákōŋó bhese ne áchyé nepém eni éti yese. Achyé mmuet mbo akabhénya ane áchyé Mandem beyá maŋák.

3 Báchi bo Mandem. Báké bhōŋ yěnyinj beka ne epúsí, ne bebéptí nkaysi. Báké fyé amík ndü menyinjí bo bachak. Báké rō mbōŋ be mántáká menyinj ebhō ndu nkwo yweka.

4 Báké rem yě bepō-kepi ne bebhokori kepi, ne báké ka bechōŋó ntok. Ke chyé nókó ká bakak ntá Mandem.

5 Diŋjí ká be yé nkoŋo baghōré, ne yé chi mmu ane nti eni nepú amem pépép, ne mmu ane afyé amík ndü menyinj bo bachak apú bhōŋ ákóré ndü nebhuet kefō Kristo ne Mandem. Mmu ane afyé amík ndü menyinj bo bachak achi mbo mmu ane ábhōŋó bōmandem bachak mbōnyune akōŋ menyinj ebhō acha Mandem.

6 Báké ka ye be mmu ánsót beyōŋ ebhen bechi fuu andwō bhe. Diŋjí ká be menyü menyinj ebhō ke békü Mandem ambenti, ne chōŋ antemsi bo abhen bapú ghok yi.

7 Báké bhak ndü nsonj amət ne menyü böbhə.

8 Bë bächí nyaka ndü ejuri. Nēne, ené Mandem áchémé bhe ne Yesu Acha, bóñ ká ekakáneko ene ékway ne bo abhen bachi amem bediéré.

9 Bedieré békà bo mámbəñ erítí epñ, mámbak chak, ne mámbak bo abhen bachi tetep.

10 Yěntiki mmu yweka ánú berññi menyññi ebhen béchye Acha beyá manák.

11 Báké fyé mmuet ndü beka menyññi ebhen bo abhen bachi amem ejuri bákà. Menyññi ebhə béchí ndéndem. Bábəñ beka bo mandññi kponəronj be menyññi ebhə bébep.

12 Mbəñ bérem éti menyññi ebhen bə bákà bhésé bhésé chi enyññi ntíanwóp.

13 Mpok bediéré béghə ndü enyññi, bétəñ enyu yə echi,

14 mbənyune bediéré ke békà mángó enyññi. Ndu echi nə ke bərəm be, “Mbueré kenó, ñemé!

Fú ndü newú,

ne chəñ bediéré Kristo méngə wə amuet.”

15 Yěntiki mmu yweka ánsət ye mpok ne ekakáneko eyi. Báké bhak mbo bechññi bho. Bák ká chi mbo bariññidak.

16 Kə ka berí yěntiki mpok ane bábəññó mbi beka nə, mbənyune beyá bo bákà bebépti menyññi néne.

17 Ndu echi nə, báké bhak bechññi bho. Nu ka bérññi enyññi ene Acha áyən mánka.

18 Báké bhak bakwené mmém. Eyo ékà mmu áké kway bekem mmuet, éntwo ye yi ne ménémé. Ke dš ká Efóñó Mandem ambak ne bhe, ambóñ betəñ ndü nepém yěntiki mmu yweka.

19 Kwáy nókə ka menyü bakwáy Nku Nsí, ne bakwáy Mandem, ne bakwáy ane Efóñó Bedyere áchye ndu béfyé bati nti. Kwáy nókə ka bakwáy ndu bebíti Acha ne bati yeka ankem.

20 Kaká ká Etayese Mandem mpoknkem éti yěntiki enyññi ndü nnyén Yesu Kristo Acha.

Enyü baghoré ne maném abhap bábəññó bébhak

21 Septi nókə ka mmuet ntá bati. Epñ eyə émfú ndü kenókə eken bächye Kristo.

22 Baghoré nebhay, septi nókə ká mmuet ntá maném abheka mbo enyü bássepti mmuet ntá Acha.

23 Nném achi münti ntá ngoré ywi mbo enyü Kristo achi münti ntá bönkwo. Bönkwo chi mmuet yi ne yímbəñ ke ápeme bho.

24 Yěntiki ngoré abhəñ ye bessepti mmuet ntá nném aywi ndü yěntiki enyññi, mbo enyü bönkwo bássepti mmuet ntá Kristo.

25 Bë maném, yěntiki mmu yweka abhəñ bekəñ ngoré ywi nkúbhé mbo enyü Kristo ákəñ bönkwo ne agú éti yap.

26 Agú békə bə mámbák pépép besí Mandem ndu ásó bhə ne manyier ne Eyəñ Mandem.

27 Kristo akə nó be ankway beka nkwo Kristo mantwo ntá yi ne beyá berí, kebəññi yěnyññi ene ékà Mandem ne yé chi bo mánji bho.

28 Enyu eyə nkwo ke echi be yěntiki nném abhəñ bekəñ ngoré ywi mbo mmuet yi. Mmu ane ákəñ ngoré ywi ákəñ chi mmuet yi.

29 Mmü ane ápábhé mmuet yi apú. Yěntiki mmu áyññi mmuet yi sayri ankém yə eriri mbo enyü Kristo áyññi bönkwo,

30 ne bese mankem sechi bepókómuet ebhi.

³¹ Ekáti Mandem éřem be,
 “Mbakanem abhəŋ berə máyi ne etayi
 anchem mmuet ne ngoré ywi,
 bə bati apay mándəp mmü amot.”

³² Beyəŋ ebhen bérəm enyiŋ ene echi bhésé bhésé. Ndíŋí be bérəm chi enyü
 Kristo achi ne Nkwə Kristo.

³³ Ke échí enyu eyə ne bhe nkwo. Yəntiki mmu abhəŋ bekoŋ ngoré ywi
 mbənyu ákónó mmuet eyi yímbəŋ, ne yəntiki ngoré abhəŋ bechye nném ywi
 kenókó.

6

Enyü bə bābhónó bebhak ne bəməyap ne bachi bhap

¹ Bə, yəntiki mmu yweka abhəŋ beghok máyi ne etayi, mbənyune bāchi
 bakoŋo Acha ne echi chak beka nə.

² “Nokó ka manə ne bachi bheka.” Ene, chí ebhé mbi ené Mandem afyé bariəp
 amən abhak ne mmu ane ábhəre yə.

³ Bariəp amə achi be, “Mmü ane ábhəre ebhé ene, yəntiki enyiŋ ebhak sayri
 ne yi, ne ábhəŋ erəri neřém fá amik.”

⁴ Bə bachi bho, báké bhəŋ eřiŋ beka bati ambe bə bheka. Enyiŋ ene bābhónó
 beka chi ménuyüre ne betəŋ bhə mbə enyü Acha áyən.

Enyü basem ne bachi bhap bābhónó bebhak

⁵ Basem, yəntiki mmu yweka abhəŋ béghok mmu ane ábhónó yi fá amik
 sayri. Chíé nókó ka bhə kenókó ne becháy ne newerémuet ne mánkə nókó betik
 ebheka ne nti nemət nkúbhé mbə enyü bāghok Kristo.

⁶ Báké ghok bhə chi ndiere besí bhap ne ndü beka bə mambəŋ manák. Ke ka
 ka enyiŋ ene Mandem áyən mánkə ne nti nenkem mbə basem Kristo.

⁷ Kə nókó ka betik ne manák mbə be bātök chí Acha, puyé nkwa.

⁸ Dini ká be yi ákap yəntiki mmu bekoŋo berí ebhen yi áká, yé achi nsem, ye
 apu.

⁹ Bə nkwo bho bābhónó basem, kém ká bhə sayri. Báké pá bechye bhə ntemsi.
 Dini ká be Eta mmu achi amfay ke ábhónó be ne bhə, ne yi apú təŋ kériŋámik.

Menyiŋi nenu ebhen bo Mandem

¹⁰ Enyiŋi ngwenti ene nchi ghati bhe chi ene: Kém ká nebharémuet eneka ne
 Acha be mántán ne betəŋ ebhi ebhen beyá becha.

¹¹ Kém ká menyiŋi nenu menkem ebhen Mandem áchyè, bé mánkway menu
 ne Satan, mánte kpíri mpok yi áyən berwə bhe.

¹² Dini ká be sépú nu chi ne bakwəŋwəŋ. Sénü chi ne bebépti befónó, ne bafə
 bhap, ne menyü betəŋ bechak. Sénü nkwo ne befónó ebhen bebhoŋo betəŋ
 ndü mmik eřuri ne, ne sénü ne ngémtáy befónó bebəbeba ebhen bebhoŋo betəŋ
 amfay ndü mbéep.

¹³ Yəntiki mmu yweka ánsot ye menyiŋi nenu menkem ebhen Mandem
 áchyè, be mpok esəŋəri ántwó, mánu te ndü ngwenti, ne mándək ambi bete
 kpíri.

¹⁴ Ndu echi nə, dók ká ambi bete kpíri. Tetep ane bəriŋi ámbák mbə mgbat
 ane ákəm menyiŋi nenu ebheka. Kə nókó ká chí ndiere menyiŋ ebhen bechi
 chak mbənyune menyiŋ ebho bechi mbə nkú besé ane ntemé nenu afyé ndu
 bekuti mbeápak eyi.

15 Ghati nókó ka bo Mbok Ndíndí ane ákà bọ mambọŋ kpák besí Mandem. Ndü bákà nọ, ebhak mbọ mpok ntemé nenu afyé betan̄ti nkwobhénya bé áké kwen amik mpok ájèt ntyet.

16 Enyin̄ échá k chi be mándók ambi bebhọŋ neka ne Kristo, be némbák ekuti eyeka mbọ ene ntemé nenu ákè m awó be anchyet bakọŋ ane ádù ne ngó ané mbámmba átó.

17 Bárin̄i be Mandem apémé bhe. Berin̄i nọ ábhák ndü nkaysi ayeka mbọ kenden ane ntemé nenu ákùti ntí ywi ne yọ. Sot ka nkwo Eyọŋ Mandem ene Efónó Bedyere áchyé bhe mbọ akparenja nsem epay ane ntemé nenu.

18 Ník nókó ká mm̄uet mpoknkem ne ɛti yɛntiki enyin̄ mbọ enyũ Efónó Bedyere áyá bhe mbi. Bák ká pé. Kém nókó ká ekíkí ndü nenikim̄uet ɛti bõ Mandem mankem be yi ankwak bho.

19 Ník nókó ká mm̄uet ɛti ya nkwo be Mandem anchye me enyin̄ ene mbónó beghati bo ɛti Mbok Ndíndí ane achi nyaka bhésé bhésé nkebhọŋ bechá y.

20 ɛti Mbok Ndíndí ké Kristo ásóré me, aka me nté ndü ntí ywi, ne nchí mukenọŋ néne. Ník nókó ká mm̄uet be Mandem anchye me netaŋánti be ngátí nako bho Mbok Ndíndí mbonyu mbónó beka.

Pól anikm̄uet be Mandem anjet bakoŋo Yesu

21 Chọŋ Tíkíkəs antwó awu angati bhe ndü menyin̄ bechi fá ne me ne ɛti menyin̄ ebhen mékà. Achi maŋo ywese ane sékónó. Achi nkubetik ane Acha ne yí achi mmu ane abh̄are bariɛp ami.

22 ɛti yọ, ke nchí to yi ntá yeka be ank̄a mándin̄i enyu bese sechi, ne bé ámfyé bhe ntí.

23 Mandem ɛtayese ne Yesu Kristo Acha mányché bëka bõnkwo kpák, mánkwak be be mánkọŋ bati, ne be mándók ambi bebhọŋ neka ne Yesu Kristo.

24 Nchí nikm̄uet be Mandem ántón̄ beɛ̄indu ebhi ntá bõ mankem abhen bákónó Yesu Kristo Acha ne ekọŋ ene epu gu manyiɛp.

Ekáti Pól ntá Nkwɔ Filipi

Ekáti Pól ntá Nkwɔ Filipi

1 Me Pól ne Timoti, bese baká betik Yesu Kristo ke sésin ekáti ene. Sésin ntá yeka bo Mandem mankem, bé bhó bábháré mm̄aet ne Yesu awu etok Filipi. Sayri sayri, sésin ntá yeká bō batí ne be bho bákwaḱ bō batí beka betik Mandem ndū nkwɔ bakoŋo Yesu abhen Filipi.

2 Mandem Etayese ne Yesu Kristo Acha mántan be berindu, mánychye bhe kpák.

Nenikm̄aet ne bakak̄ eti nkwɔ Filipi

3 Yēntiki mpok ane nti ena nékwén be am̄aet, nchí nikm̄aet nkaka Mandem eti yeká!

4 Ne yēntiki mpok ane m̄enikm̄aet eti yeka mankem, nchí ka nō chí ne beyā maḱák.

5 Nchí ka nō ne beyā maḱák mbonyune bāchem mm̄aet ne me te nebhōnet beghaka echon, ndū betik ebhen m̄ekà bégháti bho Mbok Ndíndí eti Yesu.

6 Ndíní bé chon Mandem mmu ábhó erítí betik amem bati yeka andok ambi beka bhó kpáte mpok ane yi ánanja bhó ndu nywop enen Yesu Kristo ápetnsem.

7 Echí eríri bé mbōn enyū bakaysi amen ákà nikm̄aet eti yeka ne beyā maḱák. Echí enyu eyo mbonyune nkon be tontó ne ntí be be mankem bāchem mm̄aet ne me ndū betik ebhen. Mandem aton me berindu ebhi ndū áchyé me betik ebhi nká. Bāchem mm̄aet ne me néne, ené nchí m̄ukenon, ne mpok ane nchí nyaka ndū mm̄aet eya nte noko ndu áchá manyé beton be Mbok Ndíndí achí tetep, ne beka bo mánoko yo sayri.

8 Ekon ené mbōn ne bhe éfū ntá Yesu Kristo. Mbōn Mandem aríní nō.

9 M̄enikm̄aet ntá Mandem bé ekon ené bábhónó ne bati éngó éndók nókó chí ambi. Ne be mándíní Mbok Ndíndí mándók nókó chí ambi, mándiní noko menyin ebhen béchí chak besí Mandem.

10 Eyo ékà be m̄ankónó chí epin ené erí échá bé báké ka yēnyin bakwap ne bé báké ka enyin ené bo bákway beji bhe. Bák ká chí enyu yo kpaté ndū nywop enen Kristo átwó.

11 Mánán m̄ambák enyu eyo, Yesu Kristo áka m̄ambón erítí epin. Ka nókó ká chí beyā beri bé bo mángó berítí menyin ebhen báká mánychye noko Mandem kenókó ne mándem noko bé, “Mandem abhōn betan achá.”

Pól abhōn maḱák be Mbok Ndíndí arōn chí ambi

12 Bōma, méyán mándíní bé yēntiki enyin ené éfákári ne me fá, ékwak Mbok Ndíndí eti Yesu ándók chí ambi.

13 Eka kpát batemé nenu mankem abhen bábhābheri ékírí Mfō Rom ne bo bācháḱ mankem, bāríní bé eti nchí nkon Kristo ké báfyé me fá amem eket ene, “Mbō m̄ukenon.”*

14 Ne nefyé báfyé me fá mbō m̄ukenon áká beyā bōnkwo básikinti ne Yesu Acha sayri, kpaté bágháti bho bācháḱ Eyon Mandem kebhōn becháy.

* 1:13 Pól apú nyaka chí ekerēkenon, báfyé yi chí amem eket, ne bārém bé yi ábhíki bhōn befa aré kpaté mántán manyé yi.

15 Έχί τετερ βέ νεϋιηι ανε μβək eyap báϋηι με νε αμík abúabη νε νεϋenti bó báϋenti mmuet νε με κέ ákú bó bághāti Mbok Ndíndí έτι Kristo, κε μβək báchi abhen bághāti Mbok Ndíndí νε erítí nkaysi.

16 Βó bhə bághāti Mbok Ndíndí νε erítí nkaysi ndu bákōη με. Bákōη με mbənyune bó bárηι be Mandem ayap με νε ákú be mbák fá amem eket ene mbə mükēnōη chí ndu bekη bo mándηι βέ Mbok Ndíndí achí τετερ.

17 Κε μβák chí bö abhen báϋηι με νε αμík abúabη, mánjenti nəkə mmuet νε με, bó bághāti Mbok Ndíndí έτι Kristo chí mbənyune mánū béchá με. Bábhíki bhōη erítí nkaysi. Báϋāη bebay με chí batú áchák antí néne, fá amem ekerékēnōη.

18 Κε γέ esōηri épú aré. Υέ bábhōη chí erítí nkaysi γέ bábhōη chí nkaysi mbámβη, nném enyih chí bé bo bághōk Mbok Ndíndí έτι Yesu Kristo. Eyo échyē με mañák.

19 Mpu rə bébhōη mañák mbənyune ndíηi βέ be mānik Mandem mmuet έτι ya νε bé ndū betāη Efōηó Yesu Kristo, chōη mámfere με ndū esōηri ene.

20 Enyih ené mēyāη ndū nepém ena νε nti ena nenkem νε ené mbákānti aré chí be nké kə yēnyih ene ékū ntíānwōp ánkem με. Mēyāη chi be mbōη netāñānti mpoknkem be néne, νε γέ chí ndū mpok ane átwō ambi, netāñānti ena nēnchyé Kristo kenókó, γέ ngúgú, γέ nchí chí nepém.

21 Ntá ya, bebhak nepém chí béchyē Kristo kenókó, κε bégu ari mbōη achá.

22 Κε μβák ndók ambi bebhak nepém fá amik, eyo échyē με mbi bekη betik Kristo ndu bekwak bo. Chōη nsot ye chí nepém κε nēwú-e? Ndū menyih ebhen bepáy, échá με ené mbōηó besot.

23 Menyih bepáy béchí με anti νε nchí mbə mmu ane áchí ndū manyé mbi kerih mbi ane yí ábhōηó bekoηo. Mpok νε mpok, nchí bhōη nkaysi be éri be mbák nepém, κε mbōη nti bērōη bebhak νε Kristo, νε eyo κέ éri ntá ya échá.

24 Κε έτι yeká, éri βέ μβák nepém.

25 Νε tēndu ndíηi be éri be manywōp eya ándók ambi έti yeká, ndíηi βέ chōη mbak nepém, ndək ambi bebhak νε bhe ndu békwák māmbōη nekə νε Yesu érchá enyu esí, βέ mañák ameká anjá ancha.

26 Eyo ékū ye βέ mpok mpét nchí petnsē m ntá yeká, ntí ámbák ane be bábhōη beyá mañák έti enyih ené Yesu Kristo ákú ntá ya.

27 Nném enyih achí be bapem ayeka ámbák mbə enyū Mbok Ndíndí έti Yesu Kristo ághāti bhe. Eyo ékū be ye ntwō awu ntá yeká, γέ mbíki twó, mēyāη ngók chí bé bāté kpírí ndū nkaysi amot, νε bé mānu νε nti eneká némót βέ Mbok Ndíndí έti Yesu Kristo ándók ambi.

28 Báké chay bö abhen bápábhē bhe. Mánāη mángó be bāpú chay bhə bárēm be, “Je! Bácha bhese. Mandem átemsi chōη bhese.” Eyo étōη be Mandem ápeme chōη bhe.

29 Έχί enyu eyo mbənyune Mandem ákú mámbák bakoηo Yesu Kristo puyé chí ndiere ndu menoko yi, κε ndu begho esōηri έti yí nkwo.

30 Néne, bákway bechem mmuet νε με ndu menu nkúbhé nenu enen mēnū nyaka έti Yesu Kristo, νε bárηι be mbúét ndū nenu enen fá amem eket ené nchí aré mbə mükēnōη.

2

1 Με, νδίηί sayri bé tëndu bábháré mmæet ne Kristo, yí afyé bhe nti ndü eköη ené yí ábhónó ne bhe. Ne tëndu bábháré mmæet ne Εφόό Mandem, Εφόό Bedyere, áku bé mánkón bati, mánton bó berindu.

2 Nchí ghati ye bhe be mámbón nkaysi amot, mámbón eköη ne bati, mámbak eyon émot ndü menyin ebhen báku ne nti némót. Mbák mánkú nó, manák ama áya ancha.

3 Báké ku yényin ndu beton mmæet bé báchá bati, ke yéntiki mmü yweka abhon beséptimæet ntá bati mbo be bó báchá yi.

4 Mmu yweka áké yini chi ndiere mmæet yi. Abhon béfyé ntí ne bati nkwo.

5 Berin ebheka bebhon bebhak enyu émot mbo ene Yesu Kristo ábhónó nyaka.

6 Yëndu yi achí nyaka enyu émot mbo mbon Eta Mandem ndü babhi ankem, abhíki kém kírikí bé yi achí Mandem.

7 Aku mmæet mbo be apu yényin. Asot mmæet mbo nsem, atwó fá amik mbo nkwanwan.

8 Ne átwó nókó fá amik mbo nkwanwan, arak ambi besépti mmæet amik anchye nokó Mandem kenókó, krate agú newú ntíanwóp ndü ekotákátí.

9 Eti yo, Mandem akósi yí áchyé yí betan amfay menyin menkem, achye yi nnyén kenókó enén néchá manyén ankem.

10 Mandem akú enyu eyo ndu bechye nnyén Yesu kenókó be bó abhen báchi amfay ne abhen báchi fá amik, ne abhen báchi ndü etakó bawú, yéntiki mmu wap abhon bétép mánén besí Yesu anchye yí kenókó.

11 Ne yéntiki mmu abhon berem kponoron be chi Yesu Kristo ke achi Mfo bo mankem. Chon eyo énkú be bo mányché Mandem Etayesé bakak ne kenókó.

Pól yi bakonjo Yesu mándière mbo berónó

12 Abhen eköη, Mandem apémé bhe. Bághók ye enyü Kristo áséptimæet besí Mandem. Bághók nyaka me mpok nchí ne bhe. Néne, ndü mpét mpú ne bhe, báké guép eyon eyá ebhi. Ghók ká me échá enyu esí. Nu ká beku yéntiki enyin ene bákwáy beku ndu béchyé Mandem kenókó ne bati ayeká ankem. Eyo ékú bé Mandem ámbón mbi beku bapem ayeka ambak mbo enyü yí áyan.

13 Nchí rem nò mbonyune Mandem achi ne bhe mpoknkem ne ákwak bhe be mámbón nti béghok yi, anchye nokó be betan beku menyin ebhen yí áyan mánka.

14 Ku ka yéntiki enyin kenywinti ansem ne bati, ne báke bhak beyon beyon.

15 Eyo ékú be ye mmu ake ji bhe ne be báké bhon bakwap besí Mandem. Éku nkwo be be bó Mandem abhen bábhíki bhón bekwéné nénti bó abhen bábhónó bepó berin, mámbák mbo berónó ntá yap.

16 Eyon Mandem ékwak bo mámbón nepém. Ghati nókó ká yo ntá bho. Bábhon beku nò be mbón manák ndü nywop enen Kristo ápètnsem, ne be ntiet ané njéré nénti eneka ne betik ebhen nkú, béké bhak ndéndem.

17 Berítí menyin ebhen báké ndü bábhonó neka ne Yesu béchi mbo nnya ane básóré bechye akap ntá Mandem mbo akap. Yé embak chi be nepém ena nérón mbo mmém amen bátó amfay nnya yo, mébhák chi manák, ne nchí nják ne bhe mankem.

18 Bé nkwo bábhon bebhak manák. Njak ká ne me.

Pól ati beto Timoti ne Epafrodýtos

19 Mbák chí nkaysi Yesu Kristo Acha bé ntó Timoti awu ntá yeká, chon ntó yi mandú mpok. Chon eyo énychye nkwo me manák mpok yi áfú awu ápérénsem ntá ya, ághátí me enyü báchi awu.

20 Me, mbíkí bhón yě mmu mbò yi ane ákwáy bekwak be ndü menyiñ ebhen béyíñí nepém eneka, be mámfyé me nti ndü menyiñ ebhen béyíñí Yesu Kristo.

21 Nchí rem nò mbònyune bo báchák mankem bákáysi chí òti menyiñ ebhen beyiñi enap nepém, kefyé ntí ndü menyiñ ebhen beyiñi Yesu Kristo.

22 Ke be babhòn báriñi be Tímoti átón be achi erítí nkàbetik Yesu Kristo Acha ne mübetok bo bachak ne nti eni nenkem. Akwak me bégháti Mbok Ndíndí òti Yesu mbò mmó ane ákòño étáyí ansem beka betik.

23 Nnán ngó ndü menyiñ béchí ebhe eya, chòn mbòn nkaysi beto yi awu ntá yeka.

24 Ne nsiki nti bé chòn Yesu Acha ankà be me nkwo ntwò awu mandú mpok.

25 Nnán nkà nti be échí sayri beto Epafrodáyτος ámpétnsem awu ntá yeka. Epafrodáyτος mmu bátó be ántwò ankwak me menu mbò ntemé nenu ndu betik Yesu chí nkoño Yesu nkwo mbò me.

26 Mètò yi ámpétnsem ntá yeka, mbònyune abhòn ékwak beghò bhe mankem ndu bághókó nyaka be yi àmè.

27 Berem tetep, àme nyaka, kpát éróp chí newú, ke Mandem aghó yi ntínso. Ne abhíkí ghò chí yi aywínti ntínso, aghò me nkwo ntínso. Mbò abhíkí kà nò, mbà basémé ma aya acha.

28 Mbòn ye ekwak néne ncha enyu esí beto yi ámpétnsem antemeri bhe awu be mángò yi bati ámpóp be amem ne be basémé ma nkwo ámay.

29 Sot yeka yí ne beyá manák mbò enyü bábhónjò besyepti nti nkoño Yesu. Chié ká yi kenókó, mánychye kenókó ntá yéntiki mmu achák ane áchí mbò yi.

30 Chié ká yi kenókó mbònyune ntí ywi áyaná ròn òti betik Kristo. Chié ká yi kenókó ne ntí bé be ke bátó yi antwò te fá ankwak me tëndu be babhòn bápú kway nyaka bétwò.

3

Neka ne Yesu ke nékà mmu ámbák chak besí Mandem

1 Bóma, ndu beròn ambi, yě yí yě yi, bón ká manák òti enyiñ ene Yesu Acha áká. Yéndu nchí ghati bhe chí nkúbhé menyiñ ebhen njámbi ngati bhe, eyò épú chye me esòñori tëndu ékà be bõmpap báké bhòn mbi ne bhe.

2 Sot ka mpok ne bo abhen bákù bebéptí menyiñ, mmü eyò nò érèm be bábhòn bekpòt mmuet mbakanem ke ámbák mmu Mandem, ené eyò étwò chí ne esòñori.

3 Besé ke séchí bo Mandem tetep, yéndu bábhíkí syep bhese. Séchí bo Mandem mbònyune Efónjò Bedyere ke ákwak bhese sénikmuet ntá Mandem. Sébhíkí fyé nti ndü menyiñ ebhen mmü mmik ághókó mmuet aré mbò epin besyep babhakanem. Sépányu chí òti enyiñ ené Yesu Kristo áká ndu bépéme bhese.

4 Echi tetep be mbòn beyá menyiñ ebhen mēkwáy béghókómuet aré. Mbò echi be mmu abhòn beghòkò mmuet chí ndü menyiñ ebhen yí ákà, mbà mbòn bedep awó anti be eya enyu echa ene bati.

5 Békóno bepín ebhese bo Israel, básyep me mpok bábhe me. Nchí mmü etok Israel, ndü nneréket Benjamin. Bachímbi bha chí bo Israel. Báriñi bepín bo Israel ne eyòótak bo Israel nkwo. Ne nchí mmu nkwo Fárisi, bo bho báte kpíri bé yéntiki mmu abhòn bebhuere bebhé botayese.

6 Nchí fyé nyaka beyá betan ndu beka menyiñ ebhen nkáysi be Mandem ke áyan nkà bho kpát, nchýé nàkò Nkwò Kristo beyá esòñori. Ne bekwéné kebhak ne me mbònyune nchí bhæere nyaka bebhé bo Israel mbò enyü éyanj.

⁷ Ke menyin ebho menkem nyaka nkáysí bé bó ke békù mémbak mmu Mandem, bérɔp chí bepɔ menyin ntá ya éti enyin ene Yesu Kristo aká ntá ya.

⁸ Béré m tetep, yéntiki enyin échák érɔp chí mbɔ menyin ebhen mferé ndu áchwí nto anyén be ntí wa ándɔp mēmbát mmuet ne Kristo. Bériní Yesu Kristo Acha wa achá yéntiki enyin échák ndü nepém ena néne. Éti méyàn berɔp ne Yesu, mferé ntí ndü menyin menkem ebhén nkáysí nyaka be békù Mandem ámpémé me. Ne bérɔp ntá ya chí mbɔ ményin ebhen bátó ndü ebhwóré menyiní.

⁹ Nchí yan be mbát mmuet ne Yesu sayri. Puyé chí éti mébhàere bebhe bo Israel ke Mandem ákú be mbák chak besí bhi. Éti neka ene ne Kristo ke Mandem ákú bé mbák chák besí bhi.

¹⁰ Nchí yan ndiní Kristo ndók nókó chí ambi, ne nchí yan ndiní betan ebhen Mandem ásré nyaka ákú Yesu ápetnsem ndü nepém. Nchí yan mbat mmuet ne Yesu, nka esɔrri mbɔ yi, nchem mmuet ne yi ndü newú eni. Ne mbɔn nesepimuet besí Mandem, nkúbhé mbɔ enyú yi ábhónó nyaka kpát aka newú

¹¹ bé mbák Mandem ánkwák, me nkwó, mpétnsem ndü nepém mbɔ Yesu.

Pál arem be yi ájèt ntiet andáko náko chí ambi

¹² Mpu rem nó chí be nnán ngaka enyu mmu ane méyàn bebhak, ne mpú rem nó chí be nnán nséné ndü mbi Mandem. Ke nchí nu ndák náko chí ambi, bé eyɔ énkwak me mbak enyu mmu Yesu Kristo áyàn nyaka be mbak mpok yi ayabhe me bé mbák mmú ywi.

¹³ Bɔma, mpú yiní mmuet eya bé nnán nnu kpát nsɔt awónem, mbɔn akap. Ke enyin émot ene mékú chí be njet ntiet, mferé ntí ndü menyin ebhen befure ansem, ndabhe jet ndák náko chí ambi.

¹⁴ Mpu ró béfyé betan bé njet téé te ndü ngwenti, mbɔn nsáy. Nsáy yɔ achí be Mandem abhiní me ntwɔ be mbak amfay ne yi éti Yesu Kristo mmu ágú éti ya.

¹⁵ Éri be bese bakoŋo Yesu bho sɛnán séséné ndü mbi Mandem, sémbón nkaysi amɔt ndü menyin ebhen. Ne mbák mmu achí ane ayi nkaysi achí nyáná, chɔn Mandem anka yí angɔ be nkaysi ya ndü menyin ebhen achí érití nkaysi.

¹⁶ Yéyi yéyi, sébhɔn berɔn ambi beriní tetep ane Mandem ákú sériní.

¹⁷ Bɔma, Koŋó nókó ká ekakáneko eya ne fyé ká amík amuet bo abhen bákòŋo bekaká neko ebhese. Bäriní ndü bepín ebhese bechi nyaka mpok séchí awu ne bhe.

¹⁸ Nchí ghati bhe bé báké ró bekoŋo bekaká neko ebhese mbɔnyune beyá bho bachi abhen bepín ebhap bétòn be bó bábhíkí kɔn Mbok Ndándí ane árem bé Kristo agu ndü ekotákátú éti yese. Nnán nchí ghati náko bhe enyin ene mpok ne mpok, ne néne, mpet nchí ghati bhe nkúbhé enyin éré ne babhese amík.

¹⁹ Ngwenti yap chí ménémé. Mandem awap chí enyin ené éfuét bo anyu échwe bo menié ne menyin béchák ebhen bo báfyé ngoŋo aré. Bákú menyin ebhen bo bághò mámbón chí ntíanwóp, yé nó, bó babhɔn bápányu éti menyin ebho. Ne bábhure bati yap ndü menyiní mmik.

²⁰ Ke mbák chí bhese, eyesé etok échí amfay, ebhak ené Yesu Kristo Acha achi. Ne sébhaka nti bé yí mmu áchí Mpeme ywesé ámfú aré ámpetnsem.

²¹ Yí ánán ántwó, ástɔt nkúbhé betan ebhen yi ábhónó beka yéntiki enyin émbák anten yi, anjibhiri mmáéré ntɔp eyesé-ne, anka yó éndɔp chí mbɔ mmuet ane yi ábhónó nyaka mpok Mandem ákú yí apetnsem ndü nepém.

4

Menyiŋ ebhen Pól aghati Nkwó Filipi manku

¹ Bǝma, nkɔŋ be tontó ne mbɔŋ beyá ekwak begħɔ bhe mbɔnyune be kɛ báchi maŋák ama, ne be kɛ báchi nsáy betik ebha. Tɛ yeka kpirí, máŋku nɔkɔ mbɔ enyu ngátí be bho bábháré mmæet ne Yesu.

² Mɛnikmæet ntá Eyódia ne Sintike bé mándó begwá ebhap mámbák eyɔŋ émot, tɛndu bó bati apay báchi bó Yesu Kristo Acha.

³ Ne wɔ erítí nti nkubetik wa, nchi yán nkwó be óŋkwák ményúré bághoré abhen bati apay bé mámbák eyɔŋ émot. Báku beyá betik ne me ndu ménu begħátí bho Mbok Ndíndí. Báku betik ne Klémen, ne batí bakú betik abha báchá. Bó mankem báchi bo Mandem ásiní manyén ayap amem ekáti manyén bó abhen bábhɔŋ nepém enen nébhíki bhɔŋ ngwenti.

⁴ Bá ká maŋák mpoknkem be báchi bó Yesu Acha. Mbæet bésémti bhe, bák ká maŋák mpoknkem.

⁵ Ku ka yéntiki mmu ángó bé bǎpú mmæet gum gum ndú nepém eneka. Báké ghokontik be Yesu Acha ápɛtsem mandú mpok.

⁶ Mmu áké rɔ yɛnyiŋ énsónjóri nti eni amem. Yɛyi yɛyi, enyiŋ ene bábhónjɔ bekú chí menik nókó mmæet ntá Mandem éti menyin ebhen báyan yi ányché bhe. Nik nókó ká mmæet, mánkaka nɔkɔ yí éti menyin ebhen yi áku.

⁷ Nik nókó ká mmæet ntá Mandem ne chɔŋ yi anчыe bhe kpák. Ne enyu kpák ane Mandem áчыè, bó mmik bǎpú kwáy bériní wáwák. Ne chɔŋ Mandem anku kpák ámbák amem bati yeka, anku be kpák ámbák nkwó ndú nkaysi yeká, be yɛyi yɛyi, báke bhɔŋ becháy. Enyiŋ ene échí tetep mbɔnyune bábhat mmæet ne Yesu Kristo.

⁸ Néne, bóma, buré ká nkaysi ndú menyin ebhen bérí, ne ebhén béчыè mmu kenókó, ne menyin ebhen béchí chak besí Mandem, ne menyin ebhén bébhíki bhón bakwap, ne menyin ebhén bo bághɔ mánkɔŋ, ne menyin ebhén bo bábhɔŋ ekwak begħɔ, ne menyin ebhén bérí béchá, ne ndú menyin ebhén békú bo mámbiti bhe.

⁹ Báké rɔ bekú yéntiki enyiŋ ené bághókó ntá ya, ne ndu békɔŋo yéntiki nkaysi ane áfú ndú Eyɔŋ Mandem ené básore ntá ya, ne yéntiki enyiŋ ené bághókó ntá ya, ne yéntiki enyiŋ ene bághó mé nku. Ne chɔŋ kpák ane Mandem áчыè ambak ne bhe.

Pól átó bakak ntá bó Filipi éti akap ane bó bátó ntá yi

¹⁰ Me mmú Yesu Kristo Acha, mbɔŋ beyá maŋák be yɛndu énanj étaré, bǎpet bátɔŋ ndú akap ane bátó me be bábhiki ghokontik me. Ndíní be bákaysi me mpoknkem, ke bábhíki bhɔŋ nyaka chi mbi bekwak me.

¹¹ Mpú rem nó chí éti nchébhé menyin. Yɛ mbɔŋ enyiŋ, yɛ mbíki bhɔŋ, ngɔk bebhak mbɔ mmu ane ábhíki chep yɛnyiŋ.

¹² Ndíní enyú mɛkwáy bebhak mbɔ mmu ane yɛnyiŋ épú sɔŋori yí mpok menyin béchébhé mé ne yɛ chí mpok mbónjɔ yéntiki enyiŋ. Yɛ émbak bé yi, ngɔk bebhak mbɔ mmu ane ábhónjɔ yéntiki enyiŋ mpoknkem, yɛ chí mpok nnyié njwí, ne mpok ane nchokɔ nsay, ne yɛ mbónj, yɛ mbíki bhónj.

¹³ Yɛ émbak be yi, mɛtee kpirí éti betan ebhen Yesu áчыè me.

¹⁴ Ke nkáká bhé tontó bé báchem amo ne me ndú nekwak enén báчыé mé mpok menyin betánj me amæet.

¹⁵ Ne be bakonjo Yesu abhen etɔk Filipi, be babhɔŋ báriní sayri be mpok njámbi ntwó awu ne Mbok Ndíndí ndɔ etɔk eyeka atú Masidónia ndɔk atú etɔk

εχак, ndiere be kě bătó nyaka me nkáp ndu béchyε me nekwak. Yě bǒnkwo báchák bábhíkí chem amɔ ne me ndü betik ebhen mékà.

¹⁶ Nchí rem nó mɔnyune yě chí mpok anε nchí etok Tesalónika ené mbíkire rɔ atú etok eyeká Masidónia, be bătó me nkáp, puyě chí ndɔŋ amɔt, ke ndɔŋ épáy, mpok menyin betanɔ me amɔet.

¹⁷ Mprú rem nó chí be méyàn mǎntó mé akap áchák. Enyin mǎyàn chí bé mǎndók ambi beku beri, mémáka ndü ebhén mǎnán bákú ansem mbɔ mmü anε ámáka nkáp ndü ané yí ánán áyámbi afyé amem ekerénkap be nsáy yi ánja.

¹⁸ Be bákap me ndü betik ebha kpát yěnyin ébhíkí rɔp. Néne, bakáp anε bătó Epafrodáytos ántwó ányché me ákú mbɔŋ yěntiki enyin ené nchébhé. Ne akap ayweka áchí mbɔ akap erítí eriep ané báchíε ntá Mandem, ne Mandem ábhóŋ maŋák ne wu.

¹⁹ Mandem mmu nchí mmɔbetok ywi abhɔŋ betan ebhen béyá béchá. Ne chɔŋ anchyε bhe yěntiki enyin ené échébhé bhé éti enyin ene Yesu Kristo ákú ntá yesε.

²⁰ Kenóko kémbák ne Mandem mmu áchí Étáyεsé mpoknkem. Amen.

Ngwéntí bakak

²¹ Kaká ká bo Mandem báchák abhen báchí bakoŋo Yesu Kristo awu mankem ntá ya. Batí bakoŋo Yesu abhen báchí fá Rom ne me bătó nkwo bhe bakak.

²² Bǒ Mandem báchák mankem abhen báchí fá Rom ne me, sayri sayri, abhen báchí bakú betik ntá mfo-ngo anε Rom, bătó nkwo bhe bakak.

²³ Nchí níkmɔet bé berindu Yesu Kristo Acha mémbak amem bati ayeka. Amen.

Ekáti Pǎl ntá Nkwǎ Kólse

Ekáti Pǎl ntá Nkwǎ Kólse

¹ Mē Pǎl mǔnto Yesu Kristo bekoŋo nkaysi Mandem, ke nchí sɪŋ ekáti ene. Nchí fá ne nti mǔnkwǎ ywese Tímoti.

² Sétò yò ntá yeka bo Mandem, be batí ðonkwǎ abhen bábhàre bariep awu etok Kólse ne Mandem abhat be ne Kristo.

Mandem Etayese ántón be berindu anchye bhe kpák.

Pǎl ákaka Mandem ne ánikmuet éti bo Kólse

³ Sékaka Mandem mmu Yesu Kristo Acha ywese achi Móywi, ne sénikmuet éti yeka,

⁴ mbónyune séghok be bábhon neka ne Yesu Kristo ne bákɔŋ bo Mandem mankem.

⁵ Bákù nò mbónyune bábháká nti ndù berítí menyɪŋ ebhen Mandem ábhuré amfay ntá yeka. Mpok bághókó Mbok Ndíndí ke báríŋí éti menyɪŋ ebhen, ne Mbok Ndíndí achi tetep.

⁶ Mbok yò atwǎ ntá yeka mbò enyù átwǎ ntá bo mmik nkem ne ányù kepem ne ágò. Nò ke yò achi nyaka ndù nkwǎ yeka bebho ndu nywop enen bághókó éti berindu Mandem ne bájwimem enyu bò bechi tetep.

⁷ Bághók Mbok Ndíndí ne ntá Epafra. Yí achi nti mǔbetok Mandem ane sékónó tontó. Achi nkaβetik Kristo ane ábhàre bariep ami. Achi awu ndù nyen enese.

⁸ Yí aghati bhese enyù Efónó Bedyere áká be mǎnkɔŋ bati.

⁹ Sébhíkí bhòt menikmuet éti yeka bebho nywop enen séghókó nò. Sénikmuet be Mandem amfuet ntá Efónó Bedyere ánkwak mándɪŋi sayri enyɪŋ ene yí áyàŋ mǎnkɔ. Sénikmuet be Mandem ánkɔ nò ndu ákɔ mámbak bariŋɪndak beyɪŋi baraká Efoŋo ne ndu akwak mámbɔŋ nejwimem ndu bò bechi. Achyé bhe nerɪŋɪndak be mándɪŋi sayri yéntiki enyɪŋ ene yí atí nyaka beka ne ákù ntá bòbhi.

¹⁰ Sénikmuet be nejwimem eno nénkwák mámbɔŋ nepém enen nékwáy ntá nkoŋo Yesu Acha. Enò nékù Mandem ambɔŋ manák, ne nékwák mǎnkɔ nòkò menyɪŋ ebhen berí ndù yéntiki mbi, ne nékù mándɪŋi Mandem mándòkò nòkò chi ambi.

¹¹ Ne sénikmuet be Mandem ánsot betan ebhi ebhen beyá becha ánkɔ mámbɔŋ nòkò betan, be yéyí yéyí, mámbɔŋ ekébhéntí, mánte sené, mándòkò nòkò chi ambi ne manák,

¹² mǎnkaka nòkò Eta. Yí ke ákù mǎnkway bebɔŋ menyɪŋ ebhen yí atonɪ ntá bòbhi abhàere nebhet ane bediéré ebhi béghò.

¹³ Aféré bhese ndù betan ebhen ejuri, akɔ be Móywi mmu yí ákónó tontó ámbák wu Mfò ywese.

¹⁴ Béfuét ntá Móywi wu sébhɔŋ mbi be mánku bhese mámfere ndù kesem eken bebú, nò chi, mámfónórí bebú ebhese.

Enyu mmu Kristo achi ne enyù βetik ebhi bechi

¹⁵ Yé mmu apu kway begɔ Mandem. Móywi ke ákù sénjwimem enyu Mandem achi. Ne nkúbhé mbò enyù mómbi ábhónó betan ndù nneréket, nò ke Móywi ábhónó betan amfáy menyɪŋ menkem ebhen Mandem ághókó.

16 Echi nɔ mbɔnyune yi ke Mandem árémé be ángókó yěntiki enyih, ebhen bechi amfay ne ebhen bechi fá amik, ebhen bo bághò ne ebhen bo bápú kway begħò, betanjí befónó, ebhen bebħòjò betanj becha bafò bachak ne befónó ebhen nejókó kefò ekap necha eken bachak, ne yě chí ebhen bébhónó betanj amfay bħo mbò bafò. Béfæt ntá yi, ne ntá yi, ke bághókó menyih menkem.

17 Bápére ghoko yěnyih, yi achi. Ne yi ke ákèm menyih menkem be mémbak mbò enyu bebħòjò bebħak.

18 Yíre ke achi münti ane bõnkwo, ne bõnkwo chi mmæt yi. Yí ke ágháy nebháérémik ntá bõnkwo.

19 Echi enyu eyò mbɔnyune Mandem abhõj nyaka manák be yěntiki enyu mmu yi achi, Mýywi nkwo achi.

20 Ne yí ke Mandem ásóré be ankə yěntiki enyih, yě chí ené fá amik ne yě chí ene amfay, be yěntiki enyih émbón mbi bepet bebħak eyon émot ne yi éti newú Mýywi ndú ekotákátí. Néne, yěntiki enyih ékwáy bebħak ndu kpák ndu nté ane yó echi ne Mandem.

Báchi eyon émot ne Mandem néne

21 Bè nkwo báchi nyaka nekò nesie ne Mandem, bábhak bõmpap abhi ndu nkaysi yeka éti bebéptí menyih ebhen báka nyaka.

22 Ke Kristo asot nyaka mmæt nkwañwan, agú ndú ekotákátí éti bebá ebħek. Enyu yo ke Mandem áká be mámpet mámbak eyon émot ne yi, be mámbak nyáná, kebħon bekwéné besí bhi.

23 Ke bábhon beron ambi bebħon neka ne Mbok Ndíndí, mánte sené ne kpírí. Báké rɔ nebħakánti enen Mbok Ndíndí áká bábhon mpok bághókó yo. Bághati Mbok ane ntá yěntiki mmu fá amik. Me Pól nchí mübetok ane nchí kə bo mándinj Mbok Ndíndí-ne.

Betik Pól bechi ntá bo abhen bapu bo Israel

24 Néne, mbon manák ndu besonori ebhen mébhon mbɔnyune békwak bhe. Nchí bhon besonori ndú nkwo mmæt mbɔnyune nchí nanə bebħon besonori menkem ebhen berobhe nyaka be Kristo ámbón, éti bõnkwo. Bõnkwo Kristo bhó chí mmæt eyí.

25 Éti bõnkwo ke Mandem áká be mbak mübetok ndu beka mándinj Eyon Mandem sayri.

26 Eyon ene echi nyaka bhésé bhésé ntá mkpaká bho ene éfuéré ansem, ke néne, Mandem akə bõbhi mándinj yo.

27 Mandem áyàn nyaka be bõbhó mándinj be enyih bhésé bhésé ene yi átónjí abħare chí nném enyih ene ebħon bekwak bo abhen bápú bo Israel. Kristo achí amem bati yeka, ne bákway bebħaka nti be chon mányie keném eki ne yi.

28 Kristo ére ke séghati bho menyih éti yi. Ndu sékə nɔ, séyá batú yěntiki mmu éti menyih ebhen bábhíkí bhon beka ne sétõn bo menyih ebhen bo bábhónó beka. Sésémti bhó, ne sétõn ne nerinjindak nenkem bé sénkwáy beka yěntiki mmu wap ánkway ndú yěntiki mbi, mbò mmu ane ábháre mmæt ne Kristo, ndú mpok ane séte besí Mandem ne yi.

29 Éti yo ke nchí fyé betanj beka betik, ndep nòkò mmæt ne betanj menkem ebhen Kristo áchyè me.

2

1 Nchí yaŋ māndiŋi enyū nchí nu tontó ɛti nkwo Kristo anɛ Laodisia ne ɛti bakwó bho bachak ankem, abhen bábhíkire gho me.

2 Nchí yaŋ befyɛ bhe nti, ndū bágwóré mmæet ne bati ndu ekɔŋ. Nchí yaŋ be be mankem ne bho mānjwimem sayri ndū enyiŋ ene Mandem ákú séríŋí ɛti Kristo, be māndiŋi menyiŋ ɛti Kristo ebhen bechi bhésé bhésé ne békà māmboŋ beyá áfók ndū bákɔŋo mbi ywi.

3 Yí ke anène mbi be sémbák baríŋíndak ne be séndíŋí menyiŋ. Neríŋíndak enen néri necha.

4 Nchí ghati bhe menyiŋ ebhen be yě mmu áké sɔt sérwórenyu ándwɔ bhe ɛti menyiŋ ebhen beyiŋi Kristo, be mánem ebhi.

5 Yěndu mpú awu, nti ena nechi ne bhe mpoknkem. Nkɔŋ beghok be bákà menyiŋ mbɔ enyu éyáŋ ne be báte kpíri ndū neka eneka ne Kristo.

Mbák mmu abhat mmæet ne Kristo ájwi pɔɔt

6 Těndu básóré be Yesu Kristo achi Acha, buré ká nepém eneka mbɔ enyū yi áyáŋ.

7 Dó ka bapém ayeka ambak ne Yesu mbɔ enɔk ene émáré bakanj amik, mánsene ndū neka eneka ne yi nkúbhé mbɔ enyū bátɔŋ be, mánchye nókó Mandem beyá kenókó.

8 Sɔt ka mpok be yě mmu áké sɔt neríŋíndak enen bó mmik ne sérwórenyu andwɔ be māmák basem ntá menyiŋ ebhen bó bátɔŋ be. Enyū neríŋíndak eno néfú chi ndū nkaysi bakwáŋwaŋ ne ntá befónó ebhen bebhoŋo betan fá amik, népú fu ntá Kristo.

9 Diŋí ká be yěntiki enyū mmu Mandem achi, enyuyɔ ke Kristo achi.

10 Ndū bábháré mmæet ne yi, bájwi pɔɔt. Yi ke ábhónó betan amfáy menyū befónó menkem.

11 Ndū báchéme mmæet ne Kristo, aféré ebéptí epíŋ amem bati yeka. Eyo chí eríŋ betɔŋ be báchi bóbbhi. Puyɛ chí eríŋ ene mmu afyé amæet mpok báyaŋ besyɛp yi mbɔ enyū bo Israel bákú mpoknkem. Chí Kristo ke afyé eríŋ eyi amem bati ayeka.

12 Mpok bájwítí bhe, bábhéme be ne Kristo. Bě nkwo bápetnsem ndū nepém ne yi mpok yi apetnsem ndū nepém. ɛfákári nɔ mbɔnyune básíkí nyaka nti ndū betan Mandem mmu ákú Kristo apetnsem ndu nepém.

13 Báchi nyaka chi bawú ɛti bebú ebheka mbɔnyune bábhíkire fyɛ nyaka be eríŋ amæet betɔŋ be báchi bo Mandem. Ke achyé bhe nepém nekɔ ne Kristo ndu áfónórí bebú ebhese menkem.

14 Sékwɛn nyaka manyé besí Mandem ndu sébhíkí kú mbɔ enyū yi áyáŋ. Ke adákátí ekati manyé bebú ebhese, ne ébhak mbɔ be ábáy nyaka bho anti Yesu, ne bágó yi ndū ekotákátí ne bho.

15 Afónó betan ntá befónó ebhen bebhoŋó betan fá amik, akú be bó béké bhoŋ kenókó besí bho ndū ású bhó amik. Atɔŋ bho mbɔ batemé nenu abhen bákémé ebhínenu. Ebhí nenu eyɔ ebhak newú Yesu ndū ekotákátí. Asɔt awónem amfáy befónó ebho enyuyɔ befæet ndū newú Kristo ndū ekotákátí.

16 Ndu echi yě nɔ, báké rɔ be yě mmu ánji be be bekwéné béchí ne bhe ɛti menyū menyiŋ ebhen mányíe ne ebhen mányù. Ne báké rɔ be mmu ampuri bhe mánkoŋo bebhé ɛti bepá mmyé,* ne epá ntaŋ akɔ, ne ɛti epá nywɔbhé neywémæet.

* **2:16** Bepá mmyé: Annual festivities.

17 Bebhé ebhō menkem bechi chi mbō ndíkándi menyīy ebhen Mandem abhúré nyaka be bétwō chōy. Mbōy enyīy ene echi ansem ndíkándi wu ankem chi Kristo yimbōy.

18 Báké rō yé mmu ándém be bábhíkí kway, anset nkweré be bábhōy bebhōy enyū nesep̄tīmæt enen népú tetep, ne be bábhōy bechye kenókó ntá bōángel. Bōbhō bápá be Mandem átōy bhō menyīy ndū kenó amík anti fúú, ne báyoñ mmæt ndéndem. Nkaysi yap achí chí ane bō mmík.

19 Ek̄ bō bábhíkí p̄ere bhat mmæt ne Kristo, mūnti wap. Yí ke achi mbō ntí ne bōnkwō bachi mbō mmæt eyi. Bāsōt betay ebhap menkem chi ntá yí ne ákè bō mánchem mmæt ndū nkwo amōt mbō enyū barīy ákem byonōmæt. Bágō ye ndū mbi Mandem mbō enyū yí áyāy.

Bégu ne bebhak nepém ne Kristo

20 Bágū ne Kristo, ne Mandem aféré bhe anten befónó ebhen bebhōyō betay fá amík. Ndu échí nō, ndaká yí bāchi mbō bō mmík? Ndaká yí bābhæt bekoñyō bebhé bō mmík, mbō ebhen bérēm be,

21 “Báké kém enyīy eyō ne awō. Yé chi beghokoti, báké ghokoti enyū nenýíé enō. Yé betək, báké tək enyū enyīy eyō.”

22 Menyū bebhé ebhō béfueré faet. Menyū bebhé ebhō befū chí ntá bō mmík ne ndū menyīy ebhen bō bātōy.

23 Béyīyī bebhé ebhō, mmu ákway bekaysi be béchye nerīñndak mbōnyune bō abhen báfyè bhō bāté kp̄rīr be mmu abhōy befyē mmæt ndū menyīy Mandem ebhō, ne bārēm be mmu abhōy besep̄tī mmæt amík, ne be mmu abhōy bechye mmæt yí beyā esōñōrī. Bebhe ebhen bechi chí ndéndem. Bépú kway bekwak mmu ambōy betay ndu bekem mmæt be áké koñyō bebéptī menyīy ebhen mmæt eyi áyāy yí ankū.

3

Nebhæt ane mmu abhōy bebhure nti eni

1 Tēndu Mandem áká báfú ndū newū báp̄etnsem ndū nepém nekō ne Kristo, buré ká nti ndū menyīy ebhen bechi amfay, ebhak ene Kristo áchókó ndū nebhæt kenókó, ebhe awónem Mandem.

2 Buré ka nkaysi chí ndū menyīy ebhen bechi amfay, puyé ndū ebhen bechi fá amík.

3 Echi mbō be bāgu mpok ane Yesu ágú. Néne, nepém nekō eneka nechi bhésé bhésé awó Kristo ndū nebhæt ane yí achi ne Mandem.

4 Né mpok Kristo mmu achi nepém enese ábhési, chōy be nkwo mām̄besi ne yí ne mām̄bōy ákóré ndu keném eki.

Dō ká esí nepém eneka, mānsōt enen nekō

5 Sō yé ka amó mām̄féré ndū menyīy ebhen béyīyī nepém nesí eneka. Nō chí ep̄úsí, ne yé chí bep̄ō baraká keb̄hure, ne mén̄waka ndū baraká keb̄hure, ne nkaysi bekū bebá, ne yéchi befyē amík ndū menyīy bō bachak mbōnyune befyē amík ndū menyīy chí besōt bhō mbō bōmandem mmík.

6 Eñi barak abáab̄ yō ke Mandem ábè chōy nti, antemsi bho.

7 Ndū mpok ane áf̄uéré ansem, bākū nyaka menyīy ebhen mpok bachi ndū esí nepém eneka.

8 Ke néne, báké bhōy yēnyīy bekū ne menyīy mbō bebēnti, ne echoko-nti, ne nkaysi bekū bati bebá, ne bechōyñti manyén bati, ne eyōy ebábū eke fu be anyu.

9 Báké sence ntá bati tëndu mánán bārɔ esí nepém eneka ne menyih ebhen nɔ nétɔ nyaka be mánka nɔkɔ,

10 ne bārɔbhe korjo chi epih ekɔ. Báyibhírí bārɔp bɔ bakɔ ne báyibhiri mándɔkɔ nɔkɔ chi ambi mándɔbhe nɔkɔ mbɔ Mandem. Yi ke ághókɔ bhe mbɔ bɔ bakɔ be mándinjí yéntiki enyih éti yi.

11 Ndú nepém nekɔ enen, yɛ mmu achi chi mmu Israel yɛ mmu etok echak, yɛ básyep mmu yɛ bábhíkí syep, yɛ chi mmu ane amík ánéné yi yɛ chi ane achi nyabhi, yɛ chi nsem ye chi mómik, mankem báchí enyumɔt. Nném enyih chi Kristo ne yi achi amem bati bɔbhi mankem.

12 Mandem ayap be be mámbak bɔbhi, báchi nyáná, ne akɔn be tontó. Ndu echi nɔ, bábhɔn beghɔ bati ntínso, mántɔn bɔ berinti ne neseptimmet, ne epih besot menyih petil, ne ekébhénti.

13 Bón ká ekébhénti ne bati, mándɔk ambi befonjori bati, yɛ émbak chi be báku mámbenti. Bábhɔn befonjori bati nkúbhé mbɔ enyu Acha ywese áfónjóri bhe.

14 Ne nném enyih ene echa ebhen menkem ene bábhónjɔ betɔn bati chi bekɔn bhɔ. Ekɔn égwɔt menyih menkem ndú nson amɔt.

15 Dɔ ká kpák ane Kristo áchyé ántón be enyú bábhɔnɔ beku menyih tëndu Mandem ábhíní be be mámbak ndu mmuet amɔt, ne be kpák ambak ne bhe. Ne bábhɔn bekaka Mandem éti menyih ebhen yi ákù.

16 Dɔ ká Eyɔn Kristo émbɔn betɔn amem bati ayeka. Tón nókó ká bati ekɔn eyɔ, mánychye nɔkɔ bhɔ manié, ne beyá nerinjindak. Kwáy nókó ka bakwáy ane áfú ndu Ekáti Bakway ene echi amem Ekáti Mandem, ne bakwáy Mandem achak, ne bakwáy ane Éfónjɔ Bedyere afyé be anti. Kwáy nókó ka yɔ ne bakak ntá Mandem amem bati yeka.

17 Ne yéntiki enyih ene bákù, ne ené bārè̀m, mánka yɔ ndu nnyén Yesu Acha, mámfuet ntá yi mánychye nɔkɔ bakak ntá Eta Mandem.

Enyú bo Kristo bábhónjɔ bebhak ne bati

18 Bɛ baghɔré ne maném, septí nókó ka mmuet ntá maném abheka ndú yéntiki enyih mbɔnyune eyɔ ke erí besí Yesu Kristo Acha.

19 Maném, kɔn ka baghɔré bheka, ne báké bhak bebebebe ne bhɔ.

20 Bɔ, ghók nókó ka bachi ne manɔ bheka ndú yéntiki enyih ene bághàti be mánka, mbɔnyune eyɔ échyé Yesu Acha manák.

21 Bachi-bhɔ, báké kɔ enyih ene ékù bɔbheka mambe ntí. Mbák mánka nɔ, bákway beferɛ amɔ.

22 Basem, ghók nókó ka bachi bheka abhen fá amík ndú yéntiki enyih. Báké kɔ nɔ chi ndiere mpok ane amík ayap achi be amuet, mbɔ bo abhen báyàn chi bechye bhɔ manák. Ghók ká bhɔ ne bati ayeka ankem mbɔnyune báchyé Mandem kenókó.

23 Yéntiki betik ebhen báchyé bhe, kɔ ka bhɔ ne bati ayeka ankem tëndu bárinji be bátok nɔ chi Yesu Acha, puyɛ nkwá.

24 Bárinji be chɔn mámbɔn akap ane Yesu Acha ábhúré ntá bɔbhi. Chi Kristo Acha ke bátok nɔ!

25 Dók ká ambi beku nɔ mbɔnyune yɛagha ane ákù bebú ábhɔn nsáy ndú bebú bhi, ne Mandem átan bo ketón kérinjámik.

4

1 Bɛ abhen bábhónjɔ basem, kém ká bhɔ erírí ne enyu ene echi chak. Bárinji be be nkwɔ bábhɔn mmu ane ábhónjɔ be amfay.

Menyih bechak ebhen bábhɔnɔ beku

² Tě ka kákátí ndü nenikimuet, mambak pë, ne mänkaka noko Mandem.

³ Nik noko ka mmuet eti yese nkwo be Mandem anene bhesse mbi ndu beghati bho kponoroŋ Mbok Ndindí eti Kristo ane achi bhesé bhesé. Chi eti méghati bho yo ke nchi ekerékenoŋ.

⁴ Nik noko ka mmuet be ngátí bho yo mbo enyü mbónó beka, enyu ene bághòk mánjwimem.

⁵ Ekaká nekó eyeka ebhoŋ betoŋ be báchi bariŋindak besí bo abhen bábhíkí riŋi Mandem, ne báké choŋti yéntiki mpok ane bábhəŋə mbi beghati bo Mbok Ndindí.

⁶ Eyoŋonyu eyeka ebhoŋ bebhak ene échyè bo maŋák, émbak mbo ene mmu ane afyé ngaŋ anyu be mándiŋi enyü bábhəŋə békéme bo abhen bábhèp be menyin.

Bakak amen ngwenti

⁷ Choŋ Tikíkəs ángati bhe yéntiki enyiŋ eti ya. Achí manə ne nti münkwə ane nkóŋ tontó. Akú betik ne nti nemot ne átok Acha ne me.

⁸ Eti yo ke ntó yi ntá yeka be anka mándiŋi enyu sechi, ne be ámfyé be nti.

⁹ Atwə awu ne Onésiməs, mmü yweka amot. Onésiməs achi mmu tetep ne manə ane sékónó tontó. Choŋ bo mángati bhe yéntiki enyiŋ ene éfákári fá.

¹⁰ Aristakəs mmu achi fá ekerékenoŋ ne me áto be bakak. Mbák Mák manə Banábas mmu ngátí bhe menyin eti yi ántwó awu, sot ka yí ne amó apay.

¹¹ Ne Jísəs ane bábhəŋi be Jóstəs áto bhe bakak nkwo. Ndiere bo Israel abhen bati arat ke bachi bati bakú betik ne me ndü beka bo mándiŋi enyu Mandem abhak ne bho mbo Mfo wap. Bó mankem báchyè me nepəptinti tontó.

¹² Epáfras nkwo áto be bakak. Achi mmü yweka amot ne mübetok Yesu Kristo. Anikmuet eti yeka ne nti eni nenkem mpoknkem be mánsene ndü mbi Mandem, ne be mándiŋi sayri yéntiki enyiŋ ene Mandem áyaŋ mänkə.

¹³ Nchi ntisie Epáfras be ákú tontó eti yeka ne bönkwo Laodisia, ne abhen Hierapolis.

¹⁴ Lukas, ngaŋ ane sékónó tontó, ne Démas bátó be bakak.

¹⁵ Kaká ká bönkwo abhen etək Laodisia, ne Nímfa, ne eka bönkwo abhen báchəm eket eyi.

¹⁶ Mánəŋ mámpay ekáti ene ndü nkwo yweka, kə ká mámpay yo ntá nkwo Laodisia nkwo. Pay ká nkwo ekáti ene ntó ntá nkwo etək Laodisia mpok ane bo bátó yo ntá yeka.

¹⁷ Ne ghati ká Akípəs be, “Ghə be onáná betik ebhen Yesu Acha achye wə.”

¹⁸ Me Pəl nchi siŋ bakak amen ne awó awa məmbəŋ. Tik ka bé nchi ekerékenoŋ. Mandem antəŋ be berindu.

Ekáti Pól ené mbi ntá Nkwɔ Tesalónika

¹ Me Pól kě nchí sínj ekáti ene ntá yeka nkwɔ Yesu abhen Tesalónika. Nchí sínj ntá yeka bɔ Mandem mmu achi Etayese ne be bho bábháré mmuet ne Yesu Kristo Acha. Nchí fá ne Sáilas ne Timoti. Mandem antɔŋ be berɛndu, anchye bhe kpák.

Neka enén bo Tesalónika

² Séchye bakak ntá Mandem mpoknkem ɛti yeka mankem ne séfyè bhé ndü neníkímmuet enesé mpoknkem.

³ Echí enyu eyɔ mbɔnyune besí Mandem Etayese, sépú ghɔkɔntik betik ebhen bákà ndü bábhɔŋ neka ne Yesu, ne enyü bádéné mmuet ndü betik ebheka ɛti ekɔŋ, ne enyü báte kpírí ndü nebhakántí eneka ne Yesu Kristo Acha.

⁴ Bɔma, séríjǐ bé Mandem akɔŋ be ne ayap be

⁵ tɛndu Mbok Ndíndí ane ségháti bho abhíkí twɔ nyaka ntá yeka chí ndü eyɔŋɔnyu yɔyɔ, ke ndü betan ɛfónó Bedyere nkwɔ. Ne báriŋi nyaka be yɔ achi tetep. Mpok séchí awu ne bhe, báriŋi nyaka enyü ekakáneko eyese echí. Sébhare nyaka mmuet eyese enyu eyɔ ndu bekwak bhe!

⁶ Ne bákónɔ ekakáneko eyese ne ekakáneko Yesu Kristo Acha. Yɛndu bághɔ nyaka beyá esɔŋɔri, básíépti Eyɔŋ Mandem ne manák amen ɛfónó Bedyere áchye.

⁷ Eku bārɔp erin ené bakoŋo Yesu mankem atú Masidónia ne Akáiya mánjòko.

⁸ Ne Eyɔŋ Mandem étaka atú Masidónia ne atú Akáiya ɛti menyin ebhen báká, ke ébhíkí may nɔ. Mbok neka eneka ne Mandem akɔ mbankem, enyu ene sebhíkí bhɔŋ yényin berem ndu betɔŋ enyü mánoko.

⁹ Bɔ babhɔŋ bārɛm enyü básóré bhese mpok sétwɔ awu ntá yeka ne enyü bákiknsɛm ntá bɔmandem nsé bāróbhe chye kenókó chí ntá Mandem. Yi aywinti ke achi Mandem ane tetep ne yi ke áchye nepém.

¹⁰ Bɔ bho báriŋi nkwɔ be mánɔŋ Mmɔ Mandem ámfú amfay antwɔ. Nɔ chí, Yesu mmu Mandem ákú nyaka áfú ndü newú apetnsɛm ndü nepém. Yí wu ke ápème bhese mpok Mandem átàn bo ndu ábè nti ne bho ɛti bebú bhap.

2

Betíkí Pól akú etɔk Tesalónika

¹ Bɔma, bábhɔŋ berinji be netwɔ ane sétwɔ awu beghɔ bhe ápú nyaka ndéndem.

² Yɛndu mánánj báchyé nyaka bhese beyá esɔŋɔri ne ntíanwɔp etɔk Fílipi mbo enyu báriŋi, Mandem ywese afyé bhese nti be séntwɔ séngátí bhe Mbok Ndíndí ane áfú ntá yi yɛndu beyá bo mánú nyaka tontó bechyet bhese mbi.

³ Báké ghɔkɔntik bé enyin ené ségháti bhe échí tetep ne yé bekwéné bepɔ aré. Sébhíkí bhɔŋ nkaysi bérwɔ yé mmu.

⁴ Enyin ene sékú chí be, tɛndu Mandem áyinjí ághó be sékwáy bo abhen yi afyé Mbok Ndíndí amó, nɔ ke ségháti bho yɔ. Ne puyé chí be bo mámbónj manák ne bhese, ke chí bé Mandem mmu áyinjí beghɔ enyü bati ayese achi amem, ámbónj manák ne bhese.

5 Bǎriŋi nkwo be mpok séchí ne bhe sébhíki sot sérwórenyu beka mámbónj manák. Ne mbəŋ Mandem achi ntisié be sépú ghati nyaka bhe Mbok Ndíndí chí ne nkaysi bebhəŋ nsáy ane áfù ntá yeka.

6 Ne sépú ka nyaka yényiŋ bé yé chi be, ye chi bo báchak, mánkaka bhese. Sékwáy nyaka bebhep be menyiŋ mbə bönto Kristo.

7 Ke sékópti bhe mbə enyü nno ákəm böbhi.

8 Sékəŋ be tontó, kpát ékú séká be sebhəŋ bechye be, puyé chí ndiere Mbok Ndíndí ane áfù ntá Mandem, ke ye chi mmuet eyese nkwo ndü báchí bhese anti tontó.

9 Bǎma, bábhíki ghəkəntik ndu sére ka betik, sémkpət nəkə nsóŋti beti ne ngósi mpok séchí awu ne bhe. Sékú nyaka betik enyü yə be sémbónj menyiŋ ebhen béchébhé bhese. Sébhíki yaŋ nyaka bebhak ntu ntá yeka mpok séghati bhe Mbok Ndíndí ane áfù ntá Mandem.

10 Báchi batisié bhese. Mandem nkwo achi ntisié be nepém enesé nenti eneka bakoŋo Yesu ne chí nyáká nyánjá ne chak ne néke bhəŋ bekwéné besí Mandem.

11 Bǎriŋi enyu sékəm nyaka yéntiki mmu yweka mbə enyü chi bhə ákəm böbhi.

12 Séfyè nyaka bhe nti ne sékpəme nyaka bhe be nepém eneka nénchye Mandem manák. Yí ke ábhíŋi bhe be mámbak bo abhen yi achi Mfə wap ne be mámbák ndu keném eki ne yi.

13 Ne nkwo sékaka Mandem mpoknkem mbənyune mpok séghati bhe Eyəŋ eyi, bábhíki sot yó mbə eyəŋ ene nkwa. Bǎsót be tetep chí Eyəŋ Mandem ené ékú betik amem bati yeka, be bho mánoko.

14 Bǎma, bǎrəp bo abhen máŋəkə ekakáneko ené bönkwo Mandem abhen atú Judéya. Bábháré mmuet ne Yesu Kristo mbənyune bághə esəŋəri amə bati bo etək eyeka nkúbhé mbə enyü bo Israel báchyé nyaka bhə esəŋəri atú Judéya.

15 Bo Israel bhə ke báwáy nyaka Yesu Acha ne baremé kepinti Mandem ne bó ke báboko bhese etək. Báká nti némbé Mandem. Bachi bömpap ntá yéntiki mmu.

16 Bo Israel bhə báchət bhese mbi be seke ghati bo abhen bápú bo Israel Mbok Ndíndí Mandem ámpémé bhə. Báká bebú kpát mánánjá. Ke báká kpát bebənti Mandem bechi ne bhə.

Pól abhəŋ nti berəŋ Tesalónika

17 Bǎma, yəndu bákú séró nyaka bhe ndu mómbiŋi mpok, bati yese ábháét nyaka ne bhe, ne ékú ekwak bepet beghə bhe besí ne besí ére yá éndək nəkə chí ambi ne sere nu beghə bhe.

18 Séyaŋ nyaka bétwə awu ntá yeka. Məmbəŋ Pól, mmó bétwə awu ndəŋ ne ndəŋ, ke Satan achət bhese mbi.

19 Pú sébháká nti chi ne bhe? Pú be ké báchyé bhese manák-á? Pú be ké bákú séndəp chəŋ awó anti besí Yesu Acha ywese ndü nywəp enen yi apətnsem, be séka betik ebhesé sayri?

20 Tetep, be ke bákú sédəp awó anti, ne be ke báchyé bhese beyá manák.

3

1 Séchókó kpát, séke pere kwáy bekepnti, séka berəp ansem ndu etək Atens,

2 sétó mómayese Tíməti ntá yeká. Yí achí nti nkəbetik Mandem ndu béghati bho Mbok Ndíndí éti Kristo. Sétó yi be ámfye bhe nti, ankə mánté kpírí ndü néka eneka,

3 be yé mmu yweka amət áké kwen ansem éti besəŋəri ebhen. Bé babhəŋ bǎriŋi be, bekoŋo nkaysi Mandem, besəŋəri ebhen bébhónj bétéméri bhese.

4 Mpok séchí nyaka ne bhe, séghàti nyaka be ambi ambi be chòŋ sémbòŋ besòŋòri, nkúbhé mbò enyù éfákárí, ne báriŋi enyu eyò.

5 Èti yò, mpok mbíkí pere kway békepnti, ntó Tímòti be ántwò, ángò mbák babhuét bésíkí nti ne Kristo. Mbòŋ nyaka becháy be ngufú Satan mmu ámò bo ndu bekà bò baképere noko Yesu, abhòŋ mbi ne bhe ne betik ebhese menkem beròŋ ndéndem.

6 Ke Tímòti anánj áfù awu apetnsem fá, ne erítí ntó be bātàn ndù nesikínti eneka ne Kristo ne ndù ekòŋ ene bábhòŋó ne bati. Ne aghátí bhese be bákàysi bhese ne manják mpoknkem ne bábhòŋ ekwak beghò bhese nkúbhé mbò enyù sébhòŋó ekwak beghò bhe.

7 Bòma, ekà ye be yèndu báchyè bhese nenyok ne beyá esòŋòri, bati apòp bhese amem mbònyune bâte kpírí ndu nesikínti eneka ne Kristo.

8 Tèndu bâte kpírí ndu mbi Yesu Acha, séchí sayri.

9 Ntíki enyu bakak sékway bechye Mandem èti manják mankem amen sébhòŋó besí bhi èti yeka?

10 Sénikmuet ne bati yese ankem beti ne ngósi bé Mandem ánkwak sempet sengò bhe besí ne besí, ne séntòŋ be menyìŋ ebhen bábhíkíre riŋi, ndu bekwak mámbòŋ neka ne Kristo mbò enyù éyanj.

11 Sénikmuet be Mandem Ètayese yímbòŋ ne Yesu Kristo Acha mánkà séntwò ntá yeka.

12 Sénikmuet be Yesu Acha ánkà ekòŋ eyeka ne bati ne yèntíki mmu achak éngò éndók nókó chí ambi, nkúbhé mbò ekòŋ ene sébhòŋó ntá yeka.

13 Sénikmuet enyu eyò be yi ankà bati ántánj be amem ne bé báké bhòŋ bekwéné, ne bé mámbák nyánjá besí Mandem Ètayese, ke mpok ane Yesu Kristo Acha átwò ne bo Mandem ankway.

4

Nepém enen Mandem akòŋ

1 Bòma, ndu beròŋ ambi, séghati bhe enyù bábhòŋó bebhure nepém eneka nkúbhé mbò enyù bákà nò be Mandem ámbòŋ manják ne bhe. Sénik ye be mmuet sémkpeme nòkò ndu nnyén Yesu Acha be mándòk ambi bekà nò.

2 Bé babhòŋ báriŋi menyìŋ ebhen séghátí nyaka bhe ndù nnyén Yesu Acha be bábhòŋ békà.

3 Enyìŋ Mandem áyanj chi be mámbák nyánjá, be báké bhòŋ yènyìŋ bekà ne barak épusi.

4 Yèntíki mmu yweka ankém mmuet eyi,* enyu ene nepém eni nébhak pépép besí Mandem, ne bo mámbòŋ kenókó ne yi.

5 Báké ñwaka ndù barak épusi, kekém mmuet mbò bo abhen babhíkí riŋi Mandem.

6 Yè mmú áké kà nti bebú ndù ndaká kebhure ané, ne yè mmu áké nyie nti ébhòŋ! Dìŋí ká be Yesu Acha ákeme kémbé ntá bo abhen bákà menyù bebú ebhò menkem nkúbhé mbò enyù sénánj séghátí bhe be mánsòt mpok.

7 Mandem abhíkí bhìŋi bhese chí be sembak bõ epúsí, abhíní bhese be sémbak nyánjá besí bhi.

8 Yè agha ane ábyák ye ndak ane apú byak chi nkwá, ábyák chí Mandem mmu áchyè bhe Èfónó Bedyere yi.

* 4:4 "Bekem mmuet:" Èkway nkwo bebhak be, "Ándíŋi ndu áchòkò ne ngòré ywi".

⁹ Nti apú besin be be mǎmbónη εκων ne batǐ bakoηo Yesu. Mandem yimbων anán átōη be enyu bǎbhónō bekōη bati.

¹⁰ Ne tetep, bǎkōη batǐ bōnkwō atú Masidónia ankem. Ke bōmá, séghati bhe bé εκων ενé bǎbhónō ne bati éndók nókō chi ambi.

¹¹ Yéntiki mmu yweka ánkα yéntiki enyih be nepém eni néké chyε bho esōηri. Mmu áké chwe ndü ndaká nti. Ne yéntiki mmu yweka abhōη bekα betik ne amó yi nkúbhé mbō enyü séghátí nyaka bhe.

¹² Mǎmbák enyu eyō bé bo abhen bǎbhíkí noko mánchyé bhe kenókō ne bé bǎké kō besíkí.

Enyih ene ébhónō befakari ne báwú ke Yesu Acha antwó

¹³ Bōma, néne, séyāη bekα be bǎké rōp amem ejuri béyih; bo abhen bágú be bǎké di bhō mbō bo abhen bǎbhíkí bhakanti be chōη bawú mámpetnsem ndü nepém.

¹⁴ Tēndu sénókō bé Yesu ágú nyaka, apetnsem ndü nepém, sénoko nkwo be chōη Mandem ankα bakoηo Yesu abhen bágú mámpetnsem ndü nepém mpok Yesu átwō.

¹⁵ Békōηo enyih ene mbōη Yesu Acha árémé, séghati bhe be mpok Yesu Acha átwō, besé bho sechi nepém sépú yambi bétémēri yi ke abhen bágú mántemēri yi.

¹⁶ Diní ká be chōη mbōη Yesu Acha amfú amfay antwó anchye eyōη ne betāη. Mfō bōángel Mandem andem ne eyōη etāηataη, ne mmbá Mandem ankwēn. Emfakari ye bé bakoηó Kristo abhen bágú mánjambi mámpetnsem ndü nepém,

¹⁷ ke besé bho sechi nepém ne sébhuet ansem, sénko ndü nebháη témté ne bhō, séntemēri Yesu Acha ndü yi ásēp. Ne bebho mpok eyō, sémbak ne yi mpoknkem.

¹⁸ Chié nókō yeka bati nepōptntí ne beyōη ebhen.

5

Bák ká pē ndu menōη Yesu Acha

¹ Bōma, ntí apú besin be éti mbōη mpok ane menyih ebhen bébhónō béfakari.

² Bǎbhōη bérin; be nywōp Yesu Acha átwō nébhak chōη mbō ngép ane átwō ne betí.

³ Mpok ane bo bárēm be, “Mbāη achi kpák, ye esōηri épu.” Mpok eyō ké erēm esōηri ékwēn bō amuet témchok mbō bebe ngōrē ane áñōηsi. Ne mbi bébúε kebháκ.

⁴ Bōma, ke mbák chí bhe, bǎpú amem ejuri, bé nywōp enō némfókóri bhe mbō ngép.

⁵ Bǎchí bo abhen bǎkō ne ngósí, mpok mban ághō. Sépú bo ejuri, sépú bo betí.

⁶ Séké bhure ye kenó mbō mbōk bho. Sémbák chí pē, sénkem nōkō mmuet.

⁷ Bo abhen bǎbhāre kenó, bǎbhāre chi ne bēti, ne bo bákwen mmém chí ne betí.

⁸ Ke tēndu séchí chí bō ngósí, sénkém mmuet. Séndók ambi ménókō Yesu ne bébhōη εκων ne bo, be eyō embák mbō kendén ane ntemé nenu ákémé bechyet mmuet. Sémbáká nti be chōη Yesu ampeme bhese, ne be eyō émbák ntá yesé mbō ntá ntemé nenu ane ákuti ntí ywi.

⁹ Bǎrin; be Mandem abhíkí yap bhese chi be sémbák bo abhen yi átāη anchye ntemsi. Ayap bhese chi be ánkα Yesu Kristo Acha ámpeme bhese.

¹⁰ Yesu águ žti yesé be yi anán antwó, yě sebhuet chí pě, yě ségũ gu, sénkwáy bébhak ne yi.

¹¹ Ndu échí nò, fyé nókó yéka bati nti mǎnkwak nòkò bati nkúbhé mbò enyũ bǎkà nò.

Beyəňó ngwenti

¹² Bǎma, séghàti bhe be mǎnchyé nòkò bǎ abhen bákù betik Acha ndũ nkwo yweka kenókó be mǎnchye nòkò bhe manie be báké ka bebá.

¹³ Bǎbhəň bechye bhò beyǎ kenókó, mǎnkəň bó žti betik ebhén bò bákù. Ne mǎmbák sayri ne bati.

¹⁴ Bǎma, semtí nókó bǎbhót, mǎmfye nòkò abhen bǎbhóň becháy nti. Kwak nókó ká abhen mmuet ápu bhò. Bǎň ká ekébhénti ne yěntiki mmu.

¹⁵ Ghó ká be yě mmu áké kemé bebá amfáy bebá. Nu nókó ká beka chi berĩndu ntá bati bǎnkwo ne yěntiki mmu achak.

¹⁶ Bák ká maňák mpoknkem,

¹⁷ mǎnik nòkò mmuet mpoknkem.

¹⁸ Ne yě émbak be yi, chyé nókó ká Mandem bakak, těndu menyĩň ebhen menkem chi ebhen yi áyàn mǎnkú ndũ bǎchí bò Yesu Kristo.

¹⁹ Báké neme ngó Efóňó Bedyere.

²⁰ Báké byák enyĩň ene Efóňó Bedyere áká nti mũnkwo ándem.

²¹ Bǎbhəň bechak yěntiki enyĩň sayri, mǎnkem éne érí.

²² Báké bhəň enyĩň beka ne barak abúabu.

²³ Mbǎň Mandem mmu áchĩe kpák ánkú mǎmbák nyǎňá ndũ yěntiki mbi. Yĩmbəň ámbáré nkaysi, ne efóňó, ne mmuet yěntiki mmu yweka enyu ene ápu bhəň bekwéné kpáte mpok Yesu Kristo Acha átwò.

²⁴ Mandem mmu ábhĩňi be be mǎmbák bǎbhi, ábhàre bariep ami, ne chəň ankú nò.

²⁵ Bǎma, fyé ká bhese ndũ nenikĩmuet.

²⁶ Kaká ká bati ne ekəň Mandem.

²⁷ Nchí ghati bhe ndũ nnyén Yesu Acha be mǎmpáy ekáti ene ntá bǎnkwo mankem.

²⁸ Berĩndu Yesu Kristo Acha mémbák ne bhe.

Εκάτι Πῶλ ενε εἰωι βεῖpay ntá Nkwɔ Tesalónika

Εκάτι Πῶλ ενε εἰωι βεῖpay ntá Nkwɔ Tesalónika

¹ Με Πῶλ κε nchí sinj ekáti ενé ntá yeka bɔnkwo Yesu abhen Tesalónika. Nchí sinj ntá yeká bo Mandem mmu achi Etayese, be bho bábháré mmuet ne Yesu Kristo Acha. Nchí fá ne bɔmayese Sáilas ne Tímoti.

² Mandem Etayese ne Yesu Kristo Acha mántɔŋ be berĩndu, mánychɛ bhe kpák.

Chɔŋ mántɔŋ bo nywɔp Yesu átwɔ

³ Bɔma, sébhɔŋ béchyé bakak ntá Mandem mpoknkem éti yeka. Ekway be sénká nɔ mbɔnyune bábhɔŋ neka ne Yesu Kristo mándɔk nɔkɔ chí ambi, ne ekɔŋ ενé yéntikí mmu yweka ábhɔŋɔ ne bati éřɔŋ chí ambi.

⁴ Besé babhɔŋ sépányu ntá bɔnkwo Mandem báchák éti yeka, ndũ báté kpiri ndũ neka eneka ne Yesu, yéřdu bo báchyè bhe nenyok ne beyá esɔŋɔri.

⁵ Ndu echi nɔ, menyin ebhen menkem bétɔŋ enyũ Mandem átɔŋ chɔŋ bo enyu ενé echi chak. Chɔŋ eyɔ enkɔ mánkway bebhak bo abhen Mandem ábhak Mfɔ wap. Těřdu éti Kefɔ eki ke bábhɔŋ esɔŋɔri.

⁶ Mandem ákɔ chí enyin ene echí chak. Ne chɔŋ yi ankeɛe kémbé ntá bo abhen báchyè bhe esɔŋɔri.

⁷ Chɔŋ anchɛ bhe neywěmuet ndũ besɔŋɔri ebheka, anchɛ bhesɛ nkwo neywěmuet. Chɔŋ Mandem ankɔ nɔ mpok Yesu Acha ábhəsi ne betanťi bɔáŋgel bhí amem ngó ane ákɔp bho ne áđú gum gum gum.

⁸ Chɔŋ yí antemsi bɔ abhen bábhíkí yan berĩni Mandem ne abhen bápú ka bekoŋo Mbok Ndíndí éti Yesu Kristo Acha ywese.

⁹ Chɔŋ amferɛ bhó besí bhí ne ndũ bedíéré bhí ne betan ebhi, anchɛ bho ntemsi ane abhíkí bhɔŋ ngwenti.

¹⁰ Mpok Yesu Acha átwɔ, bo Mandem mankem báchyè yi kenókó ne bɔ abhen máńókó mámbak maknkay be bághó yi. Bě nkwo bábhak chɔŋ ne bho mbɔnyune máńókó menyin ebhen séghátí bhe.

¹¹ Éti eyɔ ke sénik Mandem mmuet mpoknkem éti yeka be yi ánkɔ mámbak bo abhen bákway bébhak bɔbhi. Sénikmuet bé yi anchɛ bhe betan máńáná berítí menyin ebhen báyan beka ne betik ebhen bákú éti neka eneka ne Yesu Kristo.

¹² Sénikmuet nɔ be bo mánychɛ nyén Yesu Acha kenókó éti yeka ne be mámbɔŋ kenókó ne yi békɔŋo berĩndu abhen Mandem ywese ne Yesu Kristo Acha bátɔŋ be.

2

Chɔŋ mbámbɔ antwɔ ke Yesu Acha ampɛtnsem

¹ Bɔma, béyini netwɔ Yesu Kristo Acha ne nenyokoti ane bábhɔŋɔ ménýókóti bhese be séntéméri yi, séghátí bhe be,

² báké rɔ bati yweka ángwákári betaka amem. Yě mmu andem chi be yi achi ndemekɛpinti, yě chi be achi ngati Eyɔŋ Mandem, ne yě chi be ekáti éfú ntá yese be nywɔp Yesu Acha átwɔ négháká, bákɛ fyé ntí.

³ Báké rə yě mmu andwə bhe ndu yě mbi, mbənyune nywəp enə néperé twə, beyä bo bâte nesəñ ne Mandem Acha mámbýaka nəkə bebhé bhi ke mbámbə ambesi. Ngwenti yi chi ménémé.

⁴ Chəñ yí andem be Mandem apú yěnyij ne be yěntiki enyij ene bo báchíe kenókó mbə Mandem epú yěnyij. Yí árem mbúré be achá Mandem ne menyij ebhə menkem, andək kpát anchəkə amem ekerákəp Mandem andem be yimbəñ achi Mandem.

⁵ Báké ghókóntik be ngátí nyaka bhé menyij ebhén mpok nchí ne bhe?

⁶ Ne báriñi enyij ene ékəm yi ansem. Abhəñ bebhési chi mbák mpok yi akway.

⁷ Enyu betəñ ebhen mbámbə abhəñə ménəñ békə betik fá amik bhesé bhesé. Ke mmu ane áchet bo mbi be báké bhəre bebhé Mandem ářəñ chəñ ambí beka nə kpaté mpok ane Mandem áfere yi ambi.

⁸ Mpok yə ke mbyaká bebhé Mandem wu abhesi, ke Yesu Acha ánəñ ántwə, áfep chi éyu, eyi émay. Mbəñ netwə Yesu ánañə betəñ ebhi.

⁹ Mbyaká bebhé Mandem wu átwə beka betik Satan. Ne chəñ ansot betəñ ebhi ankə baraká maknkay ane bapu menyij ne menyij ndu bérwə bho.

¹⁰ Chəñ ansot yěntiki ebépti enyij berwə bo abhen bachi ndü mbi newú. Chəñ ankə nə ndu bábhiiki ka bekwəñ tetep ane áyíñi Yesu Kristo be Mandem ampeme bhə.

¹¹ Éti yə, Mandem áto etati éñjwi bə anti enyu ené bərəbhe noko chi baraká nsé.

¹² Eyə enkə yi anchye ntémsi ntá bo mankem abhen bábhiiki noko tetep ane ayíñi Yesu, ke bakəñ beka chí bebá.

Bəbhəñ bété kpiri ndü mbi Mandem

¹³ Bəma, be bo Yesu Acha ákəñə, sebhəñ bekwəñ Mandem éti yeka yěntiki mpok mbənyune ayap be bé ámpémé bhe te mpok ane yi ábhíki re ghoko mmik. Ayap bereme bhe befəet ndü betəñə Éfónó Bedyere Mmu ákə mámbák nyáñə ne éti máńókó tetep ane ayíñi Yesu Kristo.

¹⁴ Mandem afəet ndü Mbok Ndíndí ane séghátí bhe abhíñi be. Akə nə bé mámbəñ ákərə ndu keném Yesu Kristo Acha.

¹⁵ Bəma, té yeka kpiri, máńdək ambi menoko menyij ebhen sétəñ be mpok sechi ne bhe ne ebhen sésiñi amə bekwəñ ebhen sétó ntá yeka.

¹⁶ Mbəñ Yesu Kristo Acha ne Mandem Etayese mmu akəñ bhese mántəñ bese beríndu, máńchye bese nepəptínti mpoknkem ne nebhakánti ndü berítí menyij ebhen bebhəñə befakari.

¹⁷ Sənikməet be Mandem Etayese ne Yesu Kristo máńchye bhe nepəptínti ne betəñ beka ne berem chi berítí menyij.

3

Nik nókó ká mmuet éti yese

¹ Bəma, enyij échák chi be máńik nəkə mmuet éti yese be Mbok Ndíndí éti Yesu Acha antaka ayak ne bé bo abhen bəghòk yə mánsyepi yə ne kenókó, mbə enyu éfákári nyaka ne bhe.

² Nik ka mmuet be Mandem amféré bhese amə bebépti bho. Puyé bo mankem abhen bəghòk Mbok Ndíndí ke máńoko.

³ Ke Yesu Acha apú nók bebhəre bariəp ami. Chəñ ankə bati antəñ be amem, ankuti bhe be mbámbə áké kə be yěnyij.

⁴ Yesu Acha akw sésíkí nti ne bhe be bákà menyin ebhen séghátí bhe mánku ne be chon mandok ambi beka bhə.

⁵ Sənikmæet be Yesu Acha anton be enyū Mandem akon bhe ne enyu bekepnti mbə Kristo.

Bənkwo bəkə bhak babhat

⁶ Bəma, séghátí bhe ndū nnyén Yesu Kristo Acha be bəkə chem mmæet ne yentiki nti mūnkwo ane abhət abhət kebhaká kon menyin ebhen séton be.

⁷ Bə babhon bərinj be bəbhon bekonjo bayarəkak ayese. Sépú bhət nyaka abhət mpok sechi ne bhe.

⁸ Sébhíkí nyie nyaka nenyié mmu yweka kechye nkáp. Ke sékà nyaka betik beti ne ngosi, sémkpət nəkə nsontí bə séké chye bhe esonjori.

⁹ Sépú kw nyaka nə chi be sebhiki bhon betan bəghátí bhe be mánchye bhese nekwak. Séyán nyaka chí be sénton be epin ene bəbhónó bəkónjo.

¹⁰ Yə chi mpok sechi ne bhe séghátí nyaka be be mbák mmu apú kw betik bəkə chye yi nenyié.

¹¹ Sérəm nə mbonyune séghok be mbək yweka bəbhət abhət ne be betik ebhap chí béfyə nnyu ndū barak bo bachak.

¹² Ndū nnyén Yesu Kristo Acha séghátí menyū bo bhə sənjer nəkə bhə batú be mánku ebhap betik. Mándó béchye esonjori mánku betik ndu bebhon enap nenyié.

¹³ Bəma, ke mbák chí bhe, bəkə pəp bəkə beri.

¹⁴ Mbák mmu abhíkí ka bəkónjo enyin ene sésinjí amem ekáti ene, fyé ká yi amík amæet ne bəkə bhon yenyin beka ne yí. Ká ká yí enyu yə be ntíanwóp ankém yí.

¹⁵ Ke bəkə sot enyu mmu wu mbə mūmpap. Ke ya ká yí batú ne ekon mbə nti mūnkwo.

Ngwenti bakak

¹⁶ Mbə Yesu Acha mmu áchyè kpák áchye be kpák ndū yentiki mbi mpoknkem. Yesu Acha ámbák ne bhe mankem.

¹⁷ Me Pəl ke nchí sin ne awó wa ndu bekaka bhe. Enyune ke nchí sin ndū ngwenti bekáti bha menkem beka bo mándinjí ekáti ené éfú ntá ya.

¹⁸ Berindu Yesu Kristo Acha mémbák ne bhe mankem.

Ekāti Pōl ené mbi ntá Timōti

Ekāti Pōl ené mbi ntá Timōti

¹ Me Pōl ke nchí sɪŋ ekāti ene. Nchí nkɛbetik Mandem ne munto Yesu Kristo. Mandem mmú ápeme bhese ne Yesu Kristo mmu sébháká nti ne yi ndu nepém enen nétwò ambí ke bátó me.

² Timōti, nchí sɪŋ ntá ye, wò mmu óchí mbò mówa tetep ndu óbhóŋó neka ne Yesu mbò me.

Mandem Etayese ne Yesu Kristo Acha ywese mántɔŋ wò berɪndu ne ntínso, mánychɛ wò kpák.

Sɔt ka mpok ne batɔŋ abhen bápu tetep

³ Timōti, dɔp Efesòs nkúbhé mbò enyu ngati nyaka wò ónkɛ. Měrɔŋ atú Masidónia. Dɔp aré ghati bo abhen bátɔŋ baraká nse be mándó bétɔŋ menyin ebhò. Měrɔŋ atú Masidónia

⁴ Ghati bhó báképerɛ chɔŋti mpok yap ndú beróri mbok ɛti bachɪmbi bhap. Beróri mbok ebhò bépu kwak bo mánkɛ enyɪŋ ene Mandem áyan bó mánkɛ. Mmu ákway békoŋo nkaysi Mandem chí mbák abhɔŋ neka ne yi.

⁵ Ntí ane ngátí wò óndem bóbhò mándó bétɔŋ baraká nsé chí be bo Mandem mámbɔŋ ekɔŋ ne bati. Ne chi enyú ekɔŋ ene éfù ndú nti enén nechí amem pépép, nti enen nepú ka mmu ánkɛ enyɪŋ ené étwò yi ne áyóme, ekɔŋ ené éɔŋ netɔŋ enen tetep.

⁶ Mbòk bho bárò menyin ebhen bágúre ebhi ndu kémbwóbhé ntí ti.

⁷ Báyan bébhak batɔŋ ebhé ene Mandem áchyé nyaka Moses, ke bábhiki bhɔŋ ne jwɪmɛm ndú menyin ebhen béfù bɔ anyu, yɛndu bátɔŋ ne nti nenkem mánkaysi nòkò bé báriŋi.

⁸ Besé mankem sérinji be bebhé Mandem áchyé nyaka ntá Moses béri mbák bo bábhàre bhó mbò enyú éyan.

⁹ Sérinji nkwo be bábhíkí fyé bebhé ebhen ntá bo abhen báchi chak besí Mandem, nɔ chí bo abhen bábhàre bebhé. Báfyɛ bebhé chí ntá bo abhen bápu bhàre bebhé, ne abhen bátáŋntí, ne ntá bo abhen bábhiki bhɔŋ mpok ne Mandem, ne bo abhen bákà menyin ebhen Mandem ápu yan sénkɛ. Bebhé béchi ntá bo abhen bákáysi be ntí apu ane mánikmæet ntá Mandem ne abhen bábyák Mandem. Bebhé ebhen béchi nkwo ntá bo abhen báway bachi ne manɔ bhap ne bo bachak.

¹⁰ Báchyɛ bebhé ɛti bo abhen bákòŋo baghɔré ne babhakanem nefi. Bachyɛ bebhé ɛti babhakanem abhen bábhàre ne batí babhakanem ne baghɔré nkwo abhen bákà nɔ. Bachyɛ bebhé ɛti bo abhen bágħɛp batí bakwǎŋwǎŋ ndu beti bhó mbò basem. Báfyɛ bebhé ɛti basense. Bachyɛ bebhé ɛti bo abhen bâte ntísɛ ákwáré, ne Mandem achyɛ bebhé ɛti yɛntíkí mmu ane ákà enyɪŋ ené épú ndóŋ amɔt ne netɔŋ enén tetep.

¹¹ Netɔŋ enen tetep nékò ndóŋ amɔt ne Mbok Ndíndí ane Mandem afyé me amó be ngati bho. Yí ké bo báchyè bakak ne áfók ankem áfú chí ntá yi.

Pōl áchyè Yesu Kristo bakak

¹² Nchí kaka Yesu Kristo Acha ywese tontó. Yi ke áchyé me betan bekɛ betik ebhen. Nchí chyɛ yi bakak mbonyune aghò bé nkway bébhak mübetok yi, ayap ye me bé nkɛ betik ebhi.

13 Akw nɔ ne me yɛndu nchi rem nyaka ebɔ́bɔ́ ɛ́ti yi nchyé nɔko yi esɔ̀ɔ̀rɔ̀ri, nsɔ̀kɔ̀ti nɔko yi. Ke mbíkí rɪ̀ɪ̀ɪ̀ nyaka enyɪ̀ɪ̀ ené mɛ̀kà ne mbíkí re noko nyaka yi. Ɛ̀kà aghɔ me ntɪ̀nso.

14 Mandem Acha akw berɪ̀ndu ebhi béjwi ne me tontó mbo nnyén enén néjwí, négbóko, netaka ebhi. Akw me mbóɪ neka ne Yesu, achyé me ekɔ̀ɪ nkwo. Enyu ke ɛ́chi ne bo abhen bábháre mmuɛt ne Yesu Kristo.

15 Enyɪ̀ɪ̀ ené ɛ́chi tetep ne chí enyɪ̀ɪ̀ ene yɛ̀ntiki mmu ákwáɪ ménoko ne nti eni nenkem. Enyɪ̀ɪ̀ ɛ̀re chí be Mandem ákw bo mándɪɪ be Yesu Kristo atwo nyaka fá amík ndu bépéme bɔ́ bebá. Ne me nchi mmu ane ebhá bebá béyá béchá ebhen yɛ̀ntiki mmu achak. *

16 Nchi mmu bebá, yɛ̀ nɔ, Mandem aghɔ me ntɪ̀nso ndu áyan betɔ̀ɪ enyü Yesu Kristo ábhóɔ́ béyá ekébhénti ne me, me mmu nká nyaka bebá ncha yɛ̀ntiki mmu achak. Yesu akw nɔ, be eyɔ́ ɛ̀mbák ɛ̀rɪ̀ɪ̀ ntá bho ndu békwák bɔ́ mánkway menoko yi, mámbɔ̀ɪ nepém enen nebhiiki bhɔ̀ɪ ngwenti.

17 Bakak ne kenóko ámbák ne Mandem ane betɔ̀ɪ ebhi bébhíki bhóɪ ngwénti. Achi Mfɔ ane ápú gú ne bápú ghó yi ne amík ne ndiere yí ke achí Mandem. *Amen.

18 Mɔ́wa Tímoti, mɛ̀ghati wo menyɪ̀ɪ̀ ebhen óbhóɔ́ bekw. Békò ndóɪ amɔt ne menyɪ̀ɪ̀ ebhen Mandem afyé nyaka bo anti ne bárem ɛ́ti ye. Menyɪ̀ɪ̀ ebhen-ne mɛ̀ghati wo bébhɔ̀ɪ bébhák ntá ye mbo menyɪ̀ɪ̀ nenu ndu bekw ónu sayri ne bo abhen bátɔ̀ɪ menyɪ̀ɪ̀ ebhen bépú tetep.

19 Ndu ónú, kém neka enen óbhóɔ́ ne Yesu sayri. Mbok bho bábyák enyü nti enen nepu twɔ mmu ne áyóme, ne eyɔ́ ɛ̀kw neka enen bábhɔ̀ɪ ne Yesu nérɔ̀p mbo áchwi ané árákátí anyén ndú batay. Kém yɛ̀ nti ene be óké kw enyɪ̀ɪ̀ ene ɛ̀tɔ́ ne áyóme.

20 Himéneɔs ne Aleksánda báchí nkwo mbo bo abhen bábyák enyü nti enen nepu twɔ ne áyóme. Ndó bhó bati apay amɔ Satan be mándó berem ebɔ́bɔ́ ɛ́ti Mandem.

2

Enyü bo bábhóɔ́ békw amem eket Mandem

1 Enyɪ̀ɪ̀ mbi ené nchi ghati ye wo chí be báké rɔ menikmuɛt ɛ́ti bo mankem. Ɛ̀ri mánikmuɛt ɛ́ti bo abhen menyɪ̀ɪ̀ béchébhé bho ne ɛ́ti bo báchák. Ɛ̀ri menikmuɛt béchye bakak ntá Mandem ɛ́ti menyɪ̀ɪ̀ ebhen yi ákà ntá bho mankem.

2 Nik nókó ká mmuɛt ɛ́ti bafɔ ne bɔ́ mankem abhen bábhóɔ́ betɔ̀ɪ amfay bo bachak. Kw ka nɔ, be sémbák sayri ne bati, kebhóɪ esɔ̀ɔ̀rɔ̀ri. Sénkoɔ̀ɪ nepém bo abhen bághòk Mandem ne nepém bo abhen mánoko mmuɛt.

3 Ɛ̀ri ménikmuɛt enyu eyɔ́ mbɔnyune ɛ́chye Mandem mmú ápémé bhese manjákw.

4 Yi áyan bepéme bo mankem ne áyan yɛ̀ntiki mmu ándɪ̀ɪ̀ netóɪ enen tetep ɛ́ti Yesu Kristo.

5 Yí aywinti ke achí Mandem ntá bo mankem ne mmu amɔt ke ásɔt bo ntá yi. Mmu wu chí Yesu Kristo mmu ákw mmuɛt be ambak nkwaɪwan.

6 Achyé nyaka mmuɛt bé anku bo mankem ámféré ndú kesemé bebá. Akw nɔ ndú mpok Mandem áyábhé béɔ̀ɪ kponɔɔ̀ɪ bé áyan bépéme yɛ̀ntiki mmu.

* 1:15 Mbɔnyune ábyák nyaka Yesu Kristo kpát are chye nenyok ntá bakoɔ̀ɪ bhi. Pɔ́l árem ye be Yesu atɔ̀ɪ yi chí beyá berɪ̀ndu, aghó yi ntɪ̀nso, ndu abhiiki temsi yi. Achye yi chí nepém nekɔ.

7 Ɛti enyiŋ ene Yesu ákú ke Mandem áyábhé me be mbak münto, bé ngátí nókó bho Mbok Ndíndí Ɛti Yesu Kristo ne be ntɔŋ nɔkɔ bɔ betɔk menkem bé mánókó menyin ebhen bechi tetep. Nchí rem chi tetep, mpú sɛnse.

8 Nchi yaŋ yé be yéntiki nebhuet ane bɔnkwɔ báchémé, babhakanem abhen báchyé nepém enap ntá Mandem mánsá amɔ ane achi pépép amfay mánik nɔkɔ mmuet kebhoŋ bebenti ne bétánjá ne bati.

9 Nchi yaŋ nkɔwɔ be baghɔré mánsóbhérí nókó mmuet ne kenókó, mándinji ndu báyáp nden ne mámfye yɔ sayri enyu ene ékwáy. Báké ghoko batí ámbák yéntiki enyu ne menyin ŋwanwan aré kpanjí kpanjí ne báké fye nden beyá nkáp.

10 Berí ngɔré ane áchye Mandem kenókó tetep befú chí ndú berítí menyin abhen yi ákú.

11 Ngɔré abhoŋ béchókó kpák ámbóŋ neseptimuet, antá batu ndu beghok menyin ebhen bátɔŋ amem eket Mandem.

12 Mbíkí ka be ngɔré ántɔŋ Eyoŋ Mandem, ne mbíkí ka bé ngɔré ámbhoŋ betan amfay babhakanem. Abhoŋ béchókó chí kpák.

13 Sérinji bé Mandem ayámbi aghókó Adam ke ághoko Ifa,

14 ne Satan abhíkí rɔwɔ nyaka Adam. Ifa ke ákónó nsé Satan akwén ndú bebú.

15 Yé nɔ, choŋ Mandem ampeme baghɔré befuet ndú nebhé ane bó bábhé bɔ, ne mbák bapu tɔŋ mmuet, ne mbák bábhíkí rɔ besiki ntí ne Kristo, ne mbák bárɔŋ ambi bekɔŋ betí bakwanwan, ne mbák báchi nyánjá ndú nepém enap, kebhoŋ bekwene.

3

Enyiŋ ene Pól asinji Ɛti bó batí Nkwɔ Kristo

1 Enyiŋ ené mɛrɛm né, échi tetep: Mbák mmu ámfyɛ ntí bébhak münti Nkwɔ Kristo, nɔ áyanj beka erítí betik.

2 Mmü ntí bɔnkwɔ abhíkí bhóŋ bébhóŋ bekwéné ne abhoŋ bébhóŋ chí ngɔré amɔt. Abhíkí bhóŋ mɛŋwaka ndu yényin. Abhoŋ bebhak mmu ane ákɛm mmuet, ne abhoŋ bébhueɛ nepém eni enyu ené bo báchyé yi kenókó, ne abhoŋ bebhak mmu ane ásɔt mankɔ sayri, ne abhoŋ bebhak erítí ntɔŋ Eyoŋ Mandem.

3 Mmü ntí bɔnkwɔ abhíkí bhóŋ bebhak nkwené-mém. Abhoŋ bébhak mmu ane ápú tɔŋ betan. Abhoŋ bébhak sayri ne bho. Abhíkí bhóŋ bebhak ntan-bétánjá ne mmü ane ábhónó ngonó nkáp.

4 Mmü ntí bo Mandem abhoŋ bebhak mmu ane ákɛm efo yi sayri, anka bɔbhi mámbak bo abhen bághók yí mánychye nɔkɔ bo kenókó ndu yéntiki enyiŋ.

5 Mbák mmu abhíkí rinji békem eket eyi sayri, ná yí ákway bebhak erítí münti ntá bɔnkwɔ abhen bachi antené yi?

6 Münti abhíkí bhóŋ bebhak mɔnkɔ ndú Nkwɔ Yesu mbɔnyune ákway beyon mmuet ne eyɔ énkɔ Mandem antemsi yi mbɔ enyu átémí nyaka Satan.

7 Abhoŋ bebhak mmü ane bɔ nefi nkɔwɔ báchyé kenókó. Mbák épú nɔ, bákway béchyé yi ntíanwóp ankwén ndú ntá Satan.

Bɔnkwɔ abhen bákwak beka betik Mandem

8 Bo abhen bákwak beka betik Mandem, bábhoŋ bebhak bo abhen bápú ke ntok ne betik ebhap nkɔwɔ. Bábhíkí bhóŋ bebhak bɔ beyon beyon, bábhiki bhóŋ bebhak manyú mmém, ne báké bhák bɔ ngonó nkáp.

9 Bábhóŋ békem ne betan menyin bhése bhése ebhen Mandem ákú bo mándinji ne mánókó. Babhoŋ bekem bo ne ntí enen nechi chak.

¹⁰ Bo bábhəŋ béfyε kpik amík bə amæet. Mbák mángó ye bé bekwéné bépú ne bhó, mánsət bhó mbə bo abhen bákwak békə betik Mandem.

¹¹ Baghoré abhen bákwak békə betik Mandem, bábhəŋ nkwo bébhəŋ eriti epin. Báké bhák bo abhen bərəm ebúbə řti bo báchak, bábhiki bhəŋ ménjwaka ndú yé enyih ne bábhəŋ bébhak bə tetep ndú yěntiki enyih.

¹² Yěntiki mmú anε ákwák beka betik Mandem, abhəŋ bebhay chi ngoré amot. Yi ne ngoré ywi bábhəŋ békem bəbhap ne efo yap enkem sayri.

¹³ Mbák bə abhen bákwak beka betik Mandem bákə bhə sayri, bo báchyε bhə kenókó ne bákway bérem menyih řti Yesu Kristo kebəŋ becháy.

Menyih maknkay ebhen Mandem aká

¹⁴ Mbəŋ nti bétwə awu ntá ye mandú mpok. Yě nə, nchi siŋ bégháti wə menyih ebhen óbhəŋ bəka mbənyune enyih ékway béfákári nke wakari bétwə awu.

¹⁵ Mbák mbíki wakari bétwə, řkwáy bériní enyü bə bábhəŋ bebhak ndu nneréket Mandem, nə chí Nkwə Yesu. Mandem ywesé achí nepém, ne Nkwə Yesu bachí mbə bekwap ebhen békem netəŋ enen tetep.

¹⁶ Enyih bhésé bhésé ene Mandem aká sériní ne sənókó échí enyih maknkay. Agha ákway mémákáti yə? Enyih eyə échí be yi? Řchi be:

Yí, Yesu Kristo akə mmæet be ámbák nkwa,
Atwó fá amík,
Éfónó Mandem átəŋ bo be yí achi chak besí Mandem.
Boangel Mandem bəghó yi.
Bo bəgháti bachak řti yi amem betəkó mmik,
bə mmik mánoko yi,
Mandem asət ye yi amfay ndú enókó kefə eyi.

4

Sət ka mpok ne batəŋ abhen bápú tetep

¹ Éfónó Mandem ágháti bhese sayri be mpok átwə anε mbək bho bárə békoŋo netəŋ enen tetep, mándəbhe koŋo chí befónó ebhén bérwə bho ne menyih ebhen befónó bebúbəbə bétəŋ.

² Bati bə-nsé ne bə bapú bho ájwi ne ejuri ne básət menyih ebhen befú ntá befónó bebúbəbə bətəŋ bo.

³ Mpok yə, bə-nsé bhə bərəm chəŋ be nebhay nebhiki ri, ne bé bo báké nyié mbək menyü menyihinyie, nenyié enén Mandem ághókó bé bo abhen mánókó Yesu ne bəriní netəŋ enén tetep mányié, mánchye nəkə Mandem bakak.

⁴ Təndu yěntiki enyih ene Mandem ághókó éri, bo bábhiki bhəŋ bebyak yěnyih. Sékway ményie yěntiki enyih sənchye nəkə bakak ntá Mandem,

⁵ mbənyune Eyəŋ Mandem ne nenikəmæet békə yěntiki enyih embak nyáná besí Mandem.

Bák eriti nkəbetik Yesu

⁶ Mbák óntəŋ bənkwo menyih ebhen, chəŋ ómbak eriti nkəbetik Yesu Kristo anε mané ne beyəŋ ebhen béchye neka ne netəŋ enén tetep enen ókónó.

⁷ Řké bhəŋ yěnyih békə ne bechákári mbok řti bachimbi ené épú ka mmu áncyé Mandem kenókó. Fié betəŋ ndu beka nepém ene nembak mbə enyu Mandem áyan.

⁸ Kə nə, mbənyune neghəkósi mmæet enén nkwo mmæet néchye mmu mandu nsáy, ke beghəkósi mmæet ndu békə mmu ámbák anε akə menyih ebhen Mandem áyan, áchye mmu nsáy ndú yěntiki mbi. Řchi enyu yə mbənyune

ne péem eno nébhōj bariēp amem nsáy ndú nepém enen fá amik ne enén nétwō ambi.

⁹ Beyōj ebhen bechi tetep ne eri yēntiki mmu anoko bhó sayri.

¹⁰ Eti yō ke séfyē betan békū betik ne sēnū be bo mándijī netōj enén tetep mbōnyune sébhaka nti ne Mandem ane ápēme bō mankem, sayri sayri, abhen mánókó.

¹¹ Tōj menyij ebhen ne fyé betan be bo mángók bhō.

¹² Oké rō mmu ámbyak wō bé achí mánkwēn. Bák erij ntá abhen mánoko Yesu, ndú eyōjōnyu ye, ne ndú nekū ywē, ne ndú ekōj eye, ne ndú neka ene ne Yesu, ne ndú nepém ene enen nebhíkí bhōj bakwap.

¹³ Ghó be bápāy Eyōj Mandem ntá bhō, ne ghó bé báfyē bhō nti ne be bátōj Eyōj Mandem. Kū nō, kpáte mpok ane mētōw awu.

¹⁴ Ké rō akap ané óbhōjō myákāmyáká, nō chí akap ané nyaka baremé kepinti báhátí eti ye ne ékū bō batí mányāja wō amó antí bé ántwō ntá ye.

¹⁵ Kū menyij ebhen. Fíe ntí aré bé bo mángó ndu ókū sayri.

¹⁶ Sot mpok ne mmuet eye ne menyij ebhen ótōj. Kém bó ne betan mbōnyune mbák ónkū enyu yō, chōj ómpeme mmuet eye ne bo abhen ótōj.

5

Sot bō nkwō Yesu mankem mbō bō nneréket

¹ Oké ji nsénsi ne eyōj etanatan. Chiē yi chí manié mbō be achi chí etaye. Sot babhakanem abhen bábhíkí ghaka ekaká nebhe eye mbō bōmáye.

² Sot basénsi baghōré mbō bōmáye, ónsot baghōré abhen bábhíkí ghaka ekaká nebhe eye mbō bōmáye. Nepém ene néké bhōj bakwap.

³ Tōj mánkwésé abhen bábhíkí bhōj nekwaq berinti be bó mámbōj menwōp.

⁴ Mbák kénkwésé abhōj bō ne yēchi bebhárébhō, bó bábhōj békwaq nneréket wap mbō enyu Mandem áyāj. Bábhōj békāp bachi ne manō bhāp ndú betik ebhen bó bákū mbōnyuné eyō échyē Mandem mañák.

⁵ Kénkwésé ane ábhíkí bhōj mmu ane ákwák yi ārō nepém eni nenkem ntá Mandem ne ánikmuet beti ne ngósí bé Mandem ánkwaq yi.

⁶ Ke kénkwésé ane árō mmúet myáká myáká ndu epō nepém, achí ngú ndú efōjō, yēndu abhúet nepém ndú nkwaumuet.

⁷ Ghatí bhó menyij ebhen bé bekwéné béké bhak ne bhó.

⁸ Mbák mmu apú yijī bōbhi, sayri sayri bō nneréket ywi, nō apú pere kojo netōj enen tetep. Enyū mmu wu abep achá mmu ane ábhíkí noko Yesu wáwák.

⁹ Bákway béfyē nnyén kénkwésé ndu nkwō mánkwésé abhen báyāj nekwaq mbák arem agháká mamíe besa bérát. Enyu kénkwésé wu abhōj bebhak chí ngōré ane ábhōjō nyaka ndiere nném amōt.

¹⁰ Abhōj bebhak chí ngōré ane bo bárēm be ákū nyaka eríí mbō méne bōbhi sayri, ne betok bo Mandem, ne békwaq bo abhen báchí ndú esōjōri. Enyū kénkwésé wu abhōj bebhak ngōré ane áchyé nyaka nepém eni nenkem ndu békū yēntiki beri.

¹¹ Ke óké fyē manyén mánkwésé abhen bábhúet ne manōj amuet ndú nkwa mánkwésé abhen báyāj nekwaq mbōnyune mbák ekwaq bebhōj nném énkó bó antí, bāghōkontik Kristo,

¹² ne eyō énkū mánchōjti besí bhāp ne Yesu ndu bábhíkí bhūere nku mbi ane mányú ne yí.

13 Bákway bebhak babhót, mánkə nəkə beket ne beket. Bakway bebhak bo kémbwóbhé ne bō enánti, ne bo abhen báchwè ndũ baraká bo báchák, mándeme nəkə menyin ebhen bábhíki bhəj berem.

14 Nkəj ye bé mánkwésé abhen bábhúét ne manəj amúet mámbáy maném, mámbə bō, mánkem beket ebhap sayri, be báké chye mũmpap ywese mbi berem ebúbə éti yese.

15 Ndem nə ne ntí be mbək yap bágúré ebhi ne bārəbhe kəjə chí Satan.

16 Mbák ngoré ane ánókó abhəj mánkwésé ndũ nneréket ywi, ánkwak bhó. Aké rə ntũ wap ntá bakəjə Yesu báchák. Mbák mánkə nə, nkwo Yesu bábhəj mbi békwak mánkwésé abhen kebhəj nekwa.

17 Bō nkwo bábhəj béchye bō batí abhen bákə betek ebhap eriri kenókó ne eríi akap. Embák enyu yə, sayri sayri ne abhen báfyè betan bégháti ne bétəj Eyəj Mandem.

18 Ekáti Mandem égháti bhesé be, “Óké gwət nnyũ mpəj bé áké nyié nchwi mpok yə ákə betek amem nkí nchwi.” Epet érəm be, “Nkə betek abhəj ngəngan be mánychye yi akap.”

19 Mbák bō nkwo mándém bé mũnti akə ndak, kətini ka, kpaté batisie mámfú mbō batí ápay ne arat.

20 Ji bo abhen bápú rə bebú besí bō mankem be bakəjə Yesu bachak mámbóh becháy.

21 Besí Mandem ne Yesu Kristo ne bəángel Mandem, nchí ghati wə be ómbáré bebhé ebhen sayri, óké tój kenkábhé ne kérinjámík.

22 Ké wakari ményáŋa mmu amə antí ndu békə yi mũnti bō nkwo kéka ómbəj mbát ndũ bebú bo bachak. Kém mmúet eye be óké kwen ndũ bebú.

23 Órinji bé orəp chi mame mame, képerə nyú yé chí ndierə manyierə. Sət nókó nkwo mandú mmém be ánkwak bekə menie ebhe mémpəp.

24 Bebú mbək bho bechi kpojórəj ne bétəj be chəj mántán bō, ke bebú bo bachak bechi bhésé bhésé enyu ene état ke bo mándini bhó.

25 Nó ke échi ne berí ebhen mmu ákə. Béghə kponorəj. Ke yé chí ebhén béchi bhésé bhésé, bépú rəp bhésé bhésé mpoknkem.

6

1 Bō mankem abhen bachi basem bábhəj bechye kenókó ntá bachi bhap be bo báké rem ebúbə éti nnyén Mandem ne éti menyin ebhen sétəj.

2 Abhén bachi bhap mándókó Yesu báké rə béchye bhə kenókó ekén kékwáy ne bhə ne báke rə beghok bhə yəndu bāróbhé chí bō mmu amət. Erí bé mántók bachi bhap sayri écha mbəj enyu esi, mbənyune bachi abhén bō bákwa k mánoko Yesu Kristo ne Mandem akəj bhó.

Ekəj nkəp

Təj bo menyin ebhen, óngati bō mánkə bhó.

3 Mbák mmu átəj enyin échák ené epu ndəj ámot ne menyin ebhen ngáti wə, ansət beyəj Yesu Kristo Acha mbō ndaká-nsé ne yí kəka menyin ebhen sétəj éti nepém bō nkwo Yesu,

4 nə achí paka ne abhíki rinji yənyin. Enyũ mmu wu abhəj chí epə epin békem epúiti, ne betan bétáná éti beyəj, ené eyə étwə chí ne mpabhamík ne ékə bo mántán ne batí, mándem nəkə ebúbə éti batí, ne mánkaysi nəkə be mmu ákú enyin ene ngufú abhíki kə.

⁵ Enyū mmu wu chí mmu epáiti mpoknkem ne bho báchák. Batĩ menyū bo bhō áber amem ne bábhíki pere riñi mbōñ ndaká Mandem. Bákaysi be béku mbō enyu Mandem áyàn chí mbi beyañ nkáp.

⁶ Eremé nsáy achí ne mmu ane ábhàere nepém eni mbō enyu Mandem áyàn ne ambōñ manjak ne menyin ebhen yi ábhōñ.

⁷ Yēnyin sébhíki twō fá ammik ne yó, ne yēnyin mmu apú rōñ ne yō.

⁸ Mbák sébhōñ ye nenyíe ne nden séndó ebhō ménkwáy ne bhese.

⁹ Bo abhen báyan bebhōñ beyá nkáp báwakari bekwen ndū nemō, mánkwen ndu ntá ne nkaysi ane átwō bhó ne ménémé ne newú.

¹⁰ Echí enyu yō mbōnyune ekōñ nkáp étwō ne bebépti menyin menkem. Chí eti ngoñ nkáp ké mbók bho báró mbi Mandem bárōp ndū neméti eti nedí ebhō enen nechi ne bhō.

Ngwenti manie Pól ntd Tīmōti

¹¹ Ke wō Tīmōti, mmū Mandem, kēfyé amō ndū menyin ebhō. Kū nti ene bé ómbák chak besí Mandem, ne búré nepém ene mbōnyu Mandem áyàn. Bōñ neka ne Yesu, kōñ bo, bōñ ekébhēnti, ne bák ndu kpák ne bo báchák.

¹² Nu eríti nenu eti Yesu né bōñ neka ne yi, óngó bé óbhōñ nepém enen nebhiki bhōñ ngwenti. Mandem abhíñi wō chí eti nepém enō mpok órémé kponorōñ besí beyá batísie bé onóko Yesu.

¹³ Mēghati wō besí Mandem mú áchyè yēntiki enyin nepém, ne besí Yesu Kristo mu áté ntísie ndū tetep Mandem besí Pōntiós Páilet,

¹⁴ bé ónkū menyin ebhen ngátí wō menkem. Ké kwen ndu yē émat enyu ené yē mmu apu kway béji wō. Embák nó kpát bégháka ewak ene Acha ywese Yesu Kristo ábhēsi.

¹⁵ Mandem ane bo bábiti, yi mmu áchi Mfō ane ábhōñó betañ amfay yēntiki enyin, Acha ne Mfō bafō, chōñ yí anku Yesu ambesi ndū mpok ane yi áyábhé.

¹⁶ Mandem apú gú. Béchókó bhi bébhōñ bediéré ebhen mmu apú kwáy beyin. Yē mmu abhíki re ghō yi ne mmu apú kwáy béghō yi. Kenóko kenkem kechi eki ne betañá kefō bechi ebhi mpoknkem. *Amen.

¹⁷ Ghatí bō bakáp fá ammik be báké yon mmuet, ne be báké bhakanti ndū kefō mmik, mbōnyune kēfūere fuet. Ghatí bhó mánsikinti ne Mandem mmu áchyé bhese yēntiki enyin be sémbōñ eríti nepém.

¹⁸ Ghatí bō mánkū nókó beri. Mánkū nōko beri ndū beyá babhi. Báké tañ awó. Mánkōre nōko ne bati menyin ebhen bábhōñó ne manjak.

¹⁹ Mbák mánkū enyu yō, nō bábhūere eremé kefō ekén kéchí ntá yap, kefō ekén bábhōñ amfay ndū mpok ane átwō ambi. Mbák mánkū nō, chōñ mámbōñ nepém enen tetep.

²⁰ Tīmōti, kém betik ebhen báchyé wō sayri. Oké chwe ndū kepi eken kepu chye Mandem kenóko ne epáiti nti ti ene epu kō ndōñ ámat ne Eyōñ Mandem. Bo bákaysi be menyin ebhō chí neriní, ené épú nō.

²¹ Nerem ane mbók bho bárēm be báriní ákú bábhíki pere noko netōñ enen tetep. Berindu Mandem mémbák ne bhe mankem.

Ekāti Pōl ené ejwi bēpay ntá Timōti

¹ Mē Pōl, kē nchi sīj ekāti enē. Nchí mūnto Yesu Kristo, bekoŋo nkaysi Mandem. Yí ayap mē bē ngati bho Mbok Ndíndí ěti Yesu Kristo anē achi ěti bariēp amem yí afyé nyaka bechye nepém enen nebhiiki bhōj ngwenti nta bo abhen manoko Yesu Kristo.

² Nchí sīj ntá ye Timōti, wō mū óchí mbo mōwa anē nde kōj.

Mandem Etayese ne Yesu Kristo Acha ywese mántōj wō berĩndu, mángō wō ntĩnso ne mánychē wō kpák.

Pōl áchye bakak ntá Mandem ne afyé Timōti nti

³ Timōti, nchí kaka Mandem ěti ye. Nchí níkmuet ntá yi ne nti enen nechí amem pépēp mbo bachĩmbi bha bákà nyaka. Nchí níkmuet ndu békáka Mandem beti ne ngósí, yěntiki mpok, anē nti ena nékwén wō amuet.

⁴ Mbíkí ghokantik babhese mē ne eyō ékū mbōj ekwak beti ne ngósí béghō wō bé manák ánjwí mē anti.

⁵ Nē mbíkí ghokantik enyu óbhōjō neka ne Yesu tetep nkúbhé mbo enyū nno máye Lóis ne máye Yúnis bábhōjō nyaka. Nnókó tetep be enyū neka eno nebhuet ne wō.

⁶ ěti yō kē mētik ye wō bé ónkū be akap anē Mandem áchyé wō mpok nyáná wō amō anti ambak mbo ngó ané áyanj meneme kē báfok wu ádu.

⁷ Efōjō Mandem áchyé bhese abhíkí chye bhese nti becháy. Achyé bhese chi netanjánti, ne ekōj, ne nekémémuet.

⁸ Óké bhōj ye ntíanwōp beghati bho enyij enē órĩjĩ ěti Acha ywese Yesu. Óké bhōj ntíanwōp ěti ya, yěndu nchí mūkenōj ěti nsiki nti ne yi. Kē dō betanj ebhen Mandem áchyē wō ménkwák wō ónka esōjōri mbo mē ěti Mbok Ndíndí Yesu.

⁹ Mandem apémé bhese ndu áféré bhese ndū bebá. Ayap bhese bē sémbák bōbhi.

Akū nō yěndu sépú berítí bho.

Anánj abhōj nyaka nkaysi bépéme bhese,

te mpok mmik ábhíkire bho.

Mandem anánj abhōj nyaka nkaysi béfuét ntá Yesu Kristo,

antōj bhese berĩndu bhi.

¹⁰ Mandem anánj atōj bhese berĩndu ebhi ndu átó Yesu Kristo mmu átwó.

Yí achi Mpeme ywese. Awáy betanjá newú ne achyé bhese Mbok Ndíndí. Yó achi mbo erōjō ne átōj bhese mbi nepém enen nebhiiki bhōj ngwenti.

¹¹ Mandem ayap mē be mbák mūnto Yesu, ayap mē bé mbák mmú nchí ghati bho Mbok Ndíndí, ne ayap mē mbák mmú anē nchí tōj bo Eyoj eyi.

¹² ěti yō kē nchí ghō esōjōri enē enkem. Kē mbíkí bhōj ntíanwōp mbōnyune ndĩjĩ mmu anē nnókó. Ndĩjĩ bé yí abhōj betanj bekem betik ebhen yi achye mē sayri kpáte beghaka ewak enē yí átwō.

¹³ Būrē beyōj ebha sayri be ménkwák wō óntik enyū netōj enen tetep nechí. Kū nō dák nōkō chi ambi ndu bébhōj neka ne Yesu, ne ónkōj bo báchák. Ókway békā nō mbōnyune óbhat mmuet ne Yesu Kristo.

¹⁴ Ndū betanjá Efōjō Bedyere mmú achi ne bhese, kém Mbok Ndíndí anē báfyē wō amō sayri.

¹⁵ Ὁρίηί βέ βῶnkwᵉ Yesu mankeᵐ abhen báfú atú Esia bátiknsem ntá ya. Fijélos ne Hemogénes nkwᵉ bátiknsem ntá ya.

¹⁶ Yesu Acha ángᵉ nneréket ὄnesifóros ntínso. Akwéné me nti beyá mpok, kebhᵉn ntíanwᵉp be nchí mukenᵉn ne ngem amᵉ.

¹⁷ Neshwᵉp yí áchwᵉbhé fá Rom, ayán me mbánkem kpat aghᵉ me.

¹⁸ Nchí nikmᵉet be Acha ángᵉ yí ntínso ndú nywᵉbhé manyé. Ὁρίηι sayri nekwaᵉ enén yí áchyé me amem etᵉk Efesᵉs.

2

Timōti, eríti nkoᵇo Yesu Kristo

¹ Mᵉwa Timōti, dᵉ ye Mandem anchye wᵉ betan. Akwáy béka nᵉ ἔti berindu ebhi ne wᵉ ndu ὀbháré mmᵉet ne Yesu Kristo.

² Sᵉt menyin ebhen ὀghókᵉ ndú mētᵉn kponᵉron besí beyá batisie tᵉn ntá bᵉ tetep. Sᵉt bᵉ tᵉn ntá bo tetep abhen bákway betᵉn bhᵉ bᵉ báchák nkwᵉ.

³ Mbᵉ eríti ntemé nenu Yesu Kristo, ὀbhᵉn béte kákáti ndu enyᵉ esᵉᵇori ené bakoᵇo Yesu báchák bábhᵉn.

⁴ Ntemé nenu ane áchí ndú betik ne ánu be mᵉnti ywi ámbᵉn manák ne yí, apú fyᵉ mmᵉet ndú baraká etᵉk áchák.

⁵ Mmᵉ ane ájᵉt ntiet ne bati, apú kway bebhᵉn nsáy mbák abhiki jet ankoᵇo bebhé ntiet.

⁶ Nkwanᵉ-nki ane afyé betan ndú betik ke áyámbi bebhᵉn mbwᵉt ane áfú ebhi.

⁷ Sᵉt nᵉkᵉ nkaysi ndú menyin ebhen ngátí-né wᵉ, mbᵉnyune chᵉn mbᵉn Mandem Acha ankwak wᵉ ὀmbᵉn nejmᵉem ndu bᵉ menkem.

⁸ Ὁkᵉ ghᵉkontik Yesu Kristo, ebhárémᵉ Mfᵉ Debhít mmu Mandem ákú nyaka yí apetnsem ndú nepém mbᵉ enyᵉ echi amem Mbok Ndíndí ane mēghati bho.

⁹ Ndu mēghati bho Mbok Ndíndí ne, ke nchí ghᵉ esᵉᵇori, ne ngem amᵉ mbᵉ nkᵉ bebá. Ke mmu apú kwáy béfe Eyᵉn Mandem amem ekerékenᵉn.

¹⁰ Nká yéntiki esᵉᵇori ἔti bᵉ abhen Mandem ayabhe be mámbak abhi. Nká esᵉᵇori be Yesu Kristo ámpémé bhᵉ nkwᵉ mámbák ne Mandem mmú áchyᵉ bhᵉ kenókᵉ ngwenti ti.

¹¹ Beyᵉn ebhen béchi tetep. Bérᵉm be, “Mbák ségu ne yí, chᵉn sémbak nkwᵉ nepém ne yí.

¹² Mbák sénképnti ndú besᵉᵇori ebhese, chᵉn sémbak bafᵉ ne yí nkwᵉ.

Mbák séndem bé sébhiki rinᵉ yí, chᵉn yí nkwᵉ andem bé abhiki rinᵉ bhese.

¹³ Mbák sépu bhᵉre bariᵉp amese, yí ábhᵉre bariᵉp amí mpóknekᵉm.

Kristo apú kwáy betánᵉa be yí apú mmu ane yí achi.”

Nkᵉ betik ane Mandem ábhᵉn manák ne yí

¹⁴ Tik nᵉkᵉ bῶnkwᵉ menyin ebhen ngátí-né wᵉ. Yᵉp nᵉkᵉ bᵉ batú ndú nnyén Mandem bé mándᵉ békem epáíti ἔti beyᵉn ebhen bétwᵉ chi ne bétáká. Eyᵉ enyᵉ epáíti epú kwak yᵉ mmu, ἔtwᵉ chí ne meneme ntá bo abhen bághᵉk.

¹⁵ Nu bé Mandem anjinᵉ wᵉ ámbᵉn manák ne wᵉ bᵉ ὀchí nkᵉbetik ane apú kway bebhᵉn ntíanwᵉp, ne bé ὀᵇᵉn Mbok Ndíndí sayri.

¹⁶ Kᵉ chwe ndú kémbwᵉbhé ekén képu chyᵉ Mandem kenókᵉ. Enyᵉ kémbwᵉbhé ekᵉ kékᵉ bo mánsap nekᵉ ne Mandem.

17 Μενυϊη εβθεν βο abhen básábhé nekə ne Mandem bátəη béchí mbə nsak ntá bo abhen bó bátəη, nə chí, mbə nsak ane ányie mmuet andək nəkə chí ambi. Himéneəs ne Filétəs báchi menyü bo bhə.

18 Bati yap ápay bárə netəη enén tetep bágure ebhi ndü bátəη bé Mandem anáη akə bó bápetnsem ndü nepém. Bákwə kpát mbək bho abhen mánókó Yesu bápú pere noko yi.

19 Ke Eyəη Mandem echí mbə nebháéremik enen baghoko sayri enyu ené yənyih épú kway menyikisi nó ke báte eket aré. Básih ndü ntay enen bápí are be, “Éta Mandem aríηí bo abhen bachi abhi.” Básih nkwo be, “Yé agha ane árəm be achi mmu Acha ándó bebú.”

20 Amem eket egho puyé ndiere menyih ebhen bághókó ne pú ne ebhen bághókó ne *égíri ke bébhak are. Menyih ebhen baghoko ne menək ne ebhen bághoko ne ntəp bébhak aré nkwo. Mbək menyih chí ebhen básət mánkwə enyih are ne kenókó. Béchák chí ebhen bápú sət mankwə enyih are ne kenókó.

21 Enyu yə ke échí ne Bə nkwo Yesu. Yé agha ane áró bebú akə nti eni némbak amem pépép, Mandem áchye yí kenókó. Mandem ákwə nə ne yi, mbənyune achyé nepém eni nenkem ntá Mandem mmu áchí mbəηóket. Enyü mmu wu abhəη nti békwə yəntiki enyü beri.

22 Ghó ye bé oféré nti ndü menyih ebhen besak báfyé ngonə aré. Kwə nti bébhak chak besí Mandem, ne ndu bebhəη neka ne Yesu, ne bekəη bo báchák. Kwə menyih ebhen, ómbak sayri ne bo abhen bábhəηi nnyén Éta ne bati pépép bé ánkwak bhə.

23 Óké chwe ndü bepáítí ebhen bebhiki bhəη nti ne nnet. Menyü bepáítí bho bétwə chí ne bétáná.

24 Ne mübetok Acha abhiki bhəη bebhak ntəη-bétáná. Abhəη bebhak chí mmü ane átəη yəntiki mmu berínti ne, abhəη bebhak erítí ntəη Eyəη Mandem, ne ambak mmü ane ábhəηó ekébhénti ne bó abhen báchyé yi esəηəri.

25 Puyé ne eyəη etəηətəη ké mübetok Yesu ábhəηó bétəη bo abhen bápú ka ne yi. Mandem ákwáy békwə bó mántiknsem ndü bebú bhap ne mánoko netəη enen tetep.

26 Ne mbák mánókó netəη enen tetep, keboη ekap kékway bépétnsem ne mámfú ndü ntá ane Satan. Bákwen nyaka ndü ntá yi mankwə nəkə chí enyih ene yi áyan bó mánkwə.

3

Enyü bepiηí bho bebhak ndü manywəp ane ngwenti

1 Dihí bé ndü manywəp ane ngwenti, beyá besəηəri bébhak fá amik.

2 Ntí achi be mpok eyə, bo bákəη mmuet eyap mántcha, mánkwəη nkáp mántcha, mámpányu, mámbəη neyəηómuet, mámbak basəkóñi bho, bó kéka beghok bachi ne manə bhap. Ne yé mmü ankə bhó beri ná báke sət mbə enyih. Mpok eyə, bo bákaysi bé ntí apú ane bó mánikmmuet ntá Mandem ndu béchyé yi kenókó.

3 Ndu bérəη ambi, mpok eyə bo bápú bhəη ekəη ne bati ne yé chí amem maneréket, bápú foηəri bati. Bárem ebúbwə éti bati ndu bechəηti manyén eyap. Ndü mpok eyə, bo bápú kway bekem mmuet, ke bádü mbə nkwo kebəη ntínso ne bati, ne bápú kəη erítí enyih.

4 Mpok eyə, chəη bo mánti bati ntá bómrap abhap, ne mámbak bo tákátáká, ne chəη mánkwə nəkə menyih ke yambi mánsət nkaysi aré. Chəη bo mánde yon mmuet ne mánkwəη ményie chí nepém, kékəη Mandem.

⁵ Mpok εγὼ χῶρη βο μάnde κῶτ νγεπτι be báchi bo Mandem yēndu bábhiki noko bé Mandem abhῶη betan béku bó mámbak bōbhi. Kéchem ekak ne menyū bo bhō.

⁶ Yē néne, mbək yap báchwè ndū manéréket mándwō nókó baghoré abhen bápu ka bekem mmuet be mángwákári bekwen ndū ntá bebá.

⁷ Enyū baghoré bhō bábhῶη ekwak ndu béghok menyih bekō mpoknkem ke bápú kwáy bebhῶη néjwimem ndū netῶη enén tetep.

⁸ Batῶḡ nse bhō bágweti mmuet mánychwe ndū manéréket mánu nəkō bé bo báké noko tetep Mandem. Báchi mbō Jánēs ne Jambres bo mánu nyaka be bo báké noko menyih ebhen Mandem átó Moses ángati Mfō Ijip. Báchi bō bebépti nkaysi ne bábhiki bhῶη neka ne Yesu tetep.

⁹ Ke yēntiki nkaysi yap abhῶη békwēékwen mbῶnyune yēntiki mmu ágho chῶη echihṭi yap. Enyu yō ke éfákári nyaka ne Jánēs ne mmuere yi Jámbres.

Menyihí ngwenti ebhen Pól aghati Tímoti

¹⁰ Ke wō Tímoti, ὀρίηί menyih ebhen mētῶη wō, ὀρίηί nepém ena, ὀρίηί enyih ene mēkay ndū nepém ena, ὀρίηί ndu mbῶḡḡ neka ne Yesu, ὀρίηί ndū mēkēpnti, ὀρίηί ndu mbῶḡḡ ekῶη ne bhō, ne ὀρίηί ndū mētè kákáti mpok esῶḡḡri.

¹¹ Ὀρίηί nkwó ndū bo báre nyok me. Ὀρίηί besῶḡḡri ebhen nde bhῶḡ. Ὀρίηί ndu báre nyok me amem betok Antiok, ne Ikóniῶm ne Lístra. Ὀρίηί esῶḡḡri ene ndé bhῶḡ ke Acha Yesu áferē me ndu bó menkem.

¹² Tetep, yēntiki mmu ane ábhῶḡḡ nti bebhuére nepém eni mbō enyu Mandem áyāḡ ḡti yi ábháré mmuet ne Yesu Kristo, bo báchyé yi nenyok.

¹³ Ke mbák chí bō bebá ne bō bapu bábēp mándok nəkō chí ambi, bārwo bhō, bo mándwō nəkō bhó.

¹⁴ Ke mbák wō Tímoti, óké rō békῶḡḡ menyih ebhen bátῶḡḡ wō ne ὀnoko bhó sayri. Ὀρίηί bo abhen bátῶḡḡ wō bhō.

¹⁵ Ὀké ghākῶntik bé ὀρίηί basih amen áchí amem Ekáti Mandem te kēmbó eke. Basih amen achi Nyánjá ákwáy békwak wō ómbῶḡḡ kebῶḡḡ bebῶḡḡ neka ne Yesu Kristo ne ómbῶḡḡ nepém.

¹⁶ Mandem ke áchyé nkaysi basih mankem amen áchí amem Ekáti yi. Basih ákwak ndu betῶḡḡ bhese menyih ebhen bechi tetep ne áji bhese ndu menyih ebhen bepu sayri ndū bapem ayese. Basih ákwak menyure bhese ndū bekwéné ebhese ne ndu betῶḡḡ bhese enyu bebhak chak ndū bapem yese.

¹⁷ Eγὼ ékwak be mūbetok Mandem ánkway ndū yentiki mbi ne be ámbῶḡḡ yēntiki enyih ene éyāḡ ndu beku yēntiki erítí betik.

4

¹ Tímoti, nchí semti ye wō besí Mandem ne besí Yesu Kristo mmú átan mbure bo abhen báchi pé ne abhen bágu ewak émῶt mpok yi ábhēsi beku bo mángῶ be yi achi Mfō.

² Nchí semti wō bé óngátí nókó bhō Eγῶḡ Mandem. Kérῶ béghati bhó. Mpok yēntiki enyih ékῶ sayri, ghati bhō. Yē chí mpok ane menyih bépu kῶ sayri, ghati bhó. Ku bo mándῶ bebá bhap. Ji bhó mándῶ bebá bhap. Ke fyé nókó bó nti nkwo. Ku menyih ebhen ne ekébhēnti ne nti betῶḡḡ Eγῶḡ Mandem.

³ Nchí semti wō, tῶḡ bo Eγῶḡ Mandem mbῶnyune mpok átwῶ ane bo bápú pere kῶḡ begnok netῶḡḡ enen tetep. Mpok yῶ, chῶḡ bo mándῶbhe kῶḡ chí menyih ebhen bó babhῶḡḡ bákῶḡḡ, mánjāḡ batῶḡḡ abhen bátῶḡḡ bῶ menyih ebhen ményihí bhō batú.

4 Mpok εγω, chōn bo mándō beghok tetep ane Mandem áyan bo mándini, mándōbhe fyé ntí béghok chí menyin ebhen batōjō nse bátōj.

5 Ke wō Timoti, yě émbak ná, kéro bebhak ne nti amem kpák. Yě ōghō esōjōri ná, kēp nti. Kū betik ebhen ngati Mbok Ndíndí, ne ōbhōj bekā betik menkem ebhen Mandem achye wō ōnka.

6 Mbák chí me, nepém ena nēnan nérōj mbō nnya ane bárōj bechye akap ntá Mandem ne yo. Mandú mpok mēro mmik.

7 Me, nnu sayri. Njet, nkōjō barak Mandem te ndū ngwenti nke keme mmæet ansem.

8 Nēne, nsáy ānoh me. Nsáy yo, Yesu Acha mmu achí ntajá manyé ke áchyē mbure me yó ndū ewak ene yi ápetnsem. Yi achí chak besí Mandem. Ne nsáy yo apu chí ntá ya me awánti. Achí ntá yěntiki mmū ane ānoh neperēnsem Yesu ne mañák.

Menyinh ebhen béyinjí mbōj Pōl

9 Nu bétwō, kéchōnti mpok.

10 Démas achen me arō, arōj etōk Tesalónika mbonyune akōj menyinjí mmik. Krēsens arōj Galēshia, arōj Táytos, ne Damátia.

11 Ndiere Lukas ke áchi ne me. Mpok ōyan bétwō, sōt Mák twō ne yi mbonyune ákwak chōj me fá.

12 Ntó Tíkikōs andak Efēsōs.

13 Fuét Troas sōt nkú mbūep ya ane ndó ntá Kápos. Sōt bekāti ebha nkwō, sayri sayri nkúbhé nnya nēnép ené básinjí Eyōj Mandem aré.

14 Bebú ebhen Aleksánda ntenáten ákú me béyá becha. Ke chōj Acha Yesu achye yi nsáy ndu bebú ebhi.

15 Yi abhiki yan nyaka beghok Eyōj Mandem ene sēghāti bho wáwák. Wō mbōj ōbhōj békem mmæet ne yi.

16 Ndū nywōbhé mbi enén nchwé amem áchá manyé be ntájá mmæet, yě mmu apú nyaka ne me. Yěntiki mmu abwé me. Mandem ámfōjōri bhó.

17 Bō mankem bábue me, ke Yesu Acha abhiki rō me. Achí ne me mpoknkem ankwaka nōkō me ndu áchye me betan béghāti bho Mbok Ndíndí yi. Ngátí bho Mbok Ndíndí nkem bé bo abhen bápú bo Israel mángók. Yesu afērē me ndu newū nkwō, aferē me anyū nkā.

18 Chōj Yesu Acha amferē me ndu yěntiki ebépti enyinh, ampeme me bé mbák amfay ne yí mmu achí Mfō bo Mandem. Kenóko kémbák ne yi mpoknkem, Amen.

Bakak amen ngwenti

19 Kaká me Priska ne Akwila. Kaká efo ené Ōnesifōrōs nkwō.

20 Erástos arōj etōk Kórint. Ndó Trofimōs etōk Milétos mbonyune āme.

21 Nu bétwō ndū mpok ane mban ábhíki re bho békwen tontó. Nó chí ndū mpok nném nebháj. Ebúlos ne Púdēns ne Láinos ne Kláudia ne bo nkwō Yesu báchak fá Rom báto wō bakak.

22 Yesu Acha ámbák ne wō. Berĩndu Mandem mémbák ne be mankem.

Εκάτι Pōl ntá Táyτος

Εκάτι ene Pōl asinj; ntá Táyτος

¹ Με Pōl, nkubetik Mandem ne munto Yesu Kristo ke nchi nsinj ekáti ene. Betik ebha chí békwak bo abhen Mandem áyábhé bé mámbák abhi be mánsíkí nti ne Yesu sayri, ne béka bó mándinj; Eyon Mandem ene Yesu átónj; nyaka. Eyon ené ékà bo mámbure bapém ayap mbò enyū Mandem áyàn.

² Enka mámbaka nti ndū nepém enen nebhiiki bhon ngwenti. Mandem afyé nyaka bariep éti nepemé nò tendū nebhone, ne Mandem ápú sense.

³ Mpok Mandem ane ápeme bhesé afyé ákwáy nòkò, aka bo mándinj; éti nepém enén béfaét ndu Mbok Ndíndí Yesu ane yi afyé amóya be ngati bho.

⁴ Táyτος, óchí mówa mbonyune obhon neka ne Yesu mbò me.

Mandem mmu achi Eta ne Yesu Kristo Mpepe ywese mánton wò berindu, manchye wò kpák.

Betik abhen Táyτος abhónj; beka Kret

⁵ Nti ane ndó wò Kret chí be ónyábhé menyinj ebhén béróbhé ményábhe aré, ne be ómfyé bō batí bekeré Mandem ndu yéntiki etókó Kret. Ka nò nkúbhé mbonyu ngátí wò.

⁶ Münti chí mmu ane bekwéné bépu ne yi, abhón bébhón chí ngoré amot, chí mmu ane bōbhi mánókó ne mmu apú kwáy béji bhó bé bábhiki bhón kenókó ne máyap ne etayap.

⁷ Tēndu münti bo Mandem chí mmu ane Mandem áchyé betik ebhi nta yi, bekwéné bébhíki bhón bébhak ne yi, abhíki bhón bébhak mmū mpányu, abhíki bhón bébhak mmu echókónti, abhíki bhón bébhak nnyümém, abhiki bhon bébhak mmu ane átōn betan, abhōn bébhak chí sayri ne bho. Abhōn nkwó bébhak mmu ane abhíki bhón ngonj; nkáp ne apú ka bapu éti nkáp.

⁸ Mmū nti bo Mandem abhōn bébhak mmu ane ásōt manko sayri, mmu ane ábhónj; manák beka beri, mmū ane ákēm mmuēt sayri, mmū ane áchí chak besí Mandem béyínj; nepém eni ne bo báchák. Abhōn bebhak nyáná, ne mmū nti enen nepu to yi anka enyinj; ené étwò yi ne áyōme.

⁹ Ne bérōn ndu ngwenti, münti bo Mandem abhōn békém Mbok Ndíndí éti Yesu ne betan mbò ndu sétōn. Mbok yó achí tetep ne enyumot mpoknkem. Eyō ékwák münti ámfyé bo nti ndu átōn bhō, émpet énkwak yi ányuré bo abhen bátōn menyinj; ebhén bépu ndónj; amót ne Eyōn Mandem.

¹⁰ Nchí rem nò mbonyune, beyá bo bátōn netajánti, sayri sayri mbok bo Israel abhen mánókó mbok Yesu Kristo. Bārēm menyinj; ebhén bébhiki bhōn nti ne nnet ne bārwd bo be mánókó kémbwóbhé kap.

¹¹ Obhōn beka bōbhó mánochōk manyu yap. Bātōn menyinj; ebhen bábhiki bhón betōn, mánochōnti nòkò batí bo mankem ndū mbok maneréket be mánód Mbok Ndíndí éti Yesu. Bákū nò, chí besōt bakáp ntá bho, ené eyō chí enyinj; ntíánwóp.

¹² Mbōn mmu Kret wap amot, ane básóré mbò ndinj;indak arem éti yap tentep be, “Bō Kret báchi basēnsi mpoknkem! Báchi nyábhi, bábhōt abhōt, mányie nòkò nenyié ne ngonj;.”

¹³ Enyinj; ene mmu wu árémé éti bō etok eyi Kret échí tetep. Obhōn ye beghati bhō sayri be mánód bekwéné bhap. Ka nò be mankem Eyōn Mandem ne betan,

14 mámfere ntí ndu bakáy bapu amen bo Israel ne ndü bebhé ebhén bo abhen bápú koño Mbok Ndíndí Yesu báfyé.

15 Yéntiki enyiyí éri ntá mmu ane ntí eni néchi pépép, ke ntá mmu ane ntí eni népú pépép ne abhiki noko Yesu, enyiyí érirí epu. Bérem tetep, nkaysi yap ne batí yap ánán áchóno amem.

16 Bárém bé bárinj Mandem, ke menyiyí ebhén bó bákà bétòn kponoroh bé bábhiki rinj yi. Báberp báchá, bátàn ntí ne Mandem, ne enyiyí ené bó bákway békà épú.

2

Netón enén tetep néchyè bepin ebhén Mandem ákónj

1 Ke wò Táyτος, abhón betón bo menyiyí ebhén békò ndón amot ne netón enén tetep.

2 Ghatí baséansi abhen babhakanem be mándinjí bekem mmuet ne be mámbure nepém enap enyú ené bo báchyè bhò kenókó. Ghatí bhò be bábhón betón be bábhón kebon, mánkem baraká Mandem enyú ené éyàn ne be bábhón bebhón ekón ne ekébhénti.

3 Ghatí baséansi baghoré nkwo be mambure bapém yap enyú ené átón bé báchyè Mandem kenókó. Báké rem ebábu éti bati ne báké bhak manyúmém. Tón bo báchá békà berítí menyiyí.

4 Tón yé neñokó baghoré abhen bákóno bhò ansem be mánkón maném abhap ne bóbhap.

5 Kwak bó mámbak mbò bo abhen babhón kebon ne bákèmmuet be báké fu nefi. Bábhón betón bhò be mándinjí enyú bákem beket ebhap mántón erítí epin ntá bo abhen bachi are, ne be mámbón neseptímmuet ne maném abhap. Mámbák enyú yò be yé mmu áke kwáy berem ebábu éti Eyón Mandem.

6 Ghatí besakábho sayri be mántón be bábhón kebon ne be mándinjí ndu bákém mmuet.

7 Wambón tón bó erítí epin. Kù nókó chí menyiyí ebhen beri. Mpok ótón bó, kù mándinjí bé ðchyé chí Mandem kenókó ne be ðkwák bó kwak. Kù bó mándinjí be ðkà sayri.

8 Beyón ebhe bebhón bebhá ebhen békà manyú ánochó bo ne ntíanwóp ámbák ne bo abhen bápú ka ne wò ndu bábhiki bhón mbi berem ebábu éti yese.

9 Ghatí bo abhen báchi basem be éri mángók noko bachi bhap ndü yéntiki enyiyí. Éri be mámbón ntí beka bachi bhap mámbón manák ne bhò mpoknkem ne be báké kemé bhò eyón anyu.

10 Báké sòt menyijí bachi bhap ansem ansem. Bábhón betón bachi bhap be báchi bo besiki ntí ne bhò sayri. Epin eyò ékù bó mántón ndu yéntiki enyiyí ene bákà be menyiyí ebhen bátón bó éti Mandem mmu ápème bhese beri, enyú ené bo bachak bákway bebhón ekwak békóno bhò.

11 Ntí ane bo bábhónj bébhure bapem ayap enyú eyò chí be Mandem átón beríndu ebhi ndu áchyé mbi ane bo mankem bákway befuet are, yi ampeme bhò.

12 Beríndu Mandem ebhen bétón bhese be séndó beka menyiyí ebhen bo abhen bábhiki rinj Mandem bákà, bé séndó befye ngonu ndu menyijí mmik ebhen békà be menyiyí ebhen bátón bó éti Mandem mmu apém enese fá amik, sebhón bérinj ndu sékèmmuet békà chí menyiyí ebhen béchí chak besí Mandem ne bebhuere nepém enese mbò enyú Mandem áyàn.

¹³ Ndu sékà menyìyì ebhò, sébháká nti ndu enyìyì ene eri echa. Sébhaka nti be keném eken kebhesi chòy ne betan Mandem ywese ne Yesu Kristo Mmu ápeme bhese.

¹⁴ Yesu achyé nepém eni béfere bhese ndü betaná bebú menkem ne ndu beso bati ywese. Akà nò, be sémbák böbhi yímbòy, nò chi bo abhen bábhónó beyá ekwak bekà chi berítí menyìyì.

¹⁵ Tón yé bo menyìyì ebhen. Fíé bhó nti ne ghatí bhò bekwéné bhap. Kà menyìyì ebhen ne betan ebhen Mandem áchyé wò menkem. Óké rò yé mmu ámbayák wò.

3

Epití mmu Mandem

¹ Táyτος, ghatí bakoño Yesu be mámbòy neseptímuet nta bo bati etok ne bo abhen bábhónó betan amfay yap. Báké tón netanánti ne bé émbák wikirik nta yap békà betik ne nti nemot.

² Ghatí bhó be mmu áké rem ndak abúabú éti nti, ne be mánychókó sayri ne bati, mámbak ndu kpak ne bati. Eri mámbón neseptímuet besí bo mankem.

³ Ghatí bhó enyu yó mbonyune ndü mpok ane áfúéré ansem, bese babhòy séchí nyaka amík néme néme ndü baraka Mandem. Sétàn nyaka ntí. Ne bo bárwò nyaka bhese sénká nòkò bebú. Sébhák ndü kesemé menyìyì ebhen mmuet eyese énywaka bé sénká. Sékaysi nyaka be menyìyì ebhò béchyé bhese manák. Sékà nyaka bebú ne sébhón mpap amík. Bo hápáp nyaka bhese, bese nkwo sémpap nòkò bati.

⁴ Ke Mandem Mpeme ywese átón nòkò bhese berinti ebhi ne ekòy eyi,

⁵ apeme bhese. Epú nyaka chí be sékà berítí menyìyì, chí éti ntínso eni. Apémé bhese ndu ákú Éfónó Bedyere yi áféré bhese bebú anti, akà séròp chí bo bako abhen bábhónó nepém nekò.

⁶ Mandem ane, aperé chye mmu enyìyì, áchye kerò mbok ansem, achye bese Éfónó Bedyere tontó befuet ntá Móywi, Yesu Kristo Mpeme ywese,

⁷ be anka sembak chak besí Mandem éti berindu ebhi. Akà nò bé sembak böbhi, sémbáká nti be chòy sembòy nepém enen nebhiki bhòy ngwenti.

⁸ Menyìyì ebhen ngátí né wò béchí tetep. Nchi yan yé be óngátí bo abhen mánoko Mandem menyìyì ebhen sayri be mámfyé ntí bekà beri. Menyìyì ebhen béri tontó ne békwák yéntiki mmu.

⁹ Ke abhiki bhón békem kefé ne bo éti menyìyì ebhén bébhiki bhón ntí ne nnet, ne éti manyén bachímbi. Ké tán ne bho éti bebhé ebhen Mandem áchye nyaka Moses. Bekà menyìyì ebhò apú kwak yé mmu, ne béber tontó.

¹⁰ Ghatí mmu ane átwò ne ákóré ándó barak ákóré., Mbák óngátí yí ndòy amòt, ndòy épay, abhiki ghók, feré nti ne yi.

¹¹ Óríní be nkaysi enyü mmu wu apú chak. Akà bebú mpòknkem ne bebú ebhi bétòy bé bekwéné béchí ne yi.

Beyónó ngwenti ne bakak

¹² Mětò wò mmu awu. Mbák epú Atémas, chòy émbak Tikíkos. Neghó ane óghó mmu wap, óké nók bétwò ayak ndu betemeri me etok Nikópolis. Aré ké mébhák mpok manyier áyá ne mbán ákwen tontó.

¹³ Mpok Sénas ntaná manyé ne Apólos báté hérón nekò, kà yéntiki enyìyì béghò bé enyìyì ebhiki chep bó ndü nekò enap.

¹⁴ Bò bhese chí bö Mandem ne bábhòy béfyé ntí ndu bekà beri, bé éké be bho mmuet békwak bo abhen eyap epú. Báké bhák mbò mmu ane apú kà beri ndü nepém eni.

¹⁵Bo abhen báchi fá ne me bátó wə bakak. Kaká bə nkwo abhen bákóŋ bhesé ne manoko enyumot mbə bese. Mandem ántóŋ bé berĩndu.

Ekáti Pōl ntá Filemōn

Bakak

¹ Me Pōl, mŭkenōŋ ěti Yesu Kristo ke nchí siŋ ekáti ene. Nchí fá ne mómáyese Tímōti. Filemōn, nchí siŋ ntá ye ane ekōŋ, ne nti nkābetik ywese.

² Kaká mómáyese Afia, ne Akipos, nti ntemé nenu Yesu mbo bhese, ne ónkaka bōnkwo abhen bāchēm nāko eket eye ndu menikmuet ntá Mandem.

³ Mandem Etayese ne Yesu Kristo Acha mántōŋ be berīndu máchye be kpák.

Pōl ákaka Mandem ne ānikmuet ěti Filemōn

⁴ Filemōn, yēntiki mpok ane mēnikmuet nchí kaka Mandem ěti ye,

⁵ mbōnyune nchí ghok ěti ekōŋ ene óbhōŋō ne bo Mandem, ne enyu óbhōŋō neka ne Yesu Acha.

⁶ Ne nchí nikmuet ntá Mandem be ónchéŋ mmuet ne bať bōnkwo óndók nókó chi ambi, ne be eyo énkwak wō óndāŋi berítí menyiŋ menkem ebhen Mandem áchye bhese ndu sebhare mmuet ne Kristo.

⁷ Manó, enyu ené óbhōŋō ekōŋ ne bať bōnkwo échye me beyā maŋák ne nepōrtintí tontó mbōnyune óká bať bo Mandem mankem atan amem.

Pōl ānikmuet ntá Filemōn ěti Onésimōs

⁸ Ndu mbáré mmuet ne Kristo, nchí kway beghati wō ónkā enyiŋ ene óbhōŋō beka.

⁹ Yē nō, ěti ekōŋ, me Pōl, mmŭ nsensi ne mŭkenōŋ néne ěti Yesu Kristo, nchí ník wō chí mmuet.

¹⁰ Nchí níkmuet ntá ye ěti mōwa Onésimōs mmu ndóbhé etayi fá amem ekerékenōŋ.

¹¹ Ndū mpok ane áfúéré ansem, apú nyaka yēnyiŋ ntá ye, ke néne achí mmu ane ákway bekwak wō, ne ákwáy bekwak me nkwo.

¹² Nchí to yi ampētsem ntá ye, ne echí mbo be nti ena ke mētō nō ntá ye.

¹³ Mbá nkōŋ be yi andōp fá ánkwáká nókó me ndū kenōŋ ekéne nchí are ěti Mbok Ndíndí. Mbā yi arōp fá bekwak me ndū ntí ywe. *

¹⁴ Ke mbíkí yaŋ beka yēnyiŋ ene óbhíkí chye me betan be nka. ěri bé beri ebhen óká mémfú chi wōmbōŋ anti, kebhak be mějire wō jire.

¹⁵ Ngufú, éfákárí nyaka be Onésimōs ándó wō ndu mómāŋi mpok chi be ámpētsem ntá ye ndu nté ane yi ákway bebhak ne wō mpoknkem.

¹⁶ Yi apet apu chí ndiere nsem. Acha nsem néne. Arōp chí nti manó ane ókwáy bekoŋ. Nkōŋ yi tontó, ke óbhōŋ mbōŋ bekoŋ yi encha enyu ene nkōŋō yi. Achí nsem aywe, apet abhak nti manó ntá ye ndu ábháré mmuet ne Yesu Acha mbo wō.

¹⁷ Ndu echí nō, mbák osot me mbo nti nkābetik Kristo, yi ánāŋ ántwō awu, syepti yi ne maŋák nkúbhé mbo enyu ósyepti nāko me.

¹⁸ Yē áká wō chí enyiŋ, yē ákēm wō chí barem, fyé mó ndū nnyén ena.

¹⁹ Membōŋ Pōl ke nchí siŋ enyiŋ ene ne awó wa bé choŋ ríkwo yēntiki barem amen Onésimōs ákēm wō. Ne mbíkí yaŋ berem be ókēm me barem nkwo, ne barem mō chí nepém neko ene.

²⁰ Manó, ká enyiŋ ene ntá ya ndu nnyén Yesu Acha. Ká mbo nti mmŭ Kristo be nti némpōp me amem.

* **1:13** Onésimōs chí “Menwōp” ndū eyōŋó Grik.

²¹ Ndu nchí sɪŋ ekáti-ne, mbíkí bhɔŋ becháy ne wɔ mbɔnyune ndíŋí be chɔŋ ónkɛ enyɪŋ ene méyàŋ wɔ ónkɛ, ne ónkɛ mbɔŋ encha enyu ene méyàŋ.

²² Mpet nchí yan be óngoko móket ɔmbɛre ntá ya. Nnókó bé chɔŋ Mandem angók neníkímæet eneka, ankɛ ńtwo awu.

Ngwenti bakak

²³ Epáfras, nti múkenɔŋ ɛti Yesu Kristo áto wɔ bakak.

²⁴ Mák ne Arístakɔs ne Demas ne Lukas, batí baká betik Mandem, bátò bhe bakak ńkwó.

²⁵ Beríndu Yesu Kristo Acha mémbak ne bhe.

Εκάτι Pəl ntá Bo Hibru

Yesu achá baremé kep̄inti abhen nku nsí

¹ Ndū mpok ane áfuéré ansem, Mandem áfuet nyaka ntá baremé kep̄inti bhi ndu berem kepi ntá bachĩmbi bhese. Aká nò ndòj ne ndòj ne ndū beyá babhi.

² Ke ndū manywop ane echòj, ané achí kekwoť ne ngwenti mmik, afuét chi ntá Móywi ke àrèm kepi ntá yese. Yí ke Mandem ákà bé ámbák mmu ane menyij menkem bébhòjò bebhak ebhi. Ne afuét chí ntá yi ke ághoko yéntiki enyij.

³ Yí amáét ké keném Mandem kétòj kponoroj ne enyū mmu Mandem achi, nkúbhé enyu mmu wu ke yi achi. Eyòj eyi ebhòj betanj ne yò ke yi ásòť bekem mmik nkem. Mpok yi ánánjá beka enyij ene eká Mandem amfojori bebá bho be mámbák pépép besi bhi, akó amfay achòkò ebhè awónem Mandem mmu ábhòjò betanj menkem.

Mmò Mandem abhòj betanj menkem

⁴ Ndu echí nò, Mandem akà bé Móywi árchá boángel nkúbhé mbò enyū nnyén enen yi áchyé yi necha enen boángel.

⁵ Yé ángel apú ane Mandem ághátí yi be, “Wò, òchí Mówá, ne echòj nchí rem be ndòp Etaye.” Ne yé chí béréme be, “Chòj mbak Etayi ne ómbak Mówá”, abhíkí rem ntá boángel.

⁶ Ne yé chí mpok Mandem átò Mmò mbi ywi fá amik, arem chí bé boángel abhi mankem mányché Móywi kenókó.

⁷ Èti boángel, yi àrèm bé ákà bò mambak mbò mbúép, ákà bò betok abhi mámbák mbò bárí-ngo.

⁸ Ke ntá Móywi arem chi be, “È Mandem, kefo eke kébhíkí bhòj ngwenti. Mpok ókèm bóbhe, ókà nò enyu ene echí chak.

⁹ Òkòj menyij ebhén bechí chak ne òpap epij ene bo bapu bhure bebhé. Me Mandem ywe nkà ye wò ómbòj manjáak mbonyune nchyé wò kenókó ekén kéchá eken mamure bhe mankem.”

¹⁰ Mandem apet arem ntá Móywi be, “Wò, Acha, ke óghókó mmik ndū nebhònet. Ne yéntiki enyij ene echí amfay, chí awò-betik aywe.

¹¹ Menyij ebhen menkem béfuère fuét, ke wò òbhíkí bhòj ngwenti. Chòj bó menkem ménkòk mendòp mbò besi nden.

¹² Chòj ómpet bhó ómferé mbò besi nden ebhen mmu áwùpsi, ke wò òchí enyumòť mpoknkem, ne nepém ene nebhíkí bhòj ngwenti.”

¹³ Ke ntíkí ángel Mandem ánánj ághátí yi be, “Chòkò fá ebhè awónem awa krate nkà bòm̄pap abhe mándòp mbò enòk ene ónyàna bekak are?”

¹⁴ Pú bó mankem bachi chí befòjò ebhen bekà betik ebhi ne Mandem átò bho be mankwak bò abhen yi ábhòjò bepeme?

2

Bo baké rò mbí nepém máném ebhi

¹ Ndu echí yé nò, sébhòj besòť mpok sémbure menyij ebhen sénánj séghókó be séké rò bhò senem ebhi.

² Tëndu menyiñ ebhen boángel bareme bechi nyaka tetep, ne yě agha ane abhíki bhæere bho ne mmu ane átãñ ntí, abhõñ nyaka ntemsi ane ákwáy ne yi,

³ ná sékwáy bebæe ntemsi ane átwò mbák sémbyak eremé nepeme ane Mandem áyãñ bépémé bhese? Mbõñ Yesu Acha ke áyãmbi berem kponoroñ ãti nepeme ane Mandem ápeme bho, ke bo abhen bághókó báku bese sendiñi be echi tetep.

⁴ Mandem are tón berin, anku noko menyiñi maknkay menyú ne menyú ndu betãñ nkwo bé bechí tetep. Are fæét nkwo ndú akap ane Efónó Bedyere áchyé bho, békóno nkaysi yi.

Yesu ke atõñ bese mbi nepém

⁵ Puyé ntá boángel ke Mandem áchyé betãñ amfay mmik ane sérèm né be átwò ansem.

⁶ Básiñ nebhæéréfu amem Ekáti Mandem be, “Mandem Acha, nkwanwan chí agha ane óre kaysi yi? Mmu ane áfú ntá Mandem chi agha ane óre fyé ntí ne yi?”

⁷ Ndú mómbiñi mpok, osépti yi be boángel máncha yi. Oku ye yí ámbón keném ne kenókó mbò mfo.

⁸ Ochyé yi betãñ amfay yéntiki enyiñ.”

Berem be báchyé yi betãñ amfay yéntiki enyiñ étõñ be yenyin ébhíki rop ene epu antené-yi. Ke sébhíki re gho be yéntiki enyiñ echi antené-yi.

⁹ Ke séghò Yesu mmu báku boángel máncha yi ndú mómbiñi mpok. Báchyé yi keném ne kenókó mbò mfo ãti esõñri newú. Chi ãti berĩndu Mandem ke yi ágú ãti bo mankem.

¹⁰ Mandem ke ághókó yéntiki enyiñ ne yéntiki enyiñ echi ntá yi. Ndu áyãñ nyaka be beyã bho mámbõñ mbi bebhak bõbhi ne mámbõñ keném, eri nyaka be yi mmu ánéne bho mbí wu ámfæét ndú esõñri be ankwáy ndú yéntiki mbi mbò mmú ane ákà bõ mámbõñ nepém.

¹¹ Yesu mmu ákà bo mambák pépép besí Mandem abhõñ chi amot ne bo abhen yi ákà be mambák pépép. Eti yo, yi ábhíki bhõñ ntíanwõp ndu bebhiñi bõ be, “Bõma.”

¹² Yi arem ntá Mandem be, “Chõñ ndem ãti ye ntá bõmaya mpok bõbhe báchéme ndú nebhæet amot, nte besí bhap nchyé wõ bakak.”

¹³ Apet arem be, “Chõñ nsiki ntí ne Mandem.” Ne be, “Ghó mé né, ne bõ abhen Mandem achye me.”

¹⁴ Tëndu bõ abhen yi areme nã ãti yap báchí bakwanwan, mbõñ Yesu ayibhíri nyaka arõp nkwo. Aku nó bé ámfæét ndú newú anchõñti betãñ ebhen mmú ane ábhõñõ betãñã newú, nã chi Satan.

¹⁵ Enyu eyo ke yi ákwáy nyaka beferé bho ndú becháy newú. Báchí nyaka basem ndú becháy ebho ndú nepém enap nenkem.

¹⁶ Sérinji be atwò nyaka bekwak chí bebharébhõ Abraham, puyé boángel.

¹⁷ Abhõñ ye berõp nyaka mbò bhese bakwanwan ndu yéntiki mbi, bé ámbák mungo bachiãkap ane ábhæere bariap ami besí Mandem ndu betik ebhi ne be ánkway bechye akap ãti bebá bõ mankem.

¹⁸ Tëndu yimbõñ ánán ábhõñõ nyaka esõñri ne mamõ, abhõñ mbi bekwak abhen mamõ átwò ntá yap.

3

1 Bǎma, be bho bǎchi nyǎjá, mmu ane achi amfay abhíñí be be mǎmbak bǒbhi. Kaysí ye ka mmu ane Yesu achi. Yi ke Mandem átó mbǒ mǔngo bachiákap ane menyiy ebhen sénókó, mbǒnyu séghàti bho kponoroh.

2 Abhàre nyaka bariép ami besí Mandem mmu áyábhé yi be ambak mǔngo bachiákap ne mǔnto nkúbhé mbǒnyu Moses nkwo achi nyaka mmu ane ábhàre bariép ndú betik ebhi amem ekere Mandem.

3 Yesu ke Mandem ásóré be abhǎn bebhǎn kenókó ancha Moses, nkúbhé mbǒ enyú mmu ane áté eket ábhǎn kenókó acha eket ene yi ate.

4 Mmu ke áte yǎntiki eket, ke Mandem ke ághókó menyiy menkem.

5 Moses achi nyaka mmú tetep ndu betik ebhi mbǒ mübetok amem ekere Mandem. Betik ebhi béte ndú menyiy ebhen Mandem ábhǎnǎ nyaka beku bo mándíñí ansempok.

6 Ke mbák chi Kristo, ákem eket Etayi ne nti nemət mbǒ Móywi. Ne beše bǒ Mandem séchí bo eket eyi enkem mbák sénté kpírí ndu menyiy ebhen sésíki nti ne sébháka nti are ne sédèp awǒ anti be chǎn sémbohǎn bǒ.

Bǒ Mandem ne neywǎmǎet enen yi áchyè

7 Bǎbhǎn ye beghok enyiy ene Éfónó Bedyere árèm mbǒ enyú echí amem Ekáti Mandem be, “Echǎn, mbák mángok Eyǎn eyi,

8 bǎké gwət bati amem mbǒnyu bachímbi bhéka bágwóré nyaka bati yap ne Mandem mpok bǎghǎp amem baso. Bátǎñnti ne me ne, mamǒ me.

9 Mámó me amem baso enyu eyǒ, ne bǎghó menyiy ebhen nkú néntí enap ndú mamié besa bepay.

10 Eti yǒ nti nébé me ne mkpáká bobho, ndem be, ‘Bati yap ápǎkǒ bho ebhi mpoknkem, ne bǎbhíki riyi mbi wa.’

11 Njiki ndú bebenti be, ‘Bápú kway bechwe ndú neywǎmǎet ena wáwák.’”

12 Bǎma, sət ka mpok be ndú nkwo yweka, yé mmu áké bhak ane ábhǎnǎ ébéptí nti, ne akéka besíki nti ne Mandem, ényu ené yi arǒ mbi Mandem mmu achí nepém.

13 Semti nókó ka bati yǎntiki nywǎp be bebú beke rwo mmú yweka ántǎñnti ne Mandem. Ku ka nǒ, yǎntiki mpok, ené nywǎp néchák nébhǎét enén bǎbhíñí be, “Echǎn.”

14 Sébhǎn ákóré ndú enyiy ene Yesu Kristo ákú nta yeše mbák séndók ambi bete kpírí ndú neşikinti enen sébhǎnǎ nyaka ne yi ndú nebhǎnet. Sébhǎn beku nǒ te ndú ngwenti.

15 Bǎké ghǎkǎntik enyiy ene bǎrémé nyaka be, “Echǎn, mbák mángok Eyǎn eyi bǎké gwət bati amem mbǒ enyú bachímbi bhéka bátǎñ nyaka ntí ne Mandem.”

16 Bǒ agha bǎghókó nyaka Eyǎn Mandem yé nǒ, bátǎñ nti? Pú bo Moses abhen yi áfú nyaka etək Ijip ne bho?

17 Bǒ agha bǎkú nyaka Mandem ambe nti ndú mamié besa bepay? Pú bo abhen bǎkú bebú, ne bágú amem baso?

18 Ne mpok Mandem áyíki arem be, “Bápú kway bechwe ndú neywǎmǎet ena wáwák”, ntiki bho yi árémé nyaka nǒ eti yap? Pú bǒ abhen bápú ghok nyaka yi?

19 Séghǒ ye be bápú kway nyaka bechwe ndú neywǎmǎet Mandem mbǒnyune bǎbhíki noko nyaka yi.

4

1 Bariɛp amen Mandɛm afyɛ tɛsáy bɛ chɔŋ bɔbhi mǎnchwe ndũ neywɛ̃mɛt eni abhɛ́t. Sɛbhɔŋ yɛ bɛsot mpok bɛ yɛ̃ mmu ywɛka akɛ bhak anɛ báɾɛm ɛ̃ti yi bɛ abhíkí kway mmu anɛ achwe ndũ neywɛ̃mɛt ɛno.

2 Séghok nkwo Mbok Ndíndí nkúbhé mbɔ ɛnyũ bo abhɛn tɛntɛp bághókɔ nyaka. Kɛ ɛnyin ɛnɛ bɔ bághók ɛkɛ kwak bhɔ mbɔnyunɛ bati yap apu nyaka aɾɛ.

3 Ndiɛɛ bɛsɛ bhɔ sɛnókó kɛ séchwè ndũ neywɛ̃mɛt ɛno, puyɛ bɔ abhɛn bábhíkí noko. Kɛ Mandɛm árɛm nyaka ɛ̃ti yap bɛ, “Njikí ndũ bɛbɛnti ɛbha bɛ, ‘Bápú kway bɛchwe ndũ neywɛ̃mɛt ɛna wáwák.’” Mandɛm arɛm nɔ yɛ̃ndu ánánj ánanjá nyaka bɛghoko nɛbhɛt neywɛ̃mɛt ɛno nɛ yɛ̃ntiki ɛnyin ɛnɛ yi ati bɛkɛ tɛ mpok anɛ yí ághókó mmik.

4 Sérinjɛ bɛ ɛchi ɛnyu ɛyɔ mbɔnyunɛ, ndũ nɛbhúɛ́ɛfɛu amɛm Ekáti Mandɛm, báɾɛm ɛ̃ti nywɔp ɛnɛn nɛjwi tándrámɔt bɛ, “Mandɛm ananɔ nɔkɔ bɛkɛ yɛ̃ntiki ɛnyin ɛnɛ yi abhɔŋ nyaka bɛkɛ, aywɛ mmɛ́t ndũ nywɔp ɛnɛn nɛjwi tándrámɔt.”

5 Ndũ nɛbhɛt achak amɛm ɛkáti ɛyi, Mandɛm apɛt áɾɛm nyaka bɛ, “Bó bápú kway bɛchwe ndũ neywɛ̃mɛt ɛna wáwák.”

6 Mbi anɛ báchwè ndũ neywɛ̃mɛt Mandɛm abhɛ́t yɛ fúú. Kɛ bo abhɛn baghoko Mbok Ndíndí mpok ɛyɔ bábhíkí chwe arɛ ɛ̃ti nɛtanjánti ɛnap.

7 ɛ̃ti yɔ, Mandɛm afyɛ mpok achak anɛ bábhinjɛ bɛ, “ɛchɔŋ”. Debhit kɛ ákú sérinjɛ nɔ mbɔnyunɛ Mandɛm afɛt nyaka ntá yi tɛntɛp arɛm mɛnyin ɛbhɛn mánánj báɾɛ́mɛ bɛ yi arɛm bɛ, “ɛchɔŋ, mpok bághoko ɛyɔŋ ɛyi, báké gwɔt ntí.”
*

8 Mbɔ bo abhɛn Jóshua ásórɛ achwe ɛtɔk Kánán nɛ bhɔ bábhɔŋ nyaka neywɛ̃mɛt tɛtɛp, mbɔ Mandɛm abhíkí pɛrɛ rɛm ɛ̃ti mpok neywɛ̃mɛt achak.

9 ɛyɔ ɛ̃tɔŋ yɛ bɛ nywɔbhé neywɛ̃mɛt nɛchak nɛbhɛt ambi ntá bo Mandɛm.

10 Yɛ agha anɛ áchwe ndu neywɛ̃mɛt Mandɛm, áywɛ̃mɛt ndũ bɛtik ɛbhi mbɔ ɛnyu Mandɛm ábhɔŋ nyaka neywɛ̃mɛt mpok ánánjá bɛghoko mmik.

11 Sɛnú yɛ bɛchwe ndũ neywɛ̃mɛt ɛno bɛ ɛnyũ nɛtanɔ ntí bo Israel néké kɛ yɛ̃ mmu ywɛsɛ ankwen.

12 Dinjɛ ká bɛ ɛyɔŋ Mandɛm ɛchi nɛpɛ́m nɛ ɛbhɔŋ bɛtanɔ. ɛchɔp ɛcha yɛ̃ntiki akpɛrɛnjɛ nɛm ɛpay. ɛchwè tɛ ndũ nɛbhɛt anɛ nɛpɛ́m nkwa néchem nɛ ɛfónjɔ ɛyi. ɛchwè mmu anti ɛntɔŋ mɛnyin ɛbhɛn yi átí bɛkɛ.

13 Yɛ̃nyin ɛpú bhésɛ bhésɛ bɛsí Mandɛm. Yɛ̃ntiki ɛnyin ɛnɛ yi aghoko ɛchi kpɔŋɔŋ bɛsí bhi. Ntá yi kɛ yɛ̃ntiki mmu ywɛsɛ ábhɔŋɔ bɛrɛm ntí anɛ yi ákú yɛ̃ntiki ɛnyin ɛnɛ yi ákú.

Yesu kɛ achi mungo bachiákap ywɛsɛ

14 Séghɔ bɛ sɛbhɔŋ mungo bachiákap anɛ ákó áchí amfay nɛ Mandɛm. Yi chí Yesu, Mmɔ Mandɛm. Sɛndók yɛ ambi bɛkɛm sayri mɛnyin ɛbhɛn sɛnókó ɛ̃ti yi.

15 Mungo bachiákap ywɛsɛ chi mmu anɛ ághɔ bhɛsɛ ntínso ndu mɛnyin ɛbhɛn bɛbɛ bhɛsɛ mmɛt mbɔnyunɛ yímbɔŋ abhɔŋ nyaka mamɔ mɛnyu nɛ mɛnyu, Yɛ nɔ, akɛ kɛ bɛbá.

16 Sɛndók yɛ kɛkwɔt ɛbhɔŋ bɛcháy ntá Mandɛm mmu achi ndũ ɛnokó kɛfɔ ɛyi. Achí Mandɛm bɛ̃̃ndu nɛ chɔŋ angó bhɛsɛ ntínso, antɔŋ bhɛsɛ bɛ̃̃ndu ɛbhi ndu bɛkwak bhɛsɛ ndũ mpok anɛ séchébhé ɛnyin.

* 4:7 Bɛgwɔt ntí ndũ ndón anɛ, chí mɛ́nsi bɛkɛ ɛnyin ɛnɛ Mandɛm árɛm ndũ ɛyɔŋ ɛyi.

5

¹ Bo báypap yěntiki mungo bachiákap ndú nkwo wap, mámbare, yi anka nako betik Mandem ndú ntí wap. Yi ke ásòt ye akap ane bho ne akabhénnya nkwo anchyé nako ntá Mandem éti bebú bho.

² Aríní ndu ákém sayri bo abhen bábhíki rinji yěnyin ne abhen babhōj békwené tēndu yímbōj ábhōj nkwo beyá békwené besí Mandem.

³ Abhōj ye bechye nako akap éti bebú ebhi yímbōj, nkúbhé mbō enyu áchyé akap éti bebú bo abhen yi áté ndú ntí wap.

⁴ Yé mmu ápú chye mmuet kenókó andem be yi ákway bebhak mungo bachiákap. Mandem ke áyap mmu, anka yí ambak mungo bachiákap nkúbhé mbō enyu áká nyaka ne Arōn.

⁵ Nkúbhé enyū yō ke echi ne Kristo. Puyé yímbōj ke áyōjō nyaka mmuet bé ámbák mungo bachiákap ambōj kenókó nchiakap. Mandem ke ábhíní yi, arem be, “Wō, ochí Mōwa, ne echōj nchí rem be ndap chí Etaye”.

⁶ Apet árēm nebhuet achak be, “Chōj ómbak nchiakap mpoknkem mbō enyu bárimé nyaka éti Melkisedek.”

⁷ Mpok Yesu achi fá amik, aríní nyaka be Mandem abhōj betaj beka newú nemfuet yi ansem. Anikmmuet ne ntí nenkem kpát eyōj eyi ere ko amfay, babhese ansep nako. Mandem aghok nenikímmuet eni mbōnyune aséptí nyaka mmuet, anchye nako Mandem kenókó.

⁸ Yí achi nyaka Mmō Mandem tetep, yé nō, aghók beghok Mandem ndú besōjōri ebhen yi ághò.

⁹ Mandem anánjá nókō beka yi ankway ndú yěntiki mbi, ayibhiri arōp mmu ane áchyé nepém enen nebhiáki bhōj ngwenti ntá yěntiki mmu ane ághòk yi.

¹⁰ Mandem afyé yi ambak enyū mungo bachiákap ane Melkisedek achi nyaka.

Sot ká mpok be yé mmu áké rō mbi Mandem

¹¹ Mbōj beyá menyin bechak ebhen nchí kway berem éti Yesu mungo bachiákap ywese. Ke chí menyin ebhen bebé mmuet beka be mánjwimem tēndu bārōbhé chí bo abhen bapu kem enyinj ayak.

¹² Yēndu báchi bo abhen bábhōjō bebhak batōj Eyōj Mandem néne, nté yeka átōj be bábhuet chí bo abhen mmu ábhōjō betōj menyinj mbi ebhen mmu ábhōjō beghok éti Eyōj Mandem. Báchi mbō mámbō abhen bábhuet menyin chí ébhi. Bápú mbō bō abhen bákway menyie menyíe mbōj.

¹³ Mmu ane ányū chí ami, ábhíki bhōj eka ndu berinj enyinj ene echi chak besí Mandem mbōnyune achí mmō.

¹⁴ Menyíe mbōj nechí chí ntá baseansi. Bó ke mánánj bāghókósi mmuet ne bárinj ewupsí ene echi ndú enyinj ene erí ne ené ébhébhé.

6

¹ Séndó ye beyinj nako chí ndiere menyinj mbi éti Yesu Kristo, séndók ambi ndu bechak be sénséné ndú nejwimem enese. Sébhíki pere bhōj besot mpok berem éti menyin ebhen békémé neka enese mbō ebhen bérēm be mmu abhōj betiknsem ndú bebú ebhi, andō beka bebéptí menyin ebhen bétwō yi chí ne newú, ne be mmu abhōj beka ne Mandem.

² Ne be bábhōj besot mpok berem éti nejwiti, ne éti epin ményanja bho amó anti, ne enyū mbúrē Mandem áká bawú mámpntsem ndú nepém, ne éti netán ane mbúrē bátán bo mámpkōt manyé yap ndōj amat ndak amay.

³ Sébhíki bhōj bétinj ndú menyin ebho. Chōj séndók chí ambi mbák échi enyinj ene Mandem áyanj.

4 Sébhəŋ berinj be bápú kway beka mmu ane arə mbi Mandem be ampət antiknsem ndü bebá bhi. Nchi rem eti enyü mmu ane mánán báká amík anéné yi, aghó akap ane Mandem achye bō bhi, ne Efóŋó Bedyere abhak ne yi nkwo.

5 Ndü nepém eni, anán agho nkwo beri ebhen béfú ndu Eyəŋ Mandem, aghó betəŋ ebhen bébhák chəŋ ndü neŋəkó mpok enen nétwō ansem.

6 Mbák mmu wu antán ntí ne Kristo, bápú kway beka yi ampət antiknsem ndü bebá ebhi, tēndu yi achi mbə mmu ane apət ágō Mmə Mandem ndü ekotákátí, anchye nəkō yi ntíanwōp besí bho, ene eyo étwō yi chi ne ménémé.

7 Mandem äyet mmik ane ányü manyier amen ákwèn are, ankə nenýlé néngó, nenchye mbwət ntá mmu ane ákwánjá yə.

8 Ke mbák mmik ágō chi bōmenək ne táko nsēnse, nə yə abhíkí rí, ārəp chi mmik ane báchəŋti chəŋti, ne ndu ngwenti, mánsəŋ yə səŋ.

9 Abhen ekəŋ, yēndu mérém nə ne bhe, mbōŋ ntí ne bhe bé bákū chi berítí menyin ebhen békō ndəŋ amət ne nepeme ane Mandem ápeme bhe.

10 Mandem achi chak mpoknkem ne apu kway beghəkəntik betik ebheka ne ekəŋ ene bātōŋ yi ndü bákwák bati bōnkwo ne bārəŋ ambi beka nə.

11 Ne séyən be yēntiki mmu yweka ándók ambi betəŋ nkúbhé ntí enə te ndü ngwenti, ne bápú nók chəŋ bebəŋ menyin ebhen bábhaka ntí be chəŋ mámbəŋ.

12 Mpú yan mändə abhət ánkém be. Nchi yan chi be mánkoŋo erin ene bo abhen mánókó, ne bábəŋ ekébhénti ne bágħaka ndü nté ane bábəŋ menyin ebhen Mandem afyé bariəp bechye.

Bariəp Mandem apú kwén

13 Mpok Mandem afyé Abraham bariəp, ayiki ndü nnyén eni yimbəŋ, tēndu yē mmu apu ane acha yi be yi ánkway beyiki ndu nnyén mmu wu.

14 Ayiki arem be, “Mpú nók béyət wə, ne chəŋ nchýé wə beyá bebħárəbhə.”

15 Abraham ánoŋ ye ne ekébhénti kpát abhəŋ menyin ebhen Mandem afyé bariəp bechye yi.

16 Nkwánwəŋ ayiki chi ndü nnyén mmu ane acha yi, ne mpok bo bákəm epúítí, mánán mányú nku, epúítí émay.

17 Enyin eyo ke ékú Mandem áyiki nyaka ndu bétəŋ bo abhen bariəp ami achi ntá yap kroŋorəŋ be bō báká enyin ene yi ati beka.

18 Mandem akə menyin ebhen bepəy ndu béfyə bhese ntí, bese bho sébwe sérəŋó ntá yi be yi ampeme bhese. Menyin ebhə bepəy bepə wupsi mbənyune yi apú kway besense. Afyé bese ntí be seke rə bebħaka ntí menyin ebhen yi afyé bariəp bechye bhese.

19 Enyin ené sebħaka ntí are ékəm bese eriri ndü nepém enese mbə enyü ndo ákəm áchwí nebħəet amət kpemm be nnyén néke pokó wu. Nebħakánti enese ne Yesu nékú séfuət ekat séchwe te amem mókere kón, ndü nebħəet bediéré Mandem.

20 Yesu anán ayámbi arəŋ are ndü ntí ayese mpok yi áróbhé chi mūnti bachiákap ane mpoknkem mbə enyü béréme nyaka eti Melkisedek.

7

Menyin ebhen beyin Melkisedek nchiakap Mandem

1 Melkisedek-ne achi nyaka mfə etək Salem ne nchiakap Mandem Acha. Abraham anu nyaka ne beyá bafə awáy bhə. Mpok yi áfú ebħinenu ápətnsem, Melkisedek atemeri yi, ayét yi.

² Abraham akore menyin menkem ebhen yi afu ebhinen ne bho ndu baru byo, achye yi ndu amot. Nnyen Melkisedek eno nete ndu “Mfo ane aka menyin ebhen bechi chak.” Achi nkwo Mfo Salem, no chi “Mfo ane achye kpak.” *

³ Ekati Mandem ebhiki rem yenyin eti etayi ne mayi ne nneréket ywi ne mpok ane babhe yi. Ne nepem eni nebhiki bhon ngwenti. Achi nchiakap Mandem ngwenti ti mbo Mmo Mandem.

⁴ Ghó ka enyü nnem mmu yi achi nyaka! Yendu Abraham achi nyaka chi mbi ane bo Israel, akore menyin ebhen yi afu ebhinen ne bho ndu baru byo, achye yi ndu amot.

⁵ Mbok bebharebho Lévi bachi bachiakap Mandem. Ebhe Moses eghati bho be mansot ndu menyin amot ndu ane byo ntá yentiki mmu Israel, yendu bo ne bo Israel mankem bachi bebharebho Abraham, no chi bo nneréket amot.

⁶ Ke Melkisedek mmu apu nyaka mbon mmu nneréket Lévi asot nyaka enyü akap wu no Abraham achye yi, ayet yi mmu Mandem afye nyaka bariet ne yi.

⁷ Yentiki mmu arini be mmu ane ayet nti ke achá mmu ane yi ayere.

⁸ Beyini bachiakap abhen bachi bebharebho Lévi, bo mankem abhen basot akap ane ndu-amot ntá bho, bagu mbo yentiki mmu achak. Ke beyini Melkisedek, mmu asore nyaka nkwo akap wu, Ekati Mandem eton bese be nepem eni nebhiki bhon ngwenti.

⁹ Sekway mbon berem be Lévi mmu bebharebho bhi basot enyü akap wu ntá bho, achye nyaka enyü akap wu ntá Melkisedek tendu chi-mbi ywi Abraham achye nyaka wu ntá Melkisedek.

¹⁰ Echi enyugo mbonyune babhiki re bhe nyaka Lévi mpok Melkisedek atemeri Abraham. Ye no, Lévi anan achi nyaka ndu manon Abraham.

¹¹ Mpok Mandem aka bachiakap abhen bebharebho Lévi manchye bebhé ebhen bekway ne nkwo bachiakap abho, mbo betik ebhap bekway nyaka beka be bo mambak chak mbo enyü Mandem ayon, mbu nti apu ane nchiakap achak atwo ane achi mbo Melkisedek, ne abhak kekuri ne bachiakap abhen nneréket Aron.

¹² Mpok nneréket ane bachiakap awupsi, ewupsi ebhak ndu ebhe nkwo.

¹³ Mmu ane barem menyin ebhen eti yi afu chi ndu nneréket ane achi kekuri ne ane ye mmu abhiki re fu are, ne ane aka betiki Mandem mbo nchiakap.

¹⁴ Echi kponoron be Acha ywese Yesu afu nyaka ndu nneréket Júda, ne Moses abhiki rem yenyin eti nneréket wu mpok yi arem enyin eti bachiakap.

Yesu achi nchiakap Mandem mbo Melkisedek achi nyaka

¹⁵ Enyin ene epet eku sengo kponoron be ebhe eyibhiri, chi netwo ane nchiakap achak atwo mbo Melkisedek.

¹⁶ Achi nchiakap, puyé chi bekonjo ebhe ene erem eti nneréket ane nchiakap abhono befu are, ke chi bekonjo betan ebhen nepem eni enen ye mmu apu kway bechon ti.

¹⁷ Echi mbo enyü bareme eti Kristo be, “Wo, achi nchiakap Mandem ngwenti ti mbo Melkisedek.”

¹⁸ Ndu beron ambi, baro esi ebhe mbonyune ebhiki pere bhon nyaka betan, ekepere bhon yenyin beka ne bhese.

¹⁹ Nti achi be ebhe yo epu kway bekwak mmu ankway ndu yentiki mbi besi Mandem. Nene, batwo ne enyin echak ene echa bebhé. Yo ke sebhaka nti are ne eya bhese kekwo ne Mandem.

* 7:2 Hibru: Mélek chi “Mfo”, tsedek chi “chak”, Salem chi “Kpak”.

²⁰ Enyɪŋ eɕhak ene séghò ɛti nchiakap wu chi be Mandem anyu nyaka nku be Yesu ábhák nchiakap. Yɛ nchiakap achak apú, ane mányú nku ɛti yi.

²¹ Ntá Yesu ke yi áyíkí mbò enyú Ekáti Mandem éghàti besí be, “Èta Mandem ayíkí, ne apú kway beyibhiri nkaysi yi. Ayíkí, arem be, ‘Óchí nchiakap ngwenti tí.’”

²² Nku ane Mandem ányú ɛti Yesu enyuyò á̀tòn be, mpok séghò Yesu, sérinjì be yi achi sebhaj esen Mandem achye ndu betòŋ be nku yò atéé acha ane nsí.

²³ Ewupsi eɕhak echi be, bachiákap abhen mbi baya nyaka ne ntí be báchí nyaka bò abhen nɛwú nékáj bò báké ròŋ ambi ne betik ebhap.

²⁴ Ke mbák chi Yesu, yi á̀ròŋ ambi beka betik ebhi mbò nchiakap mpoknkem, mbonyune yi apu gu wáwák.

²⁵ Ndu echi nò, yi ákwáy bepepe yɛntíkí mmu ane áfueré ntá yi atwò ntá Mandem ndòŋ amòt ndak amay, tɛndu yi achi nepém mpoknkem ndu menikmɛt ɛti yap.

²⁶ Enyú mungo bachiákap wu ke ákwáy ye bekwak bese, mbonyune yi achi nyáná, abhíkí bhòŋ békwené, abhíkí bhòŋ bakwap, achí kekúrí ne bõ bebá, ne achí ndú nebhuéré kenókó amfay.

²⁷ Nti apu ane yi ábhòŋó bechye akap yɛntíkí nywòp mbò yɛntíkí mungo bachiákap ane mbi. Yɛntíkí mmu wap áyambi nyaka anchye akap ɛti ebhi bebá, ke ándak ye ambi beka nò ɛti bebá bò bachak. Yesu achyé akap ndòŋ amòt ndak ámáý, mpok yi achye mmɛt be mango ndu ekotákátí.

²⁸ Ebhé Moses ékú nyaka bò abhen bekwéné béchí ne bhò mámbák bõ bagho bachiákap, ke Mandem anyu nku aká Móywi mmu ákwáy ndú yɛntíkí mbi mpoknkem ámbák mungo bachiákap.

8

Yesu ke achi mungo bachiákap ane Nku Nko

¹ Mbòŋ ntí-ndak ane sérèm chi be sebhòŋ enyú mungo bachiákap ane áchókó ndú nebhuéré kenókó ne Mandem mmu ábhòŋó betaj menkem awu amfay.

² Mungo bachiákap wu ákà betik ebhi amem etem ene echi nyáná, ené mbòŋ Mandem Acha áté, kebhak chi nkwarɔwaj.

³ Báfyé yɛntíkí mungo bachiákap chi be anchye nòkò akap ne akabhénya ntá Mandem. Ndu echi nò, nchiakap ywese nkwo abhòŋ bébhòŋ enyɪŋ ene yi áchye ntá Mandem mbò akap.

⁴ Mbò yi achi chi fá amik, mba apú bhak nchiakap wáwák, tɛndu bachiákap bachak bachí fá amik abhen báchye akap bekoŋo enyú ené ebhé Moses érèm.

⁵ Betik ebhap bechi mbò ndikandi ane ákà séndínjì mbòŋ enyɪŋ ene éfakari amem etem ene amfay. Sérinjì be echi nò mbonyune mpok Moses ábhòŋ nyaka bete étèm akap, Mandem aghati yi be, “Óbhòŋ begho be oté etem eyò mbò enyu ntòŋó wò amfay njie.”

⁶ Ke néne, betik ebhen Kristo béchá ebhen bachiákap abhen Nku Nsí, nkúbhé mbò enyú nku ane ákú Yesu ate nenti Mandem ne bho áchá ane nsí, mbonyune akò ne nku ane árí áchá.

⁷ Mbò nku nsí yò ákway nyaka bekwak bò mambak chak besí Mandem, mba ntí apu bebhòŋ nku achák.

⁸ Ke Mandem Acha aghò nyaka be békwené bechí ne bõbhi. ɛti yò, arem be, “Mpok átwò ane nchí nyu nku achák ne bo Israel, ne bõ Júda nkwo.

⁹ Nku ane apú bhak mbò ane nsí nyaka nyu ne bachímbi bhap mpok nsóré bhò ne awó wa mféré etok Ijip. Bábhíkí ròŋ nyaka ambi beka menyɪŋ ebhen nku

nsí áyan bə manka. Eká Acha arem be, 'Ndu échi nə, mbíkí pere bhəj mpok ne bhə. Mmə Mandem Acha ke nchi rem.'

¹⁰ Né chi nku ane mənýú chəj ne bo Israel ndú manywəp ane átwə. Mmə Acha nchi rem be chəj mfyé bebhe ebha bə antí, nsij bhə amem bati yap. Chəj mbak Mandem awap, ne bə mámbak bəbha.

¹¹ Yé mmu apu bhəj chəj betəj nti, ne yé chi nti manə be, 'Dijí Mandem', mbənyune bo mankem báriji chəj me, bebho aməet ndéndeme bho beghaka aməet maném bho.

¹² Ne chəj ngə bhə ntínso, mfónóri bebú bhap nkepere tik bhə wawak."

¹³ Nerem ane Mandem árem éti Nku Nkə áttə be ane mbi abhíkí pere bhəj betəj ne enyij ene énájá éféere mpok, yə kepere bhəj betəj, énememem.

9

Enyū báchyè nyaka Mandem Kenókó amem Etem

¹ Nku mbi ane Mandem ányú ne bo Israel abhəj nyaka bebhe ebhen bétəj enyū bo babhəjə bechye Mandem kenókó, ne etem ebhak fá amik ene bə báchyè yi kenókó aré.

² Etem eyə ébhəj bəbəkət bapay. Ane mbi abhak Nebhəet Bediere. Aré ke enyij ene epəkə berónjə mkpak echí nyaka, ne bret Mandem. *

³ Nden akóre nyaka móket ane mbi ne ane ansem. Bábhijí nyaka móket wu be Nebhəet ane achi Nyánjá Achá.

⁴ Éféme akap ene bágħákó ne pú ebhak amem móket wu. Amfay éféme eyə ke básəj nyaka enyijí eriep ene bábhijí be insens. Ekabhé Nku ébhak nkwo amem. Bákúti yə enkem ne pú. Móte ane mána achi amem abhak amem ekabhé yə. Ntém Arəj enen netémé beyé nébhák nkwo amem. Bégbáká batay apay ane Mandem ásinji nyaka bebhe are ke áchye ntá Moses bebhak nkwo amem ekəep eyə.

⁵ Befónjə bəpay ebhen bágħókó mbo bəángel bebhak amfay ekabhé yə. Bebhap ebhap mənýabhe amfay nebhəet ane Mandem áfonjori nyaka bebú bho are. Ke sépú kway berem yéntiki enyij éti menyij ebhen néne.

⁶ Mánánjá nókó bebhəere yéntiki enyij ndú ayi nebhəet, bachiákap báre rəj ndú móket ane mbi, mpok ne mpok, ndú beka ebhap betik.

⁷ Ke mūngo bachiákap aywinti ke áchwé amem móket ane achi Nyánjá Acha ndəj amət ndú mmíé. Ne abhəj nyaka bechwe aré chi ne manəj amən yi áchyé éti bebú bhi ne bebú ebhen bo bákú kerijí be chi bebú.

⁸ Éfónjə Bedyere ástə menyij ebhen betəj bese be mpoknkem ane móket ane mbi abhəet téé, mbi bechwe are apu bhak.

⁹ Ene chí erij ene étəj bhese ndú mkpáká mmik ane echəj be akap ne akabhénya ane báchyè Mandem apu kway beka nti mmu nénkwáy ndú yéntiki mbi besí Mandem.

¹⁰ Besí menyij ebho menkem béyijí chi menyij menyie ne ebhen menyú, ne menyú menyij béchák ebhen bo básət mánsə mməet be báke bhəj bakwap besí Mandem. Menyij ebho béyijí chi bebhe éti mməet ne mémay mpok Mandem átwə ne enyú ekə.

¹¹ Kristo atwə mbə mūngo bachiákap ane ákú berítí menyij ebhen bétwə mémfákárí. Achwe amem ekere Mandem ene ékwáy ndú yéntiki mbi écha ebhen béchi nyaka fá amik. Puyé bo ke báté yə, ne épú ndú mpáy menyij ebhen fá amik.

* 9:2 Esé berónjə mkpak: enyij bete berəjə mkpak are.

12 Achwe ndũ móket ane achi Nyánjá Achá ndõn amõt, ndak ámay. Puyé chi ne manõn mmén ne amen bõmpõn kě yí achwe aré ne mō. Manõn mi yímbõn kě yí áchyé, ne ndũ áká nō aku bhese afere ndũ kesemé bebá mpoknkem.

13 Ndũ mpok ane áfueré ansem, básõt nyaka chi manõn mmén ne amen nmém mpõn ne batwõp amen môngõ mpõn ane básõnõ, mámyakati amæt mmu ane apú pépép besí Mandem, be ambak ye pépép.

14 Mbák manõn nnya ákway nyaka beka mmu ambak pépép, ná ne manõn Kristo, yi mmu achye mmæt ane yenyin ebhiki nyõp ntá Mandem mbõ akap ndũ betan Efiõnõ mmu achi mpoknkem? Manõn ami abhõn bebõn beyá betan ndu beka be bati yese ambak pépép, ne bé séképer ka menyin ebhen bétwõ bhese ne newú. Aká nō bé séndõbhe tok chi Mandem mmu achi nepém.

15 Nchye ane yi áchyé mmæt mbõ akap enyu eyõ ke áká yi ate nenti Mandem ne nkwa ndũ Nku Nkõ ndu beka be bo abhen Mandem abhinj, mámbõn berítí menyin ebhen yi afyé bariep bechye bhõ, tẽndu newú néféré bhõ ndũ bebá ebhen Nku Nsí.

16 Ekátí newú-bésu echi mbõ nku. Mbák séka menyin ene mmu ásinjí arem enyũ bábhõnõ bekare newú eni, bápú kway bekonjo yõ krate émbak kponõõn be yi ánán ágú.

17 Ekátí newú mmu ebhõn betan chi mpok yi ánán ágú, tẽndu épú bhõn betan mpoknkem ane mmu ane ásinjí ekátí yõ achi nepém. Echi mbõ nku.

18 Eti yõ kě manõn ábhõnõ nyaka berõn amik ndu beka be esí nku embõn betan.

19 Mpok Moses ánánjá ághátí bhõ bebhé Mandem menkem, asõt ntábhénok hysõp, anep babyak mmén amen achi chu are. Asõt manõn mõmpõn ne amen mmén, achõpti ne manyier. Asõt ye ntábhénok hysõp wu, atap amem manõn mō, amyakati ndũ ekátí bebhé ne amæt bo mankem.

20 Ndu áká nō, are rem be, “Manõn amen ákem nku ane Mandem anyu ne be ne ághati bhe be mámburé yõ.”

21 Enyu émot ke Moses amyakati nyaka manõn ndũ etem ne ndũ menyin menkem ebhen básõt nyaka bechye Mandem kenókó ne bhõ.

22 Dinjí ká be békõnõ bebhé Moses, babhõn nyaka besõt manõn ndu beka beyá menyin mémbak pépép. Mbák manõn abhiki rõn amik, bápú fonõri bebá bhõ.

Kristo achye mmæt mbõ akap ndu bépókõ bebá bhõ

23 Eti eyõ ke bábhõnõ nyaka beka menyin ebhen bechi fá amik ebhen béchí ndikandi menyinjí mbõn ebhen bechi amfay be mémbák pépép enyu eyõ. Ke ndu beka menyinjí mfay mémbák pépép bábhõn nyaka besõt chi manõn amen acha manõn nnya.

24 Kristo abhiki rõn ndũ ekeré Mandem ene bághókó ne amõ, ené échí ndikandi ekerákap ene mbõn awu amfay. Achwe chi amem mbõn etem ené amfay ne achí are néne besí Mandem, eti yese.

25 Ne abhiki rõn amfay ndu bechye mmæt mbõ akap ndõn ne ndõn mbõ enyũ mungo bachiákap áchwe nyaka ndũ móket ane achi Nyánjá Acha yéntiki mmíé ne manõn amen apu ami.

26 Sayri sayri, mbõ yi árdõn nyaka amfay ndõn ne ndõn ndu bechye akap, mbá yi abhõn bebõn esõõri te ndũ ngwenti mmik. Ke abhési ndõn amõt ndak ámay ndũ ngwenti mpok achye mmæt mbõ akap ane ápókõ bebá bhõ.

27 Ne nkúbhé mbõ enyũ Mandem árémé be mmu abhõn bégu ndõn amõt, ne ánán ágú, andõbhe non chi manyé,

28 ενυυ εγω κε εχι γε δε Κριστο αχυε νερεμ ενι μβο ακαπ νδωη αμωτ νδου βερωκο βεβυ βο μανκεμ, νε χωη αμπετ αντωσω, πυυε νδου βεφερε βεβυ, κε νδου βερεμε βο αβηεν βαχι νε αμικ αμμι μανωη γι.

10

1 Βεγυνηι βεβηε Μωσε, βεχι μβο νδικανδι βεριτι μενυνη εβηεν βεβηωη βετωω, πυυε μβωη μενυνη εβηω. Ενυυ εσι ενε ερεμ δε μανχυε νωκο ακαπ νδωη νε νδωη γεντικι μμιε ερυ κωαυ νυακα βεκυ βο αβηεν βατωω ντα Μανδεμ νδου βεχυε γι κενωκο μανκωαυ βεσι βηι νδυ γεντικι μμιε βωωακ.

2 Μβο ακαπ ωυ ακυ βο μμβακ περεπ βεσι Μανδεμ μβυ βαβηυετ βεχυε ωυ? Μβυ βατι βηω αρυ περε ταη βο ετι βεβυ βηαπ.

3 Κε ακαπ ανε βαχυε γεντικι μμιε, αχι νυακα χι ενυνη ενε εκυ βο μαντικ βεβυ βηαπ.

4 Εχι ενυυ εγω μβωνυνε μανωη μρωη νε μανωη μμεν αρυ κωαυ βεφερε μμυ βεβυ αντι βωωακ.

5 Ετι γω κε εχι δε μπωκ Κριστο αβηωη νυακα βετωω φα αμικ, αρεμ ντα Μανδεμ δε,

“Ωβηικι περε γαη δε βο μανχυε ακαβηενηα νε μενυυ ακαπ αχικ. Κε ωγωκο χι μμυετ νκωα
ωχυε με βε νχυε ωω ακαπ νε γω.

6 Ακαβηε νυα βεωη βεχυε ωω αρυ χυε ωω μανικ.

Υε χι ακαπ ανε βο βαχυε δε αμρωκο βεβυ εβηαπ αпу χυε ωω μανικ.”

7 Νδεμ γε δε, “Ετα Μανδεμ, γω με νε.

Ντωω βεκυ ενυνη ενε ωω ωγαν μενκυ νκυβηε μβο ενυυ βασηι ετι γα αμεμ εκατι εγε.”

8 Κριστο αρεμ δε,

“Ωρυ γαη, μανχυε ωω ακαβηενηα νε ακαβηε μβωωτ,

νε γε χι ενυυ ακαπ αχικ,

νε ακαβηενηα ενε βασωη αγω

νε ωρυ βηωη μανικ

νε ακαπ ετι βεβυ.

Βαχυε ακαπ ανε βεωη βεβηε Μωσε.

Αρεμ νω γενδυ βο βαχυε νυακα ακαπ

χι βεωη βεβηε Μωσε.”

9 Κριστο αρεμ νω, αρεμ δε, “Ετα Μανδεμ, γω με νε. Ντωω βεκυ ενυνη ενε ωγαν μενκυ.” Κριστο ατωη νδυ νερεμ ανε γι αρεμε νω δε Μανδεμ αφερε εσι ακαπ, αφυε ανε ακω.

10 Νε ετι Έσυ Κριστο ακυ ενυνη ενε Μανδεμ αγαν νυακα δε γι ανκυ, αχυε μμυετ γι μβο ακαπ νδωη αμωτ νδακ αμαγ, σερωπ χι περεπ βεσι Μανδεμ.

11 Νδυ νκυ νσι, γεντικι νχιακαπ ατε νυακα νδυ βετικι, νδυ βεβηετ ανε βαχυε ακαπ αρε γεντικι νυωωρ, νδυ βεχυε νκυβηε ακαπ ανε αпу κωαυ βερωκο βεβυ βηω βωωακ.

12 Κε Κριστο αχυε μμυετ γι μβο ακαπ ετι βεβυ βηω νδωη αμωτ νε ακαπ ωυ ακωαυ νδυ μπωκνεμ. Ακο γε αμφαι αχωκο αμεμ μωκετ ανε αχι Νυαηα, εβηε αωωνεμ Μανδεμ.

13 Αρε, ανωη Μανδεμ ανκυ βωμπαρ αβηι μαμβικ μβο ενωκ ενε γι αγανηα βεκακ αρε.

14 Νω κε εχι δε Κριστο αωω ακαπ αμωτ ακυ βο αβηεν Μανδεμ ακυ μμβικ αβηι μανκωαυ νδυ γεντικι μμιε βεσι Μανδεμ μπωκνεμ.

15 Νε Ερωη Βεδυερε νκωω ατε ντισιε δε μενυνη εβηεν βεχι τετερ. Αγανι αρεμ δε,

16 Mandem Acha arem be, “Né chi nku nkò ane mbónó menyu ne bóbha mpok ane manywop ayò áfuéré. Chon mfyé bebhé bha amem bati yap, nsin bho amem nkaysi yap.”

17 Apet arem be, “Mpu pere tik chon bebú ebhap ne bebépti menyin ebhen bo báka wáwák!”

18 Mánarj mámfónórí bebú bho, ntí apu pere bhak ane bo báchye akap.

Séndók kekwoť ne Mandem

19 Bóma, tëndu manonj Yesu áronj amik éti yese, sékway ye berem be sébhonj ngángarj bechwe ndü nebhúét ane achi Nyáná.

20 Yesu ánáná anene ekat, achye bhese mbí ako ane nepém bé sénkwáy béfuet aré séndok te amem. Ekat ene yi ánéne chi mmwet yi ane yi áchyé, ndu águ éti yese.

21 Ne tëndu sébhonj Nném Nchiakap ne yi ke ákéme ekeré Mandem,

22 séndók kekwoť ne Mandem ne bati ane tetep ne sénsíkí nti enyu ene sepú pere makati yényinj. Sénkú nò mbonyune Yesu anánj amyakati manonj ami ndü bati yese ne áchi pépép, ne yo ápu pere tan bhese ndü yényinj. Asó mmwet eyese nkwo ne manylep amen abhiki bhonj bakwap.

23 Sénkéme sayri nebhakánti enen sébhónj ndü menyinj ebhen bétwò ambi ebhen sérém be sebhaka nti aré. Séké makati mbonyune Mandem mmu afyé bariép bechye bhese menyinj ebho ábhure bariép ami.

24 Sémfyé ntí bégho enyü sékwáy menyíkisi bati ane batí bónkwo enyu ene bákway bebhonj ekonj ne bho ne mánkú nkò berítí menyinj.

25 Séké fere ntí ndu bechem ne bati mbò enyü mbòk bo bábhónj epinj beka. Enyinj sébhónj beka chi be sémfyé nkò bati nti, sayri sayri, néne, ené nywop enen Yesu átwò nechi kekwoť.

26 Mbák sénchók batú, séndók ambi beka bebú, ené sénánj sérínj tetep ane Mandem, séndínj bé yé akap achak apu ane ákway bekatí bebú ebhese.

27 Mmu ane ákú nò, abhíkí pere bhonj yényinj echak ene yi ánonj, ebhiki fuet chi menonj ne becháy manyé ane átwò ambi ne ngó ané ádu gum gum gum ane ábhónj mémen bómpap Mandem.

28 Yé agha ane ábyak nyaka ebhé Moses ne bo bati apay, yé bati arat, mánte ntísie be aka nò tetep, báway yi kebhonj ntínso ne yi.

29 Ná ne mmu ane ábyak Mmò Mandem? Bákaysi be ntiki ntémsí ane ábébhé áchá ákwáy ne yi? Enyü mmu wu ástòt manonj nku ane ákú yi ambak pépép besí Mandem mbò enyinj ene epú nyáná, ne árem ebábu éti Éfónj Bedyere mmu ákú beríndu Mandem mémbak ne bóbhi.

30 Sérínj mmu ane áréme be, “Me ke nchí Nkeme kémbé.” Apet arem be, “Chonj Acha ántánj bóbhi.”

31 Békwen amó Mandem mmu achi nepém chi enyinj ene mmu ábhónj becháy.

32 Tik ka manywop ane áfuéré ansem, mpok bákú amík ánéne bhe. Mpok yo, báté kpírí ndü beyá besonjori ndü mánú ne bho.

33 Mpok achi nyaka ane básòkoti, manchye nkò bhe nenyok besí bho. Mpok achak báre té ansem bó abhen báchye bho esonjori enyu yo.

34 Bábhonj nyaka ntínso ne bókenonj. Ne mpok báfónj menyinj ebheka, báka ne manjáak be mankú nò, ndü bárínj be bábhonj menyinj ebhen becha ebho, ne be bo bebhak mpoknkem.

35 Báké rò ye nesiki nti eneka. Nétwo ne beyá nsáy.

36 Bábhonj ye bete kpírí be mánkway bekonj nkaysi Mandem, mámbonj menyinj ebhen yí afyé bariép bechye be.

³⁷ Mandem arem be, “Mandú mpok, mmu ane ábhónó bétwə, átwə, ne apú chənti mpok.

³⁸ Ke mmü wa ane achi chak ábhak chəŋ nepém ndu ábhónó neka ne me. Ke mbák ánjá mmæet ansem, mpú bhəŋ manák ne yi.

³⁹ Ke mbák chi beše, sépú bo abhen báya mmæet ansem mangu manem. Séchí chí bo abhen sébhəŋ neka ne Mandem, ne yi ápereme bhese.”

11

Bə abhen babhəŋ neka ne Mandem

¹ Bəbhəŋ neka ne Mandem chi yi? Chí neka ane mmu áká be enyiy ene yi abhaka nti be chəŋ ambónə ébhəŋ bəfákári, ne ménóko ne nti nenkem be menyiy ebhen mmu apú ghó ne amík béchi tetep.

² Neka enen bo abhen te nyaka ke nékú nyaka Mandem arem be bə báku sayri.

³ Neka ke nékú séríŋi be Mandem asət chi eyəŋónyu eyi ke ághoko mmik. Eyo étəŋ be menyiy ebhen séghə ne amík bəfú chi ndü menyiy ebhen mmu apu kway beghə ne amík.

⁴ Neka Abel ke nekə yi achye nyaka Mandem akap ané ákwáy achá ane Ken. Nesət ane Mandem ásórə akap Abel atəŋ be aká be Abel achi chak besí bhi. Yəndu Abel ágú, neka eni nékú abhæet berem kepí ntá yese tē echəŋ.

⁵ Neka enen Enok ke nékú Mandem asəre yi amfay ené yi abhiki ghó newú. Ekə yē mmu keghó yi ndu Mandem anəŋ asəre nyaka yi. Ke Mandem áperé sət Enok, ánəŋ atəŋ nyaka be abhəŋ manák ne yi.

⁶ Bəghə ye be mbák mmu abhíki bhəŋ neka ne Mandem, épú kway bəfakari be Mandem ambəŋ manák ne yi. Yē agha ane árəŋ kekwoət ne Mandem abhəŋ ménóko be Mandem achi, ne be áchyé ákap yəntiki mmu ane áyən yi ne nti eni nenkem.

⁷ Neka Nóa ke nékú be, mpok Mandem ásémťi yi éti menyiy ebhen yē mmu abhiki re ghó nyaka ne amík, anoko, aghoko erem áchwí, achwe amem ne éfo eyi enkem, Mandem apeme bhə. Nekə Nóa akə nə eghori ékwén amæet bə mmik ne. Mandem asət be Nóa achi chak ndu abhəŋ nyaka neka.

⁸ Neka Abraham ke nékú yi áká enyiy ene Mandem aghati yi. Mpok Mandem ábhíŋi yi bé ámfá, ándók nebhæet ane Mandem afyé bariəp bechye yi, arə etək eyi, are kə andək nəkə, kerinji atú ané yi árəŋ.

⁹ Neka eni ke nékú yi achəkə atú ane Mandem afyé bariəp bechye yi. Abhak aré, achəkə ndu bétém mbə be achi chi kenkə. Enyumət, mósýwi Aisek, ne ebháre mósýwi Jekóp, bo Mandem afyé nyaka bariəp bechye bhə mmik yə nkwo, báchəkə ndu bétém ne yi Abraham.

¹⁰ Abraham achókó nyáká ndu bétém mbənyune abháká nyaka nti ndü etək ene ébhak mpoknkem ene Mandem ábhónó nkaysi enyu ebhəŋə bebhak, yíməŋ ate yə.

¹¹ Neka enen Sará ngoré Abraham ke nékú yi ákway nyaka bəpóko menie, yəndu mamie yi ánəŋ acha nyaka ané ngoré ane akway bəpóko menie. Ebhak enyu yə mbənyune anókó nyaka be Mandem achi Mmü tetep, ne ábhəre bariəp ami.

¹² Mpok yə, Abraham anəŋ akək nyaka tontó, enyu ené yi apu pəre kway bebhəŋ bə. Yē nə, bebhárəbhə bhi báya kpát mbə mambé mfay ne mbə ésiép ene echi angəkənyén enyu ene yē mmu apú kway bəpay bhə.

¹³ Bəbhen mankem babhəŋ nyaka neka ne Mandem te ndiere newú. Ne yē mmu wap abhíki bhəŋ nyaka menyiy ebhen Mandem afyé bariəp bechye bhə.

Bághò nyaka bhò ghò te nekò nesie, bábhòñ beyá manák mándeme nokò be báchi chi mankò abhen báfüere fuet fá amik.

14 Ne bo abhen bárèm enyu eyò bátòñ kponjoròñ bé bayàn etòk ene bò bábhìñi be eyap.

15 Mbò etòk ene bò báfú are kě bákàysi, mbú bayàn nyaka mbi bepetnsem aré.

16 Bayàn nyaka chi etòk ene érí échá, nò chi ene echí amfay. Eti yò kě ntíánwóp apu ne Mandem be bò bábhìñi yi be Mandem awap. Sérìñi nò mbònyune Mandem aghókó etòk abhøre ntá yap.

17 Neka Abraham ke nékú be mpok Mandem áchyé yi nemò ndu aghati yi be ándók ányché móywi Aisek mbò akap, Abraham mmu Mandem afyé yi barièp, aka bechye njanà móywi mbò akap.

18 Aka beku nò yèndu Aisek ére kě Mandem afyé nyaka Abraham barièp èti yi be,

“Aisek ke achi mmó ane ákà chòñ ómbòñ beyá bebhárébhò.”

19 Abraham anoko bé ye Aisek agú gu, Mandem ákway beku bawú mampetnsem ndù nepém. Sékway ye berem be Aisek achi nyaka chi mbò mmu ane ánánj agú ke Mandem akà yi afú ndù newú, apetnsem ntá etayi.

20 Neka Aisek ke nékú yi áyéré nyaka bóbhi Jekóp ne Isau, aghati bhò èti áfók ane átwò ansem.

21 Ne neka enen Jekóp ne Mandem ke nékú yi áyéré bómóywi Joséf bati apay mpok yi aròbhe kekwot begu, aghòkò mmuet ndù ntem eni, achye Mandem kenókó.

22 Neka enen Joséf ne Mandem kě nékú bé mpok yi aròbhe chi bégu, arem èti nefú ane bo Israel bábhòñj nyaka befu etòk Ijip, ne aghati bhò be mpok bò báfú, mánsot beghep ebhi mandòk ne bhò.

23 Neka enen chi ne nnò Moses ke nékú bábhésé yi anywóp ndù batàn arat mpok bábhé yi, bé báké way yi. Báku nò ndù bághó be Moses ari acha, bò kechay bekwèn ebhé Mfò Ijip.

24 Neka Moses ne Mandem ke nékú be mpok yi ágó aghaka esakámu ake ka bo mámbìñi yi be mmó mómfo Ijip ane ngòré.

25 Arem be echì sayri bebhòñ esòjorì ne bo Mandem echa ményie nepém enen bebá ndu mómbìñi mpok.

26 Aghò nyaka be éri mámbiyak yi èti Mpeme Mandem afyé nyaka barièp be àtò echa yi bebhòñ keném etòk Ijip. Ebhak enyu eyò mbònyune yi ànòñ nyaka chi akap ane átwò ambi.

27 Neka Moses ne Mandem ke nékú yi arò etòk Ijip kecháy bebènti Mfò Ijip. Aképti, aròk mbò be yi ághò nyaka Mandem mmù bo bápú ghò ne amik.

28 Neka Moses ne Mandem kě nékú yi ághátì bo Israel be mámbàré Epá Nekiñi. Arem be bo mányákátì manòñ mómen amfay ndù bechíkí mfay ebhen babhìnywóp ayap, be ángel Mandem ane ábhòñj nyaka beway yèntiki mómbi bo Ijip, ánánj ángáká ndù eket ené mmu Israel, ankiñi, ketòk yé mmó wap.

29 Neka ke nékú bo Israel bákó bápé manyu ane bábhìñi be Manyu Chu mpok ákóré mbiñ eyap, érop mbò be bákò chi ndù mmik ane nnyén népú fuet are. Ke mpok bo Ijip má mó beku enyumot, nnyén négbókó népókò bhò mankem.

30 Neka enén bo Israel ne Mandem ke nékú bákó bághábhéri etòk Jeriko ndù manywóp tándramot, nkòk ané ákábhé etòk, ámóko akwen.

31 Neka enen ngòré-nekò ane aka nnyén be Ráhab ke nékú yi ásóré nyaka bò abhen báròñj ndù beghokoti kepi abhese amem eket eyi, yí kegú mpok amot ne bo abhen bapú ghok nyaka Mandem.

³² Mbák ndak ambi bérem éti bo abhen bábhónó nyaka neka ne Mandem, ne menyin ebhen bo báká, nchi rem ngaka fá? Mpok apu berem éti Gidion, ne Barak, ne Samsin, ne Jéfta, ne Debhít, ne Samuel ne baremé kepinti mankem bachak mankem nkwo.

³³ Neka enen bo bho bábhónó nyaka ne Mandem ke néká mbok ayap manú ne betok bechak básot awónem. Báchák bákém etok enyu ene echí chak, ne bábhón menyin ebhen Mandem afyé nyaka bariep bechye bho. Neka enén abhénéfú néká manyú ané nkwa áchók.

³⁴ Mbok yap manéme ngó ane ádu gum gum gum, wu keson bho. Mbok yap bábhé bo abhen báyan nyaka beway bho ne akparenja. Yénu bábhíki bhon nyaka betan, betan békó bo amuet. Mbok bábhák betantí batemé nenu abhen manú básot awónem amfay nkwo batemé nenu abhen betok bechak, ne báká nkwo wu bábhé.

³⁵ Neka néká mbok baghoré bágó ndú bóbhap abhen bágú bápérénssem ndú nepém.

Bádén mbok kpát bágú, yé nò, bo keka béfére nti ne Mandem be mamfere bho amó. Báká be éri tontó be bo mángú bé Mandem ankwa bo mampetnsem ndú nepém enen néri necha.

³⁶ Bo básókóti mbok yap, ne bádákáti nsem eyap ne bekpa. Báfyé báchák ngem amó ne mamese bho amem bekerékenon.

³⁷ Bátémti mbok ne batay baway, bákpót abhénéfú mbin eyap ne nsó. Báwáy báchák ne bo akparenja. Mbok yap béré kò ne nkwo bhémén amuet mbo eyap nden, ne babhak ndu kechep. Bo béré chye bho nenyok ne besonori menyin ne menyin.

³⁸ Báróbhe bóhóbón amem ebhi ne ndú mmik njie, mámbese nòkò amem bóbases ne amem babhok. Mmiki ne abhíki kway nyaka nebhuet ane berítí bo mbo bho bábhak are.

³⁹ Éti neka enap, Mandem arem be bóbhò mankem báká sayri. Yé nò, yé mmu wap amot ake bhón menyin ebhen Mandem afyé bariep bechye bho.

⁴⁰ Mandem abhón nyaka menyin ebhen bérí béchá anti ntá yap, ne bo bechi ntá yesé nkwo. Ne echí be besé ne bho séchem nebhuet amot ke besé mankem sénkwáy ndú yéntiki mbi besí Mandem.

12

Mandem anyure besé mbonyune achi Etayese

¹ Mbák chí bese, beyá batisie bakap bhese. Ndu echí nò, séndó ye yéntiki enyin ene énwòp bhese, ne bebá ebhen bégwòt bese, sénjet ntiet ane sébhónó béjet ne ekíkí.

² Ndu séjèt, séntép amik amuet Yesu. Yí ke ánéné mbi be sembón neka ne yi. Ne yíre ké neka enese néjwi pòot mbo enyu nebhónó bebhak. Aká nyaka begu ndú ekotákáti, abyák ntiánwóp ane achi ndu enyú newú eno, mbonyune aríní nyaka be manák achi ambi amén Mandem abháré ntá yi. Néne, achi ebhe awónem Mandem ndu enókó kefó eyi.

³ Kaysí ka Yesu mmu bó bebá báre kwé yi bebéptí menyin, yé nò ate kpíri ndú menyin ebho menkem, be bati áké ném be amem, mámfere amó.

⁴ Ndú nenu enen manú ne bebá, yé mmu yweka abhíki re chye ntí éti nenu eno.

⁵ Bǎghókóntik eyon ene Mandem ághátí bhe mbo bóbbhi ndu béfyé bhe nti? Arem nyaka be

“Mówa, óké sòt mbo eráká ndak,

nenyure ane Acha ányüre wə,
ne óké rə nti néném wə amem,
mpok yi áchyè wə ntémsí.

⁶ Díní be Acha ányüre mmu ane yi akəŋə,
ne átemsi yéntiki mmü ane yí ásré be móywi.”

⁷ Kép yé ka nti ndü esəŋəri ene bághə. Chi mbi ane Mandem ányüre bhe. Eyə étəŋ be Mandem asət be mbə bəbhi. Ntiki mmó etayi apu nyure yi mbák áká ebépti enyiŋ?

⁸ Mbák Mandem apu nyure bhe mpok ane báká ebépti enyiŋ mbə enyü yi áká ne bəbhi mankem, nə bápú bəbhi tetep. Nə nə bächí chi mbə bə-ənəŋ.

⁹ Ne ndu bérəŋ ambi, mpok botáyese abhen fá amík báchyè bhese ntmsi ndü bekwéné ebhen sékə, séchyè bhə kenóko, ná ne Etayese ane amfay? Sébhəŋ bechye yi mmu ábhəŋə befəŋə ebhese kenóko encha, ne chəŋ sémbəŋ nepém.

¹⁰ Botáyese mányüre nyaka bhese ndu mómbyiŋi mpok mbə enyü bə bághə be éri ntá yese. Mbák chi Mandem, nenyure ane yi ányüre bese achi ndu bekwə bhese berí mbənyune eyə ékwak bhese sembək nyáná mbə yimbəŋ.

¹¹ Yéntiki mpok ane mányüre mmu ébhak ntá yi mbə enyiŋ ene ebhiki ri, puyé mbə ene éri. Ke ansem mpok, bo abhen bághókó enyiŋ ekə mpok ane mányüre bhə, bákə menyiŋ ebhen bechi chak besí Mandem, ne kpák ábhak amem bati yap.

Enyü bakoŋo Yesu babhəŋə bebhak

¹² Təndu bəriŋi enyu eyə, kú ka amə yweka ane áwət ántəŋ ndu bekwə betik. Tə ka sené be beka ebheka béké pere wet gbagbąbak.

¹³ Kə nókó ká ndü babhi ane achi chak. Bo abhen beka ebhap bəbhíki sene amík mánkəŋə babhi yó, ne chəŋ maŋək ayap ane ábhíki tan, ántəŋ.

¹⁴ Yéntiki mmu yweka ánú bebhak kpák ne bo mankem, anu bebhak nyáná besí Mandem, mbənyune mmu ane apu nyáná apú kway beghə Acha.

¹⁵ Kə ká yéntiki enyiŋ be yé mmu áké rə beríndu Mandem memfuet yi. Kə ka yéntiki enyiŋ be yé mmu áké nen mbə kéngó-bechi. Menyü bo bhə bátwə ne esəŋəri máncəŋti bapém beyá bhə.

¹⁶ Kə ka yéntiki enyiŋ be yé mmu yweka ake chwe ndü barak epúsi ne be yé mmu áké bhák ane apu bhəŋ mpok ne Mandem, mbə Isau mmü áti kesénsi eki ntá manə ane mánkwen éti nchaŋ nenyíe amət.

¹⁷ Bəbhəŋ beríŋi be mpok ane yi ánəŋ áká nə, are yan be etayap ánjet yi mmu achi nsensi, ke etayap anisi mbənyune ábhíki bhəŋ nyaka mbi beyibhiri enyiŋ ene yi ákú yəndu mówu áyən nyaka áfók ne babhese amík.

¹⁸ Tik ka nebhuət ane bəté are ndu berəŋ kekwot ne Mandem. Bəbhíki te chi ndu nebhuət ane mmu ákway betək ne awó mbə enyü bo Israel bəté nyaka ane-é-njie Sináy, mángó nəkə ndü ngó ádu amfáy njie gum gum gum, bághə ejuri ene égiri pyəə ndü échwé, mbaŋ kepere ghə, ne mbúep atanataŋ ánu nəkə.

¹⁹ Ne bághók etantí eyəŋó mmba, ne bághók Eyəŋ Mandem nkwo. Becháy békém bə, bəbho menikmuət be Mandem andə berem kepi ne bhə,

²⁰ mbənyune enyiŋ ene yi ághátí bhə chi enyiŋ ene echa betəŋ ebhap. Aghati nyaka bhə be

“Mbák mmu antək njie-ne,
temtí ká yi ne batay mángwáy,
yé chi nnya, temtí ká wáy
mbák atək njie ne.”

²¹ Enyiŋ ene bə bághə ébhak enyiŋ bechay tontó, kpát Moses yimbəŋ arem be,
“Mmuət áwet me gbagbąghak ne becháy.”

²² Kε mbák chí bhe, bätwò kekwoṭ ne njie Sion ne γο chi etòk Mandem mmu achi nepém. Etòk εγο chi Yerúsalem anε amfay. Ngémtay boángel Mandem báchí aré ndü epá manák.

²³ Bätwó ndü echeme bömbi Mandem abhen yi ásiní manyén ayap amem ekáti eyi amfay. Bätwó ntá Mandem mmu átàn bho mankem. Bätwó báchem ne befónó bo abhen bayambi bätwó. Chí befónó bo abhen bachi chak, abhen Mandem áká bákway ndü yéntiki mbi besí bhi.

²⁴ Bätwó ntá Yesu mmu áté nenti Mandem ne bö mmik ke Mandem anyú nku nkò ne bhò. Bätwó ndü manon Yesu amen yi amyakati be amæet. * Manon mi atée ndu enyih ene érí echá ene manon Abel atee ndu ntí ywi. †

²⁵ Sot ká mpok be báke byak mmú anε ághàti bhe menyih ebhen. Bo Israel báchòk nyaka batú ntá mmu anε áyèp bhò batú fá amik. Mbák bó hápú kway nyaka bébue be báké chwe ndü esonori, nò chon entan mbon encha be sémbue mbák sébyak mmu anε achi amfay, ne áyèp bhese batú?

²⁶ Ndu mpok εγο, Mandem árem nyaka kepi, mmik anyikisi, ke néne afyé bariεp be, “Chon nkε mmik anyikisi ndon achak gbogbògbok, ne puyε mmik yóyó, ke mfay nkwo.”

²⁷ Eyon ene be, “Ndon achak” étan bhese kpononon be chon Mandem amfere menyih ebhen békway menyikisi, menyih menkem ebhen yi ághókó, be ebhen bepu nyikisi méndop.

²⁸ Sénkáká ye Mandem mbonyune áká be sémbák bo abhen yi achi Mfo wap, ne kefo eki képu eken mmu ákway menyikisi. Ndu échí nò, sénchíe Mandem kenókó eken kéchyè yi manák, sénésepti mmæet besí bhi, sémbón becháy besí bhi,

²⁹ mbonyune Mandem ayese achi ngó anε áson yéntiki enyih.

13

Manyé amen ngwenti

¹ Dók ká ambi bekon bati ne ekon ene bakonó Kristo.

² Báké nók besyεpti manko, sayri mbonyune mbok bho básiepti nyaka manko ne éfákari be básiepti boángel kerih; be chi boángel.

³ Kaysi nókó ka bo abhen báchí ekerékenon mbò be báchi are ne bhò. Kaysi nókó ka bo abhen bati bakwánwan báchye bhò esonori, tēndu be nkwo bákway bebhon esonori bò bhò.

⁴ Bo mankem bábhon bekem nebhay ne kenókó. Yéntiki ngoré abhon bebhak tetep ne nném, yi kekwen berwop, nném nkwo abhon bebhak enyumot, mbonyune Mandem apú rò betán mmu anε áká epúsi ne nkwené berwop.

⁵ Báké nyie ekon ne nkáp. Yéntiki mmu abhon bebhak manák ne enyih ene yi ábhónó mbonyune Mandem yimbón arem be,

“Mpú kway berò wò,
mpú kway beferε ntí ne wò.”

⁶ Ndu échí nò, sékwáy berem ne ntí nenkem be,
“Mandem Acha achi nkwa wa,
mpú chay yényih,
mmu ákway beka me yi?”

* 12:24 Sékway berem be, Nebhónet 4.10: “Manon Yesu amen yi ámyakáti be amæet” mbonyune Yesu agú nyaka be Mandem amfonori bebú bhese, ke newú Abel nétwo nyaka chi ne ntémsi. † 12:24 Abel ádi nyaka be mfay ankeme kembe: Ke manon Yesu ádi be mfay angò bhese ntinso.

⁷ Kaysí ka böbati bheka, bó bho bághàti nyaka bhe Εγῶν Mandem. Kaysí ká berí ebhen béfú ndü nepém enap, mámbəṅ neka ne Mandem mbə bhə.

⁸ Yesu Kristo achi enyumət eyu, ne echəṅ, ne mpoknkem.

⁹ Mbək bho bátəṅ menyiy ebhen bechi bekə ne kekúrí. Báké rə ye menyiy ebhen bó bátəṅ mémpókó bhe mángúré ebhi. Eri be beríndu Mandem ménkə bati yeṣe antəṅ, puyé chí bebhé žti nenyié. Bebhé bhə bépú kwak bo abhen bákəṅə bhə.

¹⁰ Sébhəṅ éfémé akap ene bachiákap abhen bákə nyaka betik amem etem bábhičí bhəṅ ngəṅəṅ besət enyiy are manyié.

¹¹ Múngo bachiákap əsət nyaka manəṅ nnya ane bəwáy ndu bechye akap anchwe amem nebhuət ane áchí nyájá anchye akap be Mandem amfoṅori bebú bhə. Ke mbák chi mbəṅ nnya ene bəwáy, báfu nyaka etək ne yə ke mánsəṅ. Bápú səṅ yə amem etək.

¹² Enyu yə nkwo ke échí nyaka ne Yesu. Aghə nyaka esəṅori, agu chi nefi, puyé amem etək. Akə nə be manəṅ mi ankə bo mámbák nyájá.

¹³ Sémfú yeka amem etək sendək sentemeri yi nefi, sémbəṅ ntíánwóp ané yi ábhəṅó nyaka.

¹⁴ Séndók mbənyune sebhiki bhəṅ etək ene ebhak mpoknkem fá amik. Séyən chi etək ene ebhəṅə bétwo.

¹⁵ Ndü nnyén Yesu, sénchíe nókó Mandem bakak mbə aywese akap. Akap wu chí nerem ane sérem ne manyu yeṣe be yi ke achi Acha.

¹⁶ Báké rə bekə berí, ne bekwak bati ne menyiy ebhen bəbhəṅə. Enyü akap wu ke Mandem ábhəṅ manjáṅ ne wu.

¹⁷ Ghók nókó ka böbati bheka, mámbəṅ neseptiməet besí bhəp, mbənyune bə ke báyiṅi bhe, mbə bo abhen bəbhəṅó bégháti Mandem enyu bə bákémé bhe. Ghók nókó ká bhə be mánkə betik ebhap ne manjáṅ, ne be bə báké bhəṅ kesóti.

¹⁸ Nik nókó ká mməet žti yeṣe. Sérinji be bati yeṣe achi pépép, ne séyən bebhak chak ndü yəntiki enyiy ene sékə.

¹⁹ Nchí ghati bhe ne nti ena nenkem be mánik nókó mməet žti ya be Mandem ankwak me mpet ntwə ntá yeka mandú mpok.

Nenikəməet enen mmu ane dsinji ekáti ene

²⁰ Mandem mmu ákə be bati ayese ambak amem kpák, ámbák ne bhe. Yi ke ákə Acha yeṣe Yesu Kristo áfú ndü newú, apetnsem ndü nepém. Yi, Yesu, chí Mbabheri bághəṅəṅəṅ ngo, ane ábhabheri bo Mandem mankem. Echí enyu yə mbənyune manəṅ emi arəṅ nyaka amik ndu bekə be nku ane Mandem ányú ne bo ánté mpoknkem.

²¹ Mandem ányché bhe yəntiki eríti enyiy, be mánkəṅó nókó menyiy ebhen yi áyən mánkə. Mandem ankə Yesu Kristo ankwak be mánkə nókó menyiy ebhen bechye yi manjáṅ. Sénchíe Yesu Kristo bakak mpoknkem žti keném eki. Amen.

Beṅəṅ ngwenti

²² Bəma, mpet nchí ghati bhe be mánsət eyəṅ eya ene nsinji ndu béfyə bhe nti ne ekébhənti. Mbíki sin eróri ekáti.

²³ Nchí yan mándinji be báféré məmáyeṣe Tíməti ekerékenəṅ. Mbák yi antwə ayak, chəṅ ntwə ne yi ndu beghə bhe.

²⁴ Kaká ká böbati bheka mankem, ne bo Mandem bəchák mankem. Bənkwo abhen báfú Itali bátó bhe bakak.

²⁵ Beríndu Mandem mémbak ne bhe mankem.

Ekáti Jems

1 Με Jems, mmḍbetok Mandem ne Yesu Kristo Acha kě nchí síη ekáti ene. Nchí síη ntá yeká bḍ Mandem, bé bho bátaκα ndū betakó mmik menkem. Nchí tó be mankem bakak.

Mmū neka abhəη βέτέ kpírí mpok esəηəri

2 Bḍma, yěntiki enyū esəηəri ené étémérí mmu yweka ámbḍη chi maηák,

3 mbənyune báriηi be mbák mamə ántwḍ, mándok nəkḍ chi ambi betəη be bábhəη neka ne Mandem tetep, eyḍ ékə mánté kpírí ne Mandem tendū ngwénti écha enyu esí.

4 Bábhəη yé βέτέ kpírí te ndū ngwenti be eyḍ énkə mángó máηjwi pəot, mmū yweka kebhák mbək beyiηi bepiηi bo Mandem.

5 Ke mbák mmū yweka ahep keboη beriηi enyū yi abhəηḍ beka, ánikmuet ntá Mandem ne chəη Mandem anchye yi keboη. Ne báké ghəkəntik be Mandem aperé chye mmu enyiη, áchye yi ne nti nemot, keyáη beji mmu.

6 Ke mmu aperé níkmuet ntá Mandem, ánókó bé Mandem ághok yi. Aké makati wawak, mbənyune mmu ane ánikmuet amakati nəkḍ achí mbḍ mpérényén ené échí amem manyu. Mpok ane mbáép áfḍk, ádēp yḍ ánten nəkḍ ebhak ené wú árəη.

7 Enyū mmu wu, mmu bati ápáy, áké kaysi be ákwáy meníkmuet ntá Mandem ambḍη enyιη ene yi áyàn.

8 Nḍ ke échí ne mmu bati ápáy mbənyune apú te kákáti ndū yěnyιη ené yi ákə.

Mūnkáp ándiηi be áfúéré fuet

9 Mmu Mandem ane áchí nchébhé mmu, ámbḍη maηák bé Mandem akósi yi ndū ákú yi ámbák mmu ywi.

10 Ke mbák chí mūnkáp ámbḍη maηák chí bé Mandem asépti yi, akə yi ángḍ bé áchí nchébhé mmu besí Mandem. Nchí rem nḍ mbənyune bḍ bakáp báfuēt mandú mpok mbḍ bəchuchu ndu táko. Bábhak sayri, ke mandú mpok mángu.

11 Agu mbənyune mpok mmok áfú, átié ne betəη, áнку tákḍ ansəηḍ, bəchuchu mánkuri, berí bhap mémay menkem. Echí enyumot ne mūnkáp. Yě chí mpok ane yi áyàn nkáp, eyi ékwáy mémáy.

Enyū sébhəηḍ béyιiηi mamə

12 Eri echá ntá mmu ane apú rḍ bésíki nti ne Yesu Kristo ndū até kpírí mpok besəηəri bétwḍ ntá yi. Eri ntá yi mbənyune ánu kpát ansot awḍnem, Mandem anchye yi akap ané yi afyé bariēp béchyé bḍ abhen bákḍη yi, nḍ chi, nepém ene nebhiki bhəη ngwenti.

13 Ne diηi ká be mmu ane nemḍ nétwḍ ntá yi, ne áyàn békə bebú, áké rem bé “Mandem kě áto mé nemḍ eneη.” Yěnyιη épú kway memḍ Mandem énten yi ndū bebú. Ne yímbəη Mandem apú kwáy memḍ yě mmu be ánkə bebú.

14 Nkaysi mbámə ane áchí mmu anti ke áyá mmu ankwén ndū nta ane nemḍ beka bebú.

15 Nkaysi beka bebú, ánáη ye ángḍ, áηjwi mmu anti, áto yi ndū bebú, ne bebú ebhḍ ménáη ménjwí ndū nepém eni, nḍ newú nétwḍ.

16 Abhen ekon, báké rə yě mmu ándwó bhé bé Mandem ké átò mmu nemə.

17 Yěntiki akap ané ári ndü babhi ankem áfù chí amfay. Mandem mmu ághókó berónjə mfáy ké áchye yěntiki erítí akap, ne yí ápú yibhiri enyu mbə ndíkándi. Mmok ákə amfay, besap ndíkándi méngupsi nəkə.

18 Ndü nkaysi mbə Mandem ke yi áyábhé besé bé sémbák bəbhi. Afuét ndü eyon eyi beka besé bəbhi. Ne eyon eyi échi tetep mpoknkem. Ayap besé be sémbák bəbhi bé sémbák ambi ndü menyin menkem ebhen yí ághókó.

Mmü Mandem ághok Eyon Mandem ankonjo yó

19 Abhen ekon, diñí ká be yěntiki mmü yweka abhon béwákári beta batú ndu béghok menyin, ke áké wakari berem kəpi ne áké wakari bəbenti.

20 Bəbenti nkwa béchet yí mbi be áké kə menyin ebhen Mandem áyan yí ánká.

21 Yěntiki mmü yweka abhon yé berə berə bepin menkem ne yěntiki bebá ebhen bégháná yí amuet. Septí ká mmuet ntá Mandem, mámfyé ntí ndü Eyon eyi ene yí ápi amem bati yeka. Eyon eyi ene ébhon betan bépéme bhe.

22 Diñí ká be bəbhon beka enyin ene Eyon Mandem éghati bhese. Mbák bəghókó ghok, nə bərwə chí mmuet.

23 Nə bərwə chí mmuet mbənyune mbák mmu ághok Eyon Mandem ke yi kebháka kə ndiere yó éghati yí, ábhák chí mbə mmu ane ásré mpok béyini mmuet ndu ékirísú angə besí ebhi mbə enyu béchi.

24 Ke netík yi atikínsem ndü ékirísú, antin angəkəntik enyü yi achi.

25 Ke mmu ane afyé ntí ndü Eyon Mandem, anka nəkə mbənyü éghati yi, yí keghəkəntik yə, éri ntá yi encha. Eyon Mandem chí ebhé Mandem. Eri ndü babhi ankem, ne ébhon betan béfere bese ndü bebá.

26 Mbák mmu asot mmuet yi mbə mmu Mandem ke yí kekém néri eni, nə árwə chí mmuet ne yěntiki enyin ené yí ákə mbə mmu Mandem áchənti chí mpok.

27 Menyin ebhen mmu Mandem ábhónjə beka ebhen béri besí Mandem chí bé yí ánkwák bəberá ne mánkwésé, ne ankém mmuet bé menyini mmik béké chənti yi ménká yí ánjíbhíri ámbák mmü bebá. Mmü Mandem ane ábhónjə enyü epin eyə ke ábhak pépép besí Mandem.

2

Kérinji-amik kebhiki ri

1 Bəma, tēndu bəbhənjə neka ne Yesu Kristo Acha ywese mmu ábhónjə kenókó kenkem, báké chye kenókó ntá bo abhen bəghó bé báci sayri, mámbyak abhen eyap épu.

2 Sénsót bé bə bati apay bátwə ndü echeme eyeká. Amot ansəbheri mmuet ne nden beyá nkáp ne menyin njwanjənjə amuet, nchébhému nkwə antwə ne besí nden amuet.

3 Mbák mámfyé amik ntá ane áchi múnkáp mändem be, “Eta twó chókó fá”, ke ntá nchébhé mmu mändem chí be, “Tə awu. Mbák əbhíki te awu, twó sebhəri fá”.

4 Mbák mánká nə, pú kəriñámik nə bātənjə nénti eneká? Eri nə? Ne eyə étənjə bé nkaysi yeká abhíki ri.

5 Abhen ekon, tá ká batú mángók. Mandem ayap bo abhen báci bachébhəbho besí bə mmik bé mámbónjə neka ne Yesu, mámbənjə kefə besí

Mandem. Akw nkwo be bo mambak bo abhen yi abhak ne bho mbo Mfo wap. Enyu yo ke yi afye nyaka bariet beku ne bo abhen bakon yi.

⁶ Ke mbak chi bhe, bachye bachebhebho ntianwop! Ntiki bo bachye bhe esonori manja noko bhe ndu bacha manye? Pu bo bakabhe?

⁷ Pu bo bho ke barim bebepi menyin ndu bechoti eriti nnyen Etayeka mmu abhono bhe?

⁸ Mbak teteter babhure nnem ebhe Mandem Mfo ywese mbo enyu echu amem Ekati Mandem be, “Kon nti nkwa mbo mmuet eye”, no baku sayri.

⁹ Ke mbak bachye kenoko na mbak bho, mambyaka noko abhenefu, no baka bebba ndu bakwen ebhe Mandem ne eyo eton be bachi bo abhen bapu bhure ebhe Mandem.

¹⁰ Bariji be ye aha ane abhure bebhe Mandem menkem ke ankwen bebhure ebhe emot, besi Mandem, achi enyumot mbo mmu ane akwene bebhe menkem.

¹¹ Echi enyu eyo mbonyune Mandem mmu areme be, “Oké kwen berwop”. Nkubhe yi ke areme be, “Oké way”. Eyo eton ye be mbak ongway mmu, no okwen ebhe Mandem yendu obhiki kwen berwop.

¹² Babhon ye begho be beyononyo ebheka ne menyin ebhen baka, manku bho mbo bo abhen bakon ebhe Mandem ene ebhono betan beferi besi ndu bebba. Ebhe eyo ke Mandem asot betan besi ndu ewak manye.

¹³ Babhon beku no mbonyune bo abhen bapu bhon ntinso ne bati, Mandem atan bho ewak manye kebhon ntinso. Ke mmu ane abhon ntinso ne bati, Mandem atan yi ntinso ewak manye.

Beriti betik ebhen beton be mmu abhon neka ne Mandem

¹⁴ Boma, mbak mmu arem be yi abhon neka ne Mandem ke yi kekú enyin ene Mandem ayon yi anku, eyo ekwak yi na? Berem chi ne nyu be yi abhon neka ne Mandem, apu kway bepeme yi wawak ndu ewak ene Mandem atan bo.

¹⁵ Sensot be mmu yweka amot, ye ngore, ye mbakanem, ane achi nti mmu Mandem abhiki bhon nden ene yi afye amuet ne nenyie enen yi anyie.

¹⁶ Ne mmu yweka amot agho noko yi, andak antik yi nefi andem be, “Onko sayri, Mandem anjet wo ombon beya nden ne nenyie”, ke yi kechye yi menyin ebhen yi achebhe, no akwak yi ndu ntiki mbi?

¹⁷ Enyu yo ke echu ne neka. Mbak mmu arem be abhon neka ne Mandem, ke yi kekú enyin ene Mandem ayon yi anku, no nerem yi arem be abhon neka ne Mandem achi chi ndendem.

¹⁸ Ngufu mmu akway bekem epati be, “Akap Mandem achye mbak bho chi neka enen bo babhon ne ye yi, ene akap ane bo bachak chi beku menyin ebhen Mandem ayon bo manku”. Ke enyin ene mbono berem na enyu mmu wu chi be, “Ghati me enyin ene eton be bhon neka ne Mandem mbak opu ku menyin ebhen Mandem ayon bo manku?” Mbak chi me, mekway besot menyin ebhen meku nton wo be nka ne Mandem tetep.

¹⁹ Onoko be Mandem amot ke achi, achak apu? Eri! Ke oké ghokontik be ye chi befono bebubebhe menoko nkwo be Mandem amot ke achi ne eyo echye bho bechay, mangwere noko gbaggbak.

²⁰ Wo echinti enyin ene, syon manton wo be mbak mmu anoko be Mandem achi ke yi kebhaka ku menyin ebhen Mandem ayon bo manku, no nenoko yi anoko be Mandem achi, achi chi ndendem?

²¹ Oké ghokontik be Mandem arem nyaka be etayese Abraham achi chak besi bhi eti enyin ene yi aká. No chi ndu asore moywi Aisek arak bechye mbo akap ndu mpok ane Mandem aghati yi anku enyuo.

²² Εγὼ ἐτὼν βέ Abraham abhῶη neka ne Mandem tetep, aka bekə yěntiki enyih ene Mandem ághátí yi ánká. Enyih ene yí áká, ke ἐτὼν βέ yi aká ne Mandem tetep.

²³ Enyih ene ke básihí amem Ekáti Mandem be, “Abraham anókó nyaka Mandem, ékú Mandem arem bé Abraham achí chak besí bhi, ne bo báraé bhñh Abraham bé mmuere Mandem”.

²⁴ Bé babhῶη bákway yé bégho bé berí ebhen mmu ákú ke bekú Mandem ánsót yí mbῶ mmu ane áchí chak besí bhi. Púye chí nerem yí árèm ne nyu bé áká ne Mandem.

²⁵ Nkúbhé enyu yῶ ke échí nyaka ne Ráhab, ngῶré-nekῶ. Enyih ene yí áká ké Mandem ághó, asot bé yí achí chak besí bhi. Nó chí, Ráhab asot baghokotí kepí abhen báfú Israel abhese amem eket eyi, achye bhó manié. Báfuét yé mbi ácháak bápetnsem Israel kebhón esῶñari.

²⁶ Těndu yi áká enyu yῶ ke Mandem ássót be yi achi chak besí bhi, diñí ká be, nkúbhé mbῶnyū mmu apu kway bebhak nepém mbák abhíki pere bhῶñ éyú, nó ke echi be mbák mmu apú kə menyih ebhen Mandem áyāñ bo mankə, nerem yi árèm be abhῶñ neka ne Mandem ábhak chi ndéndem.

3

Sébhῶñ bekém bárí yesé sayri

¹ Bῶma, puyé be mankem ké babhónῶ bébhak batῶñ Eyῶñ Mandem. Báríñí bé ewak ene Mandem átāñ bo, manyé ássῶñ besé bhó sétῶñ Eyῶñ Mandem amæet écha bo báchák.

² Yěntiki mmu ákwén ndū beyá babhi. Ke yé agha ane ábhíki bhón bekwéné ndū eyῶñnyu eyí, achí mmu ane ájwí pῶt ne ákwáy nkῶῶ bekem mmæet ndū yěntiki mbi.

³ Sénsót mpῶñndík. Mmu ássot mómbihí senῶñ amfyé yῶ anyu ndu bekə yῶ angok yi, andak yěntiki ebhak ené yi áyāñ yῶ ándók.

⁴ Ná ne áchwānyen nkῶῶ? Yěndu áré chik, ne yé mbáep ané ádèp wu ántañ ná, nsῶm achí anet áchwí babhát ane mbák mmu ánjá anjep, áchwí árῶñ chí ebhak ene yí áyāñ wu andak.

⁵ Nérí nkῶῶ nechí mbῶ nsῶm ane achi anet áchwí. Yěndu néchí níñí níñí, népá bekə berem menyih. Bé babhῶñ mánkaysí ndū mónembé ngó ákem ndū erémé nchót ámbo bédu gum gum gum.

⁶ Nérí nkῶῶ néchí mbῶ ngó. Eyῶñnyu ene mmu ékway bétwῶ ne yěntiki enyū bebá fá amik. Bebá ebhen nérí nétwῶ ne bhῶ béchῶñti nepém nkῶῶñwan nenkem. Néku ngó ánkém ané ássῶñ nepém nkῶῶñwan nenkem. Ne ngó wu áfú chí ndū nepingo ané ápú neme.

⁷ Nkwá ákwáy bébhéere yěntiki enyū nyábhi, kenen, nnya ené ésú menie amik ne ene ányén, ankə yῶ éngók yi, ne bo mánāñ bákú nῶ.

⁸ Ke yé mmu apú kway bekem nérí eni. Nérí néber néchá. Néchí mbῶ babhé amen mmu ányie angú.

⁹ Ne nérí ke sébiti Mandem Etayese. Ne nkúbhé nerí ke sésót berem bebéptí menyih ntá bo abhen Mandem ághókó, aka mámbák mbῶ yimbῶñ ndū beyá babhi.

¹⁰ Bῶma, ébhíki bhῶñ bebhak enyu yῶ! Nnyu amot ámbiti Mandem, nkúbhé nnyu wu ámbik mmu eyak.

¹¹ Mbokónyén ámot ápú kwáy bechye erítí manyiep, ámpet áchye nῶko manyiep amen áchí ngāñ ngāñ.

12 Bõma, nnet nsúkúró ápur kwáy ményú bakwa ne nnet nsíní ápur kwáy ményú nsúkúró. Enyu yó ke échí be nnyén ngán ngan népú kwáy béchyé manyiɛp menyú.

Nerijindak enén tetep néfù chí ntá Mandem

13 Ná mbók yeká bátõn mmæet bé báriní? Mbák bo báchí ndü nkwo yweká abhen bábhõnõ kebon, báriní enyín ené échí chak ne ené épú chak, yéntiki mmu wap ámbõn erítí epín ne neseptímæet ndü nepém eni. Epín eyo ke étõn bé mmu achí ndijindak tetep.

14 Ke mbák bábhõn bati ane ájwí ne beyá mpabhamík ne epín ené yéntiki mmu ánú chí ndü aywí ntí, báké pányu ndéndem be báchi barinjindak mbõnyune eyo ébhak chí nsé.

15 Enyü nerijindak enõ népú fú ntá Mandem, néfù chí ntá bõ- mmik. Enyü nerijindak enõ néfù chí ntá bo abhen Éfõnõ Mandem épú ne bhõ ne néfù chí ntá mfo befõnõ bebábeba.

16 Échí enyu yó mbõnyune yéntiki ebhak ené bo bábhõn mpabhamík ne bati ne epín ené mmu ánú chí ndiere ndü ayi mmæet, ebyok ébhak are, ne yéntiki ebéptí epín ebhak aré nkwo.

17 Ke nerijindak enen Mandem áchye nechí kekúrí. Enyíní mbi chí be népú fye mmu bakwap anti. Menyín ebhen békõnõ chí be nerijindak enén Mandem áchye nékù mmu ámbák sayri ne bati, nékù mmu áké bhõn nti gum gum, nékù mmu ámbõn epín begõ bho ntinso, ne epín beka beri mpoknkem. Mmü ane ábhõnõ nerijindak enén néfù ntá Mandem, ábhák mmu tetep, ápur ka betábhá.

18 Chí bebhak sayri ne bati ke ákù bo abhen bákù kpák ambak nenti bho mámpí mbwõt, ne chõn mángõ mbwõt menyín ebhen bo bákù ebhen bechi chak besí Mandem.

4

Séndo Satan sénkõnõ Mandem

1 Yí ekà be bho bãrem bé báchí bõ Mandem mãnú mãntán nõko ne bati? Pú bebéptí menyín ebhen báfyé ngonõ aré ke békù mãnu mpoknkem-ε?

2 Báyán bébhõn menyín ke bãpú bhõn bó. Eka bãyán béway bho. Ne báfyé amík ndü menyín ebhen bo báchák ke bãpú kwáy bébhõn bó. Eka bátàn ne bati, mãnu nõko. Ntí ane bãpú bhõn menyín ebhen chí bé bãpú nikmæet be Mandem áchyé bhé bó.

3 Ne yé mãnik chí mmæet bé Mandem áchyé bhe enyín, bãpú bhõn yó. Bãpú bhõn yó mbõnyune bãpú bhép ne nkaysi ndíndí. Bábhèp chí menyín ebhen báfyé ngonõ aré.

4 Bé bho bãpú ka mbõ enyu Mandem áyàn! Bábhíkí riní bé mmu ane ányíe ekõn ne menyíní mmik chí mmu ane ákà mmæét yi mümpap Mandem-ε? Tetep, mmu ane ányíe ekõn ne menyíní mmik, chí mmu ane ákà mmæét yi mümpap Mandem.

5 Báké kaysi bé enyín ene básíní amem Ekáti Mandem échí ndéndem, nó chí enyín ené básíní be, “Éfõnõ ené Mandem áchyé nkwa, éfyé amík ndü menyín bo báchák échá.”

6 Ke Mandem áton bese beyá berĩndu, ne eyo échyé besé betan amfay nkaysi béfyé amík ndü menyín bo báchák. Échí mbõnyü básíní amem Ekáti Mandem be, “Mandem ápur ka ne mmu ane áyõn mmæet, ke áyet mmu ane ásèpti mmæet mbõ be yí ápur yényín.”

⁷ Septi yě ka mm̄aet ntá Mandem. Báké chye Satan mbi, ne chõj eyõ énk̄u yi ambúé andõ bhe.

⁸ Kokosí nõkõ ká mm̄aet ne Mandem ne chõj Mandem ankokosi mm̄aet ne bhe. Bě baká bebá, feré ká amõ ndũ bebá. Bě bho báchí ekak nefi ekak ánywõp, feré ká bebá anti bẽ bati yeka ambak pépép.

⁹ Báké ghakõntik bebá ebheka. Bák ká ndũ basémé ne nedĩ kebho, babhese ansebhe nõkõ amík byaká byaká byaká. Dõ ká neway-ámén eneká mǎmbák ndũ basémé. Dõ ká manák ameká mǎndõp ndũ kebho.

¹⁰ Sot ká mm̄aet mbo bẽ bǎpũ yěnyij besí Mandem, ne chõj yi ankosi bhe.

Mmu áké rem ebábu ẽti nti

¹¹ Bõma, mmu áké rem ebábu ẽti nti. Mbák mmu ándém ebábu ẽti nti, mbák épũ nõ, ansot mm̄aet mbo ntanjá manyé bérém bẽ nti abep, nõ ářem ebábu ẽti ebhé Mandem ne átán ebhé Mandem. Ke diñi ká be mbák mmu ářem bẽ ebhé Mandem éberp, nõ yí ápũ bhũere yõ, ke ářot mm̄aet mbo ntanjá manyé berem bẽ ebhé éberp.

¹² Mandem aywĩnti ke ábhõjõ betan bẽfyẽ bebhé, ne ndiere yí aywĩnti, ke ábhõjõ betan ndu bétán bo. Mandem abhõjõ betan bépéme mmu, ne yí ke ářem bẽ mmu ángũ, ángũ. Ke mbák chí wõ, akáysi bẽ ochi agha bekũ mm̄aet eye ntanjá manyé, ǎndem bẽ nti mmu Mandem abep.

Mmu áké pányu ẽti enyij ene yí áyàn bekũ

¹³ Bě bho bǎpá, mǎndeme nõkõ be, “Mbák épũ echõj nõ mbúré, chõj séndók etok egho fũ, sénchõkõ aré ndũ mm̄ié nemõt sénkõ esié, sémbõj beyá nkáp,” Ghók ká.

¹⁴ Bákway bérinj enyij ené éfákari mbúré ná? Bapém ayeka achi mbo mõngo. Ɔghõ mõngo néné ke mandũ mpok anemsi.

¹⁵ Enyij ene bǎbhõjõ berem chi be, “Mbák chí nkaysi Mandem, chõj ambũere besé nepém, anchye besé betan sénkũ enyij ené séyàn bekũ.”

¹⁶ Ke bǎpũ kũ enyu yõ. Bǎpá chí nyu mǎnjon nõkõ mm̄aet. Neyõjõm̄aet eneka enõ nenkem nébhiki ri.

¹⁷ Yě agha ane ářinj eritĩ enyij ené yí ábhõjõ bekũ, ke yí kekũ yõ, besí Mandem, akũ bebá.

5

Bõ bakáp, sot ka mpok

¹ Bě bõ bakáp, tá ká batũ mǎngók mǎncháp řiri kebho, mǎmbak ndũ basémé ẽti beyá besõjõri ebhen bétwõ ambi ntá yeká.

² Bakáp ayeká áchõjtĩ, ne kengok anyie beritĩ nden eyeká.

³ Mfárékán anyie bakáp ayeká. Mfárékán ane ányíé nõ wũ, mpok Mandem átán bẽ, kě yí ářot mbo ntisie ndu béchyé bhe ntémsí. Ne mfárékán yõ ke ányie mm̄aet eyeká mbo ngõ anyie enyij.

⁴ Bo bákũ betik ndũ baki yeka, be kechye bakáp ayap. Ngway yeká akũ bõ bádĩ kebho bẽ Mandem ánkwak bhó, ne Mandem Acha betan menkem ághok kebho ekap.

⁵ Mǎnyie nepém fá amík, mǎnkũ nõkõ menyij ebhen béchyé bhe manák. Mǎnyie, báchikiti bǎřõp muri múri mbo esené mpõj ené bǎbhõjõ berõj beyay.

⁶ Bõ bakáp, báchyé besõj ntá batanjá manyé ne bákũ bachébhébhõ mǎnkwen manyé, nõ chi bo abhen bǎbhiki bhõj betan menu ne bhe mǎnchét bhe mbi.

Nenik̄m̄aet enen mmu Mandem ne ekébhenti

⁷ Bõma, kɛp ye ká nti ndũ mãndõn mpok ane Yesu Acha átwò. Yĩjĩ ká bakwanjá baki. Bákèpnti ménõn manyiɛp nchyémiɛ ne amen ákà nenyíé nɛngó. Ne bákèpnti ménõn mpok ane báfɛrɛ nenyíé ebhi.

⁸ Bɛ nkwo, bõn ká ekébhénti, mãnte kpírí mbõnyunɛ mpok ane Yesu Acha ábhõjõ bétwò arõp kɛkwõt.

⁹ Bõma, mmu áké nywinti ámbĩjĩ nnyén nti. Mmu ane ákà nó, ákwɛn manyé ɛwak Mandɛm átan bo. Dĩjĩ ká bɛ Ntanjá-manyé achi ambĩnywõp téé, apu nekõ nesie.

¹⁰ Bõma, báké ghõkõntik baremé kɛpinti Mandɛm, bo bárɛm nyaka mɛnyĩn ebhen Mandɛm afyé bó anti bɛ mãndɛm. Báchi berítí berĩn ntá yesé. Bó bábhõn nyaka beyá ɛsõjõri, yɛ nó, mãnkɛbhɛ nõkõ chí nti.

¹¹ Sérɛm bɛ ɛri ntá yap ɛcha mbõnyunɛ báté nyaka kpírí. Bãriji ndũ Job áté nyaka kpírí, ne ndũ ngwenti, Mandɛm akũ ɛsõjõri ɛyi ɛmá y enkem, ɛrí ye ntá yi ɛcha. Tɛtɛp, Mandɛm abhõn beyá ntĩnso ne besé.

¹² Bõma, ndak ane chí ɛɛmé ndak. Mbák ɔrɛm ɛnyĩn, óké yiki. Óké yiki ómbĩjĩ nnyén Mandɛm mmu áchí amfay. Kéyiki ómbĩjĩ mmik, ne óké yiki ndũ nnyén yɛnyĩn ɛchák. Mbák óká ɛnyĩn, dɛm bɛ, “Eɛ”, ne “E” ámbák chí ɛɛ. Mbák ɔbhíkí ká, dɛm bɛ, “Cháo” ne “Cháo” ambak chí Cháo. Mbák óká ɛnyĩn ɛmõt, ónkũ chí ɛchák nõ ókwɛn ebhé Mandɛm.

¹³ Mbák mmũ ywɛka achí ndũ ɛsõjõri, ánik nõkó mmuɛt bɛ Mandɛm ánkwák yí. Mbák mmu achí sayri, áké rõ béchyé bakak ntá Mandɛm.

¹⁴ Mbák mmu ywɛka áme, ámbĩjĩ bõbati Nkwõ Kristo. Ambĩjĩ bhõ bɛ mãnikmuɛt ɛti yi, mángwati yi bawɛt amuɛt ndũ nnyén Yesu Acha.

¹⁵ Ne mbák bápú makati bɛ Mandɛm ághok neníkĩmuɛt ɛnap, mmũ nɛmɛ átan. Mandɛm Acha ákũ mmu nɛmɛ antan, amfõjõri yɛntíkí bebú ebhen yi ákũ.

¹⁶ Su nõkó ye ká bebú ebheká ntá bati, mãnik nõkõ mmuɛt bɛ Mandɛm ámbú bo abhen mãmè. Neníkĩmuɛt mmu ane áchí chak besí Mandɛm nɛbhõn beyá betan.

¹⁷ Yĩjĩ ká Eláija. Achí nyaka nti nkwa mbo bhesé. Anikmuɛt ne nti eni nenkem bé manyiɛp áké kwɛn, ne yɛ nekõn nɛbhíkí chi amik ndũ mamié arat ne ebhõk.

¹⁸ Apɛt anik mmuɛt. Mandɛm akũ ye nɛbu nɛnɛnɛ, manyiɛp asɛp gbokórókórók achwe amik, mmik arõp, abho bɛchye nenyíé.

¹⁹ Bõma, mbák mmu ywɛká arõ mbi Mandɛm aném ebhi, achák ánjá yí ámpɛtnɛm.

²⁰ Dĩjĩ ká bɛ yɛ agha ane ákwáká mmu bebú wu bɛ ántĩknɛm ndũ bebú ebhi ámpɛtnɛm ntá Mandɛm, mmũ wu afɛré yí ndũ newú, ne Mandɛm áfõjõri beyá bebú ebhi.

Εκάτι Pita ene mbi

¹ Με Pita, munto Yesu Kristo ke nchi sijn ekati ene. Nchi sijn ntá yeka bo Mandem, be bho báchi manko ne bátáká mbanj ne mbanj, mbok atú Póntos, bácháκ atú Galéshia, abhenefu atú Kapadóshiya, bácháκ atú Esia, ne abhenefu atú Bitinia.

² Mandem Etayese ayap be tesáy bekonjo nkaysi ane yi anánj ábhónj nyaka éti yeka. Efónj Bedyere ákú mámbák nyánj be mámbák bo abhen bághók Yesu Kristo ne be ansot manonj mi ánké mámbák pépép.

Mandem ántónj be beyá berindu, anchye be kpák tontó tonto.

Nepém neko ne neka ne Yesu

³ Sénchíe bakak ntá Mandem Mmu achi Chi ntá Acha ywese Yesu Kristo! Éti beyá ntínso eni, achyé bhese nepém neko ndu ákú Yesu Kristo áfú ndú newú apetnsem ndá nepém. Eyo ékú sébhaka nti néne be chonj sembónj nepém ne yi.

⁴ Séchi ne amík ambi sénónj áfók ane Mandem ábháré amfay ntá bóbbhi. Abháré wu ntá yeka. Afók wu apu may ne yényinj épú kwáy bechónjti wu ne apú gú manyier.

⁵ Ndú bábhónj neka ne Mandem ábhábhéri bhe. Akà nò be ámpémé bhe ndú ngwenti mpok. Mandú mpok yi ákú be mándinj ndú yi ápème bho.

⁶ Báké ró ye bebhónj manják éti menyinj ebhen, yéndu néne, bákway bebhónj beyá besónjri ne mamò menyu ne menyu ndu mómbinjí mpok.

⁷ Mamò ane átwò chi beku bo mángó mbák bábhónj neka ne Mandem tetep. Yéndu pú áchónjti, báfyé yi ango mánsónj sayri mámfere bakwap ndu berinj; mbák chí pú tetep. Neka eneka ne Mandem necha pú. Bábhónj ye beghò esónjri ndu beku bo mándinj; mbák neka eneka ne Mandem néchí tetep nkúbhé mbo enyu básónj pú ndu beghò mbák chí pú tetep. Enyu eyo ke echi be mbák mánte kpírí ndú neka eneka ne Mandem, chónj eyo éntwò bhe ne bakak, ne keném, ne kenókó ndú nywòp enen Yesu Kristo ápetnsem.

⁸ Bákónj yi yéndu bábhíki re ghò yi. Mánoko yi yéndu bápú ghó yi néne, ne bábhónj manják amen ábhíki bhónj njenti ne amen mmu apú kwáy berem enyu mò achi.

⁹ Akap ane bábhónj éti neka eneká ne Yesu chi nepeme yí ápémé bhe.

¹⁰ Baremé kepinti abhen bárèm nyaka éti berindu ebhen Mandem afyé bariet betónj bhe, báyanj nyaka, mámbebhe nòkò ndu bérinj; éti nepém neko enen.

¹¹ Efónj Kristo ákú nyaka baremé kepinti mángátí bho be Kristo abhónj bebhónj beyá esónjri, ne ndú ngwenti, ámbónj beyá kenókó. Bó mánú nyaka berinj; mpok ane menyinj ebhen bébhónj béfákári, ne mbónj mmu ane bébhónj befakari ne yi.

¹² Mandem akú bó mándinj; be bé ke bábhónj nsáy ndú betik ebhap, puyé bo bábhónj. Nsáy yò afú ndú menyinj ebhen bo abhen bághátí Mbok Ndíndí bághátí bhe ndú betónj Efónj Bedyere mmu Mandem átó. Yé chí bóángel bábhónj nyaka ekwak berinj; menyinj ebhen tentep.

Épíj ene bakonjo Mandem bábhónj bebhónj

13 Ndu εchi nɔ, tonɽí ká mmæet ndu bekæ betik Mandem, mámbɔŋ nekémémæet, mámbaka nti sayri ndü berĩndu ebhen bétwò bhe ambi mpok Yesu Kristo ábhesi.

14 Tĩndu báchi bo abhen bághòk Mandem, báké yibhiri mmæet mánkóŋɔ bepò bepiŋ ebhen bábhóŋɔ nyaka mpok bábhæet amem ejuri.

15 Tĩndu Mandem mmu abhĩní bhe achi nyáná, be nkwo bábhɔŋ bebhak nyáná ndü menyin menkem ebhen bákü,

16 nkúbhé mbɔ enyü básinĩ amem Ekáti Mandem be, “Bábhɔŋ bebhak nyáná, mbonyu menchi nyáná.”

17 Ne tĩndu bábhinĩ Mandem be Eta mpok mánikmæet ntá yi mmü átàn yĩntiki mmu bekoŋo menyin ebhen yi ákù ketón kérinámík, bóŋ ká kenókó ne yi ndü ekakáneko eyeka fá amik mbɔ manko.

18 Bárinĩ be Yesu Kristo aku bhe aféré ndü bepò bepiŋ ebhen básóré nyaka ntá bachĩmbi bheka. Abhíkí ku bhe chí ne menyin ebhen béchòŋti nkáp.

19 Aku bhe chí ne manon mi ne mó acha nkáp tontó. Yí achi mbɔ mónkwómén ane abhiki ká nchòŋti ne yò kenyoŋ mmæet.

20 Mandem ápére ghoko mmik, anán ayap nyaka yi. Ke ndü manywɔŋ ngwenti ane ke yi abhesi ĩti eyeka.

21 Akæ mámbɔŋ neka ne Mandem mmu akæ yi ápérensem ndü nepém ne akæ yi ambón be yá kenókó, bé neka eneka némbák chi ne Mandem ne bé mámbaka nti ne yi.

22 Néne, ené mánan baféré bebú anti ndü bákòŋo tetep Mandem, bóŋ ká ekòŋ ené tetep ne bati. Kòŋ ka bati ne bati yeka ankem.

23 Nepém nekò enen nebhiiki fu chi ntá bachi ne manɔ abheka bo bapem ayap áfæere fæet. Mandem asot chi Eyon eyi ke áchye bhe nepém enen, ne nébhíkí bhon ngwenti mbonyune néfũ ndü Eyon eyi ené échye nepém, ne ébhíkí bhon ngwenti.

24 Echi mbɔ enyü Ekáti Mandem éghati bhese be

“Nkwáŋwaj nkem achi mbɔ táko,
berĩ bhĩ menkem mbɔ bɔchuchu abhen táko.

Táko áwosi,
bɔchuchu mánkuri,

25 ke Eyon Acha ebhíkí bhon ngwenti.”

Eyon eyò chi Mbok Ndindí ane bághátí nyaka bhe.

2

Mandem ayap be bé mámbák bóbbi

1 Ndu Mandem achye nɔ bhe nepém enen nekò, feré ká barak abúabú ankem anti. Báké pere sènze, dɔ ká betábhá, dɔ ká mpabhamík, ne dɔ ká berem barak abúabú ĩti bho ndu bechòŋti manyén ayap.

2 Bák ká mbɔ mǎnko mmu áŋwaka menyu ami mpoknkem. Bóŋ ká ekwak nebhi enen mbon, nɔ chi, Eyon Mandem. Yó ékù be mángo Mandem ápeme bhe.

3 Eri mámbón ekwak enyu yò mbonyune mánan bārinĩ néne ndü nepém eneka enyü berĩnti ebhen Acha Yesu Kristo átòn bhese.

4 Twó ye ka ntá Acha. Yí achi mbɔ ntay enen nechi nepém, enén bó mmik bábyaka be nepu yéniŋ, ke Mandem ayap nɔ nebɔŋ menwɔŋ besĩ bhĩ.

5 Bè nkwo báchi nepém. Bák ye ka mbɔ batay ane básòt bete eket ene Efónɔ Mandem ábhák aré. Báchi bo abhen yi ábhúré nyáná be mámbák nneréket

ané bachiákap, ndu bechye mmuet eyeka nkem ntá yi enyu ené échyè Mandem mañák òti Yesu Kristo.

⁶ Echi mbò enyu básinjí amem Ekáti Mandem be, “Ghó ká! Nchí bhure ntay enen nékem eket fá amem etak Sion, chí ntay enen njábhé ne néri necha.

Mmu ane ánokó yí, bápú ka yi ámbóh ntíanwóp wawak.”

⁷ Bè abhen mánókó yi, ntá yeka yi ari acha ke ntá bo abhen babhiki noko yi basinj be, “Nkúbhé ntay enen batéket bábyáká, nó ke néyíbhíri néróbhé ntay enen nékèmm eket.”

⁸ Basinj nkwo amem ekáti be, “Ntay enén nékù choh bo mántem ekak mánkwén, nkúbhé nó ke nechi setárebhé esen sékù bo mánkwen.” Bátèmm ekak aré mbonyune bápú bhure Eyoh Mandem nkúbhé mbò enyu Mandem ati nyaka be émbák.

⁹ Ke mbák chi bhe, Mandem ayap bhe be mámbak nneréket ane bachiákap ntá Mfo ywese. Bachi nyáná besí Mandem. Ayap be be mámbák bóbhi mángátí nókó bho betikí maknkay ebhi, yi mmu áféré bhe ndú ejuri abhure amem eremé bediéré.

¹⁰ Mpok yo, bábhiki rò ntínso Mandem nembak ne bhe ke néne, báro ntínso Mandem nembak ne bhe.

Séchi Basem Mandem

¹¹ Abhén ekoh, báchi manko ne báfhure fuet fá amik. Ndu echi nó, nnikmuet, feré ká amó ndú barak abúbá ane mmuet eyeka ékù mánwaka beka mbonyune menyü menyin ebho ménù ne befóhó ebheka.

¹² Kém ká erítí ekakáneko yeka nenti bo abhen babhiki rinji Mandem be yé bārèmm chí ebúbá òti yeka, mánánh mángó berí ebhen bákù, mánychye kenókó ntá Mandem ndú nywóp enen yi átwò betan bo.

¹³ Òti Acha Yesu, septí ká mmuet ntá yèntiki munti yweka, ne yé chí mfo ngo mmu bo mankem bachi antene yi,

¹⁴ ne yé chí bəgóbhanə abhen yi áto be mántémsí nókó bo abhen bákù bebéptí menyin, mánkaka nəkə abhen bákù menyin ebhen bechi chak.

¹⁵ Mandem áyàn be mánkú nókó menyin ebhen bechi chak be manyu ánochók bechinti bho abhen babhiki rinji yényin.

¹⁶ Bák ká mbò bo abhen bábhohə ngàngan bebhak ndú mmuet eyap. Ke báké rem be òti bábhohə ngàngan, bákway beka bebá. Bák ká mbò bó betok Mandem.

¹⁷ Chíé nókó ka bo mankem kenókó.

Bón ká ekoh ne bati bónkwə,

Bón ká becháy Mandem,

chyé nókó ká mfo-ngo kenókó.

Nókó ká epin Yesu Kristo

¹⁸ Bó betok, bón ká nesepitmmuet besí bachi abheka ne kenókó kenkem. Báké bhak enyu eyo ndiere ne abhen berinti ne abhen bákèmm be sayri. Bák ká enyu yo yé chí ne abhen báchi bebébebe.

¹⁹ Mmu ane ákernti ndú esəhəri ene báchyè yi ndéndem ndu yi árínjí be Mandem achi ne yí, Mandem ábhohə mañák ne yi.

²⁰ Ke ntá mmu ane ákú ebéptí enyin, mbák mándén wə ónkernti, nsáy ane óbhohə ábhák be yi? Ke mbák ókú enyin ené echi chak ke ómbəhə esəhəri ne ónkernti ndú esəhəri yo, Mandem ábhohə mañák ne wə.

²¹ Chí ndu esəhəri ne ekébhénti ke Mandem abhinji bhe mbò enyü Yesu Kristo nkwo abhohə nyaka esəhəri òti yeka, arə be erin be mánkohó nókó bayat yi.

²² Abhíkí ka nyaka yé bebá, ne yé mmu yi abhiki rwo.

²³ Mpok básòkoti yi, abhíkí keme yě nsòk. Mpok yi ághò esòṣori, abhíkí pa yě mmu. Arò barak ankem ntá Mandem mmu átàṅ manyé enyu ene echi chak.

²⁴ Yimbòṅ ápókò bebá ebhese menkem amuet ndü ekotákátí. Aká nò be séndo bebá ebhese sémbak chak. Befuet ebhén báfyé yi amuet bebü bhe.

²⁵ Báchí nyaka mbò bágghòṃmén ané ánémé ebhi, ke néné bápètnsem ntá Mbabheri bágghòṃmén, mmu achi Mbabheri bapém ayeka.

3

Enyu baghòré ne manem bábhòṅó bebhak

¹ Bè baghòré nkwo bábhòṅ besèptimuet ntá maném abheka. Mbák mǎnká nò, bákway beká maném abheka abhen bábhíkí noko Eyòṅ Mandem mánoko yě bábhíkí rem chí enyiṅ ntá yap.

² Bákway menoko mpok bágghò kenókó eken báchyè Mandem ne ndü bächí chak besí bhi.

³ Beri ebheka beke fú chi ndü mmuet besòbheri ne bati béghóko ne menyiniṅ pú ne ndu befye berítí nden.

⁴ Mémbák chí berí epìṅ ebhen béfù amem nti, ne bebhak kpák, ne nesèptimuet mbònyune enyü beri ebhò bepu gu manyier, ne ebhò ke Mandem ákòṅ tontó.

⁵ Baghòré abhen tesáy abhen bachi nyáná ne básíkí nti ne Mandem bágghòk nyaka maném abhap ne enyu eyò, báre fyé beri amuet.

⁶ Sará abhòṅ nyaka enyu epìṅ eyò, ambiṅi nòkò nném éywi Abraham be acha. Ne bächí bǎ Sará néné, mbák bákòṅo erítí epìṅ eyi kebhòṅ becháy.

⁷ Bè maném nkwo, mǎnkém nókó baghòré bheka sayri, mǎnchye nòkò bó kenókó mbò bo abhen bábhíkí bhòṅ betanṅ mbò bhe. Bè ne bhò bábhòṅ nepém enen Mandem achye éti beríndu ebhi. Ká nókó ká nò be yényinṅ eke chyet nenikímuet eneka.

Bo Mandem bábhòṅ esòṣori yéndu bákà chí beri

⁸ Ndü ngwenti, bòṅ ká nkaysi amot, mǎmbòṅ nòkò ntínso ne bati, mánkòṅ bati bǎnkwo, mǎmbòṅ berínti ne bati, ne mǎmbòṅ nesèptimuet.

⁹ Yě mmu yweka áké keme bebá amfáy bebá. Mbák mu asòk wò, óké sòk yi. Ke nikmuet be Mandem anká yi beri. Mandem abhiní wó chí be ómbak nò bé yi anjet wò.

¹⁰ Echi mbò enyü Ekáti Mandem érèṃ be,

“Mmu ane áyàn bebhòṅ erítí nepém,
ne áyàn bebhak manák,
ánkém néri eni be áké rem ebéptí enyiṅ,
be eyòṅ ebábá éké fu yi anyu.

¹¹ Mmü wu abhòṅ betiknsem ndü bebá, ándóbhe ká chí beri,
ánú bebhak kpák ne bhò,
andòk ambi beká nò.

¹² Amík Mandem Acha áchí amuet bo abhen bachi chak,
ne yi ághòk yéntiki nenikímuet enap,
ke átiknsem ntá bo abhen bákà bebá.”

¹³ Mbák báyanṅ tontó békú beri, agha ákway mení bhe?

¹⁴ Ne yě embak chí be bábhòṅ esòṣori éti bächí chak, eyeka éri encha. Báké chay yě mmu, ne bati áké sòṣori be amem.

15 Ke chye nɔkɔ ka Kristo kenókó mbɔ Acha amem bati yeka. Tê ká mpoknkem beghati yê agha ane ábhèp bhe ntí ane bábháká ntí ne Yesu. Kú nókó ka nɔ ne erítí eyononyu, ne kenókó.

16 Baré ká bati yeka pépép, be mpok bo básòkoti bhe éti erítí ekakáneko eyeka mbɔ bakonó Kristo, ntíánwóp ánkem bɔ.

17 Échí sayri begho esonori éti ókà berí mbák nɔ ke Mandem áyàñ, echa bebhɔñ esonori ne ntí be ókà bebéptí menyin.

18 Kristo nkwo agho nyaka esonori, agú éti bebá bo mankem, ndon amot ndak amáy. Anaña betik ebho, yi mmu achí chak, éti bo abhen bapu chak, bé ánsot bese ntá Mandem. Bawáy yi, agú ndú nkwo mmet, ke ndú Efónó, Mandem aka yi apetnsem ndú nepém.

19 Ne Yesu arək ndú Efónó aghati Mbok Ndíndí ntá befónó bo abhen bábhúéré ndú etakó bawú menon manyé ane ngwenti mmik.

20 Nɔ chí, befónó bo abhen bábhíkí noko nyaka Mandem mpok Nóa. Mandem ándon nyaka ne ekébhénti be bó mángúpsí bati yap mpok Nóa ághòko áchwí. Báru bho bati anen abhen bachi amem áchwí ke bápém nyaka ndu áchwí ághòk amfányén.

21 Manyiebhé mɔ até ndú nejwiti enen népème bhe echon. Nejwiti puyé chí enyih ené éfère bo bakwap ammet. Chi nku ane mmu ányù ne Mandem ne ntí enen pépép. Nejwiti népème mmu éti neperénsem enen Yesu Kristo áperénsem ndú nepém.

22 Mpok áperénsem ndú nepém, ákó amfay, achokɔ ndu ebhe awónem Mandem. Aré, bóángel, befónó, ne betantí befónó, ne menyù betan menkem béchí antene yi.

4

Néne, bapém ayeka ángúpsí ándóp ako

1 Tëndu Kristo ábhónó ye esonori fá amik, agú, bábhɔñ begwot mmmet ne enyù nkaysi ane yi ábhónó nyaka mbonyune yê agha ane ábhónó esonori mbɔ Kristo fá amik abhíkí pere bhon enyih beku ne bebá.

2 Eyo eku be te ndiere newú, báké pere njwaka beku bepó menyin ebhen bó mmik bábhon ekwak are. Bón ká ekwak chí békóno nkaysi Mandem.

3 Ndú mpok ane áfuéré ansem, báku nyaka menyin ebhen bo abhen bápú bo Israel bákónó beku. Eyo ekway! Báchyé nyaka nepém eneka ndu bepó baraka epúsí, bábhón beyá ekwak ndu bebéptí menyin, bábhák manyù mmém, mánkonɔ nɔkɔ bepá epusi ne bechemé manyù mmém, mánychye nɔkɔ kenókó ntá bɔmandem nsé, ene ebhé Mandem epu ka nɔ.

4 Bo abhen bábhíkí rinji Mandem bachi maknkay be néne, bápú pere chem mmmet ne bho ndú epó nepém eno. Eku bó bárèm bebéptí menyin éti yeka.

5 Ke mpok átwò ane bo bhó báté besí Mandem ndú manyé be mándem enyu báká ndú nepém enap. Mandem até betan bo abhen bachi pé ne bawú.

6 Éti yo ke bághati nyaka Mbok Ndíndí yê chí ntá bawú bé yéndu bágú mbɔ enyù yéntiki mmu, mánkway bebhak nepém ndu efónó mbɔ Mandem.

Bepin abhen bakonɔ Yesu bábhónó bébhon ne bati

7 Ngwenti menyin menkem achi kekwo. Báké bhak ye taka taka ndú nkaysi yeka. Bák ká pé amem bati ayeka be mánkway menikmmet.

8 Enyih ene echa bechak menkem chí be mándok ambi bekon bati ne bati ayeka ankem tëndu ekon ékúti beyá bebá.

⁹ Συεπτί νόκó κά батi бõнкωó амем бекет ебheка кеbhák бе бákà нò mánywinti нòкò.

¹⁰ Mandem áchyè bhe akap menyu ne menyu. Yèntiki mmu abhõj bekwak nti ne aywi akap mbõ erítì nkàbetik Mandem.

¹¹ Yè agha ane ághàti bho Eyoj Mandem, abhõj beka nò mbõ mmu ane árèm nkúbhe enyij ené éfú ntá Mandem. Yè agha ane ákù betik Mandem, abhõj beka bhó chi ne betarj ebhen Mandem áchyè yl. Ebhõj bebhak nò, бе ndu yèntiki enyij, bo mányché nókó Mandem kenókó èti Yesu Kristo. Mandem ke ábhõj kenókó kenkem ne betarj menkem béchi ebhi ngwenti tí. Amen.

Mmu ane abhõj esõjari èti yi akõjo Yesu abhõj afõk

¹² Abhen ekõj, báké bhak maknkay ndü berem besõjari ebhen bétwò ntá yeka. Bétwò chi memò be mbák básikì nti ne Mandem tetep. Báké sot bhõ mbõ be menyij ebhen bo bábhíkì re ghò ke befákari ne bhe.

¹³ Bõj nõkó cá chi manák tèndu bábhõj esõjari nõkó Kristo ndü bãchéme mmuet ne yi, bé be nkwo mánjwi ne manák mpok yi átwò ne keném eki.

¹⁴ Èri ntá yeka esha mbák bõ básõkoti bhe èti bãchi bakõjo Kristo mbõnyune eyõ ètõj be Èfõjõ betarj menkem, nò chi Èfõjõ Mandem, achi ne bhe.

¹⁵ Ke yè mmu yweka áké bhõj esõjari èti yi achi ngwayti bho, yè chi èti yi achi ngep, yè chi èti yi achi nkù bebéptì menyij, ne éké bhak chi èti yi ákõjõ bechwe ndü baraka bo bachak.

¹⁶ Ke mbák mmu ábhõj esõjari èti yi achi mmu Kristo, ntíanwõp áké kem yi. Ankáká nõkó kaka Mandem be yi aká nnyen be mmü Kristo.

¹⁷ Èmbák chí nõ mbõnyune mpok manyé akway, ne ábho chi ndü nneréket Mandem. Ne mbák ámbó ne bhese, chõj èmbak ná ne bo abhen bápú kõjo Mbok Ndíndí ane áfú ntá Mandem?

¹⁸ Ne Èkátì Mandem érèm be, “Mbák bo ábhen bãchí chak bãbhõj beyá esõjari ke mámpeme bhõ, chõj èmbak ná ne bo abhen bãbhíkì riñi Mandem, ne bákù bebá?”

¹⁹ Bo abhen bãbhõj esõjari mbõnyune enyu eyõ ke nkaysi Mandem achi, bãbhõj berõj ambi béka beri, mándõ bapem ayap ntá Mandem mmu aghoko bhõ. Yi apú rò bebhare bariep ami.

5

Bõbati bãbhõj bekem batì bõnkwo sayri

¹ Nchí ghati ye bõbati abhen bãchi ndü nkwo yweka menyij ebhen bo bãbhõjõ béka. Me nkwo nchí münti mbõ bhe. Ngõ nyaka enyu Kristo ághõ esõjari ne nchí ndü mpáy bo abhen Mandem ákù chõj mángõ keném Kristo mpok yi átwò.

² Babherí nõkó cá bõnkwo abhen Mandem afyé amó yeka mbõ mmu ane ábhãbheri nkwo bãghõjõmém. Kú nõkó cá mbõ bo abhen bãbhõjõ nti beka enyij ene Mandem áyãj manka. Éké bhak chi mbõ be mányiere bhe nyire. Kù nõkó cá nò ne nti nenkem kefyé ngõjõ ndü bebõj nsáy.

³ Báké bhak mbõ bafõ amfáy bo abhen báfyé amó yeka. Bák cá chí berítì beriej ebhen bo bãbhõjõ méjõkò.

⁴ Ne mpok Mbabheri bãghõjõmém ane ngo abhesi, chõj anchye bhe akap ané ári achá, akap ane apu yibhiri enyu.

⁵ Bè besakábho ne baghosõj, bõj cá nesepímuet ntá bõ batì bheka. Bõj cá nesepímuet ne bati. Nesepímuet némbák ntá yeka mbõ nkú ane mmu afyé amuet. Èkátì Mandem érèm be, “Mandem apú chyè mbi ntá mmu ane áyõjõmuet, ke àtõj beríndu ntá bo abhen báseptímuet amik.”

⁶ Septí γε κα μμῆετ ντά Mandem mmu ábhónós betan menkem bé mpok yi ankway, yí ankosi bhe.

⁷ Dó ká besonjori ebheka menkem ntá yi. Yí ke áyinjí bhe.

⁸ Kém ká μμῆετ. Bák ká pē. Satan múmpap ywēka ághàp, amkpe nókò mbò nkè, ndu áyàn mmu ane yí akem anyiè.

⁹ Báké chye yi mbi. Tē ka kpírí ndū neka eneka. Bāriñi be bati bōnkwò mban nkem fá amík, bághò nkúbhé menyu besonjori ebhen bághò.

¹⁰ Mánánj mǎngò esonjori, ne épú bhak chon ndu erori mpok, chon mbon Mandem mmu ábhónós berindu menkem ankè mǎnte sené, enyinjí kechep bhe, ambare bhe ndu nté ane mánánj báchi nyaka are, anchye bhe betan. Yí ke ábhíñi be be mǎmbon ákóré ndū keném ekem kebhiiki bhon ngwenti ndū báchéme μμῆετ ne Kristo.

¹¹ Betan menkem chi ebhi mpoknkem. Amen.

Ngwenti bakak

¹² Sáilas akwak me besinj ekáti ene. Nsot yí mbò nti manò ane mēkwáy besikinti ne yi. Ntí ane nsíñi bhe mómbinjí ekáti ene chi ndu béfyè bhe nti ne beghati bhe enyu Mandem áyèt bho. Tē ká kpírí aré.

¹³ Eka bōnkwò abhen bachi fá etok Bábilon, bátò be bakak. Mandem ayap bós nkwo mbò bhe. Mósua Mák nkwo átò be bakak.

¹⁴ Kaká ká bati sayri ne ekon ene Yesu.

Kpák ámbák ne be mankem abhen báchéme μμῆετ ne Kristo.

Εκάτι Pita ene njwi bebay

¹ Με Σίμουν Pita, mübetok, ne münto Yesu Kristo ke nchi siñ ekáti ene. Nchi siñ ntá bo abhen mánoko Yesu Kristo mbò bhese. Yi mmu achi Mandem ywese ne Mpeme ywese ke akù besé mankem sébhòñ neka ne yi. Yi achi chak ndü menyin yi ákù.

² Mandem ántón be beríndu andòk nòkò chi ambi, anchye be kpák ane ájwi amem bati yeka ndü báriñi yi ne Acha ywese Yesu Kristo.

Tón ká be Mandem ayap bhe

³ Yesu Kristo áchyé bhese betan bekù séndinji Mandem mmu ábhíñi bhese be sémbón keném ne yi, ne be sénkoño epin eyi ené eri echa. Ndu sériñi yi, áchye bhese yéntiki enyinj ené échébhé bhese. Ne áchye bhese betan ebhi be sémbón nepém neko ne epin ené bo Mandem bábhónó bebhòñ.

⁴ Béfuét ndü keném eki ne erítí epin eyi, Mandem áchye bhese menyin ebhen beri becha, ebhen yi afyé nyaka bariép bechye bhese. Akù nò be mámbúé bepó menyin ebhen bo máñwaka bekù fá amik, mándòbhe bhòñ chi epin ene Mandem.

⁵ Ndu echi nò, nu ká mémáka epin ené eri echa ndü neka eneka ne Yesu, mánu nkwo berinji menyin.

⁶ Ndu mémáka ndü nerinji menyin bóñ ká nkwo nekemémæet. Ne mémáka ndü nekemémæet, tē ká kpirí. Ne mémáka ndü nete kpirí, bóñ ká epin ené bo Mandem bábhónó bebhòñ.

⁷ Ne mémáka ndü epin ené échyè Mandem manák, bóñ ká ekòñ ne bati mbò bñeréket amot ne mánkòñ bó mankem.

⁸ Mbák mándók ambi bekù menyin ebhen ndòñ ne ndòñ, nerinji ane báriñi Acha ywese Yesu Kristo apú bhak ndéndem, ke beri béfù ndü yéntiki enyinj ené bákù.

⁹ Ke yé agha ane menyin ebhen bepu ndü nepém eni achi nnémámík. Mbák épú nò, apú ghò menyin ebhen bechi neko nesie, ne ághókóntik be Mandem asó bebú bhese aferé.

¹⁰ Bóma, fyé yé ka betan ndu bekù menyin ebhen bétòñ be Mandem abhinji bhe ne ayap bhe tetep mbònyune mbák bákù nò bápú kwen wáwák.

¹¹ Ne Mandem apú rò ménéne mbínywòp fúú, be máñchwe ndü kefo eken Acha ne Mpeme ywese Yesu Kristo. Kefo ekò kebhiiki bhòñ ngwenti.

Nti ane Pita asinji ekáti ene

¹² Mbòñ ye nkaysi betik bhe menyin ebhen menkem, mpoknkem, yéndu báriñi bhò ne báte kpirí ndü menyin tetep ebhen bátónó be.

¹³ Nkáysi be echi chak be ntík nókó bhe menyin ebhen ndu mbuét fá amik be báké bhare kenó,

¹⁴ tēndu ndíñi mbò enyü Acha ywese Yesu Kristo átón me be manywòp aya fá amik ábhíki pere yá.

¹⁵ Ne mbòñ begò be mpok nnán ndó mmik, mántik nókó menyin ebhen mpoknkem.

Enyu mmu akway berinji be menyin ebhen bechi tetep

16 Μενυιη εβηεν σέghàti nyaka bhe òti netwò Acha ywese Yesu Kristo ne betan ebhi bépú bakay. Besé babhòη sέghò kefo eki ne amík.

17 Mpok Mandem mmu achi Eta átònò keném eki ne betan ebhi, sebhak are ne Yesu. Séghók ndu Mandem mmu acha mankem árèm be, “Né chi Mòwa. Nkòη yi tontó. Achyè me beyà kenókó.”

18 Besé babhòη séghòk eyòη ené éfú amfay mbònyune séchí nyaka ne yi amfay nje Mandem.

19 Òti yo, sérinji mbòη néne echa enyu esí bé menyih ebhen baremé kepinti bárémé nyaka béchí tetep. Fíé yé ka ntí ndú beyòη ebhap, mbònyune béchí mbò eròηò ene éghò amem ejuri. Dók ká ambi beghok beyòη ebho kplate mpok ane nywòp néyí. Ndú nywòp enò, nembe * enen beti néghò amem bati yeka.

20 Enyihji mbi ené bábhòηò berinji chi be, menyih ebhen baremé kepinti bareme nyaka, ebhen bechi amem Ekáti Mandem, yé mmu apú kway besòt kebonj eki anéné bhò ntá bho,

21 mbònyune yé ndemkepinti amòt abhiki rem nyaka menyih ebhen befú ndu nkaysi nkwàηwanj. † Éfòηó Mandem ke áchwé nyaka bhò anti, aká bò mándem menyih ebhen befú ntá Mandem.

2

Sòt ka mpok ne batòηò nse

1 Baremé kepinti nsé báchi nyaka nenti bò Mandem. Nkúbhé enyu yo ke echi echòη be batòηò nsé bábhòη bebhesi nenti eneka mántòη nòkò be baraká nsé òti Mandem ne hapu ené eyò étwò bhò chi ne ménémé. Bátòη ne mánsi be bábhíki rinji etayap mmu ákú bhò áféré ndú kesem. Ne ndu bákà nò, ngwenti yap ábép ancha.

2 Chòη beyà bhò mánkòηò bepò barak epúsí yap ne eyò enkà bo bachak mándem bebépti menyih òti mbi ane tetep.

3 Ne chòη batòηò nse bhò mánsòt beyòηò nse ndu berwò bhe be mányie menyih ebheka ne ngwáy yap. Mandem anánj átàn bò te mpok ane afuere ansem ne eròp chi be mámbòη ntemsi yap.

4 Mandem abhíki rò nyaka bòángel mándók ndéndem mpok bákà bebá, ke amese bhò amem nepi, ndú nebhuet ane ágiri pyóò, afe bò aré ne ngem be mámbák are te mpok manyé ankway.

5 Abhíki rò nkwo bo abhen bábhíki bhòη mpok ne yi, ndu mpok Nóa. Ató eghorí manyiep éwáy bóbho mankem. Apeme chí ndiere Nóa mmu ághàti bho be mámbák chak besí Mandem. Ne apeme bo bachak bati tándrámot.

6 Bärinji nkwo be Mandem anánj nyaka bo Sódòm ne Gomóra mpok yi átò ngo are. Asòη bhò krokotok, be eyò émbák mbò erin ntá bo abhen bábhíki bhòη mpok ne yi.

7 Mpok yo, apémé Lòt mmu achí chak, yi mmu bepò barak epúsí ane bò bebá bhò bákà, áchyé nyaka yi esòηari anti.

8 Achòko nyaka ne bebépti bóbho, angò nòkò bebépti barak ane bò bákà yéntiki nywòp ne angok nòkò bepò menyih ebhen bò bárèm. Bebepti menyih ebho béchòηti nyaka nti eni amem tontó mbònyune yímbòη achi nyaka mmu chak.

* 1:19 Nembe enen beti chi Kristo. † 1:21 Mbok bo bákaysi be ené ebhòηò bebhak chi bé “Menyih baremé kepinti bárémé bébhíki fu chi ndú nkaysi nkwàηwanj”.

⁹ Menyiñ ebhen bétòn bhese be Mandem Acha aríñí ndu áferε bo abhen bákà menyiñ mbò enyũ bo Mandem bábhónó beka, ne ndu átèmsi bo abhen bápù chak, be ntemsi yap ambak ne bhò te ndũ nywəp enen manyé.

¹⁰ Aríñí nkwo bāraká ntianywəp ane mmuet eyap éñwaka be mánka ne bo abhen bábyak befónó ebhen bébhónó betan.

¹¹ Yéñdu bəngel bacha bhò ndũ betan bápù rem bebépti menyiñ. Bápù sokoti bhó ne bápù rem ebəba éti yap besí éta Mandem.

¹² Ke batónó nse bhò bārəm menyiñ mbò enyũ mmuet eyap étòn, mbò nyábhi ené bábbe chi be mankem mangway. Bábhónó béway bhò mbò nyábhi.

¹³ Bábhónó béchye bhò esonəri mbonyune bə báchyε bo bachak esonəri. Bo abhen báyan menyiε nepém, Manjak amap chi beka nò yé chi ne ngósi chuuu. Bepin ebhap bétwò ne ntíanwəp ntá yeka. Bábhónó ne bhe manyié nenyié ke bákà chi bebépti menyiñ ebhen béchye bə manjak.

¹⁴ Ne bákà barak epusi ne amik, ne ekwak beka bebú epu may bə anti. Bárwò bo abhen bábhíki noko Yesu. Bati yap achi chi bati bó ngwáy. Ntémsi Mandem anán achi ne bhò.

¹⁵ Bárò mbi ane achi chak, máném ebhi. Bákà chi mbò Bálam, * Mmò Boas ákón nyaka beka bebú be ámbón nsáy-nkáp,

¹⁶ ke báji yi éti bebú ebhi. Eka mpəno batu ane apu rem kepi arem kepi ntá yi ne eyonó nkwanwan, aka yi andə ebhokori enyiñ ene yi ákà nyaka.

¹⁷ Batónó nse bhó báchi chi babhok manyier ane manyier apú nyáy are. Báchi mbò nebhán enen mbéep apòkò ne manyier kefú are ánkwen. Mandem aghókò ebhak ene égiri pyəə abhəre ntá yap.

¹⁸ Bápányu, mándeme noko menyiñ ebhen bechi chi echinti. Mánù nkwo berwò bo abhen báyan befap mmuet ne nkwo bho abhen bekwéné bechi ne bhò. Mánù ménókóti bhò bé mánka nókò bepə barak epusi ane mmuet eyap éñwaka be bə mánka mbò enyũ bó babhónó bákà.

¹⁹ Báfyε bho bariεp beka mánkáysi be chon bó mámbon ngangan bekonjo neton enese, ené bó babhónó bachi basémé bebú. Yéntiki enyiñ ené ebhónó betan amfay mmu, mmu wu ábhak chi nsem ntá enyiñ eyə.

²⁰ Mbák bo mándíñi Yesu Kristo mmu áhí Acha ne Mpepe ywese, ne mámbue menyiñi mmik ebhen bégwət bho gwət, ke mámpet mándə menyiñ ebhə mengwət bhə ne betan ndũ nepém enap, nte ane bə bábhák aré ábep ancha ane bó bachi nyaka are mpok bábhíki re rinji Yesu Kristo.

²¹ Eri nyaka mbon be báké rinji enyũ mmu abhak chak écha bə berinji, ke mámpet mánjibhiri mmuet, mándə bebhé Mandem áchyé, kepepe konjo bhò.

²² Enyiñ ené éfakari ne menyũ bo bhò étòn be bakay ané árəm be, “Mmú ágwo enyiñ ampetsnem anyie yo”, ne be, “Báso akók ampetsnem anyóp mmuet ndũ batop”, achi tetep.

3

Enyiñ Pita areme éti netwó Yesu

¹ Bóma, né chi ekáti ené ejwi bepəp ndu bekáti ebhen nsiñi bhe. Ndu bə bepəp menkem, nchi tik be menyiñ ebhen mánán bərinji, ndu bekwak mámbon nkaysi ane achi chak.

* **2:15** Bálam abhón nyaka beyá ekwak bebhón akap ane mfó Bálak áyan bechye yi, kpát aka beka bebú ntá bo Israel. Nomba 11.22-24, 22.16.

² Nsiñ beka mäntik nõko menyin ebhen baremé kepinti Mandem baramé téntep be bébhõñ befakari, ne be mäntik nkwo menyin ebhen Acha mmu achi Mpe me ywese afæere ntá bõnto aghati bhe be mäñka nõko.

³ Enyinjí mbi ene bábhõñõ berinj chi be mpok ane netwõ Yesu Kristo áróbhé kekwo, bo bátwõ chõñ abhen báway bhe eti menyin ebhen mänóko, mäñka nõko chi bebépti menyin ebhen befú bo anti.

⁴ Chõñ mámbebbe nõko bhe be, “Yí afyé nyaka bari ep be ápetnsem, atwõ ké? Tesáy botayese bágu, menyin bébhæé chi enyumót mbõ mpok ane Mandem ághóko mmik.”

⁵ Bághokantik bé Mandem ághóko mfay téntep chi ne eyõñnyu eyi, aku mmik afú ndü manyiep amen achi nyaka mbánkem. Ne manyiep ke yi ásóré ághóko mmik.

⁶ Ne nkúbhé manyiep ke Mandem áchõñti mmik.

⁷ Ne nkúbhé eyõñnyu ke Mandem abhæe mfay ne mmik ane echõñ menõñ nõg anõñ mfay ne mmik, ke ananã bo abhen bapú mbõ enyü bo Mandem bábhõñõ bébhak, ndü nywõp manyé.

⁸ Ke abhén ekõñ, bábhíki bhõñ beghokantik enyinj ene émot! Ne Eta Mandem, nywõp nemot nechí mbõ nká mamíé, ne nká mamíé achi mbõ nywõp nemot.

⁹ Mbok bho bákaysi be Mandem áchõñti mpok tontó ndu bébhæere bari ep ami. Apú chõñti mpok mbõ enyu bó bákáysí. Akep chi nti ne bhe, ndu apú yan be yé mmu angu anem. Ayàn chi be yéntiki mmu ántíkñsem ndü bebú bhi.

¹⁰ Ke nywõp enen Yesu Acha ápetnsem nétwõ chõñ mbõ ngép. Mpok yõ, chõñ nebu néngwat wóó ne eyõñ etanatan, nénémsi. Yéntiki enyinj ene echí amfay énsayri amem nõg, enemsi. Ne mmik anõñõ ne yéntiki enyinj ene echí aré.

¹¹ Tëndu menyin ebhen menkem bebhõñõ chõñ besayri, ménemsi enyu eyõ, ébhíki ri nõ be yéntiki mmü yweka ámbáéré nepém eni pépép, ambak mbõ enyü mmu Mandem ábhõñõ bebhaka?

¹² Ne ndü mánõñ ne nebhakánti nywõp enen Mandem átwõ, ka nõkó ká yéntiki enyinj be néntwõ ayak. Ndü nywõp enõ, nõg áõñ mmik nkem, ne besõñõ nõg ménka yéntiki enyinj ene echí amfay énsayri.

¹³ Ke békoñõ bari ep Mandem, sénõñ mfay nõ ne mmik nõ. Yéntiki mmu ane ábhákánti aré, ábhak chak besí Mandem.

¹⁴ Abhén ekõñ, tëndu mánõñ ye be menyin ebhen memfakari, fyé ká betan ndu beka Mandem angõ be báchi pépép, kebhõñ bekwéné, ne be besí Mandem kpák achi ne bhe.

¹⁵ Ne sõt ká ekébhénti Acha mbõ mbi ané yi áchyè bho be mándó yi ámpémé bhõ. Echí nkúbhé mbõ enyü mómayese Põl mmu sékõñ ásinjí nyaka nkwo ntá yeka ne nerinjindak enen Mandem achye yi.

¹⁶ Asinj, andeme nõko amem bekáti bhi menkem eti menyin ebhen. Mbok menyin bechi amem bekáti ebhen yi asinj ebhen bébèmuet bejwimem. Ne bo abhen bábhíki rinji menyin ebho, ne bábhíki te kpírí, báybhirí menyin yi asinj, mángati nõkõ bho chi menyin bechak ebhen bepú ndõñ amõt ne menyin ebhen yi ásinjí. Ndu bákà nõ, bábhinj chi ménémé amuèt.

¹⁷ Abhen ekõñ, tëndu bárinjí menyin ebhen ambi ambi, sõt ka mpok bé bekwéné bo abhen bapú bhæere bebhé béké pãkõ bhe mándõp chi bo abhen bábhíki te kpírí.

¹⁸ Ke dók ká ambi bēgo ndū nerījī ane bāřījī Yesu Kristo mmu achi Acha ne Mpepe ywese, mändok ambi bēgo ndu bébhak enyune berīndu bhi bébhák ne bhe. Kenókó kémbak ne yi nēne, ne mpoknem.

Ekáti J3n ene mbi

Ntí ane J3n ásínjì ekáti ene

¹ Ekáti ene érèm òtì Eyọ̀n ene echi te mpok ane bábhíkíre ghoko mmik. Séghók òtì yì, séghó yì ne amík, séyínjì yì, ne sétok yì ne amò. Eyọ̀n áchye Nèpém.

² Nèpém abhésì nyaka ne séghò yì, ne sérèm òtì yì. Séghàti bhe òtì Nèpém. Abhíkí bhọ̀n ngwenti ne achi nyaka ne Eta ke ábhesi ntá yesé.

³ Séghàti bho òtì mmũ ane séghó, ne séghók menyìyì ebhen yì átónó, bé be nkwo mámbọ̀n nechemémuet ne bhese. Ne, sayri sayri, nechemémuet enese eno nechi ne Eta ne Móywi Yesu Kristo.

⁴ Nchí síy be menyìyì ebhen be manjak amese anjwi poot.

Mandem achi Bediere

⁵ Mbok ane Móywi áchyé bhese be séngátì bhe achi be, “Mandem achi Bediere, ne ejuri epu ne yì wawak.”

⁶ Mbák sérèm be sébhọ̀n nebharémuet ne Mandem, ke sénkò nòkò amem ejuri, nò sésè chi nsé, ne sepu kọ̀jọ tetep ane Mandem aká sérínjì.

⁷ Ke mbák sékò ndũ bediéré mbò enyu yímbọ̀n áchí Bediere sébhọ̀n nechemémuet ne bati. Ne manọ̀y Móywi Yesu anso bhese amfere ndũ bebú menkem.

⁸ Mbák séndém be sepu bõ bebú, nó sérwò chi mmuet ne tetep apú amem bati yese.

⁹ Mbák sénsu bebú bhese ntá Mandem, áfọ̀jori bhese, ne amfere besé bebú anti, ankà sémbak pèpèp besì bhi. Yì apú nók bebhùre bariet ami, ne ndiere enyìyì ene echi chak kè yì akà.

¹⁰ Mbák séndem be sébhíkíre ka bebú wáwák, nó sésòt Mandem mbò nsense, ne nó Eyọ̀n eyì epú amem bati yese.

2

Kristo até besì Eta òtì yese

¹ Bòbha, ntí ane mèsìyì be menyìyì ebhen chi be ménkwák bhe báké ka bebú. Ke mbák mmu akà bebú, sébhòy mmu amot ane áté besì Etayese òtì yese ne ànìkmuet be yì amfọ̀jori bhese. Mmũ wu chi Yesu Kristo mmu achi chak besì Mandem.

² Yì ke achí akap ané ápòkò bebú bhese. Ne òtì yì, Mandem áfọ̀jori bebú bhese, ne puyè ndiere bebú ebhese, ke bebú bo mankem.

³ Ne enyìyì ene èkà séndínjì be serop chi bo abhen báriyì Mandem chi nekà ane sékà menyìyì ebhen yì áyàn sénká.

⁴ Mmu ane árèm be, “Ndíjì Mandem” ke yì kebháká ka menyìyì ebhen Mandem áyàn bo mankà achi nsense ne tetep apu ne yì.

⁵ Ke yè agha ane ábhùere Eyọ̀n Mandem, ekọ̀y Mandem ejwi yì anti poot. Eyọ̀n ke èkà séndínjì be sebhare mmuet ne yì.

⁶ Mmu ane árèm bé abhat mmuet ne Mandem, abhọ̀y bebhùere nèpém eni mbò enyũ Yesu akà nyaka.

Ebhé esí ene echi eko

7 Abhen ekəŋ, ebhé ene mésiŋ ntá yeka néne épú ebhé ekə. Chí nkúbhé ebhé ene báriŋi te mpok ane bábhə bekoŋə Yesu. Ébhé éré chí enyiŋ ene mánan bǎghókó ne batú.

8 Yé nə, nchí siŋ be éti ebhé ekə ene étəŋ kpoŋoŋə ndü nepém Yesu ne ndü nepém eneka, mbənyune ejuri éfuèt, ne bediéré ebhen tetep ménán bégħə.

9 Mmü ane árəm be, “Nchí kə amem bediéré” ke ampap nəkə nti manó, abhuét amem ejuri.

10 Mmü ane ákəŋ bati, ákə amem bediéré. Ne yényiŋ épú bhak ndü nepém eni ene ékway beka yi ankwen ndü bebá.

11 Ke mmü ane ápábhé mómayi, achi amem ejuri ne ákə amem ejuri, kerinji ebhak ené yi árəŋ mbənyune ejuri ene yi achi amem éká yi achi mbə nnémámik

Ebhiki ri menyie ekəŋ ne mmik

12 Bəbha, nchí siŋ ntá yeka mbənyune Mandem afónóri bebá ebheka éti Yesu Kristo.

13 Botá, nchí siŋ ntá yeka mbənyune báriŋi yi Mmu ánán achi nyaka te mpok bábhíkire ghoko mmik. Besak, nchí siŋ ntá yeka mbənyune mánu ne mbámbe, kpaté básə awónem.

14 Bəbha, nchí siŋ ntá yeka mbənyune bārəp chi bo abhen báriŋi Eta. Botá, nchí siŋ ntá yeka mbənyune báriŋi mmu ane ánán achi nyaka te mpok mmik ábhíkire bho. Besak, nchí siŋ ntá yeka mbənyune bábhəŋ betəŋ ne Eyəŋ Mandem echi amem bati ayeka, ne mánu ne mbámbe básə awónem

15 Báké nyie ekəŋ ne mmik, ne yé chí menyinji mmik. Ekəŋ Eta epu amem nti mmu ane ányie ekəŋ ne mmik.

16 Menyin ebhen bo báfyə ngoŋə aré ndü béchyə bhə maŋák, ne menyin ebhen amik ayese ákwən are enka sémbón ekwak bebəŋ bhə, ne beyá menyin ebhen bekə bo abhen wábhəŋə bhə báyoŋmuət, bó menkem befù chi ndü mmik bebá-ne. Bépu fu ná Eta.

17 Ne mmiki ne áfuəre fuət ne menyin ebhi ebhen bo máŋwaka bebəŋ. Ke mmu ane ákə menyin ebhen Mandem ayəŋ bo mánkə, ábhak nepém mpoknkem.

Mümpap Kristo

18 Bəbha, mmik arəp chi kekwoť memay. Báké ghəkəntik be séghati nyaka bhe be mümpap Kristo átwə. Yé chí néne, beyá bömpap abhen Kristo mánan batwə. Eyə éku bese sériŋi be mpok ane mmik ámay achi kekwoť.

19 Bömpap bhə báfu chí ndü nkwo ywese. Ke bápú nyaka mbəŋ bö-bhesə. Mbə báci bönkwo ywese tetep, mbə bārəp ne bhesə. Ke báro bhesə be émbák kpoŋoŋə be bápú ne bhesə.

20 Ke mbák chí bhe, bápú enyu eyə, mbənyune Mmü ane achi Nyáná* anéné bhe amik, ne be mankem báriŋi tetep Mandem.

21 Mpu siŋ be be bábhíkí riŋi tetep. Nchí siŋ be chí ndü báriŋi tetep ne báriŋi be baraká nsé apu fu ndü tetep Mandem.

22 Sayri sayri, nsense chi agha? Chi mmu ane abhiki ka be Yesu chí Mpe me ane Mandem afyé nyaka bariəp be áto. Enyü mmu wu ke achi mümpap Kristo. Abhíkí noko Eta ne Mmə.

23 Mmü ane ábhíkí ka be Mmə achi Mpe me ane Mandem áto apú kway bebhak mmu Eta. Ke mmü ane árəm kpoŋoŋə be Yesu achi Mmə Eta, abhəŋ nebharémuet ne Eta.

* 2:20 Ane achi Nyáná: Kristo.

²⁴ Dɔ́ ká menyɪŋ ebhen bǎghókó tɛ nebhɔ̄net mémbak amɛm bati yɛka. Mbák mándó menyɪŋ ebhen bǎghókó tɛ nebhɔ̄net mémbák amɛm bati ayeka, bápú rɔ bebhak ndú nebharémæet ne Mmɔ ne Eta.

²⁵ Ne enyɪŋ ené Kristo yímbɔŋ afyé bariɛp bechye bhese chi nepém enen nebhiiki bhɔŋ ngwenti?

²⁶ Nsiŋ be menyɪŋ ebhen be ménkɛ mándiŋi; bɔbhɔ nɔ báyaŋ berwɔ bhe.

²⁷ Ke Kristo achyé bhe Efónó Bedyere Mmu achi ne bhe. Bábhíki cher ye mmu ane ákway betɔŋ bhe menyɪŋ ebhen bechi tetɛp. Efónó Bedyere átɔŋ bhe menyɪŋ menkem ne yéntiki enyɪŋ ene yi átɔŋ bhe echi tetɛp. Nsé apu are. Nchí ghati ye bhe be, nkúbhé mbɔ enyú Efónó Bedyere átɔŋ bhe, báké rɔ bebhak ndú nebharémæet ne Mmɔ.

²⁸ Bɔbha, báké rɔ bebhak ndú nebharémæet ne Mmɔ, be mpok ane yi ápɛtnsem fá amík, mámbónŋ manák beghɔ yi, kebɔŋ becháy ne ntíanwɔp besí bhi mpok yi átwɔ.

²⁹ Báriŋi be yi achi chak besí Mandem. Bábhɔŋ ye berɪŋi be yéntiki mmu ane ákà menyɪŋ ebhen bechi chak besí Mandem achi mmó Mandem.

3

Eniŋ ene bɔ Mandem echi kekari ne ene bɔ Satan

¹ Ghó ká ndu Etayese áre kɔŋ bhese. Akɔŋ bhese tontó kpát ábhíŋi bhese be bɔbhi, ne sechi bɔbhi tetɛp. Ntí ane bɔ mmik babhiiki riŋi be sechi bɔ Mandem chi be bábhíki riŋi Mandem.

² Abhen ekɔŋ, séchí bɔ Mandem néne, yé nɔ, bábhíkiɛ tɔŋ bese enyu sébhák mburɛ mpok Kristo ápɛtnsem. Enyɪŋ ene séríŋi chi be mpok yi ábhèsi chɔŋ sémbak mbɔ yi mbɔnyune séghɔ enyu yi achi.

³ Ne yé agha ane ábhákánti be chɔŋ émfakari enyu eyɔ, ábhàre nti eni pépép mbɔ Kristo.

⁴ Yéntiki mmu ane ákà bebá, chi mmu ane ápú bhæere bebhé Mandem, ne bekɛ bebá chí bekwen bebhæere bebhé Mandem.

⁵ Báriŋi be Yesu atwó nyaka fá amík chí beferɛ bese ndú nepémé bebá, ne bebá bépú ne yí.

⁶ Yé mmu ane ábhat mmæet ne Kristo ke andɔk ambi beku bebá apú. Mmu ane ábhæét beku bebá átɔŋ be yi abhiiki re ghɔ Yesu ne abhiiki riŋi yi wáwák.

⁷ Bɔbha, báké rɔ yé mmu ándwɔ bhe. Mmu ane ákà menyɪŋ ebhen bechi chak achi chak mbɔ Yesu.

⁸ Mmu ane árdɔŋ ambi beku bebá, chi mmu Satan, mbɔnyune Satan abho beku bebá tɛ ndú nebhɔ̄net. Ntí ane Mmɔ Mandem átwó fá amík chi bechɔŋti betik Satan.

⁹ Mmú ane áróbhé chi mmó Mandem, apú perɛ kɛ bebá mbɔnyune nepém Mandem nechi ne yi. Ne apú kwáy berɔŋ ambi beku bebá mbɔnyune Mandem ákà yi abhɔŋ nebhé neko.

¹⁰ Ghó enyɪŋ ene ékà séndiŋi bo abhen bachi bɔ Mandem ne abhen bachi bɔ Satan nɔ. Yé agha ane ápú kɛ menyɪŋ ebhen bechi chak besí Mandem apú mmó Mandem. Echi enyumót ne mmú ane abhiiki kɔŋ nti.

Bo Mandem babhɔŋ bekɔŋ bati

¹¹ Enyɪŋ ene bǎghókó tɛ nebhɔ̄net chi be sébhɔŋ bekɔŋ bati.

¹² Séké bhak mbɔ Ken mmu achi nyaka mmó Satan, mbúbmbɛ, ékɛ awáy mómayi Abel. Awáy manɔ ndaká yí? Awáy manɔ mbɔnyune menyɪŋ ebhen yi akɛ bebep nyaka, ke ebhen manɔ bebhak chak besí Mandem.

¹³ Bɔma, éké bhak ye enyɪŋi maknkay ntá yeka mbák bɔ mmik bápɔp bhe.

14 Sérinjì be séfú ndù newú séchwe ndù nepém mbonyune sékəj bati bōnkwə. Mmü ane ábhiki kəj nti mūnkwə abhəét ndù newú.

15 Yěntiki mmu ane ápàp nti achí ngwayti bho. Ne bárijì be nepém enen nebhiki bhəj ngwenti nepú bhak ne ngwayti bho.

16 Enyinj ene ékà séndinjì enyinj ene bábhinjì be ekəj chi nechyə ane Yesu áchyé nepém eni éti yese. Ne bese nkwa sébhəj beka, yě chi newú, éti bati.

17 Mbák mmu abhəj menyinjì mmik ke aghó nókó mómayi angwót nti ne yi, ná ekəj Mandem ebhak yi anti?

18 Bóbha, séndə berem chi ne eyəjonyu be sékəj bati. Séntón tetep be sékəj bati ndù menyinjì ebhen sékà.

Ekəj ene sébhəjə ne bati efyə bhese nti besí Mandem

19 Ekəj ene sébhəjə ne bati ke ékwək bhese babhəj séndinjì be séchi bō Mandem mmu achi tetep. Eyo efyə bese nti ndù mpok ane sénikmuet ntá Mandem,

20 Yě chí mpok ane bati yese átəj bhese be séchi bō bebá, sépú bhəj becháy besí Mandem mbonyune nkaysi Mandem achá ane achi amem bati yese ne yimbəj arinjì yěntiki enyinj.

21 Abhen ekəj, mbák bati yese ápú ji bhese sépú bhəj becháy besí Mandem mpok sénikmuet.

22 Ne áchyé bhese yěntiki enyinj ene sénikmuet be yi anchye bhese mbonyune sébhəre bebhé bhi ne sékú menyinjì ebhen béchyé yi manák.

23 Ne ebhé eyi chi be sénókó Yesu Kristo mmu achi Móywi ne be sénkəj bati nkúbhé mbonyú yi aghati bhese be senkə.

24 Bō mankem abhen bábhəre bebhé Mandem chí bō abhén bábhəjə nebharémuet ne yi, yí abhəj nebharémuet ne bho. Ne enyinj ene étəj bhese be Mandem achi ne bhese chí éfəjə yi mmu yi achye bhese.

4

Enyú enyinj ene éfú ntá Efəjə Mandem

1 Abhen ekəj, báké noko yěntiki Efəjə, ke bábhəj bechak ene echi ansem enyinj ene mmu árəm ndu begə mbák chí Efəjə Mandem mbonyune, baremé kepinti nsé báya fá amik.

2 Enyinj ene ékà mándinjì mbák Efəjə Mandem achi ne mmu chí be yě agha ane árəm kponorəj be Yesu Kristo asət nyaka mmuet nkwəjwan atwə fá amik, Efəjə Mandem achi ne yi.

3 Ne yěntiki mmu ane ápú rem kpəjəjə be Yesu atwə nyaka fá amik mbo nkwəjwan, efəjə ene ébhak ne yi epu fu ntá Mandem. Enyu mmu wu ábhəj chí efəjə mūmpap Kristo ane bághək nyaka be átwə fá amik, ne anəj achi fá amik nene.

4 Ke bóbha, báchí bo Mandem, ne mānanj mānu ne baremé kepinti nsé básət awónem, mbonyune mmü ane achi ne bhe atəj achá ane achi fá amik.

5 Baremé kepinti nsé chí bō mmik ane. Éti yo ké bō bátəj menyinjì ebhen bechi chí nkaysi bō mmik ne bō mmik bághək bho.

6 Ké séchí bo Mandem ne yěntiki mmu ane arinjì Mandem ághək enyinj ene sétəj. Mmu ane apu mmü Mandem apú ghok bhese. Enyu eyə ke sérinjì mbák Efəjə Mandem mmu ákú bo mándinjì tetep ane Mandem ke achi ne mmu, ne mbák efəjə ene érwə bho ke echi ne mmu.

Mandem akəj bese, ne sébhəj bekəj bati

⁷ Abhen ekon, séndók ambi bekon bati mbonyune ekon éfù chi ntá Mandem. Ne mmu ane akon bo achí mmó Mandem ne arinj Mandem.

⁸ Mmu ane abhiki kon bo, abhíki rinj Mandem mbonyune Mandem chi Mmũ ekon.

⁹ Mandem aton ekon ené yi ábhónó ne bhese ndũ átó Njanja Móywi fá amik be sémfáét ntá yi sémbón nepém.

¹⁰ Séngó ekon ene mbón ndu échi. Puyé be sekon Mandem, ke chí bé Mandem akon bhese kpát átó Móywi mbó akap ané ápókó bebá bhese, be yi amfonori bhese.

¹¹ Abhen ekon, tëndu Mandem akon bhese tontó enyu ené, sébhon bekon bati nkwo.

¹² Yé mmu abhíki re ghó Mandem ne amík. Ke mbák sénkon bati, Mandem ábhak ne bhese ne ekon eyi enjwi bhese anti poot.

¹³ Ne enyinj ene ékũ séndínj be séchi ne Mandem mpoknkem ne be yí achí ne bhese mpoknkem chí Éfónó yi ene yi achye bhese.

¹⁴ Séghó ne amík, ne sérèm be Eta ato Móywi Yesu fá amik mbó Mpepe yéntiki mmu.

¹⁵ Yé agha ane árèm kpononon be Yesu chi Mmó Mandem, Mandem ábhon nebharémuet ne yi, ne yí ábhón nebharémuet ne Mandem.

¹⁶ Besé babhon sérinj ye ne sénókó be Mandem akon bhese tontó.

Mandem chí Mmũ ekon, ne mmu ane akon bati ábhon nebharémuet ne Mandem ne Mandem ábhatmuet ne yí.

¹⁷ Enyu ené sékway berinj be ekon Mandem ejwi bese anti poot chí be nywop Mandem átàn bo sepú bhon becháy, mbonyune séchi mbó Móywi ndũ nepém enesé fá amik.

¹⁸ Becháy bépú ndũ ekon. Ekon ene éjwí poot éfere mmu becháy anti. Mmu ane becháy bechi yi anti ácháy chí ntemsí. Ne mmu ane ábhónó becháy chí ane ekon Mandem ebhíki jwi yi anti poot.

¹⁹ Sébhon ekon amem bati mbonyune Mandem ayambi akon bese.

²⁰ Mbák mmu árèm be akon Mandem ke ampap nti nkwa, nò mmũ wu achi nsense, mbonyune mbák mmu abhiki kon nti nkwa ane yi ághò, ná yi ákway bekon Mandem mmu yi apu ghó ne amík?

²¹ Ne ebhé ene Mandem achye bhese echi be mmu ane akon Mandem abhon bekon nti nkwa nkwo.

5

Mmu ane anoko be Yesu chi Kristo achi mmó Mandem

¹ Yéntiki mmu ane ánókó be Yesu chi Mpepe Mandem afyé nyaka bariet be átó achi mmó Mandem. Ne yéntiki mmu ane ákón chí ákón móywi nkwo.

² Sérinj be sekon bó Mandem tetep mbák sékon Mandem ne mbák sébhæere bebhé bhi.

³ Bekon Mandem chí bebhæere bebhé bhi. Ne bebhæere bebhé bhi puyé etanjí enyinj,

⁴ mbonyune yéntiki mmu ane Mandem áchyé nepém nekó ànù ne mmik ansore nokó chí awónem. Ne enyinj ene ékũ sénù sènsot awónem chí ndu sébhon neka be Yesu achí Kristo.

⁵ Agha átàn ancha mmik? Chí ndiere mmu ane ánókó be Yesu chí Mmó Mandem.

Mbon Mandem achi ntisie ntá Yesu Kristo

⁶ Né chi Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be ätò. Atwó fá amik, bájwítí yi ne manyiep. Ètáré nókó manon mi arøk amik. Ne Efónó Bedyere achi ntísie be Yesu Kristo ärèm chi tetep.

⁷ Ène ètòñ bé batisié abhen bárèm bé Yesu chi Kristo báchí bárát.

⁸ Batisye bhò batí arát chi Efónó Bedyere ne manyiep, ne manon, ne bárèm chi enyiy èmòt.

⁹ Mbák bakwàñwan bárèm menyiy ebhen bó báríñí sénoko bhò. Sébhon yé menoko enyiy ene Mandem ärèm èti Móywi èncha ene nkwa ärèm mbonyune yi achi Mandem. Ne Mandem até ntísie èti Móywi.

¹⁰ Èchí ye be yé agha ane anoko Mmò Mandem, äriñí amem nti eni be enyiy ene Mandem areme èti Móywi echí tetep. Bò abhen bábhíkí noko bárèm be Mandem äsè chi nsé mbonyune bó bábhíkí noko enyiy ene yi ärèm èti Móywi.

¹¹ Ne enyiy ene Mandem ärèm èti Móywi chi be yí áchyé bhese nepém enen nebhiki bhon ngwenti ne nepém enò néfú chi ntá Móywi.

¹² Èchí ye be yé agha ane ábháré mmuet ne Mmò Mandem, äbhón nepém enen nebhiki bhon ngwenti. Ne mmu ane abhiki bhat mmuet ne Mmò Mandem abhiki bhon nepém enò.

Beyonó ngwenti

¹³ Nsiny menyiy ebhen ntá yeka bo mánókó Mmò Mandem ndu beku mándinji be mánan bábhon nepém enen nebhiki bhon ngwenti.

¹⁴ Ne mpok sènikmuet sépú makati mbonyune sériñí be yèntiki mpok ane sènikmuet èti enyiy, áchyé bhese yò mbák enyiy ene séyàn ékò ndón amòt ne nkaysi yi.

¹⁵ Ne mbák serinji be sènikmuet yi ángók bhese, sébhon ye bériñí be yi anán áchyé bhese yèntiki enyiy ene sènikmuet be yi anchye bhese.

¹⁶ Mbák mmu yweka ángò nti mmù Mandem ndù ákù bebú ebhen bepu two ne newú, ánikmuet ntá Mandem ne chon Mandem anchye mmù wu nepém. Bebú bechi ebhen bétwò ne newú, ke mbíkí rem be mmu ánikmuet èti mmu ane ákú enyù bebú ebhò.

¹⁷ Bekwéné menkem chi bebú. Ke bebú bechi ebhen bepu two ne newú.

¹⁸ Sérinji be mmu ane Mandem áchyé yi nepém nekò apú pere kon beku bebú mbonyune Mmò Mandem achi ne yi ne ákém yi enyu ene Satan apu kway beku yi yényin.

¹⁹ Sérinji be sechi bó Mandem ke bó mmik mankem báchí amò mbámbe.

²⁰ Sérinji bé Mmò Mandem atwò anéné bati ayege amem be séndíní Mandem mmu achi tetep. Néne, sebhare mmuet ne Mandem mbò enyù sébháré mmuet ne Móywi Yesu Kristo. Yí aywíntí ké áchí Mandem tetep ne yí ké áchyé nepém enen nebhiki bhon ngwenti.

²¹ Bòbha, báké bhon yényin beku ne bó mandem nsé.

Εκάτι Jön ene ejwi bebay

Jön átò bakak ntá bo abhen yi ásiñí ekáti ene

¹ Με Jön münti bakoño Yesu amot ké nchí siñ ekáti ene. Nchí siñ ntá ye, wò máyese ane Mandem áyábhé ne ntá bóbhe. Nkøj be tetep, ne puyé chi me awánti ké nkøj bhe. Yéntiki mmu ácháκ ane áriñi tetep Mandem akøj be.

² Nkøj be mbənyune besé séríñi tetep ane ábhák amem bati ayese ne abhak ne besé te ndü neñəkómik enen nétwò.

³ Mandem Eta ne Yesu Kristo mántøj besé beríndu, mángó bhesé ntínso, ne mányché bhesé kpák ndu sékøjə tetep Mandem ne ndü sébhəñ ekøj ne bati.

Sénkójə tetep sénkøj bati

⁴ Mbøj nyaka beyá mañák ndu betemeri mbək bóbhe ne begħə be bó bákøjə tetep Mandem nkúbhé mbə enyü Mandem Eta ághátí besé sénká.

⁵ Máyese, nchí níkmæet be sénkøj bati. Ene épú ebhé ekə. Méchyè wə chi nkúbhé ebhé ene séríñi te mpok sebho bekoño Yesu.

⁶ Ne ekøj ené tetep chi bekə enyij ene Mandem ághátí bhesé senkə. Ehbé Mandem érəm be sénkøj bati nkúbhé mbə enyü bághókó te nebhənet.

⁷ Nchí rem nə mbənyune bó abhen bárwə bati bachi yéntiki ebhak. Bábhíki ka be Yesu Kristo atwə nyaka fá amik mbə nkwəñwan. Enyü mmü wu achi mmu amot ndü mpáy bho abhen bárwə bho, ne achi mümpap Kristo.

⁸ Sət yeka mpok bé báké kə betik ndéndem, kebħəñ nsáy ndü betik ebħə. Sət ká mpok enyu ene bábhəñ nsáy yeka nkem.

⁹ Diñi ká be yé agha ane ápú pere koño menyij ebhen Kristo átøjó, ke ámaka nkaysi achák aré, apú bhat mmæet ne Mandem. Ke mmu ane árøj ambí bekoño menyij ebhen Kristo átøjó, Eta ábhák ne yi, Móywi nkwo ábhak ne yi.

¹⁰ Etøj ye be mbák mmu átwə ntá yeka ane átøj menyij ebhen bepu ndøj amot ne ebhen Kristo átøjó, yé mmu yweka áké syepti mmü wu amem eket eyi. Yé chí bekaka yi báké kaka.

¹¹ Nchí rem nə mbənyune yéntiki mmu ane ákaka enyü mmü wu áchèm mmæet ne yí ndü bebə ebhi.

Beyəñə ngwenti

¹² Mbøj beyá menyij bechak begħati bhe, ke mbíki yan befye bħə menkem amem ekáti ene. Mbøj nkaysi bétwə begħə bhe be séndem kepí besí ne besí, bé mañák amese anjwi pəət.

¹³ Bə mómayeka ane ngərə ane Mandem áyábhé bátə bhe bakak nkwo.

Εκάτι Jñn ene ejwi berat

Jñn átò bakak ntá mmu ane yi ásñjé ekáti ene

¹ Με Jñn münti bakonjo Yesu ke nchí síñ ekáti ene. Gáyos, nchí síñ ntá ye, wò mmu nkónó tetep.

² Ane ekonj, nchí níkmæet be óké me, ne be yéntiki enyíñ embak sayri ne wò nkúbhé mbò enyü nepém ene mbò mmu Mandem nechi sayri.

³ Mbónj beyá manjak mpok ngókó enyíñ ene mbæk bñmayese ndü nnyén Yesu bátwó fá baghati beše. Bághátí bhese be wò óchí mmü tetep ndü mbi Mandem nkúbhé mbò enyu, sayri sayri, ókónó tetep.

⁴ Yí ékwáy bechye me manjak écha beghok be bñbha bákòño tetep Mandem?

Eri bekwak bo abhen bátñj Eyonj Mandem

⁵ Ane ekonj, ókà betik Mandem erírí ndü ókém bñnkwò eriri, sayri sayri, abhen bachi manko.

⁶ Bághátí Nkwò Kristo abhen fá éti ekonj eye ne berítí menyíñ ebhen ókú ntá yap. Mpok ane bò bárð beronj ambi, chye bhò nekwak enen nékwáy ndü betik Mandem ebhen bo bákú.

⁷ Bákò chi bekà betik Kristo. Éti yo bápú sat yé nekwak ntá bo abhen bábhíkí riñj Mandem.

⁸ Besé babbonj sébhonj ye bechye menyü bo bhò nekwak be sémbák bati baká betik ne bhò ndu beghati bhò tetep Mandem.

Diyotrifis ne Demétriyos

⁹ Nsñj barónj ekáti ntá nkwò Kristo abhen awu, ke Diyotrifis mmu ákónj bebhak münti, abhíkí fyé ntí ndü enyíñ ene mérèm.

¹⁰ Mpok ntwó awu chonj mbære ndak ane ne enyü yi áchòñti nnyén ena besí bñnkwò. Ebhíkí émay nò. Yímbonj apú ka besyepiti batí bñnkwò ne ákàn te bo abhen báyanj bekà nò, ne abók bhò be mándo Nkwò Kristo.

¹¹ Ane ekonj, óké ñokò ebéptí epíñ. Ñokó chí enyíñ ene érí. Mmü ane ákà beri chí mmu Mandem, ke mmu ane ákà bebú ábhíkire ghò Mandem.

¹² Yéntiki mmu ndü eká Mandem árèm erírí éti Demétriyos. Yé chí nepém eni nétñj be akonj tetep Mandem ne achi erítí mmu. Báriñj be enyíñ ene mérèm echi tetep.

Beyonj ngwenti

¹³ Mbónj beyá menyíñ béghátí bhe, ke mbíkí yanj besíñ bò menkem amem ekáti ene.

¹⁴ Nnókó be nchí twò chonj beghò bhe mandú mpok. Mpok yo, chonj séndem keri besí ne besí.

¹⁵ Kpák Mandem ámbak ne bhe. Mamære bhe mankem ndü nkwò Mandem abhen fá bátó wò bakak. Kaká yéntiki mmæere wa ane achi ndü nkwò Mandem abhen awu.

Ἐκάτι Jud

¹ Με Júd κε nchí siñ ekáti ene. Nchí mübetok Yesu Kristo ne nchí manó Jems. Nchí siñ ntá yeka bo abhen Mandem mmu achi Etayese abhíñí. Yí akõj be ne ákú be Yesu ámbák Mbabheri yweka.

² Mandem ángó bhe ntínso, ányché bhe kpák ne ekõj eyi tontó tontó.

Batõj nse

³ Abhen ekõj, ndu nchí yán tontó besin be ðti nepepe ane Mandem ápémé bhese mankem, ngó be mbõj besin ngáti bhe be mánkém tetep ane Mbok Ndíndí be ambak mbõ enyü báchyé yõ ntá bo Mandem ndõj amõt ndak ámay.

⁴ Nchí rem nõ mbõnyune mbæk bo abhen bábhíkí rinj Mandem mánõne bachwe ndü nkwo yeka. Bõ mánü beyibhiri Eyõj Mandem ðti beríndu ebhi ne bhese. Bákù nõ ndu bárèm be Mandem áchyé bhese ngãngan be senchwe ndü barak epúsi. Bábyák Yesu Kristo ené yi ke achi Eta ntá yese ne yi aywínti ke ábhõjõ bhese. Mãnanj basin nyaka tentep be chõj Mandem antemsi menyü böbhõ.

⁵ Yéndu bákú bärinj menyin ebhen menkem ndõj amõt, nchí yán betik be be Eta Mandem aféré nyaka bo Israel ámó bo Ijip ke bágháká nõkó ambi, anañj abhen babhiki noko.

⁶ Báké ghakõntik be bõángel abhen babhiki ka bebhak ndü bechokõ ebhen Mandem afyé bhõ, asõt nyaka bhõ abháré amem nepi enen négiri pyõ ne ngem bekak, ne enyu eyõ ke bábhak mpoknkem. Aré, mánõj te nywõp negho enen Mandem átãj bhõ.

⁷ Báké ghakõntik nkwo etak Sódóm ne ené Gomóra ne betak béchák ebhen bekókósi nyaka ne bhõ. Bo betak ebhõ báchyé nyaka mmuet ndü barak epúsi ne bepõ baraká kebharé áchák ane bakwãñwanj babhiki bhõj bekã. Bõ nkwo bachí ndü esõñri amem ngó ane apu neme, ne eyõ chí erin ntá bo abhen bábhíkí noko Mandem.

⁸ Yé nõ, echí enyü yõ ne böbhen nkwo. Bághõ kenõ amík antifú eken kékù bo mámyak betanj ebhen Mandem ábhõjõ amfáy yap. Bekonjo kenõ ekõ bárèm bebépti menyin ðti befõjõ ebhen bébhõjõ betanj amfay bhõ, mánkã nõkõ bepõ barak epúsi.

⁹ Ke yé chí mpok Máikel münti bõángel ákém nyaka epúiti ne Satan ðti mmu wap ane ábhõjõ besõt erene Moses, abhíkí sõt betanj ndü mmuet yi bé ándem ebépti menyin ntá Satan. Arem nyaka chí be, “Mandem Acha áñji wõ!”

¹⁰ Ke böbhen bárèm bebépti menyin ðti yéntiki menyin ene bõ bábhíkí jwimem. Báchí mbõ nyãbhi ené ébhíkí bhõj kebonj, ne yéntiki menyin ene ékó yõ anti, ékã kã. Ne menyin ebhõ ke béwãý bhõ.

¹¹ Chõj embep ntá yap écha! Bákõjõ chí bayarékak Ken. Bákù nkwo bebépti menyin ndü bebhõj nsáy mbõ Bálam ákã nyaka. Bágü mbõnyune bátãñnti ne Mandem mbõ enyü Kóra akã nyaka, agü.

¹² Mpok báchém menyie nenyié-ekõj ne bati, bábhak mbõ bakwap amen áchõñti nenyié. Bãtwõ mánchokõ menyie ne menyü, mánkaysi nõkõ chí ndiere mmuet eyap. Bábhíkí bhõj ntíanwõp. Báchí mbõ bekpákõ nebhãj enen mbéep ápõkõ amfay ke yé manyiep kefú are ánkwén. Báchí mbõ menæk ebhen bépü nyu kepem yé chí ndü mpok ane menæk menyü kepem. Báchí mbõ menæk ebhen bághémé ne bakanj ne begú ndak ámay.

13 Βο báchi mbə betanťi mpérényen amem manyu ngo ené égbògho émbay nəkə gboo, gboo. Menyiyi ntianywəp ebhen bə bákù bechi mbə efen ené mpérényen égboghó embay nəkə angəkonyén. Báchi mbə mambé mfay ane ábóhobon. Mandem abhéré ebhak ntá yap, ebhak ené égiri pyə. Aré ke bábhónó bébhak ngwenti ti.

14 Enək mmu achi nyaka ndü mkpák bachímbi bhese tándrámət bebho aməet Adam anán arem nyaka tembí žti bóbhen be, “Acha átwə ne ngémtáy bəáŋgel Mandem.

15 Átwə bekpət manyé bo mmik nkem, antemsi abhén bápú kə menyiyi mbə bo Mandem žti bepepti menyiyi ebhen bə bərəm ebábə žti yi.”

16 Bóbhen chi bo enywínti ne bákəŋ beji bati. Bákəŋo chí bebépti menyiyi ebhen béfù bə anti. Báchi bə mpányu ne básət sérwərənyu besət nəkə menyiyi ntá bho.

Dók ká ambi bekoŋo tetep Mandem

17 Abhen ekəŋ, ke mbák chi bhe, báke ghəkəntik menyiyi ebhen bənto Yesu Kristo Acha ywese bərəmé tetep be bébhəŋ bэфákári.

18 Bərəm nyaka ntá yeka be, “Ndü manywəbhé ngwenti mmik, chəŋ bə keyókó mámfú mánjəkə nəkə bhe. Ndü nepém enap, bə bákəŋo chí bebépti menyiyi ebhen mməet eyap étə bə mánkə.”

19 Bə ke bətwə ne ákóré nenti eneka. Menyiyi mmik ke bébhónó betan ndü nepém enap, puyé chí Efónó Mandem.

20 Abhen ekəŋ, ke mbák chi bhe, bábhəŋ beka yəntiki enyiyi ndu bekwak bati, be mángó ndü menyiyi ebhen máńókó, ebhén béfú ntá mbəŋ Mandem. Mpok máńikməet dš ká Efónó Bedyere ankwak bhe.

21 Dók ká ambi bebhuere nepém eneka enyu ené étəŋ be Mandem akəŋ bhe, mándək ambi menoŋ bé Acha ywese Yesu Kristo ányché bhe nepém enen ebhiki bhəŋ ngwenti žti ntínso eni.

22 Ghó ká ntínso ne bo abhen bachi ekak émət nefi, ekak émət anywóp.

23 Sye ka abhénéfú feré ndü ngó Satan, mámpeme bhə. Ghó ká bachak ntínso, ke mánsót mpok be bə báké chare bhe ne bebá bhap. Pap ka yé chí nden eyap ené mánó ne bepó menyiyi ebhen máńwaka, máńkə nəkə.

Bakak ámbak ne Mandem

24 Səńchíe ye bakak ntá Mandem. Yi ákway bekem be be báké kwén ansem. Chəŋ yi ankə báke nyóp mməet, antwó ne bhe besí bhi. Aré, bághó kenókó eki, mámbak mańák mpoknkem.

25 Sémbítí Mandem. Yi aywínti ke áchi Acha. Yí ke áfúéré ntá Yesu Kristo bepémé bese. Yi ke ábhónó kenókó, ne keném, ne betan, ne kefo kenkem, mpoknkem ane áfúéré ansem, ne néne, ngwenti ti. Amen.

Ekáti kenó Jón

Menyij ebhén bechi amem ekáti-ne

¹ Ekáti ene érëm ãti menyij ebhén bebhõõ befakari mandú mpok. Mandem achyé nyaka Yesu Kristo menyij ebhõ be yi antõõ bo ntá bõbetok abhi. Yesu ató ye ángel akã mmõbetok aywi Jón arinjì bhõ.

² Jón até ntísie ndü Eyõõ Mandem, ne ndü menyij ebhen Yesu Kristo áká yi arinjì. Asinj yéntiki enyij ene yi ághõ.

³ Eri echa ntá mmü-ne ápáy ne eyõõ amfay beyõõ ebhén-ne bérëm ãti menyij ebhen bebhõõ befakari. Eri echa ntá bo abhen bátá batú begbok ndü bápáy ekáti ene ne mámbure menyij abhen básinjì amem ekáti ene mbõnyune mpok ane menyij ebhen bebhõõ befakari arõp chi kekwo.

Jón átõ bakak ntá beka bõnkwo Yesu tándramõ

⁴ Mme Jón nchí sij ekáti ene ntá beka bõnkwo tándramõ abhen báchí atú Esia. Mandem mmu achi néne, abhak té nyaka, ne átwõ ántõõ be berĩndu, anchye bhe kpák. Befõõõ tándramõ ebhen bechi besí enókõ kefo Mandem méntõõ nkwo bhe berĩndu, ménchye be kpák.

⁵ Ne Yesu Kristo mmu achi ntísie Mandem ane tetep ántõõ be berĩndu, anchye bhe kpák. Yi chí mmü mbi ane áfú ndü newú, ne Mfõ bafõ mmik. Akõõ bhesé ne aféré bhesé ndü bebú ne manõõ ami.

⁶ Akã bese sémbák bõbhi abhen yi achi Mfõ wap. Akã bé sémbák bachiãkap ntá Etayi Mandem. Keném ne kefo chí eki mpoknkem. Amen. *

⁷ Ghok ka, yi átwõ amem nebhan, ne chõõ yéntiki mmu angõ yi ne amík. Ne yéntiki mmu ane áyéme yi ne nekõõ ághõ chõõ yi nkwo. Manerékeré bho ankem fá amik bádi chõõ kebho ãti yi. Ebhõõ befakari enyu eyõ. Amen.

⁸ Acha Mandem Betan Menkem arëm be, “Me ke Nchi ka yéntiki enyij émbo bebhak ne Me ke nchi ka yéntiki enyij entwõ ndü Ngwenti.” † Yi achí néne, achí té mpok mmik ábhíkí re bho, ne átwõ chõõ.

Jón aghõ Yesu Kristo ne amík

⁹ Mme Jón mómáyeka, me mmü amõ ndü nkwo bakoõõ Yesu ké nchí sij ekáti ene. Nchí nsoõ amõ ne be ndü besõõõri ebhen séghõ, ne ndu Yesu achi Mfõ ywese ne ndü sechi kpiri ndü ekébhénti eyese. Nchí mülkenõõ amem etok nentinyén ené bábhinjì be Pátmos ndu nchi ghati bo Eyõõ Mandem ne nte ntísie ndü menyij ebhen Yesu áká bo bárinjì.

¹⁰ Ndü nywõbhé neywémuet nemõ, ené Efõõõ Bedyere achi ne me, ngók eyõõ etanjatã ndü éfú me ansem. Ebhák mbo eyõõõ mmba.

¹¹ Ere rem be, “Sõt ekáti sij yéntiki enyij ene óghõ, ónto yõ ntá bakwõ bo Yesu tándramõ awu etok Efesõs, ne etok Smína, ne etok Pégamõm, ne etok Tiatúra, ne etok Sádís, ne etok Filadélfia, ne etok Laodísia.”

¹² Njibhiri ye mmuet ndu béghõ mmu ane eyõõ eyi étwõ ntá ya. Ngõ menyij pú tándramõ ebhen bepõkõ berõõõ mkpak.

* **1:6** Amen ndu Kényan chi “Embák no”. † **1:8** Ndü eyõõ Grik chi Alfa ne Omega. Alfa chi enyinjì mbi ndü basinjì Grik. Omega ke achoko nnet ndü basinjì Grik. Ghõ nkwo 21.6 ne 22.13.

13 Ne néntí menyij erōŋo bhō, ngó mmũfú. Abhak mbō Mmu ane áfú ntá Mandem. Abhón *éwet amæet ene éghaka yi te ndü memĩ-bekak. Agwót mgbat nkæet ane bághókó ne pú ambeápak.

14 Emenénti yi ebhak pépépép mbō etókōfōŋ. Ntí ywi ábhák enyumot. Amík ayi ábhák mbō ngó ane ádú.

15 Bekak ebhi bebhak mbō *bróns ane básónŋ ne etantí ngó ndu béfere ménýijí ménkem aré. Eyōŋ eyi ébhak mbō ewaré tutunyén.

16 Akém mambe tándrámot ne awónem aywi. Akparenja nsem épáy ane áchap are fú yi anyu, ne besí bhi bere ghō mbō mmok ane ngósí.

17 Mpok ngó yi, nkwén bekek ebhi nkáy mbō ngú. Ke yi anyanā awónem aywi me amæet arem be, “Ŋké chay, Mme ké nchí Ambi ne Ansem.” †

18 Mme ké nchí mmu ane achi nepém. Ngü nyaka, ke ghó, nchí nepém mpoknkem. Ne mbōŋ betan ndu beka bawú mambak nepém, ne mbōŋ efijí ndu ménéne etókó bawú.

19 Sij ye ýéntiki enyij ene óghó, ebhén béchí, ne ebhen bébhónŋ béfákari ansem mpok.

20 Mbák chí enyij bhésé bhésé ene eyijí mambe tándrámot ane óghó ndü awónem awa ne menyij gol tándrámot ebhen bépòko berónŋ, dijí bé mambe tándrámot chí boángel tándrámot abhen bábhàbheri beka bōnkwo tándrámot. Ne menyij ebhen bépòko berónŋ tándrámot chí beka bōnkwo tándrámot bhō.

2

Ekáti ené Yesu ató ntá eka bōnkwo ene etok Efesós

1 Yesu aghati Jón be, “Sij ekáti-ne tó ntá ángel ane ábhàbheri bōnkwo abhen etok Efesós. Sij, ká bō mándijí bé beyōŋ ebhen befú ntá mmu ane ákémé mambe tándrámot ndü awónem aywi, ne ákò néntí menyij pú tándrámot ebhén bépòko berōŋo.”

2 Yesu arok ambi béré m be, “Ndíj betik ebheka, ndíj nsónjtí ane mánep ndu betik, ne ndíj ndü bâte kpirí ndu ekébhénti. Ndíj be bápú chye mbi ntá bō babúabū. Ke mámo bo abhen bārēm be bachi bōnto ené bápú, ne bágho be bápú bō tetep.

3 Ndíj be bâte kpirí ne ekébhénti ne bākā besōŋori ebhen bághò eti ya kepōp beka nō.

4 Ke enyij émot echi ne bhe ené mbíkí kōŋ. Ekōŋ ené mbi ené bábhōŋo nyaka ne me epet epu.

5 Tik ye ka enyij ene ékú bākwéné ansem, mántik nsem ndü bebú ebheka mámpet mánkū nākō berítí betik ebhen bākū nyaka. Mbák épú nō, chōŋ ntwo ntá yeka mféré enyij eyeka ene épòko berōŋo ndü nebhuet ane yō echi.

6 Ke nchí kaka bhe ndü enyij émot. Bāpap menyij ebhen bakōŋó Níkolás bākū nkúbhé mbōnyu mpábhé bhō.

7 “Mmü ane ábhónŋ batú ángók enyij ene Efónŋ Mandem árēm ntá beka bo Kristo. Ýéntiki mmu ane ánú ásré awónem, nchí chye yi mbi be anyie kepem ekén enok ene échye nepém. Yó echi amem *nebhuet manák Mandem.”

Ekáti ene Yesu ató ntá bōnkwo abhen etok Smáyna

† 1:17 Me ke Nchí “Ambi ne Ansem”: Echi enyij émot ne “Alfa ne Omega”.

8 Yesu arøk ambi bégháti Jón be, “Sín ekáti ene to ntá ángel ane ábhábhəri bõnkwø abhen etøk Smína. Sín k« bó mándíní bé beyõñ ebhen béfú ntá Mmü ane achi nebhõnet ne ngwenti, yí mmü ágú nyaka ke apetnsem ndü nepém.”

9 Yesu arøk ambi berem be, “Ndíñí besõñori ne kechep ekeka. Ke ndü baraká Mandem bábhõñ beyá menyin. Ndíñí bebépti menyin ebhen bó bárèm ãti yeka. Bõbhø chí bo abhen bárèm be báchi bo Israel ene bápú. Báchi chí nkwo Satan.

10 Báké cháý besõñori ebhen bétwø be ambi. Ghok ka, mfo befõñó bebábèb« ák« chõñ mámfye mbæk ayeka ekerékèñõñ ndu memø bhe. Ne chõñ mámbõñ esõñori ndü manywøp byó. Ke bõñ ka neka te ndü newú. Ne chõñ mámbõñ nepém enen nebhiki bhõñ ngwenti mbø nta kenókó mbõnyune mánu básot awõnem.

11 “Mmu ane ábhõñó batú, ángók enyin ene Efõñó Mandem árèm ntá beka bõnkwo. Mmu ane ánú ásórè awõnem, newú enen nejwi apay nepú tok yi.”

Ekáti ene Yesu ató ntá bõnkwo abhen etøk Pégamum

12 Yesu arøk ambi bégháti Jón be, “Sín ekáti ene to ntá ángel ane ábhábhəri bõnkwo abhen etøk Pégamom. Sín k« bó mándíní bé beyõñ ebhen béfú ntá mmu ane ábhõñó akparenja nsem epay ane ácháp.”

13 Yesu arøk ambi berem be, “Ndíñí nebhuet ane báchi are. Chí nebhuet ane enókó kefo Satan echi! Báte kpiri ne me ne bábhíki bhøt besiki nti ne me yé chí ndü mpok ane báway Antipas mmu achi nyaka ntísie wa ane ágháti nyaka bó tetep Mandem ne nti nemøt. Báway yi nenti eneka ndü nebhuet ane Satan áchðko.

14 Ke mpáy menyin bechi ne bhe ebhén mbíki kõñ. Mbæk yeka bákõño menyin ebhen Bálam átõñó. Bálam átõñ nyaka Bálak enyü yí akway bek« bo Israel mánkwen ndü bebá, ne be mányíé nenyíé enen bayere bachye mbø akap ntá bõmandem nsé, ne mánk« nõko barak épusi.

15 Enyumøt ke échi bé mbæk yeka nkwo báte kpiri ndü menyin ebhen bakoño Nikolas bátõñ, * bek« bø mankwen ndü nkúbhé bebá ebhen.

16 Ndu echi nõ, tík ká nsem ndü bebá ebheka. Mbák épú nõ, chõñ ntwø ntá yeka mandú mpok, nsot akparenja nsem epay wu nõ áfú me anyu ne ácháp, nnu ne bhø.

17 Mmü ane ábhõñó batú ángók enyin ene Efõñó Mandem árèm ntá beka bõnkwo. Mmü ane ánú asot awõnem, chõñ nchýé yi nenyíé enen bábhñi be mána, enen bábhésé amfay. Ne chõñ nchýé yí ntay nkwo enen nechi pépép, enén básíní nnyén nekø aré. Yé mmu abhíki rinji nnyén nekø enø, ebhiki fuet chi mmu ane báchýé yi nõ.”

Ekáti ene Yesu ató ntá bõnkwo abhen etøk Tiatira

18 Yesu arøk ambi beghati Jón be, “Sín ekáti ene ntá ángel ane ábhábhəri bõnkwo abhen etøk Tiatira. Sín k« bó mándíní bé beyõñ ebhen chi beyõñó Mmø Mandem mmü amík ayi ápè chuuu mbø néri-ngó, bekak ebhi méngøø nõko ñwanñwanñwan mbø brõns ane básõñó ne etantj ngó báféré ménýiní aré.

19 “Ndíñí betik ebheka, ndinji ekõñ eyeka ne enyü básíki nti ne me. Ndíñí enyü bákwað bati ne ndü báté ne ekébhénti. Ne ndíní bé betik ebhén bák« néne béchá ebhén mbi.

20 Ke enyin echi ne bhe ené mbíki kõñ. Bè bårð ngøré ane bábhñi be Jésebel ambak nenti eneká. Yí ábhíní mmuet eyi be ndemekèpinti ne átõñ andwø nõko

* 2:15 Echi mbø be nkwo Nikolaus bátõñ nyaka nkúbhé menyü menyin ebhen Bálam átõñó.

bð betok abha be mánkæ nǫkǫ barak épusi ne be mányie nǫkǫ nenyíé enén báyeré báchyε mbǫ akap ntá mandem nsé.

²¹ Nchyé yí mpok be ántíknsem ndü bebú ebhi, ke abhíkí ka betiknsem ndü barak epúsi yí.

²² Ghók ká, chǫj ntɛmsi yí ne neme, ne mbák bo abhen bákwnɛn berwǫp ne yí bábhíkí tiknsem ndü bebéptí barak ayi, chǫj nkæ bó mámbǫj beyǎ esǫjori.

²³ Chǫj nsǫt newü nsak bo abhen bákǫjǫ menyij ebhen yí áǫj. Ne chǫj beká bǫnkwǫ mankem mándijí bé Mmε ké nchí chak nkaysi bo ne batí yap, ne chǫj ríkap yǛntiki mmu ayεka békǫjǫ ebhi betik.

²⁴ Ke mbák chí be nkwǫ achak amɛm etǫk Tjǫtúra abhen bábhíkí te kákátí ndü menyij ebhén Jésebel áǫj, be bho bábhíkí ghǫk menyij ebhen mbǫk bð bábhijí be barak Satan ane áré bhεε, nchí ghati bhe be, mpú chyε be yǛ ntu áchák.

²⁵ Ndiεε enyij émǫt ke nchí ghati bhe. TǛ ká kpirí ndü menyij ebhen mánokó kpáte mǛmpɛtnsem.

²⁶ Mmü ane ánú ásǫré awónem, ne árǫj ambi bekæ menyij ebhen ndeme te ndu ngwɛnti, chǫj nchyé yí betaj amfay bð betǫkó mmik,

²⁷ nkubhe mbǫ enyu Etaya áchyé me betaj amfáy yap, chǫj yí ankém kefo amfay yap ne enǫkó kefo ene baghoko ne ese awǫ. Anchǫkǫti bhǫ mbǫ enyu bádǛp eté ntǫp amik érchǫkǫti.

²⁸ Chǫj nchyé yí nembe enen neyinywǫp ndu betǫj be anu asǫt awónem.

²⁹ Mmu ane ábhǫjǫ batú ángók enyij ené Efǫjǫ Mandem ághati beka bǫnkwǫ.”

3

Ekátí ene Yesu ató ntá éka bǫnkwǫ abhen etǫk Sádís

¹ Yesu arǫk ambi beghati Jǫn be, “Sij ekátí ene tó ntá ángel ane ábhǫbheri bǫnkwǫ abhen etǫk Sádís. Sij kæ bǫ mándijí be beyǫjǫ ebhen bǛfú ntá mmu ane ábhǫjǫ befǫjǫ Mandem tándrámǫt ne mambe tándrámǫt. ‘Ndiijí betik ebheka. Bábhǫj erítí nnyén besí bho be báchí nepém, ené báchi bawú.

² Njemé ká mámfyé betaj be mandu betaj ane árǫbhé áké kpiki émay mángú. Nchí rem nǫ mbǫnyune ngó be betik ebheka bǛbhíkí jwi pǫǫt besí Mandem mmu méǫk.

³ Tik ye ka menyij ebhen bághókó ne bákǫjǫ. Tik ká nsem ndü bebú ebheka, ne kǫj ká menyij ebhen bághókó. Mbák bábhíkí njeme, chǫj ntwǫ ntá yεka mbǫ ngáp, ne hapu ríjǫ mpok ane métwǫ.

⁴ Ke mbǫk bð bábhǫet ndü nkwǫ yεka awu etǫk Sádís abhen bábhíkí nyǫp nkú eyap ne bakwap. Chǫj bǫ mánkǫ ne me ne nden pépép amǫet, mbǫnyune bákway bo abhen bákǫ ne me.

⁵ Mmu ane ánú asǫt awónem báfyε yí éwɛt pépép amǫet, ne mpú fere nnyén ení ndü ekátí nepém. Chǫj ndem besí Etaya ne bǫángel be yí achí mmu wa.

⁶ Mmu ane ábhǫjǫ batu ángók enyij ene Efǫjǫ Mandem ághati beká bǫnkwǫ.”

Ekátí ene Yesu ató ntá bǫnkwǫ abhen etǫk Filadélfia

⁷ Yesu arǫk ambi béghati Jǫn be, “Sij ekátí ene tó ntá ángel ane ábhǫbheri bǫnkwǫ abhen etǫk Filadélfia. Sij kæ bǫ mándijí bé beyǫjǫ ebhen bǛfú ntá mmü ane achi Nyánjá, mmü tetep, yí mmu ákéme éfiní Mfo Debhit. Mpok yí ánéné yǛ mmu apu kway betyεp, ne mpok yí atyεbhe, yǛ mmu apú kwáy ménéne.”

⁸ Yesu arək ambi berem be, “Nđíjǐ betik ebheka. Ghók ká, nnéné mbínywəp ndó fúú ntá yeka ané yě mmu ápú kway betyep. Nđíjǐ be bǎbhəŋ chi mandú betan, Yě nó, bǎkòŋo eyəŋ eya ne bǎbhíkí bue me.

⁹ Ke mbák chí bǒnkwə bakoŋo Satan abhen bǎrəm bé bǎchí bo Israel ené bápú ke básé chí nsé, chəŋ nkə bó mántwə mántep mánén besí ebheká ne nkə bó mándijǐ be nkəŋ be.

¹⁰ Mbák chí bhe, bǎbhéré eyəŋ eya, bǎrək ambi bete kpirí ndü ekébhénti. Eŋi yə, chəŋ mbak ne bhe be bǎké chwe ndü esəŋəri ené étwə memə bo abhen bǎchí fá amík mankem.

¹¹ Mětəwə mandú mpok. Tě ká kpirí ndü menyijǐ ebhen bǎbhəŋó be yě mmu áké fəŋə nta kenókó yeka ané átəŋ bé mánu básət awónem.

¹² Mmu ane ánú ásoət awónem, chəŋ nteŋ yí mbə ekwap amem ekerákap Mandem Mmu mětòk, yí kefú are wáwák. Ne chəŋ nsijǐ nnyén Mandem ne nnyén etək Mandem yí amuet. Etək eyə chí Yerúsalem ane nkə ane áfú amfay ntá Mandem átwə fá amík. Chəŋ nsijǐ nnyén nekə ena nkəwə yí amuet.

¹³ Mmu ane ábhəŋó batú ángók enyijǐ ene Efóŋó Mandem ághàti beká bǒnkwə.”

Ekáti ene Yesu ató ntá bǒnkwə abhen etək Laodisia

¹⁴ Yesu arək ambi beghati Jón be, “Sijǐ ekáti ene tó ntá ángel ane ábhəbheri bǒnkwə abhen etək Laodisia. Sijǐ kə bó mándijǐ be beyəŋ ebhen befú ntá mmu ane bǎbhijǐ be ‘Amen.’ Yí achi mmú tetep ne Ntísie ane tetep. Mandem afəet chí nta yí ke ághoko menyijǐ menkem.”

¹⁵ Yesu arək ambi berem be, “Nđíjǐ betik ebheka. Bǎchí mbə manyiep amen ásoŋí, sóŋ be kesəŋ, kwen be kekwén! Eri be mámbák mbə manyiep bakwen, mbák épú nó, mbə manyiep basəŋ.

¹⁶ Těndu bǎchí mbə manyiep amen ásoŋí, kwen bə kekwen, sóŋ bə kesəŋ, chəŋ mpá be mféré anyu wa.

¹⁷ Yěntiki mmu yweka árəm be, ‘Nchí mǔnkáp, mbəŋ beyá menyijǐ. Mbíkí cheŋ yěnyijǐ.’ Ke be bǎbhíkí riŋijǐ be bǎchi ndü ekwet. Bǎchí bo abhen mmu ábhəŋó begə be ntínso, bǎchí bachébhəbho, bǎchí manemamík, bǎchí bebəhó bewó.

¹⁸ Nchí nie ye bhe be mántwə ntá ya mǎnkú pú ane básəŋó ango bafere ményijǐ menkem aré bé mámbák bó bakáp tetep. Twó ká ku nden pépép mǎmfye amuet bé mǎnkúti bebəhó bewə ebheka ebhen béchye bhe ntíánwəp. Twó ka, mǎnku babbhé mǎmfye amík be mǎnkway begə mban tetep.

¹⁹ “Nchí nyure bo abhen nkəŋó, nchyé bhə ntemsi. Fíe ye ka betan beku menyijǐ ebhen bechi chak, mantík nsem ndü bebú ebheka.

²⁰ Ghók ká, nchí ambínywəp téé nchí dep. Mbák mmú aghok eyəŋ eya ánéne mbínywəp chəŋ nchwe anywəp, nnyié nenyié ne yí.

²¹ Mmu ane ánú ánsət awónem, chəŋ nchyé yí betan be anchəko ne me ndü enókó kefo eya, nkúbbhé mbə enyú membəŋ nnú, nsət awónem, nchəko ne etayá ndü enókó kefo eyi.

²² Mmu ane ábhəŋó batú, ángók enyijǐ ene Efóŋó Mandem ághàti bǎkwó bo Kristo.”

4

Jón aghó enókó kefo Mfay

¹ Awu áfúéréé nókó, njiŋijǐ ngó mbínywəp ane achi fúú amfay. Ne mpet ngók eyəŋó mbi ene nnánjǐ nyaka ngoko ndü éghàti me menyijǐ ne eyəŋ mbə ené

mmbá. Ngók ndü yó èrèm ntá ya be, “Twó wɛn amfay, ne chónj ntòj wə menyin ebhen chòj befakari.”

² Témte wu, Efónó Bedyere atwó abhak ne me. Ngó enókó kefó amfay. Mmü abhak aré chòko.

³ Mmüét mmü wu are kòt ñwanñwanj mbo batay ane bábhìjì be jáspa ne kanélian. * Mbanátámfonj átée ághabhèri enókó kefó eyó ánkòt nòkò mbo ntay émeral.

⁴ Menók kefó esá nsem menwi békáp enókó kefó eyó. Bóbatí esa nsem anwi báchókò ndü menókó kefó. Yéntiki mmu wap abhak ne nkú pépép amuet, ne ntá-kefó anti ane bághókó ne pí.

⁵ Mmyamyanj are fú ndü enókó kefó. Nəbu nkwo nére remti, nefanj ansay nòkò. Bèrónj tándrámòt bebhak ambi enókó kefó méndu nòkò mbo *sesay. Bèrónj bhò chí befónj Mandem tándrámòt.

⁶ Enyinj ébhák besí enókó kefó mbo manyu. Engo nòkò mbo glas ane áñanari.

Menyinj ménwí ebhen bechi nepém bétéé bekáp enókó kefó, enyu ene émòt échì ambi, émòt ansem, échák ebhè awónem, enéfú ebhe awóghò. Menyinj ebhò bébhónj beyá amík ambi ne ansem.

⁷ Enyinj ene ambi ebhak mbo nkɛ, ene ékòno ebhak mbo nném mpòj. Enyinj ene éjwí bérát ebhónj besí mbo nkwanñwanj, ne ene ejwi menwi ebhak mbo ebhòkò ene èrè amfay.

⁸ Ndü menyinj menwi ebhen bechi nepém, yéntiki émòt ébhónj bebhap betándat. Yéntiki ebhap ébhák ne amík fúúú, ané amfáy bebhap, ne ané amem bebhap. Báre kway nekway beti ne ngósi keywémuet be, “Nyánjá, nyánjá, nyánjá chí Eta Mandem Betanj Menkem yi mmu achi nyaka, ne achi, ne átwò chòj!”

⁹ Ne yéntiki mpok ane menyinj ebhò bébìti ne béchye kenókó ne bakak ntá yi mmu achi chòkò ndü enókó kefó, yi mmu achi nepém mpoknkem,

¹⁰ bóbati esa nsem manwi báre kwen besí mmu ane achí ndü enókó kefó mánychye nòkò yi mmu achi nepém mpoknkem kenókó, ne mánguebhe nòkò ntá-kefó eyap amík besí enókó kefó mánkway nòkò be,

¹¹ “Acha ne Mandem mmu sétók, wə ke ókway mmu ane bo bábhónj berem be betanj ebhe beyá becha mánychye wə kenókó ne bakak éti betanj ebhe, mbonyune wə ke óghókó menyinj menkem ne chí békónj nkaysi ye ke óghoko bhò ne bechi.”

5

Mónkwəmén asòt Ekáti Mandem anene

¹ Ngó nkwo ekáti nénép ndü awónem mmu ane achòkò ndu enókó kefó. Basínj abhak yéntiki ebhak amem ne ansem ekáti. Báfyé bébháné anyú ekáti ndü bepók tándrámòt, baghanja.

² Ne ngó etanjí ángel Mandem ndu árèm ne eyòj etanatanj be, “Agha ákway beferé ébháné ené, anene ekáti ene?”

³ Yé mmu, yé chí ane achi amfay ne Mandem ne yé chí ane achí amík ne yé chí ane achí etókó bawú kekway ménéne yó. Yé mmu kekway bépay enyinj ene básinjí amem.

⁴ Ndi beyá kebho mbonyune bábhíkí ghò yé mmu ane ákway ménéne ekáti nénép eyó, ne yé chí bepaj basinj amen achi aré.

* 4:3 Jaspa abhòj nkwo mmuet táko. Ne kanélian chí ntay chú. Yó ankem ághò tontó.

5 Münti amot ndu böbati esa nsem manwi aghati me be, “Képeré di! Yiñí mmú ane bábhñi be Nku Nneréket ane bo Yúdah, Nném ebhárémó Mfó Debhít. Anu asot awónem. Abhəŋ ngəŋan bebhakari bébháné tándramot ánéné ekáti nenep.”

6 Mpok eyo, ngó Mónkwómén téé nenti enókó kefó ne menyih menwi ebhen bechi nepém. Mónkwómén abhak ndü nkwo böbati. Ebhak mbo be manəŋ baway nyaka yi. Abhóŋ babhəŋ tándramot ne amík tándramot. Amík ayi tándramot chí befónó Mandem tándramot ebhén bátó mbankem amik.

7 Arək ntá mmu ane áchí ndü enókó kefó asot ekáti nénép eyo nó echi ndü awónem ayi.

8 Asóré nókó ekáti, menyih menwi ne böbati esä nsem anwi, bákwen besí Mónkwómén. Yéntiki mmu wap akém nekíŋ ne bekwəp ebhen baghoko ne pí. Bekwəbhe ebho béjwí ne insens. Insens wu atee ndü nenikimət bo Mandem.

9 Menyih ebho ne böbati bare kway nekway nekó be, “Wó ke ókway besot ekáti nénép ómbakari bébháné mbənyune báwəy nyaka wə ne manəŋ amə amen áróŋó amik ke ókú bo ne mə be mámbák bo Mandem. Oku nə ntá yéntiki manérékeré bho, ne bó yéntiki eyəŋótək, ne bó yéntiki etək, ne yéntiki nkwo bho.

10 Oku bho be mándəp chí bo abhen óchí mfó wap, ne bo abhen báchiakap ntá Mandem mmu bešé sétók. Ne chəŋ bó mámbak bafó ntá bo fá amik.”

11 Njiŋi ye, ngó ndü ngémtáy boəŋgel bate bakabhe enókó kefó ne menyih ebhen bechi nepém, ne böbati. Ngók beyəŋ ebhap.

12 Ngók ndü bó bákway ne eyəŋ etaŋatan be
 “Mónkwómén ane báwəy nyaka,
 akway mmu ane bo bərəm ɛti yi be,
 yi ke ábhóŋó betəŋ menkem.
 yi ke ábhóŋó menyih menkem
 yi ke ábhóŋó neriŋíndak nenkem
 yi ke ábhóŋó kefó kenkem.
 yi ke bo babhəŋ bechye kenókó, ne mámbiti
 yi ke ábhóŋó beyə mənwəp!”

13 Ne ngók ndü yéntiki enyih ene echi amfay, ne ebhen amik, ne ebhen etókó bawú, ne ebhen amem manyu, bó menkem bere kway be, “Sémbítí mmu ane achi ndu enókó kefó ne Mónkwómén. Sénchíe bó kenókó. Kefó kenkem kechi chí ntá yap. Bə ke babhəŋ betəŋ mpoknkem!”

14 Menyih menwi ebhen bechi nepém berem be, “Amen!” Ne böbati bákwen amik bare chye kenókó ntá mmu ane achi ndü enókó kefó ne ntá Mónkwómén.

6

Mónkwómén abho bébhakári bébháné ndü ekáti

1 Ngó ndü Mónkwómén áféré etabhé bebhané émot ndü betap tándramot ebhen ekáti nénép. Ngók ndü enyih émot ndu ebhen menwi éśáy mbo nefəŋ be, “Twó!”

2 Ngó mpəŋəndík ane pépép ne mmú ane ákò yə. Mmu wu abhak ne nkəet awó. Báchyé yi nta kefó. Afa arək ndu bəpet menu besot awónem.

3 Mpok Mónkwómén áfere ebháné ene ejwi bepəy, ngók ndü enyih ene ejwi bepəy ndu ebhen menwi érem be, “Twó!”

4 Mpəŋəndík achák afú ye ndü nebhet enókó kefó. Are pe chuuu. Báchyé mmu ane ákò yó betəŋ ndu beferé kpák amik be bó mámbó beway bati. Ne báchyé yi erémé akparenja.

⁵ Mpok Mónkwómén anene ebháné ene ejwi berat, ngók ndü enyiyi ene ejwi berat érem be, “Twó!” Njini ngó mpwòndík pyo. Mmu ane ákò yò abhak ne *érümé awo.

⁶ Ngók enyiyi mbo eyoyi ndu éfù nénti menyiyi ebhen bechi nepém menwi. Eyoyi éyò ere rem be, “Nkáp betik ebhen nywòp nemot ákway béku nkóbhé nchwi enwi. Ne nkúbhé nkáp wu ákway béku chi nkóp enyü nchwi ane abhíki tan esie byo ne epay. Ke báké choyti bawet ne mmem.”

⁷ Mpok Mónkwómén anene ebháné ene ejwi menwi, ngók ndu enyiyi ene ejwi menwi érem be, “Twó!”

⁸ Ngo ye mpwòndík ane achi bëmm ne nnyén mmü ane ákò yò nébhak be Newú, ne Etákó Bawú enkonjo nako yi ansem. Báchye Newú ne Etákó Bawú betan be mánsot nenu, ne nsay, ne eghorí neme, ne nnya mbembe ene fá mmik mángwáy bo abhen bachi ndü ebhókómik émot ndu bebhóko mmik menkem menwi.

⁹ Mónkwómén anene ébháné ené ejwi betay, ngó anten éfémé akap Mandem befónj bo abhen baway nyaka. Baway bho mbonyune bághati bho Eyoyi Mandem ne nti nemot.

¹⁰ Ngók ndü befónjó ebho bébik ne eyoyi etanatan be, “Mandem Acha, wò mmu óchi nyáná, abhak tetep, choy éntat ná ke óntan bó mmik abhen baway bhese, ónkeme kémbé?”

¹¹ Báchye ye yéntiki mmu wap éwet ene pépép ne bághati bo be mandak ambi beywemuet mandú kpaté mpáy bati baká betik ne bati bó nkwó abhen bó mmik babhoyò beway mbo bho ankway.

¹² Mpok Mónkwómén ánéné etabhé serwo ene ejwi etandat, njini, ngó erémé menyíkisi mmik. Mmók aròp pyo mbo nden nekweé. Ntan aròp mbo manoy.

¹³ Mambe are fú amfay ánkwenti noko amik mbo kepeménok eken kékwenti amik mpok mbéep atanatan áfòk ne enem.

¹⁴ Nebu nénémsi mbo ekáti nenep ene bápét báféré. Yéntiki njie afa ndü nebhuet ane yò achi, ne yéntiki mmik ane achi nenti nnyén afa ndü nebhuet ane yò achi.

¹⁵ Bafó mmik ne maném bho, ne bóbati batemé nenu, ne bó bakáp, ne betantí bho, ne yéntiki mmu achák, yé chí abhen bachi basem, ne yé chí abhen bapu basem, bábéé bábhése amem bobasem, *ketarábhé ndü njie egho.

¹⁶ Báre bhese aré mámbini nako njie ne yéntiki setarábhé be, “Kwén ká kuti bese bé séke gho besí mmu ane achi choko ndü enókó kefó ne be ntemsi Mónkwómén aké bhak ne bhese.

¹⁷ Erémé nywòp enen Mandem ne Mónkwómén bátòy bebénti ebhap néghaka. Agha ákway bete?”

7

Báfyé bo Mandem beriy amuet

¹ Awu áfúéré nókó, ngó boángel manwi téé ndü amó-mmik anwi, máchere nako babhéep anwi be ake fok antwo yé chí amik, ne yé chí ndü manyu, ne yé chí ndü menok.

² Ngó ye ángel achák ndü áfú atú ane mmok áfú anko nako amfay. Akém enyiyi ene básot befye beriy amuet bo Mandem mmu achi nepém. Angel wu asáy abhiji boángel manwi abhen Mandem achye betan be máchoyti mmik ne bomanu.

* **6:15** Basem: Chi mbok ané achi amik, sayri, sayri, ndü njie. Chí mbok ané áchi antené njie mbo móket. Mbák babhoko ayo áya, bábhiji bé “Basem”.

³ Aghati bhò be, “Báké chònti mmik, báké chònti bòmanyu ne báké chònti menòk kpáte sémfyé erij Mandem aywese nefó yéntiki nkubetik aywi.”

⁴ Ngók ye ndü mmu ághàti me mpáy bhò abhen báfyé erij Mandem nefó yéntiki mmu wap. Bábhak nkwo bhò besa tándrámat nsem manwi abhen báfu ndü manéréket Israel byo ne apay ankem.

⁵ Ndü bò mankem, nka byo ne apay bafu ndü nneréket Júda, nka byo ne epay bafu ndü nneréket Rúben, nka byo ne epay bafu ndü nneréket Gad.

⁶ Nká byo ne epay bafu ndü nneréket Asha, nka byo ne epay bafu ndü nneréket Náftali, nka byo ne epay ndü nneréket Manáse.

⁷ Nká byo ne epay bafu ndü nneréket Símon, nka byo ne epay ndü nneréket Lévi, nka byo ne epay bafu ndü nneréket Isáka.

⁸ Nká byó ne epay bafu ndü nneréket Sébulon, nka byo ne epay bafu ndü nneréket Joséf, ne nka byo ne epay bafu ndü nneréket Benjamin.

Jón aghò ngémtay bò ne nden pépép amuet

⁹ Awu áfúéré nókó, ngó ngémtay bo abhen yé mmu apu kway bepáy. Báfú ndü yéntiki etòk ne ndü yéntiki nnerékeré bho. Báfú ndü yéntiki nkwo bhò, ne ndü bò yéntiki eyòtòk. Bábhak téé besí enòkó kefo Mandem ne besí Mónkwómén, ne nden pépép amuet ne bewòaman amò.

¹⁰ Báré bik ne eyòh etanatan be, “Mandem aywese mmu achi ndu enòkó kefo ne Mónkwómén ke bápémé bhese!”

¹¹ Bòangel mankem batée bakap enòkó kefo ne bòbati bhò ne menyij ebhen bechi nepém menwi bhò. Bákwen amik besí enòkó kefo báre chyé Mandem kenókó,

¹² mandeme nòkò be, “Amen! Eri bò mándem mpoknkem be Mandem aywese ke ábhónó betan. Achi ndinindak ne abhòn kefo kenkem. Senchyé yi bakak, senchyé yi kenókó, sémbiti yi. Abhòn beyá menwòp!” Amen.

¹³ Múnti amòt arem ye ntá ya be, “Ntiki bho né ne bewet pépép amuet? Báfú fá?”

¹⁴ Ndem ntá yi be, “Eta, wò ke óriní.” Arem ntá ya be, “Chí bò abhen báfú ndü ereme esòhòri, báso nkú eyap ndü manòh Mónkwómén ne bákə yó eròp pépép.

¹⁵ Èti yo ké bò báté besí enòkó kefo Mandem ne báchyé yi kenókó amem eket eyi beti ne ngósí. Ne yí mmu achi ndü enòkó kefo ábhák chòh ekuti eyap.

¹⁶ Chòh nsay apú pere nu bhò, manyiep kepere kwak bhò, mmok kepere kway besòh bò amuet, ne yényij echak kepere kway besòh bò amuet,

¹⁷ mbònyune Mónkwómén mmu achi kekwòt ne enòkó kefo ábhàbheri bhò. Aròh ne bhò ndü babhokó nyén ane manyiep ami áchyé nepém. Ne chòh Mandem antese bò babhese mankem amik.”

8

Mónkwómén aféré ébháné ene ejwi tándrámat

¹ Mpok Mónkwómén aféré ébháné ene ejwi tándrámat, mban akwen aròp nyímí nyímí nyímí amfay ndü ebhók nehókó nywòp emòt.

² Ngó ye bóangel tándrámat abhen bachi besí Mandem. Báchyé bhò mbá tándrámat.

³ Angel achak atwò atee kekwòt éfémé akap ne mònchan pú ane básòh insens amem awó. Báchyé bhò insens * be yi anchem ne nenikímuet bo Mandem mankem, amfay éfémé akap ene pú besí enòkó kefo.

* 8:3 Insens: Enyij ene éshòh enchyé nòkò erítí eriep.

4 Móngo ane áfù ndü insens awó ángel are kó ñebhæet Mandem áchí ne beyõjõ ñenikímæet bo Mandem.

5 Angel wu asõt mónchán pú wu, afyé ngo amem ane áfú ndü éfémé akap, amese amik. Nebu nebhõ beremti, nefañ ansay nõkõ tontó, miámianj ankõt nõkõ, mmik anyíkisi nõkõ.

Mmbá

6 Boangel abhen tándrámtæt bátõnti ye mmæet befe mmbá eyap tándrámtæt.

7 Angel ané mbi afe mmbá yi. Témté wu, amanjá nebu achem ne ngó ne manõj, bere kwénti amik. Ebhókómik émtæt ndu berat ésóñõ. Ndü menøk amõt ndü baru arat ásóñõ, ne tákõ nkem nkwo asõñõ.

8 Angel ané ajwi bapay afe ayi mmbá. Ne básõt enyiyi ene echi mbo njie ngo, ené édu mbo ngó, mámése amem manyu. Ebhókó manyu émtæt ndü berat éyibhiri erõp chi manõj manõj.

9 Ne ndu amõt ndü barü nnya ene echi anyén arat égu enkem. Ne béyijõ bachwi ane áchí anyén, ndu amõt ndü baru arat áchõñõ.

10 Angel ane ájwí bårát, afe ayi mmbá, ne eremé nembe néfú amfay, néngwõ nõkõ mbo sesay. Néfú nékwén amem ndü manyén amõt ndu arát. Nékwén nkwo ndü bebhak ebhen manyier ányày amik.

11 Nnyén nembe enõ chi Anen. Ndu amõt ndü yéntiki barü nyén arat áróbhé ñenénén. Ne beyá bo bagu ãti manyiebhé mõ mbo nyune áñen nyaka tontó.

12 Angel ane ájwí manwi afe ayi mmbá ne ebhókó mmok émtæt ndu berat, erõp chi pyõõ. Ebhókó ntañ émtæt ndü berat erõp chi pyõõ. Ndü amõt ndü barü mambe arat áróp chi pyõõõ. Ebhókó nywõp émtæt ndü berat éróp chi pyõõ. Ebhak enyumõt ne ebhókó beti émtæt.

13 Njijõ ye ngó ndü ebhõkõ éré te amfáy nebu, émbiki nõkõ ne eyõj etanatanj be, “Chõj émbep encha! Chõj émbep echa! Chõj émbep encha ntá bo abhen bachí awu amik! Boangel abhén båróbhé bårát báfe eyap mmbá!”

9

1 Angel ane ajwi batay afe ayi mmbá. Ngó nembe ndu néfú amfay nékwéné amik. Báchye nembe enõ efinj ménéne nnyü nepi enen nebhiki bhõj ngwentí.

2 Anene nnyü nepi enõ. Móngo are fú are tontó mbo móngõ ane áfù ndü nepi enen ngó ádu are. Móngo wu akútí mmok, mbãñ arõbhe giri giri pyõõ.

3 Ngémtay éfú ye ndu móngõ wu, ejwi amik. Báchye yõ betañ betie bho mbo ngá-nehgay.

4 Bághátí ngémtay eyõ be eke chõnti tákõ, ne yé chí menøk, ne yéntiki enyiyi ene égõ amik, ne be ényché esõñõri chí ntá bo abhen eriy Mandem epu bhõ nefó.

5 Bárõ be yõ ényok bõbhõ ndü batañ atay, ke be báké chye ngémtay betañ beway yé mmu. Esõñõri ené ngémtay ébhõñõ béchye bo ebhak mbo bebe ebhen mmu ábhõj mpok ngá-nehgay ánem yi.

6 Mpok yõ, chõj bo mánjanj newú, ke bápú ghó nó. Mámibijõ newú, ke newú némbæe bhõ.

7 Ngémtay eyõ ebhak mbo mpõñõndik ene batõnti berõj ebhñenu ne yõ. Yéntiki ngémtáy abhõj enyiyi anti mbo nta kefõ ane bághókó ne pú. Besí ebhap ebhak mbo ebhen nkwanjwanj.

8 Emenénti yap ébhák mbo ene baghõré, ne ámén ayap abhak mbo ane nkü.

9 Ngémtay ébhõj enyiyi ambeápak mbo ndé-nenu ane bághókó ne ese, ndu bekuti mbeápak ne ewat ene éfú ndü bebhap ebhap ebhak mbo beremti ebhen befú ndu bekárík ebhen mpõñõndik ené érõñ ebhñenu ntiét ntiét.

10 Baghó ayap are tie bho mbó ngá-neghay. Ne betan ebhen yó ébhónó beka bõ mangok bebe ndü batan atay bere fu ndü baghó yap.

11 Mfó wap chí ángel ane ákémé nepi enén nebhiiki bhõn ngwenti. Nnyén eni ndü eyõn bõ Israel chí Abádõn, ne ndü eyõn Grik chí Apóliõn, nõ chí “Nchõnti menyin.”

12 Eremé esõjõri ené mbi éfúét. Ghó ká, béchák bépáy bétwõ.

13 Angel ane ájwí bátándát afe ayi mmbá. Ngók eyõn ene éfú ndü bati éfémé akap pú besí Mandem.

14 Eyõn eyó ére rem ntá ángel ane ajwi bátándát mmu ákémé mbá awõ be, “Dõ bõángel manwi abhen bágwóré awu nepak nyén-negho enén bábhijí be Yúfretis mámfú mándók!”

15 Bákánári ye bõángel manwi bhõ bé mámfá mándók mángwáy mmü amõt ndü yéntiki bõ bati arát. Bábhure nyaka bõ aré menon nejhók nywõp enõ, ndü nkúbhé nywõp enõ, ndü ntañ wu, ne ndü mmíé enõ.

16 Ngó batemé nenu abhen bákõ ne mpõjõndik. Mmüfu aghati me mpáy yap. Bábhak bõ miliõn besa byó (200, 000, 000).

17 Ndü kenó amík antifu, ngó mpõjõndik ne bõ abhen bákõ yõ. Báfyé ndé-nenu ené bághókó ne esé ndu bekuñi mbeápak eyap. Ndé nenu eyõ ebhak chuu mbõ ngó, ébhák mbõ nkwbhéhé nebu, ébhák nkwbõ mmuet sekak sekak. Bati mpõjõndik abhak mbõ bati nkã. Ngó ne mõngo ne *eriebhé sólfõ, * éré fu mpõjõndik eyõ anyu.

18 Bëghori ebhõ berat, nõ chí, ngó, ne mõngo, ne eriebhé sólfõ, béfú anyü mpõjõndik béwáy mmu amõt ndü yéntiki bõ bati arát.

19 Betan abhen mpõjõndik eyõ béfú nyaka chí ndü manyu yap ne ndü baghó yap. Baghó yap achí nyaka mbõ nnyõ. Abhõñ bati. Ne baghó yõ ke yõ énem nyaka bõ enchye nõkõ bhõ esõjõri.

20 Bakwãñwan abhen bebépti menyin ebhõ bébhíki way, ketiknsem ndü menyin ebhen bõ bághókó ne amo. Bó keto bechye kenókó ntá befõjõ bebúbébe, ne ntá bõmandem nsé abhen bõ babhõñ bághókó ne pú, ne abhen bághókó ne silbha, ne abhen bághókó ne brõns, ne abhen bághókó ne batay, ne abhen bághókó ne menæk, ne bõmandem nsé bhõ bápú ghõ mban, bápú ghok mban, ne bapu kõ!

21 Bõbhõ ketiknsem yé chí ndü neway bho awap ne yé chí ndü baraká njõ ayap ne barak épusi ayap, ne yé chí ndü aghep awap.

10

Angel asõt mókati nénép achák

1 Awu áfáéré nõkó, ngó etanjí ángel achak ndu áfú amfay ásèp amík. Nebhãñ nékáp yi. Mban táfon abhak amfay ntí ywi. Besí ebhi méngõ nõkõ mbõ mmok, ne bekak ebhi mbõ bekwabhé ngó.

2 Mókati nénép ane mánéné abhak yi awõ. Atee ekak awõnem eyi ndü manyu, atee ené awõghõ ebhi.

3 Abik ne eyõn etanatan ené échí mbõ ené nkã ane ábik. Ábíkí nõkó, nefan asáy ndõñ tándrámtõ.

4 Nefan asay nõkõ ndõñ tándrámtõ, nde yan besin enyinj ene nefan árémé. Ke ngók eyõn ene éfú amfay ndu éghàti me be, “Jkè kã yé mmu ándíjé enyinj ene nefan ásáy ndõñ tándrámtõ arem. Késinj yõ.”

5 Angel ane ngó ndu atee ne ekak émõt ndü manyu, ekak echak ebhi, asá awõnem ywi amfay.

* 9:17 Solfõ: Enyinj ene básot beghoko ekém ne yõ.

⁶ Ayíki ndú nnyén mmu ane achi nepém mpoknkem, mmu ane ághókó mfäy ne mmik ne yéntiki enyih ene echi amfay ne ene echi amik, aghoko manyu ne yéntiki enyih ene echi amem. Ayiki arəm be, “Mpok bepet bechənti apu!

⁷ Ke mpok ángel ane ajwi bəángel tándrámət áfè chəŋ ayi mmbá, nkaysi Mandem ane áchí bhésé bhésé áfu kponorəŋ, nkúbhé mbə enyü yi ághátí nyaka baremé kepinti bhi.”

⁸ Eyoŋ ené éfú amfay, ené nnán ngókó epet eghati ye me be, “Dók sət mókati nénép ane achi fuu awə ángel ane achi téé ne ekak émət ndú manyu, ekak echak ebhi.”

⁹ Ndək ntá ángel wu, ngati yi be anchye me mókati nénép wu. Aghati me bé, “Sət yó nyíé. Chəŋ émbak wə anyu mbə baweré betu, ke amem menyie éndəbhe nenenén!”

¹⁰ Nsət ye mókati nénép wu awə ángel nyíé. Eрэ nyihiti me anyu mbə baweré betu. Ke nnyíé nókó, éká menie ebha béróbhe nenenén.

¹¹ Bághátí ye me be, “Obhəŋ bépét berəm nkaysi Mandem ane áyinjí beyá bho, ne beyá betək, ne beyá beyəŋótək, ne beyá bafə.”

11

Mandem ató baremé kepinti bati apay

¹ Awu áfúéré nókó, báchye me enəkó njenti ne bághati me be, “Dók yenti ekerákap Mandem, ónjenti efeme-akap, ómpay bo abhen báchyé Mandem ekenókó aré.

² Ke kéyenti senta ekerákap. Də nebhuət wu, mbənyune bárə yi ambak ntá bə abhen bábhíki riŋi Mandem. Ne chəŋ bóbho mánjati etək Mandem * ne betəŋ ndú batəŋ besa bepəy nsem apay.

³ Chəŋ nchyé betəŋ ntá batísie bha bapay, mámbak ne nden ákrá amuət, nto bhə be mandək mangati bo ntó ena, ndú manywəp (1, 260) nka ámət ne besay byo ne arat.”

⁴ Batísye abhen bapay ke báchi téé besí Mandem mmü mmik nkem achi yi awə. Bó báchi menək olíf bepəy ne menək ebhen bəpəko bəróŋ bepəy.

⁵ Mbák bəmpap abhap báyaŋ beka bhə enyih, ngó áfu bhə anyu ámen bhə. Enyu eyə ke báway ye agha ane áyaŋ beka bhə ebépti enyih.

⁶ Bə abhen bati apay bábhəŋ betəŋ bekem manyiep be ake kwen ndú manywəp ankem ane bə bághati bə menyih ebhen Mandem afyé bhə anti. Babhəŋ betəŋ beka manyiep andəp chi manəŋ. Ne bábhəŋ betəŋ bechye bə mmik menyü bebépti menyih menkem.

⁷ Mánánj mánánjá béghátí bə menyih ebhen Mandem áyaŋ bə mangati bho, nnya mbámbe ane áfu ndú nepi enen nebhiiki bhəŋ ngwenti ánu ne bhə ansət awónem, angway bhə.

⁸ Berene ebhap mémbak gəepti gəepti ndú nkəngə egho ene bágó nyaka Acha wap ndú ekotákátí aré. Bábhijí yə ndú kémbáep be, “Sódóm”, mbák épú nə, mambijí be, “Ijip.”

⁹ Chəŋ bə mmik mankem, ne maneréket ankem, ne bə beyəŋótək menkem, ne bə betək menkem mántwə mámkpək berené bawú bhə ndú manywəp arat ne ebhək, keka mámbémé bhə.

¹⁰ Chəŋ bə mmik mámbəŋ beyá maŋák, mánto bati akap ne mányie epa mbənyune baremé kepinti bhə batí apay báchyé nyaka bhə beyá esəŋəri.

* 11:2 Etək Mandem: Chi Yerúsalem.

11 Ke éfueré nókó manywəp arat ne ebhək Mandem áká eyu eyi ene échye nepém échwé bhə amæet. Bápetnsem ndü nepém, báteté. Beyá becháy békem bo mankem abhen bághó bhə.

12 Baremé kepinti bhə bati apay bághók ye eyon etajatan ene éfú amfay érem ntá yap be, “Twó ká wen amfay!” Baré rəj amfay amem ekpəkə nebhan, bəmpap abhap bate mámpəkə nəkə bhə.

13 Nkúbhé mpok eyo, erémé nenyikisimik ékwén, ne eket émot ndü yéntiki beket byo amem nném etək, ébáy mmæet amik. Nká bhə tándrámot bágu ndü nenyikisimik eno. Bécháy békém abhen bábhíki gu. Baré chye kenókó ntá Mandem mmu achi amfay.

14 Erem esəjori ené éjwí bəpay éfæet. Ghó ká, ené ejwi berat étwə mandú mpok.

Angel ane ajwi bati tándrámot afe aywi mmbá

15 Awu áfueré nókó, ángel ane ajwí bati tándrámot afe aywi mmbá. Ngók betanjí beyon amfay, méndeme nəkə be, “Mandem Acha aywese ke ábhónj betanj bekem mmik nkem néne mbə Mfə mpoknkem. Yí ke ákém mmik néne ne Mpereme yi afyé nyaka bariəp be áto.”

16 Bəbati esa nsem manwi abhen báchí chókó besí Mandem ndü menəkó kefo bákwn amik báchye Mandem kenókó

17 mándeme nəkə be, “Mandem Betanj Menkem, Acha, wə mmu óchí echon, əbhak nyaka, séchye wə bakak ndu ósóré betanj ebhe, ne wəmbon onáná óbhó bekem mmik mbə Mfə.

18 Bə abhen bábhíki riñi wə bábè nyaka nti ne wə. Ke mpok akway ane ótəj bhə ebhe bebənti. Mpok akway ane ótəj bo abhen bagú. Mpok akway ane ókap bə betok bhe,

ónkap baremé kepinti ne bəbhe mankem,
ónkap bo abhen báchye wə kenókó,
yě chí ndéndeme bho, yě chí manem bho,
mpok akway ane ónəja ne bo abhen báway bati fá amik.”

19 Mánéne ye ekerákap Mandem ené échí amfay. Ngó ekubhé nku amem. Myamyan are kot. Nebu nére remti, nefanj ansay nəkə. Nenyikisí mmik negho nékwén. Amanjá nebu are kwenti tontó.

12

Jón aghó ngoré amot ne nnya mbámbe

1 Awu áfueré nókó, ngó erémé erinjí maknkay ene ébhési amfay. Ebhak chí ngoré ane afyé mmok amæet mbə nkú. Ntanj ábhák anten bekek ebhi, ne nta kefo ane áchí yi anti abhónj mambe byo ne apay.

2 Asene ne menie, ambíki nəkə ndü ánəjisi ne beyá bebe.

3 Eriñí maknkay echak ébhési amfay. Ngó erémé nnya mbámbe ane ápe chuuu ne batí tándrámot, ne babhan byo. Yéntiki ntí ábhónj aywi móna kefo.

4 Ngó ywi áyá ndü mambe amot ndü baru arat ámése amik. Ate besí ngoré wu nə ánəjisi, ánoñ nəkə menyie mmə ane yi ánəjisi bebhe.

5 Abhé mómbakanem ane ábhónj bekem bə yéntiki etək mbə Mfə ne enókó kefo eyi ene bághókó ne ese awə. Báfəñj mówu témté bárək ne yi ntá Mandem besí enókó kefo eyi.

6 Ngoré abué arək amem baso, nebhet ane Mandem atonñi ntá yi be máne yi are ndü manywəp nka amot ne.

7 Nenu nékwén amfay. Máykel ne boángel abhen bachi anten yi báre nu ne nnya mbám̄b̄m̄ ne boángel abhen bákōŋo yi.

8 Ke Máykel ne abhi boángel básot awónem amfäy yap, bó kepepe bhōŋ nebhuet amfay.

9 Básot ye etanj̄t̄i nnya mbám̄b̄m̄ ne boángel abhen bachi anten yi báfemeri amik. Bábh̄ñ̄i nnyó ane te nyaka yó be Mfo befóŋó bebúb̄eb̄m̄, ne nnyén eni nechak be Satan, ndu yi achi mmu árwò bō mmik.

10 Awu áfúéré nókó, ngók eyōŋ etanjat̄an amfay. Ere rem be, “Néne, Mandem aywese apémé bōb̄hi. Chōŋ ambak Mfo bōb̄hi, ankem bō ne betan ebhi. Néne, chōŋ Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be átō ambōŋ betan amfäy mmik nkem, mbōnyune mánan̄ basot mmu ane ábhare nōko bōmayese barak amuet besí Mandem beti ne ngósí, báfemeri fá amik.

11 Befuet ndū manōŋ Mónkwōmén ne ndū Mbok Ndíndí ane baghati bho, bōmayese mánu ne yi basot awónem. Báka nyaka bechye nepém enap nkwo.

12 Ndu echi nō, mfäy, bōŋ ye manák. Bē mankem abhen bāchi amfay, bōŋ ká manák! Ke mbák chi mmik ne manyu, eyak echi ne bhe mbōnyune Mfo befóŋó bebúb̄eb̄m̄ asep atwō ntá yeka ne beyá echók mbōnyune yi ar̄ñ̄i be mpok ayi arōp chi kekwot!”

13 Mpok nnya mbám̄b̄m̄ ághó be básot yi báfemeri amik, abho bekoŋo ngoré ane ábhé mómbakanem anet.

14 Ke báchyé ngoré wu bebhap bepay ebhén nném ebhōko be yi ándé, ámbáé nnya mbám̄b̄m̄ andok amem baso, ndū nebhuet ane bábhōŋó mene yi ndū mamíé arat ne ebhok ndū nebhuet ane nnya mbám̄b̄m̄ apu kway beka yi yēnyin̄.

15 Nnyó aré gboko manyiēp anyu amen achi mbo nnyén bé némpókó yi mbo eghori manyiēp.

16 Ke mmik akwak yi. Begharé befú aré menyu nnyén enen nefú anyū nnyó.

17 Nnya mbám̄b̄m̄ ábé yé nti ne ngoré wu. Arōk menu ne bōb̄hi ne bebharé bōb̄hi. Bōb̄hi bhō chi bo abhen bábh̄re bebhé Mandem, ne báte batisie ndū menyin̄ ebhen Yesu áká bo bariŋi.

18 Nnyó áte ye ndū šsiēp, angōko manyu ánoŋ nōko aré.

13

Nnya mbám̄b̄m̄ afi amem Manyu

1 Awu áfúéré nókó, ngó nnya mbám̄b̄m̄ ndu áfū amem manyu. Abhōŋ bati tándrámot ne babhan̄ byo ne bōntá-kefō byo ndu babhan̄ ayi. Yēntiki ntí ywi ábhōŋ nnyén enen nérēm ebáb̄m̄ šti Mandem.

2 Nnya yó abhak mbo mbé. Bayarékak ayi ábhak mbo ane nnya mbám̄b̄m̄ ane bábh̄ñ̄i be béé. Nnyu yi ábhák mbo ane nk̄m. Nnya mbám̄b̄m̄ achye nnya yó betan ebhi ne enókó kefō eyi ne betan ebhen yi ábhōŋó.

3 Ntí nnya yó ámōt ábhōŋ erem ebhé efuet ene étōŋ be báchyē nyaka yó efuet ene ekway be way yó ke efuet ére égu. Bō mmik mankem bábhák maknkay, babho beghok chi nnya yó.

4 Bo bārē chye nnya mbám̄b̄m̄ kenókó mbōnyune yó achyé betan ebhi ntá nnya mbém̄bé yó. Báre chye kenókó ntá nnya mbém̄bé mándeme nōko be, “Agha áchi mbo nnya mbém̄bé ne? Agha ákway menu ne yó?”

5 Báchyé yó mbi bépanyu ne bérem ebáb̄m̄ šti Mandem. Báchyé yó mbi bebhōŋ betan amfay bo ndū batan̄ besa bepay nsem apay.

6 Abho bérēm bebep̄t̄i menyin̄ šti Mandem, ne šti nnyén Mandem ne šti nebhuet béchōko Mandem ne šti bo abhen bachi amfay.

⁷ Ne báchye yo mbi be ánu ne bo Mandem ánsot awónem. Ne báchye yo betan amfay yéntiki nneréket bho ankem fá amik, ne amfáy bo Mandem, ne amfáy bõ yéntiki eyonótak ne amfáy bõ yéntiki etak.

⁸ Chon bõ mmik mankem mánychye yo kenókó, nò chi bo abhen bábhiki sin manyén ayap amem ekáti nepém te mpok mmik ábhíki re bho. Ekáti yo chi ené Mónkwómén mmu báway nyaka.

⁹ Mmu ane ábhónó batú ángók!

¹⁰ Mmu ane Mandem árémé be mánkém yi, chon mánkem. Mmu ane áway bho ne akparenja, chon mángwáy yi ne akparenja. Ndu echi nò, bo Mandem babhõn bétée kpírí ne mándak nòko chi ambí ndü neka enap ne Yesu.

¹¹ Awu áfúéré nókó, ngó nnya mbámbu achák ndü áfú amik. Abhõn babhan apay mbo Mónkwómén ne eyon eyi ébhák mbo ene nnya.

¹² Are ka menyin ne betan ebhen nnya ane mbi menkem besí bhi. Aku mmik ne bo abhen bachi are mánychye nnya mbi mmü efuet eyi égú kenókó.

¹³ Nnya ane ajwi epay yo ákú beyá menyinjí maknkay. Are ka te bé ngó amfu amfay antwo amik bõ mángwá nòko.

¹⁴ Afuét ndü menyinjí maknkay ebhen báchyé yi mbi be ánkú besí nnya ane mbi arwó bõ mmik. Aghati bhó bé mángókó ntíako ane bõ básot manchye nòko kenókó ntá nnya ane achi nepém yéndu mánán báchyé nyaka yo efuet ene ekway beyay yo ne akparenja.

¹⁵ Mandem achye nnya ane ájwí epay mbi, yó akú eyu ene échye nepém échwe amuet ntíako ané nnya ane mbi. Ntí-ako wu abhó berem keri. Akú be mángwáy bo abhen bábhíki chye yo kenókó.

¹⁶ Nnya ane ájwí epay akú nkwo be mámfyé erin, yé ndü awónem, yé ndü nefó yéntiki mmu. Yí mánkú nò ntá ndéndeme bho ne maném bho, ne ntá bõ bakáp ne bachébhébo, ne ntá bo abhen bápu basem ne abhen bachi basem.

¹⁷ Akú nò bé yé mmu áké bhon mbi beku ne yé chi beti enyin kpáte erin ene nnya mbi embak yi amuet. Erin eyo chí nnyén nnya yo, mbák epu nò, mpáy ane áte ndü nnyén eni.

¹⁸ Mmü abhõn bébhõn nerinjindak. Mmu ane ábhónó kebon árinj ene menyin ene mpáy ane achi amuet nnya yo áton. Mpáy yo chí mpáy bakwanjan ne mpáy yo chí bõhundert batándat ne besa berat nsem betándat (666).

14

Bo abhen Mónkwómén ápémé bákway nekway

¹ Awu áfúéré nókó, ngó Mónkwómén téé amfáy nje Sion. Bõ nka besa tándrámot nsem nka enwi bábhak ne yi (144,000). Básin nnyén Mónkwómén ne enén Etayi ndü nefó yéntiki mmu wap.

² Ngók eyon ene éfú amfay. Ebhak me batú mbo ewaré tutunyén ne mbo nefan ane ásáy ne mbo eyon bakin ane bõ bákwt.

³ Bõbhõ nka besa tándrámot nsem nka enwi báre kway nekway nekó besí enókó kefo Mandem ne besí menyin menwi ebhen bechi nepém ne besí bõbati. Yé mmu keka beghok nekway nò ébhíki fuet chi bõ nka besa tándrámot nsem nka enwi abhen Mandem ápémé, aferé amik.

⁴ Bõbhõ ke bachi pépé besí Mandem mbonyune babhiki nyóp mmuet ndü baraká kebhere ne baghoré. Bõ ke bákõno Mónkwómén yéntiki ebhak ene yi áton. Bõbhõ ke Mandem ápeme ndü nkwo bõ mmik be mámbak ntá yi ne ntá Mónkwómén.

⁵ Bábhikire sense wáwák mbonyune bábhíki bhõn békwéné.

Jón agha boáγγελ barat

⁶ Awu áfúéré nókó, ngó áγγελ achak ndu aré te amfáy nebu. Are twó ne Mbok Ndíndí ane áfú ntá Mandem ne achi tetep mpoknkem. Are twó ne yo ntá bō mmik, nō chí, bōbetok menkem, ne bō manéréket ankem, ne bō beyōjōtak menkem.

⁷ Áγγελ arem ne eyōη etajataη be, “Cháy ká Mandem mándem be menwōp ebhi beya becha mbōnyune mpok ane yi átāη bo agháká. Chie ká yi kenókó! Yi ke ághókó mfay ne mmik, ne bōmanyu, ne babhok ané manyiep ányáy are.”

⁸ Áγγελ ane mbi áróη nókó achak abhesi andeme nōkō be, “Érem etok Bábilon ékwen bŷp. Echōηtí bō betókó mmik mankem ne bepō barak epúsi yi. Echí mbō be échyé bhō mmem batāηbataη mányu.”

⁹ Áγγελ ane ajwi barat áróη nókó, achak abhesi andeme nōkō ne eyōη etajataη be, “Yé agha ane áchyé kenókó ntá nnya mbámba ane áfú amem manyu ne ntíako yi, ne anka be mámfyé eriη eyi ndū yé chí nefō eni ne yé chí ndū awo aywi,

¹⁰ chōη yi nkwo anyú mmém bebēnti Mandem amen Mandem afyé ndu nkōp anjwi tēp yi ke chōpti mō ne manyiep ndu áyāη mántāη. Ne chōη yi wu ambōη nném esōηōri amem ngó ane ádu ne *sólfo, besí boáγγελ Mandem ne besí Mónkwōmén.

¹¹ Móngo ane áfú ndū ngó ane mmu wu achi amem apú may. Bo abhen báchyé nnya mbámba ne ntíako yi kenókó ne báka be mámfyé eriη nnya yo bō amēet bápú bhōη chōη neywēmēet ndū esōηōri eyap beti ne ngósi.”

¹² Ndu echi nō, bē bo Mandem, bē bhō bābhāre bebhé Mandem, bē bhō bābhōjō neka ne Yesu, té ka kpiri ne ekébhénti.

¹³ Ngókó yé eyōη ene éfú amfay érēm be, “Sīη menyīη ebhen amik: Bebho echōη, eri echa ntá yēntiki mmu ane ágú ené yi ábháre mmēet ne Yesu Acha ne ntí nemót.” Efónó Bedyere arēm be, “Echi tetep, chōη yi ambōη neywēmēet ndū betik ebhi mbōnyune nsáy betik ebhi ákōηo yi.”

Eryīη ene ebhōηo befakari ne bō ndū ngwenti mmik

¹⁴ Awu áfúéré nókó, ngó ekpókó nebhanη enen pépép ne mmū are chōkō mbō Mmu ane áfú ntá Mandem. Nta kefō ane bághókó ne pú abhak yi anti, ne ngak ane ácháp abhak yi awō ndu bekpōt mbwōt.

¹⁵ Áγγελ achak áfú amem ekerákap Mandem arem ne eyōη etajataη ntá mmū ane achi chōkō ndū ekpókó nebhanη be, “Bo békpōt mbwōt ane anāη ape ne ngak aye mbōnyune mpok beferē yo ndu betókó mmik aghaka.”

¹⁶ Mmū ane achi chōkō ndū ekpókó nebhanη áfōη ye ngak ane achi yi awō ndū betókó mmik áféré mbwōt nkem.

¹⁷ Awu áfúéré nókó, áγγελ achak áfú ndū ekerákap Mandem ene echi amfay. Yi nkwo abhōη ngak ane ácháp ndū bekpōt mbwōt.

¹⁸ Áγγελ achak áfú kékwót éfémé akap. Awú abhōη betāη amfáy ngó. Arem ntá ane akeme ngak bekpōt mbwōt ane ácháp ne eyōη etajataη be, “Kpōt kepem énok ekén bābhīη be grep amik nyokoti mbōnyune kénāη képe.”

¹⁹ Áγγελ wu áfōη ye ngak ndū betókó mmik menkem, akpót kepeménok, anyokoti, ato amem neyaré grep. * Eyō enkem étōη be Mandem anāη abēnti tontó.

²⁰ Báyát kepem ekō amem neyaré grep anti etok. Manōη afú wu are. Manōη mō ajwi amik mbō meta amōt ne ebhōk, ne aghōηo kpát besap ebhi beghaka mbō bōkilometa besa byo (200).

* **14:19** Neyaré grep: Mbok ane báyát kepemé grep are be nnok yi ámfú, mánsot manku mmēm grep.

15

Jón aghó beghori ebhen ngwenti

¹ Ngó erem erij ne erinjí maknkay echak amfay. Ngó boángel tándrámat, ne beghori tándrámat ebhen bechi beghori ebhen ngwenti mbonyune bə ke betəŋ bebənti Mandem ebhen bétwə ndü ngwenti.

² Ngó erem enyinjí maknkay mbə manyu. Ebhak mbə amañá nebu ne énkot nəkə ŋwanŋañwanj mbə glas ane ngó achi amem. Ngó bo abhen mánú ne nnya mbámmbə ne ntíako yi ne mpáy ane áté ndü nnyén nnya mbámmbə, mánú basət awónem. Bəbhə bátée angəkə manyu wu ne bakij ane Mandem áchyé bhə abhak bə amó.

³ Bátée angəkə manyu wu mánkway nəkə nekwáy Moses mməbetok Mandem ne enen Mónkwəmən be, “Acha, Mandem Betan Menkem, menyij ebhen óká chi manem menyij ne menyinjí maknkay! Wə, Mfo betək menkem, menyij ebhen ókə bəbhak chí chak. Ne óchí tetep.

⁴ Acha, agha ábhíkí bhəŋ bəchay wə? Agha ábhíkí bhəŋ bechye wə kenókó? Wə ke óchí nyánjá. Wə kə bə betək menkem bábhnəŋ bétwə besí ebhe manchye kenókó mbonyune mankem mánan bəghəŋ be menyij ebhen óká menkem bechi chak”.

⁵ Mánánjá nókó békway, ngó eket Mandem amem etem amfay. Ebhak fúú.

⁶ Boángel tándrámat abhen bápókó beghori tándrámat amə báfú ndü ekeré Mandem eyə. Bábhak ne nden pəpəp amuet, ne *nkuet ene pú ambeápak.

⁷ Enyij émət ene echi nepém ndü ebhen menwi échye boángel bhə tándrámat bekwəp ebhen pú tándrámat. Bejwi ne bebənti Mandem ane achi nepém mpoknkem.

⁸ Móngo ajwi amem ekeré Mandem eyə. Afú ndü keném ne betan Mandem. Yə mmu kebhnəŋ mbi bechwe amem ekeré Mandem. Beghori tándrámat ebhen boángel tándrámat bakeme amə bəbhəŋ nyaka befuet kpik.

16

Jón aghə bekwəbhé bebənti Mandem

¹ Ngók ye eyəŋ etanatan ené éfú ndü ekeré Mandem ndü éghati boángel tándrámat be, “Dók ká to bebənti Mandem ebhen bechi amem bekwəbhé bebənti ebhi tándrámat ndü mmik nkem.”

² Angel ane mbi arək apikiri eyí ekwəbhé bebənti Mandem amik. Nkúbhé mpok yə befuet ebhen ménəm tontó bété amuet bo abhen baka nyaka be mamfye bə erij ene nnya mbámmbə amuet ne báchyé mandem nsé yi kenókó.

³ Angel ane ajwi bapay apikiri eyí ekwəp amem manyu. Manyu ayibhiri arəp mbə manəŋ amen ngú, ne yəntiki enyij ene echi nepém amem manyu égú.

⁴ Angel ane ájwí bəráť apikiri eyi ekwəbhé bebənti amem manyén agho ne bəmanyén ne ndü bebhak ebhen manyiep ányay are. Manyiep mankem arəp chí manəŋ.

⁵ Ngók ndü ángel ane ábhəŋəŋ betan amfáy manyén árəm ntá Mandem be, “Wə óchí Nyánjá. Wə óchí néne ne óchí nyaka! Jochí chak ndü ntemsi ane óchyé.

⁶ Bo bákə manəŋ bo Mandem ne amen baremé kepinti Mandem arəŋ amik. Eti yə ke óchyé bhə manəŋ mányu. Eyə ékway ne bhə”.

⁷ Ngók ye eyəŋ ene éfú ndü éfémé akap Mandem eyə éndeme nəkə be, “Acha, Mandem Betan Menkem, óchyé bho ntémsi enyu ene echi sayri ne chak”.

⁸ Angel ane ájwí manwi apikiri eyí ekwəp ndü mmok. Báchye mmok betan besəŋ bə mbə ngó.

⁹ Mmok áson̄ bō mbō ngó, Yē nō bō ketíknsēm ndū bebá bhap. Bó keka bechye Mandem kenókó ̄ti keném eki. Báre rem chi ebábu ̄ti Mandem mmu ábhón̄j bētan amfay beghori ebhō.

¹⁰ Angel ane ájwí batay apíkiri eyi ekwōp ndū enókó kefo ene nnya mbámbu. Ejuri ékwén amæt bo abhen yi achi Mfō wap. Bō bábho meŋa bari yap ndū beyá esōjori ene bō bachi are,

¹¹ Ke bō ketíknsēm ndū bebépti menyin ebhen bō bákà. Mándeme nōkō chi ebábu ̄ti Mandem mmu achi amfay mbōnyune befæt ebhap ne bebe békà nyaka bō bachi ndū beyá esōjori.

¹² Angel ane ájwí batandat apíkiri eyí ekwōp amem nyén negho enen bábhin̄ji be Yufretis. Nnyén nēwó nenkem bé bafō abhen báfú atú ane mmok áfu mambōn̄ mbi bekini.

¹³ Ngó befón̄j bebábebu berat. Bébhak mbō mánsán̄. Emot efu anyū nnya mbámbu, echak éfú anyū nnya mbémbé ne enéfú anyū ndemekepinti nsé.

¹⁴ Befón̄j ebhō chi befón̄j bebábebu. Békà menyin̄ji makn̄kay ne bérók ntá bafō mmik mankem ndu bekū bō manchem nebhuæt amot be mánu ne Mandem Betan̄ Menkem ndū nywōp enen yi átān̄ chōn̄ bo.

¹⁵ Yesu Acha arēm be, “Ghó ká, métwō mbō ngép. Chōn̄ éndi encha ntá mmū ane achi pē ne ákēm nden eyi sayri be áké kō ebhōwō, ntúánwōp ankem yi besí bho.”

¹⁶ Befón̄j bebábebu bhō békū bafō mánhem ndū nebhuæt wu nō bábhin̄ji ndū eyōn̄ bo Israel be Amágedōn.

¹⁷ Angel ane ájwí tándrámot apíkiri eyí ekwōp ndū mbéép. Eyōn̄ etan̄atan̄ éfú ndū ekéré Mandem nebhuæt ane yi achi ndū enókó kefo eyi be, “Ndak ámay!”

¹⁸ Mmyamyan̄ are kōt. Nefan̄ are sáy, nebu néndemti nōkō. Ne eremé nenyikisimik nékwén. Te Mandem ághókó bō, enyū nenyikisimik enō nébhíkí re fakari. Enō nētān̄ necha.

¹⁹ Erem etok ékóre ndū bebhōk berat. Betok begho ne betok mmik bechak békwen̄. Mandem ake ghōkōntik erem etok Bábilon̄ ndū bekū yō enyu mmém bebēnti bhí.

²⁰ Betok ebhen bechi nenti nnyén ménémsi. Njie enkem nkwō enemsi.

²¹ Amaná nebu áfu amfay ánkwentí nōkō amik. Achíkiti enyu ené yēntiki nemōt nébhak mbō bōkilo besa bep̄ay nsem byo ndū menwōp ebhi. Are kwenti bō amæt kpát babho berem ebábu ̄ti Mandem ̄ti esōjori eyō.

17

Jōn aghō ngōré-nekō amot ne nnya mbámbu

¹ Angel amot ndū abhen tándrámot abhen bakeme bekwōp tándrámot atwó arem ntá ya be, “Twó, chōn̄ ntōn̄ wō ntémsi ane Mandem áchye chōn̄ nta nném ngōré-nekō, nō chi, erem etok ene echi kekwōt ne beyá manyén agho.

² Bafō mmik bákū epúsí ne yi, ne bō mmik mányū mmém ami kpát bákwen, bákū epúsí ne yi.”

³ Angel Mandem wu apōkō me ndū Efón̄j arōk amem baso. Aré, ngó ngōré amot chōkō amfay nnya mbámbu ane ápe chuuu. Nnya mbámbu yō abhōn̄ bati tándrámot ne babhan̄ byo. Manyén ane básin̄jí abhak amæt nnya yō ne ábhák manyén ane arēm ebábu ̄ti Mandem.

⁴ Ngōré wu asōbheri mmuæt ne nden ene echi chuu, enyū nden ene bafō báfyē, ne menyin̄j pú, ne menyin̄j nkáp, ne menyin̄j befye emi ebhen bāghókó ne bōbatay beyá nkáp abhen bábhin̄ji be pél.

⁵ Mánan nyaka basin nnyén ndü nefó eni. Bð kerinj nti nnyén eno. Nnyén éneré nébhak be, “Nném etók Bábilon chi nno bagharé-neko ne bepð menyin ndü mmik nkem.”

⁶ Ngó bé ngoré wu anán anyü nyaka manon bo Mandem abhen baway éti bakoño Yesu ne nti nemot. Manon bo Mandem akém yi mbó mmém.

Mpok ngó ngoré wu mbak maknkay.

⁷ Ke ángel arem ntá ya be, “Ndaká yí ochi maknkay tontó? Chon ngati wó enyinj ene echi bhése bhése éti ngoré ne ne nnya mbámba ane bati tándramot ane apoko yi ne babhan byo.

⁸ Nnya mbémbé ane óghó achi nyaka nepém, ke néne apet apú, ne abhon befu ndü nepi enen nebhiki bhon ngwenti, be andok ndü nebhuet ane babhono báway yo, ndak amay. Bo abhen babhiki sin manyén ayap te nebhómik, bághe chon yo mámbak maknkay bé achi nyaka ke néne apet apú ne chon ampetsen ndü nepém.

⁹ Eyo éyàn ye be yéntiki mmü ámbón kebon. Bati tándramot ate ndü njie eghe tándramot ene ngoré wu áchókó are. Njie eyo éte nkwo ndü bafó tándramot.

¹⁰ Bafó batay bágú. Amot achi nepém. Amot achi mfo néne. Mbák chí ane ajwi tándramot abhíki twó. Anán ántwó ábhák Mfo ndü mómbinjí mpok.

¹¹ Mbák chí nnya ane achi nyaka nepém ke apet apú, yó achi mfo ane ajwi mánen. Achí nyaka amot ndü abhen tándramot. Chon mángwáy yo ndak amay.

¹² “Babhaná nya yo byo ane ógho áte ndü bafó byo abhen bábhiki re chye bho betan bekem kefo. Ke chon mánychye bho ne nnya mbámba betan mbó bafó ndü neñókó nywop nemot.

¹³ Bafó bho mankem bati byo báká eyon émot bechye betan ebhap ne kefo ekap ntá yi.

¹⁴ Chon bó ne nnya mbámba mánte nenu ne Mónkwómén ne yi ansot awónem amfay yap mbonyune yi ke achi Acha Mfo ne Mfo bafó. Bakoño bhi chí bo abhen Mandem ábhíj, ayap, ne bákòño yi ne nti nemot.”

¹⁵ Angel arem ntá ya be, “Manyén ane óghó ngoré-neko are chókó áte ndü ngémtáy bho, ne manérékere bho ankem, ne bð beyonótak menkem.

¹⁶ Chon nnya mbámba ne babhan ayi byo ane ate ndü bafó byo mámpap ngoré-neko. Chon mánsot yéntiki enyinj ene yi ábhónó, manka yi andop ebho ewo. Chon mányie nyamwúét eyi ne mánsen yi ne ngó.

¹⁷ Chon bafó byo bho mánkú nò mbonyune Mandem áku bó mámbón nkaysi amot ndu beku ene yi áyàn bó mánkú. Chon mánta ye beró betan ebhen bó babhono mbó bafó amo nnya mbámba kplate menyinj ebhen Mandem atí be mémfakári mémfakari.

¹⁸ Ngoré ane óghó chi nném etók ene mfo ywi ábhónó betan amfáy bafó betókó mmik menkem.”

18

Mandem atemsi etók Bábilon

¹ Ngó ángel achak ndü áfú amfay ásèp amik. Abhón beyá betan ne bediéré ebhi bere gho ndü mmik nkem.

² Arem ne eyon etanjatan be,

“Erem etók Bábilon ékwen buúp!

Érop chi bechoko befónó bebúbeba.

Érop chi bechoko bebéptí befónó ne bepð kenén eken bo babhiki kon.

³ Bábilon akwen mbonyune ákú bō betok menkem mányú mmém epúsí yi. Bafō mmik bákà nyaka nkwo epúsí ne yi. Bakōsìe mankem fá amik bákwen bō bakáp eti epúsí yl.”

⁴ Ngók ye eyō echak ene éfú amfay érèm be, “Bōbha, fú ká, mändō etok Bábilon keka māmfyē mmæet ndū bebá bo abhen bachi arē. Fú ká, be ntemsi Mandem ane átwō ntá yi ake bhak ne bhe.

⁵ Fú ká mbonyune bebá bhap beghaka te amfay, ne Mandem ábhíkí ghokontik bhó.

⁶ Kemé ká ntá bō etok Bábilon yēntiki ebépti enyiyi ene bō bákú ntá bo bachak. Kemé ká ntá yap ndōy epay yēntiki enyiyi ene bō bákú bō bachak. Chye ká bhō mmém amēn bátáná ndōy epay ndū nkóp ane bō báfyé mmém batanbatan amem báchyé bhe.

⁷ Kē ka bo Bábilon mámbóny esōñori ne nedí kebho.

Nkúbhé mbō enyū bō bábhōy nyaka manák,
mpok bápá be bachi manem bho ne,
mánkē nōkō baraká bebá.

Báchi mbō ngoré ane árēm ne mmæet yi be,
'Nchí mfō ngoré. Mpu kénkwésé!

Mbíki bhōy mmu ane ákway begu
mēndi yi wáwák!

⁸ “Tēndu Bábilon ápānyu enyu eyō, chōy bebépti menyiyi ebhen bétwō ntá yi méntwō menkem ndū nywōp nemōt. Menyiyi ebho chí eghorí neme, ne nsay ne basémé newú. Chōy Mandem mmu ábhónó betan menkem antán yi. Chōy mánsōy yi ne ngó.

⁹ “Chōy bafō mmik abhen mányíe epō nepém, mánkē nōkō barak epusi ne yi mándi, māmfyē nekwsésé eni mpok bágħō mōngo ane áfú anko nōkō amfāy ndū yi áśōy.

¹⁰ Chōy erēm esōñori ene yi achi aré énkē bó mámbóny becháy be ékway befakari ne bhō enyu eyō, mánte nekō nesie, mándeme nōkō ne eyōy etanatan be,

‘Erēm étok Bábilon, ébep ntá ye écha!
Ndū mandú mpok Mandem atémsí wó
ndak ye ámay!’

¹¹ Chōy bakōsìe fá amik mandí Bábilon tontó mbonyune yē mmu apēt apú ane ákú menyiyi ésyē bhap.

¹² Bo etok eyō bákú nyaka batu pú, ne ane silbha, ne batū menyiyi besōbheri mmæet ebhen békōt ŋwanŋwan, ne menyiyi ŋwanŋwan béchák. Bákú nyaka beyá nden chu ene nkáp menyū ne menyū ene babhīy be silk nkwo. Bákú nyaka menok beyá nkáp ne ebhen bébhónó erítí eriep nkwo. Bákú nyaka nkwo menyiyi ebhen baghoko ne babhaná nsok, ne ebhen bágħókó ne bróns, ne ebhen esé ne ebhen bágħókó ne enyū ntay enen bábhīy be mábil.

¹³ Bōbhō bákú nyaka bawet amēn erítí eriep mbō amēn bábhīy be sínamōn, ne ínsens ne míi ne frankinsens. Bákú nyaka beyé ebhen bébhónó erítí eriep ne békú nenyíe nemfæet anyu. Bō bákú nyaka mmém ne bawet ne fláwa nchwi, ne enyu nchwi ane bábhīy be wit. Bákú nyaka nkwo mpōy ne bágħónōmēn ne mpōñōndik ne békárik ebhen mpōñōndik eyā. Bōbhō bákú nyaka bakwānŋwan nkwo mbō basem.

¹⁴ Chōy bakōsìe mándem ntá bōbhō be, ‘Berítí menyiyi ebhen ókōy nyaka berōy menkem. Menyiyi menkem ebhen békú nyaka wō óndí besí bhō béchōy ne keném eke kenkem keném. Opú pere kway begħō bhō wáwák.

¹⁵ Chon̄ becháy ménkém bakǝsie abhen bákwnén nyaka bǝ bakáp ndu bátí menyín ebhap ntá bo Bábilon. Chon̄ becháy ménkem bǝ žti erem eson̄ori ene bǝ Bábilon bachi aré, mánte nekǝ nesie mándi, ne basémé anti mandeme nokǝ be.

¹⁶ Bǝ etok Bábilon, ebep ntá yeka echa! Bákù nyaka batu pú ne ane silbha ne batù menyín besobheri mmæet ebhen békót nwan̄wānwan̄ ne menyín mwan̄wan̄ bechak. Bákù nyaka beyǎ nden chu ene eya nkáp ne echak menyú ne menyú.

¹⁷ Ndù mǝnerǝkǝ nywǝp amot keném eken kenkem kérǝn̄.

“Bǝbatí baya bachwi ne bǝbatí bakǝ betik amem áchwí, ne bakǝ betik amem áchwí ne bakǝsie abhen bachi amem áchwí báté nekǝ nesie.

¹⁸ Ne mpok ane bághó mǝngo ane áfù ndù ngó ane ásǝn̄ etok Bábilon chon̄ mánde rem ne eyon̄ etan̄atan̄ be, “Tǝ mmik abhó, yǝ etok ebhíkire ghaka mbǝ nném etok ene.”

¹⁹ Chon̄ mandí kebho mánto nokǝ mfok anti betón̄ kebho eken kechi bhǝ anti. Chon̄ mandí nokǝ be, “Erem etok, ebep ntá ye echa. Etok ene ke ékú bǝbhen babhǝn̄ǝ bakáp. Ndù mǝnerǝkǝ nywǝp amot, éron̄ enkem!”

²⁰ “Mfay, bǝn̄ man̄ák. Bǝ Mandem ne bǝnto ne baremé kep̄inti, bǝn̄ ká man̄ák mbǝnyune Mandem achǝntí Bábilon žti bebépti menyín ebhen yí ákú bhe.”

²¹ Angel ane ábhǝn̄ǝ beyǎ betan̄ asot ye ereme ntay enen nechi mbǝ ntay bekǝk menyín amese amem manyu, arem be, “Enyu ene ke básot chon̄ erem etok Bábilon mánderp amik ne betan̄, bǝ keperere kway begho yo.

²² Ne yǝ mmu apú pere ghók chon̄ eyon̄ǝ nekín̄ ne beyon̄ǝ bakwáy bakway, ne beyon̄ǝ babhan̄, ne beyon̄ǝ mmba are. Ndù etok egho eyo yǝ mmá eka apet apu. Ndaká nchwi bekǝk ámay ne batay békók nchwi apu pere chye eyon̄.

²³ Yǝ erǝn̄ǝ épú pere ghǝǝ amem etok eyo. Man̄ák amen ábhák mpok mmu abhay ngǝré apú pere bhák aré. Chon̄ émfakari enyu eyo ne Bábilon mbǝnyune bakǝsie bhi abhen báchá báchá mankem bátwǝ nta bǝ mmik mankem ne bapu.

²⁴ Mandem atémsí bo etok Bábilon mbǝnyune bó ke báwáy baremé kep̄inti ne bo Mandem bachak mankem. Manon̄ bǝ mmik mankem abhen bǝ baway achí bǝ anti.”

19

¹ Angel ánáná nókǝ enyín̄ ene yí árèm, ngók ewat mbǝ ene ngemtay-bǝ amfay ndù bábik be, “Haleluya! Yí ke ápémé bhese. Kenókó ne betan̄ bechi amó Mandem.

² Achí mmu tetep ne áchyè ntémsí enyu ene echi sayri ne chak. Anáná achye ntemsi ntá nném ngǝré-nekǝ ane áchǝntí mmik nkem ne baraká kebhere yí. Akémé kémbé bǝ betok abhi abhen ngǝré wu ákú baway.”

³ Ngémtay bǝbhǝ báp̄et babho bebik mándeme nokǝ be, “Haleluya! Mǝngo ane áfù Bábilon ákǝ amfay mpoknkem.”

⁴ Bǝbatí bhǝ esǎ nsem manwi ne menyín̄ menwi ebhen béchí nepém bákwnén besí Mandem mmu achi chǝkǝ ndù enǝkǝ kefǝ eyi mánychye nokǝ yí kenókó be, “Amen. Haleluya.”

Jón aghǝ epǎ nebhay Mǝnkwm̄men

⁵ Ngók ye eyon̄ ene éfù ndù enǝkǝ kefǝ érèm be, “Bǝ bǝbetok Mandem mankem ne be bho báchyè yí kenókó, maném bho ne ndéndeme bho, bití ká Mandem aywese.”

⁶ Ngók yǝ ewat ene ngémtáy bho ene echi mbǝ ewaré tutunyén ne mbǝ nefan̄ ane ásáy. Bǝbhǝ báre bik be, “Haleluya! Mandem Acha Betan̄ Menkem aywese achi Mfǝ bǝ mankem.

7 Sénjak, sénjak tontó, sénchye yi kenóko mbonyune mpok nebhay Mónkwōmen akway, ne ngoré ywi anán atónti mmuet.

8 Mandem achyè ngoré mbi befye nkú mwanmwan ane ábhíki bhōn bakwap.” Nden eyo éte ndú menyih ebhen béchi chak ebhen bo Mandem bákà.

9 Angel wu arem ye ntá ya be, “Sín enyih ene amik. Eri echa ntá bo abhen manáká bhō ndú epá nebhay Mónkwōmen.” Arem nkwo be, “Beyōn ebhen béchi tetep. Béfu ntá Mandem.”

10 Nkwén bekek ebhi ndú bechye yi kenóko, ke aghati me be, “Oké ke no wáwák! Me nkwo nchí chi nkubetik mbō wō. Nchí chí nti mmu ane nte kpíri ndú menyih ebhen Yesu áká bo báriji. Mandem ké óbhōjó béchyé kenóko.” Menyih ebhen Yesu áká bo bariji ke béchye baremé kepinti Mandem betan beghati bho Eyōn Mandem.

Jón aghó mmū ane ákò mpōñndík ane pépép

11 Ngó ye be mfay anéné. Ngó mpōñndík ane pépép are. Mmū ane ákò yō aka nnyén be Mbūere baryep ne Ane Tetep. Achyè bo ntemsi enyu ene echi chak. Ne enyu eyo ke yi ánú ne bōmpap abhi.

12 Amík ayi ághō mbō nerí-ngo. Beyá ntá-kefō echi yi anti. Básiñ nnyén yi amuet enén yé mmu abhíki riñi, ébhíki fuet chí yimbōn.

13 Ewet ene yi afyé ebhak ene báby amem manōn ne nnyén enen bo bábhñi yi nébhák be Eyōn Mandem.

14 Bakwó batemé nenu abhen mfay báre koño yi. Bábhak amfay mpōñndík pépép ne nden pépép amuet ené ébhíki bhōn bakwap.

15 Akparenja ane ácháp are fú yi anyu. Akparenja wū ke yi ásoť anu ne bō yéntiki etok ansot awónem. Chōn yi ankém kefō amfay yap ne mónkō kefō ane baghoko ne esé awó. Chōn anjati bhó amík mbō báyàť kepemé grep amem neyaré grep ndu betōn be Mandem Betan Menkem abénti tontó.

16 Básiñ nnyén ndú nkú yi ne ndú ebhók anákak eyi ene nefi. Nébhák be, “Mfō bafō ne Acha Mfō.”

17 Ngó ye ángel tē amem mmok: Anak kenen kenkem ekén kéré amfay ne eyōn etanatan be, “Twó ká manchem manyíe epá egho ene Mandem anáká.

18 Twó ká mányie nyamwáét bafō ne nyamwáét bóbatí ne ane maném bho ne nyamwáét batemé nenu ne nyamwáét mpōñndík ne bo abhen bákò nyaka yō. Twó ká mányie nyamwáét bō mankem ené bo abhen bapu basem, ne ené bo abhen bachi basem, ené ndéndeme bho ne ené maném bho.”

19 Ngó yé nnya mbámbū ne bafō mmík ne bakwó batemé nenu bhap ndu báchēm nebhet amot be manu ne mmu ane ákò mpōñndík ne batemé nenu bhi.

20 Bákém nnya mbámbū yō ne ndemeképinti nsé mmu ákà nyaka menyihí maknkay besí nnya mbámbū. Enyu yō ké yi árwo bho, báká be mámfyē bho eññ ené nnya mbámbū amuet ne báchyé nti ako yi kenóko. Bakem nōko nnya mbámbū ne ndemeképinti nsé bágúep bho, amík anti fúú, amem nepingo ane ádú ne sólfō.

21 Akparenja ane áfú anyū mmu ane achi ndú mpōñndík ane pépép awáy bafō bhō ne bakwó batemé nenu bhap. Ne kenen ekō kenkem kényíe berené bawú, kejwi.

¹ Awu áfúéré nókó, ngó ángel ndü áfú amfay ásèp amik. Akém efinjí nepi enen nebhiki bhøj ngwenti.

² Akém nnyó ane te nyaka, yó ne achi mfo befónó bebábeba ne bábhìji be Satan agwót ne ngem. Abhak enyu yó ndü mamié nka amot.

³ Agúep yi amem nepi enen nebhiki bhøj ngwenti. Achók nyü nepi, aghaja, be Satan áké bhøj mbi befu are andak ambi berwó bõ mmik mankem. Ebhak be Satan abhøj bebhak amem nepi kpate mamié nka amot amfæt ke mando yi ndu mombinji mpok.

⁴ Ngó ye menókó kefo. Báchyé bo abhen bachakó are betan ndu bebhak bafó. Ngó nkwo befónó bo abhen báway nyaka mbonyune bághati bo tetep ane Yesu áká bo mandinji, ne éti Eyøj Mandem. Bó bábhíki chyé nyaka yé nnya mbámba yé mandem nsé yi kenókó. Ne bó keka mámfye erinjí nnya mbémbe yé ndü bafó yap ne yé ndü amó yap. Bápétnsem ndü nepém bábhak bafó ne Kristo ndü mamié nká amot.

⁵ Bó báchák mankem abhen bágu képetnsem ndü nepém mpok eyó. Mamié nká amot abhøj nyaka befæt kpik. Neperénsem ndü nepém enen bo Mandem nébhak ye neperénsem ndü nepém enen mbi.

⁶ Chøj éndí encha ntá bo abhen Mandem aká mánjambi mampetnsem ndü nepém. Báchi nyánjá ne newú enen nejwi apay népú kway betók bhó. Chøj bó mámbak bachiákap Mandem ne Kristo. Chøj bó mámbak bafó ne Kristo ndu mamié nka amot.

Jón aghó enyü ndaká Satan amay

⁷ Mamié nka amot yó áfúéré nókó, mándó Satan amfu ndü kenøj eken bafye yi aré.

⁸ Yi amfú aré andak berwó bõ betók menkem. Bábhìji betókó mmik ebhó be Góg ne Mágog. Satan anchem ye bõ betók ebhen mankem ndü nebhuet amot be mandak nenu ne Mandem. Bõ betók ebhó báya mbó ésiép ene echi angókó manyu.

⁹ Bõbhó bárók mbanj enkem bákáp etók ene bo Mandem bachi are, nó chi, etók ene Mandem akøjó. Ke ngó áfú amfay ndü nebu áson bõ kurukotok.

¹⁰ Básót mfo befónó befu mmu árwó nyaka bo mámése amem nepíngó ane ádú ne ekém sólfo. Mámése yi ndü nebhuet ane mámése nnya mbámba ne baremé képinti nsé. Aré, bábhak ndü bebé ngó ane áson bhó betí ne ngósi.

Jón aghó manyé ane ngwenti

¹¹ Awu áfúéré nókó, ngó erem enókó kefo ene pépép ne mmu ane achi are chókó. Mfáy ne mmik mánémsi besí bhi. Bákepere kway beghó mfay ne mmik.

¹² Ngó ye bawú, maném bhó ne ndéndémé bhó. Bábhak té besí enókó kefo. Mánéne bekáti. Mánéne ekáti echak nkwo, nó chi ekáti nepém. Bátán bo abhen manaj bagu nyaka bekóno menyin ebhen yéntiki mmú wap áka, mbó enyu basinji amem bekáti.

¹³ Bó abhen bábu nyaka amem manyu barók nkwo be mántan bõ. Báfú ndü newú ne etókó bawú, bátán bõ mankem bekonjo menyin ebhen bó báká.

¹⁴ Mámése ye Newú ne Etókó Bawú amem nepíngó. Aré ké newú enen nejwi apay nechí.

¹⁵ Yé agha ane nnyén eni nepu amem ekáti nepém, básót yi báguép amem nepíngó.

1 Ngó ye mfáy nkò ne mmik nkò. Mfáy ane mbi ne mmik ane mbi mánánj mánemsi nyaka. Manyu nkwó kepepe bhák.

2 Ngó Yerusalem nkò, etòk Mandem, ndu éfú amfay ntá yi étwò amik. Bághóko yo érí mbò ngasónj ane basòbheri, achòkò anojh nòkò mmu ane ábhónjò bebhay yi.

3 Ngók eyojh etañatanj. Éfú ndú enókó kefò endeme nòkò be, “Ghó ká, bechókó Mandem bechi nenti bóbhi. Chojh yi ambak ne bhò, ne bó mámbak bóbhi. Ne chojh mbòjh Mandem ambak ne bhò.

4 Chojh antese bó babhese mankem amík, newú kepepe bhák. Nedí kebho ne bawú bédí kepepe bhák, ne bo kepepe ghok bebe mbonyune manyinj besí béròjh.”

5 Mmu ane achi chòkò ndú enókó kefò arem be, “Ghó ka, mékà menyinj menkem mémbák beko.” Arem nkwo ntá ya be, “Sínj beyojh ebhen amik mbonyune béchi tetep ne chí menyinj ebhen mmu ábhónjò ménoko.”

6 Aghati me be, “Ndak ámay! Mme ké nchí Alfa ne Omega, Mme ke nchí ká yéntiki enyinj émbónj nebhònet ne ngwenti. Ntá mmu ane manyiep ákwak, méchye manyiep ndéndem. Manyiep mò ányay ndú mbokó manyiep amen áchyé nepém.

7 Chojh nkà enyu ene ntá mmu ane ánú asò awónem. Chojh mbak Mandem aywi, yi ambak mòwa.

8 Ke mbák chí yéntiki mmu ane ábhíkí bhónj netañánti, ne yéntiki mmu ane átiknsem ntá Yesu, ne mmu epúsí, ne yéntiki ngwayti bho, ne mmú epusi, ne yéntiki múnjò, ne bó babú, ne mmu ane áchyé kenókó ntá mandem achak, ne basénsi mankem. Bò mankem abhen bákà menyinj ebhen, chojh ntémsi yap ambak amem nepíngó ane ádú ne sólfò. Ntémsi yo, chí newú enen nejwi apay.”

Jōn aghó Yerusalem nkò

9 Angel amòt ndú abhen tándramòt abhen bakeme bekwòp ebhen bejwi ne beghorí ebhen ngwenti tándramòt atwò aghati me be, “Twò ntónj wó ngoré ane Mònkwòmen ábhay.”

10 Angel apòkò me ndú Éfónjò akó amfay eremé njie ngo. Atónj me Yerusalem, etòk Mandem, ndu éfú amfay ntá yi éšèp amik.

11 Etòk ére ere ghòò énkòt nòkò mbò ntay enen néghò enen bábhìnj be Jaspa, ne éñajari nòkò mbò glas. Bedieré bhò bebhak bedieré Mandem.

12 Etòk ébhónj ereme nkòk ane akabhe yo. Nkók wu asap amfay. Abhónj manyùbhá byò ne apay. Yéntiki nyù-ebhá ábhónj ángel ane ábhàbheri wu. Básìnj manyén maneréket Israel byo ne apay enyu ené yéntiki nyùbhá ábhónj eni nnyén.

13 Manyùbhá abhak arat. Arát ábhak ebhè ene mmok áfu, arat ebhè mmok ánem. Arát abhak ebhè mfay, arát anefu ábhak ebhè nten.

14 Nebhúéré mmik ane nkók áte amfay ábhónj batay byo ne apay. Básìnj byo ne apay ndú batay yo. Manyén yo abhak ané bónto Mònkwomen byo ne apay.

15 Angel ane árèm ne me akém enòk beyenti menyinj awò. Enòk eyò ebhak ene pú. Ayenti etòk ne enòk eyò. Ayenti nkwo manyùbha ne nkók.

16 Besabhé etòk ne bechíkí etòk bebhak nejye. Angel ayenti etòk ne mónòk eywi. Besabhé mfáy bebhak nejye ne besabhé etòk ne bechíkí etòk, nò chí bókílometa nka epay ne hòndret enwi (2,400).

17 Angel ayenti nkók nkwo. Abhak bòmeta besa berat nsem batandat. Ayenti mbò enyù bakwáñwanj báyénti menyinj.

18 Báté nkòk ne batay ñajanj ane bábhìnj be jáspa. Mbòjh etòk ebhak chí ne pú, éñajari nòkò mbò glas.

19 Bāsót menyū batay ḡaḡaḡ byo ne apay bāghóko nebhūérémik be andi amík. Enyū ntay nemōt nébhák Jáspa, enen nejwi apay nébhák sáfaya, enen nejwi arat nébhák agate, ne enen nejwi anwi nébhák émeral.

20 Enyū ntay enen nejwi atay nébhák óniks, enen néjwí atandat nébhak kanélian. Enén néjwí tándramōt nébhák krisolayt, enen nejwi ánen nébhak béril. Enén néjwí nénénamōt nébhák tópas, enen nejwi byo nébhak krisópras. Enén néjwí byo ne nemōt nébhák jásint, enen nejwi byo ne apay nébhak ámetis.

21 Bāghókó manyūbha byo ne apay ne batay beyá nkáp ane bábhinj be pél. Yéntiki nyūbha abhak ntay pél nemōt. Nkōngō abhak pú pú, aḡaḡari nōkō mbō ékírísú.

22 Nke ghō ekerákap Mandem amem etak mbōnyune ekerákap Mandem ene mánikmæet aré chi Mandem Acha Betan Menkem ne Mónkwōmen.

23 Ntí apu bebhōn mmok ne ntaḡ aré mbōnyune bediéré Mandem béghò aré ne Mónkwōmen achi eyí erōḡo.

24 Chōḡ bō mmik mankem mánkō ndū bediéré etak eyō. Chōḡ bafō mmik mánchwe amem ne kenókó ekap.

25 Chōḡ manyūbha ambak fúú mpoknkem. Beti bépú bhak aré.

26 Chōḡ bō mándak aré ne berítí menyin ne keném eken betakó mmik.

27 Ke yé ébéptí enyin épú chwe aré. Bo abhen bákū barak abáabū ne basense bápu chwe aré. Bo abhen bāchwe aré chi bo abhen básinjí manyén ayap amem ekátí nepém ene Mónkwōmen.

22

1 Angel atōḡ ye nnyén negho enén manyiebhé nepém. Nére ḡaḡari mbō amanjá nebu. Néfú ndū enókó kefō Mandem ne Mónkwōmen.

2 Nére fuét nénti nkōngō etak. Enok nepém ébhak angókonyén ndū bebhe bépáy. Ébhōḡ menyū kepeménok byo ne kepay, ne ényū kepepe yéntiki ntaḡ ndū mmíé. Beyé bhí chi babhé amen ábū bō betak menkem.

3 Yé enyin ye mmu ane Mandem áréme be eyak embak ne yi apu kway bechwe ndū etak egho eyō. Enókó kefō Mandem ne Mónkwōmen ke ebhak chōḡ aré.

4 Chōḡ mángō besí Mandem ne chōḡ nnyén eni nembak ndū bafō ayap.

5 Beti bépú pere bhak chōḡ aré. Ntí apu bebhōḡ erōḡo ne mmok mbōnyune bediéré Mandem béghò aré. Ne chōḡ bōbetok Mandem mámbak bafō mpoknkem.

Yesu arém be, “Métwò”

6 Angel wu aghati ye me be, “Menyin ebhen bechi tetep ne chí menyin ebhen mmu ábhōḡó menoko. Mandem Acha mmu áchyè Éfóḡó yi ntá baremé kepinti ke átó ángel bé ántōḡ bōbetok abhi menyin ebhen bebhōḡó béfákári mandú mpok.”

7 Yesu árém be, “Ghók ká, métwò mandú mpok! Éri echa ntá mmu ane ábhūre menyin menkem ebhen bechi amem ekátí ene. Yó érém éti menyin ebhen bebhōḡó befakari.”

8 Mme Jōn, ke ngókó menyin ebhen ne ngó bhō ne amík. Mpok ane ngókó ne ngó bho, nkwen bekak ángel ane átōḡ me bhō ndu béchye yi kenókó.

9 Ke yí aghati me be, “Kéchyé me kenókó wáwák! Nchí chí mōbetok mbō wō ne bōmaye abhen bachi baremé kepinti, ne mbō bo abhen bábhūre menyin ebhen básinjí amem ekátí ene. Chié kenókó chi ntá Mandem.”

10 Ángel wu aghati me enyij be, “Kése ekáti nénép eyo ne ébháné be menyij ebhen ósíní amem mémbák bhésé bhésé.”

11 Bakü bebú mándak ambi beku bebú ebhap, bepó bho mándak ambi bébhak bepó bho. Bo abhen bachi chak besí Mandem mándak ambi beku menyij ebhen bechi chak ne bo abhen bachi nyáná mándak ambi bebhak nyáná.

12 Yesu arem ye be, “Ghók ká, métwò mandú mpok! Nchí twó ne akap be nkáp yéntiki mmu békóho betik ebhén yi áká.

13 “Me ke nchí Alfa ne Omega! Me ke nchí Ambi ne Ansem. Me ke nchí ndú Nebhōnet ne Ngwenti yéntiki enyij.” *

14 Eri echa ntá bo abhen básó nden éyap be mánkwayé bébhōj betan befaet ndú manyúbha ane etak eyo máncwé amem manyíé kepem ekén énkó nepém.

15 Mbák chí bo abhen bachi mbò mmú, ne bō babú, ne bō epúsí, ne bawáy bho, ne bo abhen bákóho bōmandem nsé, ne bo abhen bekōho nsé ne básense, bó mankem bábhak chi nefi.

16 Yesu arem be, “Mme Yesu nto ángel wa ntá yeka beka bōnkwo bha be ángátí bhe menyij ebhen. Nchí nkanjánok ne ebhárémō Mfō Debhit, nchí nembé njanan enen neyinywop.”

17 Efónó Mandem ne Ngwé ane Mónkwōmen bárem ntá Yesu be, “Twó!”

Bé bo bághòk enyij ene,

Dem ka nkwo bé, “Twó!”

Bé bo manyiep ákwak be, twó ká.

Twó ká manyú

manyiebhé nepém.

Bejóhó ngwenti

18 Mme Jón, nchí semti yéntiki mmu ane ághòk beyōj ebhen bechi amem ekáti ene ebhen bérém éti menyij ebhen bébhōj befakari. Mbák mmu ámaká enyij ndú ebhen bechi amem ekáti ene, chōj Mandem amaka yi ntemsi achak. Chōj antemsi yi ne beghori ebhen ntáká amem ekáti-ne.

19 Ne mbák mmu áféré enyij ndu ebhen bechi amem ekáti ene éti menyij ebhen bébhōj befakari, chōj Mandem amfere aywi ákóré ndú enókó nepém ne ndú etakó Mandem.

20 Yesu mmu áká bo mandij menyij ebhen árém be, “Nchí twó mandú mpok!”

Amen. Yesu Acha, twó!

21 Berindu Yesu Acha mémbák ne bo Mandem mankem. Amen!

* 22:13 “Nebhōnet” ne “Ngwenti” chí enyij émot mbò “Alfa ne Omega”.